

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
ELEK, GYULAI ÚT 2.

E/709-15/2023.

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK SOROS
NYÍLT ÜLÉSÉRŐL KÉSZÜLT
JEGYZŐKÖNYVE

2023. május 22.

Elek Város Önkormányzata
5742 Elek, Gyulai út 2.
E/709-15/2023.

Jegyzőkönyv

Készült Eleken, a 2023. május 22. napján 16.00 órától megtartott soros, nyílt képviselő-testületi ülésről.

Az ülés helye: az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal díszterme

Jelen voltak: Szelezsán György - polgármester
Kecskés Andrea – alpolgármester
Ferenczi Zsolt képviselő
Pelle László - képviselő
Turóczy András - képviselő
Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya képviselő
Papp László – képviselő

Meghívottként jelen voltak: Dr. Nagy Sándor - jegyző
Rédei Erika – pénzügyi osztályvezető
Seres-Baker Emanuéla – csoportvezető
Kolysza Zoltán r. ezredes – kapitányság vezető
Domak Péter c. r. őrnagy – őrsparancsnok
Zanócz István tű. alezrd. – tűzoltóparancsnok
Süli Zsolt tű. alezrd. – kirendeltségvezető
Tereszán Viktória – szociális ügyintéző
Tóbiás Sándorné – ügyvezető
Burján-Bálint Ildikó – óvodapedagógus
Bálint István intézményegység-vezető

A jegyzőkönyvet Vári Csilla titkársági ügyintéző vezette.

Szelezsán György polgármester köszöntötte a megjelenteket, majd megállapította, hogy az ülés 7 fővel határozatképes. Javasolta, hogy az ülésről készült jegyzőkönyv hitelesítői Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya és Pelle László képviselők legyenek.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

129/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a jegyzőkönyv-hitelesítésre Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya és Pelle László képviselőket kérte fel.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ezt követően javaslatot tett a meghívóban szereplő napirendi pontok elfogadására azzal a módosítással, hogy első és második napirendi pontként a két beszámolót tárgyalja a képviselő-testület, a harmadik napirendi pont pedig a meghívó szerinti első napirendi pont legyen. A meghívó szerinti 12.) napirendi pontot javasolta zárt ülésen tárgyalni, 16.) napirendi pontként pedig javasolta felvenni az ülés napirendjére az Eleki Román Hagyományőrző Táncegyesület kérelmét.

Ezt követően a szóban elhangzott módosításokkal a napirendi pontok elfogadását kérte a képviselő-testülettől.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

130/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a napirendet a szóban elhangzott módosításokkal.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Napirend

Előadó

I. Beszámolók, tájékoztatók

1. Beszámoló Elek város 2022. évi közbiztonságának helyzetéről, valamint a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről	Kolysza Zoltán r. ezredes, kapitányságvezető
2. Beszámoló a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2022. évi tevékenységéről	Zanócz István tű. alzrd., tűzoltóparancsnok
3. Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről	Szelezsán György polgármester
4. Beszámoló a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról	Szelezsán György polgármester
Dr. Nagy Sándor jegyző
5. Beszámoló az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2022. évi tevékenységéről	Tóbiás Sándorné ügyvezető

II. Főbb napirendek - rendelet

6. Az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelet megalkotása	Szelezsán György polgármester
Dr. Nagy Sándor jegyző |
|---|---|

III. Főbb napirendek – bejelentések

7. Tájékoztató a 2022. évi belső ellenőrzés végrehajtásának tapasztalatairól	Szelezsán György polgármester
8. Döntés telephely létesítésének hozzájárulása tárgyában	Szelezsán György polgármester
9. A Gyulai járásra vonatkozó Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elfogadása	Szelezsán György polgármester
10. Az Elek Város Óvoda-Bölcsőde szakmai programjának jóváhagyása	Szelezsán György polgármester
11. Békepárti határozat elfogadása	Szelezsán György polgármester
12. A Medicopter Alapítvány támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala	Szelezsán György polgármester
13. A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala	Szelezsán György polgármester
14. Döntés az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány támogatása tárgyában	Szelezsán György polgármester
15. Döntés székhely létesítésének hozzájárulása tárgyában	Szelezsán György polgármester

IV. Kérdések, interpellációk

V. Zárt ülés

1. Döntés az első lakáshoz jutók támogatása ügyében	Szelezsán György polgármester
2. Döntés önkormányzati terület bérbeadása, megvásárlása vonatkozásában	Szelezsán György polgármester
3. Döntés az „Elekért” érdemérem és az „Év Pedagógusa” kitüntetés vonatkozásában	Szelezsán György polgármester

I. Napirend: Beszámoló Elek város 2022. évi közbiztonságának helyzetéről, valamint a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről

Szelezsán György polgármester köszöntötte Kolysza Zoltán rendőr ezredes, kapitányságvezető Urat, majd megkérdezte, hogy az írásos előterjesztést szeretné-e szóban is kiegészíteni.

Kolysza Zoltán rendőr ezredes, kapitányságvezető köszöntött mindenkit, majd elmondta, hogy a Gyulai Rendőrkapitányság 2022. évben is legjobb tudása szerint hajtotta végre a feladatait. A 2022-es évben vannak kiugró szám adatok, 34 %-kal növekedett a covid következtében elhúzódó eljárások miatt, viszont, ha öt év számadatait nézzük, akkor lényegesen kedvezőbb a tendencia. A közterületi bűncselekmények és erőszakos cselekmények száma sajnos megnövekedett, de ez összességében mindenhol igaz. A covid bezártság miatti frusztráció következtében nőtt meg a garázdaságok, testi sértések száma. A megelőzési tevékenységre nagy hangsúlyt fektettek, köszönet az iskoláknak és a képviselő-testületnek is azért, hogy az iskolarendőr programok sikeresek voltak. A gyermekek megfelelő tájékoztatására ezután is nagy hangsúlyt kívánnak fektetni, összevont szülői értekezleten például fel tudnák hívni a figyelmet a problémákra, többek között elmondanák a kábítószer fogyasztás tüneteit is.

Elmondta, hogy a tavalyi év során az Eleki Rendőrőrsről három fő került át Kétegyházára körzeti megbízottként, jelenleg Eleken az őrsparancsnokkal együtt hét fő látja el a rendőri feladatokat. Jelenleg is vannak iskolásaik, akik hamarosan végeznek, tapasztaltot szerezve foglалhatják majd el helyeiket. Köszönetet mondott az Eleki Polgárőrségnek, akiknek a segítségével által élhető település lett Elek. Ígéretet tett, hogy 2023-ban is igyekeznek a jogszabályoknak megfelelően ellátni a feladataikat.

Szelezsán György polgármester véleménye szerint a nagy hatással volt a cselekmények számára az is, hogy a covid alatt zárva volt minden, nem tudták a frusztrációt levezetni az emberek. Megköszönte a Kapitányságnak, a kollégáknak a segítséget, illetve köszönetet mondott az iskolarendőri programért. A Kétegyházi Rendőrőrsrel szerencsére az illetéki terület is csökkent, ami segítheti a hatékonyabb munkavégzést.

Megkérdezte a képviselőket, hogy van-e kérdésük, észrevételük a nappirendi ponttal kapcsolatosan.

Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya képviselő mint iskolaigazgató megköszönte, hogy reggelente jelen vannak az iskolánál, valamint a verseny meghívást is megköszönte ezúton.

Kecskés Andrea alpolgármester a rendőrséggel való jó együttműködést emelte ki és megköszönte a rendőrök áldozatos munkáját.

Turóczy András képviselő elmondta, hogy a beszámolóból látható, hogy vannak olyan bűncselekmények, amelyek emelkedtek, viszont a lopások száma 33 %-kal csökkent, ami nyilvánvalóan a végzett munka eredménye. Megköszönte a részletes beszámolót.

Szelezsán György polgármester javasolta a beszámoló elfogadását a képviselő-testületnek, amennyiben nincs több hozzászólás a részükről.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

131/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta az Elek város 2022. évi közbiztonságának helyzetéről, valamint a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

II. Napirend: Beszámoló a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2022. évi tevékenységéről

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy a Tűzoltóparancsnokság is eljuttatta írásos beszámolóját a testülethez, köszöntötte és megkérdezte Zánócz István tűzoltó alezredes, tűzoltóparancsnok urat, hogy ezt kívánja-e most szóban kiegészíteni.

Zánócz István alezredes, tűzoltóparancsnok elmondta, hogy a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság éve a covid időszakhoz hasonlóan szokatlan volt, ezt befolyásolták a háború miatti takarékosági intézkedések is. Elmaradtak például a képzések, bemutatók és a tüzesetek száma is növekedett, 3 %-kal több, mint az ezt megelőző évben. Sokkal kevesebb a műszaki mentés, viszont a tavalyi aszályos időszak miatt több lett a tüzeset. Elek városára is leképeződik ez hat eseménnyel, a műszaki mentés csökkent, viszont a tüzesetek száma nőtt. Ezek sérülést nem okozó események voltak. Közúti baleset is kivonult, ahol viszont volt személyi sérülés is. A 2022-es év arról is nevezetes, hogy a gyakorlatok egy része elmaradt, csak mentőcsoport gyakorlat volt megtartva ősszel. A parancsnokság műszaki feltételei adottak, a muzeális értékű fecskendő felújítása megtörtént. Jelenleg egy fő létszámihiánnyal dolgoznak, viszont minden jármű rendelkezésre áll. Hozzátette még, hogy sajnos sok téves jelzés volt, amelyek főként a tűzjelző berendezések jelzései. Példa erre, hogy a TESCO Áruház raktárában tűz keletkezett, amelyet a berendezés jelzett, ezért komolyan veszik az ilyen jellegű jelzéseket.

Szelezsán György polgármester megköszönte a beszámolót és a kiegészítést, megköszönte a tűzoltóság munkáját. Nyáron, amikor a nagy gype égett, itt állomásoztak Eleken. Tiszteletét és megbecsülését fejezte ki feléjük. Tekintettel arra, hogy a képviselők részéről kérdés, hozzászólás nem volt, elfogadásra javasolta a beszámolót.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

132/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

III. Napirend: Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy a testületi tagok időben kézhez kapták az előterjesztést, a lejárt határidejű határozatok végrehajtásával kapcsolatosan kiegészíteni valója nincs. A két ülés között történtekkel kapcsolatosan az alábbi tájékoztatást adta:

- Egy hosszú folyamat zárult le 2023. április 26-án. 2020 tavaszán kapták a jó hírt, nyert a pályázat és egy új bölcsődét építhetnek a városban.
Az új Bölcsődei projekt záró helyszíni ellenőrzésére is sor került, melyet a Magyar Államkincstár Békés Vármegyei Igazgatósága Állampénztári Iroda Regionális Fejlesztési

Programok Osztályának munkatársai bonyolították le a Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal közreműködésében.

A szakmai és pénzügyi elszámolásokon kívül, a helyszínen a beruházás megvalósulásának tényét és a beszerzett eszközök teljes készletét ellenőrizték le.

Bár nem voltak kételyek, de mégis nagy örömmel fogadta a tény, hogy az ellenőrök semmiben nem találtak sem kifogásolni valót, sem hiányt, így intézkedési terv kiírására és hiánypótlásra sem került sor.

Hálásan köszöni az eleki kivitelező csapat precíz munkáját, a tervezői csapat és a műszaki ellenőr, valamint a kollégái, az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal és a Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal csapatának a tökéletes háttérmunkát.

Végül, de nem utolsó sorban hálásan köszöni ismételt dr. Kovács József országgyűlési képviselő úr támogatását és közbenjárását, hiszen a többletköltség fennállásakor azonnal intézkedett, hogy a benyújtott alátámasztó dokumentumok figyelembevételével a projekt összköltsége, mely 297 152 696 Ft.-, 100%-ban vissza nem térítendő támogatás legyen.

- Április 26-án a Rendőrség Napja alkalmából rendezett vármegyei ünnepségen önkormányzati elismerést és tárgyjutalmat adott át három, az Eleki Rendőrösön szolgálatot teljesítő rendőrnek.
Domak Péter őrparancsnok úr javaslatára Molnár Csaba c. r. tzls. úrnak, Szucsik János r. zls. úrnak és Ungor Sándor r. ftzls. úrnak az elmúlt évben végzett kiemelkedő munkájukat jutalmazta.
Ezúttal is megköszönte a Gyulai Rendőrkapitányság, az Eleki Rendőrös és a Lőkősházi Határrendészeti Kirendeltség kötelékében szolgálatot teljesítők elmúlt évi eredményes munkáját!
- Néhány hete fogadóórán jogos lakossági igény érkezett hozzá, melyet sikerült megoldani:
A Coop ABC mellett megépült új parkolónál feloldására került a záróvonal, így Lőkősháza felől érkeve balra szabályosan be lehet fordulni a parkolóba, illetve a parkolóból kifelé haladva szabályosan balra lehet fordulni Gyula irányába. Egy parkolóhely megszűnt ezzel a fejlesztéssel, de cserébe 18 épült.
Kérte, hogy a jövőben is közlekedjenek figyelmesen a közlekedési szabályokat betartva!
- Április 30-án fáklyás felvonulással és Májusfa állítással kezdődött, majd elsején színes programokkal folytatódott ez eleki városi majális. Mindenki megtisztelő jelenlétét megköszönte.
Hálásan köszöni a közreműködését alpolgármester asszonynak, a kollégáimnak, a városüzemeltetés dolgozóinak, az eleki nemzetiségeknek, az Elek Táncegyüttes táncosainak, a Napközi Konyha dolgozóinak, a polgárőrség és a rendőrség képviselőinek, az Elek Táncegyüttes táncosainak, az eleki nemzetiségeknek, a Velek Vezér Hagyományörző Íjász Egyesület tagjainak, az Eleki USE elnökségének, edzőinek és szertárosának, Szántó László támogatónak, a Botás családnak és mindenkinek, aki valamely formában segítette a rendezvény megvalósulását.
- Az idei évben már sorozatban harmadik alkalommal szervezték meg a virágosztást. Most is nagy érdeklődés övezte az először 2020-ban megszervezett önkormányzati virágosztást.
A program során több mint 800 eleki háztartásba jutottak el a virágcsomagok.
A virágosztással nem csupán az ajándékozás a cél, ez a kezdeményezés a rendezett, tiszta környezetre való törekvéseink egyik jelképe is.

Elmondta, hogy jövőre is folytatják, és, hogy hálásan köszöni mindenkinek, aki csatlakozott és köszöni a segítséget képviselő társainak, a városüzemeltetés és közfoglalkoztatási program dolgozóinak.

- A virágosítási program nem fejeződött be a lakosság részére felkínált virágcsomagok kiosztásával. Május hónap közepén minden, nem csak önkormányzati fenntartású eleki intézménybe virágokat juttattak el az önkormányzat felajánlásából és május végére a közterületekre is kiültetésre kerültek a virágok. Itt is megköszönte a városüzemeltetés és a közfoglalkoztatási program dolgozóinak a munkáját.
- Folytatódik a sporttelep fejlesztése, kis lépésekben bár, de haladunk előre.
Az öltözőépület és a szertár külső felújítását követően újabb fejlődésnek örülhetnek a sportolni vágyók.
A labdarúgó egyesülettel sikeresen pályáztak és majd 38 millió Ft vissza nem térítendő TAO pályázati forrást nyertek.
A műfüves borítású sportpálya nagy segítség lesz a több mint 100 sportolót és 8 korosztályos csapatot versenyeztető egyesület téli felkészülésében, illetve egyéb egyesületi és városi sportrendezvények minőségi helyszíne is lehet a jövőben.
Ezúton is megköszönte az MLSZ Békés Megyei Igazgatóságának támogató közreműködését, pályázatuk pozitív elbírálásának a segítségével.
További terveik között szerepel egy kulturált vizesblokk kialakítása, új öltözők építése és az élőfüves pályák felújítása is.
- Május elején a fogadóórán és a közösségi oldalakon is többen jelezték felé, hogy városunkban a hazaérkező gólyák nem találják a helyüket, nem tudnak fészkelni vagy nem találnak fészkekrakó helyet.
A gólyák helyzetével kapcsolatban ezért soron kívül felvette a kapcsolatot a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságának illetékeseivel és ezt követően május 9-én helyszínbejárást és személyes egyeztetést folytatott a nemzeti park természetvédelmi tájegységvezetőjével, Forgách Balázssal
Forgách úr arról tájékoztatta, hogy a nemzeti park illetékességi területéhez tartozó Eleken is, minden évben folyamatosan figyelik, ellenőrzik és dokumentálják a szigorúan védett gólyák fészkelését, költését és az itt tartózkodásuk alatt a viselkedésüket. Több évtizedes nyilvántartást vezetnek az élő és a lakatlan fészkekről és ezeket folyamatosan frissítik.
Városunkban jelenleg 18 élő fészek található, melyek mind megfelelő állapotban vannak és mind szabványos fészektartón helyezkednek el. Mind a 18 db-t leellenőrizték, és mindet megfelelő állapotúnak találta tájegységvezető úr.
Összességében megnyugtató választ kapott, az Eleken fészkelő gólyák biztonságban vannak és hála a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága munkatársainak folyamatosan kontroll alatt is, biztosítva ezzel, hogy ez így is maradjon.
Ezúton is köszönte, hogy a lakosság szíven viseli a gólyáik sorsát, legyen ez mindig így, vigyázzunk rájuk. Köszönte továbbá Forgách Balázs segítő útmutatását.
- Az Építési és Közlekedési Minisztérium megbízása alapján az országos, regionális és elővárosi közforgalmú vasúti- és autóbussz-közlekedés szervezésében a VPE Vasúti Pályakapacitás-elosztó Kft. Közlekedés-szervezési Igazgatóság Közszolgáltatási Szakterülete működik közre a 2023. december 10-től életbe lépő új menetrendek kialakítása vonatkozásában.

A felhívására a hozzá érkezett menetrendekkel kapcsolatos lakossági javaslatokat, észrevételeket május 10-én megküldte az igazgatóság számára, bízik benne, hogy a menetrendek kialakítása során figyelembe veszik majd ezeket.

Megköszönte a lakosság aktív közreműködését és a rengeteg, a napi problémákat feltáró információt.

- Május 10-én egy eleki delegációt vezetve a Nemzeti Művelődési Intézetben Novák Irén ügyvezető asszonnyal és Sonkoly János ügyvezető úrral egyeztettek a kulturális területtel kapcsolatos fejlesztési tervek megvalósításának megoldási lehetőségeiről, illetve további együttműködési lehetőségekről.

Minden területen, így kulturális vonatkozásban is folyamatosan keresik a fejlődési lehetőségeket.

Elmondta, jövőre 100 éves lesz a Művelődési Házunk és 300 éves évfordulója lesz Elek újra telepítésének.

Igyekszik kihasználni ezeket a kerek évfordulókat és ezek apropóján újabb fejlesztési forrásokat megszerezni városunk számára.

- Az Eleki Polgárőr Egyesület munkája nagyon sokat tesz hozzá a közrend és közbiztonság fenntartásához, a rendezvények biztosítása során végzett munkájuk pedig pótolhatatlan.

Az egyesület május 20-án megtartott közgyűlésén Rácz János elnök úr beszámolójából megtudhatták, hogy a tagok az előző évben több mint 2000 óra önkéntes szolgálatot vállaltak nagyban segítve ezzel a rendőrség munkáját. A rendőrség mellett a határrendészettel és a Magyar Vöröskereszttel is együttműködtek.

A szervezett szombat estei közgyűlésén elsősorban a köszönetét fejezte ki az eleki polgárőrség minden tagjának az önzetlen munkájáért, illetve biztosította a tagságot, hogy a segítségére mindig számíthatnak, amennyiben valami probléma merül fel a működésükkel kapcsolatban.

Szelezsán György polgármester érdeklődött, hogy a két ülés közötti időben történt eseményekkel kapcsolatos beszámolója vonatkozásában merült-e fel bármilyen kérdés?

Tekintettel arra, hogy kérdés, hozzászólás nem érkezett, kérte, hogy elsőként a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentést elfogadásáról szavazzanak.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

133/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatokról szóló jelentést elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ezt követően kérte, hogy a két ülés közötti időben történt eseményekről szóló beszámoló vonatkozásában szavazzanak.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

134/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről szóló beszámolót elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

IV. Napirend: Beszámoló a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról

Előadó: Szelezsán György polgármester

Dr. Nagy Sándor jegyző

Szelezsán György polgármester elsőként megköszönte a beszámolót, amely véleménye szerint nagyon szép és tartalmas lett. Kiemelte azt a tényt, hogy a lakosság száma fogyott, viszont a 0-18 éves korosztály létszáma nőtt. Idén várhatóan hét gyermekkel lesz több, mint a tavalyi évben, negyven felett lesz a gyermekszületések száma. Mindkét bizottság tárgyalta a rendelet tervezetét, kérte a bizottságok elnökeit, hogy ismertessék a javaslatot.

Turóczy András bizottsági elnök elmondta, hogy az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság az előterjesztést tárgyalta és elfogadásra javasolja a testületnek a beszámolót az előterjesztésnek megfelelően.

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság is az előterjesztés szerint javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek a beszámolót.

Szelezsán György polgármester tekintettel arra, hogy a testület tagjai részéről hozzászólás nem volt, az előterjesztett formában javasolta elfogadásra a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló beszámolót.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

135/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése szerinti, a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

V. Napirend: Beszámoló az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2022. évi tevékenységéről

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester a beszámoló kapcsán elmondta, hogy az EHI Kft.-nek a törmelékbecsület volt az év legnagyobb feladata, annak érdekében, hogy az illegális hulladéklerakók működése végre megszűnhessen. Elmondható, hogy szép számmal jön be a törmelék a telephelyre, darálás után vissza lehet tölteni utakba, parkolókba. Ez meg is valósult például a Naplemente Idősek Otthona előtt, valamint a mezőgazdasági utak esetében. Elmondható, hogy jóval kevesebb törmelék kerül illegálisan lerakásra. A Könyvtár felújítását

is elvégezte az EHI Kft., amelybe a közfoglalkoztatásban résztvevők közül is besegítettek. Ez az épület korábban óvodaként működött, viszont az óvoda kérdését megoldotta a Táncsics utcai tervezett óvoda megvalósítására nyert pályázat, így valósult meg végül a Kétegyházi úton a Könyvtár.

A bizottságok ezt a napirendi pontot is tárgyalták, kérte azok javaslatát.

Turóczy András bizottsági elnök elmondta, hogy az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság az előterjesztés szerint javasolja a testületnek elfogadásra a beszámolót

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság is az előterjesztés szerint javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek a beszámolót.

Szelezsán György polgármester megkérdezte, hogy a képviselők részéről a napirendi ponttal kapcsolatban van-e kérdés, észrevétel, vélemény.

Turóczy András képviselő annyit fűzött hozzá, hogy 2000 t építési törmelék került a telephelyre, amelyből sok utat fel tudtak tölteni. Egy személy 500 kg-ig viheti be ingyen a törmeléket, de ha szükséges, akkor a szomszéd nevére is írathatja.

Szelezsán György polgármester több hozzászólás hiányában javasolta a beszámoló elfogadását a képviselő-testületnek.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

136/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolót elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

VI. Napirend: Az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelet megalkotása

Előadó: Szelezsán György polgármester

Dr. Nagy Sándor jegyző

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy a kiküldött írásos előterjesztés részletesen tartalmazza a módosult bevételi és kiadási előirányzatok számadatait. A lakosság részéről több kérdés érkezett azzal kapcsolatban, hogy rendben van-e az önkormányzat költségvetése. Az Önkormányzat, a Közös Hivatal és az intézmények alaptevékenység maradványa összesen 1.091.836.815 Ft, ebből kötelezettséggel terhelt pénzmaradvány 931.697.832 Ft. A szabad maradvány: 160.138.983 Ft, melynek összegét az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 4/A §. 3. pontja alapján a költségvetési hiány belső finanszírozására kell fordítani, a fennmaradó összeg általános tartalékba kerül. Az, hogy a covid után több, mint 160 millió szabad felhasználású maradvánnyal zárták az évet, megítélése szerint igen szép teljesítmény. Az eszközök értéke is növekedett, közel 5 milliárd Ft. A hivatalnál voltak változások, több kolléga is távozott, amelyre a megoldást új feladatként tűzte ki maga elé a vezetés.

Kérte az elnököket, hogy a bizottság döntését ismertessék a testülettel.

Turóczy András bizottsági elnök elmondta, hogy az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság az előterjesztés szerint javasolja a testületnek elfogadásra a rendelet tervezetét.

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság is az előterjesztés szerint javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek a 2022.évi zárszámadásról szóló rendelet tervezetét.

Szelezsán György polgármester megkérdezte a képviselőket, hogy a tervezettel kapcsolatosan van-e kérdésük, véleményük.

Turóczy András képviselő véleménye szerint a 160 millió Ft szabadon felhasználható maradvány 2022. évben 400 millió Ft-ot jelentett valahol. A szkeptikusoknak és az önkormányzat rossz hírét keltőknek mondja, hogy jól dolgozik a testület, amit eddig sikerült elérni, azt jól csinálták.

Szelezsán György polgármester hozzátette még, hogy sokkal több pénzmozgással jár az, ha az ember fejleszt valamit, de a befektetés a sokszorosát hozza vissza. Biztos benne, hogy jó úton járnak, hiszen több, mint tizenhét fejlesztést valósítottak meg. Természetesen van még mit csinálni.

Tekintettel arra, hogy több hozzászólás nem volt, javasolta elfogadásra a rendelet tervezetét.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi rendeletet alkotta:

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2023. (V.22.) önkormányzati
rendelete
az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról**

VII. Napirend: Tájékoztató a 2022. évi belső ellenőrzés végrehajtásának tapasztalatairól

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester elmondta a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a költségvetési szerv vezetője köteles gondoskodni. Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a 2022. évi ellenőrzési munkatervet, és a munkaterv végrehajtásáról szóló beszámoló határidejét a 2022. évi zárszámadással egy időben jelölte meg. Ebben négy területet jelöltek meg, Elek Város Önkormányzata növénytermesztési folyamatainak ellenőrzése, a Napközi Konyha intézménynél a készpénzforgalom rendjének, a pénzkezelés szabályszerűségének ellenőrzése, a Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgáltatónál a raktérekészlet kezelése rendjének, szabályszerűségének ellenőrzése és a 2016. és 2021. közötti közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzési eljárások szabályszerűségének ellenőrzése. Elmondható, hogy minden esetben mindent rendben találtak. A közfoglalkoztatásban végzett növénytermesztés esetében javasolták, hogy több szakembert vonjon be az önkormányzat. Elsőként a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság véleményét kérte, akik tárgyalták ezt a napirendi pontot.

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek a 2022. évi belső ellenőrzés végrehajtásának tapasztalatairól szóló tájékoztatót.

Szelezsán György polgármester a bizottság javaslatát figyelembe véve elfogadásra javasolta a tájékoztatót.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

137/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2022. évi belső ellenőrzésről készült éves összefoglaló jelentést - a határozat melléklete szerinti tartalommal - megismerte, azt jóváhagyta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

VIII. Napirend: Döntés telephely létesítésének hozzájárulása tárgyában

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester a napirendi ponttal kapcsolatosan elmondta, hogy az Alföld Slow Egyesület, amelynek Elek város önkormányzata is tagja, minden településen szeretne telep-helyet létesíteni. Az egyesület turisztikai fejlesztésekkel, marketing tevékenységgel foglalkozik. Kérelemmel fordultak Önkormányzatunk felé is, melyben kérték, hogy az önkormányzat engedélyezze számukra, hogy az önkormányzat székhelyét, 5742 Elek, Gyulai út 2., az egyesület telephelyeként bejegyezthessék. Egyelőre nem fogják még használni, de mindenhol lesz majd egy turisztikai szakember. Kérte az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság elnökét, hogy ismertesse a bizottság döntését.

Turóczy András bizottsági elnök elmondta, hogy az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság támogatásra javasolja a testületnek a kérelmet.

Szelezsán György polgármester megkérdezte a képviselőket, hogy van-e ezzel kapcsolatosan kérdésük, véleményük.

Turóczy András képviselő véleménye szerint ezzel bekerülünk egy olyan vérkeringésbe, amely Elek érdekeit szolgálja, ezáltal kedvező lehetőségekhez juthat a település.

Szelezsán György polgármester javasolta, hogy a képviselő-testület támogassa az Alföld Slow Egyesület kérelmét.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

138/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alföld Slow Egyesület (székhely: 5661 Újkígyós, Kossuth u. 41.) számára Elek Város Önkormányzata székhelyét (5742 Elek, Gyulai út 2.) az egyesület telephelyeként történő felvételéhez engedélyezi.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a telephely használat jogcímét igazoló okirat aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

IX. Napirend: A Gyulai járásra vonatkozó Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elfogadása

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ismertette a napirendi pontot. Azért szükséges elkészíteni és elfogadni, hogy minél hamarabb tudjon az Önkormányzat TOP pályázatot beadni. Elmondta, hogy mindenki megkapta a programot, ami tartalmazza a stratégiát, azt át tudták tekinteni. Az MKB Consulting Zrt. készítette el, anyagi vonzata nincs.

Felkérte Ferenczi Zsolt képviselőt, hogy ismertesse a Pénzügyi Bizottság javaslatát.

Ferenczi Zsolt képviselő tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság elfogadásra javasolta a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát.

Szelezsán György polgármester érdeklődött, hogy valamilyen kérdés felmerült-e még a napirendi ponttal kapcsolatban?

Tekintettel arra, hogy nem merült fel egyéb kérdés, kérte, hogy szavazzanak a Stratégia elfogadásáról.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

139/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a határozat mellékletét képező „Gyula járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégia” elnevezésű dokumentumot.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

X. Napirend: Az Elek Város Óvoda-Bölcsőde szakmai programjának jóváhagyása

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ismertette, hogy az Elek Város Önkormányzata fenntartásában működő Elek Város Óvoda-Bölcsődét a Békés Vármegyei Kormányhivatal ellenőrizte, amelynek során – többek között – megállapítást tett arra vonatkozóan, hogy az intézménynek szükséges felülvizsgálnia a szakmai programot. A dokumentumot az intézmény vezetője elkészítette, amelyet a testület tagjai is megismerhettek. A szakmai program kötelező elemeket tartalmaz, amelyet minden esetben szerepeltetni kell benne. Az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság tárgyalta a napirendi pontot, kérte az elnök Urat, hogy a bizottság döntését ismertesse.

Turóczy András bizottsági elnök elmondta, hogy az Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság elfogadásra javasolja a testületnek a szakmai programot.

Szelezsán György polgármester a maga részéről elfogadásra javasolta a testületnek az Óvoda-Bölcsőde Szakmai Programját az előterjesztés szerinti tartalommal.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

140/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Elek Város Önkormányzata fenntartásában működő Elek Város Óvoda-Bölcsőde (5742 Elek, Hősök útja 9.) intézmény szakmai programját a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XI. Napirend: Békepárti határozat elfogadása

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy úgy gondolja csatlakozni kell a kezdeményezéshez, nem csak beszélni róla, okiratba is kell foglalni, hogy szorgalmazzuk, hogy megkezdődjenek a béketárgyalások. Elfogadásra javasolja, hogy Elek Város Önkormányzata is csatlakozzon ehhez a szép kezdeményezéshez, melynek úgy gondolja, hogy szép üzenete van.

Felkérte Turóczy András képviselőt, hogy tájékoztassa a Képviselő-testületet az Ügyrendi bizottság döntéséről,

Turóczy András képviselő elmondta, hogy az Ügyrendi Bizottság is elfogadásra javasolta a Képviselő-testületnek a békepárti határozatot.

Szelezsán György polgármester ezt követően a Pénzügyi Bizottság döntéséről kért tájékoztatást.

Ferenczi Zsolt képviselő ismertette a Pénzügyi Bizottság döntését, miszerint elfogadásra javasolják a békepárti határozatot.

Szelezsán György polgármester ezt követően érdeklődött, hogy valamilyen kérdés merült-e még fel a napirendi ponttal kapcsolatban?

Tekintettel arra, hogy nem merült fel egyéb kérdés, kérte, hogy szavazzanak a békepárti határozat elfogadásáról.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

141/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az orosz-ukrán háború egyéves évfordulójáról szóló 5/2023. (III. 31.) OGY határozatban foglaltakkal maradéktalanul egyetért, azt – a határozat mellékletét képező tartalommal – elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XII. Napirend: A Medicopter Alapítvány támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester tájékoztatta a testület tagjait, hogy a Medicopter Alapítvány idén is támogatási kérelemmel fordult Elek Város Önkormányzatához. Kérelmükben előadták, hogy a tevékenységük megvalósításához különböző, fontos eszközök beszerzésére van szükségük, mint pl.: intraosseális fúró 5 db, amelynek költsége kb. 1 millió Ft, mini gyógyszeradagoló pumpa 2 db., szintén összességében kb. 1 millió Ft. Több esetben is fordultak már az önkormányzathoz támogatási kérelemmel, minden esetben életmentő eszközök beszerzését próbálják meg ilyen formában megvalósítani. Eddig minden esetben támogattuk valamilyen jelképes összeggel.

A Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság az ülésén tárgyalta a kérelemről, kérte a bizottság elnökét, hogy a javaslatukat ismertesse a testülettel.

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság 50.000.-Ft összeggel javasolja támogatni a Medicopter Alapítvány kérelmét.

Szelezsán György polgármester kérte a képviselők döntését arról, hogy 50.000.-Ft-tal támogassa Elek Város Önkormányzata a Medicopter Alapítványt.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

142/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Medicopter Alapítvány (1081 Budapest, Szilágyi u. 3.) számára 50.000.- Ft összegű támogatást biztosít a 2023. évi költségvetés működési célú pénzeszköz átadás kiadása terhére, egyúttal támogatási szerződést köt a szervezettel.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XIII. Napirend: A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ismertette a napirendi pontot. Elmondta, hogy Eleken is működik az egyesületnek csoportja, fontos munkát végeznek, segítik a mozgáskorlátozott személyeket, heti rendszerességgel fogadóórát tartanak, próbálják segíteni a lakosságot a fontos ügyek intézésében. 140 ezer Ft támogatásra nyújtottak be kérelmet, javasolja ennek elfogadását. Köszöni Uhrin Tamásné munkáját is, aki a balesete után is aktívan tartja a fogadóórákat.

Tekintettel arra, hogy a Pénzügyi Bizottság is tárgyalta a támogatási kérelmet, felkérte Ferenczi Zsolt képviselőt, hogy ismertesse a Bizottság döntését.

Ferenczi Zsolt képviselő elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és településfejlesztési Bizottság elfogadásra javasolja a 140.000 Ft összegű támogatás nyújtását.

Szelezsán György polgármester érdeklődött, hogy van-e valakinek kérdése?

Pelle László képviselő aziránt érdeklődött, hogy a gyulai vagy az eleki szervezet lesz támogatva?

Szelezsán György polgármester válaszul tájékoztatta Képviselő Urat, hogy az eleki szervezet lesz támogatva a gyulai által.

Kecskés Andrea alpolgármester látva, hogy sokakban ez további kérdéseket vet fel, elmondta, hogy az eleki szervezetnek nincs külön adószáma, így csak a gyulai szervezet tud pályázni, de általuk meg fogja kapni az eleki.

Szelezsán György polgármester megköszönte a tájékoztatást, és elfogadásra javasolja a támogatás nyújtását. Kérte, hogy szavazzanak róla.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

143/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula (5700 Gyula, Kulcs u. 7.) számára 140.000.- Ft összegű támogatást biztosít a 2023. évi költségvetés működési célú pénzeszköz átadás kiadása terhére, egyúttal támogatási szerződést köt a szervezettel.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XIV. Napirend: Döntés az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány támogatása tárgyában

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ismertette Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány kérelmét, amelyben támogatást kérnek egy 95%-os támogatottságú, utófinanszírozott pályázat összegének részbeni megelőlegezésére. A civil szervezet fontos szerepet játszik a település életében, amellett, hogy a rendezvényt mindenképpen megvalósítaná az önkormányzat, a kért összeget a közalapítvány vissza fogja fizetni, melyről támogatási szerződést szükséges kötni. Kérte a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság véleményét, javaslatát a kérelemmel kapcsolatosan.

Ferenczi Zsolt bizottsági elnök elmondta, hogy a Pénzügyi, Szociális és Településfejlesztési Bizottság javasolja az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány kérelmének a támogatását.

Turóczy András képviselő elmondta, ha rajta múlna már a következő ütemre is odaítélné a támogatást, hogy ne kelljen újra dönteni.

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy a projekt összköltsége 3,8 millió Ft, amiben eszközbeszerzés is biztosítva lenne, de ezt csak akkor valósítanák meg, ha az első ütemről már kézhez vennék a Támogatói Okiratot.

Pelle László képviselő rosszallását fejezte ki a projekt költségeivel kapcsolatban, elmondta, hogy tisztában van azzal, hogy mennyire le vannak szállva az árak napjainkban, de akkor is sokall ennyit egy gyermeknap megrendezésére.

Szelezsán György polgármester miután tisztázták, hogy napjainkban egyes rendezvénykellékek, rendezvényszervezési költségek milyen áron vannak, kérte a testület döntését a támogatási kérelemről.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

144/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

*Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány (5742 Elek, Gyulai út 2.) számára – utófinanszírozott pályázat lebonyolítására és megvalósítására – 1.600.000.- Ft összegű visszatérítendő támogatást nyújt a 2023. évi költségvetés működési célú visszatérítendő támogatások terhére.
A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.*

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XV. Napirend: Döntés székhely létesítésének hozzájárulása tárgyában

Előadó: Szelezsán György polgármester

Szelezsán György polgármester ismertette az Eleki Román Hagyományőrző Táncegyesület kérelmét. A Táncegyesület kérte, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő, természetben az 5742 Elek, Ady Endre u. 2. szám alatti ingatlant a továbbiakban az egyesület székhelyeként szerepeltethessék., amellet, hogy az ingatlant használatba is vennék. A használat alatt az épületet karbantartanák, a rezsit átvállalnák, átírásra is kerülnének a fogyasztásmérők. A későbbiekben szeretnének majd saját székházat is.

Elmondta, hogy azzal a feltétellel javasolná az Egyesület használatába adni az épületet, hogy ha a későbbiekben lehetőség lesz pályázni akkora volumenű felújításra, ami ezt az épületet is érintené, akkor 3 hónapos felmondási idővel az Egyesületnek el kellene hagynia azt.

Papp László képviselő érdeklődött, hogy csak a régi könyvtár épületét használnák, vagy a mellette elhelyezkedő raktár épületeket is?

Szelezsán György polgármester tájékoztatta Képviselő Urat, hogy csak a régi könyvtár épületét használná az Egyesület, tájházat alakítanának ki benne.

Tekintettel arra, hogy egyéb hozzászólás nem érkezett, kérte, hogy szavazzanak a kérelemről.

A Képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

145/2023. (V. 22.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Román Hagyományőrző Táncegyesület (székhely: 5742 Elek, Pöltemberg u. 55.) számára az önkormányzat tulajdonában lévő, természetben az 5742 Elek, Ady Endre u. 2. szám alatti ingatlant az egyesület székhelyeként történő bejegyzéséhez engedélyezi.

A képviselő-testület továbbá az ingatlant ingyenesen az egyesület használatába adja és felhatalmazza a polgármestert az erről szóló megállapodás megkötésére és aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

XVI. Napirend: Kérdések, interpellációk

Szelezsán György polgármester elmondta, hogy az előző képviselő-testületi ülésen kapott kérdésekre válaszolna, először Kecskés Andrea alpolgármester takarékszövetkezeti busz kapcsán érkezett kérdésére.

Arról tájékoztatta Alpolgármester Asszonyt, hogy írásban már jóval korábban megkeresték a Takarékszövetkezetet a kérdéssel kapcsolatban, akiktől azt a tájékoztatást kapták, hogy időközben beolvadtak az NBH Bank Zrt.-be és még nincs az ügynek kapcsolattartója, a kérést rögzítették, de megoldást arra még nem tudnak.

Turóczy András képviselő felvetette problémaként a Naplemente Idősek Otthona előtti parkolóval szembeni útpadka megsüllyedt, ezt állítsák helyre.

Megtekintette a problémát és még hónap végéig megtörténik annak helyreállítása.

Szelezsán György polgármester ezt követően érdeklődött, hogy Alpolgármester Asszony elfogadja-e válaszáat a kérdésére?

Kecskés Andrea alpolgármester elmondta, hogy részben igen, de volna egy olyan kérése, hogy lehetséges-e, hogy jelöljenek ki egy határidőt a megkeresés megismétlésére, mondjuk júliusban?

Szelezsán György polgármester arról biztosította Alpolgármester Asszonyt, hogy igen, van rá mód. Ezt követően Turóczy András képviselőt kérdezte, hogy elégedett-e az adott válasszal és az intézkedéssel?

Turóczy András képviselő arról biztosította Polgármester Urat, hogy maximálisan elfogadja azokat.

Szelezsán György polgármester tekintettel arra, hogy a nyílt ülésnek több napirendi pontja nem volt, a jelenlévők részéről több hozzászólás, észrevétel nem érkezett, megköszönte a megjelenést és a nyílt ülést 17 óra 30 perckor bezárta.

Szelezsán György
polgármester

k. m. f.

Dr. Nagy Sándor
jegyző

Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya
képviseelő
jegyzőkönyv-hitelesítő

Pelle László
képviseelő
jegyzőkönyv-hitelesítő

Jelenléti ív

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. május 22-i soros nyílt üléséről

Szelezsán György polgármester

..... ✓

Kecskés Andrea alpolgármester

..... Kecs Andrea

Ferenczi Zsolt képviselő

..... Ferenczi Zsolt

Pelle László képviselő

..... Pelle László

Turóczy András képviselő

..... Turóczy András

Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya képviselő

..... Csuvarszkiné Sarkadi Ibolya

Papp László képviselő

..... Papp László

Meghívottak részéről megjelentek:

Dr. Nagy Sándor jegyző

..... Dr. Nagy Sándor

Rédei Erika pénzügyi osztályvezető

..... Rédei Erika

Seres-Baker Emanuéla csoportvezető

..... Seres-Baker Emanuéla

Szentgáli Zoltán csoportvezető

..... Szentgáli Zoltán

Kolysza Zoltán r. ezredes, kap. vezető
(Gyulai Rendőrkapitányság)

..... Kolysza Zoltán

Domak Péter c.r. őrnagy őrsparancsnok
(Eleki Rendőrőrs)

..... Domak Péter

Zanócz István tű. alezrd. tűzoltóparancsnok
(Gyulai Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság)

..... Zanócz István

Süli Zsolt tű. alezrd. kirendeltségvezető
(Békéscsabai Katasztrófavédelmi Kirendeltség)

..... Süli Zsolt

Tereszán Viktória szociális ügyintéző

Tul kikk

Tóbiás Sándorné ügyvezető
(Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.)

Tóbiás Sándor

Gál Attiláné intézményvezető

Gál Attiláné

Haász Tünde intézményvezető

Barna Attila intézményvezető

Krisán József intézményvezető

Bálint István intézményegység vezető

Bálint István

Szelezsán Péter intézményvezető

Kecskés Róbertné védőnő

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elek Város Polgármesterétől
5742 Elek, Gyulai út 2.

Meghívó

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2023. május 22-én (hétfő) 16.00 órától soros képviselő-testületi ülést tart,
melyre tisztelettel meghívom.

Az ülés helye: Eleki Közös Önkormányzati Hivatal Díszterme
Elek, Gyulai út 2.

Napirend

Előadó

1. Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről

Szelezsán György polgármester

I. Beszámolók, tájékoztatók

2. Beszámoló Elek város 2022. évi közbiztonságának helyzetéről, valamint a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről

Kolysza Zoltán r. ezredes, kapitányságvezető

3. Beszámoló a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2022. évi tevékenységéről

Zanócz István tű. alzrd., tűzoltóparancsnok

4. Beszámoló a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról

Szelezsán György polgármester
Dr. Nagy Sándor jegyző

5. Beszámoló az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2022. évi tevékenységéről

Tóbiás Sándorné ügyvezető

II. Főbb napirendek - rendelet

6. Az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelet megalkotása

Szelezsán György polgármester
Dr. Nagy Sándor jegyző

(Az előterjesztés később kerül kiküldésre.)

III. Főbb napirendek – bejelentések

7. Tájékoztató a 2022. évi belső ellenőrzés végrehajtásának tapasztalatairól	Szelezsán György polgármester
8. Döntés telephely létesítésének hozzájárulása tárgyában	Szelezsán György polgármester
9. A Gyulai járásra vonatkozó Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elfogadása	Szelezsán György polgármester
10. Az Elek Város Óvoda-Bölcsőde szakmai programjának jóváhagyása	Szelezsán György polgármester
11. Békeparti határozat elfogadása	Szelezsán György polgármester
12. Döntés önkormányzati terület bérbeadása, megvásárlása vonatkozásában	Szelezsán György polgármester
13. A Medicopter Alapítvány támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala	Szelezsán György polgármester
14. A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala	Szelezsán György polgármester
15. Döntés az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány támogatása tárgyában	Szelezsán György polgármester

IV. Kérdések, interpellációk

V. Zárt ülés

1. Döntés az első lakáshoz jutók támogatása ügyében	Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 15.

*Szelezsán György s.k.
polgármester*

A kiadmány hiteleül:

Dr. Nagy Sándor jegyző

(1.)

GYULAI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

BESZÁMOLÓ

Elek város 2022. évi közbiztonságának helyzetéről, valamint a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről

Cím: 5700 Gyula Pf.: 67.
Telefon: +36(66)361-644
e-mail: gyula.rk@bekes.police.hu KÉR azonosító: ORFK BEKES GY

Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Képviselő-testület!

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkérésére a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 8. § (4) bekezdése alapján a közrend és közbiztonság 2022. évi helyzetéről szóló beszámolót az alábbiak alapján terjesztem elő:

Rendőrkapitányságunknak legfontosabb célja a 2022. évben az volt, hogy az Eleki Rendőrőrs illetékességi területén fenntartsuk a közrendet, közbiztonságot, illetve törekedjünk a lakosság szubjektív közbiztonságérzetének folyamatos javítására és a köznyugalom megóvására.

I. Elek város közbiztonsági helyzetének értékelése

1. A bűnügyi helyzet bemutatása, a közterületi jelenlét mértéke (létszám, óraszám) a közterületek, nyilvános helyek, valamint a kiemelt idegenforgalmi területek biztonsága

1.1. A regisztrált bűncselekmények számának alakulása

A város területén 2021-ben 48, 2022-ben 70 bűncselekményt regisztráltunk. Az Eleken regisztrált bűncselekmények száma a 2020-as évhez képest, 45,8%-al növekedett.

1.2. A közterületen elkövetett, rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények számának alakulása Eleken

Eleken a rendőri eljárásban regisztrált közterületen elkövetett bűncselekmények száma 2021-ban 11, 2022-ben 32 volt.

1.3. A regisztrált bűncselekmények 100 000 lakosra vetített aránya, változása (bűnügyi fertőzöttség)

A 2022.évben a Gyulai Rendőrkapitányság (továbbiakban: rendőrkapitányság) illetékességi területén a regisztrált bűncselekmények 100 000 lakosra vetített aránya 1354,3 ez az arány 2021-ben 1191,6 volt, ami 12,1% növekedést jelent.

1.4. Elek város területén rendőri eljárásban regisztrált kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása

Elek város területén a rendőri eljárásban regisztrált kiemelten kezelt bűncselekmények száma összesen 41, mely növekedést mutat a 2021. évi 26-hoz képest.

A településen regisztrált bűncselekmények nagy része a vagyoni elleni jogsértések kategóriájába tartozik. A testi sértések száma 0-ról 11-re, a súlyos testi sértések száma 0-ról 4-re, a garázdaság 0-ról 7-re nőtt, a lakásbetörések száma 2-ről 1-re csökkent, a jármű önkényes elvétele bűncselekmény száma 0-ról 1-re növekedett 2022-ben, a 2021. évhez képest. Embercsempésztést, zárt gépjármű feltörést, kábítószerrel kapcsolatos terjesztői magatartást, orgazdaságot nem regisztráltunk a településen 2021-ben. A regisztrált bűncselekményeken belül a lopások száma 18-ról, 12-re mérséklődött 2022-ben.

A településen 2022-ben a kiemelt bűncselekmények közül emberölést, rablást nem regisztráltunk.

2. A bűnüldöző munka értékelése

2.1. A nyomozáseredményességi mutató alakulása

Az összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények vonatkozásában rendőrkapitányságunk nyomozáseredményessége 2022 évben 86,1% volt, amely az azt megelőző évhez képest (77,9%) 8,2 százalékpontos növekedést jelent.

2.2. A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója

A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója a 2021. évi 92%-ról 2022-ben 93,8%-ra növekedett.

2.3. A rendőrkapitányság eljárásaiban regisztrált, egyes kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatójának alakulása

A kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója a 2021. évi 71,3%-ról, 2022-ben 85%-ra növekedett.

Az egyes kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményessége a 2021. évihez képest 2022-ben:

- a lopás (a betöréses lopásokkal együttesen) 63,4%-ról 62,7%-ra csökkent,
- a lopáson belül, a lakásbetöréseké 78,3%-ról 85,7%-ra változott,
- a rongálás 38,5%-ról 66,7%-ra növekedett,
- a testi sértéseké 100%-ról 94,4%-ra csökkent,
- a kábítószerrel kapcsolatos terjesztői magatartás nem változott 100%,
- a garázdaság 100%-ról 95,8%-ra csökkent,
- a jármű önkényes elvétele nem változott 100%.

3. A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok, adatok

A 2022. évben a rendőrkapitányság 124 tulajdon elleni szabálysértési ügyet indított. Összehasonlításképpen a 2021. évben 157 volt az indított eljárások száma. 2022. évben a tulajdon elleni szabálysértések felderítési mutatója 69%, ami növekedést mutat a 2021.évi 64%-hoz képest.

4. A közlekedésbiztonsági helyzet, az abban bekövetkezett változások

A rendőrkapitányság illetékességi területén a 2022. évben bekövetkezett személyi sérüléssel közúti közlekedési balesetek száma 59, mely 10-el több a 2021. évihez képest.

A vizsgált időszakban halálos kimenetelű baleset nem történt illetékességi területünkön, mely 2 esettel kevesebb az előző év azonos időszakához képest. A súlyos sérülést eredményező balesetek száma 17, mely 1-el kevesebb a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva, míg a könnyű sérülést eredményező balesetek száma 42, mely 13-al több a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva. Az értékelt időszakban 0 fő halálozott el, 18 fő szenvedett súlyos és 61 fő könnyű sérülést. Ittas személy 6 esetben (10,1%) okozott személyi sérüléssel balesetet. 4 ittas gépkocsivezető magának okozott könnyű sérülést, míg 1 esetben a másik fél szenvedett könnyű sérülést, míg 1 esetben 1 fő kerékpáros személy volt a baleset okozója, aki szeszes italt fogyasztott és ő sérült meg. A bekövetkezett balesetek 57,6%-át (34 eset) személygépkocsi vezetők okozták, 12 kerékpárt hajtó személy (20,4%), 6 tehergépkocsi vezető (10,1%), míg egyéb jármű (vadon élő állat) 3 esetben (5,1%), segédmotoros kerékpár vezető 2 esetben (3,4%), míg motorkerékpár vezető személy és gyalogos 1-1 esetben (1,7-1,7%) okozott személyi sérüléssel balesetet. Más járművezető nem okozott illetékességi területünkön személyi sérüléssel közlekedési balesetet. A bekövetkezett személyi sérüléssel közúti közlekedési balesetek során 1 gyalogos, valamint 14 kerékpárt hajtó személy részesként szerepelt a balesetben. Külföldi személy nem okozott személyi sérüléssel balesetet a vizsgált időszakban. Az okozók életkor szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható,

hogy 18-25 év között 4 esetben, 26-35 év között 14 esetben, 36-45 év között 8 esetben, 46-55 év közötti 9 esetben, 56-65 éves 6 esetben, fiatalok 2 esetben, 66-75 év közötti 6 esetben, 6 esetben 76 év feletti személy és 1 esetben egy 6 éves gyermekkorú személy okozott személyi sérüléssel közlekedési balesetet. 1 esetben ismeretlen személy okozott balesetet és 2 esetben vadon élő állat. Az illetékességi területünkön bekövetkezett balesetek közül 36 esetben férfi volt az okozó, míg 20 esetben nő. 1 esetben ismeretlen személy okozott balesetet és 2 esetben vadon élő állat. A legfőbb baleseti ok az elsőbbbség meg nem adása 23 eset (39%), a sebesség helytelen megválasztása 13 eset (22%), kanyarodási hiba 10 eset (17%), követési távolság 6 eset (10,2%) és egyéb ok (tilos jelzésen behaladás vasúti átjáróba, vadon élő állat) 3 eset (5 %) valamint 2 esetben (3,4%) figyelmetlenség, 1 esetben (1,7%) előzési szabályok megsértése és 1 esetben (1,7%) gyalogos hibája miatt következett be. A 13 sebesség helytelen megválasztása miatt bekövetkezett baleset közül 1 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetünk volt. A személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek közül 10 eset hétfőn, 8 eset kedden, 6 eset szerdán, 13 eset csütörtökön, 7 eset pénteken, 9 eset szombaton és 6 eset vasárnap következett be. A személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek a reggeli órákban 04-07 óra között (6 eset), délelőtti 07-12 óra közötti (22 eset), a délutáni 12-18 óra közötti (21 eset) és az esti 18-22 óra közötti (10 eset) időszakban következtek be. A legtöbb baleset Gyula lakott területén (35 eset), Gyula külterületén (13 eset), Elek belterületén (2 eset), Elek lakott területén kívül (3 eset), Kétegyháza belterületén (1 eset), Kétegyháza külterületén (3 eset) és Lökösháza belterületén (1 eset), Lökösháza külterületén (1 eset) következett be. A balesetek helyszíneinek vizsgálata során egyelőre baleseti gócpont nem állapítható meg, azonban az ellenőrzések helyszíneit lakott területen belülről kell tervezni, konkrétan Gyula belvárosára. A 17 külterületen történt személyi sérüléssel járó balesetben, 4 esetben súlyos és 12 esetben könnyen sérültek meg. A 2021. évben 173 közigazgatási hatósági eljárás volt a rendőrkapitányságon, ami a 2022. évben 329 volt.

5. Az illegális migráció helyzete

A rendőrkapitányság illetékességi területe határos Romániával, a határszakaszon két határrendészeti kirendeltség működik. Az illegális migráció elleni komplex feladatrendszer meghatározott részeit, a vonatkozó utasítások szerint maradéktalanul végrehajtottuk. Az illegális migrációhoz köthető bűncselekmények visszaszorítására, illetve felfedezésére is nagy hangsúlyt fektettünk a közterületi-mélységi ellenőrzéseink során.

II. A közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok

1. A közterületi jelenlét mértéke, a közterületek, nyilvános helyek, valamint a kiemelt idegenforgalmi területek biztonsága (létszám, óraszám, közrendvédelmi állomány/ lakosság aránya)

Az Eleki Rendőrőrs illetékességi területén a közterületi szolgálatot törekedtünk úgy szervezni, tervezni, hogy a nap minden órájában legyen elérhető közelségben rendőr. A közterületi szolgálat ellátásához jelentős segítséget kaptunk a Határrendészeti Kirendeltség Lökösházától.

A rendőrkapitányság illetékességi területén a közterületre történő vezénylések száma 2022-ben 7287 fő, ezzel párhuzamosan a közterületi szolgálatra fordított óraszám 39 312 óra volt.

A rendőrkapitányság közrendvédelmi állományának illetékességi terület nagyságához és lakosságához vonatkoztatott viszonyszámai az alábbi táblázatban láthatóak.

	Terület nagyság (km ²)	Lakosság lélekszáma	1 (km ²) jutó lakosság száma	járőr/KMB. állománytábla szerint/meglévő fő	1 rendőrré jutó lakosság száma/meglévő fő
Gyulai Rk.	413,25	40 827	98,8	43/43	949/949

2. A közrendvédelmi szolgálatteljesítés gyakorlata

A 2022. évben is fő célunk volt a reagálóképességünk megtartása és a bejelentésekre történő határozott gyors intézkedés követelményeinek való megfelelés.

Szolgálatellátásunk során kiemelt figyelmet fordítottunk az ittas járművezetők, a szabálytalanul közlekedő kerékpárosok, a passzív biztonsági eszközöket mellőző, valamint a sebességet túllépő járművezetők felderítésére és velük szembeni határozott és következetes rendőri intézkedések foganatosítására.

Az időjárástól függően, rendszeresen vízrendészeti járőrt vezényeltünk a Körösök, Szanazug, Városerdő, illetve a belterületi szabadvizek ellenőrzésére.

A rendőrkapitányság illetékességi területén az alábbi, főbb intézkedésekre került sor a 2022. évben:

Elfogás	150 esetben;
Előállítás	154 esetben;
Büntető feljelentés	72 esetben;
Szabálysértési feljelentés	403 esetben;
Biztonsági intézkedés	135 esetben;
Pozitív eredményű alkoholteszt	231 esetben;
Elővezetés (végrehajtott)	351 (végrehajtott:240) esetben;
Helyszíni bírsággal sújtott személyek száma	3194 fő.

3. A rendezvénybiztosítások

A rendezvények biztosítását összesen 13 esetben, 72 fővel, mintegy 41 óra időtartamban (ezen túlmenően Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény:1 esetben 10 fővel 10 óra időtartamban) hajtottuk végre. A rendezvények biztosításának előkészülete, annak végrehajtása során rendkívüli események nem történtek. A felelős szervezőkkel, a rendező szervekkel jó kapcsolatot alakítottunk ki.

4. Az esetlegesen bekövetkezett katasztrófa-, illetve veszélyhelyzettel kapcsolatban végrehajtott rendőri feladatok (különösen a települések védelme érdekében tett rendőri intézkedések). A koronavírus-járvány visszaszorítása érdekében végrehajtott rendőri feladatok

A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása jelentős terhet rótt a rendőrkapitányság közterületi szolgálatot teljesítő állományára. A védelmi intézkedések betartatása alapvetően a közterületen szolgálatot teljesítő állomány feladata volt. Az ellenőrzésekre elsősorban a körzeti megbízottak kerültek bevonásra. A koronavírus-járvány kezelésével összefüggő tömeges oltások megkezdésével, a kialakított oltópontokon az esetleges jogsértő cselekmények megelőzése érdekében, a közterületi szolgálatot ellátó rendőri állomány folyamatos és visszatérő ellenőrzést hajtott végre. Az ellenőrzések alkalmával rendőri intézkedés nem vált szükségessé.

5. A körzeti megbízotti státuszok feltöltöttsége és tevékenységük értékelése

A rendőrkapitányságon meglévő körzeti megbízotti létszám a 2022. évben nem változott (15 fő), amelyből 6 fő az Eleki Rendőrőrs állományában teljesít szolgálatot.

A rendőrkapitányság illetékességi területének lakossági adatai alapján (40 827 fő), az egy körzeti megbízottra jutó lakosok száma 2722 fő.

A 2022. évben az Eleki Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő körzeti megbízottak személyében és számában is történt változás. A rendőrőrs állományába 2022. október 1-jén megbízással került Rozsi-Berke Petra r. őrm. – Nikula Erzsébet r. zls. helyett, Dobi Gábor r. őrm – Gyebnár János r. tzls. helyett, illetve vasúti körzeti megbízottnak Popucz Gergő r. őrm, ezen státusz ezidáig betöltetlen volt. Nikula Erzsébet r. zls. és Gyebnár János r. tzls. saját kérésre kerültek más beosztásba kinevezésre.

6. Igazgatásrendészeti tevékenység (szabálysértési eljárások, engedélyügyi tevékenység)

Szabálysértési ügyintézés

A szabálysértési hatósághoz érkezett feljelentések száma 2022-ben 491, a 2021. évhez képest ez 5%-os csökkenést jelent (2021-ben 517). A szabálysértési szakterületen, szabálysértési, helyszínbírság végrehajtási, megkereséses, illetve egyéb végrehajtási eljárások összesítésében az év folyamán 1431 (2021: 1662) ügyirat iktatására került sor, amely az előző évhez képest a kezelt ügyek számában 13,9%-os csökkenést mutat. Az 511 eljárás alá vont személy (2021-ben 527) 54,1%-át (2021-ben 79,3%), azaz 430 (2021-ben 418) személyt marasztaltuk el. Az elmarasztalt személyek (430) közül, a pénzbírsággal megbüntetett személyek száma 354 fő, mely arány 82,3%, ez 2021-ben 87,3% volt. 2022-ben 37 eljárás alá vont személlyel szemben került sor a közúti járművezetéstől eltiltásra (2021-ben 34 fő).

Engedélyügy

2022-ben 1272 darab fegyver volt nyilvántartásban a rendőrkapitányságon. Jogi személyhez 11 fegyver, természetes személyekhez 1261 fegyver volt köthető. A 2022. évben 314 fő (2021: 303 fő) lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező természetes személyt tartottunk nyilván, akinek a tulajdonában összesen 962 db (2021: 927 db) darab lőfegyver volt. A lőfegyver tulajdonosok száma 11 fővel több az előző évhez képest, a lőfegyverek 35 darabos növekedésével pedig 3,8%-os emelkedés mutatható ki.

7. Bűn- és baleset-megelőzés

7.1. A bűnmegelőzési tevékenység helyzete folyamatban lévő programjai

7.1.1. Család és gyermekvédelmi tevékenység, valamint a hozzátartozók közötti erőszak helyzetének bemutatása

Bűnmegelőzési tevékenységünk során fontosnak tartottuk minden korosztály számára a gyakorlati információk átadását. Előadásainkat filmrészletekkel, megtörtént esetekkel színesítettük, melyek érdekesebbé, érthetőbbé tették a fiatalok és az idős korosztály számára. Bűnmegelőzési prevenciós munkánk során azt tapasztaltuk, hogy a hatékony megelőzés céljából az ifjúságvédelemmel és az idősekkel foglalkozó több szakterületen dolgozó szakember szoros együttműködésére, következetességére, a kompetencia határok folyamatos tisztázására és a jogszabályok maradéktalan betartására volt szükség. Ezért szoros kapcsolatban álltunk a Gyulai Polgármesteri Hivatal, a Segítő Kezek Idősek Otthona, a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Békés Vármegyei Gyermek – és Lakásotthon Gyulai Lakásotthon, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Gyulai Szociális Központja, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége munkatársaival.

A legtöbb hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos cselekmény ott történt, ahol az egymástól függő személyek életvitel szerűen tartózkodnak. Ezen erőszakkal kapcsolatos cselekmények áldozatai leginkább nők, gyermekek és idősek közül kerültek ki.

7.1.2. Gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység értékelése, ezen belül a Rendőrség iskolai prevenciós programjai

A Rendőrség Biztonságra Nevelő Iskolai Programja, a Dohányzás-Alkohol-Drog-Aids (DADA), mely Gyulán minden általános iskolában működik, a rendőrkapitányság bűnmegelőzési főelőadója részvételével.

Területünkön prioritást élvez a kiskorúakkal kapcsolatos prevenciós foglalkozás, ezért felkérésekre rendszeresen járunk általános és középiskolába, kollégiumokba egyaránt bűnmegelőzési előadásokat tartani.

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a kortárssegítő képzésben résztvevő fiatalokkal, akikkel interaktív beszélgetést folytattunk aktuális kérdéseikről, újszerű bűncselekményekről valamint a rendőri munkáról.

Amennyiben kiskorú személy bűncselekmény elkövetője vagy áldozata, gyermekvédelmi adatlapot is kitöltünk és megküldjük az illetékes gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhivatal részére.

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye által szervezett jelzőrendszeri értekezleteken, veszélyeztetettség esetén a védelembé vételi tárgyalásokon, valamint a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában részt vettünk.

7.1.3. Az áldozatvédelmi területen végzett rendőri tevékenység bemutatása

Az áldozatsegítés feladatait a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya Igazságügyi Osztálya végezte a rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense segítségével. 2022-ben is használtuk a speciális információs szelvényt, ami az áldozatsegítéssel kapcsolatos alapinformációkat tartalmazza úgy, hogy az áldozattal, az első alkalommal kapcsolatba kerülő rendőr az áldozatsegítésre irányuló tájékoztatást megadja, melynek tényét dokumentált módon tudja igazolni.

7.1.4. Az emberkereskedelem elleni küzdelem bemutatása

A rendőrkapitányság bűnmegelőzési főelőadója a lakásotthonokban élő fiatalok számára bűnmegelőzési szóróanyagokat juttatott ki az emberkereskedelem veszélyeivel és megelőzési lehetőségeivel kapcsolatban. Előadásokat tartottunk a fiataloknak, a nyári időszakban megszervezett táborokban is.

7.1.5. A megelőző vagyonvédelemben végzett tevékenység

Bűnmegelőzési előadásaink során az iskolákban és a médiában rendszeresen felhívjuk a lakosság figyelmét a vagyonvédelem fontosságára. Vagyonvédelmi szóróanyagokat juttatunk el a közintézményekhez, idősek klubjaiba, otthonaiba.

Az idegenforgalmi szempontból frekvenciált helyekre, szállodákba többnyelvű szóróanyagokat juttatunk el, melyeken a rendőrség elérhetőségén túl vagyonvédelmi tájékoztatás is szerepel.

A Gyulai Várfürdőben, nyári időszakban strandrendőr segíti a nyaraló vendégek biztonságos pihenését. Ünnepek, városi rendezvények alkalmával megerősített szolgálatot adunk a jogsértések elkerülése céljából.

Október végén és november elején a halottak napján, folyamatos rendőri szolgálatot láttunk el - a polgárőrökkel közösen - az illetékességi területünkön lévő temetőkben és az azokhoz tartozó parkolóknak, ezzel segítve a megemlékezés biztonságát.

A karácsony közeledtével a bevásárló központokban, parkolóknak folyamatos a rendőri jelenlét, ezzel is elősegítve a lakosság biztonságos bevásárlását, az ünnepekre hangolódását.

7.1.6. Kábítószer prevenció helyzete (ezen belül a „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programterv tapasztalatai).

A „Szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” program keretében a kijelölt tanácsadó az Erkel Ferenc Gimnázium Kollégiumában és a Gyulai Szakképzési Centrum Harruckern János Közoktatási Intézményben tartott a diákoknak, a nevelőknek és a szülőknek előadásokat, értekezleteket. Az értekezletek célja a szülőkkel és pedagógusokkal a kábítószeres, valamint az új pszichoaktív anyagok veszélyeinek - fogyasztás, értékesítés, tartás - megismertetése, a szülők érdeklődésének felkeltése a kábítószer problémával szembeni érzékenységének fokozása és a probléma megoldási lehetőségeinek felvázolása. Rendszeresen ifjúságvédelmi akciókat szervezünk a fiatalok biztonságos szórakozásának megteremtése céljából, több esetben más hatóságok bevonásával.

7.1.7. Kiberbiztonság bemutatása

Az illetékességi területünkön megszervezésre került nyári táborokban kiemelt figyelmet fordítottunk az online térben történő bűncselekményekre és azok megelőzési lehetőségeikre. 2022-ben folyamatosan figyelemmel kísértük az illetékességi területünkön előforduló online térben bekövetkezett bűncselekmények alakulását, az elkövetési magatartásokat. Az év során megállapítottuk, hogy jelen bűncselekmények folyamatosan emelkedő tendenciát mutattak. Az információk feldolgozását követően, a rendelkezésünkre álló fórumokon felhívtuk a lakosság figyelmét.

7.1.8. Állatvédelmi tevékenység bemutatása

Az illetékességi területünkön esetlegesen felmerülő állatkínzás bűncselekmények esetén soron kívül intézkedünk a büntetőeljárás elrendeléséről, az azonnali helyszíni intézkedések, szemle, adatgyűjtés és egyéb adatszerző, adatgyűjtő tevékenységek végrehajtásáról. A minimálisan, de előforduló ilyen jellegű jogsértések nyomozásait, vizsgálatait rendszerint ezen területen -akár hobbi szinten is jártasságot szerző kollégák- végzik. Több esetben volt arra is példa, hogy üresen maradt ingatlanoknál lévő állatok, jóságok elhelyezéseinek segítettünk a helyi jegyzőknek.

A helyi vadásztársaságokkal és halászati örökkel együttműködésünk jónak mondható, közös szolgálatellátást, ellenőrzéseket hajtunk végre, esetenként vízi rendőri egységet is alkalmazva.

7.2. Az iskolaőri tevékenység bemutatása

Illetékességi területünkön az iskolaőri tevékenység egy intézményben működik – a Gyulai Szakképzési Centrum Harruckern János Közoktatási Intézményben - két fő iskolaőrrel. Az iskolaőrök tevékenységük során segítik az iskolában folyó oktatási és gyakorlati feladatok problémamentes ellátását. Az iskolaőrök tevékenységével kapcsolatban az oktatási intézmény vezetése és pedagógusai pozitívként értékeli jelenlétüket.

7.3. A baleset-megelőzési tevékenység a városi baleset-megelőzési bizottság tevékenységének és programjainak bemutatása

A „Így közlekedtek Ti!” rajzpályázatot hirdettünk, ahová 7 általános iskolából 249 db rajz, valamint 7 óvodából 51 db mű érkezett. Az „ittas kampány” keretében a gyulai piac előtti területen lehetőséget biztosítottunk a „részeg szemüveg” kipróbálására, ezzel bemutatva a befolyásoltságból származó érzékszervekre, reakció időre kiható változásokat. 2 alkalommal a Gyulai Várfürdő személyzetének tartottunk baleset-megelőzési előadást. Baleset-megelőzési videó került fel több internetes portálra, amelyet a rendőrkapitányság készített a sebességtúllépés témakörében. A

képek egy korábbi halálos kimenetelű közlekedési baleset helyszínén készültek. A 2021. évben 4431. számú út és a 44. számú főút kereszteződésében történt személyi sérüléssel járó balesetek okán, a Gyula felől, Újkígyós irányába közlekedők részére figyelem felhívó táblát helyeztünk ki, mely a baleset veszélyes útkereszteződésre hívja fel a figyelmet. A kihelyezést követően (2021-ben) sem anyagi káros, sem személyi sérüléssel járó baleset nem történt a kereszteződésben. A rendőrkapitányság „Gyula, közlekedési szemmel” című baleset-megelőzési kiadványt készíttetett, melyeket a városban található szállásadókhoz, szállodákhoz juttatott el a Tourinform iroda segítségével. A kiadvány a városba látogató turistáknak ad közlekedési tanácsokat. 2022. május 11-13. között a „Zebra terv” keretében felhívtuk a figyelmet a Gyula, Kossuth téren lévő gyalogátkelőhelyeken bekövetkezett közúti közlekedési balesetekre. A Gellény-birtokon megszervezésre kerülő „Átjárás-tábor”-ban 5 héten keresztül, minden szerdán előadást tartottunk a közlekedési szabályokról. 2 alkalommal Békés-Dánfokon, a Körösvidéki Horgász Egyesületek Szövetsége szervezésében tartott táborban beszéltünk a fürdőzés szabályairól, valamint a nyár veszélyeiről. A nyári időszakban ismét részt vettünk a Kétegyháza szervezett Erzsébet táborban, valamint a Gyulai Nagycsaládosok táborában. Két alkalommal tartottunk Békés-Dánfokon és Szanazugban táborozó gyerekeknek balesetmegelőzési előadást, a nyár és a vizek veszélyeiről. A tanévkezdési kampány keretében az első osztályos tanulóknak láthatóságot növelő kiegészítőket adtunk át ajándékként, valamint bemutattuk számukra az iskolarendőr programot. A Mágocsi úti Óvoda, „Nyitogató” ünnepségén felkérést kaptunk balesetmegelőzési előadás megtartására. Az Autómentes világnap alkalmából, az 5. sz. általános iskolában, a tanítás előtti időszakban kerékpáros ügyességi pályát telepítettünk. Az általános- és középiskoláknak lehetőséget biztosítottunk nyílt nap keretében a Rendőrség látogatásra, ahol betekintést kaptak a munkánkba, valamint közlekedési tanácsokkal láttuk el őket. Az illetékességi területünkről, az értékelt időszakban 5 intézményből, 17 osztály, 308 fővel látogatta meg a rendőrkapitányságot, ahol a megelőzési tevékenységen kívül a pályaaorientációt is előtérbe helyeztük. A Kétegyháza Nagyközség főterén megrendezésre kerülő Román Nemzetiségi napon, kerékpáros ügyességi pályát telepítettünk a gyermekek részére. A Gyula városában lévő középiskoláknak baleset-megelőzési előadást szerveztünk a Művelődési központba, ahol Pintér József a Veszprémi Rendőrkapitányság baleset-megelőzési előadója tartott előadást, ahol több mint 200 fő 17-18 éves diák vett részt. Advent 4. vasárnapján, a Gyulai Világóránál kivilágított, családi kerékpáros pályát telepítettünk, amit bárki szabadon használhatott. A rendezvényen felhívtuk a figyelmet a megváltozott időjárási körülményekre.

7.4. Az „iskola rendőre” program, valamint annak keretében végrehajtott „SuliMoped” program értékelése

A rendőrkapitányság illetékességi területén 12 általános iskola vett részt az „iskolarendőr programban”. A 2021/2022. tanév kezdetén 1 sérült gyermekkel foglalkozó speciális intézmény és 3 középiskola csatlakozott a programhoz. Gyula város területén 7 általános iskola vesz részt a programban, ahol az iskola rendőrök folyamatos kapcsolatot tartanak az intézmény vezetőjével, és az iskolák felkéréseire részt vesznek a rendezvényeiken.

Iskolarendőreink folyamatos kapcsolatban vannak a pedagógusokkal, iskolák vezetőivel. Az intézmények részéről pozitív visszajelzések érkeztek.

A „SuliMoped” programhoz a 2021/2022. tanévben, Gyulán 4 intézményből, 34 tanuló kapta meg a lehetőséget, hogy díjmentesen jusson segédmotoros kerékpáros vezetői engedélyhez.

8. Együttműködés

8.1. A helyi önkormányzattal folytatott együttműködés

2022-ben megtartottuk a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórumot, melyen elhangzott felvetések, javaslatok és kérések tárgyában a szükséges intézkedéseket megtettük.

Az önkormányzattal a kapcsolatunk kiegyensúlyozott. Az önkormányzat mind erkölcsileg, mind anyagilag támogatja munkánkat. A kapcsolattartás rendszeres, folyamatos, így lehetőség van arra, hogy a lakosság által megfogalmazott javaslatok, észrevételek a testületen keresztül is eljussanak a rendőri vezetéshez.

A rendőrkapitányság vezetője és az Eleki Rendőrőrs parancsnoka folyamatosan tartja a kapcsolatot a település polgármesterével, vezetőivel, esetlegesen a képviselő-testület tagjaival.

8.2. A területileg illetékes bírósággal és ügyészséggel folytatott együttműködés helyzete

A Gyulai Járási Ügyészséggel továbbra is törekedtünk fenntartani és erősíteni a meglévő jó munkakapcsolatunkat. A nyomozásainkat felügyelő más ügyészségekkel a kapcsolatunk folyamatos, a felmerült problémák megoldása érdekében folyamatosan egyeztetünk.

A bírósággal együttműködünk a tulajdon elleni szabálysértések gyorsított eljárásai, valamint az ideiglenes megelőző távoltartások elrendelésének alkalmával, rendszeresen konzultálunk az ügyek szakszerű, gyors lefolytatása érdekében.

8.3. Az oktatási intézményekkel, egyházakkal, civil szervezetekkel folytatott együttműködés helyzete

Az elmúlt évek során folyamatosan törekedtünk arra, hogy jó együttműködés alakuljon ki minden olyan civil szervezettel, akikkel együtt dolgozva a közbiztonság helyzetén hatékonyan tudunk javítani. Örömmel teszünk eleget szervezetek, egyesületek felkérésnek, hogy az általuk szervezett lakossági fórumokon a közbiztonság védelmével kapcsolatos témákban előadást és bűnmegelőzési tájékoztatót tartsunk a lakosság számára.

8.4. A polgárőr egyesületekkel történő együttműködés értékelése, a kötött együttműködési megállapodások száma, ellátott közös szolgálatra vonatkozó adatok

Elek város területén az Eleki Polgárőr Egyesület működik, amellyel együttműködési megállapodást kötött a Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság.

A polgárőrség vezetőjével, illetve a kapcsolattartásra kijelölt személlyel, heti rendszerességgel tartottuk a kapcsolatot.

A rendőrkapitányság illetékességi területén működő polgárőr egyesületekkel a 2022. évben 290 alkalommal 397 fő rendőr 533 fő polgárőrrel, 1434 óra időtartamban látott el közös szolgálatot.

A polgárőr szervezet hathatós támogatást nyújtott Elek közrendjének és közbiztonságának fenntartásában. A közös szolgálatellátásokhoz minden esetben igyekeztek biztosítani a kért polgárőr erőt, részt vettek a baleset-megelőzési munkában is.

III. Összegzés, kitűzött feladatok a következő időszakra

Értékelve a 2022. év eseményeit és feladatait megállapítható, hogy a rendőrkapitányság a kiemelt célkitűzéseit, előírt kötelezettségeit teljesítette.

Célunk a jövőben is a minőségi munkavégzés, a folyamatos elemző-értékelő munkával a hatékonyság növelése, a lakossági igényeknek eleget tevő működés, hatékony fellépés a bűncselekményt elkövetőkkel szemben, a bűnmegelőzési tevékenységünk fokozása.

A közterület rendjének fenntartása, a közlekedésbiztonság erősítése, a bűnügyi munka hatékonyságának növelése továbbra is kiemelt feladat.

A 2023. évre a rendőrkapitányság fő szervezeti teljesítménycéljai az alábbiak:

1. Rendőrség külső és belső megítélésének javítása, a professzionális, fegyelmezett, sokoldalú, a lakosság és a helyi közösségek iránt felelősséget vállaló, segítőkész, megbízható és biztonsággot nyújtó szervezeti összkép fenntartása.

2. Hatékony toborzás folytatása a hivatásos állomány utánpótlása és a határvadász állomány feltöltése érdekében. Magyarország határainak fokozott védelme, az illegális migráció, illetve az államhatár rendjét érintő egyéb jogellenes cselekmények elleni fellépés érdekében a határőrizeti, határforgalmi és mélységi ellenőrzési feladatok következetes végrehajtása.

3. A szervezeti működés hatékonyságának javításával, az erőforrások optimális felhasználásával a szélsőségektől mentes, kiegyensúlyozott közbiztonság fenntartása, a helyi és területi szintű közbiztonsági, közlekedésbiztonsági és bűnügyi helyzet változásaira rugalmasan reagáló közterületi jelenléttel a lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásoló bűn- cselekmények, szabálysértések és baleseti okok előfordulásának csökkentése.

4. A büntetőeljárások törvényes, szakszerű, időszerű és hatékony lefolytatása, különös tekintettel a kiemelt társadalmi veszélyességű, illetőleg a bünszervezetekkel, kiberbűnözéssel kapcsolatba hozható bűncselekményekre. A bűncselekményből származó vagyon minél nagyobb arányú elvonása és az okozott kár megtérítése érdekében a vagyonvisszaszerzés, az elkobzás és a vagyonelkobzás hatékony végrehajtása.

5. A szakmai feladatellátásban és a szervezet belső működtetése körében a költségvetési források hatékony felhasználását szem előtt tartó döntéshozatal és feladatellátás általános követelményként történő érvényre juttatása, így különösen az emberi erőforrással és a rendészet technikai eszközökkel történő takarékos gazdálkodás, az energiafelhasználás racionalizálása, a digitalizációban, valamint az elektronikus ügyintézésben és kapcsolattartásban rejlő megtakarítási lehetőségek kihasználása.

6. A társadalmi és technikai változásokból eredő új kihívások, feladatok felismerése, és – a jogszerűség, szakszerűség és eredményesség követelményének szem előtt tartásával, hatékony szolgálat-szervezéssel – olyan kiegyensúlyozott jogalkalmazási gyakorlat kialakítása, ami a közrend és a közbiztonság fenntartását szolgáló arányos intézkedésekkel a nemkívánatos társadalmi és gazdasági hatások mérsékléséhez is hozzájárul.

Köszönöm a képviselő-testületnek és polgármester úrnak a településen szolgálatot teljesítő kollégáinknak nyújtott elismerést és megbecsülést.

Kérem polgármester urat, a képviselő-testület tagjait, az önkormányzat dolgozóit, munkatársait, hogy továbbra is legyenek partnerek munkánkban, támogassanak bennünket azon törekvésünkben, hogy munkánkkal a lakosság elégedett legyen.

Gyula, időbélyegző szerint

**Kolysza Zoltán r. ezredes
kapitányságvezető**

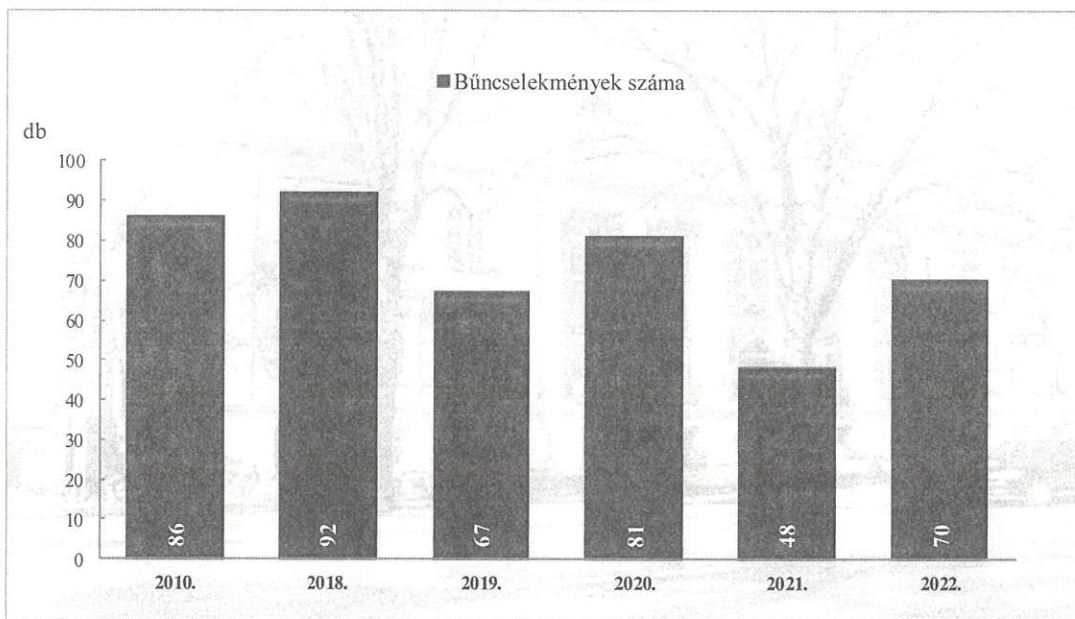
Melléklet:

- 1. számú melléklet bűnügyi statisztikai adatok
- 2. számú melléklet rendészeti statisztikai adatok

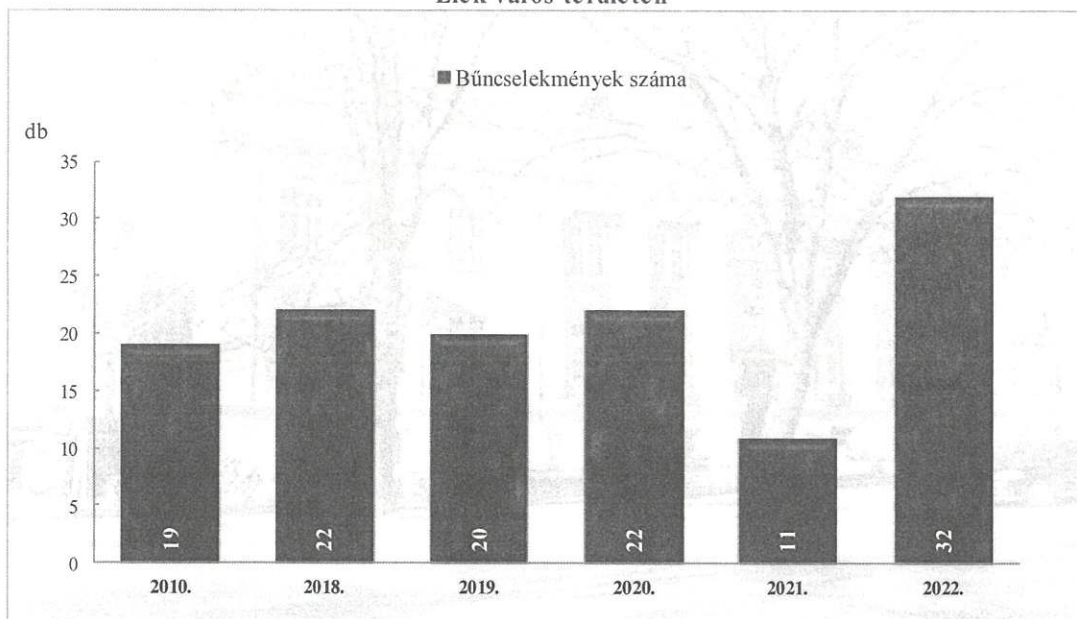
ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
04030/4111-12/2022.ált.

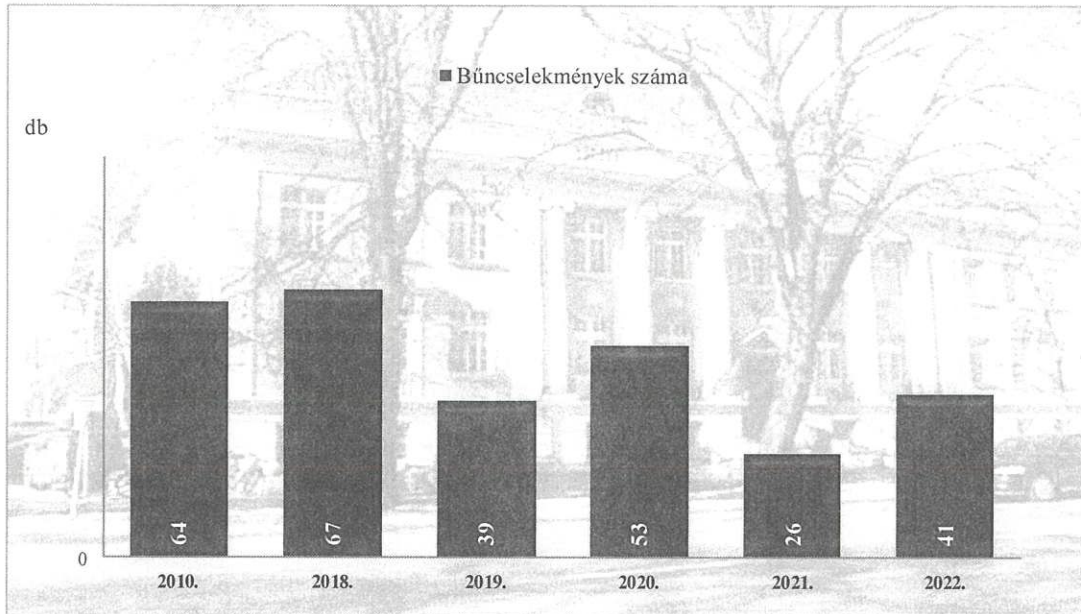
**Összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

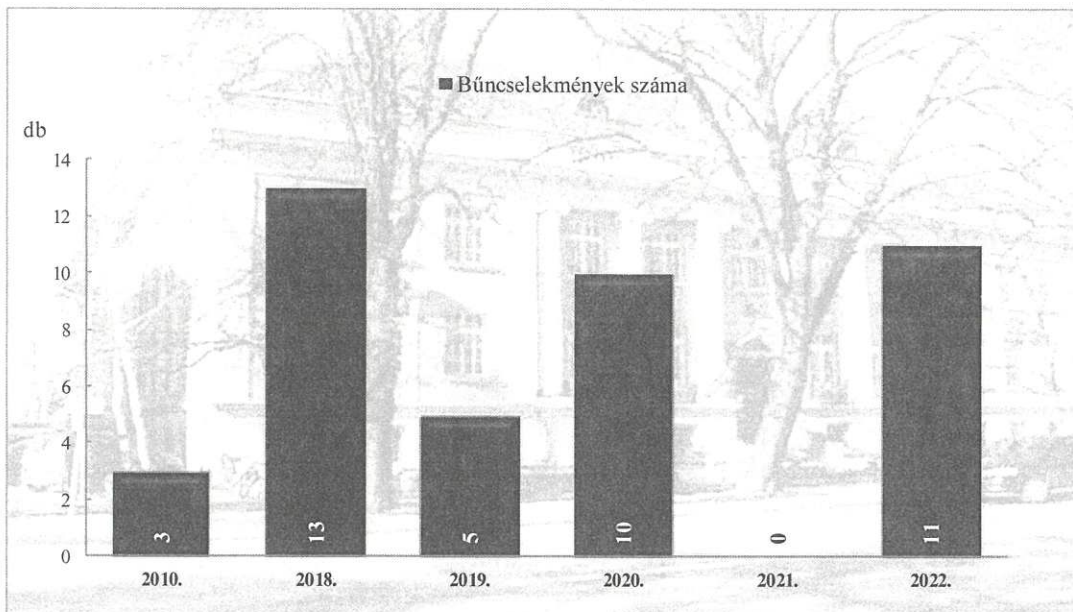
**Rendőri eljárásban regisztrált közterületen elkövetett bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

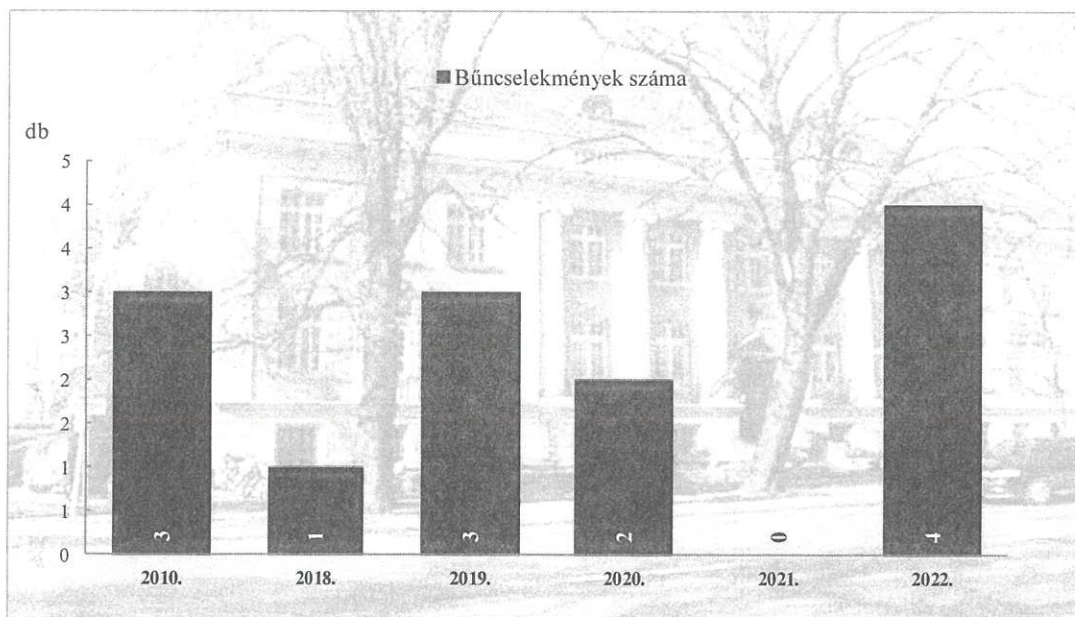
**Rendőri eljárásban regisztrált 14 kiemelten kezelt bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

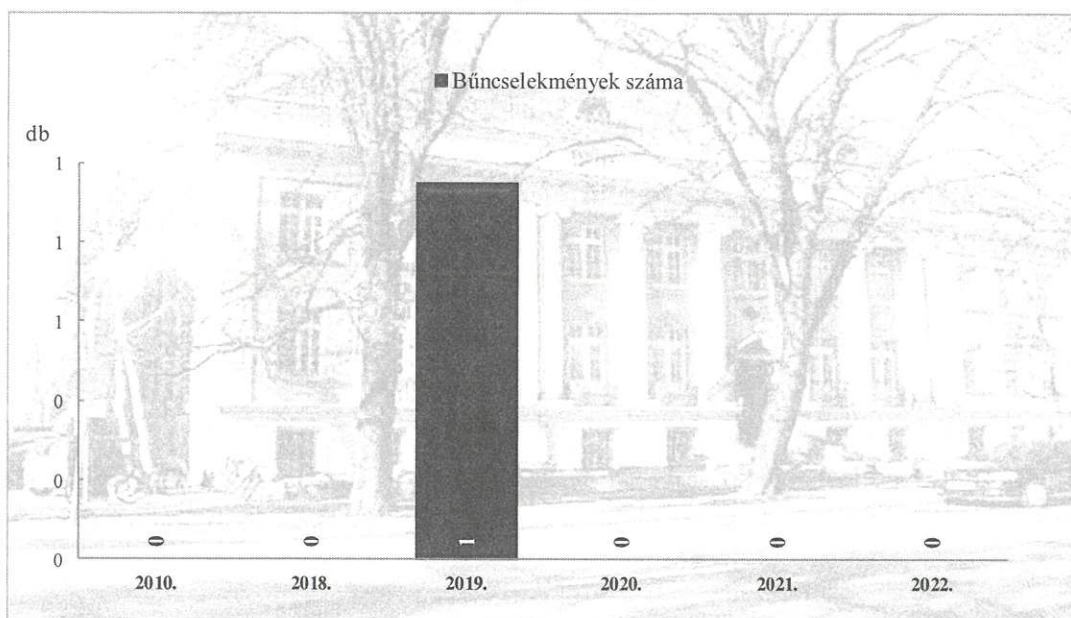
**Rendőri eljárásban regisztrált testi sértés bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

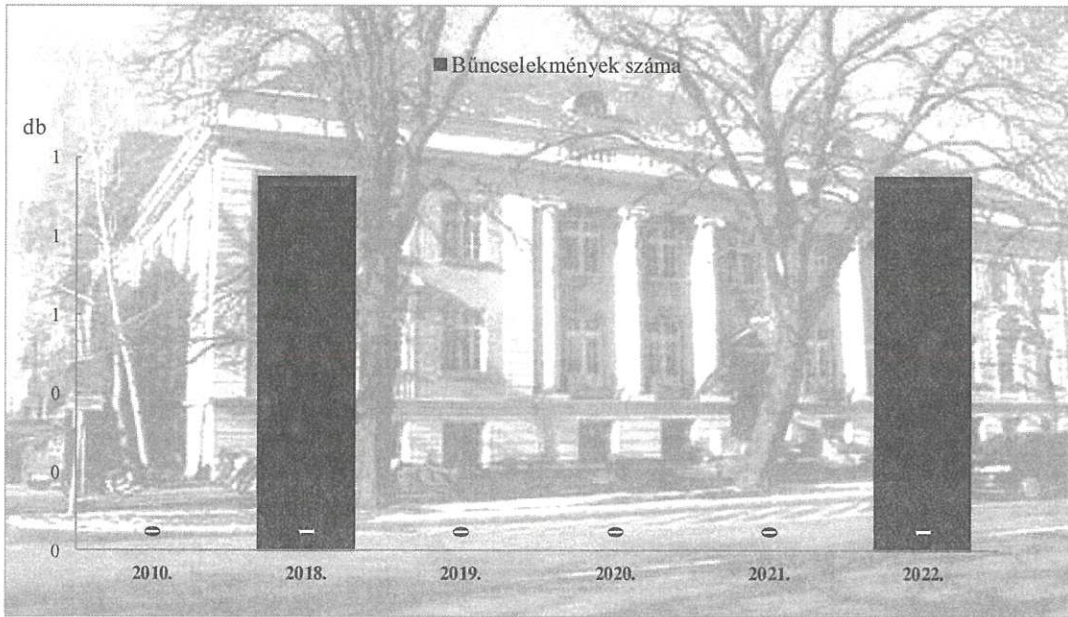
Rendőri eljárásban regisztrált súlyos testi sértés bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén

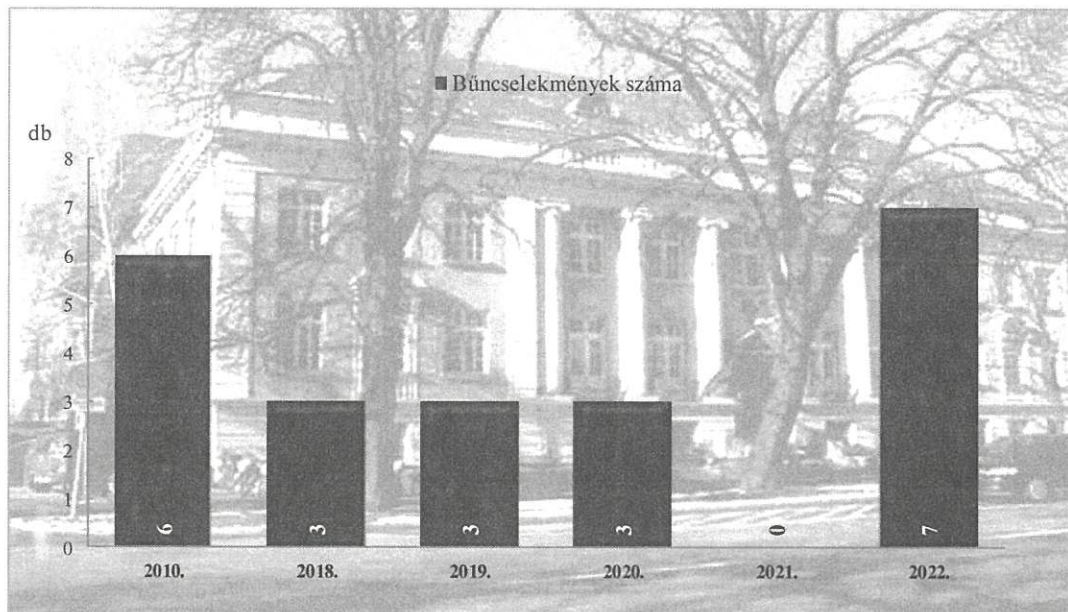
Rendőri eljárásban regisztrált embercsempészség bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén

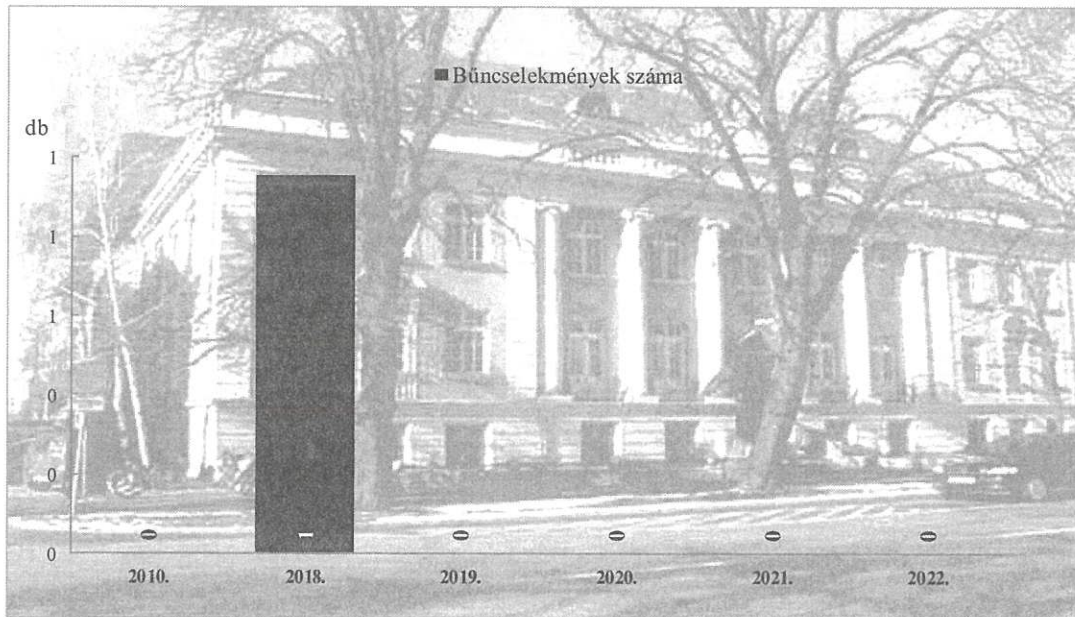
**Rendőri eljárásban regisztrált kiskorú veszélyeztetése bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

**Rendőri eljárásban regisztrált garázdaság bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

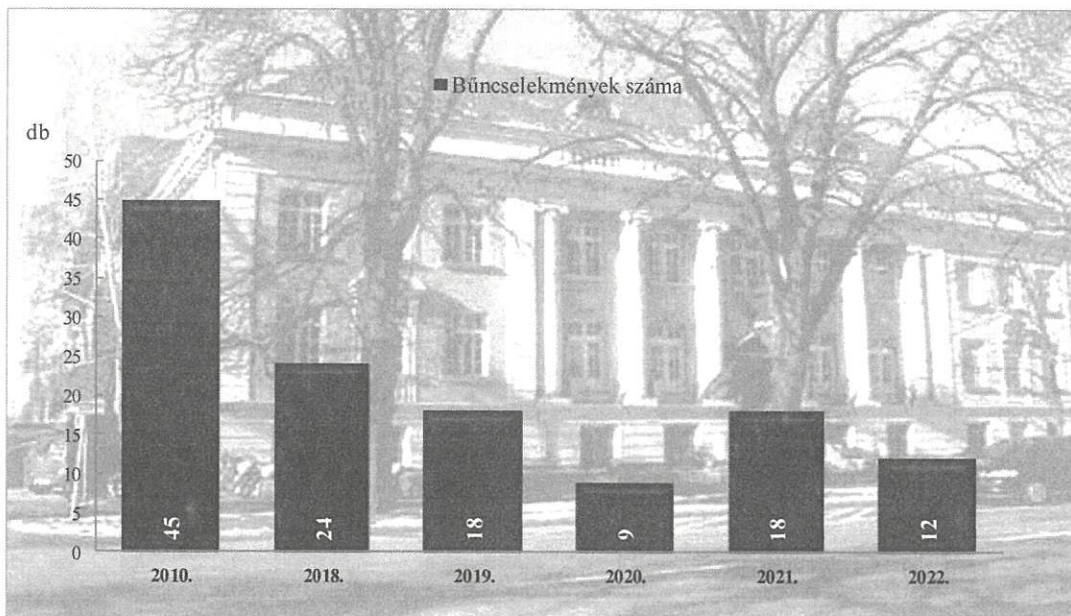

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény (terjesztői magatartás)
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén

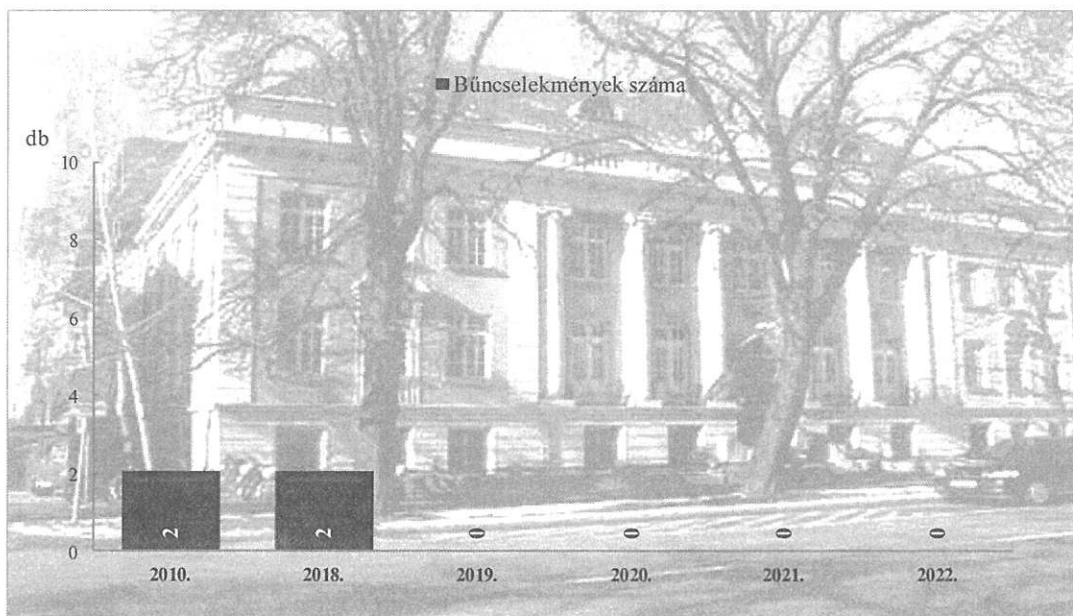

Rendőri eljárásban regisztrált lopás* bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén

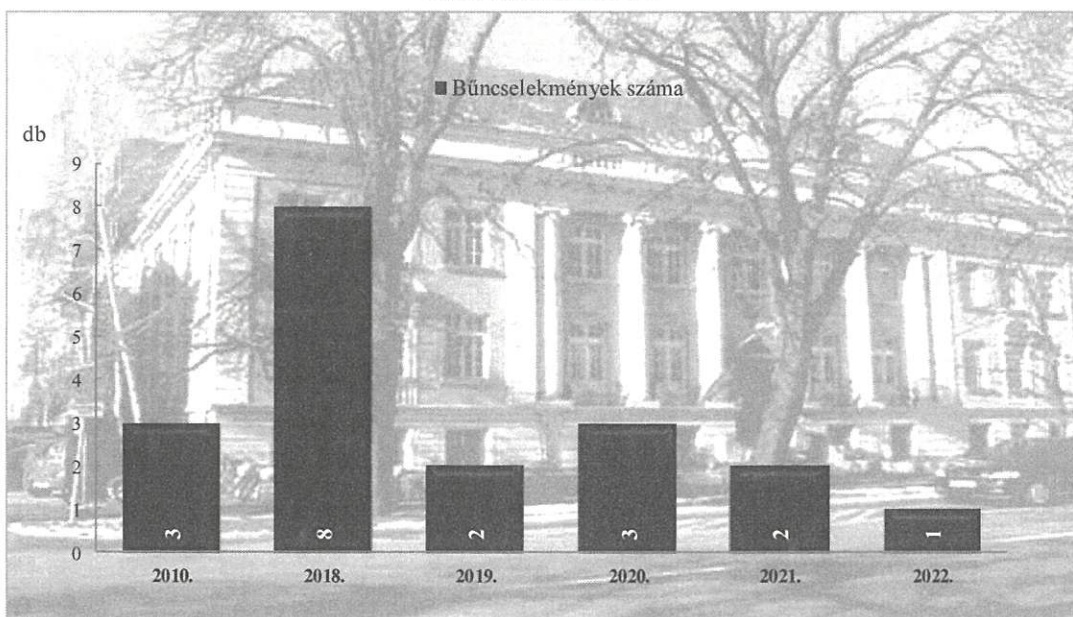
* a lopások száma tartalmazza a betöréssel kapcsolatos lopások számát is

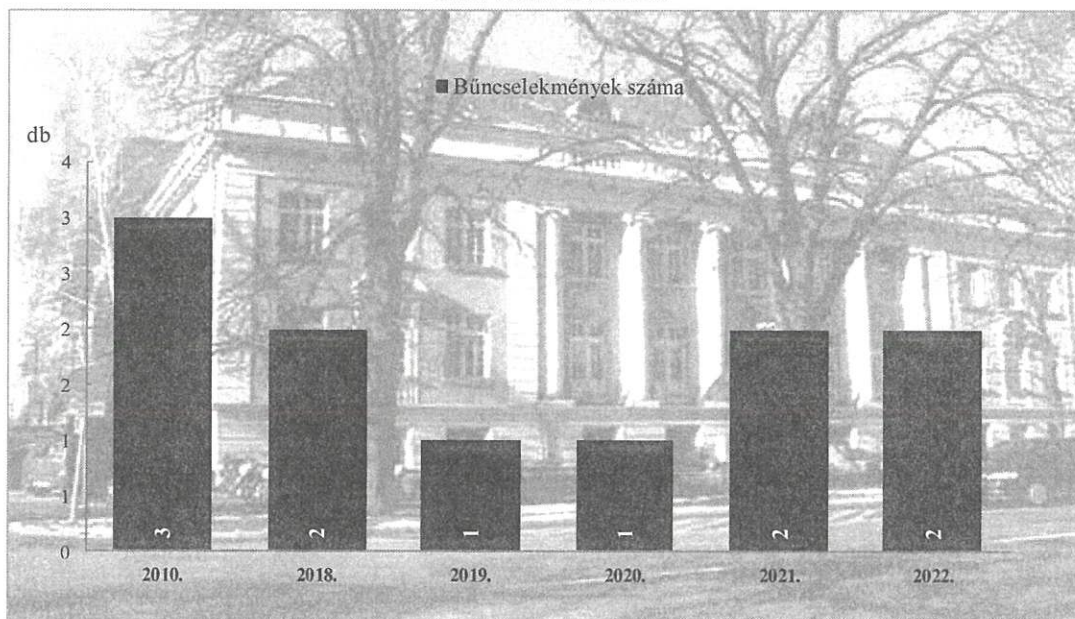
**Rendőri eljárásban regisztrált zárt gépjármű-feltörés bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

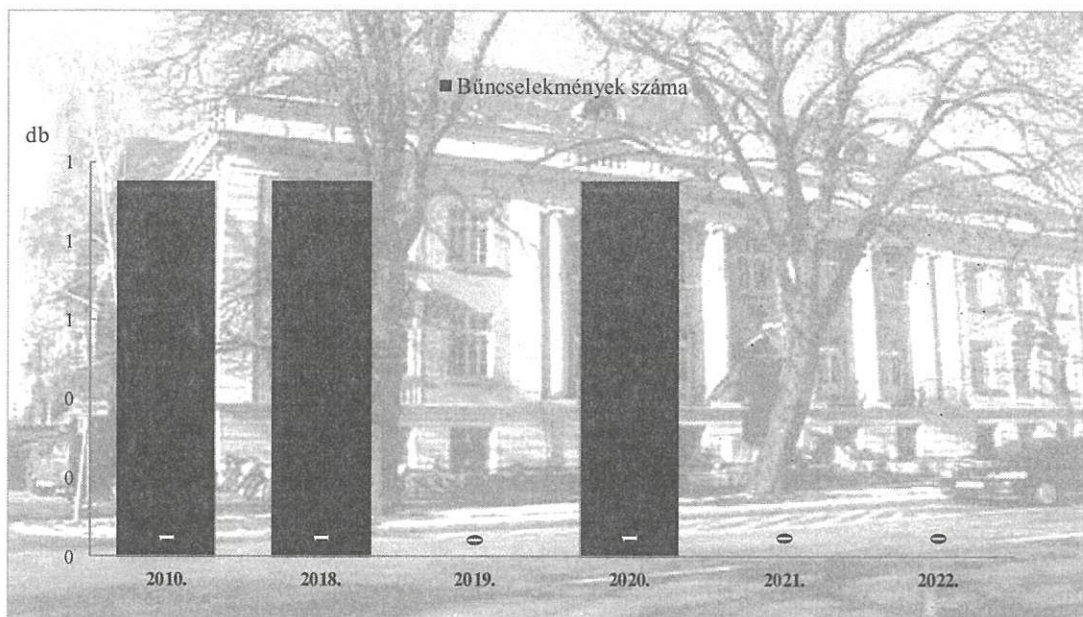
**Rendőri eljárásban regisztrált lakásbetörés bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

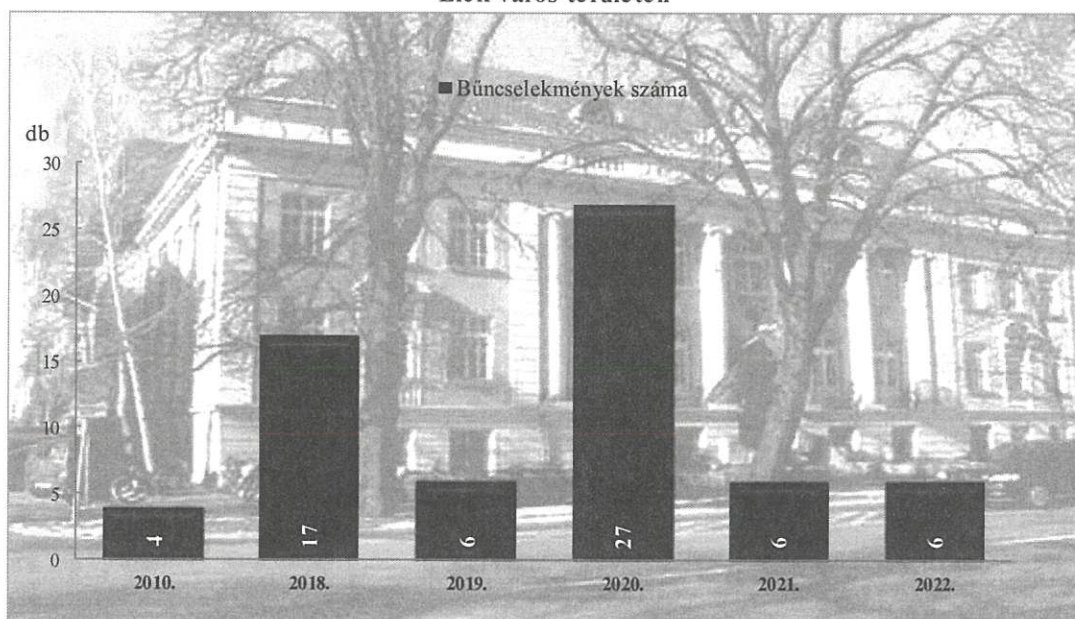
**Rendőri eljárásban regisztrált rongálás bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

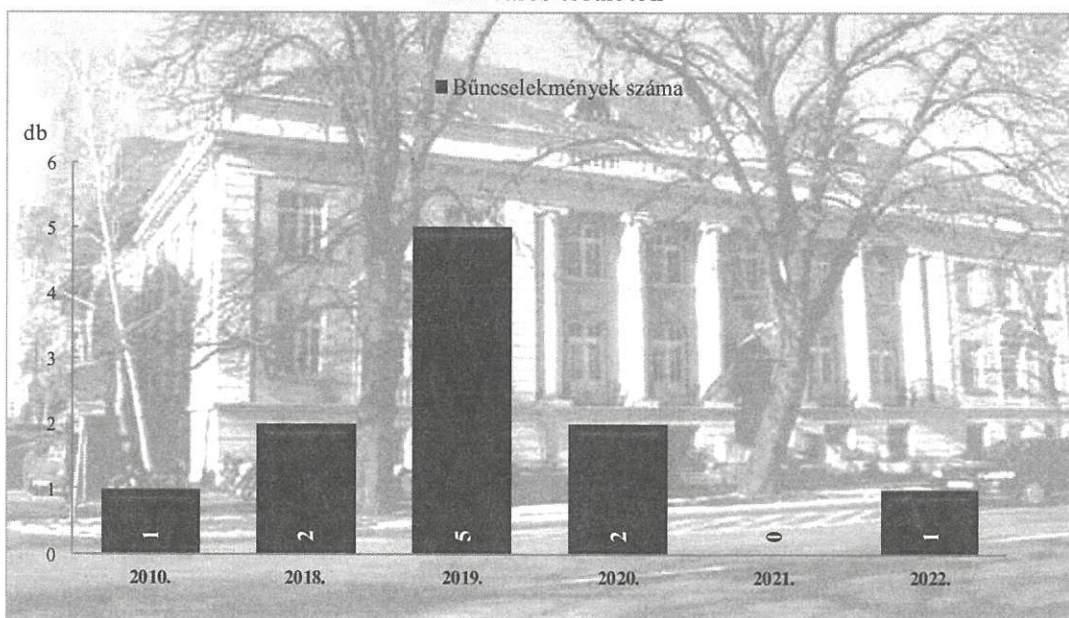
**Rendőri eljárásban regisztrált rablás bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

**Rendőri eljárásban regisztrált csalás bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

**Rendőri eljárásban regisztrált jármű önkényes elvétele bűncselekmények
2010. és 2018-2022. évi ENYÜBS adatok alapján
Elek város területén**

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
04030/4111-12/2022. ált.

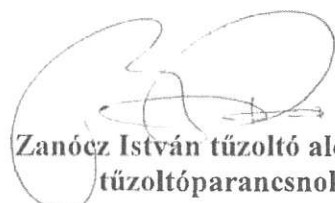
BÉKÉS VÁRMEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
BÉKÉSCSABAI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG
GYULAI HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG

BESZÁMOLÓ

**a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság
2022. évi tevékenységéről**

Készítette:

Zánóczy István tűzoltó alezredes
tűzoltóparancsnok

I. Bevezetés

A Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság (továbbiakban: tűzoltóság) feladatait a hatályos jogszabályokban és szabályzóknak meghatározottak szerint hajtotta végre 2022. évben is. A tűzoltóság a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság éves munkaprogramja, valamint a Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) és a Békéscsabai Katasztrófavédelmi Kirendeltség (továbbiakban: kirendeltség) kiemelt céljai és utasításai figyelembe vételével és végrehajtásával végezte munkáját.

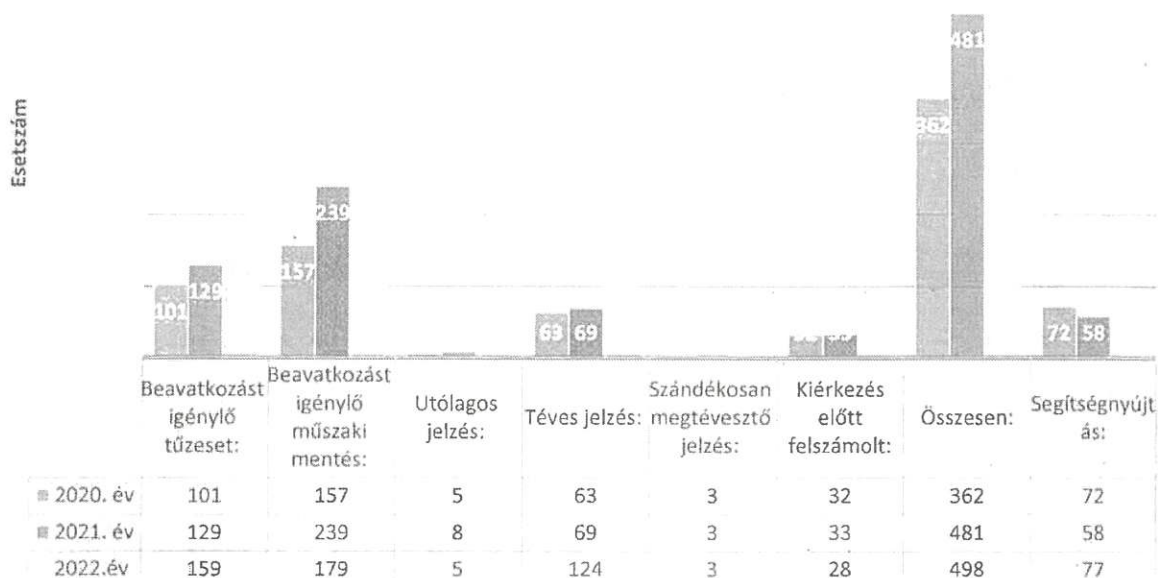
Esetszámunk a 2021-es 481-ről tavaly 498-ra nőtt. Az emelkedés nem jelentős, azonban a hosszabb távú statisztikákra visszatekintve igen magas értéket mutat. Az összes esetszámon belül - a rendkívüli aszály következtében - a kiemelt tüzesetek száma emelkedett meg számottevően.

Az önkéntes tűzoltó egyesületekkel és járási mentőcsoportokkal történő kapcsolattartásra ez évben is kiemelt figyelmet fordítottunk. Ennek ellenére a Sarkad Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület önállóan beavatkozó egyesületi jogosultságát 2022. 08. 31-i határidővel visszaadta, majd létszámhiány miatt november 01-től tevékenységét is szüneteltette. A Kötögyáni Önkéntes Tűzoltó Egyesület együttműködött a hivatásos tűzoltók beavatkozásai során, év közben további fejlődésen mentek keresztül. A Gyulai Járási Mentőcsoport Egyesület fenntartotta működőképességét, üzemeltette a VW Amarok terepjárót és ősszel - a Pelikán mentőcsoporttal együtt - sikeresen részt vett az igazgatóság által szervezett minősítő gyakorlaton.

II. A tűzoltásokról és a műszaki mentésekről

2022. évben csak kisebb esetszám növekedés következett be. Nőtt a beavatkozást igénylő tüzesetek száma, több téves jelzésünk volt, ezzel párhuzamosan viszont csökkent a műszaki mentések száma. A nyári rendkívüli aszály következtében megnőtt a területtüzek aránya.

Az elmúlt három év főbb statisztikai kategóriái a következők:

2022. év települések szerinti statisztikai adatai a következők:

2022.év		Tüzeset						Műszaki mentés						
		Beavatkozást Igénylő	Kiérkezés előtt felszámolt	Szándékosan megtevesztő jelzés	Téves jelzés	Utólagos jelzés	Összes tüzeset	Beavatkozást Igénylő	Kiérkezés előtt felszámolt	Szándékosan megtevesztő jelzés	Téves jelzés	Utólagos jelzés	Összes műszaki mentés	MINDÖSSZESEN
1	Elek	20	1	0	3	1	25	10	2	0	2	0	14	39
2	Geszt	2	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0	5	7
3	Gyula	59	5	0	77	2	143	113	10	0	11	0	134	277
4	Kétegyháza	14	1	0	5	1	21	7	1	0	2	0	10	31
5	Kötegyán	3	0	0	3	0	6	8	0	0	0	0	8	14
6	Lőkösháza	6	1	0	1	0	8	6	1	0	1	0	8	16
7	Méhkerék	5	1	0	6	1	13	4	0	0	0	0	4	17
8	Mezőgyán	1	0	0	0	0	1	3	1	0	0	0	4	5
9	Sarkad	42	2	3	9	0	56	19	2	0	3	0	24	80
10	Sarkadkeresztúr	7	0	0	0	0	7	4	0	0	1	0	5	12
11	Újszalonta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ÖSSZESEN	159	11	3	104	5	282	179	17	0	20	0	216	498

A legtöbb esemény 2022. évben is a két járás székhelyén történt. A gyulai eseményszám növekedést a tüzesetek és a téves jelzések számának együttes emelkedése okozta.

A tűzoltóság beavatkozásait jórészt I-es, vagy I-es kiemelt riasztási fokozatban hajtotta végre (93,17%), összesen 464 esetben. II-es riasztásunk az év során tizennyolc esetben történt, ebből megvalósult esemény öt volt. III-as kiemelt riasztási fokozatú esemény kettő volt, ebből egy valósult meg (Kétegyháza és Elek között 30 ha területen száraz fű égett). IV-es kiemelt riasztási fokozat tizenkét esetben lett elrendelve, melyek közül egy eset lett megvalósult esemény: az Elek és Kétegyháza közötti, 200 hektáron égő területtűz. V-ös kiemelt riasztás kétszer történt, megvalósult beavatkozásra nem került sor.

A beépített tűzjelzők által generált jelzések egy esetet kivéve téves jelzésnek bizonyultak. A gyulai Tescoban keletkezett tűz esetében az érzékelő helyesen jelzett be, a beépített tűzvédelmi berendezés (sprinkler) pedig pontosan és hatásosan lépett működésbe. A kishajó riasztására két esetben került sor (békési élővízcsatorna, eltűnt személy kutatása, az eltűntet megtaláltuk).

Szabadtéri területtűz és vegetációs esemény 88 darab volt (ebből 6 db kiérkezés előtt felszámolt). Téves jelzés tüzesettel összefüggésben 104 esetben fordult elő, műszaki mentéssel kapcsolatban 20 db volt. Szándékosan megtevesztő jelzésünk 3 db volt.

Épületben keletkezett tüzeseteink alapvetően családi házak, és ezek melléképületeinek tüzei voltak (42 eset). Halálessel járó tüzeset illetékességi területünkön egy esetben történt Gyulán.

Műszaki mentést közúti baleset során 34, elemi csapás, viharkár, fakidülés miatt, állatbaleset miatt 10, gázzzivárgásnál 10, szén-monoxiddal kapcsolatban 12, sérült személy mentése, betegmozgatása miatt 20 esetben avatkoztunk be, életjelet nem adó, vagy rosszul lévő és ajtót nyitni nem tudó idős személyek esetében ajtó nyitást 19 esetben végeztünk, de robbanásnál, halott kiemelésnél és kifolyt üzemanyag miatt is beavatkoztunk.

Tűzvizsgálati eljárás öt esetben indult, ezek közül egy tüzesettel összefüggő haláleset miatt, egy bűncselekmény alapos gyanúja felmerülésével, két esetben megvalósult III-as kiemelt riasztás okán, egy esetben pedig szakmai indok miatt (igazgató rendelte el a Gyula, Temesvári úti MOL kúton történt tüzesettel kapcsolatban).

III. Elek város tűzvédelmi helyzete

Elekben az éves esetszám a 2021. évi 45-ről 2022. évben 39-re csökkent. A tüzesetek száma szinte nem változott, a műszaki mentéseké jelentősen csökkent, a téves jelzéseké valamelyest emelkedett. Szándékosan megtévesztő jelzést ez évben nem kezdeményezett senki.

A tüzesetek és műszaki mentések számának alakulásáról az alábbi táblázat ad tájékoztatást:

Elek	Tüzeset						Műszaki mentés						MINDÖSSZESEN
	Beavatkozást Igénylő	Kiérkezés előtt felszámolt	Szándékosan megtévesztő jelzés	Téves jelzés	Utólagos jelzés	Összes tüzeset	Beavatkozást Igénylő	Kiérkezés előtt felszámolt	Szándékosan megtévesztő jelzés	Téves jelzés	Utólagos jelzés	Összes műszaki mentés	
2021. év	19	2	0	1	1	23	17	4	0	1	0	22	45
2022. év	20	1	0	3	1	25	10	2	0	2	0	14	39

Beavatkozásaink döntő többségét I-es vagy I-es kiemelt riasztási fokozatban hajtottuk végre. Magasabb riasztási fokozatot két esetben rendeltünk el: IV-es kiemelt fokozat volt a település határában kb. 200 Ha területen pusztító területtüz esetében, illetve II-es kiemelt riasztás volt egy melléképület tüze miatt. Tizenöt esetben vonultunk szabadban bekövetkező területtüzekhez, melyek olykor hulladék égetéssel párosultak. A téves jelzések egy apartman tűzjelzőjének jelzésével függnek össze.

Műszaki mentéseink között több személyi sérüléssel járó baleset történt: vasúti szerelvény személyautóval ütközött, súlyos sérülést okozva, villanyoszlopnak, fának csapódó személygépkocsikhoz is vonultunk, illetve egy esetben két személygépkocsi baleseténél is be kellett avatkoznunk. A mentőszolgálat kérésére sérült/beteg személy mozgatása és lakás felnyitása hét esetben fordult elő. Egy esetben gázzzivárgás miatt jöttünk a településre.

Beavatkozásaink 2022. évben is hatékonyak és szakszerűek voltak. Elek város tűzvédelmi helyzetét stabilnak értékelem.

IV. Az állomány képzése, képzettsége, gyakorlatok

A tűzoltóság beosztottjai a beosztásuknak megfelelő végzettséggel rendelkeznek. A tűzoltó-parancsnokság törzs állományában, a szolgálat- és rajparancsnoki kar összetételében 2022. évben sem történt változás.

A tűzoltóság személyi állománya rendszeresített létszámában 2022. évben sem állt be változás, az továbbra is 65 fő volt. Váltásos szolgálati időrendben 60 fős létszám mellett az év végén 59 fő dolgozott, 2022. évben három újonc tűzoltó kezdte meg szolgálatát. Hivatali munkarendben a törzs öt tagja dolgozik, illetve a tűzoltóság mindennapi működését munkájával három fő közfoglalkoztatott munkatárs segíti.

Szeptember hónapban részleges Külső Védelmi Terv gyakorlat végrehajtására került sor a Gyulahús Kft. két üzemében.

Az év első részében a három szolgálati csoport összesen 28 db helyismereti foglalkozást, csoportonként három szituációs begyakorló gyakorlatot hajtott végre. Parancsnoki ellenőrző gyakorlatot három esetben tartottunk. A nyár folyamán mindhárom csoport 3-3- alkalommal gyakorolta a kishajó vezetését Szanazugban. Az év második részében a takarékosági intézkedések miatt a gyakorlatok száma leeredukálódott, a gépjárművek mozgása az alaptevékenységre korlátozódott.

V. Propaganda, egyéb események

Az igazgatóság szervezésében Békésen megtartott Flórián napi ünnepség ismét ünnepélyes keretek között zajlott, melyen túl helyi szinten, ünnepélyes váltás keretében is megemlékeztünk a vértanúnkról. A tűzoltók védőszentjének napja alkalmából főigazgatói pénzjutalomban egy fő részesült, elismerését főigazgató úr személyesen adta át a BM OKF-en. Igazgatói tárgyjutalmat két tűzoltó, míg fizetési fokozatban történő előresorolásban egy kollégánk részesült. Dr. Görgényi Ernőtől, Gyula Város polgármesterétől két beosztott tűzoltó kapott tárgyjutalmat.

2022. év októberében a szabadnapon lévő Kőfaragó Zoltán tű. őrnagy észlelte, hogy egy idős férfi közterületen összeesik. A személy légzése leállt, pulzusa megszűnt. A helyszínre érve értesítette a mentőszolgálatot, majd megkezdte az életmentést. Erőfeszítése eredménnyel járt, a kikerülő mentősöknek az újraélesztett személyt stabil életjelekkel adta át. Kőfaragó Zoltán hősiességéért főigazgatói elismerésben részesült, melyet helyben, az igazgatóság vezetője adott át. Példaértékű tettéről több sajtóorgánium is beszámolt.

Közösségépítő rendezvényeink közül a báli szezon csúcspontját jelentő Tűzoltó Bált rendeztünk, továbbá a szolgálati csoportok állománya saját, külön-külön szervezett családi napot is tartott. A vírus veszélyhelyzet miatt a Gyulai Tűzoltók Nyugdíjas Klubjának tűzoltóságon megtartott gyűlései 2022-ben elmaradtak, nyugdíjasaink egy közeli közösségi térbe helyezték át havi összejöveteleiket.

2022. évben öt alkalommal látogatták meg laktanyánkat érdeklődők, gyermekek. Külső helyszínen tizenkét esetben tartottunk tűzoltó bemutatót, iskolákban, óvodákban és egyéb rendezvényeken jelentünk meg.

A mentőszolgálat és rendőrség munkatársaival 2022. évben is kiemelkedően jó együttműködést folytattunk úgy a beavatkozásaink során, mint az élet egyéb területén, azonban közös bemutatók és gyakorlatok tartására nem került sor.

VI. Együttműködés az önkéntes tűzoltóegyesületekkel

A tűzoltóság működési területén változatlanul két önkéntes tűzoltó egyesület (a továbbiakban: ÖTE) működik, a Sarkad Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület (a továbbiakban: SVÖTE) és a Kötegyáni Önkéntes Tűzoltó Egyesület (a továbbiakban: KÖTE). Mindkét ÖTE együttműködési megállapodást írt alá a tűzoltósággal, illetve I-es besorolási kategóriában vannak. Az ÖTE-k szakmai ellenőrzése, szakmai támogatása, jogszabályváltozásokról való tájékoztatása megtörtént, a kapcsolattartás folyamatos volt. Az ÖTE-k technikai eszközeinek bővítése és működésük fenntartására kiírt pályázatok megvalósításában aktívan részt vettünk, azok megvalósultak.

Sarkad Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A SVÖTE 2022. év első részében még jogosult volt az önálló beavatkozásra, azonban e jogosultságukat 2022. 08. 31-én megszüntették. Az együttműködési megállapodásban vállalt 3000 órás készenlét biztosítása meghiúsult, így a megállapodás felmondásra kerül, majd ezt követően a személyi feltételek hiánya miatt a SVÖTE 2022. 11. 01-től ideiglenesen beszüntette tevékenységét.

A SVÖTE 2022. évben összesen huszonegy esetben vonult (négyvel kevesebb alkalommal, mint 2021-ben). Tizenegy esetben a tűzoltósággal közösen, tíz esetben önállóan avatkoztak be (tizenöt tüzeset, hat műszaki mentési beavatkozásuk volt), valamint közösségi bemutatásokon, illetve intézmények közérdekű felkérésére okán 33 esetben vettek részt rendezvényeken.

Május 4-e, Szent Flórián napja alkalmából Sarkad város polgármestere Békésen Kiss György részére elismerést adott át. Lakosságtájékoztatási tevékenységük keretében honlapjukon, illetve facebookon folyamatosan hírt adtak az aktuális veszélyekről (tűzgyújtási tilalom, kémény seprés, téli időjárás veszélyei), illetve saját eseményeikről.

A SVÖTE része a Pelikán mentőcsoport műszaki mentő egységének. Ennek megfelelően az egyesület 3 fővel vett részt a mezőhegyesi újraminősítő gyakorlaton. A SVÖTE folyamatosan próbálkozik új tagok toborzásával, ennek ellenére a létszám növelése megoldásra váró feladat maradt. Mindamellet, hogy a város tűzvédelme a tűzoltóság által biztosított, a SVÖTE működésének szüneteltetése közösségi és tűzvédelmi szempontból is negatív hatással bír.

Kötegyáni Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Az I-es kategóriájú KÖTE Kötegyán község közigazgatási határán belül segíti a tűzoltóság munkáját a tűzoltás és műszaki mentés területén. A KÖTE 2022. évben 14 riasztást kapott, melyből 12 esetben indultak a helyszínre (3 tüzeset, 6 műszaki mentés, 3 téves jelzés).

A BM OKF 2022. évi pályázatán pénzügyi támogatást kaptak, melyből fenntartásukat finanszírozták, a gépjárműfecskendőt javíttatták. Egyéb forrásból mászóöveket vettek, irodai eszközöket szereztek be, személyi védőfelszerelést, gyakorló egyenruhákat vásároltak.

A KÖTE a pályázat segítségével vásárolt székhelyére ünnepélyes keretek között átköltözött, az épületet a tagok áldozatos munkával próbálják otthonosabbá és szebbé tenni. Taglétszámuk három fővel bővült, jelenleg 40 fő. Egyesületük vezetőjét az év elején a megyei szövetség alelnökének választották meg.

Flórián Nap alkalmából Kötegyánban rendezték meg az önkéntes tűzoltók vármegyei versenyét. Közös gyakorlatot szerveztek a székely testvértűzoltó egyesületükkel is. Részt vettek a megyei szövetség szakmai napján Békésen, valamint Balatonföldváron, az országos szakmai napon is.

A KÖTE 2022. évben is folyamatosan és kiemelkedő aktivitással végezte szakmai és társadalmi feladatait.

Járási és települési mentőcsoportok, HUNOR mentőszervezet

A „Járási Mentőcsoportok összevont törzsvezetési- és terepgyakorlatának” megtartására 2022. szeptember 16-17. között került sor Mezőhegyesen, a régi cukorgyári telephely területén és épületeiben. A gyakorlaton kilenc fővel részt vevő sarkadi PELIKÁN Mentőcsoport sikeres minősítő vizsgát tett „Viharkár-elhárítás” tevékenység kategóriában. A gyakorlaton a Gyulai Járási Mentőcsoport 2 fővel vett részt.

A Gyulai Járási Mentőcsoport alkalmazására két esetben került sor. 2022. május 24-én és 26-án 1 fővel, VW Amarok gépjárművel logisztikai tevékenységet hajtott végre a Magyar Vöröskereszt lökösházi határátkelőn végzett humanitárius feladatainak támogatása érdekében. A mentőcsoport alkalmazását a Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója rendelte el.

A Gyula Járási Mentőcsoport Egyesület éves közgyűlését 2022. május 27-én tartotta, ahol a pénzügyi mérlegbeszámoló és a pénzügyi terv elfogadására, illetve új tisztségviselők választására került sor.

A HUNOR mentőszervezet munkájában részt vevő három gyulai tűzoltó számára feladatot nem határoztak meg.

VII. A polgári védelmi feladatok ellátása

Az árvíz elleni felkészülés érdekében 2022. januárjában pontosítottuk az erőforrás igénybevételi tervet, azonban a meghosszabbított veszélyhelyzettel összefüggésben elmaradt a közfoglalkoztatásban lévő állampolgárok árvíz elleni felkészítése. Az árvíz elleni védekezésben felhasználható, a gazdálkodó szervezetek kezelésében lévő technikai eszközök helyszíni ellenőrzésére sor került.

2022. január hónapban történt meg a települési csapadékvíz elvezető rendszerek ellenőrzése is. A gyulai járás területén Kétegyháza településen 3 fő bevonásával összesen 2 helyszínen történt meg az említett ellenőrzés, míg a sarkadi járás vonatkozásában hat településen ellenőriztünk. A lakosságvédelmi adattár pontosítása folyamatos.

2022. február hónapban a befogadó helyek (szálloda, hotel, panzió, vendégház) adatait soron kívül kellett pontosítanunk. Márciusban került sor az önkormányzati konyhák tevékenységének felmérésére az idősek ellátásával összefüggésben, illetve segítségükkel tűzmelegelőzési tárgyú szóróanyagot juttatunk ki az idős korúaknak.

2022. március hónapban az ukrán-orosz háború hatására hazánkba érkező menekült személyek magyarországi befogadó helyekre történő elhelyezésében kellett közreműködni a záhonyi vasútállomás területén. A munkában két munkatársunk vett részt.

A települési és járási szintű veszély-elhárítási tervek pontosítására 2022. március-április hónapjaiban került sor. Májusban pontosítottuk a klimatizált helyek adatait is.

Tekintettel a közbiztonsági referensek körében végbement jelentős fluktuációra, az igazgatóság 2022. június hónapban bonyolította le a referensek tanfolyam rendszerű képzését azon személyek számára, akiknek a felkészítése még nem történt meg. Összesen 5 településről, 6 fő

jelentkezett a képzésre, akik mindannyian sikeres vizsgát tettek.

A vízkár-elhárítási létesítmények őszi felülvizsgálata 2022. augusztusában a gyulai járásban a Körösi Vízgazdálkodási Társulat, a Gyulai Közülemi Nonprofit Kft. és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve bevonásával történt. A sarkadi járásban hat településen került sor ellenőrzésre.

A települések katasztrófavédelmi osztályba sorolása szeptemberben került végrehajtásra, a korábbi évek besorolásához képest nem történt változás. A téli felkészülés keretében 2022. október-november hónapjaiban végeztük el a nehézgépek emelésére és vontatásra alkalmas technikai eszközök telephelyi ellenőrzését, illetve a kijelölt melegedőhelyek adatainak soron kívüli pontosítását.

2022. novemberében végrehajtásra került a polgári védelmi szervezetek megalakítási terv szerinti riasztási gyakorlata és felkészítése. A felkészítés lényeges eleme volt, hogy a parancsnokság, valamint az infokommunikációs egységbe beosztott állampolgárok ismerjék meg saját, beosztás szerinti feladataikat. A gyulai járásban 86 fő felkészítése valósult meg, míg a sarkadi járásban az 115 főt érintett.

A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény hatályba lépését követően - a különleges jogrendi változások okán - pontosításra és átdolgozásra kerültek az általános polgári védelmi tervek.

Folyamatos feladatként hajtottuk végre a veszélyes áruk közúti és telephelyi (ADR), továbbá vasúti (RID) szállításának ellenőrzését is.

Tavasszal elektronikus formában, ősszel személyes megjelenés mellett zajlott le járásainkban a Járási Helyi Védelmi Bizottságok soros ülése. A katasztrófavédelmet érintő tájékoztatók tavasszal az árvízi veszélyeztetéssel, ősszel a téli felkészüléssel voltak összefüggésben.

VIII. A tűzoltóság működésének tárgyi feltételei

A tűzoltóság a jogszabályokban meghatározott feladatellátáshoz megfelelő technikai háttérrel, védőfelszereléssel és gépjárművel rendelkezik.

Szakkfelszerelés, védőfelszerelés

A tűzoltóságon minden vonulós tűzoltónak két garnitúra bevetési ruházata van. A gépjárművekre málházott szakkfelszerelések érvényes felülvizsgálattal bírnak, állapotuk megfelelő, biztonságos használatra alkalmasak. A tűzoltóság az egyénileg és csoportosan kiadott védőeszközökkel az előírt mennyiségben rendelkezik, állapotuk megfelelő, érvényes felülvizsgálattal rendelkeznek.

Járműpark

A tűzoltóság gépjármű-parkjának átlagkora 13 év. Rendelkezünk:

- egy hétéves R16 Heros Aquadux-X 4000-es típusú gépjármű-fecskendővel,
- egy Mercedes Benz-RBI 1124 típusú (24 éves) gépjármű-fecskendővel,
- egy ötéves Renault HD009-BM Heros (Aquarex D7) típusú vízszállító gépjárművel,
- egy Renault Premium 420.26 S6X2 típusú (15 éves) magasbólmentő gépjárművel,
- egy négyéves VW Amarok V6 TDI típusú erdőtüzes gyorsbeavatkozó gépjárművel,
- egy Opel-Campo típusú (24 éves) tűzoltásvezetői járművel.
- egy Opel Astra típusú személyautóval (15 éves), amellyel ügyintézői feladatokat látunk el.

A Rocsó 5,9 típusú mentőhajónkat egy speciálisan erre a kishajóra 2020. évben gyártott utánfutóval tudjuk szállítani. Szolgálati célú kishajó-vezetői képzéssel szolgálati csoportonként 3-3 tűzoltó rendelkezik.

Az előző magasbólmentő gépjármű 2022. február 25. óta üzemképtelen volt az emelőmű jobb oldalán elhelyezett segédlétra-szerkezet sérülése miatt. Tekintettel a tetemes kárra, a húszéves gépjármű megjavíttatására nem történt intézkedés. 2022. július 04-én a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságtól egy öt évvel fiatalabb magasbólmentő gépjárművet vettünk át, melyre a szerkezelők egy fő kivételével levizsgáztak. 2022. július 30-án a Mercedes Benz-RBI 1234 típusú gépjármű-fecskendő egy szántóföldi tűznél történt beavatkozást követően a csúszós terepviszonyok miatt megsérült, ezen jármű pótlására is intézkedés történt.

2021. évi beruházások, beszerzések

Békés vármegyében a Gyulai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság nyert a BM OKF tűzoltólaktanya-híradópult rekonstrukciós programján. A fejlesztés legfontosabb célja, hogy a vonulás elősegítésére telepített eszközök nagymértékben gyorsítsák meg a káreseménnyel összefüggő információk áramlását. A program keretén belül a híradó-helyiségben modernebb gépészeti vezérlőrendszer lett kiépítve, a laktanya szertárkapuinak vezérlés-korszerűsítése során új motort kapott a teherbejáró kapuja, illetve az automata szertárkapuk alapos karbantartáson estek át.

Az idei év során a készenléti gépjárműveinkre új Samsung Galaxy típusú tableteket (4 db) szerelt fel az igazgatóság műszaki osztálya. Az ezekre telepített szoftver műholdas helymeghatározó rendszer segítségével mutatja a gépjárművezetőnek a káresemény pontos helyét, a javasolt útvonalat, a forgalmi eseményeket, a többi riasztott szer helyét, azok elindulási és várható érkezési idejét, illetve a főügyelet folyamatosan frissülő információit a káreseménnyel kapcsolatosan.

A beszerzések keretében tűzoltóságunk 10 db új Dräger típusú tűzoltó bevetési védősisakot, 4 pár új tűzoltó bevetési védőcsizmát, 6 pár új bevetési védőkesztyűt, valamint 12 garnitúra tűzoltó bevetési védőruházatot is kapott. Beszereztünk továbbá egy akkus sarokcsiszolót, melyet a beavatkozásoknál tudunk használni, így zárt ingatlanba történő behatolásnál, rácsok, lakatok levágásánál, kerítéselemek megbontásánál. Egy motoros kerti lombfúvóval is gazdagodtunk, melyet a laktanya környezetének rendben tartásához tudunk használni.

A laktanya épülete előtt, az utcán lévő muzeális tűzoltójárművet teljesen felújítottuk, mivel annak állapota az időjárás viszontagságai miatt annyira leromlott, hogy a kerekeit cserélni kellett. A kerekek beszerzése után a rekonstrukciós munkálatokat a közfoglalkoztatott munkatárs végezte el.

Egészségvédelem, munkavédelem

A tűzoltóság teljes személyi állománya rendelkezik az előírásnak megfelelő minőségű és számú egyéni védőeszközzel. A műszaki-biztonsági tiszt az eszközök felülvizsgálatát folyamatosan figyelemmel kísérte, az éves biztonságtechnikai vizsgálatok rendben zajlottak.

A munkavédelmi oktatások a kiadott tematika alapján, az előírt gyakorisággal voltak megtartva. A tanulságos esetek ismertetése rendkívüli oktatások keretében rendszeresen zajlott.

2022. évben rendben lezajlottak az időszakos orvosi vizsgálataink, július hónapban Szegeden voltunk, novemberben azonban helyben, Gyulán történt a felülvizsgálat. Az időszakos orvosi vizsgálatokon alkalmatlanság nem merült fel.

Az ingatlan állapota

A laktanya állagmegóvása folyamatos, az továbbra is az állomány és a közfoglalkoztatottak részvételével zajlik. Az ingatlanon 2022. évben is több munkát végeztünk el. Kijavítottuk a légzőpalack-tároló helység repedezett mennyezetét, gletteltük, belső és a külső fala is tisztítófestést kapott. Állagmegóvás céljából megtörtént a kerékpár-tároló faszerkezetének lecsiszolása és újra mázolás. A kerti sörpad-garnitúránkat lecsiszoltuk és újra lakkoztuk, illetve újra lett festve a vendéglakás bejáratának faburkolata is.

IX. Sporttevékenység, kapcsolattartás a lakossággal

Sporttevékenység

Sportverseny nem került megrendezésre, a tűzoltók helyben, a város területén sportoltak, illetve éltünk a kondicionáló termünk adta sportolási lehetőséggel is. Az év második félévétől a sportolási tevékenységünk kizárólag a laktanyán belülre korlátozódott.

Sajtómegjelenés

A korábbi évekhez hasonlóan a Gyulai Hírlapban hetente jelentek meg hírek a tűzoltóság munkájával kapcsolatban. A Sarkad Város című hetilapban és a város elektronikus felületein az év során kilenc cikk jelent meg a katasztrófavédelem munkájáról, a tűzgyújtás szabályairól, a kéménytüzekről és a CO mérgezés veszélyeiről.

Települési beszámolók

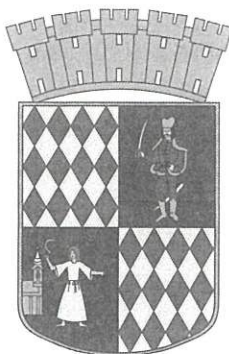
A tűzoltóság működési területéhez tartozó tizenegy településen az 1996. évi XXXI. törvényben előírt módon tettem cleget beszámolás kötelezettségemnek. A járványhelyzet enyhülésével ismét lehetővé vált a személyes megjelenés. A képviselőtestületek minden esetben egyhangúlag fogadták el az éves beszámolót, megköszönve a tűzoltók áldozatos munkáját.

X. Összegzés

A tűzoltóságon annyi tűzoltói beavatkozásra, mint 2022. évben, tíz éves időtávlatban nem volt példa. A tűzoltó szakmai előírások betartása mellett, a bajtársiasság fókuszban tartásával, az emberek érdekeit figyelembe véve végeztük munkánkat. A 2022-es év a tűzoltói beavatkozási statisztikánkat tekintve ugyan csak kismértékű emelkedést hozott - az 481 esetről 498-ra emelkedett - azonban a tüzesetek, főként a kiemelt tüzesetek számának emelkedése emlékezetessé tesz ezt az évet. A nyári hőségben a területtüzek megfékezése során minden készségre és képességre szüksége volt a beavatkozó állománynak a káresemények hatékony felszámolásához.

A 2022-es év első felében a sokéves tűzoltó szakmai elvárásoknak megfelelő, általánosnak mondható ügymenet zajlott, azonban az állami közintézmények működési költségeinek csökkentésére a Kormány rendeletet alkotott az év második felében, így ezt követően tevékenységünket a takarékosági intézkedések szem előtt tartásával végeztük.

Összességében úgy értékelem, hogy a szükséges hivatástudattal, szakmaisággal végeztük munkánkat a laktanyán belül és azon kívül is. Egy összeszokott, gyakorlott tűzoltó közösség sikere a 2022-es év munkája.

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

1. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről

Tisztelt Képviselő-testület!

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete legutóbb 2023. április 24. napján tartott soros ülést. Ezen időszak alatt összesen 24 határozat és 3 rendelet született. A lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról az alábbiakban tájékoztatjuk a tisztelt képviselő-testületet.

89/2023. (III. 29.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Békés Vármegyei Kormányhivatallal (5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2.) a közöttük megkötött megállapodást a határozat mellékletét képező tartalommal módosította. A képviselő-testületi felhatalmazta a polgármestert a megállapodás megkötésére és aláírására.

Az üzemeltetési megállapodás módosítása aláírásra került.

91/2023. (III. 29.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Kapocsán Jánosné 5742 Elek, Kétegyházi út 5. szám alatti lakos kérelmére, a tulajdonában lévő, természetben az 5742 Elek, Kétegyházi út 5. (594 hrsz.) szám alatti helyi védettségű ingatlan külső homlokzatának helyreállítása iránt benyújtott kérelmét 150 000.- Ft összegben támogatta a 2023. évi költségvetés felhalmozási célú átadott pénzeszközök terhére.

A támogatási összeg kifizetésre került Kapocsán Jánosné részére.

97/2023. (III. 29.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 3. melléklet 2.1.5. pontja alapján támogatási igényt nyújtott be a települési önkormányzatok működőképességének megőrzését vagy egyéb,

a feladataik ellátását veszélyeztető helyzet elhárítását szolgáló rendkívüli önkormányzati támogatásra. A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a pályázat benyújtására és a további szükséges intézkedések megtételére.

A támogatási kérelem benyújtásra került.

101/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a jegyzőkönyv-hitelesítésre Turóczy András és Papp László képviselőket kérte fel.

A határozat további intézkedést nem igényel.

102/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a módosított napirendi pontokat.

A határozat további intézkedést nem igényel.

103/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyar Pünkösdi Egyház Humán Szolgáltató Központ Elek, a szociális alapszolgáltatásokról szóló beszámolót tudomásul vette.

A határozat megküldésre került a Humán Szolgáltató Központ Elek részére.

104/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatokról szóló jelentést elfogadta.

A határozat további intézkedést nem igényel.

105/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a két ülés közötti időben történt fontosabb eseményekről szóló beszámolót elfogadta.

A határozat további intézkedést nem igényel.

106/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az energiaválság idején megtett intézkedésekről szóló tájékoztatót elfogadta.

A határozat az ún. REKI pályázathoz feltöltésre került.

107/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta „Az Év Pedagógusa” kitüntetés alapításáról szóló 13/1997. (X. 27.) önkormányzati rendelet bizottságok által tett módosító javaslatait.

A rendelet ezen határozat figyelembevételével módosításra került.

108/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2166 q (értéke a pályázati kiírásban feltüntetett adatok alapján: 8 252 460.- Ft) mennyiségű barnakőszénre pályázatot nyújtott be, továbbá vállalta, hogy a pályázat támogatottsága esetén a szükséges bruttó minimum vállalandó **2 750 820.- Ft** önrészt a 2023. évi költségvetésében biztosítja. Egyúttal nyilatkozik, hogy a szociális célú barnakőszén támogatásban részesülőktől ellenszolgáltatást nem kér.

A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a pályázat benyújtására és a szükséges további jognyilatkozatok megtételére.

A pályázat benyújtásra került 2023. április 26. napján.

109/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete beleegyezését adta Elek város közvilágításának fejlesztéséhez.

A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a szükséges további intézkedések és jognyilatkozatok megtételére.

Az eljárás megindításához szükséges dokumentumok beszerzése folyamatban van.

110/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyta a határozat mellékletét képező „Gyula Város és Térsége TOP PLUSZ Városfejlesztési Programterv 2021-2027” elnevezésű dokumentum 3.1 verzióját.

A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a pályázat benyújtására és a szükséges további jognyilatkozatok megtételére.

A határozat megküldésre került Gyula Város Önkormányzatának.

111/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete képviselői indítvány alapján úgy döntött, hogy a „Döntés önkormányzati terület bérbeadása, megvásárlása vonatkozásában” napirendi pontot zárt ülésen tárgyalja.

A napirendi pont tárgyalására zárt ülés keretében került sor.

112/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Barthalos József eleki lakos kérelmére, az 5742 Elek, belterület 1615/24 hrsz.-ú területből 500 m² területű beépítetlen földterületek haszonbérleti szerződését módosította – figyelemmel a 25/2020. (II. 25.) képviselő-testületi határozatban foglaltakra - 280 m² nagyságú önkormányzati tulajdonú földterület bérletére 2023. február 21. dátummal.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

A határozat és a szerződés megküldésre került Barthalos József részére.

113/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Testvértelepülési kerekasztal elnevezését Németországi Testvértelepülési Kerekasztalra módosította.

A határozat további intézkedést nem igényel.

114/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a „Németországi Testvértelepülési Kerekasztal” tagjainak az alábbi személyeket választotta meg:

- 1./Szelezsán György polgármester
- 2./Kecskés Andrea alpolgármester
- 3./Wittmann László, az Eleki Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
- 4./Kocsis Józsefné, az Eleki Németek Egyesületének elnöke,
- 5./Poptylikánné Nánási Andrea, az Eleki Németek Egyesületének alelnöke
- 6./Hoffmann György, az Eleki Németek Egyesületének titkára
- 7./Brandt Antalné, a Helyi Választási Bizottság elnöke.

A határozat megküldésre került az érintetteknek. Első ülésüket 2023. május 9. napján tartották.

115/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a „Németországi Testvértelepülési Kerekasztal” elnökének Wittmann Lászlót, elnökhelyettesének Brandt Antalnét választotta meg.

A határozat megküldésre került az érintetteknek.

116/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 112. § (1) bekezdés b) pontja {nyílt eljárás (hirdetménnyel induló)} alapján közbeszerzési eljárást indított „Élelmiszer alapanyag beszerzése 2023_2” tárgyú közbeszerzési eljárás 3. rész, 8. rész, 9. rész és 10. rész kapcsán.

A Közbeszerzési Hatóság részére a hirdetmény és az ajánlattételi felhívás megküldésre került.

117/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kiválasztotta a Közbeszerzési Bíráló Bizottság tagjait az „Élelmiszer alapanyag beszerzése 2023_2” tárgyú közbeszerzési eljárásának lefolytatásához.

A Képviselő-testület által választott Közbeszerzési Bíráló Bizottság tagjai:

- Bizottsági tag (közbeszerzési szakértelem): Beleznai Róbert
- Bizottsági tag (jogi szakértelem): Dr. Nagy Sándor
- Bizottsági tag (pénzügyi szakértelem): Rédei Erika
- Bizottsági tag (közbeszerzés tárgya szerinti szakértelem): Krisán József

A határozat megküldésre került az érintetteknek.

118/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az OrosCom Kft. tájékoztatóját levette az ülés napirendjéről, tekintettel arra, hogy a Kft. képviselői nem érkeztek meg a testületi ülésre.

A határozat további intézkedést nem igényel.

119/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a jegyzőkönyv-hitelesítésre Turóczy András és Papp László képviselőket kérte fel.

A határozat további intézkedést nem igényel.

120/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a zárt ülés napirendi pontjait.

A határozat további intézkedést nem igényel.

123/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a zárt ülés napirendjére felvette az OrosCom Kft. tájékoztatója napirendi pontot.

A határozat további intézkedést nem igényel.

124/2023. (IV. 24.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az OrosCom Kft. szóbeli tájékoztatóját elfogadta.

A határozat megküldésre került az OrosCom Kft. képviselői részére.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentést elfogadja.

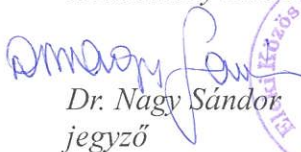
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

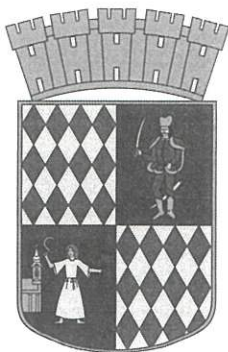
Elek, 2023. május 12.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelemű.

Dr. Nagy Sándor
jegyző

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

4. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző, Tereszán Viktória szociális ügyintéző

Tárgy: Beszámoló a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Jelen előterjesztésben fenti kötelezettségünknek teszünk eleget.

E jogszabály alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermeke szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai

ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.)

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Elek város demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak 2018-tól 2022-ig.

Év	Lakosságszám dec. 31. (fő)	0-18 éves korú (fő)
2018	4816	868
2019	4785	868
2020	4749	880
2021	4708	887
2022	4670	874

Elek város 2022. évi demográfiai mutatóit a 0-18 éves korosztály tekintetében az alábbi táblázat szemlélteti. Viszonyításként szolgálnak a 2021. évi adatok.

Év	Lakosságszám dec.31. (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)
2021	4710	887	472	415
2022	4670	874	458	416
Változás (fő)	-40	-13	-14	+1

A táblázatból jól látszik, hogy 2021. évhez képest nem figyelhető meg jelentős csökkenés a teljes lakosság számában. A 0-18 évesek száma összességében szintén csökkent. A 0-18 éves férfiak száma 14 fővel kevesebb az előző évhez viszonyítva, ezzel szemben ugyan ebben a korosztályban a nő száma ugyan csak 1 fővel, de nőtt.

Elek város lakónépessége korcsoportonként a következőképp alakult 2022. december 31-én.

Lakónépesség korcsoportonként							
Év	0-2 év	3-5 év	6-14 év	15-17 év	18-59 év	60-64 év	65 év felett
2022	138	148	418	138	2571	297	960

A lakónépességen belül a kiskorúak korcsoportonkénti megosztása az alábbiak szerint alakult.

Év	0-2 év	3-5 év	6-14 év	15-17 év	18 év
2022	138 fő	148 fő	418 fő	138 fő	32 fő

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermekek védelme a gyermek családjában történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét – többek között – pénzbeli és természetbeni hatósági intézkedések biztosítják.

2.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Az önkormányzati feladatkörbe tartozik a pénzbeli és természetbeni ellátás; a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a gyermekétkeztetés, valamint a szünidei gyermekétkeztetés.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 165 %-át (2022. évben: 47.025 Ft); ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20 § (3) vagy a (4) bekezdésben foglalt feltételeknek; a felsoroltakhoz nem tartozó esetekben, a szociális vetítési alap összegének a 180 %-át (2022. évben. 51.300.-Ft) feltéve, hogy a vagyoni vizsgálata során, az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket. Ugyanezen szakasz (7) bekezdése szerint vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban: külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát (570.000.- Ft), vagy együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszörösét (1.995.000.- Ft) meghaladja.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A Gyvt. hatályos rendelkezései értelmében az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá vált gyermek akkor jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat és a 23. életévét nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét nem töltötte be és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

2022. december 31-én 163 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 158 fő kiskorú és 5 fő nagykorú megosztásban. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem 15 esetben nem került megállapításra, mivel minden alkalommal az egy főre jutó jövedelem

meghaladta a jogszabályban rögzített összeget.

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a jegyző, mint I. fokú gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű (6.000 Ft) pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű (6.500 Ft) pénzbeli támogatást folyósít.

Pénzbeli támogatás						
Időszak	Alapösszeg 6.000 Ft / fő		Emelt összeg 6.500 Ft / fő		Összesen	
	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú
2022 augusztus	48	3	183	7	231	10
2022 november	18	0	143	3	161	3

2.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg, kérelemre – külön döntéssel és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A Gyvt. 67/A. §-a és a Gyer. 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő, vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermekét egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő, vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről, vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli, vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges

feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetűnek

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetnél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói, vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói, vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd az erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

2022. december 31-én nyilvántartott hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma:

- 138 fő hátrányos helyzetű, ez 134 fő kiskorú és 4 fő nagykorú megosztásban
- 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű, ez 7 fő kiskorú és 1 fő nagykorú megosztásban.

A 146 gyermek családon belüli megoszlása:

- Hátrányos helyzetű gyermek: 74 családban él,
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: 4 családban él.

2.3 Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2021. (IX. 30.) számú önkormányzati rendelete lehetőséget biztosít az alábbi, gyermekekkel kapcsolatos támogatásokra:

2.3.1. Gyermekszületési támogatás:

- Az újszülöttek számára nyújtott támogatás a gyermek fogadásának előkészítésére és gondozására igényelhető rendkívüli települési támogatás, amelynek mértéke újszülött gyermekeként 35.000 Ft. Ebben a támogatásban 30 fő részesült, összesen: 1.085.000.-Ft összegben a 2022. évben;

2.3.2. Tanévkezdési támogatás:

- A gyermek hátrányos helyzetének enyhítését szolgáló, családban történő gondozásának költségeihez való hozzá járulásként nyújtott települési támogatás azon személyeknek állapítható meg, akik köznevelési, alap- és középfokú oktatási intézménybe járó gyerekekre tekintettel a nevelési év kezdetén jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. A támogatás összege gyermekeként 10.000 Ft. 2022. évben 161 gyermek részesült ilyen jellegű támogatásban, összesen 1.610.000 Ft összegben.

2.3.3. Bursa Hungarica ösztöndíj program

2022. évben is lehetőség volt a Bursa Hungarica ösztöndíjára pályázni a felsőoktatásban résztvevő fiataloknak. 8 fő sikeres pályázati elbírálásának köszönhetően összesen 1.200.000 Ft összegben részesültek támogatásban, mely az önkormányzat költségvetéséből került kifizetésre.

2.3.4. Tandíj kedvezmény, illetve tandíj mentesség a művészeti iskolában

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tandíjkedvezményben, illetve tandíj mentességben részesülnek a helyi művészeti iskolában. Itt a gyermekeknek lehetőségük van a néptánc alapjainak elsajátítására, valamint különböző hangszeren is tanulhatnak.

2.3.5. Fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása

Elek Város Önkormányzatának fontos a fiatalok helyben tartása, ezért lehetőség van a fiatal házasoknak, valamint a kiskorú gyermekét egyedül nevelő szülőnek fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása iránti kérelem benyújtására. A támogatás elbírálása a képviselő- testület hatásköre. A támogatás összege az ingatlan vételárának maximum 10%-a, legfeljebb 500.000 Ft. 2022. évben 8 kérelem részesült pozitív elbírálásban, összesen 3.515.000 Ft került kifizetésre.

SZÜNIDEI GYERMEKÉTKEZTETÉS

2022. évben szünidei gyermekétkeztetés keretében - a szülő, törvényes képviselő kérelmére - ingyenes déli meleg főétkezésre, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekvédelmi kedvezménybe részesülő gyermek (Gyvt. 21/C. § (1) bek. a) pontja) jogosult.

A gyermekétkeztetést az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal fenntartása alatt álló Napközi Konyha biztosítja, a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekeknek egyaránt. Az iskolás gyerekek az ebédjüket a napközi konyha mellett helyet kapó ebédlőben fogyaszthatják el. Az étlap minden gyermek igényét figyelembe véve került kialakításra, így lehetőség van glutén- és laktózmentes étkezés igénybevételére is.

A szünidőben biztosítva van az általános- és középiskolás hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek napi egyszeri meleg étkezésük, illetve a bölcsődés és óvodás gyermekek az intézményben kapják meg, a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Tavaszi szünidőben:

2 munkanapon keresztül 39 gyermek, melyből 37 hátrányos helyzetű, 2 halmozottan hátrányos helyzetű részesült szünidei étkeztetésben.

Nyári szünidőben:

55 munkanapon keresztül 94 gyermek, melyből 89 hátrányos helyzetű, 5 halmozottan hátrányos helyzetű részesült szünidei étkeztetésben.

Őszi szünidőben:

2022. évben nem volt őszi szünet.

Téli szünidőben:

11 munkanapon keresztül 46 gyermek, melyből 42 hátrányos helyzetű, 4 halmozottan hátrányos helyzetű részesült szünidei étkeztetésben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek:

- gyermekétkeztetés esetén a bölcsődés, óvodás és az 1-8. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díjkedvezmény 100%-os, (Gyvt. 21/B. §. (1) bekezdés a)-b) pontja): **2022. évben átlagosan 124 gyermek részesült a 100%-os díjkedvezményben.**

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdései alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, az önkormányzat területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Elek Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-ban rögzített család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait 2022-ben is a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény fenntartásában működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat biztosította.

3.1 Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermeke szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

2022. évben Eleken, 36 család került gondozásba a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, ami 99 főt érintett a jogszabályi előírásnak megfelelően, mely havonta legalább három családlátogatást tett szükségessé.

Az esetek számát tekintve leginkább gyermekes családokkal folyt a tevékenység. Többnyire a jelzőrendszeri tagok jelzései alapján.

A hatósági intézkedés megtétele előtt minden esetben esetkonferencia megtartására került sor.

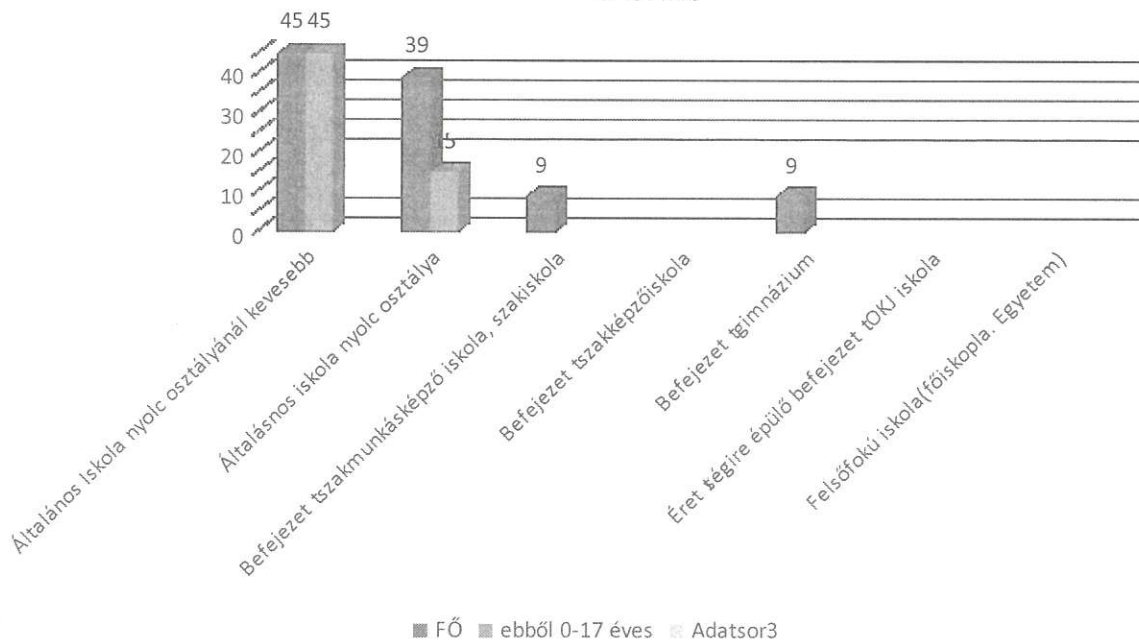
A kliensfogadás is a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően történt.

Továbbá, az Önkormányzat Szociális Irodája, rendőrség, bíróság, valamint gyámhatóság megkeresésére több alkalommal környezettanulmány elkészítésére került sor.

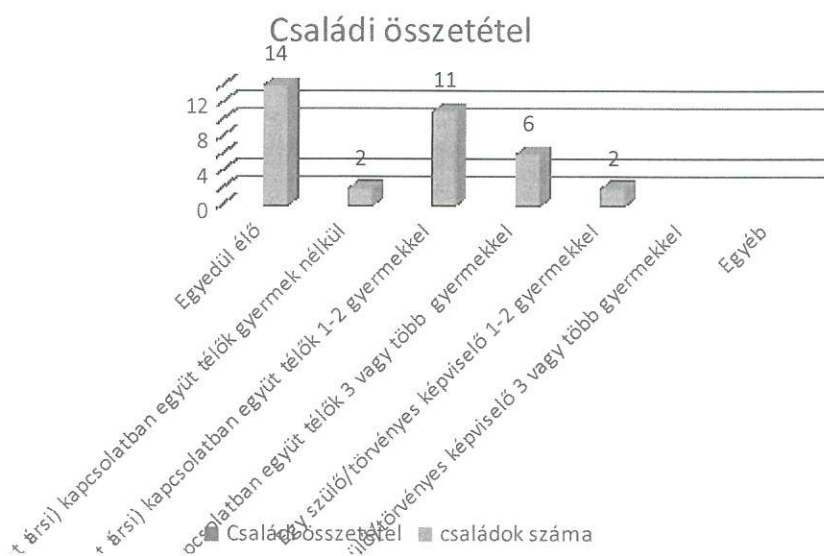
A gyermekjóléti szolgálat összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési és oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét veszélyeztetettséget, meghallgatja a gyermek panaszát és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.

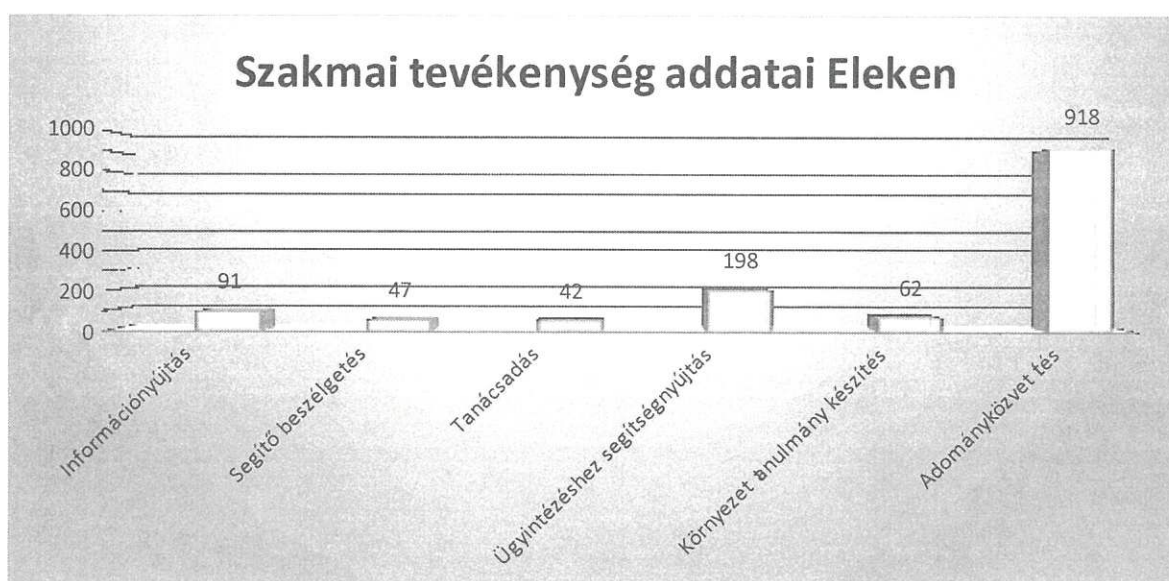
A szolgáltatást igénybe vevő személyek iskolai végzettség szerint

Az együttműködési megállapodás alapján, a szolgáltatást igénybe vevő személyek legmagasabb iskolai végzettség alapján, rendkívül alacsony végzettséggel rendelkeznek. Jelentős részben csak az általános iskola nyolc osztályával rendelkeznek.

Az együttműködési megállapodás alapján a szolgáltatást igénybe vevők család összetétele szerint 14 család egyedül élő.

Az **észlelő- és jelzőrendszer** ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése a jogszabályban megjelölt szolgáltató felé, a problémák mielőbbi megoldása céljából.

Ennek a rendszernek a működtetését, koordinálását a törvény a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató, intézmény feladatkörébe rendeli.

Ezen feladatok keretében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felel a jogszabályban előírt szakmaközi rendszer felállításáért, a folyamatos információáramlás biztosításáért.

A jelzőrendszer egyetemes, mely **kiterjed mind gyermekekre, mind felnőttekre**. A gyermekek a védelmi rendszer keretében különös figyelmet kell, hogy kapjanak, mivel helyzetüknél fogva, problémáikat önállóan jelezni csak részben, vagy egyáltalán nem képesek.

Az észlelő jelzőrendszer tagjai jelzéssel Eleken 29 alkalommal éltek, előfordult, hogy egyes gyermekekkel kapcsolatban több jelzőrendszeri tag is élt jelzéssel.

Főbb problémák közt szerepelnek az anyagi és gyermeknevelési problémák, az elhanyagolás, családi konfliktus és az iskolai hiányzások.

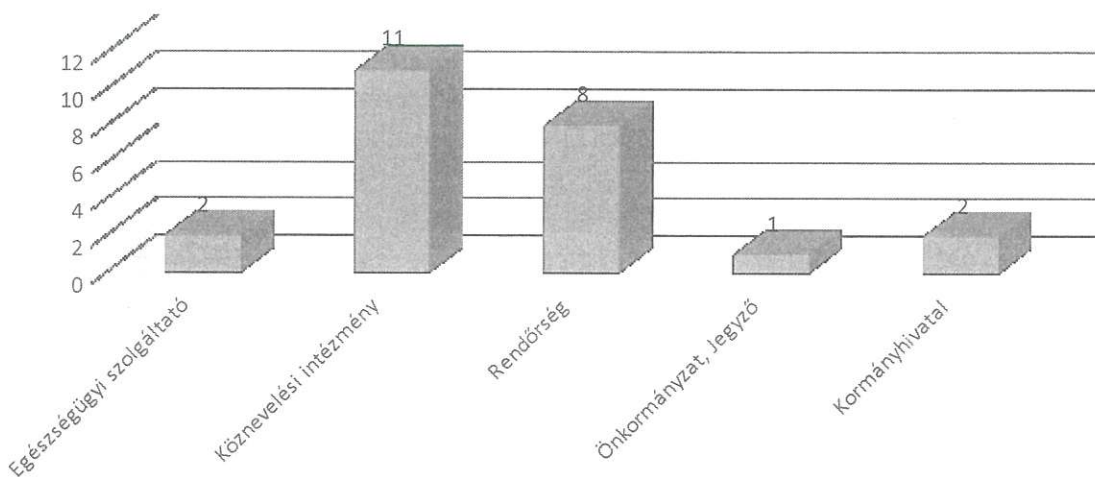
A gyermekjóléti szolgáltatás, olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek szolgáltatásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének családban történő neveltetésének elősegítését a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésének érdekében

a; a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b; a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése.

Jelzőrendszer által küldött jelzések száma (Elek)

Eleken, az elmúlt évben a legtöbb jelzést a köznevelési intézmények tették.

Egészségügyi szolgáltatatótól 2 esetben jött jelzés, melyből egy alkalommal a védőnő jelzett.

A rendőrségtől nyolc esetben jött jelzés.

A veszélyeztetettség okai:

Főbb problémák közt szerepelnek az anyagi és gyermeknevelési problémák, az elhanyagolás, családi konfliktus és az iskolai hiányzások.

- Anyagi természetű problémák: Nagyon sok család küzd a létfenntartást veszélyeztető anyagi problémával, ami elmélyülni látszik, illetve tartóssá válik, ezáltal befolyásolja a gyermekek életminőségét. A szülők helytelen életvitele, a nem megfelelő pénzbeosztás mellett a hiteltartozások folyamatos növekedése, a törlesztő részletekkel való elmaradás miatt, illetve gazdasági helyzet miatt egyre több család kerül nehéz anyagi helyzetbe. A lakásfenntartási gondokkal sújtott családok helyzetét nehezíti a munkanélküliség is. Nem találnak munkát a családok felnőtt tagjai.
- Gyermeknevelési problémák: A gyermekneveléssel kapcsolatos problémák leginkább a kamasz korban jelentkeznek. Jellemző a csavargás, szülő és gyermek közötti konfliktus, alkohol, cigaretta, drogfogyasztás, valamint a tankötelezettség teljesítésének az elmulasztása. A szülők a

megoldási lehetőségeket nem találják, ebben kell segítséget nyújtani számukra, továbbá a helytelen gyermeknevelési módszerek elkerülése érdekében szükséges a családgondozó beavatkozása.

- **Családi konfliktus:** A szülők közötti konfliktusok általában családon belül maradnak. A gyermek viselkedésével jelzi a problémát, ami inkább lelki, bántalmazás és érzelmi elhanyagolás. Egyre komolyabb probléma, hogy a kiskorú gyermek bántalmazza társait. Agresszív viselkedést mutat iskolában, utcán, otthonában egyaránt. A konfliktusnak ezen formája nem marad rejtve, mert a jelzőrendszer tagjai a probléma megjelenését követően a lehető leghamarabb jeleznek.
- **Tankötelezettség elmulasztása:** Egyre több fiatalok nem érzik kötelességének a tanórákon való részvételt. A helyzet megoldásához a szülők együttműködésére is szükség lenne. A szülők gyakran tehetetlenek gyermekük viselkedésével szemben, nincsenek ismereteik a konfliktusok kezelésében, megoldásában. A szülők a megoldási lehetőségeket nem találják, ebben kell segítséget nyújtani számukra, továbbá a helytelen gyermeknevelési módszerek elkerülése érdekében szükséges a családgondozó beavatkozása. Azonban egyre gyakoribb probléma, hogy maguk a szülők is motiválatlanok, az alap normarendszerüknek nem része a tanulás fontossága, értéke.
- **Szülő vagy család életvitele:** Gyakori problémaként jelentkezik a szülők nem megfelelő életvitele. Az alkoholfogyasztás nagyon sok családban a mindennapok természetes velejárója. Egyre gyakoribb a szülőknél is az internet függőség és az egyéb játékszenvedély felmerülése. A településen egyre több családban megjelenik a drogfogyasztás, nem csak a serdülő- vagy fiatalok között, hanem a gyermekeket nevelő szülők körében.

A jelzőrendszer tagjai jelzéssel Eleken, **35 alkalommal** éltek.

Azonban előfordult, hogy egyes gyermekekkel kapcsolatban több jelzőrendszeri tag is élt jelzéssel. Főbb problémák közt szerepelnek az anyagi és gyermeknevelési problémák, az elhanyagolás, családi konfliktus és az iskolai hiányzások. 2022. évben, az esetek számát tekintve leginkább gyermekes családokkal volt dolga a Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatnak, mely a protokollban meghatározott jelzőrendszer tagjai által küldött jelzésekből eredtek.

A védőnői szolgálat 2022. évben **1 esetben élt jelzéssel** az Eleki Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely **jellegét tekintve: Várandós anya lakáskörülményei**

A védőnő a szakmaközi megbeszélésen minden esetben részt vett. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal az együttműködést teljes mértékben megfelelőnek találta. Több esetben is ajánlotta a Szolgálatot segítségért igénylő családok számára.

A szolgálathoz érkező kliensek, gyakran kérik a segítséget információnyújtásban és az ügyintézésben (nyomtatvány kitöltés, nyomtatványigénylés, szolgáltatóval való kapcsolattartás, tartozásrendezés, telefonos ügyintézés, tájékoztatás egyes szolgáltatások igénybevételéről). Sokan kérnek segítséget hivatalos ügyeik intézéséhez.

A házi gyermekorvos több alkalommal élt jelzéssel a szolgálat felé. Az együttműködés módja személyes találkozás vagy telefonon való konzultáció keretében valósult meg.

A veszélyeztetettség jellege:

- ❖ Védőoltás elutasítása, elhanyagolása

A Szolgálattal való munkakapcsolatot megfelelőnek értékeli. **A hatékonyabb együttműködés érdekében javasolja: Szoros kapcsolat létrehozása, sűrűbb információ csere, nem sablonos megoldások.**

A bölcsőde 1 alkalommal élt jelzéssel. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat illetve Gyámügyi Osztály javaslatára 3 fő gyermek került felvételre. Véleményük szerint Elek településen a gyermekvédelem területén a pszichológusi szolgáltatás hiányzik. Javasolt témák szakmaközi megbeszélésekre: Elhanyagoló nevelés, családon belüli agresszió kezelése illetve viselkedési zavarok.

Az óvoda 2022. évben 3 alkalommal élt jelzéssel Szolgálatunk felé. A jelzésre okot adó körülmények: **ráhagyó és elhanyagoló nevelés a családban.** Egy főt sem érintett igazolatlan mulasztás 2022-ben. Kötelező óvodáztatással kapcsolatban merült fel probléma: **szobatisztaság.**

Az Eleki Román Általános Iskola 2022-ben **5 alkalommal élt jelzéssel** Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, iskolai hiányzás és elhanyagoltság vonatkozásában.

A rendőrkapitányság 2022-ben összesen **14 esetben élt jelzéssel.** Legtöbbször bűncselekmények elkövetése és szabálysértés miatt. A kiskorúak által elkövetett bűncselekmények száma csökkenő tendenciát mutat a korábbi évekhez viszonyítva. Az általuk elkövetett bűncselekmények jellemzően online csalások, rongálások, lopások.

Kórházi szociális iroda Összesen **5 alkalommal élt jelzéssel** a szolgálat felé, melyre leginkább az alábbi problémák adtak okot: **Újszülött hazaadhatósága, elhanyagolás, elhelyezés, családba fogadás**

Gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai:

- Közoktatási intézmények pedagógusai (iskola, óvoda, bölcsőde)
- gyámügyi és szociális ügyintézők
- védőnők
- gyermekorvosok, házi orvosok
- pártfogó felügyelő
- rendőrség
- civil szervezetek, egyesületek, alapítványok
- állampolgárok
- egyházak

3.2 Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

Elek városában 2022. szeptemberében nyitotta meg kapuit egy teljesen új 14 férőhellyel rendelkező, minden igényt kielégítő bölcsőde, amely teljes kihasználtsággal működik. A 2023-2024-es nevelési év első félévében birtokba vehetik a gyerekek a teljesen felújított korszerű 100 férőhelyes óvodát, melyben négy csoport és egy sportszoba is helyet kap. Ezen kívül a III-as számú Kétegyházi úti óvoda is felújításra került, a vele egy épületben elhelyezkedő mini bölcsődével együtt. 2020-ban kezdte meg működését a Gocz Elvira alapítvány által működtetett Gocz Elvira Családi Bölcsőde, mely 2022-ben 14 gyermek napközbeni felügyeletét és ellátást tette lehetővé.

A településen két általános iskola fogadja a diákokat, az Eleki Román Általános Iskola és a Dr. Mester György Általános Iskola. Nappali oktatási rend szerint működő középfokú oktatási intézmény nincs a városban, a gyermekek többnyire a szomszédos településeken végzik a középfokú tanulmányaikat.

Az óvoda működését az alábbi szakemberek segítik:

- Logopédus: heti 1 óra + 1 óra Szakszolgálaton belül
- Fejlesztő pedagógus: heti 1 óra Szakszolgálaton belül
- Gyógypedagógus: heti 2 óra
- Pedagógia asszisztens: heti 40 óra

Óvodások száma: 141 fő

Bölcsődések száma: új bölcsődében 11 fő és minibölcsődében 7 fő

Eleki Román Általános Iskola működését az alábbi szakemberek segítik:

- Pszichológus: heti 3 óra

- Fejlesztő pedagógus: heti 5 óra

Tanulói száma: 116 fő

Dr. Mester György Általános Iskola működését az alábbi szakemberek segítik:

- szociális segítő munkatárs: heti 4 óra

Tanulói száma: 159 fő

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője I. fokú gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági tevékenységének, a feladat – és hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi és gyámhatósági ügyek jogszerűségi ellenőrzése a 2022. évben megtörtént a 2021. évi rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzetre vonatkozóan. Az ellenőrzés során feltárt hibák és hiányosságok kijavításra és pótlásra kerültek.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések)

Javasolt témák szakmaközi megbeszélésekre: magatartási, viselkedésproblémák, ráhagyó nevelés, családon belüli agresszió.

DADA programot működtetnek az általános iskolában, vagy folyamatos jelleggel bűn- és baleset megelőzési előadásokat tartanak.

Véleményük szerint minden oktatási intézményben szükség lenne iskolapszichológus jelenlétére.

Óvodai iskolai szociális segítő Elek településen 1 fő látja el az óvodai és iskolai szociális segítő. 2022-ben 24 fő kiskorúnak, 4 fő szülőnek és 32 fő pedagógusnak biztosított egyéni tanácsadást. 235 főnek, 22 alkalommal biztosított csoportfoglalkozást.

Pedagógusok kezdeményezésére biztosított csoportfoglalkozások: egymásra való odafigyelés, indulatkezelés, konfliktuskezelés, pályaorientációs csoportfoglalkozás.

A pedagógusok javaslata a pontosabb, naprakész információáramlás a jelzőrendszeri tagok között illetve szorosabb együttműködés.

Gyámügyi osztály a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival folytatott együttműködést **megfelelőnek** ítélte. Több esetmegbeszélést javasoltak, illetve az alapellátás kibővítését pszichológus, pszichiáter, gyógypedagógus, mediátor, mentálhigiénés szakember, jogász jelenlétével. Javasolták továbbá, hogy egymás napi szintű munkájának megismerése céljából több esetkonzultáció történjen. A jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése érdekében több megbeszélést, képzést javasoltak. Szakmai tapasztalatuk alapján indokoltnak látják, hogy a jelzőrendszeri tagok is bevonásra kerüljenek az egyéni- gondozási nevelési tervbe, vállalt feladatokkal, határidőkkel.

2023-as évben megrendezésre kerülő szakmaközi megbeszélésekre: szülői felügyeleti jog kérdésével kapcsolatos problémák, gyermeki jogok, jelzések fontossága, internetes ártalmak.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat nagy hangsúlyt fektet a rendszeres és személyes konzultációkra, esetmegbeszélésekre. Szakmaközi megbeszélést a törvényi előírásoknak megfelelően évente 6 alkalommal, előre meghatározott témában tartanak. Szakmaközi megbeszéléseikre igyekeznek

előadókat meghívni és olyan témát választani, amely a jelzőrendszeri tagok számára is értékes információkat tartalmaz.

Minden év február 28. napjáig éves gyermekvédelmi tanácskozást tartanak, ahol lehetőség van a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, javaslatokra a hatékonyabb működés érdekében. Ennek alapján elkészítik az éves intézkedési tervet.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A fentebbi tájékoztatásban leírtak alapján a rendőrkapitányság 2022-ben összesen **14 esetben éltek jelzéssel** a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé. Legtöbbször bűncselekmények elkövetése és szabálysértés miatt éltek jelzéssel. Az együttműködés a rendőrkapitányság és a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat között az együttműködés teljes mértékben megfelelő. Szakmai tapasztalatuk alapján a kiskorúak által elkövetett bűncselekmények száma csökkenő tendenciát mutat a korábbi évekhez viszonyítva. Az általuk elkövetett bűncselekmények jellemzően online csalások, rongálások, lopások.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A civil szervezetek, egyházak, az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok együttműködése zavartalan. Önszerveződő közösségek: sportegyesületek, alapítványok, táncegyüttesek, énekkarok, nyugdíjas klub található a településen. Alapellátást és szakellátást civil szervezet a településen nem biztosít, ám a gyermekek számára minden évben rendeznek programokat, legyen szó városi gyermeknapról, Erzsébet táborról vagy egyéb szabadidős programról.

Kiegészítő információk **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**

Adományközvetítésre 918 alkalommal került sor a Magyar Élelmiszerbank révén. Minden második héten pénteki napokon a Tesco Hipermarket és a Lidl élelmiszer adománnyal látják el a rászoruló családokat. A Vöröskereszt Eleki Szervezetével való együttműködésünk révén több alkalommal segítettek a rászorulókat ruha adománnyal.

A Hőforrás Üdülőtől ágyneműket, huzatokat kaptunk, melyeket minden esetben el tudtuk juttatni a rászoruló családok számára.

2022. évben az Ukrajnában zajló háborús helyzet következtében az Önkormányzattal közösen adományokat gyűjtöttünk. A helybéli és a környező települések lakói összefogása révén tartós élelmiszerek, ruhaneműk, bútorok érkeztek adományként. Gyűjtésünket segítette a Baptista Szeretetszolgálat Adományozási és Segítő Központ Kecskemét, ahonnan szintén több alkalommal nagy mennyiségű ruhákat, tartós élelmiszereket sikerült elhozunk.

Öt menekült családnak, 9 gyermek esetében segítettünk 2022.-évben.

Tanévkezdés előtt tanszergyűjtést szerveztünk, mely révén hozzá tudtuk járulni a családok terheinek enyhítésében. A Gál Ferenc Egyetem szervezésében eleki hátrányos helyzetű családok is részt vehettek a 6. Suliindító bulin, ahol tanszer csomagot vehettek át és kellemes programban lehetett részük.

Karácsony előtt adománygyűjtést szerveztünk, a beérkezett ruhákat, játékokat, élelmiszereket átadtuk a rászoruló családoknak.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése szerinti, a 2022. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló beszámolót

- a.) elfogadja,
- b.) nem fogadja el.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 12.

*Szelezsán György s.k.
polgármester*

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

ÜGYVEZETŐI Beszámoló

2022

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
5742 Elek, Szent I.u.1.

Elek, 2023.05.15.

Tóbiás Sándorné

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság
5742 Elek, Szt. I. u. 1.
Térv. sz. 63/200-450
Adósz. sz. 14049879-2-04
OTP szála. számi 11733113-20009551

I. Bevezető

Az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetői feladatait 2016. október 1-től látom el Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének megbízása alapján.

2017. január 1-től a Kft. alvállalkozói tevékenységként végezte a hulladék gyűjtését, szállítását Megállapodás alapján a DAREH BÁZIS ZRT-nek mint szolgáltatónak.

2018. október 1-től a „Hulladékgyűjtési és -szállítási közszolgáltatói alvállalkozói feladatok ellátása” tárgyban a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényben foglaltakra tekintettel, uniós nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le a DAREH BÁZIS ZRT. Az eljárás eredményeként a gyűjtési, szállítási feladatok ellátására a Global Refuse Nonprofit Kft-vel, mint közszolgáltatói alvállalkozóval került sor a 2018. október 1-jével hatályba lépő vállalkozói szerződés megkötésére. A hulladékgyűjtést és –szállítást Elek településen 2018. október 1. napjától a TAPPE Hulladékgazdálkodási, Köztisztasági és Szolgáltató Kft. végzi, mint az alvállalkozó segédje.

A 2019-es üzleti évtől sajnos a hulladék gyűjtési és szállítási tevékenységet már nem vehettük figyelembe.

2021. júliusra megteremtettük a kellő feltételeket az építési-bontási törmelék gyűjtésére, 2021. július 26-án hulladékgazdálkodási engedély kérelemmel fordultunk a Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási főosztályhoz. Az engedélyt 2021. augusztus 26-án kaptuk meg.

2021. október 1-től bővült a Kft. tevékenysége.

Az engedélyezett hulladékgazdálkodási tevékenység azonosító kódja:

G0001 – Gyűjtés

Az engedélyezett hulladékgazdálkodási tevékenység területi hatálya:

5742 Elek, külterület 030/25 hrsz. alatti telephely

Az Engedélyes adatai:

Az Engedélyes teljes neve: Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.

Székhelye: 5742 Elek, Szent István u. 1.

KSH azonosító száma: 11049511-3811-572-04

KÜJ száma: 100 293 999

Telephelye: 5742 Elek, külterület 030/25 hrsz.

KTJ száma: 101 889 545

Az engedély időbeli hatálya: **2026. július 31.**

Engedély alapján a gyűjtési tevékenységbe bevonható nem veszélyes hulladékok azonosító kódja, megnevezése:

17 ÉPÍTÉSI-BONTÁSI HULLADÉK (BELEÉRTVE A SZENNYEZETT TERÜLETEKRŐL KITERMELT FÖLDET IS)

17 01 beton, téglá, cserép és kerámia

17 01 01 beton

17 01 02 téglá

17 01 03 cserép és kerámia

17 01 07 beton, téglá, cserép és kerámia frakció vagy

azok keveréke, amely különbözik a 17 01 06-tól

A telephely nyitvatartási ideje alatt van lehetősége a lakosságnak a hulladék beszállítására. Kizárólag a közszolgáltatói nyilvántartásban szereplő természetes személyektől fogadunk hulladékot a telephelyen. A hulladék átadása 500 kg/év mennyiség alatt ingyenes ezen felül 150Ft/q

A nonprofit gazdasági társaság további bejegyzett tevékenységei

- A társaság fő tevékenysége:** Nem veszélyes hulladék gyűjtése (38.11)
- A társaság melléktevékenységei:** Vasáru-, festék-, üveg kiskereskedelem (47.52)
Saját tul., bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése (68.20)
Irodagép kölcsönzése (77.33)
Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése (77.39)
Veszélyes hulladék gyűjtése (38.12)
Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása (38.21)
Veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása (38.22)
Hulladék újrahasznosítása (38.32)
Folyadék szállítására szolgáló közmű építése (42.21)
Elektromos, híradás-technikai célú közmű építése (42.22)
Vízi létesítmény építése (42.91)
Egyéb m.n.s. építés (42.99)
Villanyszerelés (43.21)
Egyéb speciális szaképítés m.n.s. (43.99)
Egyéb szoftverkiadás (58.29)
Film-, video-, televízióműsor-gyártás (59.11)
Film-, videogyártás, televíziós műsorfelvétel utóm. (59.12)
Film-, video - és televízióprogram terjesztése (59.13)
Hangfelvétel készítése, kiadása (59.20)
Rádióműsor-szolgáltatás (60.10)
Televízió műsor összeállítása . szolgáltatása (60.20)
Vezetékes távközlés (61.10)
Vezeték nélküli távközlés (61.20)
Műholdas távközlés (61.30)
Egyéb távközlés (61.90)
Információ-technológiai szaktanácsadás (62.02)
Egyéb információ-technológiai szolgáltatás (62.09)
Vagyonkezelés /holding/ (64.20)
Reklámügynöki tevékenység (73.11)
Médiareklám (73.12)
Közúti áruszállítás (49.41)
Villamosenergia- termelés (35.11)
Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás (70.22)
Lakó- és nem lakóépület építése (41.20)
Gőzellátás . légkondicionálás (35.30)

II. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok

Vezetőség: Tóbiás Sándorné ügyvezető (megbízási szerződéssel)

2022. májustól az Elek Tv. működése a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnál módosítva lett, melynek értelmében csak a képűjság működik tovább és havi 1 Testületi-ülés közvetítése.

Alkalmazottak: 2022 évben

2022.05.16- 09.30.	1 fő felelős műszaki vezető (4 órában, nyugdíj mellett)
2022.07.01-09.21.	1 fő szobafestő (munkaügyi támogatással)
2022.07.01-07.25.	1 fő szobafestő (munkaügyi támogatással)
2022.05.24-07.23.	1 fő megbízási szerződéssel villanszerelő
2022.05.24-07.23.	1 fő megbízási szerződéssel segédmunkás
2022.05.26-07.25.	1 fő megbízási szerződéssel víz-gáz szerelő
2022.06.03.-07.26.	1 fő megbízási szerződéssel asztalos-burkoló
2022.01.01-12.31	1 fő takarító közmunkás
2022.01.01-12.31	1 fő közmunkás a hulladékgyűjtő telephelyen
2022.01.01-12.31	1 fő megbízási szerződéssel könyvelő
6 fő alkalmi munkavállalói napi bejelentéssel	
2022.07.01-07.31	12 fő diákmunkás
2022.07.14-08.13.	2 fő diákmunkás
2022.08.01-08.31	20 fő diákmunkás

Tulajdonosi jogok: Elek Város Polgármestere Szelezsán György

Döntési hatáskör: Képviselő-testülettel egyetértve az ügyvezető

III. A gazdálkodás főbb számai

2022. január 1. -2022.december 31. időszak mérlege

pénzegység: ezer

sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai	Tárgyévi adatok
008.	A. Befektetett pénzügyi eszközök	13561	12783
009.	I. Immateriális javak	0	0
010.	II. Tárgyi eszközök	13461	12683
011.	III. Befektetett pénzügyi eszközök	100	100
012.	B. Forgóeszközök	1089	2949
013.	I. Készletek	0	0
014.	II. Követelések	426	2434
015.	III. Értékpapírok	0	0
016.	IV. Pénzeszközök	663	515
017.	C. Aktív időbeli elhatárolások	0	0
018.	Eszközök (aktívák) összesen	14650	15732
019.	D. Saját tőke	14422	14682
020.	I. Jegyzett tőke	3000	3000

021.	Ebből: - visszavásárolt tulajdoni részesedés névértékben	0	0
022.	II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	0	0
023.	III. Tőketartalék	58901	58901
024.	IV. Eredménytartalék	-47550	-47479
025.	V. Lekötött tartalék	0	0
026.	VI. Adózott eredmény	71	260
027.	E. Céltartalék	0	0
028.	F. Kötelezettségek	228	1050
029.	I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
030.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
031.	III. Rövid lejáratú Kötelezettségek	228	1050
032.	G. Passzív időbeli elhatárolások	0	0
033.	Források (passzívák) összesen	14650	15732

2022. január 1. -2022.december 31. időszak eredménykimutatása

pénzegység: ezer

sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai	Tárgyévi adatok
001.	I. Értékesítés nettó árbevétele	5243	32456
002.	II. Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0
003.	III. Egyéb bevételek	5182	4501
004.	IV. Anyag jellegű ráfordítások	3318	28296
005.	V. Személyi jellegű ráfordítások	6006	7424
006.	VI. Értécsökkenési leírás	856	887
007.	VII.Egyéb ráfordítások	155	123
008.	A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	90	227
009..	VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	0	100
010.	IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0
011.	B. Pénzügyi műveletek eredménye	0	100
012.	C. Adózás előtti eredmény	90	327
013.	X. Adófizetési kötelezettség	19	67
014.	D. Adózott eredmény	71	260

Bevételek: Vállalkozói kivitelezési tevékenység (II.sz. Óvoda felújítási munkái)

Oros-com bérleti díj

Munkaügyi támogatás a diákmunkára

Ápítási-bontási törmelék lerakása

Darált építési-bontási törmelék értékesítése

Hirdetési díjakk

Visszatérítendő önkormányzati támogatás (anyagbeszerzésre II.sz. Óvoda felújítása)

Tovább számlázott oszlopbérleti díj és villanyszámla

Ráfordítások: Anyagjellegű: Közüzemi díjak (villany, víz, gáz, szemét...), irodaszer, tisztítószer, könyvelői díj, javítás-karbantartás (Elek tv.), biztosítások
Személyi jellegű: Bérek és járulékok

Darált építési-bontási törmelék elszámolás:

2021. májusban darálva 1284tonna

2021.évben induló készlet: 1.284.-tonna

Értékesítés	95,72 tonna	sz.sz.: 4920703 4920711 6500961 6500962	
Önkormányzati területekre igénybe vett	245,27 tonna	Mérlegjegyek száma: 035801 - 035842	Külterület földút Belterület Vécsei sori nádas Belterület Hunyadi utca Belterület Szőlő sor Külterület földút (rekultivált szeméttelep mögött)
Összesen:	340,99 tonna		

2022.évben induló készlet: 943.01.-tonna

Értékesítés	17,67 tonna	sz.sz.: 4920726 6053506 6053509 6053525	
Önkormányzati területekre igénybe vett	496,52 tonna	Mérlegjegyek száma: 035843 – 035882	Sportpálya parkoló Naplemente Idősek Otthona parkoló Önk. temető mögötti földutak kátyú feltöltése Katolikus temető mögötti földutak Vécsei sori földút és onnan a szőlőkhöz vezető földutak Külterületi földutak
Összesen:	514,19 tonna		

2023.évben induló készlet: 428,82.-tonna

Önkormányzati területekre igénybe vett	428,82 tonna	Mérlegjegyek száma: 035883 – 035946	Külterület horgásztó mögötti földutak, Külterületi mezőgazdasági földutak (gazdák jelzése alapján) Lökősházi úti nádas melletti út Sportpálya előtti nádasok feltöltése
Összesen:	428,82.-tonna		

Jelenleg darált építési-bontási törmelék nincs a telephelyen.

A Kft. 2022.05.30-án támogatási kérelemmel fordult a Tisztelt Képviselő-testülethez, melynek alapján 6.000.000.- Ft visszatérítendő támogatást kért a II. sz. óvoda felújítási munkálatok anyagbeszerzéséhez, mivel a pályázat csak 30% előleget biztosított, ellenben az állandó áremelkedések miatt a szükséges anyagot rövid időn belül meg kellett vásárolni. Ezt a támogatást

a Képviselő-testület megszavazta és átutalták a Kft. részére. A támogatás 2022. szeptember 29-én visszautalásra került Elek Város Önkormányzata számlájára.

Az Elek Város Önkormányzata vállalkozói szerződést kötött az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-vel 2022. május 4-én a 3194625145 azonosítószámú, az MFP-OEF/2020 kódszámú, *Óvodaépület felújítása - 2020* című pályázati kiírásra benyújtott pályázatának keretében, a II. számú Óvoda épületének felújítására bruttó 30.620.000.- ft értékben.

Ez nagy kihívást jelentett a kft. részére, mivel a pályázat 2019. évben lett beadva és 2022. évben drasztikusan megemelkedtek az anyag árak és munkadíjak is, a kft. egyszemélyes kft, 2022. május 1-től csak felelős műszaki vezető alkalmazásával lehetett kivitelezési munkákat végezni.

2.937.492.-ft értékben kellett olyan munkálatokat elvégezni, melyek a költségvetésben nem voltak benne, de a kivitelezés elvégzéséhez szükség volt.

Minden nehézség ellenére 2022. 09.05-én a munkálatok elkészültek és megtörtént az épület átadása

2022.július 1- 31-ig 12 diákmunkás lett foglalkoztatva 4 órában bruttó 100.000.-Ft bérrel. Nettó bérek kifizetése hiánytalanul megtörtént, a bérből levont szj.-tb átutalása a NAV beszedési számláira teljesült minden diákmunkás számára.

2022.július 14.-től augusztus 13-ig 2 diákmunkás lett foglalkoztatva 4 órában bruttó 100.000.-Ft bérrel. Nettó bérek kifizetése hiánytalanul megtörtént, a bérből levont szj.-tb átutalása a NAV beszedési számláira teljesült minden diákmunkás számára.

2021.augsztus 1-31-ig 20 diákmunkás lett foglalkoztatva 4 órában bruttó 100.000.-Ft bérrel. Nettó bérek kifizetése hiánytalanul megtörtént, a bérből levont szj.-tb átutalása a NAV beszedési számláira teljesült minden diákmunkás számára.

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (SzocHo tv.) 11.§. (5) bekezdése értelmében a NAV igazolásokat beszereztük, mely alapján az adókedvezményre jogosulttá váltunk.

A munkaügyi központ fele minden elszámolást időben, pontosan, hiánypótlás nélkül leadtuk, így a támogatási összeget (utófinanszírozás) megkaptuk.

A projekt lezárása megtörtént.

2021.októbertől elkezdődött az 5742 Elek, 030/25hrsz-ú telephelyen az építési-bontási hulladék átvétele.

A telephely irányítási, gyűjtési műveleteket közvetlenül irányító vezető (ügyvezető) felsőfokú hulladékgazdálkodási illetve környezetvédelmi, középfokú munkavédelmi, adatvédelmi szakirányú végzettséggel rendelkezik.

A telephelyen szükség van legalább egy dolgozóra, aki napi nyolc órában ott tartózkodik , ellenőrzi a jogosultságot, elvégzi a mérlegelést, kiállítja a mérlegjegyet, szükség esetén számlázza a szolgáltatást. Ehhez a tevékenységhez az Önkormányzat biztosított 1 fő közmunkást.

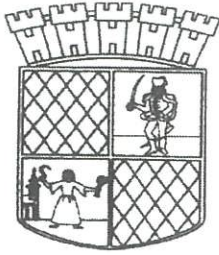
2022.évben átvett építési-bontási törmelék 606.889kg =6.068,89 q = 606,889t

Ebből 182.492kg-ot az önkormányzatnak kellett beszállítania Elek közigazgatási területén illegálisan lerakott törmelékként, 94.803kg öt mázsa alatti ingyenes leadás volt.

A törmelék lerakásából 494.390.- Ft bevétel származott január 1- december 31-ig.

Tisztelt Képviselő-testület!

Mellékelem az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft 2022. éves mérlegét és eredménykimutatását a kiegészítő mellékletekkel együtt, kérem az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit kft. beszámolójának elfogadását.

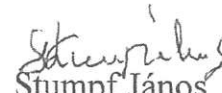
Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság
5742 Elek, Szent István u. 1.
Felügyelő Bizottság

Kivonat

A 2023.május 15-én tartott Felügyelő Bizottsági ülés jegyzőkönyvéből.

4/2023 sz. Felügyelő Bizottsági határozat:

A Felügyelő Bizottság megtárgyalta , egyhangúlag elfogadta , és javasolja a képviselő-testület fele az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2022. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolójának elfogadását.

Stumpf János
FEB elnök

A kivonat hiteles:

Elek, 2023. május 15.

Tóbiás Sandorné
ügyvezető

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság
5742 Elek, Szent István u. 1.
Törzsvégnyilvántartás szám: 201401460
Cégjegyzékszám: 249811-2-04
Működési engedély szám: 11733113-20009351

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft

Név :Elek Város Önkormányzata

Cím :5742 Elek, Gyulai u. 2.

Kelt: 2022.09.12.

Készítette: Csernátoni Lajos

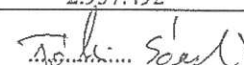
A munka leírása:

II. Óvoda felújítási munkái

A költségvetésből hiányzó, de elvégzett munkák

Költségvetés összesítő

Megnevezés	Anyagköltség	Díjköltség
1. Építmény közvetlen költsége	683.793	1.629.193
1.1 Közvetlen önköltség összesen	683.793	1.629.193
2.1 ÁFA vetítési alap		2.312.986
2.2 Áfa	27.00 %	624.506
3. A munka ára		2.937.492

 Aláírás

 Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit
 Korlátolt Felelősségű Társaság
 5742 Elek, Szil. István u. 1.
 Tel./Fax: 03/240-450
 Adószám: **049511-2-04
 OTP számlaszám: 11733113-20009551

Munkanem összesítő

Munkanem száma és megnevezése	Anyagköltség	Dijköltség
33 Falazás és egyéb kőművesmunka	1.958	405.418
34 Fém- és könnyű épületszerkezet szerelése	230.400	320.000
36 Vakolás és rabilolás	111.705	558.060
41 Tetőfedés	68.602	51.400
43 Bádgozás	147.609	72.765
45 Fém nyílászáró és épületlakatos-szerkezet elhelyezése	0	9.750
47 Felületképzés	123.519	211.800
I. Fejezet munkanemei összesen	683.793	1.629.193

33. Falazás és egyéb kőművesmunka

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	33-000-21.1.1.1.1.1 Acélhuzal erősítésű üvegtégla fal bontása 13.64 m ²	0	4.450	0	60.698
2	33-000-31.1.1 Nyílásbontás, égetett-agyag kerámia teherhordó, tömör téglafalban 6.404 m ³	0	52.000	0	333.008
3	33-011-1.1.1.4.1.1.1-0127555 Válaszfal építése, égetett agyag-kerámia termékekből, normál elemekből, 120 mm falvastagságban, cementes mészhabarcba falazva 1.92 m ²	1.020	6.100	1.958	11.712
Munkanem összesen: (HUF)				1.958	405.418

34. Fém- és könnyű épületszerkezet szerelése

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	34-001-4.2 Tömör acéltartók beemelése és elhelyezése, szerelési kapcsolattal, Kazánlemez rögzítésekkel IPE 180-as felületkezeléssel 4 db	57.600	80.000	230.400	320.000
Munkanem összesen: (HUF)				230.400	320.000

36. Vakolás és rabilolás

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	36-000-1.1.1 Vakolat leverése oldalfalról vagy mennyezetről 1,5 cm vastagságig falazó, cementes mészhabarcs 32.4 m2	0	1.000	0	32.400
2	36-000-1.4 Vakolat leverése lábazati cementvakolat 5 cm vastagságig 63 m2	0	5.000	0	315.000
3	36-001-1.1.1-0550030 Sima oldalfalvakolat készítése kézi felhordással, belső, vakoló cementes mészhabarccsal, téglafelületen, 1,5 cm vastagságban Hyb4-mc, belső, vakoló cementes mészhabarccsal és Hs60-cm, felületképző (simító), meszes cementhabarccsal 3.84 m2	543	4.000	2.085	15.360
4	36-007-9.1.1-0411706 Lábazati vakolatok; lábazati alapvakolat felhordása kézi erővel, 2 cm vastagságban Lábazati cementvakolat Micropol adagolással 63 m2	1.740	3.100	109.620	195.300
Munkanem összesen: (HUF)				111.705	558.060

41. Tetőfedés

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	41-000-2 Azbesztmentes hullámlemez fedés bontása (pala, fém, műanyag) 11 m2	0	900	0	9.900
2	41-006-1.1-0990331 Cserepeslemez fedés készítése színes műanyagbevonatú horganyzott acél lemezből, 8° felett, max. 1150 mm fedőszélességű elemekből, egyszerű nyereg vagy félnyereg tetőnél LINDAB Topline LPA-L cserepeslemez 0,5 mm vtg., Classic bevonattal, standard színben 11 m2	4.281	2.500	47.091	27.500
3	41-006-19.1-0990402 Trapézlemez vagy cserepes mintázatú acéllemezfedésnél gerinc és élgerincfedés készítése gerinclemezzel, tömítőprofil nélkül (tömítőprofil külön tételben) LINDAB CT gerincelem, hossz: 2000 mm, Classis bevonattal, standard színben 7 m	3.073	2.000	21.511	14.000
Munkanem összesen: (HUF)				68.602	51.400

43. Bádgozás

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	43-003-8.2.1-0144465 Ablak- vagy szemöldökpárkány színes műanyagbevonatú horganyzott acéllemezről, 50 cm kiterített szélességig LINDAB UB10 alsó (ablak) párkánylemez Lv. 0,5 mm, 150 mm széles, 2 m hosszú, Classic matt bevonattal, standard színben 29.7 m	4.970	2.450	147.609	72.765
Munkanem összesen: (HUF)				147.609	72.765

45. Fém nyílászáró és épületlakatos-szerkezet elhelyezése

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)	
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj
1	45-000-2.2 Lépcsőkoriát bontása rámpa helyén 3.9 m	0	2.500	0	9.750
Munkanem összesen: (HUF)				0	9.750

47. Felületképzés

Ssz.	Tételszám Tételkiírás	Egységre jutó (HUF)		A tétel ára összesen (HUF)		
		Anyag	Munkadíj	Anyag	Munkadíj	
1	47-010-1.3.1-0419508 Normál nem egyenletes nedvszívóképességű ásványi falfelületek alapozása, felületmegerősítése, szilikon-bázisú alapozóval, tagolatlan felületen POLI-FARBE Inntaler szilikon mélyalapozó páraáteresztő	63 m2	346	700	21.798	44.100
2	47-013-15.1.1.1-0151714 Diszperziós festések, akril kötőanyagú vizes-diszperziós, fehér vagy színes homlokzatfestés, megfelelően előkészített ásványi alapfelületen vagy meglévő jól tapadó festékrétegen, vakolaton, két rétegben, egy vagy több színben, tagolatlan sima felületen weber N2443 homlokzatfesték, Kód: 2443 alapáras színek	63 m2	1.027	1.700	64.701	107.100
3	47-021-31.3.1-0130425 Meglévő korlátok és bejárati kapuk mázolósa (vegyes acél és fa szerkezet)	24 m2	665	1.400	15.960	33.600
4	47-031-3.4.1.2 Külső fafelületek fedőmázolósa, oldószeres alkidgyanta anyagú festékekkel, egy rétegben, tagolt felületen	18 m2	1.170	1.500	21.060	27.000
Munkanem összesen: (HUF)					123.519	211.800

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft

Név :Elek Város Önkormányzata

Cím :5742 Elek, Gyulai u. 2.

Kelt: 2022.09.05.
Készítette: Csermátoni Lajos
okl. építőmérnök

A munka leírása:

Elek Város Óvoda-Bölesöde
II. sz. Óvoda felújítási munkálatai
5742 Elek, Kétegyházi út 20. 839 hrsz.
Készült: Elek, 2022.05.02

Költségvetés összesítő

Megnevezés	Anyagköltség	Díjköltség
1. Építmény közvetlen költségei	17792863	6317373
1.1 Közvetlen önköltség összesen	17792863	6317373
2.1 ÁFA veffítési alap	24110236	
2.2 Áfa	27,00%	6509764
3. A munka ára	30620000	

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság
5742 Elek, Sal. u. 2. 839 hrsz.
Tel/Fax: 66/240-460
Adószám: 11046611-2-04
GTP száma szám: 11793115-2000965

Munkanem megnevezése	Anyag összege	Díj összege
Bontás, építőanyagok újrahasznosítása	0	11115
Zsaluzás és állványozás	267872	253088
Irtás, föld- és sziklamunka	187028	42074
Sikalapozás	60757	26930
Helyszíni beton és vasbeton munka	148166	372726
Falazás és egyéb kőművesmunka	19280	52432
Vakolás és rabilolás	123723	688720
Hideg- és melegburkolatok készítése, aljzat előkészítés	1373677	1378805
Fa- és műanyag szerkezet elhelyezése	6860974	322966

Fém nyílászáró és épületlakatos- szerkezet elhelyezése	1290908	137371
---	---------	--------

Felületképzés	541466	1245672
---------------	--------	---------

Útburkolatalap és makadámburkolat készítése	10608	17848
--	-------	-------

Kőburkolat készítése	308404	229166
----------------------	--------	--------

Elektromosenergia-ellátás, villanyszerelés	3000000	799200
---	---------	--------

Általános épületgépészeti szigetelés	3600000	739260
--------------------------------------	---------	--------

Összesen:	17792863	6317373
------------------	-----------------	----------------

Sz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	02-030-7.1	Vegyes építési- bontási törmelék felrakása szállítószközre gépi erővel, kiegészítő kézi munkával	13	m3	0	855	0
Munkanem összesen:							0

Díj
összesen

11115

11115

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	15-012- 21.1- 0023003	Homlokzati keretállványok, fém keretvázból, szintenkénti pallóterítéssel, korlátal, lábdeszékával, 0,75-1,20 m padlószélességgel, munkapadló távolság 2,50 m, 2,00 kN/m ² terhelhetőséggel, állványépítés MSZ és alkalmazástechnikai kézikönyv szerint, 6,00 m munkapadló magasságig KRAUSE Stabilo homlokzati keretállvány 0,75 m padlószélességgel, 6,00 m munkapadló magasságig	352	m2	761	719	267872
Munkanem összesen:							267872

Díj
összesen
253088

253088

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	21-003- 6.1.1	Munkaerők földkiemelése köz/mű nélküli területen, gépi erővel, kiegészítő kézi munkával, bármely konzisztenciájú, I-IV. oszt. talajban, dűcolás nélkül, 3,0 m ² szelvényig	4,16	m ³	0	3087	0
2	21-003- 7.1.2.1	Munkagödör földkiemelése épületek és műtárgyak helyén bármely konzisztenciájú, I-IV. oszt. talajban, gépi erővel, kiegészítő kézi munkával, alapterület: 10,01-50,0 m ² között, 5,5 m mélységig	4,68	m ³	0	2595	0
3	21-004- 4.1.2- 0120189	Talajjavító réteg készítése vonalas létesítményeknél, 3,00 m szélességig vagy építményen belül, osztályozatlan kavicsból Természetes szemmegoszlású homokos kavics, THK 0/32 P-TT, Nyékládháza	5,11	m ³	8805	2100	44994
4	21-008- 2.2.3	Tömörítés bármely tömörítési osztályban gépi erővel, kis felületen, tömörségi fok: 95%	2,5	m ³	9,7	1816	34
5	21-011- 11.2	Építési tömörítők konténeres elszállítása, lerakásn, lerakóhelyi díjjal, 4,0 m ³ -es konténerbe	4	db	35500	0	142000
Munkanem összesen:							187028

Díj
összesen
12842

12145

10731

6356

0

42074

Sz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	23-003-3- 0222210	Vasbeton sáv-, talp-, lemez- vagy gerendaalap készítése helyszínen kevertminőségű betonból C16/20 - X0v(H) - 16 - F3 - CFM 32,5, m = 6,6 finomsági modulussal	2,08	m ³	29210	12947	60757
Munkanem összesen:							60757

Díj
összesen

26930

26930

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységár	Anyag összesen
1	31-000- 11.1.1	Lépcsőszerkezetek bontása, betonból, C16/20 betonminőségig	3	m ³	0	56424	0
2	31-000- 13.2	Beton aljzatok, járdák bontása 10 cm vastagságig, kavicsbetonból, szlakbetonból	18	m ²	0	4875	0
3	31-001- 1.2.2- 0221002	Betonacél helyszíni szerelése függőleges vagy vízszintes tartószerkezetbe, bordás betonacélból, 12-20 mm átmérő között FERALPI bordás betonacél, 6 m-es szálban, B500B 12 mm	0,08	t	183755	169219	14700
4	31-001-2- 0451504	Hegesztett betonacél háló szerelése tartószerkezetbe FERALPI SK3010 építési síkháló; 5,00 x 2,15 m; 100 x 100 mm osztással Ø 8,00 / 8.00 BHB55.50	0,06	t	196955	56663	11817
5	31-021- 4.1.2- 0232210	Sík vagy ululbordás vasbeton lemez készítése, 15°-os hajlásszögig, X0v(H), XC1, XC2, XC3 környezeti osztályú, kissé képlékeny vagy képlékeny konzisztenciájú betonból, kézi erővel, vibrátoros tömörítéssel, 12 cm vastagság feletti C20/25 - X0v(H) - 16 - F3 - CEM 32,5, m = 6,6 finomsági modulussal	2,08	m ³	30110	27696	62629
6	31-030- 11.1.1.1- 0121410	Beton aljzat készítése helyszínen kevert betonból, kézi továbbítással és bedolgozással, merev aljzatra, tartószerkezetre léccel lehúzva, kavicsbetonból, C 8/10 - C 16/20 kissé képlékeny konzisztenciájú betonból, 6 cm vastagságig C16/20 - X0b(H) - 24 - F2 - CEM 42,5, m = 6,8 finomsági modulussal	2	m ³	29510	20579	59020
Munkanem összesen:							148166

Dij
összesen
169272

87750

13538

3400

57608

41158

372726

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	33-000- 21.1.1.1.1. 1	Válaszfal bontása, égetett agyag-kerámia termékekből, erősítő pillérrel vagy erősítő pillér nélkül falazva, kisméretű, mészhomok, magasított vagy nagyméretű léglábhól, 15 cm vastagságig, falazó, cementes mészhabaresból falazva	8	m2	0	2438	0
2	33-011- 1.1.1.3.1.1 .1	Válaszfal építésc, égetett agyag-kerámia termékekből, normál elemekből, 100 mm falvastagságban, 300x200x100 mm-es méretű válaszfállaphól, falazó, cementes mészhabaresba falazva	8	m2	2410	4116	19280
Munkanem összesen:							19280

Díj
összesen

19504

32928

52432

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	36-001- 1.1.1- 0550040	Sima oklalfalvakolat készítése kézi felhordással, belső, vakoló cementes mészhabarcossal, téglafelületen, 1,5 cm vastagságban Hvb8-mc, belső, vakoló cementes mészhabarcossal és Hs60-cm. felületképző (simító), meszes cementhabarcossal	44,7	m2	570	3197	25479
2	36-090- 1.1.2- 0550040	Vakolatjavítás oldalfalon, téglá-, beton-, körfelületen vagy építőlemezen, a meglazult, sérült vakolat előzetes leverésével, hiánypótlás 5-25% között Hvb8-mc, beltéri, vakoló cementes mészhabarcos méspéppel	75	m2	150	1758	11250
3	36-090- 1.4 1.2- 0550080	Vakolatjavítás homlokzaton, a meglazult, sérült vakolat leverésével, vízszintes profilos kváderképzéssel, 3 cm nutázási szélességgel, hiánypótlás 5-25% között Hvb5-mc, kültéri, vakoló cementes mészhabarcos méspéppel	33	m2	293	2118	9669
4	36-090- 2.1.2	Vakolatok pótlása, keskenyvakolatok pótlása oldalfalon, 11-20 cm szélesség között	215	m	250	959	53750
5	36-090- 4.1.2	Homlokzati nyílászkeret javítása, sarokösszedolgozással, 15 cm kiterített szélességig, hiánypótlás 5-25% között	115	m	205	1199	23575
Munkanem összesen:							123723

Díj
összesen
142906

131850

69894

206185

137885

688720

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	42-012- 1.1.1.1.1.2 -0214201	Fal-, pillér-, oszlop- és lábzetburkolat készítése beltérben, téglá, beton, vakolt alapfelületen, mázas kerámiával, kötésben vagy hálósan, 3-5 mm vtg. ragasztóba rakva, 1-10 mm fugaszélességgel, 10x10 - 20x20 cm közötti lapmérettel SCHÖNÖX BF-1 csempe- és járólápragasztó, WD Flex fugázó, fehér	52	m2	3165	6953	164580
2	42-022- 1.1.1.1.2.3 -0214203	Padlóburkolat készítése, beltérben, tegla, beton, vakolt alapfelületen, mázas kerámiával, diagonálba, 3-5 mm vtg. ragasztóba rakva, 1-10 mm fugaszélességgel, 25x25 - 40x40 cm közötti lapmérettel SCHÖNÖX SFK flexibilis ragasztó, WD Flex fugázó, fehér	110,22	m2	5225	6713	575900
3	42-042- 5.1.1	Laminált padló fektetése (szegélyleccsel együtt), kiegyenlített aljzatra, felibe ragasztva (mechanikus illesztéssel) (ragasztó anyag külön tételben kifejezve)	154,25	m2	3710	1598	572268
4	42-042- 5.1.8- 0316003	Laminált padló fektetése (szegélyleccsel együtt), kiegyenlített aljzatra, parketta alátétlemez elhelyezése FLOORMAT XPS alapú barázdált parketta alátétlemez, 50x100 cm, 5 mm vtg., Cikkszám: T14501	154,25	m2	395	200	60929
Munkanem összesen:							1373677

Díj
összesen
361556

739907

246492

30850

1378805

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	44-000-1.2	Fa vagy műanyag nyílászáró szerkezetek bontása, ajtó, ablak vagy kapu, 2,01-4,00 m ² között	88	m ²	0	1399	0
2	44-001-2.1.1	Fa kültéri nyílászárók elhelyezése, fokozott hőszigetelésű, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 6,01-10,00 m terület között Egyedi bejárati ajtó 160x300 cm	1	db	535430	14426	535430
3	44-001-2.1.1-0000001	Fa kültéri nyílászárók elhelyezése, gerébtokos bejárati ajtó (szerelvényezéssel, illesztéssel), 6,01-10,00 m terület között Egyedi bejárati ajtó 110x320 cm	1	db	387100	14426	387100
4	44-002-1.3.1.1-0120081	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m területig, bukó-nyíló Egy szárnyú bukó-nyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 60 x 60 cm	3	db	55100	4715	165300
5	44-002-1.3.1.2-0120004	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m területig, bukó Egyedi szárnyú bukó ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 70 x 100 cm	1	db	70849	4715	70849
6	44-002-1.3.2.5-0120256	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m terület felett, középníló bukó-nyíló Egyedi kétszárnyú középníló-bukónyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 100x 180 cm	4	db	174229	6474	696916
7	44-002-1.3.2.5-0120257	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m terület felett, középníló bukó-nyíló Egyedi kétszárnyú középníló-bukónyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 120 x 225cm	8	db	259840	6474	2078720

Dij
összesen
123112

14426

14426

14145

4715

25896

51792

8	44-002- 1.3.2.5- 0120258	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m kerület feletti, középanyíló bukó-nyíló Eggyedi, kétszárnyú középanyíló-bukónyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 200 x 200 cm	2 db	385830	6474	771660
9	44-002- 1.3.2.5- 0120268	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m kerület feletti, középanyíló bukó-nyíló Eggyedi, kétszárnyú középanyíló-bukónyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 240 x 200 cm	2 db	440950	6474	881900
10	44-002- 1.3.2.5- 0120269	Fa kültéri nyílászárók, hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése, előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel), 4,00 m kerület feletti, középanyíló bukó-nyíló Eggyedi, kétszárnyú középanyíló-bukónyíló ablak, U = 1,1 W/m ² K felületkezelt, hosszoldott 240 x 225 cm	2 db	519680	6474	1039360
11	44-002-2- 0184103	Ablakdeszka, könyöklő, elhelyezése (szereléssel) Ablakdeszka 150 x 20 mm	29,7 m	7870	1199	233739
Munkanem összesen:						6860974

12948

12948

12948

35610

322966

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	45-001- 4.2.1.1- 0140432	Komplett beltéri acél ajtók elhelyezése, 40 mm vastag papír rácsbetétes, 4 oldalon falcolt ajtólappal és kerettel, felületkezelt, horganyzott acéllemezről, egyszárnyú kivételben, 800x2100-1000x2100 mm névleges méretig Hörmann beltéri acélajtó 875x2000 mm,	3	db	90200	3996	270600
2	45-001- 4.2.1.1- 0140433	Komplett beltéri acél ajtók elhelyezése, 40 mm vastag papír rácsbetétes, 4 oldalon falcolt ajtólappal és kerettel, felületkezelt, horganyzott acéllemezről, egyszárnyú kivételben, 800x2100-1000x2100 mm névleges méretig Hörmann beltéri acélajtó 1000x2000 mm,	3	db	110100	3996	330300
3	45-001- 4.2.1.1- 0140434	Komplett beltéri acél ajtók elhelyezése, 40 mm vastag papír rácsbetétes, 4 oldalon falcolt ajtólappal és kerettel, felületkezelt, horganyzott acéllemezről, egyszárnyú kivételben, 800x2100-1100x2100 mm névleges méretig Hörmann beltéri acélajtó 1125x2000 mm,	1	db	131000	3996	131000
4	45-004-2- 0180502	Rámpa es lépcsőkorklát elhelyezése lészekbe vagy kőcsavnyos rögzítéssel Acéleső korklát, 6/4" acéleső, két soros, felületkezelt	17,75	m	29450	5634	522738
5	45-004- 21.2.1- 0137213	Tekeréscs kerítésrendszer építésnél, oszlop elhelyezése 10 %-os tereplejtésig, (az alaptések kiemelése, betonozása vagy a beton alapzat készítése külön tételben kiírva), kerítés támaszoszlop elhelyezése 2,00 m kerítés magasságig DIRICKX Univeris támaszoszlop, átmérő: 48 mm, magasság: 2,00 m	5	db	3790	1239	18950
6	45-051-2- 0344924	Kiegészítő elemek elhelyezése Padlóba, vagy falba rögzített ajtó túlnyitás gátlók	8	db	2165	400	17320
Munkanem összesen:							1290908

Dij
összesen
11988

11988

3996

100004

6195

3200

137371

Sz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	47-000- 1.21.2.1.1. 1-0320611	Belső festéseknél felület előkészítése. rész munkák; glettelés. műanyag kötőanyagú glettel (simítótapasszal), vakolt felületen, bármilyen padozatú helyiségben, tagolatlan felületen JUBOLIN előkevert fehér beltéri glet	524,4	m2	340	799	178296
2	47-011- 15.1.1.1- 0151171	Diszperziós festés műanyag bázisú vizes- diszperziós fehér vagy gyárilag színezett festékekkel, új vagy régi lekapart, előkészített alapfelületen, vakolaton, két rétegben, tagolatlan síma felületen HÉRA beltéri falfesték matt fehér, EAN: 5995061999118	524,4	m2	75	879	39330
3	47-013- 3.4.1.1- 0160736	Szilikát festések, szilikát kötőanyagú, helyszínen színezett, vízbázisú színes- dekoratív homlokzati lazúr festékekkel, megfelelően előkészített alapfelületen, vakolaton, két rétegben, tagolatlan síma felületen Caparol Histolith® Antik Lasur kül- és beltéri fallazúr bevonat, Szd 0.01 m, transzparens Caparol Histolith® Volltonfarben SI UV álló színezőfesték szol-szilikát bázison, lítium-vízvöggel	352	m2	920	1039	323840
Munkanem összesen:							541466

Dij
összesen

418996

460948

365728

1245672

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	61-004- 1.1- 0110811	Szórt alap készítése, egy rétegben, 15-25 cm vastagságban, 4 cm lézagkitöltéssel, zúzottkőből vagy kohósalakkőből Zúzottkő dolomit, Z 55/80. KÓKA, Iszka-szentgyörgy	2,08	m3	5100	8581	10608
Munkanem összesen:							10608

Díj
összesen

17848

17848

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	62-002- 1.4.2- 0618505	Kiemelt szegély készítése. alapárok kiemelésével, beton alapgerendával és meglímasztással, hézagolással, előregyártott szegélyközből vagy előlöpökből, 100 cm hosszú elemekből KK KAVICS BETON Kiemelt útszegély 15x25x100 cm, C12/15 - XN(11) - 16 - F1 - CEM 32,5, m = 6,3 finomsági modulussal	17,75	m	3100	1824	55025
2	62-003- 8.1- 0611401	1ér- vagy járdaburkolat készítése, beton burkolóközből hálós, soros, halszállka, parketta vagy kuzettás kötésben, zúzalékgyazatra fektetve, 10x20x4, 10x20x5, 10x20x6, 10x20x8 cm-es méretű idomkövel A Beton-Viacolui Korzó 10x20x4 cm, szürke	49,12	m ²	2660	2755	130659
3	62-003- 51.6- 0618153	1érburkolat készítése rendszerkövekből 6 cm-es vastagsággal, kvarc kopórétegű 7,5 x7,5x6; 10x15x6; 15x15x6; 15x20x6; 30x30x6; 7,5x15x21x6 cm-es méretekben KK KAVICS BETON Barcelona kocka 15x15x6 cm, agyag	20,8	m ²	5900	2955	122720
Munkanem összesen:							308404

Dij
összesen

32376

135326

61464

229166

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny.	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	71-001- 1.1.1.1.1- 0110111	Elektromos rendszer felújítása, vezetékeléssel, hálózati bővítéssel, szerelvényekkel, lámpatestekkel komplettén	1	klt	3000000	799200	3000000
Munkanem összesen:							3000000

Díj
összesen

799200

799200

Ssz.	Tételszám	Tétel szövege	Menny	Egység	Anyag egységár	Díj egységre	Anyag összesen
1	80-001- 1.1.1.1.1	Szaniterek bontása és cseréje, hideg és melegvíz üzemű hálózat kiépítése	1	klt	1200000	299700	1200000
2	80-001- 1.1.1.1.1- 0000001	Fűtési rendszer korszerűsítése radiátorok cseréjével, termo szeleppel ötrétegű csővel szerelten	1	klt	2400000	439560	2400000
Munkanem összesen:							3600000

Dij
összesen
299700

439560

739260

Beküldendő: 1 pld.-ban a Gyulai Járási Hivatalhoz

Munkaadó neve, címe, telefonszáma: Eleki Hulladék-gazdálkodási Nonprofit Kft.,
5742 Elek, Szent István u. 1., 70/430-7566

Számlaszáma vagy pénzforgalmi jelzőszáma: 11733113-20009551

Beküldési határidő: a tárgy hónapot követő hónap 12. napja

Hatósági szerződés száma: BE-04/08/6346-2/2022, 70403/05/01549

Számvetési bizonylat (bérjegyzék) sorszáma*: 2022.09.01 - 09.30.

* Amennyiben a számvetési bizonylat nem rendelkezik sorszámmal a vonatkozósi időszakot kell megadni.

ELSZÁMOLÓ LAP

a „Nyári diákutazás 2022.” program keretében bértámogatás igényléséhez
2022. július. hó

Sorszám	Munkavállaló neve	TAJ száma	Ledolgozott munkanapok/ havi munkanapok száma ¹	A távollét		Számított bruttó bér (Ft)	Igényelt támogatás összege (Ft)	A támogatásból kikerülés	
				Oka ²	Időtartama (-tól-ig)			Oka ³	Időpontja ⁴
1.	Burján Péter	124 344 166	19/21			100.000.-			
2.	Harsányi Mihály	113 467 291	19/21			100.000.-			
3.	Loboszló Balázs	119 453 486	19/21			100.000.-			
4.	Mészáros Gábor	124 313 121	19/21			100.000.-			
5.	Mucsi Beatrix	153 471 126	19/21			100.000.-			
6.	Szabados Fanni	121 644 033	19/21			100.000.-			
7.	Szombathelyi Tamás	120 366 163	19/21			100.000.-			
8.	Szabados Szabolcs	120 799 374	19/21			100.000.-			
9.	Szabados Viktor	124 683 051	19/21			100.000.-			
10.	Pálfi Gergő	116 396 718	19/21			100.000.-			
11.	Tenczeri Vanda	123 406 827	19/21			100.000.-			
12.	Mészáros Dániel	121 084 806	19/21			100.000.-			
	Összesen:					100.000.-			

(Az igényelt támogatásról szóló táblázatban mindig az adott időszakhoz tartozó összeget kell beírni, és ezt akkor is kérjük megadni, ha az 0 Ft.)
Támogatás csak a kifejezetten munkában töltött idő után igényelhető. Nem igényelhető támogatás azok részére, akik valamilyen okból (fizetés nélküli szabadság miatt) az adott időszakban munkát nem végeztek, és részükre munkabéret nem fizettek.

²Távollétek okai (kérjük, hogy a megfelelő kódot írja be a táblázatba):

1. Fizetés nélküli szabadság, 2. Egyéb, nem fizetett távollét

Beküldendő: 1 példában a Gyulai Járási Hivatalhoz

Munkaadó neve, címe, telefonszáma: Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.,
5742 Elek, Szent István u. 1., 70/430-7566

Számlaszáma vagy pénzforgalmi jelzőszáma: 11733113-20009551

Hatósági szerződés száma: BE-04/08/6356-2/2022, 70403/05/01551

Beküldési határidő: a tárgyhónapot követő hónap 12. napja

Számítási bizonylat (bérjegyzék) sorszáma*: 2022.08.12. - 08.12.

*Amennyiben a számítási bizonylat nem rendelkezik sorszámmal a vonatkozósi időszakot kell megadni.

ELSZÁMOLÓ LAP

a „Nyári munkaadók 2022.” program keretében bértámogatás igényléséhez

2022. július, hó

Sorszám	Munkavállaló neve	TAJ száma	Ledolgozott munkanapok/ havi munkanapok száma ¹	A távollét		Számított bruttó bér (Ft)	Igyényelt támogatás összege (Ft)	A támogatásból kikerülés	
				Oka ²	Időtartama (-tól-ig)			Oka ³	Időpontja ⁴
1.	Allessy Ágnes	122 435 333	12/12	—	—	54.143	—	—	—
2.	Hózzsán Olivér	121 007 808	12/12	—	—	54.143	—	—	—

(Az igényelt támogatásról szóló tájékoztatóban mindig az adott időszakhoz tartozó összeget kell beírni, és ezt akkor is kérjük megadni, ha az 0 Ft.)
Támogatás csak a kifejezetten munkában töltött idő után igényelhető. Nem igényelhető támogatás azok részére, akik valamilyen okból (fizetés nélküli szabadság miatt) az adott időszakban munkát nem végeztek, és részükre munkabért nem fizettek.

Támogatott munkahelyről való kikerülés oka:

1. Kérelmező megváltozott munkavállalóvá vált;
2. Munkáltató működési okból történő felmondása;
3. Munkáltató azonnali hajlályú felmondása;
4. Munkavállaló felmondása;
5. Munkavállaló azonnali hajlályú felmondása;
6. Nyugellátásra jogosultságot szerzett;
7. Munkáltató egyéb okból történő felmondása;
8. Nem támogatott munkahelyre került át;
9. A munkavállaló munkaképtelenné vált;
10. Kötelezettségváltás miatti felmondás;
11. Munkáltató jogutód nélküli megszűnt;
12. Munkavállaló elhalálozott;
13. Próbaidő alatt azonnali hatállyal megszűnt a munkaviszony;
14. Kérjük, hogy a kikerülés időpontját csak azoknál töltsék ki, akik a támogatásból valóban és végleg kikerültek.

Az elszámoláshoz az alábbi dokumentumokat szükséges csatolni (elektronikus bekiűlésre kötelezettek esetén: elektronikus aláírva és időbélyegzővel ellátva / nem elektronikus ügyintézésre kötelezettek esetén: munkáltató által aláírással hitelesített másolatokkal): Bérjegyzék (vagy bérlista, vagy bérszámfejtő lap); A bér kifizetést igazoló benyújtandó hirdetmény szerinti bizonylatok.

Kelt: Elek, 2022. év 08. hónap 12. nap

**Elektronikus aláírásai és időbélyegzővel ellátva.

Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
5742 Elek, Szent István u. 1.
Taj. szám: 11733113-20009551
Cégjegyzékszám: 110-96511-2-04
OTP száma: 11733113-20009551

Beküldendő: 1 példában a Gyulai Járási Hivatalhoz

Munkaadó neve, címe, telefonszáma: Eleki Hulladékkezelési Nonprofit Kft.,
5742 Elek, Szent István u. 1., 70/430-7566

Számlaszáma vagy pénzforgalmi jelzőszáma: 11733113-20009551
Hatósági szerződés száma: EE-04/08/6356-2/2022, 70403/05/01551

Számviteli bizonylat (bérjegyzék) sorszáma: 2022.08.01.-08.13.

Amennyiben a számviteli bizonylat nem rendelkezik sorszámmal a vonatkozósi időszakot kell megadni.

ELSZÁMOLÓ LAP

„A munkaadó által a 2022. évi program keretében lért támogatás igényléséhez
2022. augusztus hó

Sorszám	Munkavállaló neve	TAJ száma	Ledolgozott munkanapok/ havi munkanapok száma ¹	A távollét		Számított bruttó bér (Ft)	Igényelt támogatás összege (Ft)	A támogatásból kikerülés	
				Oka ²	Időtartama (-tól-ig)			Oka ³	Időponija ⁴
1.	Mészáros Albert	122 435 933	8/10	-	-	43.479,-	43.479,-		
2.	Mészáros Albert	131 007 809	8/10	-	-	43.479,-	43.479,-		

A távollét a támogatásból való kikerülés okát jelölheti, az azonosító kódok a táblázatban találhatók. A támogatásból való kikerülés okait a táblázatban meg kell adni, és ezt akkor is kérjük megadni, ha az 0 Ft.

- Támogatott munkahelyről való kikerülés oka:
1. Fizesés nélküli szabadság.
 2. Egyéb, nem fizetett távollét
 3. Támogatott munkahelyről való kikerülés okai közül bármelyik okból történő felmondása.
 4. Munkavállaló felmondása.
 5. Munkavállaló felmondása, azonnali hatályú felmondása.
 6. Nyugalomra jogosultságot szerzett.
 7. Munkáltató egyéb okból történő felmondása.
 8. Nem támogatott munkahelyre kerülés.
 9. A munkavállaló munkaközpontjának áthelyezése miatt.
 10. Kötelezettségvállalás miatt.
 11. Munkáltató jogutód nélkül megszűnt.
 12. Munkavállaló elhalálozott.

13. Próbaidő alatt azonnali hatályú megszűnt a munkaviszony.
Kérjük, hogy a kikerülés időpontját csak azoknál töltsd ki, akik a támogatásból valóban és végleg kikerültek a támogatásból. Az alábbi okok esetén a kikerülés nem jogosult a támogatásra: elektronikus bejelentés esetén: elektronikus aláírva és időbélyegzővel ellátva / nem elektronikus ügyintézésre kötelezettek esetén: munkaadó által aláírva és hitelesített másolatokkal). Bérjegyzék (vagy bérlista, vagy bérszámfejtő lap); A bér fizetést igazoló benyújtandó Hirdetmény szerinti bizonylatok.

Kelt: Elek, 2022. év ... 08. ... hónap ... 13. nap
 Eleki Hulladékkezelési Nonprofit Kft. 5742 Elek, Szent István u. 1.
 Elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátva.
 Az elektronikus aláírás azonosító száma: 14020911-2-04
 Az elektronikus aláírás azonosító száma: 11733113-20009551

Beküldendő: 1 pld-ban a Gyulai Járási Hivatalhoz

Munkaadó neve, címe, telefonszáma: Eleki Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft.,
5742 Elek, Szent István u. 1., 70/430-7566

Számlaszáma vagy pénzforgalmi jelzőszáma: 11733113-20009551
Hatósági szerződés száma: BE-04/08/7545-2/2022, 70403/05/01560

Beküldési határidő: a tárgy hónapot követő hónap 12. napja

Számviteli bizonylat (bérjegyzék) sorszáma*: ...2022.08.01 -2022. 08.31.....

*Amennyiben a számviteli bizonylat nem rendelkezik sorszámmal a vonatkozó időszakot kell megadni.

ELSZÁMOLÓ LAP
a „Nyári munkaadó 2022.” program keretében bértámogatás igényléséhez
2022. augusztus, hó

Sorszám	Munkavállaló neve	TAJ száma	Ledolgozott munkanapok/havi munkanapok száma ¹	A távollét		Számított bruttó bér (Ft)	Igenyelt támogatás összege (Ft)	A támogatásból kikerülés	
				Oka ²	Időtartama (-tól-ig)			Oka ³	Időpontja ⁴
1.	Andrási Dorina	123 353 357	21 /23			100.000.-	100.000.-		
2.	Bakos Zsolt Atiex	121 149 693	21 /23			100.000.-	100.000.-		
3.	Biró Róbert	118 027 834	21 /23			100.000.-	100.000.-		
4.	Boták Roland	123 834 188	21 /23			100.000.-	100.000.-		
5.	Csete Réka Anikó	122 579 466	21 /23			100.000.-	100.000.-		
6.	Flegatus István	123 380 025	21 /23			100.000.-	100.000.-		
7.	Horváth Luca	120 140 800	21 /23			100.000.-	100.000.-		
8.	Horváth Mirtu	123 775 623	21 /23			100.000.-	100.000.-		
9.	Kiss Boglárka	122 395 776	21 /23			100.000.-	100.000.-		
10.	Kósa-Schmidt Ervin	124 910 445	21 /23			100.000.-	100.000.-		
11.	Lantos Réka Laura	124 176 937	21 /23			100.000.-	100.000.-		
12.	Mészáros Viktória Izabella	120 512 638	21 /23			100.000.-	100.000.-		
13.	Mucsi Medárd	124 749 591	21 /23			100.000.-	100.000.-		
14.	Nagy Brendon	124 434 358	21 /23			100.000.-	100.000.-		
15.	Rédei Levente	124 973 293	21 /23			100.000.-	100.000.-		

16.	Ruzsa Kamilla	124 605 752	21	/23	100.000.-	100.000.-
17.	Scaglione Antonio Stefano	124 012 116	21	/23	100.000.-	100.000.-
18.	Seenan Norbert	123 077 680	21	/23	100.000.-	100.000.-
19.	Török Dominik	119 961 146	21	/23	100.000.-	100.000.-
20.	Török Marcell Rudolf	123 279 815	21	/23	100.000.-	100.000.-

1. Fizetés nélküli szabadság, 2. Egyéb, nem fizetett távollét

3. Támogatott munkahelyről való kikerülés oka:

- 1. Munkáltatói felmondás; 2. Munkáltatói felmondás; 3. Munkáltatói felmondás; 4. Munkavállaló felmondása;
- 5. Nyugdíjazás; 6. Nyugdíjazás; 7. Munkáltatói felmondás; 8. Nem támogatott munkahelyről való kikerülés; 9. Munkáltatói felmondás; 10. Kiszármaztatás; 11. Munkáltatói felmondás; 12. Munkavállaló elhalálozott;
- 13. Próbaidő miatt azonnali hatállyal megszünt a munkaviszony;
- 14. Kérjük, hogy a kéréses időpontját csak azokonál töltsé ki, akik a támogatásból valóban és végleg kikerültek.

Elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátva / nem igazoló benyújtandó Hirdetmény szerinti bizonylatok.

Kelt: *Elek* 2022. év. 09. hónap 09. nap

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NEM)

 Kormányhivatali Igazgatóság

 Cégjegyzéki és Társasági Regisztrációs Osztály

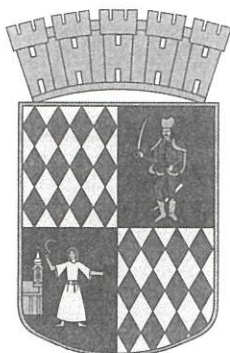
 Budapest, Magyarországon

 Adószám: 11048511-2-04

 ÁH: 11733113-20000651

 OTP ÉS SZÉK

**Elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátva.

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

6. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző, Rédei Erika pénzügyi osztályvezető

Tárgy: Az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelet megalkotása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 91. §. (1) bekezdésében foglaltak szerint a jegyző által előkészített zárszámadási rendeletervezetet a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztést követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen.

Az Önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló rendelet megalkotása indokolt annak érdekében, hogy a 2022. évi kötelezettséggel terhelt maradványok 2023. évi költségvetési évre történő áthozatala megtörténhessen

Elek Város Önkormányzata 2022. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló zárszámadás elkészült, melyet az alábbiak szerint terjesztünk a Képviselő-testület elé.

I. BEVEZETŐ

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2022. február 28-án fogadta el az önkormányzat 2022. évi költségvetését 1.750.170.612 Ft bevételi és kiadási előirányzattal. A költségvetés a végrehajtás időszakában többször módosításra került, melynek során a testület által meghozott döntések, valamint a központi kapcsolatokból származó források rendeleten történő átvezetése történt meg a folyamatos gazdálkodás biztosítása érdekében. Az önkormányzat szintű bevételi-kiadási előirányzat az év végére 2.704.219.338 Ft-ra növekedett.

A 2022. évi költségvetésünket az előző évekhez hasonlóan a kiadások tervezett szinten tartása és a takarékoság jellemezte. A kiadási előirányzatok megtartásával sikerült a fizetőképességet biztosítani.

Az önkormányzat és a felügyelete alá tartozó költségvetési szervek az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal közreműködésével az éves beszámolási kötelezettségnek eleget tettek, melyek továbbítása a MÁK felé megtörtént. Az önkormányzatnak a 2022. évi állami támogatás elszámolását követően 3.914.615 Ft visszafizetési kötelezettsége keletkezett.

II. A gazdálkodás értékelése

Elek Város Önkormányzata 2022. évi gazdálkodásának fő számai az alábbiak:

2022. év	Bevétel Ft	Kiadás Ft
Eredeti előirányzat	1.750.170.612	1.750.170.612
Módosított előirányzat	2.704.219.338	2.704.219.338
Teljesítés	2.698.883.881	1.605.465.528
Teljesítés %-a	99,8 %	59,4 %

Bevételek alakulása

Az Önkormányzat 2022. évi költségvetési módosított bevételi előirányzatának főösszege 2.704.219.338 Ft.

Az év folyamán összesen 2.698.883.881 Ft bevétel realizálódott.

Ebből 570.587.416 Ft az önkormányzat működési támogatása,
172.646.522 Ft a működési célú állami támogatás,
617.757.721 Ft felhalmozási célú állami támogatás,
61.292.318 Ft a közhatalmi bevételek,
298.347.602 Ft a működési bevételek,
7.874 Ft a felhalmozási bevételek,
622.310 Ft a működési célú pénzeszköz átvételek,
22.597.939 Ft a felhalmozási célú átvett pénzeszközök,
929.874.171 Ft az előző évi maradvány igénybevétel és
25.150.108 Ft az államháztartáson belüli megelőlegezések összege.

A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 99,8 %.

A teljesítési arányok az alábbiak szerint alakultak.

- Az önkormányzat működési támogatások, kiegészítések előirányzatát és kiutalását jogszabályok határozzák meg, ennek teljesülése 100 %.
- A működési célú állami támogatás államháztartáson belülről jogcímen 100 % a teljesítés. Ezen a soron került elszámolásra a közmunka támogatás, az iskola egészségügyi, a gyermekorvosi körzet után kapott NEAK támogatás, a területalapú támogatás. Ezen a jogcímen számoltuk el a Humán Szolgáltatások Fejlesztése térségi szemléletben EFOP-1.5.2.16-2017-00021 pályázatra, az országgyűlési választásokra, a népszámlálásra kapott összegeket, valamint a kulturális bérfejlesztés címén kapott támogatást is.
- Felhalmozási célú támogatás államháztartáson belül 100 %-on teljesült. Itt kerültek elszámolásra: az Új Óvoda kialakítása és meglévő fejlesztésére kapott támogatást, 366.351.768 Ft összegben. Itt mutattuk ki a Magyar Falu Program keretében kapott támogatásokat: Óvodai játszóudvar 2.998.935 Ft, Temető fejlesztés 4.997.450 Ft, Kommunális eszköz beszerzés 2.989.901 Ft, Önkormányzati tulajdonban lévő

- ingatlanok fejlesztésére kapott összesen 13.778.115 Ft, a Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár fejlesztésére nyert 3.960.000 Ft, a tetőtér fejlesztésére elnyert 40.000.000 Ft, és a külterületi utak felújítására nyert támogatási összeg felét 148.500.772 Ft.
- Közhatalmi bevételek esetében a teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva 100 %, az eredeti előirányzathoz képest pedig 165%. Részleteiben vizsgálva megállapítható, hogy a magánszemélyek kommunális adója az eredetileg tervezett 5.000.000 Ft-hoz képest 129 %-ra teljesült. Az iparüzési adó nem esetén látható nagy arányú eltérés az eredeti előirányzathoz képest (165 %). A költségvetés tervezésekor is tudott volt, hogy a kormány mentesítette a jogszabályban rögzített feltételeknek megfelelő mikro-, kis és középvállalkozásokat a helyi iparüzési adó adóelőlegének 50%-ának megfizetése alól. Emiatt nehéz volt a 2022-es évre vonatkozóan is megtervezni a várható bevételt. Egyéb adónemek (bírság, pótlék, talajterhelési díj) teljesítése 2.030.673 Ft.
 - Intézményi működési bevételek a Naplemente Idősek Otthona, a Közös Hivatal, a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Elek Város Óvoda-Bölcsőde és a Napközi Konyha intézmény esetén is 100 %-ra teljesültek. Az Idősek otthonában a térítési díjakból (bentlakás, szoc.étkezés), a Konyhán az étkeztetésből származó bevételek, a Művelődési Házban a bérleti díjakból, a bevétel rendezvényekből és a nyári táboroztatásból származnak a bevételek. Az Óvodában a bölcsődei térítési díj az egyetlen bevétel, Az önkormányzat nem intézményi feladatain a teljesítés szintén 100%. Az összes működési bevétel az eredeti előirányzathoz képest 165 %-ra teljesült.
 - Felhalmozási bevételek 100%-ra teljesültek, amely a használaton kívül került pénztárgép értékesítését tartalmazza.
 - Működési célú átvett pénzeszközök szintén 100%-ra teljesültek, Ebből 400.310 Ft érkezett Laudenbachból a cserediák program támogatására, illetve ezen a soron számoltunk el lakossági támogatást 22.000 Ft összegben.
 - Felhalmozási célú átvett pénzeszközök között 22.597.939 Ft, amely tartalmazza a Gál-Agroda Kft támogatását (16.097.939 Ft), melyet a külterületi utak fejlesztése pályázathoz nyújtott az önerő biztosítása céljából. Itt mutattuk ki az EHI Kft-nek visszafizetési kötelezettség mellett nyújtott 6.000.000 Ft támogatást, melyet a Kft rendezett. Itt került elszámolásra egy korábban első lakáshoz jutási támogatás visszafizetése 500.000 Ft értékben. A teljesítés 100 %.
 - Az előző évi maradvány igénybevétele és az államháztartáson belüli megelőlegezések teljesítése 100 %.

Kiadások alakulása

Az Önkormányzat 2022. évi költségvetési módosított kiadási előirányzatának főösszege 2.704.219.338 Ft, melyből 1.605.465.528 Ft került ténylegesen kifizetésre. A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 59 %.

A teljesítési arányok az alábbiak szerint alakultak.

- Személyi juttatások önkormányzati szinten 98%-os teljesítést mutatnak. Csaknem minden intézmény 100%-ra teljesített. Kivételt képez az Óvoda, ahol a teljesítés 96%-os.
- A munkaadót terhelő járulékok esetében a teljesítés az önkormányzatnál, valamint az intézmények esetén közel 100 %-os, az Óvoda a kivétel itt is, ahol a teljesítés 97 %.
- A dologi kiadások teljesítése az önkormányzatnál 93 %, az Eleki Közös Önkormányzati Hivatalnál 97%, az Elek Város Óvoda - Bölcsődénél 97 %, a Reibel Mihály Városi

Művelődési Központ és Könyvtárnál 98 %, a Naplemente Idősek Otthonában 93 %, és a Napközi Konyha intézménynél 97 %.

- Az ellátottak pénzbeli juttatásai kiemelt előirányzaton az önkormányzat szociális rendeletében meghatározott ellátásokat teljesítettük 99,5 %-ra.
- Egyéb működési célú kiadásoknál a teljesítés a módosított előirányzat 96 %-a. Itt került elszámolásra a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat részére biztosított visszafizetési kötelezettség mellett nyújtott támogatás 164.139 Ft értékben, a civil szervezeteknek nyújtott támogatások, a Bursa Hungarica ösztöndíj kiadásai, a nemzetiségek támogatása, a tagdíjak, kistérségi társulási tagdíj, a rendőrségi jutalmazás illetve egyéb működési célból adott támogatások.
- A felhalmozási kiadások közül a beruházási kiadások 43 %-ra teljesültek. A beruházások között a legnagyobb tétel a külterületi utak fejlesztése, amely áthúzódik 2023. évre. Hasonlóan 2023.évben fejeződik be a Közös Hivatal épületének tetőtér fejlesztése is. A felújítási kiadások teljesítése 24 %. Ebben az évben több Magyar Falu program keretében nyert támogatással megvalósuló felújítás is megvalósult (pl: Kerékpárút, II. Óvoda, Sportcsarnok felújítás, Szent István utca kiszélesítése). Volt néhány saját felújítási tervünk is, amelyek végül nem, vagy nem a tervezett összegben kerültek megvalósításra. (Közvilágítás tervezés, parkoló kiépítés, sportcsarnok eszközök, havaria rekonstrukciók). Mindezek ellenére a teljesítés mértéke alacsonynak nevezhető, ugyanakkor a legnagyobb volumenű felújításunk az óvoda projekt, amely jelentősen befolyásolja ezt az arányt, hiszen a bevételi oldalon a támogatás megérkezett, a kiadások pedig még nem teljesültek 2022. évben.

Maradvány alakulása

A Zárszámadási rendelet tervezet 7. számú melléklete tartalmazza Elek Város Önkormányzata 2022. évi maradvány levezetését.

A beszámoló alapján az Önkormányzat, Közös Hivatal és az intézmények alaptevékenység maradványa összesen: 1.091.836.815 Ft. Ebből kötelezettséggel terhelt pénzmaradvány: 931.697.832 Ft. A szabad maradvány: 160.138.983 Ft, melynek összegét az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 4/A §. 3. pontja alapján a költségvetési hiány belső finanszírozására kell fordítani, a fennmaradó összeg általános tartalékba kerül.

A maradvány összegét az intézményektől az önkormányzat képviselő-testülete elvonja.

III.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 91. § (2) bekezdés a)-d) pontjaiban előírt indoklások

Az önkormányzat költségvetési mérlege, pénzeszközök változása

Az önkormányzat pénzkészlete (bankszámlák, pénztárak) 2022. január 1-jén 938.488.843 Ft. Ft volt. Bevételeként 1.524.073.459 Ft került elszámolásra. Az év folyamán 1.414.415.294 Ft kifizetését követően a 2022. december 31-i záró pénzkészlet 1.048.643.486 Ft.

➤ Többéves kihatással járó döntések

A többéves kihatással járó döntésekből származó működési és felhalmozási célú kötelezettségek összege 1.152.564.827 Ft, amelynek részletezését a rendelet tervezet 2. sz. tájékoztató táblája tartalmazza.

Az önkormányzatnak nem volt hitelállománya 2022. december 31-én.

A beruházásoknál (3. sz. melléklet) és a felújításoknál (4. sz. melléklet) az előző év(ek)ről áthúzódó és a 2022. évben megvalósuló feladatokat és munkákat mutattuk ki.

Az önkormányzatnak 2022. december 31. napjával nem volt kezességvállalása.

Közvetett támogatások

➤ A közvetett támogatások tényleges összege 480.000 Ft, mely a következő jogcímeneken jelentkezett:

- Magánszemélyek kommunális adója: 480.000 Ft

Adósság állomány alakulása

2022. december 31-én az önkormányzatnak külföldi hitelező felé adósság állománya nem volt. A belföldi hitelezők felé az adósság állomány 21.489.096 Ft, ebből nem lejárt 21.489.096 Ft. A belföldi szállítói kötelezettség a mérlegben 8.019.837 Ft, amely 1-90 nap közötti lejáratú.

Vagyoni helyzet alakulása

Az önkormányzat eszközeinek értéke 2022. december 31-én 4.889.159.547 Ft, mely 7 %-kal nőtt az előző évhez képest.

Az immateriális javak állománya értéke nem változott a 2021. december 31-i adathoz viszonyítva, könyv szerinti értékük 0 Ft, az előző évben történt értékcsökkenési leírás elszámolása miatt.

A tárgyi eszközök állománya 3.738.008.971 Ft, míg az előző évben 3.579.747.243 Ft volt. Ez 4,4 %-os növekedés. Ennek oka, hogy a beruházások állománya jelentős mértékben nőtt.

A befektetett pénzügyi eszközök állománya az elmúlt évhez képest csökkent. Itt tartjuk nyilván az Eleki Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-ben és az Alföldvíz Zrt-ben meglévő tulajdonosi részesedésünket. A részesedések névértékét az Alföldvíz Zrt. közgyűlése csökkentette, melynek következtében a tartós részesedések állománya az előző évi 6.220.000 Ft-ról 5.958.900 Ft-ra csökkent.

Az EHI Kft. működéséhez visszatérítendő támogatás formájában járult hozzá az önkormányzat, amelynek visszafizetését a Kft. 2022. évben teljesítette. Az Alföldvíz Zrt. működéséhez 2022. évben az önkormányzat támogatás formájában nem járult hozzá.

A forgóeszközök állománya a mérleg fordulónapján 2.862.757 Ft. Ez 40%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. Ennek oka, hogy az előző évhez képest az önkormányzat városüzemeltetési szolgálatánál nagyobb értékű készlet volt a raktárban, mint az előző évben.

A pénzeszközöknél növekedés következett be, melynek év végi állománya 1.048.643.486 Ft, amely 11,5%-kal több, mint az előző évben. Ezt a pályázatokra kapott támogatási előlegek okozták. A 2022-es év végén meglévő értékpapírok állománya 0 Ft.

A követelések vonatkozásában növekedés tapasztalható 73,2 %-kal az előző évhez képest. Legnagyobb mértékű növekedés a közhatalmi bevételeknél figyelhető meg, amely növekedés az iparűzési adónemnél realizálódott.

A kezelésbe átadott eszközök év végi állománya nem változott az előző évhez képest.

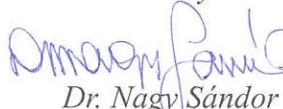
Az önkormányzat és az intézményei az érték nélkül nyilvántartott eszközök állományát (0-ra leírt használatban lévő és használaton kívüli eszközök) kimutatták.

Fentiek alapján az alábbi rendelet tervezetet terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

Elek, 2023. május 17.

*Szelezsán György s.k.
polgármester*

A kiadmány hiteléül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2023. (... ...) önkormányzati rendelete
az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

(1) Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2022. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadást

- a) 1.743.859.602 Ft költségvetési bevétellel,
- b) 1.582.245.165 Ft költségvetési kiadással,
- c) 955.024.279 Ft finanszírozási bevétellel,
- d) 23.220.363 Ft finanszírozási kiadással,
- e) 1.091.836.815 Ft költségvetési maradvánnyal,
- f) 2.698.883.881 Ft összes teljesített bevétellel,
- g) 1.605.465.528 Ft összes teljesített kiadással hagyja jóvá.

(2) Az önkormányzat mérlegszerűen bemutatott kiadásait, bevételeit önkormányzati szinten, a bevételek és kiadások, kiemelt előirányzatok, előirányzatok és azon belül kötelező feladatok, önként vállalt feladatok, államigazgatási feladatok szerinti bontásban a rendelet 1. mellékletében (1.1, 1.2, 1.3.) foglaltaknak megfelelően fogadja el.

(3) A működési bevételek és kiadások, valamint a tőkejellegű bevételek és kiadások mérlegét a 2. melléklet (2.1, 2.2.) szerint fogadja el.

(4) Az önkormányzat beruházási és felújítási kiadásait a rendelet 3. melléklete és 4. melléklete szerint hagyja jóvá.

(5) Az EU-s támogatással megvalósuló programok és projektek, valamint az önkormányzaton kívül megvalósult projektekhez való hozzájárulás pénzügyi elszámolását az 5. melléklet szerint fogadja el.

(6) Az önkormányzat, közös önkormányzati hivatal és a költségvetési szervek bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítését a 6. mellékletben (6.1., 6.1.1., 6.1.2, 6.1.3., 6.2., 6.2.1., 6.2.2., 6.2.3., 6.3., 6.3.1., 6.3.2., 6.3.3., 6.4., 6.4.1., 6.4.2., 6.4.3., 6.5., 6.5.1., 6.5.2., 6.5.3., 6.6.1., 6.6.2., 6.6.3. mellékletek) foglaltaknak megfelelően hagyja jóvá.

(7) A képviselő-testület a költségvetési szervek maradványát és annak felhasználását a 7. mellékletnek megfelelően hagyja jóvá, illetve engedélyezi.

(8) A képviselő-testület az önkormányzat állami támogatását jogcímenként a 8. mellékletnek megfelelően hagyja jóvá.

(9) A 2022. évi céljelleggel juttatott támogatások felhasználását a 9. melléklet tartalmazza.

(10) A tájékoztató táblákat a 10. melléklet tartalmazza.

2. §

(1) A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy a költségvetési maradványt érintő fizetési kötelezettségek teljesítését biztosítsa, illetve kísérje figyelemmel.

(2) A jegyző és a költségvetési szervek vezetői a költségvetési maradványnak a 2023. évi előirányzatokon történő átvezetéséről gondoskodni kötelesek.

(3) A képviselő-testület utasítja a jegyzőt, hogy a költségvetési beszámoló elfogadásáról a költségvetési maradvány jóváhagyott összegéről, elvonásáról a költségvetési szervek vezetőit a rendelet kihirdetését követő 15 napon belül írásban értesítse.

3. §

Hatályát veszti az önkormányzat 2022. évi költségvetéséről szóló 3/2022. (II. 28.) önkormányzati rendelet.

4. §

Ez a rendelet 2023. május 23-án lép hatályba.

Elek, 2023. május 22.

Szelezsán György s.k.
polgármester

Dr. Nagy Sándor s.k.
jegyző

Az önkormányzati rendelet 2023. május ... napján kihirdetésre került.

Dr. Nagy Sándor s.k.
jegyző

Indokolás az önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelethez

Részletes indokolás

Az 1–4. §-hoz, 1-10. mellékletéhez

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 91. §. (1) bekezdésében foglaltak szerint a jegyző által előkészített zárszámadási rendeletervezetet a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztést követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen.

Az Önkormányzat 2022. évi zárszámadásáról szóló rendelet megalkotása indokolt annak érdekében, hogy a 2022. évi kötelezettséggel terhelt maradványok 2023. évi költségvetési évre történő áthozatala megtörténhessen

Elek Város Önkormányzata 2022. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló zárszámadás elkészült, melyet az alábbiak szerint terjeszték a Képviselő-testület elé.

I. BEVEZETŐ

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2022. február 28-án fogadta el az önkormányzat 2022. évi költségvetését 1.750.170.612 Ft bevételi és kiadási előirányzattal. A költségvetés a végrehajtás időszakában többször módosításra került, melynek során a testület által meghozott döntések, valamint a központi kapcsolatokból származó források rendeleten történő átvezetése történt meg a folyamatos gazdálkodás biztosítása érdekében. Az önkormányzat szintű bevételi-kiadási előirányzat az év végére 2.704.219.338 Ft-ra növekedett.

A 2022. évi költségvetésünket az előző évekhez hasonlóan a kiadások tervezett szinten tartása és a takarékoság jellemezte. A kiadási előirányzatok megtartásával sikerült a fizetőképességet biztosítani.

Az önkormányzat és a felügyelete alá tartozó költségvetési szervek az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal közreműködésével az éves beszámolási kötelezettségnek eleget tettek, melyek továbbítása a MÁK felé megtörtént. Az önkormányzatnak a 2022. évi állami támogatás elszámolását követően 3.914.615 Ft visszafizetési kötelezettsége keletkezett.

II.

A gazdálkodás értékelése

Elek Város Önkormányzata 2022. évi gazdálkodásának fő számai az alábbiak:

2022. év	Bevétel Ft	Kiadás Ft
Eredeti előirányzat	1.750.170.612	1.750.170.612
Módosított előirányzat	2.704.219.338	2.704.219.338
Teljesítés	2.698.883.881	1.605.465.528
Teljesítés %-a	99,8 %	59,4 %

Bevételek alakulása

Az Önkormányzat 2022. évi költségvetési módosított bevételi előirányzatának főösszege 2.704.219.338 Ft.

Az év folyamán összesen 2.698.883.881 Ft bevétel realizálódott.

Ebből 570.587.416 Ft az önkormányzat működési támogatása,
172.646.522 Ft a működési célú állami támogatás,
617.757.721 Ft felhalmozási célú állami támogatás,
61.292.318 Ft a közhatalmi bevételek,
298.347.602 Ft a működési bevételek,
7.874 Ft a felhalmozási bevételek,
622.310 Ft a működési célú pénzeszköz átvételek,
22.597.939 Ft a felhalmozási célú átvett pénzeszközök,
929.874.171 Ft az előző évi maradvány igénybevétel és
25.150.108 Ft az államháztartáson belüli megelőlegezések összege.

A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 99,8 %.

A teljesítési arányok az alábbiak szerint alakultak.

Az önkormányzat működési támogatások, kiegészítések előirányzatát és kiutalását jogszabályok határozzák meg, ennek teljesülése 100 %.

A működési célú állami támogatás államháztartáson belülről jogcímen 100 % a teljesítés. Ezen a soron került elszámolásra a közmunka támogatás, az iskola egészségügyi, a gyermekorvosi körzet után kapott NEAK támogatás, a területalapú támogatás. Ezen a jogcímen számoltuk el a Humán Szolgáltatások Fejlesztése térségi szemléletben EFOP-1.5.2.16-2017-00021 pályázatra, az országgyűlési választásokra, a népszámlálásra kapott összegeket, valamint a kulturális bérfejlesztés címén kapott támogatást is.

Felhalmozási célú támogatás államháztartáson belül 100 %-on teljesült.

Itt kerültek elszámolásra: az Új Óvoda kialakítása és meglévő fejlesztésére kapott támogatást, 366.351.768 Ft összegben. Itt mutattuk ki a Magyar Falu Program keretében kapott támogatásokat: Óvodai játszóudvar 2.998.935 Ft, Temető fejlesztés 4.997.450 Ft, Kommunális eszköz beszerzés 2.989.901 Ft, Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztésére kapott összesen 13.778.115 Ft, a Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár fejlesztésére nyert 3.960.000 Ft, a tetőtér fejlesztésére elnyert 40.000.000 Ft, és a külterületi utak felújítására nyert támogatási összeg felét 148.500.772 Ft.

Közhatalmi bevételek esetében a teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva 100 %, az eredeti előirányzathoz képest pedig 165%. Részleteiben vizsgálva megállapítható, hogy a magánszemélyek kommunális adója az eredetileg tervezett 5.000.000 Ft-hoz képest 129 %-ra teljesült. Az iparűzési adónem esetén látható nagy arányú eltérés az eredeti előirányzathoz képest (165 %). A költségvetés tervezésekor is tudott volt, hogy a kormány mentesítette a jogszabályban rögzített feltételeknek megfelelő mikro-, kis és középvállalkozásokat a helyi iparűzési adó adóelőlegének 50%-ának megfizetése alól. Emiatt nehéz volt a 2022-es évre vonatkozóan is megtervezni a várható bevételt. Egyéb adónemek (bírság, pótlék, talajterhelési díj) teljesítése 2.030.673 Ft.

Intézményi működési bevételek a Naplemente Idősek Otthona, a Közös Hivatal, a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Elek Város Óvoda-Bölcsőde és a Napközi Konyha intézmény esetén is 100 %-ra teljesültek. Az Idősek otthonában a térítési díjakból (bentlakás, szoc.étkezés), a Konyhán az étkeztetésből származó bevételek, a Művelődési Házban a bérleti díjakból, a bevétel rendezvényekből és a nyári táboroztatásból származnak a bevételek. Az Óvodában a bölcsődei térítési díj az egyetlen bevétel, Az önkormányzat nem intézményi feladatain a teljesítés szintén 100%. Az összes működési bevétel az eredeti előirányzathoz képest 165 %-ra teljesült.

Felhalmozási bevételek 100%-ra teljesültek, amely a használaton kívül került pénztárgép értékesítését tartalmazza.

Működési célú átvett pénzeszközök szintén 100%-ra teljesültek, Ebből 400.310 Ft érkezett Laudenbachból a cserediák program támogatására, illetve ezen a soron számoltunk el lakossági támogatást 22.000 Ft összegben.

Felhalmozási célú átvett pénzeszközök között 22.597.939 Ft, amely tartalmazza a Gál-Agroda Kft támogatását (16.097.939 Ft), melyet a külterületi utak fejlesztése pályázathoz nyújtott az önerő biztosítása céljából. Itt mutattuk ki az EHI Kft-nek visszafizetési kötelezettség mellett nyújtott 6.000.000 Ft támogatást, melyet a Kft rendezett. Itt került elszámolásra egy korábban első lakáshoz jutási támogatás visszafizetése 500.000 Ft értékben. A teljesítés 100 %.

Az előző évi maradvány igénybevétele és az államháztartáson belüli megelőlegezések teljesítése 100 %.

Kiadások alakulása

Az Önkormányzat 2022. évi költségvetési módosított kiadási előirányzatának főösszege 2.704.219.338 Ft, melyből 1.605.465.528 Ft került ténylegesen kifizetésre. A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 59 %.

A teljesítési arányok az alábbiak szerint alakultak.

Személyi juttatások önkormányzati szinten 98%-os teljesítést mutatnak. Csaknem minden intézmény 100%-ra teljesített. Kivételt képez az Óvoda, ahol a teljesítés 96%-os.

A munkaadót terhelő járulékok esetében a teljesítés az önkormányzatnál, valamint az intézmények esetén közel 100 %-os, az Óvoda a kivétel itt is, ahol a teljesítés 97 %.

A dologi kiadások teljesítése az önkormányzatnál 93 %, az Eleki Közös Önkormányzati Hivatalnál 97%, az Elek Város Óvoda - Bölcsődénél 97 %, a Reibel Mihály Városi Művelődési Központ és Könyvtárnál 98 %, a Naplemente Idősek Otthonában 93 %, és a Napközi Konyha intézménynél 97 %.

Az ellátottak pénzbeli juttatásai kiemelt előirányzaton az önkormányzat szociális rendeletében meghatározott ellátásokat teljesítettük 99,5 %-ra.

Egyéb működési célú kiadásoknál a teljesítés a módosított előirányzat 96 %-a. Itt került elszámolásra a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat részére biztosított visszafizetési kötelezettség mellett nyújtott támogatás 164.139 Ft értékben, a civil szervezeteknek nyújtott támogatások, a

Bursa Hungarica ösztöndíj kiadásai, a nemzetiségek támogatása, a tagdíjak, kistérségi társulási tagdíj, a rendőrségi jutalmazás illetve egyéb működési célból adott támogatások.

A felhalmozási kiadások közül a beruházási kiadások 43 %-ra teljesültek. A beruházások között a legnagyobb tétel a külterületi utak fejlesztése, amely áthúzódik 2023. évre. Hasonlóan 2023.évben fejeződik be a Közös Hivatal épületének tetőtér fejlesztése is.

A felújítási kiadások teljesítése 24 %. Ebben az évben több Magyar Falu program keretében nyert támogatással megvalósuló felújítás is megvalósult (pl: Kerékpárút, II. Óvoda, Sportcsarnok felújítás, Szent István utca kiszélesítése). Volt néhány saját felújítási tervünk is, amelyek végül nem, vagy nem a tervezett összegben kerültek megvalósításra. (Közvilágítás tervezés, parkoló kiépítés, sportcsarnok eszközök, havaria rekonstrukciók). Mindezek ellenére a teljesítés mértéke alacsonynak nevezhető, ugyanakkor a legnagyobb volumenű felújításunk az óvoda projekt, amely jelentősen befolyásolja ezt az arányt, hiszen a bevételi oldalon a támogatás megérkezett, a kiadások pedig még nem teljesültek 2022. évben.

Maradvány alakulása

A Zárszámadási rendelet tervezet 7. számú melléklete tartalmazza Elek Város Önkormányzata 2022. évi maradvány levezetését.

A beszámoló alapján az Önkormányzat, Közös Hivatal és az intézmények alaptevékenység maradványa összesen: 1.091.836.815 Ft. Ebből kötelezettséggel terhelt pénzmaradvány: 931.697.832 Ft. A szabad maradvány: 160.138.983 Ft, melynek összegét az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 4/A §. 3. pontja alapján a költségvetési hiány belső finanszírozására kell fordítani, a fennmaradó összeg általános tartalékba kerül.

A maradvány összegét az intézményektől az önkormányzat képviselő-testülete elvonja.

III.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 91. § (2) bekezdés a)-d) pontjaiban előírt indokolások

Az önkormányzat költségvetési mérlege, pénzeszközök változása

Az önkormányzat pénzkészlete (bankszámlák, pénztárak) 2022. január 1-jén 938.488.843 Ft. Ft volt. Bevételeként 1.524.073.459 Ft került elszámolásra. Az év folyamán 1.414.415.294 Ft kifizetését követően a 2022. december 31-i záró pénzkészlet 1.048.643.486 Ft.

Többéves kihatással járó döntések

A többéves kihatással járó döntésekből származó működési és felhalmozási célú kötelezettségek összege 1.152.564.827 Ft, amelynek részletezését a rendelet tervezet 2. sz. tájékoztató táblája tartalmazza.

Az önkormányzatnak nem volt hitelállománya 2022. december 31-én.

A beruházásoknál (3. sz. melléklet) és a felújításoknál (4. sz. melléklet) az előző év(ek)ről áthúzódó és a 2022. évben megvalósuló feladatokat és munkákat mutattuk ki.

Az önkormányzatnak 2022. december 31. napjával nem volt kezességvállalása.

Közvetett támogatások

A közvetett támogatások tényleges összege 480.000 Ft, mely a következő jogcímenek jelentkezett:

- Magánszemélyek kommunális adója: 480.000 Ft

Adósság állomány alakulása

2022. december 31-én az önkormányzatnak külföldi hitelező felé adósság állománya nem volt. A belföldi hitelezők felé az adósság állomány 21.489.096 Ft, ebből nem lejárt 21.489.096 Ft. A belföldi szállítói kötelezettség a mérlegben 8.019.837 Ft, amely 1-90 nap közötti lejáratú.

Vagyoni helyzet alakulása

Az önkormányzat eszközeinek értéke 2022. december 31-én 4.889.159.547 Ft, mely 7 %-kal nőtt az előző évhez képest.

Az immateriális javak állománya értéke nem változott a 2021. december 31-i adathoz viszonyítva, könyv szerinti értékük 0 Ft, az előző évben történt értékcsökkenési leírás elszámolása miatt.

A tárgyi eszközök állománya 3.738.008.971 Ft, míg az előző évben 3.579.747.243 Ft volt. Ez 4,4 %-os növekedés. Ennek oka, hogy a beruházások állománya jelentős mértékben nőtt.

A befektetett pénzügyi eszközök állománya az elmúlt évhez képest csökkent. Itt tartjuk nyilván az Eleki Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft-ben és az Alföldvíz Zrt-ben meglévő tulajdonosi részesedésünket. A részesedések névértékét az Alföldvíz Zrt. közgyűlése csökkentette, melynek következtében a tartós részesedések állománya az előző évi 6.220.000 Ft-ról 5.958.900 Ft-ra csökkent.

Az EHI Kft. működéséhez visszatérítendő támogatás formájában járult hozzá az önkormányzat, amelynek visszafizetését a Kft. 2022. évben teljesítette. Az Alföldvíz Zrt. működéséhez 2022. évben az önkormányzat támogatás formájában nem járult hozzá.

A forgóeszközök állománya a mérleg fordulónapján 2.862.757 Ft. Ez 40%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. Ennek oka, hogy az előző évhez képest az önkormányzat városüzemeltetési szolgálatánál nagyobb értékű készlet volt a raktárban, mint az előző évben.

A pénzeszközöknél növekedés következett be, melynek év végi állománya 1.048.643.486 Ft, amely 11,5%-kal több, mint az előző évben. Ezt a pályázatokra kapott támogatási előlegek okozták. A 2022-es év végén meglévő értékpapírok állománya 0 Ft.

A követelések vonatkozásában növekedés tapasztalható 73,2 %-kal az előző évhez képest. Legnagyobb mértékű növekedés a közhatalmi bevételeknél figyelhető meg, amely növekedés az iparűzési adónemnél realizálódott.

A kezelésbe átadott eszközök év végi állománya nem változott az előző évhez képest.

Az önkormányzat és az intézményei az érték nélkül nyilvántartott eszközök állományát (0-ra leírt használatban lévő és használaton kívüli eszközök) kimutatták.

Előzetes hatásvizsgálat a köztemető fenntartásáról, rendjéről, használatának, igénybevételeinek szabályairól szóló önkormányzati rendelethez

A 2022. évi költségvetési rendeletben megfogalmazott célok a végrehajtás során szükségessé vált módosításokkal együtt teljesültek.

A fenntartható fejlődés érdekében, 2023. évben folyamatosan elemeznünk kell a gazdasági folyamatokat, figyelembe véve az önkormányzat erre irányuló döntéseit.

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bkr.) 11. § (2a) bekezdése értelmében az önkormányzat valamennyi költségvetési szerv vezetője köteles az éves költségvetési beszámolóval együtt a Bkr. 1. melléklete szerinti vezetői nyilatkozatot a polgármesternek megküldeni. A vezetői nyilatkozat a zárszámadási rendelet tervezet mellékletét képezi.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 17. §-a alapján a zárszámadási rendeletet előkészítő jegyző előzetes hatásvizsgálatot végzett, melyben felmérte a szabályozás várható következményeit.

A zárszámadási rendelettervezet előzetes hatásvizsgálatának megállapításai a következők:

Társadalmi, gazdasági, hatások

A rendelet-tervezet társadalmi, költségvetési hatása jelentős. A lakosság legszélesebb köre számára is átfogó képet ad a költségvetési rendelet alapján végrehajtott gazdálkodásról az önkormányzat pénzügyi helyzetéről. A személyi és dologi kiadások teljesítése közvetetten hatással van az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások színvonalára. A helyi adó bevételek nagysága, a működési bevételek tényleges alakulása befolyásolta az Önkormányzat likviditását.

A rendelet-tervezet lezárja a 2022-es költségvetési évet, valamint számot ad a tervezett és végrehajtott feladatokról.

Környezeti és egészségügyi következmények

A rendeletben foglaltak végrehajtásának közvetlen környezeti és egészségügyi következményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A zárszámadási rendeletben foglalt pénzügyi,- számviteli és szociális előírások végrehajtása a szakmai, ügyintézési és adminisztratív feladatok végrehajtásában többletfeladatokat jelentettek a költségvetési szervek számára.

A jogszabályok megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A zárszámadási rendelet megalkotását szükségessé teszi az Möt. és az Áht. előírásai, melynek elmaradása törvényességi mulasztásnak számít, ami támogatás megvonásával jár.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A zárszámadási rendeletben rögzítettek végrehajtásához a személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre álltak.

A rendelet-tervezet elkészítésénél figyelembe vettük a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet előírásait.

Elek, 2023. május 17.

Szelezsán György s.k.
polgármester

Elek Város Önkormányzata
2022. évi ZÁRSZÁMADÁSÁNAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE

B E V É T E L E K

Forintban!

Sor- szám	Bevételi jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	703 187 293	748 566 088	743 233 938
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	193 864 593	193 864 593	193 864 593
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	123 842 630	125 064 210	125 064 210
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	136 652 300	153 961 630	153 961 630
5	Önkormányzatok gyermekékeztetési feladatainak támogatása	53 410 726	53 259 526	53 259 526
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	10 509 537	10 509 537	10 509 537
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások	3 610 011	33 833 420	33 833 420
8	Elszámolásból származó bevételek	15 000 000	94 500	94 500
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzat működési támogatásai (2+...+9)</i>	536 889 797	570 587 416	570 587 416
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	166 297 496	177 978 672	172 646 522
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)	148 500 772	617 757 721	617 757 721
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások		40 000 000	40 000 000
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei	148 500 772	577 757 721	577 757 721
22	21-ből EU-s támogatás		549 033 320	549 033 320
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)	37 000 000	61 292 218	61 292 318
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó	32 000 000	52 804 176	52 804 176
27	Talajterhelési díj		367 645	367 645
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek		1 663 028	1 663 128
30	Kommunális adó	5 000 000	6 457 369	6 457 369
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	186 609 472	298 350 909	298 347 602
32	Készletértékesítés ellenértéke	15 500 000	19 502 428	19 502 428
33	Szolgáltatások ellenértéke	87 805 000	160 002 461	160 002 461
34	Közvetített szolgáltatások értéke	8 445 000	7 758 903	7 698 903
35	Tulajdonosi bevételek	850 000	4 035 180	4 035 180
36	Ellátási díjak	43 988 415	49 107 779	49 107 779
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	27 401 057	46 426 937	46 426 937
38	Általános forgalmi adó visszatérítése	1 104 000	1 518 000	1 518 000
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek		4 471 718	4 471 718
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés		1 060 478	1 120 478
42	Egyéb működési bevételek	1 516 000	4 467 025	4 463 718
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)		7 874	7 874
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése		7 874	7 874
47	Részesedések értékesítése			
48	Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)		622 310	622 310
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről		200 000	200 000
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz		422 310	422 310
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		22 597 939	22 597 939
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről		6 000 000	6 000 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		16 597 939	16 597 939
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	1 075 297 537	1 749 195 059	1 743 859 702

60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	674 873 075	929 874 171	929 874 171
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	674 873 075	929 874 171	929 874 171
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)		25 150 108	25 150 108
73	Allamháztartáson belüli megelőlegezések		25 150 108	25 150 108
74	Allamháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	674 873 075	955 024 279	955 024 279
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	1 750 170 612	2 704 219 338	2 698 883 981

KIADÁSOK

Forintban!

Sor-szám	Kiadási jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	1 104 924 313	1 333 679 303	1 198 434 271
2	Személyi juttatások	555 570 941	581 368 311	569 813 510
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	65 050 234	68 856 707	68 479 420
4	Dologi kiadások	423 837 138	530 383 910	502 755 089
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	34 243 000	43 194 578	42 969 578
6	Egyéb működési célú kiadások	26 223 000	109 875 797	14 416 674
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések	3 500 000	6 234 608	6 234 608
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre		164 139	164 139
12	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre	3 788 000	4 527 439	4 349 535
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		156 000	156 000
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	3 935 000	3 963 192	3 512 392
19	- Tartalékok	15 000 000	94 830 419	
20	- a 19-ből: - Általános tartalék	15 000 000	94 830 419	
21	- C-tartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	625 686 948	1 347 319 672	383 810 894
23	Beruházások	265 287 560	289 906 929	125 589 968
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás	80 507 836	80 507 836	93 858 210
25	Felújítások	352 399 388	1 043 390 075	248 683 258
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	292 103 150	770 960 574	81 495 220
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	8 000 000	14 022 668	9 537 668
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre	1 000 000	22 668	22 668
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		6 000 000	6 000 000
34	- Lakástámogatás	7 000 000	7 000 000	3 015 000
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre		1 000 000	500 000
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	1 730 611 261	2 680 998 975	1 582 245 165
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			

48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)	19 559 351	23 220 363	23 220 363
49	Allamháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Allamháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	19 559 351	23 220 363	23 220 363
51	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
52	Pénzügyi lízing kiadásai			
53	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
54	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
55	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Külföldi értékpapírok beváltása			
57	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzintézeteknek			
59	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
60	Váltókiadások			
61	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)	19 559 351	23 220 363	23 220 363
62	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	1 750 170 612	2 704 219 338	1 605 465 528

KÖLTSÉGVETÉSI, FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK EGYENLEGE

Forintban!

1	Költségvetési hiány, többlet (költségvetési bevételek 59. sor - költségvetési kiadások 36. sor) (+/-)	-655 313 724	-931 803 916	161 614 537
2	Finanszírozási bevételek, kiadások egyenlege (finanszírozási bevételek 83. sor - finanszírozási kiadások 61. sor) (+/-)	655 313 724	931 803 916	931 803 916

Elek Város Önkormányzata

2022. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS KÖTELEZŐ FELADATAINAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE

BEVÉTELEK

Forintban!

Sor- szám	Bevételi jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	701 287 293	744 822 904	739 490 754
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	193 864 593	193 864 593	193 864 593
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	123 842 630	125 064 210	125 064 210
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	136 652 300	153 961 630	153 961 630
5	Önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása	53 410 726	53 259 526	53 259 526
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	10 509 537	10 509 537	10 509 537
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások	3 610 011	33 833 420	33 833 420
8	Elszámolásból származó bevételek	15 000 000	94 500	94 500
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	Önkormányzat működési támogatásai (2+...+9)	536 889 797	570 587 416	570 587 416
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	164 397 496	174 235 488	168 903 338
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)	148 500 772	617 757 721	617 757 721
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások		40 000 000	40 000 000
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei	148 500 772	577 757 721	577 757 721
22	21-ből EU-s támogatás		549 033 320	549 033 320
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)	37 000 000	61 292 218	61 292 318
24	Építmenyadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó	32 000 000	52 804 176	52 804 176
27	Talajterhelési díj		367 645	367 645
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek		1 663 028	1 663 128
30	Kommunális adó	5 000 000	6 457 369	6 457 369
31	Működési bevételek (32+...+42)	86 032 472	109 552 924	111 909 237
32	Készletértékesítés ellenértéke	4 000 000	2 824 098	2 824 098
33	Szolgáltatások ellenértéke	17 705 000	25 936 711	26 499 854
34	Közvetített szolgáltatások értéke	8 445 000	6 393 903	7 698 903
35	Tulajdonosi bevételek	850 000	3 972 188	3 972 188
36	Ellátási díjak	43 988 415	49 107 779	49 107 779
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	8 424 057	9 920 523	10 352 000
38	Általános forgalmi adó visszatérítése	1 104 000	1 518 000	1 518 000
39	Kamatbevételek és más nyereséggellegű bevételek		4 361 354	4 361 354
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés		1 060 478	1 120 478
42	Egyéb működési bevételek	1 516 000	4 457 890	4 454 583
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)		7 874	7 874
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése		7 874	7 874
47	Részeselek értékesítése			
48	Részeselek megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+...+52)		222 000	222 000
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről		200 000	200 000
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz		22 000	22 000
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		22 097 939	22 097 939
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről		6 000 000	6 000 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		16 097 939	16 097 939
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	972 820 537	1 555 753 580	1 552 777 843

60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	640 689 360	888 379 012	888 379 012
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	640 689 360	888 379 012	888 379 012
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)		25 150 108	25 150 108
73	Allamháztartáson belüli megelőlegezések		25 150 108	25 150 108
74	Allamháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	640 689 360	913 529 120	913 529 120
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	1 613 509 897	2 469 282 700	2 466 306 963

KIADÁSOK

Forintban!

Sor- szám	Kiadási jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	976 763 598	1 108 177 306	975 205 020
2	Személyi juttatások	529 286 748	537 378 730	526 563 885
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	61 363 994	63 055 489	62 674 851
4	Dologi kiadások	328 546 856	357 572 712	331 451 282
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	34 243 000	43 194 578	42 969 578
6	Egyéb működési célú kiadások	23 323 000	106 975 797	11 545 424
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések	3 500 000	6 234 608	6 234 608
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre		164 139	164 139
12	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre	3 788 000	4 527 439	4 349 535
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		156 000	
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	1 035 000	1 063 192	641 142
19	- Tartalékok	15 000 000	94 830 419	
20	- a 19-ből: - Általános tartalék	15 000 000	94 830 419	
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	617 186 948	1 337 885 031	378 743 013
23	Beruházások	265 287 560	288 972 288	124 660 937
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás	80 507 836	80 507 836	93 858 210
25	Felújítások	350 899 388	1 041 890 075	247 559 408
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	292 103 150	770 960 574	81 495 220
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	1 000 000	7 022 668	6 522 668
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre		22 668	22 668
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		6 000 000	6 000 000
34	- Lakástámogatás			
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre		1 000 000	500 000
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	1 593 950 546	2 446 062 337	1 353 948 033
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			

48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)	19 559 351	23 220 363	23 220 363
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása	19 559 351	23 220 363	23 220 363
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése			
51	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
52	Pénzügyi lízing kiadásai			
53	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
54	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
55	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Külföldi értékpapírok beváltása			
57	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzintézeteknek			
59	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
60	Váltókiadások			
61	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)	19 559 351	23 220 363	23 220 363
62	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	1 613 509 897	2 469 282 700	1 377 168 396

KÖLTSÉGVETÉSI, FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK EGYENLEGE

Forintban!

1	Költségvetési hiány, többlet (költségvetési bevételek 59. sor - költségvetési kiadások 36. sor) (+/-)	-621 130 009	-890 308 757	198 829 810
2	Finanszírozási bevételek, kiadások egyenlege (finanszírozási bevételek 83. sor - finanszírozási kiadások 61. sor) (+/-)	621 130 009	890 308 757	890 308 757

Elek Város Önkormányzata

2022. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAINAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE

BEVÉTELEK

Forintban!

Sor- szám	Bevételi jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	1 900 000	3 743 184	3 743 184
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása			
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása			
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása			
5	Önkormányzatok gyermekéktetési feladatainak támogatása			
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása			
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások			
8	Elszámolásból származó bevételek			
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzat működési támogatásai (2+...+9)</i>			
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	1 900 000	3 743 184	3 743 184
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)			
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
22	21-ből EU-s támogatás			
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)			
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó			
27	Talajterhelési díj			
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek			
30	Kommunális adó			
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	100 577 000	188 797 985	186 438 365
32	Készletértékesítés ellenértéke	11 500 000	16 678 330	16 678 330
33	Szolgáltatások ellenértéke	70 100 000	134 065 750	133 502 607
34	Közvetített szolgáltatások értéke		1 365 000	
35	Tulajdonosi bevételek		62 992	62 992
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	18 977 000	36 506 414	36 074 937
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek		110 364	110 364
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés			
42	Egyéb működési bevételek		9 135	9 135
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)			
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
47	Részesedések értékesítése			
48	Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)		400 310	400 310
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről			
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz		400 310	400 310
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		500 000	500 000
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről			
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		500 000	500 000
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	102 477 000	193 441 479	191 081 859
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			

64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	34 183 715	41 495 159	41 495 159
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	34 183 715	41 495 159	41 495 159
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)			
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések			
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	34 183 715	41 495 159	41 495 159
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	136 660 715	234 936 638	232 577 018

KIADÁSOK

Forintban!

Sor- szám	Kiadási jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	128 160 715	225 501 997	223 229 251
2	Személyi juttatások	26 284 193	43 989 581	43 249 625
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	3 686 240	5 801 218	5 804 569
4	Dologi kiadások	95 290 282	172 811 198	171 303 807
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások	2 900 000	2 900 000	2 871 250
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések			
8	- Torvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
12	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre			
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	2 900 000	2 900 000	2 871 250
19	- Tartalékok			
20	- a 19-ből: - Általános tartalék			
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	8 500 000	9 434 641	5 067 881
23	Beruházások		934 641	929 031
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás			
25	Felújítások	1 500 000	1 500 000	1 123 850
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás			
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	7 000 000	7 000 000	3 015 000
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre			
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
34	- Lakástámogatás	7 000 000	7 000 000	3 015 000
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre			
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	136 660 715	234 936 638	228 297 132
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			

44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)			
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése			
51	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
52	Pénzügyi lízing kiadásai			
53	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
54	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
55	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Külföldi értékpapírok beváltása			
57	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzintézeteknek			
59	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
60	Váltókiadások			
61	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)			
62	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	136 660 715	234 936 638	228 297 132

KÖLTSÉGVETÉSI, FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK EGYENLEGE

Forintban!

1	Költségvetési hiány, többlet (költségvetési bevételek 59. sor - költségvetési kiadások 36. sor) (+/-)	-34 183 715	-41 495 159	-37 215 273
2	Finanszírozási bevételek, kiadások egyenlege (finanszírozási bevételek 83. sor - finanszírozási kiadások 61. sor) (+/-)	34 183 715	41 495 159	41 495 159

Elek Város Önkormányzata

2022. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS ÁLLAMIGAZGATÁSI FELADATAINAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE

BEVÉTELEK

Forintban!

Sor-szám	Bevételi jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)			
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása			
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása			
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása			
5	Önkormányzatok gyermekéktetési feladatainak támogatása			
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása			
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások			
8	Elszámolásból származó bevételek			
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	Önkormányzat működési támogatásait (2+...+9)			
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)			
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
22	21-ből EU-s támogatás			
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)			
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó			
27	Talajterhelési díj			
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek			
30	Kommunális adó			
31	Működési bevételek (32+...+42)			
32	Készletértékesítés ellenértéke			
33	Szolgáltatások ellenértéke			
34	Közvetített szolgáltatások értéke			
35	Tulajdonosi bevételek			
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereséggellegű bevételek			
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés			
42	Egyéb működési bevételek			
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)			
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
47	Részeselek értékesítése			
48	Részeselek megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+...+52)			
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülől			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülől			
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz			
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)			
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülől			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülől			
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz			
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)			
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülől (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65+...+68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70+71)			
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele			
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73+...+75)			
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések			
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			

78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)			
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)			

KIADÁSOK

Foriniban!

Sor- szám	Kiadási jogcím	2022. évi		
		Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések			
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
12	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre			
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre			
19	- Tartalékok			
20	- a 19-ből: - Általános tartalék			
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)			
23	Beruházások			
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás			
25	Felújítások			
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás			
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre			
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
34	- Lakástámogatás			
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre			
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)			
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)			
49	Allamháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Allamháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése			
51	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
52	Pénzügyi lízing kiadásai			
53	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
54	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
55	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Külföldi értékpapírok beváltása			
57	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak, nemz. szervezeteknek			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzügyi szervezeteknek			
59	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
60	Váltókiadások			
61	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)			
62	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)			

KÖLTSÉGVETÉSI, FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK EGYENLEGE

Foriniban!

1	Költségvetési hiány, többlet (költségvetési bevételek 59. sor - költségvetési kiadások 36. sor) (+/-)			
2	Finanszírozási bevételek, kiadások egyenlege (finanszírozási bevételek 83. sor - finanszírozási kiadások 61. sor) (+/-)			

**I. Működési célú bevételek és kiadások mérlege
(Önkormányzati szinten)**

Sor- szám	Bevételek				Kiadások				2022. XII. 31. teljesítés
	Megnevezés	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés	Megnevezés	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	703 187 293	748 566 088	743 233 938	Személyi juttatások	555 570 941	581 568 311	569 813 510	
2	1-ből EU-s támogatás				Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	65 050 234	68 856 707	68 479 420	
3	Közhatalmi bevételek	37 000 000	6 292 218	61 292 318	Dologi kiadások	423 837 138	530 383 910	502 755 089	
4	Működési bevételek	186 609 472	298 350 909	298 347 602	Ellátottak pénzbeli juttatásai	34 243 000	43 194 578	42 969 578	
5	Működési célú átvett pénzeszközök		622 310	622 310	Egyéb működési célú kiadások	26 223 000	109 875 797	14 416 674	
6	5-ből EU-s támogatás (közvetlen)								
7	Egyéb működési bevételek								
8									
9					Az 5-ből -Tartalékok	15 000 000	94 830 419		
10									
11									
12									
13	Költségvetési bevételek összesen (1+3+4+5+7+...+12.)	926 796 765	1 108 831 525	1 103 496 168		1 104 924 313	1 333 679 303	1 198 434 271	
14	Hany belső finanszírozásnak bevételei (15.+...+18.)	674 873 075	929 874 171	929 874 171	Értékpapír vásárlása, visszavásárlása				
15	Költségvetési maradvány igénybevétele	674 873 075	929 874 171	929 874 171	Likviditási célú hitelek törlesztése				
16	Vállalkozási maradvány igénybevétele				Rövid lejáratú hitelek törlesztése				
17	Betét visszavonásából származó bevétel				Hosszú lejáratú hitelek törlesztése				
18	Értékpapír értékesítése				Kölcsön törlesztése				
19	Hany külső finanszírozásnak bevételei (20+...+21)		25 150 108	25 150 108	Forgatási célú belföldi, külföldi értékpapírok vásárlása				
20	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele		25 150 108	25 150 108	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése				
21	Államháztartáson belüli megelőlegezések		25 150 108	25 150 108	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése				
22	Változbevételek				Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek				
23	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei				Változkiadások				
24	Működési célú finanszírozási bevételek összesen (14+19+22+23)	674 873 075	955 024 279	955 024 279					
25	BEVÉTELEK ÖSSZESEN (13+24)	1 601 669 840	2 063 855 804	2 058 520 447	KIADÁSOK ÖSSZESEN (13+24)	1 104 924 313	1 333 679 303	1 198 434 271	
26	Költségvetési hiány:	178 127 548	224 847 778	94 938 103	Költségvetési többlet:	-	-	-	
27	Bruttó hiány:	-	-	-	Bruttó többlet:	496 745 527	730 176 501	860 086 176	

Forintban!

II. Felhalmozási célú bevételek és kiadások mérlege
(Önkormányzati szinten)

Forinthal!

Sor- szám	Bevételek				Kiadások			
	Megnevezés	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés	Megnevezés	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosított előirányzat	2022. XII. 31. teljesítés
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	148 500 772	617 757 721	617 757 721	Beruházások	265 287 560	289 906 929	125 580 968
2	1-ből EU-s támogatás		549 033 320	549 033 320	1-ből EU-s forrásból megvalósuló beruházás	80 507 836	80 507 836	
3	Felhalmozási bevételek		7 874	7 874	Felújítások	352 399 388	1 043 390 075	248 083 238
4	Felhalmozási célú áruvető pénzeszközök átvétele		22 597 939	22 597 939	3-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	292 103 150	770 960 574	
5	4-ből EU-s támogatás (közvetlen)				Egyéb felhalmozási kiadások	8 000 000	14 022 668	9 537 668
6	Egyéb felhalmozási célú bevételek							
7								
8								
9								
10								
11								
12	Költségvetési bevételek összesen: (1+3+4+6+...+11)	148 500 772	640 363 534	640 363 534	Költségvetési kiadások összesen: (1+3+5+...+11)	625 686 948	1 347 319 672	383 810 894
13	<i>Hiány/belso finansirozas bevetel (14+...+18)</i>				Ertékpapir vásárlása, visszavásárlása			
14	Költségvetési maradvány igénybevétele				Hitelek törlesztése			
15	Vállalkozási maradvány igénybevétele				Rövid lejáratú hitelek törlesztése			
16	Betét visszavonásból származó bevétel				Hosszú lejáratú hitelek törlesztése			
17	Ertékpapir értékesítése				Köleson törlesztése			
18	Egyéb belso finansirozasi bevetel				Befektetési célú beföldi, külföldi értékpapirok vásárlása			
19	<i>Hiány/belso finansirozasi bevetel (20+...+24)</i>				Betét elhelyezése			
20	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele				Pénzügyi lízing kiadásai			
21	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele				Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése	19 559 351	23 220 363	23 220 363
22	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele							
23	Ertékpapirok kibocsátása							
24	Államháztartáson belüli megelőlegezések							
25	Felhalmozási célú finansirozasi bevetel összesen (13+19)				Felhalmozási célú finansirozasi kiadások összesen (13+...+24)	19 559 351	23 220 363	23 220 363
26	BEVÉTEL ÖSSZESEN (12+25)	148 500 772	640 363 534	640 363 534	KIADÁSOK ÖSSZESEN (12+25)	645 246 299	1 370 540 035	407 031 257
27	Költségvetési hiány:	477 186 176	706 956 138	-	Költségvetési föbblet:	-	-	256 552 640
28	Bruttó hiány:	496 745 527	730 176 501	-	Bruttó föbblet:	-	-	233 332 277

Beruházási (felhalmozási) kiadások előirányzata és teljesítése beruházásonként

Beruházás megnevezése	Forintban!					
	A	B	C	D	E	F
	Teljes költség	Kivitelezés kezdési és befejezési éve	Felhasználás 2021. XII. 31-ig	2022. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31-ig	Összes teljesítés 2022. XII. 31-ig
TOP Új Bócsóde építése	270 632 690	2020-2022	139 983 254	64 240 382	93 858 210	233 841 464
Magyar Falu Program/Szent István utca burkolat szelesítés	39 367 710	2022	800 000			800 000
Magyar Falu Program/Liget játszótér	5 965 152	2022		5 965 152	5 965 152	5 965 152
VP-Külfelületi utak fejlesztése	300 137 683	2022-2023	7 581 138	151 624 316		7 581 138
Közvilágítási terv	3 000 000	2022		3 000 000		
Elek Város Önkormányzata/Védőnői Szolgálat beszerzései	600 000	2022		600 000	544 948	544 948
Eleki Közös Önkormányzati Hivatal beszerzései	1 078 713	2022		1 078 713	1 078 713	1 078 713
Elek Város Óvoda-Bócsóde beszerzései	573 738	2022		573 738	573 738	573 738
Naplemente Idősek Otthona beszerzései	20 193	2022		20 193	20 193	20 193
Napközi Konyha	579 292	2022		579 292	579 292	579 292
Önkormányzat/Városüzemeltetés beszerzései (4 GB HDD)	49 660	2022		49 660	49 660	49 660
Hivatal retétér beépítés	40 000 000	2022		40 000 000	381 000	381 000
MFP, játszótéri játékok/Kétygházi út	3 057 473	2022		3 057 473	3 057 472	3 057 472
Reibel M-Műv Ház felújítás	1 672 657	2022		1 672 657	1 672 657	1 672 657
MFP rendezvény eszközök	4 649 999	2022		4 649 999	4 649 999	4 649 999
Havarna gép rekonstrukció	653 839	2022		653 839	653 839	653 839
Könyvtár kialakítás	4 400 000	2 022		4 400 000	4 400 000	4 400 000
MFP Kommunális eszközbeszerzés	2 900 242	2 022		2 900 242	2 900 242	2 900 242
Városüzemeltetés klíma beszerzés		2 022		295 000	295 000	295 000
2022. I félévi helyesbítések		2 022		3 139 185	3 502 765	3 502 765
Reibel Mihalcy Műv.Ház beszerzései Erzsébet-láthor		2 022		41 390	41 390	41 390
Elek Város Óvoda Bócsóde beszerzései		2 022		913 589	913 589	913 589
Eleki Közös Önkormányzati Hivatal beszerzései		2 022		386 260	386 260	386 260
Naplemente Idősek Otthona beszerzései		2 022		53 259	53 259	53 259
Reibel M-Műv Ház beszerzései		2 022		12 590	12 590	12 590
Összesen:	679 339 041		148 364 392	289 906 929	125 589 968	273 954 360

Felújítási kiadások előirányzata és teljesítése felújításokként

Forintban!

Felújítás megnevezése	Teljes költség		Kivitelezés kezdési és befejezési éve	Felhasználás 2021. XII. 31-ig		2022. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31-ig		Összes teljesítés 2022. XII. 31-ig
	A	B		C	D		E	F	
TOP Új óvoda kialakítása, meglévő felújítása		912 668 151	2021-2023	22 599 650	879 790 599	81 495 220	104 094 870		
Magyar Falu Program/Sportcsarnok belső felújítása		17 287 876	2021-2022	333 713	16 954 163	17 197 463	17 531 176		
Magyar Falu Program/Önkormányzati kerekpárut építése		42 751 924	2021-2022	13 183 411	29 568 513	29 568 512	42 751 923		
Magyar Falu Program/II. Óvoda felújítása		30 996 215	2022		30 996 215	31 785 000	31 785 000		
BM I. Óvoda felújítása/Új óvoda tető felújítás		37 654 288	2021-2022	444 500	37 209 788	39 262 235	39 706 735		
Sportcsarnok felújítás		1 500 000	2022		1 500 000	880 750	1 123 850		
Havarna felújítás		5 000 000	2022		5 000 000	1 117 674	1 117 674		
Rebel Műv.Ház. Felújítása			2022		7 858 975	8 162 100	8 162 100		
Magyar Falu Program/Szent István utca burkolat szelésítés		39 367 710	2022	800 000	30 451 189	30 451 189	31 251 189		
Ravatalozó felújítás			2022		5 884 050	5 884 050	5 884 050		
Naplemente parkoló			2 022		362 560	362 560	362 560		
Helyesbítés			2 022		784 118				
Közvilágítás korszerűsítés terv			2 022		2 516 505	2 516 505	2 516 505		
Átsorolás dologra			2 022		-5 486 400				
Összesen:		1 087 226 164		37 361 274	1 043 390 075	2 48 683 258	286 287 632		

Önkormányzaton kívüli EU-s projektekhez történő hozzájárulás

		<i>Forintban!</i>	
Támogatott neve	Eredeti ei.	Módosított	Összes teljesítés 2022. XII.31 -ig
Összesen:			

**Európai uniós támogatással megvalósuló projektek
bevételei, kiadásai**

EU-s projekt neve, azonosítója:* Új óvoda kialakítása és meglévő infrastrukturális fejlesztése Eleken TOP-1.4.1-16.BS-2021-00049

Források	Módosítás utáni összes forrás, kiadás	Támogatási szerződés szerinti bevételek, kiadások						Összes teljesítés 2022. XII.31 -ig
		2022. előtti forrás, kiadás	2022. évi		Eredeti	Módosított	Összes teljesítés 2022. XII.31 -ig	
			C	D				
A	B+C+D+E							I+C+D
Saját erő								
- saját erőből központi támogatás								
EU-s forrás	893 435 651	530 267 500		363 168 151		363 168 151		893 435 651
Társfinanszírozás								
Hitel								
Egyéb forrás								
Források összesen:	893 435 651	530 267 500		363 168 151		363 168 151		893 435 651
Személyi jellegű								
Beruházások, beszerzések	896 903 649	22 599 650	231 170 709	874 303 999		81 495 220	742 748 687	104 094 870
Szolgáltatások igénybe vétele	19 672 812	541 160	60 932 441	19 131 652		5 540 426		6 081 586
Fordított áfa								
Kiadások összesen:	916 576 461	23 140 810	292 103 150	893 435 651		87 035 646	742 748 687	110 176 456

* Amennyiben több projekt megvalósítása történt egy időben akkor külön-külön, projektenként be kell mutatni!

EU-s projekt neve, azonosítója:

Bölcsoidei fejlesztési program TOP-1.4.1-19-BSI-2019-00018

Forintban!

Források	Támogatási szerződés szerinti bevételek, kiadások									
	EVENKÉNTI ÜTEMEZÉS									
	Módosítás utáni összes forrás, kiadás	2022. előtti forrás, kiadás	Eredeti	Módosított	Összes teljesítés 2022. XII.31 -ig	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Összes teljesítés 2022. XII.31 -ig
A	C	D	E	F	G	H	I=C+F	J=C+H	K=C+I	
Saját erő										
- saját erőből központi támogatás										
EU-s forrás	291 472 945	257 282 316		34 190 629	34 190 629					291 472 945
Társfinanszírozás										
Hitel										
Egyéb forrás										
Források összesen:	291 472 945	257 282 316		34 190 629	34 190 629					291 472 945
Személyi jellegű										
Beruházások, beszerzések	204 223 636	139 983 254	64 240 382	64 240 382	93 858 210					233 841 464
Szolgáltatások igénybe vétele	2 882 090	2 882 090			300 000					3 182 090
Adminisztratív költségek	9 850	9 850								9 850
Fordított áfa	50 179 454	33 912 000	16 267 454	16 267 454						33 912 000
Kiadások összesen:	257 295 030	176 787 194	80 507 836	80 507 836	94 158 210					270 945 404

	Elek Város Önkormányzata	01
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	703 187 293	736 884 912	731 552 762
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	193 864 593	193 864 593	193 864 593
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	123 842 630	125 064 210	125 064 210
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	136 652 300	153 961 630	153 961 630
5	Önkormányzatok gyermekéktézeti feladatainak támogatása	53 410 726	53 259 526	53 259 526
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	10 509 537	10 509 537	10 509 537
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások	3 610 011	33 833 420	33 833 420
8	Elszámolásból származó bevételek	15 000 000	94 500	94 500
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzati működési támogatásai (2- ...-9)</i>	536 889 797	570 587 416	570 587 416
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	166 297 496	166 297 496	160 965 346
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)	148 500 772	617 757 721	617 757 721
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások		40 000 000	40 000 000
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei	148 500 772	577 757 721	577 757 721
22	21-ből EU-s támogatás		549 033 320	549 033 320
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)	37 000 000	61 292 218	61 292 218
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó	32 000 000	52 804 176	52 804 176
27	Talajterhelési díj		367 645	367 645
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek		1 663 028	1 663 028
30	Kommunális adó	5 000 000	6 457 369	6 457 369
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	46 727 000	65 102 527	65 102 527
32	Készletértékesítés ellenértéke	15 500 000	19 485 817	19 485 817
33	Szolgáltatások ellenértéke	16 240 000	19 247 356	19 247 356
34	Közvetített szolgáltatások értéke	7 965 000	7 070 534	7 010 534
35	Tulajdonosi bevételek	850 000	4 035 180	4 035 180
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	4 671 000	5 751 085	5 751 085
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek		4 266 691	4 266 691
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés		1 060 478	1 120 478
42	Egyéb működési bevételek	1 501 000	4 185 386	4 185 386
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)		7 874	7 874
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése		7 874	7 874
47	Részesedések értékesítése			
48	Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)		612 310	612 310
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről		200 000	200 000
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz		412 310	412 310
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		22 597 939	22 597 939
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről		6 000 000	6 000 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		16 597 939	16 597 939
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	935 415 065	1 504 255 501	1 498 923 351
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszu lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	674 873 075	928 030 241	928 030 241
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	674 873 075	928 030 241	928 030 241
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)		25 150 108	25 150 108
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések		25 150 108	25 150 108
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	674 873 075	953 180 349	953 180 349
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	1 610 288 140	2 457 435 850	2 452 103 700

	Elek Város Önkormányzata	01
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E

Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	524 538 681	617 892 046	499 329 591
2	Személyi juttatások	220 105 960	220 105 960	213 199 439
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	19 111 321	20 627 942	20 627 942
4	Dologi kiadások	224 855 400	224 855 400	208 883 589
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	34 243 000	43 194 578	42 969 578
6	Egyéb működési célú kiadások	26 223 000	109 108 166	13 649 043
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések	3 500 000	6 234 608	6 234 608
8	- Torvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre		164 139	164 139
12	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre	3 788 000	4 527 439	4 349 535
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		156 000	156 000
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	3 935 000	3 963 192	3 512 392
19	- Tartalékok	15 000 000	94 830 419	
20	- a 19-ből: - Általános tartalék	15 000 000	94 830 419	
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	624 396 948	1 343 660 648	380 151 870
23	Beruházások	263 997 560	286 247 905	121 930 944
24	23-ből EU-s forrásból megvalósuló beruházás	80 507 836	80 507 836	93 858 210
25	Felújítások	352 399 388	1 043 390 075	248 683 258
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	292 103 150	770 960 574	81 495 220
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	8 000 000	14 022 668	9 537 668
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre	1 000 000	22 668	22 668
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		6 000 000	6 000 000
34	- Lakástámogatás	7 000 000	7 000 000	3 015 000
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre		1 000 000	500 000
36	KÖLTSEGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	1 148 935 629	1 961 552 694	879 481 461
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)	461 352 511	495 883 156	480 785 424
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	19 559 351	23 220 363	23 220 363
51	Központi, irányító szervi támogatás	441 793 160	472 662 793	457 565 061
52	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
53	Pénzügyi lízing kiadásai			
54	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
55	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
57	Külföldi értékpapírok beváltása			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
59	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzintézeteknek			
60	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
61	Váltókiadások			
62	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)	461 352 511	495 883 156	480 785 424
63	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	1 610 288 140	2 457 435 850	1 360 266 885

Éves tervezett létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak létszáma (fő)			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	701 287 293	734 984 912	729 809 578
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	193 864 593	193 864 593	193 864 593
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	123 842 630	125 064 210	125 064 210
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	136 652 300	153 961 630	153 961 630
5	Önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása	53 410 726	53 259 526	53 259 526
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	10 509 537	10 509 537	10 509 537
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások	3 610 011	33 833 420	33 833 420
8	Elszámolásból származó bevételek	15 000 000	94 500	94 500
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzati működési támogatásai (2+...+9)</i>	536 889 797	570 587 416	570 587 416
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	164 397 496	164 397 496	159 222 162
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)	148 500 772	617 757 721	617 757 721
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások		40 000 000	40 000 000
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei	148 500 772	577 757 721	577 757 721
22	21-ből EU-s támogatás		549 033 320	549 033 320
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)	37 000 000	61 292 218	61 292 218
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó	32 000 000	52 804 176	52 804 176
27	Talajterhelési díj		367 645	367 645
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek		1 663 028	1 663 028
30	Kommunális adó	5 000 000	6 457 369	6 457 369
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	34 669 000	46 893 727	46 915 327
32	Készletértékesítés ellenértéke	4 000 000	2 809 098	2 809 098
33	Szolgáltatások ellenértéke	15 840 000	18 130 033	18 130 033
34	Közvetített szolgáltatások értéke	7 965 000	7 070 534	7 010 534
35	Tulajdonosi bevételek	850 000	3 972 188	3 972 188
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	4 513 000	5 399 319	5 420 919
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek		4 266 691	4 266 691
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés		1 060 478	1 120 478
42	Egyéb működési bevételek	1 501 000	4 185 386	4 185 386
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)		7 874	7 874
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése		7 874	7 874
47	Részeselek értékesítése			
48	Részeselek megszüntetéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)		612 310	612 310
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről		200 000	200 000
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz		412 310	412 310
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		22 097 939	22 097 939
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések AH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. AH-n kívülről		6 000 000	6 000 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		16 097 939	16 097 939
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	921 457 065	1 483 646 701	1 478 492 967
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	658 276 485	913 088 482	913 088 482
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	658 276 485	913 088 482	913 088 482
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)		25 150 108	25 150 108
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések		25 150 108	25 150 108
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	658 276 485	938 238 590	938 238 590
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	1 579 733 550	2 421 885 291	2 416 731 557

	Elek Város Önkormányzata	01
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E

Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	502 484 091	591 328 574	475 760 052
2	Személyi juttatások	219 385 960	219 385 960	212 479 439
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	19 025 731	20 542 352	20 542 352
4	Dologi kiadások	206 506 400	201 997 518	188 990 890
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	34 243 000	43 194 578	42 969 578
6	Egyéb működési célú kiadások	23 323 000	106 208 166	10 777 793
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések	3 500 000	6 234 608	6 234 608
8	- Torvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre		164 139	164 139
12	- visszatartandó támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre	3 788 000	4 527 439	4 349 535
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		156 000	156 000
16	- Arkiélesztések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	1 035 000	1 063 192	641 142
19	- Tartalékok	15 000 000	94 830 419	
20	- a 19-ből: - Általános tartalék	15 000 000	94 830 419	
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	615 896 948	1 334 673 561	375 525 933
23	Beruházások	263 997 560	285 760 818	121 443 857
24	23-ből EU-s forrásból megvalósuló beruházás	80 507 836	80 507 836	93 858 210
25	Felújítások	350 899 388	1 041 890 075	247 559 408
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	292 103 150	770 960 574	81 495 220
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	1 000 000	7 022 668	6 522 668
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- visszatartandó támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre		6 000 000	6 000 000
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre	1 000 000	22 668	22 668
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- visszatartandó támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
34	- Lakástámogatás			
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre		1 000 000	500 000
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	1 118 381 039	1 926 002 135	851 285 985
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)	461 352 511	495 883 156	480 785 424
49	Allamháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Allamháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	19 559 351	23 220 363	23 220 363
51	Központi, irányító szervi támogatás	441 793 160	472 662 793	457 565 061
52	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
53	Pénzügyi lízing kiadásai			
54	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
55	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
57	Külföldi értékpapírok beváltása			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
59	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzügyintézeteknek			
60	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
61	Váltókiadások			
62	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)	461 352 511	495 883 156	480 785 424
63	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36,+61)	1 579 733 550	2 421 885 291	1 332 071 409

Éves tervezett létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak létszáma (fő)			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	1 900 000	1 900 000	1 743 184
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása			
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása			
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása			
5	Önkormányzatok gyermekéktézési feladatainak támogatása			
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása			
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások			
8	Elszámolásból származó bevételek			
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzat működési támogatásai (2+...+9)</i>			
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	1 900 000	1 900 000	1 743 184
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)			
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
22	21-ből EU-s támogatás			
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)			
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó			
27	Talajterhelési díj			
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek			
30	Kommunális adó			
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	12 058 000	18 208 800	18 187 204
32	Készletértékesítés ellenértéke	11 500 000	16 676 719	16 676 719
33	Szolgáltatások ellenértéke	400 000	1 117 323	1 117 323
34	Közvetített szolgáltatások értéke			
35	Tulajdonosi bevételek		62 992	62 992
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	158 000	351 766	330 166
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek			
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés			
42	Egyéb működési bevételek			4
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)			
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
47	Részeselek értékesítése			
48	Részeselek megszüntetéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)			
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülől			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülől			
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz			
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)		500 000	500 000
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülől			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülől		500 000	500 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz			
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	13 958 000	20 608 800	20 430 388
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülől (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Even belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Even túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	16 596 590	14 941 759	14 941 759
70	Eelőző év költségvetési maradványának igénybevétele	16 596 590	14 941 759	14 941 759
71	Eelőző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)			
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések			
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	16 596 590	14 941 759	14 941 759
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	30 554 590	35 550 559	35 372 147

	Elek Város Önkormányzata	01
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E

Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	22 054 590	26 563 472	23 569 539
2	Személyi juttatások	720 000	720 000	720 000
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	85 590	85 590	85 590
4	Dologi kiadások	18 349 000	22 857 882	19 892 699
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások	2 900 000	2 900 000	2 871 250
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések			
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
12	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre			
14	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
16	- Arkiegyesítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	2 900 000	2 900 000	2 871 250
19	- Tartalékok			
20	- a 19-ből: - Általános tartalék			
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	8 500 000	8 987 087	4 625 937
23	Beruházások		487 087	487 087
24	23-ből EU-s forrásból megvalósuló beruházás			
25	Felújítások	1 500 000	1 500 000	1 123 850
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás			
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	7 000 000	7 000 000	3 015 000
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre			
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
34	- Lakástámogatás	7 000 000	7 000 000	3 015 000
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre			
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	30 554 590	35 550 559	28 195 476
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)			
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése			
51	Központi, irányító szervek támogatás			
52	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
53	Pénzügyi lízing kiadásai			
54	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
55	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
57	Külföldi értékpapírok beváltása			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
59	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzügyintézeteknek			
60	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
61	Váltókiadások			
62	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)			
63	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	30 554 590	35 550 559	28 195 476

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)				
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)				

	Elek Város Önkormányzata	01
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)			
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása			
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása			
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása			
5	Önkormányzatok gyermekkezelési feladatainak támogatása			
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása			
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások			
8	Elszámolásból származó bevételek			
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	<i>Önkormányzat működési támogatásai (2+...+9)</i>			
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
15	14-ből EU-s támogatás			
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)			
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
22	21-ből EU-s támogatás			
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)			
24	Építményadó			
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó			
27	Talajterhelesi díj			
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek			
30	Kommunális adó			
31	Működési bevételek (32+...+42)			
32	Készletértékesítés ellenértéke			
33	Szolgáltatások ellenértéke			
34	Közvetített szolgáltatások értéke			
35	Tulajdonosi bevételek			
36	Ellátási díjak			
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
38	Általános forgalmi adó visszatérítése			
39	Kamatbevételek és más nyereséggellegű bevételek			
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés			
42	Egyéb működési bevételek			
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)			
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése			
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
47	Részeselek értékesítése			
48	Részeselek megszüntetéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+...+52)			
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről			
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz			
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)			
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről			
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz			
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)			
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65 +...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)			
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele			
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)			
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések			
74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)			
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)			

	Elek Város Önkormányzata	01
	Államgazgatási feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E

Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések			
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
12	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre			
14	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre			
19	- Tartalékok			
20	- a 19-ből: - Általános tartalék			
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)			
23	Beruházások			
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás			
25	Felújítások			
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás			
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
28	27-ből - Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre			
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatartendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre			
34	- Lakástámogatás			
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre			
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)			
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)			
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése			
51	Központi, irányító szervek támogatás			
52	Pénzeszközök lekötött betéteként elhelyezése			
53	Pénzügyi lízing kiadásai			
54	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
55	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
57	Külföldi értékpapírok beváltása			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
59	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzintézeteknek			
60	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
61	Váltókiadások			
62	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)			
63	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)				
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)				

	Polgármesteri /közös/ hivatal	02
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	635 000	1 058 441	1 058 441
2	Készletértékesítés ellenértéke		15 000	15 000
3	Szolgáltatások ellenértéke	150 000	229 520	229 520
4	Közvetített szolgáltatások értéke	480 000	572 014	572 014
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	241 907	241 907
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)		9 844 848	9 844 848
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei		9 844 848	9 844 848
17	16-ból EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			100
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	635 000	10 903 289	10 903 389
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	151 859 812	149 725 858	149 183 287
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		275 406	275 406
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	151 859 812	149 450 452	148 907 881
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	152 494 812	160 629 147	160 086 676
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	151 671 812	159 164 174	158 399 853
2	Személyi juttatások	116 529 692	122 528 149	122 428 399
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	16 448 750	16 963 803	16 963 803
4	Dologi kiadások	18 693 370	19 627 021	18 962 450
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások		45 201	45 201
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)	823 000	1 464 973	1 464 973
8	Beruházások	823 000	1 464 973	1 464 973
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	152 494 812	160 629 147	159 864 826

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)	25	25	24
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Polgármesteri /közös/ hivatal	02
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	635 000	1 058 441	1 058 441
2	Készletértékesítés ellenértéke		15 000	15 000
3	Szolgáltatások ellenértéke	150 000	229 520	229 520
4	Közvetített szolgáltatások értéke	480 000	572 014	572 014
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	241 907	241 907
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)		9 844 848	9 844 848
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei		9 844 848	9 844 848
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			100
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	635 000	10 903 289	10 903 389
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	151 859 812	149 725 858	149 183 287
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		275 406	275 406
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	151 859 812	149 450 452	148 907 881
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	152 494 812	160 629 147	160 086 676
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	151 671 812	159 164 174	158 399 853
2	Személyi juttatások	116 529 692	122 528 149	122 428 399
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	16 448 750	16 963 803	16 963 803
4	Dologi kiadások	18 693 370	19 627 021	18 962 450
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások		45 201	45 201
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)	823 000	1 464 973	1 464 973
8	Beruházások	823 000	1 464 973	1 464 973
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	152 494 812	160 629 147	159 864 826
Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)		25	25	24
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)				

	Polgármesteri /közös/ hivatal	02
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	03

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Polgármesteri /közös/ hivatal	02
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	04

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	03
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	435 500	586 710	586 710
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	430 500	568 090	568 090
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek		1 949	1 949
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	16 671	16 671
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	435 500	586 710	586 710
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	130 972 365	134 957 407	130 616 621
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		253 444	253 444
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Iránnyító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	130 972 365	134 703 963	130 363 177
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	131 407 865	135 544 117	131 203 331
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	130 940 865	134 056 790	129 473 898
2	Személyi juttatások	107 254 777	107 254 777	103 093 007
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	14 203 676	14 203 676	13 826 389
4	Dologi kiadások	9 482 412	12 598 337	12 554 502
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)	467 000	1 487 327	1 487 327
8	Beruházások	467 000	1 487 327	1 487 327
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	131 407 865	135 544 117	130 961 225

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	03
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	435 500	586 710	586 710
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	430 500	568 090	568 090
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek		1 949	1 949
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	16 671	16 671
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	435 500	586 710	586 710
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	130 972 365	134 957 407	130 616 621
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		253 444	253 444
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	130 972 365	134 703 963	130 363 177
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	131 407 865	135 544 117	131 203 331
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	130 940 865	134 056 790	129 473 898
2	Személyi juttatások	107 254 777	107 254 777	103 093 007
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	14 203 676	14 203 676	13 826 389
4	Dologi kiadások	9 482 412	12 598 337	12 554 502
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)	467 000	1 487 327	1 487 327
8	Beruházások	467 000	1 487 327	1 487 327
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	131 407 865	135 544 117	130 961 225

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	03
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	03

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ból EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			
Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)				
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)				

	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	03
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	04

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			
Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)				
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)				

	Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár	04
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	380 000	7 336 057	7 332 750
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke	375 000	7 314 750	7 314 750
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek		16 307	16 307
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	5 000	1 693
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)		1 836 328	1 836 328
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei		1 836 328	1 836 328
17	16-ból EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök		10 000	10 000
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	380 000	9 182 385	9 179 078
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	16 771 158	21 627 168	21 466 283
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		385 577	385 577
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	16 771 158	21 241 591	21 080 706
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	17 151 158	30 809 553	30 645 361
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	17 151 158	30 755 573	30 535 480
2	Személyi juttatások	10 194 986	13 441 464	13 441 464
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 346 172	1 431 055	1 431 055
4	Dologi kiadások	5 610 000	15 160 624	14 940 531
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások		722 430	722 430
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		53 980	53 980
8	Beruházások		53 980	53 980
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	17 151 158	30 809 553	30 589 460

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár	04
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	380 000	7 336 057	7 332 750
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke	375 000	7 314 750	7 314 750
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérítése			
9	Kamatbevételek		16 307	16 307
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek	5 000	5 000	1 693
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)		1 836 328	1 836 328
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei		1 836 328	1 836 328
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök		10 000	10 000
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	380 000	9 182 385	9 179 078
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	16 771 158	21 627 168	21 466 283
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		385 577	385 577
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	16 771 158	21 241 591	21 080 706
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	17 151 158	30 809 553	30 645 361
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	17 151 158	30 755 573	30 535 480
2	Személyi juttatások	10 194 986	13 441 464	13 441 464
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 346 172	1 431 055	1 431 055
4	Dologi kiadások	5 610 000	15 160 624	14 940 531
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások		722 430	722 430
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		53 980	53 980
8	Beruházások		53 980	53 980
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	17 151 158	30 809 553	30 589 460

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár	04
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	03

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Reibel Mihály Művelődési Ház és Könyvtár	04
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	04

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Naplemente Idősek Otthona	05
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	46 606 000	49 723 135	49 723 135
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke	1 340 000	1 283 503	1 283 503
4	Közvetített szolgáltatások értéke		116 355	116 355
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	40 954 000	43 132 666	43 132 666
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó	3 208 000	3 594 651	3 594 651
8	Általános forgalmi adó visszatérülése	1 104 000	1 518 000	1 518 000
9	Kamatbevételek		76 407	76 407
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek		1 553	1 553
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	46 606 000	49 723 135	49 723 135
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	83 844 628	95 768 016	91 328 000
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		488 574	488 574
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	83 844 628	95 279 442	90 839 426
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	130 450 628	145 491 151	141 051 135
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	130 450 628	145 417 699	140 627 553
2	Személyi juttatások	61 865 860	74 693 863	74 439 978
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	8 616 686	9 756 536	9 756 536
4	Dologi kiadások	59 968 082	60 967 300	56 431 039
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		73 452	73 452
8	Beruházások		73 452	73 452
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	130 450 628	145 491 151	140 701 005

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Naplemente Idősek Otthona	05
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	46 606 000	49 723 135	49 723 135
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke	1 340 000	1 283 503	1 283 503
4	Közvetített szolgáltatások értéke		116 355	116 355
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	40 954 000	43 132 666	43 132 666
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó	3 208 000	3 594 651	3 594 651
8	Általános forgalmi adó visszatérülése	1 104 000	1 518 000	1 518 000
9	Kamatbevételek		76 407	76 407
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek		1 553	1 553
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	46 606 000	49 723 135	49 723 135
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	83 844 628	95 768 016	91 328 000
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		488 574	488 574
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	83 844 628	95 279 442	90 839 426
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	130 450 628	145 491 151	141 051 135
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	130 450 628	145 417 699	140 627 553
2	Személyi juttatások	61 865 860	74 693 863	74 439 978
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	8 616 686	9 756 536	9 756 536
4	Dologi kiadások	59 968 082	60 967 300	56 431 039
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		73 452	73 452
8	Beruházások		73 452	73 452
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	130 450 628	145 491 151	140 701 005

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Naplemente Idősek Otthona	05
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	03

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Naplemente Idősek Otthona	05
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	04

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Napközi Konyha	06
	Összes bevétel, kiadás	01

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	91 825 972	174 544 039	174 544 039
2	Készletértékesítés ellenértéke		1 611	1 611
3	Szolgáltatások ellenértéke	69 700 000	131 927 332	131 927 332
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	2 603 915	5 407 023	5 407 023
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó	19 522 057	37 081 201	37 081 201
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek		110 364	110 364
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek		16 508	16 508
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	91 825 972	174 544 039	174 544 039
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	58 345 197	72 428 274	66 814 800
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		440 929	440 929
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	58 345 197	71 987 345	66 373 871
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	150 171 169	246 972 313	241 358 839
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	150 171 169	246 393 021	240 067 896
2	Személyi juttatások	39 619 666	43 344 098	43 211 223
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	5 323 629	5 873 695	5 873 695
4	Dologi kiadások	105 227 874	197 175 228	190 982 978
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		579 292	579 292
8	Beruházások		579 292	579 292
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	150 171 169	246 972 313	240 647 188

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Napközi Konyha	06
	Kötelező feladatok bevételei, kiadásai	02

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	3 306 972	6 874 491	6 874 491
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak	2 603 915	5 407 023	5 407 023
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó	703 057	1 460 078	1 460 078
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek		7 390	7 390
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	3 306 972	6 874 491	6 874 491
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	53 758 073	66 538 713	60 958 965
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		440 929	440 929
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	53 758 073	66 097 784	60 518 036
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	57 065 045	73 413 204	67 833 456
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	57 065 045	73 275 856	66 984 457
2	Személyi juttatások	15 055 473	12 422 188	12 289 313
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2 022 979	1 651 926	1 651 926
4	Dologi kiadások	39 986 593	59 201 742	53 043 218
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		137 348	137 348
8	Beruházások		137 348	137 348
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	57 065 045	73 413 204	67 121 805

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Napközi Konyha	06
	Önként vállalt feladatok bevételei, kiadásai	03

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)	88 519 000	167 669 548	167 669 548
2	Készletértékesítés ellenértéke		1 611	1 611
3	Szolgáltatások ellenértéke	69 700 000	131 927 332	131 927 332
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó	18 819 000	35 621 123	35 621 123
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek		110 364	110 364
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek		9 118	9 118
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ből EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)	88 519 000	167 669 548	167 669 548
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)	4 587 124	5 889 561	5 855 835
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)	4 587 124	5 889 561	5 855 835
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)	93 106 124	173 559 109	173 525 383
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	93 106 124	173 117 165	173 083 439
2	Személyi juttatások	24 564 193	30 921 910	30 921 910
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	3 300 650	4 221 769	4 221 769
4	Dologi kiadások	65 241 281	137 973 486	137 939 760
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)		441 944	441 944
8	Beruházások		441 944	441 944
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)	93 106 124	173 559 109	173 525 383

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

	Napközi Konyha	06
	Államigazgatási feladatok bevételei, kiadásai	04

Forintban!

Száma	Kiemelt előirányzat, előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2022. XII. 31.
A	B	C	D	E
Bevételek				
1	Működési bevételek (2+...+12)			
2	Készletértékesítés ellenértéke			
3	Szolgáltatások ellenértéke			
4	Közvetített szolgáltatások értéke			
5	Tulajdonosi bevételek			
6	Ellátási díjak			
7	Kiszámlázott általános forgalmi adó			
8	Általános forgalmi adó visszatérülése			
9	Kamatbevételek			
10	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
11	Biztosító által fizetett kártérítés			
12	Egyéb működési bevételek			
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (14+...+16)			
14	Elvonások és befizetések bevételei			
15	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
16	Egyéb működési célú támogatások bevételei			
17	16-ból EU támogatás			
18	Közhatalmi bevételek			
19	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (20+...+22)			
20	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások			
21	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
22	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
23	22-ből EU-s támogatás			
24	Felhalmozási bevételek (25+...+27)			
25	Immateriális javak értékesítése			
26	Ingatlanok értékesítése			
27	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése			
28	Működési célú átvett pénzeszközök			
29	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
30	Költségvetési bevételek összesen (1+13+18+19+24+28+29)			
31	Finanszírozási bevételek (32+...+34)			
32	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele			
33	Előző évi vállalkozási maradvány igénybevétele			
34	Irányító szervi (önkormányzati) támogatás (intézményfinanszírozás)			
35	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (30+31)			
Kiadások				
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)			
2	Személyi juttatások			
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			
4	Dologi kiadások			
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai			
6	Egyéb működési célú kiadások			
7	Felhalmozási költségvetés kiadásai (8+...+10)			
8	Beruházások			
9	Felújítások			
10	Egyéb felhalmozási célú kiadások			
11	10-ből EU-s támogatásból megvalósuló programok, projektek kiadása			
12	Finanszírozási kiadások			
13	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (7+12)			

Tényleges állományi létszám előirányzat (fő)			
Közfoglalkoztatottak tényleges állományi létszáma (fő)			

7. melléklet a / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK MARADVÁNYÁNAK ALAKULÁSA

Forintban!

Sor- szám	Költségvetési szerv neve	Költségvetési maradvány összege	Elvonás (-)	Intézményt megillető maradvány		
				Jóváhagyott	Jóváhagyott- ból működési	Jóváhagyott- ból felhalmozási
A	B	C	D	E=(C-D)	F	G
1.	Elek Város Önkormányzata	1 091 836 815		1 091 836 815	160 138 983	931 697 832
2.	Eleki Közös Önkormányzati Hivatal	221 850	221 850			
3.	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	242 106	242 106			
4.	Rejbel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár	55 901	55 901			
5.	Naplemente Idősek Otthona	350 130	350 130			
6.	Napközi Konyha	711 651	711 651			
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						
26.						
27.						
28.						
29.						
30.						
31.						
Összesen:		1 093 418 453	1 581 638	1 091 836 815	160 138 983	931 697 832

8. melléklet a ... / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

A 2022. évi általános működés és ágazati feladatok támogatásának alakulása jogcímenként

2021. évi XC. törvény 2. melléklete száma	Jogcím	2022. évi tervezett támogatás összesen			Tényleges támogatás összege
		C	D	E	
A	B				
1.1.1.1.	Önkormányzati hivatal működésének támogatása	143 699 635	143 699 635	143 699 635	
1.1.1.2.	Településüzemeltetés - zöldterület-gazdálkodás támogatása	10 425 850	10 425 850	10 425 850	
1.1.1.3.	Településüzemeltetés - közvilágítás támogatása	13 078 099	13 078 099	13 078 099	
1.1.1.4.	Településüzemeltetés - közteremtő támogatása	120 491	120 491	120 491	
1.1.1.5.	Településüzemeltetés - közutak támogatása	10 411 223	10 411 223	10 411 223	
1.1.1.6.	Egyéb önkormányzati feladatok támogatása	16 021 937	16 021 937	16 021 937	
1.1.1.7.	Településüzemeltetés - lakott külterülettel kapcsolatos feladatok támogatása	107 358	107 358	107 358	
1.2.1.	Óvodaműködési támogatás	18 161 000	19 382 580	19 382 580	
1.2.2.	Az óvodában foglalkoztatott pedagógusok átlagbéralapú támogatása	65 786 250	65 786 250	65 786 250	
1.2.3.	Kiegészítő támogatás a pedagógusok és a pedagógus szakképzéssel rendelkező segítők minősítéséből adódó többletkiadásokhoz	935 380	935 380	935 380	
1.2.4.	Nemzetiségi pótlék	4 058 000	4 058 000	4 058 000	
1.2.5.	Az óvodában foglalkoztatott pedagógusok nevelőmunkáját készvételül segítő átlagbéralapú támogatása	34 902 000	34 902 000	34 902 000	
1.3.1.	A települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak egyéb támogatása	48 919 000	48 919 000	48 919 000	
1.3.2.3.1.	Szociális ékeztetés - önálló feladatellátás	8 857 200	8 992 820	8 992 820	
1.3.3.1.2.	Bölcsődei díjak, középfolku végzettségű kisgyermeknevelők, szaktanácsadók bértámogatása	10 906 000	16 870 000	16 870 000	
1.3.3.2.	Bölcsődei üzemeltetési támogatás	771 000	771 000	771 000	
1.3.4.	A települési önkormányzatok által biztosított egyes szociális szakosított ellátások, valamint a gyermekek átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatok támogatása				
1.3.4.1.	Bértámogatás	48 959 100	49 953 300	49 953 300	
1.3.4.2.	Intézményüzemeltetési támogatás	18 240 000	18 240 000	18 240 000	
1.4.1.1.	Intézményi gyermekékeztetés - bértámogatás	19 658 184	19 658 184	19 658 184	
1.4.1.2.	Intézményi gyermekékeztetés - üzemeltetési támogatás	30 065 212	30 065 212	30 065 212	
1.4.2.	Szűnidei ékeztetés támogatása	3 687 330	3 536 130	3 536 130	
1.5.2.	Települési önkormányzatok nyilvános könyvtári és a közművelődési feladatok támogatása	10 509 537	10 509 537	10 509 537	
11.0	Polgármester illetménye és kiegészítései emeléséhez kapcs. 500 támogatás	3 610 011	3 610 011	3 610 011	
2.1.6.	Önkormányzati elszámolások (kieső ipartüzési adó bevétel alapján megállapított támogatás)	15 000 000	22 755 409	22 755 409	
2.2.2.	Szociális ágazati összevont pótlék és egészségügyi kiegészítő pótlék	7 624 508	10 215 510	10 215 510	
22.0	Működési célú támogatás - Ukraán menekültek támogatása		7 468 000	7 468 000	
2.1.6.	Önellenzés, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése alapján a helyi önkormányzatokat pótlólagosan megillető támogatás		94 500	94 500	
		544 514 305	570 587 416	570 587 416	

Forintban!

KIMUTATÁS
2022. évi céljelleggel juttatott támogatások felhasználásáról

Forintban!

Sor-szám	Támogatott szervezet neve	Támogatás célja	Tervezett támogatás összege	Teljesítés
1.	Gyula és Környeke Többcélú Kistérségi Társulás	Tagdíj	718 000	712 352
2.	Civil szervezetek	Működési támogatás (nemzetiségi támogatások nélkül)	2 900 000	2 600 000
3.	Lakosság	BURSA Hungarica ösztöndíj	1 350 000	1 200 000
4.	TÖOSZ, Katasztrófavédelem, Leader	Tagdíjak	450 000	371 250
5.	Körösi Vizgazdálkodási Társulat	Működési támogatás	72 000	
6.	Rendőrség	Működési támogatás	120 000	97 744
7.	Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	Mikró hitelhez kamattámogatás	513 000	512 950
8.	Lakosság	Háztartásoknak működési célú visszatérítendő támogatás	156 000	156 000
9.	Eleki Cigány Nemzetiségi Önkormányzat	Visszatérítendő támogatás rezsiköltség kiegyenlítéséhez	164 139	164 138
10.	Lakosság	Helyi védetségű épületek felújítás támogatása	500 000	500 000
11.	Lakosság	Szennyvíz rákötés ösztönzés	500 000	
12.	Lakosság	Első lakáshoz jutók támogatása	7 000 000	3 015 000
13.	Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoord.Ügyn.	Turbófűvő miatti támogatás visszafizetés	22 668	22 668
14.	EHI Kft.	Felhalmozási célú visszafizetendő támogatás	6 000 000	6 000 000
15.	EFOP előirányzat felhasználási keretszámla	Támogatás visszafizetés	722 430	722 430
16.	Választásra delegált munkáltatója	Távolléti díj megtérítése	17 009	17 009
17.	Választásra delegált munkáltatója	Távolléti díj megtérítése	28 192	28 192
18.	Nemzetiségi önkormányzatok	Nemzetiségi önkormányzatok	1 600 000	1 600 000
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
Összesen:			22 833 438	17 719 733

Elek Város Önkormányzata

Tájékoztató a 2021. évi tény, a 2022. évi módosított és a 2022. teljesítés adatokról

BEVÉTELEK

Forintban!

Sor- szám	Bevételi jogcím	2021. évi tény	2022. évi	
			Módosított előirányzat	Teljesítés
A	B	C	E	F
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (10+...+11+...+14)	713 277 498	748 566 088	743 233 938
2	Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	203 954 381	193 864 593	193 864 593
3	Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	108 501 020	125 064 210	125 064 210
4	Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	170 649 855	153 961 630	153 961 630
5	Önkormányzatok gyermekékeztetési feladatainak támogatása	10 555 710	53 259 526	53 259 526
6	Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	21 554 208	10 509 537	10 509 537
7	Működési célú kvi támogatások és kiegészítő támogatások		33 833 420	33 833 420
8	Elszámolásból származó bevételek		94 500	94 500
9	Elvonások és befizetések bevételei			
10	Önkormányzat működési támogatásait (2+...+9)	515 215 174	570 587 416	570 587 416
11	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
12	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
13	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
14	Egyéb működési célú támogatások bevételei	198 062 324	177 978 672	172 646 522
15	14-ből EU-s támogatás	821 800		
16	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (17+...+21)	747 044 720	617 757 721	617 757 721
17	Felhalmozási célú önkormányzati támogatások		40 000 000	40 000 000
18	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések			
19	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése			
20	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele			
21	Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei	747 044 720	577 757 721	577 757 721
22	21-ből EU-s támogatás	672 649 206	549 033 320	549 033 320
23	Közhatalmi bevételek (24+...+30)	59 412 022	61 292 218	61 292 318
24	Építményadó	1 887 728		
25	Idegenforgalmi adó			
26	Iparüzési adó	52 622 586	52 804 176	52 804 176
27	Talajterhelési díj			367 645
28	Gépjárműadó			
29	Egyéb közhatalmi bevételek		2 030 673	1 663 128
30	Kommunális adó	4 901 708	6 457 369	6 457 369
31	Működési bevételek (32+...+ 42)	208 937 990	298 350 909	298 347 602
32	Készletértékesítés ellenértéke	75 954 054	19 502 428	19 502 428
33	Szolgáltatások ellenértéke	20 708 255	160 002 461	160 002 461
34	Közvetített szolgáltatások értéke	18 125 484	7 758 903	7 698 903
35	Tulajdonosi bevételek	15 056 044	4 035 180	4 035 180
36	Ellátási díjak	45 121 495	49 107 779	49 107 779
37	Kiszámlázott általános forgalmi adó	30 817 402	46 426 937	46 426 937
38	Általános forgalmi adó visszatérítése	849 000	1 518 000	1 518 000
39	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek	301	4 471 718	4 471 718
40	Egyéb pénzügyi műveletek bevételei			
41	Biztosító által fizetett kártérítés	475 866	1 060 478	1 120 478
42	Egyéb működési bevételek	1 830 089	4 467 025	4 463 718
43	Felhalmozási bevételek (44+...+48)	1 649 431	1 814	1 814
44	Immateriális javak értékesítése			
45	Ingatlanok értékesítése	663 504		
46	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	985 827	7 874	7 874
47	Részvételértékesítés			
48	Részvétel megszűnéséhez kapcsolódó bevételek			
49	Működési célú átvett pénzeszközök (50+ ... + 52)	4 005 510	622 310	622 310
50	Működési célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
51	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről	3 010 000	200 000	200 000
52	Egyéb működési célú átvett pénzeszköz	995 510	422 310	422 310
53	52-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
54	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (55+...+57)	40 000	22 597 939	22 597 939
55	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból megtérülések ÁH-n kívülről			
56	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatér. ÁH-n kívülről	40 000	6 000 000	6 000 000
57	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszköz		16 597 939	16 597 939
58	57-ből EU-s támogatás (közvetlen)			
59	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (1+16+23+31+43+49+54)	1 734 367 071	1 749 195 059	1 743 859 702
60	Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről (61+...+63)			
61	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele			
62	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
63	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól			
64	Belföldi értékpapírok bevételei (65+...+ 68)			
65	Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
66	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
67	Befektetési célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
68	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok kibocsátása			
69	Maradvány igénybevétele (70 + 71)	521 959 158	929 874 171	929 874 171
70	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	521 959 158	929 874 171	929 874 171
71	Előző év vállalkozási maradványának igénybevétele			
72	Belföldi finanszírozás bevételei (73 + ... + 75)	19 559 351	25 150 108	25 150 108
73	Államháztartáson belüli megelőlegezések	19 559 351	25 150 108	25 150 108

74	Államháztartáson belüli megelőlegezések törlesztése			
75	Lekötött betétek megszüntetése			
76	Külföldi finanszírozás bevételei (77+...+80)			
77	Forgatási célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
78	Befektetési célú külföldi értékpapírok beváltása, értékesítése			
79	Külföldi értékpapírok kibocsátása			
80	Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele			
81	Váltóbevételek			
82	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek bevételei			
83	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (60 + 64+69+72+76+81+82)	541 518 509	955 024 279	955 024 279
84	KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (59+83)	2 275 885 580	2 704 219 338	2 698 883 981

KIADÁSOK

Forintban!

Sor-szám	Kiadási jogcím	2021. évi tény	2022. évi	
			Módosított előirányzat	Teljesítés
A	B	C	E	F
1	Működési költségvetés kiadásai (2+...+6)	1 003 036 198	1 333 679 303	1 198 434 271
2	Személyi juttatások	489 341 735	581 368 311	569 813 510
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	67 911 208	68 856 707	68 479 420
4	Dologi kiadások	401 469 302	530 383 910	502 755 089
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	35 207 782	43 194 578	42 969 578
6	Egyéb működési célú kiadások	11 106 171	109 875 797	14 416 674
7	- a 6-ból: - Előző évi elszámolásból származó befizetések	1 990 319	6 234 608	6 234 608
8	- Törvényi előíráson alapuló befizetések			
9	- Egyéb elvonások, befizetések			
10	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
11	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre		164 139	164 139
12	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
13	- Egyéb működési célú támogatások ÁH-n belülre	2 138 352	4 527 439	4 349 535
14	- Garancia és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
15	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre	3 100 000	156 000	156 000
16	- Árkiegészítések, ártámogatások			
17	- Kamattámogatások			
18	- Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre	3 877 500	3 963 192	3 512 392
19	- Tartalékok		94 830 419	
20	- a 19-ből: - Általános tartalék		94 830 419	
21	- Céltartalék			
22	Felhalmozási költségvetés kiadásai (23+25+27)	323 905 883	1 347 319 672	383 810 894
23	Beruházások	181 679 415	289 906 929	125 589 968
24	23-ból EU-s forrásból megvalósuló beruházás	126 838 754	80 507 836	93 858 210
25	Felújítások	134 107 314	1 043 390 075	248 683 258
26	25-ből EU-s forrásból megvalósuló felújítás	82 214 215	770 960 574	81 495 220
27	Egyéb felhalmozási célú kiadások	8 119 154	14 022 668	9 537 668
27-ből	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n belülre			
29	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n belülre			
30	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése ÁH-n belülre			
31	- Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülre	3 534 154	22 668	22 668
32	- Garancia- és kezességvállalásból kifizetés ÁH-n kívülre			
33	- Visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása ÁH-n kívülre		6 000 000	6 000 000
34	- Lakástámogatás	4 585 000	7 000 000	3 015 000
35	- Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre		1 000 000	500 000
36	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN (1+22)	1 326 942 081	2 680 998 975	1 582 245 165
37	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre (38+ ... + 40)			
38	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
39	Likviditási célú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
40	Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök törlesztése pénzügyi vállalkozásnak			
41	Belföldi értékpapírok kiadásai (42+ ... + 47)			
42	Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása			
43	Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása			
44	Kincstárjegyek beváltása			
45	Éven belüli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
46	Belföldi kötvények beváltása			
47	Éven túli lejáratú belföldi értékpapírok beváltása			
48	Belföldi finanszírozás kiadásai (49+ ... + 52)	19 069 328	23 220 363	23 220 363
49	Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása			
50	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	19 069 328	23 220 363	23 220 363
51	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése			
52	Pénzügyi lízing kiadásai			
53	Külföldi finanszírozás kiadásai (54+ ... + 58)			
54	Forgatási célú külföldi értékpapírok vásárlása			
55	Befektetési célú külföldi értékpapírok vásárlása			
56	Külföldi értékpapírok beváltása			
57	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi kormányoknak nemz. szervezeteknek			
58	Hitelek, kölcsönök törlesztése külföldi pénzügyintézeteknek			
59	Adóssághoz nem kapcsolódó származékos ügyletek			
60	Váltókiadások			
61	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK ÖSSZESEN: (37+41+48+53+59+60)	19 069 328	23 220 363	23 220 363
62	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (36.+61)	1 346 011 409	2 704 219 338	1 605 465 528

Többéves kihatással járó döntésekből származó kötelezettségek célok szerinti, évenkénti bontásban

Forintban!

Sor-szám	Kötelezettség jogcíme	Kötelezettség-vállalás éve	Összes vállalt kötelezettség	2022. évi teljesítés	Kötelezettségek a következő években				Még fennálló kötelezettség
					2023.	2024.	2025.	2025. után	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J=(F+...+I)
1.	Működési célú finanszírozási kiadások (hiteltörlesztés, értékpapír vásárlás, stb.)								
2.								
3.								
4.	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások (hiteltörlesztés, értékpapír vásárlás, stb.)								
5.								
6.								
7.	Beruházási kiadások beruházásonként		313 099 484	4 100 830	301 417 516				301 417 516
8.	VP - Kulturális utak fejlesztése	2021-2023	313 099 484	4 100 830	301 417 516				301 417 516
9.	Felújítási kiadások felújításonként		956 610 151	105 462 840	851 147 311				851 147 311
10.	TOP új óvoda kialakítása, meglévő felújítása	2021-2022	912 668 151	105 080 530	807 587 621				807 587 621
11.	BMÖFT/1-6/2022. Hivatal telőtér beépítés	2022	43 942 000	382 310	43 559 690				43 559 690
12.	Egyéb (Pl.: garancia és kezességvállalás, stb.)								
13.								
Összesen:			1 269 709 635	109 563 670	1 152 564 827				1 152 564 827

10.sz. melléklet, 2. tájékoztató tábla a / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

10.sz. melléklet, 3. tájékoztató tábla a ... / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

**Az önkormányzat által adott közvetett támogatások
(kedvezménye)**

Forintban!

Sor- szám	Bevételi jogcím	Tervezett	Tényleges
A	B	C	D
1.	Ellátottak térítési díjának méltányosságából történő elengedése		
2.	Ellátottak kártérítésének méltányosságából történő elengedése		
3.	Lakosság részére lakásépítéshez nyújtott kölcsön elengedése		
4.	Lakosság részére lakásfelújításhoz nyújtott kölcsön elengedése		
5.	Helyi adóból biztosított kedvezmény, mentesség összesen	35 780 000	480 000
6.	-ebből: Építményadó		
7.	Telekadó		
8.	Magánszemélyek kommunális adója	2 780 000	480 000
9.	Idegenforgalmi adó tartózkodás után		
10.	Idegenforgalmi adó épület után		
11.	Iparüzési adó állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység után	33 000 000	
12.	Gépjárműadóból biztosított kedvezmény, mentesség		
13.	Helyiségek hasznosítása utáni kedvezmény, mentesség		
14.	Eszközök hasznosítása utáni kedvezmény, mentesség		
15.	Egyéb kedvezmény		
16.	Egyéb kölcsön elengedése		
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.	Összesen:	35 780 000	480 000

A helyi adókból biztosított kedvezményeket, mentességeket, adónemenként kell feltüntetni.

**Adósság állomány alakulása lejárat, eszközök, bel- és külföldi hitelezők szerinti bontásban
2022. december 31-én**

Forintban!

Sor- szám	Adósságállomány eszközök szerint	Nem lejárt	Lejárt					Összes tartozás
			1-90 nap közötti	91-180 nap közötti	181-360 nap közötti	360 napon túli	Összes lejárt tartozás	
			D	E	F	G	H=(D+...+G)	
A	B	C	D	E	F	G	H=(C+H)	
I. Belföldi hitelezők								
1.	Adóhatósággal szembeni tartozások							
2.	Központi költségvetéssel szemben fennálló tartozás	21 489 096					21 489 096	
3.	Elkülönített állami pénzalapokkal szembeni tartozás							
4.	TB alapokkal szembeni tartozás							
5.	Tartozásállomány önkormányzatok és intézmények felé							
6.	Szállítói tartozás		8 019 837				8 019 837	
7.	Egyéb adósság							
Belföldi összesen:		21 489 096	8 019 837				29 508 933	
II. Külföldi hitelezők								
1.	Külföldi szállítók							
2.	Egyéb adósság							
Külföldi összesen:								
Adósságállomány mindösszesen:		21 489 096	8 019 837				29 508 933	

10.sz. melléklet, 4. tájékoztató tábla a / 2023. (...) önkormányzati
rendeletre

Az önkormányzat által nyújtott hitel és kölcsön alakulása lejárat és eszközök szerinti bontásban

Forintban!

Sor- szám	Hitel, kölcsön	Kölcsön- nyújtás éve	Lejárat éve	Hitel, kölcsön állomány 2022. dec.31-én	Hitel, kölcsön állomány december 31-én		2024. után
					2023.	2024.	
A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Rövid lejáratú						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.	Hosszú lejáratú						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.	Összesen (1+8)						

10.sz. melléklet, 6.1. tájékoztató tábla a ... / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

VAGYONKIMUTATÁS
a könyvviteli mérlegben értékkel szerplő eszközökről
2022.év

Forintban!

ESZKÖZÖK	Sorszám	Bruttó	Könyv szerinti	Becsült
		állományi érték		
A	B	C	D	E
I. Immateriális javak	01.	25 105 934		
II. Tárgyi eszközök (03+08+13+18+23)	02.	5 706 229 206	3 738 008 971	3 738 008 971
1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok (04+05+06+07)	03.	5 014 177 553	3 516 276 159	3 516 276 159
1.1. Forgalomképtelen ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	04.	3 069 614 198	1 986 886 240	1 986 886 240
1.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	05.			
1.3. Korlátozottan forgalomképes ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	06.	1 562 525 204	1 267 674 249	1 267 674 249
1.4. Üzleti ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	07.	382 038 151	261 715 670	261 715 670
2. Gépek, berendezések, felszerelések, járművek (09+10+11+12)	08.	600 112 731	129 793 890	129 793 890
2.1. Forgalomképtelen gépek, berendezések, felszerelések, járművek	09.	169 303 541		
2.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű gépek, berendezések, felszerelések, járművek	10.			
2.3. Korlátozottan forgalomképes gépek, berendezések, felszerelések, járművek	11.	350 015 334	111 426 757	111 426 757
2.4. Üzleti gépek, berendezések, felszerelések, járművek	12.	80 793 856	18 367 133	18 367 133
3. Tenyészállatok (14+15+16+17)	13.			
3.1. Forgalomképtelen tenyészállatok	14.			
3.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű tenyészállatok	15.			
3.3. Korlátozottan forgalomképes tenyészállatok	16.			
3.4. Üzleti tenyészállatok	17.			
4. Beruházások, felújítások (19+20+21+22)	18.	91 938 922	91 938 922	91 938 922
4.1. Forgalomképtelen beruházások, felújítások	19.			
4.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások, felújítások	20.			
4.3. Korlátozottan forgalomképes beruházások, felújítások	21.	91 938 922	91 938 922	91 938 922
4.4. Üzleti beruházások, felújítások	22.			
5. Tárgyi eszközök érték helyesbítése (24+25+26+27)	23.			
5.1. Forgalomképtelen tárgyi eszközök érték helyesbítése	24.			
5.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű tárgyi eszközök érték helyesbítése	25.			
5.3. Korlátozottan forgalomképes tárgyi eszközök érték helyesbítése	26.			
5.4. Üzleti tárgyi eszközök érték helyesbítése	27.			
III. Befektetett pénzügyi eszközök (29+34+39)	28.	6 220 000	5 958 900	5 958 900
1. Tartós részesedések (30+31+32+33)	29.	6 220 000	5 958 900	5 958 900
1.1. Forgalomképtelen tartós részesedések	30.			
1.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű tartós részesedések	31.			
1.3. Korlátozottan forgalomképes tartós részesedések	32.			
1.4. Üzleti tartós részesedések	33.	6 220 000	5 958 900	5 958 900
2. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (35+36+37+38)	34.			
2.1. Forgalomképtelen tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	35.			
2.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	36.			
2.3. Korlátozottan forgalomképes tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	37.			
2.4. Üzleti tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	38.			

Forintban!

ESZKÖZÖK	Sorszám	Bruttó	Könyv szerinti	Becsült
		állományi érték		
A	B	C	D	E
3. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesítése (40+41+42+43)	39.			
3.1. Forgalomképtelen befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesítése	40.			
3.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesítése	41.			
3.3. Korlátozottan forgalomképes befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesítése	42.			
3.4. Üzleti befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesítése	43.			
IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	44.			
A) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK (01+02+28+44)	45.	5 737 555 140	3 743 967 871	3 743 967 871
I. Készletek	46.	2 862 757	2 862 757	2 862 757
II. Értékpapírok	47.			
B) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK (46+47)	48.	2 862 757	2 862 757	2 862 757
I. Lekötött bankbetétek	49.			
II. Pénztárak, csekkek, betétkönyvek	50.	63 007	63 007	63 007
III. Forintszámlák	51.	1 042 534 094	1 042 534 094	1 042 534 094
IV. Devizaszámlák	52.	6 046 385	6 046 385	6 046 385
C) PÉNZESZKÖZÖK (49+50+51+52)	53.	1 048 643 486	1 048 643 486	1 048 643 486
I. Költségvetési évben esedékes követelések	54.	17 595 153	17 595 153	17 595 153
II. Költségvetési évet követően esedékes követelések	55.	29 528 227	29 528 227	29 528 227
III. Követelés jellegű sajátos elszámolások	56.	47 303 139	47 303 139	47 303 139
D) KÖVETELÉSEK (54+55+56)	57.	94 426 519	94 426 519	94 426 519
I. December havi illetmények, munkabérek elszámolása	58.			
II. Utalványok, bérletek és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök elszámolásai	59.	-774 171	-774 171	-774 171
E) EGYÉB SAJÁTOS ELSZÁMOLÁSOK (58+59)	60.	-774 171	-774 171	-774 171
F) AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	61.	33 085	33 085	33 085
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (45+48+53+57+60+61)	62.	6 882 746 816	4 889 159 547	4 889 159 547

10.sz. melléklet, 6.2. tájékoztató tábla a / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

VAGYONKIMUTATÁS
a könyvviteli mérlegben értékkel szereplő forrásokról
2022.év

Forintban!

FORRÁSOK	Sorszám	állományi érték
A	B	C
I. Nemzeti vagyon induláskori értéke	01.	3 921 603 692
II. Nemzeti vagyon változásai	02.	93 098 914
III. Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai	03.	214 537 923
IV. Felhalmozott eredmény	04.	-1 326 631 666
V. Eszközök érték helyesbítésének forrása	05.	
VI. Mérleg szerinti eredmény	06.	-151 333 142
G) SAJÁT TŐKE (01+....+06)	07.	2 751 275 721
I. Költségvetési évben esedékes kötelezettségek	08.	
II. Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek	09.	29 895 241
III. Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	10.	10 874 084
H) KÖTELEZETTSÉGEK (08+09+10)	11.	40 769 325
I) KINCSTÁRI SZÁMLAVEZETÉSEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK	12.	
J) PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	13.	2 097 114 501
FORRÁSOK ÖSSZESEN (07+11+12+13)	14.	4 889 159 547

VAGYONKIMUTATÁS
az érték nélkül nyilvántartott eszközökről
2022.év

Megnevezés	Sorszám	Mennyiség (db)	Értéke (Ft)
A	B	C	D
„0”-ra leírt eszközök	1.	1 668	425 022 658
Használatban lévő kísértékű immateriális javak	2.		
Használatban lévő kísértékű tárgyi eszközök	3.	1 191	47 557 901
Készletek	4.		2 862 757
01 számlacsoportban nyilvántartott befektetett eszközök (6+...+9)	5.	XXXXXX	232 330 391
Államháztartáson belüli vagyonkezelésbe adott eszközök	6.	38	232 330 391
Bérbe vett befektetett eszközök	7.		
Letétbe, bizományba, üzemeltetésre átvett befektetett eszközök	8.		
PPP konstrukcióban használt befektetett eszközök	9.		
02 számlacsoportban nyilvántartott készletek (11+...+13)	10.	XXXXXX	
Bérbe vett készletek	11.		
Letétbe bizományba átvett készletek	12.		
Intervenciók készletek	13.		
Gyűjtemény, régészeti lelet* (15+...+17)	14.	XXXXXX	
Közgyűjtemény	15.		
Saját gyűjteményben nyilvántartott kulturális javak	16.		
Régészeti lelet	17.		
Egyéb érték nélkül nyilvántartott eszközök	18.		
	19.		
	20.		
	21.		
	22.		
	23.		
	24.		
	25.		
	26.		
	27.		
	28.		
	29.		
	30.		
	31.		
	32.		
	33.		
Összesen (1+...+4)+5+10+14+(18+...+31):		XXXXXX	707 773 707

* Nvt. 1. § (2) bekezdés g) és h) pontja szerinti kulturális javak és régészeti eszközök

Elek Város Önkormányzata tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek működéséből származó kötelezettségek és részesedések alakulása 2022. évben

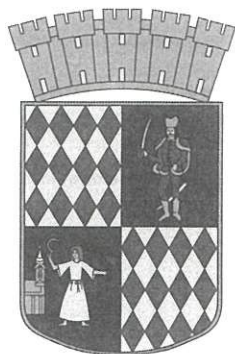
10.sz. melléklet, 7. tájékoztató tábla a / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

Sorszám	Gazdálkodó szervezet megnevezése	Részesedés mértéke (%-ban)	Részesedés összege (Ft-ban)	Működésből származó kötelezettségek összege XII. 31-én (Ft-ban)
1.	Elek-i Hulladékgazdálkodási Nonprofit K.ft	100%	3 000 000	228 000
2.	Alföldvíz Zrt.	0,26%	3 220 000	17 327 172
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
ÖSSZESEN:			6 220 000	17 555 172

10.sz. melléklet, 8. tájékoztató tábla a / 2023. (...) önkormányzati rendelethez

PÉNZESZKÖZÖK VÁLTOZÁSÁNAK LEVEZETÉSE

Sor-szám	Megnevezés	Összeg (Ft)
1.	Pénzkészlet 2022. január 1-jén Ebből:	938 985 351
2.	• Bankszámlák egyenlege	938 488 843
3.	• Pénztárak és betétkönyvek egyenlege	496 508
4.	Bevételek (+)	1 524 073 459
5.	Kiadások (-)	1 360 266 885
6.	Egyéb korrekciós tételek (+,-)	-54 148 439
7.	Pénzkészlet 2022. december 31-én Ebből:	1 048 643 486
8.	• Bankszámlák egyenlege	1 048 580 479
9.	• Pénztárak és betétkönyvek egyenlege	63 007

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

7. napirend

ELŐTERJESZTÉS

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Tájékoztató a 2022. évi belső ellenőrzés végrehajtásának tapasztalatairól

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatok gazdálkodást érintő ellenőrzési feladatait, kötelezettségeit az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht) 70. § (1) bekezdése határozza meg, miszerint a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a költségvetési szerv vezetője köteles gondoskodni. A jogi háttér az Áht., a költségvetési szervek belső kontroll rendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) előírásai biztosították.

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: önkormányzat) 2021. december 13-án a 386/2021. (XII. 13.) számú határozatával elfogadta a 2022. évi ellenőrzési munkatervet, és a munkaterv végrehajtásáról szóló beszámoló határidejét a 2022. évi zárszámadással egy időben jelölte meg az alábbiak szerint:

1. Elek Város Önkormányzata növénytermesztés (közfoglalkoztatás és közfoglalkoztatáson kívüli) folyamatainak ellenőrzése

Célja: Annak megállapítása, hogy az előállított növényekhez kapcsolódó bevételezés, értékesítés, és egyéb felhasználás bizonylatolása, a megtermelt anyagok nyilvántartása szabályszerű volt-e?

Ellenőrzés tárgya: 2022. költségvetési évi készletmozgás ellenőrzése

Ellenőrizendő időszak: 2022. II., III. negyedév év

Az ellenőrzés típusa: Szabályszerűségi ellenőrzés

Tervezett időszükséglet: 10 belső ellenőri nap

2. Napközi Konyha intézménynél a készpénzforgalom rendjének, a pénzkezelés szabályszerűségének ellenőrzése

Célja: a pénzkezelésre vonatkozó jogszabályi előírások, valamint a pénzkezelési szabályzat előírásainak betartása, a pénzbeszedő hely működésének szabályozottsága.

Ellenőrzés tárgya: 2021. év

ellenőrizendő időszak: 2021. év II. félév

Az ellenőrzés típusa: Szabályszerűségi ellenőrzés

Tervezett időszükséglet: 8 belső ellenőri nap

3. A Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálatnál a raktérkészlet kezelése rendjének, szabályszerűségének ellenőrzése

Célja: a raktérkészlet nyilvántartásának, a bevételezés és kiadás szabályszerűének betartása, a működésének szabályozottsága.

Ellenőrzés tárgya: 2022. költségvetési évi készletmozgás ellenőrzése

Ellenőrizendő időszak: 2022. III. negyedév év

Az ellenőrzés típusa: Szabályszerűségi ellenőrzés

Tervezett időszükséglet: 5 belső ellenőri nap

4. A 2016. és 2021. közötti közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzési eljárások szabályszerűségének ellenőrzése.

Célja: Annak megállapítása, hogy a 2016. és 2021. közötti beszerzési eljárások lefolytatása szabályszerű volt-e.

Ellenőrzés tárgya: a 2016. és 2021. közötti beszerzési eljárások

Ellenőrizendő időszak: 2016. és 2021. közötti.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Tervezett időszükséglet: 10 belső ellenőri nap

Alapvető érdekünk hogy olyan belső kontrollrendszert működtessünk, mely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

Önkormányzatunk a pénzügyi-gazdasági ellenőrzési feladatokat szerződés keretében Galuska Józsefné belső ellenőrrel látja el. Az ellenőrzésekről készült jelentéseket az előterjesztés 1. melléklete tartalmazza.

A Bkr. 49. § (3a) bekezdése szerint: a polgármester a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg – a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2022. évi belső ellenőrzésről készült éves összefoglaló jelentést - a határozat melléklete szerinti tartalommal - megismerte, azt jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 8.

*Szelezsán György s.k.
polgármester*

A kiadmány hitelül:

*Dr. Nagy Sándor
jegyző*

Ellenőri jelentés

**Elek Város Önkormányzatnál
a 2016. és 2021. közötti beszerzési eljárások lefolytatása
szabályszerűségi vizsgálatáról.**

Az ellenőrzés szervezésére vonatkozó adatok.

Az ellenőrzést végezte:Galuska Józsefné belső ellenőr

Ellenőrzött szerv: Eleki Város Önkormányzat..

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés célja, feladata : Annak megállapítása, hogy a 2016. és 2021. közötti beszerzési eljárások lefolytatása szabályszerű volt-e.

Ellenőrzés tárgya: a 2016. és 2021. közötti beszerzési eljárások

Ellenőrizendő időszak: 2016. és 2021. közötti.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés módszere:

- szűrőpróbaszerű, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, helyszíni ellenőrzés

Az ellenőrzés időtartama: 2022. október – november

Ellenőrzési napok száma 10 revizori nap

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályok:

2011. évi CXCV. törvény /áht

2011. évi CLXXXIX. törvény

1991. évi XX. törvény 140. § /1/ bekezdés e.) pont

370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet

368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet VIII. fejezete /Ávr

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (továbbiakban Möt.v.) 119. §-a (4) bek. értelmében: „ A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.”

Elek Önkormányzatának – a jegyző által előkészített - 2022. évi belső ellenőrzési munkatervét a képviselő-testület jóváhagyta. (Mötv. 119. § (5) bek. „ A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá,)

Az ellenőrzés tárgya és kockázati tényezői

A vizsgálat során felmértem és értékeltem az elfogadott belső ellenőrzési tervben feltüntetett célokat és kockázati tényezőket.

A vizsgált időszakban végrehajtott beszerzések megfeleltek-e a jogszabályi és helyi szabályzat előírásainak.

Kockázati tényező a szabályozásnak megfelelő ajánlatkérés és azok alapján a megfelelő döntések meghozatala.

Egyéb kockázati tényezőt nem tártam fel.

Mintavételezés módja a minta által biztosított lefedettség:

Az ellenőrzés alapvetően teljes körűen áttekintette a beszerzésekről vezetett évenkénti nyilvántartást és ez alapján szűrőpróbaszerűen kiválasztott tételek esetében felülvizsgálatra került a teljes iktatott iratanyag.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

A vizsgált időszakban a beszerzésekre vonatkozóan több szabályzat volt hatályban, 2017.05.01-től Önkormányzatánál a közbeszerzési értékhatár alatti beszerzéseket külön szabályzatban szabályozták.

A szabályzat előírásai szerint:

- beszerzések szabályszerű lebonyolításáért az aljegyző volt a felelős, felügyelnie kellett a beszerzés teljes folyamatát.

A vizsgált időszakban több olyan beszerzésre is sor került, amelynek értéke nem érte el a közbeszerzési törvény szerinti értékhatárt, de külön eljárás lefolytatása volt kötelező.

Elek Város Önkormányzatánál a beszerzési szabályzatot újra szabályozták, 2021 évben felülvizsgálták és új szabályzat készült.

A szabályzat hatálya kiterjed

- || Elek Város Önkormányzatára, Elek, Gyulai út 2. sz.
- || Eleki Közös Önkormányzati Hivatalra, Elek, Gyulai út 2. sz.

- || az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal költségvetési szervhez rendelt, de Elek Város Önkormányzat irányítása alatt működő költségvetési szervekre:
- || Elek Város Óvoda-Bölcsőde, Elek, Hősök útja 9. sz.
- || Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Elek, Kossuth u.13. sz.
- || Naplemente Idősek Otthona, Elek, Gyulai út 15. sz.
- || Napközi Konyha, Elek, Semmelweis u. 16. sz..

A szabályzat hatálya kiterjed minden olyan – a közbeszerzési értékhatárt el nem érő – árubeszerzésre, építési beruházásra, valamint szolgáltatás megrendelésére, (továbbiakban: beszerzés) amelyek vonatkozásában a szabályzat hatálya alá tartozó államháztartási szervezet a megrendelő, ajánlatkérő vagy ajánlati felhívást közzétevő.

(1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár 2021. és 2022. évben árubeszerzés esetében nettó 15 millió forint, építési beruházás esetében nettó 50 millió forint, szolgáltatás megrendelése esetében nettó 15 millió forint

A vizsgált időszakban több olyan beszerzésre is sorkerült, amelynek értéke nem érte el a közbeszerzési törvény szerinti értékhatárt, de külön eljárás lefolytatása volt kötelező.

Ezen beszerzésekről számítógépes nyilvántartás állt rendelkezésre, amely dokumentumként tartalmazza az ajánlatkérést, a beszerzési bizottsági ülés jegyzőkönyvét, jelenléti ívet és a szerződést.

A nyilvántartásból a melléklet szerinti beszerzések teljes folyamatát vizsgáltam és megállapítottam:

Hogy mindegyik tételnél három ajánlat került bekérésre.

Az ajánlatokat bizottság bontotta és értékelte, hozott döntést.

Az ülésekről jegyzőkönyv és jelenléti ív állt rendelkezésre.

A szerződéseket a döntéseknek megfelelően kötötték meg

A felülvizsgált beszerzések listáját az 1. számú melléklet tartalmazza.

**Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményem a vizsgált területről, folyamatokról összességében :
Megfelelő**

Gyula.2022.12.31

Galuska Józsefné

- || az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal költségvetési szervhez rendelt, de Elek Város Önkormányzat irányítása alatt működő költségvetési szervekre:
- || Elek Város Óvoda-Bölcsőde, Elek, Hősök útja 9. sz.
- || Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Elek, Kossuth u.13. sz.
- || Naplemente Idősek Otthona, Elek, Gyulai út 15. sz.
- || Napközi Konyha, Elek, Semmelweis u. 16. sz..

A szabályzat hatálya kiterjed minden olyan – a közbeszerzési értékhatárt el nem érő – árubeszerzésre, építési beruházásra, valamint szolgáltatás megrendelésére, (továbbiakban: beszerzés) amelyek vonatkozásában a szabályzat hatálya alá tartozó államháztartási szervezet a megrendelő, ajánlatkérő vagy ajánlati felhívást közzétevő.

(1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár 2021. és 2022. évben árubeszerzés esetében nettó 15 millió forint, építési beruházás esetében nettó 50 millió forint, szolgáltatás megrendelése esetében nettó 15 millió forint

A vizsgált időszakban több olyan beszerzésre is sorkerült, amelynek értéke nem érte el a közbeszerzési törvény szerinti értékhatárt, de külön eljárás lefolytatása volt kötelező.

Ezen beszerzésekről számítógépes nyilvántartás állt rendelkezésre, amely dokumentumként tartalmazza az ajánlatkérést, a beszerzési bizottsági ülés jegyzőkönyvét, jelenléti ívet és a szerződést.

A nyilvántartásból a melléklet szerinti beszerzések teljes folyamatát vizsgáltam és megállapítottam:

Hogy mindegyik tételnél három ajánlat került bekérésre.

Az ajánlatokat bizottság bontotta és értékelte, hozott döntést.

Az ülésekről jegyzőkönyv és jelenléti ív állt rendelkezésre.

A szerződéseket a döntéseknek megfelelően kötötték meg

A felülvizsgált beszerzések listáját az 1. számú melléklet tartalmazza.

**Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményem a vizsgált területről, folyamatokról összességében :
Megfelelő**

Gyula.2022.12.31

Galuska Lórándné

J E L E N T É S

**Elek Város Önkormányzat Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálatnál
végzett belső ellenőrzésről**

Az ellenőrzést végezte:Galuska Józsefné belső ellenőr

Ellenőrzött szerv: Városüzemeltetési és Karbantartó szolgálat

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés célja, feladata : Annak megállapítása, hogy a beszerzett készletek bevételezésének és felhasználásának bizonylatolása, nyilvántartása szabályszerű volt e?

Ellenőrzött időszak: 2022. III. negyed év

Az ellenőrzés módszere:

- dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, helyszíni ellenőrzés

Az ellenőrzés időtartama: 2022. november hó

Ellenőrzési napok száma 5. revizori nap

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályok:

2011. évi CXCV. törvény /áht

2011. évi CLXXXIX. törvény

1991. évi XX. törvény 140. § /1/ bekezdés e.) pont

370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet

368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet VIII. fejezete /Ávr

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet - a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

MEGÁLLAPÍTÁSOK

A készletgazdálkodás az alapanyagok beszerzésétől az értékesítésig terjedő termelési folyamat része. Az intézménynél felhalmozásra kerülő készletek beszerzésével, tárolásával, optimális mennyiségének meghatározásával foglalkozó tevékenység. Nem választható el a megelőző és a követő tevékenységektől, így például a beszerzéstől vagy az értékesítéstől. Készlet alatt

azokat az anyagokat, árukat értjük, amelyeket az intézmény nem használ fel azonnal, hanem raktározni kényszerül. Ez a raktározás lehet rövidebb vagy hosszabb idejű is.

A készletgazdálkodás feladata , hogy folyamatosan nyilvántartsa a raktározott árukat és naprakész adatbázist biztosítson a készleteket használók felé. Ugyancsak lényeges teendő a selejtezés megszervezése és lebonyolítása. A raktárak úgy kell kialakítani, hogy lehetőség szerint ne keletkezzen selejt, de ennek bekövetkeztére fel kell készülni. A megfelelő adminisztrációs és munkafolyamatok megszervezése ugyancsak a készletgazdálkodás feladata.

Az intézmény számítógépes program segítségével végzi a készletekkel összefüggő nyilvántartási feladatait.

A program segítségével történik a vásárolt készletek bevételezése, kiadása.

Az intézmény a vizsgálathoz rendelkezésemre bocsátotta a 2022.szeptember 30-i időpontra vonatkozó készletérték kimutatást, a bevételezések listáját, a kiadások listáját, a főkönyvi kivonatot.

A vizsgálatom alapján megállapította, hogy a vizsgált eljárások megfelelőek.

Gyula 2022. december 13.

Galuska Józsefné

Záradék

Az ellenőrzési jelentéstervezet tartalmát megismertem, egy példányát átvettem. A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 42.§ (2) bekezdése értelmében nyilatkozom, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított 8 napon belül megküldöm az ellenőrzést végző szervezet vezetőjének;

- észrevételt nem kívánok tenni*.

.....

Ellenőri jelentés

Elek Város Önkormányzatnál

**Napközi Konyha intézménynél a készpénzforgalom rendjének, a
pénzkezelés szabályszerűségének vizsgálatáról**

Az ellenőrzés szervezésére vonatkozó adatok.

Az ellenőrzést végezte:Galuska Józsefné belső ellenőr

1. Ellenőrzött szerv: Napközis Konyha

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

1. Az ellenőrzés célja, feladata Napközi Konyha intézménynél a készpénzforgalom rendjének, a pénzkezelés szabályszerűségének ellenőrzése

Ellenőrzés tárgya: 2021. II. félévi pénztár bizonylatok

Ellenőrizendő időszak: 2021.II. félév

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés módszere:

- dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, helyszíni ellenőrzés

Az ellenőrzés időtartama: 2022. október – november

Ellenőrzési napok száma 8 revizori nap

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályok:

2011. évi CXCV. törvény /áht

2011. évi CLXXXIX. törvény

1991. évi XX. törvény 140. § /1/ bekezdés e.) pont

370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet

368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet VIII. fejezete /Ávr

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (továbbiakban Möt.v.) 119. §-a (4) bek. Értelmében: „ A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.”

Elek Önkormányzatának – a jegyző által előkészített - 2022. évi belső ellenőrzési munkatervét a képviselő-testület jóváhagyta. (Mötv. 119. § (5) bek. „ A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá,

Az ellenőrzés tárgya és kockázati tényezői

A vizsgálat során felmértem és értékeltem az elfogadott belső ellenőrzési tervben feltüntetett célokat és kockázati tényezőket.

A vizsgált időszakban kiállított pénztárbizonylatok felülvizsgálata alapján értékelni, hogy megfeleltek-e a jogszabályi és helyi szabályzat előírásainak.

Kockázati tényezője szabályozásnak megfelelő pénzkezelés megvalósult-e.

Egyéb kockázati tényezőt nem tártam fel.

Mintavételezés módja a minta által biztosított lefedettség:

A 2021. II. félév pénztárbizonylatait tételesen felülvizsgáltam.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az intézmény a jogszabályi előírásoknak megfelelően rendelkezik alapító okirattal, melyet a képviselő-testület hagyott jóvá és azt a Kincstár nyilvántartásba vette.

Az alapító okirat szerint a vizsgált időszakban az intézmény nem rendelkezett önálló gazdasági egységgel, ezért a pénzügyi, számviteli feladatokat az Önkormányzati Közös Hivatal látta el.

A számviteli politika a számlarend a pénzkezelés a Polgármesteri Hivatal szabályzataiba épült be 2021. évben két szabályzat volt életben az egyik 2021.12.15-ig, a másik ezt követően hatályos.

A kötelezettségvállaló és utalványozó az intézményvezető. Az ellenjegyzés érvényesítés a Hivatalnál kialakított rend szerint történik.

A szakmai teljesítés igazolására jogosultakat kijelölték.

Az Sztv. 165-169. §-ai és a Vhr. 51-52. §-ai tartalmazzák a számvitel bizonylati elvére, rendjére és fegyelmére, a számviteli bizonylatok tartalmára, megőrzésére és a szigorú számadási kötelezettségre vonatkozó központi előírásokat. Ennek megfelelően minden gazdasági

eseményről, műveletről, amely az eszközök illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani. A gazdasági művelet folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell.

A számviteli nyilvántartásokban csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági műveletre vonatkozóan a könyvvitelben rögzítendő és a más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően, hiánytalanul tartalmazza. Megfelel a bizonylat általános alaki és tartalmi követelményeinek és amelyet – hiba esetén – előírászerűen javítottak. Az Sztv. 167. § (1) bekezdése tartalmazza a bizonylatok alaki és tartalmi kellékeit. Az államháztartás önkormányzati alrendszerében a költségvetési gazdálkodás sajátosságaiból adódóan, az általuk alkalmazott számviteli bizonylatoknak meg kell felelni az Áht. 53-60. §-ban foglalt előírásoknak és a Vhr. 8. §-ban illetve a 9. mellékletében, továbbá az elemi költségvetés összeállítására vonatkozó NGM tájékoztatóban előírt követelményeknek is. A számlarendben foglaltakat alátámasztó bizonylati rendet az Sztv. 161. §-a és a – vizsgált időszakban hatályos - Vhr. 49. §- a alapján elkészített számlarend tartalmazza.

A bizonylatok feldolgozási rendjének kialakításakor a Vhr. 51. § (1) bekezdése szerint figyelembe kell venni, hogy a pénzforgalmat érintő gazdasági műveletek, események bizonylatainak adatait a könyvekben rögzíteni kell késedelem nélkül. Az egyéb gazdasági műveletek, események összesítő bizonylatok adatait legkésőbb a tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig kell a könyvekben rögzíteni.

A gyakorlatban a jogszabályok és szabályzatok betartását a bizonylatok szűrőpróbaszerű, valamint második félévi pénztár bizonylatok tételes felülvizsgálatával ellenőriztem.

Megállapítottam, hogy a gyakorlatban a kötelezettségvállaló és utalványozó az intézmény részéről a kijelölt személy volt, szerepelt a kötelezettségvállaló és ellenjegyző aláírása a bizonylatokon. Az érvényesítés a Hivatal kijelölt dolgozói által lett elvégezve.

A pénztárbizonylatokon minden esetben szerepelt az ellenőr aláírása.

A számai teljesítés igazolása megtörtént az arra felhatalmazott személy által.

**Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményem a vizsgált területről, folyamatokról összességében :
Megfelelő**

Gyula.2022.12.31

Galuska Józsefné

Ellenőri jelentés

Elek Város Önkormányzatnál

**a növénytermesztés (közfoglalkoztatás és közfoglalkoztatáson kívüli)
folyamatainak ellenőrzése**

Az ellenőrzés szervezésére vonatkozó adatok.

Az ellenőrzést végezte:Galuska Józsefné belső ellenőr

Ellenőrzött szerv

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés célja, annak megállapítása, hogy az előállított növényekhez kapcsolódó bevételezés, értékesítés, és egyéb felhasználás bizonylatolása, a megtermelt anyagok nyilvántartása szabályszerű volt e?

Ellenőrzés tárgya 2022. költségvetési évi készletmozgás ellenőrzése

Ellenőrizendő időszak: 2022. II., III. negyedév év

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés módszere:

- dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, helyszíni ellenőrzés

Az ellenőrzés időtartama: 2022. október – november

Ellenőrzési napok száma 10 revizori nap

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályok:

2011. évi CXCV. törvény /áht

2011. évi CLXXXIX. törvény

1991. évi XX. törvény 140. § /1/ bekezdés e.) pont

370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet

368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet VIII. fejezete /Ávr

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (továbbiakban Möt.v.) 119. §-a (4) bek. Értelmében: „ A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.”

Elek Önkormányzatának – a jegyző által előkészített - 2022. évi belső ellenőrzési munkatervét a képviselő-testület jóváhagyta. (Möt.v. 119. § (5) bek. „ A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá,

Az ellenőrzés tárgya és kockázati tényezői

- A vizsgálat során felmértem és értékeltem az elfogadott belső ellenőrzési tervben feltüntetett célokat és kockázati tényezőket.

Kockázati tényező a szabályozásnak megfelelő készletkezelés megvalósulása.

Egyéb kockázati tényezőt nem tártam fel.

Azok a közfoglalkoztatók, akik a közfoglalkoztatás keretében növénytermesztést, állattenyésztést vagy termék előállítását végeznek, kötelesek a megtermelt termények, a nevelt állatok, vagy előállított termékek mennyiségi és értékbeli nyilvántartására.

A jogszabályi előírások miatt az előállított mezőgazdasági terményeket, valamint a különböző kézműves termékeket a befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek között, a levágásra szánt (nem tenyésztési céllal tartott) állatokat pedig a növedék-, hízó és egyéb állatok között kell nyilvántartani.

- A saját előállítású készletek bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

a) az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,

b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá

c) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók

(együttesen: közvetlen önköltség).

Éppen ezért a saját termelésű készletek esetében az elszámolások kiindulási alapját mindig az önköltség számítási szabályzat teremti meg.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

Elek Város Önkormányzat elkészítette a közfoglalkoztatásra vonatkozó önköltségszámítás rendjét.

Elek Város Önkormányzatnál a növénytermesztés két szálon valósul meg.

Az önkormányzat rendelkezik 23,98 ha mezőgazdasági termő földel, amelyből 16,48 hektáron búzát és 7,5 hektáron napraforgót termeltet vállalkozóval kötött szerződés alapján.

A termőföld teljes körű művelésére a vizsgált időszakra vonatkozóan az önkormányzat vállalkozói szerződést kötött a Gál- Agroda KFT-vel

- A szerződés szerint a vállalkozó köteles :

- gondoskodni a vetőmag megfelelő időben történő elvetéséről
- figyelemmel kíséri a növényi kultúra fejlődését
- javaslatot tesz a védekezések , kezelések módjára, idejére
- a szükséges növény védőszert beszerzi
- munkautalvány alapján a permetezést elvégzi
- gondoskodik a betakarításról, szállításról, tárolásról

A megtermelt növényeket a KFT leszámházta.

Egyéb mezőgazdasági növénytermesztést a fentiekén kívül a közcélú foglalkoztatás keretében végeznek.

A vizsgált időszakban a munkanaplók tanúsága szerint konyhakerti növénytermesztés keretében talaj előkészítést, palánta nevelést, palánta ültetést, kapálást, öntözést és betakarítást végeztek.

Karalábé és almapaprika került termesztésre. A munkanaplók és beszerzések alapján meghatározták az önköltséget.

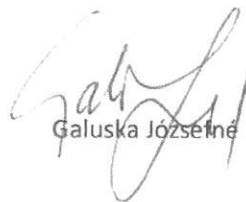
Az elkészített kalkuláció szerint a 2022 –ben a 2021 évi adatok alapján kalkulált bekerülési önköltség alkalmazásával történt az értékesítés. A megtermelt és értékesített növényekről szállítólevél került kiállításra, majd ez alapján a hivatal állította ki az értékesítésről a számlát.

A megtermelt növények jelentős részét a konyha használta fel.

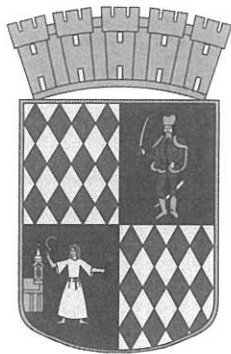
Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményem a vizsgált területről, folyamatokról összességében : Megfelelő mégis hiányoltam, hogy a területnek nincs igazán hozzáértő felelőse. Mindenki igyekszik legjobb tudása szerint ellátni a rábízott feladatot.

Javaslom , hogy a területre vonatkozóan egy önálló szabályzat készüljön, ellenőrzési jogosultságok és kötelezettségek megjelölésével.

Gyula.2022.12.31.

Galuska Józsefné

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

8. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Döntés telephely létesítésének hozzájárulása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Alföld Slow Egyesület (székhely: 5661 Újkígyós, Kossuth u. 41.) – melynek önkormányzatunk is tagja – kérelemmel fordult a civil szervezetben részt vevők önkormányzatok felé, melyben kérték, hogy engedélyezze számukra Elek Város Önkormányzata az önkormányzat székhelyét (5742 Elek, Gyulai út 2.) az egyesület telephelyeként bejegyezni. Az egyesület kérelme az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alföld Slow Egyesület (székhely: 5661 Újkígyós, Kossuth u. 41.) számára Elek Város Önkormányzata székhelyét (5742 Elek, Gyulai út 2.) az egyesület telephelyeként történő felvételéhez

- a.) engedélyezi,
- b.) nem engedélyezi.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a telephely használat jogcímét igazoló okirat aláírására.

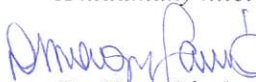
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 9.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hiteléül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

A szervezet alapadatai

Szervezet nyilvántartási száma	04-02-0003461
Megnevezés	Alföld Slow Egyesület
Rövidített név	Rövidített név nincs bejegyezve
Idegen nyelvű elnevezés	Alföld Slow Society
Székhely ország	Magyarország
Szervezet székhelye	5661 Újkígyós, Kossuth utca 41.
Szervezet típusa	Egyesület
Állapot	Nyilvántartásba vett
Országos azonosító	0400/60034/2018/2300037687436
Eljáró bíróság neve	Gyulai Törvényszék
Ügyszám	0400/Pk.60034/2018
Bírósági határozat száma	Határozat sorszám nincs bejegyezve
Jogerőre emelkedésének időpontja	Jogerőre emelkedésének időpontja nincs bejegyezve
Bejegyzés típus	Javítás
Bejegyzés dátuma	2022.06.20
Régi nyilvántartási szám formátum	3461/2018
Létesítő okirat kelte	2022.02.24
Egyesület formája	egyesület
Cél szerinti besorolása	gazdaságfejlesztési és munkaügyi tevékenység (pl. vállalkozások és szakmák támogatása, idegenforgalom fejlesztése, munkanélküliség kezelése, szociális foglalkoztatás)
Folyamatban lévő eljárás típusa	Folyamatban lévő eljárás nincs bejegyezve
Folyamatban lévő eljárás kezdete	Folyamatban lévő eljárás nincs bejegyezve
Közhasznú jogállás megszerzésének / módosításának / törlésének időpontja	2022.06.20
Közhasznúsági fokozat	Közhasznú
Elektronikus kapcsolattartási cím:	19063249#cegkapu
Cél szerinti leírás	Az egyesület a lassú (slow) turizmus és a lassú (slow) szemlélet elterjedését, megélését, a magyarországi települések körében a téma iránti érdeklődés felkeltését, továbbá ezen keresztül a helyi és a hazai termelő és turisztikai vállalkozások támogatását, erősítését tartja legfontosabb céljának. Az egyesület célja továbbá a felgyorsult világban a pillanatok megélése, a tudatossá válás, mind az életvitelben, mind a fogyasztásban, mely egyben az egészség alapja is.
Vagyonfelhasználás mértéke	Vagyonfelhasználás mértéke - nincs bejegyezve
Vagyonfelhasználás mód	Vagyonfelhasználás módja - nincs bejegyezve
Általános rendelkezés a képviselet gyakorlásának módjáról	Általános rendelkezés nincs bejegyezve

A szervezet képviselői

Neve	elnök Szebellédi Zoltán
Képviselési jog terjedelme	Általános
Képviselési joggyakorlás módja	Önálló
Megbízás időtartama	5 (öt) év
Megbízás megszűnésének időpontja	2023.05.04
A megszűnés tényleges időpontja	A megszűnés tényleges időpontja nincs bejegyezve

Származtatott jogi személyek lista

Származtatott jogi személy nincs bejegyezve

Jogelőd / jogutód szervezetek lista

Jogelőd / jogutód szervezet nincs bejegyezve

Szövetséget létrehozó társadalmi szervezetek lista

Szövetséget létrehozó társadalmi szervezet nincs bejegyezve

Adószám adatok

Adószám	19063249-1-04
Adószám státusza	Bejegyzett
Adószám megszerzésének / felfüggesztésének / törlésének időpontja	2018.08.24
Közösségi adószám	Közösségi adószám nincs bejegyezve
Közösségi adószám státusza	Közösségi adószám nincs bejegyezve
Közösségi adószám megszerzésének / felfüggesztésének / törlésének időpontja	Közösségi adószám nincs bejegyezve
Statisztikai számjel	19063249-9499-529-04
Statisztikai számjel státusza	Bejegyzett
Statisztikai számjel megszerzésének / felfüggesztésének / törlésének időpontja	2018.08.28

A szervezet számláját vezető pénzforgalmi szolgáltatók

A szervezetnek nincs bejegyzett pénzforgalmi szolgáltatója

Biztosítási intézkedés, büntetőjogi intézkedés, végrehajtási eljárás

Nincs eljárás folyamatban

Egyéb:

Nincs egyéb adat bejegyezve

Adatváltozások száma: 1 Megjelenített verzió: 11

From: Dr. Kiss Lajos Zoltán Ügyvédi Iroda [mailto:drkissl@invinetwork.hu]
Sent: Wednesday, April 12, 2023 6:25 PM
To: 'PM Elek - Szelezsán György' <polgarmester.elek@gmail.com>; 'PM Biharugra - Makra Tibor' <biharugra@gmail.com>; 'PM Magyardombegyház - Dinyés Ildikó' <dusildi@gmail.com>; 'PM Nagykamarás - Pelle István' <polghiv@nagykamaras.hu>; 'PM Sarkad - Dr. Mokán István' <titkarsag@sarkad.hu>; 'polgarmester@sarkad.hu' <polgarmester@sarkad.hu>; 'PM Ecsegfalva - Galambos István' <polgarmester@ecsegfalva.hu>; 'Dr. Szilágyi Tibor pm' <gadoros@gadoros.hu>; 'Pm Békéssámson - Annus István' <polgarmester@bekessamson.hu>; 'Pm Csanádapáca - Oláh Kálmán' <olahkalman1957@gmail.com>
Cc: 'szebelledi.zoltan' <szebelledi.zoltan@bekesmegye.hu>; 'Szobellédi' <szebelledi@ujkigyos.hu>; 'Szőke Tünde Mónika' <szoke.tunde.monika1976@gmail.com>
Subject: telephely

Tisztelt Egyesületi Tagok!

Az egyesület alapítását követően az egyesület tagjai arról döntöttek, hogy a tagönkormányzati településeken telephelyet létesítenek, jellemzően a tagönkormányzat székhelyén. Ezek a telephelyek az egyesület alapszabályában is feltüntetésre kerültek. Ennek indoka elsősorban az volt, ezáltal az egyesületnek a tagtelepüléseken történő jelenléte okirati szinten is megvalósul, ami az egyesület működése, pályázati lehetőségei szempontjából előnyt jelenthet.

A későbbiek során taggá váló önkormányzatok esetében is célszerűnek mutatkozik a telephelyek létesítése, és azoknak az alapszabályban történő megjelenítése.

A telephelyek létesítéséhez az ingatlan tulajdonosának hozzájárulása szükséges.

Egyrészt kérem, hogy a szíves visszajelzésüket, hogy a telephely fentiek szerinti létesítése az önkormányzat esetében megoldható-e?

Amennyiben igen, úgy kérem a szíves visszajelzésüket arra vonatkozóan is, hogy a tulajdonosi hozzájáruláshoz szükséges-e testületi döntés, és ha igen, az legkorábban mikor lehetséges?

A hozzájárulás mintáját csatolom.

A hétfői közgyűlés közelsége miatt várom mihamarabbi visszajelzésüket.

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük van, kérem keressenek!

Telephely használat jogcímét igazoló okirat

1.A telephelyhasználatot engedélyező személy

Neve: ?????????? **Önkormányzata**

Lakóhelye / székhelye: ??????????

Anyja születési neve / nyilvántartási száma / cégjegyzékszám: ??????????

2.Az ingatlan adatai

Cím: ??????????

Helyrajzi szám: ??????????

A telephelyhasználatot engedélyező személy tulajdoni hányada: ?/?

3.A telephelyhasználatot engedélyező személy ingatlan feletti rendelkezési jogát megalapozó jogcím:

(a válasz aláhúzendő!)

a. tulajdonos

b. haszonélvező

c. bérlő

d. egyéb:

4.A telephelyhasználat jogcímének megnevezése: (a válasz aláhúzendő)

a. bérlet

b. szívésségi használat

c. egyéb:

5. Alulírott **??????????** polgármester, **????????** **Önkormányzata** (?????????) mint az **??????**, **??????????** szám alatti ingatlan kizárólagos tulajdonosa, **törvényes képviselőként hozzájárulok ahhoz, hogy az Alföld Slow Egyesület** (5661 Újkígyós, Kossuth u. 41.) nevű szervezet az ingatlanban telephelyet létesítsen, azt ügyviteli helyeként használja, az ingatlant telephelyként a hivatalos irataiban megjelölje, azt a bírósági nyilvántartásba bejegyeztesse és az ingatlanban a határozatokat hirdetményként kifüggeszse.

6. Amennyiben a telephelyhasználat engedélyezéséhez a polgári jog szabályai alapján hozzájárulás szükséges (bérlet, haszonélvezet esetén...stb.) adja meg az alábbi adatokat, egyebekben a 6.pontot ne töltsse ki:

A hozzájárulás jogcíme:

A hozzájáruló személy neve:

lakóhelye / székhelye:

anyja neve / nyilvántartási száma / cégjegyzékszám:

Kelt: ?????????, 2023. április 17.

aláírás

Előttünk, mint tanúk előtt:

.....

aláírás

.....

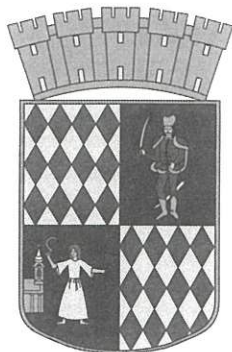
aláírás

név:

név:

lakcím:

lakcím:

ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

9. napirend

ELŐTERJESZTÉS

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: A Gyulai járásra vonatkozó Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyula Város Önkormányzata Képviselő-testületének 141/2021. (VI. 24.) határozata alapján megkezdődött Gyula város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata és annak kiterjesztése a Gyulai járás településeire.

A kiterjesztett dokumentum a „Gyula járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégia” megnevezést (a továbbiakban: FVS) kapta, melyet az MKB Consulting Zrt. készített el.

Az FVS a 2021-2027 közötti időszakban szorosan kapcsolódik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) területi alapú fejlesztési támogatásaihoz, ugyanis ennek megléte a TOP Plusz pályázatok lehívásának egyik feltétele.

Az elkészítés költsége (bruttó 13.970.000,- Ft) a TOP Plusz 1.3.1-21. számú, „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása” című pályázat keretében kerül elszámolásra.

Tekintettel arra, hogy a fenti dokumentum érinti a Gyulai járás valamennyi települését, így Elek Város Önkormányzatának is döntenie szükséges annak elfogadásáról.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatokat terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező „Gyula járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégia” elnevezésű dokumentumot.

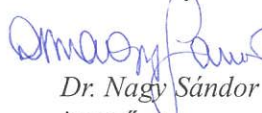
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 9.

Szelezsán György s.k.
polgármester

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

Gyula járás
Fenntartható Városfejlesztési Stratégia

Gyula Járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégia

MEGRENDELŐ

Gyula város Önkormányzata

Vállalkozó

MKB Consulting Zrt.

KÉSZÍTETTE:

Vezető tervező:

Vaszócsik Vilja okl. tájépítész, területi tervező

Tervezők:

Dorogi Zoltán okl. településmérnök

Faragóné Huszár Szilvia területrendező, térségi tervező,

Kósa Emőke településtervező, közigazgász

Körmöndi Barnabás geográfus

Kulcsár Sándor közigazgász, Smart City szakértő

Kurenkov Vjacseszláv MBA vezető településtervező, közigazgász

Szkordilisz Flóra okl. építészmérnök

Sárdi Anna okl. építészmérnök,

Tóth Bálint geográfus

Varga Zsolt okl. építőmérnök, közúti biztonsági auditor

Zikker Antal vezető tanácsadó

Tartalomjegyzék

Ábrajegyzék	9
Táblázatjegyzék	13
1. A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan	18
1.1. Partnerek definiálása.....	18
1.2. Partnerségi akciók és azok tartalma.....	21
2. Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés	24
2.1. Helyzetfeltárás.....	24
2.1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	24
2.1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	27
2.1.2.1. Releváns uniós stratégiai dokumentumok	27
2.1.2.2. Releváns hazai stratégiai dokumentumok	32
2.1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	42
2.1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT)	42
2.1.3.2. Békés Megye Területrendezési Terve	51
2.1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai.....	62
2.1.5. A települések társadalma	65
2.1.6. A település humán infrastruktúrája	72
2.1.6.1. Oktatás	73
2.1.6.2. Szociális- és egészségügyi ellátás	88
2.1.6.3. Kulturális szolgáltatások	95
2.1.6.4. Sportélet, sportintézmények.....	96
2.1.7. A járás gazdasága	96
2.1.7.1. A járás gazdasági súlya, szerepköre.....	96
2.1.7.2. A járás főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	100
2.1.7.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése	106
2.1.7.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők	111
2.1.7.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	112
2.1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere....	114
2.1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	114
2.1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	120

2.1.8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	121
2.1.8.4. Foglalkoztatáspolitikai	123
2.1.8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	124
2.1.8.6. Intézményfenntartás	124
2.1.8.7. Energiagazdálkodás	124
2.1.9. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások	127
2.1.9.1. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	127
2.1.9.2. Humán ellátás.....	129
2.1.9.3. Okos város települési szolgáltatások.....	132
2.1.10. A táji és természeti adottságok vizsgálata	134
2.1.10.1. Természeti adottságok	134
2.1.10.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	136
2.1.10.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	144
2.1.10.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	151
2.1.11. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	152
2.1.11.1. A járási települések zöldfelületi rendszereinek elemei	152
2.1.12. Az épített környezet vizsgálata.....	159
2.1.12.1. Lakásállomány	159
2.1.12.2. Lakásállomány közműellátottsága	162
2.1.12.3. Épített örökség	164
2.1.13. Közlekedés.....	172
2.1.13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	172
2.1.13.2. Közúti közlekedés	174
2.1.13.3. Községi közlekedés	183
2.1.13.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	190
2.1.13.5. Parkolás	193
2.1.14. Közművesítés.....	194
2.1.14.1. Víziközművek.....	194
2.1.14.2. Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés.....	198
2.1.14.3. Energia.....	199
2.1.14.4. Elektronikus hírközlés.....	200
2.1.15. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	203
2.1.15.1. Talaj	203
2.1.15.2. Felszíni és a felszín alatti vizek	203
2.1.15.3. Levegőtisztaság és védelme	211

2.1.15.4. Zaj- és rezgésterhelés	213
2.1.15.5. Sugárzás védelem	213
2.1.15.6. Hulladékkezelés	213
2.1.15.7. Árvízvédelem	216
2.1.15.8. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	216
2.1.16. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	218
2.1.16.1. Építésföldtani korlátok	218
2.1.16.2. Vízzajzi veszélyeztetettség	218
2.1.17. Ásványi nyersanyag lelőhely	227
2.1.18. Városi klíma	229
2.2. Területi lehatárolás	235
2.2.1. A várostérség lehatárolása, bemutatása	235
2.3. Helyzetértékelés, Szintézis	241
2.3.1. Prosperáló járás	241
2.3.1.1. A járás gazdasága	241
2.3.1.2. A járás szolgáltatási mixe	245
2.3.1.3. Az önkormányzatok gazdálkodása	246
2.3.2. Zöldülő járás	248
2.3.2.1. A járás szolgáltatási mixe	248
2.3.2.2. A járás környezeti terhelése	250
2.3.2.3. Az önkormányzatok gazdálkodása	251
2.3.2.4. Járás közművei	252
2.3.2.5. Járás közlekedése	253
2.3.2.6. Környezet- és természetvédelem	255
2.3.3. Megtartó járás	257
2.3.3.1. A várostérség társadalma	257
2.3.3.2. Járás humán infrastruktúrája	260
2.3.3.3. A járás szolgáltatási mixe	261
2.3.3.4. A járás gazdasága	261
2.3.4. Digitális járás	262
2.3.4.1. Járás gazdasága	262
2.3.4.2. A járás társadalma	262
2.3.4.3. A járás szolgáltatási mixe	263
2.3.4.4. Környezetvédelem, városi klíma	263
2.3.4.5. Járási közlekedés	263

2.3.4.6.	Járási közművek.....	264
2.3.5.	Kiszolgáló járás	264
2.3.5.1.	Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések	264
2.3.5.2.	A járás szolgáltatási mixe.....	266
2.3.5.3.	A járás gazdasága.....	267
2.3.5.4.	Az önkormányzatok gazdálkodása	267
2.3.5.5.	Járási közlekedés	268
2.3.5.6.	Járási közműhálózat.....	271
2.3.5.7.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	272
2.3.5.8.	Az épített környezet vizsgálata.....	273
2.3.5.9.	A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	274
2.4.	A járás irányítási és működési modellje	275
2.4.1.	Irányítási modell	275
2.4.2.	Működési modell.....	278
2.4.3.	Várostérségi koordináció.....	281
2.5.	Kockázatok és lehetőségek értékelése	282
2.5.1.	Prosperáló járás.....	283
2.5.2.	Zöldülő járás	284
2.5.3.	Megtartó járás.....	285
2.5.4.	Digitális járás.....	286
2.5.5.	Kiszolgáló járás	287
3.	Stratégiai munkarész	288
3.1.	Forgatókönyv elemzés.....	288
3.2.	Jövőkép.....	298
3.3.	A stratégia célrendszere	299
3.4.	A reziliens járás a stratégiai célrendszerben	306
3.4.1.	Prosperáló járás.....	308
3.4.2.	Zöldülő járás	309
3.4.3.	Digitális járás.....	309
3.4.4.	Megtartó járás	310
3.4.5.	Kiszolgáló járás	310
3.5.	A stratégia összhangja más stratégiákkal.....	312
4.	Monitoring, kontrolling, indikátorok.....	316
4.1.	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során	316
4.2.	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	317

A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana.....	319
5. Az irányítási és működési modell	320
5.1. A városirányítási modell indokolt módosításai	320
5.1.1. A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	320
5.1.2. Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában.....	321
5.2. A városi/települési működési modellt érintő tervezett változtatások.....	322
6. Cselekvési terv.....	323
6.1. Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése.....	323
6.2. Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása.....	327
6.3. Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	334
6.3.1. Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező városi egyedi projektek térségi kihatással	334
6.3.2. Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)	351
6.3.3. Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	375
6.4. Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	378
6.4.1. Zöld átállás menterend.....	378
6.4.1.1. Előkészítés	381
6.4.1.2. Zöld átállási célok megfogalmazása és rendszerezése	386
6.4.1.3. A zöld átállás kidolgozásának ütemezése.....	392
6.4.1.4. Zöld finanszírozási keretrendszer	393
6.4.2. Digitális átállás menetrend.....	397
6.4.2.1. Előkészítés	397
6.4.2.2. A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása	404
7. Finanszírozási terv	406
7.1. Elérhető és bevonható források számbavétele.....	406
7.1.1. Aktorok, meghatározó szereplők	408
7.1.2. Kitekintés.....	409
7.1.3. Egyéb kötöttségek és lehetőségek	410
7.2. Lehetséges üzleti modell bemutatása	411
7.2.1. Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve	411
7.2.2. A finanszírozási terv összefoglalója	412
7.3. Fenntartható üzemeltetés.....	413
7.4. Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	413
8. Mellékletek.....	414

8.1. Antiszegregációs Terv	414
8.2. Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása	414
8.2.1. Lakossági felmérés.....	414
8.2.2. Intézményi/ szervezeti felmérés	423
8.3. Finanszírozási tervtábla beavatkozásokként.....	432
8.4. Működési térkép	432
8.5. Stratégia építő workshop emlékeztető	433
8.6. A járást érintő klímastratégiák célrendszere.....	434
8.7. A járás pályázatai 2014-2020 közötti Eu-s fejlesztési időszakban.....	438
8.8. Gyula Egyedi tájértékek.....	450
8.9. A járási településeken a kerékpártárolók az alábbi helyeken találhatóak:	458

Ábrajegyzék

1. ábra: Gyulai járás fekvése (Forrás: Google).....	24
2. ábra: Stratégiai térkapcsolatok (Forrás: OFTK 2.0).....	24
3. ábra: A legközelebbi gyorsforgalmi csomópont közötti elérhetőségi ideje a leggyorsabb úton (Forrás: TeIR/GEOX Kft.).....	25
4. ábra: Egy hektár szántó föld átlagárának országos átlagtól való eltérése a határ menti járásokban (Forrás: Tér-kép, 2019, KSH).....	25
5. ábra: A kereskedelmi és üzleti célú egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma és a legnagyobb forgalmat lebonyolító 15 település, 2019 (Forrás: Tér-kép, KSH, 2019)	25
6. ábra: OTrT térszerkezeti terve.....	43
7. ábra: Ökológiai hálózat övezete; Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete.....	44
8. ábra: Erdők övezete; Világörökségi és világörökségi várományos terület által érintett települések övezete	47
9. ábra: Honvédelmi és katonai célú terület övezete (nem érinti)	48
10. ábra: Jó termőhelyi adottságú szántók övezete; Erdőtelepítésre javasolt terület övezete.....	49
11. ábra: Tájképvédelmi terület övezete; Víztisztaság-védelmi terület övezete	50
12. ábra: Nagyvízi meder övezete; VTT tározók övezete (nem érinti)	51
13. ábra: BMTTrT térszerkezeti tervlapja	52
14. ábra: Ökológiai hálózat övezete; Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete.....	55
15. ábra: Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt terület övezete; Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete	55
16. ábra: Honvédelmi és katonai célú terület övezet; Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	56
17. ábra: Tájképvédelmi terület övezete; Víztisztaság-védelmi terület övezete	56
18. ábra: Nagyvízi meder övezete	57
19. ábra: Ásványi nyersanyag vagyontöredék övezete; Rendszeresen belvízjárta terület övezete	58
20. ábra: Tanyás területek övezet; Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	59
21. ábra: Kiemelt turisztikai terület övezet; Együtt tervezésre javasolt térség övezet.....	61
22. ábra: Gyula járás települései és környező települések közigazgatási határai.....	62
23. ábra: Békéscsaba Területszerkezeti terve 2006, hatályos 2021-ben forrás: bekescsaba.hu.....	63
24. ábra: Doboz Településrendezési Terve 2008, hatályos 2021. forrás: doboz.hu	64
25. ábra: A Gyulai járás településeinek népességváltozása 2011-2020 (Forrás: TeIR/KSH Népszámlálás/TSTAR).....	65
26. ábra: A Gyulai járás településeinek természetes fogyása 2020 (Forrás: TeIR/KSH TSTAR).....	66
27. ábra: A Gyulai járás településeinek vándorlási egyenleg-változása 2011-2020 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR).....	66
28. ábra: A Gyulai járás településeinek korösszetétele, 2020 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)	67
29. ábra: A Gyulai járás 2011 és 2016 évi összehasonlító adatai (Forrás: TeIR/KSH/Népszámlálás 2011, Mikrocenzus 2016)	68
30. ábra: Elek település foglalkoztatottjainak foglalkoztatottsági főcsoportonkénti besorolása, 2019 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR).....	69
31. ábra: Gyula, Kétegyháza és Lőkősháza foglalkoztatottjainak foglalkoztatottsági főcsoportonkénti besorolása, 2019 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)	69
32. ábra: Lakónépességre jutó belföldi jövedelem alakulása, 2010-2019 között (Forrás: TeIR/NAV)..	70
33. ábra: Lakónépességre jutó SZJA alapot képező jövedelem a Gyulai járás településeiben, 2019 (Forrás: TeIR/NAV).....	70

34. ábra: SZJA adófizetők aránya foglalkoztatási formák szerint a Gyulai járás településeiben, 2019 % (Forrás: TeIR/NAV).....	71
35. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma 2019. (forrás: TEIR).....	74
36. ábra: Óvodai gyerekcsoportok száma 2019 (forrás: TEIR)	75
37. ábra: Óvodába beírt gyermekek számának változása Gyula járásban 2010-2019 (Forrás: TEIR) ...	76
38. ábra: Általános iskolai tanulók száma nappali oktatásban (Forrás: TEIR)	80
39. ábra: Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya nappali oktatásban (Forrás: TEIR)	80
40. ábra: Középiskolai tanulók számának változása Gyula járásban 2001-2019 (Forrás: TEIR)	84
41. ábra: Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya nappali oktatásban (Forrás: TEIR)	85
42. ábra: Háziorvosok ezer fő lakosra vetített betegforgalma 2019 (Forrás: TEIR)	88
43. ábra: Háziorvosok ezer főre vetített betegforgalmának változása, Gyula járás és összehasonlító adatok - 2010-2019 (Forrás: TEIR).....	89
44. ábra: Egy háziorvosra jutó lakosok számának változása 2001-2020 (forrás: TEIR)	89
45. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak (Forrás: TEIR)	90
46. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma Gyulai járásban (Forrás: TEIR)	91
47. ábra: Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (Forrás: TEIR).....	93
48. ábra: Bruttó hozzáadott érték (GVA) növekedési üteme Békés Megye járásai esetében a 2015 és 2019 közötti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	97
49. ábra: Egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) szerinti rangsor 2019-ben (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	97
50. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft), 2010-2019. (Forrás: TEIR)	99
51. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft), 2019. (Forrás: TEIR)	99
52. ábra: Regisztrált és működő társaságok száma nemzetgazdasági áganként 2019-ben (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	100
53. ábra: Működő társaságok arányának változása nemzetgazdasági ágazonként a 2014-2019 közötti időszakban a járásban (forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	102
54. ábra: Nettó értékesítési árbevétel megoszlása nemzetgazdasági ágazonként (forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	103
55. ábra: Vendégek (fő) és vendégéjszakák (db) száma a kereskedelmi szálláshelyeken, 2010-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés	105
56. ábra: Társas és egyéni vállalkozások aránya Gyulai járásban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	106
57. ábra: Vállalkozások főbb mutatói a Gyulai járásban (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	108
58. ábra: Új és megszűnt valódi vállalkozások aránya (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	108
59. ábra A túlélő vállalkozások aránya (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	109
60. ábra: Lehívott támogatások nagyságrendi megoszlása a járásban 2014 és 2020 között (forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)	110
61. ábra: Békés Megye járásszékhelyeinek életminőség indexe 2012 és 2018 évi adatok alapján (forrás: HÉTFA Kutatóintézet)	112
62. ábra: Békés megyei járásszékhelyek átlagos ingatlanárjai 2021 decemberében (Forrás: ingatlanet.hu).....	112
63. ábra: Várostérségbe tartozó települések i lakásárainak változása 2012-2021 között Forrás: ingatlanet.hu alapján saját szerkesztés.....	113
64. ábra: Gyulai járás lakásállományának változása 2001-2020 között (Forrás: KSH)	113

65. ábra: Épített lakások és kiadott építési engedélyek száma 2012-2020 között a járásban (Forrás: KSH)	114
66. ábra: Gyula Város Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai	116
67. ábra: Elek Város Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai).....	117
68. ábra: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2016-2020. (Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai)	118
69. ábra: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai	120
70. ábra: A nyilvántartott, 180 napja és egy éven túl álláskeresők száma (fő), 2010-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés	123
71. ábra: Közfoglalkoztatottak száma (fő), 2017-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés.....	124
72. ábra: Gyulai járás kistájai (forrás: MAROSI S. és SOMOGYI S. (szerk., 1990): Magyarország kistájainak katasztere I-II. MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 1023 old.).....	134
73. ábra: Gyulai járás vízrajza (Forrás: VGT)	135
74. ábra: A gyulai vár ostroma 1566-ban (forrás:wikipedia.hu)	137
75. ábra: Gyulai járás az első (1782–1785) és a második (1819–1869) katonai felmérés szerint (Forrás: https://maps.arcanum.com/hu)	138
76. ábra: Gyulai járás a Habsburg Birodalom (1869-1887) - Harmadik Katonai Felmérése (1:25000) és Magyarország Általános térképe (1910) szerint (Forrás:	139
77. ábra: Felszínborítottság a Gyula járás területén (Forrás: saját szerkesztés az Ökoszisztéma alaptérkép alapján)	141
78. ábra: Felszínborítás típusok arányai (Forrás: az elemzés az Ökoszisztéma-alaptérkép felhasználásával készült, Agrárminisztérium 2019 (KEHOP-430-VEKOP-15-2016-00001).....	142
79. ábra: Területhasználatváltozás 1990-2018 között (Forrás Corine Land Cover Change adatbázis alapján saját szerkesztés)	143
80. ábra: Nemzetközi és országos jelentőségű természetvédelmi területek (Forrás: termeszetvedelem.hu adatai alapján saját szerkesztés).....	146
81. ábra: Ex lege védett kunhalmok és szikes tavak (Forrás: http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu).....	148
82. ábra: Az egy főre jutó önkormányzati tulajdonban lévő zöldterületek (TeIR adatok alapján saját szerkesztés)	152
83. ábra Gyula belterületi és a Városerdő zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés).....	155
84. ábra Elek belterületi zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés)	156
85. ábra Kétegyháza belterületi zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés)	157
86. ábra: Gyula járás lakásállománya a lakások építési éve szerint (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés).....	159
87. ábra Épületek falazat szerint Gyula városban (2011) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	159
88. ábra A lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása a gyulai járásban (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	160
89. ábra Újonnan épített lakásállomány az éves lakásállomány százalékában (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	161

90. ábra Újonnan épített üdülőegységek és lakások lakásforma szerint a gyulai járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	162
91. ábra: Alacsony komfortfokozatú lakások aránya Gyula járásban 2011 (Forrás: TEIR)	164
92. ábra: Gyula város helyi területi védelemben részesülő városrészei	165
93. ábra: Gyula, József szanatórium	167
94. ábra: Elek, Malom épület	169
95. ábra: Kétegyháza, vasútállomás	169
96. ábra: Lőkösháza, Posta épület	170
97. ábra: Lőkösháza, templom	171
98. ábra: Gyulai járás hálózata és hálózati kapcsolatai (Forrás: saját szerkesztés)	174
99. ábra: Közúthálózaton megjelenő forgalomnagyságok - átlagos napi forgalom (E/napi) (Forrás: KIRA, saját szerkesztés)	178
100. ábra: Gyulai járás településeinek közúthálózata (Forrás: településszerkezeti tervek, saját szerkesztés)	179
101. ábra: Kiépített és kiépítetlen belterületi önkormányzati utak megoszlása 2017-ben (Forrás: TeIR, Magyar Közút)	180
102. ábra: Közúti baleseti mortalitás alakulás 2005-2020 között (Forrás: KSH)	181
103. ábra: Gyulai járásban és településein 2011-2021 között történt közúti balesetek területi eloszlása a súlyosság szerint (Forrás: Web-Bal adatbázis, térképi háttér: OpenStreetMap).....	182
<u>_Toc126327829</u>	
105. ábra: Közösségi közlekedés hétköznapi és hétvégi kínálati térképe (Forrás: MÁV, Volánbusz, saját szerkesztés)	185
106. ábra: Gyulai járásban a közösségi közlekedési megállók által kiszolgált szűkebb területek (Lila: vasút (500 m), kék: autóbusz (300 m) - saját szerkesztés, háttér openstreetmap)	186
107. ábra: Gyulai járásban a közösségi közlekedési megállók által kiszolgált tágabb területek (Lila: vasút (1000 m), kék: autóbusz (500 m) - saját szerkesztés, háttér openstreetmap)	187
108. ábra: A járás és településeinek kerékpárforgalmi hálózata (Forrás: saját szerkesztés)	192
109. ábra: Gyula fizetős várakozási övezeti, valamint a parkolóautomaták elhelyezkedése (Forrás: Gyula Parkolófejlesztési tanulmánya, 2018)	193
110. ábra: Vízhálózatba kötött lakások aránya (%) 2014-2019 Forrás: TeIR.....	194
111. ábra Felszín alatti vízbázis védőterületek Gyula Járás és környezetében (Forrás: http://web.okir.hu/map/?config=BASE&lang=hu)	196
112. ábra Vízbázisok klíma-érzékenységi kategóriái és klímaérzékenységük mértéke. Forrás: MBFSZ NATÉR (https://map.mbfisz.gov.hu/nater/)	196
113. ábra Kétegyháza, Elek és Lőkösháza víziközmű ellátása (forrás: KÖVIZIG)	197
114. ábra A közcsontra hálózatba bekötött lakások aránya (%) 2014-2019 Forrás: TeIR.....	198
115. ábra: Nitrogén-dioxid (NO ₂) koncentráció alakulása 2011-2020 között a Hajdú-Bihar és Békés Megyei Kormányhivatal területén (Forrás:OKIR-LAIR).....	211
116. ábra: Az első 10 legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátók és azok változása 2015-2019 között (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés).....	212
117. ábra: Éves szén-dioxid kibocsátás változásának alakulása 2015-2019 között (t/év) (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)	212
118. ábra: Gyulai járás – elszállított hulladék mennyisége (tonna/év) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	215
119. ábra: Gyulai járás egy lakosra jutó hulladék mennyisége (kg/év/fő) 2015-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	216

120. ábra: Remetei ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv).....	219
121. ábra: Gyulai ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv).....	220
122. ábra: Gyulai ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv).....	221
123. ábra: Árvízvédelmi országos létesítmények (Forrás: OTTr).....	223
124. ábra: Tipikus békés megyei „klímacsík”, amely a Dél-alföldi területek melegedését mutatja 1908-2018 között.(forrás met.hu).....	229
125. ábra: Hőhullámos napok (napi középhőmérséklet> 25 °C) számának változása 1981-2020-as időszakban (forrás: www.met.hu).....	230
126. ábra: Gyula burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)	232
127. ábra: Kétegyháza és Elek burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)	233
128. ábra: Lőkösháza burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)	233
129. ábra: Békés megye településhálózata (Forrás: Békés megyei Területrendezési terv).....	235
130. ábra: Békés megye stratégiai térstruktúrája (Forrás: Békés megyei Területrendezési terv).....	237
131. ábra: Gyula fejlesztési akcióterületei	327
132. ábra: Kétegyháza fejlesztési akcióterületei	328
133. ábra: Elek fejlesztési akcióterületei	331
134. ábra: Lőkösháza fejlesztési akcióterületei.....	332
135. ábra: Gyula járás települései közötti hálózatosodást segítő fejlesztési tervek.....	333
136. ábra: Megítélt támogatások megoszlása a támogatott jogállása szerint.....	408

Táblázatjegyzék

1. táblázat: OTTr országos övezetek érintettsége	44
2. táblázat: Országos és megyei területfelhasználási kategóriák érintettsége a BMTTr-ben	52
3. táblázat: A járást érintő területrendezési övezetek	54
4. táblázat: A lakónépesség közelmúltban történt korcsoportok szerinti változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	72
5. táblázat: Óvodáskorúak számának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	74
6. táblázat: Óvodai férőhelyek változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	74
7. táblázat: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	75
8. táblázat: Gyula óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	77
9. táblázat: Elek óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	78
10. táblázat: Kétegyháza óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	78
11. táblázat: Lőkösháza óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	79
12. táblázat: Általános iskolai tanulók száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	79

13. táblázat: Gyula általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	81
14. táblázat: Elek általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	82
15. táblázat: Kétegyháza általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	82
16. táblázat: Lőkösháza általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	83
17. táblázat: Középiskolai tanulók száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	84
18. táblázat: Más településről bejárók (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	85
19. táblázat: Gyula járás középiskolai intézményei (Forrás: önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés)	86
20. táblázat: Orvosi ellátás (Forrás: önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés)	88
21. táblázat: Egy bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma : Forrás: TEIR, 2021	91
22. táblázat: Idősek szociális ellátó intézményei Gyulán	93
23. táblázat: Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekejélési Intézmény egységei és ellátott feladatai Eleken, Kétegyházán és Lőkösházán	94
24. táblázat: A GVA megoszlási aránya a gyulai járás települései között 2014 és 2019 közti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	98
25. táblázat: Működő társaságok számának változása nemzetgazdasági ágazatonként a 2014-2019 közötti időszakban a gyulai várostérségben és a Békés megyei járásokban (forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	101
26. táblázat: Gyulai járás gazdasági szektorainak összefoglaló adatai (2020) (forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	102
27. táblázat: Működő vállalkozások összetétele (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	107
28. táblázat: Lehívott fejlesztési támogatások nagysága, illetve aránya a járásban 2014 és 2020 között (forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés).....	110
29. táblázat: Gyula Város Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2015-2020. (Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai).....	115
30. táblázat: Gyula Város Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2015-2020. (Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai).....	115
31. táblázat: Elek Város Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai).....	116
32. táblázat: Elek Város Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai).....	117
33. táblázat: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2016-2020. Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai	118
34. táblázat: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2016-2020. (Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai)	118
35. táblázat: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai.....	119
36. táblázat:Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai.....	120
37. táblázat: Gyula város Önkormányzatának villamos energia fogyasztása 2016-2020 között (forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)	125
38. táblázat: Gyula Város Önkormányzat egyes épületeinek földgáz fogyasztása:	126
39. táblázat: Az önkormányzatok gazdasági társaságai	128

40. táblázat: A Gyulai járás óvodai feladatellátási intézményei és telephelyeik. (Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés, 2021. szeptember)	130
41. táblázat: Alapfokú oktatási intézmények a Gyulai járásban. Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés.....	131
42. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és kollégiumok a Gyulai járásban. (Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés)	131
43. táblázat: Natura 2000 területek (Forrás: természetvedelem.hu alapján saját szerkesztés).....	144
44. táblázat: Országos jelentőségű természetvédelmi területek (Forrás: természetvedelem.hu alapján saját szerkesztés).....	145
45. táblázat: Ex lege kunhalmok (Forrás: http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu alapján saját szerkesztés)	147
46. táblázat: Ex lege szikes tavak (Forrás: http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu alapján saját szerkesztés)	147
47. táblázat: Gyula helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)	149
48. táblázat: Kétegyháza helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)	150
49. táblázat: Lőkösháza helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)	150
50. táblázat: Az önkormányzati tulajdonú összes zöldterület kiterjedésének változása 2010-2019 között (Forrás: TeIR)	153
51. táblázat: A lakásállomány változása Gyula járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés).....	160
52. táblázat: Újonnan épült lakások Gyula járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	161
53. táblázat: Ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	163
54. táblázat: Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	163
55. táblázat: 100 lakásra jutó gázfogyasztók száma Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)	163
56. táblázat: A villamos hálózatba kapcsolt lakások aránya az összes fogyasztó arányában (TeIR, T-MER)	200
57. táblázat: A földgázzal ellátott és a teljes lakásállomány aránya (%) (forrás: T-MER).....	200
58. táblázat: Internet előfizetések száma (Forrás: TEIR)	201
59. táblázat: Kábeltelevízió előfizetések száma (Forrás: TEIR).....	202
60. táblázat: Felszíni víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	204
61. táblázat: Felszín alatti víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	204
62. táblázat: Ipari szennyvízterhelés (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	205
63. táblázat: Kommunális szennyvízterhelés (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	206
64. táblázat: Szennyvízelvezetési agglomerációk (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	206

65. táblázat: Települési diffúz terhelés (Forrás: VGT3 2018, Települési Szennyvízelvezetési Információs Rendszer - Települési diffúz szennyezés becsléséhez felhasznált adatok).....	207
66. táblázat: Nagy létszámú állattartó telepek száma (Forrás: VGT3 2018, http://geoportal.vizugy.hu/vizgyujtogazd03/).....	207
67. táblázat: Szennyezőanyag-kibocsátó (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2016-2018), https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149).....	208
68. táblázat: Működő bánya (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	209
69. táblázat: Meddőhányók és zagy tározók (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	209
70. táblázat: Felszíni és felszín alatti víztestek állapota (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	210
71. táblázat: Felszín alatti víztestek (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	210
72. táblázat: Fehér-Körös mértékadó árvízszintjei (Forrás: 1. melléklet a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelethez)	221
73. táblázat: Fekete-Körös mértékadó árvízszintek (Forrás: 1. melléklet a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelethez)	222
74. táblázat: Gyula város körtöltés kiépítési adatai (Forrás: Gyula Településrendezési Terv megalapozó vizsgálata)	224
75. táblázat: Hatályos kutatási területet és bányatelkeket (Forrás: MBFsz adatai alapján saját szerkesztés)	227
76. táblázat: A burkolt felületek aránya a járás egész területén és az egyes települések belterületein belül (Forrás: COPERNICUS HRL adatok 2018 alapján saját szerkesztés).....	231
77. táblázat: Belterületen belüli területhasználati arányok (Forrás: NÖSZTÉP alaptérkép alapján saját szerkesztés)	234
78. táblázat: Gyula járás településeinek irányítási struktúrája	275
79. táblázat: Települési működési szervezetek	281
80. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-prosperáló járás	284
81. táblázat: Kockázatok és lehetőségek zöldülő járás	285
82. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-megtartó járás.....	286
83. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-digitális járás	286
84. táblázat: Kockázatok és lehetőségek kiszolgáló járás	287
85. táblázat: Kitétségi mátrix	291
86. táblázat: Felkészültségi mátrix	293
87. táblázat: Stratégiai célrendszer várostársági leképezése.....	300
88. táblázat: Intézkedések és beavatkozások.....	305
89. táblázat: Reziliens járás	308
90. táblázat: 2021-2027 közötti időszak Európai Unió kohéziós politikájának prioritásaival való kapcsolat.....	312
91. táblázat: OFTK-val való kapcsolat.....	313
92. táblázat: Békés Megye Településfejlesztési Konceptióval való kapcsolat	315
93. táblázat: FVS megvalósulása során mért hatásindikátorok	318
94. táblázat: FVS szintű egységes indikátorok.....	319
95. táblázat: Gyula 2021-2027 között tervezett projektek	328
96. táblázat: Kértegyháza 2021-2027 között tervezett fejlesztései	329
97. táblázat: Elek 2021-2027 között tervezett fejlesztése	330

98. táblázat: Lőkösháza 2021-2027 között tervezett fejlesztései	333
99. táblázat: Járás 2021-2027 között tervezett hálózatos projektjei	334
100. táblázat: Az önkormányzatok jellegzetes éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásai	384
101. táblázat: FVS célrendszerének és az EU Taxonómia közötti kapcsolat	387
102. táblázat: zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása	391
103. táblázat: Zöld átállási menetrend javasolt lépései	393
104. táblázat: Zöld átállás indikátorai	396
105. táblázat: Digitális átállási célok és az FVS közötti kapcsolat.....	404
106. táblázat: Digitális fejlesztések beavatkozási területei.....	405
107. táblázat: Digitális átállási menetrend.....	405
108. táblázat: 2014-2020 időszak közötti Békés megyei ágazati operatív program források.....	407
109. táblázat: 2014-2020 között a Gyulai járásban megvalósult fejlesztések.....	407
110. táblázat: Allokációs becslés a Gyulai járásra 2021-2027	409
111. táblázat: Allokációs becslés a Gyulai járás településeire 2021-2027	409
112. táblázat: Jelen ismeretek alapján becsülhető összes fejlesztési forrás.....	410
114. táblázat: Forrástérkép	411
115. táblázat: TVP-ben rögzített forráskeretek és igények.....	413

1. A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

1.1. Partnerek definiálása

A Gyulai járás gazdaságát, a társadalmi kohéziót és az elérhető szolgáltatások színvonalát befolyásolja az állampolgárok egyéni és közösségi aktivitása. A tervezett fejlesztési elképzelések megvalósítását segítik, ha a helyi szereplők, döntéshozók és a megvalósításban résztvevő intézmények, szervezetek és gazdasági szereplők már a tervezés korai szakaszában részt vesznek a közös célok kialakításában. Alábbiakban azokra az érintett célcsoportokra térünk ki, akik szervesen hozzájárulhatnak a tervezési folyamathoz, és akik a tervezett fejlesztések várható hatásainak közvetlen viselői.

1. célcsoport:

Lakosság	Magyarországon egyelőre a részvételi tervezés tudatos gyakorlatáról elvétve lehet beszélni. A lakosság bevonása a helyi fejlesztésekbe sok esetben nehézkes, hosszadalmas egyeztetést igényel, azonban nagyobb felelősségérzetet vált ki az állampolgároknál, emellett erősíti a helyi identitást, javítja a helyi lakosság összetartását, a társadalmi kapcsolatokat minőségét.
Civil szervezetek	A civil szféra szerepe Európa-szerte egyre nagyobb a városok fejlesztésében. Ma már jelentős részük inkább működtető, fenntartó, fejlesztő szerepeket épített ki, például a kulturális intézményrendszer, a helyi társadalmi szolgáltatások fenntartásába érdemes őket bevonni, amelyben rendszerint aktív és hatékony részt tudnak vállalni.
Gazdasági szervezetek	A gazdaság területén a településeken megvalósított integrált fejlesztések elsősorban nagyvállalatokhoz gazdasági társaságokhoz kötődnek. A Gyulai járásban azonban a kis- és középvállalkozásoknak jelentős súlya van a gazdaságban, akik abban érdekeltek, hogy a helyiek számára biztosítsák a termékeket és szolgáltatásokat.
Vallási közösségek	Az azonos hivatáson vagy a foglalkozástól függetlenül sajátos érdekek, értékek mentén szerveződő vallási közösségek, vallási körök megismerése és aktivitása is rendkívül fontos lehet a közösségi fejlesztésben.

Bevonás célja:

Tájékoztatás

A település társadalma és közösségei megismerik a tervezés mandátumát, céljait, folyamatának főbb lépéseit, különös tekintettel a részvételi lehetőségekre.

Aktivizálás

A tervezési fázisban – a vizsgálati megalapozáshoz - elindult a lakosság kérdőíves felmérése, amely elsődleges célja, a városi szolgáltatásokkal való elégedettség és a helyi digitális kompetenciák felmérése. Az online kérdőíveket, eddig a járásban élő 37 848 fő közül 411 fő (1%) töltötte ki. A tervezés további szakaszában a kérdőíves felmérés folytatódik, a továbbra is elérhető online felmérés mellett, az internetet nem használó célcsoportok elérése is fontos feladat. (7.2.1. fejezet)

Véleményezés

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia egyeztetési változata elérhető lesz a települések internetes és közösségi média felületen, valamint célzott – lakossági, civil, gazdasági, egyházi – tájékoztató fórumok szervezését is tervezik az önkormányzatok. Ezek segítségével a tervezetre érkezett észrevételek kiegészítésével lehet véglegesíteni a stratégiát.

2. célcsoport: Állami közszolgáltatók, intézmények szomszédos települések

Közlekedési közszolgáltatók,
üzemeltetők

MÁV Zrt.
Volánbusz (helyközi járatok)
Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Állami intézmények

Gyulai Tankerületi Központ
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
Körös-Vidéki Vízügyi Igazgatóság
Alföldvíz Zrt.

Szomszédos
Önkormányzatok

Békés Megyei Önkormányzat
Békéscsaba Önkormányzata
Sarkad Önkormányzata
Doboz Önkormányzata
Szabadkígyós Önkormányzata
Medgyesegyháza Önkormányzata
Nagykamarás Önkormányzata
Kevermes Önkormányzata

Bevonás célja:

Speciális adatok gyűjtése

A részvételi helyzetfeltárás során fontos lépés a statisztikai adatok kiegészítése speciális adatokkal, amelyek a települések sajátos adottságait írják le. Ebben a város területén szolgáltató állami közszolgáltatók, szomszédos települések adatai és a külső partnerek által tervezett fejlesztések megismerése is fontos feladat.

Véleményezés

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia egyeztetési változatának hivatalos egyeztetése a szomszédos önkormányzatokkal és az állami közszolgáltatókkal segít a tervezett fejlesztések beágyazódásának vizsgálatában és az esetleges érdeklentétek feltárásában. Ezek segítségével a tervezetre érkezett észrevételek kiegészítésével lehet véglegesíteni a stratégiát.

3. célcsoport: önkormányzati dolgozók, közszolgáltatási intézmények és gazdasági társaságok

Polgármesteri Hivatalok
dolgozói

A részvételi helyzetfeltárás során fontos lépés a statisztikai adatok kiegészítése helyi adatokkal, amelyek a település sajátos adottságait írják le. Ebben a hivatal dolgozóinak segítsége, részvétele nélkülözhetetlen

Önkormányzati
Intézmények

Gyula Város Önkormányzatának Egészségügyi Alapellátási Intézménye
Mogyoróssy János Városi Könyvtár
Gyula Város Egyesített Óvodája
 Naplemente Idősek Otthona
 Védőnői Szolgálat Elek
 Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár
 Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat (Elek)
 Románvárosi Óvoda
 Németsvárosi Óvoda
 Magvető Református Általános Iskola és Óvoda
 Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium
 Elek Város Óvoda-Bölcsőde
 Kétegyházi Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda
 Kétegyházi Napsugár Óvoda
 Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde

Önkormányzati
tulajdonú gazdasági
társaságok

Gyulasport **Sportlétesítményeket Működtető, Utánpótlás Nevelő Sportiskola, Sportszervező és Szolgáltató** Nonprofit Kft.
 Gyulakonyha Nonprofit Kft.
 Eleki Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft.
 Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft.
 Gyulai Várfürdő **Fürdő- és Gyógy-szolgáltató** Kft.
 Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft.
 Gyulai Várszínház Nonprofit Kft.
Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft
GYULAI HÍRLAP Kiadó és Hírlapterjesztő Nkft
Gyulakonyha Élelmezési,
Kereskedelmi és Szolgáltató Nkft
Gyulahús Kft

Bevonás célja:

Speciális adatok gyűjtése

A részvételi helyzetfeltárás során fontos lépés a statisztikai adatok kiegészítése speciális adatokkal, amelyek a települések sajátos adottságait írják le. Ebben a város területén működő intézmények és önkormányzati gazdasági társaságok dolgozó, valamint a polgármesteri hivatal dolgozói segíthetnek. Számukra készült a digitális kompetenciákat és felszereltséget felmérő intézményi kérdőív, amelyet eddig 20 intézmény töltött ki. (7.2.2. fejezet) A stratégia végrehajtásának biztosítéka, hogy a végrehajtásban részt vevő intézmények, hivatalok és gazdasági társaságok képviselői részt vegyenek a tervezési folyamatban, ezért már a tervezés korai szakaszában egyeztetéseket folytattunk ezekkel a szereplőkkel.

4. célcsoport: Belső munkacsoport, döntéshozók

Belső munkacsoport, a tervezési folyamat támogatói	Dr. Görgényi Ernő	polgármester
	Kónya István	alpolgármester
	Dr. Csige Gábor	jegyző
	Dr. Tímár Andrea	aljegyző
	Szilágyi Nóra	kabinetvezető
	Szelezsán György	polgármester
	Rákócziné Tripon Emese	polgármester
	Szűcsné Gergely Györgyi	polgármester

Bevonás célja:

Tervezés támogatása

A tervezés menetét felügyelő munkacsoport, amelynek célja a tervezési folyamat operatív irányítása, a szükséges gyors adatátadási, kommunikációs és döntési feladatok elvégzése. A döntéshozók elképzeléseinek, céljainak megismerése adja a tervezés alapját

Döntéshozás

A stratégiai tervezés az a terület, amely a legmagasabb szintű és legintenzívebb részvételt teszi indokolttá, hiszen itt dől el, hogy a helyi érintettek a tapasztalataik közreadása során elkötelezettjeivé válnak-e a helyi fejlesztési folyamatoknak, és a problémamegoldás kapcsán itt jöhetnek létre olyan együttműködések, amelyek sikeres fejlődési pályára segítik a járást. A stratégia céljainak minél pontosabb és helyspecifikusabb megfogalmazása adja meg a tervek realitását, egyediségét.

1.2. Partnerségi akciók és azok tartalma

Fókuszcsoportos megbeszélések, mélyinterjúk

Fontos, hogy a megalapozó munkarész összeállítását megelőzően a részvételi tervezési folyamat már elinduljon, a tervezői munkával párhuzamosan pedig a helyi szereplők is kezdjenek gondolkodni a település helyzetén elsősorban azáltal, hogy saját mindennapi munkájuk során megtapasztalják problémákat, kérdéseket és fejlesztési igényeket becsatornázzák a stratégiába. A fókuszcsoportos megbeszélések keretében az adott kérdések megválaszolására 2 fókuszcsoportos megbeszélést szerveztünk, a beszélgetés fő célja, hogy közösen készítsük el a járás swot elemzését és fogalmazzuk meg a stratégiai célrendszert. A meghívott érintettek így egymással is kapcsolatba kerülnek, és az egymás közti beszélgetéseikből számos érzékeny információ vagy akár konfliktus kerülhet felszínre. Fontos szempont az is, hogy a bevont szereplők elköteleződése általában a közösen végzett helyzetelemzés során erősödik meg, mert itt alakul ki egy olyan közös megértése a helyzetnek, amely össze tudja kötni az érintetteket. A harmadik esemény során a tervezett projektek, akcióterületek közös megfogalmazása történt meg.

bevonási szint: Interaktív részvétel, személyes megbeszélés, egyeztetés (partnerség)

kommunikációs csatorna: online, interaktív részvételt biztosító rendezvény, személyes

célcsoport: 3., 4. célcsoport

eddig megvalósított események:

- vizsgálati dokumentumot megalapozó problémafeltárás: 2021 december 14-15.,
- közös workshop SWOT analízis és célpiramis elemzés: 2022.február 15., (8.5. fejezet)
- akcióterületi lehatárolás, tervezett projektek, személyes mélyinterjú: 2022. február 22-23.

Online kérdőívek

A helyi részvételen alapuló helyzetfeltárás kulcsa, hogy változatos eszközökkel minél több, különböző háttérű érintett körében tárjuk fel a helyi tudást, s ennek során minél több információt szerezzünk az érintettek konkrét érdekeiről, igényeiről, kezdeményezéseiről, a problémákkal, trendekkel kapcsolatos benyomásaikról. A tervezés elején az érintettek véleményének, problémáinak felmérését a kérdőíves felmérések jól szolgálják.

bevonási szint: részvétel információszolgáltatáson keresztül

kommunikációs csatorna: online (honlapon, szociális média felületek)

célcsoport: 1., 3. célcsoport

eddig eredmények: kérdőívek közzététele: február 10-től

Lakossági kérdőív (2022.02.24-ig) – 411 fő (8.2.1. fejezet)

Intézményi kérdőív (2022.02.24-ig) – 20 db (8.2.2. fejezet)

Városi tájékoztató fórum

Az elkészült FVS egyeztetési anyagának bemutatására célszerű a városi szereplőknek egy tájékoztató fórumot tartani, ahol az érintettek megismerhetik röviden a keretinformációkat, és amelyek szükségesek ahhoz, hogy minél pontosabban értsék a döntés vagy tervezés körülményeit és céljait. Ezután be kell mutatni a terveket, lehetőleg értelmezve, hogy milyen szempontok mérlegelésével alakult ki a prezentált állapot, majd lehetőséget adni a visszacsatolásra.

bevonási szint: tájékoztatás

gyakoriság: egy alkalom

kommunikációs csatorna: online, interaktív részvételt biztosító rendezvény

célcsoport: 1.célcsoport

tervezett esemény

Általános, folyamatos tevékenységek:**a) Véleményezés**

A döntéshozóktól, a szakmai szervezetektől várt írásbeli véleményezés a megalapozó dokumentum és a stratégia egyeztetési anyagaihoz. A beérkezett vélemények alapján a stratégiai dokumentumok véglegesítése

bevonási szint: véleményezés

gyakoriság: helyzetelemzéshez és stratégiához köthetően

kommunikációs csatorna: írásos vélemények

célcsoport: 1., 2., 3. célcsoport

együttműködők: önkormányzat

b) Egyeztetés

A döntéshozókkal való kapcsolattartás

bevonási szint: interaktív részvétel (partnerség)

gyakoriság: helyzetelemzéshez és stratégiához köthetően

kommunikációs csatorna: személyes konzultáció

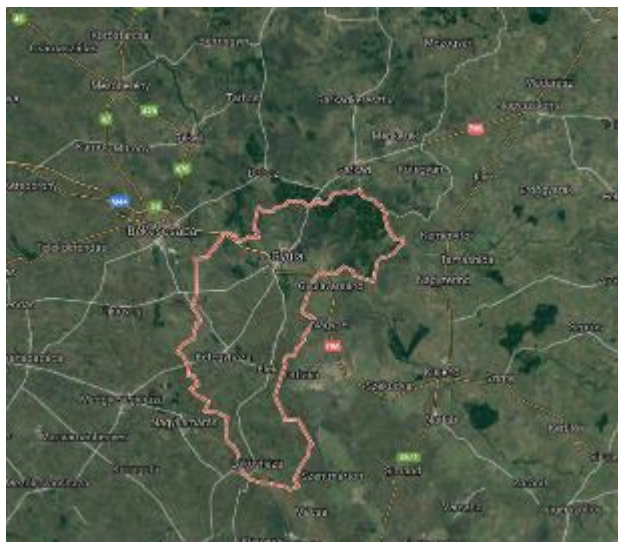
együttműködők: önkormányzat

2. Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

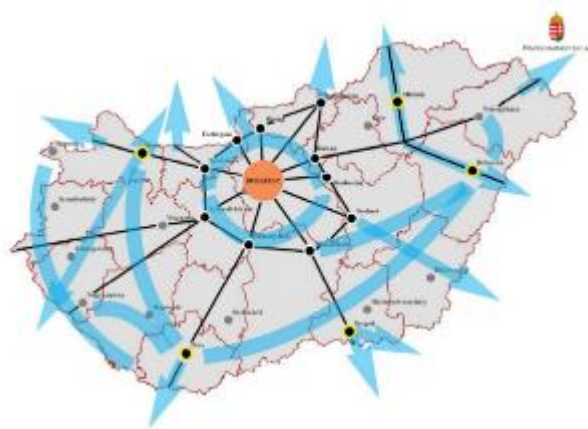
2.1. Helyzetfeltárás

2.1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

1. ábra: Gyulai járás fekvése (Forrás: Google)

A Gyulai járás Békés megye középső részének keleti oldalán fekszik, közvetlenül a román határ mentén (a járást 4 település – Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza – alkotja). Határmenti elhelyezkedéséből fakadó kettősség, hogy egyrészt az ország hagyományosan periférikus térségei közé tartozik, másrészt makroregionális térkapcsolatokba ágyazódik, szorosabb fejlesztési potenciállal a kárpát-medencei régió szorosabb infrastrukturális, gazdasági, társadalmi, valamint természeti és táji kapcsolatrendszer tekintetében. Az ország vérkeringésébe a Gyulán keresztülhaladó 44. sz főúttal kapcsolódik, míg a többi település csak mellékutakon elérhető.

2. ábra: Stratégiai térkapcsolatok (Forrás: OFTK 2.0)

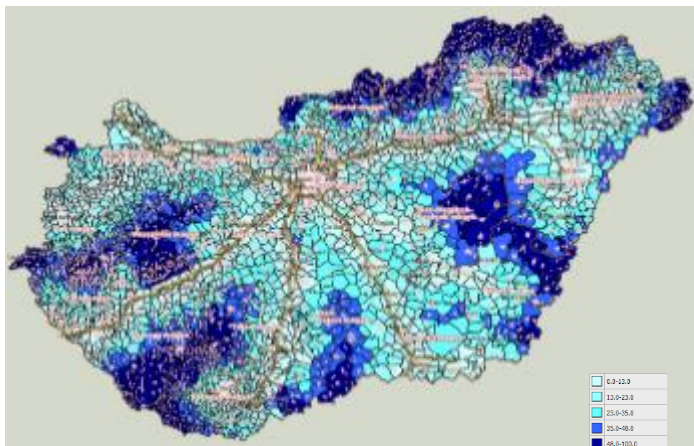
A járás e főúti összeköttetésnek köszönhetően az ország stratégiai térkapcsolatainak fontos tényezője, amelyen keresztül Magyarország, geostratégiai helyzetéből fakadóan érvényesítheti híd-szerepét, illetve erősíteni tudja a nemzeti összetartozást¹.

„Békéscsabának a Körös-menti vidékhez tartozó városokkal történő együttműködéssel, így Békés, Gyula, Mezőberény és Sarkad integrált fejlesztésével meg kell teremtenie az Arad és térségével párba helyezhető magyarországi fejlesztési pólust, amely a határon átnyúló gazdasági tér központját jelentheti.”

Az EU határon átnyúló térségi integrációját szolgálják a határ menti együttműködési programok, amelyek lehetőséget teremtenek a mesterségesen, adminisztratív módon elválasztott térségek közötti harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődésre, a periférikus fekvésből származó hátrányok kompenzálására. Ilyen programok az Interreg, továbbá az Európai Területi Társulások (ETT). Jelenleg települési szinten inkább testvérvárosi együttműködések vannak, illetve Eleknek és Lőkősházának léteznek kooperációi, azonban intézményi (kórházak közötti) szinten aktív tevékenység folyik.

¹ OFTK 2.0 egyeztetési változat, 2019

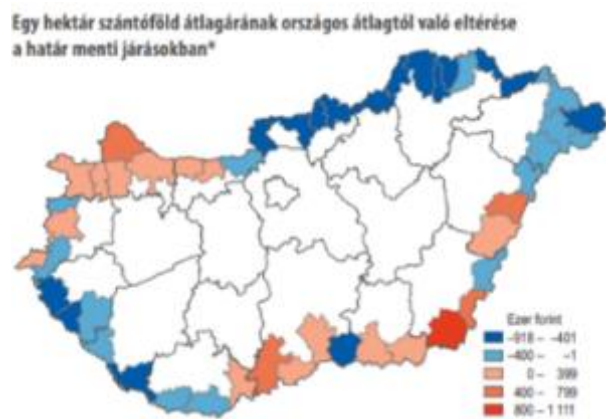

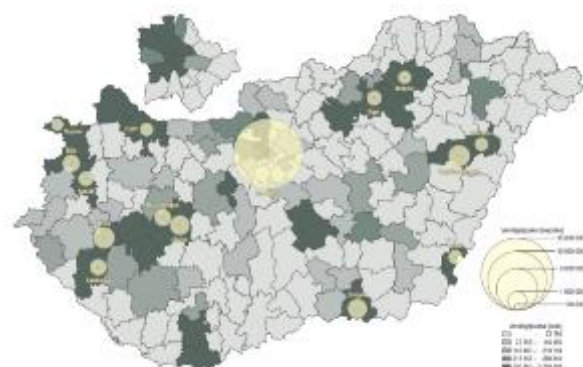
A települések átlagában a legközelebbi gyorsforgalmi csomópont közúti elérhetőségi ideje mintegy fél óra. A Gyulai járás települései kedvezőtlenebb helyzetben vannak. Az ország vérkeringésébe történő jobb bekapcsolódását fogja segíteni az épülő M44 gyorsforgalmi út befejezése.

3. ábra: A legközelebbi gyorsforgalmi csomópont közúti elérhetőségi ideje a leggyorsabb úton (Forrás: TeIR/GEOX Kft.)

A magyarországi településrendszer jellemző, legdinamikusabban fejlődő csoportosulásai az agglomerációk, agglomerálódó térségek és a településegységek, amelyek központi helyzetük révén közigazgatási, -szolgáltatási szerepkörük, munkahelyi kínálatuk révén vonzást gyakorolnak a környezetükre. Az Alföldön ilyen statisztikai térségbe sorolt nagy, tradicionális várostömörülés a Békéscsabai nagyvárosi településegységek, amelybe Békéscsaba, Békés, Csabaszabadi, Doboz, Murony, Sarkad, Szabadkígyós és Újkígyós mellett Gyula is tartozik. Ez a hazai településszerkezetben az egyetlen olyan, ahol a központ mellett két másik település – Békés és Gyula – társközponti funkciót lát el. A településegységek hazánk legmélyebben fekvő, majdnem tökéletes síkság, amely mezőgazdasági szempontból kedvező adottságokkal rendelkezik, ezen belül Gyulának és a hozzá tartozó járásnak is jelentős természeti vagyoneleme a föld. Itt a szántóföld egy hektárjának öt éves (2015-2019) átlagára jellemzően meghaladja az országosét (1441 ezer Ft/ha)².

4. ábra: Egy hektár szántóföld átlagárának országos átlagtól való eltérése a határ menti járásokban (Forrás: Tér-kép, 2019, KSH)

(Forrás: Tér-kép, KSH, 2019)

Másik, ugyancsak kiemelkedő természeti kincse a járásnak (Gyulának) a gyógy- és termálvíz, amely révén az országos gazdasági térben kimagasló teljesítményű a kereskedelmi és üzleti célú szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számában, ezzel az első 15 legnagyobb forgalmat lebonyolító település közé tartozik.

5. ábra: A kereskedelmi és üzleti célú egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma és a legnagyobb forgalmat lebonyolító 15 település, 2019

² Tér-kép, KSH, 2019

A településeggyüttesen belül Békéscsaba mellett Békés és Gyula, mint társközpontok dominanciája a többi településhez képest, intézményrendszerükben is tetten érhető. E három város, mint Középbékési-centrum, a megyei lakosság 40%-át tömöríti.

A Gyulai járásközpont és a járás települései között közigazgatási, közszolgáltatási, oktatási és egészségügyi, valamint gazdasági-foglalkoztatási területen napi funkcionális együttműködés jellemző. Bizonyos szerepköröket a Sarkadi járás települései felé is ellát, részben a szomszédos járás hiányos funkciói, részben tradíciók miatt. Foglalkoztatási jelentősége 2012-ben, a Gyulai Húskombinát felszámolását követően megingott, azonban a 2013 évi Gyulahús Kft. megalakulásával és az önkormányzat szerepvállalásával újjáéledt, a hagyományok bázisán.

A román határszakaszon fekvő Gyulai járás települései közül három (Gyula, Elek, Lőkösháza) közigazgatási határai megegyeznek az országhatárral. Az uniós csatlakozást követően megindultak és folyamatosan fejlődtek a határrégió kétirányú kapcsolatai³, amelyek a két ország aktuális kereslet-kínálati piaci pozíciójának függvényében hatottak egymásra. A határközeli romániai városok a kedvezőbb ingatlanárakra reagálva Magyarország felé kiterjesztették szuburbanizációs területeiket, míg Románia fejlett gazdasági területe (Arad), jelentős külföldi befektetőkkel és fejlődő iparágakkal vonzotta a magyarországi munkavállalókat. Az ingázók nagy részét a magyar határmenti településekre költöztek napi romániai munkabajjárása képviseli.

A mobilitás fejlődését a határon túli kedvezőtlen közlekedési viszonyok gátolják, a ritkán elhelyezkedő közúti határátkelők szűkítik a mozgásteret és a vasút funkciója is erősen korlátozott. Az ingázók döntően autóval közlekednek, de növekvő jelentősége van a távolsági buszjáratok is. Tervezett Ottlaka (Graniceri) és Elek közötti közúti határátkelőhely megnyitása.

A fenti folyamatoknak szerepe van úgy a települések (és így módon a járás) vándorlási különbözetének, népességszámának, továbbá a foglalkoztatottságának alakulására.

³ Ingázás a határ mentén, KSH, 2015 (<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/gyoringazas.pdf>)

2.1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Kon koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

2.1.2.1. Releváns uniós stratégiai dokumentumok

Kohéziós politika 2021 – 2027

A kohéziós politika célja a tagállamok és régiók „átfogó harmonikus fejlődésének” előmozdítása és támogatása. A kohéziós politika, amelyet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. cikke tartalmaz, a régiók közötti fejlettségi különbségek csökkentésével erősíti a gazdasági és társadalmi kohéziót. Középpontjában azok a kulcsterületek állnak, amelyek elősegítik, hogy az EU megfeleljen a 21. század kihívásainak, és versenyképes maradjon a világpiacra.

A kohéziós politika működési alapját a „kohéziós csomag” jelenti, ami a 2021-2027 fejlesztési időszakban az alábbi EU alapokat (pénzügyi eszközöket) foglalja magába, összesen 373 milliárd eurós költségvetéssel annak érdekében, hogy erősítsék az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját.

Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap és az Európai Szociális Alap Plusz, Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap, Igazságos Átmenet Alap, valamint pénzügyi szempontból a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, a Határigazgatási és Vízügyi és a Belső Biztonsági Alap.

Ebből Magyarország számára az első három alap bír igazán jelentőséggel, és a Gyulai járás fejlődésére is az ezen alapokon keresztül biztosított támogatás válhat fontossá.

Az **Európai Regionális Fejlesztési Alap** rendeltetése az Európai Unió belüli gazdasági és társadalmi kohézió erősítése a régiók közötti egyenlőtlenségek kiigazítása révén; az Unió szakpolitikai prioritásainak érvényre juttatásához a források tematikus koncentrációjával járul hozzá.

A **Kohéziós Alap** a környezetvédelem terén megvalósuló projektekhez, valamint a közlekedési infrastruktúra terén a transeurópai hálózatok kiépítéséhez nyújt támogatást.

Az **Európai Szociális Alap Plusz** az emberekbe való beruházás fő uniós eszköze. Támogatása elengedhetetlen a munkahelyek támogatásához és egy méltányos, befogadó társadalom kiépítéséhez, de fontos forrásokat biztosít a tagállamoknak a koronavírus okozta válságból való gazdasági és társadalmi kilábaláshoz. A 2021 és 2027 közötti időszakra 99,3 milliárd eurós költségvetéssel rendelkező alapot a tagállamok munkalehetőségek teremtésére és megóvására, a társadalmi befogadás ösztönzésére, a szegénység és azon belül a hajléktalanság elleni küzdelemre, valamint a munkavállalóknak a zöld és a digitális átállásra való felkészítéséhez használhatják. A fiatalokba való befektetést és a gyermekszegénység felszámolását kötelezővé teszi a tagállamok számára.

Az **Igazságos Átmenet Alap** egy új kohéziós politikai eszköz, melynek teljes költségvetése 19,2 milliárd euró. Az új alap az európai zöld megállapodás kulcsfontosságú eleme és az igazságos átmenet mechanizmus első pillére. Célja a klímasemleges gazdaságra való átállás társadalmi és gazdasági költségeinek enyhítése elsősorban a gazdasági tevékenység diverzifikálására és a változó munkaerőpiachoz való alkalmazkodás elősegítésére irányuló intézkedések révén.

A 2021-ben elfogadott uniós jogszabálycsomag az alapok felhasználása vonatkozásában kiemelt figyelmet fordít a városok fejlesztésére, a területi egyenlőtlenségek csökkentésére.

„Támogatást kell nyújtania az integrált területfejlesztési eszközöket használó, ágazatokon átívelő területi stratégiákon alapuló gazdasági, társadalmi és környezeti fejlesztéshez, mind a városi, mind a

nem városi térségek harmonikus fejlődésének biztosítása céljából. Továbbá, városi térségek fejlesztésekor különös figyelmet kell fordítani a funkcionális városi térségek támogatására a helyi hatóságok és a partnerek közötti, közigazgatási határokon átívelő együttműködés beindítása és a város-vidék kapcsolatok erősítése szempontjából vett jelentőségük miatt.”⁴

A Gyulai járás szempontjából fontos kapcsolódási pont az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló jogszabályban⁵ foglalt célok, miszerint a területfejlesztés terén hozott intézkedéseknek integrált területi stratégiákon kell alapulniuk a városi és a vidéki területeken is, és figyelmet kell fordítani a város-vidék kapcsolatokra. A városi térségeket célzó támogatásoknál ezért lehetővé kell tenni, hogy élvezze a több alaptól való finanszírozási megközelítés előnyeit. Azon városi térségek kiválasztásának elveit, ahol a fenntartható városfejlesztést szolgáló integrált intézkedéseket kell végrehajtani, nemzeti szinten e célból az ERFA-források 8 %-os minimumcélkitűzésének allokálása szükséges.

2021-2027 közötti időszak kohéziós politikájának prioritásai (a várostérségekre vonatkozó prioritásokkal):⁶

1. **Versenyképesebb és intelligensebb Európa** - az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.
2. **Zöldebb, alacsony szén-dioxid kibocsátású Európa** – a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel. A természet-, a biodiverzitás- és a zöldinfrastruktúra fokozott védelme és megőrzése, beleértve a várostérségeket, és a légszennyezés minden formájának csökkentése; A fenntartható városi multimodális mobilitás támogatása, törekedve a nettó nulla szén-dioxid kibocsátású gazdasági átmenetre.
3. **Összekapcsoltabb Európa** a mobilitás fokozásával, a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal.
4. **Szociálisabb és befogadóbb Európa** a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával. Ide kapcsolódik a kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése a gazdaságfejlesztésben, a társadalmi befogadás és a szociális innováció terén.
5. **Polgárokhoz közelebb álló Európa** a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Európai Unió-szerte való támogatása révén. A fenntartható és integrált fejlődés és terület típusok, valamint a helyi kezdeményezések minden formájának előmozdításával, támogatva az integrált és befogadó társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődést, kulturális-természeti örökséget, fenntartható turizmust és biztonságot a várostérségekben.

A 2021-2027 időszak megalapozását jelentő, az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló rendelet 11. cikkelye rendelkezik a Fenntartható városfejlesztésről.

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a környezeti és éghajlati kihívások kezelésére, így különösen a 2050-ig megvalósítandó klímasemleges gazdaságra történő átállásra, a digitális

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról; 29. cikk

⁵ U.o.

⁶ https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/EC%20DG%20REGIO_Pia%20Laurila.pdf

technológiákban rejlő potenciál innovációs célú kiaknázására és a funkcionális városi térségek fejlesztésének támogatására.

- A „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretébe tartozó nemzeti szintű ERFA-források legalább 8 %-át fenntartható városfejlesztésre kell fordítani.
- A műveleteket a releváns területi hatóságoknak vagy szervezeteknek kell kiválasztaniuk, vagy be kell vonni őket a műveletek kiválasztásába.

Európai Zöld Megállapodás (Green deal)

Az éghajlatváltozással és környezetkárosodással járó egzisztenciális veszélyek kezelésére született meg az Európai zöldmegállapodás (Green deal), amely az EU gazdaságának modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággá alakulását célozza. Mind a 27 uniós tagállam elkötelezte magát amellett, hogy 2050-re – a világon elsőként – a kontinens egészén megvalósítja a klímasemlegességet. Ennek érdekében a tagállamok vállalták, hogy 2030-ig legalább 55%-kal csökkentik a kibocsátást az 1990-es szinthez képest.

A megállapodás végrehajtása biztosítani fogja, hogy:

- az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértéke 2050-re nettó nullára csökkenjen;
- a gazdaság növekedése függetlenedjen az erőforrás-felhasználástól;
- az átalakulásnak se egyének, se térségek ne legyenek vesztesei.

A megállapodás fő tartalmi elemei:

- Gazdaságunk és társadalmunk átalakítása
- Fenntartható közlekedés mindenki számára
- A harmadik ipari forradalom élén
- Szennyezésmentes energiarendszer kiépítése
- Épületfelújítás a környezetkímélőbb életmód érdekében
- A természettel karöltve bolygónk és egészségünk védelme érdekében
- Határozottabb globális éghajlat-politikai fellépés

Európai Helyreállítási Eszköz (Next Generation EU)

A Next Generation EU egy több mint 800 milliárd eurós ideiglenes helyreállítási eszköz, melynek célja, hogy hozzájáruljon a koronavírus-világjárvány okozta közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállításához. A Covid19 utáni Európa zöldebb, digitálisabb és ellenállóbb lesz, és felkészültebben nézhet szembe a jelen és a jövő kihívásaival.

Az úgynevezett „Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz” a helyreállítási program központi eleme, amely 723,8 milliárd euró keretösszegig nyújt hiteleket és támogatásokat a tagállamoknak, hogy elősegítse reformjaikat és beruházásaikat. Célja, hogy enyhítse a koronavírus-világjárvány társadalmi és gazdasági hatásait, és hogy az európai gazdaságokat és társadalmakat fenntarthatóbbá, ellenállóbbá tegye, továbbá felkészítse őket a zöld és a digitális átállásra. A tagállamok jelenleg dolgoznak helyreállítási terveiken, amelyekkel forrásokat igényelhetnek a programból.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap

Az Európai Unió vidékfejlesztési célkitűzéseit az úgynevezett Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap támogatja. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap 2021–2027-es költségvetése 95,5 milliárd euró, amely magában foglal egy 8,1 milliárd EUR összegű tőkeinjekciót a Next Generation EU helyreállítási eszközökből a Covid19-járvány jelentette kihívások kezelésének elősegítésére.

A 2021-ben és 2022-ben esedékes vidékfejlesztési kiadásokra vonatkozó szabályokat a 2020. december 23-án elfogadott, ún. átmeneti rendelet határozza meg. Ez a rendelet elsősorban meghosszabbítja a 2014 és 2020 közötti időszakban alkalmazott szabályokat, és néhány kiegészítő rendelkezést vezet be, hogy biztosítsa a zökkenőmentes átállást a következő időszakra, mely a közös agrárpolitikára vonatkozó új szabályok 2023. évi életbe lépésével veszi kezdetét.

A közös agrárpolitika jövőjére vonatkozó bizottsági javaslatok értelmében a vidékfejlesztési intézkedések a közös agrárpolitikai nemzeti stratégiai tervek részét fogják képezni 2023-tól kezdődően. Minden új vidékfejlesztési intézkedés a nemzeti agrárpolitikai stratégiai tervek része lesz. Minden nemzeti terv az uniós mezőgazdaság, erdészet és vidék szempontjából kulcsfontosságú társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági célkitűzések köré fog épülni.

A Gyulai járás stratégiája készítésének időpontjában már elkészült a Közös Agrárpolitika 2023 és 2027 közötti hazai támogatási intézkedéseit tartalmazó stratégiai terv, amelyet az Agrárminisztérium társadalmi vitára bocsátott, de még nem került elfogadásra az Európai Unió által.

A Közös Agrárpolitika 2023 és 2027 stratégiai tervben szereplő fő intézkedések:

- Közvetlen támogatások gazdasági fenntarthatóságot szolgáló intézkedések
 - A fenntarthatóságot elősegítő alap jövedelemtámogatás
 - A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás (redisztributív támogatás)
 - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
 - Átmeneti nemzeti támogatás
 - Fiatal gazda támogatás
- Piaci támogatások gazdasági fenntarthatóságot szolgáló intézkedések
 - Szőlő-bor ágazat
 - Méhészet
 - Zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatása
 - Iskolaprogramok
 - Állami intervenció, magántárolás, egyéb válságintézkedések
- Közvetlen támogatások környezeti fenntarthatóságot szolgáló intézkedések (Zöld jövő)
 - Agrárökológiai Alaprogram
- Gazdasági fenntarthatóságot szolgáló intézkedések
 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése
 - Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági termékek értéknövelésével
 - Induló vidéki vállalkozások támogatása
 - Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
 - Tevékenységdiverzifikáció mezőgazdasági üzemen belül és kívül
 - Mezőgazdasági üzemen belüli és kívüli vízgazdálkodási beruházások
 - Mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása

- Mezőgazdasági növénybiztosítási díjtámogatás
 - Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer
 - Országos mezőgazdasági jégkár-mérséklő rendszer digitális átállása
 - Generációs megújulás támogatása
- Környezeti fenntarthatóságot szolgáló intézkedések (Zöld jövő)
 - Környezet- és éghajlatvédelmi, valamint egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
 - Ökológiai gazdálkodás támogatása
 - Agroökológiai nem termelő beruházások
 - Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetése
 - Mezőgazdasági génmegőrzés
 - Állatjóléti intézkedések
 - Erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások
 - Erdőgenetikai többéves kötelezettségvállalások
 - Erdőtűzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés-alapú támogatása
 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások és fenntartásuk támogatása
 - Versenyképes és fenntartható erdőgazdálkodás beruházásai (forprofit és nonprofit)
 - Vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék)
 - Kistelepülések és tanyák infrastruktúrafejlesztése
 - Termelői csoportok és termelői integrációs szervezetek támogatása
 - Minőségrendszerek létrehozása, a csatlakozás támogatása és promóciója
 - Minőségbiztosítási és minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás
 - Rövid Ellátási Lánc együttműködések támogatása
 - Társadalmi agrárvállalkozások együttműködései
 - Térségi aktív és ökoturisztikai együttműködések
 - Biomassza-potenciál lokális közcélú felhasználásának támogatása
 - Vadgazdálkodási együttműködések támogatása
 - Vidékfejlesztési digitalizáció támogatása
 - LEADER
 - Képzések és bemutatóüzemi programok
 - Tájékoztatási szolgáltatások
 - Tudásátadási szolgáltatások
 - Innováció – Európai Innovációs Partnerség támogatása

A kohéziós források mellett a közös agrárpolitika megvalósulását szolgáló, megújuló Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap forrásai, beavatkozási területei a Gyulai járás számára komoly fejlődési lehetőségeket tartalmaznak, amelyek kiaknázása fő célok közé kell, hogy tartozzon.

Ahogy a stratégia terv jövőképe megfogalmazza; a programnak köszönhetően a gazdálkodás jövedelmező és társadalmilag elismert foglalkozás lesz, vonzó vidéki környezetben, modern technológiával, és emellett minőségi élelmiszert tudunk biztosítani a természeti erőforrások fenntartható használatával.

2.1.2.2. Releváns hazai stratégiai dokumentumok

Partnerségi Megállapodás (PM)

A stratégia készítésének időpontjában még nem zárult le teljesen az úgynevezett Partnerségi Megállapodás végső egyeztetése, de a legfrissebb tervezet alapján kibonthatóak a kapcsolatok a Gyulai járás fejlesztési lehetőségeihez kapcsolódóan.

A Partnerségi Megállapodás rögzíti az uniós szakpolitikai céloknak és a hazai fejlesztési céloknak megfelelő forrásfelhasználást, integrálva a releváns hazai fejlesztési dokumentumok, mint az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció és az EU országspecifikus ajánlásai legfontosabb üzeneteit. A PM a programokat a fő tematikus kiadási prioritások köré szervezi, amelyek az éves költségvetésekben is megjelennek.

A Partnerségi Megállapodásban rögzítettek szerint Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése – a kedvezőtlen helyzetű térségek felzárkóztatásával egyidejűleg.

A Megállapodás az előzőekben már bemutatott, a 2021-2027 közötti időszak kohéziós politikájának fő prioritásaihoz kapcsolódóan rögzíti a hazai célokat és konkrét beavatkozásokat.

Versenyképesebb és intelligensebb Európa, mint fő EU kohéziós politika prioritás

A partnerségi megállapodásban rögzített magyarországi beavatkozási területek:

- Kis- és középvállalatok fejlesztése
- Kutatás-fejlesztés-innováció
- Digitalizáció
- Informatikai infrastruktúra
- A COVID-járvány hatásainak mérséklése

Zöldebb, alacsony szén-dioxid kibocsátású Európa, mint fő EU kohéziós politika prioritás

A partnerségi megállapodásban rögzített magyarországi beavatkozási területek:

- Energiagazdaság
- Vízgazdálkodás
- Körforgásos gazdaság
- Ivóvíz-, szennyvízhálózat
- Természetvédelem
- Levegőtisztaság
- Városi és elővárosi közlekedés
- Akvakultúra és halászat

Összekapcsoltabb Európa, mint fő EU kohéziós politika prioritás

A partnerségi megállapodásban rögzített magyarországi beavatkozási területek:

- Vasúthálózat

- Közúthálózat
- Hajózás
- Digitális megoldások a közlekedésben
- A COVID-járvány hatásainak mérséklése

Szociálisabb és befogadóbb Európa, mint fő EU kohéziós politika prioritás

A partnerségi megállapodásban rögzített magyarországi beavatkozási területek:

- Foglalkoztatás
- Egészségügyi helyzet
- Oktatás, képzettség
- Társadalmi kirekesztődés, szegénység
- Szociális ellátás
- A COVID-járvány hatásainak mérséklése

Polgárokhoz közelebb álló Európa, mint fő EU kohéziós politika prioritás

A partnerségi megállapodásban rögzített magyarországi beavatkozási területek:

- Területi helyzetkép
- Komplex programmal fejlesztendő járások
- Kiemelt fejlesztési térségek
- Városhálózat, városfejlesztés
- Vidéki térségek
- Turizmus

A beavatkozási területek nagyobb része kapcsolódik a Gyulai járás fejlesztési szükségleteihez, a helyi különböző szintű infrastrukturális, társadalmi, szociális problémák megoldásához, az informatikai infrastrukturális fejlesztésektől, digitalizációtól kezdve a közúthálózat fejlesztésén, a foglalkoztatás bővítésén, a szegénység mérséklésén keresztül a konkrét városfejlesztési beavatkozásokig.

A célzott területfejlesztési programok között kiemelendők a Partnerségi Megállapodásban rögzített alábbi intézkedési tervek.

- Megyei integrált területi programok megvalósítása minden megyében, helyi gazdaságfejlesztési, helyi foglalkoztatási, helyi turisztikai, település- és helyi közszolgáltatás-fejlesztési, energetikai, városfejlesztési, szociális városrehabilitációs és humán fejlesztési tartalommal, fókusszal a legkevésbé fejlett régiók megyéinek fejlesztésére.
- Az ERFA 8%-ának fenntartható városfejlesztésre fordítandó forrása keretében integrált településfejlesztési stratégiákra alapozott városfejlesztési programok megvalósítása.
- A megyék, járások és kiemelt térségek fenntartható, integrált társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődésének elősegítése.
- Városok és városi térségek fenntartható, integrált társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődésének elősegítése.

- Integrált társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi beavatkozások, a kulturális örökség és turisztikai attrakciók fejlesztése városi és vidéki területeken egyaránt.
- Aktív és ökoturisztikai szempontból kiemelt helyszínek, illetve hálózatok és szolgáltatásaik fejlesztése.
- Gyógyfürdők és környezetük komplex fejlesztése.
- Örökségvédelmi helyszínek komplex fejlesztése.

OFTK (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció)

A magyar területi fejlesztési feladatokat az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció tartalmazza.

A kohéziós források eszközeivel a Koncepcióban rögzített területfejlesztési feladatok közül az alábbiakhoz kapcsolódnak beavatkozások a Gyulai járás vonatkozásában:

- a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a kiegyenlített térségi fejlődés feltételeinek biztosítása
- foglalkoztatási problémákkal sújtott térségek helyzetének javítása, mind az elmaradott térségek, mind a városok esetében
- többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat-fejlesztés, városok térszervező képességének erősítése, várostérségek fejlesztése, a város-vidék kapcsolatok erősítése, a vidéki térségek fejlődését is segítő városfejlesztés
- vidéki térségek, a falvak, kistelepülések népességmegtartó képességének erősítése
- elérhetőség javítása, ennek keretében az elérhetőség feltételeinek javítása térségi és helyi szinten; alacsonyabb szintű utak fejlesztése, városi közlekedés fejlesztése.

A 2014-es „Nemzeti Fejlesztés 2030” címet viselő Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció kiemelt jelentőségű a járások, így a Gyulai járás fejlesztése szempontjából. Az OFTK Magyarország fejlesztési és területfejlesztési célkitűzéseit 2030-ig meghatározó átfogó fejlesztési dokumentum, amely definiálja Magyarország fejlesztési és területfejlesztési célkitűzéseit, a hosszú távú jövőképet, a fejlesztéspolitikai célokat és elveket.

A koncepció illeszkedik a kiemelt nemzeti stratégiai tervdokumentumokhoz, kapcsolódik a szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz és megalapozza a fejlesztéspolitikai célú szakpolitikai programok tervezését és végrehajtását.

A koncepcióban meghatározott jövőkép szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Az OFTK jövőképeinek elérése és a célok megvalósítása érdekében tett lépések a szakpolitikai stratégiákon és programokon, a megyei, fővárosi és kiemelt térségi területfejlesztési koncepciókon és területfejlesztési programokon, valamint az uniós és hazai fejlesztési forrásokkal rendelkező programokon keresztül érvényesülnek.

Az OFTK 2030-ra az alábbi átfogó és specifikus célokat tűzte ki:

- **Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés**

- Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság
- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- **Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom**
 - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, KFI
 - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, romaintegráció
 - Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
- **Természeti erőforrások fenntartható használata, értékek megőrzése és a környezet védelme**
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és a környezet védelme
- **Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet**
 - Területi versenyképesség és területi felzárkózás, térségi fejlettségi pozíciók javítása
 - Térségi és települési funkciók és térkapcsolatok erősítése
 - Kiemelt területfejlesztési térségek együttműködésen alapuló fejlesztése
 - Makroregionális és határmenti kapcsolatok és funkciók erősítése

A végrehajtás során a következő horizontális fejlesztéspolitikai szempontok érvényesítése szükséges:

- Társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség, családbarát megoldások
- Fenntartható erőforrásgazdálkodás és területhasználat
- Területi kohézió
- Értékmegőrzés a helyi közösség javára, partnerség és hatékony közszolgáltatások

Az OFTK külön fogalmaz meg minden megyére, így Békés megyére vonatkozó fejlesztési irányokat. Ezek közül a Gyulai járás vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel. Az intézkedések részben a megye területfejlesztési tevékenységi keretében, részben a megyét is érintő szakpolitikai intézkedések keretében valósulnak meg.

- Az infrastruktúra fejlesztése: a megközelíthetőség és a logisztikai feltételek javításával, a térségi kohézió erősítésével, minőségi környezet kialakítása mellett;
- A gazdaság- és vidékfejlesztés: munkahelyteremtés ösztönzésével a hozzáadott érték növelése, Hungarikumok támogatása, környezetkímélő energiatermelés, valamint az öko-, horgász-, vadász-, kerékpár- és egészségturizmus fejlesztése;
- A társadalmi megújulás: a szakképzés gazdasági igényekhez alakításával, a civil együttműködések erősítésével és a helyi kulturális értékek megőrzésével;
- A környezeti fenntarthatóság segítése az épített és természeti környezet védelme, a környezetbarát hulladékgazdálkodás, -újrahasznosítás fejlesztése és a megújuló energiákra épülő termelés és fogyasztás támogatása által;
- A határon átnyúló együttműködések segítése a gazdaságfejlesztés támogatásával, együttműködési programok szervezésével és helyi termékekre épülő piac beindításával.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz

A 2021-2027 fejlesztési időszak pénzügyi, operatív megvalósulását meghatározó programok közül a Gyulai járás szempontjából legfontosabb a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) megnevezésű operatív program, ami az előző időszak terület- és településfejlesztési program folytatásának tekinthető.

A program a kohéziós politika által biztosított forrásokra építve, területi megközelítésben reagál Magyarország területi problémáira, kihívásaira, összhangban az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott célkitűzésekkel.

A TOP Plusz-ban kezelt OFTK kiemelt fejlesztési feladatok a Gyulai járás vonatkozásában:

- A területi egyenlőtlenségek csökkentése gazdaság- és társadalomfejlesztési eszközökkel a régiók, a megyék és a járások szintjén, a hátrányos helyzetű térségek területi programmal történő felzárkóztatása, a kiegyenlített térségi fejlődés feltételeinek biztosítása.
- Többközpontú fejlődés biztosítása: megyeszékhelyek és megyei jogú városok, közép és kisvárosok térségszervező képességének erősítése a fővárosi metropolisz térség növekedésének ellensúlyozására.
- A város-vidék egyensúly megteremtése a város-vidék kapcsolatok erősítésével, a térségi és településszerkezeti sajátosságokhoz igazodó fejlesztések megvalósítása, a városfejlesztés és a vidékfejlesztés összehangolása, a vidéki térségek fejlődését is segítő városfejlesztés, integrált térségi és helyi fejlesztési programok megvalósítása
- Vidéki térségek és települések vidéki értékeket megőrző, azokra építő fejlesztése, felzárkóztatása, társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztések, a falvak, kistelepülések népességmegtartó képességének erősítése, a vidéki térségek gazdaságának megerősítése, az agrár- és élelmiszergazdaság és a foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, gazdasági diverzifikáció, helyi gazdaság megerősítése
- Makroregionális európai fejlesztési együttműködésekben való részvételhez, környező országokkal való és Kárpát-medencei együttműködéssel, határon túli magyar közösségek területfejlesztési programjaival összefüggő fejlesztések
- Elérhetőség javítása, ennek keretében az elérhetőség feltételeinek javítása, az alacsonyabb szintű utak fejlesztése, a közösségi közlekedési rendszerek integrált kezelése

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza, és szerepet vállal a kiemelt térségek fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkóztatásának támogatásában is.

Az operatív program célja a régiók és megyék fejlettségi pozíciójának javítása, a legkevesbé fejlett megyék és elmaradott térségek területi fejlesztése a kedvezőbb helyzetű térségek pozíciójának erősítése mellett, ennek keretében térségi és helyi fejlesztések:

- A gazdaságélénkítés, munkahelymegőrzés és munkahelyteremtés érdekében;
- A települések élhetőségének javítása, a város-vidék különbségek csökkentése érdekében;
- A térségek és települések népességmegtartó képességének erősítése, családvédelem, életminőség javítása érdekében.

Helyi gazdaságfejlesztés

- Helyi gazdaságfejlesztési infrastruktúra és szolgáltatások
- Helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra
- Helyi és térségi turisztikai fejlesztések

Településfejlesztés, települési szolgáltatások

- Élhető települések – integrált településfejlesztést beavatkozások
- Helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások
- IKT és okos település fejlesztések
- Barnamezős rehabilitáció, rozsdavezeték fejlesztése
- Helyi (települési) zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás, helyi környezetvédelmi infrastruktúra és körforgásos gazdaság
- Helyi közösségi és kulturális, helyi sport és szabadidős terek és szolgáltatások
- Szociális célú városrehabilitáció

Helyi és térségi közszolgáltatások

- Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése
- Egészségügyi alapellátás, önkormányzati járóbeteg-szakellátás, prehospitalis sürgősségi ellátás és egészségfejlesztési infrastruktúra
- Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások

A program megvalósítása során kiemelt jelentőséggel bír, hogy elsődlegesen az úgynevezett megyei integrált területi programokon keresztül valósul meg, a megyei önkormányzatok bevonásával. A TOP Plusz ezeken az integrált megyei programokon keresztül a megyei területfejlesztési koncepciókra és programokra alapozott, integrált területfejlesztési megközelítésre építő fejlesztéseket tesz lehetővé, a megyei önkormányzat bevonását biztosító területi kiválasztási rendszer eljárásrend keretében.

A megyei önkormányzatok dolgozzák ki az integrált területi programokat, saját indikatív tervezési keretük terhére. Ennek célja, hogy a területi szereplők indikatív tervezési keretükre, területfejlesztési koncepciójuk és programjuk alapján integrált területi megközelítésben tervezzenek, bemutatva a források felhasználásnak területeit, ütemezését és indikátorvállalásaikat. Az integrált programokat a TOP Monitoring Bizottsága értékeli a területi szereplők tematikus és területi forrásallokációja és indikátorvállalásai alapján, majd a Kormány dönt róla.

A Gyulai járást érintően 2021. júniusban a Békés Megyei Önkormányzat közgyűlése, majd szeptemberben a Magyar Kormány elfogadta a Békés Megyei Integrált Területi Programot⁷. Az

⁷ Békés Megye Integrált Területi Programja 2021-2027. <http://www.bekesmegye.hu/onkormanyzat/bekes-megyei-onkormanyzati-hivatal/osztalyok/teruletfejlesztési-es-területrendezési-osztaly/teruletfejlesztés/dokumentumok/#toggle-id-3>

elfogadott program alapján a Békés megye vonatkozásában rögzített keretösszeg a TOP Plusz programok megvalósítására 86 milliárd Ft.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve

A hazai releváns fejlesztési dokumentumok közül kiemelendő a COVID járvány negatív hatásainak mérséklésére, a válság következményeinek ellensúlyozására létrehozott Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv.

A koronavírus járvány korunk legnagyobb gazdasági, társadalmi és egészségügyi kihívása mind globálisan, mind pedig az Európai Unió, és annak tagjaként Magyarország számára. Az uniós stratégiai programok között ismertetésre került az Európai Unió történetének legnagyobb ösztönző csomagja, a „Next Generation EU”, amelynek célja, hogy 750 milliárd eurós keretösszeggel hozzájáruljon a koronavírus járvány okozta közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállításához.

A pénzügyi hozzájárulásban részesülni kívánó tagállamoknak saját nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervet kellett benyújtaniuk a Bizottságnak.

A magyar terv célja elsősorban a koronavírus járvány gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása, illetve a gazdaság ellenállóképességének, fenntarthatóságának és a zöld és a digitális átmenettel kapcsolatos kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének a növelése.

Ennek legfőbb eszköze egy olyan intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési pálya kialakítása, amely a gazdasági ökoszisztéma minden elemére, illetve a társadalom minden csoportjára kiterjedő módon járul hozzá a gazdasági növekedéshez, a munkahelyek fenntartásához, illetve újak létrehozásához, a vállalkozások versenyképességéhez és a társadalmi felzárkózáshoz.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve az alábbi komponenseket tartalmazza:

- Demográfia és köznevelés
- Magasan képzett, versenyképes munkaerő
- Felzárkózó települések
- Vízgazdálkodás
- Fenntartható zöld közlekedés
- Energetika
- Átállás a körforgásos gazdaságra
- Egészségügy
- Horizontális Intézkedések

A **Demográfia és köznevelés** a 21. századi technológiai környezetre épülő, versenyképes köznevelés megteremtésével hozzájárul ahhoz, hogy az új generációk már a magas szintű digitális készségek és az ökotudatos szemlélet birtokában kerüljenek ki az iskolarendszerű képzésből.

A **Magasan képzett, versenyképes munkaerő** a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások fejlesztésével, a felsőoktatási képzések ágazati modernizációjával és a gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztésével a felsőoktatás modernizációját, illetve az egyetemek és a vállalkozások közötti együttműködés bővítését célozza. A felsőoktatás felnőttképzési tevékenységének erősítése a felnőttkori tanulásban való részvételt hivatott erősíteni, ami a magyar gazdaság és társadalom legfőbb kihívásai közé tartozik. A komponens fontos eleme a 21. századi szakképző intézmények és az Országos Központi Akkreditált Vizsgaközpont fejlesztése, illetve a szakképzési digitális tananyagfejlesztés.

A **Felzárkózó települések** központi eleme a szociális lakások építése, felújítása, a lakhatási körülmények javítása a társadalmi felzárkózás erősítése érdekében, illetve a közösségi megújulóenergia-termelés (pl. szociális naperőművek) és -felhasználás ösztönzése és támogatása.

A **Vízgazdálkodás** elsősorban természetvédelmi indíttatású és a szemléletformálást támogatja, ugyanakkor új hálózatok és rendszerek kialakításával, illetve egy hatékony monitoring rendszer kiépítésével a vízgazdálkodás területén is 21. századi megoldásokat vezet be.

A **Fenntartható zöld közlekedés** nemcsak a közlekedési és szállítási szűk keresztmetszetek felszámolásával járul hozzá a fenntartható és hatékony közlekedési rendszer létrejöttéhez, hanem több olyan elemet is tartalmaz (pl. az elővárosi és a helyközi közlekedés modernizációja, regionális közlekedési hálózatok – köztük kerékpárutak - fejlesztése), amely hozzájárul a munkaerőpiaci mobilitás növeléséhez, a rugalmas foglalkoztatási formák elterjedéséhez, a vidéki életminőség javításához.

Az **Energetika** komponensben szereplő beavatkozások elsődleges célja a rugalmas és biztonságos villamosenergia-hálózat biztosítása az időjárásfüggő megújuló energiaforrások integrálása érdekében. A lakossági napelem-használat és fűtés korszerűsítés támogatása szintén a hatékony energia-gazdálkodást segíti.

Az **Átállás a körforgásos gazdaságra** az innovatív megoldások elterjedéséhez, s ez által a fenntartható növekedési célokhoz járul hozzá olyan beavatkozásaival, mint a hulladékok kémiai újrahasznosítása vagy a hulladék előkezelést, hasznosítást ösztönző infrastruktúra fejlesztése.

Az **Egészségügy** szinte valamennyi beavatkozása hozzájárul a munkavállalók egészségben töltött éveinek meghosszabbításához, a betegutak lerövidítéséhez, az orvos-beteg találkozók számának csökkentéséhez azzal, hogy a digitalizációs reform során a rendszer minden szintjén fejlett digitális megoldásokat vezet be. A 21. századi egészségügy feltételeinek kialakításában kiemelt szerepet kap emellett a kórházi hálózat fejlesztése, az önellátásra korlátozottan képes emberek biztonságát és életvédelmét szolgáló egészségügyi távfelügyeleti digitalizációs program.

A **Horizontális intézkedések** a konkrét horizontális intézkedésekre reflektál az ügyészség együttműködési rendszereinek magasabb szintre emelésével, az adatalapú döntéshozatali és jogalkotási folyamat támogatásával, az egészségügyi vesztegetés kiszorításával, a közbeszerzések terén a verseny erősítésével, illetve egy szoftverlicenzgazdálkodási rendszer bevezetésével.

Békés Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2030) és Integrált Területi Programja (2021-2027)

A hazai területfejlesztési programok között kiemelendő a Gyulai járást közvetlenül érintő, 2021-ben készült megyei területfejlesztési koncepció.

A Békés megye területfejlesztési terveit összegző koncepció felvázolja a megye jövőképét, az elérendő célokat, célrendszert és a célok eléréséhez szükséges eszközöket.

A megye jövőképe Békés megye agrárhagyományainak megőrzése mellett a kiegyensúlyozott térségfejlesztésre alapozó, a helyben élők számára magas színvonalú életkörülményeket biztosító, nemzetközileg is versenyképes mintatársaság kialakítása.

A jövőképhez kapcsolódóan a **2 fő cél** Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása

révén, illetve Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén. Az átfogó célokhoz az alábbi **4 stratégiai célkitűzés** kapcsolódik:

- Fenntartható, a megye jövedelemtermelő képességét javító horizontális gazdaságfejlesztés
- A környezeti infrastruktúra átfogó, területileg kiegyensúlyozott fejlesztése
- A minőségi szolgáltatások elérhetőségének fejlesztése
- Társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése a komplex programmal fejlesztendő járásokban

A megyei koncepció kimondja, hogy miután egyes járási központok, így a Gyulai járás jelentősebb csomópontként működnek, többnyire egyes megerősödött funkciójuk révén, ezért a járási központok és térségük fejlesztését – a megyeszékhely településhez hasonlóan – integrált stratégia mentén javasolt megvalósítani.

A célok elérése érdekében a **koncepció prioritásai, beavatkozási területei** a következők:

1. Üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozások versenyképességének javítása érdekében

- Gépek, berendezések és eszközök beszerzése kkv-k részére
- A vállalkozások közötti együttműködések erősítése
- Ipari parkok, inkubátorházak mennyiségi és minőségi fejlesztése
- K+F és innovációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- Kis- és középvállalkozások digitális hozzáférhetőségének javítása
- Képzési, foglalkoztatási programok lebonyolítása
- Befektetés ösztönzés, termékek piacra jutásának elősegítése
- A mezőgazdasági cégek technológiai fejlesztéseinek támogatása

2. Helyi adottságokra alapozott turisztikai fejlesztések

- A turisztikai ágazat szereplői közötti együttműködések erősítése
- Helyi turisztikai szolgáltatások minőségének környezetileg fenntartható javítása
- A turisztikai attrakciók minőségi fejlesztése
- Szálláshelyek minőségi – és indokolt esetben mennyiségi – fejlesztése
- A turisztikai szolgáltatásokhoz (attrakciók, szálláshelyek) való hozzáférés biztosítása (pl. turisztikai kerékpárutak, digitális hozzáférés stb.)

3. Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése a térségi kohézió erősítése érdekében

- Vízvédelmi beavatkozások
- Hulladék feldolgozás minőségi és mennyiségi fejlesztése
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó programok
- Természeti értékek védelme, a biodiverzitás fenntartása
- Közúti infrastruktúrát érintő fejlesztések
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozás

4. Szolgáltatások fejlesztése a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében

- Gyermejkölési, családbarát, munkába állást segítő szolgáltatások fejlesztése
- Egészségügyi, oktatási és szociális szolgáltatások fejlesztése
- Önkormányzati és egyéb helyi intézmények energiahatékonysági beruházásai
- Települési közterületek, utak, szabadidős terek kialakítása, megújítása

- Települési közösségi, sport és kulturális lehetőségek fejlesztése
- Szociális városrehabilitációs akciók
- Humán és ESZA típusú beavatkozások

5. KLH-s járások komplex programjainak megvalósítása

- A térség megközelíthetőségének javítása
- A járáson belüli közlekedési feltételek javítása
- Új vállalkozások megtelepedésének, valamint a meglévő vállalkozások fennmaradásának elősegítése
- A vállalkozások közötti együttműködések támogatása
- Ipari parkok, inkubátorházak, K+F és innovációs fejlesztések
- Képzési és foglalkoztatási programok
- Befektetés-ösztönzés
- Gyermekjóléti, családbarát, munkába állást segítő szolgáltatások fejlesztése
- Egészségügyi, oktatási és szociális szolgáltatások fejlesztése
- Önkormányzati és egyéb helyi intézmények energiahatékonysági beruházásai
- Turisztikai fejlesztések
- Települési környezeti fejlesztések
- Települési közterületek, utak, szabadidős terek kialakítása, megújítása
- Települési közösségi, sport és kulturális lehetőségek fejlesztése
- Barnamezős rehabilitáció
- Szociális városrehabilitációs akciók
- Humán és ESZA típusú beavatkozások
- Anti-szegregációs beavatkozások
- Határmenti kapcsolatok fejlesztése, határon átnyúló programok megvalósítása

Békés Megye Területfejlesztési Programjának stratégiai program- és operatív program fejezetei a Területfejlesztési Konceptióban rögzített hosszú- és középtávú célrendszerre építve határozzák meg Békés megye 2021-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési prioritásait. A koncepcióra építve készült el 2021-ben Békés Megye Integrált Területi Programja, amely kijelöli a 2021-2027 fejlesztési időszak vonatkozásában a kohéziós csomag által biztosított támogatások forrásfelhasználásának fő pontjait, a célterületeket és az allokált források összegét. Békés Megye Integrált Területi Programja fókuszában kizárólag a TOP Plusz keretében megvalósuló fejlesztések állnak.

Békés megye kiemelt várostérségek kategóriába két területi egységet sorolt be: a Békéscsabai járást és a Gyulai járást. Az integrált területi program mindkét járást önálló célterületként azonosítja, melyek önálló forráskerettel rendelkeznek. A Gyulai járás, mint célterület számára kijelölt önálló forrás összege az elfogadott program alapján 7 901 milliárd Ft.

2.1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A Békés megyei Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza területén tervezett fejlesztéseknek egyrészt a területrendezési tervekkel, másrészt a településrendezési tervvel kell összhangban lennie. A jelen fejezetben az országos és megyei területrendezési terv előírásait vesszük sorra a négy település közigazgatási területére vonatkozóan:

- Országos Területrendezési Terv (OTrT)

elfogadó jogszabályai:

- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv)
- A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet
- Békés Megye Területrendezési Terve (BMTrT)

elfogadó jogszabálya:

- A Békés Megyei Közgyűlés elnökének 6/2020. (VII. 2.) önkormányzati rendelete Békés Megye Területrendezési Tervéről
- A Békés Megyei Közgyűlés elnökének 36/2020. (VI. 16.) határozata

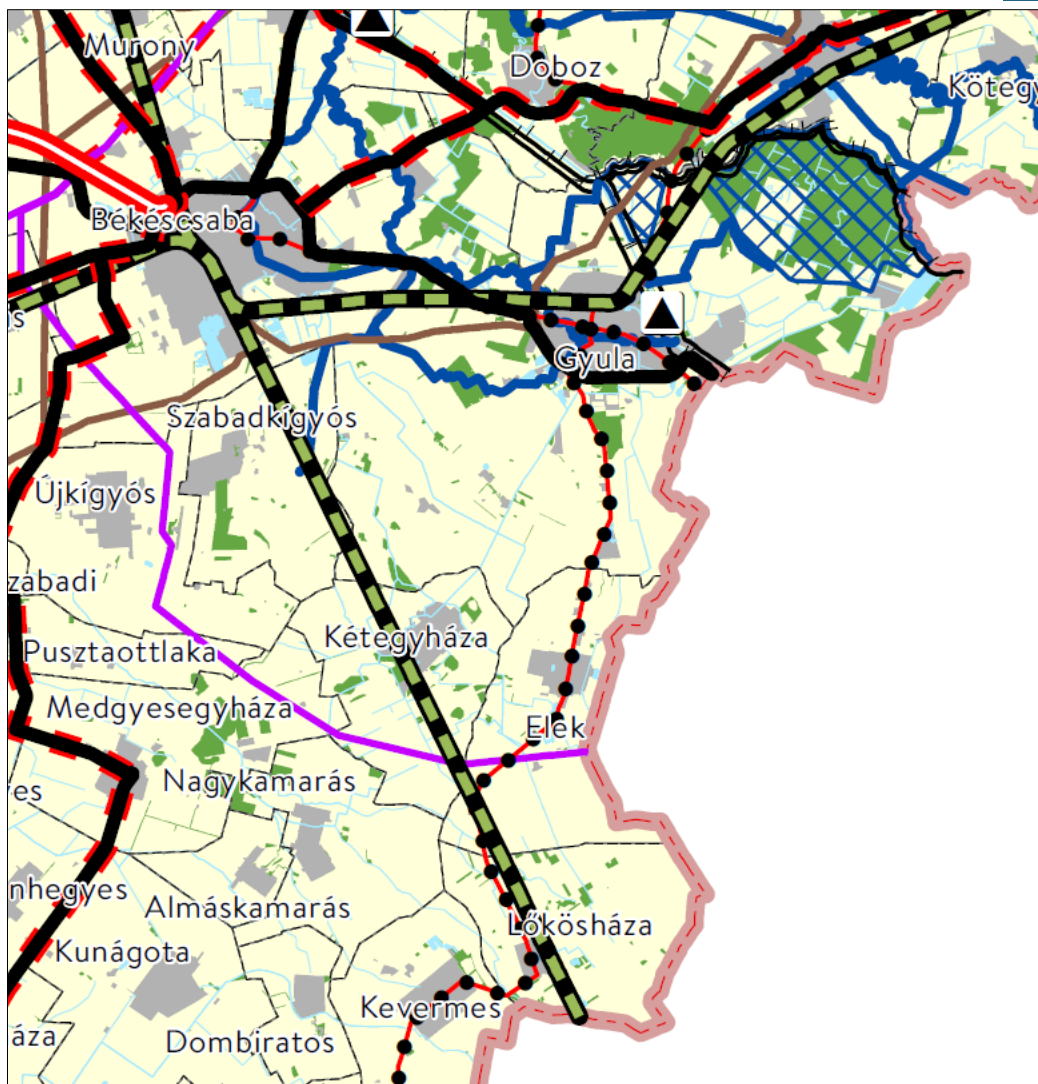
Az említett jogszabályok befolyásolják és meghatározzák a települések fejleszthetőségének irányát a műszaki infrastruktúra-hálózat, területfelhasználás illetve a térségi övezetek tekintetében.

2.1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Térszerkezet

Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza közigazgatási területének jelentős része mezőgazdasági térségbe tartozik, kisebb része erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási térségbe. A belterületeket és külterületi lakott helyeket települési térségbe sorolja az országos terv. Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya Arad felé halad keresztül Kétegyháza, Elek és Lőkösháza területén, Nagyvárad felé pedig Gyula területén. A 44. sz főút Gyula területét érinti csak, a tervezett elkerülő főút Nagyvárad felé elkerüli Gyulát. A négy települést mellékutak kötik össze. Gyulán, Eleken és Lőkösházán észak-déli irányban halad keresztül az országos kerékpárút. A Fekete-Körös és Fehér-Körös közit terület országos vízkárelhárítási célú tározónak minősül. A Fehér-Körösön kiemelt jelentőségű vízi építmény található. Kétegyházát és Eleket érinti a 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték, Gyulát földgázzállító vezeték.

6. ábra: OTTrT térszerkezeti terve

Térségi övezetek

Érintett országos övezetek	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Ökológiai hálózat magterületének övezete (Trtv.)	Igen	Nem	Igen	Nem
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete (Trtv.)	Igen	Nem	Igen	Nem
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (Trtv.)	Igen	Igen	Igen	Igen
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (Trtv.)	Igen	Igen	Igen	Igen
Erdők övezete (Trtv.)	Igen	Igen	Igen	Igen
Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (Trtv.)	Nem	Nem	Igen	Nem

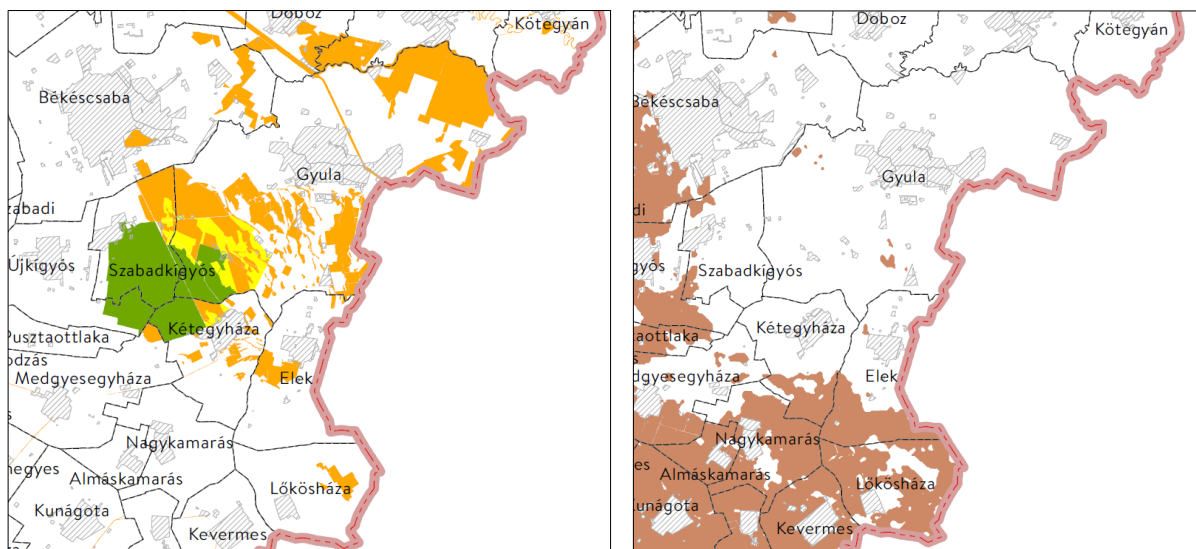
Honvédelmi és katonai célú terület övezete (Trtv.)	Nem	Nem	Nem	Nem
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (MVM rend.)	Igen	Igen	Igen	Igen
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (MVM rend.)	Igen	Nem	Igen	Igen
Tájképvédelmi terület övezete (MVM rend.)	Igen	Igen	Igen	Igen
Vízminőség-védelmi terület övezete (MVM rend.)	Igen	Nem	Nem	Igen
Nagyvízi meder területe övezete (MVM rend.)	Igen	Nem	Nem	Nem
VTT-tározók övezete (MVM rend.)	Nem	Nem	Nem	Nem

1. táblázat: OTrT országos övezetek érintettsége

OTrT országos övezetei (Trtv. szerinti)

Az OTrT országos övezeteinek mindegyike – Ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat puffer területének övezete, Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, Erdők övezete és a Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete – a Honvédelmi és katonai célú övezet kivételével érinti a négy település alkotta térséget.

A térségen belüli négy település országos övezeti érintettségét a fenti táblázat mutatja. Az OTrT által meghatározott és szabályozott, de nem lehatárolt megyei övezeteket a BMTTrT-nél soroljuk fel.

7. ábra: Ökológiai hálózat övezete; Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

Ökológiai hálózat magterületének övezete

A térképen zöld színnel jelzett ökológiai magterület Gyula és Kétegyháza határán terül el. Ezen területre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

A térképen sárga színnel jelölt ökológiai folyosó terület a Gyula és Kétegyháza határán fekvő magterület szélét határolja. Ezen területre vonatkozóan az alábbi OTRT szabályok betartása kötelező:

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület

természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

A térképen narancssárga színnel jelölt ökológiai pufferterület mind a négy településen jelen van, Gyula külterületén jelentős nagyságban. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

27. § (1) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében - a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével - a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

(3) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.

(4) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

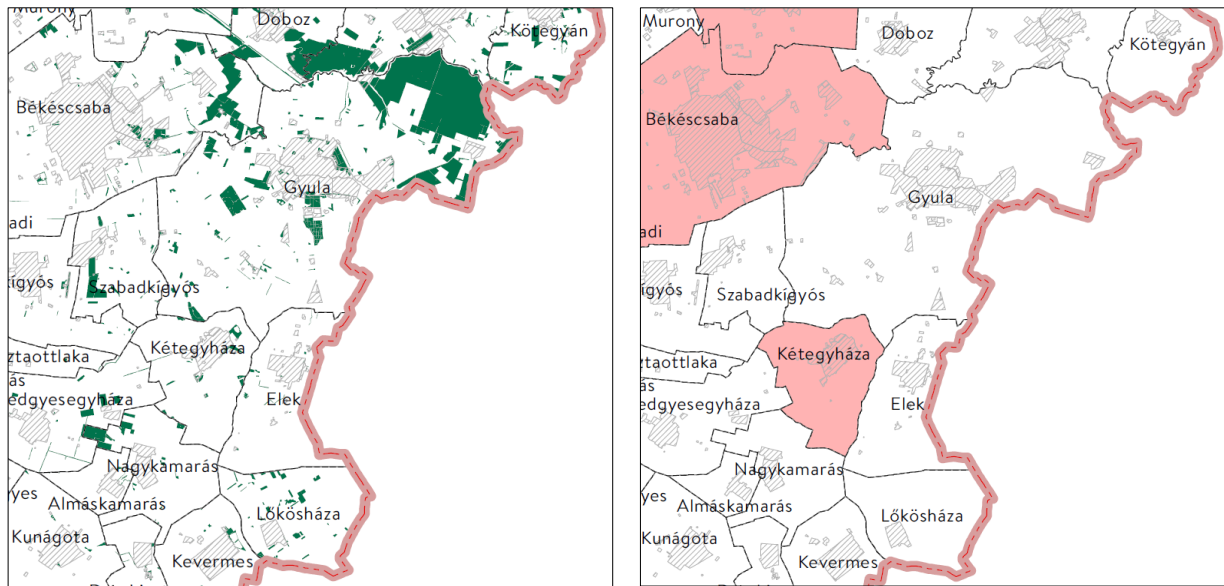
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

A térképen barna színnel jelölt övezeti terület mind a négy települést érinti. Legnagyobb részt Lőkősháza területén terül el, Elek és Kétegyháza közigazgatási területének déli része érintett. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

8. ábra: Erdők övezete; Világörökségi és világörökségi várományos terület által érintett települések övezete

Erdők övezete

A térképen zöld színnel jelölt meglévő – Országos Erdőállomány Adattárban lévő – erdőterületek mind a négy települést érinti. Jelentős nagyságú területek csak Gyula közigazgatási határában mutatkozik. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

Trtv. 30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányateleket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

Világörökségi és világörökségi várományos terület által érintett települések övezete

A térképen rózsaszínnel jelölt övezeti terület csak Kétegyháza közigazgatási területét érinti. A megyei terv csak a település érintettségét jelzi. A konkrét területi érintettséget a településrendezés folyamán szükséges lehatárolni. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

31. § (1) A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetét a településrendezési tervben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerint lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos terület övezetén:

a) a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségről szóló törvényben, valamint a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal,

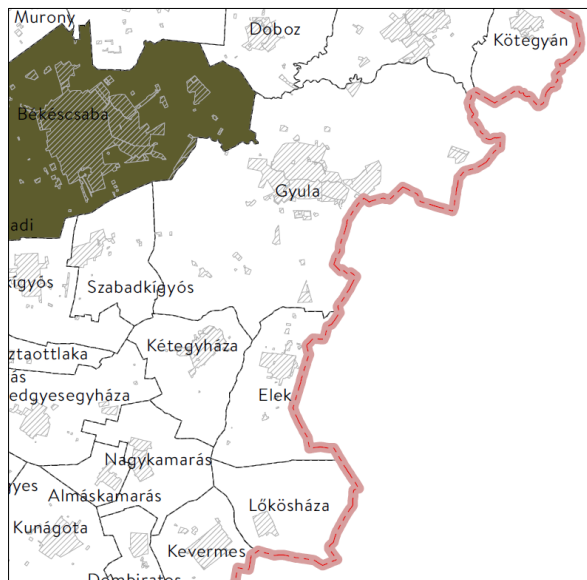
b) új külfejtéses művelésű bányatelek, célkitermelőhely nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek területe horizontálisan nem bővíthető; a felszíni tájsebeket rendezni kell,

c) a közlekedési, vízgazdálkodási és hírközlő infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a kulturális és természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kell elhelyezni.

Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

Az övezet nem érinti a Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza területét.

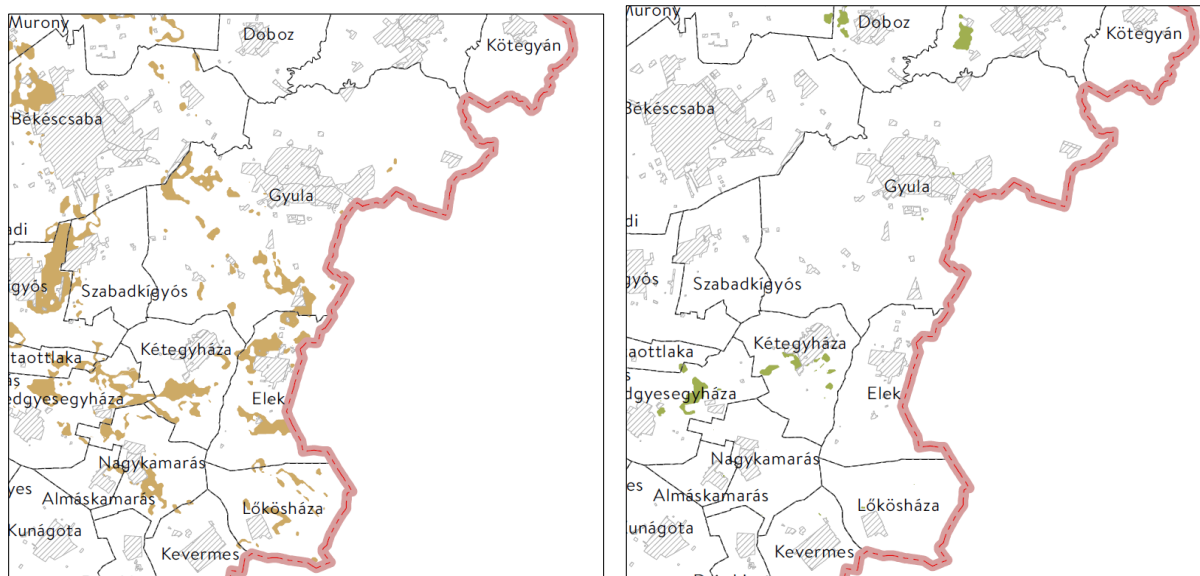

9. ábra: Honvédelmi és katonai célú terület övezete (nem érinti)

OTrT országos övezetei (9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet szerinti)

Az OTrT országos és megyei övezeteinek mindegyike - Jó termőhelyi adottságú szántók övezete, Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, Tájképvédelmi terület övezete, a Víztisztaság-védelmi terület övezete - a Nagyvízi meder és a VTT tározó övezet területe övezete kivételével érinti a négy település alkotta térséget. A térségen belüli négy település érintettségét a fenti táblázat mutatja.

10. ábra: Jó termőhelyi adottságú szántók övezete; Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

A térképen barna színnel övezeti területek mind a négy települést érinti kisebb mértékben. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

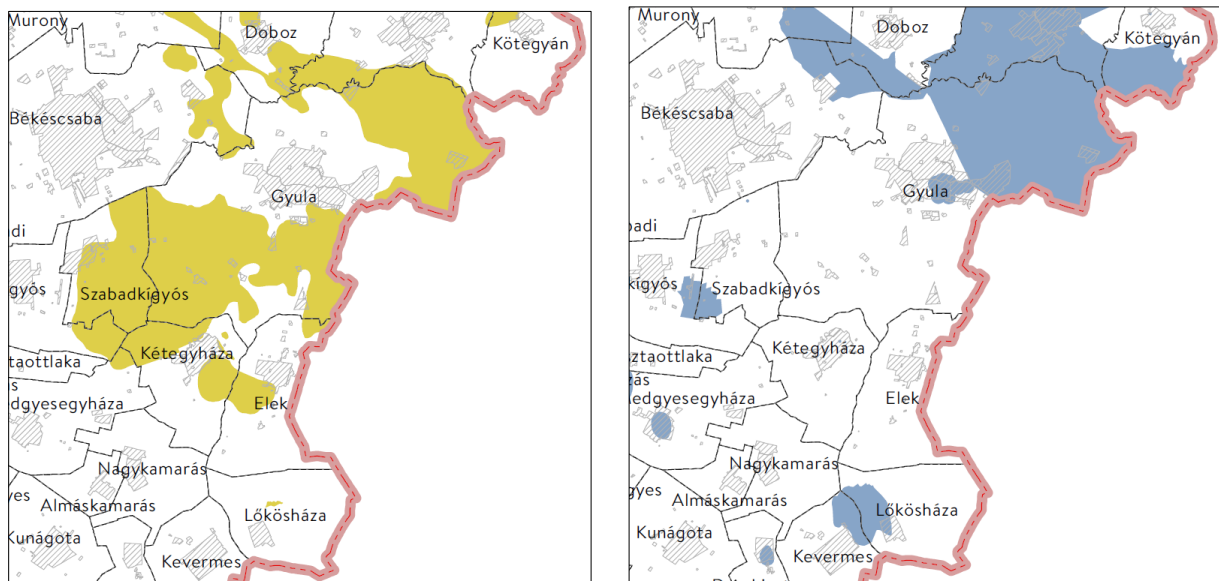
2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.
- (2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

A térképen zöld színnel jelölt tervezett erdőterületek Elek kivételével mind a négy települést érinti jelentéktelen nagyságban. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTrT szabályok betartása kötelező:

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

11. ábra: Tájképvédelmi terület övezete; Vízminőség-védelmi terület övezete

Tájképvédelmi terület övezete

A térképen sárgászöld színnel jelölt övezeti területek mind a négy települést érinti. Jelentős nagyságú területek csak Gyula közigazgatási határában mutatkozik. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTRT szabályok betartása kötelező:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

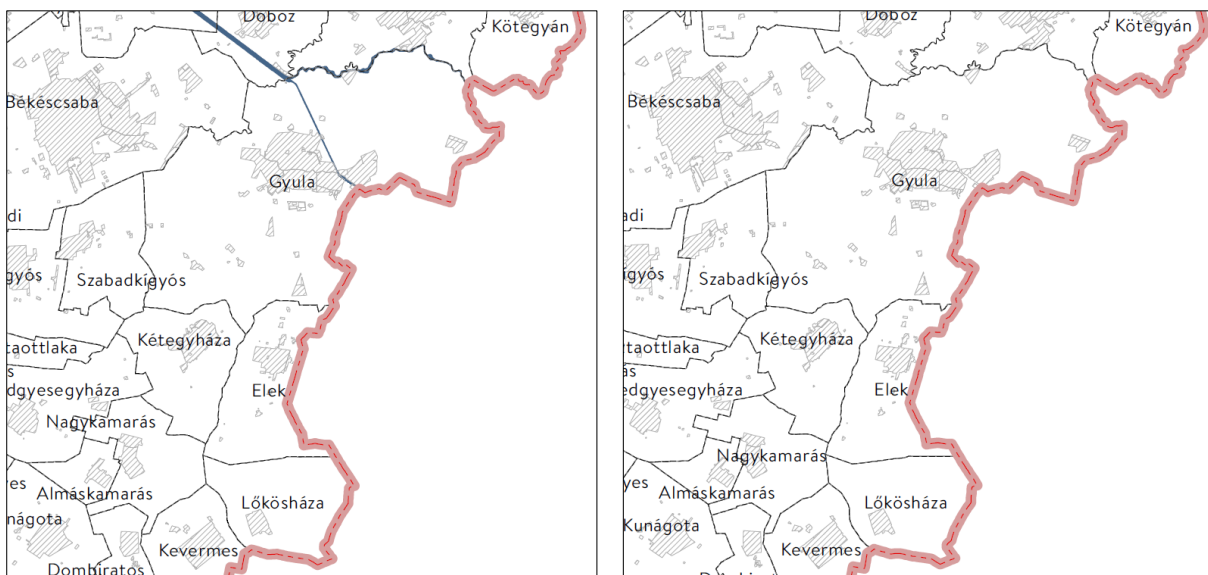
Vízminőség-védelmi terület övezete

A térképen kék színnel jelölt övezeti területek csak Gyula és Lőkősháza területét érinti. Ezen területekre vonatkozóan az alábbi OTTr szabályok betartása kötelező:

5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

12. ábra: Nagyvízi meder övezete; VTT tározók övezete (nem érinti)

Nagyvízi meder övezete övezete

Nem érinti Elek, Kétegyháza és Lőkősháza területét, csak Gyula közigazgatási területét.

VTT-tározó övezete

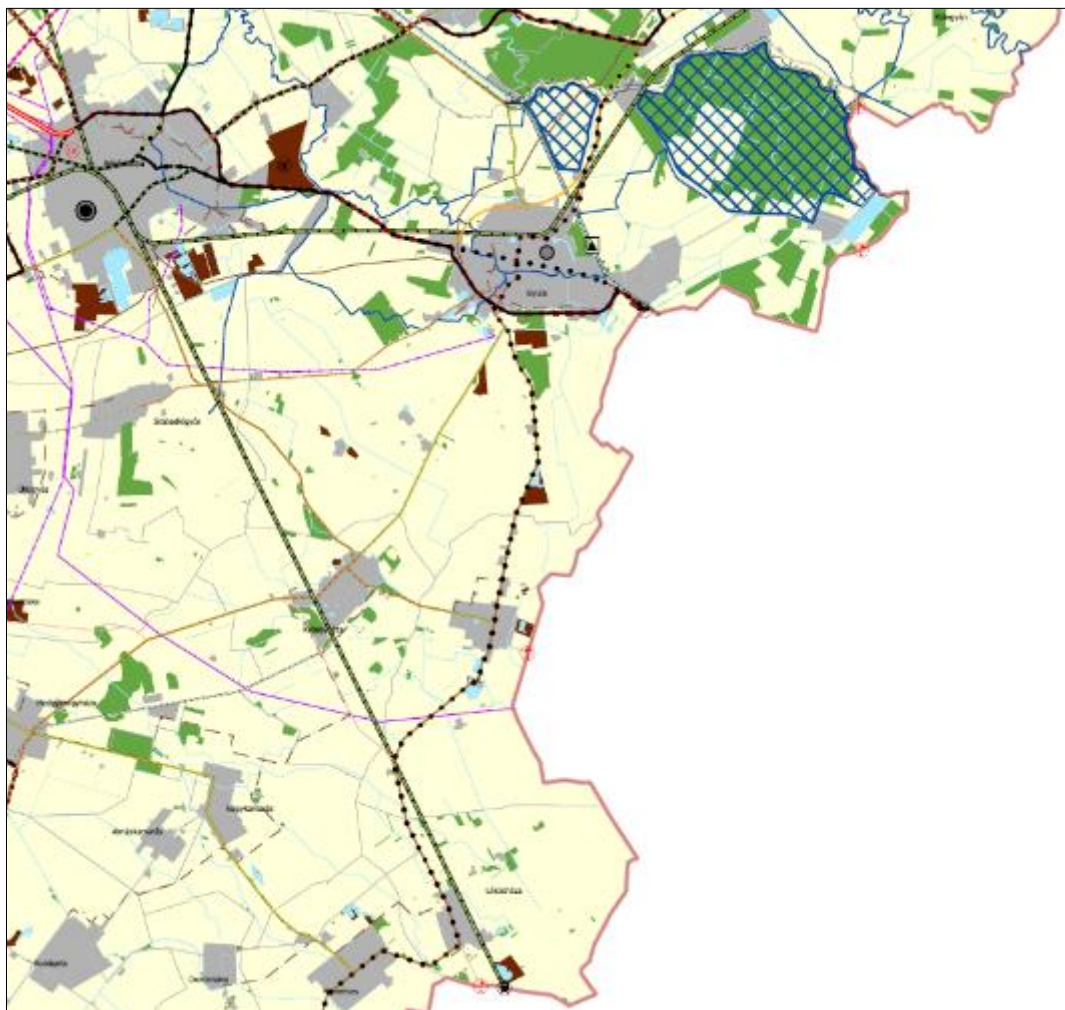
Nem érinti a Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza területét.

2.1.3.2. Békés Megyei Területrendezési Terve

Békés Megyei Területrendezési Terv tartalmazza az OTTr elemeit: vagy átveszi változatlanul, vagy módosított formában a térszerkezeti elemeket és a térségi övezetek adatait. Tehát minden OTTr téradat valamilyen formában megjelenik a BMTrT-ben.

Térszerkezet

13. ábra: BMTrT térszerkezeti tervlapja

Az OTrT térszerkezeti lapjánál részletesebb tartalmú Békés Megyei Területrendezési Terv térszerkezeti tervlapja az OTrT térszerkezeti elemeit a négy település tekintetében nem változtatta meg, a térségi infrastruktúra elemekkel egészült ki. A térségi területfelhasználási kategóriák részletgazdagabban kerültek ábrázolásra a pontosítás okán.

Érintett területfelhasználási kategóriák	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
Erdőgazdálkodási térség	4475,42 ha	30,68 ha	283,00 ha	196,51 ha
Mezőgazdasági térség	18033,10 ha	4970,57 ha	4262,29 ha	4666,13 ha
Sajátos területfelhasználási térség	203,91 ha	33,17 ha	7,62 ha	54,74 ha
Települési térség	2595,34 ha	414,69 ha	483,77 ha	260,92 ha
Vízgazdálkodási térség	271,48 ha	41,94 ha	12,69 ha	24,15 ha
Összesen	25579,25 ha	5491,05 ha	5049,37 ha	5202,45 ha

2. táblázat: Országos és megyei területfelhasználási kategóriák érintettsége a BMTrT-ben

Térségi övezetek

A négy település által lehatárolt térség területére az OTrT országos és megyei (Trtv. és MvM rendeleti) övezetei mellett a BMTrT szabályoz. A BMTrT-ben lévő országos övezetek, amelyet a Trtv és MvM rendelet lehatárol, a megyei tervezés során módosíthatók a Trtv. 22. § s 23.§ alapján, ezért vizsgálatuk szükséges. Vizsgálataink szerint a BMTrT ugyanakkor nem módosított ezen övezetek lehatárolásán a négy település tekintetében. Az MvM rendeletben le nem határolt, csak szabályozott megyei övezeteket és az egyedileg meghatározott övezeteket szintén vizsgálni szükséges.

Gyula térségére tehát összességében az OTrT jogszabályai (Trtv.és MVM rendelet) valamint a BMTrT jogszabályai (megyei rendelet és határozat) a mérvadóak.

Érintett országos övezetek a BMTrT-ben	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lókösháza
Ökológiai hálózat magterületének övezete	Igen	Nem	Igen	Nem
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	Igen	Igen	Igen	Nem
Ökológiai hálózat puffterületének övezete	Igen	Nem	Igen	Igen
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Erdők övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete	Nem	Nem	Igen	Nem
Honvédelmi és katonai célú terület övezete	Nem	Nem	Nem	Nem
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Tájképvédelmi terület övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Vízminőség-védelmi terület övezete	Igen	Nem	Igen	Igen
Nagyvízi meder területe övezete (MVM rend.)	Igen	Nem	Nem	Nem
VTT-tározók övezete	Nem	Nem	Nem	Nem
Érintett megyei övezetek a BMTrT-ben	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lókösháza
Ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete	Igen	Igen	Nem	Igen
Rendszeresen belvízjárta terület övezete	Igen	Igen	Igen	Igen
Tanyás területek övezete	Igen	Nem	Igen	Nem
Egyedileg meghatározott megyei övezetek a BMTrT-ben	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lókösháza

Érintett országos övezetek a BMTrT-ben	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	Igen	Nem	Nem	Nem
Kiemelt turisztikai övezet	Igen	Nem	Nem	Nem
Együtt tervezésre javasolt térség övezete	Igen	Nem	Nem	Nem

3. táblázat: A járást érintő területrendezési övezetek

Országos övezetek

Az országos övezetek közül a négy település által lehatárolt térséget a honvédelmi és katonai célú övezetek és a VTT tározók övezetek kivételével mindegyike érinti. A lehatárolás alapvetően nem változott az OTrT-hez képest, csak pontosításra került. A földrajzi fekvés és természeti adottságok alapján a térségi övezetek közül jelentős kiterjedésű az ökológiai hálózat, kiváló termőhelyi adottságú szántók és a vízminőségvédelmi terület övezete a négy település közigazgatási területén. Szabályozás tekintetében az OTrT előzőekben felsorolt szabályai az érvényesek.

Ökológiai hálózat magterületének övezete, a hálózat ökológiai folyosójának övezete és a hálózat pufferterületének övezete

Gyula és Kétegyháza érintett.

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza érintett.

Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt övezet

Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza érintett.

Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete

Kétegyháza érintett.

Vízminőség-védelmi terület övezete

Gyula, Kétegyháza és Lőkősháza érintett.

Nagyvízi meder övezete

Gyula érintett.

Tájképvédelmi terület övezete

Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkősháza érintett.

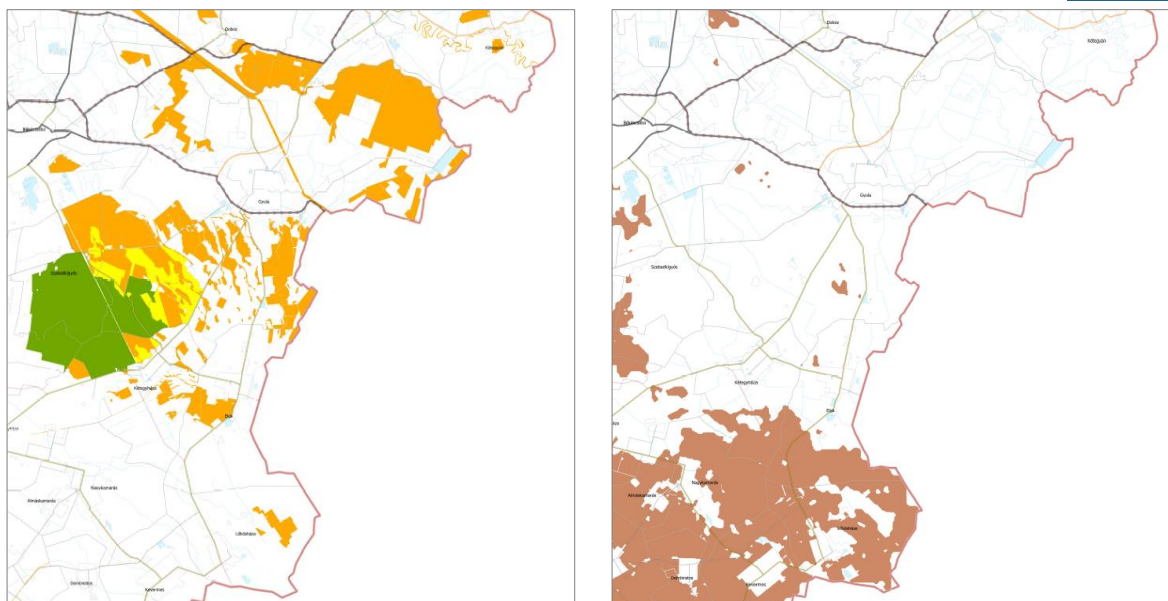
VTT tározók övezete

Nem érinti a négy település egyikét sem.

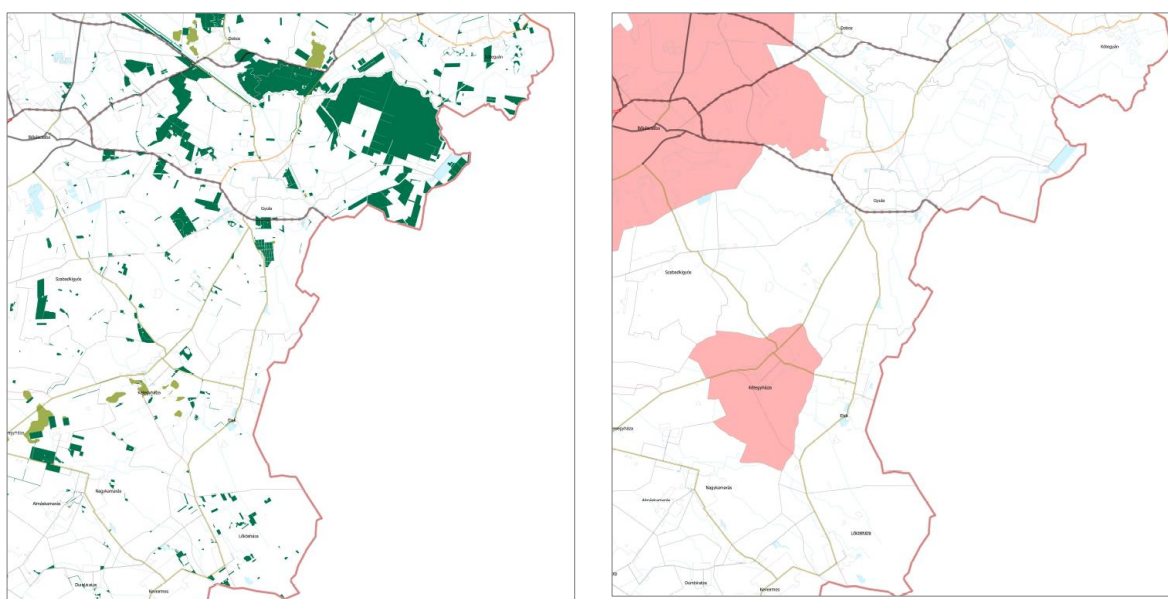
Honvédelmi és katonai célú terület övezet

Nem érinti a négy település egyikét sem.

14. ábra: Ökológiai hálózat övezete; Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

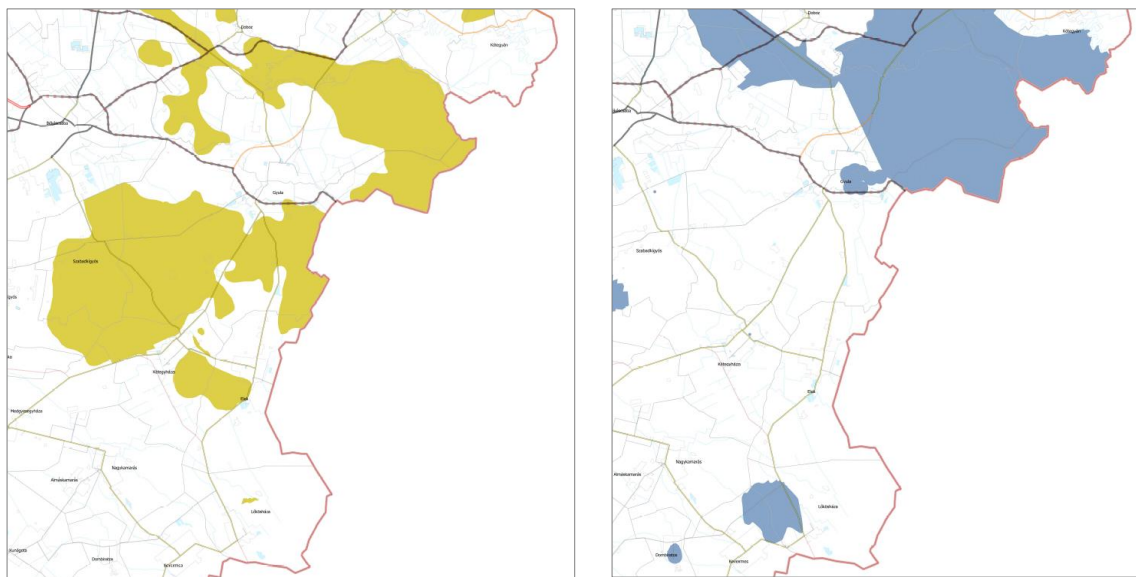

15. ábra: Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt terület övezete; Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete

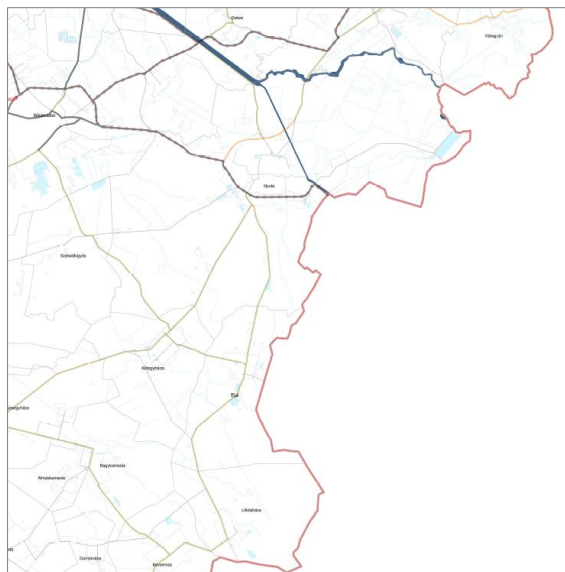

16. ábra: Honvédelmi és katonai célú terület övezete; Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

17. ábra: Tájékvédelmi terület övezete; vízminőség-védelmi terület övezete

18. ábra: Nagyvízi meder övezete

Megyei övezetek:

Ásványi nyersanyagvagon terület övezete

Gyula, Elek, Lőkösháza területét érinti az övezet. Az MvM rendelet szabálya alkalmazandó az övezeti területekre:

8. § (1) Az ásványi nyersanyagvagon övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

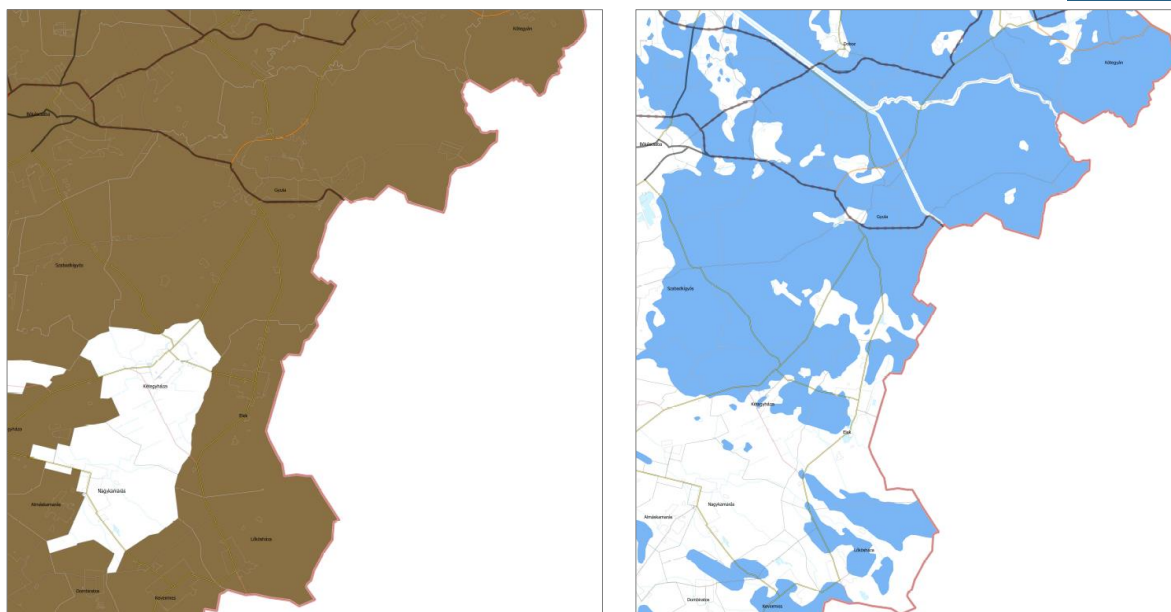
(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.

Rendszeresen belvízjárta terület övezet

Mind a négy település érintett. Az MvM rendelet szabálya alkalmazandó az övezeti területekre:

9. § (1) A rendszeresen belvízjárta terület övezetében új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

19. ábra: Ásványi nyersanyag vagyoni övezete; Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Tanyás területek övezete

Gyula közigazgatási területe érintett. Az övezet által érintett területre az MVM rendelet előírása vonatkozik.

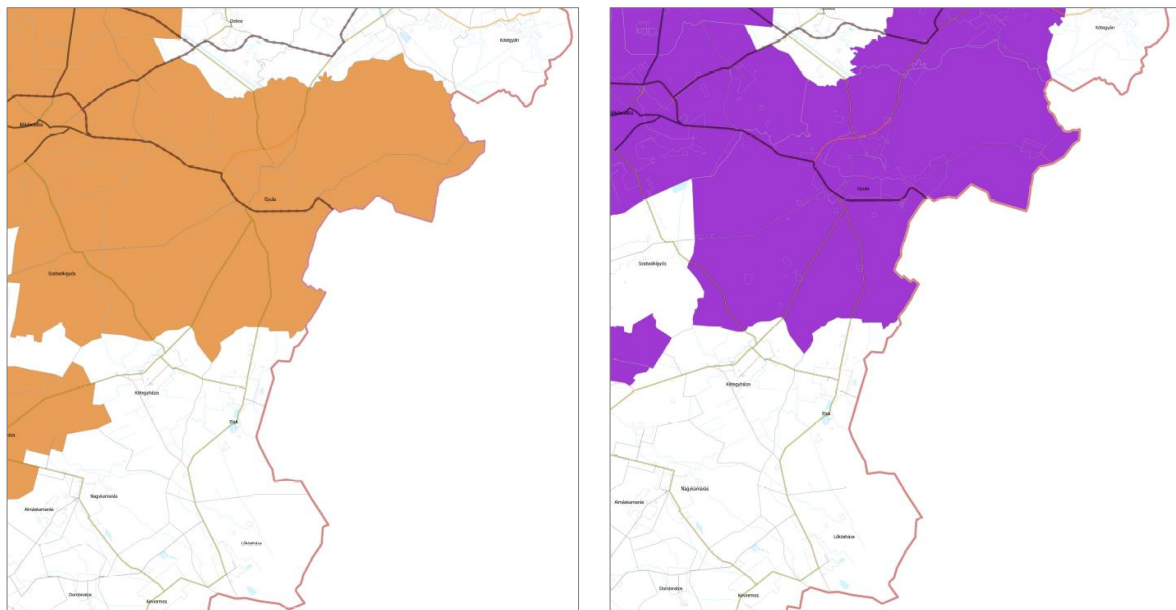
10. § (1) A megyei területrendezési tervben a tanyás területek övezete azon járásokban jelölhető ki, ahol a kijelölést megelőző legutóbbi népszámlálás alapján a mezőgazdasági jellegű külterületen élő népesség aránya az összes lakónépességhez viszonyítva az országos átlag fölött van.

(2) A tanyás területek övezetével érintett területre a tájfenntartó tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése, valamint a tanyás településszerkezet és tájkarakter megőrzése érdekében meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) az a) pont szerinti egyedi szabályokkal érintett területre a településképi rendeletben a településképi követelményeket.

20. ábra: Tanyás területek övezet; Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet

Egyedileg meghatározott megyei övezetek:

Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet

Gyula közigazgatási területe érintett. Az övezet által érintett területre a megyei elnöki határozat előírásai vonatkoznak:

16.1. A térségi övezetben a gazdasági területek kialakítását és a gazdasági vállalkozások fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.

16.2. A térségi övezetben új innovációs-technológiai fejlesztési célú gazdasági terület kialakítását és az innovációs-technológiai vállalkozások és intézmények fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.

16.3. Lehetőleg kerülni kell a zöldmezős beépítéseket és helyette a települések barnamezős területeit célszerű felhasználni.

Kiemelt turisztikai övezet

Gyula közigazgatási területe érintett. Az övezet által érintett területre a megyei elnöki határozat előírásai vonatkoznak:

17.1. A térségi övezetben új turisztikai célú különleges terület kialakítását és a turisztikai vállalkozások fejlesztését, a turisztikai potenciál növelését és a kihasználás bővítését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.

17.2. A fejlesztéseknél az egymásra épülő, az egymást nem kioltó javaslatok élvezzenek prioritást.

17.3. Az övezettel érintett településeken az adott térség, tájegység domináns turisztikai ágazatának bevételnövelő fejlesztése mellett a kiegészítő kínálatbővítés is kapjon hangsúlyt.

17.4. Magas minőségű, élményszerű, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítására kell törekedni, a turisztikai infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül (az ökológiai sokféleség, a környezeti állapot fenntartása).

17.5. A környezettudatos és egészséges életmód iránti társadalmi felelősségvállalás, a természeti-kulturális értékek védelme, megőrzése iránti elkötelezettség tudatosítása, kialakítása, erősítése is kapjon szerepet.

17.6. A helyi erőforrásokra építő hagyományos, helyi termékek és szolgáltatások kínálatának, ismertségének és az irántuk való keresletnek a bővítése kiemelt fontosságú.

Együtt tervezésre javasolt térség övezete

Gyula közigazgatási területe érintett. Az övezet által érintett területre a megyei elnöki határozat előírásai vonatkoznak:

18.1. A várostérség(ek) területére az érintett települések közös várostérségi fejlesztési tervet készíthetnek.

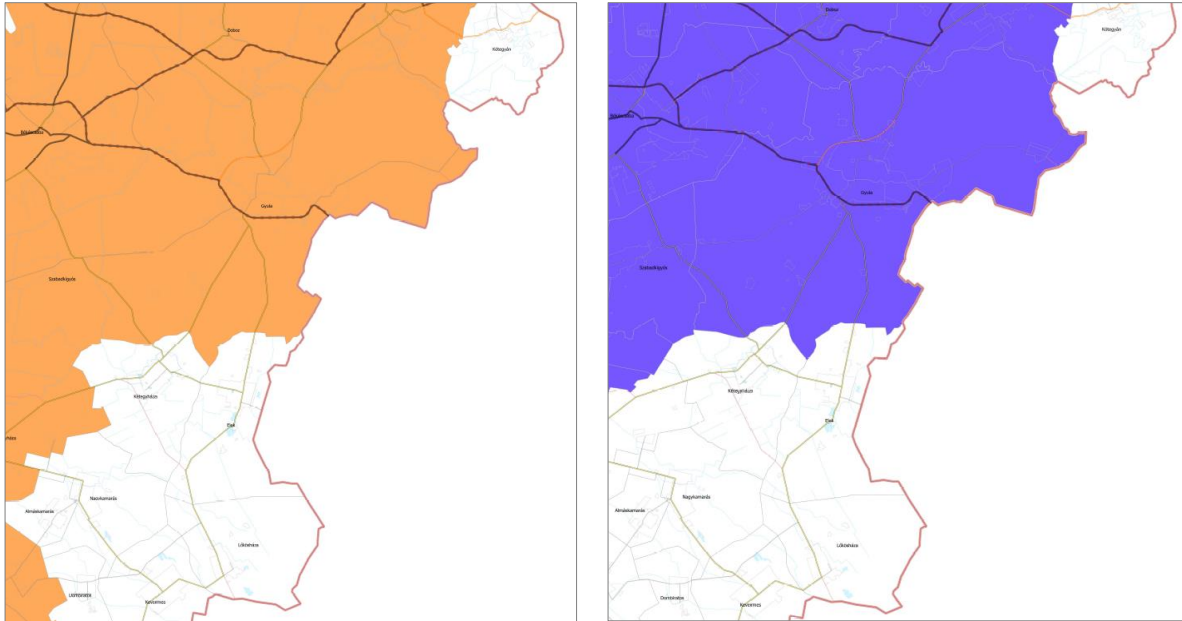
18.2. Az együtt tervezésre javasolt térség övezetébe tartozó települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladataik összehangolt ellátásához közös egyszerűsített településszerkezeti tervet, illetve térségi struktúratervet is készíthetnek.

18.3. Az övezettel érintett települések közös stratégiát alakíthatnak ki az ingatlanspekuláció megelőzésére, a területi kínálatok szabályozására, a településfejlesztési irányok, projektek meghatározására, a várható folyamatok kézben tartására, a racionális és fenntartható gazdasági-logisztikai területkínálat és területfelhasználás kialakítására, a táj a természet és a környezet védelmére.

18.4. Az övezetbe tartozó település önkormányzatok használják ki a több települést érintő együttes pályázati és pályáztatási lehetőségeket, a fejlesztési források feltárási lehetőségeit és térségi, járási szinten is optimális felhasználását.

18.5. Az együttes tervezés kiterjeszhető a terület- és településtervezési, ingatlan- és gazdaságfejlesztési szinten túl a településszociológiai és humánerőforrás gazdálkodási, oktatási és kulturális területekre is.

21. ábra: Kiemelt turisztikai terület övezet; Együtt tervezésre javasolt térség övezet

2.1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

A járás szomszédos települései: Sarkad, Dóboz, Békéscsaba, Szabadkígyós, Medgyesegyháza, Nagykamarás, Kevermes.

22. ábra: Gyula járás települései és környező települések közigazgatási határai

A szomszédság legjelentősebb települése Békéscsaba, mely dinamikus fejlődése révén határos területei átalakulásával, a fejlesztések megvalósulásával és fejlesztési terveivel hatással vannak vagy lesznek a járás mindennapi életére, fejlesztési terveire. A földrajzi adottságok miatt az érintett területek jellemzően külterülettel, főként mezőgazdasági, művelés alatt álló területekkel kapcsolódnak egymáshoz, így a főként belterületet érintő fejlesztési elképzelések nincsenek jelentős kihatással a szomszédos községekre.

Békéscsaba tervezett elkerülő útja (44. sz. főút) az északi oldalon épült meg. A hatályos szerkezeti terv egy déli elkerülő út tervét is tartalmazza, mely a gyulai útba feltehetően a város keleti határában lévő kamionparkolónál csatlakozna be. Amennyiben az útkapcsolat megvalósul, az determinálni fogja az új fejlesztési területeket, különös tekintettel a meglévő és fejlesztés alatt álló gyulai nyugati és déli iparterületek környezetében.

23. ábra: Békéscsaba Területszerkezeti terve 2006, hatályos 2021-ben forrás: bekescsaba.hu

A Békéscsabához kötődő további útfelveztetések erősíthetik a városkörnyéki kapcsolatokat, amely elsősorban a lakóhely- munkahely vonatkozásában kiemelten fontos, hiszen így erősödhet a települések lakosságmegtartó képessége, egyértelműsíthetők a lakóköznyezeti igényekre adott helyi válaszok – úm. falusias- kisvárosias köznyezet biztosítása Kétegyházán, Lőkősházán, Eleken, míg a foglalkoztatási feltételek javítása városi feladatként koncentrálódik.

Gyula északkeleti és északi határán Sarkad és Doboz külterületéhez kapcsolódik, mindkét esetben határfolyó a Kőrös, illetve a Fekete-Kőrös partvidéke. Doboz esetében a folyópart üdülőtérületi besorolású - Szanazug, rendezett településrendezési tervi elhatározásokkal (2008). A Kőrös és Fekete-Kőrös folyók mentén Natura 2000 védett erdőket találunk, melyek Gyula, Sarkad és Doboz településekhez tartoznak közigazgatásilag.

24. ábra: Doboș Településrendezési Terve 2008, hatályos 2021. forrás: doboș.hu

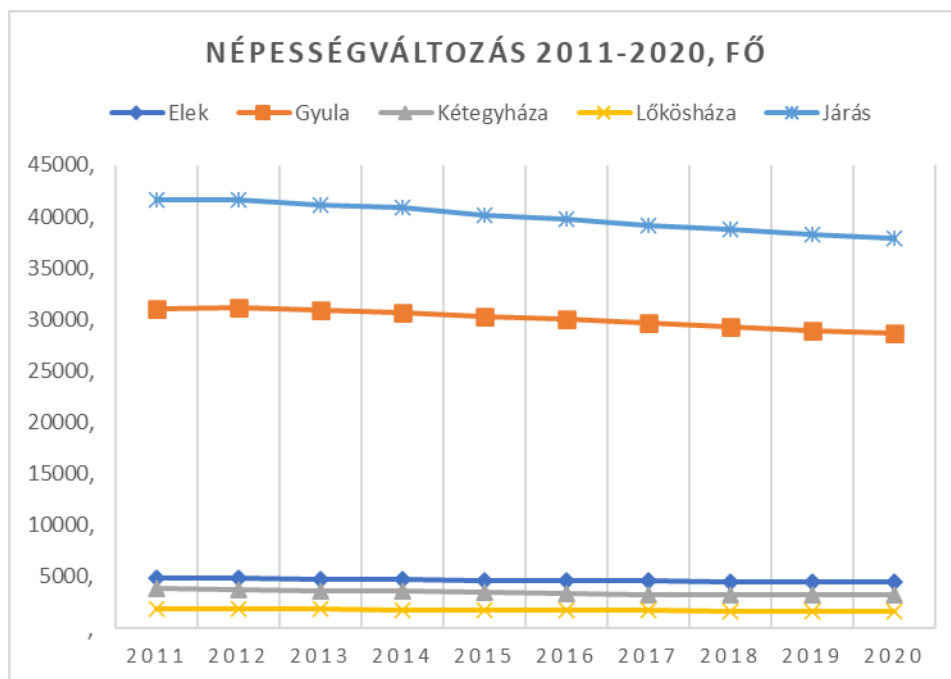
A járás településeit délről határoló községek nagy aranykorona értékkel bíró mezőgazdasági területekkel kapcsolódnak a járási, hasonló hasznosítású földterületekhez, itt infrastrukturális és egyéb fejlesztések nem tervezettek.

A járás keleti határa egyben az országhatár is, a romániai területeken kis, jellemzően mezőgazdasági települések vannak. Elek és a romániai Otlaka (Graniceri) között tervezett a közúti kapcsolat felújítása és egyben kishatárátkelő nyitása. Ez a fejlesztés tovább segítené a két ország között lassan élénkülő és folyamatosan átstrukturálódó kapcsolatok kialakulását és a kölcsönös gazdasági fejlődés erősödését.

Gyula járás turisztikai fejlesztésének fontos eleme a kerékpárút hálózat fejlesztése is, ennek terveit a közlekedési munkarészben kerül megtárgyalásra.

2.1.5. A települések társadalma

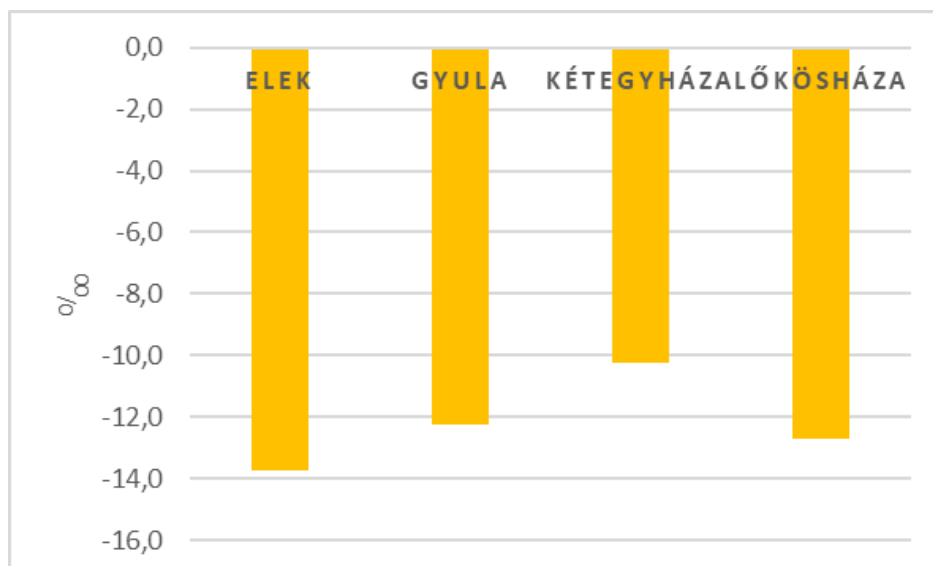
A Gyulai járás négy településének **területe** összesen 413,21 km², népessége 2020-ban 37848 fő volt (53% nő, 47% férfi). **Népsűrűsége** járási átlagban 92 fő/km², amelyből a legmagasabb érték Gyulán tapasztalható (a járási átlagnál 22%-kal magasabb, 112 fő/km²), míg a legritkábban lakott település Lőkösháza, a középérték egyharmadával (30 fő/km²). A járás népességének 87,3%-a (28602 fő – Elek 4443, Gyula 28602 fő) városlakó, a fennmaradó két településen osztozik a lakosság 24,4%-a (Kétegyháza 3230, Lőkösháza 1537 fővel).

25. ábra: A Gyulai járás településeinek népességváltozása 2011-2020 (Forrás: TeIR/KSH Népszámlálás/TSTAR)

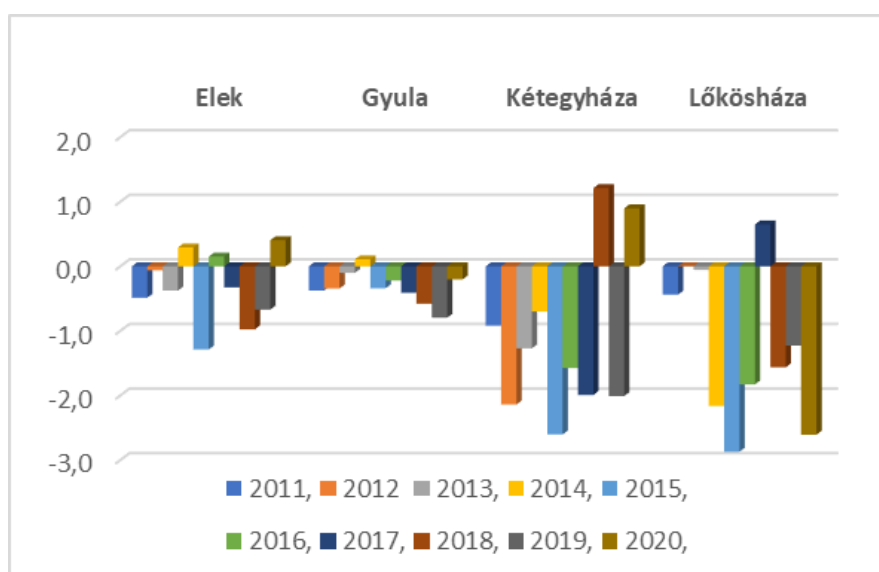
A Gyulai járás településeinek **népességváltozását** tekintve, a vizsgált 2011-2020 közötti időszakban összesen népességük 9,1%-át veszítették el. Ez az érték az országos tendenciával megegyező, a Békés megyeinél (9,3%) kedvezőbb volt. Az átlag mögött a csökkenés mértéke jelentős szélsőségeket mutat: Gyula 7,9%, Elek 9,8%, Lőkösháza 13,8% és Kétegyháza 15,2%).

A **természetes reprodukciós** folyamatokat az elmúlt években egységesen a fogyás jellemezte úgy országosan, mint Békés megyei és Gyulai járási szinten, léptékben az utóbbi felé haladva egyre hullámzóbb mértékben. 2020-ban a járási átlagtól (-12,2 ‰) jelentős települési eltérések nem tapasztalhatók; növekvő sorrendben: Kétegyháza -10,2, Gyula -12,2, Lőkösháza -12,7, Elek -13,7.

26. ábra: A Gyulai járás településeinek természetes fogyása 2020 (Forrás: TeIR/KSH TSTAR)

A természetes fogyás értékeihez hasonlóan hektikusan alakult a **vándorlási egyenleg** a vizsgált időszakban, azzal a különbséggel, hogy a népszámlálás óta minden település esetében volt olyan év, esetleg több is, amikor bevándorlás volt jellemző: Elek esetében 2014, 2016 és 2020, Gyulán 2014, Kétegyházán 2018 és 2020 és végül Lőkösházán 2017.

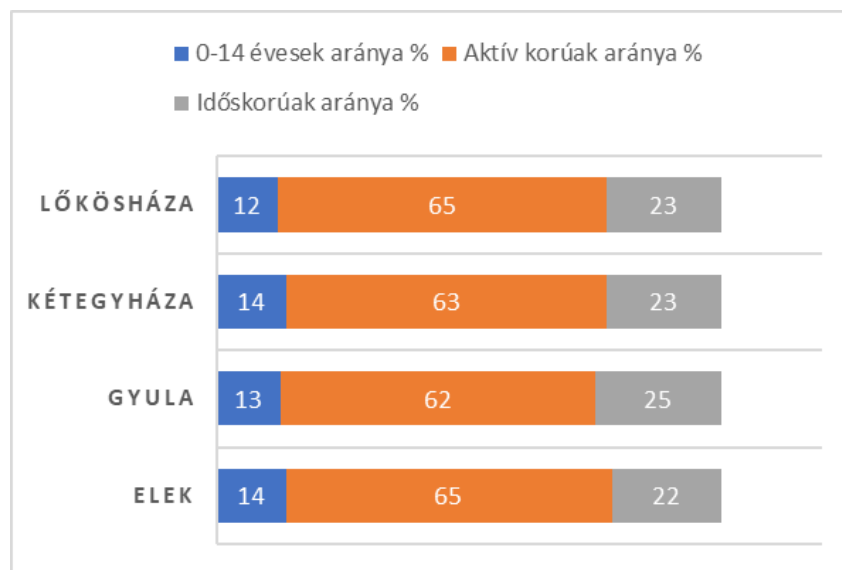

27. ábra: A Gyulai járás településeinek vándorlási egyenleg-változása 2011-2020 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)

Járási szinten a migrációs ráta végig a negatív tartományban maradt. 2011-2020 közötti vándorlási veszteség a 2011. évi %-ában településenként: Elek: 3,1%, Gyula 3,1%, Kétegyháza 10,2%, Lőkösháza 11,2%.

A népesség **korösszetétele** a legutóbbi népszámlálás óta kisebb változásokon esett át, és végül több évi stagnálást követően megállapodott a 2020. évi szinten. A fiatal korosztály (0-14 évesek) népességaránya viszonylag keveset változott, járási szinten 13% körül alakult. Ennél magasabb arány csak Elek és Kétegyháza (14%) esetében tapasztalható. Stabil trendet követve az aktív népesség (15-64

évesek) folyamatosan csökkent, az időskorúak aránya (65-x évesek) pedig az országos változásoknak megfelelően egyenletes növekedést mutatott.

28. ábra: A Gyulai járás településeinek korösszetétele, 2020 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)

Az időskorúak arányának lassú, de tendenciózus növekedése hozzájárul az **öregségi mutató** (65-x/0-14) rapid emelkedéséhez. 2020-ban a Gyulai járási átlag 1,9 volt (Lőkősháza hasonló rátát vett fel), aminél magasabb érték csak Gyulán (2,0), alacsonyabb Eleken (1,6) és Kétegyháza (1,7) volt kimutatható.

A 2011 évi népszámlálás óta a települési népesség **nemzetiségi**, kisebbségi összetételét illentően nem történt újabb felmérés, így az akkori adatokra lehet támaszkodni. A Gyulai járásban, 2011-ben a népesség 11,1%-a kötődött valamelyik nemzetiséghez. A román nemzetiségűek képviselik a legnagyobb lakosságarányt (a települések átlagában 10,2%) és közülük Kétegyháza élnek a legtöbben (1050 fő, 27,6%)(Elek 5,5%, Lőkősháza 4,8%, Gyula 3,1%). A cigány (beás, romani) kisebbség képezi sorban a második legmagasabb viszonyszámot (808 fő, 4,9%), arányuk Eleken (8%), Lőkősházán (5,6%) és Kétegyháza (5,4%) említésre méltó (Gyulán 0,3%). Megemlíthető még a német és a szlovák nemzetiségek jelenléte a járásban, a települések átlagában az előbbi 2,4%, míg az utóbbi 0,5%-ot képvisel. Jelentékeny a német nemzetiségűek 4,2%-os eleki és 3,1%-os gyulai reprezentációja.

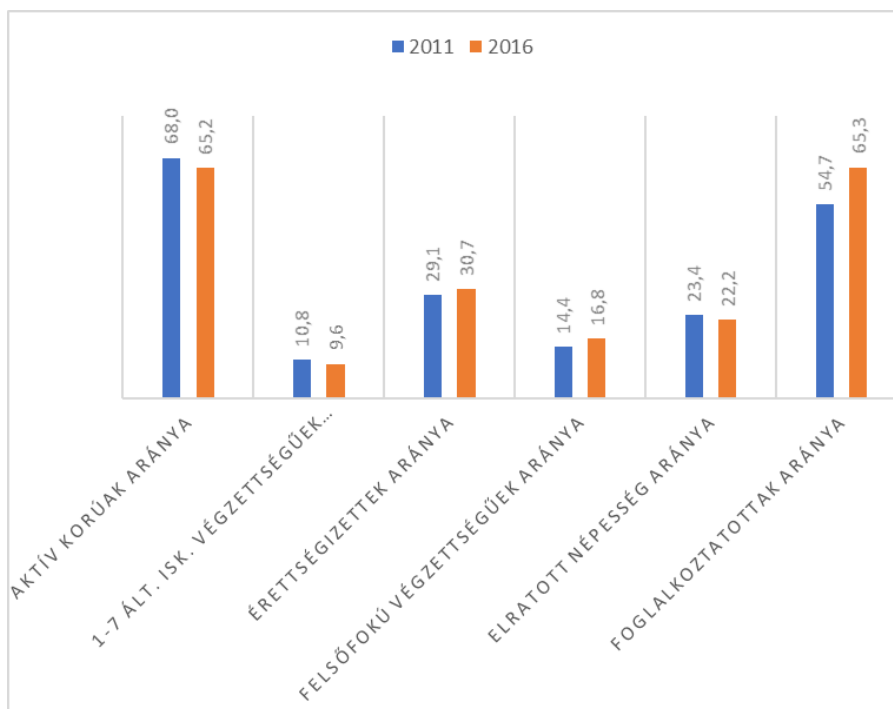
„Gyula lakosságának etnikai sokszínűsége a város kulturális életét is jelentősen gazdagítja. A különböző nemzetiségek egymás mellett élésére a városrészek elnevezései is utalnak (Románváros, Németváros, Magyarváros); a zavartalan együttélést tehát kezdettől fogva maga a szegregáció biztosította. A XX. század elejére ez a szegregáció megszűnt, de a közösségek hasonló kultúrája okán etnikai jellegű konfliktus ma sincs. A magyarországi románok társadalmi és kulturális életében különösen jelentős szerepet tölt be a város. A XX. század elején a helyi románság súlya a lakosságon belül még magasabb volt, arányuk meghaladta a 10%-ot. Fontos kiemelni, hogy napjainkban Gyula a Magyarországon élő román közösség egyik legfontosabb társadalmi, kulturális központja; Gyulán található a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának székhelye, a városban működik az ország egyetlen román nyelvű gimnáziuma, valamint a Magyarországi Román Ortodox Egyház püspöke is itt székel.”⁸

Települési részletezettségű **iskolázottsági** adatok népszámláláskor állnak rendelkezésre. A 2016 évi mikrocenzussal azonban **járási szintű összehasonlításra** a van lehetőség, a rendelkezésre álló

⁸ Gyula város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata, 2015 (ITS DA konzorcium)

információk 2011 és 2016. évi változásait követve, a népesség iskolai végzettségén kívül az eltartottsági és foglalkoztatottsági információk terén.

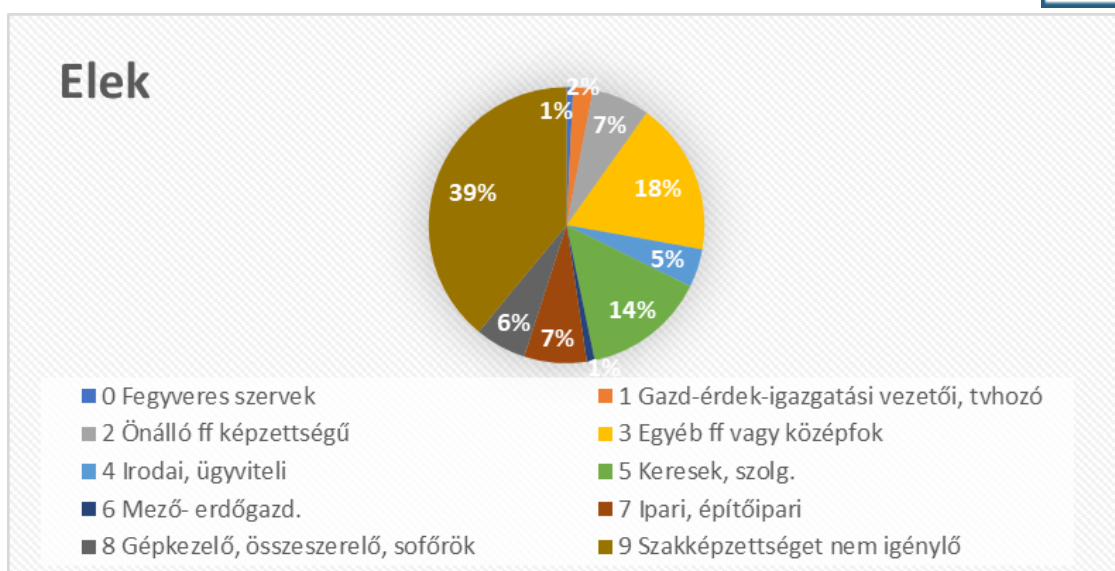
29. ábra: A Gyulai járás 2011 és 2016 évi összehasonlító adatai (Forrás: TeIR/KSH/Népszámlálás 2011, Mikrocenzus 2016)

Míg 2011-2016 között Békés megye felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 15%-kal nőtt, ez a változás a Gyulai járás településeiben nagyobb mértékű (17%). Ugyanez az érettségizettek összehasonlításában fordított: megye 10,4%, járás 5,4%.

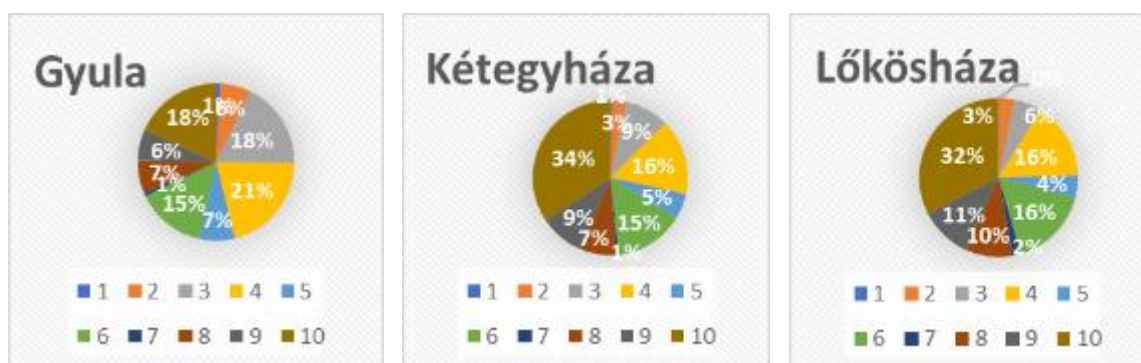
Foglalkoztatottság tekintetében ugyancsak népszámlálási illetve microcenzus adatok állnak csak rendelkezésre, ez utóbbi járási összesítésben, így módon jelenleg nincsenek települési információk. A két időpont mutatóinak összehasonlításából kiderül, hogy a Gyulai járásban 54,7%-ról 65,3%-ra nőtt a foglalkoztatotti arány az aktív korúak körében.

Lehetőség van azonban a 2019. évi foglalkoztatottak foglalkoztatottsági főcsoportok szerinti településsoros vizsgálatára.

30. ábra: Elek település foglalkoztatottjainak foglalkoztatottsági főcsoportonkénti besorolása, 2019 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)

31. ábra: Gyula, Kétegyháza és Lőkösháza foglalkoztatottjainak foglalkoztatottsági főcsoportonkénti besorolása, 2019 (Forrás: TeIR/KSH/TSTAR)

A Gyulai járás településeinek foglalkoztatottsági indikátorai közvetett módon rámutatnak az egyes települések munkaerőkínálatának iskolázottságára, piaci versenyképességére. A grafikonokból látható, hogy magasfokú képzettséget igénylő foglalkoztatott a járásban kiemelkedő mértékben reprezentált Gyulán (46,2%) és jelentősen lemaradva Lőkösházán (24,6%), Eleken (27,8%) és Kétegyházán (28,4%). Ez előbbivel összhangban a legalacsonyabb presztízsű kategóriával bírnak: Elek (45%), Kétegyháza (43,7%) és Lőkösháza, míg Gyulán ez az arány 24,6%. Eközben az alacsonyabb presztízsű foglalkoztatottak országos, megyei és járási arányának alakulása mindhárom szinten egységesen a 2009 évi világválságban mutatott mélypontját követően, a későbbi években kisebb hullámozást után stabilizálódva 30, 29 és 25% közelében állapodott meg.

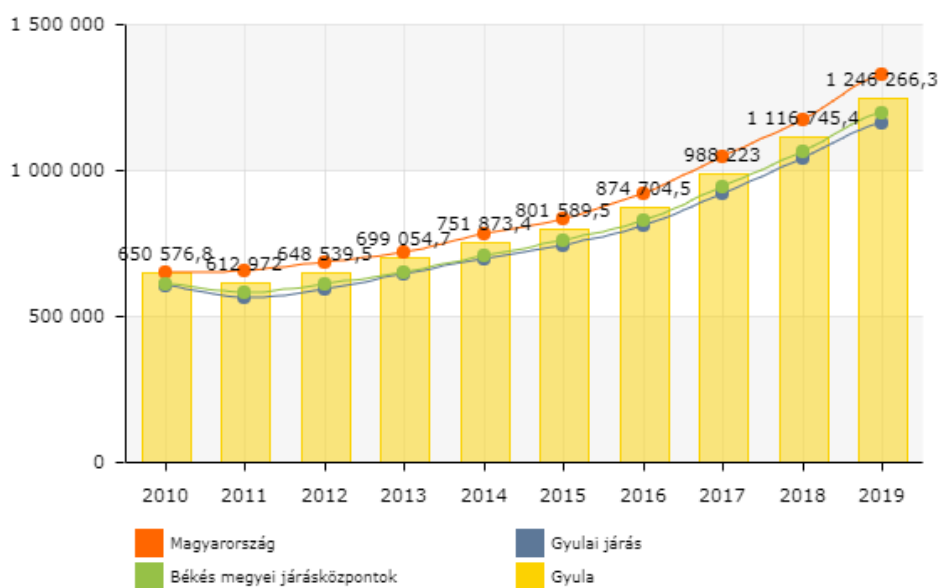
A Gyulai járás településeiben az **álláskeresők** aránya követve a megyei trendet a 2012. évi konszolidációt követően, kisebb ingadozásokkal (2018) jellemezhető folyamatos csökkenést mutat. 2020-ban a járási munkanélküliségi átlag 5,5% volt, amely középtérük mögött jelentős eltérések tapasztalhatók: a legmagasabb értékkel Elek (7,1%) és Kétegyháza (6,9%) rendelkezik, míg Lőkösháza (4,6%) és Gyula (3,4%) kedvezőbb mutatókkal bír. A végzettség nélküli álláskeresők aránya a járási települések átlagában ugyan csupán 2,3%, azonban a települések felében magasabb az érték: Elek 3,9%, Kétegyháza 2,8% (Lőkösháza 2,1%, Gyula 0,5%).

Kedvezőtlen munkaerőpiaci állapotokat és egyben fiatalokat megtartó képességet tükröz a pályakezdő álláskeresők arányának értékelése, amely azt mutatja, hogy e településcsoportban a korcsoport átlagosan 12,5%-a munkanélküli. Legrosszabb helyzetben Elek van, ahol a fiatalok 20,7%-a nem talál munkát, míg Lőkösházán 10,6%, Kétegyházáán 9,2%, de a járásszékhely Gyulánan is alacsony a város fiatalokat megtartó ereje (9,6%) vagyis a munkaerőpiaci szerepe.

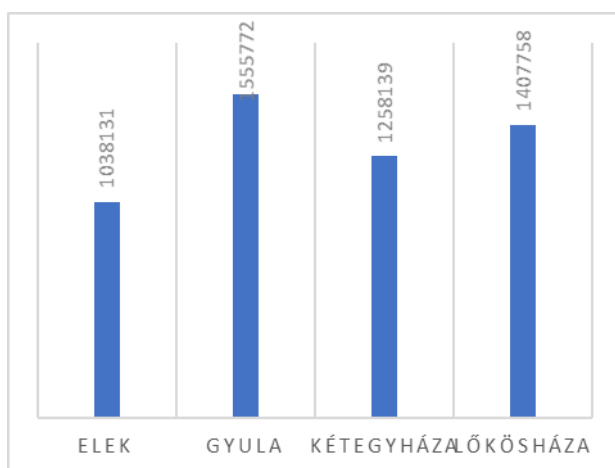
Az aktív korúak körében járási szinten 4,5% a **közfoglalkoztatottak** aránya, ami a legalacsonyabb értéket Gyulán (1,1%), átlag fölötti szintet Lőkösházán (6,1%), Kétegyházáán (5,5%) és Eleken (5,3%) éri el, mérsékelve az álláskeresők, ezen belül a tartós munkanélküliek számát (járási átlag 1,1%). **Foglalkoztatást helyettesítő támogatást** a Gyulai járás átlagában 2020-ban az aktív korú népesség 1,1%-a kapott, településekre bontva: Gyula 0,5%, Lőkösháza 1,5%, Elek és Kétegyháza 1,2%.

A járásban a belföldön képződött jövedelem átlaga az országoshoz és a Békés megyei trendekhez hasonlóan a 2011. évi mélypontot követően folyamatosan emelkedett.

(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

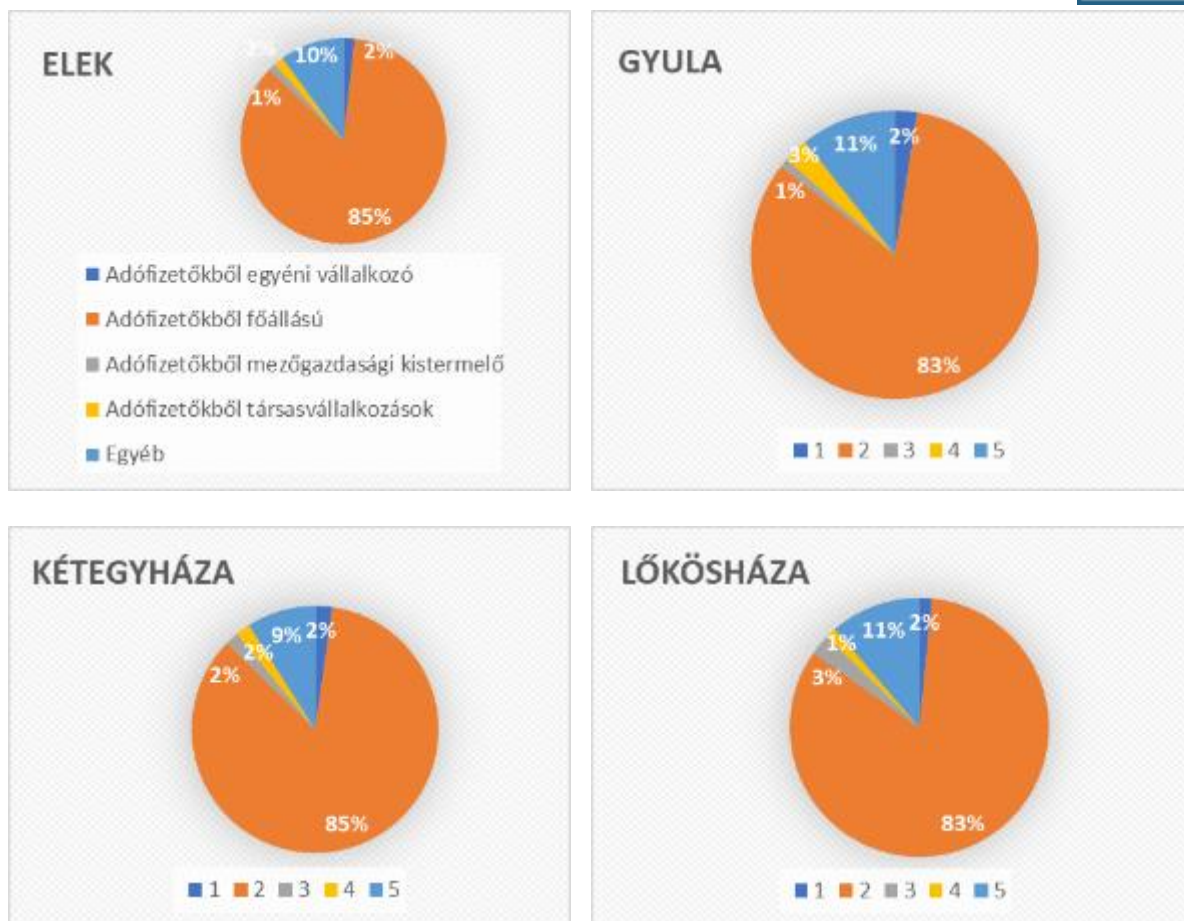

32. ábra: Lakónépességre jutó belföldi jövedelem alakulása, 2010-2019 között (Forrás: TeIR/NAV)

A lakónépesség arányos adófizetők eloszlása a négy település között 51 % és 57% között változik. Az alsó határon Elek helyezkedik el, majd Gyulát (53%) és Kétegyházáát (55%) követi a legmagasabb értéket képviselő Lőkösháza. Az SZJA alapot képező jövedelem terén az előbbihez képest felcserélődtek a sorrendek: Gyula magasabb mutatóval rendelkezik Lőkösházánál.

33. ábra: Lakónépességre jutó SZJA alapot képező jövedelem a Gyulai járás településeiben, 2019 (Forrás: TeIR/NAV)

34. ábra: SZJA adófizetők aránya foglalkoztatási formák szerint a Gyulai járás településeiben, 2019 % (Forrás: TeIR/NAV)

Fenti ábra alapján megállapítható, hogy a járás településeiben kiemelkedő szerepe van a főállású- és elenyészőek úgy a vállalkozásokból, mint a mezőgazdasági termelésből származó jövedelemnek.

A négy településen a nyugdíjkorúaknak átlagosan 95%-a részesedik öregségi nyugdíjban, Kétegyháza és Lőkösháza a járás középértékének megfelelő mértékben (95%), míg a legalacsonyabb Elek (91%) és a legmagasabb Gyula (99%) mutatókkal rendelkeznek. Az időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos aránya Lőkösháza kivételével (0) minden településen 0,6% az időskorúak (65-x évesek) között.

A lakossági jövedelem bemutatására alkalmas a 100 fő népességre vetített személygépkocsik száma, ami a Gyulai járásban 35 db, amelyből Gyula értékei a legnagyobbak (40 db), amit Kétegyháza (35 db), Elek és Lőkösháza követnek 31 db/100 fő mutatókkal.

Ugyanúgy az életminőség mértékét reprezentálja a 100 lakosra eső internet előfizetések száma, amely indikátornál a járási átlag 29 db, ami mögött a gyulai 35 db kiemelkedő, ezt követik csökkenő sorrendben Kétegyháza (31 db), Lőkösháza (28 db) és Elek (23 db) értékekkel.

2.1.6. A település humán infrastruktúrája

Gyula járás lakónépessége az elmúlt tíz évben az országos trendekhez hasonlóan csökkenő népességű, átlagosan 9,1 %-os népességfogyással. Mindemellett fontos adat, hogy a járáson belül Lőkösháza és Kétegyháza települések lakónépességének csökkenése ennél jelentősen nagyobb, 13,8 és 15,2 %-os.

Település	0-14 éves lakónépesség/2015	0-14 éves lakónépesség/2020	0-14 éves lakónépesség változása/fő 2015-2020	Változás %
Elek	613	606	-7	-1%
Gyula	3892	3609	-283	-7%
Kétegyháza	472	441	-31	-7%
Lőkösháza	228	188	-40	-18%
Járás összesen	5205	4844	-361	-7%

Település	15-64 éves lakónépesség/2015	15-64 éves lakónépesség/2020	15-64 éves lakónépesség változása/fő 2015-2020	Változás %
Elek	3153	2872	-281	-9%
Gyula	19957	17859	-2098	-11%
Kétegyháza	2265	2051	-214	-9%
Lőkösháza	1141	1028	-113	-10%
Járás összesen	26516	23810	-2706	-10%

Település	65 év feletti lakónépesség /2015	65 év feletti lakónépesség /2020	65 év feletti lakónépesség változása/fő 2015-2020	Változás %
Elek	893	965	72	8%
Gyula	6469	7134	665	10%
Kétegyháza	721	738	17	2%
Lőkösháza	374	357	-17	-5%
Járás összesen	8457	9194	737	9%

4. táblázat: A lakónépesség közelmúltban történt korcsoportok szerinti változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A népességi adatok változásában részben nyomon követhetők a humán szolgáltatásokkal kapcsolatos igények lehetséges változásai. A **0-14 éves** korosztály esetében látható, hogy Lőkösházán a bölcsődés és óvoda, illetve általános iskolás korosztálynál települési szinten már jelentős lehet a létszámcsökkenés, a trend fennmaradásával kérdésessé válhat a foglalkoztató csoportok számának csökkentése, ezáltal munkahelyek is megszűnhetnek.

A **15-64 éves, aktív korú lakosság** tekintetében Gyula városában és Lőkösházán a legjelentősebb a csökkenés (2098 fő és 113 fő), amely vonatkozásában érdemes részletesebb vizsgálatot végezni a korosztályon belül és keresni a csökkenés okait – elköltözés munkalehetőség miatt, családalapítás más

településen, Békéscsaba vonzása stb.? Mindeközben Gyula város a megye legjelentősebb turisztikai vonzereje, ennél fogva mind a humán infrastruktúra, mind az egyéb kereskedelmi szolgáltatások tekintetében kiemelkedő, de munkahelyek vonatkozásában is különös kínálatot tud nyújtani.

A **65 évesnél idősebb korosztályban** egyértelműen nyomon követhető az elöregedés, hiszen ebben az esetben a számok pozitívak, tehát a korosztály létszáma Lőkősháza kivételével nem csökkent, hanem nőtt. Látható, hogy Gyula kedvelt az idős lakosság körében és a mutatók alapján minden bizonnyal az egészség megtartás is hatékonyabb a városban. A trendmutatók alapján az idősgondozás és szociális hálózat, továbbá az orvosi ellátás színvonalas biztosítására a jövőben is nagy hangsúlyt kell fordítani.

Általánosan tehát az alap-és középfokú humán ellátással érintett korcsoportok számában a közelmúltban számottevő változás történt, alapvetően mindenütt a csökkenés volt jellemző a helyi népesség általános fogyásából következően. Az arányok változása Gyula városát kevésbé érintette, míg a többi települést jobban, negatív irányban.

A társadalmi és környezeti változásoknak jelentős szerepük van a számok alakulásában. A rendszerváltás óta Gyula járás területén a korábbi üzemek megszűnésével, a mezőgazdasági termelés általános visszaesésével jelentősen csökkentek a munkalehetőségek és ehhez szorosan kapcsolódva a környezeti, életminőséget javító fejlesztések is. Számottevő mértékben kialakult a külföldi munkavállalás és külföldre költözés jelensége, amely mára már szinte minden családot érint a térségben. A kisebb településeken egyre jellemzőbb, hogy a tulajdont megtartva a fiatalabbak az uniós országokban próbálnak szerencsét és családotól hagyják el a települést, csak pihenni, vakációzni járnak haza. Az idősebb generáció marad a településen, de ők is egyre gyakoribb távolléttel „élnék” itt, követik a rokonságot időről időre. Ezek a társadalmi jelenségek már a jelenben is jelentősen átalakítják a humán infrastruktúra ellátás iránti igényt, de hosszú távú hatásukkal mindenképpen számolni kell.

Másik jelenség a Gyula- Békéscsaba városok körül egyre erőteljesebben kialakuló várostérség, mely az útviszonyok javulásával egyre inkább meghatározó trenddé válhat. Az ingatlanárak által teremtett lehetőségek és a lakásépítés egyre növekvő költségei a családalapító korosztály számára a helyben maradást szorgalmazzák, miközben a közlekedési lehetőségek javulása megkönnyíti a munkába járást a városba.

Mindezek mellett fontos tényező még a járás humán infrastruktúra rendszerében a több nemzetiségű lakosság, különösen a román nemzetiség jelenléte, amelynek minden településen vannak intézményei. Ennek megfelelően az oktatási struktúrában, a kulturális életben és a jövőépítésben megkerülhetetlen létesítményeket találunk Gyulán, Eleken, Kétegyházán és Lőkősházán egyaránt.

2.1.6.1. Oktatás

Alapfokú oktatás

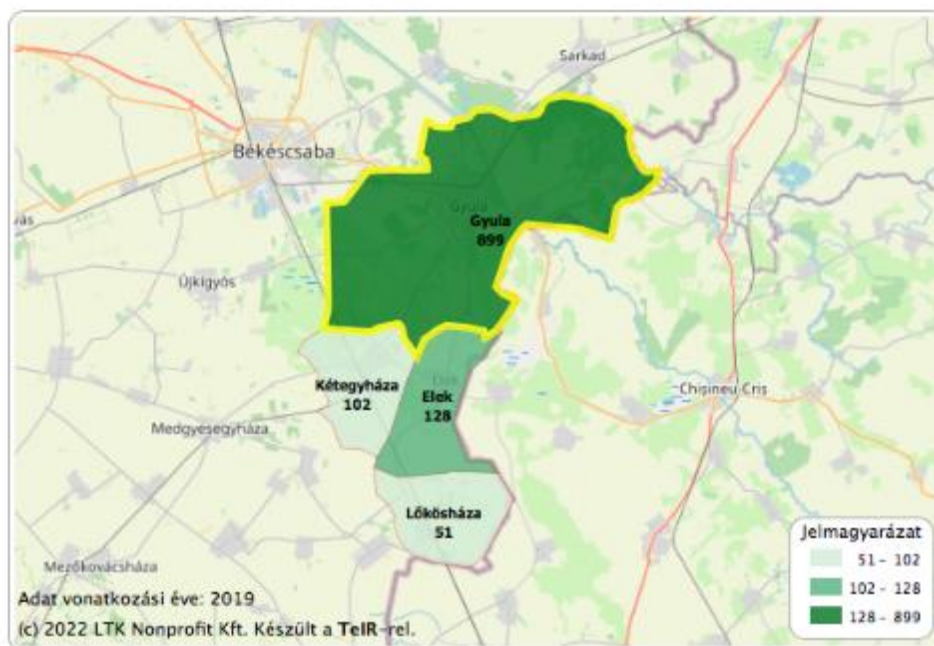
Óvodai ellátás

A lakónépesség változási adatokból következően Gyula járásban az óvodáskorúak száma is csökkenő tendenciát mutat. Kivételt képez ez alól Kétegyháza, amely településen a közelmúltban a csökkenő tendencia megfordult, illetve Gyula, ahol a folyamat lassulni látszik.

Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2015
Elek	210	187	157	147	128	-39%	-13%
Gyula	1031	902	1030	908	899	-13%	-1%
Kétegyháza	123	120	125	88	102	-17%	16%
Lőkősháza	58	72	61	54	51	-12%	-6%
Járás összesen	1422	1281	1373	1197	1180	-17%	-1%

5. táblázat: Óvodáskorúak számának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

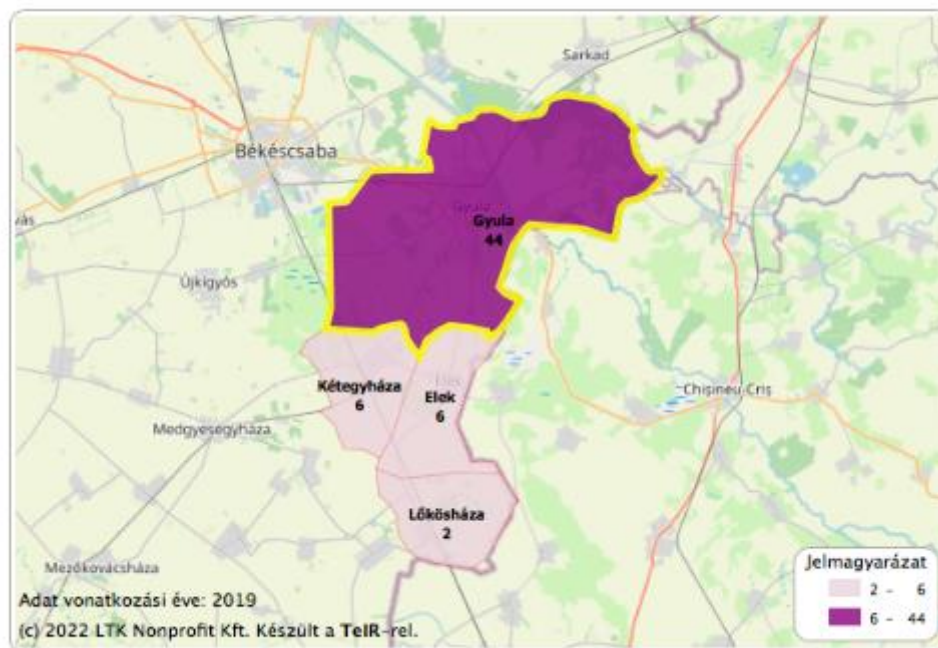
35. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma 2019. (forrás: TEIR)

Óvodai férőhelyek tekintetében a 2000-es évekre minden településen biztosított volt a szükséges férőhelyszám, mára azonban az óvodák egy része felújításra korszerűsítésre szorul. Ez különösen igaz Elek városában, ahol a következő ciklus egyik legfőbb feladata az óvodai épületek korszerűsítése.

Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2015
Elek	226	201	201	173	141	-38%	-38%
Gyula	1137	1027	1068	1120	1084	-5%	-5%
Kétegyháza	150	50	116	130	140	-7%	-7%
Lőkősháza	68	68	68	68	47	-31%	-31%
Járás összesen	1581	1346	145	1491	1412	-11%	-11%

6. táblázat: Óvodai férőhelyek változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

36. ábra: Óvodai gyerekcsoportok száma 2019 (forrás: TEIR)

Az óvodai férőhelyekre jutó óvodások átlagos száma a vizsgált településeken 2019-re az országos és megyei átlaghoz közeli, az alapellátás biztosított.

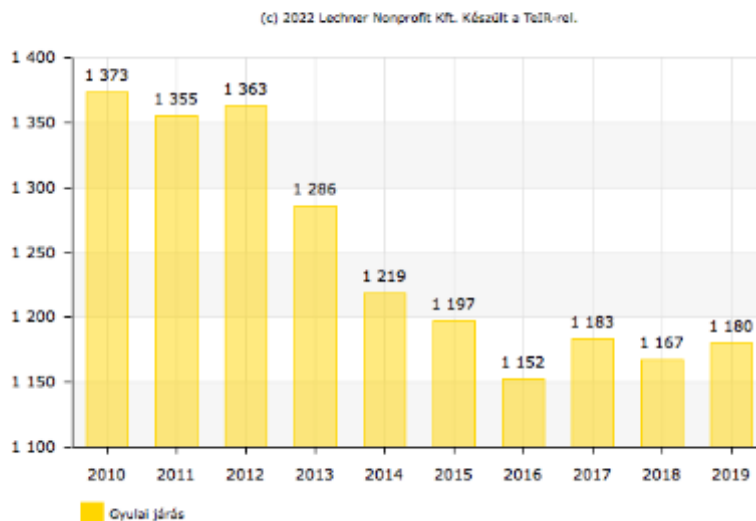
Település	2001	2005	2010	2015	2019
Elek	0,93	0,93	0,78	0,85	0,91
Gyula	0,91	0,88	0,96	0,81	0,83
Kétegyháza	0,82	2,40	1,08	0,68	0,73
Lőkösháza	0,85	1,06	0,90	0,79	1,09
Járás összesen	0,90	0,95	0,94	0,80	0,84
Megye	0,96	0,95	0,86	0,79	0,82
Országos	0,97	0,93	0,91	0,85	0,86

7. táblázat: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Óvodába beírt gyermekek száma (fő)

Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermekek száma.

37. ábra: Óvodába beírt gyermekek számának változása Gyula járásban 2010-2019 (Forrás: TEIR)

Óvoda intézmények és állapotuk

Fenntartó	Intézmények és tagintézmények helyszínek	Férőhely	Csoportszám	2020-ban beíratott óvodások száma (bejáró)	Állapot	Felszereltség speciális szolgáltatás
Gyula Város Egyesített Óvodája	Bajcsy-Zsilinszky úti Óvoda - tagintézmény Bajcsy-Zsilinszky u. 24.	50	2	535(8)	felújítva 2016, akadálymentesített	torna és fejlesztő-szoba
	Béke sugárúti Óvoda - tagintézmény Béke sugárút 53.	125	5		felújítva 2010	nincs tornaszoba, közlekedési park
	Ewoldt Eliz Óvoda -tagintézmény Pálffy u. 5.	50	2		felújítva 1993	tornaszoba, úszóprogram
	Galbácskerti Óvoda - tagintézmény Temesvári út 47.	75	3		felújítva 2019	tornaszoba, Freinet pedagógia
	Gyulavári Óvoda – tagintézmény Széchenyi út 56.	100	4			tornaszoba
	Mágocsi úti Óvoda -tagintézmény Mágocsi köz 1.	125	5		felújítva 2013	tornaszoba, PEK fejlesztő és úszóprogram

Fenntartó	Intézmények és tagintézmények helyszínek	Férőhely	Csoportszám	2020-ban beíratott óvodások száma (bejáró)	Állapot	Felszereltség speciális szolgáltatás
	Máriafalvi Óvoda-tagintézmény Sarkadi út 14.	50	2			nincs tornaszoba, lovagló és úszóprogram
	Törökzugyi Óvoda - székhelyintézmény Leiningen u. 14.	125	5		felújítva 2019	torna és fejlesztőszoba sportprogram
Németvárosi Óvoda (Gyula Város Német Nemzetiségi Önkormányzata)	Németvárosi Óvoda - Scherer Ferenc út 14.	125	5			tornaszoba, német nyelvű nevelés
Románvárosi Óvoda (Magyarországi Románok Országos Önkormányzata)	Románvárosi Óvoda Galamb u. 16	100	5	98 (5)		tornaszoba, kétnyelvű nevelés
Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium (Szeged-Csanád Egyházmegye)	Boldog Apor Vilmos Katolikus Óvoda Béke sugárút 53	75	3	83		tornaszoba
Magvető Református Általános Iskola és Óvoda (Gyulai Református Egyházközség)	Hajnalcsillag Református Óvoda, Szegedi Kiss István u. 18.	50	2	57		nincs tornaszoba, óvodabusz
	Tagintézmény Faiskola u, 2/6	50	2			nincs tornaszoba, óvodabusz
Összes férőhely		1100		773		
Kihasználtság				70%		

8. táblázat: Gyula óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmények és tagintézmények, helyszínek	Férőhely	Csoport száma	2020-ban beíratott óvodások száma	Állapot	Felszereltség speciális szolgáltatás
Elek Város Önkormányzata	I.sz. Óvoda székhely-intézmény, Hősök útja 9.		2	136	felújítva 2018	német nemzetiségi nyelvi nevelés
	II. sz. Óvoda tagintézmény, Táncsics út 22/a.		4		megszűnik, helyén új óvodaépület létesül	tornaszoba, német nemzetiségi nyelvi nevelés, német néptánc oktatás
	III. sz. Óvoda tagintézmény, Kétegyházi út 91.		2		megújítva 1982	román nemzetiségi nyelvi nevelés
Összes férőhely				136		
kihasználtság						

9. táblázat: Elek óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmények és tagintézmények, helyszínek	Férőhely	Csoportok száma	2020-ban beíratott óvodások száma	Állapot	Felszereltség speciális szolgáltatás
Kétegyháza Önkormányzata	Napsugár Óvoda Szent Imre u. 37.	60	3	50	felújítva 2019	akadálymentesítés, ZöldOvi Program
Kétegyházi Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda Magyarországi Románok Országos Önkormányzata	Román Nemzetiségi Óvoda Szent Imre u. 87.		5	49	felújítva	román nemzetiségi nyelv
Összes férőhely				99		
kihasználtság						

10. táblázat: Kétegyháza óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmények és tagintézmények, helyszínek	Férőhely	Csoportok száma	2020-ban beíratott óvodások száma	Állapot	Felszereltség speciális szolgáltatás
Községi Óvoda és Bölcsőde (Lőkősháza Önkormányzata)	Óvoda Alapítók u. 20.		2+1	53	felújítva	bölcsődei csoport is van
Összes férőhely				53		
kihasználtság						

11. táblázat: Lőkősháza óvodai ellátottsága (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Összegezve Gyula járás óvoda intézményeinek állapotát megállapítható, hogy:

- elegendő férőhely biztosított a településeken az óvodáskorúak számára.
- az óvodáskorú gyermekek száma, ezáltal a férőhely igény csökkenő tendenciát mutat.
- az intézmények többsége jó állapotú és felszereltségű, a közelmúltban felújításra kerültek, illetve felújításuk folyamatban van.
- minden településen biztosítottak a legjelentősebb létszámú helyi nemzetiségek számára a nemzetiségi nevelési intézményi lehetőségek is.

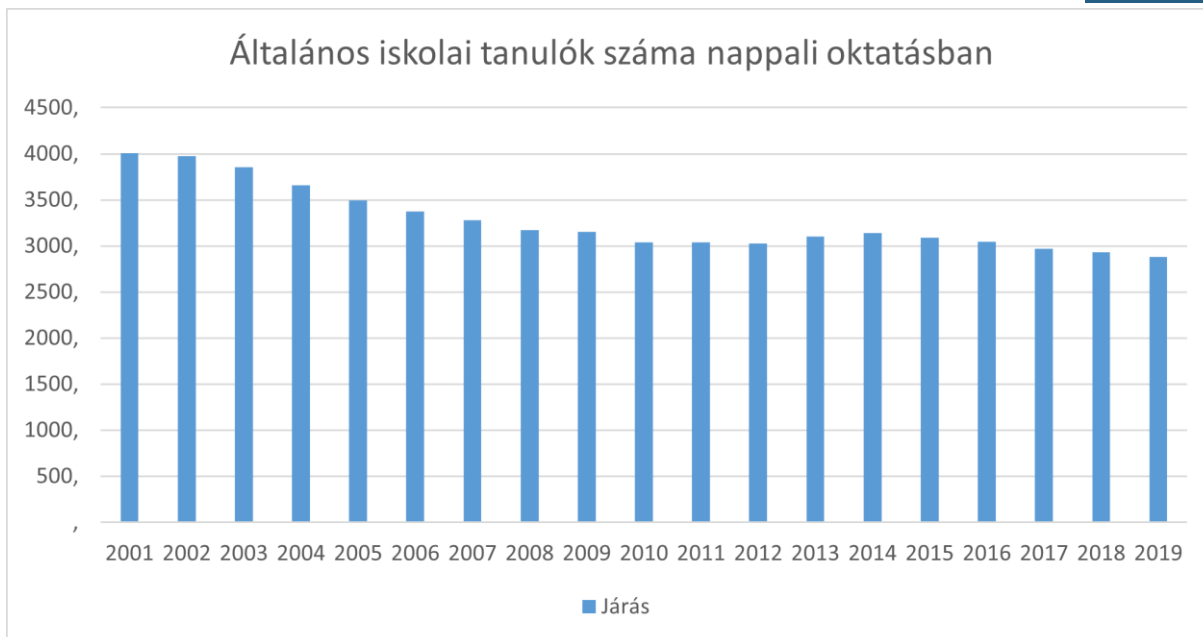
Általános iskolai ellátás

Az általánosan jellemző népességcsökkenési adatok tendenciája az iskoláskorúak esetében is megmutatkozik, a közel 20 éves viszonylatban járási szinten 28%-os létszámcsökkenést láthatunk. Legjelentősebben Eleken és Lőkősházán jelentkezett ez a folyamat 2001- és 2019 között. A közelmúltban ennek mértéke minden településen gyengült.

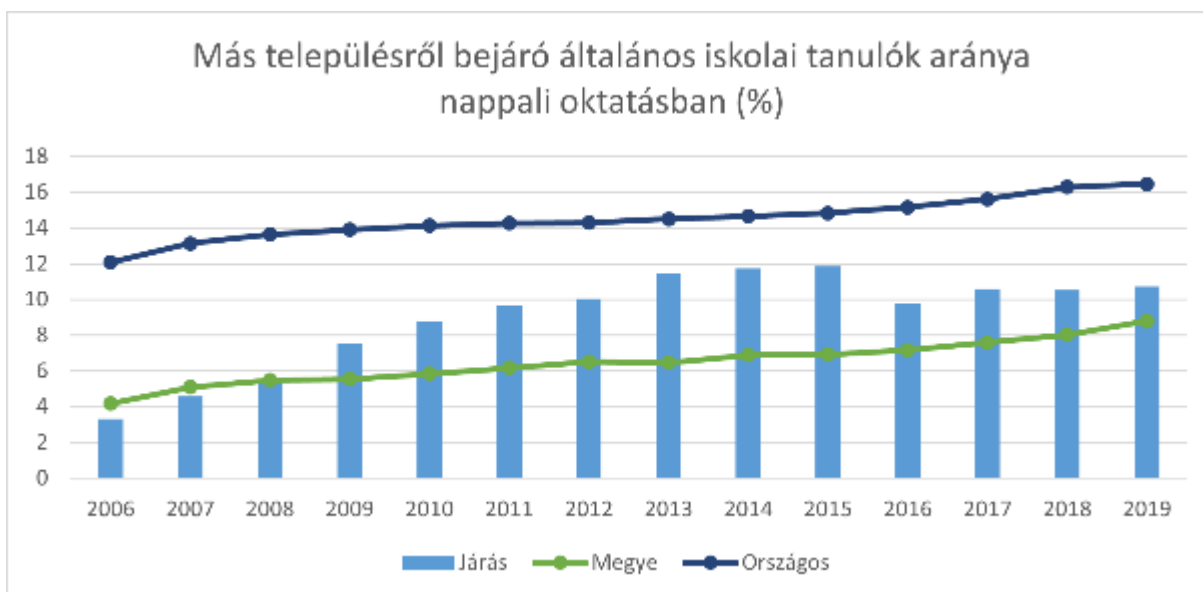
Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2015
Elek	578	490	374	306	282	-51%	-8%
Gyula	2875	2526	2278	2419	2299	-20%	-5%
Kétegyháza	357	300	240	239	199	-44%	-17%
Lőkősháza	197	178	146	126	99	-50%	-21%
Járás összesen	4007	3494	3038	3090	2879	-28%	-7%

12. táblázat: Általános iskolai tanulók száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

38. ábra: Általános iskolai tanulók száma nappali oktatásban (Forrás: TEIR)

39. ábra: Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya nappali oktatásban (Forrás: TEIR)

Általános iskolák a járásban

Fenntartó	Intézmény, helyszín	Férőhely	Tantermek száma	2020-ban beíratott tanulók száma(bejáró)	Tornaterem, egyéb	Állapot
Gyulai Implom József Általános Iskola (KLIK)	Gyulai Implom József Általános Iskola Béke sugárút 49	680	27	884(62)	szabványon kívüli	felújítva 2012
	5.sz.Ált alános Iskola -sportiskola tagintézmény Nürnbergi u. 2.	440	18		tornaterem, tornaszoba	
Gyulai Dürer Albert Általános Iskola (KLIK)	Gyulai Dürer Albert Általános Iskola-székhelyintézmény Szent I . u. 29.	560	21	516(54)	tornaterem, tornaszoba	
	Bay Zoltán Általános Iskola-tagintézmény Illyés Gy u. 1-3.	260	11		tornaterem, tornaszoba	
	Bay Zoltán Általános Iskola-tagintézmény Illyés Gy u. 2.		8		nincs	
Magvető Református Általános Iskola és Óvoda, (Gyula Református Egyházközség)	Magvető Református Általános Iskola Árpád u. 4-6.	448	19	285 (82)	tornaterem, tornaszoba + kiemelt énekzene oktatás	felújítva 2020
Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda és Kollégium (Szege-d-Csanád egyházmegye)	Karácsony János Katolikus Általános Iskola – 1-6 évfolyam Erkel tér 2.	224	9	275	tornaszoba	felújítva
Békés Megyei Harruckern János Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium (KLIK)	Általános Iskola Szent István út 38.	?			speciális igényű nevelés	
Nicolae Balcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium (Magyarországi Románok Országos Önkormányzata)	Általános Iskola – kéttannyelvű oktatás Líceum tér 2.	180	14	267	tornaterem, tornaszoba, színházterem	új épületek 1999
Összes férőhely		2 792		2 227		
Kihasználtság				79,7%		

13. táblázat: Gyula általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmény, helyszín	Férőhely	Tantermek száma	2020-ban beiratott tanulók száma	Tornaterem, egyéb	Állapot
Dr. Mester György Általános Iskola (Gyulai Tankerületi Központ, KLIK)	Dr Mester György Általános Iskola- székhelyintézmény 5-8. osztály Lőkösházi út 17-19		9	172	tornaterem, német nemzetiségi nyelvoktatás	részben felújított 2003, 2018, 2020
	Általános Iskola- tagintézmény, 1-4 osztály Lőkösházi út 10.		8+1			részben felújított 2003, 2018, 2020
Román Általános Iskola (Magyarországi Románok Országos Önkormányzata)	Román Általános Iskola 1-8. évfolyam, két tannyelvű Lőkösházi út 3.		9	110	tornaszoba, román nemzetiségi nyelvi oktatás	folyamatos fejlesztés alatt
Összes férőhely				282		
Kihasznátltság						

14. táblázat: Elek általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmény, helyszín	Férőhely	Tantermek száma	2020-ban beiratott tanulók száma	Tornaterem, egyéb	Állapot
Márki Sándor Általános Iskola (Gyulai Tankerületi Központ KLIK)	Általános Iskola Márki Sándor u. 11.		9	64	tornaterem+ német nemzetiségi nyelvoktatás+ akadálymentesített	
Kétegyházi Román Általános Iskola és Óvoda (Magyarországi Románok Országos Önkormányzata)	Román Általános Iskola- Székhelyintézmény, alsó tagozat, kéttannyelvű oktatás Szent Imre u. 89-91.		4	131	tornaterem+ román nemzetiségi nyelvoktatás, több épületben	felújítva 2020
	Román Általános Iskola- tagintézmény kéttannyelvű oktatás Szent Imre u. 83.		4		tornaterem+ román nemzetiségi nyelvoktatás, több épületben	felújítva 2020
Összes férőhely				195		
Kihasznátltság						

15. táblázat: Kétegyháza általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Fenntartó	Intézmény, helyszín	Férő-hely	Tantermek száma	2020-ben beíratott tanulók száma	Tornaterem, egyéb	Állapot
Lőkösházi Általános Iskola (Gyulai Tankerületi Központ, KLIK)	Általános Iskola Alapítók útja 22.	160	12	92	román nemzetiségi nyelvoktatás, kihelyezett művészeti tagintézmény	felújítva 2019
Összes férőhely		160		92		
Kihasználtság				57%		

16. táblázat: Lőkösháza általános iskolák (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

További iskolák:

Gyulai Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola – alapfokú művészeti oktatás, zeneművészet, táncművészet, képző-és iparművészet, báb- és színművészet – 902 fő

Telephelyek:

- Gyula, Bartók B. u. 3.
- Gyula, Ady E. u. 19.
- Elek, Lőkösházi út 17-19.
- Lőkösháza, Alapítók útja 22.

Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola- alapfokú művészeti oktatás, táncművészet – 181 fő

- Kétegyháza, Fő tér 4.

Gyula járás általános iskolai intézményeit összegezve megállapítható, hogy:

- Gyula város beíratott általános iskolai tanulóinak száma jelentősen növekedett a 2014-es Gyula város ITS 2021-ben biztosított adatokhoz képest, 1643 tanulóról 2227 tanulóra
- az intézmények kiépültsége és állapota az igényeknek megfelelő, de mindenütt szükségesek a további fejlesztések mind az épületek korszerűsítése, mind felszereltsége szempontjából.
- minden településen nagy hangsúlyt kap a nemzetiségi oktatás, román kéttannyelvű oktatásra lehetőség van 3 településen is, és a német nemzetiségi nyelvoktatás is megfelelő mértékben jelen van.
- Gyulán két egyházi iskola (római katolikus és református) rendelkezik komoly felszereltségű és tanulólétszámú intézménnyel, melyek fejlődése a közelmúltban erőteljes volt.
- a tanulólétszám csökkenő tendenciát mutat
- az intézmények más településről érkező tanulókat is fogadnak és tudnak fogadni.
- minden településen megtalálható az alapfokú művészetoktatás is.

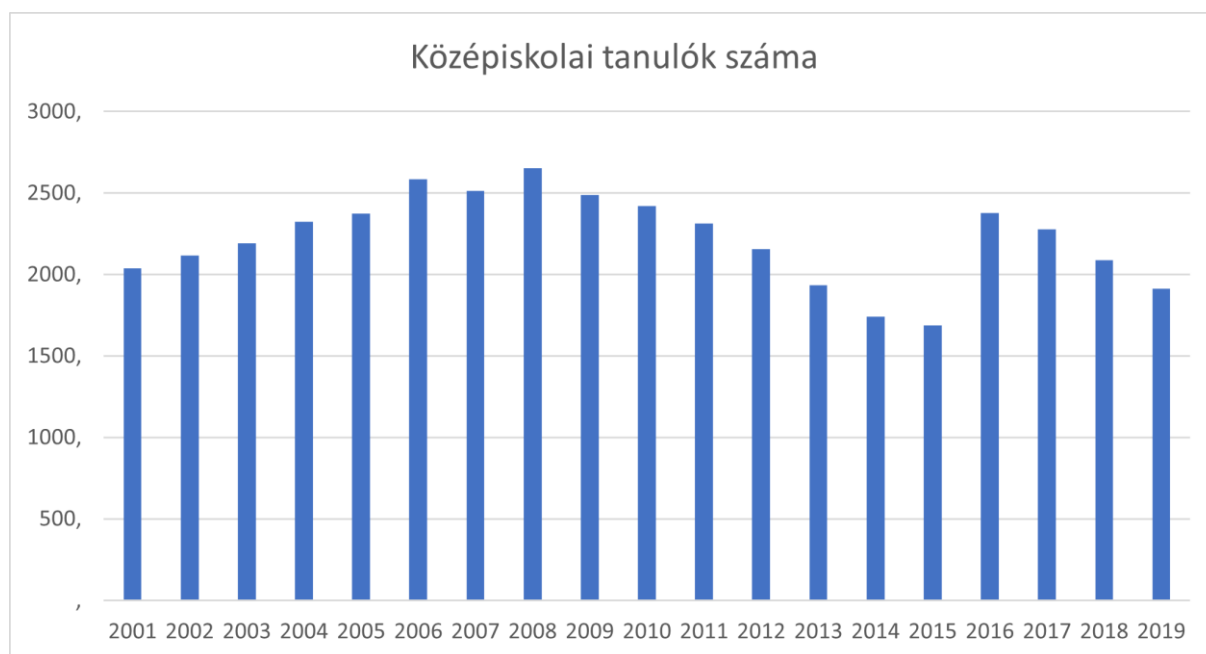

Középiskolai ellátás

Gyula járásban hagyományosan régóta jelen van a középiskolai oktatás, több gimnázium és szakképző intézet is van. A középiskolások számának változása egyrészt az átszervezések miatti változásokat mutatja, másrészt látható, hogy enyhe tanuló létszám csökkenés mutatkozik. Mindemellett a térségben való jelenlétre szükség van mind a gimnáziumok mind a szakképző intézetek vonatkozásában. A tanulók közel fele más településről, esetleg járáson kívülről bejáró, így szükség van a kollégiumok létrejöttére is.

Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2015
Elek	42	-	-		43	2%	-
Gyula	1899	2308	2340	1623	1726	-9%	6%
Kétegyháza	98	67	80	65	143	46%	120%
Lőkösháza	-	-	-	-	-	-	-
Járási összesen	2039	2375	2420	1688	1912	-6%	13%
Békés megye	15800	16838	16362	12613	14375	-9%	14%

17. táblázat: Középiskolai tanulók száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

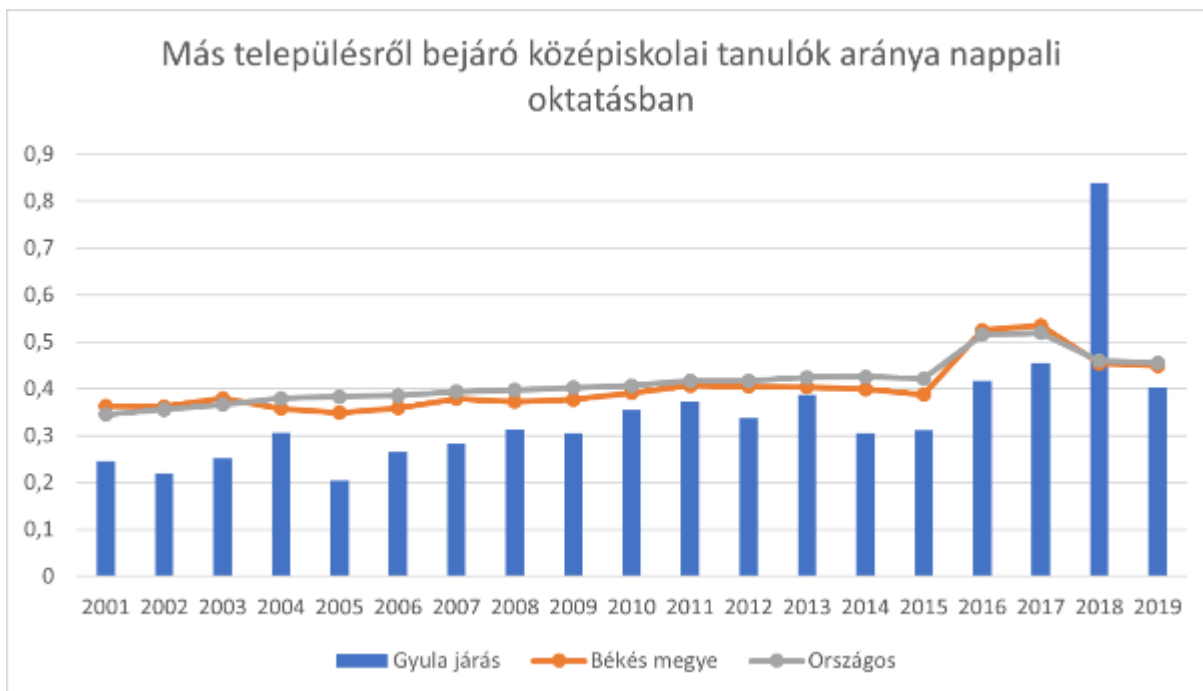
40. ábra: Középiskolai tanulók számának változása Gyula járásban 2001-2019 (Forrás: TEIR)

Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2015	arányuk a nappali oktatásban
Elek	14	-	-	22	16	14%	73%	37%
Gyula	487	462	834	447	644	32%	144%	37%
Kétegyháza	1	23	26	56	108	10700%	193%	75%
Lőkösháza	-	-	-	-	-	-	-	0%

Település	2001	2005	2010	2015	2019	2019/2001	2019/2005	arányuk a nappali oktatásban
Járás összesen	502	485	860	525	768	53%	146%	40%
Békés megye	5741	5873	6403	4890	6456	12%	132%	45%

18. táblázat: Más településről bejárók (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

41. ábra: Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya nappali oktatásban (Forrás: TEIR)

Középiskola / fenntartó	intézmény, telephely	kollégium férőhely, helyszín	tanulók száma/2020	más településről érkező	tanterem száma	felszereltség
Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium (KLIK)	Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium Gyula Bodoky u. 10	Kollégium 70 fh, Gyula Dr. Adler Ignác u 3.	402	69	34	tornaterem, tornaszoba, könyvtár
Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium (Szeged-Csanádi Egyházközség)	Karácsonyi János Katolikus Gimnázium (7-12. évfolyam) Gyula Kossuth tér 5.	Szt.Anna-Szt. Gellért Kollégium, 40fh, Gyula Apor Vilmos tér 1.	184	53	17	tornaterem, tornaszoba, könyvtár

Középiskola / fenntartó	intézmény, telephely	kollégium férőhely, helyszín	tanulók száma/2020	más településről érkező	tantere m száma	felszereltség
Nicolae Balcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium (Országos Román Nemzetiségi Önkormányzat)	Gimnázium Gyula Líceum tér 2.	Kollégium 70fh, Gyula Líceum tér 2.	189	93	9	tornaterem, tornaszoba, könyvtár
Alföldi Agrárszakkép- zési Centrum Kétegyházai Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Agrárminisz- térium)	Mezőgazda- sági Technikum és Szakképző Iskola Kétegyháza Gyulai út 6.	Kollégium Kétegyháza Gyulai út 6.				technikum, szakképző iskola, felnőttképzés
Gyulai Szc Harruckem János Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Nemzetgazda- sági Minisztérium)	Tecnikum Szakképző Iskola, Gyula, Szent István u. 38. Tangazda- ság (Elek)	Lánykollé- gium Gyula Szent István út 38. Fiúkollégium Gyula Szent István út 69.				technikum, szakképző iskola, szakiskola, dobbantó, műhelyiskola, pályaorien- tációs program, felnőttképzés
Göndöcs Benedek Katolikus Technikum (Szeged- Csanádi Egyházmegye)	Szaggimnázi- um és Szakképző Iskola Gyula Sándorhegy u. 2.	Kollégium 143fh Gyula Part u. 18.				technikum, szakképző iskola, szakiskola, nappali- esti- levelező oktatás
Grosics Labdarúgó Akadémia (Szeged- Csanádi Egyházmegye)	Nincs külön iskolaépület, Gyula két katolikus középsiskolá- jába járnak a sportoló diákok	Kollégiumi elhelyezés Göndöcs Benedek Kollégium Gyula, Part u. 18.				
Összes tanuló			775	215		2014 össz 3114fő

19. táblázat: Gyula járás középiskolai intézményei (Forrás: önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés)

Gyula járás középiskolai intézményeit összegezve megállapítható, hogy:

- elegendő mennyiségű és minőségű középiskola áll rendelkezésre a járásban.
- a 3 gimnázium széleskörű kínálatot nyújt, jó felszereltségűek, kollégiummal rendelkeznek.
- a középiskolai oktatásban is jelentős szerepet játszik a kéttannyelvű oktatás, népszerű a román nyelvi képzés, sokan látják jövőt a román nyelv elsajátításában, a felnőttkor munkavállalásának jobb feltételrendszerének biztosításával.
- minden középiskolai képzési formában biztosított a vallási háttérrel rendelkező oktatási forma.
- a szakiskolák sokféle szakképzési lehetőséget biztosítanak a technikai képzéstől az egyszerű szakmai képzéseken keresztül, a felnőttképzés biztosításáig.
- a szakiskolák képzési orientációja elsősorban a mezőgazdálkodáshoz és a turizmushoz kapcsolódik.
- a szakiskolák épületállománya elöregedett, többségük felújításra szorul.
- sportkarrierre készülő középiskolai oktatás biztosított a Grosics Gyula Labdarúgó Akadémia által

Felsőfokú oktatás

Felsőfokú oktatási intézmény Gyula városban van, a Gál Ferenc Egyetem Egészség-és Szociális Tudományi Kar – Gyula Szent István u. 17-19.

Az intézmény a szegedi Gál Ferenc Egyetem kihelyezett kara, fenntartója Szeged- Csanádi Egyházmegye. (Gazdasági Kar – Békéscsaba, Pedagógiai Kar – Szarvas, Teológiai Kar – Szeged). A kar kiemelt partnere a Békés Megyei Központi Kórház, így a gyakorlatokhoz szükséges tudás és háttér a legmagasabb szinten biztosított. A szociális munka szak duális képzését a régió nagy szolgáltatói és a fenntartó egyházmegye országosan meghatározó gyermekvédelmi rendszere nyújtja.

Választható szakok: ápolástudomány, egészségturizmus, szociális munka, nevelés-és társadalompszichológia. Az Egészség- és Szociális Tudományi Kar kínálatának összeállításakor szempont volt, hogy a képzések támogassák Gyula város és környéke egészségiparának, egészségturizmusának fejlődését a megfelelő képzettségű munkaerő biztosításával.

2.1.6.2. Szociális- és egészségügyi ellátás

Gyula járás közigazgatási területén az alapellátást az önkormányzatok irányításával különböző helyi intézmények biztosítják.

Gyula városban - Egészségügyi Alapellátási Intézmény, melynek részei a házi gyermekorvosi és felnőtt orvosi ellátás, iskola-egészségügyi ellátás, fogászati ellátás. A szakorvosi ellátást a Pándy Kálmán Megyei Kórház szakorvosi rendelő intézete és kórházi egységei biztosítják. A szociális ellátó intézmények részei a bölcsődék, a gyermekjóléti szolgálat, Családsegítő Központ, idősek nappali ellátása, háti segítségnyújtás biztosítása.

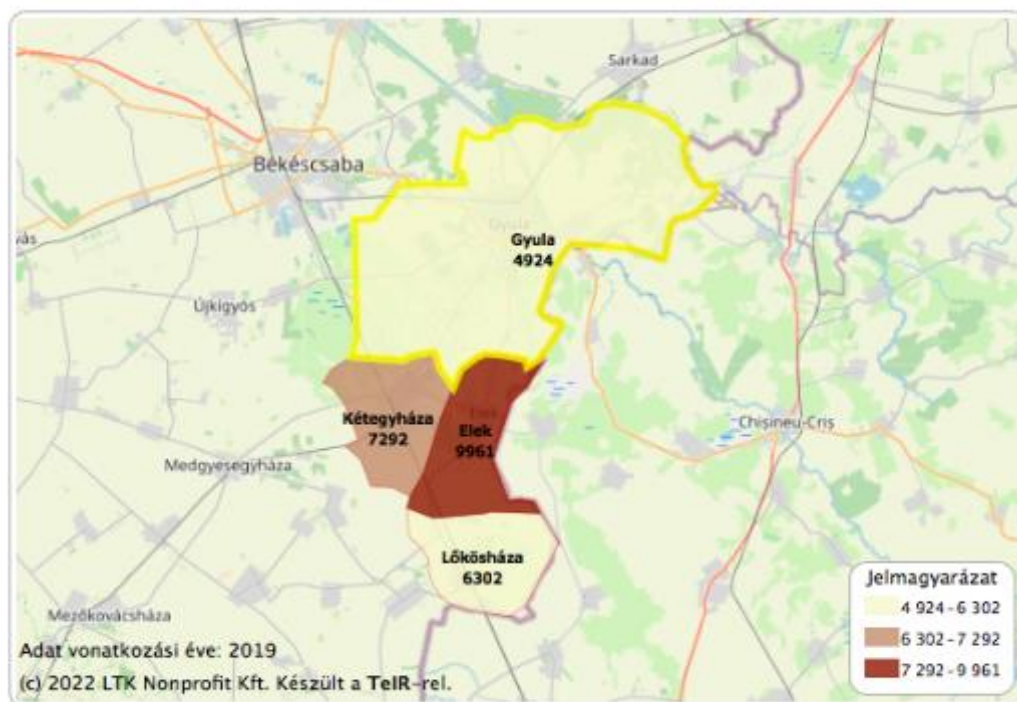
Elek, Kétegyháza és Lőkősháza esetében az alapellátás szintén teljeskörűen biztosított az önkormányzatok által.

Egészségügyi ellátás

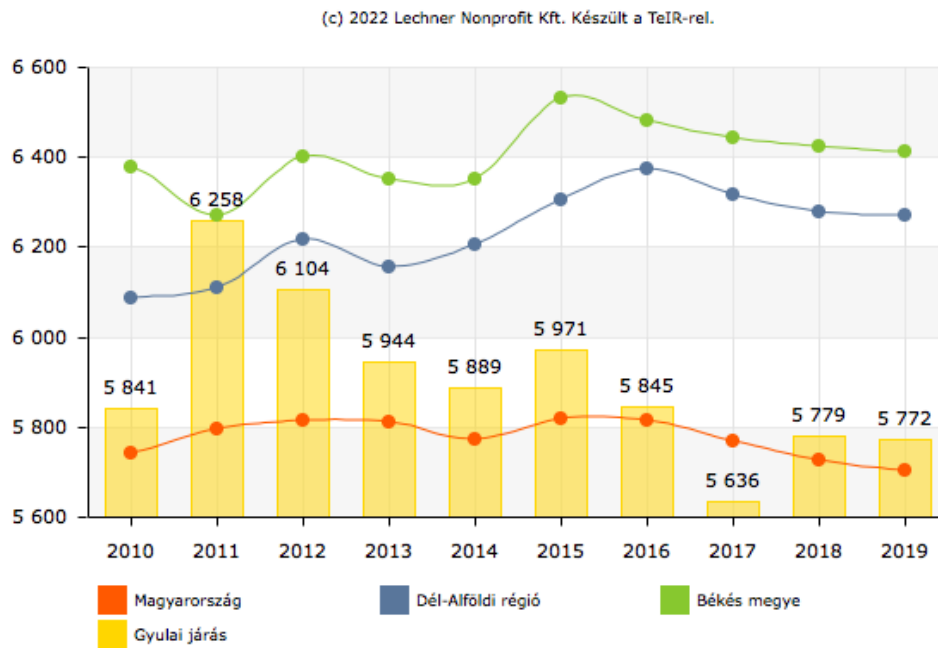
A járási egészségügyi ellátás minden településen jól szervezett, megfelelőnek mondható. A házi orvosok ezer főre vetített átlagos betegforgalom változása egyértelműen jelzi az ellátás javulását. A házi orvosi ellátó körzetek számának emelkedésével a közelmúltban az országos átlag a körüli lett az egy házi orvosra jutó lakosok száma, ez alól csak Elek kivétel, ahol 2018 óta láthatóan hiányos az ellátás.

	felnőtt házi orvos	gyermek házi orvos	iskola-ellátás	iskola-fogászat	felnőtt fogorvos	védőnői szolgálat	orvosi ügyelet
Gyula	13	6	2	2	7	5+8	helyben
Elek	2	1			1	2	helyben
Kétegyháza	3	1				1	Eleken
Lőkősháza	1				1	1	?

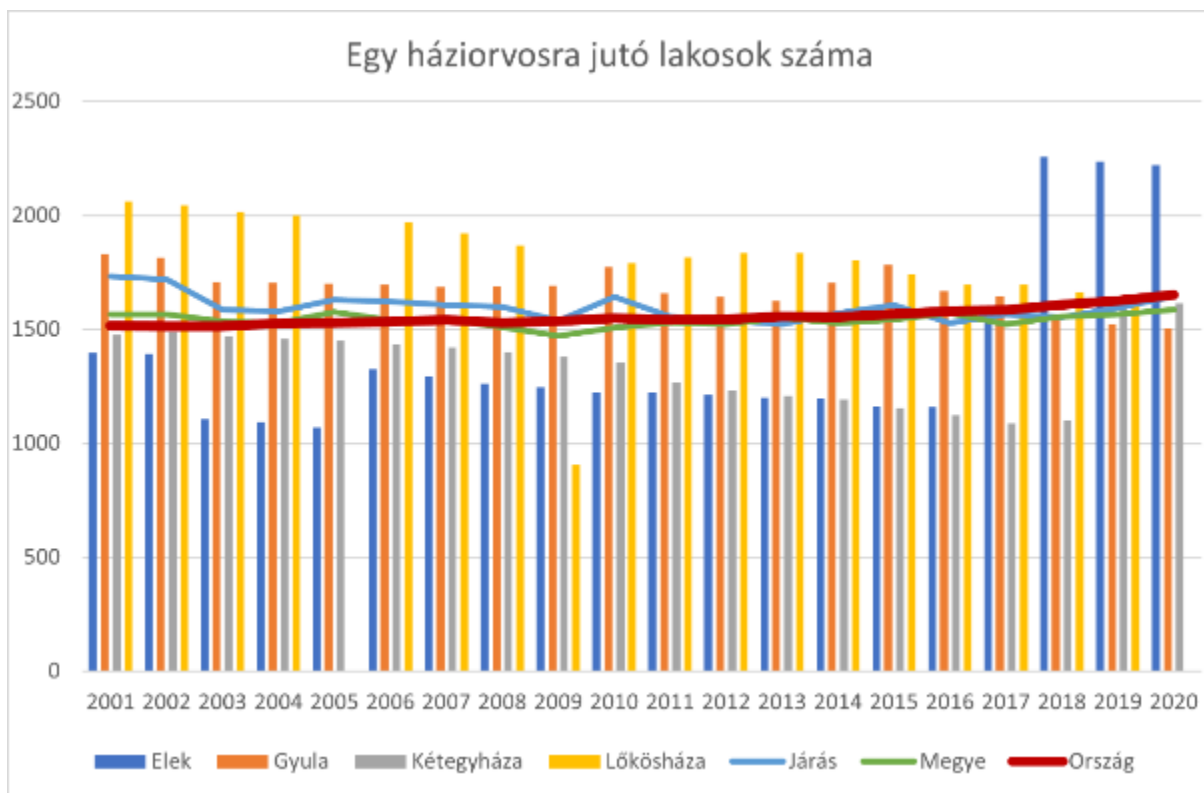
20. táblázat: Orvosi ellátás (Forrás: önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés)

42. ábra: Házi orvosok ezer fő lakosra vetített betegforgalma 2019 (Forrás: TEIR)

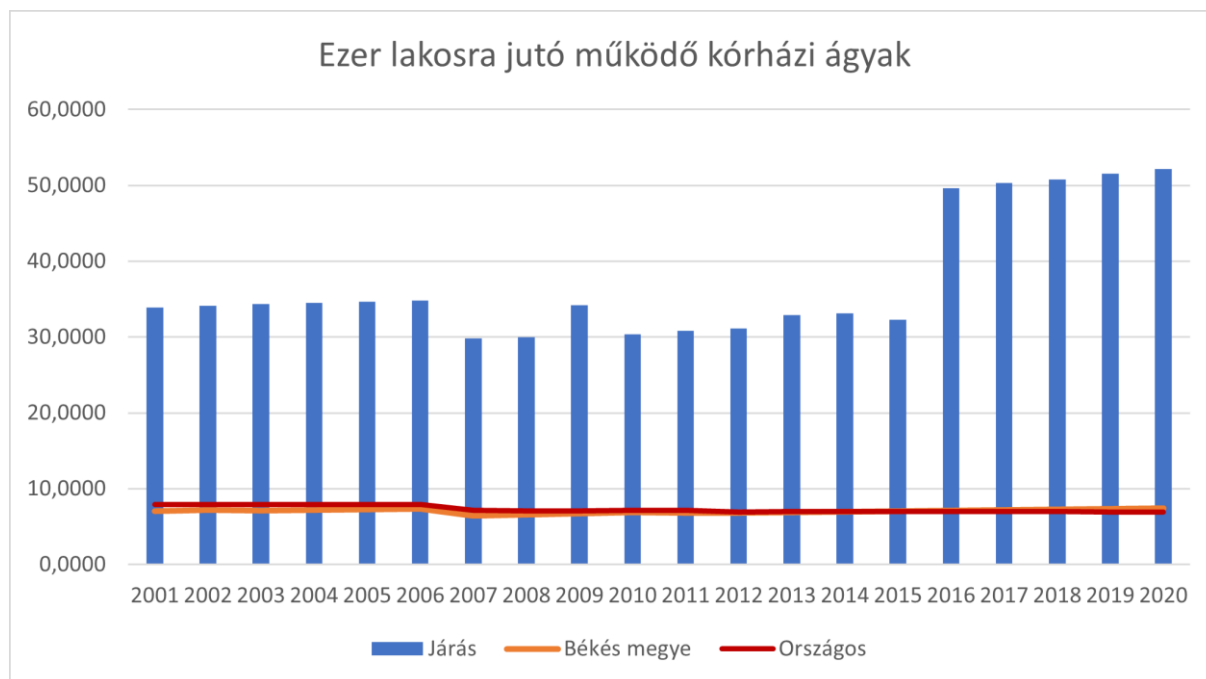
43. ábra: Háziorvosok ezer főre vetített betegforgalmának változása, Gyula járás és összehasonlító adatok - 2010-2019 (Forrás: TEIR)

44. ábra: Egy háziorvosra jutó lakosok számának változása 2001-2020 (forrás: TEIR)

Szakorvosi ellátás a járásban Gyula városban valósul meg, ahol a Békés Megyei Központi Kórház Pándy Kálmán Tagkórháza széleskörűen biztosítja a szakrendeléseket és a magas minőségű kórházi ellátást. 2016-ban valósult meg a **Békés Megyei Központi Kórház** átszervezése, melynek keretében összevonásra került a **gyulai Pándy Kálmán Kórház** és békéscsabai Dr. Réthy Pál Kórház, igyekezve megőrizni az egyes kórházi egységek hagyományos gyógyítási erősségeit, illetve a térségben betöltött szerepét. Interreg - EU pályázatok keretében határokon átívelő programok is megvalósultak a közelmúltban, melyek a kórház felszereltségében hoztak fejlesztési lehetőségeket.

45. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak (Forrás: TEIR)

2015-ben megvalósult Gyulán a **Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda**, mely a járás településeinek segíti az egészségfejlesztési tevékenységét, különös tekintettel a preventív programok megvalósításában és a különböző célcsoportos szolgáltatások biztosításával. Lefedett területek: szűrővizsgálatok szervezése, populációs preventív stratégiák megvalósítása, idült betegségek okozta betegségteher enyhítése, fizikai aktivitás ösztönzése a lakosság körében, egészséges táplálkozás edukációja, szendélybetegségekből való kilépés támogatása, mentális egészség javítása.

Gyula és környéke Többcélú Kistérségi Társulás keretei biztosítják Kétegyháza és Lőkősháza számára az orvosi ügyeleti ellátást.

Gyógyszertár Elek és Gyula városokban van.

Szociális szolgáltatások

Bölcsődei ellátás

Az elmúlt 10 évben jelentősen megváltoztak a gyermekneveléssel, családdal és foglalkoztatottsággal kapcsolatos elvárások, így újra egyre nagyobb hangsúlyt kapott a bölcsőde igénye egy-egy településen, melynek a települések vezetése igyekezett megfelelni. Gyula járásban a kialakuló trendnek

megfelelően minden településen megoldott a bölcsődei ellátás, a férőhelyszámok jelentősen emelkedtek.

Bölcsőde intézmények a járásban:

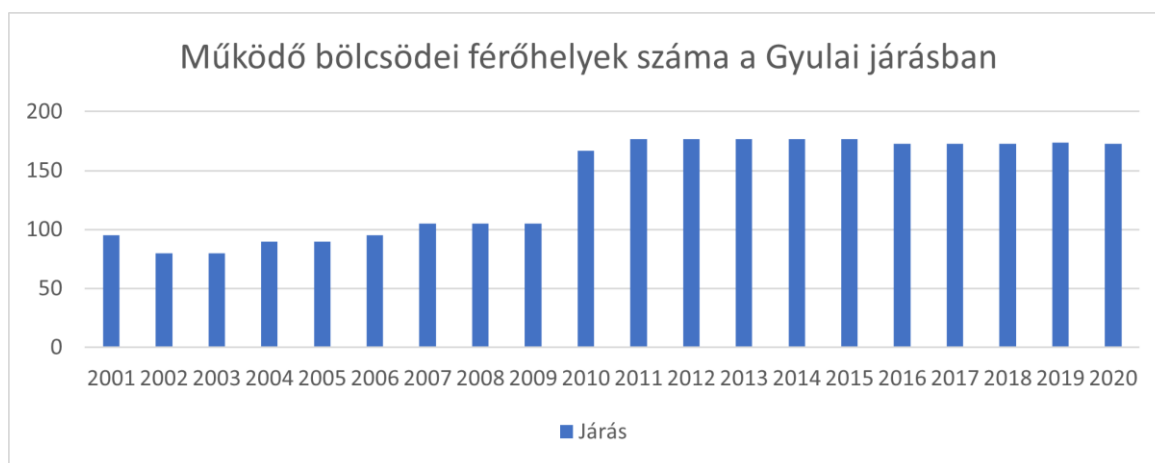
Gyula város két bölcsődével rendelkezik, összesen 147 férőhellyel. A 2010-es évekre megvalósult kapacitásbővítéssel többé-kevésbé elegendőnek bizonyul a jelenlegi fogadóképesség, azonban a kialakuló életmódváltással és családi modellek módosulásával a jövőben az igények növekedése várható, így **a férőhelyek további fejlesztése szükséges.**

- Csemeteház 1. sz. Bölcsőde – Gyula, Leiningen u. 9.- 2018-ban felújítva
- Tipegő- Topogók 2. sz. Bölcsőde – Gyulavár, Széchenyi u. 78. – 2018-ban játszóudvar bővítés
- Elek Város Bölcsőde és Óvoda – Elek, Hősök útja 9. – új, 14 fh-es bölcsőde épül 2021-22.
- Kétegyházi Bölcsőde – Kétegyháza, Szent Imre u. 116. – 2010-ben felújítva, 31 fh
- Lőkösháza Bölcsőde és Óvoda – Lőkösháza Alapítók útja 20. – óvodával egy intézményben, mini bölcsődei csoport (7-8 fh)

	2001	2005	2010	2015	2019
Gyula járás	1,44	1,47	1,02	0,98	0,9
Békés	1,34	1,33	1,25	0,79	0,96
Országos	1,19	1,27	1,1	0,96	0,94
Gyula város	1,49	1,47	0,96	0,98	0,89
Kétegyháza	1,2	1,47	1,45	0,97	0,96

21. táblázat: Egy bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma : Forrás: TEIR, 2021

Megjegyzés: Elek és Lőkösháza bölcsődéi az óvodai intézmények részei, ezért nem szerepel külön adatként

46. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma Gyulai járásban (Forrás: TEIR)

Egyéb szociális ellátás

A szociális ellátó hálózat a **Gyula és környéke Kistérségi Társulás** intézményein keresztül biztosítja a járás településein a gyermek- és idősgondozást, a családsegítés feladatait. 2007-ben hozták létre a **Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményt** (GyKESzGyl), mely a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások teljes vertikumát felöleli, biztosítva ezzel a társult településeken is (Kétegyháza, Lőkősháza, Elek) az egyenlő hozzáférést és a minőségi szociális szolgáltatásokat. Az intézmény feladat-ellátási kompetenciája kiterjed – 2007. január 1-től – Gyulára és Lőkősházára, 2007. július 31-től Elekre, 2011. január 1-től Kétegyházára is.

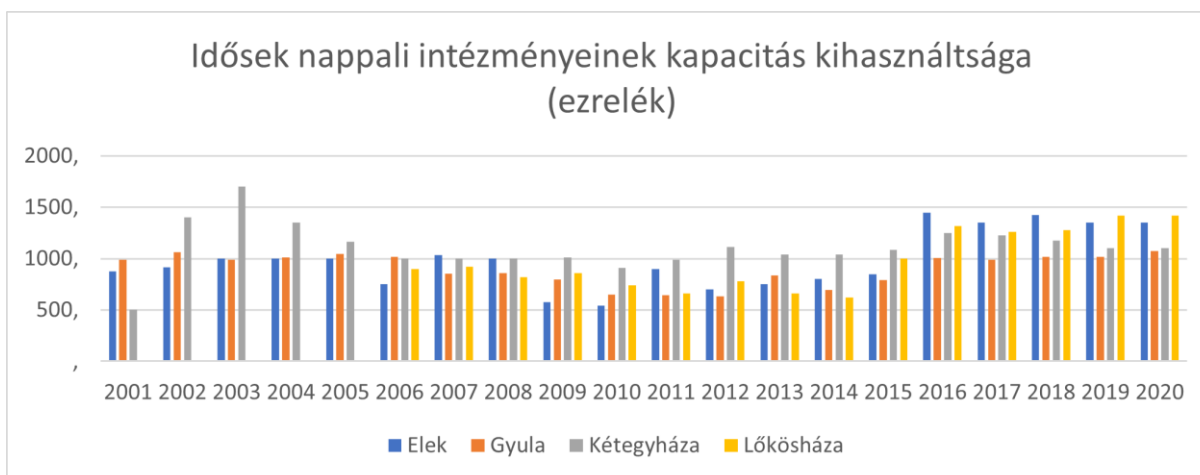
- Napsugár Idősek Otthona és Gondozóháza – Gyula, Galamb u. 21. – átmeneti és állandó elhelyezés
- Nyugdíjasok Háza – Gyula, Eminescu u. 3. – állandó elhelyezés
- Szép Alkony Idősek Otthona és Gondozóháza – Gyula- Gyulavár, Széchenyi u. 63. - átmeneti és állandó elhelyezés
- Család -és Gyermekjóléti Központ – Gyula, Jókai Mór u. 30. – családsegítő központ és szolgálat, tanyagondnoki szolgálat, óvodai és iskolai szociális segítő szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, kapcsolatügyelet.

	1.sz. Idősek klubja	Wenk-cheim Stefania Mária Nappali Központ	3.sz Idősek Klubja	4.sz Idősek Klubja	5.sz Idősek Klubja	6.sz Idősek Klubja	7.sz Idősek Klubja	8.sz Idősek Klubja	Napfény Nappali Központ	Szivar-vány Napközi Otthon
	Gyula Scherer F út 16.	Gyula Almássy Kálmán-né tér 9.	Gyula, Temesvári u.	Gyula, Galamb u.21.	Gyula, Kálvin u. 35.	Gyula, Széchenyi u. 78.	Gyula, Cinka Panna u. 1.	Gyula, Csokonai u. 8.	Gyula Béke tér 1.	Gyula, Károly R u. 10/a
Idősek nappali ellátása	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
demens ellátás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
étkeztetés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
házi segítség-nyújtás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
fogyatékos személyek nappali ellátása		x			x	x			x	x
pszichiátriai betegek nappali ellátása		x							x	
pszichiátriai betegek közösségi ellátása		x								

	1.sz. Idősek klubja	Wenk-cheim Stefania Mária Nappali Központ	3.sz Idősek Klubja	4.sz Idősek Klubja	5.sz Idősek Klubja	6.sz Idősek Klubja	7.sz Idősek Klubja	8.sz Idősek Klubja	Napfény Nappali Központ	Szivar-vány Napközi Otthon
	Gyula Scherer F út 16.	Gyula Almássy Kálmán-né tér 9.	Gyula, Temesvári u.	Gyula, Galamb u.21.	Gyula, Kálvin u. 35.	Gyula, Széchenyi u. 78.	Gyula, Cinka Panna u. 1.	Gyula, Csokonai u. 8.	Gyula Béke tér 1.	Gyula, Károly R u. 10/a
közösségi szenvedély-beteg ellátás		x								
alapszolgáltatás, vezetés				x						
jelzőrend-szeres házi segítség- nyújtás				x						
támogató szolgáltatások				x						
fejlesztő foglalkozások					x	x			x	x
snoezelen terápiais szoba										x
tornaszoba										x

22. táblázat: Idősek szociális ellátó intézményei Gyulán

47. ábra: Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (Forrás: TEIR)

A kihasználtságot mutató adatsorokból jól látható, hogy a járás településein – bár mindenütt működik idősgondozó intézmény - a meglévő kapacitások igénybevétele maximális, illetve Elek és Lőkösháza esetében azt jelentősen túllépő.

	Elek, Szent István u. 3.	Kétegyház a Fő tér 9.	Kétegyház a Széchenyi u. 25	Kétegyház a Szent Imre u.26.	Vasutas Nyugdíjas Klub, Lőkősháza Kiss Ernő u. 1.	Gondozás i Központ Lőkősház a
Idősek nappali ellátása	X		X	X	X	X
demens ellátás						X
étkeztetés	X		X			X
házi segítségnyújtás	X		X			X
fogyatékos személyek nappali ellátása	X			X		X
pszichiátriai betegek nappali ellátása						
pszichiátriai betegek közösségi ellátása	X					X
közösségi szenvedélybeteg ellátás	X					X
alapszolgáltatás vezetés						
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	X		X			X
támogató szolgáltatások	X					X
fejlesztő foglalkozások	X					X
snoezelen terápiai szoba						
tornaszoba						
családsegítés	X	X				X
gyermekjólét	X	X				X
adósságkezelés	X					
tanyagondnoki szolgálat		X				X
szociális foglalkoztató						

23. táblázat: Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény egységei és ellátott feladatai Eleken, Kétegyháza és Lőkősházán

A lőkősházi Gondozási Központ szakmai feladatellátása magában foglalja: a Lőkősházai Intézményegységben az idősek napközbeni ellátását, ezen belül a demens ellátást, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az intézményen belüli szociális foglalkoztatást, a fogyatékosok betegek nappali ellátását, 2016. január 01-től Gyulai központba való integrálással a gyermekjóléti szolgáltatást, a tanyagondnoki szolgáltatást, a közösségi ellátásokat, valamint Elek város gesztorsága alatt a család- és gyermekjóléti központ feladatait.

Általánosan elmondható, hogy a járás szociális ellátó hálózata széleskörűen kiépült, megfelelően felszerelt és ellátott dolgozókkal és eszközökkel. Ugyanakkor az épületállomány sok esetben korszerűtlen, elavult, felújításra, modernizálásra és gyakran bővítésre is szorul. Az intézményi beszámolókból látható, hogy a feladatok mennyisége egyre növekszik, újabb problémák jelennek meg, vagy kapnak nagyobb hangsúlyt. A családtámogatási területen egyre több a drogprobléma, az internetfüggőség a folyamatosan meglévő alkoholproblémák mellett kialakuló családi konfliktusoknál,

fiatalkori magatartásproblémáknál, tanulási nehézségeknél, elhanyagoltságnál és kialakuló depresszióknál. A nevelő-oktató intézmények szerepe és felelőssége nő, melyben a szociális segítő dolgozók feladata is erősödik. A munkalehetőségek korlátozottsága miatt sok család szorul anyagi támogatásra. A települések előregedése miatt folyamatosan nő az időskorú segítségre szoruló vagy rendszeres ellátást, illetve intézményi gondozási elhelyezést igénylők száma, így egyre jelentősebb önkormányzati forrást kötnek le ezek a kiadások. Az állami segítség növekedése és a fejlesztés források biztosítására szükség van az ágazat feladatainak teljesítése érdekében.

2.1.6.3. Kulturális szolgáltatások

A járásban a közösségi művelődésnek nagy hagyományai vannak, melyet a nemzetiségi identitás megőrzésének igénye különlegesen gazdagít. A térség kulturális központja egyértelműen Gyula városa, mely szerteágazó kínálatot biztosít.

A Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft. által működtetett **Erkel Ferenc Művelődési Központ** az országban egyedülállóan vállalkozásként üzemel 2002 óta. Saját szervezésben bonyolítják a várkerti rendezvényeket, templomi és komolyzenei koncerteket, ifjúsági eseményeket, illetve a határon túli kulturális intézményekkel történő kapcsolattartást. A **Mogyoróssy János Városi Könyvtár** az ország egyik legszebb középvárosi könyvtára, mely 130 000 kötettel rendelkezik és nagy szerepet vállal a városi közművelődés biztosításában. Egyúttal otthona több civil szervezetnek is.

A színházi életet a gyulai **Várszínház** biztosítja, évente közel 50 előadással, melyet több mint 20 000 fő látogat. A városban több múzeum és kiállító terem van, műemlékekben gazdag épületállománya, terei és folyópartja sok látnivalót ígér: **Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont, Erkel Emlékház, Kohán képtár, Ladics ház, Gyulai Vár, magyarországi Román ortodox Egyház Gyűjteménye, Gyulai Húsipari Gyűjtemény, Rádiótörténeti kiállítás, Mária Múzeum, Százéves Cukrászda Kiállítás, Németvárosi Múzeum, Tanyamúzeum**. A gyulavári kastély a közelmúltban került felújításra, himnusz-történeti és néprajzi kiállítás tekinthető meg itt.

A kulturális helyszínek mellett, hogy a városi közösségi élet és a közművelődés magas fokú szinterei egyúttal az idelátogató turisták számára is gazdag élménykínálatot biztosítanak. A város jól kiépült híres wellness szolgáltatásai a fürdő-kultúra magas színvonalát biztosítják. Az önkormányzat célkitűzése, hogy a Gyula a fejlesztések révén Közép-Kelet Európa vezető gyógy-és wellness központjává váljon, melyhez minden adottsága rendelkezésre áll. Jelentős fejlesztési terv a Szigeterőd program, melynek megvalósulásával a város szabadidős és kulturális programlehetőségei növekednének.

Főbb rendezvények Gyulán: **Gyulai Pálinkafesztivál, Körös-völgyi Sokadalom, Végvári Napok, Gyulavári Kastélynapok, Gyulai Várszínház nyári évada, Gyulai Méz-és Mézeskalács Fesztivál**. A **gyulai Jazz Fesztivál** lassan 20 éve megrendezésre kerül nyaranta a Gyulai Vár udvarán a várszínházi évad keretében.

A járás többi települése is élénk kulturális élettel rendelkezik, amely értelemszerűen elsősorban a helyieknek szerveződik.

Eleken a **Reibel Mihály Művelődési Ház** az otthona a városi kulturális életnek, melyben sokféle program és civil szervezet helyet talál. Emellett a **Városi Könyvtár** külön épületben üzemel, melyben helyet kaptak a nemzetiségi gyűjtemények is. További nemzetiségi kiállítás látható a **Leimen Házban** és a **Román Emlékszobában**. Az eleki román nemzetiség nagy múltú néptáncgyűjtése sok versenyen vesz részt, számos díjuk és kitüntetésük van.

Kétegyházán a **Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár** biztosítja a kulturális élet színtereit. Az intézmény nem rendelkezik saját weblappal, kommunikációja hiányos. A település **román tájházban** őrzik a nemzetiségi emlékeket. Az **Andrássy- Almásy Kastélyban** és hatalmas **ősparkjában** mezőgazdasági szakiskola működik, de itt látható egy különleges **Gépfejlődéstörténeti Gyűjtemény** is és a kastélyhoz tartozó, azzal építészeti egységet képező Római Katolikus Kápolna is.

Lőkösháza **Könyvtár, Információs Közösségi Helye** a település kulturális programjainak a helye. Könyvtári szolgáltatást biztosít magyar és román nyelven, emellett informatikai támogatás biztosít a lakosságnak, otthont ad a különböző fejlesztő tanfolyamoknak és közösségi eseményeknek. Lőkösháza külterületén található a **Vásárhelyi- Bohus-Brády Kastély** gyönyörű parkjával, mely a közelmúltban került felújításra. A magántulajdonban lévő épület beruházója különös tiszteletben tartotta az épület különleges hagyományú építészeti adottságait, melynek megújulásával a homlokzati elemek fényfestését a nyári programkínálatába tudta tenni. Így a kastély egész évben jelentős vendégforgalmat bonyolít, a látogatók érdeklődését szolgálja a különleges tárgyi gyűjtemény, a büfé, a nyári zenés fényfestési programok és az ahhoz kapcsolódó vacsorák is. A tulajdonos további fejlesztési tervekkel rendelkezik, elsősorban szállásfunkcióval és a hozzá kapcsolható attrakciókkal.

2.1.6.4. Sportélet, sportintézmények

A járás sportéletének legjelentősebb elemei a foci, a kézilabda és az úszás.

Gyulán a **Prohászka Zsolt Városi Tornacsarnok, az id. Christián László Városi Sporttelep, a Gyulai Várfürdő fedett uszodája, a Vívóterem**, és a köznevelési intézményekben működtetett tornatermek adnak lehetőséget a sportolásra. Emellett magántulajdonú teniszpályák, erőemelő terem, tekepálya és körrepülő pálya állnak rendelkezésre. 12 sportegyesület működik: asztalitenisz, atlétika, foci, kézilabda, tenisz, úszás és kutya agility területeken.

A járás többi településén az iskolai tornatermeken kívül sportpálya van, és ezekhez kapcsolódóan a települési sportegyesületek, melyek elsősorban a focira fókuszálnak. Néhány helyen már létesültek szabadtéri sportparkok, melyek a lakosság körében egyre kedveltebbek.

2.1.7. A járás gazdasága

2.1.7.1. A járás gazdasági súlya, szerepköre

Gyula járás gazdasági súlya a térségben keletkező bruttó hozzáadott érték (Gross Value Added – GVA) számszerűsítésével mutatható be a legjobban, mivel ez a mutató a gazdasági teljesítmény nemzetközileg leginkább elfogadott mércéje.

A gazdasági teljesítményét tekintve a Gyulai járás a megye járásainak rangsorában 2015 és 2017 között harmadik helyen helyezkedett el, majd 2018 után egy helyet rontva a helyezésein 2019-ra a negyedik helyet foglalta el.

Azonban az öt éves időszakban történt fejlődési ütemet vizsgálva az állapítható meg, hogy a járás, a megyei átlagot meghaladó 20%-os növekedésével jelenleg a rangsor közepén helyezkedik el (5. hely). Kiemelendő továbbá, hogy a megye meghatározó járása közül a Békéscsabai járás bruttó hozzáadott értéke a vizsgált időszakban csak 5%-ot emelkedett, Orosházi járásé pedig 17%-ot esett. Ez egyben azt

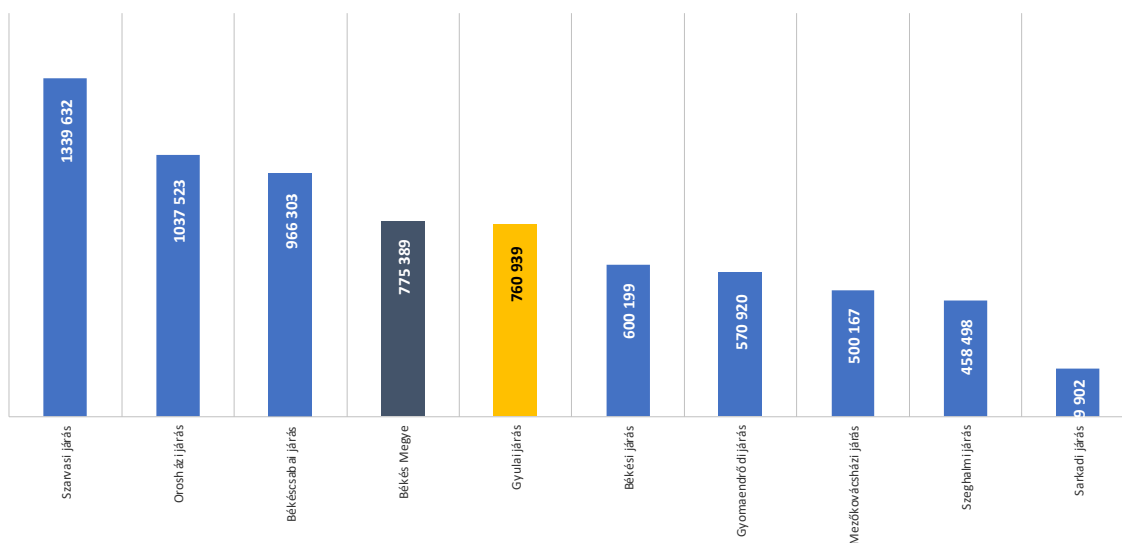

is jelenti, hogy a GVA rangsorban Gyulai járás megelőző járások közül (Békéscsabai, Orosházi, Szarvasi járások), egyedül a Szarvasi járás rendelkezik jobb növekedési mutatóval (63%).

48. ábra: Bruttó hozzáadott érték (GVA) növekedési üteme Békés Megye jársai esetében a 2015 és 2019 közötti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az egy főre jutó GVA még részletesebb képet mutat egy-egy járás gazdasági teljesítményéről. A Gyulai járás teljesítménye (792,1 ezer Ft/ fő) kicsivel a megyei átlag (775,4 ezer Ft/fő) alatt szerepel és ezzel a járás a megyei középmezőny elején foglal helyet (4. hely). Érdeemes kiemelni Békés megyén belül jelentkező jelentős teljesítménybeli különbségeket, amelynek egyik jellemző példája az, hogy a Szarvasi járás 1 főre eső bruttó hozzáadott értéke közel kétszerese a Gyulai járásnak.

49. ábra: Egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) szerinti rangsor 2019-ben (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A GVA gyulai járáson belüli megoszlását vizsgálva az állapítható meg, hogy Gyula teljesítménye domináns és egyértelműen befolyásolja a térség gazdasági súlyát. Ugyanakkor az is jól megfigyelhető, hogy a belső arányok megoszlása tekintetében Gyula által hozzáadott bruttó érték enyhén csökkenő tendenciájú, ellenben Elek és Kétegyháza teljesítménye erősödik. Lökösháza teljesítménye pedig évek közötti volatilitás mellett inkább stagnál.

Gyulai járás	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019
Elek	3,8%	4,0%	3,4%	4,6%	4,3%	4,4%
Gyula	92,6%	91,9%	92,0%	90,9%	91,8%	91,4%
Kétegyháza	3,4%	3,4%	4,3%	4,1%	3,4%	3,8%
Lökösháza	0,2%	0,7%	0,3%	0,4%	0,5%	0,3%

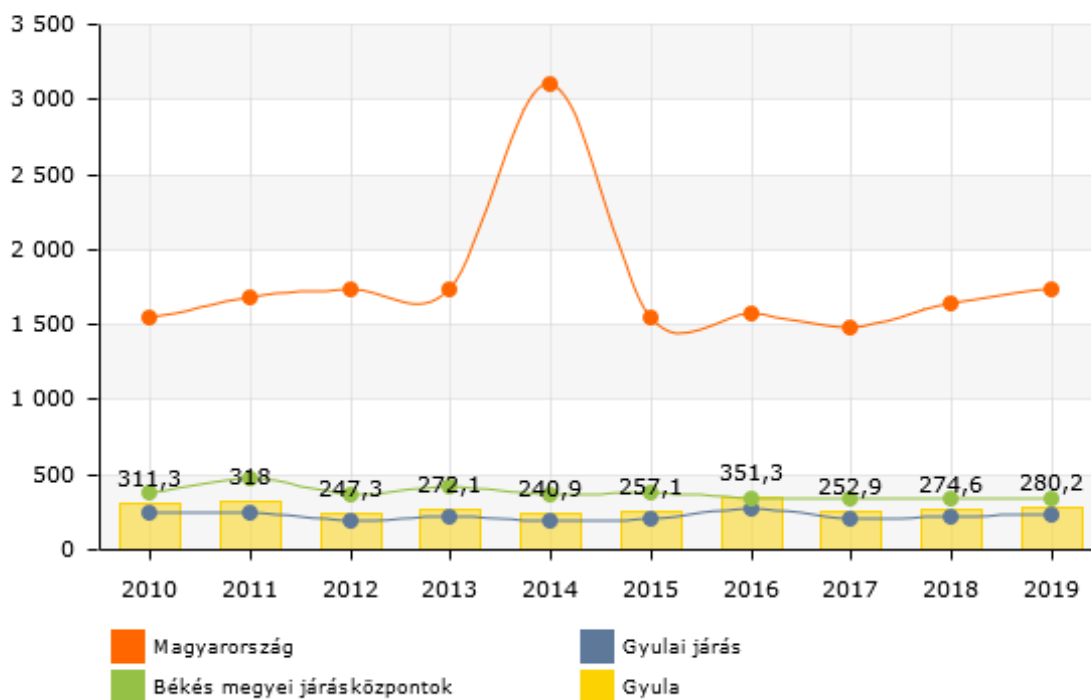
24. táblázat: A GVA megoszlási aránya a gyulai járás települései között 2014 és 2019 közti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A Gyulai járás gazdasági szerkezetét alapvetően határozza meg az a tény, hogy Békés megyében a bruttó hozzáadott érték gazdasági ágak szerinti megoszlása alapján az országos átlag többszöröse a mezőgazdaság részesedése. Ez döntő módon befolyásolja a térség jövedelemtermelő képességét, különös tekintettel arra, hogy a megyében az agrárium az elmúlt években lényegesen kisebb növekedést produkált az országos átlagnál is. Ez a tény jelzi, hogy a kedvező adottságok ellenére komoly szerkezeti és termelési problémák jellemzik a járást. Kevésbé igaz mindez a járás központjára, Gyulára, hiszen itt az ipar részesedése még mindig 30 százalék körüli, ám ez zömmel élelmiszer feldolgozó kapacitást jelent, amely az ipar alacsonyabb jövedelemtermelő kategóriájába tartozik.

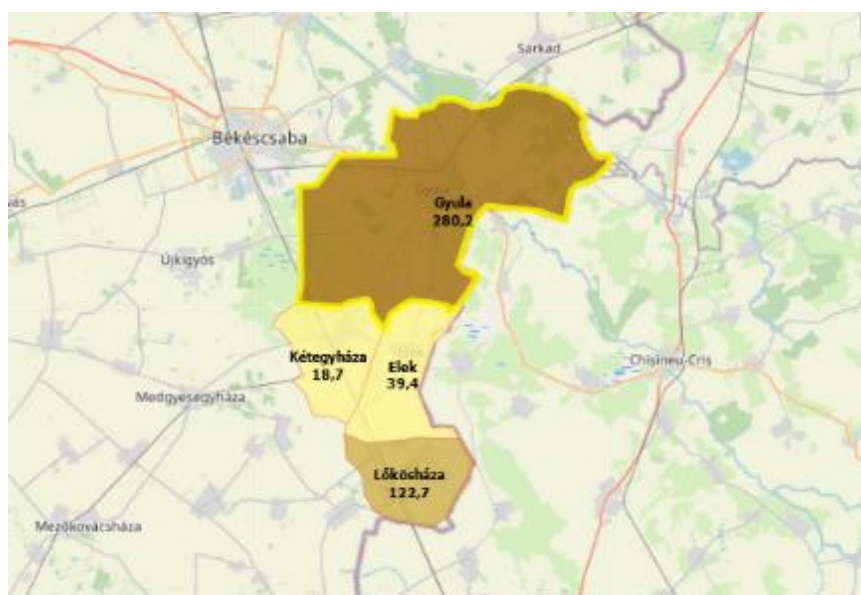
Az egy lakosra jutó jegyzett tőke az országos átlagtól messze, a Békés megyei járásközpontok adataitól azonban alig marad el a járás. Igaz ugyanakkor, hogy a jegyzett tőke összege az utóbbi évtizedben folyamatosan csökken, ami a csökkenő lakosság számhoz mérten is nagyobb arányú tőkevesztést jelez. A települések között e téren is jelentősebb különbségek tapasztalhatóak. Gyula egyértelműen gazdasági központként is funkcionál a térségben. 2019-ben a jegyzett tőke mértéke egy nagyságrenddel haladta meg Elek és Kétegyháza értékét.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

50. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft), 2010-2019. (Forrás: TEIR)

51. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft), 2019. (Forrás: TEIR)

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a hazai településeket települési fejlettségük alapján kategorizálja annak érdekében, hogy célzott terület- és településfejlesztési intézkedések valósuljanak meg, erősítve a kevésbé fejlett térségek esélyegyenlőségét. A Gyulai járás települései sem a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések, sem a jelentős munkanélküliséggel

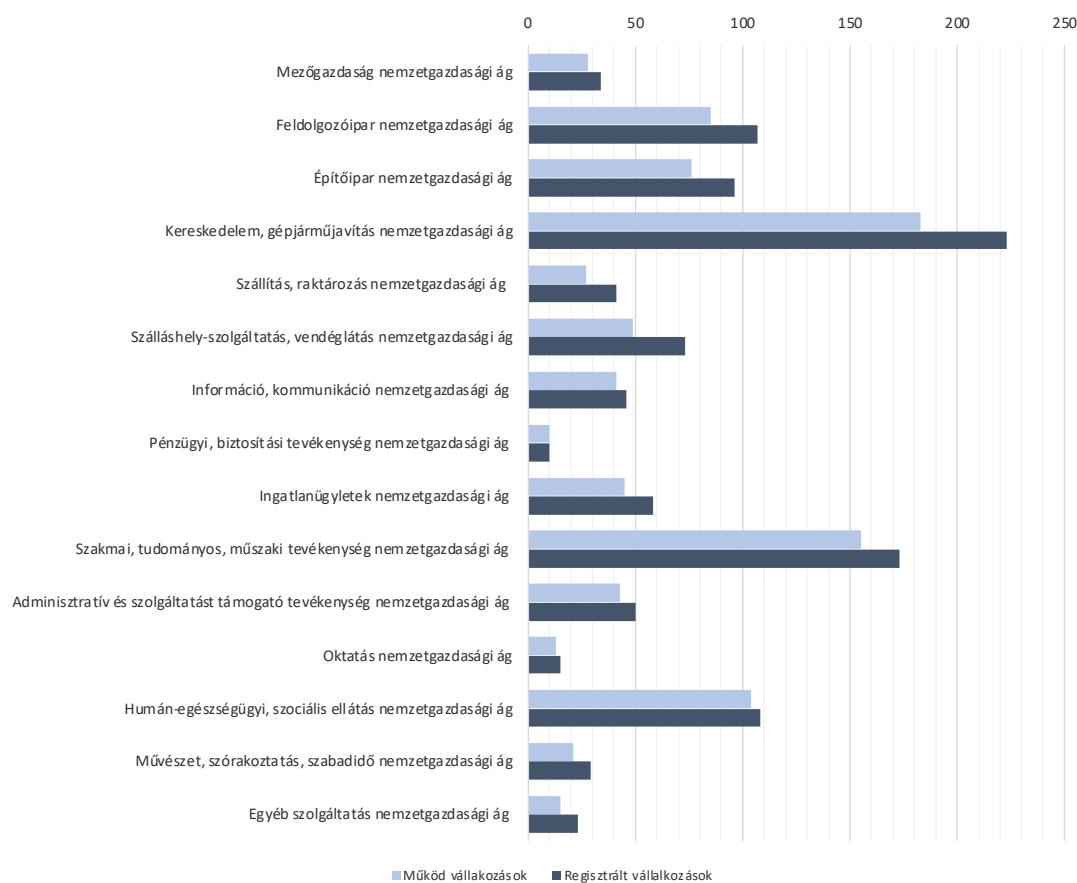
sújtott települések kategóriában nem szerepelnek, azaz gazdasági súlyuk az országos átlagtól kevésbé tér el, súlyos társadalmi, gazdasági válsághelyzet nem állt elő.

A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a járások területi fejlettségét vizsgálja társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerőpiaci, valamint infrastruktúra és környezeti mutatók alapján. A Gyulai járás gazdasági teljesítőképességét és átlagosnál kedvezőbb helyzetét jelzi, hogy állapota meghaladja az összes járás átlagát.

A szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételének szabályairól 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet a Gyulai járásban nem nevesít települést.

2.1.7.2. A járás főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A járás súlypont ágazataiban, a 2014 és 2019 közötti időszakban, kisebb átrendeződések voltak megfigyelhetők, de jelentős változás nem történt. Mind a regisztrált mind a működő vállalkozások között továbbra is a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ág (regisztrált vállalkozások 20,53%, működő vállalkozások 20,45%) a domináns. A második helyet a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (regisztrált vállalkozások 15,93%, működő vállalkozások 17,32%) foglalja el, a harmadik helyet pedig humán-egészségügyi, szociális ellátás (regisztrált vállalkozások 9,94%, működő vállalkozások 11,62%).

52. ábra: Regisztrált és működő társaságok száma nemzetgazdasági áganként 2019-ben (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Kiemelten a működő társas vállalkozásokat vizsgálva az állapítható meg, hogy a járás gazdasági szerkezetében jelentős változás nem történt, annak ellenére, hogy a működő vállalkozások száma 2014 és 2019 között kis mértékben csökkent (4,5%).

Általánosságként az a következtetés vonható le, hogy a gyulai járás a megyei járások között a működő társas vállalkozások tekintetében megtartotta helyezését. Ugyanakkor az építőipar esetében – a működő társas vállalatok számának emelkedése ellenére – a helyezésben enyhe visszaesés tapasztalható.

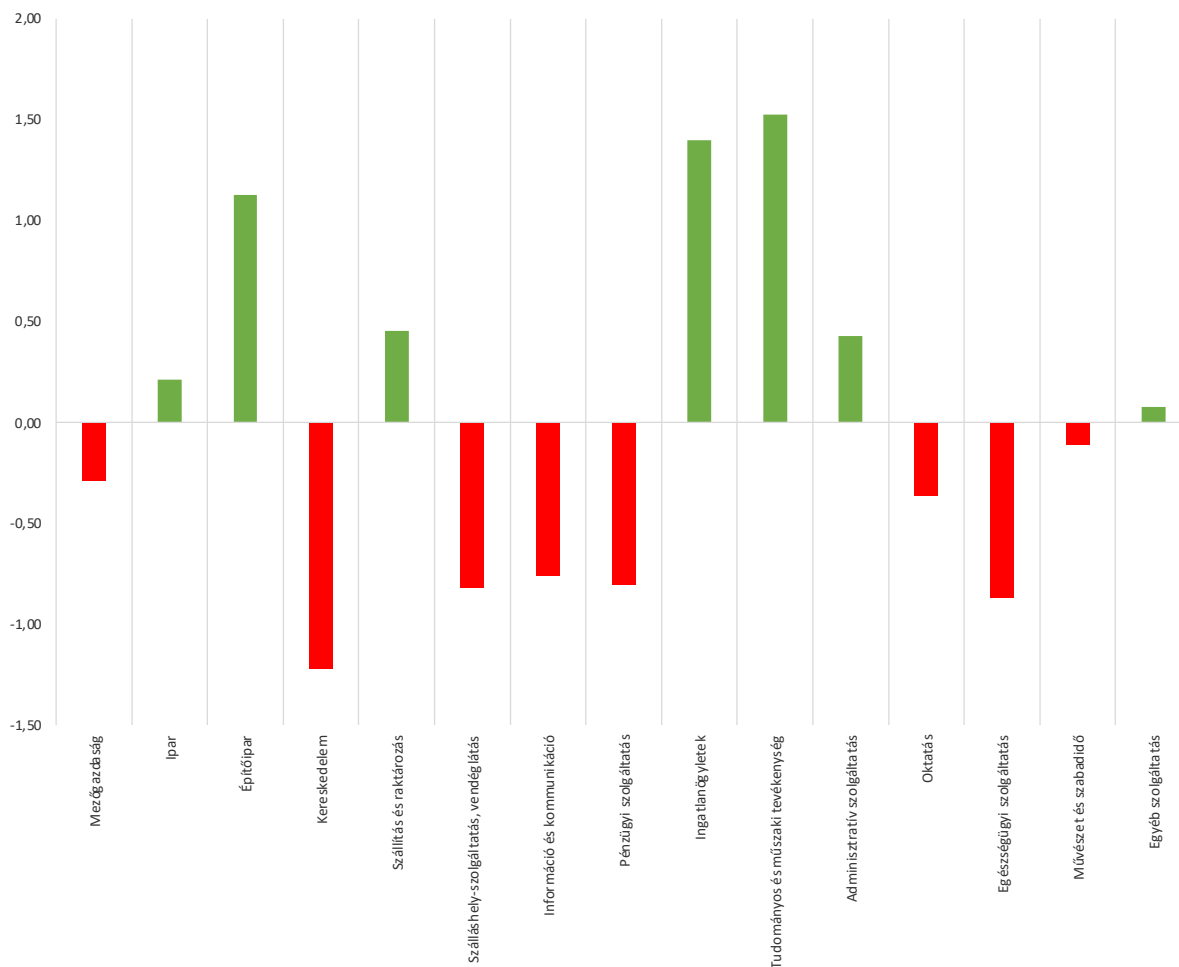
Ágazat	Gyulai járás				Békés megye járásai				Gyulai járás rangsorszáma	
	2014		2019		2014		2019		2014	2019
	db	%	db	%	db	%	db	%		
Mezőgazdaság	32	3,42	28	3,13	507	7,42	533	8,16	10	10
Ipar	87	9,28	85	9,50	852	12,46	809	12,38	5	3
Építőipar	69	7,36	76	8,49	578	8,46	645	9,87	3	4
Kereskedelem	20	21,63	18	20,45	169	24,75	156	23,89	4	3
Szállítás és raktározás	24	2,56	27	3,02	230	3,36	247	3,78	2	3
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	59	6,30	49	5,47	331	4,84	303	4,64	2	2
Információ és kommunikáció	50	5,34	41	4,58	273	3,99	236	3,61	2	2
Pénzügyi szolgáltatás	18	1,92	10	1,12	151	2,21	102	1,56	3	3
Ingtatlanügyletek	34	3,63	45	5,03	230	3,36	255	3,90	2	2
Tudományos és műszaki tevékenység	14	15,80	15	17,32	962	14,07	919	14,06	3	2
Adminisztratív szolgáltatás	41	4,38	43	4,80	274	4,01	239	3,66	2	2
Oktatás	17	1,81	13	1,45	115	1,68	93	1,42	2	2
Egészségügyi szolgáltatás	11	12,47	10	11,64	428	6,26	394	6,03	2	2
Művészet és szabadidő	23	2,45	21	2,35	104	1,52	90	1,38	3	2
Egyéb szolgáltatás	15	1,60	15	1,68	109	1,59	109	1,67	3	2
ÖSSZESEN	93	100	89	100	683	100	653	100	3	3
	7		5		6		5			

25. táblázat: Működő társaságok számának változása nemzetgazdasági ágazatonként a 2014-2019 közötti időszakban a gyulai várostérségben és a Békés megyei járásokban (forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az egyes nemzetgazdasági ágazatokban működő társas vállalkozások megoszlási arányát vizsgálva, az állapítható meg, hogy a legnagyobb arányú bővülés szakmai, tudományos, műszaki tevékenységgel foglalkozó vállalkozások esetében történt (1,52%). Az ágazat eredményétől nem sokkal maradnak el az ingatlanügyletek (1,40%), valamint az építőipar (1,13%). A legnagyobb arányú csökkenés a kereskedelmi szektorban működő vállalkozások esetében ment végbe (-1,22%). Emellett másik négy nemzetgazdasági ágazatban is meghatározó - közel azonos mértékű - csökkenés következett be a működő társas vállalkozások számában: humán-, szociális szolgáltatások (-0,87%), szálláshely

szolgáltatás, vendéglátás (-0,82%), pénzügyi szolgáltatások (-0,80%), információ és kommunikáció (-0,76%).

53. ábra: Működő társaságok arányának változása nemzetgazdasági ágazonként a 2014-2019 közötti időszakban a járásban (forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A nemzetgazdasági ágak mellett vizsgáltuk a négy meghatározó gazdasági szektor (primer, szekunder, terciér, kvaterner) arányát is. A vizsgálathoz a OPTEN adatbázisát használtuk fel, amely tartalmazza a járás vállalkozásainak foglalkoztatási és jellemző gazdasági adatait (értékesítés nettó árbevétele, export értékesítés nettó árbevétele).

Sektorok	Vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)	Értékesítés nettó árbevétele (eFt)	Export értékesítés nettó árbevétele (eFt)
PRIMER SZEKTOR (mezőgazdaság)	2 621	433	3 095 380	252 642
SZEKUNDER szektor (Ipar)	632	2 497	42 053 654	3 214 889
TERCIÉR SZEKTOR (szolgáltatások)	2 789	3 380	66 666 637	412 772
KVATERNER SZEKTOR (K+F+I)	758	362	6 426 637	80 370
ÖSSZESEN	6 800	6 672	128 242 308	3 960 673

26. táblázat: Gyulai járás gazdasági szektorainak összefoglaló adatai (2020) (forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

A vállalkozások száma tekintetében a primer (38,54%) és a terciér (41,01%) szektorban közel hasonló a vállalkozások aránya, ugyanúgy mint a szekunder (9,29%) és kvaterner (11,54%) szektorokban.

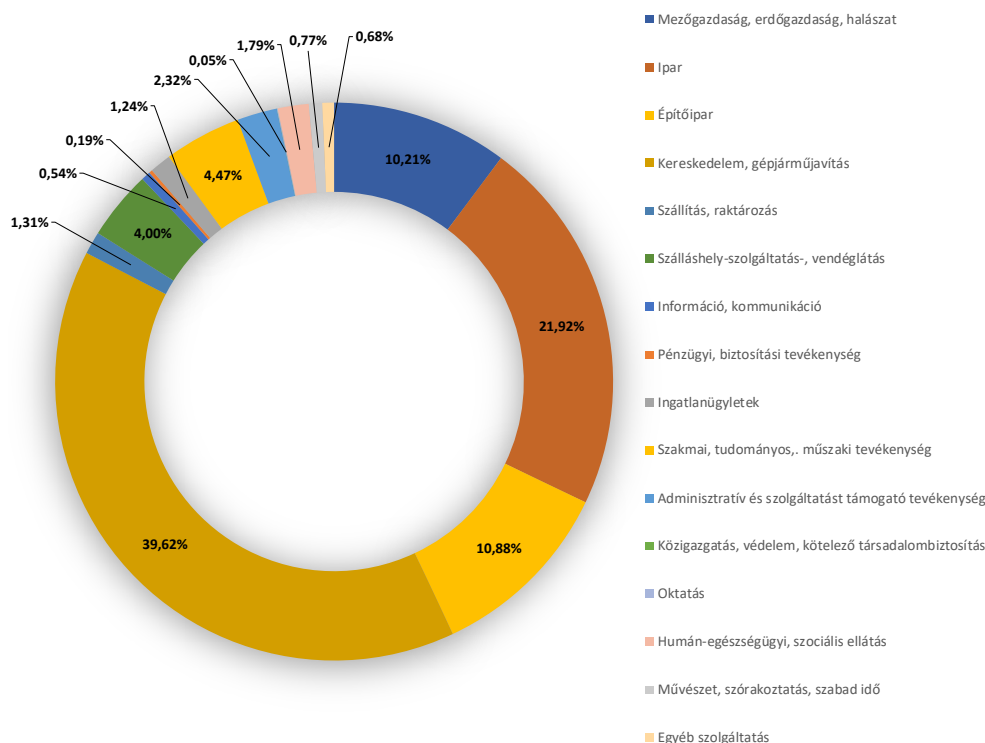
A foglalkoztatottak aránya szignifikánsan a terciér szektorban a legnagyobb (50,66%), amitől a szekunder szektor csak kisebb mértékben marad el (37,43%). Ez egyben azt is jelenti a foglalkoztatottak 88,08%-át ez a két szektor alkalmazza, a primer szektor 6,49%-os, illetve a primer szektor 5,43%-os aránya mellett.

Az értékesítés nettó árbevételének tekintetében is vezető szerepet játszik a terciér szektor, mivel ebben a szektorban jelentkezik az összes nettó árbevétel több mint fele (51,98%). A másik fő pillért a szekunder szektor jelenti a maga 32,79%-os arányával. A két szektor összességében 84,78%-os aránnyal jelenik meg ebben a szegmensben. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a K+F+I tevékenység (5,01%) és mezőgazdaság (10,21%) kis arányban van hatással a járás gazdaságára.

Külön említésre érdemes, hogy Lőkősháza esetében az OPTEN nem tartalmaz adatot, így a járás gazdasági szerkezete Lőkősháza nélkül került megállapításra.

A járáson belül egyedül Gyula vállalkozásainak származik árbevétele export értékesítésből. Ebben a mutatóban a szekunder szektor nevezhető dominánsnak a maga 81,17%-os arányával. A 10%-os határt egyedül a terciér szektor (10,42%) éri le. A harmadik helyen a primer szektor (6,38%) van a legutolsó a kvaterner szektor 2,03%-os aránnyal.

A képet tovább színesíti az értékesítés nettó árbevételének nemzetgazdasági ágazonként való megoszlása. A járás meghatározó ágazata a kereskedelem, gépjárműjavítás (39,62%), jelentősnek mondható még a feldolgozóipar (21,92%), valamint az építőipar (10,88%) és a mezőgazdaság (10,21%). Ez egyben azt is jelenti, hogy a járás gazdasági szerkezete kiegyensúlyozottnak mondható, több húzó ágazat van jelen, ami megfelelő stabilitást tud nyújtani a külső hatások ellen.

54. ábra: Nettó értékesítési árbevétel megoszlása nemzetgazdasági ágazonként (forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

Mezőgazdaság

Kedvezőtlen a járás hosszú idő óta változatlan művelési ág szerkezete, hiszen a legfontosabb mezőgazdasági tevékenység a szántóföldi növénytermesztés. Az összes szántóterület közel meghatározó százalékán gabonát termelnek. A járásban a gyepfelületek aránya majdnem háromszorosa a megyei aránynak, ám ezeken a területeken nem folyik intenzív gyepgazdálkodás és állattartás. A szőlő, gyümölcsös, kert, nádas, halastavak aránya ugyancsak a megyei átlag alatti.

A térségben megtalálható a fóliás primőr zöldségtermesztés. Ennek egyik jelentős szereplője volt az önkormányzat szervezésében üzemelő, közhasznú munkán alapuló termelés, amelynek keretében az önkormányzat fűszerpaprikát termesztett, a paprikát a saját tulajdonú és üzemeltetésű paprikamalmában feldolgozta, a fűszert pedig a helyi közétkeztetésben illetve a kolbászgártásban (Gyulahús Kft.) használták fel. A gyulai közétkeztetés a helyben megtermelt alapanyagokra épített. A közfoglalkoztatási programban nemcsak megtermelték a zöldséget, hanem az önkormányzat kb. 50 rakathely kapacitású hűtőházában tárolni is tudták. Míg 2012-ben 384 főt foglalkoztattak 2021-re 56 főre csökkent a közfoglalkoztatottak száma, a mezőgazdasági program sajnos felszámolta önmagát.

Bio termelés még a térségben alig van jelen, egyetlen közép vállalkozás a Körös-Maros Biofarm Kft. foglalkozik ezzel, mondhatni sikeresen, piaci megjelenésük a térségben számottevő.

Jellemző tevékenység a sertéstartás, ám többnyire kedvezőtlen formában, kisüzemi körülmények között. Nagyüzemi körülmények között folyik a tejhasznú szarvasmarha-tenyésztés, biogazdaságot meghonosító cég egyik jellemző terméke a biotej.

A fajtamegoszlás, a tartási és takarmányozási körülmények, az együttműködés hiánya eleve kizárják a szabványoknak megfelelő, a feldolgozóipar és a fogyasztók számára is elfogadható minőségű állat előállítását. A mezőgazdaság gépesítettsége nem felel meg a korszerű követelményeknek, további versenyhátrányt jelent.

Ipar

Az ipari üzemek túlnyomó többsége Gyulán található. Többségük igen nehéz körülmények között működik. A járás iparában az élelmiszer feldolgozó üzemek a meghatározók. A legnagyobb üzem, a Gyulahús Kft. Az egykor virágzó textiliparnak ma már csak az emléke él. Ugyancsak jelentős leépülésen ment keresztül a gyulai bútorigar, gépipar. A város megnevezett Ipari Parkja szerényen működik, valójában a megközelíthetősége akadályozza a fejlődését.

Új ipari telephely létesülése van folyamatban, amely nagy reményeket ébreszt nem csak a város, hanem a járás foglalkoztatottságának növelésében is: az Airbus Helicopters kormányzati támogatottságú beruházás elkészülte 2022-ben várható. A rendkívül korszerű üzemben elsőként helikopterek precíziós alkatrészeinek gyártása fog elindulni, emellett várhatóan kiépül a felületkezelő üzem és további gépipari fejlesztés gondolata is megfogalmazódott. Ezzel a termelő létesítménnyel Gyula felkerül a világ hadiipari termékeket előállító vállalatok térképére.

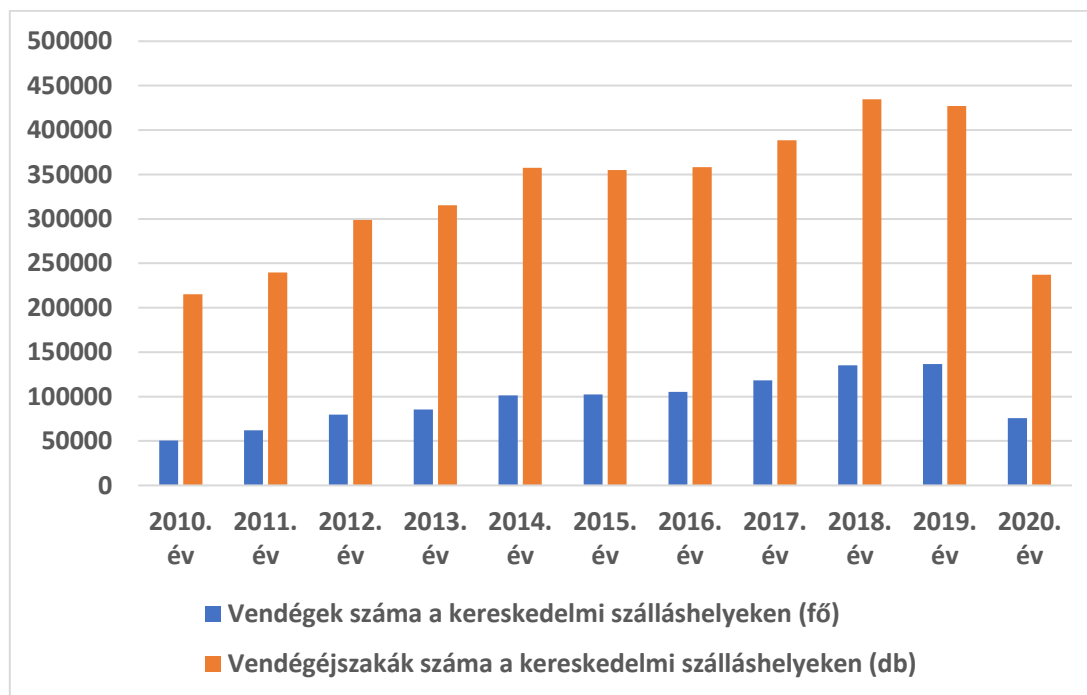
Szolgáltatás

A járás szolgáltatási területen működő vállalkozásainak zöme is Gyulán található, a legfőbb vállalkozás Gyula Közüzemi Nonprofit Kft, illetve a Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft. Meghatározó részük az turisztikában tevékenykedik. A járás turizmusa gyakorlatilag Gyulára korlátozódik, s az egykor igen komoly piaci pozíciókkal rendelkező Gyulai Várfürdő szolgáltatásain alapul.

2010-től fokozatosan emelkedett a járásban a vendégek száma, a kezdeti 50,5 ezer fő 2019-re így 136,5ezer főre növekedett, ami mintegy 2,7-szeres növekedést jelent. A vendégek száma 2020-ban a pandémiás időszak hatására esett vissza, ám így is 75,8 ezer fő kereste fel a járást. A vendégéjszakák száma követte ezen trendet, míg 2010-ben még 215 ezer éjszakát töltöttek el a vendégek, addig ez 2018-ban 434,7 ezer, 2019-ben 427ezer db volt, ami 2020-ban 237 ezer darabra mérséklődött. A vendégéjszakák számának növekedése elmaradt a vendégek növekedési ütemétől (2%). A vendégek átlagos tartózkodási ideje az érdeklődés fokozódása ellenére folyamatosan csökkent, míg 2010-ben átlagosan 4,3 éjszakát töltött el egy vendég a térségben, addig 2019-ben ez 3,1 éjszakára mérséklődött. Ennek hátterében a nemzetközi trendekhez felzárkózó hazai szemléletmódváltás tapasztalható, ami több helyszín rövidebb ideig történő meglátogatását helyezi előtérbe. E téren a hazai és külföldi látogatók között lényegi különbség nem fedezhető fel.

A külföldi vendégek számában és az általuk térségben eltöltött vendégéjszakák számában hasonló trend érvényesül. 2010-ben a látogatók 9,8%-át tették ki és a vendégéjszakák 8%-át töltötték el külföldiek, ami 2019-ben 14,15%-ra, az éjszakák száma 13,7%-ra változott. Folyamatosan növekedett tehát az utóbbi évtizedben a külföldi érdeklődés, azonban a járás turizmusa továbbra is a belföldi keresletre épül, hiszen a vendégek és az eltöltött éjszakák közel 86%-át teszi ki. E téren a térségi attrakciók külföldi brand-építési kísérletei kevésbé voltak sikeresek.

55. ábra: Vendégek (fő) és vendégéjszakák (db) száma a kereskedelmi szálláshelyeken, 2010-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés

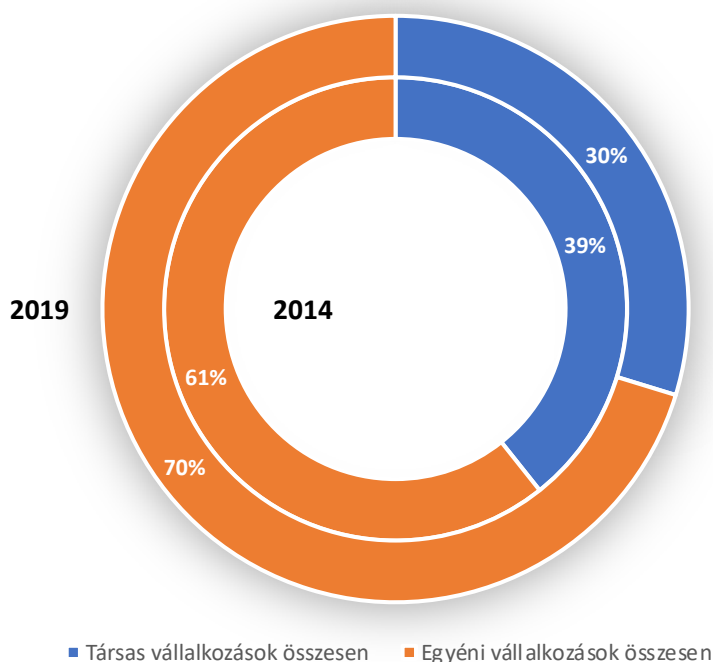
A három másik településen gyakorlatilag csak az alapszolgáltatásokhoz lehet hozzájutni, helyi munkalehetőséget jellemzően az önkormányzati intézmények nyújtanak.

2.1.7.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése

Gazdasági szervezetek jellemzői

A működő vállalkozások adatait vizsgálva az állapítható meg, hogy 2019-re az eddig is túlsúlyban lévő egyéni vállalkozások száma tovább emelkedett. 2014. évi adatokhoz képest az egyéni vállalkozások aránya 9%-kal növekedett, míg a társas vállalkozások száma 39%-ról 30%-ra esett vissza.

56. ábra: Társas és egyéni vállalkozások aránya Gyulai járásban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A működő társas vállalkozások között 2014 és 2019 között a járási részvénytársaságok aránya növekedett a legnagyobb mértékben a Békés megye járásainak adataihoz viszonyítva. Érdeemes megemlíteni ugyanakkor, hogy a közkereseti társaságok aránya jelentősen visszaesett, a többi társasági forma esetében pedig csak enyhe emelkedés tapasztalható.

A működő egyéni vállalkozások arányában is enyhe erősödés tapasztalható (0,28%) a megyei járásokhoz képest. Kiemelendő, hogy a legnagyobb arányban a főfoglalkozású egyéni vállalkozások száma növekedett, míg a mellékfoglalkozású és nyugdíjas egyéni vállalkozások aránya enyhén csökkent.

A vállalkozások méret szerinti megoszlása a 2019. évi adatok alapján 19%-uk 0 főt foglalkoztat, 79,3%-uk 1-9 főt, azaz a vállalkozások 98,45%-a (7.357 db) mikrovállalkozási kategóriába sorolható. A kisvállalkozások (10-49 főnyi foglalkoztatott) aránya 13,4% (100 db), a középvállalkozásoké 0,19% (14 db), míg a 250 főnyi foglalkoztatottat meghaladó vállalkozásból 2 található a járásban. A Gyulai járás gazdasági szerkezetére is jellemző az országos trend, miszerint a vállalkozások javarésze a mikro- és kisvállalkozások csoportjába sorolható, továbbá ezek biztosítják a foglalkoztatás jelentős részét is.

A vállalalkozási demográfia esetében az a következtetés vonható le, hogy 2014 és 2019 között a középvállalkozások (50-249 fő között) aránya növekedett a legdinamikusabban, a megyei járások viszonylatában (2,18%) míg a nagyvállalkozások aránya esett vissza a legnagyobb mértékben (1,43%).

A járásban működő civil és nonprofit szervezetek száma jelentős aránybeli változás tapasztalható a 2010-2020 közti időszakban, miközben a kiinduló és záróév adatai közel megegyeznek. 2010-2013 között 623-ról 650 db-ra emelkedett számuk, 2016-ra ez 602 db-ra csökkent, majd ezt a hullámot megismételve 2020-ra 622 db-nál stabilizálódott az érték. A változáshoz hozzájárult a civil szektort érintő országos felülvizsgálat, aminek célja a nem működő szervezetek felszámolása és adatbázisokból való törlése volt, így a 2016. évi csökkenés mögött is javarészt ezen profiltisztítási tevékenység állhat. A szektorbeli szervezetek mintegy 47%-a a civil szférában tevékenykedik, 53%-a nonprofit szervezet, mely arány javarészt stabil volt az évtizedben.

A társadalmi szervezetek tekintetében az mondható el, hogy számuk Gyulai járásban enyhén csökkent, azonban a megye járásaiban történő nagyobb léptékű csökkenés miatt, az összkép tekintetében a társadalmi szervezetek aránya a járásban enyhe erősödést mutat (0,29%)

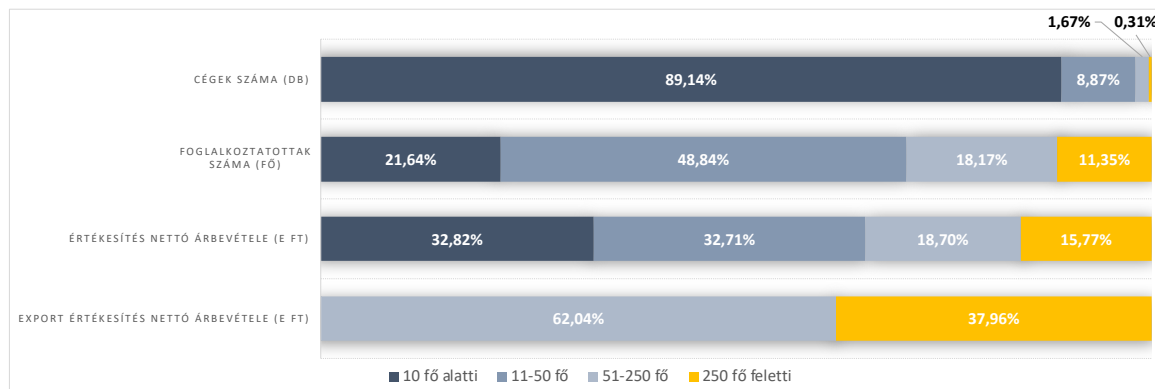
Megnevezés	Gyulai járás		Békés megyei járási székhelyek		Gyulai járás járási székhelyek %-ban	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Jogi személyiségű társas vállalkozás	930	890	6815	6496	13,65%	13,70%
Ebből:						
korlátolt felelősségű vállalkozások	603	605	4588	4552	13,14%	13,29%
részvénytársaság	5	7	58	64	8,62%	10,94%
szövetkezet	13	8	138	100	9,42%	8,00%
betéti társaság	296	262	1953	1718	15,16%	15,25%
közkereseti társaság	13	8	78	62	16,67%	12,90%
Jogi személyiség nélküli társas vállalkozás	1466	2178	10299	14907	14,23%	14,61%
Társas vállalkozások összesen	937	895	6844	6535	13,69%	13,70%
Ebből:						
Mikrovállalkozások (10 fő alatti)	857	754	6045	5424	14,18%	13,90%
Kisvállalkozások (10-49 fő között)	67	81	673	736	9,96%	11,01%
Középvállalkozások (50-249 fő között)	10	13	112	117	8,93%	11,11%
Nagyvállalkozások (250 fős és afeletti)	3	3	14	15	21,43%	20,00%
Egyéni vállalkozások összesen	1464	2135	10283	14709	14,24%	14,51%
Ebből:						
főfoglalkozású	576	996	5034	7813	11,44%	12,75%
mellékfoglalkozású	697	972	4043	5816	17,24%	16,71%
nyugdíjas	191	167	1206	1080	15,84%	15,46%
Őstermelő	1924	1737	23614	21213	8,15%	8,19%
Vállalkozás összesen	4325	4767	40741	42457	10,62%	11,23%
Társadalmi szervezetek	647	647	4401	4293	14,70%	15,07%
Nonprofit szervezetek	341	340	2312	2261	14,75%	15,04%
Civil szervezetek	306	307	2089	2032	14,65%	15,11%

27. táblázat: Működő vállalkozások összetétele (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az OPTEN adatbázisa szerint, 2020-ban 958 a járásban székhellyel rendelkező társaság adott le eredménykimutatást (Lőkösházán nem volt ilyen társaság). Ezen vállalatok összesen 9.245 főt

foglalkoztatnak. A vállalkozások nettó árbevétele 2020-ban elérte a 118,2 milliárd forintot, az exportból származó nettó árbevételük pedig a 3,96 milliárd forintot.

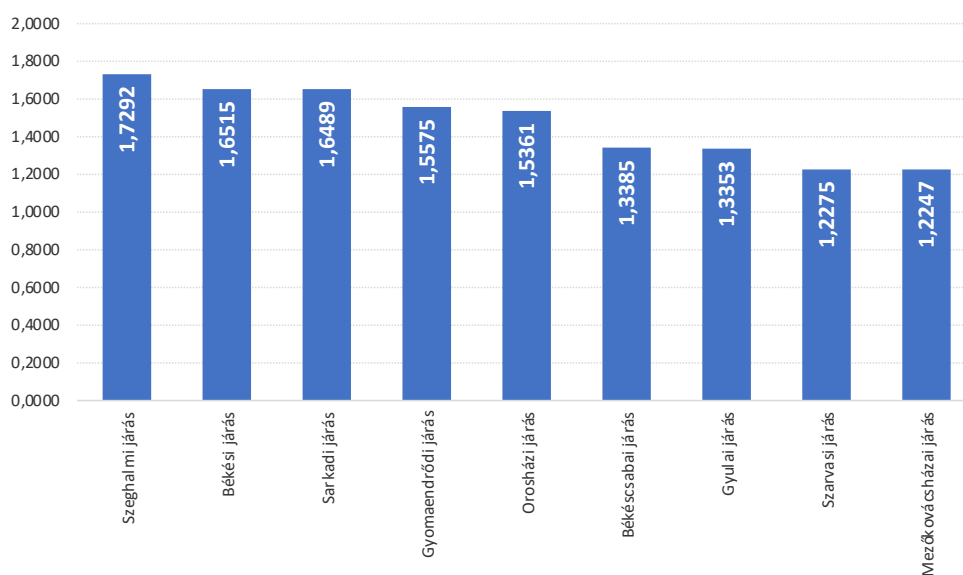

57. ábra: Vállalkozások főbb mutatói a Gyulai járásban (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

A székhellyel rendelkező vállalkozások esetében elmondható, hogy 99,69%-a a KKV-szektorba tartozik. Amellett, hogy a KKV-szektorba tartozó vállalatok esetében a legnagyobb a piaci változásoknak való kitettség, az értékesítés nettó árbevételét tekintve a járás kis- és közép vállalkozásai 2020-ban a vállalkozások összes árbevételének 84,23%-át produkálták. A KKV szektor a foglalkoztatásban is meghatározó a maga 88,65%-os arányával. Összességében kimondható, hogy a KKV szektor nem csak a vállalkozások számosságát tekintve, hanem a foglalkoztatottság és az értékesítés nettó árbevétele tekintetében is meghatározó szereplője a járás gazdaságának.

A járás vállalkozásait vizsgálva az állapítható meg, hogy a vállalkozási kedv töretlen és évente egyre több vállalkozást alapítanak, így 2019-ben 43%-kal több vállalkozást alapítottak, mint 2014-ben. A megszűnő vállalkozások tekintetében is növekedés állapítható meg, ugyanakkor azt is hozzá kell tenni, hogy a növekedés üteme kissé alacsonyabb (40%), mint az alapítások esetében.

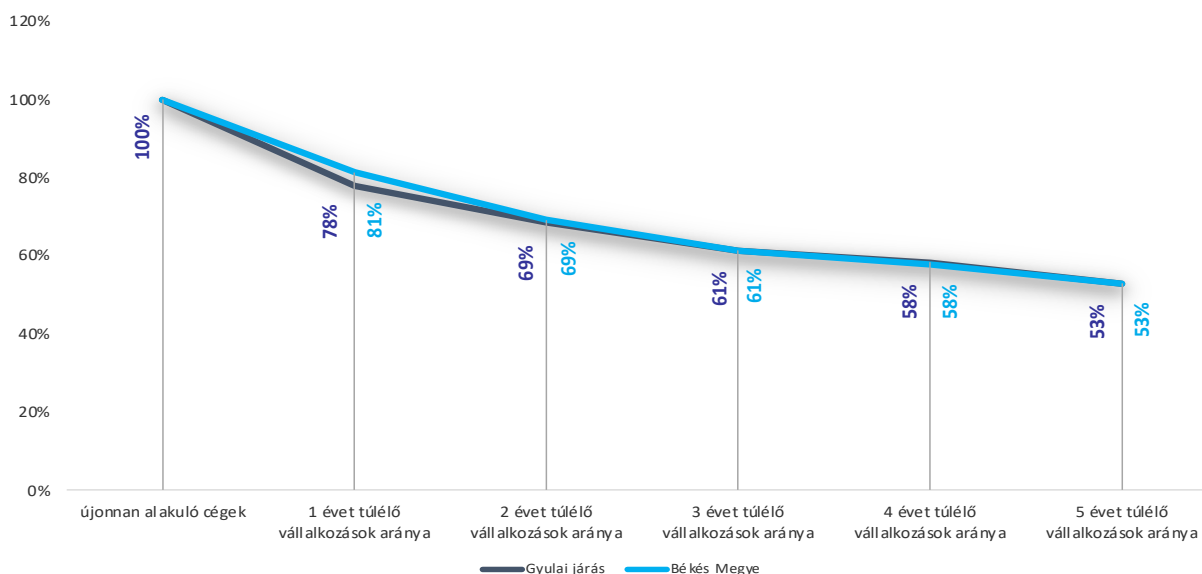
A valódi új és megszűnt vállalkozások aránya azonban azt mutatja, hogy a megszűnések viszonylag magas száma miatt a járás ebben a mutatóban a rangsor végén helyezkedik el, mivel a megye járásaiban jellemzően ennél magasabb arányban vannak az újonnan alakuló vállalatok, mint a megszűnők.

58. ábra: Új és megszűnt valódi vállalkozások aránya (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Fontos szempont még, az újonnan alapított vállalkozások túlélési képességének vizsgálata. Gyula járás vállalkozásainak túlélési képessége szinte azonos a megyei átlaggal, így a 2015-ben alapított cégek esetében mind a járásban, mind megyei szinten 53%-uk élte meg az öt évet. Az adatokból jól látszik, hogy a vállalkozások számára az első év túlélése jelenti a legnagyobb kihívást, hiszen itt az újonnan alapított cégek közül a járásban 22%-uk szűnt meg, míg az ezt követő négy évben további 25%.

59. ábra A túlélő vállalkozások aránya (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Beruházások és fejlesztések

A járásban történő beruházások mértékének objektív mérése – mivel kevés olyan adat van mely településszinten áll rendelkezésre – igen nehézkes. A beruházási és fejlesztési kedvet a Széchenyi 2020 program keretében lehívott Európa Uniói támogatás mértékével lehet talán a legjobban szemléltetni. A járás települései 2014 és 2020 között közel 23,4 Mrd Ft forrást hívtak le, ami a Békés Megye által lehívott források (397,8 Mrd Ft) 5,88%-a. Fontos kiemelni, hogy Széchenyi Program honlapjának információi szerint Lőkösháza az elmúlt programozási időszakban nem hívott le az Operatív Programok keretében EU forrást.

A legtöbb nyertes pályázat a GINOP-ban született (104 db), összesen 5,12 Mrd Ft értékben. A legtöbb forráslehívás a TOP-ból történt, 12,8 Mrd forint értékben, ez egyben a lehívott összes forrás 54,76%-át teszi ki. A harmadik meghatározó operatív program az EFOP volt a 42 támogatást nyert pályázattal, melynek értéke 4,35 Mrd Ft.

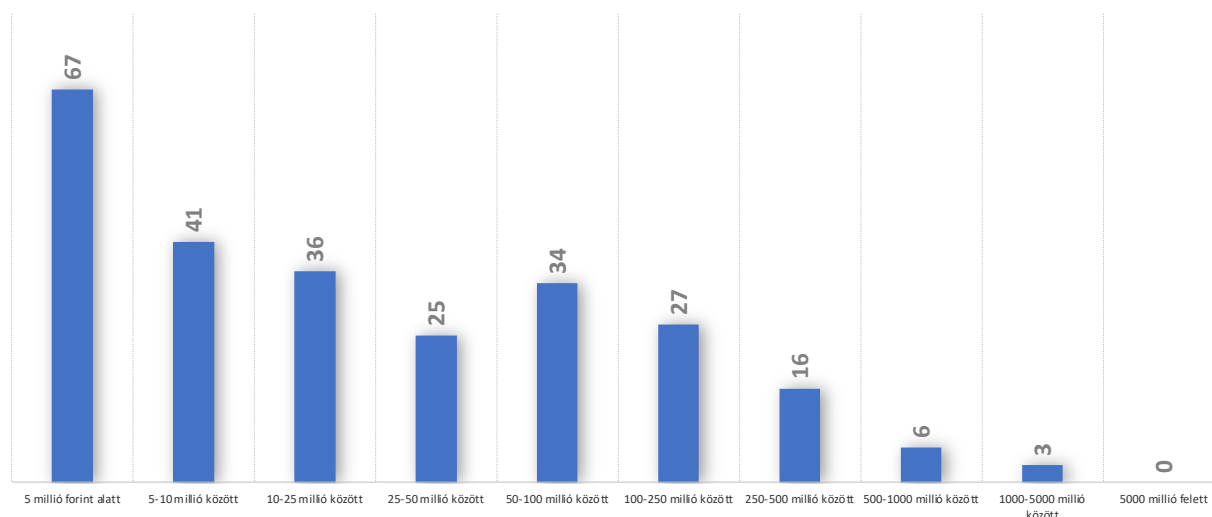
OPERATÍV PROGRAM	Támogatott pályázatok száma		Támogatási összeg	
	darab	%	Ft	%
EFOP	42	16,47%	4 347 358 946	18,59%
GINOP	104	40,78%	5 119 292 067	21,89%
IKOP	0	0,00%	0	0,00%
KEHOP	9	3,53%	1 073 189 330	4,59%
KÖFOP	3	1,18%	22 709 355	0,10%

OPERATÍV PROGRAM	Támogatott pályázatok száma		Támogatási összeg	
	darab	%	Ft	%
MAHOP	1	0,39%	15 648 611	0,07%
RSZTOP	0	0,00%	0	0,00%
TOP	96	37,65%	12 803 554 841	54,76%
VEKOP	0	0,00%	0	0,00%
<i>Összesen:</i>	255	100%	23 381 753 150	100%

28. táblázat: Lehívott fejlesztési támogatások nagysága, illetve aránya a járásban 2014 és 2020 között (forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)

A lehívott támogatásokat elemezve az a megállapítás tehető, hogy jelentős részük (67db) a 0 és 5 millió forint közötti támogatások közé esett. Kiemelendő, hogy a megítélt támogatások között nincs 5 milliárd forintnál nagyobb támogatás és jellemzően az 5 és 250 millió forint közötti tartományban szóródnak. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy ezen kis összegű pályázatok nagy része a GINOP-ba tartozik, ahol a pályázatok jelentős része önerő bevonását igényli, így ez a szórás egyben a helyi gazdasági társaságok befektetési és kockázatvállalási képességét is jelzi. A megítélt pályázatok esetében a támogatási összeg és az önerő megoszlása 62,6%-37,4% arányt mutat.

60. ábra: Lehívott támogatások nagyságrendi megoszlása a járásban 2014 és 2020 között (forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)

A települések legfontosabb beruházásai között a 2014-2020 közti Európai uniós fejlesztési időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP 2014-2020) támogatásával megvalósított ipari park és inkubátorház fejlesztések emelhetőek ki Gyulán. A vállalkozások versenyképességének fejlesztését támogató Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretében 108 projekt valósulhatott meg. Ezek javarészt a kkv-szektor energetikai korszerűsítéseire, eszközbeszerzésére és kapacitásfejlesztésére, különböző ingatlanfejlesztésekre, valamint a munkaerő megtartására, szakképzettségének fokozására irányultak. Technológia fejlesztéssel, az exportképesség erősítésével, kutatás-fejlesztéssel néhány projekt foglalkozott csak, összességében a vállalkozások versenyképességének fokozását tehát elsősorban a mennyiségi fejlesztésekben látja a járás vállalkozói köre. Kiemelkedő továbbá a vállalkozóvá válást támogató program népszerűsége, ami a vállalkozások alapítását, fiatalok vállalkozási kedvének ösztönzését generálta.

2.1.7.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A Gyulai járás megyei jelentőségét mutatja, hogy Békés megye területfejlesztési koncepciója a Gyulát a KBC (Közép-Békési Centrum) meghatározó városaként definiálja, és a megyén belül Békéscsaba, mint megyeszékhely után Gyulán található meg a legtöbb városi funkció. Ugyanakkor a városok eltérő érdekei, sajátos fejlődési pályája és rivalizálása következtében a négy település ereje, lehetősége nem adódik össze, a térség nem egy szereplőként jelenik meg a hazai és nemzetközi szereplők szemében, hanem különálló elemekként. Igaz ez akkor is, ha valójában Gyula városa megyei társközpont számottevő regionális szerepkörrel.⁹

A gyulai járás lakosságának 78,85%-át a város népessége adja, a járás urbanizációs indexe, vagyis a városi lakosság aránya 91,1%.

Gyula és Lőkősháza nemzetközi határátkelő központ igen jelentős teher, illetve vasúti forgalommal Románia – és ezen keresztül Törökország, Bulgária – irányába.

Országos és nemzetközi szempontból is jelentős turisztikai vonzerővel rendelkezik Gyula gyógyfürdője. Nemzetközi jelentőségű a gyulai vár, mint turisztikai célpont a rendezvényeivel együtt. A Gál Ferenc Egyetem Egészségtudományi Kara regionális jelentőségű, a felsőfokú oktatáshoz való könnyebb hozzáférést biztosítja a térségben élők számára.

Gyula nemcsak járásközponti de több esetben megyei szintű igazgatási, oktatási, egészségügyi, turisztikai, gazdasági, közlekedési és kereskedelmi központ. Ugyanakkor a kereskedelmen kívül valamennyi területen a járáson túlmutató vonzással is rendelkezik.

Békés megye Magyarország egyik legnehezebb helyzetű megyéje, ami a Városi Életminőség Index értékein is visszaköszön. Legmagasabb életminőségű városa a megyeszékhely, Békéscsaba, amely azonban csupán a magas életminőségű kategóriába esik, vagyis nincs a legjobb helyzetű 20 városunk között. Békéscsaba elsősorban erős civil társadalma, valamint a fiatalok kompetenciái és az elérhető szolgáltatások terén teljesít átlag felett. Ezt követi a népszerű fürdőhely, Gyula: a város az élhető és biztonságos települési környezet, valamint az erős civil társadalom dimenziói mentén ér el kiemelkedő, illetve nagyon jó eredményt, ugyanakkor viszonylag csekély mértékű növekedés jellemezte 2012 és 2018 között, emiatt más járásszékhelyekhez képest relatíve visszaesett.¹⁰ Az index alapján Gyula a második helyet foglalja el a megyei járásszékhelyek között megelőzve Orosházát és Szarvast.

TELEPÜLÉS									VÁROSI ÉLETMINŐSÉG INDEX 2018	VÁROSI ÉLETMINŐSÉG INDEX 2012
Békéscsaba	-3	-6	-25	29	-1	16	-1	-14	54	51
Békés	-11	1	54	7	5	23	0	-10	45	40
Gyomaendrőd	2	-24	90	-25	1	-15	-12	3	45	41
Gyula	-53	-29	-19	7	-2	14	9	10	52	49
Mezőkovácsháza	-5	1	-3	-14	5	30	-11	16	47	42
Orosháza	3	2	28	1	-9	-15	-24	8	49	45
Sarkad	47	-1	10	-7	-1	-4	2	-1	39	34
Szarvas	-7	15	49	-43	-3	-6	11	9	50	45
Szeghalom	-73	21	9	0	15	6	3	-9	48	44

⁹ Gyula város integrált településfejlesztési stratégiája (2015)

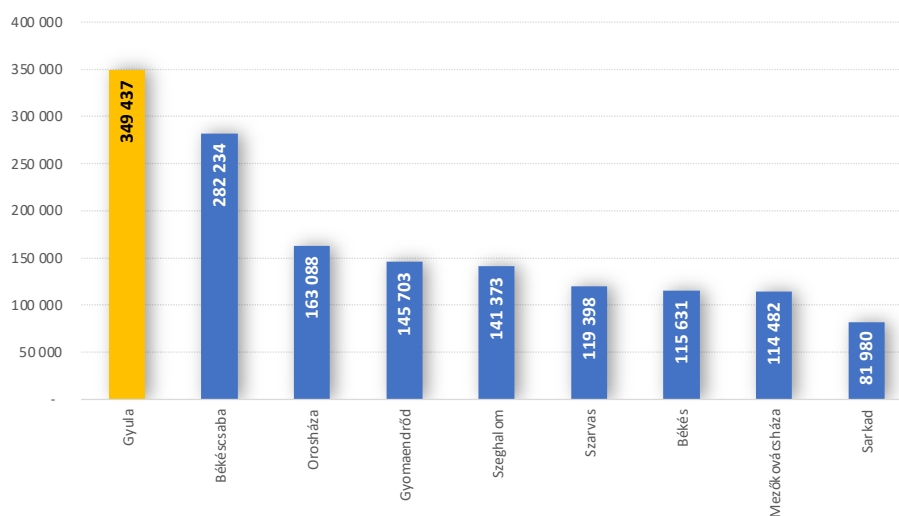
¹⁰ HÉTFÁ Járásszékhely Monitor 2020 – Hétfa Kutatóintézet (2020)

61. ábra: Békés Megye járásszékhelyeinek életminőség indexe 2012 és 2018 évi adatok alapján (forrás: HÉTFA Kutatóintézet)

2.1.7.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

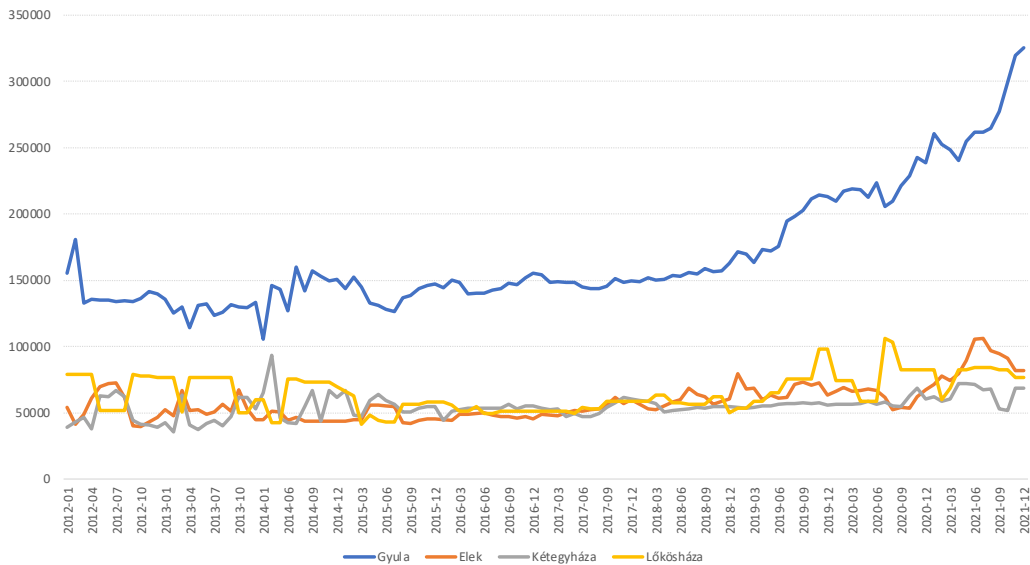
Békés megye ingatlanpiacának 2021. decemberi átlagos ingatlanárai azt mutatják, hogy Gyula ingatlanpiaca megyei szinten is kimagaslik, megelőzve a megyeszékhelyt. Ez egyben azt is jelenti, hogy Gyulán, mint a megye turisztikai központjában alapvetően az igen magas kereslet határozza meg az ingatlanpiac árszintjét.

62. ábra: Békés megyei járásszékhelyek átlagos ingatlanárai 2021 decemberében (Forrás: ingatlanet.hu)

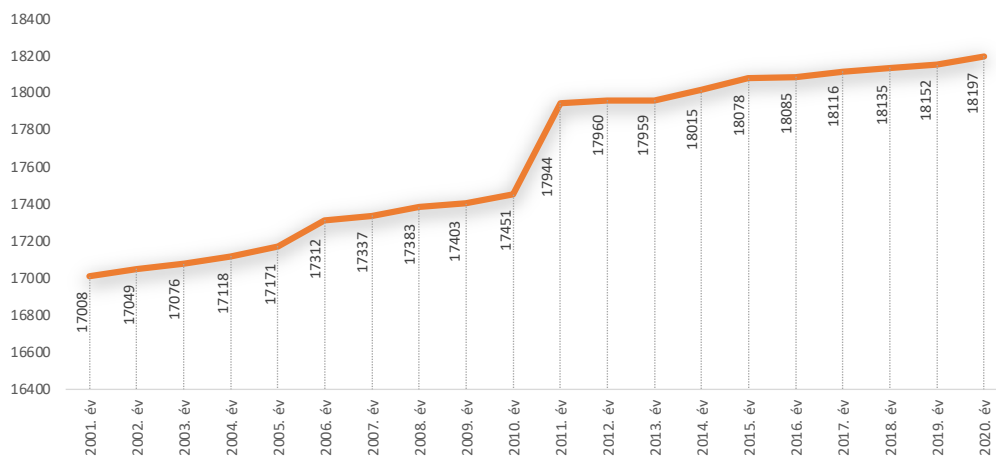
A járás településeinek ingatlan árait külön-külön vizsgálva az állapítható meg, hogy. Gyula esetében a pandémiával járó visszaesés, csak 2020 évben okozott kisebb visszaesést ezt követően az árak még dinamikusabban kezdtek emelkedni. Ugyanakkor Eleken, Kétegyházán és Lőkősházán az ingatlanpiaci folyamatok pont az ellenkező hatást mutatnak. Mind három településen jelentős keresletcsökkenés ment végbe, még az emelkedő tendencia ellenére is.

63. ábra: Várostérségbe tartozó települések lakásainak változása 2012-2021 között
 Forrás: ingatlanet.hu alapján saját szerkesztés

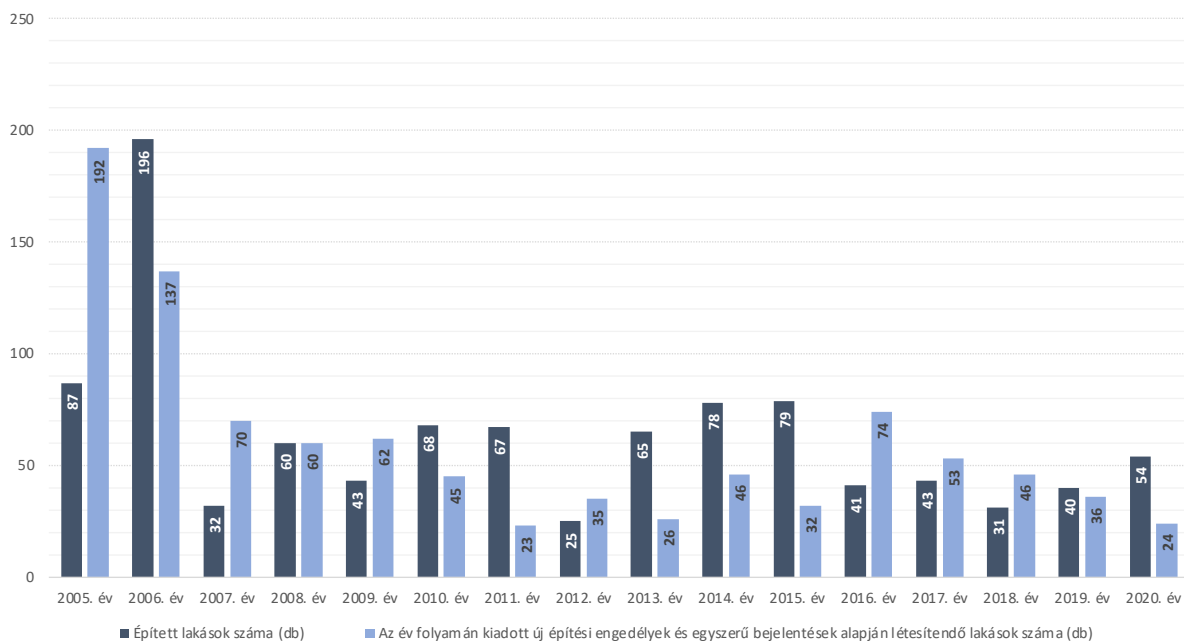
Ugyanakkor jól látható, hogy a kínálati oldalon, nagyon lassú arányú fejlődés megy végbe. 2012. és 2020. között összesen 237 lakással bővült a várostérség lakásállománya, ami csak 1,32 százalékpontos növekedést jelent 8 év leforgása alatt.

64. ábra: Gyulai járás lakásállományának változása 2001-2020 között (Forrás: KSH)

A mérsékelt építési kedv elsősorban a gazdasági válság elhúzódó hatásával magyarázható. Jól látható, azonban, hogy az építést támogató jogszabályi környezet kialakítását követően közel megkétszereződött az egy évben kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések száma. Ennek kedvező hatása 2016-2017 években érvényesült, ugyanakkor jól látható a következő évek csökkenő tendenciája, ami az 5 százalékos forgalmi adó kivezetésével indokolható. Az új építésű lakások volumenének 2018-2020 közötti emelkedése a járáson belül csak Gyulára jellemző, ugyanis csak itt épültek új lakások, illetve adtak ki engedélyeket.

65. ábra: Épített lakások és kiadott építési engedélyek száma 2012-2020 között a járásban (Forrás: KSH)

Összeségében az mondható el, hogy vizsgált időszakban a járás ingatlanpiacára mind a vevői, mind az eladói oldal részéről kivárás volt érzékelhető, emiatt a járás településein – Gyula kivételével – az ingatlanok ára nem változott jelentősen, ugyanakkor értékesítési idejük jelentősen megnövekedett.

2.1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

2.1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A járási önkormányzatok költségvetéseinek vizsgálatát az éves zárszámadások alapján végeztük el. Minden település esetében egyértelműen látható a költségvetés folyamatos növekedése, a bevételek mindenhol meghaladják a kiadásokat. Az önkormányzatok gazdálkodása tehát stabil, ugyanakkor az önkormányzatok sem általános jellegű, sem kifejezett céltartalékkal nem rendelkeznek, ami esetleges jelentősebb költségigényű kiadás, váratlan tétel esetén okozhat finanszírozási oldalról problémákat, átmeneti likviditási fennakadásokat. Pozitívumként értékelhető, hogy az önkormányzatoknak nincs adóssága. Az esetenkénti nagyobb összegű bevételek dedikált fejlesztésekhez, beruházásokhoz kapcsolódnak, így kiadási oldaluk is megjelenik minden esetben. Általánosságban szükséges elmondani, hogy a 2020-ban kitört covid-19 járvány hatására eszközölt kormányzati intézkedések az önkormányzati költségvetésre is hatással voltak, egyes bevételi forrásokból ezért 2020-ban nem származott bevétel vagy jelentősebb mértékben visszaesett korábbi évekhez viszonyítva.

Az önkormányzatok költségvetésének bevételi oldalán a jelentősebb tétel továbbra is az államháztartásból érkező normatíva, amit az önkormányzati feladatellátás biztosításáért kapnak az önkormányzatok a központi költségvetésből. Ezenkívül jelentősebb tételek az intézményi működésből, valamint átengedett bevételekből (helyi adókból) származó jövedelmek.

A kiadások jelentős részét a feladatellátást biztosító apparátus bére és kapcsolódó adók, járulékok, valamint a működéshez kapcsolódó dologi kiadások teszik ki. Ezenkívül a felújítások és az ún. felhalmozási (beszerzési) tételek jelennek meg hangsúlyosan.

Gyula Város Önkormányzata bevételeiben egyedülként jelenik meg az idegenforgalmi adó, a többi település esetében nem regisztráltak e téren bevételt. A város turisztikai jellegéből fakadóan komoly bevétel realizálható az idegenforgalmi adóból, 2019-ben ez 185,5 m Ft-ot jelentett, ami az összes bevétel 2%-át tette ki. Az IFA mértéke személyenként és vendégéjszakánként, magán- és egyéb szálláshely esetén egységesen: 450,-Ft/fő/vendégéjszaka. Az iparüzési adó (IPA) mértéke jelentős, az összes bevétel 11,4%-át tette ki 2019-ben és 2020-ban is a visszaesés ellenére.

Bevételek	2015	2016	2017	2018	2019	2020
iparüzési adó	822 719	830 287	823 451	961 021	1 047 031	935 740
Idegenforgalmi adó	104 738	140 866	165 527	177 770	185 449	47 185
Gépjárműadó	80 584	79 079	85 600	89 785	93 340	1 512
helyi építményadó	90 782	97537	96 374	96 625	93489	105453
kommunális adó	31 866	41 055	44 112	42 823	40 530	50 143
3. Intézményi működési bevételek	340 792	391 441	392 451	548 064	493 689	569 158
5. Felhalmozási bevételek	101 026	15 265	28 321	17 432	104 461	201 432
6. Működési célra átvett pénzeszközök	534 647	349 635	538 901	682 837	494 612	475 042
7. Önkormányzati költségvetés támogatása	2 614 066	2 540 630	2 145 842	2 393 261	2 551 692	2 751 581
8. Előző évi maradvány	1 761 358	430 427	766 980	1 616 690	2 394 554	2 517 484
Bevételek összesen	8 408 534	6 252 914	7 200 387	8 799 918	9 156 672	8 195 952

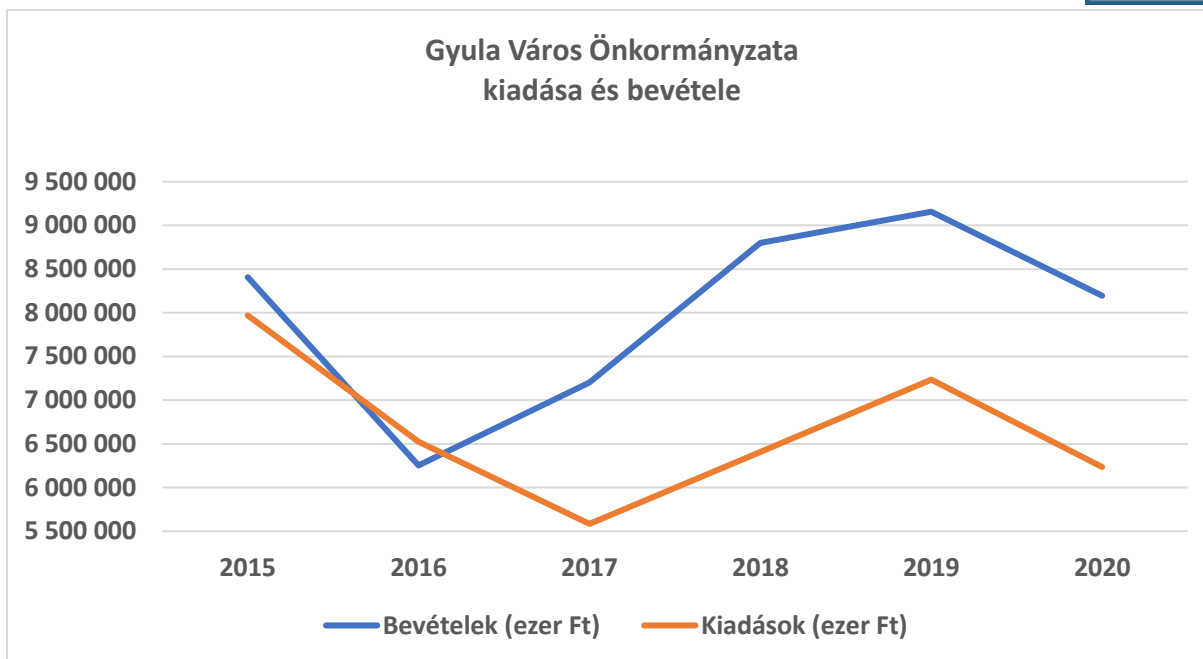
29. táblázat: Gyula Város Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2015-2020. (Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai)

A személyi jellegű kiadások változását a személyi állomány változása okozza a fizetések általános mértékű emelkedése mellett. Ezzel szemben a munkaadókat terhelő foglalkoztatási adók és járulékok mértékének mérséklése is láthatóan csökkenti az ezirányú kiadásokat, ami a vizsgált 5 év alatt csaknem harmadával (98 m Ft) mérséklődött.

Kiadások	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Személyi juttatások	1 129 029	1 086 643	1 023 865	1 075 196	1 116 711	1 130 836
2. Munkaadókat terhelő járulék	283 733	281 508	222 615	214 722	212 941	185 538
3. Dologi kiadások	1 376 850	1 221 299	1 173 600	1 417 182	1 374 571	1 242 251
4. Működési célú pénzeszköz átadás	1 554 887	1 628 751	1 580 012	1 753 679	1 846 703	1 822 909
5. Ellátottak pénzbeli juttatása	0	0	51 084	45 648	42 791	36 881
6. Felújítási kiadások	149 976	188 158	313 505	751 879	1 357 626	1 343 545
7. Egyéb felhalmozási kiadások	2 663 868	384 413	212 644	904 680	922 671	260 082
8. Általános tartalék	725 411	0	0	0	0	0
9. Céltartalék	0	1 707 462	0	0	0	0
10. Hitelek visszafizetése	17 700	4 425	0	60 000	60 000	60 000
Kiadások összesen	7 969 071	6 524 164	5 583 698	6 405 366	7 235 699	6 236 339

30. táblázat: Gyula Város Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2015-2020. (Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai)

66. ábra: Gyula Város Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Gyula Város Önkormányzata zárszámadásai

Elek Város Önkormányzata esetében mind az iparüzési, mind a gépjármű adó emelhető ki a helyi bevételek közül, folyamatos növekedésüket 2020-ban a covid-19 járvány állította meg, gépjárműadóból egyenesen nem is realizált bevételt az önkormányzat. A kiadási oldalon Gyulához hasonló tendencia figyelhető meg a személyi jellegű kiadások növekedésében, illetve a munkaadókat terhelő adók csökkenésére vonatkozóan, bár ez utóbbi esetben a mérséklődés 20,5%-ot tett ki. A dologi jellegű kiadások stabilak, jelentősebb kiadás e téren nem tapasztalható, az egyéb felhalmozási sor növekszik fokozatosan. Az előző évi maradványkeret évenként újratermelődik, így az folyamatosan visszaforgatható a költségvetésben.

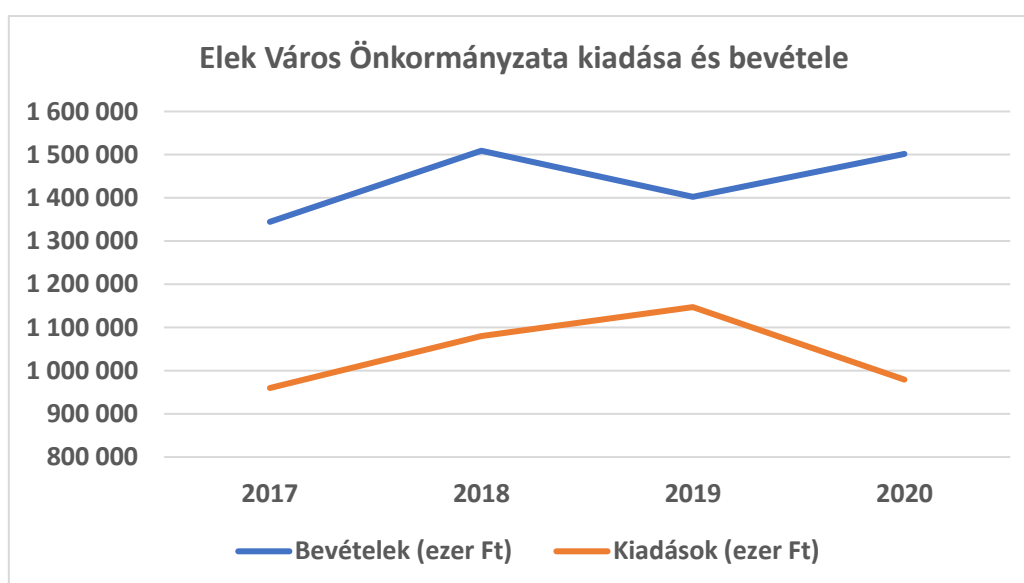
Bevételek	2017	2018	2019	2020
iparüzési adó	44 599	53 848	59 690	44 140
Idegenforgalmi adó	0	0	0	0
Gépjárműadó	8 775	8 695	9 880	0
helyi építményadó	0	0	0	0
kommunális adó	5 356	4 713	4 673	5 495
3. Intézményi működési bevételek	109 071	290 941	120 803	133 673
5. Felhalmozási bevételek	1 530	3 223	75	157
6. Működési célra átvett pénzeszközök	0	15 123	352	992
7 Önkormányzati költségvetés támogatása	294 291	290 941	218 388	200 708
8. Előző évi maradvány	302 372	384 672	429 334	255 645
Bevételek összesen	1 344 574	1 509 099	1 402 619	1 501 548

31. táblázat: Elek Város Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai)

Kiadások	2017	2018	2019	2020
1. Személyi juttatások	473 266	465 571	473 595	462 191
2. Munkaadókat terhelő járulékok	85 307	78 265	76 336	67 817
3. Dologi kiadások	258 945	298 582	279 452	261 863
4. Működési célú pénzeszköz átadás	8 625	14 345	15 382	5 786
5. Ellátottak pénzbeli juttatása	47 682	47 287	39 842	27 450
6. Felújítási kiadások	20 195	136 730	179 636	21 299
7. Egyéb felhalmozási kiadások	50 729	23 843	67 514	100 984
8. Általános tartalék	0	0	0	0
9. Céltartalék	0	0	0	0
10. Hitelek visszafizetése	0	15 138	0	17 273
Kiadások összesen	959 901	1 079 765	1 147 150	979 589

32. táblázat: Elek Város Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai)

67. ábra: Elek Város Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2017-2020. (Forrás: Elek Város Önkormányzata zárszámadásai)

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata bevételei és kiadásai 2016-ig közel megegyeztek, 2016-tól vált el élesebben a két költségvetési sor, a bevételek jelentősebb mértékben meghaladják a kiadásokat. Idegenforgalmi és építményadót nem szednek a településen, az iparűzési adó összege kissé hullámzóan alakul, 2016 és 2020 között 45,5 és 59 millió Ft között mozgott. 2017-ben (1,3 Mrd Ft) és 2019-ben (1 Mrd Ft) jelentős felhalmozási jellegű bevétel érkezett a költségvetésbe. A kiadási oldalon 2016-2020 között mind a személyi jellegű (bér) kifizetések (22%-al), mind a kapcsolódó járulékok (45%-al) együttes összege csökkent. Folyamatosan növekszik az ellátottak pénzbeli juttatása, ami elsősorban a településen élők szociális ellátására fordítanak. 2018-tól megszűnt a korábbi hitelek visszafizetéséből származó kiadás. Jelentősebb kiadást jelentett a 2019-ben a felhalmozási kiadás (1,54 Mrd Ft), aminek bevételi oldalon is megjelenik az ellentételezése.

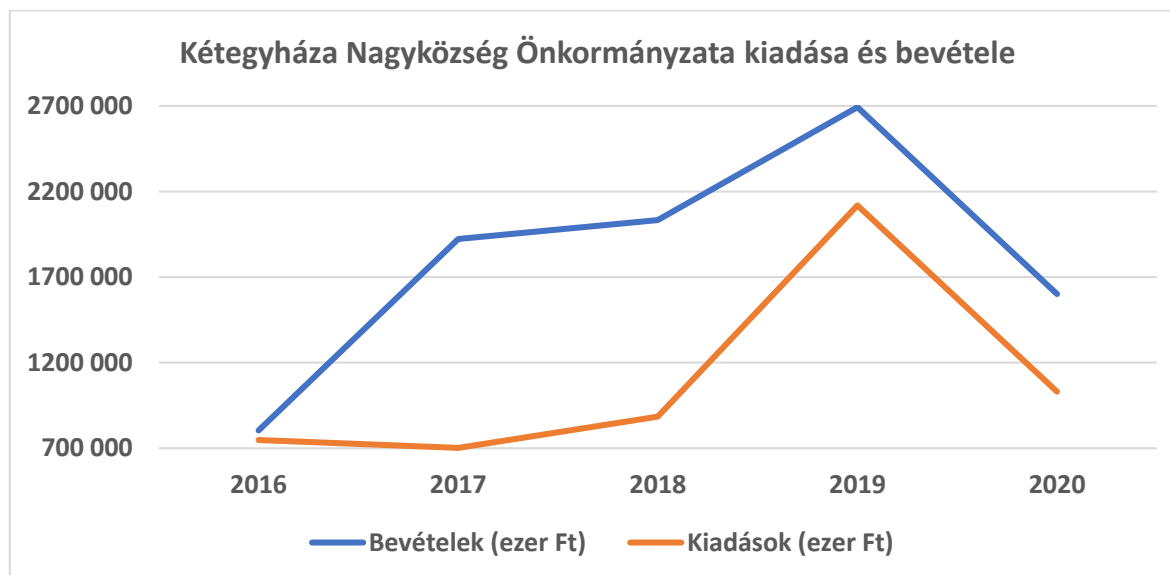

Bevételek	2016	2017	2018	2019	2020
iparüzési adó	45 536	51 922	46 681	59 338	54 367
Idegenforgalmi adó	0	0	0	0	0
Gépjárműadó	5 411	7 088	6 649	7 248	0
helyi építményadó	0	0	0	0	0
kommunális adó	9 747	12 691	11 145	10 650	12 158
3. Intézményi működési bevételek	34 451	61 866	45 088	48 065	46 286
5. Felhalmozási bevételek	75 876	1 333 882	206 193	1 028 630	530 919
6. Működési célra átvett pénzeszközök	1 439	0	1 044	752	383 961
7. Önkormányzati költségvetés támogatása	312 565	446 490	421 735	377 860	360 487
8. Előző évi maradvány	114 345	0	1 283 795	1 148 124	582 536
Bevételek összesen	804 132	1 922 696	2 032 262	2 692 725	1 600 935

33. táblázat: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2016-2020. Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai

Kiadások	2016	2017	2018	2019	2020
1. Személyi juttatások	295 045	194 809	256 320	234 275	230 112
2. Munkaadókat terhelő járulékok	56 795	27 736	39 392	35 805	31 553
3. Dologi kiadások	229 376	207 349	198 607	214 605	208 638
4. Működési célú pénzeszköz átadás	22 248	25 556	12 050	14 102	6 428
5. Ellátottak pénzbeli juttatása	11 389	17 181	13 757	19 098	19 058
6. Felújítási kiadások	4 167	85 994	140 708	44 922	69 817
7. Egyéb felhalmozási kiadások	53 987	23 624	210 487	1 544 697	411 419
8. Általános tartalék	0	0	0	0	0
9. Céltartalék	0	0	0	0	0
10. Hitelek visszafizetése	75 366	8 087	0	0	0
Kiadások összesen	748 373	702 193	884 138	2 118 783	1 029 876

34. táblázat: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2016-2020. (Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai)

68. ábra: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2016-2020. (Forrás: Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai)

Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata bevételei és kiadásai 2015-2020 között együtt mozognak az önkormányzati éves zárszámadások adatai alapján, a költségvetés két oldala nem vált el egymástól. A bevételek esetleges emelkedése a kiadási oldalon is jelentősebb beruházást eszközölt. A kiugró értékek 2017-ben és 2020-ban az Európai Unió területfejlesztési célkitűzéséhez kapcsolódó beruházások támogatásigényét jelenítik meg. A vizsgált időszakban az iparüzési adóból származó bevételek fokozatos növekedése tapasztalható, míg az egy nagyságrenddel kisebb gépjármű és kommunális adó változása kismértékben hullámzó. 2020-ban a covid-19 járvány miatti jogszabályváltozások a gépjármű adó beszedését nem tették lehetővé, valamint az iparüzési adó mértéke is mérséklődött. Megjegyzendő, hogy az önkormányzat kismértékű felhalmozással rendelkezik, aminek különösen vis maior időszakban, váratlan kiadás esetén nőhet meg a jelentősége. Az önkormányzat összes bevétele 2015-ben 405,5, 2016-ban, 2018-ban 436, 2019-ben 404 millió Ft volt, míg 2017-ben az uniós támogatás ezt mintegy 904, 2020-ban 831 millió Ft-ra növelte. A kiadások folyamatos növekedése látható, azonban a bevételek ezen tételek ellentételezését biztosítják. A személyi juttatások összege 2019-ig emelkedett, a pandémiás időszak kedvezményei csökkentették valamelyest. A kapcsolódó járulékok, adók a jogszabályokban meghatározott mértékek csökkentése miatt mérséklődtek az évek során. A dologi kiadások, valamint működési célú pénzeszköz átadások összege a helyzet függvényében mutat változást. A felújítási és felhalmozási sorok szintén a szükséges beavatkozások mértékétől, valamint a külső szervezetek támogatásától függenek, itt láthatóak az Európai Unió településfejlesztési beruházások bekerülési értékei. A hitelek visszafizetése évek óta egy kisebb mértékű tételt jelent, összességében nem megterhelő a költségvetés számára, a kiadások mindössze fél százalékát tették ki 2020-ban.

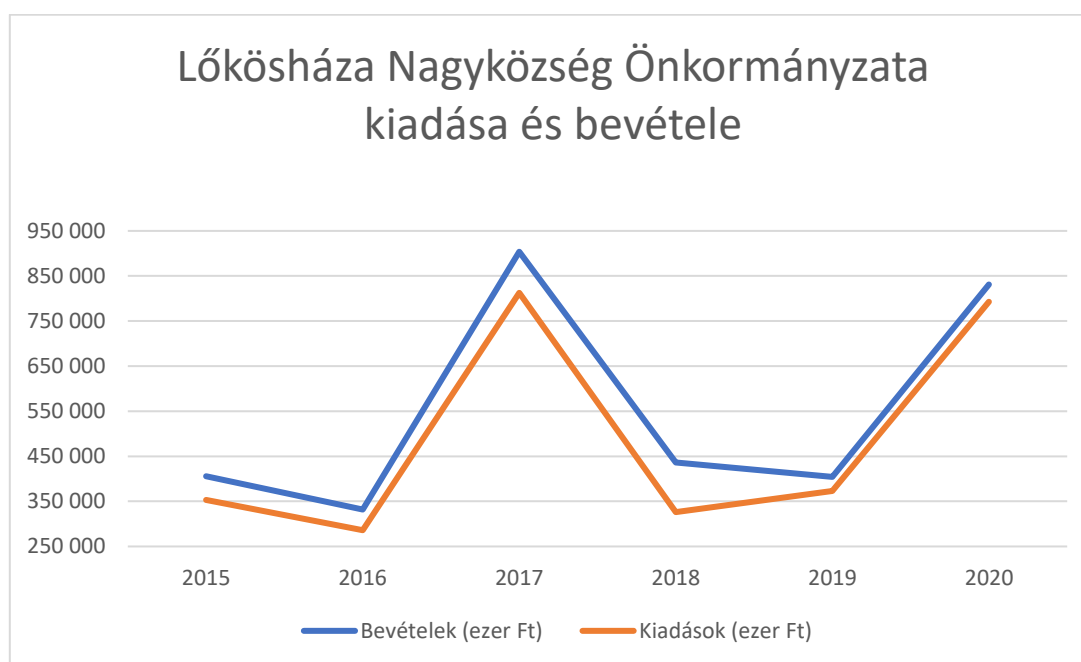
Bevételek	2015	2016	2017	2018	2019	2020
iparüzési adó	24 398	23 992	25 878	31 564	35 926	30 116
Idengenforgalmi adó	0	0	0	0	0	0
Gépjárműadó	2 561	2 928	2 764	2 541	3 152	0
helyi építményadó	0	0	0	0	0	0
kommunális adó	2 694	2 986	2 795	2 593	2 951	2 302
3. Intézményi működési bevételek	95 899	56 633	36 354	22 599	44 747	45 588
5. Felhalmozási bevételek	4 873	870	577 258	149	0	1 504
6. Működési célra átvett pénzeszközök	8 195	930	1 604	238	669	986
7 Önkormányzati költségvetés támogatása	154 406	108 434	105 110	99 704	103 203	105 725
8. Előző évi maradvány	56 412	44 474	45 857	90 706	106 589	31 072
Bevételek összesen	405 576	331 881	903 715	435 979	403 994	830 964

35. táblázat: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadásai

Kiadások	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Személyi juttatások	148 434	128 701	127 849	120 767	131 332	120 809
2. Munkaadókat terhelő járulékok	27 170	24 843	21 736	18 520	19 602	16 793
3. Dologi kiadások	109 248	85 178	95 391	83 235	94 734	80 454
4. Működési célú pénzeszköz átadás	8 195	10 808	8 077	10 242	4 365	2 843
5. Ellátottak pénzbeli juttatása	19 325	7 736	12 521	14 979	17 832	10 750
6. Felújítási kiadások	3 105	9 459	518 144	8 999	14 610	56 109
7. Egyéb felhalmozási kiadások	29 193	15 341	25 699	67 732	87 281	500 681
8. Általános tartalék	48 099	0	0	0	0	0
9. Céltartalék	0	0	0	0	0	0
10. Hitelek visszafizetése	5 875	3 559	3 182	1 980	3 165	3 889
Kiadások összesen	352 979	286 024	812 600	326 454	372 923	792 829

36. táblázat Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata kiadása (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadatai

69. ábra: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata kiadása és bevétele (ezer Ft), 2015-2020. Forrás: Lőkösháza Nagyközség Önkormányzata zárszámadatai

2.1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az önkormányzatok településfejlesztési tevékenységét szabályozó jogszabályi környezet a tevékenységet alapvetően megváltoztató módon nem módosult. Az önkormányzatok feladata továbbra is egymásra épülő lépésekből áll. A fejlesztéspolitika terén is a legfontosabb tevékenység a döntések megfelelő előkészítése és a döntések meghozatala. Ennek háttere csoportosítható az alábbiak szerint:

- stratégiai tervezés: rövid, közép és hosszú távú fejlesztési koncepciók, stratégiák elkészítése, a fejlesztési irányok kijelölése, ezek felülvizsgálata;
- előkészítés: beruházások, fejlesztési elemek kidolgozása, tervezése, műszaki-szakmai előkészítése;

- megvalósítás: a beruházások lebonyolítása, műszaki-, szakmai és - pénzügyi ellenőrzése, koordinációja, átadás-átvétel, rendeltetésszerű használatba vétel;
- nyomon követés: a fejlesztések közvetlen és közvetett eredményeinek, hatásainak felmérése, értékelése, nyomon követése

A Gyulai járás önkormányzatai településfejlesztési feladataikat az alábbi megosztásban látják el:

Gyula: A településfejlesztési feladatokat a Képviselő-testület keretében működő bizottságok (Gazdasági Erőforrások, Oktatási és Kulturális, Humán- és Társadalompolitikai, Közbeszerzési Bizottság) koordinálják, mely bizottságok döntési és döntés-előkészítő munkáját támogatja a Gyulai Polgármesteri Hivatal Önkormányzati és Kulturális, Mérnöki, Pénzügyi, valamint Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztálya. Az önkormányzat külön városfejlesztési vállalkozással nem rendelkezik.

Elek: Eleken a városfejlesztési feladatokat a képviselő testület látja el, a döntés előkészítési folyamatokban a Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság vesz még részt. A döntések végrehajtását a városháza Hatósági és Településüzemeltetési Irodája biztosítja.

Kétegyháza: Az önkormányzat több bizottsága szorosan kapcsolódik a település fejlesztéséhez: Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság, Településfejlesztési Közbeszerzési és Sportbizottság, Oktatási, Kulturális és Egészségügyi Bizottság, Mezőgazdasági és Környezetgazdálkodási Bizottság. Az önkormányzat honlapján folyamatosan, fényképekkel illusztrálva számolnak be a beruházásokról, kisebb-nagyobb fejlesztésekről.

Lőkösháza: Településfejlesztéssel a Szociális, Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottság, valamint a Pénzügyi, Ügyrendi Bizottság foglalkozik a képviselő testületben. A polgármesteri hivatal az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik. A település fejlesztését hivatott szolgálni a 2011-ben alapított Lőkösháza Fejlődéséért Alapítvány.

Az önkormányzatok honlapjain a meghozott és kihirdetett, helyi jogszabályok elérhetőek, ahogy a képviselő testületi és bizottsági ülések jegyzőkönyvei, előterjesztései is, ami biztosítja a lakosság, illetve érdeklődők tájékozódását. Elérhetőek továbbá a beszerzésekre, közbeszerzésekre vonatkozó adatok.

2.1.8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

A járás települései az elmúlt években számszerűen és összecszerűségében is kimagasló eredményt értek el az Európai Unió források elnyerésében. A pályázati eredmények között a közsféra szereplők mellett a közszolgáltatásokat, településüzemeltetést biztosító szervezetek emelhetőek ki, valamint az oktatási-nevelési és kulturális intézmények. Tematikájukat tekintve a beruházások jelentős része, kapcsolódva az Európai Unió célkitűzéseihez, irányult a települési infrastruktúra és az elérhető szolgáltatások minőségi fejlesztésére. Kiemelhetőek ezen körből a középületek energetikai fejlesztése, megújuló energiatermelő kapacitásokkal való ellátásuk, az oktatási-nevelési és egészségügyi, szociális intézmények felújításai. A kulturális szférát (művelődési házak könyvtárak, közösségi terek) érintő beruházások a települések élhetőségét, a lakosság közösségi erőforrásainak dinamizálását szolgálják.

A települési infrastruktúrák fejlesztései a változó körülményekhez való reagálást hivatottak elősegíteni. A csapadékvíz elvezetés a klímaváltozás hatásai ellen nyújt védelmet, míg a kerékpáros és közlekedési elemek a fenntarthatóbb közlekedési kultúra szempontjait támogatják.

A vállalkozások számára biztosított versenyképes háttérkörnyezet mind a helyi, mind a betelepülni vágyó vállalkozások számára fontos tényező, továbbá új vállalkozások alapítását is generálja. Az ipari parkok, inkubátorház, kialakítása, valamint a térségben meghatározó turisztikai ágazatok beruházásai szolgálják ezt.

A 2014-2020 közti Európai uniós fejlesztési időszakban mind a négy település jelentős pályázati tevékenységet hajtott végre, aminek fő generátorai az önkormányzatok voltak. A pályázati előírások és lehatárolások jellemzői folytán egyes beavatkozási területek célzott szervezeti kört hivatottak megszólítani, így a közszolgáltatások terén tapasztalható színes résztvevői kör ennek tekintetében együttesen értékelendő, hiszen együttműködésük, egymásra utaltságuk révén alakult a fejlesztési-forrásszerzési portfólió.

A Terület- és településfejlesztési Operatív program (TOP) keretében a Gyulai járás települései összesen 100 db pályázatot nyertek el: Gyulán 79 db, Eleken 8 db, Kétegyházán 9 db, Lőkösházán 4 db. Ebből 51 db kisebb forrásösszegű, kifejezetten a helyi közösségek megerősítését, a helyi kulturális és közösségi terek fejlesztését szolgáló kis értékű beszerzések, infrastrukturális felújítások és rendezvényszervezéshez köthető elemek voltak. A 49 nagyobb összegű pályázat közül Gyulára 7,837 Mrd Ft, Elekre 1,214 Mrd Ft, Kétegyházára 632 millió Ft, Lőkösházára 187 millió Ft került, összesen tehát mintegy 9,87 Mrd Ft. Az önkormányzatok mellett támogatott pályázattal rendelkeznek az alábbi szereplők: Gyula És Környéke Többcélú Kistérségi Társulása, Gyulai Közüzemi NKft, Gyulasport NKft, Magyarországi Románok Országos Önkormányzata, Szeged-Csanádi Egyházmegye, Nyírségi Intézményfenntartó Központ.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretében az egészségügyi intézmények, kiemelten a Békés Megyei Központi Kórház Pándy Kálmán Tagkórháza, a szak- és háziorvosi ellátás fejlesztései átvezetnek az ún. soft jellegű tevékenységek körébe, ahol a prevenció, kríziskezelő és szakemberek képzésére irányuló programokat bonyolítottak le. Ezen kívül jelentős számban zajlottak le önkéntességre és szemléletformálásra ösztönző, illetve társadalmi felzárkózást támogató programokat, míg az oktatási intézményekben a pályaorientáció, a nem formális és informális, valamint digitális oktatás került előtérbe. Az EFOP keretében a járás minden településén valósult meg fejlesztés, program, járási szinten 4,386 Mrd Ft-nyi Európai Uniós támogatásból.

A Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) az önkormányzati feladatellátás hatékonyságának javítására irányul, a térség 3 projektje (22,7 millió Ft) az önkormányzatok elektronikus ügyintézésének kialakítását eredményezte. Ennek hatására több ügymenet már on-line is intézhető, személyes jelenlét, beadványok nélkül, ami megkönnyíti a lakosság hatósági ügyintézését.

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) keretében megvalósuló 8 beruházás a kórház, illetve az oktatási intézmények energetikai korszerűsítése valósult meg, továbbá elkészült Gyula klímastratégiája, ami segítséget nyújt a klímaváltozás hatásainak felismerésében, az ez elleni védekezés helyi lehetőségeinek és eszköztárának összegyűjtésében, valamint a klímaturatosságot erősítő szemléletformálásban. A KEHOP-ból 1,073 Mrd Ft-nyi támogatás érkezett a járásba.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) pályázatait a hazai kis- és középvállalkozások versenyképességét fokozó beruházásokat támogatják, mely logika mentén több önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság (Gyulahús Kft, Gyulai Közüzemi Nkft) valósíthatta meg humán erőforrásának képzési programját. A térségi foglalkoztatási helyzet javítását a Gyulai Szakképzési Centrum ezirányú projektjei szolgálják (versenyképes képzések, idegennyelvi képzés). A GINOP kiemelt feladata volt a hazai, kiemelkedő, nemzetközi viszonylatban is elismert turisztikai desztinációk és attrakciók, rendezvények fejlesztése. A 2014-2020 közti időszakban Gyula ebbéli szerepét elismerve 1,87 Mrd Ft-nyi támogatás irányult kifejezetten a turisztikai ágazatba az önkormányzaton keresztül.

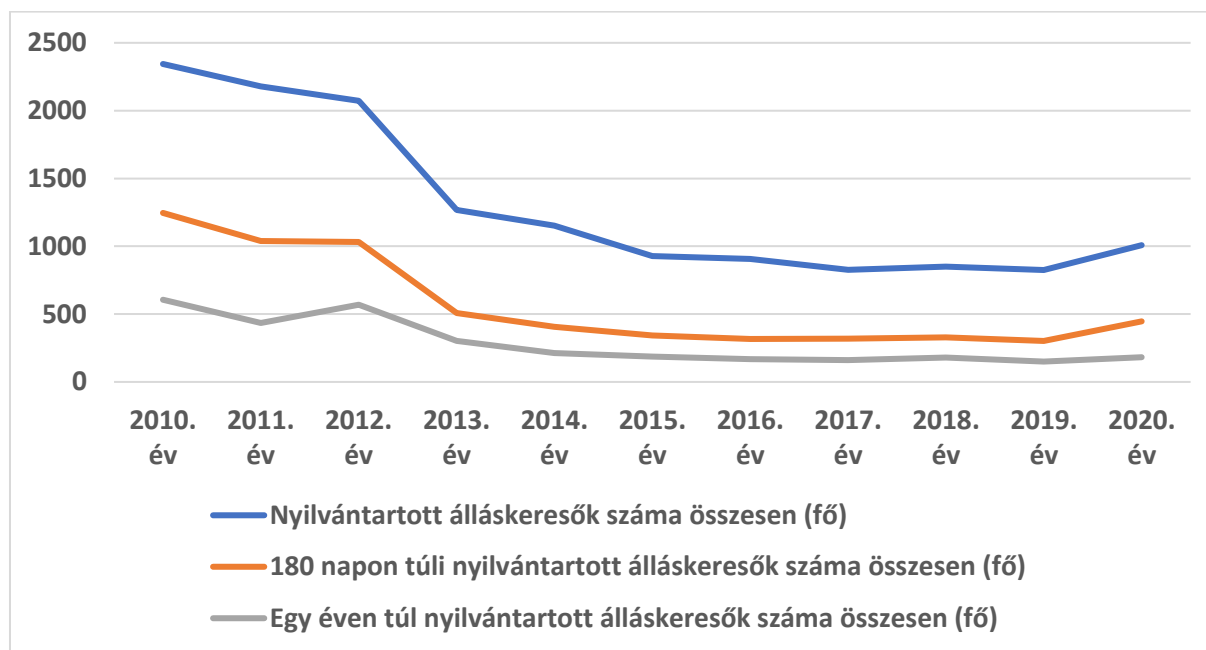

Az elnyer pályázatok összesítését a 8.7. melléklet tartalmazza.

2.1.8.4. Foglalkoztatáspolitikai

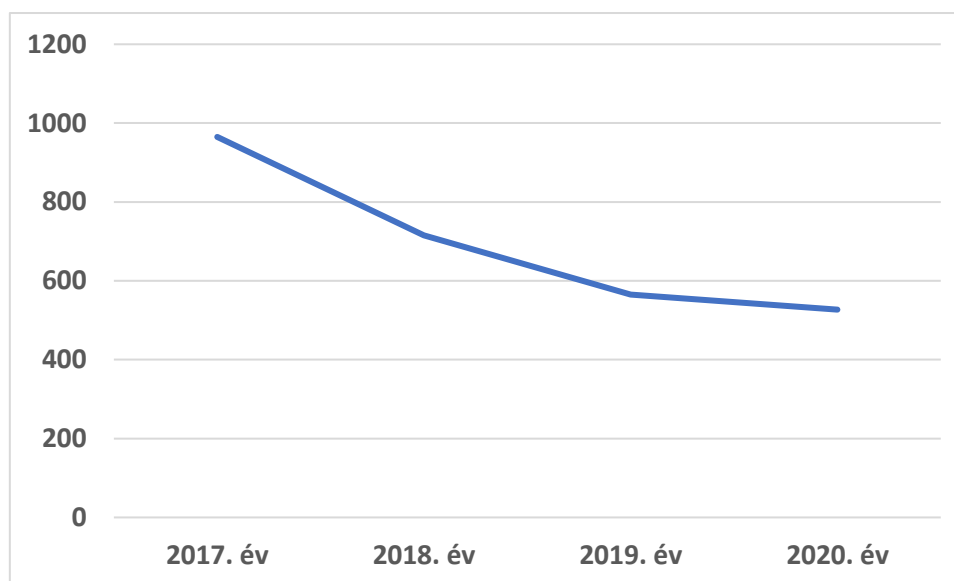
Az önkormányzatok foglalkoztatáspolitikájának megismeréséhez nyújt támpontot az álláskeresők számának és különböző dimenzióinak megismerése, ami rámutat a csökkenő tendenciára, ami 2019-ben fordult újra kisebb mértékű emelkedésbe. A nyilvántartott álláskeresők száma így járási szinten 1000 fő körülre volt tehető. Kedvező képet mutat a régebb ideje, legalább 180 napja, illetve egy éve munkát keresők számának alakulása, ami szintén csökkenő mértékű volt az utóbbi két évtől eltekintve. Az álláskeresők mintegy 40-45%-a tartozott a 180 napja, az egy éven túl álláskeresőké ez 16-21% között változott az utóbbi évtizedben. A gazdasági válság, illetve a covid-19 okozta járványhelyzet a foglalkoztatási adatokban is változást indukál, aminek hatásai jelenleg még nem láthatóak egyértelműen e téren.

Bár az önkormányzatok nem dolgoztak ki foglalkoztatáspolitikai stratégiát vagy intézkedési tervet, feladatuknak tekintik az álláskeresők támogatását, mindenekelőtt munkaerő-piaci elhelyezkedésüket. Az e téren korábban jelentősebb funkcióval bíró közfoglalkoztatás hatása, jelentősége egyre mérséklődik, látható a közfoglalkoztatási programokba bevontak számának csökkenésében. 2017-ben a járási településeken 965 közfoglalkoztatott dolgozott, ami 2020-ra a járvány ellenére 527 főre mérséklődött, ami 45,4%-os csökkenés pár év alatt.

70. ábra: A nyilvántartott, 180 napja és egy éven túl álláskeresők száma (fő), 2010-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés

71. ábra: Közfoglalkoztatottak száma (fő), 2017-2020. Forrás: KSH alapján saját szerkesztés

2.1.8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Kétegyházán és Lőkösházán az önkormányzatok nem rendelkeznek saját tulajdonú lakásokkal az információk szerint. Eleken a teljes lakásállomány 1,9%-a, Gyulán 1,6%-a tartozik önkormányzati tulajdonba, kezelésbe.

2.1.8.6. Intézményfenntartás

A járási települések intézményrendszerét tekintve Elek, Kétegyháza és Lőkösháza külön speciális szervezetekkel, intézményekkel nem rendelkezik. A meglévő és működő intézmények az Ötv-ben is felsorolt feladatokra, tevékenységek biztosítására irányulnak. Minden településen megtalálhatóak az alapvető oktatási-nevelési, egészségügyi és szociális, kulturális intézmények, kiegészülve a települési infrastruktúrát működtető szolgáltatókkal. Komplexebb gazdasági háttérrendszerrel Gyula rendelkezik. Az önkormányzatnak számos, egy-egy feladatra dedikált gazdasági társasága, szervezete van, ezek nagyfokú önállóságot élveznek működésük területén. Az önkormányzatok közös társaságaik részére adtak át feladatokat, a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermejköltségi Intézmény és a Gyulai Közüzemi Nkft végez minden településre kiterjedően ezekből.

2.1.8.7. Energiagazdálkodás

Gyula járás területén villamos energiát előállító nagyermű nem található. A háztartási méretű kiserőművek (HMKE) közül csak a napenergiával működő erőművek teljesítményére van adat, amelyek 2019-ben a járás területén összesen 3 007 kW volt, ebből 1500 kW volt a természetes személyek által üzemeltetett naperőmű. Ezek az adatok kicsivel nagyobbak, mint az országos járásonkénti átlag. A településenkénti adatok alapján 2019-ben Gyulán volt a legnagyobb beépített HMKE teljesítmény (80-140 kW/1000 lakos közötti), Kétegyházán ez 40-80, Eleken és Lőkösházán 1-40 kW/1000 lakos közötti érték volt. Az elmúlt évek során a járás minden településén valósultak meg pályázati forrásból támogatott energetikai korszerűsítések, amelyek hozzájárulnak az adott intézmény energiafelhasználásának csökkentéséhez. A járás adottságai kiválóan alkalmasak többféle megújuló

energiaforrás hasznosítására, az utóbbi években főként a napenergia hasznosítására helyeztek nagy hangsúlyt.

Gyula város esetében az alábbi épületek energetikai fejlesztései történtek meg 2015 és 2021 között:

- Erkel Ferenc Múvelődési Központ (2015),
- Prohászka Zsolt Városi Tornacsarnok energetikai korszerűsítése (2016),
- Madaras Kollégium energetikai fejlesztése (2017),
- Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium épületrészének energetikai felújítása (2018)
- Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. irodaházának épületenergetikai fejlesztése (2018-2019),
- Gyulai Tankerületi Központ Energetikai Fejlesztése (2019),
- Polgármesteri Hivatal energetikai fejlesztése (2019),
- Mogyoróssy János Városi Könyvtár energetikai korszerűsítése (2019),
- Számos óvoda és bölcsőde energetikai korszerűsítése,
- Sporttelep épületeinek energetikai korszerűsítése.

A fejlesztések során az épületek hőszigetelése mellett napelemes kiserőművek is elhelyezésre kerültek az épületeken vagy azok környezetében.

Gyula város önkormányzata kezelésében lévő egyes épületek villamos energia és földgáz fogyasztása a következőképp alakult az elmúlt 6 évben:

	2016	2017	2018	2019	2020
Gyula Város Egyesített Óvodája	2.941.144 Ft	2.805.779 Ft	2.549.103 Ft	2.384.436 Ft	3.087.607 Ft
Gyulai Egészségügyi Alapellátási Intézmény	1.562.059 Ft	1.487.738 Ft	1.099.325 Ft	1.113.488 Ft	1.276.408 Ft
Mogyoróssy János Városi Könyvtár	1.280.596 Ft	1.469.589 Ft	1.306.464 Ft	623.075 Ft	804.278 Ft
Polgármesteri Hivatal	7.900.500 Ft	7.719.365 Ft	7.166.967 Ft	5.873.826 Ft	5.077.604 Ft
Önkormányzat összesen	85.728.394 Ft	116.418.829 Ft	71.390.637 Ft	68.644.280 Ft	89.756.161 Ft

37. táblázat: Gyula város Önkormányzatának villamos energia fogyasztása 2016-2020 között (forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)

Intézmény megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020
Gyulai Polgármesteri Hivatal	6.604.876 Ft	5.810.628 Ft	5.285.720 Ft	8.331.057 Ft	5.766.363 Ft
Mogyoróssy János Városi Könyvtár	2.698.537 Ft	573.668 Ft	3.163.654 Ft	2.646.206 Ft	2.646.783 Ft
Gyulai Egészségügyi Alapellátási Intézmény	1.301.272 Ft	5.755.372 Ft	2.696.467 Ft	3.131.904 Ft	3.264.557 Ft

Intézmény megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020
Gyula Város Egyesített Óvodája	11.330.525 Ft	12.336.005 Ft	10.481.056 Ft	8.278.335 Ft	9.079.751 Ft
Gyula Város Önkormányzata	46.521.940 Ft	14.007.372 Ft	3.484.319 Ft	2.961.858 Ft	4.169.498 Ft

38. táblázat: Gyula Város Önkormányzat egyes épületeinek földgáz fogyasztása:

Gyula közvilágítási rendszerének fejlesztésére már 2014-ben sor került, 2018 -2020 között az alábbi költségekkel üzemelt: 2018 év: 61.523.583 Ft, 2019 év: 61.570.907 Ft, 2020 év: 79.680.765 Ft. A közvilágítást a városban egyre nagyobb arányban LED-es fényforrások biztosítják.

A korábbi fejlesztések folytatásaként tovább bővült a megújuló energiára épülő fűtési rendszerek kiépítése, ahol a földgáz felhasználást sikerült 100 %-ban kiváltani: a Közüzemi Nonprofit Kft. székházában vízhőszivattyús rendszer, a Szivárvány Napközi Otthonban és a Béke sugárúti vállalkozói inkubátorházban léghőszivattyús rendszert telepítettek. Az elmúlt évtizedben megvalósított energetikai korszerűsítések elismeréseként a város Energiahatékony Önkormányzat díjat kapott. A közintézményeken kívül egyre nagyobb számban helyeznek el lakóépületeken, illetve szállodákon is napelemeket, illetve napkollektorokat. Alkalmaznak-e okosmérőket az önkormányzati intézményekben?

„A geotermikus energiában rejlő lehetőségek hasznosítására néhány éve készült koncepció szerint az 1900-2300 méteres mélységben lévő rétegekből 500 l/perc vízhozamú és 90°C hőmérsékletű víz nyerhető ki. Erre egy 2,1 MW teljesítményű hőellátó rendszer építhető, amely gazdaságosan el tudná látni a nagyobb intézményeket, így a „Madaras” Kollégiumot (~150kW), a Harruckern János Iskolai komplexumot (~1.000 kW), a Pándy Kálmán Kórházi épületegyüttest (~4.000 kW), a Polgármesteri Hivatalt (~300 kW), a Bíróságot és Bv. Intézetet (~700 kW), az Implom József Általános Iskolát (~300 kW) és az Új Művelődési Központot (~400 kW)”¹¹.

Ezek a megvalósult és tervezett beruházások a kiadások csökkentése mellett a környezeti terhelés mértékének csökkentését is hivatottak szolgálni. A 2021-ben elkészült Klímastratégiában részletezett ÜHG leltár alapján elmondható, hogy az energiafogyasztás adja a teljes CO₂ kibocsátás több, mint háromnegyedét. Noha az áram- és földgázfogyasztás tekintetében is a lakosság a legnagyobb kibocsátó, az önkormányzat részesedése is számottevő és a fentebb részletezett fejlesztésekkel, valamint a Klímastratégiában megfogalmazott célokkal, intézkedésekkel jelentős ÜHG kibocsátás csökkenés érhető el, mind az önkormányzati, mind a lakossági szektorban. Jelentősen hozzájárulva ezzel a 2030-ra kitűzött 19 %-os teljes ÜHG kibocsátás csökkenéshez.

Kétegyháza esetében a Polgármesteri Hivatal (41 millió Ft) épületén napelemes rendszer került kialakításra, míg az idősek nappali ellátó intézményében új fűtési rendszer került kialakításra az épület hőszigetelése, tető- és nyílászárócseréje mellett (73,5 millió Ft). Fejlesztésre került továbbá a helyi Napsugár Óvoda, melyben új fűtési rendszert, napkollektoros vízmelegítő rendszert alakítottak ki.

Eleken a Naplemente Idősek Otthona energetikai korszerűsítésére, nyílászárók cseréjére, fűtési rendszer korszerűsítésére került sor napkollektorok beépítésével. Az épület villamos energia igényét a tetőn elhelyezett napelemes rendszer biztosítja. Megtörtént továbbá a Dr. Mester György Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése is részben a nyílászárók cseréjével, részben pedig a tetőn

¹¹ Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímadataosságot erősítő szemléletformálás Gyula városában, 2021

napelemes rendszer kiépítésével, amely várhatóan fedezi az épület villamos energia igényét. A Polgármesteri Hivatal épületének szigetelése és nyílászáróinak cseréje szintén hozzájárul az alacsonyabb, takarékos energiafogyasztáshoz, ezáltal az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentéséhez. A Reibel Mihály Városi Művelődési Ház energetikai korszerűsítése tervezés alatt van, a továbbiakban tervezik a város bérlakásainak energetikai fejlesztését.

Lőkösházán az Önkormányzati Hivatal épületének energetikai korszerűsítésére került sor külső hőszigetelés és nyílászáró cserék végrehajtásával, a fűtési rendszert a korábbi elavult gázkazánról kondenzációs kazánra cserélték, illetve napelemes rendszert alakítottak ki. A helyi egészségház korszerűsítése is megvalósult, hasonlóan az önkormányzati hivatal épületéhez. A sporttelep és a helyi piac energetikai korszerűsítését szintén napelemes rendszerek kiépítésével valósult meg. A Petőfi Művelődési Ház és Könyvtár átfogó energetikai korszerűsítése teljeskörű szigetelést, a fűtési rendszer esetében a régi gázkazán kondenzációs kazánra történő cseréjét jelenti, illetve napelemes rendszerek járulnak hozzá a villamos energiafogyasztás csökkentéséhez.

A járás települései tehát nagy hangsúlyt fektetnek a nagy kihasználtságú és jelentősebb fogyasztással működő közintézmények fejlesztésére, így csökkentve a fenntartási költségeket, és egyúttal az energiafelhasználásból származó üvegházhatású gázok kibocsátását. Egyre nő ugyanakkor az érdeklődés az új lehetőségek iránt, például a geotermikus energia hasznosítására, azonban ezek kiépítése jelentős forrásokat igényel. Látható, hogy a települések egyre tudatosabban töreksenek az energiahatékonyság növelésére és ezáltal a fenntartási költségek csökkentésére, ami jelentős motiváló tényező. A közeljövőben további energetikai fejlesztési tervek megvalósítása várható, amennyiben az ezeket támogató források elérhetővé válnak.

2.1.9. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (továbbiakban Ötv.) 13-a és 20§-a rendelkezik a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó feladatait és a lakosság számára biztosítandó (köz)szolgáltatások köréről. Az Ötv. 21.§-a alapján „A járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat – törvényben meghatározottak szerint – olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.” A településüzemeltetési feladatok jelentős részét a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulást végzi az önkormányzatok által átadott feladatok vonatkozásában, jól látható Gyula, mint járásszékhely központi, ún. integrátor szerepköre a feladatok koordinációjában.

2.1.9.1. Településüzemeltetési szolgáltatások

Gyulán a településüzemeltetési szolgáltatások biztosítása a Polgármesteri Hivatal több szervezeti egysége között oszlik meg. Az Igazgatási Osztály feladata és hatásköre közterület-felügyelet, a környezet- és katasztrófavédelem, a Mérnöki Osztály az önkormányzati beruházások és műszaki ellenőrzés, ügyek terén, a Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztály pedig a szociális és gyermekvédelmi, valamint egészségüggyel és ifjúsággal kapcsolatos feladatokat lát el.

A döntéshozatalban Gyula Város Önkormányzata részéről a Gazdasági Erőforrások Bizottsága, a Humán- és Társadalompolitikai Bizottság, illetve az Oktatási és Kulturális Bizottság támogatja a képviselőtestület munkáját.

A Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. széleskörben lát el feladatokat Gyula városában az ivóvíz, szennyvíz-kezelés, parkolás, a közterület és zöldterület-kezelés (közterület és parkgondozás, hó és síktalanítás,

stb.) és önkormányzati vagyongazdálkodás területén. A társaság feladatai kiterjednek a vagyonkezelés terén a közterületi parkolók üzemeltetésére, önkormányzati lakások, helyiségek kezelésére, továbbá a belvív- és csapadékcsatornák, valamint a városi szökőkutak üzemeltetése, fentiekkel összhangban lévő építőipari munkákra. A társaság járás többi településén elsősorban a hulladékgazdálkodás megszervezését végzi, továbbá Gyulán működteti a kommunális hulladékudvart. Gazdasági tevékenysége kitér a lakossági célú komposzt előállítására és árusítására. A járás többi településén az ivóvizet és a szennyvíz-kezelést az Alföldvíz Zrt. biztosítja.

Név	Tulajdonos	Feladatkör
Gyulai Közülemi Nonprofit Kft	Gyula Város Önkormányzata 85%	Közülemi, közterületi feladatok
Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft	Gyula Város Önkormányzata 50%	turizmus koordinációja
Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nkft	Gyula Város Önkormányzata 100%	turizmus és helyi rendezvényszervezés
GYULAI VÁRFÜRDŐ Fürdő- és Gyógy-szolgáltató Kft.	Gyula Város Önkormányzata 96,03%	gyógyfürdő
GYULAI HÍRLAP Kiadó és Hírlapterjesztő Nkft	Gyula Város Önkormányzata 100%	média, sajtó
Gyulasport Sportlétesítményeket Működtető, Utánpótlás Nevelő Sportiskola, Sportszervező és Szolgáltató Nkft	Gyula Város Önkormányzata 100%	sport, oktatás, ingatlanüzemeltetés
Gyulakonyha Élelmezési, Kereskedelmi és Szolgáltató Nkft	Gyula Város Önkormányzata 100%	vendéglátás
Gyulahús Kft	Gyula Város Önkormányzata 100%	élelmiszeripar
Gyulai Várszínház Nkft	Gyula Város Önkormányzata 100%	művészet, kultúra

39. táblázat: Az önkormányzatok gazdasági társaságai

Eleken az önkormányzati keretekben működő Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat végzi az intézményi karbantartási és közterületi feladatokat a Hatósági és Településüzemeltetési Irodával együttműködve:

- Épületek karbantartása,
- Épületgépészet, villamosság, valamint egyéb karbantartási feladatok,
- Közterületek, parkok gondozása, ápolása,
- Intézmények üzemeltetése,
- Intézmények fuvarozási feladatainak ellátása.

Lőkösházán és Kétegyházán a Társulásnak át nem adott településüzemeltetési feladatokat az önkormányzat látja el a polgármesteri hivatalon keresztül.

A Gyulai Többcélú Kistérségi Társulást alkotó önkormányzatok egyes feladat- és hatásköreiket a társulásra ruháztak át a méretgazdaságossági szempontok figyelembevételével, így biztosítva ezen tevékenységek, a településen élők számára színvonalasabb és mindenekelőtt költséghatékonyabb ellátását. Az átruházott feladat- és hatáskörök az alábbiak:

- közoktatás: az 1993. évi LXXIX. törvény 34. §-ban megjelölt pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a gyógypedagógiai tanácsadás, nevelés-tanácsadás, a továbbtanulás és pályaválasztási feladatok, logopédia, valamint a gyógytestnevelés. (80521-2)
- Tanügyi igazgatás
- Személyes gondoskodás keretébe tartozó az Szociális törvény és Gyermekvédelmi törvény szerinti szociális alapellátási formák – házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, nappali ellátás, idősek nappali ellátása, értelmi fogyatékosok nappali ellátása, fogyatékkal élők nappali ellátása-, pszichiátriai betegek nappali ellátása – intézményen belüli foglalkoztatással, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatások, szociális étkeztetés, bölcsődei ellátás, korai gondozás-fejlesztés teljes integrációban, házi gyermekfelügyelet, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat működtetése, tanyagondnoki szolgálat működtetése, adósságkezelési szolgáltatás, helyettes szülői hálózat működtetése, szociális információs szolgáltatás, pszichiátriai betegek közösségi ellátása, szenvedélybetegek közösségi ellátása, végleges és átmeneti elhelyezés, demens személyek intézeti ellátása, demens betegek bentlakásos intézeti ellátása, átlagos ápolást- gondozást igénylők ellátása (85322) .
- Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó- háziorvosi- központi ügyelet(ek) létrehozása. Ebben Gyula - Elek - Kétegyháza - Lőkősháza -Doboz települések alkotnak ún. ellátási mikrokörzetet. (85121-9)
- Kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása. (7189-0)
- Útkezelői feladatok közül az útkezelői nyilvántartások létrehozása és vezetése, valamint útfenntartási feladatok ellátásról való gondoskodás. (45202-5)
- A Társulás, valamint tagjai közbeszerzési eljárásainak közös szervezése bonyolítása. (75119-7)
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása. (75123-0)
- Területfejlesztés (75123-0)
- Mindazon feladatok, melyek ellátását a Társulás a feladatai közé felvesz a 2004.évi CVII. Törvény keretein belül.
- Egyéb szárazföldi személyszállítás. (TEÁOR 60.23)
- Állati hulladéktelepek működtetése, üzemeltetése (TEÁOR 90.02 Hulladékgyűjtés, kezelés és TEÁOR 90.03. Szennyződésmentesítés, Állati tetemek 9000.025)
- Társadalmi szolgáltatások igazgatás-környezetvédelem. (TEÁOR 75.12)

2.1.9.2. Humán ellátás

A Gyulai járásban széles körű oktatási- nevelési lehetőségek állnak rendelkezésre, ezek elsősorban a járásszékhelyen koncentrálódnak, mindazonáltal minden településen biztosítottak a szolgáltatások. A térség különlegességét adja a hazai viszonylatban is színes nemzetiségi oktatási-nevelési intézmények jelenléte: az román és német nemzetiségi intézmények nagy érdeklődésre tartanak számot, amit az egyházi fenntartású intézmények sora bővít ki.

Óvodai feladatokat Gyulán öt különböző intézmény lát el: Gyula Város Egyesített Óvodái, a Románvárosi Óvoda, a Németvárosi Óvoda, a Magvető Református Általános Iskola és Óvoda, valamint a Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium. Az összesen 14 telephelyen, amiből 8 az önkormányzati intézményhez tartozik, a KIR adatai alapján 2021. szeptemberében 757

gyerek járt 39 csoportba 135 pedagógus és nem pedagógus végzettségű foglalkoztatott felügyelete mellett.

Elek városi óvodájába 3 telephelyen 141 fő, Kétegyháza két intézményébe 118 fő, Lőkösházán 52 fő jár.

Gyula	Gyula Város Egyesített Óvodái	8 óvoda, óvodai nevelés
Gyula	Románvárosi Óvoda	1 telephely
Gyula	Németvárosi Óvoda	1 telephely
Gyula	Magvető Református Általános Iskola és Óvoda	2 telephely
Gyula	Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	2 telephely
Elek	Elek Város Óvoda-Bölcsőde	3 óvoda, óvodai nevelés
Kétegyháza	Kétegyházi Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda	1 óvoda, óvodai nevelés
Kétegyháza	Kétegyházi Napsugár Óvoda	1 telephely
Lőkösháza	Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde	1 óvoda, óvodai nevelés

40. táblázat: A Gyulai járás óvodai feladatellátási intézményei és telephelyeik. (Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés, 2021. szeptember)

Az általános iskolai oktatás terén hasonlóan színes intézményi háttér áll rendelkezésre, ahol a Gyulán működő intézmények a járás egészére nézve fogadnak tanulókat, továbbá az intézmények egyrésze az alapfok mellett középfokú oktatási feladatot is ellát. Gyulán hat általános iskolába összesen 2.551 tanuló járt, ami kiegészül a városi és más háttérű alapfokú művészeti képzést nyújtó intézményekkel. Az összesen tíz feladatellátási helyen mintegy 130 osztály tanul 330 főnyi pedagógus és őket támogató foglalkoztatott vezetésével. Eleken és Kétegyháza is két-két általános iskola működik, Lőkösházán egy, együttesen nyolc telephelyen. Minden településen elérhető művészeti képzés, amit egyrészt az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola biztosít mind a négy településen lévő telephelyein, a tanulók létszáma 2021-ben 408 fő volt, továbbá Kétegyháza a Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola táncképzése érhető még el.

Gyula járás	Gyulai Dürer Albert Általános Iskola	3 telephely
Gyula járás	Gyulai Implom József Általános Iskola	2 telephely

Gyula járás	Magvető Református Általános Iskola és Óvoda	1 telephely
Gyula járás	Nicolae Bălcescu Román Gimnázium Általános Iskola és Kollégium	1 telephely
Gyula járás	Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	2 telephely
Gyula járás	Esély Pedagógiai Központ Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola Pánczél Imre Tagintézménye	1 telephely
Elek	Eleki Román Általános Iskola	1 telephely
Elek	Dr. Mester György Általános Iskola	2 telephely
Kétegyháza	Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola	1 telephely
Kétegyháza	Kétegyházi Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda	3 telephely
Kétegyháza	Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola (csak táncoktatás)	1 telephely
Lőkösháza	Lőkösházi Általános Iskola	1 telephely

41. táblázat: Alapfokú oktatási intézmények a Gyulai járásban. Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés

Középfokú oktatás Gyulán érhető el öt különböző intézményben, ahol a gimnáziumi, szakközép- és szakiskolai képzések mellett technikumba is jelentkezhetnek a tanulók. A város oktatási központi funkcióját erősítik a kollégiumok, bentlakást biztosítva a tanulók számára.

Gyula	Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium
Gyula	Nicolae Bălcescu Román Gimnázium Általános Iskola és Kollégium
Gyula	Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium
Gyula	Göndöcs Benedek Középiskola Szakiskola és Kollégiumai
Gyula	Harruckern János Közoktatási Intézmény

42. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és kollégiumok a Gyulai járásban. (Forrás: KIR adatai alapján saját szerkesztés)

A Társulás feladatvétele alapján az érintett településeken a szociális és gyermekjóléti feladatokat egységesen a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény látja el, biztosítva az alábbiakat:

- időskorúak, fogyatékos és demens személyek, pszichiátriai betegek nappali ellátása
- házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatások, fejlesztő foglalkozások,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- étkeztetés,
- családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatások, illetve központ,
- közösségi ellátás pszichiátriai-, szenvedélybetegek részére
- bölcsődei ellátás,
- falu- és tanyagondnoki szolgáltatás,
- bentlakásos intézmény időskorúak számára.

Feladatellátási helyek minden településen elérhetőek. Bölcsődei férőhelyek szintén minden településen elérhetőek, Gyulán több telephelyen és csoportban, Eleken és Kétegyházán egy-egy intézmény, míg Lőkösházán minibölcsőde üzemel.

A térség kulturális életében meghatározóak a helyi művelődési házak és könyvtárak a közművelődési szolgáltatások szervezésében, amik közösségi találkozási és információs pontként is funkcionálnak. A Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft ezenkívül rendezvények, események, fesztiválok szervezésében vesz részt, míg a térség egyediségét a Gyulai Várszínház, az Almásy-kastély és Látogatóközpont, a Gyulavári kastély, valamint a múzeumok, kiállítások mutatják be. Gyula rendezvénynaptára az év szinte minden hónapjában tartalmaz programkínálatot. Eleken a Leimen Ház mutatja be a németiség hagyományait, korabeli életkörülményeit.

A sportélet kiemelt jelentőségű a lakosság életében, amit alátámaszt a számos települési sportegyesület. Gyulán a Grosics Gyula Katolikus Labdarúgó Akadémia, a Gyulasport Nkft emelhető ki a települési futball egyesületek mellett. Sportolásra a települési sportpályákon túl Gyulán a Prohászka Zsolt Városi Sportcsarnok, a Gyulai Várfürdő fedett uszoda és vívóterem biztosít lehetőséget.

Egészségügyi ellátás terén felnőtt és gyermek házi orvosi és fogorvosi ellátás, védőnői szolgálat a lakosság számára elérhető, Gyulán az Egészségügyi Alapellátási Intézmény nyújt magasabb szintű szolgáltatást. A háziorvosok praxisok betöltése azonban gondot jelent, Eleken, Kétegyházán és Lőkösházán is hiányoznak a háziorvosok a feladatellátásból az Országos Kórházi Főigazgatóság adatai alapján. Az orvosi ügyeletet a Többcélú Kistérségi Társulás látja el, míg a Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda elsősorban egészségmegőrzési, preventív programok megvalósításáért felelős. A gyulai Pándy Kálmán Megyei Kórház 2016-ban egyesült a békéscsabai Dr. Réthy Pál Kórház, amivel megalakult a Békés Megyei Központi Kórház. A kórház hagyományosan két településen lévő telephelyei és feladatellátási helyei megmaradtak, egyesítve a megye egészére kiterjed feladatkörük, összesen mintegy 300ezer lakost látva el így. Feladatellátási hely található továbbá Szeghalmon és Mezőhegyesen Békés megyében. Az intézmény foglalkoztatottainak száma 2021. IV. negyedévében 2.901 fő volt. Az intézményben számos szakrendelés, egynapos sebészeti beavatkozás érhető el, az ún. gyógyító osztályok száma összesen 34.

2.1.9.3. Okos város települési szolgáltatások

A Társulás településein okos város szolgáltatásokat mindenképp az önkormányzatok, illetve a járási hivatal nyújt. Az ASP Központ által üzemeltett szerveren keresztül távolról is elérhető ügyfélkapus bejelentkezés mellett az E-Önkormányzat Portál, ahol településenként választhatóak az ezen úton intézhető ügyek nyomtatványai. Gyula város önkormányzata esetében az alábbi ügyek választhatóak:

- adóegyenleg lekérdezés,
- benyújtott adóbevallások lekérdezése,
- adó- és illetékfizetési kötelezettség teljesítése,
- ügykövetés,
- ügyintézés.

Elérhető továbbá az epapír szolgáltatás (epapir.gov.hu).

A Gyulai Járási Hivatal központi irodája Gyulán működik, míg telephellyel Eleken érhetőek el ügyek. A kormányablakba időpont on-line foglalható a központi felületen.

Az önkormányzatok saját digitális térinformatikai rendszerrel nem rendelkezik.

2.1.10. A táji és természeti adottságok vizsgálata

2.1.10.1. Természeti adottságok

A járás természeti adottságait három kistáj határozza meg Gyula északkeleti része a Körös-menti síkon, déli része a Békési síkon fekszik, míg a járás másik három települése a Békési-háton helyezkedik el.

Domborzat, kőzet jellemzők

A Körös menti sík a Berettyó-Körös vidék legdélibb kistája, a Körösök ágait kísérő tökéletes síkság (tszf 80-92 m) déli irányban enyhén emelkedik, de mindössze 1,5 m/km²-es relatív relieffel. A Körös menti síknak medencealjzatát jura és kréta kori mélytengeri mészkő és pala alkotja. Erre a helyenként 6 km-es mélységben lévő aljzatra a pannon kor kései szakaszában további 2 km-nyi üledék települt, majd a holocénban ismét jelentős üledékfelhalmozódásra került sor. A felszín közelében a homok, finomabb ártéri iszap és agyag frakciók találhatóak.

A Békési-sík keleti része érinti a járást, amely 83 és 92 méter közötti tengerszint feletti magasságú, infúziós löszel és agyaggal fedett, jelenleg magas ártéri szintben elhelyezkedő marosi hordalékkúp síkság peremi része. Kis átlagos relatív reliefű (2–3 m/km²). A felszíni infúziós löszös, ártéri iszapos, agyagos üledékek a marosi illetve a körösi hordalékkúpok peremi zónájához tartoznak, illetve azok között rakódtak le.

72. ábra: Gyulai járás kistájai (forrás: MAROSI S. és SOMOGYI S. (szerk., 1990): Magyarország kistájainak katasztere I-II. MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 1023 old.)

A Békési-hát a Körös-Maros köze középtáj közép-keleti részén helyezkedik el. A kistáj 83 és 105 méter közötti tengerszint feletti magasságú, enyhén nyugat-északnyugat felé lejtő, változatos folyóvízi és szélhordta üledékekkel fedett hordalékkúp-síkság. Átlagos relatív relief 2,5 m/km². Felszíni formái folyóvízi és eolikus folyamatokkal keletkeztek. A kistáj keletről nyugati irányba általában finomodó felszín közeli üledékeit vékony pleisztocén végi holocén kori infúziós lösz, illetve lösziszap borítja. A hordalékkúp kavicsos összetételének vastagsága kelet-délkeleten 8-10 méter. Helyenként másodlagos, áthalmazott, szélhordta homok fedi a felszínt.

Éghajlat

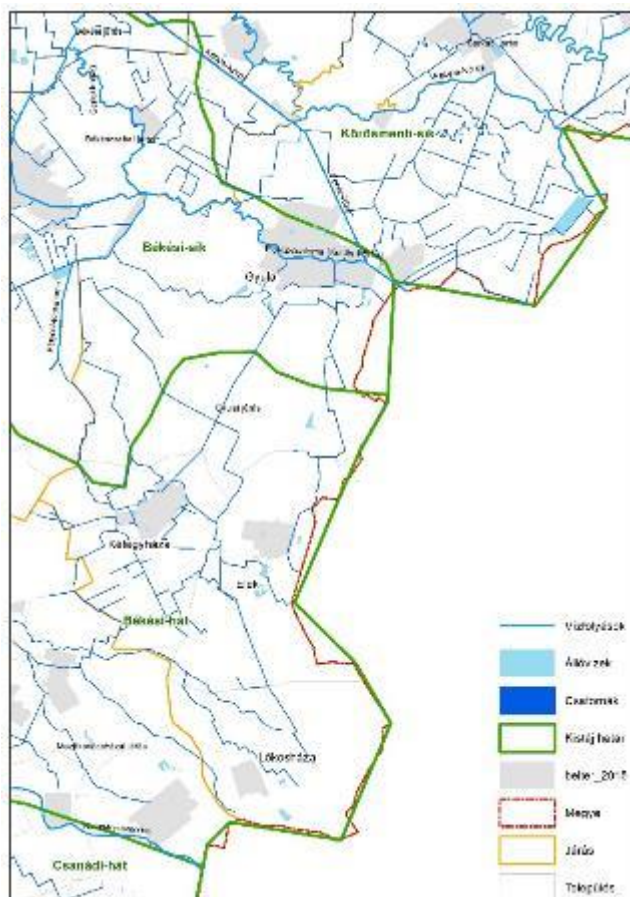
A járás kistájai mérsékelt meleg és meleg éghajlati öv határán fekszenek. Az átlagos évi hőmérséklet 10,2-10,4 °C között alakul, a vegetációs időszakban az átlaghőmérséklet eléri a 17,3-17,5 °C-ot is. A nyári hőmérséklet-maximum sokévi átlaga 34 °C körül, míg a téli hőmérséklet-minimum –17 és –18°C között mozog. Az évenkénti napsütéses órák száma 2000-2020 közötti, amelyből a nyári évnegyedre átlagosan 810, a télre 180 órányi napsütés esik. A csapadékmennyiség éves átlaga 550–570 mm között

alakul. Ezekkel az adatokkal összességében száraz éghajlatú kistájaink közé tartoznak. A hótakarós napok száma 34-36. Az uralkodó szélirány az északi és a déli.

Vízrajz

Vízrajzi szempontból a Körösök határozzák meg az egyébként gyér lefolyású, vízhiányos kistáj természetföldrajzi képét.

A járás északnyugati határán egyesül a Fehér- (teljes hossza: 235,7 km, hazai szakasza 9,8 km) és a Fekete-Körös (teljes hossza: 168 km, hazai szakasza 20,5 km). Gyula jelentős vízfolyása a Körösök jobb oldali mellékvize az Élővíz-csatorna. Gyulán valaha a Fehér-Körös folyt keresztül, ezt azonban az 1850-es években biztonsági okokból a várost elkerülő mesterséges mederbe terelték. A régi meder képezi ma az Élővíz-csatorna gyulai szakaszát, amely mindig tiszta vizet kap a Fehér-Körösből. Nagyobb vízfolyás még a járás nyugati határán haladó Kígyósi-főcsatorna. A vízfolyásokon jellemzően a kora nyári esőzések hozzák el a nagyvízhozamokat, illetve áradásokat. A járás legnagyobb állóvize az északkeleti részen fekvő. Dénesmajori halastó. A járás déli részei, a Békési sík, Békési hát területe gyér lefolyású, száraz, vízhiányos. Állandó vízfolyásról nem nagyon beszélhetünk. A csatornák jobbra csak csapadékosabb években és hóolvasás idején vezetnek jelentősebb vízmennyiséget. Az állóvizek kicsinyek, sekélyvízűek.

73. ábra: Gyulai járás vízrajza (Forrás: VGT)

A 2-4 méter mélyen található talajvíz mennyisége alacsony, az átlagosan 200 méter alatti rétegvizek hozama szintén mérsékelt (kevesebb, mint 100 l/min).

Gyula szempontjából igen nagy jelentőségű a termásvíz-kincs. Az 1959-ben feltárt 72 °C -os nátriumhidrogén-karbonátos gyógyvízre alapozva épült meg a Dél-Alföld legjelentősebb gyógy-, illetve strandfürdője.

Természetes növényzet és állatvilág

Növényzeti szempontból a Körös-menti sík déli felén az államhatár irányában egyre nagyobb kiterjedésben jelennek meg a szikes gyepek és az összefüggő erdők. Gyulától ÉK-re nagy kiterjedésű tölgy-köris-szil ligeterdők találhatók, melyekre jellemző az Erdélyi-szigethegység felől leszivárgó montán, mezofil lombos fajok. Az ártereken ecsetpázsitos kaszálórétek és puhafás ligeterdők maradtak fenn. Gazdag a csatornák és csatornapartok növényzete, az özöngyomok főleg ártereken, csatornák mentén terjednek.

A Békési háton hajdan jellemző löszsztepp-vegetációt az igen jó minőségű csernozjom talaj miatt szinte teljes egészében felszántották, mára szántók és lakott területek uralják az erősen fragmentált tájat. A táj regenerációs képessége rossz. Az özönnövény-fertőzöttség aránylag alacsony. A löszpusztagyepek mára kis zárványokként mezsgyékre, földvárakra, szikes környezetből kiemelkedő padkákra szorultak vissza.

A Békési-sík potenciális erdőssztepp–löszsztepp táj, azonban az évezredes emberi tevékenység során a természetközeli vegetáció szinte teljesen eltűnt. A terület mintegy 95%-át szántóföldek és lakott területek borítják. A kis kiterjedésű erdők túlnyomó többsége nemesnyár- és akácültetvény. Szikes gyepeket elsősorban a táj délkeleti végén találunk. Az özöngyomok elsősorban a mezsgyéken és a csatornák mentén terjednek.

Az elmúlt évszázadok emberi beavatkozásai a térség állatvilágát is jelentősen megváltoztatták, sok állatfaj végleg kihalt ezekről a területekről. Napjainkban a kétéltűek közül a vörös hasú unka, a barna varangy, a zöld varangy, a levelibéka, a tavi béka, a kecskebéka, az erdei béka és a pettyes götte fordulhat elő e térségben. A hüllők közül a Körösök elmosarasodott kubikgödreiből, holtágaiban fellelhető még a mocsári teknős. A vízisikló nemcsak a vizek mentén, de nedves réteken is előfordulhat. A gyulai és dobozi erdőkben találkozhatunk az erdei siklóval. A terület madárvilága rendkívül gazdag. A folyók holtágain és a halastavak vizein a búbos vöcsök, a szárcsa, a vízityúk, a csatornák nedves nádszegélyeiben pedig a költő törpegém, nádírigó, nádiposzáta különböző fajtái fordulhatnak elő. A fekete gólya zárt erdők mélyén fészkel. Az ártéri erdők füzeseiben telepesen költenek a varázslatos szépségű kiskócsagok, üstökös gémek és a bakcsók. A pusztákon, legelőkön, nedves réteken bíbic, goda, különböző fajú cankók, póling, sárszalonnák élnek. A ragadozó madarak közül a vörös vércse, a kék vércse, az egerészölyv és a barna réti héjalátható leggyakrabban. Az elmúlt század megváltozott környezeti tényezőinek hatására sok emlősállat kipusztult erről a vidékről, ilyen például a farkas, a sakál, a hód és a nyérc. A vizek mentén előfordulhat a vidra és a vízcickány. A szárazabb területeken – legelőkön, erdőfoltokban, mezőgazdasági területeken jelen van a vakond, földikutya, különböző cickányok, egerek, sün, róka, nyest, hermelin, menyét, görény. Ebben a térségben természetesen is előfordul az őz, a gímszarvas, a dámszarvas és a vaddisznó.

2.1.10.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Tájtörténeti vizsgálat

A járás északi részének arculatát sokáig a Körösök határozták meg. A Körösök és mellékvizeik tagolták a nagyrészt árterületi területet. A tájat nagyterjedésű nádasok, mocsarak, rétek, erdők uralták, a táj képét a buja növényzetű, gazdag állatvilágú vizes élőhelyek határozták meg. A szántóföldi növénytermesztés elterjedésének a kedvezőtlen természeti adottságok (időszakos elárasztás, pangó belvizek keletkezése, nehezen művelhető, rossz vízvezető képességű talaj) szabtak gátat. Az 1800-as években megindult folyószabályozások, lecsapolások lehetővé tették a külterület nagy részének művelés alá vonását. Ennek következtében a szántóföldek aránya ugrásszerűen megemelkedett a természetes növénytakaróval fedett területek rovására, amely a táj képét gyökeresen megváltoztatta. A lecsapolások következtében jelentkező vízhiány miatt a növénytakarások szerkezete is megváltozott, ezért az egykori vizes élőhelyekről árulkodó erdő és gyepterületek csak néhány helyen maradhettek fenn.

Gyula város első okleveles említése 1332-re tehető. Valószínűleg Károly Róbert szervezte meg a *gyulai uradalmat*, gazdasági központként jelentős volt a kis település felemelkedésében. Gyula várossá fejlődése az Anjouk idejében indult el. A török előtti Gyula a 16. század elején érte fénykorát. 1525-ben már mintegy 3000 lakosa volt, és bár a megyében nem Gyula volt a legnagyobb település, egyaránt fontos szerepe volt az iparban, kereskedelemben, és a kultúrában is. A foglalkozás-nevekből ítélve

ekkor a lakosság mintegy 28%-a volt kézműves és kereskedő, s köztük legalább huszonegy iparág képviselői tevékenykedtek folyamatosan. Az iparosok tizenkét cégbe tömörültek. A városi élet megteremtette a kulturálódás lehetőségeit is. A 16. század elején öt templom és két kolostor volt a városban, s a gyulai plébánia jövedelme felért egy prépostság vagy apátság bevételeivel. Ebben az időben már említik a gyulai iskolát.

A mohácsi veszedelmet és a két király harcát követő időkben Gyula városának meghatározó eseménytörténeti momentumait a török elleni védekezés határozta meg. Az 1552-es várháborúkat követően három vár emelkedett ki az oszmán-török elleni küzdelmekben, melyeket a szakirodalom főváraknak nevez. Ezek Szigetvár, Eger és Gyula várai voltak. A török 1566-ban ostromolta meg a várat és 63 napi ostrom után foglalta el. A gyulai várat akkor sem, s azután sem tudták bevenni, ha gazdát cserélt, mindig a védők kiéheztetését követő tárgyalások útján, nem pedig feltétel nélküli kapitulációval jutott ostromlói kezére.

74. ábra: A gyulai vár ostroma 1566-ban (forrás:wikipedia.hu)

A gyulai vár elfoglalásával szinte a teljes Körös-Maros-köze elveszett, s az Oszmán Birodalom berendezkedett a területen. A török uralom keveset változtatott a városon, általában vallásos rendeltetésű épületeket emelt, köztük két dzsámit (egyét a várban, egyet a városban), egy türbét, valamint szertartásos fürdőt a városban lévő dzsámi mellett. S bár a történetíró később több muszlim épületet is említ, ezek helyét azóta sem tudták azonosítani. Gyula ezután közel száz évig török végvár maradt, s míg a

folyamatos harcok egyre pusztították a vidéket, a 16. század végén zajló tizenöt éves háború teljes pusztulást hozott magával. 1693 végére a Maros-vonalán minden figyelemre méltó vár és palánk erősítés a császári csapatok ellenőrzése alá került. Gyakorlatilag Gyula maradt a törökök egyetlen erőssége a Marostól északra. A török hadvezetés képtelen volt Gyulára élelmet szállítani. Gyula török őrsege 1695. január 18-án távozott a várból, ezzel 129 év múltán ismét keresztény kézbe, a Habsburg Birodalom fennhatósága alá került a város. Az ekkori vidék lakatlanságáról sok leírás tanúskodik, ezen a rendkívül elmaradott és elvadult vidéken kellett újrakezdeni az életet.

1714-ben az első települők, körülbelül húsz magyar család, megérkeztek Gyulára, a város legmagasabb pontján, a mai plébánia környékén építették fel a házaikat. A vár seregének soraiban rác és román katonák egyaránt vállaltak szolgálatot. A várórség felszámolása után a rácok eltávoztak, néhány román család pedig a kastélyban vállalt feladatot s a vár környékén telepedett le, megteremtve a mai Románváros – vagyis a templom védőszentjéről elnevezett Miklósváros – alapjait. 1723-tól a földesúr több hullámban német lakosokat telepített a városba a Rajna vidékéről. Letelepedésüknek helyét saját dinnyés-, és kukoricaföldjein jelölte ki. Kijelölték a település főutcáját, amely a mai Jókai utca helyén volt található. 1734-ben a német lakosság külön bírót választott magának, s elszakadva Gyulától, Németgyula néven 123 éven át önálló közigazgatás alatt álló várost alkottak. 1730-ban kétszázötven család élt a városban, mintegy 1250 lakossal, majd a számuk 1783-ra 6434 főre növekedett. Mindhárom felekezet, a (római katolikus, a református és az ortodox) felépítette magának a saját templomát (a jelentősebb templomokat csak a század végén építettek). 1722-ben még megvolt a mai plébániatemplom helyén a török mecset és minaret, mögöttük állt a kupolás török fürdő, s ugyancsak volt egy minaret a kastély udvarán.

A város fejlődése a tizennyolcadik század második felében gyorsult fel. Az 1790-es években elkészült az első kövezett út is a Kapus-híd és a kastély között – ez volt a megye első kövesútja –, s a 19. század elején felépültek az első kőhidak, a Bárdos- és a Kapus-híd. Az alföldi városok nád- és zsidótelepítős

házeit gyakran pusztította tűzvész. Az 1801. évi Németgyulán keletkezett tűzvész végigpusztított az egész városon, nem kímélve a templomokat és a kastélyt sem. A feladat a város újjáépítése volt; szükségessé vált az építési szabályrendelet kiadása, a város mérnöki terv szerinti építése. Akkor szélesítették ki a vármegyeháza előtti teret, s kialakult a mai Petőfi-Erkel-Harruckern tér együttese. A kastély védelme miatt nem engedték az utca jobb oldalának beépítését – ez lesz később a Maróti tér, a mai Groza park. A földesúr által Gyulára hozott Czigler építőmester nagy munkát végzett az újjáépítéskor; ebből az időszakból több klasszicista épület maradt ránk, s a földszintes polgárházakkal szegélyezett utcák korai épületei is ezt az időszakot tükrözték. A víz volt a másik veszedelem. Mivel a Fehér-Körös átfolyt a városon, s az áradások gyakran elöntötték a települést, 1816-ban Magyargyulán százhetvenkilenc ház dőlt össze, míg 1843-ban kettőszázhárom.

A 18. század elején az uralkodó gazdasági ág az állattenyésztés volt: míg 1715-ben mindössze kilencvenegy hold földet művelt az itt élő huszonkilenc család, öt év múlva már 900-at, 1773-ban pedig már csaknem 3996 holdon folyt a növénytermesztés. Az ipar megyei szinten elsősorban Gyulán fejlődött. 1724-ben ötvenhét mesterembert írtak össze, a század vége felé sorra alakultak a céhek, s a 19. század közepén már tizenhét cég működött a városban. Az iparosodás együtt járt a kereskedelem fejlődésével is. Amíg 1737-ben mindössze hat kereskedő volt a megyében, s ebből kettő Gyulán, 1773-ban a számuk harminckettőre nőtt, s egyharmaduk ebből szintén Gyulán dolgozott. Egy 18. századi boltíves üzletház (a megye legrégebbi üzletével) ma is áll a harisnyagyár mellett. A gyulai vásárok fontosságát növelte, hogy Harruckern báró 1723-ban vásártartási jogot szerzett a városnak. Az erdélyi hegyekből a Fekete-Körösön úsztatták le a tűzfát és épületfát a helyszínekre, s az erdélyi faárusok innen szerezték be gabonájukat.

75. ábra: Gyulai járás az első (1782–1785) és a második (1819–1869) katonai felmérés szerint (Forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>)

1855-ben minden addiginál pusztítóbb árvízelt át a város. A tanyákkal együtt körülbelül másfélezer ház került víz alá. El is határozta a Fehér-Körös új, városon kívüli mederbe terelését, s két év alatt megásták Gyulavarsánd és Békés között a Körös-csatornát (az abszolutizmus korának legnagyobb földmunkáját), azt a medret, melyben a Fehér-Körös ma is folyik.

A vidék mezőgazdasági jellege a 19. század végén továbbra is megmaradt, de az állattenyésztés helyett a növénytermesztés lett a fő gazdasági ágazat. (1853-ban a város határának 41%-a volt szántó, 1893-ra ez az arány 67%-ra nőtt.)

A közlekedési fejlesztések elkerülték Gyulát. Kövezett országút nem volt a vármegyében, az 1858-ban megnyílt pest-aradi vasút elkerülte Gyulát, a város csak 1871-ben kapott vasutat a nagyvárad-fiumei vasútvonal megnyitásával. Eközben az új közlekedési csomópont Békéscsaba lett, s ez meghatározta Gyula további fejlődését is.

A Fehér-Körösön 1888-ban levonult árvíz után megépült a belvárost gátszakadás esetén megvédő körtöltés, amelyet először 1925-ben próbáltak ki és 1933-ban magasítottak meg.

76. ábra: Gyulai járás a Habsburg Birodalom (1869-1887) - Harmadik Katonai Felmérése (1:25000) és Magyarország Általános térképe (1910) szerint (Forrás: ...)

1920. június 4-i trianoni békeszerződés érzékenyen érintette Gyula gazdasági életét. A gazdasági háttérrel jelentő 30 község közül csupán négy maradt meg az ország területén, ráadásul nyugati és déli irányban Békéscsaba vonzáskörzete érvényesült. A helyi mezőgazdaság sajátossága volt a bolgárkertészet meghonosodása és továbbfejlesztése. Az első bolgárok az 1890-es években jelentek meg a városban, 100-200 négyszögöles kertekben folytatva az öntözéses gazdálkodást. A gyulaiak eltanulták és továbbfejlesztették a kertészkedést, ekkor váltak országos hírűvé Gyula kertészei. A magyar „bolgárkertészek” nagyobb területet kapcsoltak be az öntözésbe, sőt megjelent a melegházi kertészet is. 1935-ben már 68 gazdaságban 146 holdat öntöztek.

A városiasodás folytatódott és Gyula új városrészekkel bővült. 1920-ban Máriafalván 332, 1921-ben a Krinolinkertben 238, a következő évben a Galbácskertben 103 telket osztottak ki, majd 1927-ben az Aranyági-szőlők és Ajtósfalva házainak száma is gyarapodott. Az utolsó házhelykiosztás 1942-ben a Kastélykertben történt (242 házhely). A Krinolinkert és a Kastélykert a város egyik legszebb villanegyedévé vált.

A járás többi településének története

Elek területe már a honfoglalás előtt is lakott volt. Elek nevét elsőként 1232-ben említik. A török időkben kihalt. 1724-ben Békés megye több más településéhez hasonlóan német telepesekkel telepítették be. 1854-ben már mezőváros, majd e rang megszűnése után a 19. század végén nagyközséggé alakult. Ekkoriban már zsidók is éltek a községben. Az 1880-as népszámlálás idején Elek

lakosságának 65%-a vallotta magát németnek, 24%-a románnak, 1%-a szlováknak. A magyar lakosság ekkoriban még csak 10%-ot érte el.

A trianoni békeszerződés után a fejlődő község az országhatár közelébe került, elvesztette piaca nagy részét. 1920 és 1923 között a csonka Arad vármegye székhelye volt, 1923-tól 1946-ig Csanád, Arad és Torontál k.e.e. vármegyéhez tartozott, melynek neve 1945-től egyszerűen Csanád vármegye lett. Eleket 1946-ban csatolták Békés vármegyéhez, és ekkor veszttette el járási székhely szerepkörét is. Eleknek 1950 és 1990 között mindvégig önálló tanácsa volt, 1970-ben nagyközséggé nyilvánították. Elek 1996 óta város.

Lőkősháza környékén már a középkorban falu állt (pontos helye nem ismert), melyet 1418-ban említenek először. Ekkor a gyulai uradalomhoz tartozott. Neve a Lőrinc névből származik. 1949-ig Elek külterülete volt, ekkor vált önálló községgé.

Kétegyháza 1876-ig Zaránd, majd Arad vármegyéhez tartozott, az 1950 óta Békés megye része. A térség már az Árpád-kor után benépesült, az első írásos emlék 1412-ben szól először Kétegyházáról. 1686-ban a tatárok elpusztították. 1723-ban a puszta Lóvenburg János Jakab békés megyei főispán tulajdonába került, aki bánáti románokat telepített a faluba, akik rövidesen templomokat építettek. A jelenlegi román ortodox templomot egy mesterséges magaslatra építették 1779-ben. Az Andrásyak tulajdonába került községben 1742-ben kastélyt, 1749-ben római katolikus templomot építettek, s Kétegyháza a Gyulavári uradalom központja lett.

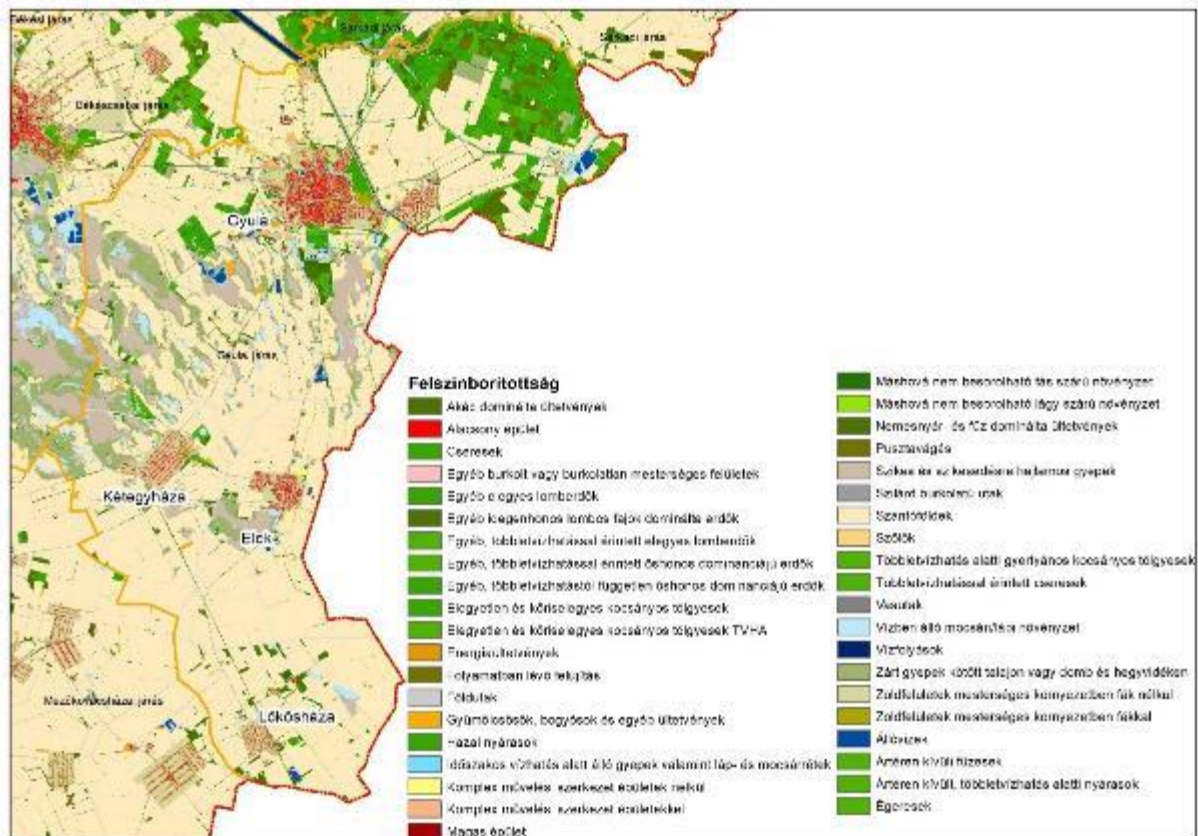
A falu a 19. század elejétől az Almásy-család birtokába került, amely 1804 után magyar lakosságot is telepített a faluba. 1800–1812 közötti mértani falurendezés során alakult ki a község mai arculatát meghatározó széles, hosszú, valamint a merőlegesen keresztező utcák rendje.

Tájhasználat értékelése

A tájhasználat értékelésénél többféle adatbázis felhasználására van lehetőség. A földhivatali ingatlannyilvántartási adatok alapján a használatra vonatkozó információkat tudjuk elemezni a bejegyzett művelési ágak megoszlása és elhelyezkedése alapján (amelyeket az 1.14.1. fejezet mutat be). Ugyanakkor a távérzékeléssel előállított felszínborítási térképek plusz információkkal szolgálnak a valós tájhasználatot illetően. A tájhasználat értékeléséhez az Ökoszisztéma-alaptérképet¹² használtuk, amely teljes térbeli lefedettséget biztosít az országra, a bázisév 2015, de a felhasznált adatbázisok köre tartalmazza a 2017. évre vonatkozó Sentinel optikai és radar űrfelvételeket is.

12 „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projekt a Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és értékelés (NÖSZTÉP) projektelemének keretein belül készült

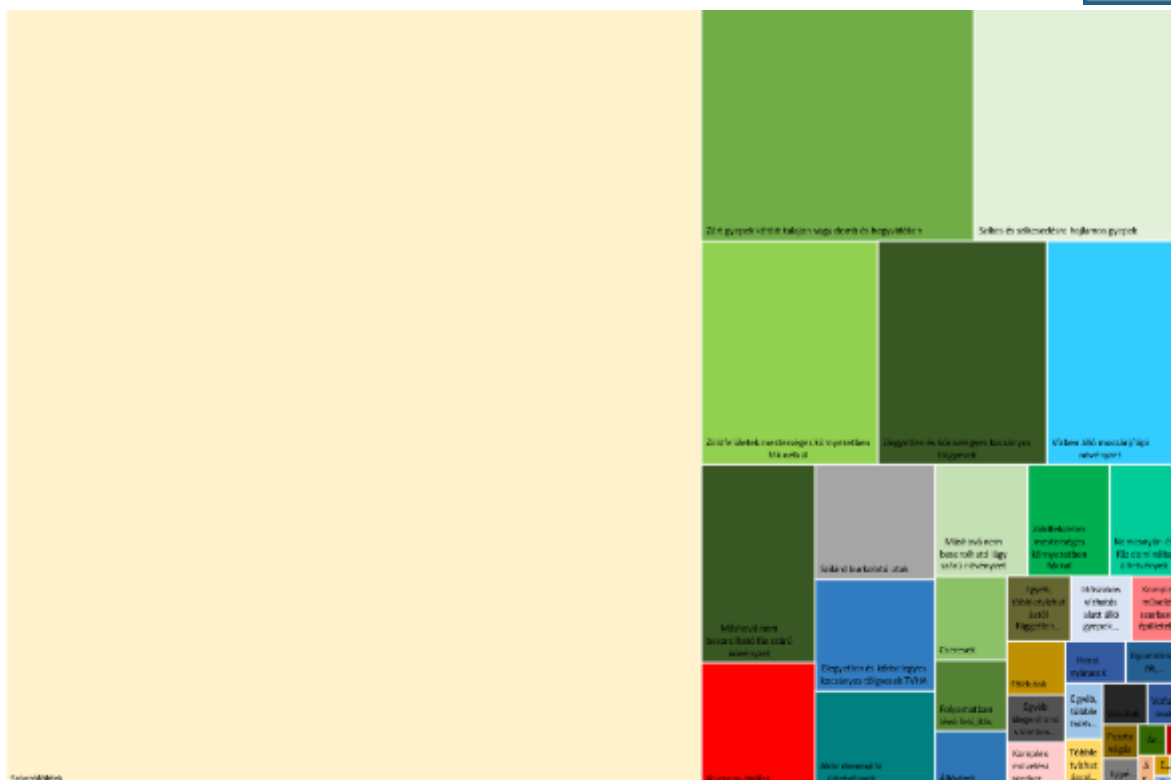

77. ábra: Felszínborítottság a Gyula járás területén (Forrás: saját szerkesztés az Ökoszisztéma alaptérkép alapján)

A felszínborítottsági térképen jól látszik a járás tájhasználatának kettőssége. Az északi részek (Gyula közigazgatási területének) tájszerkezetét az egykor nagyterjedésű nádasok, mocsarak, rétek, erdők határozták meg, amely a vízrendezések és a szántóföldi művelés térhódítása miatt a 19. század végén megváltozott. „Gyula közigazgatási területét a 44. számú főút vágja ketté ÉNY-DK-i irányban. E vonal jól kijelöli a táj szerkezetének két, különböző adottságokkal rendelkező egységét. A belterülettől É-ÉNy-ra mélyfekvésű, árvízveszélyes területek találhatók nagyobb erdőfoltokkal, a belterülettől NY-DNy-ra szántókkal, kisebb erdőfoltokkal, vízfolyásokkal tarkított füves puszták területnek el, melyek között elszórva tanyák helyezkednek el.”¹³ A járás déli részén viszont már elsősorban az összefüggő mezőgazdasági területek válnak uralkodóvá.

A tervezési területet nagyrészt (59 %) szántóterületek borítják. A gyeppek, illetve az erdők, fás szárú növényzettel borított felszínek 13-13 %-ot borítanak. A mesterséges zöldfelületek 5 %-on, a vizes élőhelyek 4 %-on találhatóak. A burkolt felszínek közül az út- és vasúthálózat elemei 2 %-ot, az épületek 1,5 %-ot foglalnak el. Rendkívül kis területen jelennek meg a szőlők és gyümölcsösök (0,3%), a komplex művelésű területek (0,7%) és a felszíni vizek (0,6%).

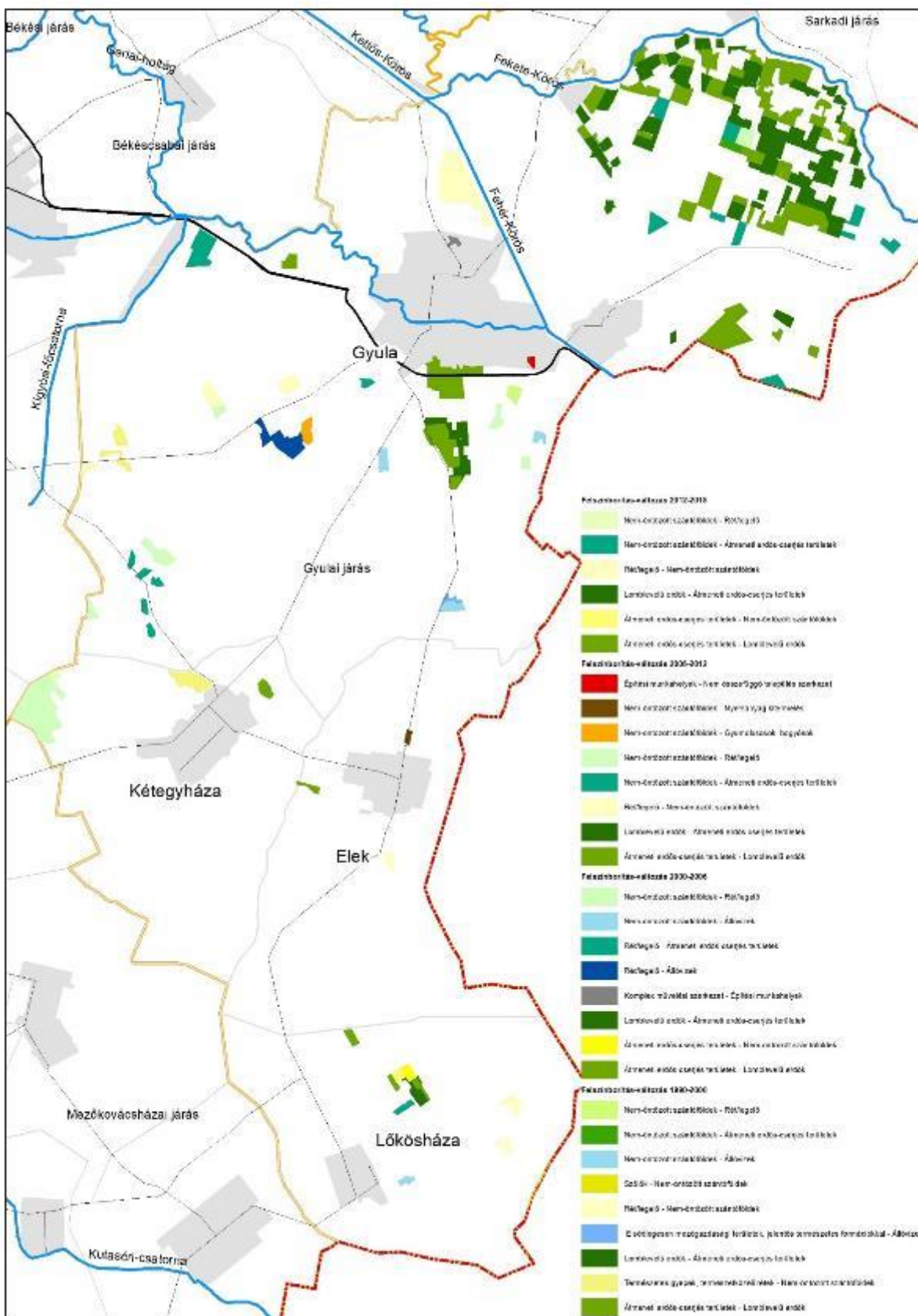

78. ábra: Felszínborítás típusok arányai (Forrás: az elemzés az Ökoszisztéma-alaptérkép felhasználásával készült, Agrárminisztérium 2019 (KEHOP-430-VEKOP-15-2016-00001)

A területhasználat változás az Európai Környezetvédelmi Ügynökség Földmegfigyelési monitoring adatai alapján a Corine LandCover (területhasználati adatbázis) felhasználásával értékelhető. Az Corine Change adatbázis 1990 és 2018 között rögzíti az 5 ha-nál nagyobb területhasználat-változást.

A rendelkezésre álló adatok alapján az elmúlt 30 évben a tájszerkezetben jelentős változások nem történtek. 1990 és 2000 között a vizsgálati terület 4,5 %-án történtek változások, elsősorban rét/legelő (231 ha) és szőlő (139 ha) valamint természetes gyepek (76 ha) területek szántó művelésbe vonása volt jellemző, amelyet ellensúlyozott a szántóterületek (478 ha) rét/legelő területekké alakítása. 2000-2006 között tovább nőtt a legelő területek nagysága (122 ha) a szántók átalakításával, valamint szántóföldek (35 ha) és legelők (59 ha) területén halastavakat alakítottak ki. 2006-2012 között a szántóföldek tovább csökkentek közel 7 ha-on nyersanyag kitermelés kezdődött, 128 ha rét/legelő művelésbe kerül, 260 ha-on átmeneti erdős-cserjés terület alakult ki. 2012-2018 között a tájváltozási folyamatok mérséklődtek, csupán 31 ha-t szántóművelésű terület alakult át erdős-cserjés területté. Mindegyik időszakban jellemző az erdők és az átmeneti erdős-cserjés területek egymásba átalakulása, amely mögött inkább az adatbázis sajátossága, mint valós folyamatok állnak. Az elmúlt években jelentős (5 ha-nál nagyobb) települési terület növekedése csupán 2006-2012 között volt detektálható, alig 6 ha-on.

79. ábra: Területhasználatváltozás 1990-2018 között (Forrás Corine Land Cover Change adatbázis alapján saját szerkesztés)

2.1.10.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

A járás legnagyobb összefüggő és többszörös természetvédelmi érték képviselő területe a Kígyósi puszta, amelyet Szabadkígyósi Tájvédelmi Körzet néven 1977 nyarán jelölték ki védelemre. Ez az egykori folyóvölgyekkel, időszakos vízállásokkal szabdalta táj, Békés megye mindenkor egyik legjelentősebb pusztája ma a Nemzeti Park részterületeként, Szabadkígyós, Újkígyós, Kétegyháza és Gyula határában 4779 hektáron szolgálja az itt élő növény- és állatvilág fennmaradását. A fokozottan védett részek kiterjedése 735 hektár.

A Kígyósi-puszta elsősorban a szikes gyepek és az alacsonyabb, szikes jellegű részein, jelentős tavaszi vízállások fajai. Löszpusztagyeppek csak rendkívül mozaikosan és kis kiterjedésben lelhetők fel a magasabb térszínű részekben és mezsgyéken. Fontos élőhelyet jelent a gyulai Szabadkai-erdő, amely védett orchidea-fajoknak ad otthont. A mocsárfoltokkal, vízállásokkal tarkított puszta sok vonuló madárnak, vadludak, darvak, récék és partimadarak ezres tömegeinek biztosít pihenő- és táplálkozóhelyet, így Natura 2000 madárvédelmi területként is nyilvántartott.

Kiemelkedő értéket képviselnek a Kígyósi-pusztán álló, a Maros-Körös-közén máshol nem tapasztalható sűrűségben fekvő, az elhagyott folyómedreket kísérő halmok. A több, mint ötven halom közül a legnagyobbak, tájképileg legmeghatározóbbak a Török-, a Hegyes- és a Fekete-halom. A megmaradt halmok ugyanakkor nem csak kultúrtörténeti és tájképi értékkel bírnak, sztyepjellegetű növényzetük számos tipikusan kontinentális növényfaj még fennmaradt utolsó élőhelyei. Az itt található 5 kilométer hosszúságú Kígyósi tanösvény a puszta növény- és állatfajait, jellegzetes élőhelyeit mutatja be.

Szintén országos védelmet élvez a Gyula északi részén található Dénesmajori Csigás-erdő. A Fekete-Körös hullámterében elhelyezkedő 5,1 hektár füzes (*Salicetum*) a benne élő csigafauna alapján kapta meg a védettséget 1997-ben. A területen 12 csigafajt mutattak ki.

A járás északi részén található még a Körösközi erdők és a Fekete-, Fehér- és Kettős-Körös különleges természetmegőrzési Natura2000 területek.

Nemzetközi jelentőségű védett természeti területek – Natura 2000 terület

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet által kihirdetett Natura 2000 területek közül az alábbiak érintik a Gyulai járás területét.

Név	Azonosító	Típus	Terület (ha)	Település
Kígyósi-puszta	HUKM10001	különleges madárvédelmi terület (SPA)	8 771,92	Gyula, Kétegyháza
Gyula-szabadkígyósi gyepek	HUKM20010	különleges természetmegőrzési terület (SAC)	10 633,92	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lökösháza
Körösközi erdők	HUKM20011	különleges természetmegőrzési terület (SAC)	5 635,16	Gyula
Fekete-, Fehér- és Kettős-Körös	HUKM20012	különleges természetmegőrzési terület (SAC)	1 979,86	Gyula

43. táblázat: Natura 2000 területek (Forrás: természetvedelem.hu alapján saját szerkesztés)

Országos jelentőségű természetvédelmi területek és értékek

Név	Törzskönyvi szám	Védelmi kategória	Terület (ha)	Település
Körös-Maros Nemzeti Park Kígyósi-pusztátájegység	276/NP/97	Nemzeti Park	4 779	Gyula, Kétegyháza
Dénesmajori Csigás-erdő Természetvédelmi Terület	281/TT/97	természetvédelmi terület	5,15	Gyula

44. táblázat: Országos jelentőségű természetvédelmi területek (Forrás: természetvedelem.hu alapján saját szerkesztés)

Országos Ökológiai hálózat területe

Az élővilág, a védett és védendő természeti értékek, területek állapotának, kiterjedésének megóvása, illetve az ökológiai folyosók folyamatosságának biztosítása, az élőhelyek feldarabolódásának, degradálódásának megelőzése mellett a területrendezési szempontok kialakítása során fontos hangsúlyt kell kapnia a biodiverzitás védelmének is, mely egyben jelenti az élőhelyek sokféleségét, a fajok összességét és a fajon belüli genetikai változatosságot is a legkisebb területi szintig.

Az ökológiai hálózat védelme alapvető fontosságú az élővilág helyben jellemző fajgazdagságának megőrzésében, az értékes élőhelyek, az élő környezet ökológiai egyensúlyának fennmaradásában, fenntartásában.

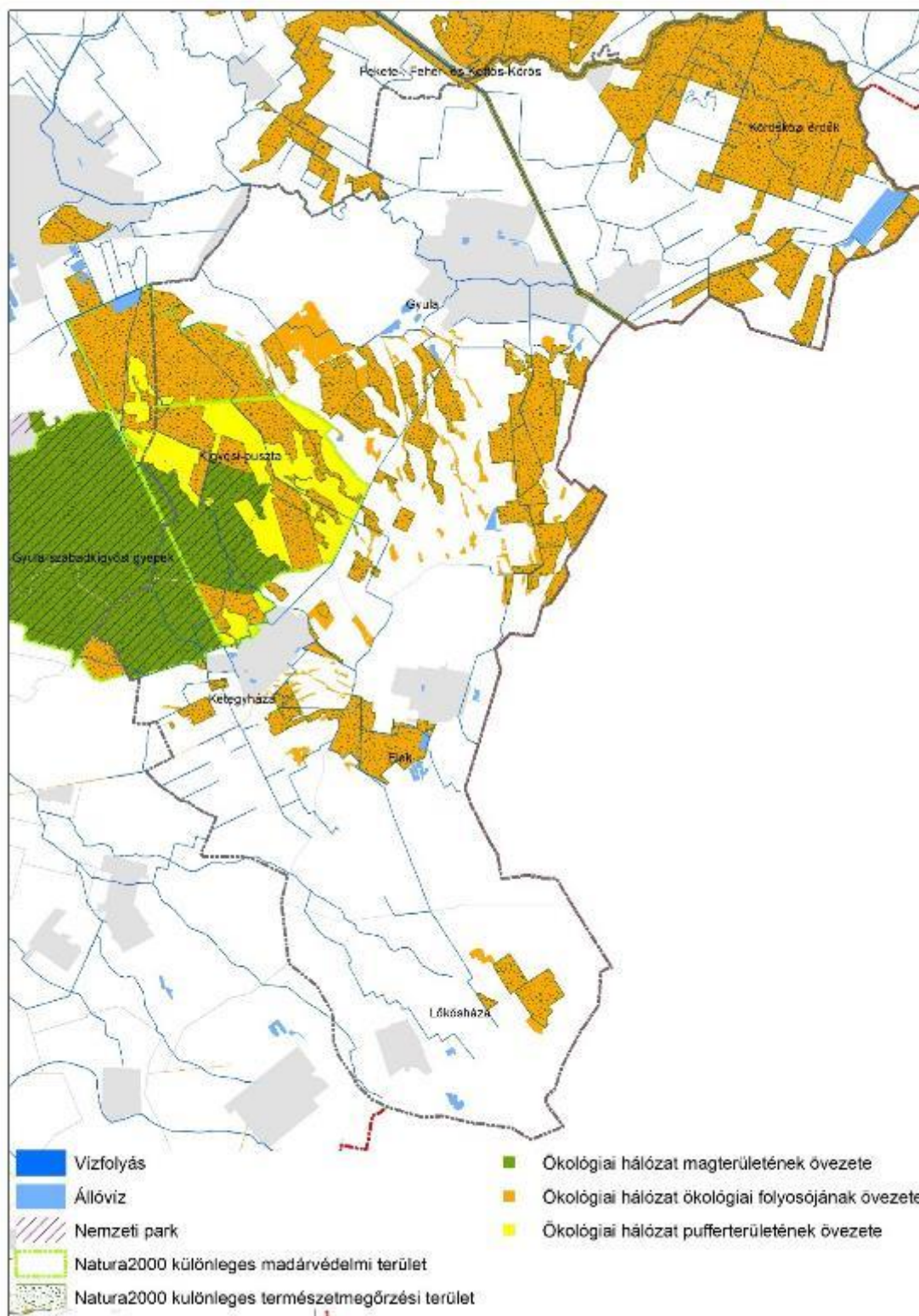
A hálózat magterület övezetébe tartozik a nemzeti park egyik legváltozatosabb területe, a kiemelkedő természeti értékekkel bíró Kígyósi-pusztát.

Ökológiai folyosó övezetbe tartoznak a Natura 2000 természetmegőrzési területként nyilvántartott értékes gyepterületek, jelentősebb erdőterületek és vizes élőhelyek.

A pufferterület övezetébe a Kígyósi-pusztát határoló mozaikos gyepterületek vannak sorolva.

Az OTrT előírásai alapján magterület és ökológiai folyosó övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, továbbá az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az erőművek és kiserőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el. Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető. A pufferterületre vonatkozó előírások szerint az övezetben a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhető ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

80. ábra: Nemzetközi és országos jelentőségű természetvédelmi területek (Forrás: természetvédelem.hu adatai alapján saját szerkesztés)

Ex lege természetvédelmi területek

A **kunhalmok** kiemelt természetvédelmi oltalmáról a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 23. § (2) bekezdése rendelkezik.

A törvény erejétől fogva, azaz **“ex lege” védett kunhalmok** a védett természeti területeken belül a természeti emlék kategóriába tartoznak. Utóbbit a Tvt. valamely különlegesen jelentős egyedi természeti érték, képződmény és annak védelmét szolgáló területként határozza meg.

„a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak”. (1996. évi LIII. törvény)

Település	Kunhalmok
Gyula	Farkas-halom, Fövényes-halom, Gyürke-halom, Határ-domb, Hegyes-halom, Hullató-halom, Kálvária-domb, Keresztes-halom, Kis-halmocska, Kolerás, Lyukas-halom, Marinka-halom, Mikó halma, Monor-halom, Pavel, Pince-halom, Tavasz-réti-halom, Téglás-halom, Töviskes-halom, Sió-halom, Zsíros-halom, 2 db névtelen halom
Lökösháza	Vásárhelyi-domb, Partos-halom, 10 db névtelen halom
Elek	János-halom, 3 db névtelen halom
Kétegyháza	Pap-halom, Török-halom, Kis-Kakucs-dűlő halma I., Kis-Kakucs-dűlő halma II., Demla-domb, 8 db névtelen halom

45. táblázat: Ex lege kunhalmok (Forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu> alapján saját szerkesztés)

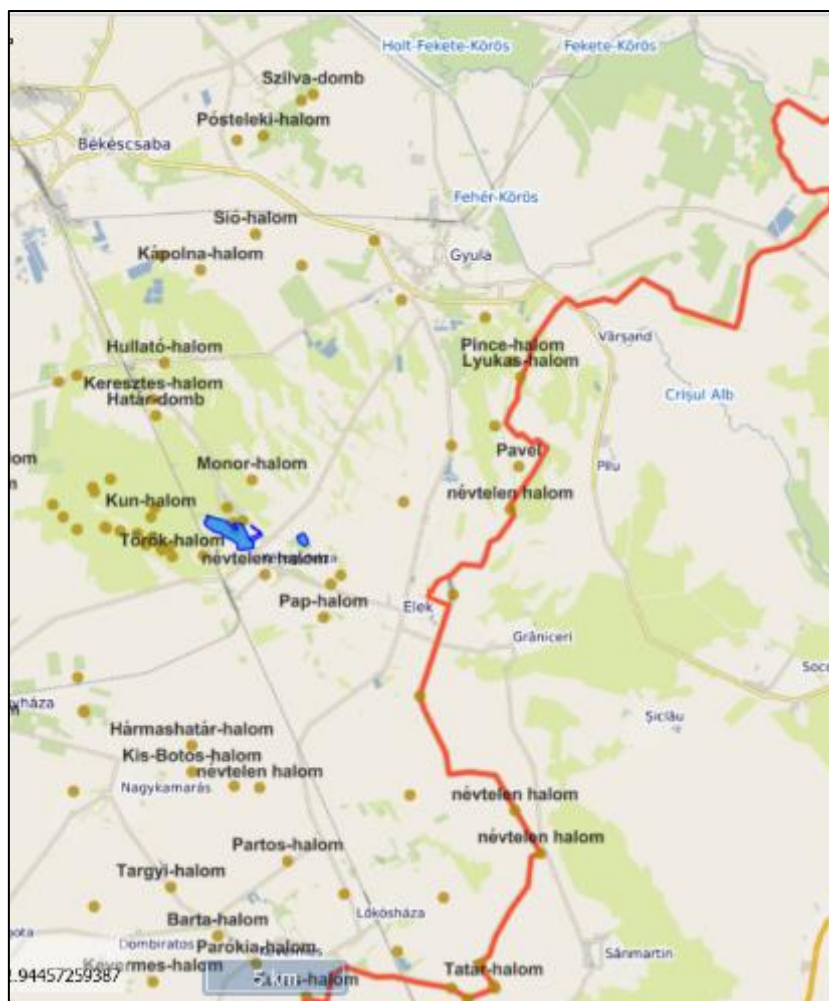
“ex lege” védett **szikes tavak**, amelyek országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeken (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) kívül találhatóak.

„A szikes tó olyan természetes vagy természetközeli vizes élőhely, amelynek medrét tartósan vagy időszakosan legalább 600 mg/liter nátrium kation dominanciájú oldott ásványi anyag tartalmú felszíni víz borítja, illetve a területén sziki életközösségek találhatóak.” (1996. évi LIII. törvény)

Név	Azonosító	Település
Szabadka dűlő TT	9/ES/14	Kétegyháza
Nádas-dűlő TT	10/ES/14	Kétegyháza

46. táblázat: Ex lege szikes tavak (Forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu> alapján saját szerkesztés)

81. ábra: Ex lege védett kunhalmok és szikes tavak (Forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>)

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Gyula

Gyula Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 7/2005. (II. 18.) számú rendeletében rendelkezett Gyula város helyi jelentőségű természeti területeinek és értékeinek védetté nyilvánításáról és a természetvédelem helyi szabályairól. E rendelet alapján az alábbi védett táji-, természeti és zöldfelületi értékek vannak a település közigazgatási területén:

Név	Törzskönyvi szám	Elhelyezkedés	Terület (ha)
Izraelita temető	3/247/TT/05	980 hrsz	1,16 ha
Gyermekkorház kertje	3/210/TT/05	4793 hrsz	0,97 ha
Szent József temető vadgesztenye és hársfasora	3/248/TE/05	6485/15 hrsz	
Béke sugárúti vadgesztenye és platán sor	3/38/TE/89	4568 hrsz	
Megyei Bíróság kertje	3/78/TT/89	55 hrsz	

Név	Törzskönyvi szám	Elhelyezkedés	Terület (ha)
Népkert /Göndöcs-kert/	3/77/TT/89	4687 hrsz	3,97 ha
Óvári kastélykert (Almássy-kúria)	3/39/TE/89	9730/3, 9736/2, 9737 hrsz	2,96 ha
Petőfi tér	3/79/TT/89	4479 hrsz	0,55 ha
Kossuth tér parkja	3/80/TT/89	4245/3, 6177 hrsz	2,48 ha
Gyulavári, szoborkert platánfája (Bay tér)	3/74/TE/89	9337 hrsz	
Várfürdő és Almássy-kastély parkja	3/2/TT/55	2637/1,2, 2641/4 hrsz	9,9 ha
Várkörnyék zöldfelülete	3/216/TT/05	2634/1 hrsz	5,56 ha
Szent Miklós-park /volt Gróza-park/	3/214/TT/05	2638 hrsz	0,8 ha
Csiga-kert	3/208/TT/05	2825 hrsz	4,12 ha
Megyei kórház kertje	3/160/TT/89	4290 hrsz	7,19 ha
Gyulavári, Széchenyi tér parkja	3/215/TT/05	9331/1 hrsz	0,21 ha
Máriafalvai katonai temető	3/249/TT/05	1368 hrsz	0,11 ha
Scherer Ferenc utcai kőris fasor	3/250/TE/05	5839/2, 5976 hrsz	
Dobay utca japánakác fasora	3/252/TE/05	6224 hrsz	
Harruckern és Erkel Ferenc terek parkja	3/211/TT/05	4480 hrsz	0,69 ha
Mátyás király utca vadgesztenye fasora	3/255/TE/05	3040 hrsz	
Bethlen Gábor utca mocsárciprus fasora	3/254/TE/05	2804 hrsz	
Jókai Mór utca kőris fasora	3/251/TE/05	4621 hrsz	
Honvéd utca platán fasora	3/253/TE/05	4207 hrsz	
Élővíz-csatorna belterületi szakasza (Fehér Köröstől a Bodoky zsilipig)	3/209/TT/05	2646, 2751, 2752, 2794, 4425/7 4425/5, 6169/1, 6169/2, 6169/3, 6168, 6249, 6376, 6024, 6496, 6531, 5277 hrsz	3,97 ha
József Attila Szanatórium parkja	3/24/TT/89	0922/2 hrsz	18,45 ha
Mályvád-Bányaréti őstölgyes	3/81/TE/89	01240 hrsz 30/C erdőrészben	1,8 ha
Gelvácsi szivattyútelep két kocsányos tölgyfája	3/37/TE/89	01443 hrsz	
Gyulavári Mályvádi erdő idős tölgyfája	3/81/TE/89	01237 hrsz 15, 16/a erdőrészen a volt erdészház előtti legelőn	
Dürer-parkerdő	3/243/TT/09	5144 hrsz	
Idős vadvadkörte	3/244/TE/09	0717/13 hrsz	
Temesvári úti nyárfa	3/242/TE/09	3467 hrsz	
Széchenyi úti öreg tölgyek	3/241/TE/05	9948 hrsz	

47. táblázat: Gyula helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)

Elek

Nincs helyi jelentőségű védett természeti területe.

Kétegyháza

Név	Törzskönyvi szám	Elhelyezkedés	Terület (ha)
Kétegyházai kastélypark	3/25/TT/89		14,20 ha

48. táblázat: Kétegyháza helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)

Lőkősháza

Név	Törzskönyvi szám	Elhelyezkedés	Terület (ha)
Bréda-majori kastélypark	3/40/TT/89		2,37 ha

49. táblázat: Lőkősháza helyi jelentőségű védett természeti területek (forrás: TIR alapján saját szerkesztés)

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetét a megyei terv tartalmazza. 1.3. fejezet.

Az övezetbe tartozó területeken a kialakult tájképi egységhez igazodó, természetközeli tájhasználatot kell folytatni, kerülni kell a jelentős beépítést. Az övezet által érintett területre a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében szükséges szabályokat a közelmúltban megváltozott jogszabályi követelményeknek megfelelően a településképvédelmi rendeletben kell megalkotni.

A járás északi része a XIX. századi vízrendezésekig jelentős vízi világ határolta, amelynek maradványai ma is jelentős vizes élőhelyeknek számítanak. A külterület jellegzetes kultúrtáj, amely az elmúlt 250-300 év műszaki beavatkozásai során alakult ki. A környezet mai jellegvonásai mindenekelőtt az Alföld vízmentesítési munkálatai hatására jöttek létre. Az így előállt mozaikos tájszerkezetben erdőfoltok, legelők, szántóföldek, majorok, az egykori és mai tanyák váltakoznak meglehetősen sűrűn, gazdagon sokszínű árnyalatot adva a tájképnek. Régi települési hagyományokkal rendelkezik az egykori gyulai tanyavilág. A tanyás területek legnagyobb részének lakosságát az 1950-es évektől kezdődően a belterületre költöztették, ezért a tanyák jelentősége mára erősen lecsökkent, bár véglegesen el nem tűnt. A jellegzetes gyulai tanyák általában sortanyaként ülték meg a határt. A majorságok a határ jellegzetes, tájformáló épületegyüttese. ¹⁴

A járásban kiemelt tájképvédelmi értéket képviselnek a védett természeti területek, a szikes legelők és az Alföldre egykor jellemző erdős-pusztá maradványok, a Körösök és azokat kísérő természetes növényzet. Kiemelkedő tájképi és kultúrtörténeti emlékek a területen található kunhalmok.

Egyedi tájértékek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi

tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Gyula gazdag természeti és kulturális örökségének köszönhetően sok egyedi tájértékkel rendelkezik, amelyek felmérése megtörtént. Az azonosított 189 egyedi tájérték listáját a 8.8. melléklet tartalmazza.

A járás többi településén az egyedi tájérték felmérés még nem történt meg.

2.1.10.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tervezési területet nagyrészt (59 %) szántóterületek borítják, főleg a járás déli részein elhanyagolható a természetközeli területek aránya. A természetvédelmi területek még őrzik a terület természetes növényzetének maradványait, amelyek rendkívül fontos helyszínei a biodiverzitás megőrzésének. Az éghajlatváltozás hatására ezek az élőhelyek is veszélybe kerülnek. Jelentős probléma, hogy a különálló természetközeli területek összekapcsoltsága nem megfelelő, az intenzív szántóművelés mellett nem maradtak meg a mezővédő erdősávok, fasorok, mezsgyék. Ezeknek a tájelemeknek a kialakítása tudná mérsékelni az élőhelyek degradációját, illetve a szélerózió hatására bekövetkező talajpusztulást.

A területen található tartósan belvízveszélyes szántóterületek mind gazdasági, mind környezeti szempontból nem fenntarthatóak. Ezen területeken a szántó-gyep/legelő művelési ág váltással biztosítani lehetne a természetes víz visszatartást a térségben, amellyel a magasabb térszinteken is mérséklődne a klímaváltozás miatt egyre gyakoribbá váló vízhiány és légköri aszály.

A járás rendkívül szegény erdőkből, összefüggő erdő csak az északi részén található. Az erdőterületek, különösen a jelentős táji, tájképi, természetvédelmi értéket képviselő erdők (pl. Mályvádi-erdő, Dénesmajor környéki erdő). A természetvédelmi oltalom biztosítja ezen erdők megmaradását, de hosszútávon további erdősítés javasolt a térségben, elsősorban a települések mellett védelmi és közjóléti célból.

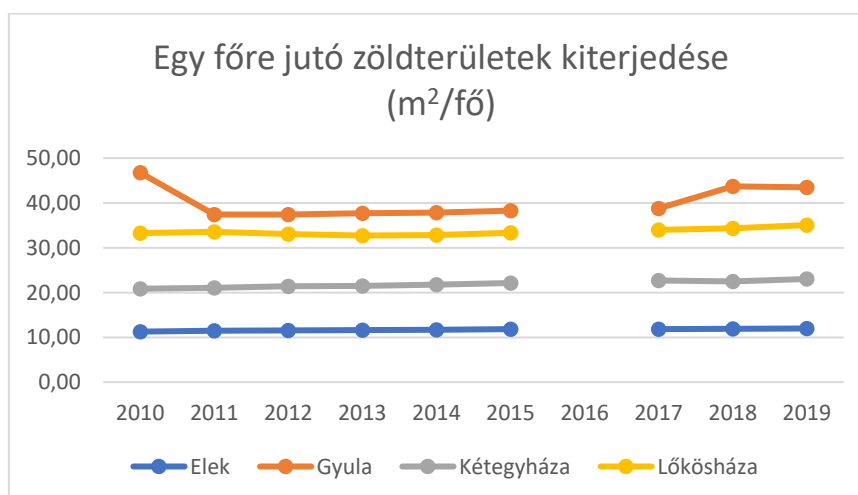
2.1.11. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

2.1.11.1. A járási települések zöldfelületi rendszereinek elemei

A települések zöldfelületi rendszere magába foglalja mind a köz, mind a magánterületek különböző típusú zöldfelületeit, valamint a vízfelületek is szerves részét képezik. Élő rendszerek lévén az egyes elemek közötti kapcsolódás, folytonosság meglehetősen kiemelt jelentőségű, ugyanakkor a település tágabb környezetével való szerves kapcsolódása, abba való illeszkedése is legalább ilyen fontos. A zöldfelületi rendszerek fejlesztését, akár csak más infrastruktúrák esetében, célszerű településenként átfogó szemlélettel tervezni és összefüggő, hálózatos rendszert kialakítani.

A Gyulai járás síkvidéki területen fekszik, településeire jellemző a széles, tágas utcakép, melyek alól kivételt Gyula és Elek egyes belső területei képeznek. Általánosak a mindkét oldalról széles gypsávval, fa- vagy cserjesorokkal, földmedrű árkokkal, szikkasztókkal szegélyezett utcák. Az út menti idős fasorok is gyakori elemei a településeknek. A foltszerű zöldfelületek, parkok, közterek arányaiban nagy kiterjedésűek, de rekreációs szempontból alulhasznosítottak mondhatóak, mivel aránylag kevés funkcióval rendelkeznek. Ez azzal is magyarázható, hogy a közterek hasznosításával kapcsolatos szemléletmód nem teszi szükségessé újabb funkciók kialakítását. A korlátozottan látogatható zöldfelületek, parkok, temetők, kastélykertek ikonikus elemei a településeknek, ezek megőrzése, fenntartása kiemelt fontosságú. Lökösházát kivéve minden település rendelkezik vízfelületekkel, azonban azok állapota és minősége széles skálán mozog. Gyula esetében a vízfelületek kulcsfontosságúak, mivel az ökológiai szempontok mellett rekreációs és mikroklímát javító szerepük jelentős.

Összességében elmondható, hogy a települések zöldfelületi ellátottsága nagyon jó ezek fejlesztése, jó karbantartása erőforrásigényes, ugyanakkor elengedhetetlen a településképi megjelenés szempontjából. Az ábrán feltüntetett értékek csupán az önkormányzati tulajdonú területekre vonatkoznak, a magán tulajdonú zöldfelületek további jelentős területekkel járulnak hozzá a teljes zöldfelületi rendszerhez. A diagram értékeléséhez fontos tudni, hogy Gyula kivételével egyik településen sem változott jelentős mértékben a zöldfelületek kiterjedése, azonban minden településen a népesség lassú fogyása figyelhető meg, ami az egy főre jutó zöldfelületek arányát valamelyest növeli.

82. ábra: Az egy főre jutó önkormányzati tulajdonban lévő zöldterületek (TeIR adatok alapján saját szerkesztés)

Település (teljes területe ha)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elek (549)	5,73	5,73	5,73	5,73	5,73	5,73	0,00	5,73	5,73	5,73
Gyula (2558)	150,00	119,50	119,08	119,09	118,66	118,88	0,00	118,88	133,26	131,38
Kétegyháza (505)	8,27	8,27	8,27	8,27	8,27	8,27	0,00	8,27	8,27	8,40
Lőkösháza (520)	6,29	6,29	6,29	6,29	6,29	6,29	0,00	6,29	6,29	6,29

50. táblázat: Az önkormányzati tulajdonú összes zöldterület kiterjedésének változása 2010-2019 között (Forrás: TeIR)

Gyula

Gyula városképét alapvetően meghatározza tradicionális központi szerepkör jellege, amelynek meghatározó elemei a XIX. században és a XX. század elején kiépített parkok, sétányok. A település mai zöldfelületi rendszerének állapota köszönhető részben természeti adottságainak, részben pedig annak, hogy a kastélykert kialakításától kezdve zöldfelület kezelési kultúra honosodott meg. Gyula a közterek, közparkok, vízpartok, valamint útmenti fasorok vonatkozásában jó ellátottságúnak mondható, ezek között számos helyi természetvédelmi oltalom alatt áll. Több olyan idős faegyed található a településen, melyek ökológiai szempontból is kiemelt jelentőségűek, helyi szintű védelmet élveznek. A települést átszelő Fehér-Körös és Élővíz-csatorna mind a zöld-, mind a kékinfrastruktúra szempontjából kiemelkedően fontos kapcsolóelemek. A történelmi hangulatot idéző vár és a műemlékek, valamint a tény, hogy a település a hazai gyógyturizmus egyik elismert helyszíne számos látogatót vonz a térségbe. A zöldfelületek minőségi fejlesztése, rendszeres karbantartása ezért kiemelkedően fontos a helyi lakosság számára, ugyanakkor az ide érkezők részéről is egyre meghatározóbb szempont.

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Közhasználatú zöldfelületi elemek: közparkok, közkertek, közterek, közjóléti erdők, út- és térfásítások

Városi szintű közparkok: **Várkörnyéki park, Várfürdő és Almássy-kastély park, Göndöcs-kert**

Lakóterületi közparkok: Honvéd úti lakótelep, Budrió lakótelep, Bartók Béla úti lakótelep, Törökzugyi lakótelep, Bajza úti lakótelep, Észak-Törökzugyi lakótelep, Paradicsomi lakótelep

Egyéb közparkok: **Csiga-kert, Szent Miklós park, Kossuth tér**

Közterek: **Harruckern tér, Erkel Ferenc tér, Petőfi tér, Apor tér, Deák tér, József Attila tér, Béke tér, Álmos vezér tér, Bem József tér, Almássy Kálmánné tér, Ferencesek tere, Katona József tér**

Közjóléti erdők: Kisökrjárás-erdő, Dürer parkerdő

Lineáris zöldfelületi elemek, útfásítások: **Élővíz-csatorna, Béke sgt, Városház u., Nürnbergi u. – Eötvös Lóránd u. - Árpád u. – Megyeháza u. – Kossuth Lajos u., Jókai u. – Scherer Ferenc u., Corvin u., 48-as utca, Nagyváradi út, Szent István út, Szent László út, Kálvin u., Szarvas u., Gábor Áron u., Kiss János altábornagy u., Wesselényi – Diófa u., Csókos út – Madách u., Dobozi út, Ajtóssy Albert u. – Dürer Albert u. – K. Schiffer József u., Kőműves u. – Budai Nagy Antal u. – Jász Lukács u., Csabai út – Vértanúk útja – Kétegyházi út, Vár u. – Tiborc u., **Honvéd u., Bethlen Gábor u., Mátyás király u., Dobay u., Vadgesztenye sor és Hárssor a Szent József temetőben,****

A Szent István út és a Temesvári út menti fasor nagy mértékű rekonstrukciót igényel.

Korlátozott közhasználatú zöldfelületi elemek: zöldfelületi intézmények: kórházkertek (**Békés Megyei Központi Kórház, Gyermekkórház**), **Óvári Almássy kúria kertje, Békés Megyei Bíróság kertje,** kempingek (Thermál Kemping), temetők, iskolák, óvodák kertjei, strandok és sportlétesítmények (id. Christión László Városi Sporttelep, Gyulavári sporttelep), Várfürdő, melyek használata – térben, időben - korlátozva áll a lakosság rendelkezésére. Ezen területeknek a település kondicionálásában azonban

jelentős szerepük van (A fenti felsorolásban a dőlt betűvel kiemelt elemek helyi természetvédelmi oltalom alatt állnak, melyekről részletesebb információk a 12. fejezet helyi jelentőségű természetvédelmi terület című részében találhatóak). A város védett területei 2010 és 2019 között 3,21 ha-ról 2,29 ha-ra csökkentek.

A NÖSZTÉP keretében végzett vizsgálatok alapján Gyula belterületén változatos zöldfelületek kerültek elkülönítésre (2. ábra), ugyanakkor a belső területeken csupán a két fő típus került elkülönítésre. A térkép alapján megállapítható, hogy a zöldfelületek eloszlása egyenletes, kivéve a Belvárost és annak környékét. A NÖSZTÉP adatbázisban 20x20 m térbeli felbontású rácshálót alkalmaznak, így a sorfák vagy a kisebb zöldfelületek nagy valószínűséggel kiesnek a zöldfelületi besorolásból.

A zöldfelületi rendszer teljesnek tekinthető, elemeinek tervezett minőségi fejlesztése, illetve rendszeres kezelése a további feladat. A fenntartást önkormányzati forrásból, míg a fejlesztéseket lehetőség szerint pályázati forrásból igyekeznek megvalósítani. Jelenleg a zöldfelületi elemek főként spontán módon fejlődnek a klímaváltozás hatásaira reagálva, de a fejlesztések során, illetve a faültetések alkalmával törekszenek a reziliens fajok alkalmazására. A 2014-től 2019-ig terjedő időszakban a körzeti karbantartási keretből és egyéb forrásokból összesen 2717 db utcai sorfa ültetésére került sor.¹⁵

A városban 2010 és 2019 között 41-ről 43-ra nőtt a játszótér, tornapálya vagy pihenőhely besorolású területek száma, ebből 22 játszótér, 5 fitness park. Jelentős a földmedrű csapadékelvezető árkok, szikkasztók aránya, amelyek a csapadékvizek helyben tartását segítik. A város külső területein és határán jelentős egybefüggő zöldfelületek találhatóak, amelyek szervesen kapcsolatot jelentenek a külterületek felé. Fontos törekvés a települést körülölelő zöldgyűrű kialakítása, melynek keretében az egyes meglévő erdőterületeket összekapcsolva egy folyamatos erdősáv kialakítását tervezik. A város északi és keleti része megfelelően erdősített, ezek az erdők védik a várost, szűrik a levegőt, ellátják Gyulát friss levegővel. Az erdőtelepítések jelenleg főként a város déli és nyugati szegélyét érintik, mintegy 25 hektáron. A város határán önkormányzati és magán erdők is találhatóak. 2011-ben és 2015-ben összesen 10,6 hektáron tölgyerdőt telepítettek a Kálvária-domb mögötti önkormányzati területen. A képviselő-testület döntése értelmében az Eleki út melletti szennyvíztelep területén további 3,5 ha tölgyes erdőt telepítését tervezik. Gyula Város Önkormányzata a Kálvária-domb mögött 29,5 ha nagyságú földterülettel rendelkezik. Az elkövetkező években az erdőtelepítések folytatását tervezik¹⁶. Az önkormányzat kezelésében 117,5 ha zöldterület és 125,4 ha erdő terület van, melynek fejlesztését és bővítését segíti a 2021-ben TOP forrásból elnyert Zöldváros program is.

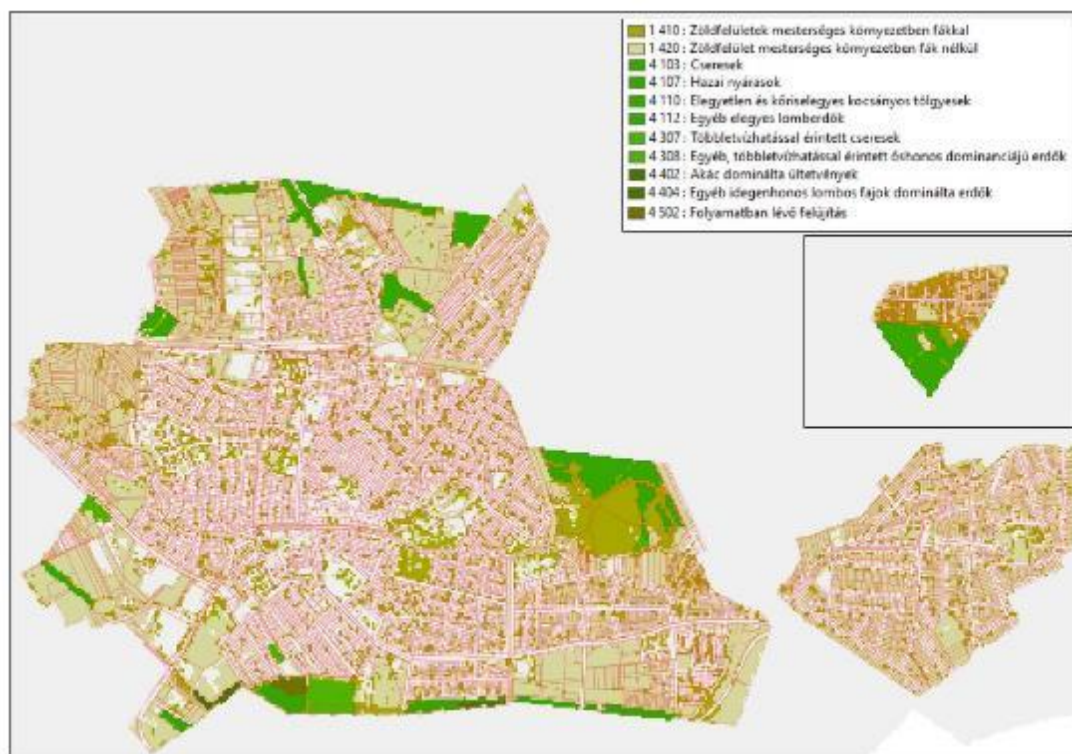
Gyula jelenleg még nem rendelkezik részletes zöldfelületi vagy fa kataszterrel. A környezeti adatok gyűjtését segíti az Agrárminisztérium 2021. évi közleménye alapján¹⁷ a városban található az Országos Légszennyezettségi MÉRŐHÁLÓZAT (OLM) egyik manuális mérési pontja a Megyeház u. 5-7. szám alatt, mely a NO₂ szintjének mérését végzi. 2017-es adatok alapján Gyulán OMSz és OVF közös érdekeltségű automata csapadékmérő állomás üzemel¹⁸.

¹⁵ Gyula Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019–2024

¹⁶ Gyula Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019–2024

¹⁷ AM közlemény: <https://kormany.hu/dokumentumtar/az-olm-2021-evi-meresi-es-mintaveteli-pontjainak-kijelolese>

¹⁸ https://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/Toth_Tamas_Az_operativ_meteorologia_adatforrasai_adatbazisai_azok_felhasznalasa_Big_Data_a_meteorologiaban.pdf

83. ábra Gyula belterületi és a Városerdő zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés)

Elek

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Elek zöldfelületi hálózata teljesnek mondható, egyedül a városközpont tekinthető kissé hiányosnak, de a sorfák és egynyári ágyások itt is jelen vannak. A településen 11 köztér található, ebből 3 db játszótér található. A tervezett nyílt vízfelszínek, csapadéktározók mellé tervezett közparkok, illetve a tervezett véderdők tovább javíthatnák a település rekreációs és mikroklimatikus adottságait. Zárt csapadékelvezetőkkel főként a belső városrészekben találkozhatunk, máshol a nyílt földmedrű csapadékarok, szikkasztók a jellemzőek. Ezek nagymértékben hozzájárulnak a csapadékvizek megtartásához és helyben történő hasznosulásához, ami klímavédelmi szempontból jelentős tényező. Az út menti fák szintén az általános utcakép részei, ezek sok esetben gyümölcsfák, ami rendkívül előnyös, ugyanakkor sajnos az örökzöldek és dísfák is megjelennek helyenként, amelyek telepítése nem javasolt. A közterületek fenntartása önkormányzati és magán forrásból történik. Az ingatlan tulajdonosok a portájuk előtti terület fenntartását többnyire maguk végzik. A falusias jelleg és az agrárműlt következtében a zöldfelületi rendszer szervesen kapcsolódik a külterületi zöldfelületekhez. A város nyílt vízfelületei nagyban hozzájárulnak a mikroklíma kiegyensúlyozásához. Az önkormányzati zöldfelületek kiterjedése az elmúlt 10 évben nem változott. Az összes zöldfelület nagy arányának, valamint az utcafásításoknak köszönhetően a klímaváltozás hatásai várhatóan mérsékelten fognak jelentkezni.

A település közterületein a növényzet felmérése, fakataszter készítése még nem történt meg, környezeti szenzorok közül 2017-es adatok alapján csupán az OMSz és OVF közös érdekeltségű automata állomása üzemel¹⁹.

84. ábra Elek belterületi zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés)

Kétegyháza

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Kétegyháza zöld felületekkel jól ellátott. A település tervezése során széles utcákat és mindkét oldalt széles a csapadék talajba szivárgását lehetővé tevő sekély szikkasztóárkokat terveztek, melyeket máig megőriztek. Az önkormányzati tulajdonú összes zöldterület egy főre jutó aránya 23 m²/fő volt 2019-ben (TeIR alapján). A településen 1 db játszótér, tornapálya vagy pihenőhely besorolású terület található. A település egyik meghatározó zöldfelületi eleme az impozáns faállománnyal rendelkező Andrassy-Almásy kastély, mely azonban korlátozottan látogatható. A településen három nagyobb nyílt vízfelület található, ezek hasznosítása eltérő. A horgásztó korlátozottan látogatható, míg a délnyugati részen található tavak közcélúak. Utóbbiak fejlesztése folyamatban van, fa- és cserje ültetésekkel, valamint rekreációs funkciók bővítésével. Ezek a vízfelületek jelentősen hozzájárulnak a mikroklíma kiegyensúlyozásához és a nyári hőség napok enyhítéséhez. A közterületek fenntartása Elekhez hasonlóan önkormányzati és magán forrásból történik. Az ingatlan tulajdonosok a portájuk előtti terület fenntartását többnyire maguk végzik. Továbbá a falusias jelleg és az agrármúlt következtében a zöldfelületi rendszer szervesen kapcsolódik a külterülethez. Tervezett zöldfelületfejlesztés jelenleg nincs kilátásban. Az önkormányzati zöldfelületek kiterjedése nem változott 2010 és 2018 között (8,26

¹⁹ https://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/Toth_Tamas_Az_operativ_meteorologia_adatforrasai_adatbazisai_azok_felhasznalasa_Big_Data_a_meteorologiaban.pdf

ha), ugyanakkor 2019-ben némi növekedés tapasztalható (8,4ha). A településen a zöldfelületi hálózat még nem került felmérésre és a környezeti elemeket mérő szenzor sem található.

Kétegyháza 2019-2024-es gazdasági programjában megjelenik a zöldfelületek gondozása, melyet főként közfoglalkoztatás keretében terveztek megvalósítani, többek között a közterületek gondozása, játszóterek, parkok karbantartása. További feladat ezek színvonalának emelése. Tervezik új zöldfelületek, parkok kialakítását, fák ültetését, parkbútorok elhelyezését a Malom tónál, a Lukács tónál, a Batthyány utcában és a Dózsa utcai tónál. A település 3 játszóterének parkosítása és árnyékos részek biztosítása okán is prioritást élvez. Az önkormányzat továbbra is kénytelen tárgyalásokat kell folytatni az Almássy kastély fenntartójával a kastélypark és a sportpálya, valamint annak környezetének rendszeres karbantartása ügyében, a park látogathatóságának és a sportpálya használhatóságának biztosítása érdekében, továbbá, hogy a lakosság tavasztól őszig élvezhesse a kastélypark természeti adottságait.

85. ábra Kétegyháza belterületi zöldfelülettípusai a Lechner TK és a NÖSZTÉP adatai alapján (saját szerkesztés)

Lőkösháza

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A járás többi kisebb településéhez hasonlóan jelentős zöldfelületek találhatóak a településen, ezekből önkormányzati tulajdonban csupán mintegy 6,3 ha van. A település tervezése során széles utcákat és mindkét oldalt széles, a csapadék talajba szivárgását lehetővé tevő sekély szikkasztóárkokat terveztek, melyeket máig megőriztek. A zöldfelületek eloszlása egyenletes, kevés a közpark (1), a településen 2 db játszótér található. A közterületek fenntartása a korábbiakhoz hasonlóan önkormányzati és magán

forrásból történik. Az ingatlan tulajdonosok a saját portájuk előtti terület fenntartását maguk végzik. Továbbá a falusias jelleg következtében a zöldfelületi rendszer szervesen kapcsolódik a külterülethez. Jelenleg kifejezetten zöldterületfejlesztés nincs tervben. A településen a zöldfelületi hálózat még nem került felmérésre, ugyanakkor 2017-es adatok alapján Lőkösházán az OMSz egy automata állomása üzemel²⁰.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

A Gyulai Járás településeinek a zöldfelületi konfliktusok forrása főként az idősödő fák kezelése jelentheti, melyek helyére a hatályos előírások figyelembevételével célszerű facsereket pótolni. Illetve a földmedrű árkok hosszútávú fenntartása mindenképp szükséges. További konfliktusforrás lehet a burkolt felületek arányának növekedése a zöldfelületek rovására. A zöldfelületek mennyiségi javítása egyik településen sem szükséges, azonban minőségi gondozásuk humán és erőforrás igényes, amelynek fenntartása egyre nagyobb terhet róhat az önkormányzatokra.

²⁰ https://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/Toth_Tamas_Az_operativ_meteorologia_adatforrasai_adatbazisai_azok_felhasznalasa_Big_Data_a_meteorologiaban.pdf

2.1.12. Az épített környezet vizsgálata

2.1.12.1. Lakásállomány

Habár a lakásállomány egyes aspektusairól a több mint 10 évvel ezelőtti, 2011-es Népszámlálás nyújt számunkra információkat, érdemes szemügyre venni az ekkor felvett adatokat.

Láthatjuk, hogy 2011-ben a lakásállomány jelentős részét, majdnem felét tették ki az 1980 előtt épült lakások, nagy arányban voltak jelen az 1946 előtt épült lakóegységek is. Elmondható, hogy az 1990-es évektől kezdve lassult a lakásépítések üteme: 2011-ben mintegy 13% volt azon lakások aránya, melyek a rendszerváltás után épültek. Habár nem rendelkezünk naprakész információkkal az adatok alakulásáról, elmondható, hogy a 2012 és 2020 között épült – egészen pontosan 457 lakás – pusztán csak 2,4 százalékát teszi ki a 2020-ban mért teljes lakásállománynak.

86. ábra: Gyula járás lakásállománya a lakások építési éve szerint (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

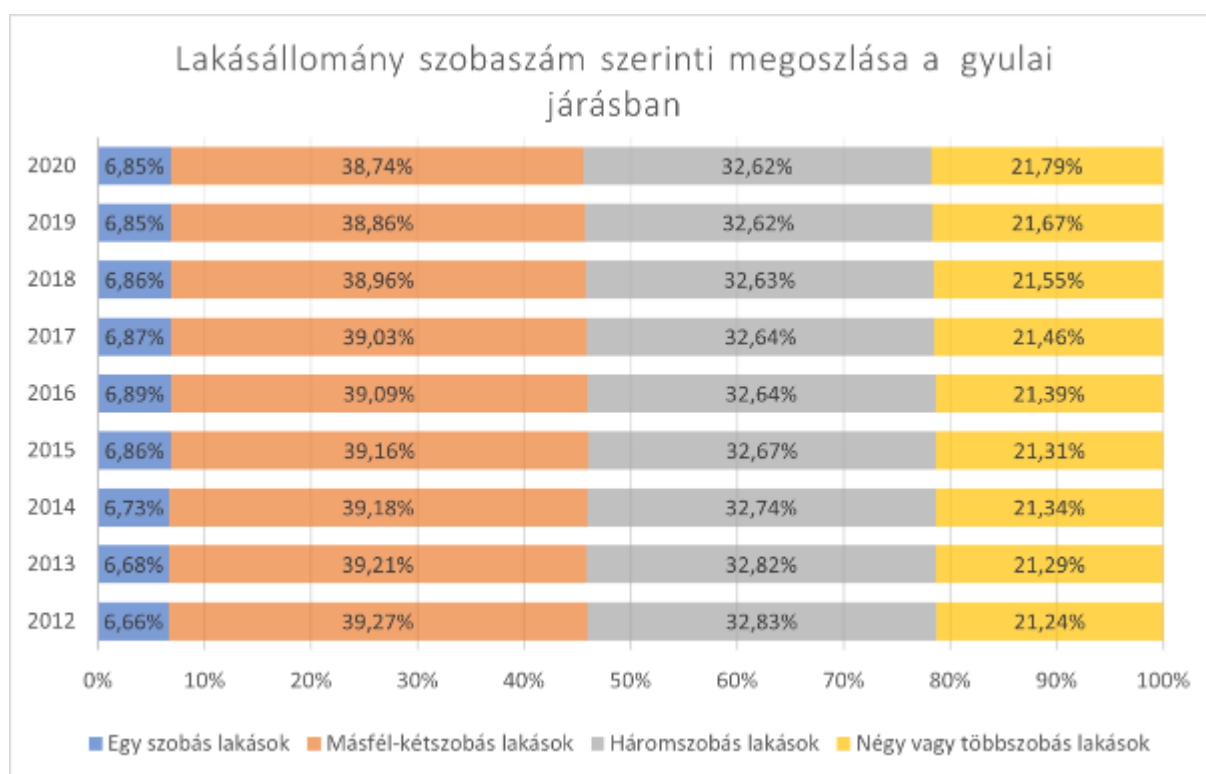
Hasonlóan a lakások építési évéhez, a lakások falazatáról is a 2011-es Népszámlálás nyújt számunkra információkat – ebben az esetben pedig csak Gyula városról állnak rendelkezésre információk.

87. ábra Épületek falazat szerint Gyula városban (2011) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

Látható, hogy Gyula városában az épületek túlnyomó többsége, mintegy 64 százaléka téglá, kő, valamint kézi falazóelem-építésű, de számottevő arányban vannak jelen a vályogépítésű épületek is. Elmondható, hogy a panel, illetve az egyéb beton, valamint a fa felhasználásával létrehozott épületek nagyon csekély – 2-0,4 százalékos – arányt képviselnek a városban.

Érdeemes beszélnünk továbbá a lakásállomány szobaszám szerinti megoszlásáról. A 88. ábra alapján elmondható, hogy a lakásállomány szobaszám szerinti megoszlását tekintve 2012 és 2020 között alig történt számottevő változás. Elmondható, hogy a 3 szobás, valamint a másfél-kétszobás lakások aránya csekély mértékben csökkent, legjelentősebb mértékben pedig – bár továbbra is alig észrevehetően – a négy vagy többszobás lakások aránya növekedett. A következő diagramokra tekintve megállapítható, hogy ennek oka részben az lehet, hogy 2001 és 2020 között az új építésű lakások között nagy többségben voltak a családi házas formában megépült lakóegységek.

88. ábra A lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása a gyulai járásban (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

	2001	2005	2010	2015	2020
Gyula	13312	13443	13704	14345	14456
Elek	1956	1985	1999	2006	2013
Kétegyháza	1737	1743	1748	1727	1728
Lőkösháza	825	830	831	825	825
Gyula járás	4518	4558	4578	4558	4566

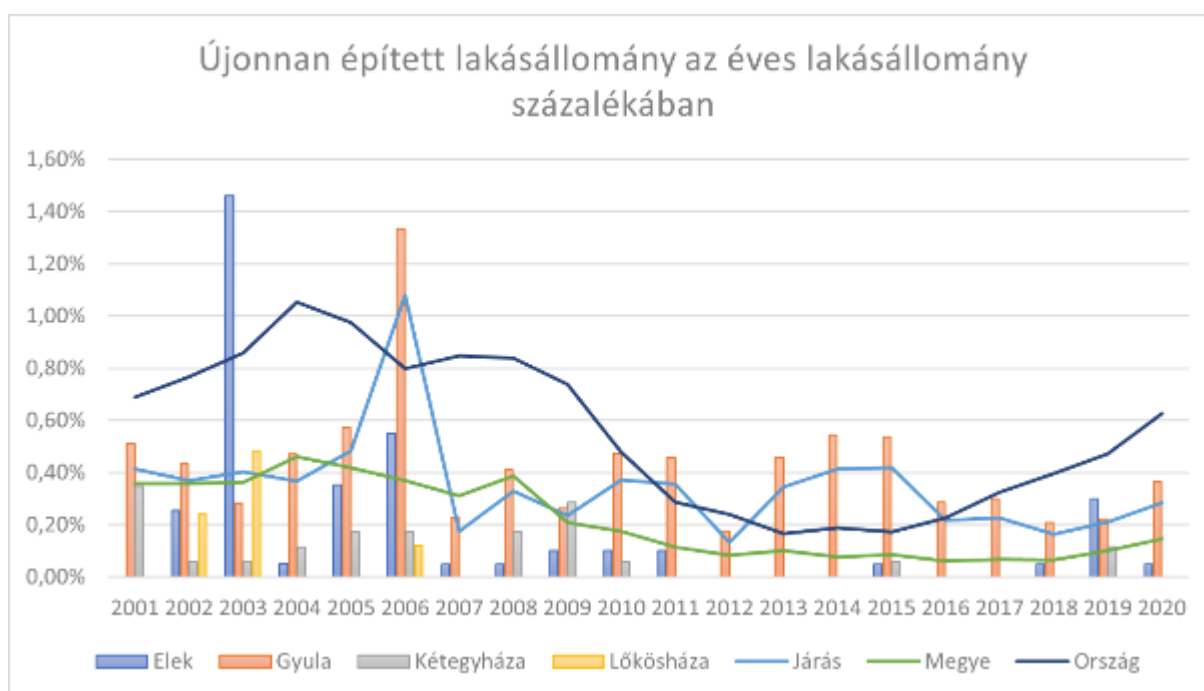
51. táblázat: A lakásállomány változása Gyula járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

	2001	2005	2010	2015	2020
Gyula	68	77	65	77	53
Elek	0	7	2	1	1
Kétegyháza	6	3	1	1	0
Lőkösháza	0	0	0	0	0
Gyula járás	74	87	68	79	54

52. táblázat Újonnan épült lakások Gyula járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

Gyula járás lakásállománya számottevően Gyula városában növekedett az elmúlt 20 évben, összesen mintegy 108%-kal. Az országos átlag 110%, megyei átlag 101%. A lakásállomány növekedése tehát jelentősnek mondható a városban. Ugyanez nem mondható el a járás többi településére, hiszen Eleken 3%-os növekedés, Kétegyházán és Lőkösházán pedig az állomány megtartása valósult csak meg.

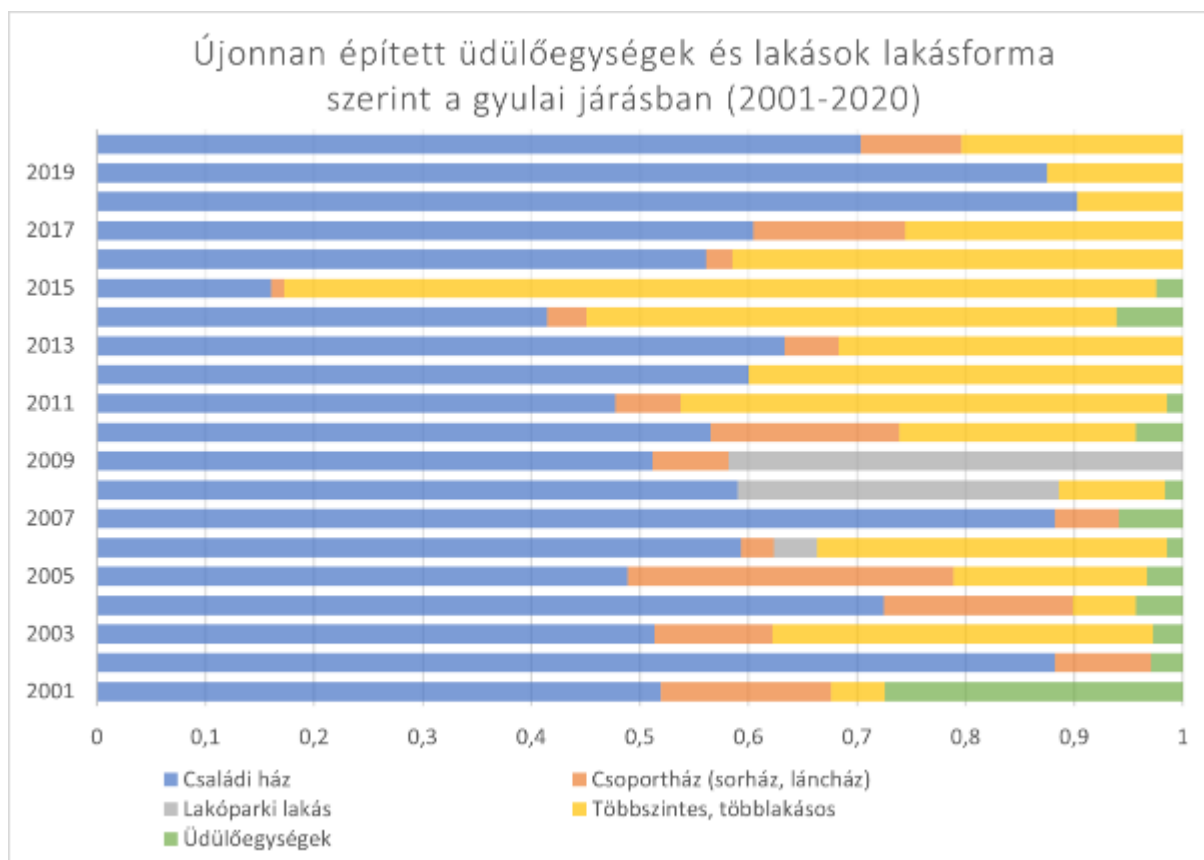
Ha az új lakások építésére tekintünk, ebben az esetben is csak Gyulán mondható el a folyamatos építkezés jelensége, az átlagosan évi 60 feletti lakásszámmal. (kivételt jelent 2020 éve, amikor csak 53 új lakás került rögzítésre. Eleken és Kétegyházán jellemzően 1-2 ház épül, Lőkösházán régóta nem fognak új építésbe a lakosok.

89. ábra Újonnan épített lakásállomány az éves lakásállomány százalékában (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

Elmondható, hogy az újonnan épített lakások rendszerint családi házas formában létesülnek Gyula járásban, melynek aránya 2015 óta folyamatosan növekedett, jelentősen visszaszorítva a többszintes, többlakásos kialakítású lakóegységeket. Habár 2001 óta majdnem minden évben létesültek sorházakban, láncházakban kialakított lakások, ezek aránya rendszerint elenyésző, megjelenésük pedig szinte kizárólag a járásszékhelyre korlátozódik. Szintén Gyula város esetében beszélhetünk adott évben számottevően nagy arányt képviselő lakóparki lakásépítésekről 2008-ban, valamint 2009-ben, de ezek

mindössze 4 százalékat teszik ki a 2001 és 2020 között megépült mintegy 1333 lakásnak és üdülőnek. Az üdülő célból épített lakóegységek kapcsán elmondható, hogy a 2001-es évet leszámítva arányuk ugyancsak elenyésző; az adatok szerint 2001 óta 55 egység épült.

90. ábra Újonnan épített üdülőegységek és lakások lakásforma szerint a gyulai járásban (2001-2020) (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

2.1.12.2. Lakásállomány közműellátottsága

A lakásállomány közművesítettségében viszont jelentős előrelépések történtek 2001-2019 közötti időszakban. 2019-re az ivóvízhálózatba a járás lakásainak 98%-a bekötésre került, ami a térség vízellátási nehézségei mellett igen fontos eredménynek tekinthető.

	2001	2005	2010	2015	2019	Az összes százalékában
Gyula	12286	12528	13704	14003	14029	97%
Elek	1914	1945	1943	1942	2012	100%
Kétegyháza	1684	1689	1719	1713	1721	100%
Lőkösháza	738	742	772	772	784	95%

	2001	2005	2010	2015	2019	Az összes százalékában
Járás	16622	16904	18138	18430	18546	98%

53. táblázat Ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

A közcsatorna-hálózat kiépítése is megtörtént mindenütt, azonban a lakások rákötése még nem teljes a járásban. Gyula városában 89%-t, Eleken 91%-t sikerült elérni, azonban a kétegyházi és lőkösházi helyzet ebben a vonatkozásban még fejlesztendő.

	2001	2005	2010	2015	2019	Az összes százalékában
Gyula	8253	9506	12521	12610	12887	89%
Elek	218	878	1639	1768	1838	91%
Kétegyháza	82	113	197	800	907	52%
Lőkösháza	54	134	148	196	199	24%
Járás	8607	10631	14505	15374	15831	83%

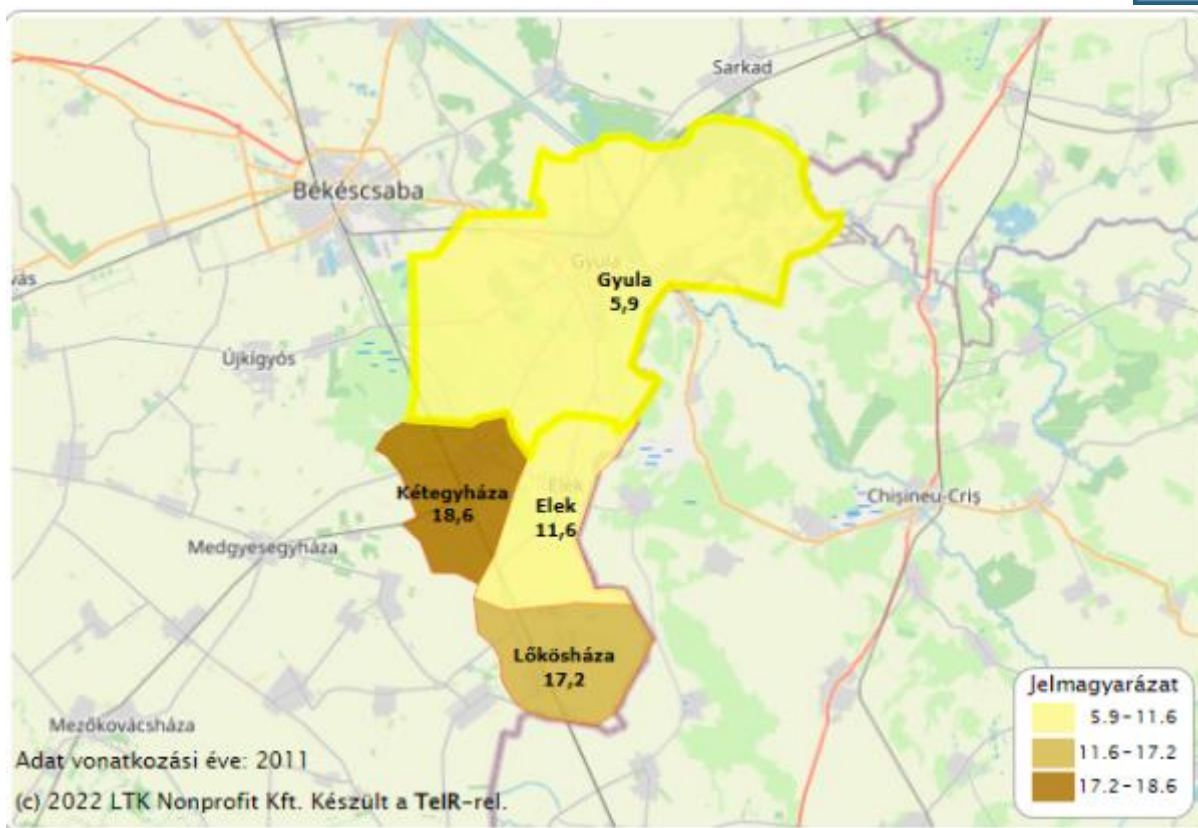
54. táblázat Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

A gázvezetékek kiépülésével a gázfogyasztás, mint kényelmi szolgáltatás egyre elterjedtebb lett a megyében, ez jól követhető az adatok változásával. Az építőipari és ellátási technológia fejlődésével ez a folyamat azonban megtorpanni látszik, a 100 lakásra jutó gázfogyasztók számának növekedése minden településen egyértelműen megállt, illetve csökkent.

	2001	2005	2010	2015	2019
Gyula	98,4	103,8	107,1	89,8	89,3
Elek	71,4	79,9	82,9	72,5	73,4
Kétegyháza	69,4	76,9	81,9	71,7	72,7
Lőkösháza	67	75,3	78	67,2	67,5
Járás	91,2	97,3	100,7	85,3	85,2

55. táblázat 100 lakásra jutó gázfogyasztók száma Gyula járás településein (Forrás: KSH, TEIR adatok alapján saját szerkesztés)

A lakások komfortfokozata egyértelműen Gyula városában mondható kedvezőnek, a járás többi településén még 10% felett van az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. Különösen Kétegyháza kedvezőtlen a helyzet, ahol 2011-ben még közelíti a 20%-t ez az arány.

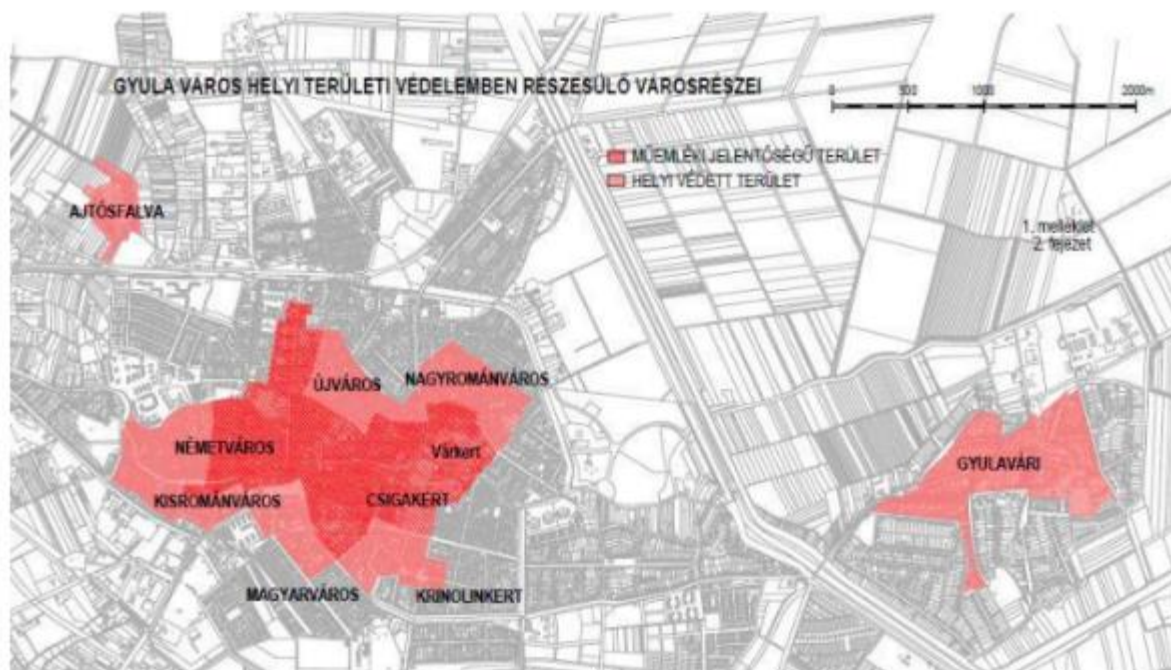
91. ábra: Alacsony komfortfokozatú lakások aránya Gyula járásban 2011 (Forrás: TEIR)

2.1.12.3. Épített örökség

A járás településeinek mindegyike rendelkezik Településképi Arculati Kézikönyvvel, amelyek gondos építészeti tanulmányok alapján készültek. A járás jellemzője, a soknemzetiségű jelenlét az épített örökség objektumaiban is jól tetten érhető.

A nagy múltú és legjelentősebb település **Gyula**, melynek Örökségvédelmi Hatástanulmánya és Értékkatasztere is elkészült 2019-ben.

Gyula számos műemléki és műemléki környezeti besorolással védett öröksége mellett igen jelentős a helyi értékvédelem alá vett lakóházak és intézményépületek, különböző épített örökségek száma, emellett területi védelemben részesülnek a különböző történeti kialakulású városrészei is.

92. ábra: Gyula város helyi területi védelemben részesülő városrészei

A településszerkezet – a meghatározó természeti adottságok szerint – híven tükrözi az egyes történelmi korok viszonyait, a fejlődést, hanyatlást, az újratelepülést, a lakók életmódját. A természeti környezet és az ehhez idomuló úthálózat determinálja a település történelmi szerkezetét és a beépítés módját. A víz- és úthálózatra épülő, máig meghatározó településszerkezetet a természeti adottságok, részben a középkori előzmények, illetve a 18. századtól kezdődő betelepülés, a gazdálkodás módja határozza meg. A történelmi, védett városrészek településszerkezete kisebb részben a középkori, nagyrészt a 18. század folyamán létrejött és tovább fejlődött struktúrát őrzi²¹. Mái meghatározó városszerkezeti elemek a Körös ágai, amelyek hatalmas kanyarulatokat alkotva, ágakra szakadva szabdalják fel a város területét, ezzel több belterületi utca nyomvonalát kijelölték, illetve a várost kelet-nyugati irányban kettészelő Élővíz-csatorna. A középkorból fennmaradt a Vár és a Vársziget, majd a 16-17. századi védműrendszer kialakítása során létrejött újabb árkok, melyek összekötötték a folyó két ágát. Ennek a védelmi rendszernek az utolsó vonala a mai Béke sugárút helyén egykor végigfutó Szent János-árka volt.

A település morfológiai adottságaihoz idomulva, a történelmi és gazdasági folyamatok alakulása szerint fejlődött a különböző városrészekből végül koherens egységet alkotva a mai arculat.

A 19. század folyamán került sor a mai városszerkezetet és jelentős épületállományt létrehozó, nagyívű építkezésekre. Az 1801. évi tűzvész után lehetőség nyílt a város sűrűn beépített területeinek újraszabályozására. A folyamatos árvízveszély és a Fehér-Körös áradásai miatt 1805-ben elbontásra került az összes vízimalom, helyettük szárazmalmok létesültek. Megindult a folyószabályozás, a városban megmaradt folyóárkok karbantartása, a kiszáradt árkok feltöltése, majd a század második felében az Élővíz-csatorna kialakítása. A 19. század elején a városon átvezető postaút megújítása keretében megépültek az első kőhidak, bizonyos belvárosi útszakaszok kőburkolatot kaptak. A város északi terjeszkedésének meghatározó eleme a Békéscsaba-Gyula közötti vasútvonal megépítése, a vonal 1871-es átadása. A város lakott területén kívül fekvő állomás könnyebb megközelítése

²¹ Forrás: I. Örökségvédelmi vizsgálat 2019.

érdekében a szőlők között megépült az egykori Szent János-árka nyomvonalán a mai Béke sugárút. Az út kijelölése kisajátításokkal járt; a sugárutat végül a mai Árpád utca (egykor Magyar utca) megnyitásával kapcsolták be a belvárosi utcahálózatba. Ebből következően az Árpád utca Béke sugárút felé eső házai a századfordulós építkezés szép példái. A századfordulón városszerkezeti legjelentősebb változás a Sugárút kiépülése és a Göndöcs-kert megvalósítása.

A 20. század elején új városrészek is létesültek a Fehér-Köröstől délre eső, már mélyebb fekvésű területeken: beépült a Krinolin-kert és a Galbácskert, Újvári, a vasúttól északra Máriafalva és Szentpálfalva. Ezek a területi egységek őrzik létrejöttük utca- és telekszerkezetét, jobbára beépítési sajátosságait is. A háború után a gyógyfürdő kiépítése, fejlesztése, a középkori vár feltárása mellett a Várfürdő akkor modern tömbjei jelentettek drasztikus változást. A tömeges lakásépítés a történeti városszerzetben is megjelent; a legnagyobb roncsolást a Béke sugárút Élővíz-csatorna felőli, keleti, Németváros felé eső oldalának bontása jelentette. A város sziluettjében dominánsan jelentkezik a víztorony kimagasodó, a történeti városképhez kevésbé igazodó, ezért nem szerencsés tömege a Göndöcs-kertben.

A legújabb, 21. századi kedvezőtlen változást főként a Várfürdő környékének túlépítése, a telekstruktúra fellazulása és a történeti léptéket meghaladó beépítések jelentik.

Gyula történeti gyökereinek lenyomatát képezi a védett városszerkezet (MJT és helyi védelem alatt álló területek) és az utcahálózat által determinált telekstruktúra és beépítési mód, mely feltétlenül megőrzendő örökségi érték.

A városkarakter, városi sziluett megőrzése érdekében további magas, többszintes beépítés a történeti városszerkezetben nem javasolt. Gyulavári, az egykor önálló település, jelenleg településrész beintegrálása a városközpont túlépítését is oldaná, új perspektívát hozva létre.

A város belterületén régészeti feltárás csak szórványosan volt a korábbi beépítés miatt, nem tisztázott a középkori település kiterjedése, utcaszerkezete. A városrészben történő fejlesztés, építési tevékenység fokozott régészeti megfigyelést igényel. A település eddig feltárt középkori emlékei nem kapnak kellő hangsúlyt. A vár mellett a városszerzetbe való további integrálásuk javasolt.

A Göndöcs-kert további beépítése nem javasolt, mint városi pihenőhely, rekreációs zöld terület, szabadidő eltöltésére alkalmas terület a városi örökségbe beintegrálást igényel. A kert közösségi térként való fejlesztése környezetbe illő utcabútorokkal, kisebb építményekkel szintén megoldható, a vár környezetébe való beintegrálása mindenképpen támogatandó.

A Belváros, Németváros csomópontjainak, műemléki értékeinek az Élővíz-csatorna természeti értékeivel való összekötése, a csatornapart beintegrálásával tovább fokozható, egysége megteremthető. Egységes utcabútorok elhelyezése javasolt.

A város kiemelt emlékei – érthető módon – a történeti településmag szűkebb környezetében összpontosulnak. Ugyanakkor vannak a településnek a központtól távolabb elhelyezkedő, kiemelkedő emlékei (pld. Kálvária), melyek bemutatása, a figyelem felhívása, egyben a városban összpontosuló látogatói létszám „széthúzása” talán a városközpont túlépítését is visszafogná.²²

Az örökségvédelmi hatástanulmány *helyi védelemre javasolt épületek*, illetve létesítmények:

Szent József Tüdőszanatórium a Sitka úti külterületen

A Tüdőkórház a Nagy-Alföld déli részén a Fekete-Körös jobb partján helyezkedik el, egy 27 hektáros természetvédelmi területté nyilvánított őspark közepén. A Fekete-Körös jobb partja és a Remetei-erdő közötti egykor Lugas-erdőnek nevezett részen található az 1914-ben létesített és általában József

²² Gyula város Örökségvédelmi Hatástanulmánya, III. Értékvédelmi Terv, 2019

szanatóriumnak ismert Pulmonológiai és Rehabilitációs Szakkórház, melynek 19 hektáros parkja 1944 óta védett. A szanatórium létesítésének célja az Alföldön pusztító tüdővész enyhítése, a betegek gyógyítása volt.

93. ábra: Gyula, József szanatórium

Az épületek és a kert egyedi műemléki/helyi védettsége megalapozásaként helyszíni szemrevételezés, értékvizsgálat készítése javasolt. Az épületegyüttes és kertje együtt kezelendő! Megőrzendő a beépítés módja és mértéke, az épületek telepítése, történeti tömege, tetősíkja fedése, homlokzati kialakítása, egyéb építéskori elemei, részletei (pl. rácsok, nyílászárók stb.). Az épületek őrzik építéskori, a 20. század elejére jellemző építészeti karakterét, parkja fenntartandó; helyi védelme feltétlenül javasolt. Jelenleg is használt épületegyüttes, melynek folyamatos jó karbantartása a fennmaradás záloga.

Jel	Megnevezés	Hrsz.	Helyszín
HVJ-059	Szent József Tüdőszanatórium épületegyüttese és parkja	0922/1, 0922/2	Sitka utca 1. külterület
Térkép/fotó ● HVJ-059 ■ József Szanatórium kertje	 		

Temetők, melyek a népcsoportokhoz, nemzetiségekhez kapcsolódnak

- Németvárosi Szent József temető területe és síremlékei – Gyep utca
- Galbácskert, Szentháromság temető
- Szent Kereszt temető területe és síremlékei- Kígyósi út
- Izraelita temető – Csikóséri sor

Krinolin-kert városrész védett területének bővítése

MJT-hez csatlakozó, helyi védelem alatt álló terület bővítése az Élővíz-csatorna déli oldalán. Beépítésére a tervezett, derékszögű utcakerkezet a jellemző. A Laktanya utcától a Csigakert felé elterülő újabb, az 1920-as években tervezett és megvalósított városrész külön egységet alkot. A központi, köralakú térre szervezett lakóterület mérnöki, derékszögű koordinátákhoz igazodó utcavonalakkal, az egységes telekosztással különleges térszerkezetű, egységes területet alkot. Sajnos eredeti épületállománya nagymérvű átalakításon esett/esik át. A terület egyedisége és utcahálózati rendszere, telekszerkezete mindenképpen megőrzendő, a beépítési paramétereknek az eredetileg tervezett beépítési jelleget javasolt figyelembe venniük.

Jel	Megnevezés	Hrsz.	Helyszín
HVJ-063	Krinolin-kert	980	Krinolin-kert
Térkép/fotó			
HVJ-063	Térkép/fotó		
Hv.határa	Műemlék		
MJT	MJT, MK		
lelőhely			

Elek városa történelme során nehéz időszakokon ment keresztül, többször is szinte teljesen elnéptelenedett. Halmazos településszerkezete őrzi a betelepítések emlékét. Országosan jegyzett műemlék és műemléki környezet a római katolikus templom és kertje. A város belső részén alapvetően megmaradtak a régi, városias sváb házak zárt utcaképükkel, igényesen kialakított homlokzataikkal. Ezek az épületek és utcasorok helyi védettséget élveznek. További helyi védelem alatt áll a temető kegyeleti parkrésze, a kerítés és egy kriptá. A város belterületi részei: Belváros – Újtelek – Betyárváros – Újtelek kertváros - Vasúti sor, külterületén több hagyományos tanyaépület található. A Kétegyházi úton álló *Malom épület helyi védelem alá vétele javasolt*, ami jövőbeli megfelelő funkciójának megtalálásához kapcsolódhat.

94. ábra: Elek, Malom épület

Kétegyháza esetében három műemléképületről beszélhetünk. Az Andrassy- Almásy kastély és kápolna, illetve a műemléki környezetként jegyzett kastélykert a település legimpozánsabb épített öröksége. Megtekintése általánosan nem lehetséges, tekintettel arra, hogy szakiskolaként működik és a területre előre megszerzett engedéllyel lehet csak belépni. A román nemzetiségi életmód emlékét őrző lakóház is műemlék, mely ezáltal a világörökség várományos magyar tájházak hálózatában jegyzett.

További 8 épület áll helyi védelem alatt, melyek főként a település régi, részben nemzetiségi intézményépületei – óvoda, bölcsőde, templom és imaház, idősek klubja és volt tsz iroda. *A helyi védelem kiterjesztése javasolható a Vasútállomás különleges épületére.*

95. ábra: Kétegyháza, vasútállomás

Lőkősháza határmenti kis településének környezetében két kastély is van. A Vásárhelyi- Bréda kastély a település északi külterületén található, műemlék, műemléki környezetben. A magántulajdonú, 1810-ben épült kastély szépen felújított, gazdag tárlattal és egyéb attrakciókkal várja a turistákat. A község délkeleti részén található Vásárhelyi Dezső kastélya és a hozzá tartozó gazdasági épületek – mindegyik helyi védettségű. További helyi védelmet élveznek a vasútállomás épületei (állomás épület és irányítótorony), illetve a környezetében lévő egységes stílusú lakóépületek. *Helyi védelemre javasolható az állomás épülettel szemben álló POSTA épülete*, amely megjelenésében kapcsolódik a vasútállomás egységes arculatához, másrészt mementója a település korabeli kiemelt vasúti szerepköréhez kapcsolódó jelentőségének.

96. ábra: Lőkősháza, Posta épület

A régi temető sírjai az Elekkel közös élet hagyatékai, szintén helyi védelemre javasoltak.

Lőkősháza sajátossága, hogy a temploma csak a közelmúltban, nagyfokú összefogással épült, 2009-ben került felszentelésre és napjainkra vált a település jelképévé. A Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásában szerepel *a templom helyi védelem alá vétele*, melyet a település életében és településképeiben meghatározó különleges szerepe indokol.

97. ábra: Lőkősháza, templom

2.1.13. Közlekedés

2.1.13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A nemzetközi hálózatok szintjén a Gyulai járást a IV. sz. páneurópai közlekedési folyosó (22. sz. TEN-T vasúti főtengely) érinti, mely Athén-Szófia-Budapest-Bécs-Prága-Nürnberg/Drezda nyomvonalat jelenti. E nyomvonal országon belüli része a 120 sz. Budapest (Rákos)-Szolnok-Kecskemét-Lökösháza oh. vasútvonal, ami Gyulát kivéve minden járási települést felfűz (Eleknek csak a lakott területen kívüli részét érinti). Közúti, vízi és kerékpáros nemzetközi hálózat nem érinti a járást.

Országos hálózati elemek közül az alábbiak fűzik fel a Gyulai járást:

- Közúti kapcsolatok:
 - 44. sz. Kecskemét-Békéscsaba-Gyula elsőrendű főút: a megyeszékhely és Arad felé biztosít kapcsolatot Gyulát felfűzve, illetve ezen keresztül érhető el a gyorsforgalmi úthálózat;
- Vasúti kapcsolatok:
 - 135. sz. Szeged-Kötegyán oh. vasútvonal: keletnyugat irányú, országhatáron is átnyúló kapcsolat biztosít Szabadka és Nagyszalonta irányába Gyula érintésével;
- Kerékpáros kapcsolatok:
 - 5. sz. Dél-alföldi határmente kerékpáros nyomvonal: Debrecen-Sarkad-Gyula-Elek-Lökösháza-Hódmezővásárhely-Szeged-Mohács között vezet jelentős részen nem kiépített kerékpárúton;
 - 43. sz. Körösvölgyi kerékpáros nyomvonal: (Románia)-Gyula-Békéscsaba-Szarvas-Kiskunfélegyháza-Bugacpusztaháza útvonalon halad Gyula és Békésszentandrás között kiépített nyomvonalon.
- Autóbuszos kapcsolatok:
 - 1085 Budapest-Kecskemét-Szarvas-Békéscsaba-Gyula viszonylat: közvetlen fővárosi, sugárirányú kapcsolatot biztosít;
 - 1373 Miskolc-Debrecen-Gyula viszonylat: harántirányú kapcsolatot biztosít a keleti országhatár menti nagyobb települések között;
 - 1440 Debrecen-Komádi-Gyula-Békéscsaba viszonylat: harántirányú kapcsolatot biztosít a keleti országhatár menti nagyobb települések között.

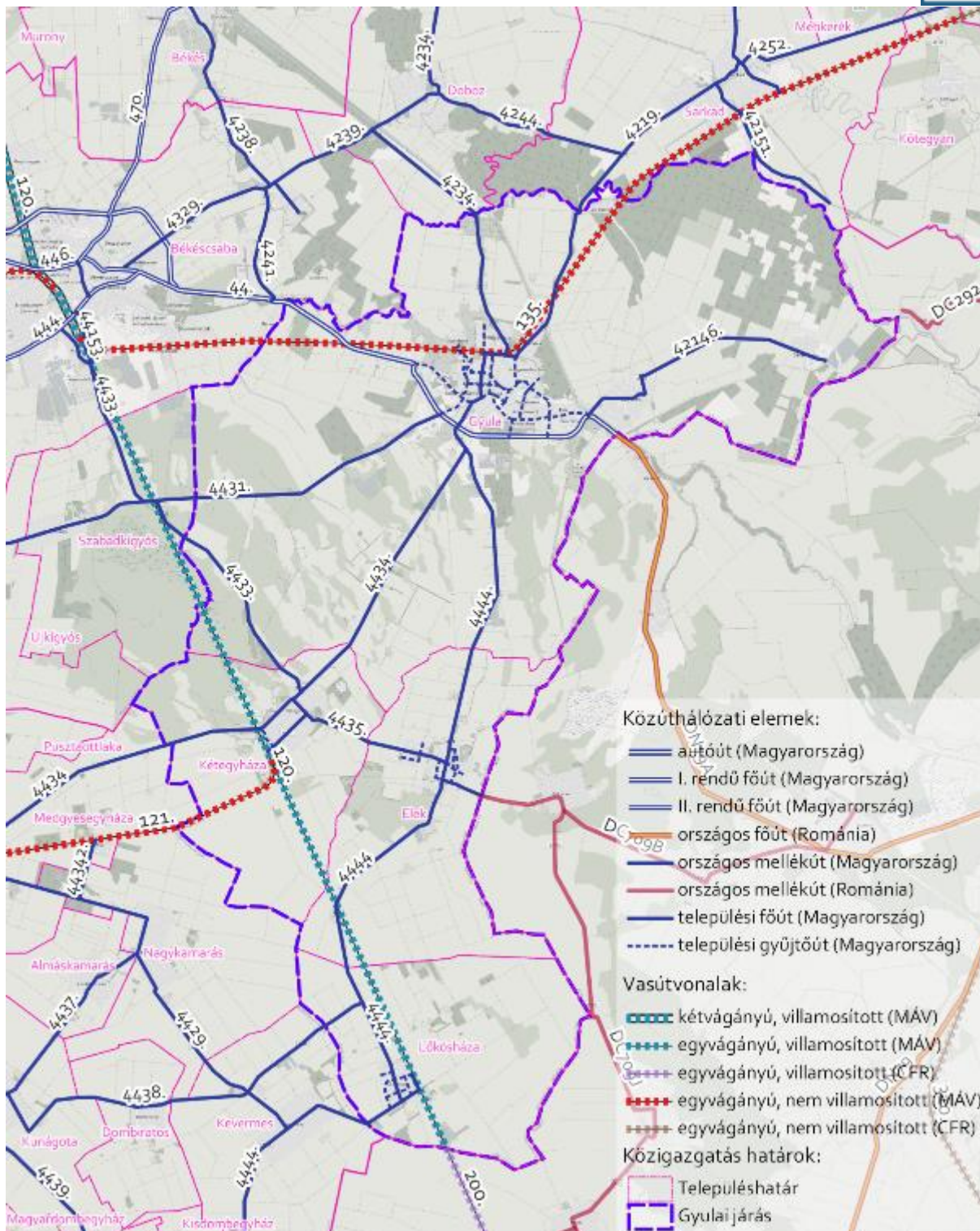
Regionális és megyei szintű hálózati elemek az alábbiak:

- Közúti kapcsolatok:
 - 4219. j. Furta-Gyula összekötő út: a járásközpontból északkeleti irányba biztosít kapcsolatot Berettyóújfalu felé;
 - 4234. j. Szeghalom-Vésztő-Gyula összekötő út: szintén a járásközpontból kiindulva tart kapcsolatot a régió északi részével;
 - 4431. j. Gyula-Újkígyós-Csorvás összekötő út: a 47. sz. főút érhető el rajta keresztül a nyugati irányba Gyula felől;
 - 4433. j. Békéscsaba-Szabadkígyós-Kétegyháza összekötő út: Kétegyházát köti össze a megyeszékhellyel;
 - 4434. j. Gyula-Pitvaros-Makó összekötő út: Gyula és Kétegyháza felől biztosít kapcsolatot délnyugati irányba;
 - 4435. j. Kétegyháza-Elek összekötő út: két települést összekötő út a 4433. j. út folytatásaként, mely Románia felé is kapcsolatot tart fenn;
 - 4438. j. Lökösháza-Kunágota összekötő út: Lökösháza nyugati irányú kapcsolata;

- 4444. j. Gyula-Battonya-Mezőhegyes összekötő út: járásközpontból indulva a határmenti településeket felfűző nyomvonal a délnyugati irányba.
- Vasúti kapcsolatok:
 - 121. sz. Kétegyháza-Újszeged vasúti mellékvonal: Kétegyházán ágazik le a 120. sz. vasúti fővonalról, ahonnan a régióközpont felé tart fenn közlekedési kapcsolatot.
- Kerékpáros kapcsolatok:
 - Gyula-Szabadkígyós-Mezőkovácsháza-Mezőhegyes térségi kerékpáros nyomvonal: járásban a 4431. j. út mentén vezet nem kiépített kerékpárúton;
 - Gyomaendrőd-Gyula térségi kerékpáros nyomvonal: a Körösök töltésén vezet, főleg kiépítetlen nyomvonalon;
 - Békéscsaba-Szabadkígyós-Kétegyháza-Elek térségi kerékpáros nyomvonal: a 4433. és 4435. j. utak mentén vezet jellemzően nem kiépített kerékpárúton;
 - Medgyesegyháza-Kétegyháza térségi kerékpáros nyomvonal: kerékpárút nélküli kapcsolat a két település között.
- Autóbuszos kapcsolatok:
 - 4824 Békéscsaba - Gyula - Sarkad - Szeghalom/Körösújfalú;
 - 4825 Békéscsaba - Gyula;
 - 4826 Békéscsaba - Gyula - Kétegyháza - Medgyesegyháza - Kunágota - Mezőkovácsháza;
 - 4827 Békéscsaba - Gyula - Kétegyháza - Medgyesegyháza - Battonya;
 - 4828 Békéscsaba - Kétegyháza - Elek - Lőkősháza - Mezőkovácsháza;
 - 4855 Gyula - Békéscsaba - Szarvas - Kunszentmárton;
 - 4872 Gyula - Sarkad - Kötegyán - Újszalonta;
 - 4880 Gyula - Doboz - Vésztő;
 - 4881 Gyula - Sarkad - Sarkadkeresztúr - Körösnagyharsány;
 - 4882 Gyula - Gyula, tüdőkörház - Sarkad;
 - 4883 Gyula - Sarkad - Zsadány - Szeghalom - Gyomaendrőd;
 - 4885 Békéscsaba - Gyula - Sarkadkeresztúr - Geszt;
 - 4887 Gyula - Békés;
 - 4890 Gyula - Elek - Kétegyháza;
 - 4892 Gyula - Kétegyháza - Elek;
 - 4894 Békéscsaba - Gyula - Elek - Lőkősháza - Battonya - Mezőkovácsháza;
 - 4897 Gyula - Szabadkígyós - Újkígyós;
 - 5021 Szeged - Makó - Békéscsaba - Gyula;
 - 5128 Szentes - Derekegyház - Orosháza - Gyula;
 - 5160 Szeged - Hódmezővásárhely - Székkutas - Orosháza - Békéscsaba - Gyula;
 - 5189 Szeged - Makó - Mezőhegyes - Békéscsaba - Gyula;
 - 5208 Kecskemét - Szarvas - Békéscsaba - Gyula.

A járás Romániával közös határán az alábbi határátkelők működnek:

- Közúti határátkelő:
 - Főúti határátkelő: Gyula (44. sz. főút);
 - Mellékúti átkelő: Elek (4435. j. út);
- Vasúti határátkelő: Lőkősháza (120. sz. vasútvonal);

98. ábra: Gyulai járás hálózata és hálózati kapcsolatai (Forrás: saját szerkesztés)

2.1.13.2. Közúti közlekedés

A járást érintő országos közúthálózati elemek függetlenül attól, hogy lakott területen belül vagy kívül helyezkednek el, a Magyar Közút Zrt. kezelésében vannak. Minden egyéb út a helyi önkormányzat kezelése alatt áll. A Gyulai járásban található közutak:

- **Országos főutak:**

- 44. sz. Kecskemét-Békéscsaba-Gyula elsőrendű főút: az országhatár és Gyula, Csabai út között 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, amelyen 90 km/h az engedélyezett sebesség. Ettől nyugati irányban, Békéscsaba fele osztótpályás, 2 x 2 forgalmi sávossal kialakítású, amelyen emelt, 110 km/h-ás sebességkorlátozás van érvényben. Csomópontjai között található jelzőtáblás, jelzőlámpás irányítású, valamint körforgalmú kialakítású egyaránt. Átlagos napi forgalma a 2 x 1 forgalmi sávossal kialakított szakaszon 2500-5000 E/nap közötti, a 2 x 2 forgalmi sávossal kialakított szakaszon 14000 E/nap körül alakul.
- **Országos mellékutak:**
 - 4219. j. Furta-Gyula összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, csomópontjai jelzőtáblás irányításúak vagy körforgalmú kialakításúak, engedélyezett legnagyobb sebesség lakott területen belül 50 km/h, lakott területen kívül 60-90 km/h. Az úton feltartóztató hatással, valamint közlekedésbiztonsági kockázattal rendelkezik a Fehér-Körös és Fekete-Körös felett átvezető hidak, melyek kis keresztmetszeti szélességük miatt egyszerre csak egyik irányban járhatóak. Az út átlagos napi forgalma (ÁNF) 5700 E/nap érték körül alakul.
 - 4234. j. Szeghalom-Véztő-Gyula összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, csomópontjai jelzőtáblás irányításúak. Az engedélyezett sebesség lakott területen 50 km/h, a lakott területen kívül 90 km/h, ez utóbbi sebességérték engedélyezett a laza beépítésű Nagyfenék tanyánál is. Az út átlagos napi forgalma (ÁNF) 3800 E/nap körül alakul.
 - 4431. j. Gyula-Újkígyós-Csorvás összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, csomópontjai jelzőtáblás irányításúak, illetve körforgalmú kialakításúak, az engedélyezett legnagyobb sebesség lakott területen 50 km/h, azon kívül 90 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) a 4433. j. összekötőúttól keletre 900 E/nap, attól nyugatra 3000 E/nap.
 - 4433. j. Békéscsaba-Szabadkígyós-Kétegyháza összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, jelzőtáblás irányítású csomópontokkal rendelkezik, engedélyezett legnagyobb sebesség a lakott területen 50 km/h, lakott területen kívül 60-90 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) a 4431. j. összekötőúttól északra 3700 E/nap, attól délre 1500 E/nap.
 - 4434. j. Gyula-Pitvaros-Makó összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, csomópontjai elsősorban jelzőtáblás irányításúak, de van körforgalmú is, engedélyezett legnagyobb sebesség lakott területen belül 50 km/h, azon kívül 60-90 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) Kétegyházától keletre 800 E/nap, Kétegyháza és a 4444. j. összekötőút között 1700 E/nap, a Gyula belterületéhez közeli szakaszon 4800-5400 E/nap.
 - 4435. j. Kétegyháza-Elek összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, jelzőtáblás irányítású csomópontokkal rendelkezik, engedélyezett legnagyobb sebesség a lakott területen 50 km/h, lakott területen kívül 90 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) 1400 E/nap.
 - 4438. j. Lökősháza-Kunágota összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, jelzőtáblás irányítású csomópontokkal rendelkezik, legnagyobb engedélyezett sebesség lakott területen kívül 90 km/h, azon belül 50 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) 1100 E/nap.
 - 4444. j. Gyula-Battonya-Mezőhegyes összekötő út: 2 x 1 forgalmi sávossal kialakítású, csomópontjai jelzőtáblás irányításúak, legnagyobb engedélyezett sebesség lakott területen belül 50 km/h, azon kívül 60-90 km/h. Átlagos napi forgalma (ÁNF) Gyula és

Elek között 3200 E/nap, Elek és Lökösháza között 1400 E/nap, Lökösházától nyugatra 800 E/nap.

- **Települési gyűjtőutak:**

- Gyula:

- Csabai út
- Vértanúk útja
- Szent István utca
- Temesvári út
- Nagyváradi út
- Kossuth Lajos utca
- Béke sugárút
- Vár utca
- Tiborc utca
- Tölgyfa utca
- Botond utca
- Akácos utca
- Híd utca
- Diófa utca
- Wesselényi utca
- Szabadkai utca
- Várkert utca
- Szent László utca
- Semmelweis utca
- Karácsonyi J. utca
- Dob utca
- Jókai utca
- Scherer F. utca
- Nürnbergi utca
- Eötvös utca
- Árpád utca

- Megyeház utca
- Leiningen utca
- Pósteleki utca
- Henyei M. utca
- Kígyósi út
- Budapest krt.
- Kőműves utca
- Budai nagy Antal utca
- Jász L. utca

- Elek:

- Mátyás király utca – Kazinczy Ferenc utca – Kisfaludy utca
- Szent István utca
- Táncsics Mihály utca

- Kossuth Lajos utca – Virág utca
- Arany János utca – Petőfi utca

- Kétegyháza:

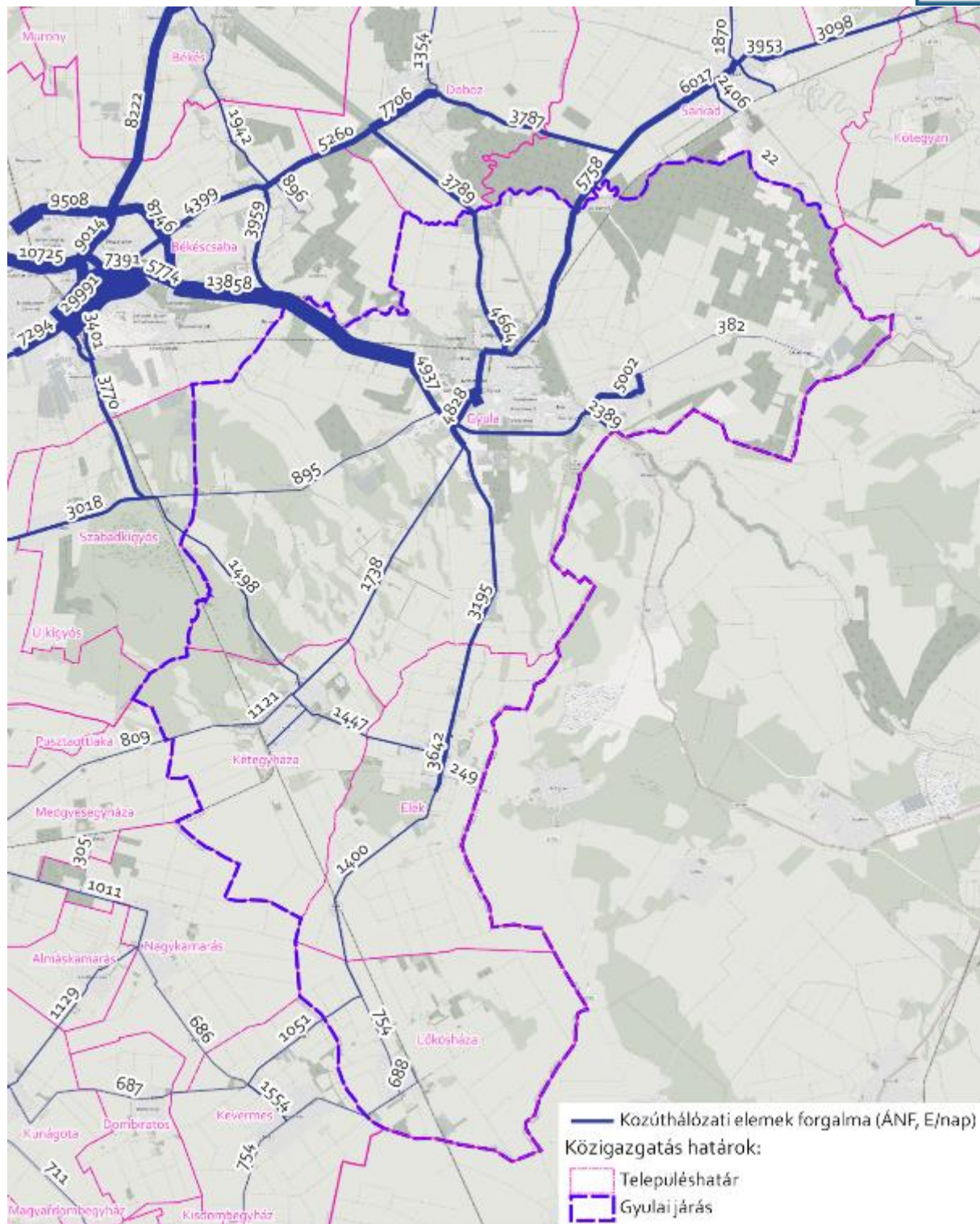
- Zrínyi utca

- Lökösháza:

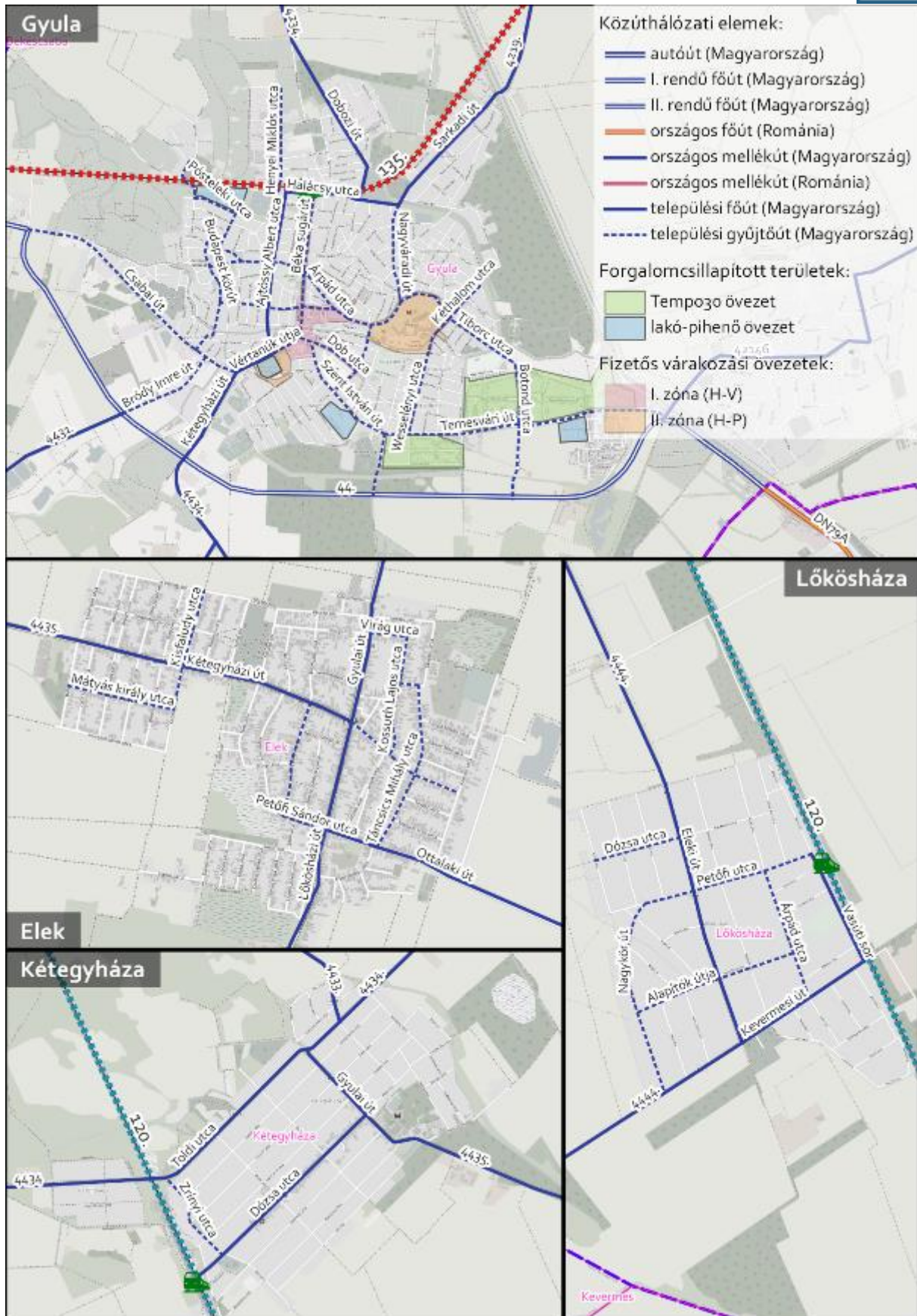
- Dózsa utca
- Nagykör út – Petőfi utca
- Árpád utca
- Alapítók útja

- **Lakó- és kiszolgálóutak:**
 - a fentebb nem említett utak ebbe a csoportba sorolhatóak, jellemzően 1 vagy 2 nyomú, kétirányú utcák. Az engedélyezett sebesség 50 km/h vagy az alatti érték. Gyulán több helyen található Tempo30 és lakó-pihenő övezet, amelyek területi kiterjedtsége alacsony. A többi településen nem található övezeti forgalomcsillapítás. Gyulán az alábbi helyszíneken található korlátozott sebességű övezet:
 - Tempo30 övezet:
 - Belső-Törökzug (Budapest körút),
 - Újvári (Szőlőskert utca teljes szakasz, valamint a Temesvári út és Szőlőskert u. közötti utcák)
 - Galbácskert (Temesvári út és Késmárki u. között)
 - Lakó-pihenő övezet:
 - Paradicsomi lakótelep (Nagysándor J. u., Lahner Gy. u., Orgona sétány)
 - Székely Aladár u., T utca
 - Honvéd lakótelep
 - Észak-Törökzug (Törökzugi sor)
 - Városerdő

A járás **úthálózata** az Alföldre jellemző településszerkezethez illeszkedik, a települések távol helyezkednek el egymástól, amelyek között hosszú egyenes szakaszokkal kialakított utak teremtenek kapcsolatot. Az egyenes szakaszok közötti ívek a telekhatárok miatt jellemzően kis sugarúak, amik szükségessé teszik sebességcsökkentő jelzőtáblák elhelyezését. Ezek betartatása nehézkes, ugyanis az egyenes szakaszokon az út kialakítása magasabb sebesség megválasztását indukálja, amely következtében az ívek közlekedésbiztonsági kockázatot hordoznak. A települések távoli elhelyezkedése miatt egy-egy település egyben az országos mellékúthálózati elemek csomópontja is, a jellemző alacsony forgalmak miatt azonban csak Gyula esetében indokolt az úthálózati elemek közötti kapcsolatot biztosító csomópontok lakott területen kívül helyezése, így elkerülőút építése (Gyulán jelenlegi is rendelkezésre áll).

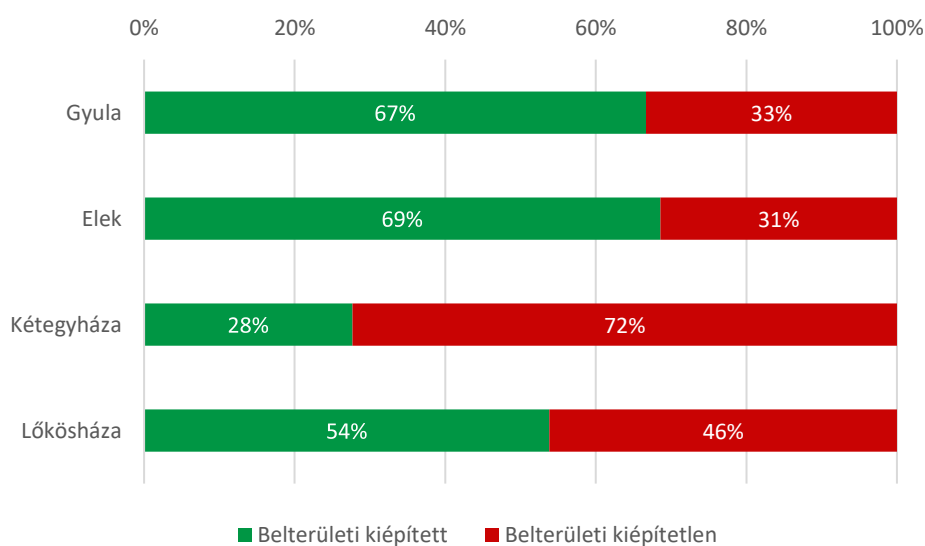
99. ábra: Közúthálózaton megjelenő forgalm nagyságok - átlagos napi forgalom (E/nap) (Forrás: KIRA, saját szerkesztés)

100. ábra: Gyulai járás településeinek közúthálózata (Forrás: településszerkezeti tervek, saját szerkesztés)

Átfogó, zónás kialakítású **forgalomkorlátozás** nem található egyik településen sem, azonban minden településen található bizonyos útszakaszokra kiterjedő általánosan a tehergépjárműveket érintő vagy ösztömben kifejezett tiltás (3,5t, 7,5t, 12t, 20t). A fentiekén túl Elek és Kétegyháza településeken a 7,5 tonna ösztömben meghaladó tehergépjárművek számára lakott területen belül 30 km/h-ás sebességkorlátozás van érvényben. Gyulán az iparterületek nagyobb része a 44. sz. főút mentén helyezkedik el, így közvetlen kapcsolattal rendelkezik az országos főúthálózattal, valamint közvetett, de kedvező minőségű kapcsolattal az országos gyorsforgalmi úthálózattal. A vasúttól északra elhelyezkedő iparterület a 44. sz. főúttal csak a belvárosi területen keresztül rendelkezik kapcsolattal, amely kedvezőtlenül hat az élıhetőségre. A többi településen a nehézgépjármű-forgalom a település főúthálózatán halad, azonban a közúti forgalomban betöltött kis részaránya (3-5% körüli járműszámban kifejezve) miatt nem jelent jelentős problémát. A települések főúthálózatának szabályozási szélessége jellemzően nagy, amely következtében a zaj- és rezgésterhelés az épületektől megfelelő védőtávolságnyra keletkezik, továbbá lehetőség van növényzet telepítésére is, amely tovább csökkenti a terhelést.

A járás településeinek nagy részén a szilárd **burkolattal** ellátott utak száma és hosszú már kedvező képet mutat, azonban továbbra is találhatóak nem megfelelően kiépített belterületi utak, amelyek elsődlegesen a tanyasias, üdülőövezeti beépítéseknel koncentrálnak. Ezek legfőképpen Gyula közigazgatási területén belül, de a várostól néhány kilométerre helyezkednek el (pl. Dénesmajor, Nagyfenék tanya). Az alacsony lakosságsűrűségű területeken a szilárd burkolat hiánya nem jelent jelentős közlekedési infrastrukturális problémát, az alacsony forgalmak miatt a stabilizált földburkolat megfelelő szolgáltatási színvonalat tud nyújtani. A kiépült utak többségében aszfalt, kisebb mértékben beton burkolattal rendelkeznek. A burkolattal rendelkező utak állapota kedvezőtlen képet mutat, ugyanis a szilárd burkolat kiépítése és a már kiépült utak párhuzamos fejlesztése túlzott költségigénnyel jár, így számos aszfalt és beton burkolattal ellátott utca mára leromlott állapotú.

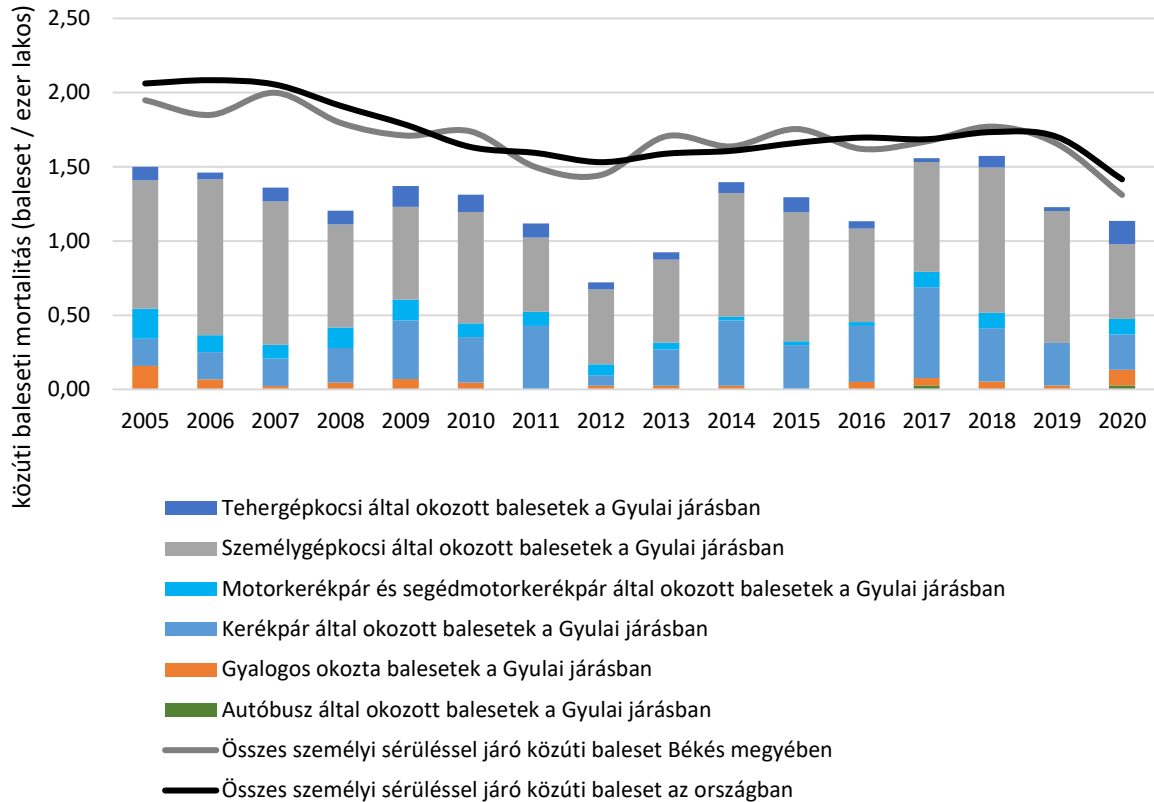

101. ábra: Kiépített és kiépítetlen belterületi önkormányzati utak megoszlása 2017-ben (Forrás: TelR, Magyar Közút)

A járásban a **közúti** közlekedési **informatikai** rendszerek alacsony fejlettségi szintűek, amelynek oka a közlekedési rendszer hatékonysága, azaz komplex forgalomirányítási rendszerek kiépítése nem kifejezetten szükséges a megfelelő forgalomlebonnyolódáshoz. A Bartók Béla utca - Vértanúk útja jelzőlámpás csomópontban a jelzés hátralevő idejét mutató kijelzők találhatóak.

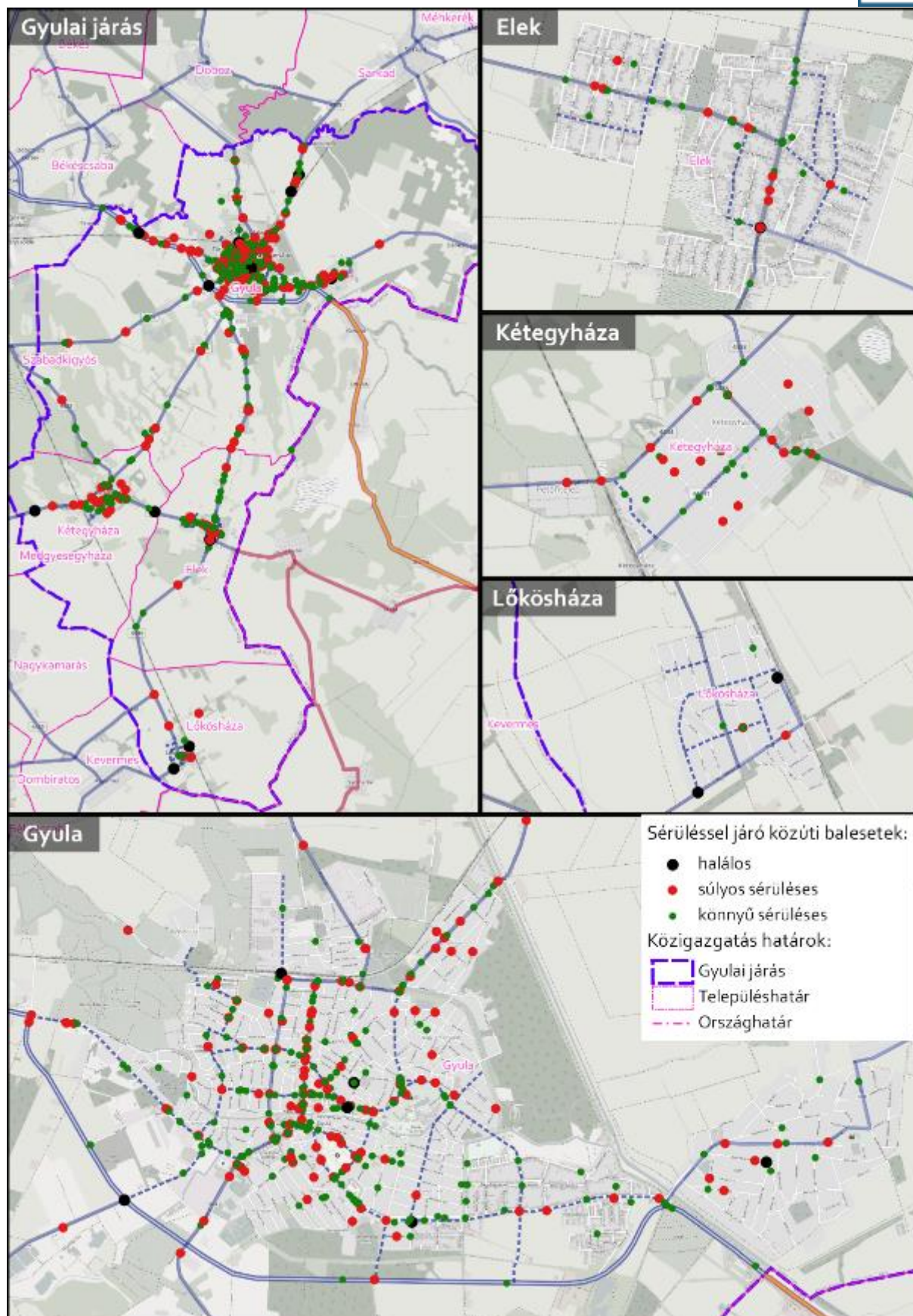
A Gyulai járás **közlekedésbiztonsági** szempontból kedvezőbb képet mutat az országos és megyei adatoknál, amely okai lehet az országos átlagnál kisebb mértékű egyéni gépjárműhasználat, a mellékúthálózaton megjelenő kis forgalomnagyságok, a kerékpárosokra való jobb odafigyelés a magas számuk miatt stb. Az adatokból kiemelendő, hogy a 2012 körüli minimumpont után a baleseti

mortalitás újra a korábbi évek átlagához tért vissza. A 2020. év kedvezőbb eredménye részben a pandémiás időszak miatti lecsökkent közúti forgalommal indokolható. Kiemelendő, hogy a kerékpáros érintettségű balesetek száma az utóbbi néhány évben kismértékben csökkent, azonban továbbra is magas. Kiemelendő a gyalogos balesetek számának növekedése, amely szintén további beavatkozásokat tesz szükségessé.

102. ábra: Közúti baleseti mortalitás alakulás 2005-2020 között (Forrás: KSH)

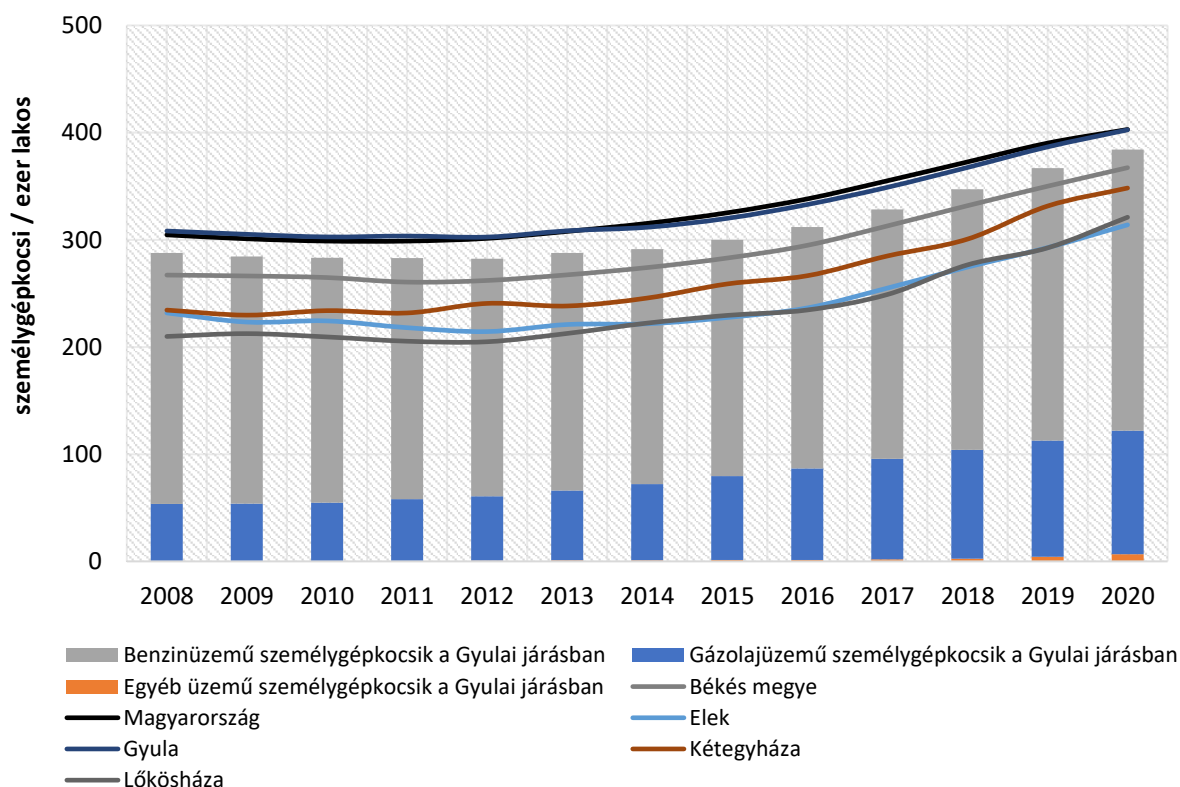
A következő ábra a 2011-2021 között bekövetkezett baleseteket mutatja területi bontásban a súlyosság függvényében. Az adatok alapján jól kirajzolódnak a város forgalmasabb útszakaszai, amelyek esetében fontos megemlíteni, hogy a halálos kimenetelű és a súlyos sérüléssel járó balesetek jellemzően itt koncentrálódnak. A vizsgált időszakban összesen 649 db sérüléssel járó közúti baleset történt, amely közül 14 db halálos, 221 db súlyos sérüléssel, 414 db pedig könnyű sérüléssel járó volt. A halálos balesetek 2,1%-os aránya sajnálatos, azonban országos viszonylatban kedvező adat, ellenben a súlyos sérüléssel járó balesetek 34%-os részaránya magasnak tekinthető.

103. ábra: Gyulai járásban és településein 2011-2021 között történt közúti balesetek területi eloszlása a súlyosság szerint (Forrás: Web-Bal adatbázis, térképi háttér: OpenStreetMap)

A közlekedési szokásokat jól jellemzi a **motorizációs fok** – vagyis az ezer lakosra vetített személygépkocsi száma – és annak alakulása, amelyet az alábbi ábra szemléltet. A járási szintű adatok kedvezőbbek az országos átlagnál (2020-ban 384 volt), azonban a megyei átlag felett található. A járáson belül jelentősebb eltérés van a települések közötti megoszlásban: míg Gyulán az országos átlaggal közel megegyező a motorizációs fok (2020-ban 403), addig a többi járási településen alacsonyabb értékek tapasztalhatóak: Elekeken 314, Kétegyházán 348, Lőkősházán 321. A motorizációs fok az utóbbi időszakban folyamatosan emelkedik, a növekedés pedig gyorsuló trendet mutat, aminek oka, hogy a lakosság szám folyamatos csökkenése mellett a járművek száma folyamatosan emelkedik.

Az alábbi ábra egyben a járművek hajtása szerinti bontásban is megmutatja a járási adatokat. Jól látható, hogy a növekvő járműszámok elsősorban a dízelüzemű járművek számára vezethető vissza, amelyeket jellemzően nyugati országokból használtan szereznek be. Az utóbbi időszakban megjelentek a tisztán elektromos és hibrid üzemű gépjárművek is, amelyek 2020-ban 2% körüli részarányt képviseltek.

7104. ábra: A motorizációs szint alakulása települési, járási, megyei és országos szinten (Forrás: KSH)

Az egyéni gépjárműhasználattal összefüggésben van a **taxiszolgáltatás**, amely a járási települések közül Gyulán található, ahol két cég (Vár Taxi és Gyula Taxi) nyújt szolgáltatást. Mindkét társaság esetében azonban lehetőség van vidéki fuvarok rendelésére is, így a járás többi településének taxiszolgáltatással való ellátottsága is megoldott. A taxik számára a Béke sugárúton található drosztok.

Közösségi autómegosztás (car-sharing) nem található a járásban, azonban a hazai ride-sharing rendszerekben a járást is érintő utazások előfordulnak.

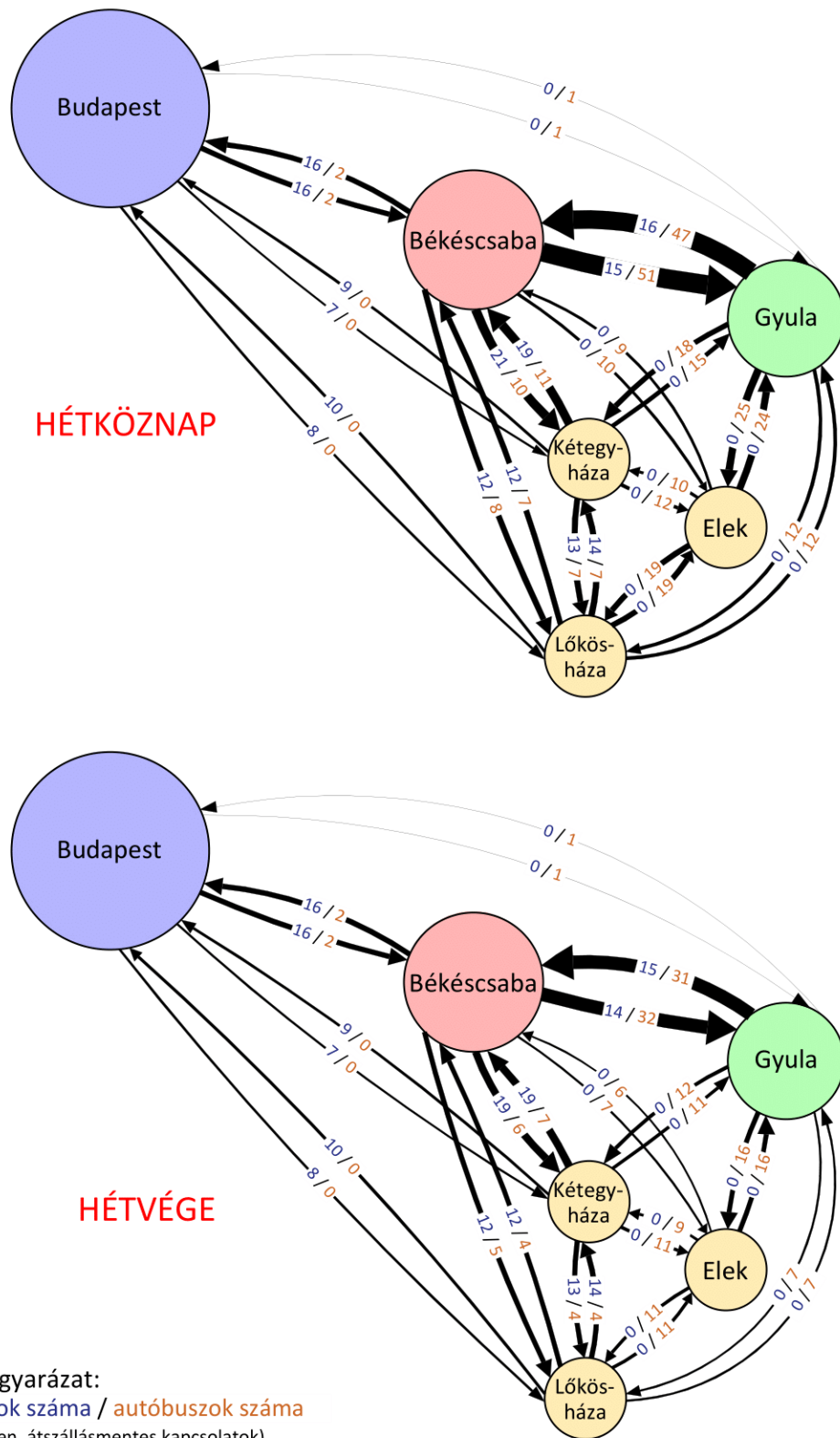
2.1.13.3. Közösségi közlekedés

A járás egyaránt rendelkezik kötöttpályás és közúti közösségi közlekedési hálózattal, amelyek közötti kapcsolat nem kellően kiaknázott, párhuzamosságok állnak fenn a járatok vonalvezetésében, hiányzik a menetrendi hangolás, valamint az egységes díjpolitika, tarifaközösség. Ennek megfelelően a két

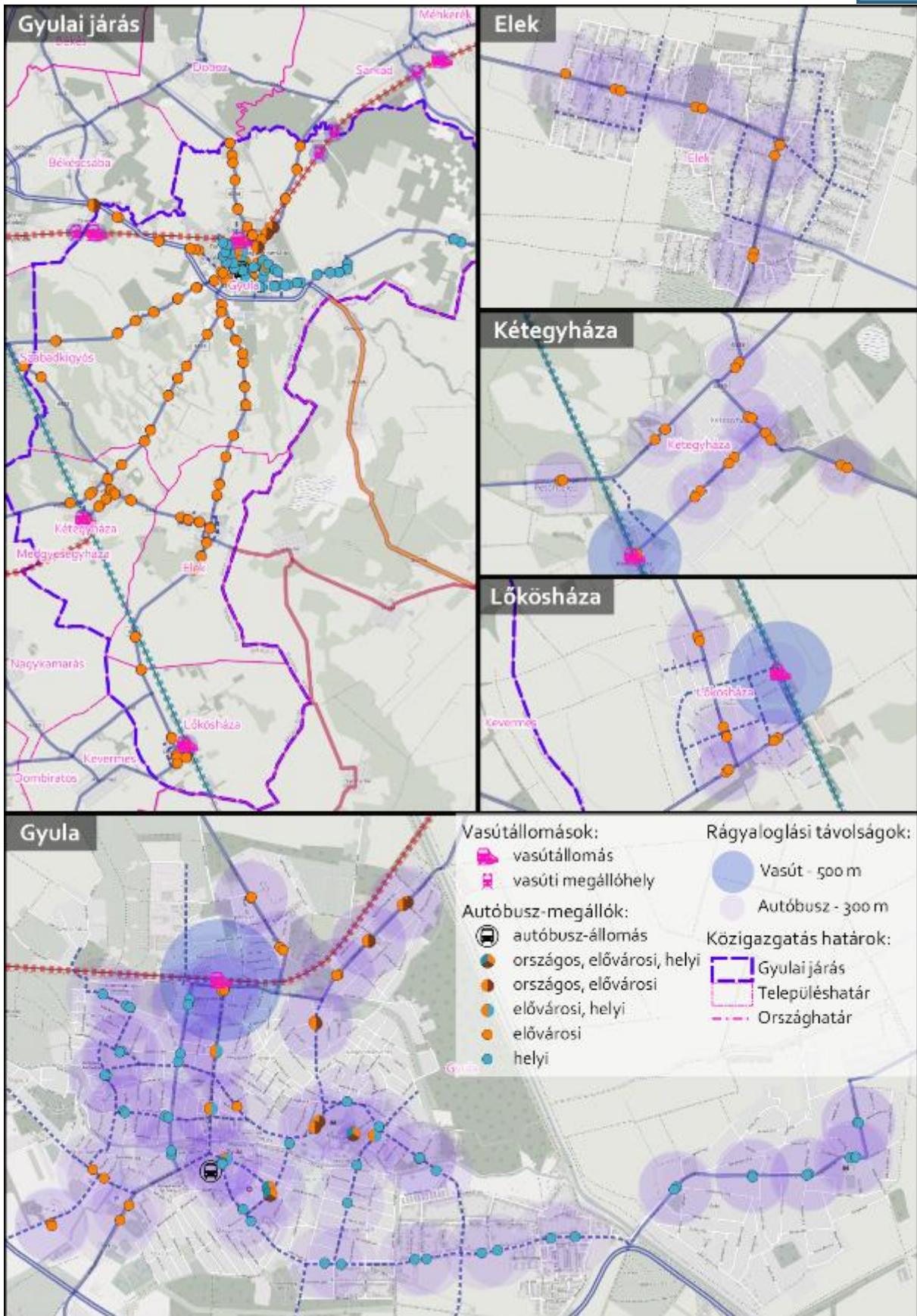
alágazat kombinációja, valamint a kettő közötti rugalmas választás feltételei nem adottak, amely kedvezőtlenül hat a felkínált szolgáltatás kihasználtságára. A járás közösségi közlekedési hálózatának szervezése három főbb utazási irányra épül: a Gyula-Békéscsaba közöttire, amely kiemelten fontos a megyei intézmények két város közötti megosztottsága miatt. Emellett megjelenik természetesen a járás további három településének a megyeszékhely Békéscsabával, valamint járásközpont Gyulával történő összekapcsolása. Előbbi egy észak-nyugat–dél-kelet irányú vasúti és közúti tengely, utóbbi egy dél-nyugat–észak-kelet irányú kizárólag közúti tengely. A járási települések közül kedvező fővárosi kapcsolattal Kétegyháza és Lőkösháza rendelkezik a kétóránként közlekedő nemzetközi vonatok miatt, Gyula az 1 db közvetlen autóbuszjáratot leszámítva csak békéscsabai átszállással érhető el, amelyet bizonyos mértékben kompenzál a vonatok hangolása, valamint Békéscsabán a vasútállomás és az autóbusz-állomás egymás melletti, intermodalitást biztosító elhelyezkedése.

A közösségi közlekedésben nincs egységes információs rendszer, amely megfelelően tudja biztosítani az alágazatok közötti átjárhatóságot. A vonatokat üzemeltető MÁV rendelkezik saját okostelefonos alkalmazással, amelyen keresztül elérhetőek az útvonaltervezés, a jegyvásárlás, a forgalmi változásokról való tájékoztatás stb. funkciók. A Volánbusznak nincs saját okostelefonos alkalmazása, a menetrendekről, hírekről csak a weboldalon keresztül lehetséges tájékozódni. A helyközi és helyi autóbuszos közlekedés esetében elérhető a mobiljegy, így az utazási okmány online, okostelefonos alkalmazás segítségével megvásárolható, a járművön elhelyezett QR-kód beolvasásával pedig érvényesíthető.

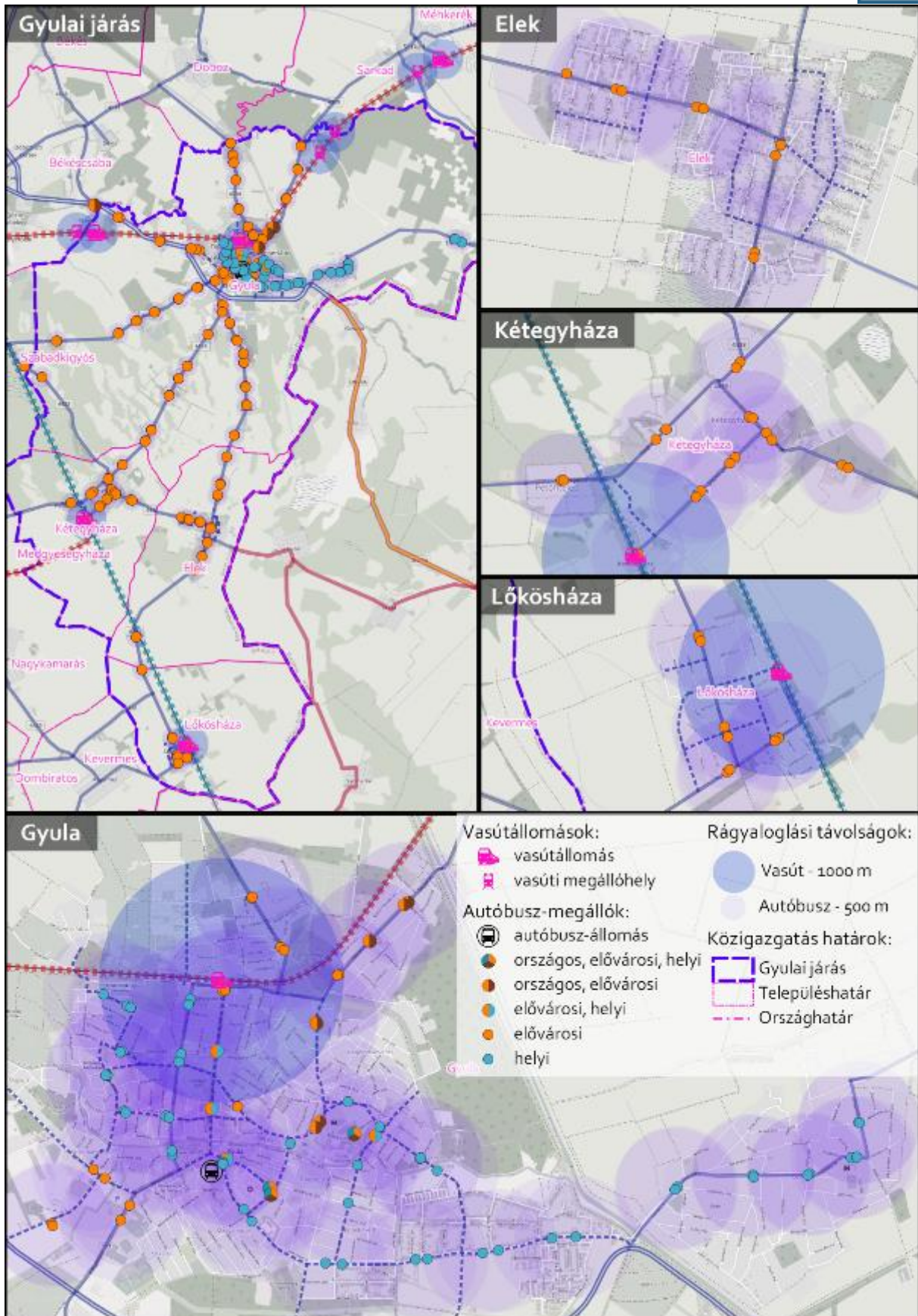

105. ábra: Közösségi közlekedés hétköznapi és hétvégi kínálati térképe (Forrás: MÁV, Volánbusz, saját szerkesztés)

106. ábra: Gyulai járásban a közösségi közlekedési megállók által kiszolgált szűkebb területek (Lila: vasút (500 m), kék: autóbusz (300 m) - saját szerkesztés, háttér openstreetmap)

107. ábra: Gyulai járásban a közösségi közlekedési megállók által kiszolgált tágabb területek (Lila: vasút (1000 m), kék: autóbusz (500 m) - saját szerkesztés, háttér openstreetmap)

A **vasúti közlekedést** két vasútvonal biztosítja. A 120-as sz. Szolnok-Békéscsaba-Lőkösháza vasútvonal Békéscsaba és országhatár közötti szakasza egyvágányú, villamosított, 210 kN tengelyterhelésű pályával rendelkezik, amelyen 100 km/h a legnagyobb engedélyezett sebesség, azonban számos helyen található lassújel. A vasútvonalon önműködő térközbiztosító berendezések találhatóak. A vasútvonal hamarosan induló kétvágányúsítása során a pálya tengelyterhelése 225 kN-ra, az engedélyezett sebesség 160 km/h-ra emelkedik, valamint ez utóbbi biztosító ETCS L2 vonatbefolyásoló rendszer is kiépül, továbbá korszerűsítik az állomásokat és környezetüket. A vasútvonalon ütemes menetrend szerint közlekednek a vonatok, amelyek jellemzően kétóránként biztosítanak kapcsolatot Békéscsaba és Budapest, illetve Románia irányába. Kétegyháza állomáson csatlakozik be a 121-es sz. Békéscsaba-Kétegyháza-Mezőhegyes-Újszeged vasútvonal, amely miatt a Békéscsaba-Kétegyháza szakaszon órás ütem alakul ki. A 120. sz. vasútvonalon a nemzetközi forgalomban nemzetközi ülő- és fekvőhelyes kocsik, a belföldi forgalomban (amely Lőkösházán kerül stokkozásra) jellemzően halberstadti és többcélú teres IC+ kocsik közlekednek. A nemzetközi és belföldi IC besorolású vasúti kocsik légkondicionáló vagy légtisztító berendezéssel felszereltek, a többcélú teres IC-kocsik által biztosított a mozgáskorlátozottak utazása, azonban ehhez állomáson is rendelkezésre kell állnia emelőberendezésnek. A 121. sz. vasútvonalon Bzmot motorvonatok és Bzx mellékkocsik teljesítenek szolgálatot a MÁV üzemeltetésében. Egyes motorvonatok légkondicionáló berendezéssel felszereltek, az akadálymentes utazás nem biztosított. A vasútvonalon a teherszállítás jelentős volument képvisel. A vasútvonalon az alábbi állomások találhatóak a járáson belül:

- Kétegyháza állomás: személy- és teherforgalmat egyaránt kiszolgáló elágazó állomás. Automatikus működtetésű hangos utastájékoztató rendszer üzemel. Az állomás peronjai alacsony magasságúak, emelőgép nincs rendszeresítve. A település lakott területének dél-nyugati határán helyezkedik el, amely a gyalogos megközelítés szempontjából a település területének csak a nagyjából harmadát fedi le. A kerékpáros megközelítése kedvező, azonban hiányzik a minőségi B+R tároló;
- Lőkösháza állomás: személy- és teherforgalmat egyaránt kiszolgáló határállomás. Automatikus működtetésű hangos utastájékoztató rendszer üzemel. Az állomáson a peronok magassága alacsony, azonban emelőgép található, amellyel az itt rendszeresített IC-kocsik többségébe lehetséges a feljutás. A település lakott területének keleti határán helyezkedik el középtájt, így kedvezően elérhető gyalogosan a település nagy részéről. A kerékpáros megközelítése szintén kedvező, a meglévő B+R leromlott állapotú.

A 135-ös sz. Szeged-Békéscsaba-Kötegyán vasútvonal egyvágányú, nem villamosított, a járásban 175 kN tengelyterhelésű pályával rendelkezik, a pálya 80 km/h-ra engedélyezett sebességű, azonban számos szakaszon 30-70 km/h-ás lassújelek találhatóak. A vonalon órás-kétórás ütem szerint közlekednek a vonatok, amelyek egyik végállomása Békéscsaba, a másik irányban váltakozóan Kötegyánig, Vésztőig, Gyomáig vagy Nagyszalontáig közlekednek. A vonalon Bzmot motorvonatok és Bzx mellékkocsik teljesítenek szolgálatot a MÁV üzemeltetésében. Egyes motorvonatok légkondicionáló berendezéssel felszereltek. Az akadálymentes utazás sem az itt közlekedő járművek kialakítása, sem az állomási infrastruktúra szempontjából nem biztosított. A vonalon nincs térközbiztosítás, állomástávú közlekedés van érvényben, az állomásokon helyi állítású váltók találhatóak. A vasútvonalon a teherszállítás alacsony volumenű. A vasútvonalon az alábbi állomások és megállóhelyek találhatóak a járáson belül:

- Bicere állomás: a személyvonatok csak kisméretű áll meg, a sűrűn lakott területektől távol helyezkedik el, kisszámú tanya kiszolgálását látja el;

- Gyula állomás: elsősorban személyforgalmat lát el, teherforgalma minimális. Hangos utastájékoztató üzemel, amely a forgalmi irodából való élőszavas utastájékoztató révén valósul meg. A vasútállomáson jegykiadó automata és E-Ticket kioszk üzemel. A peronok nem közelíthetők meg akadálymentesen, mozgáskorlátozott emelő sem található. A város északi részén helyezkedik el, a történelmi városmagtól 1,5 km körüli távolságra, amely jelentős rágyaloglást jelent, így az autóbuzsos közlekedéssel nem tud kellően konkurálni.
- Gyulai városerdő megállóhely: ideiglenesen használt megállóhely, amelyen csak áprilistól októberig terjedő időszakban állnak meg a vonatok, elsősorban üdülő, turisztikai forgalmat lát el.
- József Szanatórium megállóhely: közigazgatásilag Sarkadon található, azonban az általa kiszolgált Tüdőkórház Gyulához tartozik.

A **helyközi autóbuzsos közlekedés** elsősorban az elővárosi helyközi szegmensre fókuszál, a járást kis számban érintik országos viszonylatok. A buszok menetrendje a keresleti igényekhez igazodóan került kialakításra, nem található ütemes menetrend, valamint az autóbuzsok vasúti hangolása sem biztosított. A viszonylatok a településeket kellő mértékben feltárják, az általuk biztosított lefedettség magas, a megállóhelyekre való rágyaloglási távolságok kedvezőek. Az autóbuzsok három fő tengely mentén közlekednek a járáson belül: a Békéscsaba-Gyula között közlekedő viszonylatok nagy járatsűrűséggel közlekednek, mindkét városban feltárják az intézményi, igazgatási központot, amely miatt az autóbuzsok a vasútnál vonzóbb szolgáltatást biztosítanak. A további két fő irány a járás településeinek összekapcsolása Békéscsabával, illetve Gyulával. Előbbi esetében a párhuzamos vasúti kapcsolat megléte miatt kisebb napi járatszámok vannak, utóbbi esetében a kizárólagos vasúti kapcsolat miatt az autóbuzsok napi indításszáma magasabb.

Az autóbuzsokat a Volánbusz Zrt. üzemelteti, a járműállomás heterogén, számos járműtípus megtalálható a járásban közlekedő viszonylatokon. A menetrendszerinti forgalomba kiadott buszok között megtalálhatóak még a magaspadlós, nem klimatizált Ikarus C56 típus, amelyek életkora meghaladja a 20 évet. Helyüket jellemzően a Credo buszgyártó különféle típusai, a szintén magas életkorú BC12 és EC12 típusok, valamint a fiatal(abb) Inovell és Econell típusok veszik át. A járást érintő járatokon megtalálhatóak továbbá az MAN, a Setra, a Volvo, a Mercedes járműgyártók különféle típusai. A távolsági helyközi buszok – a kialakításukból adódóan – nem akadálymentesek, az elővárosi helyközi buszok között azonban egyre nagyobb arányban találhatóak low-entry kialakítású buszok. Az alacsonypadló arány növekedésével a klímával felszerelt buszok aránya is nő. A buszok egy része vizuális és/vagy hangos utastájékoztatóval felszerelt.

A helyközi buszok megállóhelyei statikus utastájékoztató rendszerrel felszereltek, dinamikus audiovizuális utastájékoztató csak Gyula, autóbuzs-állomáson található. A forgalmasabb megállóhelyek jellemzően minden településen felszereltek esőbeállóval. A megállóhelyek állapota változó képet mutat, számos esetben annak minősége leromlott, az akadálymentesség feltételei nem biztosítottak.

A járás településeinek helyi közösségi közlekedési igényeit elsősorban a helyközi viszonylatok szolgálják ki, egyedül Gyulán található **helyi** közlekedési szolgáltatás. A szolgáltatást a Volánbusz Zrt. biztosítja az önkormányzat megrendelése alapján, két darab csuklós, alacsonypadlós, légkondicionált Mercedes-Benz Conecto járművel. A városban két viszonylat található, amelyek a helyközi közlekedés által nem kiszolgált észak-nyugati és keleti területek közösségi közlekedési hálózatba való bekapcsolását biztosítják, azonban mindkét viszonylat több eltérő útvonallal és megállókiosztással is rendelkezik, ami miatt a hálózat nehezen memorizálható. A 4-es viszonylat alapütem szerint óránként, csúcsidőszakban félóránként közlekedik. Az 5-ös viszonylat ennél ritkábban 1,5-2 óránként közlekedik.

A helyi közlekedés által érintett megállóhelyek mindegyik rendelkezik statikus utastájékoztatóval. A Kossuth tér megállóban dinamikus utastájékoztató kijelzők is találhatóak. A komfort emelése érdekében egyre nagyobb számban, azonban továbbra sem teljes körűen, a megállóhelyek (legalább az egyik a megállópár közül) fel vannak szerelve esőbeállóval. A megállók többsége esetében biztosított az akadálymentes megközelítés.

A helyi és helyközi viszonylatok kiszolgálásához használt buszokat a Volánbusz Zrt. tbk. a gyulai járműfenntartási **telephelyen** tartja karban, de a hosszabb viszonylatok esetében további telephelyek is részt vesznek az üzemeltetésben. A gyulai telephelyet 2020-ban érintette a társaság telephely racionalizálási programja, amely következtében a járműfenntartási tevékenység megszűnt, kizárólag tárolási, őrzésvédelmi, üzemanyagvételezési és mosási funkciók maradtak meg.

A helyi közlekedést kiegészíti a több iskola által is működtetett iskolabusz-hálózat, amelyek a gyerekek tanítás kezdetére való összegyűjtését, majd az azt követő elszállítását is végzi. A járatok szükségességét a helyi közlekedés hiányosságai, valamint a rosszul kiszolgált tanyavilági területek egyaránt indokolják. Az **iskolabuszok** magas kihasználtsággal közlekednek.

2.1.13.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros hálózatot jellemzően alap- és főhálózatra bontjuk. Az alaphálózatba tartozik minden kerékpárosok elől el nem zárt útszakasz. A főhálózat pedig olyan infrastrukturális létesítményekkel kijelölt útszakaszok, ahol a kerékpárosok a számukra kijelölt helyen, megfelelő biztonsággal tudnak közlekedni. Az **alaphálózat** jól kerékpározhatóságához elsősorban megfelelő útburkolat, alacsony engedélyezett sebesség és/vagy alacsony gépjárműforgalom szükséges. A járás szilárd burkolattal ellátott útjai általánosságban emiatt jól kerékpározhatóak, valamint a járás domborzati viszonyai is kedvezőek a kerékpárosok szempontjából.

Az alaphálózat mellett a gyors, megállásmentes és kényelmes haladást biztosító **főhálózat** az utóbbi években folyamatosan bővült, azonban nem teljes mértékűen kiépített, településenként változó képet mutat. Gyulán kiépült egy kelet-nyugati irányú főhálózati elem, amely közvetlen eljutást biztosít Békéscsaba és a Fehér-Körös között, érintve a gyulai városmagot. Az északi irányba vezető összekötő utak (4219. és 4234. j.) mentén szintén rendelkezésre áll a kerékpáros infrastruktúra, azonban a belvárosi összeköttetés nem valósult még meg. A kerékpáros létesítmények jellemzően önálló vagy a gyalogosokkal közös létesítmények, kerékpársáv csak a Semmelweis utca-Szent László utca útvonalon található. Gyulán kis területi lefedettséggel találhatóak sebességcsökkentett zónák, amelyek szintén kedvezőek a kerékpáros közlekedés szempontjából. Elek esetében a Lőkősházi út és Kétegyházi út mentén áll rendelkezésre önálló kerékpárút, míg Kétegyháza nemrég került kialakításra szintén önálló kerékpárút a Toldi utca-Gyulai út útvonalon. Lőkősháza kerékpáros létesítmény nem található. A járás esetében a kerékpározás szempontjából kritikusabb a településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmények hiánya, amely ellenére az összekötő utakon gyakran tekernek kerékpárosok.

A kerékpározás volumene a településeken rendkívül magas, országos viszonylatban is kiemelkedő. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján ez az arány 48%-os Gyulán, ami azóta kismértékben változhatott. Az „Így bringázik Magyarország” 2020-as kiadvány alapján a Dél-Alföldön a lakosság 35%-a számára az elsődleges közlekedési eszköz a kerékpár.

A **kerékpártárolási** lehetőségek szűkösek, a meglévő tárolók jellemzően nem elégítik a kényelmes használat szempontjából velük szemben támasztott követelményeket. A minőségi tárolók leginkább a

vasúti és autóbuszos közlekedés megállóhelyeinél, valamint a nagyobb intézményeknél és szolgáltatóknál hiányoznak.

A **kerékpárok szállítása** a vasúti járműveken engedélyezett mindkét vasútvonalon, vonatonként átlagosan 2-8 db szállítása lehetséges.

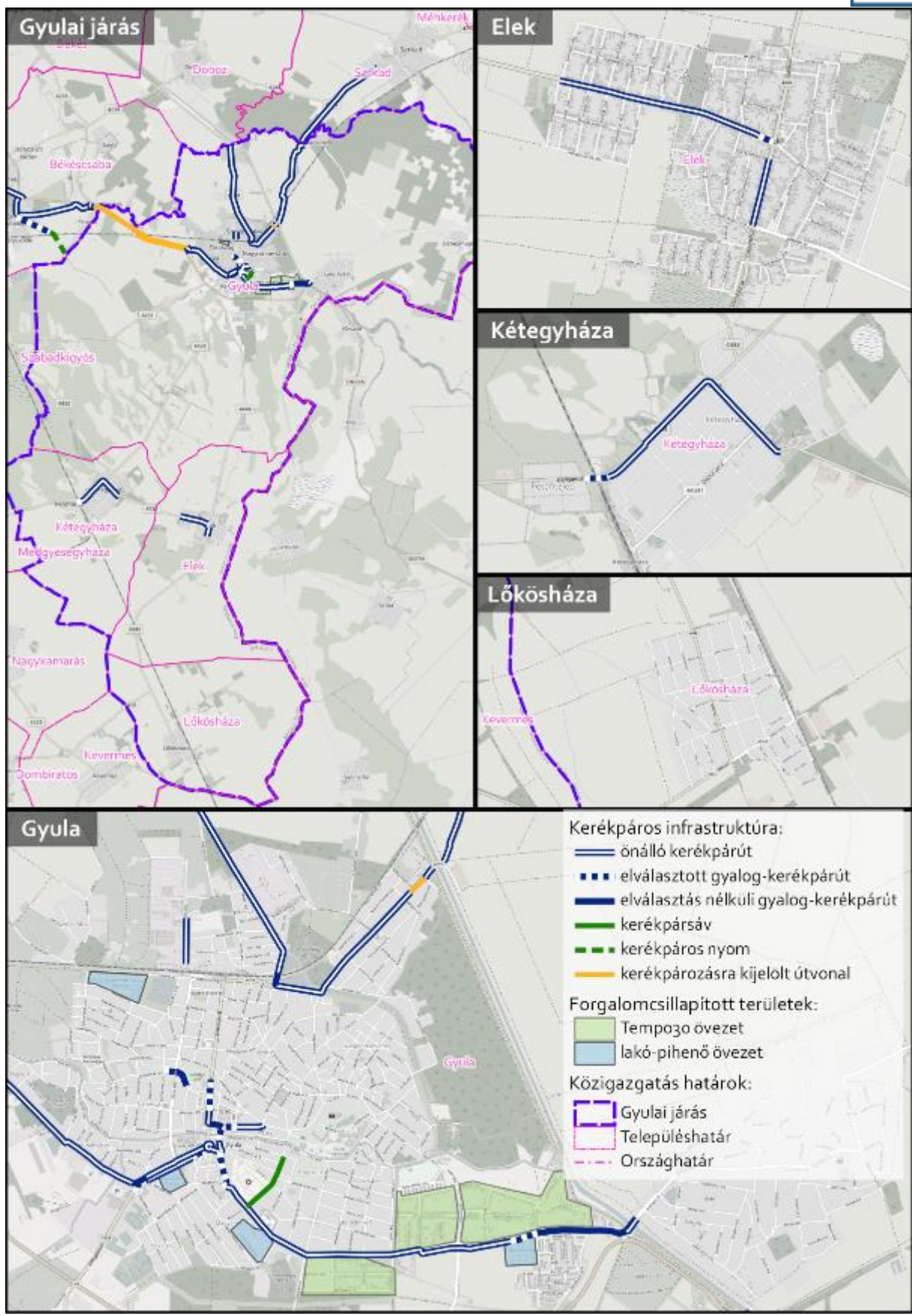
Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer nem található a járás egyik településén sem, továbbá az itthon egyre népszerűbb és egyre több városban elérhető mikromobilitási megosztó szolgáltatók sem áll rendelkezésre.

Gyalogos közlekedés

A gyalogos közlekedés létesítményeit jellemzően a települési gyűjtő- és főúthálózat mentén kell kialakítani, az alacsonyabb rendű utcák többségében az ott megjelenő forgalomnagyságok mellett a vegyes használatú úttest megfelelő biztonságú. A szükséges helyszíneken járda vagy gyalogút jellemzően rendelkezésre áll, akadnak azonban hiányzó szakaszok. A járdák minősége és szélessége változó képet mutat településenként és útszakaszonként. Az infrastruktúra jellemzően nem tekinthető akadálymentesnek.

Összességében a gyalogos vonalas létesítmények megfelelő szolgáltatási színvonalat adnak, problémát csak egyes csomópontokban, buszmegállók környezetében a kijelölt gyalogos-átkelőhelyek hiánya, valamint a meglévők biztonsági szintje jelent.

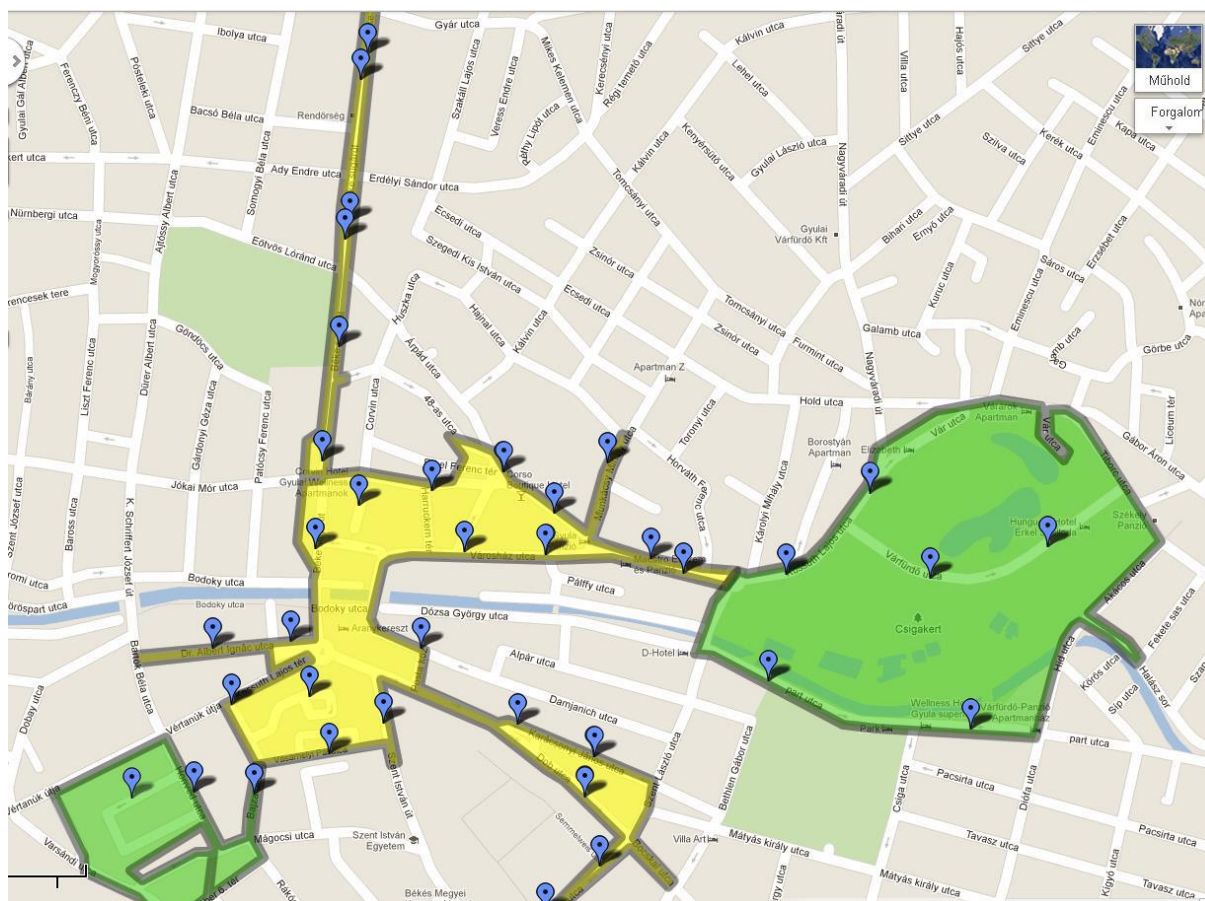
108. ábra: A járás és településeinek kerékpárforgalmi hálózata (Forrás: saját szerkesztés)

2.1.13.5. Parkolás

A parkolás nem tartozik a járás jelentősebb közlekedési problémái közé, parkolási probléma csak Gyulán figyelhető meg. A járás többi településén számos, kisszámú kiépített várakozóhely található az intézmények, üzletek, szolgáltatások környezetében, amelyek képesek a felmerülő igényeket kielégíteni. A várakozóhelyek burkolati állapota változó képet mutat. A települések vasútállomásai környezetében a várakozás biztosított, rendezett kiépítésű P+R parkoló azonban nem található.

Gyulán a várakozással összefüggő közlekedési problémák elsősorban a turisztikai, intézményi és kereskedelmi forgalomhoz kapcsolódnak, így elsősorban a belvárosi területeket érinti, különös tekintettel a fürdő, a piac, valamint a kórház környezetére. A probléma mérséklése érdekében 2002 óta díjfizetős a parkolás. A fizetős övezet két területre van bontva, az I. zónában mindennap, a II. zónában csak munkanapokon 8 és 18 óra között díjköteles a várakozás. A két zónában egységesen 250 Ft/óra díjszabás érvényes. Jelenlegi összesen 1415 db fizetős várakozóhely van, amelyet 41 db automata szolgál ki. Az automatákon kívül lehetőség van mobilfizetésre is SMS vagy okostelefonos alkalmazás segítségével a parkolási díj rendezésekor. A fizetős zónában a várakozóhelyek jellemzően megfelelően kiépítettek, azonban azon kívül számos intézmény, kereskedelmi egység mellett rendezetlen parkolási viszonyok vannak, a járművek az útpadkán várakoznak.

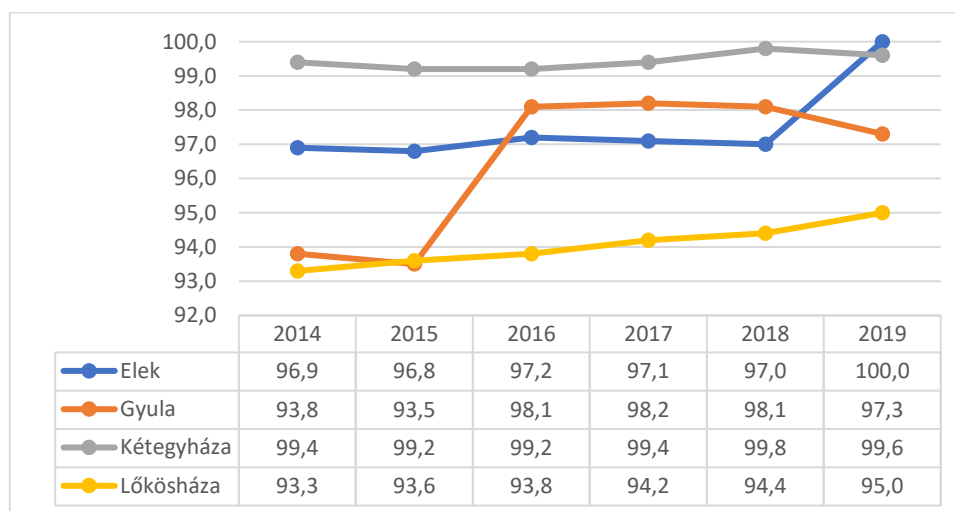

109. ábra: Gyula fizetős várakozási övezeti, valamint a parkolóautomaták elhelyezkedése (Forrás: Gyula Parkolófejlesztési tanulmánya, 2018)

2.1.14. Közművesítés

2.1.14.1. Víziközművek

A Gyulai járás területén 2 szolgáltató látja el az ivóvíz ellátási, csatornázási és a szennyvízkezelési feladatokat: Gyulán a Gyulai Közülemi Nonprofit Kft., míg Elek, Kétegyháza és Lőkösháza területén az ALFÖLDVÍZ Zrt. A járás településein a vízhálózatba kötött lakások aránya az elmúlt években emelkedett, de tulajdonképpen minden esetben közel 100 %-os volt. 2019-ben a vízhálózatba nem kapcsolt lakások számát tekintve Elek esetében 0 db, Gyulán 389 db, Kétegyházán 7 db, míg Lőkösházán 41 db ilyen lakás volt.

110. ábra: Vízhálózatba kötött lakások aránya (%) 2014-2019 Forrás: TeIR

Gyula

A város ivóvízzel való ellátása mélyfúrású kutakból biztosított. A napi ivóvíz-felhasználás nyáron átlagosan 5 500 m³-re tehető, ezért a korábbi városon belüli mélyfúrású kutak helyett (melyek jóval nagyobb kapacitással termeltek, ezek jól le vannak zárva, és bármikor újra megnyithatóak) a Maros-hordalékkúp térségében lévő két vízbázist – az Elek-északi és Elek-déli kútcsoportot – használják²³.

A kutak folyamatosan üzemelnek, működtetésük távvezérléssel történik. A kitermelt víz távvezetéken keresztül jut el a II. számú Vízmű telepre, ahol 4 db 1000 m³-es tározó található. A víz továbbítását, valamint a szükséges nyomást centrifugálszivattyúk biztosítják. Az ivóvíz tisztítására is itt kerül sor, mivel vas- és mangántartalma határérték fölötti.

A KÖVIZIG a sérülékeny vízbázisok védelme kapcsán a 2015-ig megvalósult fejlesztésekről a következőket írja: „A Gyula-Elek Ivóvíz Minőség Javító Program során két új víztermelő telep (Elek-Dél II. és Elek-Dél III. összesen 6 db kút) létesült és a tartalék víztermelő telepen 1 db melléfúrásos kútfelújítás valósult meg. Távvezeték építésre volt szükség az új kútcsoportok bekötéséhez (hossza: 0,9 km, átmérője: 300 mm), illetve a Gyula-Szent Benedek városrész ellátásához (hossza: 6,0 km, átmérője: 90 mm), valamint az Elek-Észak víztermelő telep üzembiztonságot növelő bekötéséhez (hossza: 5,8 km,

²³ Gyula Közülemi NKft. (<https://www.gyulaikozuzem.hu/V%C3%ADzell%C3%A1t%C3%A1s-m274>)

átmérője: 300 mm). A kitermelt víz kezelésére arzén és ammónia mentesítő technológia (törésponti klórozás, flokulációs technológia) került kiépítésre Gyula és Elek városokban.”²⁴

A Gyulán lévő 1000 m³ -es- és az Óváriban található 300 m³ -es víztorony feladata egyrészt a nyomás biztosítása, másrészt a csúcsidőkben szükséges vízigény kielégítése. Mivel a város vízellátórendszere a korábbi évtizedek lényegesen magasabb vízigényére – 13.000 - 17.000 m³/nap - épült ki, a hálózat túlméretezett, kihasználtsága nem megfelelő, ami vízminőségi problémákat okozhat.

A város ivóvízhálózata 22 km nyersvízvezetékéből, 205 km elosztóvezetékéből és 148 km bekötővezetékéből áll. A városi elosztóhálózat több mint fele – 146 km – azbesztcement-vezeték, melynek kora zömében 40–50 év. Ezek a vezetékek elöregedtek, falvastagságuk, szilárdságuk csökkent.

A hálózat szakaszonkénti cseréje, tisztítása folyamatosan zajlik, nemrégiben fejeződött be az Óvári városrész fejlesztése, valamint 2021 folyamán mintegy 220 km vízvezeték tisztítását tervezték. A víziközmű leghatékonyabb cseréje a teljes útfelújítások alkalmával történik. A teljes cserék csak pár száz méter hosszúak, így összességében kevésnek tűnhet, azonban a hibaforrások száma csökken.

Gyula termásvíz kincsének köszönhetően is kiemelkedő szereplő a térségben, melynek hasznosítása jelentős múltra tekint vissza. A Várfürdőt a Gyulai Várfürdő Fürdő- és Gyógyszolgáltató Kft. jelenleg 7 db hévízkúttal (2017-ben újabb kúttal bővült) üzemelteti²⁵. Az elmúlt években a látogatószám fokozatosan emelkedett (2014-ben 519 ezer fő, 2019-ben 612 ezer fő), amit ugyan az azóta bekövetkezett pandémia visszavetett, ugyanakkor jelentős kapacitásbővítési fejlesztésekre nyertek támogatást, amelyek várhatóan 2023-ra valósulnak meg²⁶.

Elek, Kétegyháza, Lőkősháza

Elek ivóvíz ellátása saját vízbázisából történik. A DK-Alföld térségében 2015. évben megvalósult Ivóvízminőség-javító Program (IMJP) (KEOP-1.3.0/09-11 számú projekt). A program során vízbeszerzési oldalról új vízkészletek feltárása, új víztermelő telepek (pl.: Kunágota regionális víztermelő telepe) és a meglévőknél további kútcsoportok létesítése (pl.: Lőkősháza-Kevermes víztermelő telep 7. és 8. kútcsoportja), illetve melléfúrásos kútfelújítások történtek (pl.: Elek-Észak víztermelő telep).

A KÖVIZIG szerint a modellezések alapján Elek, Lőkősháza települési vízművei nem minősülnek sérülékenynek a jelenlegi kitermelés mértéke alapján. A Lőkősháza-Kevermes regionális vízbázis a hordalékkúp, valamint a Közép Békési Regionális Vízmű rendszer legnagyobb kapacitású víztermelő telepe, mely Lőkősháza és Kevermes külterületén található.

²⁴ Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság honlapja (<http://www.kovizig.hu/03-vizgazdalkodas/02-felszin-alatti-vizek/02-vizbazisvedelmunk/vizbazisvedelmunk.php>)

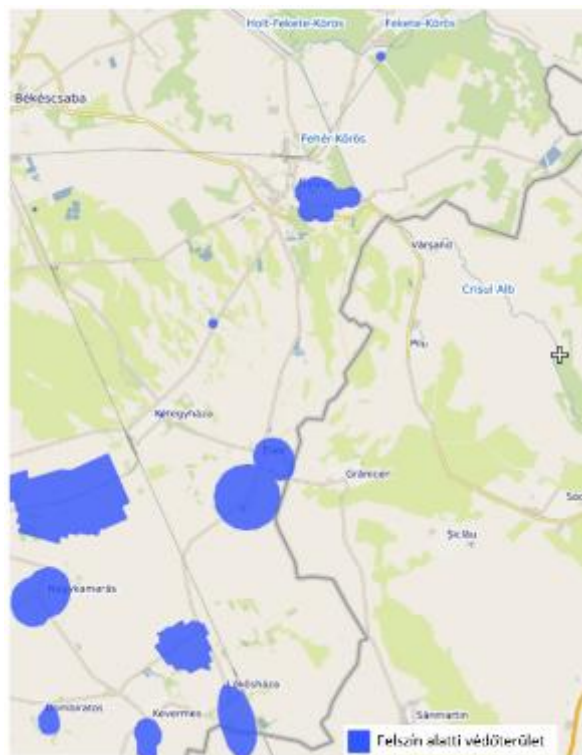
²⁵ MBFSz OGRE (<https://map.mbfisz.gov.hu/ogre/>)

²⁶ Gyula Város Desztinációfejlesztési Stratégiája 2021–2025

A fejlesztések lehetővé tették az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet által előírt vízminőségi követelmények teljesítését. A kiépített vízkezelési technológiában ammóniummentesítés (biológiai: légoxidáció-spontán ammóniamentesítés- vas-mangán szűrés, vagy kémiai: törésponti klórozás- vas mangán szűrés- aktív szén szűrés) és arzén eltávolítás (előoxidáció- flokuláló szer adagolás- vas- mangán szűrés- törésponti klórozás- aktív szén szűrés, vagy vas-mangán szűrés- törésponti klórozás- adszorpciós szűrés- aktív szén szűrés) került kiépítésre.

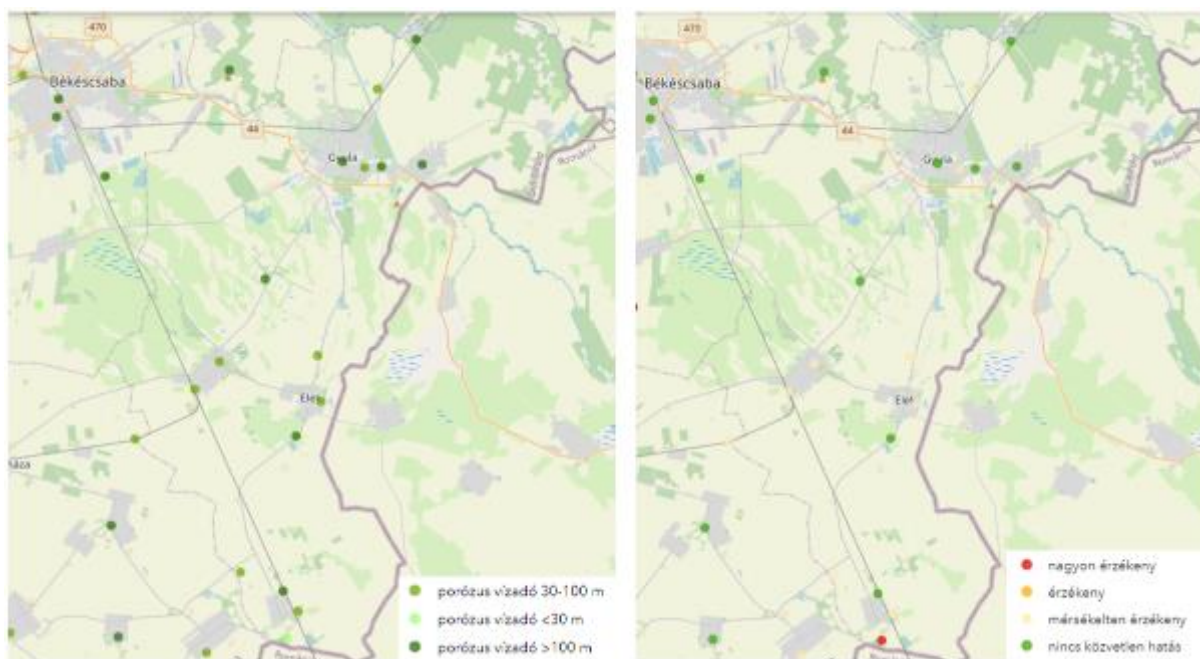
DK-Alföld térségében megvalósult IMJP összességében eredményesnek tekinthető. Azonban az üzemeltetési tapasztalatok alapján, a program végrehajtása során kialakított ivóvízellátást biztosító művek és a kiépített technológiák rendszerének gazdaságos üzemeltetése, továbbá az üzembiztonság növelése érdekében további fejlesztések végrehajtása szükséges.

A klímaváltozás szempontjából vizsgálva a járás területén található vízbázisok üledékes kőzetekben helyezkednek el, így többségében alacsony vagy mérsékelt érzékenyek tekinthetők, kivéve a lőkősházi vízbázist, amelyet nagyon érzékeny kategóriába került besorolásra. A kategorizálást a jelenlegi klímaadatok, az ivóvízbázisok érzékenysége és a települések alkalmazkodó-képességét jellemző paraméterek felhasználásával készült.

111. ábra Felszín alatti vízbázis védőterületek Gyula Járás és környezetében (Forrás:

<http://web.okir.hu/map/?config=BASE&lang=hu>)

112. ábra Vízbázisok klíma-érzékenységi kategóriái és klímaérzékenységük mértéke.

Forrás: MBFSz NATÉR (<https://map.mbfisz.gov.hu/nater/>)

A Maros hordalékkúp víztesten engedélyezett mintegy 45000 m³/nap vízkivételének túlnyomó része (94 %) ivóvíz beszerzési célú vízhasználat. E jelentős, elsődleges prioritást élvező vízigénybevétel egy része átcsoportosításának alternatívája lehet, egy korábbi tanulmányban már részletesen megtervezésre került határon átnyúló vízátvétel. Az elképzelések szerint az Alföldvíz Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt. regionális vízműve (BMRV) és az S.C. Comandepa Arad SA Aradi víztermelő telepe összekapcsolásával jelentősen megnövekedhet az ivóvízellátás üzembiztonsága, további lehetőség nyílna újabb DK-Alföldi települések – vízkezelési technológia alkalmazása nélküli – egészséges ivóvízzel való ellátására. A fenti céloknál azonban hidrogeológiai értelemben jelentősebb pozitív hatás (talajvízszint, rétegvizek nyomásszintje) mutatkozhatna az egész víztestet érintően, mivel a vízkitermelés koncentráltasága jelentősen csökkenthető lenne²⁷.

113. ábra Kétegyháza, Elek és Lőkősháza víziközmű ellátása
(forrás: KÖVIZIG)

Víziközművek energiahatékonysági fejlesztési pályázat megvalósítását tervezték 2019-2021-ben – turbófűvő berendezés beszerzése és beüzemelése tárgyban, valamint TOP-os keretből 2020-2021 folyamán a csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztésének II. ütemét tervezték.

A településekre vonatkozó ivóvíz fogyasztással kapcsolatos legfontosabb adatok az alábbiak:

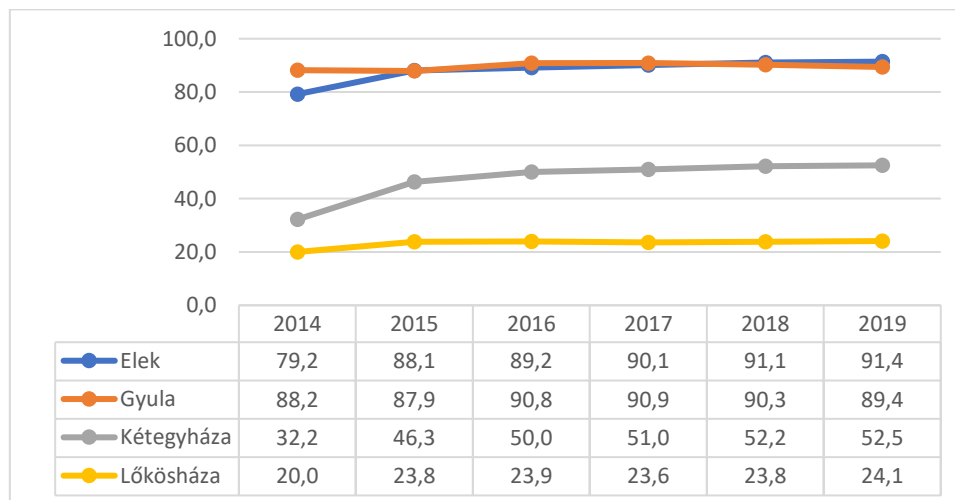
- Elek helyi vízbázisból fedezi ivóvízszükségletét, évi átlagosan 321 ezer m³-t, amelyből a hálózati veszteség 50% (160 ezer m³). Vízvezeték hálózatának hossza 37,1 km.
- Kétegyháza a Békés Megyei Regionális Vízműrendszeren át kapcsolódik a vízvezeték hálózatra, melynek a településre vonatkozó hossza 38,9 km. Az évi átvett vízmennyiség 193 ezer m³, a hálózati veszteség ez esetben közel 30%-os.
- Lőkősháza szintén a Békés Megyei Regionális Vízműrendszeren át kapcsolódik a vízvezeték hálózathoz, melynek a településhez tartozó hossza 24,4 km. Az évi átvett vízmennyiség 87,13 ezer m³, a hálózati veszteség jelen esetben közel 34,5%-os.²⁸

²⁷ Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság honlapja (<http://www.kovizig.hu/03-vizgazdalkodas/02-felszin-alatti-vizek/02-vizbazisvedelmunk/vizbazisvedelmunk.php>)

²⁸ ALFÖLDVÍZ Zrt. honlapja (<https://www.alfoldviz.hu/media/docs/3.pdf>. Letöltve:2022.01.15)

2.1.14.2. Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

A Gyulai járás települései saját szennyvíztisztító telepekkel rendelkeznek, melyek részletesen a következő fejezetben kerülnek bemutatásra. A szennyvíz közmű és a csapadékvíz elvezetés a településeken elválasztott rendszerű és településenként erősen eltérő a kiépítettség mértéke.

114. ábra A közcsontra hálózatra bekötött lakások aránya (%) 2014-2019 Forrás: TeIR

Gyula szennyvízelvezető hálózatának kiépítettsége magas, a Városerdő, Dénesmajor és Szent-Benedek városrészek kivételével a közműves ivóvízellátással rendelkező területeken a hálózat teljesen kiépült. A nem csatornázott területekről szippantós gépjárművel szállítják el az ingatlanokon összegyűjtött szennyvizet, azonban a szolgáltatási adatokból látszik, hogy a házaknál lévő szennyvízgyűjtők jellemzően nem vízzáróak. A szennyvízelvezető hálózata 137,7 km gravitációs gerincvezetékéből, 72 km bekötővezetékéből és 26,6 km nyomóvezetékéből áll. A szennyvízcsatorna hálózatra kötött lakások aránya a legfrissebb adatok szerint 94 %, ugyanakkor a vezetékhalózatból 34 km azbesztcement, melynek kora bőven húsz év feletti, kb. 16 km vezeték kora meghaladja a 35 évet. A régi építésű vezetékeknel gyakran nem biztosított a vízzáróság, a vezetékekbe a csőkötéseknel benőnek a fák gyökerei, melyek dugulást okoznak. Súlyos probléma még, hogy csapadékos időben a csapadékvíz bejut a rendszerbe, és többlet üzemeltetési költséget okoz. A 25 szennyvízátelő telepen, valamint a gerincvezetéken lévő aknák betonja sok helyen korrodálódott, felújításuk időszerű²⁹.

A tisztító telepen kétlépcsős eleveniszapos biológiai tisztítást alkalmaznak, a lakossági szennyvizet tisztítás után a Kétegyházi felfogócsatornába továbbítják, amelynek kezelője a KÖVIZIG. Évente két alkalommal a bebocsátási pont alatti és feletti mintából laboratóriumi vizsgálattal igazolja az üzemeltető a befogadó vízminőségét. A befogadó műszaki állapotáért a KÖVIZIG felel, a telep okozta többletfenntartási költségeket az üzemeltető megtéríti. A szennyvíztelepen problémát okozhat egy esetleges hosszabb áramszünet, mely esetén nincs alternatív áramforrás, így nagyobb intenzitású csapadék esetén a rendszer túltelítődhet. A telep kapacitása 10.550 m³/nap, átlagos terhelése viszont csak 5.500-6.000 m³/nap, így a szünetmentes áramellátás elengedhetetlen feltétele a biztonságos üzemeltetésnek.

A szennyvíztelep tisztítórendszere 7 tározóból áll, ennek egyik eleme az a 15,5 ha nyárfaerdő, amely a gyökérszűrés szennyvíztisztítást szolgálja. Szennyvíziszapot biohulladékként a komposzthoz keverik, amelyre a forgalombahozatali engedély teljeskörűen rendelkezésre áll. Ezt az önkormányzati kezelésű zöldterületeken felhasználásra is kerül, ugyanakkor jelentős mennyiség marad, amelyet a lakosság felé értékesítenek, de nagyon kevés részükről az igény. Eddig kevés eredménye jelentkezett a komposzt

²⁹ Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Gyula városában, 2021

alkalmazását népszerűsítő erőfeszítéseknek. A termálvizek fő felhasználói közül a Várfürdő használt hévizét jelenleg előtisztítás nélkül az Élővíz-csatornába engedik.

2018-ban és 2019-ben TOP-os forrásból került sor a város csapadékvíz elvezető hálózatának I. és II. ütemű fejlesztésére. A meglévő záportározók szerepe a vízvisszatartásban jelentős, bár a horgászati célú hasznosítás miatt a tavak szintje magas, emiatt a lehulló csapadékvíz jelentős része rövid idő alatt el is hagyja a várost. A városban 10 db záportározó tó található (Erkel, Hősök, Hunyadi, Poklás, Rákóczi, Wesselényi, Bárdos, Kisökörkörjárás II., Széchenyi, Liget) összesen mintegy 370 ha vízfelülettel. Az ingatlanok jelentős részében nagy a szilárdburkolatok aránya, ami kedvezőtlen hatású a lefolyás gyorsítása és az összegyülekezési idő lerövidülése miatt. A csapadékvíz hálózat hossza: zárt 16.222 m, nyílt 39.088 m, azonban sok ingatlan esetében a lakos által épített zárt csatornáról nincs nyilvántartott adatunk. A külterületi belvizek nem terhelik a belterületi csapadékvízgyűjtőket.

Eleken 2017-ben és 2019-ben TOP-os forrásból került sor a város csapadékvíz elvezető hálózatának I. és II. ütemű fejlesztésére. A településen belül 4 csapadékvíz tározó található.

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata KEHOP forrásból nyert pályázatot a szennyvízhálózat és a szennyvíztisztító telep bővítésére, melynek megvalósítása 2021-ben zárult. Így a 2019-es adatokhoz képest 2021-re 100 %-os lett a közcsatornázottság a településen. A megvalósítás során az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.-vel, Csongrád Város Önkormányzatával és Okány Község Önkormányzatával közösen alkot egy konzorciumot „Délkelet-Magyarországi szennyvíz elvezetési és –kezelési fejlesztés 2. (DKMO2)” néven.

A település lakosságának mintegy 60 %-át érinti a fejlesztés. A keletkező szennyvizek a csatornahálózatba kerülve gravitációsan jutnak a szennyvíz öblözeteknek megfelelő átemelőkhöz. A műtárgyakban üzemelő szennyvízszivattyúk szennyvíz nyomóvezetékén juttatják a szennyvizet a csatlakozó öblözetekbe, illetve a szennyvíztisztító telepre. Korábban azokról a területekről, amelyek még nem rendelkeztek csatornahálózattal, a Szakiskola szippantó kocsija juttatta a szennyvíztelep erre a célra megépített műtárgyaiba. A szennyvíztisztító telep tervezett korszerűsítése, bővítése a meglévő telep területén belül nem volt megvalósítható. A telep területét bővíteni kellett a 010/10 hrsz-ú, Önkormányzati tulajdonú területen. A telep mind az Európai Unió, mind a hazai követelményeknek megfelel.

A csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztésére TOP pályázat keretében került sor 2 ütemben, 2020 és 2021 folyamán. Az első ütemben mintegy 2100 m hosszú csapadékvíz gyűjtő csatorna került fejlesztésre, karbantartásra. A csapadékvíz csatornahálózat mérete engedély szerint a 2 éves gyakoriságú, illetve 10 perces intenzitású csapadékvizek elvezetésére alkalmas, az ennél nagyobb csapadéktevékenység esetén kisebb-nagyobb idejű elöntésekkel kell számolni, mely azonban nem szokatlan, hiszen a települési belterületi csapadékvíz hálózatok a gyakorlat szerint kb. ilyen csapadékvíz mennyiség elvezetésére alkalmasak, reálisan ilyen méretű csatornahálózat kialakítása és üzemeltetése a gazdaságos és ésszerű³⁰.

Lőkösházán a csapadékvíz elvezetése nyílt, földmedrű árkok, szikkasztók révén történik, a szennyvízkezelésre vonatkozó adat nem áll rendelkezésre.

2.1.14.3. Energia

Gyula járás villamosenergia-ellátását az MVM Démász Áramhálózati Kft. látja el. Gyula város ellátását a Kétegyházi úton levő 2db 25 MVA-es transzformátorral üzemelő 120/20 kV-os transzformátor

³⁰ Kétegyháza nagyközség csapadékvíz csatorna hálózatának fejlesztése vízjogi létesítési engedélyezési terve, 2018.

állomás biztosítja. Ez az állomás látja el Eleket és Kétegyházát is. Vészhelyzet esetén 20 kV-on átköthető a hálózat Békéscsaba, Sarkad és Medgyesegyháza irányába.

A szolgáltató feladata a fogyasztói hálózat és a közvilágítási hálózat üzemeltetése, karbantartása. A járás településein a villamosenergia-ellátás szintje megfelelőnek mondható, minden feszültség szinten elegendő tartalékteljesítmények állnak rendelkezésre az ipari vagy kommunális fejlődése esetén is. A villamos vezetékek terhelését folyamatos mérésekkel ellenőrzik. A hibaelhárítás jól szervezett formában történik.

Elek villamos áram ellátása Gyula irányából érkezik, a várostól északra és délre 5-5 transzformátor állomás található a külterületen, ezeket 20 kV-os erősáramú vezetékhálózat kapcsolja össze. A déli vonalon át kapja Lőkösháza a villamos áram-ellátást. 2020 folyamán tervezték a közvilágítási hálózat fejlesztését. Kétegyháza szintén Gyulán keresztül kapja a villamos energia szolgáltatást.

Lakossági vezetékes villamos energiaellátás (%)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elek	92,7	92,5	91,7	92,	91,6	90,9
Gyula	92,8	92,5	92,	91,8	91,7	91,9
Kétegyháza	92,9	93,7	93,5	93,5	93,1	91,5
Lőkösháza	92,5	92,2	91,7	91,8	91,2	89,9

56. táblázat: A villamos hálózatba kapcsolat lakások aránya az összes fogyasztó arányában (TeIR, T-MER)

A járás településein távhőszolgáltatás nem üzemel.

A települések földgázzal való ellátását az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. biztosítja. Minden településen teljes körűen kiépült az elosztóhálózat, a lakóingatlanok nagyobb része ezt az energiaforrást használja fűtési és/vagy használati melegvíz előállítás céljából.

Lakossági vezetékes gázellátás (%)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elek	71,8	72,5	72,	72,3	73,1	73,4
Gyula	90,1	82,9	81,	82,1	82,4	82,3
Kétegyháza	68,5	71,7	71,4	71,7	72,4	72,7
Lőkösháza	64,2	67,2	67,	66,5	67,3	67,5

57. táblázat: A földgázzal ellátott és a teljes lakásállomány aránya (%) (forrás: T-MER)

2.1.14.4. Elektronikus hírközlés

Az elektronikus hírközlési szolgáltatás olyan szolgáltatás, amely jeleknek (bármely értelmezhető formában előállított jel, jelzés, írás, kép, hang) elektronikus hírközlő hálózaton történő átvitelét,

továbbítását biztosítja. A szolgáltatást, az elektronikus hálózatok üzemeltetését végző, azt létrehozó, vagy arra létrehozott szolgáltatók biztosítják. Az elektronikus hírközlési infrastruktúra alatt az internet elérést és a kábel tv hálózatot vizsgáljuk.

Az internet előfizetések tekintetében folyamatos és jelentős növekedést figyelhetünk meg 2013 és 2019 között. A lakásállományban jelentős változás nem következett be. Az új technológiák elterjedése, kiépítése azonban lassú folyamat, az optikai hálózaton történő internet elérés csupán 2017-ben jelent meg.

Internet-előfizetések (db)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elek Lakásállomány (~2000 db)	859	963	1054	1042	1014	1018	979	1008
Gyula Lakásállomány (~14350 db)	7424	7473	8139	8522	9400	10056	10277	10048
Kétegyháza Lakásállomány (~1728 db)	737	787	831	864	890	898	919	987
Lőkősháza Lakásállomány (~825 db)	341	346	366	394	391	431	408	440

58. táblázat: Internet előfizetések száma (Forrás: TEIR)

A kábeltelevíziós hálózatba bekötött lakások számának változása településenként eltérő tendenciát mutat. 2013 és 2019 között Gyulán jelentős növekedést látható, míg Kétegyháza vagy Elek esetében csupán minimális növekedés tapasztalható. Lőkősházán pedig valamelyest csökkent is az előfizetések száma.

Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások (db)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elek Lakásállomány (~2000 db)	1194,	1172,	1174,	1156,	1211,	1229,	1211,
Gyula Lakásállomány (~14350 db)	8434,	8591,	8638,	9300,	8865,	10100,	10255,
Kétegyháza Lakásállomány (~1728 db)	582,	641,	654,	653,	642,	633,	646,

Lőkősháza Lakásállomány (~825 db)	434,	449,	423,	570,	411,	412,	407,
---	------	------	------	------	------	------	------

59. táblázat: Kábeltelevízió előfizetések száma (Forrás: TEIR)

Gyula területén a hírközlésben a Magyar Telekom NyRt. és az Invitel Távközlési Zrt. rendelkezik a legnagyobb vezetékes területi lefedettséggel, míg a Vodafone Magyarország Zrt. a belvárosi területek kivételével egész Gyulán jelen van. A DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. és az Invitech ICT Services Kft. jelenléte csekélyebb. Azonban mindegyik szolgáltató teljes területi lefedettséget biztosít.

Elek esetében az Invitel Távközlési Zrt. a fő vezetékes szolgáltató, míg az Invitech ICT Services Kft. vezetékes hálózata csak részlegesen fedi le a várost. Vezeték nélküli jeltovábbítással további szolgáltatók is jelen vannak: AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt., Gyopárosi Kábeltelevízió Építő- és Üzemeltető Kft., OrosCom Hálózat Kft., Oros-Com Kft.

Kétegyházán az Invitel Távközlési Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt., mint fő vezetékes hírközlési szolgáltatók mellett az Invitech ICT Services Kft. is jelen van, ugyanakkor jelen van az AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt., a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., mint vezeték nélküli szolgáltató.

Lőkősházán szintén az Invitel Távközlési Zrt. a fő vezetékes hírközlési szolgáltató. Kisebb helyi jelenléttel szolgáltató még az Invitech ICT Services Kft., valamint az AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt. Vezeték nélküli szolgáltató a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. és a Jel-Kép CATV Szolgáltató Bt.³¹

A főbb szolgáltatók lefedettsége többnyire azonos, ezért valódi versenyről beszélhetünk, így ugyanazon szolgáltatások árai különböző szolgáltatóknál településenként vagy városrészenként kevésbé térhetnek el egymástól.

³¹ E-Közmű: <https://www.e-epites.hu/e-kozmu>

2.1.15. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

2.1.15.1. Talaj

A talajterhelés egyik jelentős forrással a csatornázatlan településrészekről és a városi burkolt felületekről származó diffúz települési terhelés. A települési szennyvízinformációs rendszer adatai alapján a települési diffúz szennyezés az országos átlagot Gyulán négyszeresen, Kétegyházán és Lőkősházán háromszorosan haladja meg.

Az Országos Vízügytőgazdálkodási terv adatai alapján (felszíni vizek útvonala mentén) az eróziós talajvesztés az Élővíz-csatorna és a Kettős-Körös mentén évi 29,4 t/év, amelynek döntő többsége (29,3 t/év) mezőgazdasági eróziós veszteség. Ez összesen 1,2-1,4 kg/ha/év veszteséget jelent.

2.1.15.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

Az Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK) megfogalmazott célkitűzések értelmében a településfejlesztési beavatkozásoknak összhangban kell lenniük a Magyarország Vízügytőgazdálkodási Terv keretében a Duna-völgyi-főcsatorna tervezési alegységre 2016-ban elkészült intézkedési programokkal.

A vízügytőgazdálkodási terv alapján Gyulai járás közigazgatási területén 3 felszíni és 7 felszín alatti víztest található.³² az alábbi táblázatok szerint.

Felszíni víztestek jellemzői

	Vízfolyás hossza [km]/ állóvíz felülete [km ²]	Vízfolyás legnagyobb szélessége (m)	Max mélység (kiszívi állapotoknál) [m]	Szelvény középsebesség leggyakoribb vízhozamnál [m/s]	Mesterséges víztest	Erősen módosított víztest	Vízgazdálkodási besorolás	Jellemző hasznosítás	Hidromorfológiai típus
Élővíz-csatorna (Kettős-Körös) (AEP459)	39,2	13,1	1,43	0,01	nem	igen	kettős működésű csatorna	vízvezetés, vízellátás	Közepesen nyílt-nyílt, egyenes kanyargó alakú, murva frakciójú alluviális
Kettős-Körös (AEP668)	37,3	55	2,87	0,07	nem	igen	folyó	vízvezetés, vízellátás, hajózás	Közepesen nyílt-nyílt, kanyargó alakú, homok frakciójú alluviális típus

32 Forrás: <http://geoportal.vizugy.hu/vizgyujtogazd01/>

	Vízfolyás hossza [km]/ állóvíz felülete [km ²]	Vízfolyás legnagyobb kisvízi szélessége (m)	Max mélység (kisvízi állapotoknál) [m]	Szelvény középsebesség leggyakoribb vízhozamnál [m/s]	Mesterséges víztest	Erősen módosított víztest	Vízgátlkodási besorolás	Jellemző hasznosítás	Hidromorfológiai típus
Kígyósi főcsatorna (AEP516)	10,6	0	3,2	0,001	igen	nem	kettős működésű csatorna	vízvezetés, vízellátás	mesterséges

60. táblázat: Felszíni víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Felszín alatti víztestek

víztest név (kód)	a víztest területe (km ²)	a víztest átlagos tetőszintje terep alatt (m)	a víztest átlagos fekvés szintje terep alatt (m)	a víztest átlagos vastagsága (m)	FAV vízforgalom szempontjából jelentős vízháztartási elem
Körös-Maros köze (rétegvíz) (p 2.13.2)	3 744,15	30	430	420	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom
Körös-Maros köze (sp 2.13.2)	3 744,15	2	30	28	vizes élőhely táplálása, talajvízpárolgás, folyók és csatornák vízszintje
Körös-vidék, Sárrét (rétegvíz) (p 2.12.2.)	4 161,76	30	430	420	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom
Körös-vidék, Sárrét (sp 2.12.2.)	4 161,76	3	30	27	alaphozam (Körösök, csatornák), vizes élőhely táplálása, talajvízpárolgás, folyók és csatornák vízszintje
Maros-hordalékkúp (rétegvíz) (p.2.13.1.)	1 245,26	30	420	417	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom
Maros-hordalékkúp (sp.2.13.1.)	1 245,26	8	30	22	talajvízpárolgás
Délkelet-Alföld porózus és hasadékos termál (pt.2.3.)	7 822,76	430	4500	3550	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom

61. táblázat: Felszín alatti víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Vizek fiziko-kémiai elváltozását okozó terhelések

A felszíni és felszín alatti vizek terhelésének nagy csoportját képezik a települési, ipari és mezőgazdasági tevékenységből származó, pontszerű és/vagy diffúz eredetű, a felszíni és felszín alatti vizekbe jutó szennyezőanyag bevezetések.

Gyulai járás területén négy kommunális és három egyéb szennyvízbevezetés található, az alábbi táblázatoknak megfelelően. A Gyulai kommunális szennyvízbevezetés érint közvetlenül felszíni víztestet, a befogóra nincs jelentős hatással, az egyéb bevezetés esetében a rendelkezésre álló adatok alapján a Gyulai fürdő hatása nem jelentős, a másik két bevezetésnél nem értékelhető a hatás.

Kibocsátó	Gyula fürdő	Gyula wellness szálloda	Elek vízműtelep
Elsődleges befogadó neve	Élővíz-csatorna	n.a.	n.a.
Szennyvíz jellege	termálvíz, fürdővíz	termálvíz, fürdővíz	Szolgáltatóipar
A kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége (ezer m³/év)	550,737	n.a.	n.a.
BOI (kg/év)	n.a.	n.a.	n.a.
KOI (kg/év)	5 603,53	n.a.	n.a.
N (kg/év)	n.a.	n.a.	n.a.
P (kg/év)	n.a.	n.a.	n.a.
Lebegőanyag (kg/év)	n.a.	n.a.	n.a.
Ammónia-ammónium-N (kg/év)	179,15	n.a.	n.a.
Összes só (természetes eredetű) (kg/év)	3 405,56	n.a.	n.a.
Hőterhelés (°C/m³)	20,35	n.a.	n.a.
hatása a befogóra	nem jelentős	lehet, hogy jelentős	lehet, hogy jelentős

62. táblázat: Ipari szennyvízterhelés (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A járás területén lévő 4 kommunális tisztító mechanikai, biológiai tisztítással, nitrogén, és az eleki kivételével foszfor eltávolítással működik. Kapacitásuk megfelelő. A keletkezett szennyvíziszapot a gyulai szennyvíztisztító lerakással és egyéb hasznosítással, az eleki egyéb elhelyezéssel és hasznosítással, a lőkősházi egyéb elhelyezéssel és mezőgazdasági hasznosítással, a kétegyházi pedig teljes mértékben egyéb hasznosítással kezeli.

Szennyvíztisztító telep	Gyula	Elek	Lőkősháza	Kétegyháza
Elsődleges befogadó neve	Gyula-Kétegyházi felfogó-csatorna	Elek-Keleti csatorna	Tulkánéri csatorna	VI. csatorna
Elsődleges befogadó fkm	1,827	3,5	35,6	14,3
Kapacitás (m³/nap)	10 550	600	250	310
Kapacitás (LE)	104 000	5 100	2 352	2 433
Mechanikai tisztítás van-e	igen	igen	igen	igen
Biológiai tisztítás van-e	igen	igen	igen	igen
Nitrogén eltávolítás van-e	igen	igen	igen	igen
Foszfor eltávolítás van-e	igen	nem	igen	igen
További tisztítás	nincs	nincs	nincs	nincs

A kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége (ezer m ³ /év)	2 373	178	42	98
BOI (kg/év)	22 556	78 555	16 371	35 669
KOI (kg/év)	80 638	134 923	32 700	68 017
N (kg/év)	22 368	14 678	3 364	7 749
P (kg/év)	2 581	1 810	380	827
Lebegőanyag (kg/év)	125 294	56 367	13 192	27 656
Kezeletlen iszap mennyisége (m ³ /év)	181 000	1 950	345	558
Kezelt iszap mennyisége (kgsza/év)	4 412 000	58 510	13 225	16 750
Iszap elhelyezés: lerakás (kgsza/év)	2 341 000	0	0	0
Iszap elhelyezés: egyéb (kgsza/év)	0	20 160	2 185	0
Iszap hasznosítás: mezőgazdasági (kgsza/év)	0	0	11 040	0
Iszap hasznosítás: egyéb (kgsza/év)	2 071 000	38 350	0	16 750
Terhelés és kapacitás aránya (%)	34	70	31	66
Tápanyag- és szervesanyag terhelés hatása a befogadóra	nem jelentős			

63. táblázat: Kommunális szennyvízterhelés (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A járás területén lévő mindegyik településen külön szennyvízkezelés van. A négy szennyvízelvezetési agglomeráció mindegyike megfelelő kapacitással rendelkezik, a gyulai és az eleki agglomeráció jelenlegi leterheltsége 90-100 %, a kétegyházinak 50-60 %, a lőkösházi 20-30 %. Utóbbi két településen a szennyvízelvezetés még fejlesztésre szorul hiszen Lőkösházán a csatornázott területeken élők aránya mindössze 26%, a rákötöttség az egész település csupán 20 %-a, Kétegyháza a csatornázott területen élők aránya magasabb (61%), de csupán a lakosok 49%-a kapcsolódik a szennyvízelvezetéshez.

Szennyvízelvezetési agglomeráció	Gyula	Elek	Lőkösháza	Kétegyháza
Állandó népesség (fő)	29 606	4 589	1 695	3 264
Közcsontra terhelés lakossági (LE)	27 614	2 758	232	1 103
Közcsontra terhelés egyéb: ipari, intézményi, üdülő, stb. (LE)	8 024	829	140	525
Közcsontra terhelés összesen (LE)	35 638	3 587	372	1 628
Csatornára rákötött lakos arány (%)	93 %	90 %	20 %	49 %
Csatornázott területen élők aránya (%)	93 %	102 %	26 %	61 %
Agglomeráció kapacitás és érzékenységi típusa	15-150 eLE, normál terület			
Közcsontra terhelés összesen fejlesztési cél (LE)	29 606	4 589	1 835	3 789
Nagy kibocsátó	nem	nem	nem	nem
Jelenlegi leterhelés (%)	90-100 %	90-100 %	20-30 %	50-60 %

64. táblázat: Szennyvízelvezetési agglomerációk (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Települések diffúz szennyezése a felszín alatti vizeket, a talajt és beszivárgás hatására a felszíni vizeket is veszélyezteti. Bár Gyulán a legalacsonyabb a diffúz terhelés aránya, mérete miatt itt a legnagyobb a számított diffúz foszfor és nitrogén terhelés. Kétegyháza majdnem 50 % a diffúz terhelés aránya és a második legnagyobb az éves foszfor és nitrogén terhelése. Lőkösháza diffúz terhelésarány a legnagyobb, de mérete miatt ez alacsonyabb diffúz terhelést jelent. Országos települési diffúz foszforterhelés nagysága 335 Pkg, nitrogénterhelése pedig 2 344 Nkg, amely értékeket Elek kivételével minden település meghaladja.

Település	Közsatorna terhelés (LE)	Nem közsatornára érkező terhelés (LE)	Összes szennyvíz terhelés (LE)	Diffúz terhelés aránya	Nem közsatornás terhelés (LE/ha)	Nem közsatornás foszfor terhelés (Pkg)	Nem közsatornás nitrogén terhelés (Nkg)
Elek	3 587	361	3 948	9%	1,08	263,53	1 844,71
Gyula	35 638	19 86	37 624	5%	1,15	1 449,78	10 148,46
Kétegyháza	1 628	1 531	3 159	48%	3,35	1 117,63	7 823,41
Lőkősháza	372	1 325	1 697	78%	7,00	967,25	6 770,75

65. táblázat: Települési diffúz terhelés (Forrás: VGT3 2018, Települési Szennyvízelvezetési Információs Rendszer - Települési diffúz szennyezés becsléséhez felhasznált adatok)

A felszín alatti vizek és esetenként a felszíni vizek szempontjából jelentős pontszerű szennyező forrásokként nyilvántartott intenzív tartású, nagy létszámú állattartó telep33 több is található a tervezési területen az alábbi táblázat szerint.

Település	Telepek száma	Tartott állatok
Gyula	4 db	szarvasmarha, kacsa, juh
Kétegyháza	6 db	tyúk, szarvasmarha, juh
Lőkősháza	4 db	szarvasmarha, pulyka, kacsa
Elek	4 db	szarvasmarha, sertés

66. táblázat: Nagy létszámú állattartó telepek száma (Forrás: VGT3 2018, <http://geoportal.vizugy.hu/vizgyujtogazd03/>)

Veszélyes anyag szennyezések

A Víz Keretirányelv célkitűzése a felszíni vizek elsőbbségi (kiemelten veszélyes) anyagokkal történő szennyezések megszüntetése és fokozatos csökkentése, mivel ezek jelentős kockázatot jelentenek a vízi környezetre vagy az ivóvíz kitermelésére használt vizeken keresztül az emberre.

A pontszerű veszélyes anyag terhelés meghatározó elemei a települési kommunális szennyvíz kibocsátások, bár a veszélyes szennyezőanyagok részarányukat tekintve kisebb mennyiségben vannak jelen a kommunális szennyvízben, mint a tápanyagok, azonban abban minden olyan anyag megjelenik, amit elfogyasztunk, vagy lemosunk magunkról, illetve háztartási tevékenységünk során a szennyvízelvezető hálózatba juttatunk (pl. gyógyszer, fertőtlenítő-, mosogató-, tisztítóanyagok, festékek stb.) A települési szennyvízben az ipari üzemek által a közsatornába vezetett ipari szennyvíz is megjelenik, de a szennyezőanyag forrása a szennyvíztisztítónál már nem azonosítható. A városi csapadékvíz is tartalmaz veszélyes anyagokat (olaj, nehézfémek), amelynek forrása a légköri kiülepedés, a közlekedés stb.

Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendeletét az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv

33 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú függeléke szerint

módosításáról³⁴ (az „E-PRTR rendelet”) 2006. január 18-án fogadták el. A rendelet hatálya alá Eleken és Kétegyházán két állattartó telephely tartozik.

Az üzem neve	állattartó-telep	Varjasi Farm Kft. kétegyházi telephely
Telephely besorolása	EKHE és PRTR köteles	EKHE és PRTR köteles
PRTR tevékenység	Hízósertés-tenyésztő létesítmények	Baromfitenyésztő létesítmények
Székhely	5742 Elek, külterület 041/2	5741 Kétegyháza Külterület 0143/16
Fő gazdasági tevékenység TEÁOR '08 megnevezése	Sertésenyésztés	Baromfitenyésztés
Érintett felszíni víztest	Kígyósi főcsatorna	Kígyósi főcsatorna
Érintett felszín alatti víztest	Körös-Maros köze (sp2.13.2.)	Körös-Maros köze (sp2.13.2.)

67. táblázat: Szennyezőanyag-kibocsátó (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2016-2018), <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>)

Veszélyes anyagokkal foglalkozó küszöbérték feletti üzemek (a 2013/18/EU irányelv szerint), veszélyes anyagokkal összefüggő emberi tevékenységek (a 2013/39/EU irányelvvel módosított 2008/105/EK irányelv anyagai) nem találhatók a településen.

Az 1996 óta működő Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) célja felelősségi körtől függetlenül a földtani közegben (talajban) és a felszín alatti vizekben hátramaradt, akkumulálódott szennyezések, károsodások felderítése, megismerése, azok mértékének feltárása, a veszélyeztetett területeken a szennyezettség kockázatának csökkentése, a szennyezett területeken a szennyezettség mérséklése, vagy a megszüntetés elősegítése. A Gyulai járásban a 2006/118/EK irányelv szerinti szennyezett területek nem találhatók.³⁵

A Gyulai járás területén található jelenleg működő, illetve felhagyott építőanyag bányák a sekély porózus, a földgáz kitermelés a porózus termál víztestet érintik.³⁶ A működő bánya és a meddőhányók adatait az alábbi táblázatok tartalmazzák. A bányászati tevékenység után hátramaradt meddőhányók rekultivációja még nem kezdődött meg.

Működő bánya

Bánya	Terület (km ²)	nyersanyag	nyersanyag-csoport	Érintett víztest
Elek I. - homok	0,15	homok	építőanyag	Körös-Maros köze (sp.2.13.2.)
Gyula I. - homok	0,19	homok	építőanyag	
Gyula I. - szénhidrogén (nem hagyományos)	75,00	szénhidrogén földgáz(nem konv)	fluidum	Délkelet-Alföld (pt.2.3.)
Gyula II. - szénhidrogén (nem hagyományos)	151,88	szénhidrogén földgáz(nem konv)	fluidum	
Gyula V. - homok	0,15	építési homok közlekedéscsatorna építési homok	építőanyag	Körös-Maros köze (sp.2.13.2.)

³⁴ A rendelet teljes szövege ennek az Útmutató Dokumentumnak az 1. függelékében olvasható.

³⁵ <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

³⁶ Forrás: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/2035352B-8BDB-437B-B6FA-4B406929A7D5/VGT2_1_10_ADUVIZIG_vegleges.pdf

Bánya	Terület (km ²)	nyersanyag	nyersanyag-csoport	Érintett víztest
Lőkősháza I. - kavics	0,70	kavics	építőanyag	Maros-hordalékkúp (sp.2.13.1.)

68. táblázat: Működő bánya (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Meddőhányók és zagytározók adatai, kockázati besorolások

Település	Név	Típus	Nyersanyag	Terület (ha)	Rekultivált?	Teljesen?	Sikeresen?	Dőlés (fok)	Kockázati besorolás
Elek	homokbánya	inert meddőhányó	Homok	0,10	NEM	NEM	NEM	0	NA
Lőkősháza	kavicsbánya	inert meddőhányó	Kavics	0,20	NEM	NEM	NEM	0	M-2

69. táblázat: Meddőhányók és zagytározók (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Felszíni és felszín alatti víztestek állapota

A település területén található felszíni víztestek közül kettő erősen módosított, egy mesterséges víztest, amelyek esetében a Víz Keretirányelv³⁷ célkitűzése a jó ökológiai potenciál (a hatékony javító intézkedések eredményeként elérhető állapot) és jó kémiai állapot elérése. A jó ökológiai állapot jelentése, hogy az emberi hatások nem zavarják a természetes élőhelyek működését, a jó kémiai állapot jelentése, hogy a szennyezőanyagok koncentrációja nem haladja meg az ökológiai szempontok szerint megállapított határértékeket.

Jelenleg járásban található felszíni víztestek ökológiai állapota az Élővíz-csatorna esetében éri el a jó minősítést a másik két víztest a mérsékelt ökológiai állapota javítandó. A kémiai állapot tekintetében mindhárom víztest nem jó állapotú.

Víztest neve (kód)	Élővíz-csatorna (Kettős-Körös) (AEP459)	Kettős-Körös (AEP668)	Kígyósi főcsatorna (AEP516)
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	kiváló	kiváló	mérsékelt
Biológiai elemek szerinti állapot	jó	mérsékelt	jó
Hidromorfológiai elemek szerinti állapot	jó	jó	jó
Specifikus szennyezők állapota (fémek és peszticidek) PBT nélkül	jó	jó	jó

37 Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK)

Specifikus szennyezők állapota (fémek és peszticidek)	jó	nem jó	nem jó
Ökológiai állapot PBT komponensekkel együtt	jó	mérsékelt	mérsékelt
Ökológiai állapot PBT komponensek nélkül	jó	mérsékelt	mérsékelt
Kémiai állapot PBT komponensekkel együtt	nem jó	nem jó	nem jó
Kémiai állapot PBT komponensek nélkül	nem jó	nem jó	nem jó
Víztest integrált állapota PBT komponensekkel együtt	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt
Víztest integrált állapota PBT komponensek nélkül	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt

70. táblázat: Felszíni és felszín alatti víztestek állapota (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A felszín alatti vizekre a Víz Keretirányelvben³⁸ előírt célok kiegészülnek a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 2006/118/EK17 irányelvben foglaltakkal:

- a felszín alatti vizek szennyeződésének korlátozása, illetve megakadályozása;
- a víztestek állapotromlásának megakadályozása;
- a víztestek jó mennyiségi és jó kémiai állapotának elérése;
- a szennyezettség fokozatos csökkentése, a szennyezettségi koncentráció bármely szignifikáns és tartós emelkedő tendenciájának megfordítása.

A Gyulai járás felszín alatti víztesteinek állapotértékelését az alábbi táblázat mutatja.

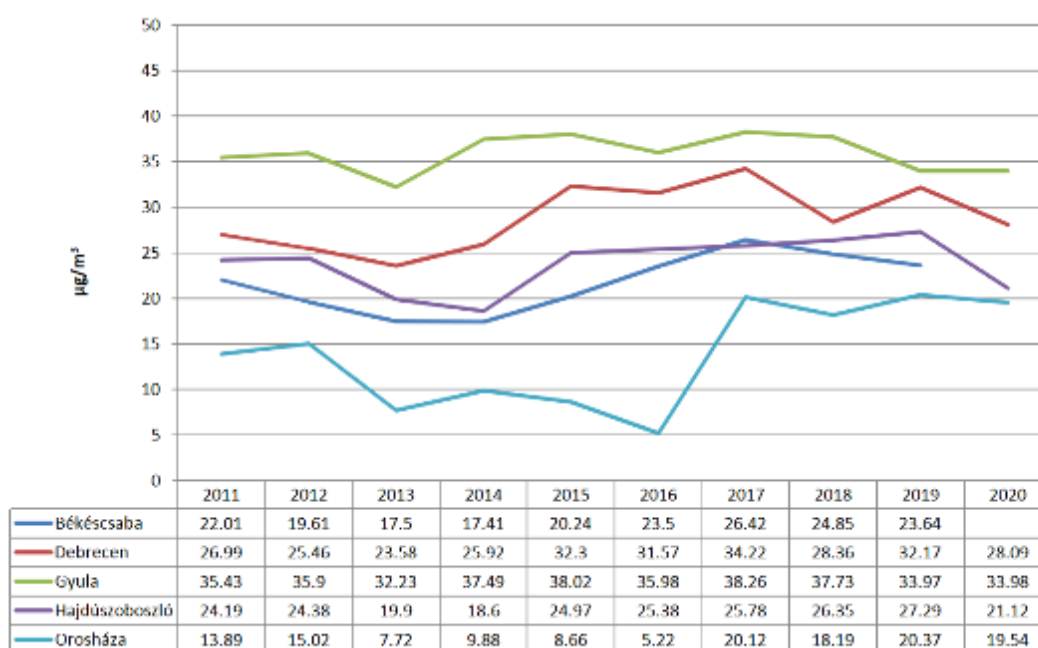
Víztest neve	VGT3 – a víztest összesített minősítése MENNYISÉGI	VGT3 – a víztest összesített minősítése KÉMIAI
Körös-Maros köze (rétegvíz) (p 2.13.2)	jó	jó
Körös-Maros köze (sp 2.13.2)	gyenge (süllyedés, vízmérleg, FAVÖKO)	romló (NO ₃ , SO ₄ , NH ₄ , EC)
Körös-vidék, Sárrét (rétegvíz) (p 2.12.2.)	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata	jó
Körös-vidék, Sárrét (sp 2.12.2.)	gyenge (süllyedés, vízmérleg, FAVÖKO)	jó
Maros-hordalékkúp (rétegvíz) (p.2.13.1.)	gyenge	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (Cl, SO ₄)
Maros-hordalékkúp (sp.2.13.1.)	jó	gyenge (NH ₄ , NO ₃ , Cl, SO ₄)
Délkelet-Alföld porózus és hasadékos termál (pt.2.3.)	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	jó

71. táblázat: Felszín alatti víztestek (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

2.1.15.3. Levegőtisztaság és védelme

A levegőminőséget befolyásolja a közlekedés és a fűtés károsanyag-emissziója, zöldhulladék égetése, az ipari létesítmények égéstermékai, a levegőben szálló pollentömeg, növényzet-mentes talajfelszín deflációja. A légszennyezés terjedési lehetőségeit a domborzat, a növényzet és az uralkodó szélirányok határozzák meg. Az ÉNY-i uralkodó széliránynak megfelelően Békéscsaba felől regionális háttérszennyezések jutnak a járás légterébe.

Gyula területén az országos levegőminőség-monitoring egy manuális mérőállomása található, amely a nitrogén-dioxid koncentrációt méri, kén-dioxid és ülepedő por mérés nincs a városban. Gyula légszennyezettségi értékelése³⁹ a manuális mérőhálózat alapján nitrogén-dioxid (NO₂) koncentráció alakulása miatt megfelelő (3) besorolást kapott, bár nem teljesült az adatminőségi előírásként meghatározott 75%-os adat-rendelkezésre állás (elsősorban a COVID járványügyi intézkedések miatt). Az alábbi Békés megyei mérési adatokat összehasonlító grafikon mutatja, hogy Gyulán megyei összehasonlításban már 2011 óta magas a mért NO₂ koncentrációm.

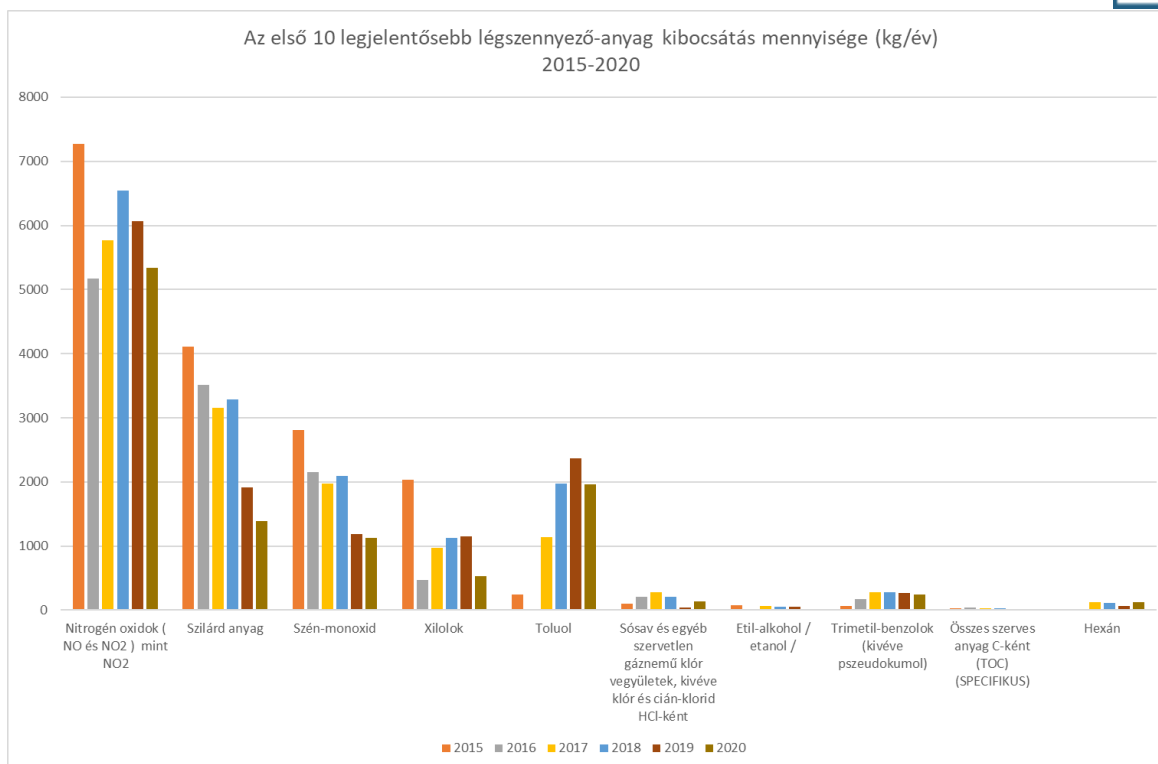
115. ábra: Nitrogén-dioxid (NO₂) koncentráció alakulása 2011-2020 között a Hajdú-Bihar és Békés Megyei Kormányhivatal területén (Forrás:OKIR-LAIR)

Az országos automata mérőállomás nincs Békés megyében, így a többi légszennyező anyagról nincsenek információk.

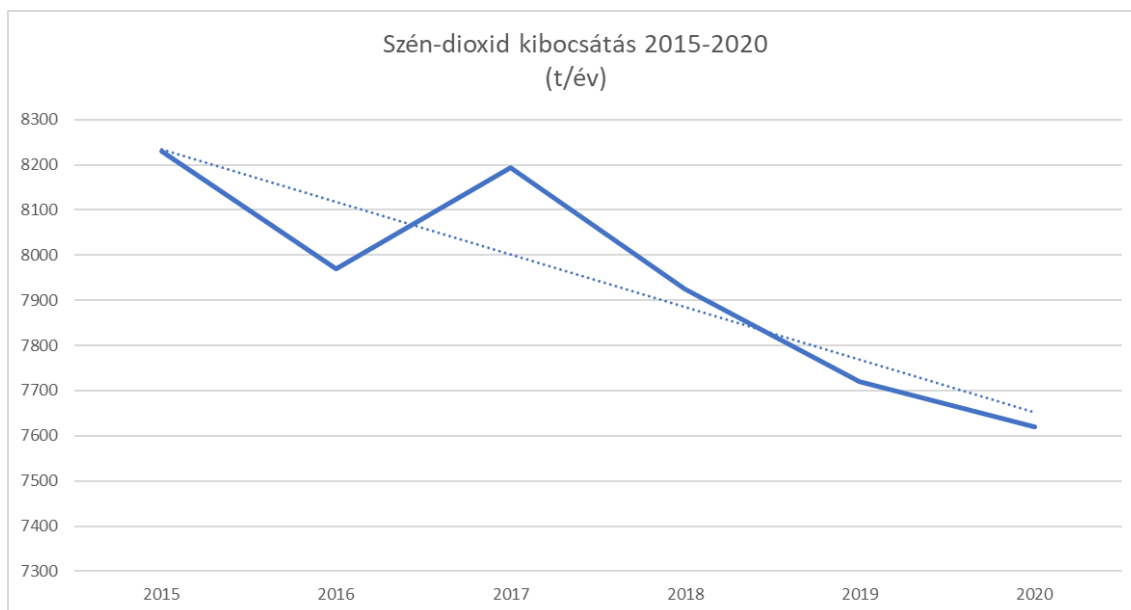
Szennyezőanyag kibocsátások

A település területén kibocsátott szennyező anyagok mennyisége az elmúlt öt évben lassan csökkenő tendenciát mutat. Az összes szén-dioxid kibocsátására, 5 év alatt 8 %-os csökkenés volt jellemző.

³⁹ http://levegominoseg.hu/media/Default/Ertekeles/docs/2020_RIV_ertekeles.pdf

116. ábra: Az első 10 legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátók és azok változása 2015-2019 között (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)

117. ábra: Éves szén-dioxid kibocsátás változásának alakulása 2015-2019 között (t/év) (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)

Az országos légszennyezőanyag kibocsátási adatbázis alapján 2020-ban 41 jelentős kibocsátó volt a járásban, ezek tevékenységüket tekintve igen széles spektrumot ölelnek fel, a kisebb településeken elsősorban a mezőgazdasághoz kötődő tevékenységek, Gyulán a villamosenergia-termeléshez, a szolgáltatásokhoz (kereskedelmi létesítmények, fürdő, szálloda, humán-egészségügy) és a gépjármű-javítás, fémmegmunkálás, gépgyártás, vasöntés, épületasztalos-ipari termékekhez köthető termelő üzemek kibocsátása jelentős.

2.1.15.4. Zaj- és rezgésterhelés

Az új ITS készítése során kiküldött előzetes tájékoztatás alapján az illetékes kormányhivatal tájékoztatása szerint:

- A közlekedésből származó zajterhelés meghatározó a Gyulai járáshoz tartozó településeken. Az embereket érő, közlekedésből származó zajterhelés a jövőben növekedni fog. A településeken vizsgálni szükséges a – települési forgalmának nagy részét levezető – terhelhálózati gyűjtő utakat.
- A Gyulai járáshoz tartozó települések nem kötelezettek stratégiai zajtérkép készítésére, melyből meghatározhatóak lennének a legjelentősebb zajforráscsoportok, ahol forgalomtervezéssel, illetve területhasználat tervezésével a zajt csökkenteni kellene. Mindezekre tekintettel egyéb módszerekkel javasoljuk feltárni ezen stratégiai fontos zajforráscsoportokat.
- Az ipari zajforrások által okozott zajterheltség sem elhanyagolható, azonban nem domináns. Stratégiai fontos, hogy a jövőben lakóterületek és gazdasági-ipari területek egymás szomszédságába ne kerülhessenek csak a megfelelő védőtávolságok, véderdősávok meghagyásával.
- A szabadidős zajforrásokra vonatkozóan kiemelt figyelmet kell fordítani a városon belül megtartható rendezvényekre, mely jelentős zajterhelést okoz a környezetében akár egy városrész lakóira nézve. Javasoljuk a rendezvényhelyszínek zajterheltségének csökkentését erőteljesebben szerepeltetni az elérendő célok között

2.1.15.5. Sugárzás védelem

Gyulai járás Paks, Mochovce, Bohunice atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik. Gyula területén 1db sugárzásmérő pont található, amely folyamatosan méri a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét.

2.1.15.6. Hulladékkezelés

A Gyulai járás hulladékgazdálkodási közszolgáltatását 2016-tól a DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt látja el, amelyet a 99 önkormányzatot magába foglaló Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás alapított. A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. feladata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében vegyesen és elkülönítetten gyűjtött hulladék jogszabályoknak megfelelő átvétele, gyűjtése, szállítása, ill. az átvett, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékok jogszabályoknak megfelelő kezelése. A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. jelenleg a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatait Békés megye területén 75 településen látja el, 2 közszolgáltatói alvállalkozó bevonásával.

Gyula hulladékgazdálkodási feladatait alvállalkozóként a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft látja el, amely szolgáltatás kiterjed:

- A vegyes hulladék, a biohulladék, az elkülönítetten gyűjtött papír-, műanyag-, és fémhulladék házhoz menő járattal történő rendszeres begyűjtésére, elszállítására és kezelésére. 2015-től elérhető a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés, havi egy alkalommal.
- Szelektív hulladékgyűjtő szigeteken az elkülönítetten gyűjtött papír-, műanyag-, fém- és üveghulladék rendszeres begyűjtésére, elszállítására és kezelésére. 2002-től a város 30 pontján létesült gyűjtősziget, elsősorban a társasházi övezetekben.

- Közterületen elhelyezett hulladék egyedi megrendelés alapján történő alkalmi begyűjtésére, elszállítására és kezelésére. Igény szerinti lomtalanítás évente egy alkalommal ingyenes.
- A hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartására, üzemeltetésére:
- Egy hulladékátrakó állomás: települési szilárdhulladék gyűjtése és kezelése, építési és bontási hulladékok (inert) kezelése, beszállított hulladékok mérlegelése, veszélyes hulladékok gyűjtése, gumiabroncsok gyűjtése, elektronikai hulladékok gyűjtése.
- Egy komposztáló telep: 2002-ben megkezdődött a zöldhulladék külön történő gyűjtése. A város valamennyi kertés házát rendelkezik zöldhulladék gyűjtő edénnyel, melyeket hetente ürítenek, és tartalmából komposzt készül, amelyet a helyi lakosok megvásárolhatnak, az értékesítés az ügyfélszolgált feladata.
- A hulladék ártalmatlanításra vagy hasznosításra történő átadására,
- Szemléletformálás: iskolai előadások a szelektív hulladékgyűjtés témájában, a felnőtt lakosság részére a zöldhulladékból készült komposzt megismertetésével egybekötve - papír-, műanyag- és üveggyűjtési akciók.

Elek, Kétegyháza és Lőkösháza hulladékgazdálkodási szolgáltatásáért alvállalkozóként a békéscsabai székhelyű Global Refuse Nonprofit Kft. felelős, amely az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

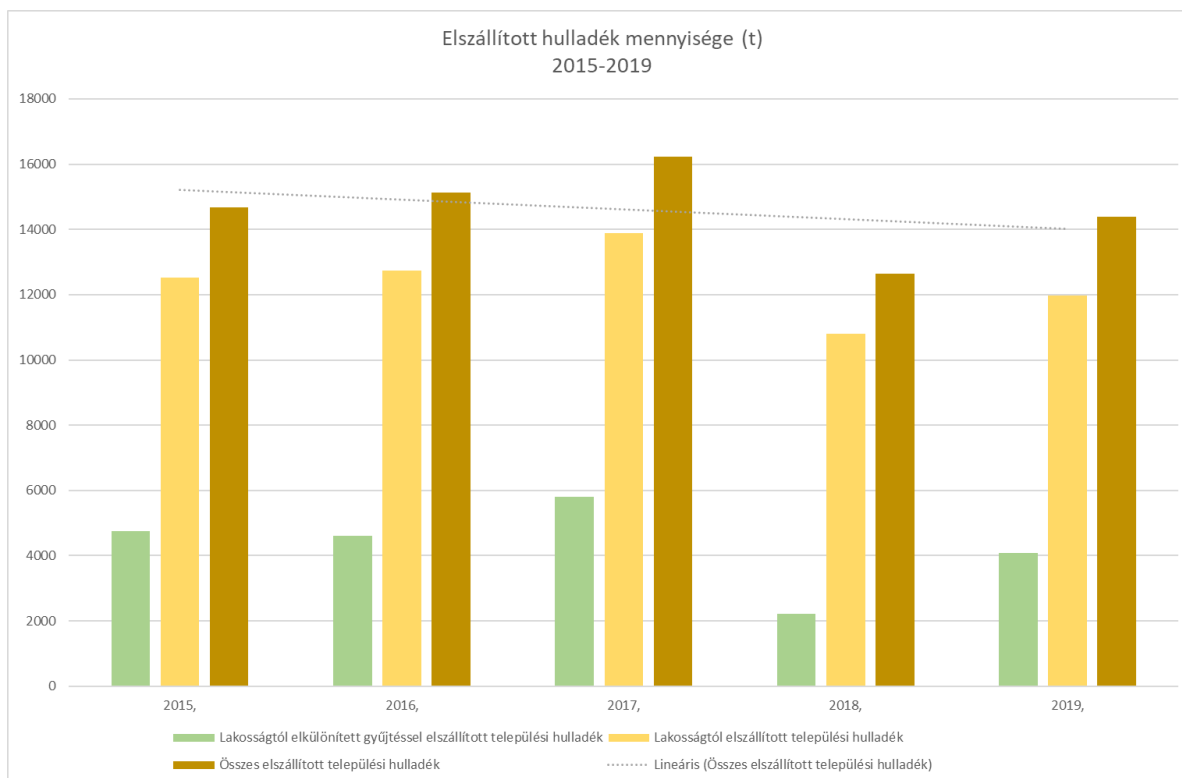
- Szelektív hulladékgyűjtő szigetek: Elek-2 db, Kétegyháza -1 db, Lőkösháza – 2 db
- Hulladékgyűjtő udvar (Gyulán)
- Házhoz menő hulladékszállítás: heti egy kommunális, havi egy szelektív
- veszélyesanyag gyűjtés, lomtalanítás: évi 1-2 alkalommal

A járás területén keletkezett hulladékot a Békéscsabai Regionális Hulladékkezelő Műbe szállítják, amelynek 2030-ig kizárólagos üzemeltetője a Békéscsabai Városüzemeltetési Kft., az elfogadott Dél-Alföldi Hulladékgazdálkodási Koncepció szerint Békés megye települési szilárd hulladékát kizárólagosan ez a telep ártalmatlanítja. A hulladéklerakó teljes területe: 21,33 ha. A kommunális hulladéklerakó egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező, műszaki védelemmel, és gyűjtőrendszerekkel ellátott, dombépítéssel típusú hulladéklerakó, teljes körűen kiépített infrastruktúrával ellátva, mely magában foglalja a hatékony víz és gáz kezelést. A lerakó teljes kapacitása 1 695 233 m³, ebből kiépített kapacitás: 1 378 748 m³. 2019-ben a betöltött hulladék mennyisége 897. 371 m³⁴⁰.

A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt., mint hulladékgazdálkodási közszolgáltató Békéscsaba, Külterület 0763/192 hrsz. alatt üzemelteti a Békés megyében összegyűjtött települési szilárd hulladék válogatását végző Válogatóüzemet. A létesítmény jelenleg Magyarország egyik legnagyobb kapacitású és legkorszerűbb hulladékválogatója. A hulladékválogatás célja a hasznosítható anyagok mennyiségének növelése, ártalmatlanításra (lerakás, égetés) ítélt hulladék mennyiségének csökkentése. A települési szilárd hulladék válogatás során mind a szelektív, mind a kommunális hulladék kiválogatására sor kerül. A Válogatóüzem a 2019-es évben átlagosan 350 t hulladékot válogatott át naponta.

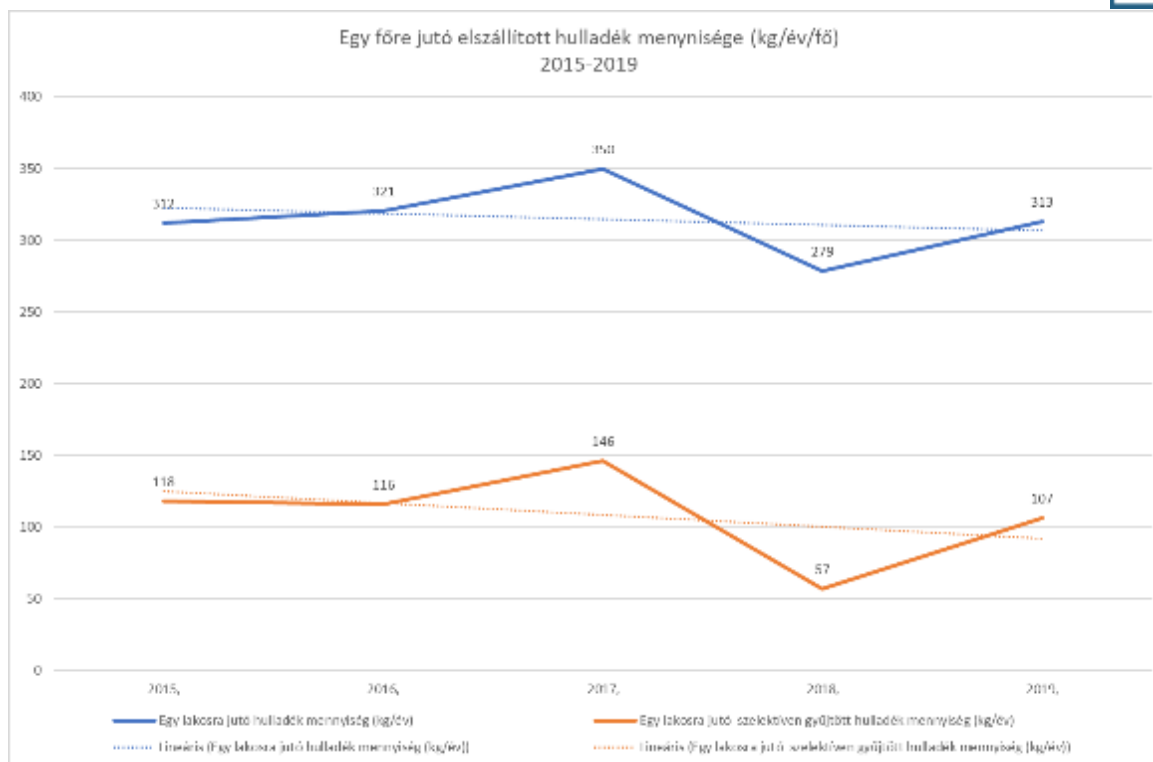
40 https://grnkft.hu/site/wp-content/uploads/2019/04/GRN_Cegbemutato.pdf

Az elmúlt öt év trendjei alapján az elszállított hulladék mennyisége a járás területén 2015-2017 között fokozatosan növekedett, majd 2018-as nagyobb visszaesés következett be, amely akár adatbázis hibára is utalhat, de a 2019-es adattal együtt egy csökkenő trendet mutat.

118. ábra: Gyulai járás – elszállított hulladék mennyisége (tonna/év) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az egy lakosra jutó hulladék mennyiségének csökkenése jól megfigyelhető trend, de az átlag 312 kg/fő/év mennyiség országos szinten magasnak mondható. Viszonylag kedvező a szelektíven gyűjtött hulladékok 35 %-os aránya, de sajnos ennek az aránynak a növekedési trendje nem figyelhető meg, pedig Elek, Kétegyháza és Lőkösháza esetében csak 2017-től áll rendelkezésre a szelektív hulladékgyűjtés adatai.

119. ábra: Gyulai járás egy lakosra jutó hulladék mennyisége (kg/év/fő) 2015-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

2.1.15.7. Árvízvédelem

Az ár és belvízvédelmi kérdéseket az 2.1.16. fejezet mutatja be.

2.1.15.8. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A talajminőséget és a felszín alatti vízkészleteket, és beszivárgás hatására a felszíni vizeket is veszélyezteti a magas települési diffúz szennyezés, amely a városi területeken a burkolt felületekre kiülepedő szennyezésekből (légszennyezés, közlekedés), Kétegyháza és Lőkősháza pedig az alacsony csatornázottság és rákötési arányból származik.

A talajt és a vizeket érő említést érdemlő pontszerű szennyezőforrások a járás területén a nagy létszámú állattartó telepek. Ezeknek, valamint a kommunális és egyéb szennyvízbevezetések hatása a felszíni vizekre nem jelentős, vagy a rendelkezésre álló mérési adatok alapján nem értékelhető. A járás területén lévő szennyvíztisztítók technológiája és kapacitási aránya megfelelő.

A járás területén található felszíni víztestek közül csak az Élővíz-csatorna (Kettős-Körös – AEP459) ökológiai állapota jó, a Kettős-Körös (AEP668) és a Kígyósi-főcsatorna (AEP516) ökológiai állapota mérsékelt. Mindhárom víztest kémiai állapota a nem jó tartományba esik. A járás területét érintő hét felszín alatti víztest közül 3 gyenge mennyiségi állapotú és egynél fennáll a gyenge mennyiségi állapot kockázata, a minőségi állapota egy víztestnek romló, egynek gyenge, egynél pedig fennáll a gyenge állapot kockázata.

A levegőminőségére vonatkozóan kevés információ áll rendelkezésre, egy darab manuális mérőállomás található Gyulán, amely a nitrogén-dioxid arányát méri, kéndioxid, ülepedő por és a mikroszennyezőkre vonatkozóan nincs adat. A mérések alapján a nitrogén dioxid szennyezettség mértéke megyei összehasonlításban is magas, Gyula légszennyezettsége csupán megfelelő (3)

besorolást kapott. A járásban a légszennyező anyagok kibocsátása csökkenő tendenciát mutat, nagyrészt az energiafelhasználáshoz kötődik.

A zaj és rezgésterhelés értékelésére nem állnak rendelkezésre friss, részletes adatok.

A járás területén a hulladékgazdálkodás szolgáltatás jól megoldott, a regionális békéscsabai hulladéklerakó válogató és hulladéklerakó kezeli a hulladékot. A szelektíven gyűjtött hulladékok aránya 35 %-os, az egy főre jutó keletkező hulladék mennyisége viszonylag magas. Mindkét érték javítható a lakossági szemléletformálás, tájékoztatás további fejlesztésével. A körforgásos gazdaságot szolgálja a gyulai komposztáló üzem működtetése a keletkező komposzt értékesítése azonban még nem bejáratott a lakosság felé, fejlesztése szükséges.

2.1.16. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

2.1.16.1. Építésföldtani korlátok

A járás területén illetékes Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati osztály tájékoztatása szerint. A járás közigazgatási területén földtani veszélyforrás nincs nyilvántartva.

2.1.16.2. Vízirajzi veszélyeztetettség

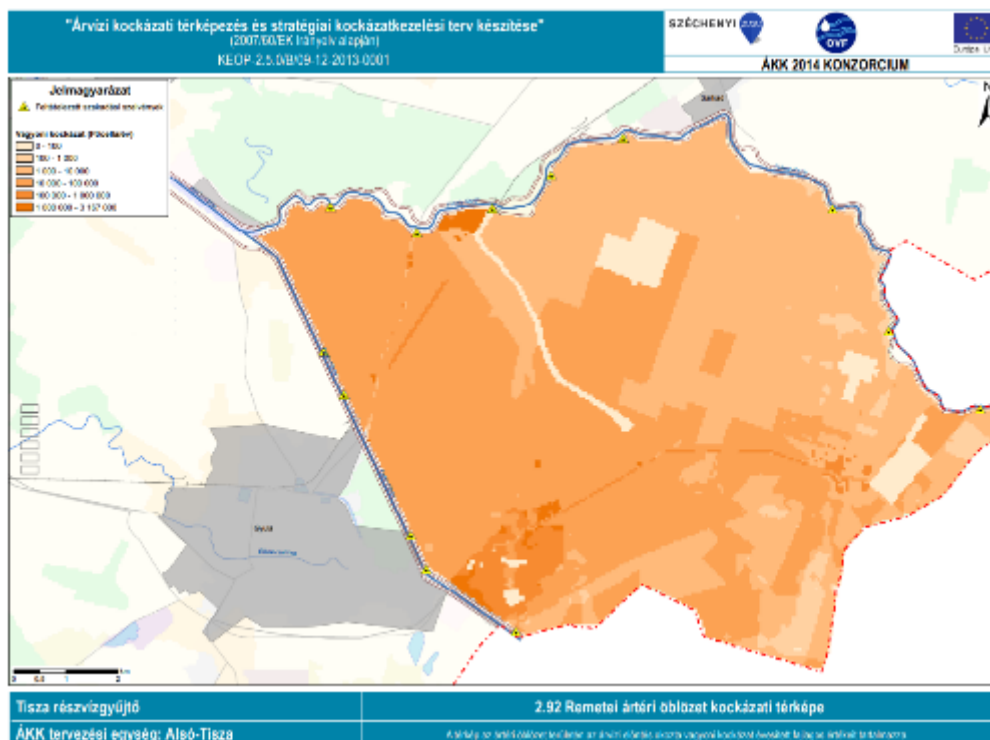
Árvízveszélyes területek

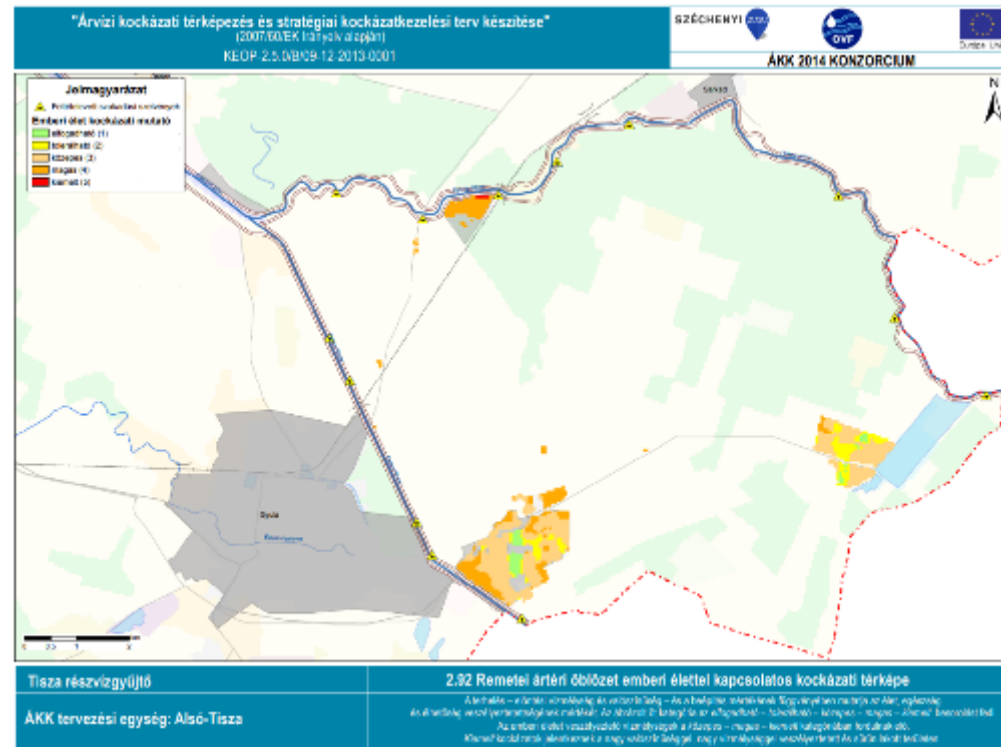
A járás települései közül Gyulán található árvízveszélyes területek. A terület szakigazgatásilag a Körösvidéki Vízügyi Igazgatósághoz tartozik.

Gyula közigazgatási területének nagy része korábban a Körösök és mellékvízeik árterülete volt. Gyula 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet alapján I. katasztrófavédelmi besorolású település, ami azt jelenti, hogy fokozott kockázati terület, részben a Tiszán és a Fehér-Körösön levonuló árvizek veszélyeztetik a várost és külterületét. Az árvízgyakoriság és az árhullámok nagysága a klímaváltozás következtében növekedhet.

A város Fehér- és Fekete-Körös illetve a két folyó egyesülése alatt a Kettős- Körös folyók mellett, három árvízvédelmi öblözet érinti a várost. Az ártéri öblözetek vagyonérték és emberi élet kockázati térképei a Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv keretében készültek el.

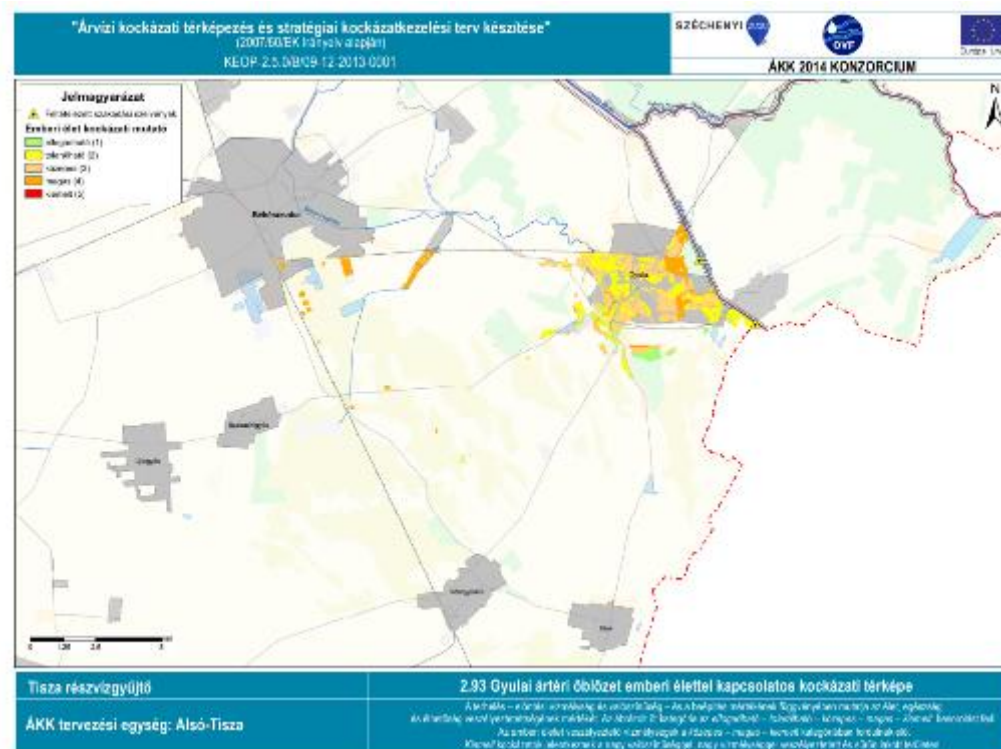
Remetei ártéri öblözet

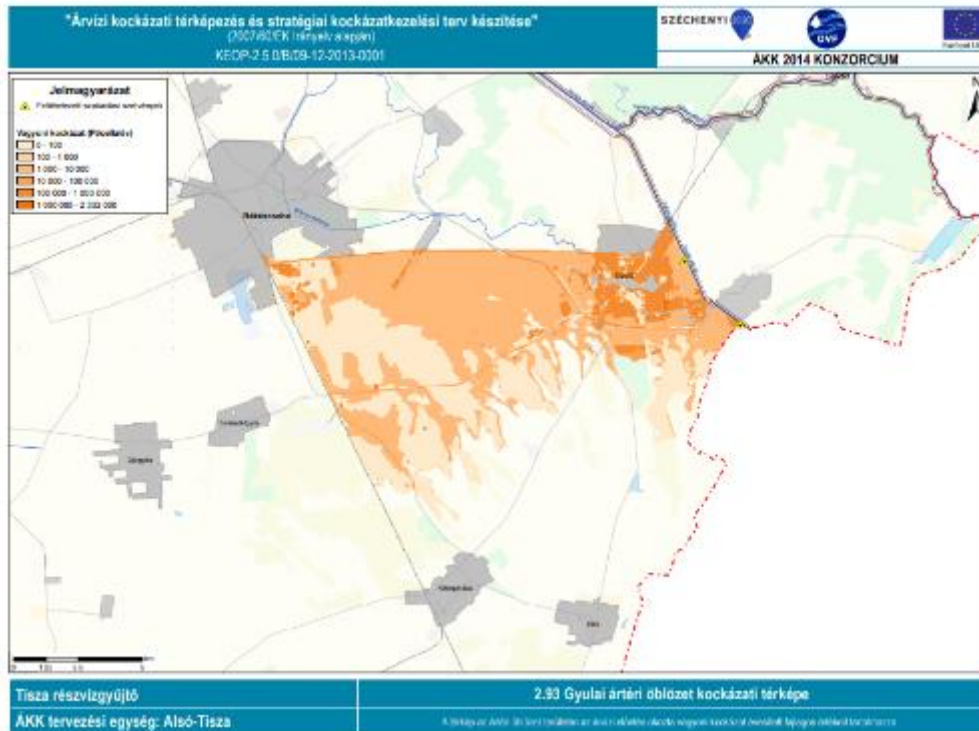

120. ábra: Remetei ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv)

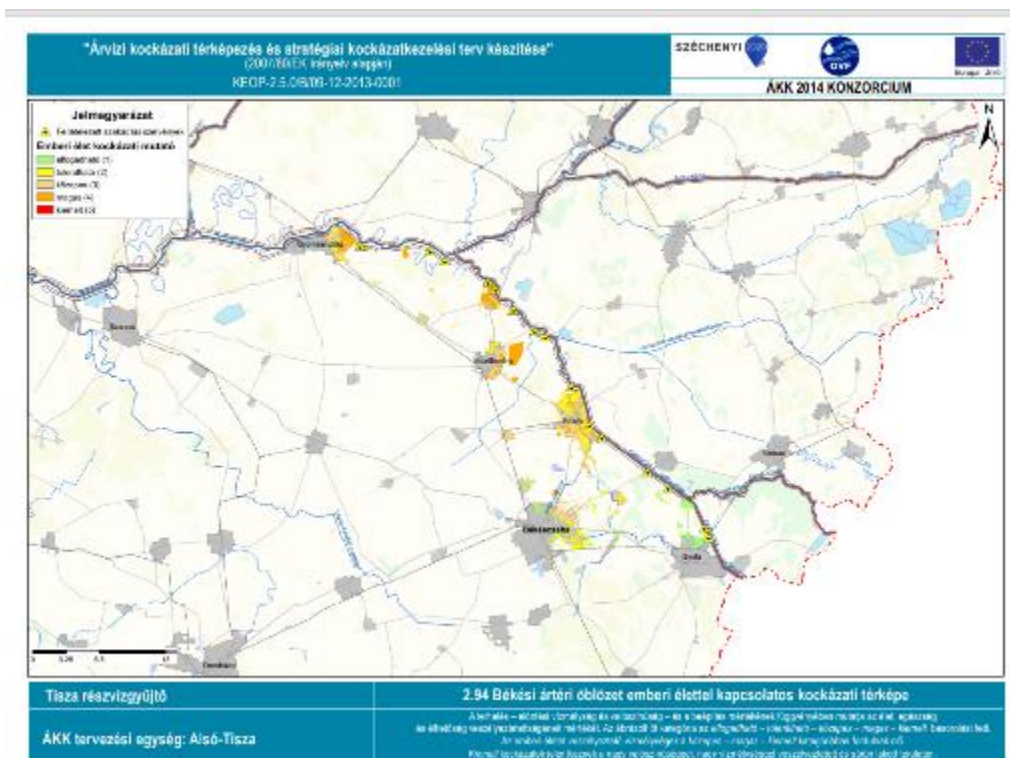
Gyulai ártéri öblözet

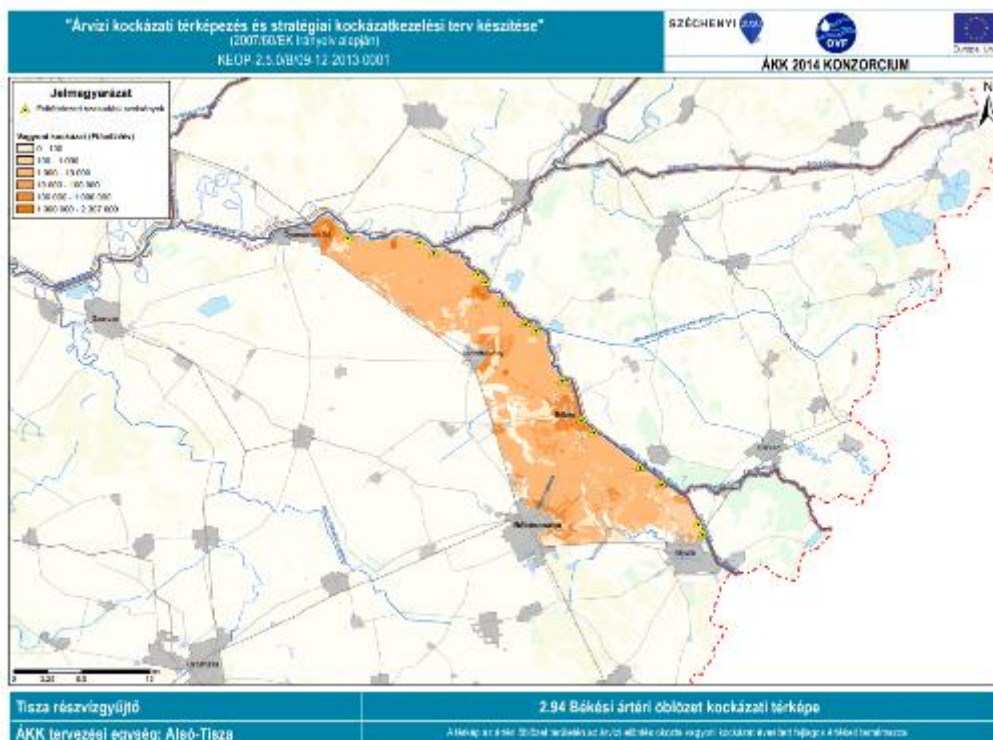

121. ábra: Gyulai ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvi Országos Kockázatkezelési Terv)

Békési ártéri öblözet

122. ábra: Gyulai ártéri öblözet vagyon és emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép (Forrás: Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv)

Mértékadó árvízszint

Szelvény [fkm]	MÁSZ [mBf]	Balparti Szelvény [tkm]	töltés	Jobb parti töltés Szelvény [tkm]	Mérce helye [LNV] [cm]
0,000	92,67	0,000			Fekete-Körös, torkolat
2,150	92,90	2,100		1,880	
4,700	93,17	4,623		4,550	Gyula-Sarkad, közúti híd, v.m., LNV = 786 cm
9,280	94,02	9,280		8,990	Államhatár a mederben
9,780	94,17			9,475	Államhatár

72. táblázat: Fehér-Körös mértékadó árvízszintjei (Forrás: 1. melléklet a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelethez)

Szelvény [fkm]	MÁSZ [mBf]	Balparti Szelvény [tkm]	töltés	Jobb parti töltés Szelvény [tkm]	Mérce helye [LNV] [cm]
0,000	92,67			0,000	Fehér-Körös, torkolat
4,400	93,04	3,980		4,280	Remetei közúti híd, v.m., LNV = 916
5,940	93,17	5,611		5,984	Gyula-sarkadi vasúti híd
7,000	93,27	6,950		6,880	
9,000	93,55	8,950		8,940	

Szelvény [fkm]	MÁSZ [mBf]	Balparti Szelvény [tkm]	töltés	Jobb parti töltés Szelvény [tkm]	Mérce helye [LNV] [cm]
15,000	94,77	14,870		15,210	
15,300	94,86	15,200		15,500	Sarkad, v.m., LNV = 952
15,890	95,07	15,750		16,059	Államhatár a mederben
18,000	95,66	17,950			
20,300	96,33	20,260			Ant, v.m., LNV = 1000
20,490	96,38	20,490			Államhatár

73. táblázat: Fekete-Körös mértékadó árvízszintek (Forrás: 1. melléklet a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelethez)

Az elmúlt évtizedekben a nagy Körös-völgyi árvizek során, különösen az 1966. évi jeges árvíz, valamint az 1970, 1974, 1980, 1981, 1995, 2000 és 2006 években a legmagasabb vízszintek többször meghaladták az addig észlelt maximumokat, és gátszakadásokat, – elöntéseket is okoztak, illetve árvíz tározásokat tettek szükségessé. A folyók árvízszintjeinek emelkedése napjainkban is tovább tart. Az árvízvédelmi biztonság megteremtése érdekében az 1970. évi árvízét követő időszakban szükségtározók épültek a Körösök völgyében. A Fekete-Körösön a Mállyvádi, a Sebes-, és Kettős-Körösön a Mérgesi és a Fehér-Körösön utolsóként megépült Kisdelta árvízi szükségtározók összesen 188 millió m³ -nyi ideiglenes víztározó kapacitásukkal lehetővé teszik a kritikusmértékű árvízszintek csökkentését.

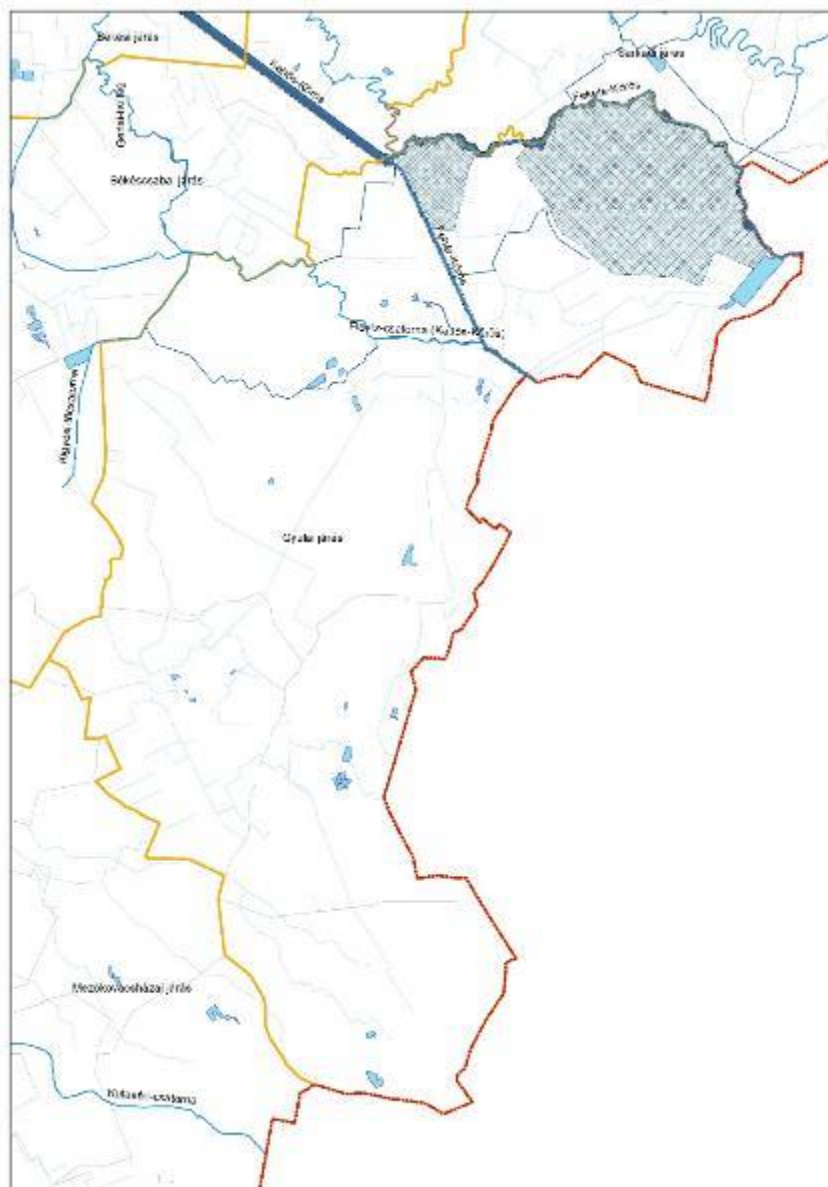
Belvízveszélyes területek

A járás nagy része belvízveszélyes terület a megyei területrendezési terv alapján Gyula teljes területek Elek, Kétegyháza Északi részei és Lőkősháza nagy része is rendszeresen belvízjárta terület övezetébe tartozik. A megyei terv bemutatása a 1.3. fejezetben található.

Árvíz és belvízvédelem

A Fehér- és a Fekete-Körös mentén elsőrendű árvízvédelmi töltés található. A település közigazgatási területén helyezkednek el az árvízi védekezésben kiemelten fontos Mállyvádi - és Kisdelta árvízi szükségtározók, valamint a rendkívüli árvízvédelmi helyzetekre épített Nagydelta árvízi védtározó. Ezek jelentősége kiemelkedő a kritikus mértékű árvízszintek csökkentése érdekében. A Mállyvádi tározó elsődleges feladata a Gyulától É-ra található Sarkad megvédése, a Kisdelta pedig elsősorban Gyula védelmét szolgálja.

Három országos jelentőségű csatorna is érinti a várost, az Élővíz csatorna, a Gyulai lecsapoló csatorna és a Gyulavári főcsatorna.

123. ábra: Árvédelmi országos létesítmények (Forrás: OTrT)

Árvédelmi művek⁴¹

Az árvédelmi művek védelme érdekében az árvédelmi földmű vízoldalán a 60 m és a mentett oldalán a 110 m védőtávolság van, amin belül anyaggödört, munkagödört nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi igazgatóság, települési önkormányzat fenntartásában lévő másodrendű árvédelmi mű esetén a védelemvezető polgármester hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonyági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

Elsőrendű árvédelmi töltés:

A KÖVIZIG kezelésében lévő szakaszon a mértékadó árvízszintek:

⁴¹ Forrás: TRT megalapozó vizsgálat

Fehér-Körös bal és jobb oldalán: 92,67-94,17 mBf

FeketeKörös bal oldalán: 92,67-96,38 mBf

Fekete-Körös jobb oldalán: 93,04-93,17 mBf

Gyula város közigazgatási területén az elsőrendű árvízvédelmi töltések magassági hiánya 1,2-1,5 m között változik, ezért új létesítményt csak a töltésfejlesztés mértékének a figyelembevételével lehet elhelyezni. A településrendezési tervben a város jelölte a tervezett fejlesztések nyomvonalát és a 10 m-es építési tilalommal védendő területeket. Tartós árhullám esetén az árvízvédelmi töltések mentén fakadóvizek megjelenése várható, emiatt a védőterületre vonatkozóan az építési tilalom fenntartása szükséges.

Gyula város körtöltése:

A Gyulai Árvízvédelmi szakasz védműve, a város belterületének központi, sűrűn lakott részét hivatott megvédeni a Fehér-Körös magyarországi szakaszának bal oldali töltésszakadása esetén.

Az árvízvédelmi szakasz Gyula város Fehér-Köröstől Ny-DNy-ra eső belterületének jelentős részét foglalja magába, amelynek területe 767 ha. A kimaradó városrészek a belterületen: Máriafalva, Kis-Ökörjárás, Újvári, Paradicsomkert, Siórét, Ajtósfalva.

A védtöltés 10,0 m-es előterében, illetve a töltés testében jelenleg több közművezeték van beépítve (magas és mély vezetéssel). Ezek merőlegesen vagy szög alatt keresztezik a töltést és helyenként a töltéssel párhuzamosan haladó vezetékek is vannak.

A töltéssel megvédendő terület elsősorban lakóövezet, jelentősebb középületekkel, idegenforgalmi jelentőségű létesítményekkel, és kisebb üzemekkel. Gyula belvárosában nagy számban található a műemlék jellegű épületek, múzeumok.

Gyula város körtöltés kiépítési adatai

A körtöltés hossza:	12+222 tkm
Számított elöntési szint:	87,31 mBf
Magassági biztonság az elöntési szint felett:	min. 1,2 m
Védekezéssel tartható vízszint:	
0+000 – 6+000 tkm szelvények között:	88,50 mBf
6+000 – 12+222 tkm szelvények között:	89,00 mBf
Minimálszelvény adatai:	koronaszélesség 3,0 m
	vízoldali rézsű 1:1
	mentett oldali rézsű 1:1
A körgát érint bel-és külterületi ingatlanok tulajdonosai	Gyula város Önkormányzata Magyar Állam
Kezelő:	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Békés megyei Igazgatósága Körös- vidéki Vízügyi Igazgatóság

74. táblázat: Gyula város körtöltés kiépítési adatai (Forrás: Gyula Településrendezési Terv megalapozó vizsgálat)

A Körös -vidéki Vízügyi Igazgatóság az új érvényes MÁSZ szintek figyelembevételével megadta az elsőrendű védvonal szakadása esetén kialakuló maximális árvízi elöntési szinteket.

-2.93 Gyulai árvízvédelmi öblözetben: 86,26 – 89,20 mBf érték

-2.94 Békési árvízvédelmi öblözetben: 86,95 – 88,30 mBf érték

Gyula Város Körtöltését 1888-ban építették, a védvonal utolsó helyreállítása 1933-ban valósult meg, ekkor pótolták a magassági hiányokat, amelyek a töltés 1925-ös kipróbálása során jelentkeztek. Ezt követően a töltésen csupán a karbantartási munkálatokat végezték el, amely főként a kaszálásból és időnként a töltéskorona domborításából állt. A föld védmű újabb szakaszai 80 évesek. A töltésen talajmechanikai feltárások nem készültek, a töltés anyagáról nincsenek adataink. A körtöltés esetében a töltéstest talajmechanikai vizsgálata, állapotának felülvizsgálata javasolt. A feltárás eredményének ismeretében, valamint a bevezetett új MÁSZ szintek és a várható fővédvonal töltéserősítések miatt Gyula város ár- és belvízvédekezési tervét javasolt felülvizsgálni.

Szükségeltározó, véstározó:

2013-2015 között a Kisdelta és a Mályvádi Árvízi Szükségeltározók fejlesztésre kerültek. A szükségeltározók területén érvényes a teljes építési tilalom fenntartása.

A Nagydelta véstározóra vonatkozóan az alábbi előírásokat kell betartani a terület használatára vonatkozóan:

- a Nagydelta véstározó elöntésére a Fehér-Körös jobb oldalán a Gyulai híd és a Gyulavári körtöltés közötti töltésmegnyitás esetén kerülhet sor.
- a megnyitási hely 250 m környezetében cca. 400 m³/s maximális vízhozam illetve 0,5-5,0 m/s körüli vízsebesség érték alakulhat ki.
- 2-3 nap alatt egyre gyengülő intenzitású beáramlással és a Fehér- Fekete Körösön jelentkező, mindenkori apadási ütemének megfelelő vízkiáramlással kell számolni.
- a várható elöntési vízszint maximuma 90,73 mBf új értéket kell figyelembe venni, és 6-8 hetes elöntési időtartammal kell számolni.
- az építmények szerkezetét a fenti árvízi hatások elviselésére ajánlott méretezni.
- a terület árvíz idején történő elöntése az árvízvédelemmel kapcsolatos szokásos és várható hatás, mellyel kapcsolatban a terület rendeltetészerű használatának esetleges kimaradása vagy kár keletkezésére a tulajdonosoknak - tőlük elvárható módon- fel kell készülniük, mely saját felelősségi körükbe tartozik.

Lokalizációs töltések:

A lokalizáló töltések feladata egy esetleges romániai töltésszakadás következtében érkező árvíz megtartása.

- -12.007. számú másodrendű árvízvédelmi vonal – Fehér-Körös balparti lokalizációs töltés
- 12.004. számú másodrendű árvízvédelmi vonal – Fehér-Körös, Fekete- Körös közötti lokalizációs töltés

Belvízvédelem

Belvízvédelmi felosztás szempontjából a település közigazgatási területe a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Gyulai Szakasz mérnökségének területén található.

Bel- és külterülete 3 belvízvédelmi rendszerbe sorolható:

70. Hosszúfoki Belvízvédelmi rendszer (12.06)

71. Fehér-Fekete-Körös Közi Belvízvédelmi rendszer (12.07)

72. Élővíz-csatorna Belvízvédelmi rendszer (12.08)

A települést érintő Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésű vízfolyások, csatornák: Élővíz-csatorna, Gyulai-tápcsatorna, Csíkosér-Élővíz összekötő-csatorna, Gyulai lecsapoló-csatorna, Gyulavári-főcsatorna, Szeregyházi-csatorna, Pósteleki-főcsatorna, Csíkosér I.-II.-csatorna, Pél-Gyulai Élővíz-csatorna, Gelvácsi 3. számú-csatorna, Farkashalmi-csatorna

Önkormányzati kezelésben lévő csatornák, vízfelületek, záportározók: Hunyadi-tó, Erkel-tó, Rákóczi-tó, Kisökrjárás-tó, Hősök-tava, Wesselényi-tó, Széchenyi-tó, Bárdos tó, Poklás-csatorna

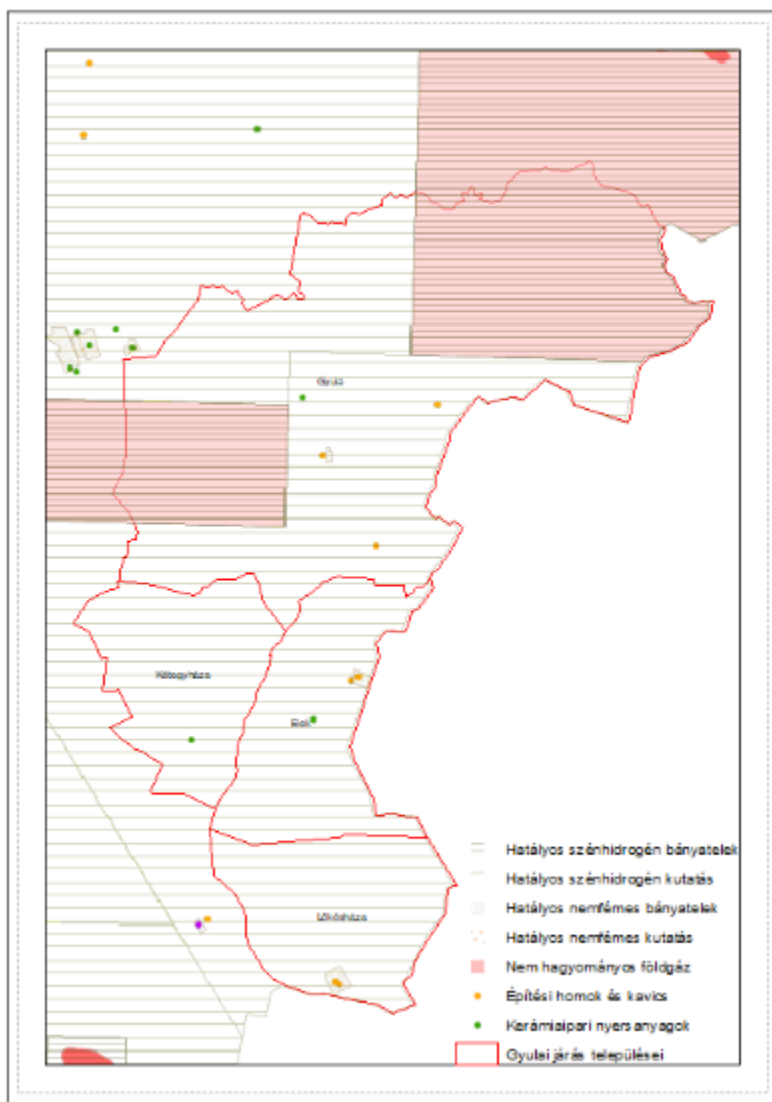
2.1.17. Ásványi nyersanyag lelőhely

Gyulai járás területén az Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat adatai alapján található hatályos kutatási területet és bányatelkeket az alábbi táblázat foglalja össze.

Név	Típus	Nyersanyag csoport	Nyersanyag
Békéscsabai szénhidrogén kutatási terület	Hatályos koncessziós szénhidrogén-kutatási terület	szénhidrogének	kőolaj, szénhidrogén, földgáz
Gyula I. szénhidrogén (nem hagyományos)	hatályos szénhidrogén bányatelek (működő)	szénhidrogének	szénhidrogén, földgáz (nem konv)
Gyula II. szénhidrogén (nem hagyományos)	hatályos szénhidrogén bányatelek (működő)	szénhidrogének	szénhidrogén, földgáz (nem konv)
Gyula Tgy.	bezárt bánya	Kerámiaipari nyersanyagok	tömör téглаagyag
Gyula V. – homokbánya telek	működő bánya	Építési homok és kavics	építési homok
Gyula III. – homokbánya telek (Hrsz 055, 056/1)	bezárt bánya	Építési homok és kavics	falazó homok
Gyula (Hrsz 097/5-6, 097/57)	működő bánya	Építési homok és kavics	vakoló homok
Tgy. – battonyai mocsár (Kétegyháza)	szünetelő bánya	Kerámiaipari nyersanyagok	tömör téглаagyag
Elek I. homokgödör (hrs 08/1-4.)	működő bánya	Építési homok és kavics	vakoló homok
Elek – megkutatott terület (hrs 09/21)	szabad terület	Építési homok és kavics	vakoló homok
Elek – Szik mező	szabad terület	Kerámiaipari nyersanyagok	tömör téглаagyag
Lőkősháza I.-kavics bányatelek Ceglédi dűlő	működő bánya	Építési homok és kavics	Bányászati betonkavics
Ceglédi dűlő (Lőkősháza)	szabad terület	Építési homok és kavics	Bányászati betonkavics

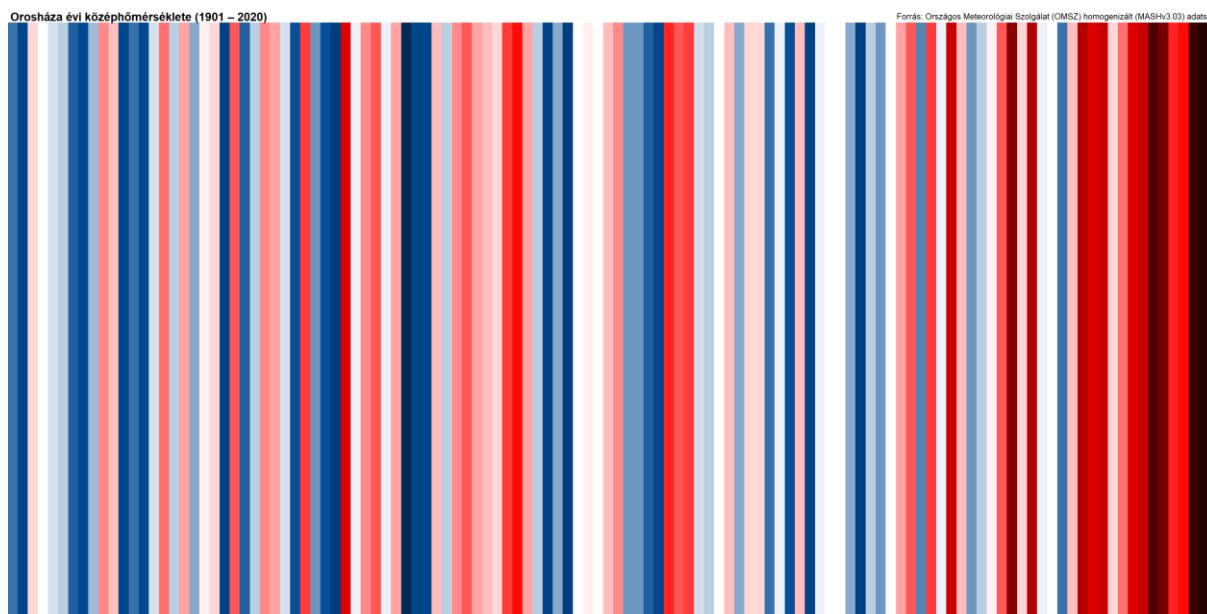
75. táblázat: Hatályos kutatási területet és bányatelkeket (Forrás: MBFsz adatai alapján saját szerkesztés)

A térkép jól mutatja a nyersanyaglelőhelyek elhelyezkedését. A járás egész területe hatályos szénhidrogén kutatási területen fekszik. Gyula északi és délnyugati részén található működő szénhidrogén (földgáz) bányatelek. Ezen kívül a kerámiaiipari nyersanyagok közül három tömör téglagyag bánya található Gyulán, Eleken és Kétegyházán, amelyek jelenleg nem üzemelnek. Az építési homok, kavics nyersanyagcsoporton belül építési, falazó és vakoló homokot, valamint betonkavics bányák található Gyula, Elek és Lőkősháza külterületén.

2.1.18. Városi klíma⁴²

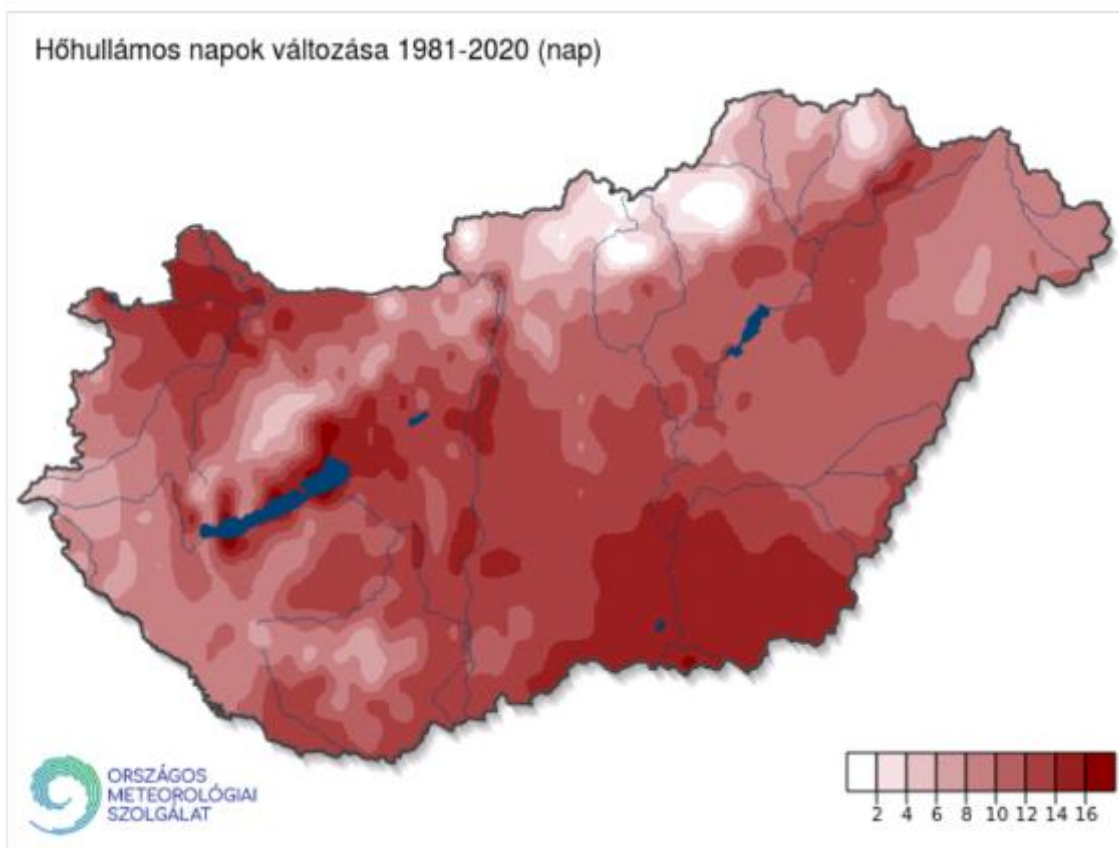
Gyulai járás éghajlata nedves kontinentális, a napsütéses órák száma magas, 2000-2050 óra. Az átlagos éves csapadékmennyiség 550-580mm, ami némileg alacsonyabb a magyarországi átlagnál. A terület az óceánoktól messze esik, ezért felerősödik a kontinentalitás, és az évi hőmérsékletingadozás magas. Ez a helyzet a jövőben sem fog változni, sőt a kutatások azt mutatják, hogy a klímaváltozással összefüggésben az éghajlati szélsőségek egyre gyakoribbá és tartósabbá válhatnak. Az OMSZ adatai alapján már most is kimutatható a területen egy 1,6-1,65°C középhőmérséklet emelkedés az 1981-2016 periódusban. Különösen magas a hóhullámos napok számának emelkedése, 1981-2020 között 12-16 nap volt. A Gyulai járás a klíma érzékeny területek sorába tartozik.

124. ábra: Tipikus békés megyei „klímacsík”, amely a Dél-alföldi területek melegedését mutatja 1908-2018 között. (forrás met.hu)

42 Forrás: HELYI KLÍMASTRATÉGA KIDOLGOZÁSA, VALAMINT A KLÍMATUDATOSSÁGOT ERŐSÍTŐ SZEMLÉLETFORMÁLÁS GYULA VÁROSÁBAN KEHOP-1.2.1-18-2018-00054PROJEKT 2021

125. ábra: Hőhullámos napok (napi középhőmérséklet > 25 °C) számának változása 1981-2020-as időszakban (forrás: www.met.hu)

Általánosságban elmondható, hogy a hőmérséklet emelkedésével csökken a fagyos napok száma, viszont emelkedik a hőségnapoké. Az Országos Meteorológiai Szolgálat jelentése szerint a dél-alföldi régióban kell a legmagasabb növekedéssel számolni. A hosszantartó hőhullámok nagyon megviselik az emberi szervezetet, különösen a csecsemők és az idősek szervezetét. Ezekben az időszakokban bizonyítottan magasabb a halálozások száma, mint egyébként.

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR)⁴³ adatai szerint a térségben a következő 50 évben várhatóan a hőhullámos napok száma 86-90 % - kal fog nőni, a jelen időszakhoz képest. A hőhullámos napok hőmérsékletének emelkedése kb. 30%, míg a forró napok száma akár az évi 20-25 napot is elérheti majd (csaknem egy teljes hónap). A lefutott klímamodellek alapján megállapítható, hogy az átlaghőmérsékletek valószínűleg a jelenlegi 12-ről 15°C-ra fognak emelkedni, ennek megfelelően a minimum értékek 7-ről 10- re, a maximumok pedig 17-ről 21-re fognak emelkedni. Az éghajlati szélsőségek erősödését mutatja a trópusi éjszakák 3-ról 30-ra, illetve a forró napok 5-ről 40-re történő várható emelkedése. Ezzel párhuzamosan a csapadégmentes napok száma 120-ról 180-ra fog emelkedni, az évi csapadékmennyiség pedig 400 mm körüli szintre fog csökkenni.⁴⁴

A járás éghajlatváltozás negatív hatásainak való kitétségét, illetve ahhoz történő alkalmazkodási lehetőségek mértékét jelentősen meghatározza a területhasználat. A külterületeke a nagy kiterjedésű szántóföldek, a monokultúras tájhasználat, a mezővédő erdősávok és véderdők hiánya, fokozza az

⁴³ <https://nater.mbfisz.gov.hu/>

⁴⁴ Részletesen a HELYI KLÍMASTRATÉGA KIDOLGOZÁSA, VALAMINT A KLÍMATUDATOSSÁGOT ERŐSÍTŐ SZEMLELÉTFORMÁLÁS GYULA VÁROSÁBAN KEHOP-1.2.1-18-2018-00054PROJEKT 2021-es dokumentumban elérhető

aszályok és a szélerózió következtében bekövetkező talajvesztést és jelentős légszennyezést is okozhat.

A távérzékelési adatok⁴⁵ alapján a járás 95 %-a nem burkolt felület. 100 m²-es rácshálón számolva a burkoltsági arány 70 % feletti az összterület 1,3 %-án. A települések klímaváltozáshoz való alkalmazkodását meghatározza a belterületen belüli területfelhasználás megoszlása. A speciális városklímára jellemző, hogy a burkolt felületek hatására magasabb hőmérsékletű területek jönnek létre a városon belül ez a speciális hősziget hatás. A másik gond, hogy a burkolt felületek hatására a terület vízháztartása megváltozik, a csapadékvíz nem tud a talajba szivárogni aszályos környezetet és lefolyási, vízelvezetési problémákat okozva. A járás településeinek klímaérzékenységéhez megvizsgáltuk a belterületen belüli a burkoltsági arány alakulását is. A kapott adatok alapján meghatároztuk a burkoltsági arányok alakulását, a zöldfelületek arányát és a zöldfelületek fásítotttságának mértékét.

	Járas összesen	Belterület			
		Lőkösháza	Elek	Kétegyháza	Gyula
nem burkolt	95,3%	44,1%	38,4%	45,7%	40,9%
1-10 %-os burkoltság	0,4%	7,7%	6,3%	5,6%	4,5%
10-30 %-os burkoltság	1,5%	22,7%	18,9%	20,4%	16,3%
30-50%-os burkoltság	1,6%	18,5%	21,8%	22,1%	20,1%
50-70%os burkoltság	0,9%	5,7%	12,7%	5,1%	13,8%
70-100%-os burkoltság	0,3%	1,3%	1,9%	1,1%	4,3%

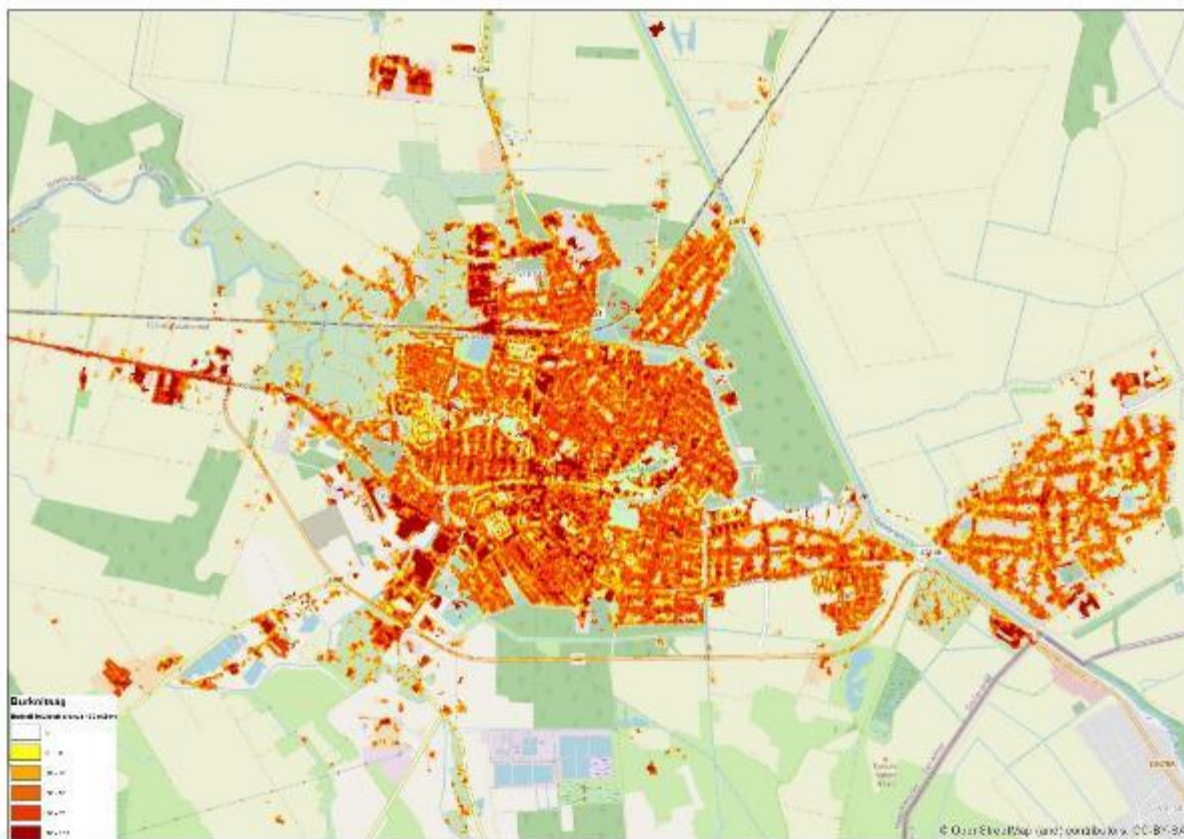
76. táblázat: A burkolt felületek aránya a járás egész területén és az egyes települések belterületein belül (Forrás: COPERNICUS HRL adatok 2018 alapján saját szerkesztés)

A hősziget kialakulása elsősorban a 70%-nál nagyobb burkoltsági aránnyal rendelkező összefüggő területeket veszélyezteti. Ilyen területek Lőkösháza és Kétegyháza belterületének 1%-a, Elek területének 2%-a és Gyula területének 4 %-a.

Gyulán ilyen nagy burkoltságú összefüggő területeket a 44 -es út menti ipari területek (44-es és Csabai út között), a belvárosi területek (Béke sugárút, Szent István út, Árpád utca menti területek), a vasútállomás körüli és az Északnyugati Ipari területek.

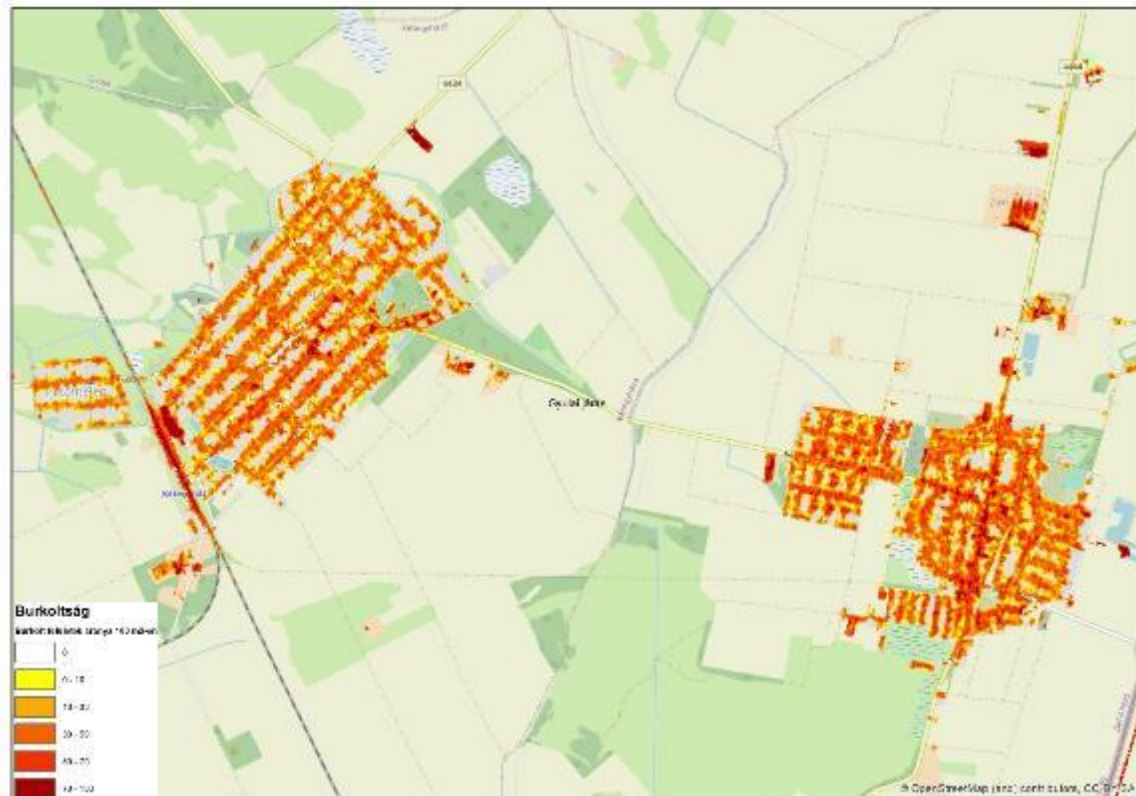
45 COPERNICUS HRL – Imperviousness adatbázis: <https://land.copernicus.eu/pan-european/high-resolution-layers/imperviousness>

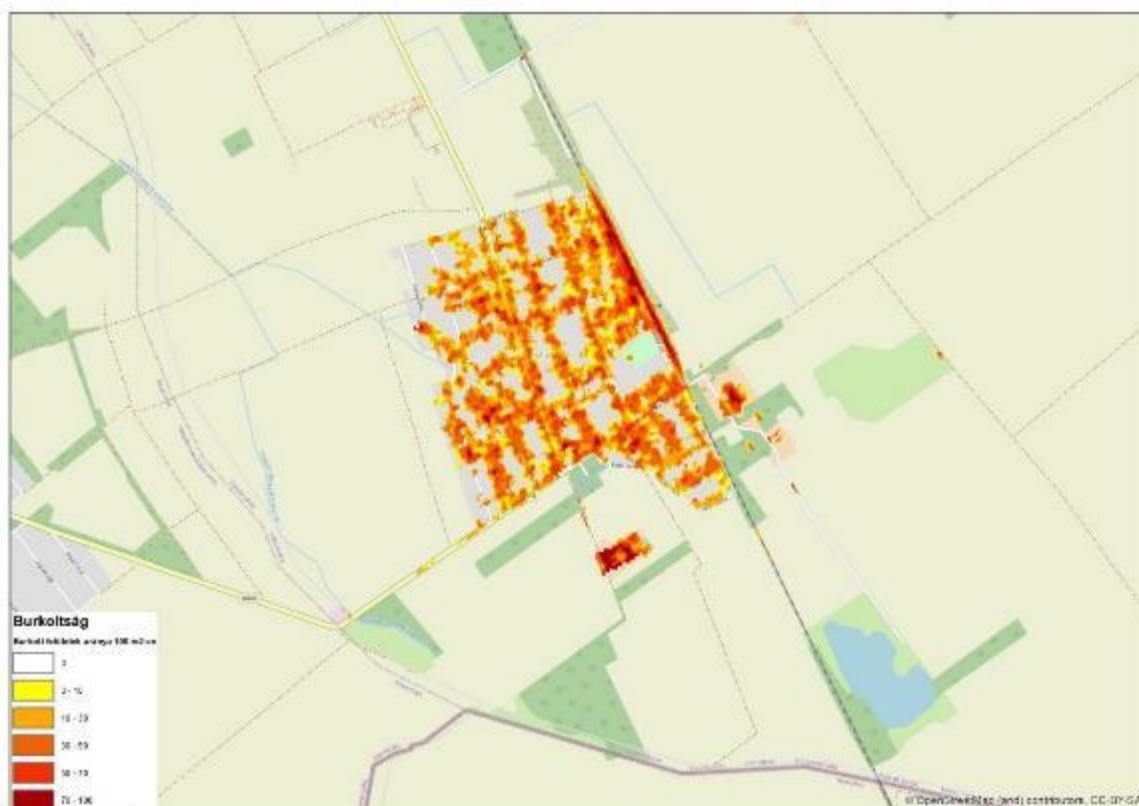

126. ábra: Gyula burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)

A járás másik három településén jellemzően alacsony az összefüggő burkolt felületek aránya, és kiterjedése, ezért városi hőszigetetés kialakulása nem valószínű, de a magasabb burkoltsági arányú területek a csapadékvíz kezelés okozhat problémát. Kétegyházán nagyobb összefüggő burkolt felületek a vasút menti iparterületek. Elek területén városközponti terület, a Lőkösházi és Kétegyházi út menti területek a legsűrűbb beépítésűek. Lőkösházán a legnagyobb összefüggő magas burkoltságú területek a vasút mentén találhatók.

127. ábra: Kétegyháza és Elek burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)

128. ábra: Lőkösháza burkoltsági arányai (Forrás: Copernicus HRL-Imperviousness 2018 alapján saját szerkesztés)

A klímaváltozás negatív hatásait jelentősen tudják mérsékelni a településen belüli zöldfelületek. Ezért megvizsgáltuk, hogy a belterületen belül, hogy alakulnak a területhasználati arányok (NÖSZTÉP46 adatbázis szerint, 20x20m-es raszterkép alapján). A területhasználat alapján a biológiai aktív felületek (zöldfelületek, erdők, természetes növényzet, mezőgazdasági területek, vizes élőhelyek, vízfelületek) aránya Kétegyházán a legnagyobb 75%. Elek és Gyula esetében ez az arány 60%. A zöldfelületek aránya (amelyekbe a kertés házak területei is beletartoznak) szintén Kétegyházán a legnagyobb 74%-kal, Gyulán pedig a legalacsonyabb 54%-kal. A zöldfelületek közül a fásított zöldfelületek aránya Gyulán a legmagasabb 33 %, a többi településen a zöldfelületek a fásítottsága 17-9 % között alakult.

	Lőkősháza	Elek	Kétegyháza	Gyula
Épületek	13,0%	25,2%	16,0%	23,3%
Infrastruktúra	16,3%	14,0%	8,4%	15,0%
Mesterséges felület	0,4%	0,5%	0,5%	1,3%
Zöldfelület fákkal	10,0%	5,2%	6,2%	13,5%
Zöldfelület fák nélkül	59,3%	53,7%	67,6%	40,5%
Mg-i terület	0,7%	0,3%	0,4%	0,1%
Erdő-Ültetvény		1,0%	0,1%	5,6%
Természetes növényzet	0,2%		0,5%	
Vizes élőhely	0,1%	0,1%	0,3%	0,0%
Vízfelületek				1,0%
Zöldfelületek aránya	69%	59%	74%	54%
Zöldfelületek fásítottságának mértéke	17%	10%	9%	33%
Biológiai aktív felületek mértéke	70%	60%	75%	60%

77. táblázat: Belterületen belüli területhasználati arányok (Forrás: NÖSZTÉP alaptérkép alapján saját szerkesztés)

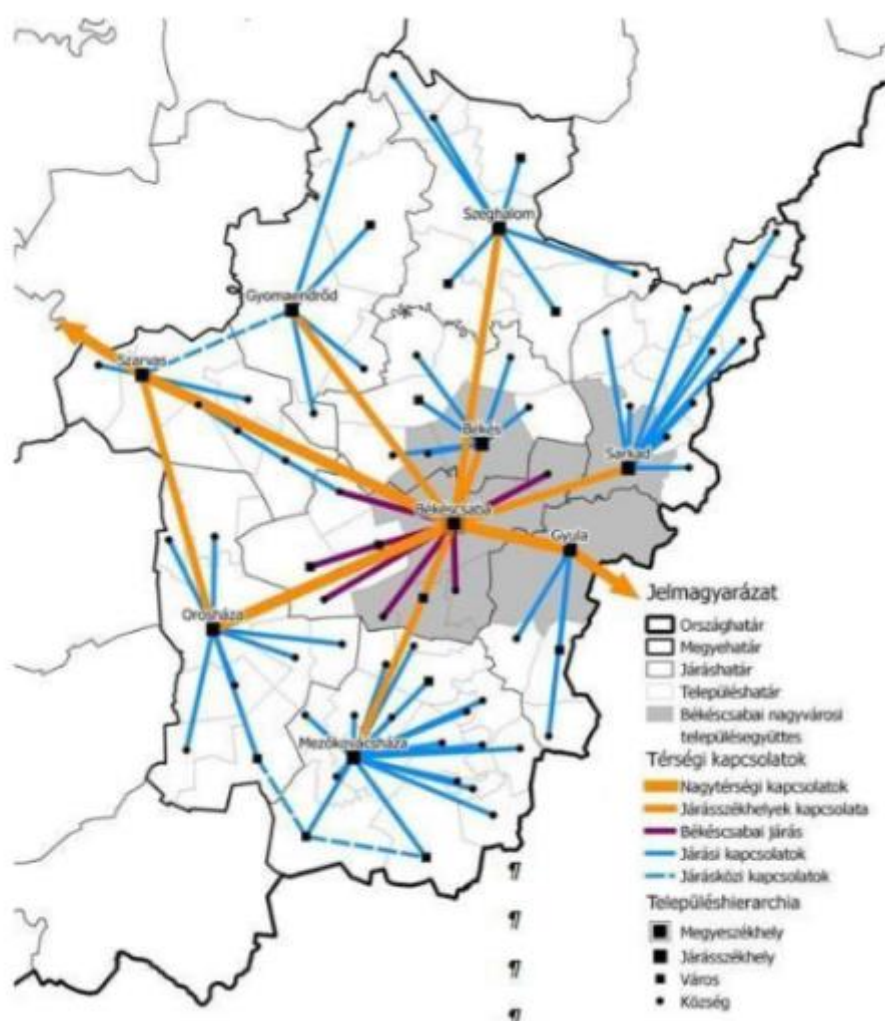
46 „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projekt a Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és értékelés (NÖSZTÉP) projektelemének keretein belül készült

2.2. Területi lehatárolás

2.2.1. A várostérség lehatárolása, bemutatása

Békés megye településhálózatának változása, a megyében hagyományosan meglévő és újonnan kinevezett városok feladatmegosztása meghatározza a mai szerepköröket és fejlődési lehetőségeket, illetve szükségszerűségeket. A megyei Településfejlesztési Koncepció 2021-2027 által felvázolt jövőkép és ehhez kapcsolt stratégia fő elemei az agárhagyományokon alapuló fejlődés, az esélyegyenlőség növelése a településeken és a klímaváltozásból eredő környezeti kihívásokra való fenntartható válaszokra koncentrálnak.

Gyula járás a Békéscsabai nagyvárosi településeggyüttes része, melynek gazdasági centrumvárosai: Békéscsaba, **Gyula**, Békés és Sarkad, szorosan együttműködő települései pedig Doboz, Szabadkígyós és Újkígyós, Csabaszabadi, Murony és Sarkadkeresztúr.

129. ábra: Békés megye településhálózata (Forrás: Békés megyei Területrendezési terv)

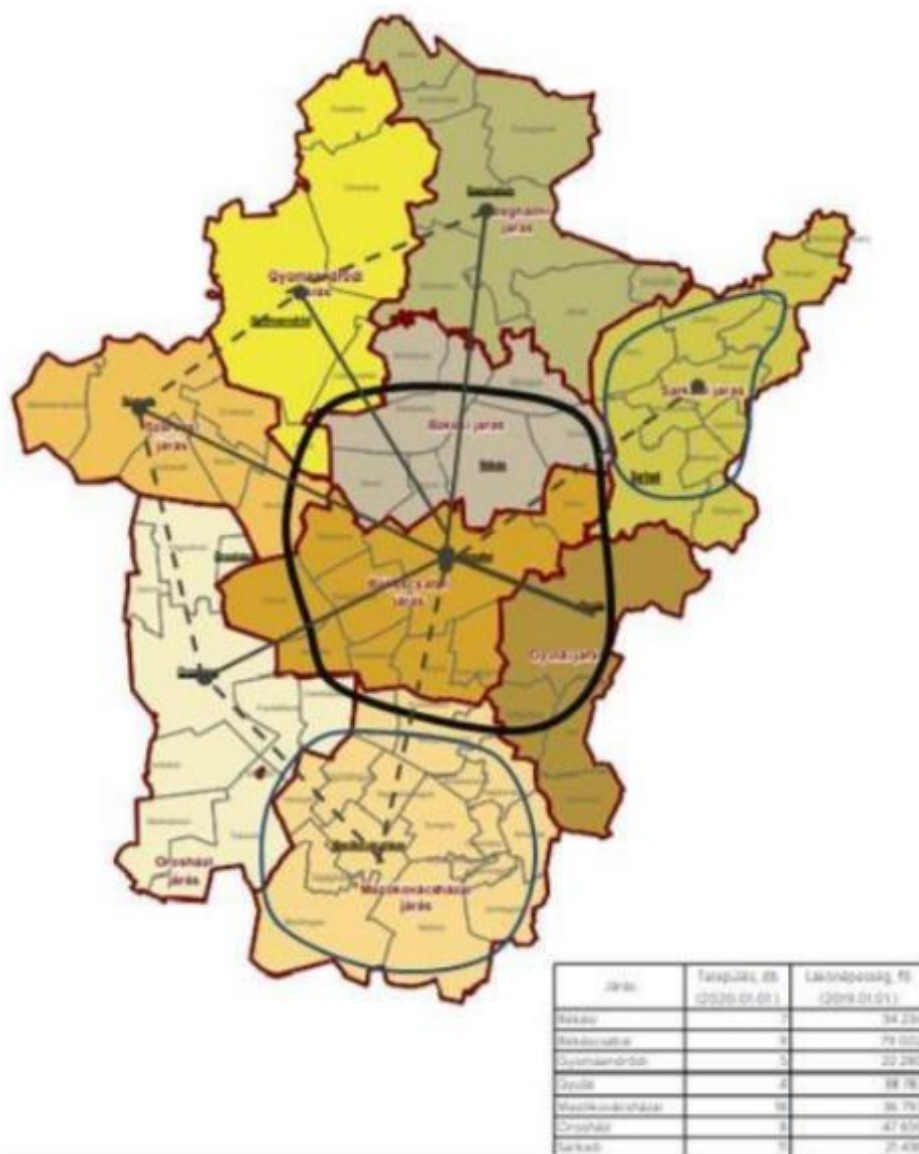
A Gyulai járás határmenti elhelyezkedése ellenére megyei viszonylatban kedvezőbb helyzetben van, mint a Sarkadi és Mezőkovácsházi járás, amelynek elsősorban Gyula város kiemelkedő történelmi, korábbi gazdasági és mai turisztikai szerepe a táplálója, de ezt segíti a viszonylag kedvezőbb megközelítést biztosító úthálózat is. A járás területi kiterjedésében a legkisebb, lakosságszámában viszont a második legnagyobb. Gyula város nagysága és jelentősége sikeresen ellensúlyozza a másik három kisebb települést, kedvező ellátási és szolgáltatási infrastruktúrát biztosítva várostérségének.

Településtörténeti szempontból nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a járás települései közigazgatási vonatkozásban nagy utat tettek meg, hiszen az elmúlt században több megyéhez és járáshoz is tartoztak, megélve az országhatár és a közigazgatási rendszer változásait. A térség bizonyára önmagában sem tudta kiheverni a Trianoni békeszerződés okozta településhálózati kapcsolatokban történt drasztikus változásokat, hiszen a megelőző időszakban erőteljesen Temesvár város térségi agrárközponti szerepköréhez kapcsolódott, ezen felül domináns volt az Arad és Nagyvárad kapcsolat is. A hagyományos, főként a XVIII- XIX. században kialakult szerepmegosztások és a ráépülő akkori infrastruktúra (vasúthálózat, úthálózat) és termelési egységek, illetve kölcsönösségben álló intézmények kénytelen elszakadásba kerültek egymástól, amely kapcsolatok újjáéledése nehéz folyamat, de nem lehetetlen.

Az Európai Unió projektjei, a szabályok változása, a Magyarország és Románia között erősödő partnerség fokozatosan újra megteremtheti a lehetőséget, hogy a földrajzi adottságokra is épülő szerepek visszatérjenek az ésszerű működés keretei közé. Ennek szép példái fedezhetők már fel: a kéttannyelvű oktatás igénye és szolgáltatásának igénybevétele minden településen, mivel az emberek perspektívát és jövőt látnak ebben a tudásban; szakma- és intézmények közötti együttműködések az oktatás, a kultúra és az egészségügy területén; átfoglalkoztatások a vállalkozásokban; kishatárátlépő helyek nyitása; tervezett közös vízbázis bővítés.

A megye belső dinamikáját vizsgálva jól érzékelhető Békéscsaba és Gyula együtt fejlődő városok térségének kirajzolódása, amely a két város közötti szerepmegosztásban is erőteljesen megnyilvánul. A XX. Század elején megfordult a hangsúly, melynek során a földrajzi adottságok és a meginduló infrastrukturális fejlődés Békéscsabát emelte ki az ipari termelés fejlődésében, Gyula város szerepe pedig eltolódott az agrárágazatok kisebb mértékű fejlődése irányába, illetve megtartotta az addigra szépen kiépült közigazgatási és humán infrastruktúra intézmények és ezekhez kapcsolódó feladatkörök jó részét. A későbbiek során Gyula fejlődését a termálvíz felfedezése és a fürdővárosi kiépülés jelentősen megsegítette, és az ebből létrejött turisztikailag erős pozíció tudta átsegíteni a rendszerváltozást követő ipari leépülésből és gazdasági visszaeséstől is. A város azonban olyan erősen koncentrált saját magára, hogy némileg elveszti a járási településekre való gazdasági hatását és kapcsolódását. Azáltal, hogy intézményeiben kiválóan kiépült, magasan kvalifikált munkahelyeket tudott teremteni szinte „önfenntartóvá” vált. A mai szolgáltatáscentrikus gazdaságban a jól felszerelt város, kiváló turisztikai szervezettségével láthatóan meg tud élni jelentős ipar nélkül is, bár a közeljövőben megnyíló gépipari telephely mindenképpen további minőségi és mennyiségi változást tud majd hozni a foglalkoztatási szerepkörében

130. ábra: Békés megye stratégiai térstruktúrája (Forrás: Békés megyei Területrendezési terv)

A járás települési struktúrája is kedvező: **Elek** szintén város, még ha Gyulához képest jelentősen kisebb is. Alapellátó hálózata kiépült és folyamatos fejlődésben van, néhány funkciójában kell újra magára találnia. Nehéz örökség a lakosság jelentős részének újkori kitelepítése, és az ebből adódó vegyes lakosság közösséggé formálódásának feladata. Szerencsére a humán erőforrások jó irányú változásokon estek át az elmúlt időszakban, egyre erőteljesebb civil közösségek jöttek létre, melyek megfelelő alapjai lehetnek a jó adottságú és földrajzi elhelyezkedésű település jövőbeni fejlődésének. Elek kapcsolatai szorosan Gyulához kötődnek, mind a foglalkoztatottság, az oktatás, egészségügyi és közüzemi ellátás vonatkozásában. **Lőkösháza** esik a legtávolabb Gyulától, és bár sok intézményi és ellátási szervezeti szálon kapcsolódik a városhoz, mégis – a vasút miatt - közlekedési kapcsolata Békéscsaba felé egyértelműbb és gyorsabb. Elekkel, mint legközelebbi várossal nincs ellátási viszonylatban. **Kétegyháza** tömegközlekedési kapcsolata egyértelműen a békéscsabai irányt erősíti, de Gyula és Elek városok közelsége jelentősen árnyalja a településközi viszonyrendszereket. Fejlődő humán infrastruktúra hálózata, az alapvető közszolgáltatások biztosítása kifejezetten a várostérségi életmód kialakulásának kedvez. A járás települései azonban hátrányos helyzetben vannak Gyula város turisztikai fejlesztéseivel szemben, mivel a városnak a kis települések vonatkozásában nem érdeke sem a szállásfejlesztés, sem az attrakciónövelés, tekintve, hogy saját céljai elérésében versenytársnak tekinti őket. Érthető ez a félelem, hiszen a városnak ez a turisztikai egyedülállóság és térségi vezető

szerep adja a gazdasági biztonságot, azonban a turisztikai fejlődés értelmében szükség van ezen nézet felülvizsgálatára és egy közös, nagyobb egyensúlyt teremtő program létrehozására.

Gyula és térsége versenyképességi szempontú vizsgálata ennél árnyaltabb képet mutat.

Gyula, forgalmi árnyékhelyzetben van, ebből az árnyékhelyzetből fakad a város gyenge tökevonzó ereje. Békés megyét nemcsak az autópályák kerülnek el, hanem még egyszámjegyű főútvonal sem vezet erre. A város közúti elérhetősége igen rossz, Budapestről 3,5 óra alatt érhető el. Vasúton sem jobb a helyzet. A 120-as Budapest–Békéscsaba vasúti fővonal ugyan a transzeurópai hálózat része, viszont a Békéscsaba–Gyula szakasz vasúti mellékvonalnak számít. A város vasúton csak békéscsabai átszállással érhető el. Békéscsabától négysávos út vezet Gyulára, ami a két város közötti közúti közlekedés idejét 10-15 percre csökkentette. Gyula a 44-es úton kapcsolódik az országos közúti hálózatba, viszont minden a gazdasági versenyképességet javító infrastruktúra (autópálya, kikötő, repülőtér) 100 km-nél jóval távolabb található. A várostól 9 km-re lévő III. kategóriájú békéscsabai repülőtér csak 600-800 km távolságból induló légcsavaros repülőgépek (max. 60 utas) fogadására alkalmas, sem menetrendszerinti, sem charterjáratok nem használják. Gyula fontos közúti határátkelő Romániába és a Balkán felé. Emiatt jelentős a tranzitforgalom. A 2020-as években várhatóan tovább folytatódik az M44-es autópálya építése, és korszerűsítik, villamosítják a Szeged–Békéscsaba–Gyula vasútvonalat is. Mindezen fejlesztések jelentősen javítják majd a város és a térség versenyképességét⁴⁷.

Összességében elmondható, hogy a Gyulai járás Békéscsaba és Gyula jelentős megyei városok agglomerációs térségének részei, amelynek fejlődését a szerepek megfelelő kiosztásával, annak támogatásával egy jól működő, a mai kor kihívásaira válaszolni képes, élhető kistérség jövőjét lehet megteremteni.

A járás várostérségi szemléletű részletes elemzése:

**Munkavégzési célú
mobilitás,
foglalkoztatási
vonzáskörzet**

A járás településein kevés és szűkkörű a munkavégzési lehetőség. Ez alól kivétel Gyula, ahol mind a magasan, mind az alacsonyabb képzettségűeknek lehetőségük van munkát találni, illetve rövid utazási idővel tudnak eljutni a békéscsabai munkahelyekre. Lőkösházán jelenetős foglalkoztató még a MÁV, tekintve a határmenti elosztó állomás szerepet. Helyi foglalkoztatást az önkormányzati intézmények biztosítanak, a lakosság nagy része ingázik. Kétegyháza és Elek esetében ugyanezt mondhatjuk el, jellemző az ingázás a közeli városokba, illetve helyi munkalehetőségeket korlátozott mértékben a humán infrastruktúra és egyéb önkormányzati intézmények biztosítanak.

**Városkörnyéki
lakóhely választás**

A településeken a lakásépítés rendkívül kis volumenű, a házak felújítása, átalakítása jellemző inkább. A közelmúltban kedvezőbb lehetőségek teremtődtek a családok építkezési támogatásának új rendszerével, így pl. Eleken és Kétegyháza is megindultak az „alvótelepülés” szerepkörhöz kapcsolódó átalakulások. Az alapfokú intézmények helyben színvonalas megléte, a jó közlekedési lehetőségek erősítik azon fiatal családok kiköltözését a városból, akik jövőjüket inkább kertvárosi- falusi környezetben tudják elképzelni.

⁴⁷ Forrás: Gyula város ITS

Térségi szervezőerőt jelentő identitás tényezők	A járás minden településén egyértelmű kötődést és közösségteremtő erőt jelent a román nemzetiségi közösség felvállalása, a hagyományok ápolása, a nyelvtanulás lehetőségeinek biztosítása. Hasonlóan fontos a német nemzetiségi oktatás és Eleken emellett a szlovák nemzetiségi hagyományok őrzése. További identitásszervező erő a térségben a sport, a népi hagyományok ápolása és a kultúra, melynek számos civil szervezet a képviselője.
Alap- és középszintű köz- és piaci szolgáltatások igénybevétele és elérhetősége	Gyula város ellátása minden tekintetben kiemelkedő, és mivel a járás települései számára a közlekedési kapcsolatok megfelelően biztosítottak, így a térség ellátása jónak mondható. Az alapszolgáltatások minden településen jelen vannak, bár néhol az intézményépületek állapota fejlesztésre szorul. A jövőben az idősellátás megszervezése az egyik legjelentősebb feladat. Széleskörű, minőségi piaci szolgáltatások Gyulán és Békéscsabán biztosítottak, elérésük a legtávolabbi helyről igénybe vett járműtől függően 30-60 perc. Az okos város eszközök széleskörű használata tovább javíthatja az elérhető szolgáltatások színvonalát.
Gazdasági célú együttműködések működtetése	<p>A járás településeinek mindennapi életét az itt élők megélhetését jelentősen visszavetette a rendszerváltozást követő termelőüzemek megszűnése, a munkahelyek leépülése. A kivándorlás és elvándorlás jelentős mértékű ma is – a képzett fiatalok nem jönnek vissza, gyakran a nagyvárosokban maradnak és később ott telepednek le, illetve gyakori a kivándorlás külföldre, akár családszinten is.</p> <p>Emellett jellemző a romániai munkavégzés napi ingázással, a közeli ipari városokba is. A közeljövőben megnyíló gyulai Airbus Helicopters gyár magasan képzett szakembereknek fog munkahelyet teremteni, amely remélhetőleg kedvező hatással lesz a foglalkoztatottsági lehetőségekre és helyi munkavállalói kedv javulására. A város ezen felül további fejlesztési területek tervez kijelölni termelői – gazdálkodói telephelyek számára, közlekedési szempontból kedvezőbb helyszíneken.</p> <p>Gyulán jellemző, hogy a város maga szervezte meg gazdálkodó egységeit is, így a Gyula Hús Kft-t, melynek folyamatos fejlesztése, „újraépítése” ma is intenzíven tart. Nehézségekbe ütközik azonban agrárbeszállítói körének biztosítása a gazdaságok elmaradt fejlesztése miatt, a termelékenység fokozása érdekében ez a lépés elengedhetetlen. Innovációt hozott a térségbe a Kőrös-Maros Biofarm Kft újszerű gazdálkodása. Az agrárágazat fejlődését az országosan jellemző munkaerőhiány és gépesítés elmaradottsága nehezíti. Gyula város korábbi közmunkaprogramjában kiépült paprikaőrölő üzem és hűtőház eszközeit Elek készül átvenni és hasznosítani. A Kétegyházaán működő agráripari szakképzési centrum fontos bázisa a térség szakemberképzésének, azonban az iskola korszerűsítési programjának igénye egyre nyilvánvalóbb. Korábban jellemző volt, hogy a határon túlról is érkeztek tanulók, mára ez az arány jelentősen csökkent.</p>

Hálózatos
infrastruktúrák közös
fejlesztése és
működtetése

A turisztikai ágazat az országos helyzethez hasonlóan a térségben is gyakran küzd munkaerőhiánnyal. A szolgáltatások hálózatos szerveződése járási szinten egyelőre nem jellemző.

A járás közmű infrastruktúrája működtetésének nagy része kistérségi szervezettségben működik, a Gyula Közülemi Nonprofit Kft irányításával, megfelelő színvonalon, a mérethatékonyág figyelembevételével, folyamatos fejlesztéssel.

A határ romániai oldalán elkezdődött az Arad és Nagyvárad közötti gyorsforgalmi út koncepciójának tervezése. A térség közigazgatási szereplői (megyei és járási szakemberek részvételével) foglalkoznak annak a lehetőségnek a vizsgálatával, hogy az M44 út meghosszabbításával hogyan lehetne Magyarországot és Békés megyét összekapcsolni a tervezett partiumi gyorsforgalmi úttal.

Közigazgatási
szervezettség

A járás közigazgatási hivatalai Gyulán összpontosulnak, de Eleken is működik egy kormányablak telephely. Hatósági és Gyámügyi, Foglalkoztatási, Élelmiszerbiztonsági és Állategészségügyi, illetve Népegészségügyi Osztályokba szervezeten működnek a hivatali ügyek. További közigazgatási szakterületeket a Békés megyei Kormányhivatal és Békés megye Önkormányzata lát el.

Mind a megyében, mind a járásban jellemző az erősen központosított irányítás és ebből fakadó felelősségvállalás, a leosztott szerepköröknek megfelelően vesznek részt a települések a szakmai döntésekben, fejlesztési irányok meghatározásában.

2.3. Helyzetértékelés, Szintézis

2.3.1. Prosperáló járás

2.3.1.1. A járás gazdasága

P1: Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői

A Gyulai járás **megyei jelentőségét** mutatja, hogy Békés megye területfejlesztési koncepciója a Gyulát a KBC (Közép-Békési Centrum) meghatározó városaként definiálja, és a megyén belül Békéscsaba, mint megyeszékhely után Gyulán található meg a legtöbb városi funkció. Gyula nemzetközi határátkelő központ igen jelentős teherforgalommal Románia – és ezen keresztül Törökország, Bulgária – irányába. Országos és nemzetközi szempontból is jelentős turisztikai vonzerővel rendelkezik a város gyógyfürdője. A határátkelő és a gyógyfürdő országos (és nemzetközi) jelentőségű létesítmények. Nemzetközi jelentőségű a vár, mint turisztikai célpont a rendezvényeivel együtt.

Gyula járásközpont státuszából adódóan igazgatási, oktatási, egészségügyi, turisztikai, gazdasági, közlekedési és kereskedelmi központ. Ugyanakkor a kereskedelmen kívül valamennyi területen a várostérségen, egyes esetekben országhatáron túlmutató vonzással is rendelkezik.

A **gazdasági teljesítményét** tekintve Gyulai járás a megye járásainak rangsorában 2015-től harmadik helyen helyezkedett el, majd egy helyet rontva a helyezésem 2019-ra a negyedik helyet foglalta el. Azonban az öt éves időszakban történt fejlődési ütemet vizsgálva az állapítható meg, hogy a GVA rangsorban Gyulai járást megelőző járások közül (Békéscsabai, Orosházi, Szarvasi járások), egyedül a Szarvasi járás rendelkezik jobb növekedési mutatóval (63%).

A Gyulai járás gazdasági szerkezetét alapvetően határozza meg az a tény, hogy Békés megyében a bruttó hozzáadott érték gazdasági ágak szerinti megoszlása alapján az országos átlag többszöröse a mezőgazdaság részesedése. Ez döntő módon befolyásolja a térség jövedelemtermelő képességét, különös tekintettel arra, hogy a megyében az **agrárium** az elmúlt években lényegesen kisebb növekedést produkált az országos átlagnál is.

Gyulán az **ipar** részesedése még mindig 30 százalék körüli, ám ez zömmel élelmiszer feldolgozó kapacitást jelent, amely az ipar alacsonyabb jövedelemtermelő kategóriájába tartozik. Az ipari üzemek túlnyomó többsége Gyulán található. A legnagyobb üzem, a Gyulahús Kft. Az egykor virágzó textiliparnak ma már csak az emléke él. Ugyancsak jelentős leépülésen ment keresztül a gyulai bútoripar, gépipar.

A kistérség szolgáltatási területen működő vállalkozásainak zöme is Gyulán található, meghatározó részük az **turizmusban** tevékenykedik. A járás turizmusa gyakorlatilag Gyulára korlátozódik, s az egykor igen komoly piaci pozíciókkal rendelkező Gyulai Várfürdő szolgáltatásain alapul. 2010-től fokozatosan emelkedett a járásban a vendégek száma, tíz év alatt mintegy 2,7-szeres növekedést jelent. A vendégek átlagos tartózkodási ideje az érdeklődés fokozódása ellenére folyamatosan csökkent. A járás turizmusa továbbra is a belföldi keresletre épül, hiszen a vendégek és az eltöltött éjszakák közel 86%-át teszi ki.

P2: Gazdasági szereplők tőkeereje

Az **egy lakosra jutó jegyzett tőkét tekintve** az országos átlagtól messze, a Békés megyei járásközpontok adataitól azonban alig marad el a járás. Igaz ugyanakkor, hogy a jegyzett tőke összege az utóbbi évtizedben folyamatosan csökken, ami a csökkenő lakosságszámhoz mérten is nagyobb arányú tőkevesztéséget jelez. A települések között e téren is jelentősebb különbségek tapasztalhatóak. Gyula egyértelműen gazdasági központként is funkcionál a térségben. 2019-ben a jegyzett tőke mértéke egy nagyságrenddel haladta meg Elek és Kétegyháza értékét.

A **beruházási és fejlesztési kedvet** a Széchenyi 2020 program keretében lehívott Európa Uniós támogatás mértéke mutatja. A járás települései 2014 és 2020 között közel 23,4 Mrd Ft forrást hívtak le, ami a Békés megye által lehívott források (397,8 Mrd Ft) 5,88%-a. A legtöbb nyertes pályázat a GINOP-ban született, összesen 5,12 Mrd Ft értékben. A lehívott támogatásokat elemezve az a megállapítás tehető, hogy jelentős részük (67db) a 0 és 5 millió forint közötti támogatások közé esett. Kiemelendő, hogy a megítélt támogatások között nincs 5 milliárd forintnál nagyobb összegű és jellemzően az 5 és 250 millió forint közötti tartományban szóródnak. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy e kis összegű pályázatok nagy része a GINOP-ba tartozik, ahol jelentős részük önerő bevonását igényli, így ez a szórás egyben a helyi gazdasági társaságok befektetési és kockázatvállalási képességét is jelzi. A megítélt pályázatok esetében a támogatási összeg és az önerő megoszlása 62,6%-37,4% arányt mutat.

P3 A helyi gazdaság ágazati szerkezete

A járás **súlyponti ágazataiban**, a 2014 és 2019 közötti időszakban, kisebb átrendeződések voltak megfigyelhetők, de jelentős változás nem történt. Mind a regisztrált mind a működő vállalkozások között továbbra is a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ág a domináns. A második helyet a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység foglalja el, a harmadik helyet pedig humán-egészségügyi, szociális ellátás.

A **vállalkozások száma** tekintetében a primer (38,54%) és a tercier (41,01%) szektorban közel hasonló a vállalkozások aránya, ugyanúgy mint a szekunder (9,29%) és kvaterner (11,54%) szektorokban.

A **foglalkoztatottak aránya** szignifikánsan a tercier szektorban a legnagyobb (50,66%), amitől a szekunder szektor csak kisebb mértékben marad el (37,43%). Ez egyben azt is jelenti a foglalkoztatottak 88,08%-át ez a két szektor alkalmazza, a primer szektor 6,49%-os, illetve a primer szektor 5,43%-os aránya mellett.

Az **értékesítés nettó árbevételének** tekintetében is vezető szerepet játszik a tercier szektor, mivel ebben a szektorban jelentkezik az összes nettó árbevétel több mint fele (51,98%). A másik fő pillért a szekunder szektor jelenti a maga 32,79%-os arányával. A két szektor összességében 84,78%-os aránnyal jelenik meg ebben a szegmensben. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a K+F+I tevékenység (5,01%) és mezőgazdaság (10,21%) kis arányban van hatással a járás gazdaságára.

P4 A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete

A járáson belül egyedül Gyula vállalkozásainak származik árbevétele **export értékesítésből**. Ebben a mutatóban a szekunder szektor nevezhető dominánsnak a maga 81,17%-os arányával. A 10%-os határt egyedül a terciér szektor (10,42%) éri el. A harmadik helyen a primer szektor (6,38%) van, a legutolsó a kvaterner szektor 2,03%-os aránnyal.

A képet tovább színesíti az értékesítés nettó árbevételének nemzetgazdasági ágazatonként való megoszlása. A járás meghatározó ágazata a kereskedelem, gépjárműjavítás (39,62%), jelentősnek mondható még a feldolgozóipar (21,92%), valamint az építőipar (10,88%) és a mezőgazdaság (10,21%). Ez egyben azt is jelenti, hogy **a járás gazdasági szerkezete kiegyensúlyozottnak mondható, több húzó ágazat van jelen, ami megfelelő stabilitást tud nyújtani a külső hatások ellen.**

Egyedül Gyulán található **ipari park**, amely szerényen működik, valójában a megközelíthetősége akadályozza a fejlődését. Új ipari telephely kialakítása jelenleg is folyik, amely nagy reményeket ébreszt nem csak a város, hanem a járás foglalkoztatottságának növelésében is: az Airbus Helicopters kormányzati támogatottságú beruházás elkészülte 2022-ben várható. Ezzel a termelő létesítménnyel Gyula felkerül a világ hadiipari termékeket előállító vállalatok térképére.

Elek városa az FVS megvalósítása során tervezi új iparterület kialakítását.

A **járás logisztikai potenciáját erősíti**, hogy itt halad át az IV. sz. páneurópai közlekedési folyosó (22. sz. TEN-T vasúti főtengely) országon belüli része, a 120 sz. Budapest (Rákos)-Szolnok-Kecskemét-Lökösháza oh. vasútvonal, ami Gyulát kivéve minden járási települést felfűz.

P5: A humán erőforrás jellemzői és azok viszonya a helyi gazdaság igényeihez

A humán erőforrásra jellemző, hogy az **aktív népesség** aránya stabil trendet mutatón folyamatosan **csökken** a járásban, ezzel párhuzamosan az aktív korúak foglalkoztatottsága 2011-16 között 11 %-kal nőtt.

Kedvező folyamat, hogy a járásban a **megyei aránynál dinamikusabban emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya**. Már most is nagymértékben reprezentáltak Gyulán (46,2%) a magasfokú képzettséget igénylő foglalkoztatottak, a többi településen ez a szám a központi települések csupán fele. Az **alacsonyabb presztízsű foglalkoztatottak aránya a járásban alacsonyabb az országos átlagnál**.

A Gyulai járás településeiben az álláskereső aránya követve a megyei trendet a 2012. évi konszolidációt követően, kisebb ingadozásokkal (2018) jellemezhető folyamatos csökkenést mutat. 2020-ban a járási munkanélküliségi átlag 5,5% volt, a végzettség nélküli álláskereső aránya a járási települések átlagában csupán 2,3%. A járási átlagtól mindkét indikátor esetében rosszabb arányt mutat Elek és Kétegyháza. Kedvezőtlen munkaerőpiaci állapotokat és egyben fiatalokat megtartó képességet tükröz a **pálykezdő munkanélküliek magas aránya**, amely a járásban átlagosan 12,5%, legrosszabb helyzetben Elek van, ahol a fiatalok 20,7%-a nem talál munkát.

A tervezési területen a belföldön képződött jövedelem átlaga az országoshoz és a Békés megyei trendekhez hasonlóan a 2011. évi mélypontot követően folyamatosan emelkedett.

A lakónépesség-arányos **adófizetők eloszlása a négy település között 51 % és 57% között változik**. Az alsó határon Elek helyezkedik el, majd Gyulát (53%) és Kétegyházát (55%) követi a legmagasabb értéket képviselő Lőkösháza. Az SZJA alapot képező jövedelem terén az előbbihez képest felcserélődtek a sorrendek: Gyula magasabb mutatóval rendelkezik Lőkösházánál.

Az **oktatási-nevelési intézményrendszer** helyzete, jelentősen meghatározza a **járási jelenlegi humán-erőforrását és jövőbeni lehetséges tartalmát**.

A magas színvonalú, minél szélesebb körben elérhető bölcsődei és óvodai ellátás segíti a nők gyermekvállalást követő munkaerőpiacra történő visszatérését, ezáltal a város prosperitását növeli.

Jelenleg a járás **minden településén megoldott a bölcsődei ellátás**, az elmúlt 10 évben a férőhelyszámok jelentősen emelkedtek. Gyulán a 2010-es évekre megvalósult kapacitásbővítéssel létrehozott összesen 147 férőhely kielégíti a jelenlegi igényeket. A járás többi településén jelentősen kisebb kapacitással, de megoldott a bölcsődei ellátás. Az elmúlt időszakban is érezhető volt a bölcsődei ellátás iránti igény növekedése, amely az atipikus foglalkoztatási formák (táv munka, részmunkaidős foglalkoztatás) terjedése alapján a jövőben tovább fokozódhat, ezért férőhely növeléssel kell számolni a jövőben.

Az **óvodáskorúak számára a járás minden településén elegendő férőhely biztosított**. A lakónépesség változási adatokból következően Gyula járásban az óvodáskorúak száma is csökkenő tendenciát mutat. Kivételt képez ez alól Kétegyháza, amely településen a közelmúltban a csökkenő tendencia megfordult, illetve Gyula, ahol a folyamat lassulni látszik. Az intézmények többsége jó állapotú és felszereltségű, a közelmúltban felújításra kerültek, illetve felújításuk folyamatban van. Különösen előnyös, hogy minden településen a legjelentősebb létszámú helyi nemzetiségek számára az intézményekben biztosított a nemzetiségi nevelés is.

A járás jövőbeni gazdasági helyzetét jelentősen meghatározza a jelenlegi oktatási intézmények színvonala és szerkezete. Az alapfokú oktatástól a felsőfokú képzésig elérhető magas színvonalú intézmények növelik a térség megtartó képességét és ezzel a jól képzett munkavállalók stabil jelenlétét.

Az **általános iskolai intézmények száma és állapota az igényeknek megfelelő, de mindenütt szükségesek a további fejlesztések mind az épületek korszerűsítése, mind felszereltsége szempontjából**. Bár átlagosan a tanulói létszám a népesedési folyamatokból adódóan csökkenő tendenciát mutat, az elmúlt 5 évben Gyulán jelentősen nőtt az beíratott általános iskolai tanulók száma. Jellemző, hogy az intézmények más településről érkező tanulókat is fogadnak. Az általános iskolákban is minden településen nagy hangsúlyt kap a nemzetiségi oktatás, román kéttannyelvű oktatásra lehetőség van 3 településen is, és a német nemzetiségi nyelvoktatás is megfelelő mértékben jelen van. Az alapfokú művészeti oktatás minden településen jelen van.

Járási **középfokú oktatását** a Gyulán található három gimnázium, egy katolikus technikum, valamint a Kétegyháza és Gyulán működő technikum és szakképző Iskolák biztosítják. Ezen kívül a sportkarrierre készülő középiskolai oktatás biztosított a Grosics Gyula Labdarúgó Akadémia által. Mindegyik középfokú oktatási intézmény rendelkezik kollégiumi ellátással is, így a járáson kívülről is fogad tanulókat. A **szakiskolák sokféle szakképzési lehetőséget biztosítanak** a technikumi képzéstől az egyszerű szakmai képzéseken keresztül, a felnőttképzésig, a **képzési orientáció elsősorban a mezőgazdálkodáshoz és a turizmushoz kapcsolódik**. Negatívum, hogy a szakiskolák épületállománya elöregedett, többségük felújításra szorul.

A középiskolai oktatásban is jelentős **szerepet játszik a kéttannyelvű oktatás**, népszerű a román nyelvi képzés, sokan látnak jövőt a román nyelv elsajátításában, a felnőttkor munkavállalásának jobb feltételrendszerének biztosításával.

Gyula városában található **felsőfokú oktatási** intézmény a Gál Ferenc Egyetem Egészség-és Szociális Tudományi Kar, amely a szegedi Gál Ferenc Egyetem kihelyezett kara, fenntartója Szeged- Csanádi Egyházmegye. A kar kínálatának összeállításakor szempont volt, hogy a képzések támogassák Gyula város és környéke egészségiparának, egészségturizmusának fejlődését a megfelelő képzettségű munkaerő biztosításával. A kar kiemelt partnere a Békés Megyei Központi Kórház, így a gyakorlatokhoz szükséges tudás és háttér a legmagasabb szinten biztosított. A szociális munka szak duális képzését a régió nagy szolgáltatói és a fenntartó egyházmegye országosan meghatározó gyermekvédelmi rendszere nyújtja.

2.3.1.2. A járás szolgáltatási mixe

P7: Közlekedési infrastruktúra általános állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek

A **nemzetközi hálózatok** szintjén a Gyulai járást a IV. sz. páneurópai közlekedési folyosó (22. sz. TEN-T vasúti fő tengely) érinti, mely Athén-Szófia-Budapest-Bécs-Prága-Nürnberg/Drezda nyomvonalat jelenti. E nyomvonal országos belüli része a 120 sz. Budapest (Rákos)-Szolnok-Kecskemét-Lökösháza oh. vasútvonal, ami Gyulát kivéve minden járási települést felfűz (Eleknek csak a lakott területen kívüli részét érinti). Közúti, vízi és kerékpáros nemzetközi hálózat nem érinti a járást.

A járási **úthálózata** az Alföldre jellemző településszerkezethez illeszkedik, a települések távol helyezkednek el egymástól, amelyek között hosszú egyenes szakaszokkal kialakított utak teremtenek kapcsolatot. E miatt egy-egy település egyben az országos mellékút hálózati elemek csomópontja is, a jellemző alacsony forgalmak miatt azonban csak Gyula esetében indokolt az úthálózati elemek közötti kapcsolatot biztosító csomópontok lakott területen kívül helyezése, így elkerülő út építése (Gyulán jelenleg is rendelkezésre áll).

A járási településeinek nagy részén a szilárd **burkolattal** ellátott utak száma és hossza kedvező képet mutat, azonban továbbra is találhatóak nem megfelelően kiépített belterületi utak, amelyek elsődlegesen a tanyasias, üdülőövezeti beépítéseknél koncentrálnak. Ezek legfőképpen Gyula közigazgatási területén belül, de a várostól néhány kilométerre helyezkednek el (pl. Dénesmajor, Nagyfenék tanya). A burkolattal rendelkező utak állapota kedvezőtlen képet mutat, ugyanis a szilárd burkolat kiépítése és a már kiépült utak párhuzamos fejlesztése túlzott költségigénnyel jár, így számos aszfalt és beton burkolattal ellátott utca mára leromlott állapotú.

P8: ingatlan gazdálkodás, kereslet-kínálat elemzés

Gyula ingatlanpiaca megyei szinten is kimagaslik, megelőzve a megyeszékhelyet. Ez egyben azt is jelenti, hogy Gyulán, mint a megye turisztikai központjában alapvetően az igen magas kereslet határozza meg az ingatlanpiac árszintjét. Ugyanakkor jól látható, hogy a kínálati oldalon, nagyon lassú arányú fejlődés megy végbe. 2012. és 2020. között összesen 237 lakással bővült járás lakásállománya, ami csak 1,32 százalékpontos növekedést jelent 8 év leforgása alatt.

P9: A helyi gazdaságot kiszolgáló szolgáltatási mix jelenléte

A gazdaság működését segítik a **fejlet üzleti szolgáltatások**, amelyek között megemlíthető a fuvarozás, raktározás, szállítmányozás, a különféle kommunikációs fajták, mint a posta, távközlés, az ingatlanokkal kapcsolatos szolgáltatások, illetve a jogi, számviteli, tanácsadási, mérnöki szolgáltatások.

A működő vállalkozások arányát tekintve jelentős az **üzleti szolgáltatások területén működő vállalkozások aránya**, amely ágazatonként a következőképpen alakult 2019-ben: a szállítás, raktározás 3%, az információ és kommunikáció 4,6 % pénzügyi szolgáltatások 1,1 % ingatlanügyek 5 %, adminisztratív szolgáltatás 4,8 %. A 2020-as adatok alapján a járás minden településén, **minden szolgáltatási ágban volt működő vállalkozás**, természetes Gyula központi szerepe ezekben az adatokban is tetten érhető.

A járás vállalkozásait vizsgálva az állapítható meg, hogy a **vállalkozási kedv töretlen** és évente egyre több vállalkozást alapítanak, így 2019-ben 43%-kal több vállalkozást alapítottak, mint 2014-ben. A megszűnő vállalkozások tekintetében is növekedés állapítható meg, ugyanakkor azt is hozzá kell tenni, hogy a növekedés üteme kissé alacsonyabb (40%), mint az alapítások esetében.

Az adminisztratív ügyintézés központja Gyula, ahol található a járási hivatal és kormányablak is működik.

2.3.1.3. Az önkormányzatok gazdálkodása

P10: Önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetétele, s az elmúlt 5 év tendenciái a saját forrás és a támogatások megoszlását is vizsgálva

A járás minden településén egyértelműen látható a költségvetés folyamatos növekedése, a bevételek mindenhol meghaladják a kiadásokat. Az önkormányzatok gazdálkodása stabil, ugyanakkor sem általános jellegű, sem kifejezett céltartalékkal nem rendelkeznek, ami esetleges jelentősebb költségigényű kiadás, váratlan tétel esetén okozhat finanszírozási problémákat, átmeneti likviditási fennakadásokat. Pozitívumként értékelhető, hogy az önkormányzatoknak nincs adóssága. Az esetenkénti nagyobb összegű bevételek dedikált fejlesztésekhez, beruházásokhoz kapcsolódnak, így kiadási oldaluk is megjelenik minden esetben. Általánosságban szükséges elmondani, hogy a 2020-ban kitört covid-19 járvány hatására eszközölt kormányzati intézkedések az önkormányzati költségvetésre is hatással voltak, egyes bevételi forrásokból ezért 2020-ban nem származott bevétel vagy jelentősebb mértékben visszaesett korábbi évekhez viszonyítva.

Az önkormányzatok költségvetésének bevételi oldalán a jelentősebb tétel továbbra is az államháztartásból érkező normatíva, amit az önkormányzati feladatellátás biztosításáért kapnak az önkormányzatok a központi költségvetésből. Ezenkívül jelentősebb tételek az intézményi működésből, valamint átengedett bevételekből (helyi adókból) származó jövedelmek.

A kiadások nagy részét a feladatellátást biztosító apparátus bére és kapcsolódó adók, járulékok, valamint a működéshez kapcsolódó dologi kiadások teszik ki. Ezen kívül a felújítások és az ún. felhalmozási (beszerzési) tételek jelennek meg hangsúlyosan.

A 2014-2020 közti Európai uniós fejlesztési időszakban mind a négy település jelentős pályázati tevékenységet hajtott végre, aminek fő generátorai az önkormányzatok voltak.

A Terület- és településfejlesztési Operatív program (TOP) keretében a Gyulai járás települései összesen 100 db pályázatot nyertek el, összesen mintegy 9,87 Mrd Ft értékben. A kisebb forrásösszegű pályázatok kifejezetten a helyi közösségek megerősítését, a helyi kulturális és közösségi terek fejlesztését szolgáló kis értékű beszerzések, infrastrukturális felújítások és rendezvényszervezéshez köthető elemek voltak. Az önkormányzatok mellett támogatott pályázattal rendelkeznek az alábbi szereplők: Gyula És Környéke Többcélú Kistérségi Társulása, Gyulai Közüzemi NKft, Gyulasport NKft, Magyarországi Románok Országos Önkormányzata, Szeged-Csanádi Egyházmegye, Nyírségi Intézményfenntartó Központ.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretében az egészségügyi intézmények, kiemelten a Békés Megyei Központi Kórház Pándy Kálmán Tagkórháza, a szak- és házi orvosi ellátás fejlesztései átvezetnek az ún. soft jellegű tevékenységek körébe, ahol a prevenció, kríziskezelő és szakemberek képzésére irányuló programokat bonyolítottak le. Ezen kívül jelentős számban zajlottak le önkéntességre és szemléletformálásra ösztönző, illetve társadalmi felzárkózást támogató programokat, míg az oktatási intézményekben a pályáorientáció, a nem formális és informális, valamint digitális oktatás került előtérbe.

A Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) az önkormányzati feladatellátás hatékonyságának javítására irányul, a térség 3 projektje (22,7 millió Ft) az önkormányzatok elektronikus ügyintézésének kialakítását eredményezte.

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) keretében megvalósuló 8 beruházás a kórház, illetve az oktatási intézmények energetikai korszerűsítése valósult meg, továbbá elkészült Gyula klímastratégiája.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) pályázataival a hazai kis- és középvállalkozások versenyképességét fokozó beruházásokat támogatják, mely logika mentén több önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság (Gyulahús Kft, Gyulai Közüzemi Nkft) valósíthatta meg humán erőforrásának képzési programját. A térségi foglalkoztatási helyzet javítását a Gyulai Szakképzési Centrum ez irányú projektjei szolgálják (versenyképes képzések, idegennyelvi képzés). A GINOP kiemelt feladata volt a hazai, kiemelkedő, nemzetközi viszonylatban is elismert turisztikai desztinációk és attrakciók, rendezvények fejlesztése. A 2014-2020 közti időszakban Gyula ebbéli szerepét elismerve 1,87 Mrd Ft-nyi támogatás irányult kifejezetten a turisztikai ágazatba az önkormányzaton keresztül.

2.3.2. Zöldülő járás

2.3.2.1. A járás szolgáltatási mixe

Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése: energiatermelés és tárolás kiépítettsége, körforgásos gazdaság jelenléte

Gyulai járásban energiatermelés csak a háztartási méretű kiserőművekkel (HMKE) történik, amelyek elsősorban napenergiával működnek. 2019-ben a járás területén napenergiával működő HMKE beépített teljesítménye kicsivel az országos átlag fölötti. A járásközpontban jellemzően kétszer akkora a beépített teljesítmény, mint Kétegyháza, Eleken és Lőkősháza, ez az érték a gyulaiaké a fele. A beépített teljesítmény mintegy fele természetes személyek által üzemeltetett.

Az energiatermelésen kívül a körforgásos gazdaság másik fontos eleme a hulladékgazdálkodás. A járás területén a keletkező hulladékok újrahasznosítását segíti a békéscsabai válogatóüzem. A létesítmény jelenleg Magyarország egyik legnagyobb kapacitású és legkorszerűbb hulladékválogatója.

A szelektíven gyűjtött hulladékok aránya 35 %-os, amely viszonylag magas, de növekedési trendje nem figyelhető meg. Az egy főre jutó keletkező hulladék mennyisége viszonylag magas. Mindkét érték javítható a lakossági szemléletformálás, tájékoztatás további fejlesztésével.

A körforgásos gazdaságot szolgálja a gyulai komposztáló üzem működtetése a keletkező komposzt értékesítése azonban még nem bejáratott a lakosság felé, fejlesztése szükséges.

Gyulai járás éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodását meghatározza a várható kockázatok mértéke és az önkormányzatok kitéettsége.

Gyula közigazgatási területén az egyik legnagyobb várható kockázatot jelenti az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának várható növekedése. Az **árvizekkel szembeni kitétség a járás területén Gyulán a legnagyobb**, hiszen közigazgatási területének nagy része korábban a Körösök és mellékvizeik árterülete volt. Fehér- és Fekete-Körös, illetve a két folyó egyesülése alatt a Kettős-Körös folyók mellett, három árvízvédelmi öblözet érinti a várost, ezért fokozott kockázati terület. A város kitétségét csökkentik a kiépített árvízvédelmi töltések és az árvízi szükségtározók rendszere.

A települések klímaváltozáshoz való alkalmazkodását meghatározza a belterületen belüli területfelhasználás megoszlása. A **speciális városklímára** jellemző, hogy a burkolt felületek hatására magasabb hőmérsékletű területek jönnek létre - a városon belül ez a speciális hősziget hatás. A hőszigetek kialakulása elsősorban a 70%-nál nagyobb burkoltsági aránnyal rendelkező összefüggő területeket veszélyezteti. Gyulán ilyen nagy burkoltságú összefüggő területek a 44 -es út menti ipari-, a belvárosi-, a vasútállomás körüli és az Északnyugati ipari területek. A járás másik három településén jellemzően alacsony az összefüggő burkolt felületek aránya és kiterjedése, ezért városi hősziget hatás kialakulása nem valószínű, de a magasabb burkoltsági arányú területeken a csapadékvíz kezelés okozhat problémát. Kétegyházában ilyen felületek a vasút menti iparterületek, míg Eleken a városközponti terület, a Lőkösházi és Kétegyházi út menti területek a legsűrűbb beépítésűek. Lőkösházán a legnagyobb összefüggő magas burkoltságú területek a vasút mentén vannak.

A klímaváltozás negatív hatásait jelentősen tudják mérsékelni a településen belüli zöldfelületek. A területhasználat alapján a biológiailag aktív felületek (zöldfelületek, erdők, természetes növényzet, mezőgazdasági területek, vizes élőhelyek, vízfelületek) aránya Kétegyházában a legnagyobb 75%. Elek és Gyula esetében ez az mutató 60%. A zöldfelületek aránya (amelyekbe a kertes házak területei is beletartoznak) szintén Kétegyházában a legnagyobb 74%-kal, Gyulán pedig a legalacsonyabb 54%-kal. A zöldfelületek közül a fásított zöldfelületek aránya Gyulán a legmagasabb 33 %, a többi településen a zöldfelületek a fásítotttsága 17-9 % között alakult.

A klímaváltozáshoz való alkalmazkodást jelentősen meghatározza a települések csapadékvíz-gazdálkodása. Fontos probléma, hogy a burkolt felületek hatására a terület vízháztartása megváltozik, a csapadékvíz nem tud a talajba szivárogni aszályos környezetet és lefolyási, vízvezetési problémákat okozva. A **csapadékvíz elvezetés** a településeken elválasztott rendszerű és településenként erősen eltérő a kiépítettség mértéke.

A 2018-ban és 2019-ben TOP-os forrásból került sor a Gyula csapadékvíz elvezető hálózatának I. és II. ütemű fejlesztésére. A meglévő záportározók szerepe a vízvisszatartásban jelentős, bár a horgászati célú hasznosítás miatt a tavak szintje magas, emiatt a lehulló csapadékvíz jelentős része rövid idő alatt el is hagyja a várost. Az ingatlanok jelentős részében nagy a szilárdburkolatok aránya, ami kedvezőtlen hatású a lefolyás gyorsítása és az összegyülekezési idő lerövidülése miatt. Eleken 2017-ben és 2019-ben TOP-os forrásból került sor a város csapadékvíz elvezető hálózatának I. és II. ütemű fejlesztésére. A településen belül 4 csapadékvíz tározó található. Kétegyházában is TOP pályázat keretében került sor a csapadék-víz

elvezető hálózat fejlesztésére (2 ütemben, 2020 és 2021 folyamán). Lőkösházán a csapadékvíz elvezetése nyílt, földmedrű árkok, szikkasztók révén történik.

2.3.2.2. A járás környezeti terhelése

Z3: Városi és városrészi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai

A talajminőséget és a felszín alatti vízkészleteket, és beszivárgás hatására a felszíni vizeket is veszélyezteti a **magas települési diffúz szennyezés**, amely a városi területeken a burkolt felületekre kiülepedő szennyezésekből (légszennyezés, közlekedés), Kétegyházán és Lőkösházán pedig az alacsony csatornázottság és rákötési arányból származik. Az országos átlagos diffúz nitrogén és foszforterhelést Elek kivételével a járás összes települése meghaladja.

A talajt és a vizeket érő említést érdemlő **pontszerű szennyezőforrások** a járás területén a nagy létszámú állattartó telepek. Ezeknek, valamint a kommunális és egyéb szennyvízbevezetések hatása a felszíni vizekre nem jelentős, vagy a rendelkezésre álló mérési adatok alapján nem értékelhető. A járás területén lévő szennyvíztisztítók technológiája és kapacitási aránya megfelelő.

A **levegőminőségére** vonatkozóan kevés információ áll rendelkezésre, egy darab manuális mérőállomás található Gyulán, amely a nitrogén-dioxid arányát méri, kéndioxid, ülepedő por és a mikroszennyezőkre vonatkozóan nincs adat. A mérések alapján a nitrogén dioxid szennyezettség mértéke megyei összehasonlításban is magas, Gyula légszennyezettsége csupán megfelelő (3) besorolást kapott.

A járásban a **légszennyező anyagok kibocsátása** csökkenő tendenciát mutat, nagyrészt az energiafelhasználáshoz kötődik. A település területén kibocsátott szennyező anyagok mennyisége az elmúlt öt évben lassan csökkenő tendenciát mutat, 2020-ban 41 jelentős kibocsátó volt a járásban. Az összes szén-dioxid kibocsátására, 5 év alatt 8 %-os csökkenés volt jellemző.

A **közlekedési eredetű légszennyezést** meghatározza a motorizációs fok – vagyis az ezer lakosra vetített személygépkocsik száma – és annak alakulása. A járáson belül jelentősebb eltérés van a települések közötti megoszlásban: míg Gyulán az országos átlaggal közel megegyező a motorizációs fok, addig a többi járási településen alacsonyabb értékek tapasztalhatóak. A motorizációs fok az utóbbi időszakban folyamatosan emelkedik, a növekedés pedig gyorsuló trendet mutat, aminek oka, hogy a lakosságszám folyamatos csökkenése mellett a járművek száma folyamatosan emelkedik. Kedvezőtlen folyamat, hogy a növekvő járműszámok elsősorban a dízelüzemű járművek számára vezethető vissza, amelyeket jellemzően nyugati országokból használtan szereznek be. Az utóbbi időszakban megjelentek a tisztán elektromos és hibrid üzemű gépjárművek is, amelyek 2020-ban 2% körüli részarányt képviseltek.

A **zaj és rezgésterhelés** értékelésére nem állnak rendelkezésre friss, részletes adatok. A közlekedési eredetű zaj és rezgésterhelés Gyulán a 44. sz. főút mentén jelentős, amely mentén az iparterületek nagyobb része helyezkedik el. A vasúttól északra elhelyezkedő iparterület a 44. sz. főúttal csak a belvárosi területen keresztül rendelkezik kapcsolattal, amely kedvezőtlenül hat az élıhetőségre. A többi településen a nehézgépjármű-forgalom a település főúthálózatán halad, azonban a közúti forgalomban betöltött kis részaránya (3-5% körüli járműszámban kifejezve) miatt nem jelent jelentős problémát. A települések főúthálózatának szabályozási szélessége jellemzően nagy, amely következtében a zaj- és rezgésterhelés az épületektől megfelelő védőtávolságnyira keletkezik, továbbá lehetőség van növényzet telepítésére is, amely tovább csökkentheti a terhelést.

2.3.2.3. Az önkormányzatok gazdálkodása

Z4: önkormányzat és intézményeinek energiafelhasználása
Településüzemeltetés: energiahatékonyságot támogató intézkedések bemutatása energiagazdálkodása

Gyula város 2015 és 2021 között számos napelemes kiserőmű elhelyezése valósult meg az önkormányzati tulajdonú épületeken. A korábbi fejlesztések folytatásaként tovább bővült a megújuló energiára épülő fűtési rendszerek kiépítése, ahol a földgáz felhasználást sikerült 100 %-ban kiváltani: a Közüzemi Nonprofit Kft. székházában vízhőszivattyús rendszer, a Szivárvány Napközi Otthonban és a Béke sugárúti vállalkozói inkubátorházban léghőszivattyús rendszert telepítettek. Az elmúlt évtizedben megvalósított energetikai korszerűsítések elismeréseként a város Energiahatékony Önkormányzat díjat kapott.

Néhány éve készült koncepció szerint a város alatt található termálvíz geotermikus energiaként történő felhasználásával 2,1 MW teljesítményű hőellátó rendszer építhető, amely gazdaságosan el tudná látni a nagyobb intézményeket.

Ezek a megvalósult és tervezett beruházások a kiadások csökkentése mellett a környezeti terhelés mértékének csökkentését is hivatottak szolgálni. A 2021-ben elkészült Klímastratégiában részletezett ÜHG leltár alapján elmondható, hogy az energiafogyasztás adja a teljes CO₂ kibocsátás több, mint háromnegyedét. Noha az áram- és földgázfogyasztás tekintetében is a lakosság a legnagyobb kibocsátó, az önkormányzat részesedése is számottevő és a fentebb részletezett fejlesztésekkel, valamint a Klímastratégiában megfogalmazott célokkal, intézkedésekkel jelentős ÜHG kibocsátás csökkenés érhető el, mind az önkormányzati, mind a lakossági szektorban. Jelentősen hozzájárulva ezzel a 2030-ra kitűzött 19 %-os teljes ÜHG kibocsátás csökkenéshez.

2.3.2.4. Járás közművei

Z5: Közműhálózat: energiaközművek, Vízgazdálkodás, csapadékvíz-, szennyvíz kezelés

A járás településein a villamosenergia-ellátás szintje megfelelőnek mondható, minden feszültségszinten elegendő tartalékteljesítmények állnak rendelkezésre az ipari vagy kommunális fejlődése esetén is. A villamos vezetékek terhelését folyamatos mérésekkel ellenőrzik. A hibaelhárítás jól szervezett formában történik. A járás településein távhőszolgáltatás nem üzemel. Minden településen teljes körűen kiépült a gázelosztóhálózat, a lakóingatlanok nagyobb része ezt az energiaforrást használja fűtési és/vagy használati melegvíz előállítás céljából.

A járás településein a vízhálózatba kötött lakások aránya az elmúlt években emelkedett, de tulajdonképpen minden esetben közel 100 %-os volt. Sok problémát okoznak az elöregedett, 40–50 éves vezetékek. Rendkívül magas a ivóvíz-hálózat hálózati vesztesége.

A DK-Alföld térségében 2015. évben megvalósult **Ivóvízminőség-javító Program** (IMJP), amely összességében eredményesnek tekinthető: kiépített vízkezelési technológiában ammónium-mentesítés és arzén eltávolítás került kiépítésre. Üzemeltetési tapasztalatok alapján, a program végrehajtása során kialakított ivóvízellátást biztosító művek és a kiépített technológiák rendszerének gazdaságos üzemeltetése, továbbá az üzembiztonság növelése érdekében további fejlesztések végrehajtása szükséges.

A járás területén található **vízbázisok** többségében alacsony vagy mérsékelten érzékenyek tekinthetők, kivéve a lőkösházi vízbázist, amelyet nagyon érzékeny kategóriába esik. A Maros hordalékkúp víztesten engedélyezett mintegy 45000 m³/nap vízkivételének túlnyomó része (94 %) ivóvíz beszerzési célú vízhasználat. A tervek már elkészültek a határon átnyúló vízátvételére, amellyel megvalósulhat az Alföldvíz Regionális Víziközmű-szolgáltató Zrt. regionális vízmű (BMRV) és az S.C. Compani de apa Arad SA Aradi víztermelő telep összekapcsolásával jelentősen megnövekedhet az ivóvízellátás üzembiztonsága, további lehetőség nyílna újabb DK-Alföldi települések – vízkezelési technológia alkalmazása nélküli – egészséges ivóvízzel való ellátására.

Gyula **termálvíz kincsének** köszönhetően is kiemelkedő szereplő a térségben, melynek hasznosítása jelentős múltra tekint vissza. A termálfürdő látogatottsága a pandémia előtti években fokozatosan emelkedett, ezért jelentős kapacitásbővítési fejlesztésekre nyert támogatást, amelyek várhatóan 2023-ra valósulnak meg⁴⁸.

⁴⁸ Gyula Város Desztinációfejlesztési Stratégiája 2021–2025

A gyulai járás települései saját **szennyvíztisztító telepekkkel** rendelkeznek, a telepek mechanikai, biológiai tisztítással, nitrogén, és az eleki kivételével foszfor eltávolítással működnek. Kapacitásuk megfelelő.

A járás területén lévő mindegyik településen külön szennyvízkezelés van. A négy szennyvízelvezetési agglomeráció mindegyike megfelelő kapacitással rendelkezik, a gyulai és az eleki agglomeráció leterheltsége 2019-es adatok alapján 90-100 %, a kétegyházié 50-60 %, a lőkösházié 20-30 %.

Gyula **szennyvízelvezető hálózatának** kiépítettsége magas, a Városerdő, Dénesmajor és Szent-Benedek városrészek kivételével a közműves ivóvízellátással rendelkező területeken a hálózat teljesen kiépült. A szennyvízcsatorna hálózatra kötött lakások aránya a legfrissebb adatok szerint 94 %. Problémát okoz a régi építésű vezetékek vízszivárgása, illetve, hogy a csapadékvíz gyakran bejut a rendszerbe, és többlet üzemeltetési költséget okoz. Gyulai szennyvíztelepen problémát okozhat egy esetleges hosszabb áramszünet, mely esetén nincs alternatív áramforrás, így nagyobb intenzitású csapadék esetén a rendszer túltelítődhet. A telep kapacitása 10.550 m³/nap, átlagos terhelése viszont csak 5.500-6.000 m³/nap, így a szünetmentes áramellátás elengedhetetlen feltétele a biztonságos üzemeltetésnek.

Elek területén a csatornázott területen élők aránya 100%, a lakások 90%-a csatornahálózatra kötött. Lőkösházán a csatornázott területeken élők aránya mindössze 26%, a rákötöttség az egész település csupán 20 %-a. Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata KEHOP forrásból nyert pályázatot a szennyvízhálózat és a szennyvíztisztító telep bővítésére, melynek megvalósítása 2021-ben zárult. Így a 2019-es adatokhoz képest 2021-re 100 %-os lett a közcsatornázottság a településen.

2.3.2.5. Járás közlekedése

Z6: Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalán

A járás egyaránt rendelkezik kötöttpályás és közúti közösségi közlekedési hálózattal, amelyek közötti kapcsolat nem kellően kiaknázott, párhuzamosságok állnak fenn a járatok vonalvezetésében, hiányzik a menetrendi hangolás, valamint az egységes díjpolitika, tarifaközösség. Ennek megfelelően a két alágazat kombinációja, valamint a kettő közötti rugalmas választás feltételei nem adottak, amely kedvezőtlenül hat a felkínált szolgáltatás kihasználtságára. A járás közösségi közlekedési hálózatának szervezése három főbb utazási irányra épül: a Gyula-Békéscsaba közöttire, valamint a járás további három településének a megyeszékhely Békéscsabával, valamint járásközpont Gyulával történő összekapcsolása. A járási települések közül kedvező fővárosi kapcsolattal Kétegyháza és Lőkösháza rendelkezik a kétóránként közlekedő nemzetközi vonatok miatt, Gyula az 1 db közvetlen autóbuszjáratot leszámítva csak békéscsabai átszállással érhető el, amelyet bizonyos mértékben kompenzál a vonatok hangolása, valamint Békéscsabán a vasútállomás és az autóbusz-állomás intermodalitást biztosító elhelyezkedése.

A **vasúti közlekedést** két vasútvonal biztosítja. A 120-as sz. Szolnok-Békéscsaba-Lőkösháza vasútvonal Békéscsaba és országhatár közötti szakasza egyvágányú, villamosított, 210 kN tengelyterhelésű pályával rendelkezik, amelyen 100 km/h a legnagyobb engedélyezett sebesség, a vasútvonal hamarosan induló kétvágányúsítása során a pálya tengelyterhelése 225 kN-ra, az engedélyezett sebesség 160 km/h-ra emelkedik. Kétegyháza állomáson csatlakozik be a 121-es sz. Békéscsaba-Kétegyháza-Mezőhegyes-Újszeged vasútvonal, amely miatt a Békéscsaba-Kétegyháza szakaszon óras ütem alakul ki.

A **helyközi autóbuzsos közlekedés** elsősorban az elővárosi helyközi szegmensre fókuszál, a járást kis számban érintik országos viszonylatok. A buszok menetrendje a keresleti igényekhez igazodóan került kialakításra, nem található ütemes menetrend, valamint az autóbuszok vasúti hangolása sem biztosított. A viszonylatok a településeket kellő mértékben feltárják, az általuk biztosított lefedettség magas, a megállóhelyekre való rágyaloglási távolságok kedvezőek. Az autóbuszok három fő tengely mentén közlekednek a járáson belül: a Békéscsaba-Gyula között közlekedő viszonylatok nagy járatsűrűséggel közlekednek, mindkét városban feltárják az intézményi, igazgatási központot, amely miatt az autóbuszok a vasútnál vonzóbb szolgáltatást biztosítanak. A további két fő irány a járás településeinek összekapcsolása Békéscsabával, illetve Gyulával. Előbbi esetében a párhuzamos vasúti kapcsolat megléte miatt kisebb napi járatszámok vannak, utóbbi esetében a kizárólagos vasúti kapcsolat miatt az autóbuszok napi indításszáma magasabb. A távolsági helyközi buszok – a kialakításukból adódóan – nem akadálymentesek, az elővárosi helyközi buszok között azonban egyre nagyobb arányban találhatóak low-entry kialakítású buszok. Az alacsonypadlós arány növekedésével a klímával felszerelt buszok aránya is nő. A megállóhelyek állapota változó képet mutat, számos esetben annak minősége leromlott, az akadálymentesség feltételei nem biztosítottak.

A járás településeinek helyi közösségi közlekedési igényeit elsősorban a helyközi viszonylatok szolgálják ki, egyedül Gyulán található **helyi** közlekedési szolgáltatás. A szolgáltatást a Volánbusz Zrt. biztosítja az önkormányzat megrendelése alapján. A városban két viszonylat található, amelyek a helyközi közlekedés által nem kiszolgált észak-nyugati és keleti területek közösségi közlekedési hálózatba való bekapcsolását biztosítják, azonban mindkét viszonylat több eltérő útvonallal és megállókiosztással is rendelkezik, ami miatt a hálózat nehezen memorizálható.

A helyi közlekedést kiegészíti a több iskola által is működtetett iskolabusz-hálózat, amelyek a gyerekek tanítás kezdetére való összegyűjtését, majd az azt követő elszállítását is végzi. A járatok szükségességét a helyi közlekedés hiányosságai, valamint a rosszul kiszolgált tanyavilági területek egyaránt indokolják. Az **iskolabuszok** magas kihasználtsággal közlekednek.

Közösségi **autómegosztás** (car-sharing) nem található a járásban, azonban a hazai ride-sharing rendszerekben a járást is érintő utazások előfordulnak.

Z7: Széld közlekedés

A kerékpározás volumene a településeken rendkívül magas, országos viszonylatban is kiemelkedő. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján ez az arány 48%-os Gyulán, ami azóta kismértékben változhatott. Az „Így bringázik Magyarország” 2020-as kiadvány alapján a Dél-Alföldön a lakosság 35%-a számára az elsődleges közlekedési eszköz a kerékpár.

Az kerékpáros **alaphálózat** jól kerékpározhatóságához elsősorban megfelelő útburkolat, alacsony engedélyezett sebesség és/vagy alacsony gépjárműforgalom szükséges. A járás szilárd burkolattal ellátott útjai általánosságban emiatt jól kerékpározhatóak, valamint a járás domborzati viszonyai is kedvezőek a kerékpárosok szempontjából.

Az alaphálózat mellett a gyors, megállásmentes és kényelmes haladást biztosító **főhálózat** az utóbbi években folyamatosan bővült, azonban nem teljes mértékűen kiépített, településenként változó képet mutat. A járás esetében a kerékpározás szempontjából kritikusabb a településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmények hiánya, amely ellenére az összekötő utakon gyakran tekernek kerékpárosok.

A **kerékpártárolási** lehetőségek szűkösek, a meglévő tárolók jellemzően nem elégítik a kényelmes használat szempontjából velük szemben támasztott követelményeket. A minőségi tárolók leginkább a vasúti és autóbuzsos közlekedés megállóhelyeinél, valamint a nagyobb intézményeknél és szolgáltatóknál hiányoznak.

A **kerékpárok szállítása** a vasúti járműveken engedélyezett mindkét vasútvonalon, vonatonként átlagosan 2-8 db szállítása lehetséges.

Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer nem található a járás egyik településén sem, továbbá az itthon egyre népszerűbb és egyre több városban elérhető mikromobilitási megosztó szolgáltatók sem áll rendelkezésre.

A gyalogos közlekedés létesítményei a szükséges helyszíneken jellemzően rendelkezésre áll, akadnak azonban hiányzó szakaszok. A járdák minősége és szélessége változó képet mutat településenként és útszakaszonként. Az infrastruktúra jellemzően nem tekinthető akadálymentesnek. Összességében a gyalogos vonalas létesítmények megfelelő szolgáltatási színvonalat adnak, problémát csak egyes csomópontokban, buszmegálló környezetében a kijelölt gyalogos-átkelőhelyek hiánya, valamint a meglévők biztonsági szintje jelent.

2.3.2.6. Környezet- és természetvédelem

Z8: Zöldfelületi ellátottság

A települések zöldfelületi rendszere magába foglalja mind a köz, mind a magánterületek különböző típusú zöldfelületeit, valamint a vízfelületek is szerves részét képezik. A zöldfelületi rendszerek fejlesztését, akárcsak más infrastruktúrák esetében, célszerű településenként átfogó szemlélettel tervezni és összefüggő, hálózatos rendszert kialakítani.

A Gyulai járás síkvidéki területen fekszik, településeire jellemző a széles, tágas utcakép, melyek alól kivételt Gyula és Elek egyes belső területei képeznek. Általánosak a mindkét oldalról széles gyeptsávval, fa- vagy cserjesorokkal, földmedrű árkokkal, szikkasztókkal szegélyezett utcák. Az út menti idős fasorok is gyakori elemei a településeknek. A foltszerű zöldfelületek, parkok, közterek arányaikban nagy kiterjedésűek, de rekreációs szempontból alulhasznosítottak mondhatóak, mivel aránylag kevés funkcióval rendelkeznek. Ez azzal is magyarázható, hogy a közterek hasznosításával kapcsolatos szemléletmód nem teszi szükségessé újabb funkciók kialakítását. A korlátozottan látogatható zöldfelületek, parkok, temetők, kastélykertek ikonikus elemei a településeknek, ezek megőrzése, fenntartása kiemelt fontosságú. Lökőházát kivéve minden település rendelkezik vízfelületekkel, azonban azok állapota és minősége széles skálán mozog. Gyula esetében a vízfelületek kulcsfontosságúak, mivel az ökológiai szempontok mellett rekreációs és mikroklimát javító szerepük jelentős. Összességében elmondható, hogy a települések zöldfelületi ellátottsága nagyon jó, ezek fejlesztése, jó karbantartása erőforrásigényes, ugyanakkor elengedhetetlen a településképi megjelenés szempontjából.

A Gyulai Járás településein a zöldfelületi konfliktusok forrását főként az idősödő fák kezelése jelentheti, amelyek helyére a hatályos előírások figyelembevételével célszerű facsereket pótolni, illetve a földmedrű árkok hosszú távú fenntartása mindenképp szükséges. További konfliktusforrás lehet a burkolt felületek arányának növekedése a zöldfelületek rovására. A zöldfelületek mennyiségi javítása egyik településen sem szükséges, azonban minőségi gondozásuk humán és erőforrás igényes, amelynek fenntartása egyre nagyobb terhet róhat az önkormányzatokra

Z7: Természeti ökoszisztémák helyzete

A járás legnagyobb összefüggő és többszörös természetvédelmi érték képviselő területe a Kígyósi-pusztá, amelyet Szabadkígyósi Tájvédelmi Körzet néven 1977 nyarán jelölték ki védelemre és az országos ökológiai hálózat magterülete. Szintén országos védelmet élvez a Gyula északi részén található Dénesmajori Csigás-erdő. Különleges „ex lege” védett területek a járás területén található kunhalmok és szikes tavak. A járás északi részén található még a Körösközi erdők és a Fekete-, Fehér- és Kettős-Körös különleges természetmegőrzési Natura2000 területek, amelyek egyben ökológiai folyosó övezetbe is tartoznak. Az ökológiai pufferterület övezetébe a Kígyósi-pusztát határoló mozaikos gyepterületek vannak sorolva.

A járás északi része a XIX. századi vízrendezésekig jelentős vízi világ határolta, amelynek maradványai ma is jelentős vizes élőhelyeknek számítanak. A külterület jellegzetes kultúrtáj, amely az elmúlt 250-300 év műszaki beavatkozásai során alakult ki. Régi települési hagyományokkal rendelkezik az egykori gyulai tanyavilág. A tanyás területek legnagyobb részének lakosságát az 1950-es évektől kezdődően a belterületre költöztették, ezért a tanyák jelentősége mára erősen lecsökkent, bár véglegesen el nem tűnt. A jellegzetes gyulai tanyák általában sortanyaként ülték meg a határt. A majorságok a határ jellegzetes, tájformáló épületegyüttese. Kiemelkedő tájképi és kultúrtörténeti emlékek a területen található kunhalmok.

A tervezési területet nagyrészt (59 %) szántóterületek borítják, főleg a járás déli részein elhanyagolható a természetközeli területek aránya. Az éghajlatváltozás hatására ezek az élőhelyek is veszélybe kerülnek. Jelentős probléma, hogy a különálló természetközeli területek összekapcsoltsága nem megfelelő, az intenzív szántóművelés mellett nem maradtak meg a mezővédő erdősávok, fasorok, mezsgyék. Ezeknek a tájelemeknek a kialakítása tudná mérsékelni az élőhelyek degradációját, illetve a szélrózió hatására bekövetkező talajpusztulást.

A területen található tartósan belvízveszélyes szántóterületek mind gazdasági, mind környezeti szempontból nem fenntarthatóak. Ezen területeken a szántógép/legelő művelési ág váltással biztosítani lehetne a természetes vízvisszatartást a térségben, amellyel a magasabb térszinteken is mérséklődne a klímaváltozás miatt egyre gyakoribbá váló vízhiány és légköri aszály.

A járás rendkívül szegény erdőkben, összefüggő erdő csak az északi részén található. Az erdőterületek, különösen a jelentős táji, tájképi, természetvédelmi értéket képviselő erdők (pl. Mályvádi-erdő, Dénesmajor környéki erdő). A természetvédelmi oltalom biztosítja ezen erdők megmaradását, de hosszútávon további erdősítés javasolt a térségben, elsősorban a települések mellett védelmi és közjóléti célból.

2.3.3. Megtartó járás

2.3.3.1. A várostérség társadalma

M1: Demográfiai helyzet

A Gyulai járás négy településének népessége 2020-ban 37848 fő volt, **népsűrűsége** járási átlagban 92 fő/km², népességének 87,3%-a városlakó. A települések **népességváltozását** tekintve, a vizsgált 2011-2020 közötti időszakban összesen népességük 9,1%-át veszítették el, ez az érték az országos tendenciával megegyező, de a Békés megyeinél kedvezőbb. A **természetes reprodukciós** folyamatokat az elmúlt években egységesen a fogyás jellemezte.

A népesség **korösszetétele** a legutóbbi népszámlálás óta kisebb változásokon esett át, és végül több évi stagnálást követően megállapodott a 2020 évi szinten. A fiatal korosztály (0-14 évesek) aránya járási szinten 13% körül alakult. Stabil trendet követve az aktív népesség (15-64 évesek) folyamatosan csökkent, az időskorúak aránya (65-x évesek) pedig az országos változásoknak megfelelően egyenletes növekedést mutatott. Az időskorúak arányának lassú, de tendenciózus növekedése hozzájárul az **öregségi mutató** rapid emelkedéséhez. 2020-ban a Gyulai járási átlag 1,9 volt.

A vizsgált térségben, 2011-ben a népesség 11,1%-a kötődött valamelyik nemzetiséghez. A román nemzetiségűek képviselik a legnagyobb lakosságarányt (a települések átlagában 10,2%) és közülük Kétegyházában élnek a legtöbben. A cigány (beás, romani) kisebbség képezi sorban a második legmagasabb viszonyszámot (808 fő, 4,9%), arányuk Eleken (8%), Lőkősházán (5,6%) és Kétegyházában (5,4%) említésre méltó (Gyulán 0,3%). Megemlítendő még a német és a szlovák nemzetiségek jelenléte, a települések átlagában az előbbi 2,4%, míg az utóbbi 0,5%-ot képvisel. Jelentékeny a német nemzetiségűek 4,2%-os eleki és 3,1%-os gyulai reprezentációja.

A helyi identitást jelentősen meghatározó tényező az épített környezet. A járás jellemzője, a soknemzetiségű jelenlét az épített örökség objektumaiban is jól tetten érhető. A nagy múltú és legjelentősebb település **Gyula**, számos műemléki és műemléki környezeti besorolással védett öröksége mellett igen jelentős a helyi értékvédelem alá vett lakóházak és intézményépületek, különböző épített örökségek száma, emellett területi védelemben részesülnek a különböző történeti kialakulású városrészei is.

Elek városa történelme során nehéz időszakokon ment keresztül, többször is szinte teljesen elnéptelenedett. Halmazos településszerkezete őrzi a betelepítések emlékét. Országosan jegyzett műemlék és műemléki környezet a római katolikus templom és kertje. A város belső részén alapvetően megmaradtak a régi, városias sváb házak zárt utcaképpükkel, igényesen kialakított homlokzataikkal. Ezek az épületek és utcások helyi védettséget élveznek.

Kétegyháza esetében három műemléképületről beszélhetünk. Az Andrássy- Almásy kastély és kápolna, illetve a műemléki környezetként jegyzett kastélykert a település legimpozánsabb épített öröksége. A román nemzetiségi életmód emlékét őrző lakóház is műemlék, mely ezáltal a világörökség várományos magyar tájházak hálózatában jegyzett.

Lőkősháza határmenti kis településének környezetében két kastély is van. A Vásárhelyi- Bréda kastély a település északi külterületén található, műemlék, műemléki környezetben.

A járásban a közösségi művelődésnek nagy hagyományai vannak, melyet a nemzetiségi identitás megőrzésének igénye különlegesen gazdagít. A térség kulturális központja egyértelműen Gyula városa, mely szerteágazó kínálatot biztosít. A kulturális helyszínek mellett, hogy a városi közösségi élet és a közművelődés magas fokú szinterei egyúttal az idelátogató turisták számára is gazdag élménykínálatot biztosítanak. A járás többi települése is élénk kulturális élettel rendelkezik, amely értelemszerűen elsősorban a helyieknek szerveződik.

Gyula lakosságának etnikai sokszínűsége a város kulturális életét is jelentősen gazdagítja. A magyarországi románok társadalmi és kulturális életében különösen jelentős szerepet tölt be a város. A XX. század elején a helyi románság súlya a lakosságon belül még magasabb volt, arányuk meghaladta a 10%-ot. Fontos kiemelni, hogy napjainkban Gyula a Magyarországon élő román közösség egyik legfontosabb társadalmi, kulturális központja; Gyulán található a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának székhelye, a városban működik az ország egyetlen román nyelvű gimnáziuma, valamint a Magyarországi Román Ortodox Egyház püspöke is itt székel.

A rendszerváltás óta Gyula járás területén a korábbi üzemek megszűnésével, a mezőgazdasági termelés általános visszaesésével jelentősen csökkentek a munkalehetőségek és ehhez szorosan kapcsolódva a környezeti, életminőséget javító fejlesztések is. **Számottevő mértékű a külföldi munkavállalás és külföldre költözés** jelensége, amely mára már szinte minden családot érint a térségben. A kisebb településeken egyre jellemzőbb, hogy a tulajdont megtartva a fiatalabbak az uniós országokban próbálnak szerencsét és családotól hagyják el a települést, csak pihenni, vakációzni járnak haza. Az idősebb generáció marad a településen, de ők is egyre gyakoribb távolléttel „élnek” itt, követik a rokonságot időről időre. A **vándorlási egyenleg** járási szinten végig a negatív tartományban maradt. azzal a különbséggel, hogy a népszámlálás óta minden település esetében volt olyan év, esetleg több is, amikor bevándorlás volt jellemző.

Másik jelenség a Gyula-Békéscsaba városok körül egyre erőteljesebben kialakuló várostérség, mely az útviszonyok javulásával egyre inkább meghatározó trenddé válhat. Az ingatlanárak által teremtett lehetőségek és a lakásépítés egyre növekvő költségei a családalapító korosztály számára a helyben maradást szorgalmazzák, miközben a közlekedési lehetőségek javulása megkönnyíti a munkába járást a megyeközpontba.

2.3.3.2. Járás humán infrastruktúrája

M6: Esélyegyenlőség biztosítása és a humán közszolgáltatások elérhetősége területén

Általánosan elmondható, hogy a járás szociális ellátóhálózata széleskörűen kiépült, megfelelően felszerelt és ellátott dolgozókkal és eszközökkel. Ugyanakkor az épületállomány sok esetben korszerűtlen, elavult, felújításra, modernizálásra és gyakran bővítésre is szorul.

A szociális ellátóhálózat a **Gyula és környéke Kistérségi Társulás** intézményein keresztül biztosítja a járás településein a gyermek- és idősgondozást, a családsegítés feladatait. 2007-ben hozták létre a **Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményt** (GyKESzGyl), mely a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások teljes vertikumát felöleli, biztosítva ezzel a társult településeken is (Kétegyháza, Lőkősháza, Elek) az egyenlő hozzáférést és a minőségi szociális szolgáltatásokat. Az intézmény feladat-ellátási kompetenciája kiterjed – 2007. január 1-től – Gyulára és Lőkősházára, 2007. július 31-től Elekre, 2011. január 1-től Kétegyházára is.

A járás területén kevés bérlakás áll a rászorulóknak rendelkezésére. Kétegyházán és Lőkősházán az önkormányzatok nem rendelkeznek saját tulajdonú lakásokkal. Eleken a teljes lakásállomány 1,9%-a, Gyulán 1,6%-a tartozik önkormányzati tulajdonba, kezelésbe.

M7: A leszakadó / veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkóztatása

Az **szociális a feladatok mennyisége** egyre növekszik, újabb problémák jelennek meg, vagy kapnak nagyobb hangsúlyt. A családtámogatási területen egyre több a drogprobléma, az internetfüggőség a folyamatosan meglévő alkoholproblémák mellett kialakuló családi konfliktusoknál, fiatalkori magatartásproblémáknál, tanulási nehézségeknél, elhanyagoltságnál és kialakuló depresszióknál. A nevelő-oktató intézmények szerepe és felelőssége nő, melyben a szociális segítő dolgozók feladata is erősödik. A munkalehetőségek korlátozottsága miatt sok család szorul anyagi támogatásra. A **települések elöregedése** miatt folyamatosan nő az időskorú segítségre szorulóknak vagy rendszeres ellátást, illetve intézményi gondozási elhelyezést igénylők száma, így egyre jelentősebb önkormányzati forrást kötnek le ezek a kiadások. Az állami segítség növekedése és a fejlesztés forrásainak biztosítására szükség van az ágazat feladatainak teljesítése érdekében.

Bár az önkormányzatok nem dolgoztak ki **foglalkoztatáspolitikai** stratégiát vagy intézkedési tervet, feladatuknak tekintik az álláskeresőknak támogatását, mindenképp munkaerő-piaci elhelyezkedésüket. Az e téren korábban jelentősebb funkcióval bíró közfoglalkoztatás hatása, jelentősége egyre mérséklődik, látható a közfoglalkoztatási programokba bevontak számának csökkenésében.

2.3.3.3. A járás szolgáltatási mixe

M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése

Gyula városban - **Egészségügyi Alapellátási Intézmény**, melynek részei a házi gyermekorvosi és felnőtt orvosi ellátás, iskola-egészségügyi ellátás, fogászati ellátás. A **szakorvosi ellátást** a Pándy Kálmán Megyei Kórház szakorvosi rendelő intézete és kórházi egységei biztosítják. A szociális ellátó intézmények részei a bölcsődék, a gyermekjóléti szolgálat, Családsegítő Központ, idősek nappali ellátása, háti segítségnyújtás biztosítása.

Elek, Kétegyháza és Lőkösháza esetében az **alpellátás** szintén teljes körűen biztosított az önkormányzatok által.

A járási **egészségügyi ellátás** minden településen jól szervezett, megfelelőnek mondható. A házi orvosok ezer főre vetített átlagos betegforgalom változása egyértelműen jelzi az ellátás javulását. A házi orvosi ellátókörzetek számának emelkedésével a közelmúltban az országos átlag a körüli lett az egy házi orvosra jutó lakosok száma, ez alól csak Elek kivétel, ahol 2018 óta láthatóan hiányos az ellátás.

2015-ben megvalósult Gyulán a **Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda**, mely a járás településeinek segíti az egészségfejlesztési tevékenységét, különös tekintettel a prevenciós programok megvalósításában és a különböző célcsoportos szolgáltatások biztosításával.

A járás településein – bár mindenütt működik **idősgondozó intézmény**- a meglévő kapacitások igénybevétele maximális, illetve Elek és Lőkösháza esetében azt jelentősen túllépő.

2.3.3.4. A járás gazdasága

M9: Társadalmi vállalkozások helyzete

A járásban működő civil és nonprofit szervezetek száma 2020-ban 622. A szektorbeli szervezetek mintegy 47%-a a civil szférában tevékenykedik, 53%-a nonprofit szervezet, mely arány javarészt stabil volt az elmúlt évtizedben.

A társadalmi szervezetek száma az elmúlt években a Gyulai járásban enyhén csökkent, azonban a megye járásaiiban történő nagyobb léptékű csökkenés miatt, az összkép tekintetében a társadalmi szervezetek aránya a várostérségben enyhe erősödést mutat (0,29%).

2.3.4. Digitális járás

2.3.4.1. Járás gazdasága

D1: Digitális technológia- szolgáltatók helyi jelenléte

A szolgáltatást, az elektronikus hálózatok üzemeltetését végző, azt létrehozó, vagy arra létrehozott szolgáltatók biztosítják. A főbb szolgáltatók lefedettsége többnyire azonos, ezért valódi versenyről beszélhetünk, így ugyanazon szolgáltatások árai különböző szolgáltatóknál településenként vagy városrészenként kevéssé térhetnek el egymástól.

Az internet előfizetések tekintetében folyamatos és jelentős növekedést figyelhetünk meg 2013 és 2019 között. Az új technológiák elterjedése, kiépítése azonban lassú folyamat, az optikai hálózaton történő internet elérés csupán 2017-ben jelent meg.

2.3.4.2. A járás társadalma

D1: A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások

A tervezés során végzett lakossági kérdőívek alapján a digitális eszközök használata általános a kitöltők között (bár meg kell jegyezni, hogy mivel a kérdőív kitöltése online formában történt ezek az arányok nem reprezentatívak). Döntő többségük (92%) **mindennap használ okostelefont**, 57% személyi számítógépet, 53 % laptopot. 49 %-nak van okos tévéje és csupán a kitöltők 1 %-a nyilatkozott arról, hogy nincs digitális eszköze.

A kitöltők internethasználati szokásait vizsgálva a legtöbben (80-80%) kommunikációra és információszerezésre használják. 70 % látogatja a közösségi oldalakat, 67 % ügyintézés céljából, 62% szórakozásra. A kitöltők 61 %-a rendelkezik ügyfélkapuval és rendszeresen használja is. Döntő többség 60% a mindennapi munkavégzés során is használja az internetet. Az online szolgáltatások (vásárlás, ügyintézés) használata is igen jellemző a kitöltők 59%-a alkalmazza.

Az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát a kitöltők 53%-a átlagosnak, 31%-a átlag felettinek ítélte. 6 % válaszolta azt, hogy rendszeres segítségre szorul a használatukkor és 3 % állította, hogy nincsenek ilyen készségei.

2.3.4.3. A járás szolgáltatási mixe

D6: Digitális feladatszerzés közfeladat ellátásban (adat alapú helyzete a)

A Társulás településein okos város szolgáltatásokat mindenekelőtt az önkormányzatok, illetve a járási hivatal nyújt. Az ASP Központ által üzemeltetett szerveren keresztül távolról is elérhető ügyfélkapus bejelentkezés mellett az E-Önkormányzat Portál, ahol településenként választhatóak az ezen úton intézhető ügyek nyomtatványai. Elérhető továbbá az e-papír szolgáltatás (epapir.gov.hu).

Az önkormányzatok saját digitális adatalapú feladatszerzéssel, azt segítő térinformatikai rendszerrel nem rendelkeznek.

2.3.4.4. Környezetvédelem, városi klíma

D8: Környezeti szenzorok fajtái, egyéb jellemzői, kapcsolódó adatmenedzsment

A járás területén kevés környezeti szenzor található. Gyulán van az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) egyik manuális mérési pontja, amely a NO₂ szintjének mérését végzi. Egyéb légszennyezettségi adat a járás területén nem elérhető. 2017-es adatok alapján Gyulán és Eleken OMSz és OVF közös érdekeltségű automata csapadékmérő állomás üzemel. Lőkösházán az OMSz egy automata állomást üzemeltet.

2.3.4.5. Járási közlekedés

D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben

A járásban a **közúti** közlekedési **informatikai** rendszerek alacsony fejlettségi szintűek, amelynek oka a közlekedési rendszer hatékonysága, azaz komplex forgalomirányítási rendszerek kiépítése nem kifejezetten szükséges a megfelelő forgalom lebonyolódáshoz. Gyulán Bartók Béla utca-Vértanúk útja jelzőlámpás csomópontban a jelzés hátralevő idejét mutató kijelzők találhatóak.

A közösségi közlekedésben nincs egységes információs rendszer, amely megfelelően tudja biztosítani az alágazatok közötti átjárhatóságot. A vonatokat üzemeltető MÁV rendelkezik saját okostelefonos alkalmazással, amelyen keresztül elérhetőek az útvonaltervezés, a jegyvásárlás, a forgalmi változásokról való tájékoztatás stb. funkciók. A Volánbusznak nincs saját okostelefonos alkalmazása, a menetrendekről, hírekről csak a weboldalon keresztül lehetséges tájékozódni. A helyközi és helyi autóbuszos közlekedés esetében elérhető a mobiljegy, így az utazási okmány online, okostelefonos alkalmazás segítségével megvásárolható, a járművön elhelyezett QR-kód beolvasásával pedig érvényesíthető.

A helyközi buszok megállóhelyei statikus utastájékoztató rendszerrel felszereltek, dinamikus audiovizuális utastájékoztató csak Gyula, autóbusz-állomáson található.

A helyi közlekedés által érintett megállóhelyek mindegyik rendelkezik statikus utastájékoztatóval. A Kossuth tér megállóban dinamikus utastájékoztató kijelzők is találhatóak.

2.3.4.6. Járási közművek

D9: Lakossági digitális megoldások

Mind az áramszolgáltatók, mind a víz- és csatorna szolgáltatók által lehetőség van a hagyományos postai/telefon/személyes ügyintézés mellett **online ügyintézésre** is, illetve **elérhető mobil applikációk és digitális mérőeszközök** használata is jellemző, de pontos adat ezekről nem áll rendelkezésre.

A tervezés során végzett lakossági kérdőívek eredményei alapján a közműszolgáltatókkal való **kapcsolattartásra leginkább online formát** választják a lakosok, amely inkább jellemzőbb az áramszolgáltató esetében. A víz- és csatornaszolgáltatóknál a hagyományos postai kapcsolattartás még mindig jellemző.

2.3.5. Kiszolgáló járás

2.3.5.1. Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések

K1: A magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokkal való tervezési összhang

Békés Megye Területfejlesztési Programjának stratégiai program- és operatív program fejezetei a Területfejlesztési Konceptióban rögzített hosszú- és középtávú célrendszerre építve határozzák meg Békés megye 2021-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési prioritásait. A koncepcióra építve készült el 2021-ben Békés Megye Integrált Területi Programja, amely kijelöli a 2021-2027 fejlesztési időszak vonatkozásában a kohéziós csomag által biztosított támogatások forrásfelhasználásának fő pontjait, a célterületeket és az allokkált források összegét. Békés Megye Integrált Területi Programja fókuszában kizárólag a TOP Plusz keretében megvalósuló fejlesztések állnak.

Békés megye kiemelt várostérségek kategóriába két területi egységet sorolt be: a Békéscsabai járást és a Gyulai járást. Az integrált területi program mindkét járást önálló célterületként azonosítja, melyek önálló forráskerettel rendelkeznek. A **Gyulai járás, mint célterület számára kijelölt önálló forrás összege** az elfogadott program alapján 7 901 milliárd Ft.

K2: A várost és várostérséget érintő területfelhasználási kategóriák és a műszaki infrastruktúra hálózatok főbb elemeinek bemutatása

Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza közigazgatási területének jelentős része mezőgazdasági térségbe tartozik, kisebb része erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási térségbe. A belterületeket és külterületi lakott helyeket települési térségbe sorolja az országos terv. Egyéb **országos törzshálózati vasúti pálya** Arad felé halad keresztül Kétegyháza, Elek és Lőkösháza területén, Nagyvárad felé pedig Gyula területén. A 44. sz főút Gyula területét érinti csak, a tervezett elkerülő főút Nagyvárad felé elkerüli Gyulát. A négy települést mellékutak kötik össze. Gyulán, Eleken és Lőkösházán észak-déli irányban halad keresztül az **országos kerékpárút**. A Fekete-Körös és Fehér-Körös közit terület országos vízkárelhárítási célú tározónak minősül. A Fehér-Körösön **kiemelt jelentőségű vízi építmény** található. Kétegyházát és Eleket érinti a **750 kV-os átviteli hálózati távvezeték**, Gyulát földgázz szállító vezeték.

K3: Városi és városkörnyéki települések településfejlesztési és rendezési tervi összhangja a településhatáron érintkező beruházások terén kiemelten

A szomszédság legjelentősebb települése **Békéscsaba**, mely dinamikus fejlődése révén határos területei átalakulásával, a fejlesztések megvalósulásával és fejlesztési terveivel hatással vannak vagy lesznek a járás mindennapi életére, fejlesztési terveire. A földrajzi adottságok miatt az érintett területek jellemzően külterülettel, főként mezőgazdasági, művelés alatt álló területekkel kapcsolódnak egymáshoz, így a főként belterületet érintő fejlesztési elképzelések nincsenek jelentős kihatással a szomszédos községekre.

Békéscsaba tervezett elkerülő útja (44. sz. főút) az északi oldalon épült meg. A hatályos szerkezeti terv egy déli elkerülő út tervét is tartalmazza, mely a gyulai útba feltehetően a város keleti határában lévő kamionparkolónál csatlakozna be. Amennyiben az útkapcsolat megvalósul, az determinálni fogja az új fejlesztési területeket, különös tekintettel a meglévő és fejlesztés alatt álló gyulai nyugati és déli iparterületek környezetében.

A Békéscsabához kötődő további útfejlesztések erősíthetik a városkörnyéki kapcsolatokat, amely elsősorban a lakóhely- munkahely vonatkozásában kiemelten fontos, hiszen így erősödhet a települések **lakosságmegtartó képessége**, egyértelműsíthetők a lakókönyezeti igényekre adott helyi válaszok – úm. falusias-kisvárosias környezet biztosítása Kétegyházán, Lőkösházán, Eleken, míg a foglalkoztatási feltételek javítása városi feladatként koncentrálnak.

Gyula északkeleti és északi határán Sarkad és Doboz külterületéhez kapcsolódik, mindkét esetben **határfolyó a Körös, illetve a Fekete-Körös partvidéke**. Doboz esetében a folyópart üdülőterületi besorolású - Szanazug, rendezett településrendezési tervi elhatározásokkal (2008). A Körös és Fekete- Körös folyók mentén Natura 2000 védett erdőket találunk, melyek Gyula, Sarkad és Doboz településekhez tartoznak közigazgatásilag.

A járás településeit **délről határoló községek nagy aranykorona értékkel bíró mezőgazdasági területekkel kapcsolódnak** a járási, hasonló hasznosítású földterületekhez, itt infrastrukturális és egyéb fejlesztések nem tervezettek.

A járás keleti határa egyben **az országhatár is, a romániai területeken kis, jellemzően mezőgazdasági települések vannak**. Elek és a romániai Otlaka (Graniceri) között tervezett a közúti kapcsolat felújítása és egyben kihatárátkelő nyitása. Ez a fejlesztés tovább segítené a két ország között lassan élénkülő és folyamatosan átstrukturálódó kapcsolatok kialakulását és a kölcsönös gazdasági fejlődés erősödését.

2.3.5.2. A járás szolgáltatási mixe

K5: A városi/várostérségi közmű szolgáltatási lefedettsége, infrastrukturális háttere

A Gyulai járás területén 2 szolgáltató látja el az ivóvíz ellátási, csatornázási és a szennyvízkezelési feladatokat: Gyulán a Gyulai Közütemi Nonprofit Kft., míg Elek, Kétegyháza és Lőkösháza területén az ALFÖLDVÍZ Zrt. A járás településein a vízhálózatba kötött lakások aránya az elmúlt években emelkedett, de tulajdonképpen minden esetben közel 100 %-os volt. 2019-ben a vízhálózatba nem kapcsolt lakások számát tekintve Elek esetében 0 db, Gyulán 389 db, Kétegyházán 7 db, míg Lőkösházán 41 db ilyen lakás volt. A Gyulai járás települései saját szennyvíztisztító telepekkel rendelkeznek, a szennyvíz közmű és a csapadékvíz elvezetés a településeken elválasztott rendszerű és településenként erősen eltérő a kiépítettség mértéke.

Gyula járás villamosenergia-ellátását az MVM Démász Áramhálózati Kft. látja el. Gyula város ellátását a Kétegyházi úton levő 2db 25 MVA-es transzformátorral üzemelő 120/20 kV-os transzformátor állomás biztosítja. Ez az állomás látja el Eleket és Kétegyházát is. Vészhelyzet esetén 20 kV-on átköthető a hálózat Békéscsaba, Sarkad és Medgyesegyháza irányába.

A járás településein távhőszolgáltatás nem üzemel.

A települések földgázzal való ellátását az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. biztosítja. Minden településen teljeskörűen kiépült az elosztóhálózat, a lakóingatlanok nagyobb része ezt az energiaforrást használja fűtési és/vagy használati melegvíz előállítás céljából.

Gyula területén a hírközlésben a Magyar Telekom NyRt. és az Invitel Távközlési Zrt. rendelkezik a legnagyobb vezetékes területi lefedettséggel, míg a Vodafone Magyarország Zrt. a belvárosi területek kivételével egész Gyulán jelen van. A DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. és az Invitech ICT Services Kft. jelenléte csekélyebb. Azonban mindegyik szolgáltató teljes területi lefedettséget biztosít.

Elek esetében az Invitel Távközlési Zrt. a fő vezetékes szolgáltató, míg az Invitech ICT Services Kft. vezetékes hálózata csak részlegesen fedi le a várost. Vezeték nélküli jeltovábbítással további szolgáltatók is jelen vannak: AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt., Gyopárosi Kábeltelevízió Építő- és Üzemeltető Kft., OrosCom Hálózat Kft., OrosCom Kft.

Kétegyházán az Invitel Távközlési Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt., mint fő vezetékes hírközlési szolgáltatók mellett az Invitech ICT Services Kft. is jelen van, ugyanakkor jelen van az AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt., a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., mint vezeték nélküli szolgáltató.

Lőkösházán szintén az Invitel Távközlési Zrt. a fő vezetékes hírközlési szolgáltató. Kisebb helyi jelenléttel szolgáltató még az Invitech ICT Services Kft., valamint az AH NET Távközlési Szolgáltató Zrt. Vezeték nélküli szolgáltató a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. és a Jel-Kép CATV Szolgáltató Bt.⁴⁹

⁴⁹ E-Közmű: <https://www.e-epites.hu/e-kozmu>

K6: városi hősziget jelenség a városban vagy térségében

A hőszigetek kialakulása elsősorban a 70%-nál nagyobb burkoltsági aránnyal rendelkező összefüggő területeket veszélyezteti. Ilyen területek Lőkösháza és Kétegyháza belterületének 1%-a, Elek területének 2%-a és Gyula területének 4 %-a.

Gyulán ilyen nagy burkoltságú összefüggő területeket a 44 -es út menti ipari területek (44-es és Csabai út között), a belvárosi területek (Béke sugárút, Szent István út, Árpád utca menti területek), a vasútállomás körüli és az Északnyugati Ipari területek. A járás másik három településén jellemzően alacsony az összefüggő burkolt felületek aránya, és kiterjedése, ezért városi hőszigetelés kialakulása nem valószínű, de a magasabb burkoltsági arányú területek a csapadékvíz kezelés okozhat problémát. Kétegyháza nagyobb összefüggő burkolt felületek a vasút menti iparterületek. Elek területén városközponti terület, a Lőkösházi és Kétegyházi út menti területek a legsűrűbb beépítésűek. Lőkösházán a legnagyobb összefüggő magas burkoltságú területek a vasút mentén találhatók.

2.3.5.3. A járás gazdasága

K7: gazdasági területek fekvése, kihasználtsága

Egyedül Gyulán található **ipari park**, amely szerényen működik, valójában a megközelíthetősége akadályozza a fejlődését. Új ipari telephely kialakítása jelenleg is folyik, amely nagy reményeket ébreszt nem csak a város, hanem a járás foglalkoztatottságának növelésében is: az Airbus Helicopters kormányzati támogatottságú beruházás elkészülte 2022-ben várható. Ezzel a termelő létesítménnyel Gyula felkerül a világ hadiipari termékeket előállító vállalatok térképére.

2.3.5.4. Az önkormányzatok gazdálkodása

K8: ingatlan gazdálkodás, kereslet-kínálat elemzés intézményfenntartás meghatározó pozitív és negatív műszaki feltételek

Kétegyháza és Lőkösháza az önkormányzatok nem rendelkeznek saját tulajdonú lakásokkal az információk szerint. Eleken a teljes lakásállomány 1,9%-a, Gyulán 1,6%-a tartozik önkormányzati tulajdonba, kezelésbe.

A járási települések intézményrendszerét tekintve Elek, Kétegyháza és Lőkösháza külön speciális szervezetekkel, intézményekkel nem rendelkeznek. A meglévő és működő intézmények az Ötv-ben is felsorolt feladatokra, tevékenységek biztosítására irányulnak. Minden településen megtalálhatóak az alapvető oktatási-nevelési, egészségügyi és szociális, kulturális intézmények, kiegészülve a települési infrastruktúrát működtető szolgáltatókkal. Komplexebb gazdasági háttérrendszerrel Gyula rendelkezik. Az önkormányzatnak számos, egy-egy feladatra dedikált gazdasági társasága, szervezete van, ezek nagyfokú önállóságot élveznek működésük területén. Az önkormányzatok közös társaságai részére adtak át feladatokat, a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény és a Gyulai Közüzemi Nkft végez minden településre kiterjedően ezekből.

2.3.5.5. Járasi közlekedés

K9: Közlekedési infrastruktúra általános állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek valamennyi közlekedési módban

A járás **úthálózata** az Alföldre jellemző településszerkezethez illeszkedik, a települések távol helyezkednek el egymástól, amelyek között hosszú egyenes szakaszokkal kialakított utak teremtenek kapcsolatot. Az egyenes szakaszok közötti ívek a telekhatárok miatt jellemzően kis sugarúak, amik szükségessé teszik sebességcsökkentő jelzőtáblák elhelyezését. Ezek betartatása nehézkes, ugyanis az egyenes szakaszokon az út kialakítása magasabb sebesség megválasztását indukálja, amely következtében az ívek közlekedésbiztonsági kockázatot hordoznak. A települések távoli elhelyezkedése miatt egy-egy település egyben az országos mellékúthálózati elemek csomópontja is, a jellemző alacsony forgalmak miatt azonban csak Gyula esetében indokolt az úthálózati elemek közötti kapcsolatot biztosító csomópontok lakott területen kívül helyezése, így elkerülőút építése (Gyulán jelenlegi is rendelkezésre áll).

Átfogó, zónás kialakítású **forgalomkorlátozás** nem található egyik településen sem, azonban minden településen található bizonyos útszakaszokra kiterjedő általánosan a tehergépjárműveket érintő vagy össztömegben kifejezett tiltás (3,5t, 7,5t, 12t, 20t). A fentiekén túl Elek és Kétegyháza településeken a 7,5 tonna össztömeget meghaladó tehergépjárművek számára lakott területen belül 30 km/h-ás sebességkorlátozás van érvényben. Gyulán az iparterületek nagyobb része a 44. sz. főút mentén helyezkedik el, így közvetlen kapcsolattal rendelkezik az országos főúthálózattal, valamint közvetett, de kedvező minőségű kapcsolattal az országos gyorsforgalmi úthálózattal. A vasúttól északra elhelyezkedő iparterület a 44. sz. főúttal csak a belvárosi területen keresztül rendelkezik kapcsolattal, amely kedvezőtlenül hat az élhetőségre. A többi településen a nehézgépjármű-forgalom a település főúthálózatán halad, azonban a közúti forgalomban betöltött kis részaránya (3-5% körüli járműszámban kifejezve) miatt nem jelent jelentős problémát. A települések főúthálózatának szabályozási szélessége jellemzően nagy, amely következtében a zaj- és rezgésterhelés az épületektől megfelelő védőtávolságnyira keletkezik, továbbá lehetőség van növényzet telepítésére is, amely tovább csökkenti a terhelést.

A járás településeinek nagy részén a szilárd **burkolattal** ellátott utak száma és hossza már kedvező képet mutat, azonban továbbra is találhatóak nem megfelelően kiépített belterületi utak, amelyek elsődlegesen a tanyasias, üdülővezeti beépítéseknél koncentrálnak. Ezek legfőképpen Gyula közigazgatási területén belül, de a várostól néhány kilométerre helyezkednek el (pl. Dénesmajor, Nagyfenék tanya). Az alacsony lakosságsűrűségű területeken a szilárd burkolat hiánya nem jelent jelentős közlekedési infrastrukturális problémát, az alacsony forgalmak miatt a stabilizált földburkolat megfelelő szolgáltatási színvonalat tud nyújtani. A kiépült utak többségében aszfalt, kisebb mértékben beton burkolattal rendelkeznek. A burkolattal rendelkező utak állapota kedvezőtlen képet mutat, ugyanis a szilárd burkolat kiépítése és a már kiépült utak párhuzamos fejlesztése túlzott költségigénnyel jár, így számos aszfalt és beton burkolattal ellátott utca mára leromlott állapotú.

A járásban a **közúti** közlekedési **informatikai** rendszerek alacsony fejlettségi szintűek, amelynek oka a közlekedési rendszer hatékonysága, azaz komplex forgalomirányítási rendszerek kiépítése nem kifejezetten szükséges a megfelelő forgalomlebonyolódáshoz. A Bartók Béla utca - Vértanúk útja jelzőlámpás csomópontban a jelzés hátralevő idejét mutató kijelzők találhatóak.

A Gyulai járás **közlekedésbiztonsági** szempontból kedvezőbb képet mutat az országos és megyei adatoknál, amely okai lehet az országos átlagnál kisebb mértékű egyéni gépjárműhasználat, a mellékúthálózaton megjelenő kis forgalomnagyságok, a kerékpárosokra való jobb odafigyelés a magas számuk miatt stb. Az adatokból kiemelendő, hogy a 2012 körüli minimumpont után a baleseti mortalitás újra a korábbi évek átlagához tért vissza. A 2020. év kedvezőbb eredménye részben a pandémiás időszak miatti lecsökkent közúti forgalommal indokolható. Kiemelendő, hogy a kerékpáros érintettségű balesetek száma az utóbbi néhány évben kismértékben csökkent, azonban továbbra is magas. Kiemelendő a gyalogos balesetek számának növekedése, amely szintén további beavatkozásokat tesz szükségessé.

A járás egyaránt rendelkezik kötöttpályás és közúti közösségi közlekedési hálózattal, amelyek közötti kapcsolat nem kellően kiaknázott, párhuzamosságok állnak fenn a járatok vonalvezetésében, hiányzik a menetrendi hangolás, valamint az egységes díjpolitika, tarifaközösség. Ennek megfelelően a két alágazat kombinációja, valamint a kettő közötti rugalmas választás feltételei nem adóttak, amely kedvezőtlenül hat a felkínált szolgáltatás kihasználtságára. A járás közösségi közlekedési hálózatának szervezése három főbb utazási irányra épül: a Gyula-Békéscsaba közöttire, amely kiemelten fontos a megyei intézmények két város közötti megosztottsága miatt. Emellett megjelenik természetesen a járás további három településének a megyeszékhely Békéscsabával, valamint járásközpont Gyulával történő összekapcsolása. Előbbi egy észak-nyugat–dél-kelet irányú vasúti és közúti tengely, utóbbi egy dél-nyugat–észak-kelet irányú kizárólag közúti tengely. A járási települések közül kedvező fővárosi kapcsolattal Kétegyháza és Lőkősháza rendelkezik a kétóránként közlekedő nemzetközi vonatok miatt, Gyula az 1 db közvetlen autóbuszjáratot leszámítva csak békéscsabai átszállással érhető el, amelyet bizonyos mértékben kompenzál a vonatok hangolása, valamint Békéscsabán a vasútállomás és az autóbusz-állomás egymás melletti, intermodalitást biztosító elhelyezkedése.

A közösségi közlekedésben nincs egységes információs rendszer, amely megfelelően tudja biztosítani az alágazatok közötti átjárhatóságot. A vonatokat üzemeltető MÁV rendelkezik saját okostelefonos alkalmazással, amelyen keresztül elérhetőek az útvonaltervezés, a jegyvásárlás, a forgalmi változásokról való tájékoztatás stb. funkciók. A Volánbusznak nincs saját okostelefonos alkalmazása, a menetrendekről, hírekről csak a weboldalon keresztül lehetséges tájékozódni. A helyközi és helyi autóbuszos közlekedés esetében elérhető a mobiljegy, így az utazási okmány online, okostelefonos alkalmazás segítségével megvásárolható, a járművön elhelyezett QR-kód beolvasásával pedig érvényesíthető.

A kerékpáros hálózatot jellemzően alap- és főhálózatra bontjuk. Az alaphálózatba tartozik minden kerékpárosok elől el nem zárt útszakasz. A főhálózat pedig olyan infrastrukturális létesítményekkel kijelölt útszakaszok, ahol a kerékpárosok a számukra kijelölt helyen, megfelelő biztonsággal tudnak közlekedni. Az **alaphálózat** jól kerékpározhatóságához elsősorban megfelelő útburkolat, alacsony engedélyezett sebesség és/vagy alacsony gépjárműforgalom szükséges. A járás szilárd burkolattal ellátott útjai általánosságban emiatt jól kerékpározhatóak, valamint a járás domborzati viszonyai is kedvezőek a kerékpárosok szempontjából.

Az alaphálózat mellett a gyors, megállásmentes és kényelmes haladást biztosító **főhálózat** az utóbbi években folyamatosan bővült, azonban nem teljes mértékűen kiépített, településenként változó képet mutat. Gyulán kiépült egy kelet-nyugati irányú főhálózati elem, amely közvetlen eljutást biztosít Békéscsaba és a Fehér-Körös között, érintve a gyulai városmagot. Az északi irányba vezető összekötő utak (4219. és 4234. j.) mentén szintén rendelkezésre áll a kerékpáros infrastruktúra, azonban a belvárosi összeköttetés nem valósult még meg. A kerékpáros létesítmények jellemzően önálló vagy a gyalogosokkal közös létesítmények, kerékpársáv csak a Semmelweis utca-Szent László utca útvonalon található. Gyulán kis területi lefedettséggel találhatóak sebességcsökkentett zónák, amelyek szintén kedvezőek a kerékpáros közlekedés szempontjából. Elek esetében a Lőkősházi út és Kétegyházi út mentén áll rendelkezésre önálló kerékpárút, míg Kétegyházán nemrég került kialakításra szintén önálló kerékpárút a Toldi utca-Gyulai út útvonalon. Lőkősházán kerékpáros létesítmény nem található. A járás esetében a kerékpározás szempontjából kritikusabb a településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmények hiánya, amely ellenére az összekötő utakon gyakran tekernek kerékpárosok.

A kerékpározás volumene a településeken rendkívül magas, országos viszonylatban is kiemelkedő. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján ez az arány 48%-os Gyulán, ami azóta kismértékben változhatott. Az „Így bringázik Magyarország” 2020-as kiadvány alapján a Dél-Alföldön a lakosság 35%-a számára az elsődleges közlekedési eszköz a kerékpár.

A **kerékpártárolási** lehetőségek szűkösek, a meglévő tárolók jellemzően nem elégítik a kényelmes használat szempontjából velük szemben támasztott követelményeket. A minőségi tárolók leginkább a vasúti és autóbuzos közlekedés megállóhelyeinél, valamint a nagyobb intézményeknél és szolgáltatóknál hiányoznak.

A **kerékpárok szállítása** a vasúti járműveken engedélyezett mindkét vasútvonalon, vonatonként átlagosan 2-8 db szállítása lehetséges.

Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer nem található a járás egyik településén sem, továbbá az itthon egyre népszerűbb és egyre több városban elérhető mikromobilitási megosztó szolgáltatók sem áll rendelkezésre.

A parkolás nem tartozik a járás jelentősebb közlekedési problémái közé, parkolási probléma csak Gyulán figyelhető meg. A járás többi településén számos, kisszámú kiépített várakozóhely található az intézmények, üzletek, szolgáltatások környezetében, amelyek képesek a felmerülő igényeket kielégíteni. A várakozóhelyek burkolati állapota változó képet mutat. A települések vasútállomásai környezetében a várakozás biztosított, rendezett kiépítésű P+R parkoló azonban nem található.

Gyulán a várakozással összefüggő közlekedési problémák elsősorban a turisztikai, intézményi és kereskedelmi forgalomhoz kapcsolódnak, így elsősorban a belvárosi

területeket érinti, különös tekintettel a fürdő, a piac, valamint a kórház környezetére. A probléma mérséklése érdekében 2002 óta díjfizetős a parkolás. A fizetős övezet két területre van bontva, az I. zónában mindennap, a II. zónában csak munkanapokon 8 és 18 óra között díjköteles a várakozás. A két zónában egységesen 250 Ft/óra díjszabás érvényes. Jelenlegi összesen 1415 db fizetős várakozóhely van, amelyet 41 db automata szolgál ki. Az automatákon kívül lehetőség van mobilfizetésre is SMS vagy okostelefonos alkalmazás segítségével a parkolási díj rendezésekor. A fizetős zónában a várakozóhelyek jellemzően megfelelően kiépítettek, azonban azon kívül számos intézmény, kereskedelmi egység mellett rendezetlen parkolási viszonyok vannak, a járművek az útpadrán várakoznak.

2.3.5.6. Járási közműhálózat

K5: A városi/várostárségi közmű szolgáltatási lefedettség, infrastrukturális háttere

Gyula ivóvízzel való ellátása mélyfúrású kutakból biztosított. A napi ivóvíz-felhasználás nyáron átlagosan 5 500 m³-re tehető, ezért a korábbi városon belüli mélyfúrású kutak helyett (melyek jóval nagyobb kapacitással termeltek, ezek jól le vannak zárva, és bármikor újra megnyithatóak) a Maros-hordalékkúp térségében lévő két vízbázist – az Elek-északi és Elek-déli kútcsoportot – használják.

Gyula termásvíz kincsének köszönhetően is kiemelkedő szereplő a térségben, melynek hasznosítása jelentős múltra tekint vissza. A Várfürdőt a Gyulai Várfürdő Fürdő- és Gyógyszolgáltató Kft. jelenleg 7 db hévízkúttal (2017-ben újabb kúttal bővült) üzemelteti⁵⁰. Az elmúlt években a látogatószám fokozatosan emelkedett (2014-ben 519 ezer fő, 2019-ben 612 ezer fő), amit ugyan az azóta bekövetkezett pandémia visszavetett, ugyanakkor jelentős kapacitásbővítési fejlesztésekre nyertek támogatást, amelyek várhatóan 2023-ra valósulnak meg.

Elek ivóvíz ellátása saját vízbázisából történik. A DK-Alföld térségében 2015. évben megvalósult Ivóvízminőség-javító Program (IMJP) (KEOP-1.3.0/09-11 számú projekt). A KÖVIZIG szerint a modellezések alapján **Elek, Lőkősháza** települési vízművei nem minősülnek sérülékenynek a jelenlegi kitermelés mértéke alapján.

A Gyulai járás települései saját szennyvíztisztító telepekkal rendelkeznek, melyek részletesen a következő fejezetben kerülnek bemutatásra. A szennyvíz közmű és a csapadékvíz elvezetés a településeken elválasztott rendszerű és településenként erősen eltérő a kiépítettség mértéke.

Gyula szennyvízelvezető hálózatának kiépítettsége magas, a Városerdő, Dénesmajor és Szent-Benedek városrészek kivételével a közműves ivóvízellátással rendelkező területeken a hálózat teljesen kiépült. A nem csatornázott területekről szippantós gépjárművel szállítják el az ingatlanokon összegyűjtött szennyvizet, azonban a szolgáltatási adatokból látszik, hogy a házaknál lévő szennyvízgyűjtők jellemzően nem vízzáróak.

⁵⁰ MBFSz OGRE (<https://map.mbfisz.gov.hu/ogre/>)

Eleken 2017-ben és 2019-ben TOP-os forrásból került sor a város csapadékvíz elvezető hálózatának I. és II. ütemű fejlesztésére. A településen belül 4 csapadékvíz tározó található. **Kétegyháza** Nagyközség Önkormányzata KEHOP forrásból nyert pályázatot a szennyvízhálózat és a szennyvíztisztító telep bővítésére, melynek megvalósítása 2021-ben zárult. Így a 2019-es adatokhoz képest 2021-re 100 %-os lett a közcatornázottság a településen. **Lőkösházán** a csapadékvíz elvezetése nyílt, földmedrű árkok, szikkasztók révén történik, a szennyvízkezelésre vonatkozó adat nem áll rendelkezésre

Gyula járás területén nagyermű nem található. A háztartási méretű kiserőművek (HMKE) közül csak a napenergiával működő erőművek teljesítményére van adat, amelyek 2019-ben a járás területén összesen 3 007 kW volt, ebből 1500 kW volt a természetes személyek által üzemeltetett naperőmű. Ezek az adatok kicsivel nagyobbak, mint az országos járásonkénti átlag. A településenkénti adatok alapján 2019-ben Gyulán volt a legnagyobb beépített HMKE teljesítmény (80-140 kW/1000 lakos közötti), Kétegyháza ez 40-80, Eleken és Lőkösházán 1-40 kW/1000 lakos közötti érték volt.

Az internet előfizetések tekintetében folyamatos és jelentős növekedést figyelhetünk meg 2013 és 2019 között. A lakásállományban jelentős változás nem következett be. Az új technológiák elterjedése, kiépítése azonban lassú folyamat, az optikai hálózaton történő internet elérés csupán 2017-ben jelent meg.

2.3.5.7. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

K11: Zöld infrastruktúra hálózat nagysága, betöltött szerepe

A Gyulai járás síkvidéki területen fekszik, településeire jellemző a széles, tágas utcakép, melyek alól kivételt Gyula és Elek egyes belső területei képeznek. Általánosak a mindkét oldalról széles gyepsávval, fa- vagy cserjesorokkal, földmedrű árkokkal, szikkasztókkal szegélyezett utcák. Az út menti idős fasorok is gyakori elemei a településeknek. A foltszerű zöldfelületek, parkok, közterek arányaikban nagy kiterjedésűek, de rekreációs szempontból alulhasznosítottak mondhatóak, mivel aránylag kevés funkcióval rendelkeznek. Ez azzal is magyarázható, hogy a közterek hasznosításával kapcsolatos szemléletmód nem teszi szükségessé újabb funkciók kialakítását. A korlátozottan látogatható zöldfelületek, parkok, temetők, kastélykertek ikonikus elemei a településeknek, ezek megőrzése, fenntartása kiemelt fontosságú. Lőkösházát kivéve minden település rendelkezik vízfelületekkel, azonban azok állapota és minősége széles skálán mozog. Gyula esetében a vízfelületek kulcsfontosságúak, mivel az ökológiai szempontok mellett rekreációs és mikroklimát javító szerepük jelentős.

Összességében elmondható, hogy a települések zöldfelületi ellátottsága nagyon jó ezek fejlesztése, jó karbantartása erőforrásigényes, ugyanakkor elengedhetetlen a településképi megjelenés szempontjából. Az egy főre jutó köcélű zöldfelületek 10-50 m²/fő körül alakul, de ezek az értékek csupán az önkormányzati tulajdonú területekre vonatkoznak, a magán tulajdonú zöldfelületek további jelentős területekkel járulnak hozzá a teljes zöldfelületi rendszerhez.

A Gyulai Járás településeiben a zöldfelületi konfliktusok forrása főként az idősödő fák kezelése jelentheti, melyek helyére a hatályos előírások figyelembevételével célszerű facsemetét pótolni. Illetve a földmedrű árkok hosszútávú fenntartása mindenképp szükséges. További konfliktusforrás lehet a burkolt felületek arányának növekedése a zöldfelületek rovására. A zöldfelületek mennyiségi javítása egyik településen sem szükséges, azonban minőségi gondozásuk humán és erőforrás igényes, amelynek fenntartása egyre nagyobb terhet róhat az önkormányzatokra.

2.3.5.8. Az épített környezet vizsgálata

K13: Települési identitást meghatározó épített-művi környezeti elemek

A járás településeinek mindegyike rendelkezik Településképi Arculati Kézikönyvvel, amelyek gondos építészeti tanulmányok alapján készültek. A járás jellemzője, a soknemzetiségű jelenlét az épített örökség objektumaiban is jól tetten érhető.

A nagy múltú és legjelentősebb település **Gyula**, melynek Örökségvédelmi Hatástanulmánya és Értékkatasztere is elkészült 2019-ben.

Gyula számos műemléki és műemléki környezeti besorolással védett öröksége mellett igen jelentős a helyi értékvédelem alá vett lakóházak és intézményépületek, különböző épített örökségek száma, emellett területi védelemben részesülnek a különböző történeti kialakulású városrészei is.

Elek városa történelme során nehéz időszakokon ment keresztül, többször is szinte teljesen elnéptelenedett. Halmazos településszerkezete őrzi a betelepítések emlékét. Országosan jegyzett műemlék és műemléki környezet a római katolikus templom és kertje. A város belső részén alapvetően megmaradtak a régi, városias sváb házak zárt utcaképpükkel, igényesen kialakított homlokzataikkal. Ezek az épületek és utcasorok helyi védettséget élveznek. További helyi védelem alatt áll a temető kegyeleti parkrésze, a kerítés és egy kriptá. A város belterületi részei: Belváros – Újtelek – Betyárváros – Újtelep kertváros - Vasúti sor, külterületén több hagyományos tanyaépület található. A Kétegyházi úton álló *Malom épület helyi védelem alá vétele javasolt*, ami jövőbeli megfelelő funkciójának megtalálásához kapcsolódhat.

Kétegyháza esetében három műemléképületről beszélhetünk. Az Andrássy- Almásy kastély és kápolna, illetve a műemléki környezetként jegyzett kastélykert a település legimpozánsabb épített öröksége. A román nemzetiségi életmód emlékét őrző lakóház is műemlék, mely ezáltal a világörökség várományos magyar tájházak hálózatában jegyzett. További 8 épület áll helyi védelem alatt, melyek főként a település régi, részben nemzetiségi intézményépületei – óvoda, bölcsőde, templom és imaház, idősek klubja és volt tsz iroda. *A helyi védelem kiterjesztése javasolható a Vasútállomás különleges épületére.*

Lőkősháza határmenti kis településének környezetében két kastély is van. A Vásárhelyi- Bréda kastély a település északi külterületén található, műemlék, műemléki környezetben. A község délkeleti részén található Vásárhelyi Dezső kastélya és a hozzá tartozó gazdasági épületek – mindegyik helyi védettségű. További helyi védelmet élveznek a vasútállomás épületei (állomás épület és irányítótorony), illetve a környezetében lévő egységes stílusú lakóépületek. *Helyi védelemre javasolható az állomás épülettel szemben álló POSTA épülete*, amely megjelenésében kapcsolódik a vasútállomás egységes arculatához, másrészt mementója a település korabeli kiemelt vasúti szerepköréhez kapcsolódó jelentőségének.

2.3.5.9. A táji és természeti adottságok vizsgálata

K14: Tájhasználat értékelése, tájhasználati konfliktusok kezelése

A tervezési területet nagyrészt (59 %) szántóterületek borítják, főleg a járás déli részein elhanyagolható a természetközeli területek aránya. A természetvédelmi területek még őrzik a terület természetes növényzetének maradványait, amelyek rendkívül fontos helyszínei a biodiverzitás megőrzésének. Az éghajlatváltozás hatására ezek az élőhelyek is veszélybe kerülnek. Jelentős probléma, hogy a különálló természetközeli területek összekapcsoltsága nem megfelelő, az intenzív szántóművelés mellett nem maradtak meg a mezővédő erdősávok, fasorok, mezsgyék. Ezeknek a tájelemeknek a kialakítása tudná mérsékelni az élőhelyek degradációját, illetve a szélerózió hatására bekövetkező talajpusztulást.

A területen található tartósan belvízveszélyes szántóterületek mind gazdasági, mind környezeti szempontból nem fenntarthatóak. Ezen területeken a szántógyep/legelő művelési ág váltással biztosítani lehetne a természetes vízvisszatartást a térségben, amellyel a magasabb térszinteken is mérséklődne a klímaváltozás miatt egyre gyakoribbá váló vízhiány és légköri aszály.

A járás rendkívül szegény erdőben, összefüggő erdő csak az északi részén található. Az erdőterületek, különösen a jelentős táji, tájképi, természetvédelmi értéket képviselő erdők (pl. Mályvádi-erdő, Dénesmajor környéki erdő). A természetvédelmi oltalom biztosítja ezen erdők megmaradását, de hosszútávon további erdősítés javasolt a térségben, elsősorban a települések mellett védelmi és közjóléti célból.

2.4. A járás irányítási és működési modellje

2.4.1. Irányítási modell

Gyula járás települései irányítási struktúrája igazodik az országos közigazgatási előírásokhoz és jogszabályban biztosított lehetőségekhez. A településeken minden alapfeladathoz kapcsolódóan biztosítottak a szükséges egységek és apparátus, a nemzetiségi jelenléthez igazodóan nemzetiségi önkormányzatok szerveződtek.

	testület	alpolgármester	képviselők	bizottságok	részönkormányzat	nemzetiségi
Gyula	14 fő	2 fő	11 fő	4	1	3
Elek	7 fő	1 fő	5 fő	3		4
Kétegyháza	7 fő	1 fő	5 fő	3		3
Lőkösháza	7 fő	1 fő	5 fő	2		2

78. táblázat: Gyula járás településeinek irányítási struktúrája

Gyula

Polgármester- Dr Görgényi Ernő, Alpolgármesterek: Alt Norbert és Kónya István

Bizottságok:

Gazdasági Erőforrások Bizottsága - Kiss Tamásné

Oktatási és Kulturális Bizottság - Durkó Károly

Humán és Társadalompolitikai Bizottság - Kiss Szabolcs

Közbeszerzési Bizottság - Dr. Ökrös István

Részönkormányzat - Gyulavári Részönkormányzat - Szabó Károly elnök +4 belső +4 külső tag

Nemzetiségi Önkormányzatok

Német - Mittag Mónika Éva+ 3 tag

Roma- Szabó Gábor Márió+2 tag

Román- Dr Szucsigán László+4 tag

Gyula városháza- szervezeti struktúra

Polgármesteri Kabinet

Jegyzői törzskar

Önkormányzati és kulturális osztály

Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztály

Igazgatási, jogi és Humánpolitikai Osztály

Mérnöki Osztály

Pénzügyi Osztály

Elek

Polgármester- Szelezsán György, alpolgármester - Botás Erika

Bizottságok:

Pénzügyi és településfejlesztési Bizottság - Ferenczi Zsolt

Ügyrendi és Szociális Bizottság - Veres Zoltán

Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottság - Kecskés Andrea

Nemzetiségi önkormányzatok

Német- Wittmann László

Cigány- id. Drágos József+4fő

Román- Botás László +4fő

Szlovák - Döme Tibor

Városháza

Polgármester - Alpolgármester

Jegyző- aljegyző

Pénzügyi iroda- könyvelés, pénzügy, adóügy

Hatósági és Településüzemeltetési Iroda-

anyakönyvvezető, titkárság,

pályázati ügyek

munkanélküliek, foglalkoztatás

szociális ügyek,

műszaki ügyek

Okmányiroda - járási ügyek

Kétegyháza

Polgármester Rákócziné Tripon Emese, Alpolgármester Abrudán Andrea

Bizottságok:

Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság - Kalcsó Istvánné

Településfejlesztési Közbeszerzési és Sportbizottság - Szelezsán Zsolt

Oktatási, Kulturális és Egészségügyi Bizottság - Gyebnárné Avramucz Hajnalka

Nemzetiségi önkormányzatok

Német - Balog Sándorné +2fő

Román - Borbély Erika Mária + 4fő

Roma - Faragó Fanni +2 fő

Polgármesteri Hivatal

Polgármester - Táradalmi megbízatású Alpolgármester

Jegyző

anyakönyvvezető

pénzügy- adóügy

munkaügy

igazgatás

szociális ügyek
műszaki ügyek
pályázati ügyek

Lőkösháza

Polgármester - Szűcsné gergely Györgyi Edit, alpolgármester Enyedi József

Bizottságok

Szociális, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság - Balogh Istvánné

Pénzügyi, Ügyrendi Bizottság - Vásárhelyi László

Nemzetiségi önkormányzatok

Román - Szántó György +2fő

Roma - Jakab Gusztáv+ 2fő

Lőkösháza Fejlődéséért Alapítvány

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal Lőkösházi Kirendeltsége

Polgármester - Táradalmi megbízatású Alpolgármester

Jegyző- aljegyző (Eleki)

adóügy

anyakönyv

pénzügy

szociális és munkaügy

Gyula és környéke Többcélú Kistérségi Társulás szervezetei

Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda

Kistérségi Egységes Szociális és Gyermejjóléti Intézmény

Gyula - Elek Vízműjavító Önkormányzati Társulás

Gyula járási Hivatal szervezeti egységei

Kormányablak Osztály – Gyula és Eleki telephely

Hatósági és Gyámügyi Osztály- Gyula

Foglalkoztatási Osztály – Gyula

Élelmiszerbiztonsági és Állategészségügyi Osztály – Gyula

Népegészségügyi Osztály - Gyula

Békés megye Önkormányzata

Közgyűlés

Közgyűlés elnöke – 2 alelnök+ 15 tag

Bizottságok:

Pénzügyi Bizottság

Ügyrendi Bizottság

Területfejlesztési Bizottság

Társadalmi kapcsolatok Bizottsága

2.4.2. Működési modell

A Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. széleskörben lát el feladatokat Gyula városában az ivóvíz, szennyvíz-kezelés, parkolás, a közterület és zöldterület-kezelés (közterület és parkgondozás, hó és síktalanítás, stb.) és önkormányzati vagyongazdálkodás területén. A társaság feladatai kiterjednek a vagyonkezelés terén a közterületi parkolók üzemeltetésére, önkormányzati lakások, helyiségek kezelésére, továbbá a belvív- és csapadékcsatornák, valamint a városi szökőkutak üzemeltetése, fentiekkel összhangban lévő építőipari munkákra. A társaság járás többi településén elsősorban a hulladékgazdálkodás megszervezését végzi, továbbá Gyulán működteti a kommunális hulladékudvart. Gazdasági tevékenysége kitér a lakossági célú komposzt előállítására és árusítására. A járás többi településén az ivóvizet és a szennyvíz-kezelést az Alföldvíz Zrt. biztosítja.

Eleken az önkormányzati keretekben működő Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat végzi az intézményi karbantartási és közterületi feladatokat a Hatósági és Településüzemeltetési Irodával együttműködve:

- Épületek karbantartása,
- Épületgépészet, villamosság, valamint egyéb karbantartási feladatok,
- Közterületek, parkok gondozása, ápolása,
- Intézmények üzemeltetése,
- Intézmények fuvarozási feladatainak ellátása.

Lőkösházán és Kétegyházán a Társulásnak át nem adott településüzemeltetési feladatokat az önkormányzat látja el a polgármesteri hivatalon keresztül.

Humán infrastruktúra		
	Szolgáltató intézmény	tagintézmények, ellátott szolgáltatások
Óvodák		
Gyula	Gyula Város Egyesített Óvodái	8 óvoda, óvodai nevelés
Elek		3 óvoda, óvodai nevelés

Kétegyháza		1 óvoda, óvodai nevelés
Lőkösháza		1 óvoda, óvodai nevelés
Oktatás		
Gyula járás	Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola	4 telephely (Gyula, Elek, Lőkösháza)
Kétegyháza	Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola	1 telephely
Étkeztetés		
Gyula	Gyulakonyha nKft (100% önkorm. tulajdon)	
Elek	Napközi Konyha	
Gyula járás	Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény	minden településen biztosítja
Egészségügyi ellátás		
Gyula	Egészségügyi Alapellátási Intézmény	felnőtt és gyermek házi orvosi és fogorvosi ellátás, iskolaegészségügy védőnői szolgálat
Elek		felnőtt és gyermek házi orvosi és fogorvosi ellátás, védőnői szolgálat
Kétegyháza		felnőtt és gyermek házi orvosi ellátás
Lőkösháza		házi orvosi és fogorvosi ellátás, védőnői szolgálat
Gyula járás	Pándy Kálmán Megyei Kórház	szakorvosi és kórházi ellátás
	József Szanatórium, Tüdőkórház	geritátriai kezelések
	Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda	egészségmegőrzési programok
	Többcélú Kistérségi Társulás	orvosi ügyelet Gyula, Kétegyháza, Lőkösháza
Szociális ellátás		
Gyula	Bölcsődei ellátás	2 bölcsőde
	Idősellátás	3 idősek otthona
Elek		bölcsőde
Kétegyháza		bölcsőde
Lőkösháza		mini bölcsőde
Gyula járás	Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény	idősek nappali ellátása, demens ellátás, házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatások, fejlesztő foglalkozások

	Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény	családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatások
Kulturális szolgáltatások		
Gyula	Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft- 100% önkormányzati tul. Cég	Művelődési Ház, rendezvények, események, fesztiválok, kiállítóhelyek, látogatóközpontok
	Mogyoróssy János Városi Könyvtár	könyvtári szolgáltatások
	Gyulavári Almásy Kastély	
	múzeumok	
Elek	Reibel Mihály Művelődési Ház	közművelődési szolgáltatások
	Városi Könyvtár	könyvtári szolgáltatások
	Leimen Ház	
Kétegyháza	Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár	közművelődési szolgáltatások
Lőkösháza	Könyvtár és Információs Közösségi Hely	közművelődési szolgáltatások
Sportélet		
Gyula	Gyulasport Sportlétesítményeket Működtető, Utánpótlás Nevelő Sportiskola, Sportszervező és Szolgáltató nKft.	Prohászka Zsolt Városi Sportcsarnok, Id. Christian László Városi Sporttelep, Gyulavári Sporttelep, Kisökörjárás Látogatóközpont - Csónakház,
	Várfürdő Fedett Uszoda	
	Vívóterem	
Elek	sportpálya	
Kétegyháza	sportpálya	
Lőkösháza	sportpálya	
Településüzemeltetés		
Gyula	Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft (50% önkormányzati tulajdonú cég)	turisztikai marketing, tourinform iroda, programszervezés, szálláshelyek koordinálása
Gyula	Gyulai Hírlap nKft (100% önkorm tulajdonú cég)	folyóirat, időszaki kiadványok
Gyula	Gyulahús Kft (100% önkorm tulajdonú cég)	húsfeldolgozás, kereskedelem

Gyula	Gyulai Közülemi Nonprofit Kft.(85% önkorm tulajdonú cég)	Víziközmű-szolgáltatás, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz közszolgáltatási tevékenység, hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység, egyéb városüzemeltetési feladatok (közterület és parkgondozás, hó és síktalanítás, stb.), vagyonkezelés (közterületi parkoló üzemeltetés, önkormányzati lakások, helyiségek kezelése). Belvíz- és csapadékcatornák, valamint a városi szökőkutak üzemeltetése. Építőipari munkák
Elek	Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat	
Rendvédelem		
Gyula	Rendőrkapitányság	
Elek	Rendőrs	4 körzeti megbízott

79. táblázat: Települési működési szervezetek

2.4.3. Várostérségi koordináció

A Gyulai Többcélú Kistérségi Társulást alkotó önkormányzatok egyes feladat- és hatásköreiket a társulásra ruháztak át a méretgazdaságossági szempontok figyelembevételével, így biztosítva ezen tevékenységek, a településen élők számára színvonalasabb és mindenekelőtt költséghatékonyabb ellátását. Az átruházott feladat- és hatáskörök az alábbiak:

- közoktatás: az 1993. évi LXXIX. törvény 34. §-ban megjelölt pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a gyógypedagógiai tanácsadás, nevelés-tanácsadás, a továbbtanulás és pályaválasztási feladatok, logopédia, valamint a gyógytestnevelés. (80521-2)
- Tanügyi igazgatás
- Személyes gondoskodás keretébe tartozó az Szociális törvény és Gyermekevédelmi törvény szerinti szociális alapellátási formák – házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, nappali ellátás, idősek nappali ellátása, értelmi fogyatékosok nappali ellátása, fogyatékkal élők nappali ellátása-, pszichiátriai betegek nappali ellátása – intézményen belüli foglalkoztatással, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatások, szociális étkeztetés, bölcsődei ellátás, korai gondozás-fejlesztés teljes integrációban, házi gyermekfelügyelet, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat működtetése, tanyagondnoki szolgálat működtetése, adósságkezelési szolgáltatás, helyettes szülői hálózat működtetése, szociális információs szolgáltatás, pszichiátriai betegek közösségi ellátása, szenvedélybetegek közösségi ellátása, végleges és átmeneti elhelyezés, demens személyek intézeti ellátása, demens betegek bentlakásos intézeti ellátása, átlagos ápolást- gondozást igénylők ellátása (85322) .
- Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó- háziorvosi- központi ügyelet(ek) létrehozása. Ebben Gyula - Elek - Kétegyháza - Lőkösháza -Doboz települések alkotnak ún. ellátási mikrokörzetet. (85121-9)
- Kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása. (7189-0)
- Útkezelői feladatok közül az útkezelői nyilvántartások létrehozása és vezetése, valamint útfenntartási feladatok ellátásról való gondoskodás. (45202-5)
- A Társulás, valamint tagjai közbeszerzési eljárásainak közös szervezése bonyolítása. (75119-7)
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása. (75123-0)
- Területfejlesztés (75123-0)

- Mindazon feladatok, melyek ellátását a Társulás a feladatai közé felvesz a 2004.évi CVII. Törvény keretein belül.
- Egyéb szárazföldi személyszállítás. (TEÁOR 60.23)
- Állati hulladéktelepek működtetése, üzemeltetése (TEÁOR 90.02 Hulladékgyűjtés, kezelés és TEÁOR 90.03. Szennyeződésmegelőzés, Állati tetemek 9000.025)
- Társadalmi szolgáltatások igazgatás-környezetvédelem. (TEÁOR 75.12)

A Társulás feladatvétele alapján az érintett településeken a szociális és gyermekjóléti feladatokat egységesen a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény látja el, biztosítva az alábbiakat:

- időskorúak, fogyatékos és demens személyek, pszichiátriai betegek nappali ellátása
- házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatások, fejlesztő foglalkozások,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- étkeztetés,
- családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatások, illetve központ,
- közösségi ellátás pszichiátriai-, szenvedélybetegek részére
- bölcsődei ellátás,
- falu- és tanyagondnoki szolgáltatás,
- bentlakásos intézmény időskorúak számára.

A településüzemeltetés további területein nincsenek együttműködések, illetve egyedi kapcsolatfelvételek útján történnek az együttműködések, melyek legerősebb alapja mindig a pénzügyi érdek – konkrétan a jogszabályok és állami normatívák adta keretek között mely megoldás a legkedvezőbb a településeknek.

2.5. Kockázatok és lehetőségek értékelése

A járás fejlődésére ható helyi és globális tényezők közül a legfontosabb kockázatokat a klímaváltozás hatására kialakuló terhelések jelentik, amely mind a mezőgazdasági termelők prosperitását, mind a fenntartható városüzemeltetés és a térség lakosait is fenyegetik. A mezőgazdasági termelők számára a legnagyobb kockázatot az aszályos és hóhullámos időszakok várható növekedése, és a csapadék egyenetlen eloszlása okozhatják. A városüzemeltetés számára a hosszú száraz időszakok a parkfenntartást, a hirtelen lezúduló csapadék a csapadékvíz kezelést a várhatóan növekvő árvízszintek pedig az élet- és vagyonbiztonság megteremtését nehezítik a jövőben. A döntően előregedő népességű településeken komoly veszélyt jelenthet a hóhullámos napok várható növekedése.

A másik jelentős kockázati tényező, amely hatást a járás minden településén érezhetünk már ma is a globális munkaerőpiacot befolyásoló folyamatok, azaz a fiatal, jól képzett szakemberek elvándorlása a térségből.

Szintén jelentős kockázatot hordoz, hogy az utóbbi években már elindult centralizáció növekedésével és a szubszidiaritás csökkenésével nem lehetséges a helyi igényekhez igazodó ellátások és szolgáltatások kialakítása.

A zöld és digitális fejlesztések jelentősen függenek a központi, országos szabályozóktól és elérhető támogatásoktól. Ezen a téren a járásnak jelentős lehetőségei vannak, amelyhez kiszámítható stabil jogszabályi és támogatási környezet szükséges.

A járás lehetőségei közül kiemelkedő a 2021-27 közötti kohéziós alapokból elérhető fejlesztési források, a helyreállítási alap forrásai és a Közös Agrárpolitika forrásai.

Mind a nagyléptékű országos infrastruktúra fejlesztések, mind Románia Schengeni övezethez csatlakozása segítheti a járás periférikus helyzetének oldását, gazdasági kapcsolatainak élénkülését.

Szintén komoly lehetőséget tartogat az atipikus foglalkozási formák elterjedése, kiemelten a távmunkalehetőségek mindennaposá válása, amellyel a munka- és lakóhely elválhatnak egymástól, ezzel a vidéki magas minőségű közszolgáltatásokat nyújtó települések képesek lesznek helyben tartani elvándorló fiataljaikat.

Az alábbi alfejezetekben a fenti kockázatokat és lehetőséget mutatjuk be táblázatos formában a fejlesztési dimenzióként.

2.5.1. Prosperáló járás

Prosperáló járás	
Lehetőség	Kockázat
A minőségi helyi és/vagy bio termékek iránti kereslet fokozatosan növekszik.	A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése
Közös Agrárpolitika 2023 és 2027 stratégia – Agrárökológiai Alaprogram, Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági termékek értéknövelésével, Vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék)	
Atipikus foglalkoztatási formák elterjedése (távmunka, részmunkaidő általánossá válása)	Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)
A demográfiai változások (öregedő társadalom) miatt az egészségturizmus iránti kereslet tovább növekszik	A klímaváltozás és a kibocsátáscsökkentési intézkedések miatt a külföldi turizmus általános volumene visszaesik
	A gazdasági infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni
Magyarország és Románia között erősödő partnerség alakul ki, Románia schengeni zónához történő csatlakozásával tovább erősödnek a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok.	
A kibocsátás csökkentési vállalások miatt a vasúti áruszállítás, közlekedés felértékelődik	
Digitális technológiák széles körben, könnyen elérhetővé válnak (ár csökken, felhasználói kompetenciák iránti igény csökken)	A vállalkozói, fejlesztési együttműködések nem jönnek létre, nincs helyi vállalkozói ökoszisztéma
	Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya
Európai Unió kohéziós politikája (2021-2027) – Versenyképesebb és intelligensebb Európa - az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson	A befektetők és az Eu-s források nem céloznak a kvv szektor szereplőire

Prosperáló járás	
Lehetőség	Kockázat
és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.	
Európai Unió fejlesztési források – városi térségeket célzó támogatása	Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken
	Az önkormányzatok csak külső fejlesztési forrásokra tudnak támaszkodni
TOP + Élhető települések – integrált településfejlesztést beavatkozások	
Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve - Demográfia és köznevelés	A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer
Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve - Egészségügy	A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány
Európai Unió kohéziós politikája (2021-2027) – Polgárokhoz közelebb álló Európa a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Európai Unió-szerte való támogatása révén	Centralizáció növekedésével és a szubszidiaritás csökkenésével nem lehetséges a helyi igényekhez igazodó ellátások és szolgáltatások kialakítása

80. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-prosperáló járás

2.5.2. Zöldülő járás

Zöldülő járás	
Lehetőség	Kockázat
Környezettudatos és környezetbarát technológiák és megoldások alkalmazását támogató szabályozás	Zöld átállás lebonyolításához szükséges pénzügyi és jogszabályi feltételek elmaradnak
Európai Unió kohéziós politikája (2021-2027) – Zöldebb, alacsony szén-dioxid kibocsátású Európa – a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásába, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel	A jogszabályalkotási folyamat nem tudja lekövetni a technológiai eredményeket, illetve megoldásokat
Mitigációs célok teljesítése érdekében a megújuló energiaforrások támogatásának növekedése, jogszabályi környezet változása.	Az energiaközösségekre vonatkozó jogszabályi környezet kötöttségei miatt a városok nem tudnak érdemi résztvevőkké válni az energiapiacra
	A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik
E-járművek elérhetősége nő (csökkenő árak)	Az egyéni gépjárműközlekedés volumene tovább nő, Környezetbarát közlekedési rendszerek támogatásának társadalmi elutasíthatósága
Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve – Fenntartható zöld közlekedés	
	Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának növekedése

Zöldülő járás	
Lehetőség	Kockázat
	Klímaváltozás hatására hőségnapok gyakorisága és hőségnapos időszakok hossza nő
Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve - Vízgazdálkodás	Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő
	Integrált vízgazdálkodási gyakorlat hiánya
	Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken
Közös Agrárpolitika 2023 és 2027 – Környezeti fenntarthatóságot szolgáló intézkedések (Zöld jövő)	Klímaváltozás miatt kialakuló aszályos időszakok növelik a talaj szélerezési kockázatát, ezzel csökkentik a termőföldek termőképességét és növelik a levegőszennyezést
Vízvisszatartást, aszálykiszáradást csökkentő agrártámogatások kialakítása (pl: belvizes területek országos programban vízvisszatartás célterületei)	
Európai Biodiverzitás Stratégia megvalósítása – Természetes ökoszisztémák és zöldfelületek értéke nő.	Klímaváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése
	A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.
Dél-Alföld Ivóvízminőség-javító Program folytatása	
A körforgásos gazdaság fejlődésével a hulladékhasznosítás felértékelődik (Békéscsabai hulladékválogató alapot biztosíthat a hulladék-újrahasznosító üzemek térségbe vonzásához)	A jogszabályi környezet változásával az önkormányzat hulladékgazdálkodásban betöltött súlya és szerepe csökkenhet.
	Tulajdonosi és jogszabályi környezet változása miatt az önkormányzat döntéshozói és koordinációs képessége csökken
	A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok számottevő lokális negatív hatásokat indukálnak

81. táblázat: Kockázatok és lehetőségek zöldülő járás

2.5.3. Megtartó járás

Megtartó járás	
Lehetőség	Kockázat
Társadalmi vállalkozások és nem nyereségorientált társaságok működésének támogatása	Civil szervezetek támogatásának csökkenése
2021-2027 közötti időszak kohéziós politikájának prioritása – Szociálisabb és befogadóbb Európa a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az	Közösségi aktivitás csökkenése

Megtartó járás	
Lehetőség	Kockázat
egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.	
Az öregedő társadalom és a speciális oktatási igények miatt az élők munkai igényű humán szolgáltatások felértékelődnek	A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)
	Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek
	Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások
	A szolgáltatási mix nem tud lépést tartani az igényekkel

82. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-megtartó járás

2.5.4. Digitális járás

Digitális járás	
Lehetőség	Kockázat
TOP+ IKT és okos település fejlesztések	Az országos digitális hálózat fejlesztése lelassul
2021-2027 közötti időszaki kohéziós politikája – Versenyképesebb és intelligensebb Európa - az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül	Adatvédelmi szempontok korlátozzák a nyílt adatok körét
Felhő alapú adattárolás és IoT technológiák elterjedése csökkentik a városüzemeltetési költségeket és fejlesztik a gazdasági szolgáltatásokat.	Országos környezeti szenzorok kiépítése elmarad
Összekapcsoltabb Európa a mobilitás fokozásával, a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal	Az országos közlekedési szolgáltatók egységes információs és tarifarendszere nem épül ki.
	A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben
	Adatbiztonsági veszélyek
	E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya
	Az önkormányzatok által alkalmazott humán erőforrás az alacsony bérezés miatt nem motivált az új digitális eszközök használatában
	A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása, kiemelten kisebb településeken a digitális társadalmi leszakadás növekszik

83. táblázat: Kockázatok és lehetőségek-digitális járás

2.5.5. Kiszolgáló járás

Kiszolgáló járás	
Lehetőség	Kockázat
Magyarország és Románia között erősödő partnerség alakul ki, Románia schengeni zónához történő csatlakozásával lehetőség nyílik közös infrastrukturális fejlesztések megvalósítására	A nagy infrastrukturális beruházások elkerülik a térséget, periférikus helyzet megmarad
	A járás közszolgáltatói nem tudják követni az igényeket
A természetközeli és természetvédelmi (NATURA2000) területek növelésére és védelmére fordítható támogatások növekednek, a természeti területek ökoszisztémaszolgáltatásai biztosítják a gazdaság fenntarthatóságát (pl.: vízviszartartás-aszály elleni védelem, erdők-mikroklímaszabályozás)	A városi és a külterületi mikroklíma kedvezőtlenül alakul (hőszigetek, betonfelületek/egybefüggő nagytáblás szántóterületek)
	A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város kiszolgálóképességére, elsősorban az ivóvízszolgáltatás és az érzékeny vízbázisok veszélybe kerülhetnek
A kiemelkedő kulturális örökségi értékek felértékelődnek	
A járáson belüli közlekedési kapcsolatok javulásával a gazdasági és a turisztikai együttműködések erősödnek a térségben	

84. táblázat: Kockázatok és lehetőségek kiszolgáló járás

3. Stratégiai munkarész

3.1. Forгатókönyv elemzés

A trendelemzéseken és prognózisokon alapuló forgatókönyvkészítés célja, hogy a helyzetfeltárásban vizsgált kockázati tényezőket értékelve meghatározza a külső (a város által nem befolyásolható) hatásokra való felkészülést. A forgatókönyv elemzés bemutatása a stratégiai tervekészítés következő lépéseinek a megalapozására szolgál. Segít végig gondolni, hogy a helyzetfeltárás során feltárt problémák és a korábban a helyi szereplők igényei alapján kirajzolódó fókuszterületek/ problématerületek tekintetében milyen kitétséggel kell a városnak szembenéznie. A forgatókönyvekre épül a reális jövőkép és a célrendszer.

Kitétségi mátrix

Az alábbi kitétségi mátrix mutatja az azonosított kockázati tényezőket, amelyben az egyes külső tényezők begyűrésének kockázatát, gyakoriságát és mértékét értékeltük. A kockázati besorolást a várható gyakoriság és kifejtett hatás mértéke alapján kell meghatározni, minden esetben a magasabb pontértéke adja a kockázati besorolását.

A Gyulai járásvárosrészt globális trendekkel, illetve országos folyamatokkal, tendenciákkal szembeni kitétségének értékeléséhez 40 potenciális kockázat kiválasztására került sor. Ezek közül a Prosperáló járás – 10, Zöldülő járás – 14, Megtartó járás – 5, Digitális járás – 7, Kiszolgáló járás – 4 hatással szerepel.

Potenciális negatív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? ⁵¹	Milyen gyakoriságú a hatás? ⁵²	Mekkora a várható hatás mértéke? ⁵³
Prosperáló járás			
Globális gazdasági válság, dekonjunktúra	5	1	5
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése	4	4	4
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása, agrárszektor munkaerő hiánya)	5	5	5
A klímaváltozás és a kibocsátás csökkentési intézkedések miatt a külföldi turizmus általános volumene visszaesik	3	3	3

⁵¹ 5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent

⁵² 5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer

⁵³ 5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások

Potenciális negatív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? 51	Milyen gyakoriságú a hatás? 52	Mekkora a várható hatás mértéke? ⁵³
Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya	5	3	5
A befektetők és az Eu-s források nem céloznak a kkv szektor szereplőire	4	3	4
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	5	3	5
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	5	3	5
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	5	5	4
Centralizáció növekedésével és a szubszidiaritás csökkenésével nem lehetséges a helyi igényekhez igazodó ellátások és szolgáltatások kialakítása	4	3	4
Zöldülő járás			
Zöld átállás lebonyolításához szükséges pénzügyi és jogszabályi feltételek elmaradnak	3	3	3
A jogszabályalkotási folyamat nem tudja lekövetni a technológiai eredményeket, illetve megoldásokat	3	3	3
Az energiaközösségekre vonatkozó jogszabályi környezet kötöttségei miatt a városok nem tudnak érdemi résztvevőkké válni az energiapiacra	3	3	3
Az egyéni gépjárműközlekedés volumene tovább nő, Környezetbarát közlekedési rendszerek támogatásának társadalmi elutasítottsága	5	5	3
Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának növekedése	5	3	5
Klímaváltozás hatására hőszénnapok gyakorisága és hőszénnapos időszakok hossza nő	5	4	5
Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő	5	4	5
Integrált vízgazdálkodási gyakorlat hiánya	4	3	4
Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken	5	3	5
Klímaváltozás miatt kialakuló aszályos időszakok növelik a talaj szélereziónóját, ezzel csökkentik a termőföldek termőképességét és növelik a levegőszennyezést	4	4	4

Potenciális negatív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? 51	Milyen gyakoriságú a hatás? 52	Mekkora a várható hatás mértéke? ⁵³
Klímváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése	5	5	4
A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.	5	5	3
A jogszabályi környezet változásával az önkormányzat hulladékgazdálkodásban betöltött súlya és szerepe csökkenhet	3	3	3
Tulajdonosi és jogszabályi környezet változása miatt az önkormányzat döntéshozói és koordinációs képessége csökken	4	3	4
Megtartó járás			
Civil szervezetek támogatásának csökkenése	4	3	4
Közösségi aktivitás csökkenése	5	3	5
A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)	4	3	4
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	4	3	4
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	5	3	5
Digitális járás			
Az országos digitális hálózat fejlesztése lelassul	3	3	3
Adatvédelmi szempontok korlátozzák a nyílt adatok körét	3	3	3
Országos környezeti szenzorok kiépítése elmarad	3	3	3
Az országos közlekedési szolgáltatók egységes információs és tarifarendszere nem épül ki.	3	3	3
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	5	3	5
Adatbiztonsági veszélyek	5	3	5
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	5	3	5
Kiszolgáló járás			
A nagy infrastrukturális beruházások elkerülnek a térséget, periférikus helyzet megmarad	5	5	4
A járás közszolgáltatói nem tudják követni az igényeket	5	5	5
A városi és a külterületi mikroklíma kedvezőtlenül alakul (hőszigetek, betonfelületek/egybefüggő nagytáblás szántóterületek)	4	4	4

Potenciális negatív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? 51	Milyen gyakoriságú a hatás? 52	Mekkora a várható hatás mértéke? ⁵³
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város kiszolgálóképességére, elsősorban az ivóvízszolgáltatás és az érzékeny vízbázisok veszélybe kerülhetnek	5	5	5

85. táblázat: Kitettségi mátrix

A fenti kitettségi mátrixban bemutatott 40 db hatásból 21 kapott „nagyon kockázatos”, 9 pedig „kockázatos” besorolást, amelyeket az alábbi felkészültségi mátrix szerint értékeltünk.

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? 54	Milyen a város adaptációs képessége? 55	Milyen a város transzformációs képessége? ⁵⁶
Prosperáló járás			
Globális gazdasági válság, dekonjunkció	2	2	2
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termékbiztonság csökkenése	1	1	1
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)	2	3	2
Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya	4	4	3
A befektetők és az Eu-s források nem céloznak a kkv szektor szereplőire	2	2	2
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	3	3	2
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	2	2	2
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	2	3	3

⁵⁴ 5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat

⁵⁵ 5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak

⁵⁶ 5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcserre szükséges a helyzet kezeléséhez

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? 54	Milyen a város adaptációs képessége? 55	Milyen a város transzformációs képessége? ⁵⁶
Centralizáció növekedésével és a szubszidiaritás csökkenésével nem lehetséges a helyi igényekhez igazodó ellátások és szolgáltatások kialakítása	2	3	3
Zöldülő járás			
Az egyéni gépjárműközlekedés volumene tovább nő, Környezetbarát közlekedési rendszerek támogatásának társadalmi elutasíttottsága	4	3	3
Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának növekedése	3	4	3
Klímaváltozás hatására hőségnapok gyakorisága és hőségnapos időszakok hossza nő	2	2	2
Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő	2	2	2
Integrált vízgazdálkodási gyakorlat hiánya	2	2	2
Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken	3	2	2
Klímaváltozás miatt kialakuló aszályos időszakok növelik a talaj szélérozíóját, ezzel csökkentik a termőföldek termőképességét és növelik a levegőszennyezést	2	2	2
Klímaváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése	2	2	2
A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.	3	2	2
Tulajdonosi és jogszabályi környezet változása miatt az önkormányzat döntéshozói és koordinációs képessége csökken	4	4	4
Megtartó járás			
Civil szervezetek támogatásának csökkenése	3	3	2
Közösségi aktivitás csökkenése	3	3	2
A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)	2	2	1
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	3	3	2
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	2	2	2

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? 54	Milyen a város adaptációs képessége? 55	Milyen a város transzformációs képessége? ⁵⁶
Digitális járás			
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	2	2	2
Adatbiztonsági veszélyek	3	3	3
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	2	2	2
Kiszolgáló járás			
A nagy infrastrukturális beruházások elkerülik a térséget, periférikus helyzet megmarad	2	2	2
A járás közszolgáltatói nem tudják követni az igényeket	3	3	3
A városi és a külterületi mikroklíma kedvezőtlenül alakul (hőszigetek, betonfelületek/egybefüggő nagytáblás szántóterületek)	4	3	3
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város kiszolgálóképességére, elsősorban az ivóvízszolgáltatás és az érzékeny vízbázisok veszélybe kerülhetnek	2	2	2

86. táblázat: Felkészültségi mátrix

Standard forgatókönyv

Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűrűzésével lehet számolni, melyre a város korlátozottan tud intézkedést hozni. A standard forgatókönyv esetén a következő fejlődési pálya és jövőbeni kihívások vetíthető előre a várostérség számára.

Gyula várostérség és azon belül a kisebb települések legjelentős problémája a népességvesztés, az elmúlt 10 évben a térség lakosságának majdnem 10 %-át veszítette el. Stabil trendet követve az aktív népesség (15-64 évesek) folyamatosan csökkent, az időskorúak aránya (65-x évesek) pedig az országos változásoknak megfelelően egyenletes növekedést mutatott, amely hozzájárul az öregségi mutató rapid emelkedéséhez. A térség számára legnagyobb kockázatot a fiatalok és különösen a képzett munkaképes korúak elvándorlása jelenti. Számottevő mértékű a külföldi munkavállalás és külföldre költözés jelensége, amely mára már szinte minden családot érint a térségben. Az aktív korú népesség elvesztése mind a gazdaság teljesítményében, mind a közszolgáltatások elérhetőségében is jelentős hanyatlást generálhat a jövőben.

Általánosan elmondható, hogy a járás humán ellátóhálózata széleskörűen kiépült, megfelelően felszerelt és ellátott dolgozókkal és eszközökkel. Ugyanakkor az épületállomány sok esetben korszerűtlen, elavult, felújításra, modernizálásra és gyakran bővítésre is szorul. Az szociális feladatok mennyisége egyre növekszik, újabb problémák jelennek meg, vagy kapnak nagyobb hangsúlyt. A

nevelő-oktató intézmények szerepe és felelőssége nő, melyben a szociális segítő dolgozók feladata is erősödik. A települések elöregedése miatt folyamatosan nő az időskorú segítségre szoruló vagy rendszeres ellátást, illetve intézményi gondozási elhelyezést igénylők száma, így egyre jelentősebb önkormányzati forrást kötnek le ezek a kiadások és itt már most is érzékelhető a rendszer túlterheltsége. Jelentős probléma, hogy már ma is probléma a humán közszolgáltatásban dolgozók számának drasztikus csökkenése, valamint nehezítik az ellátást az intézményi átalakítások, funkciómegvonások. Ha a trendek tovább folytatódnak akkor jelentős ellátási gondok jelentkezhetnek a térségben. A klímaváltozás hatására várható nyári hőhullámok és az aszályos időszakok különösen megterhelhetik a veszélyeztetett társadalmi csoportokat és mivel a járás öregségi indexe folyamatosan növekszik ezek az események jelentős terhet fognak róni az egészségügyi és szociális ellátó intézményekre.

Gyula várostérségének gazdasági súlya a térségben keletkező bruttó hozzáadott érték alapján megyei szinten jelenleg a negyedik helyet foglalja el, de az elmúlt öt éves időszakban dinamikus növekedés jellemezte. Gyula teljesítménye domináns és egyértelműen befolyásolja a térség gazdasági súlyát. A járás gazdasági szerkezete kiegyensúlyozottnak mondható, több húzó ágazat van jelen, ami megfelelő stabilitást nyújthat a külső hatások ellen. A kiegyensúlyozott gazdasági szerkezet nyújtotta stabilitást csökkenti, hogy a KKV szektor nem csak a vállalkozások számosságát tekintve, hanem a foglalkoztatottság és az értékesítés nettó árbevétele tekintetében is meghatározó szereplője a járás gazdaságának.

Az agrár szektor szempontjából a térség gazdaságát a jövőben pozitívan befolyásoló tényezők lehetnek a 2021-2027-es megújuló európai közös agrárpolitika, amely lehetőséget biztosít a kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező térségnek erős agrárpozíciójának megtartásában és a jelenleg is fontos élelmiszerfeldolgozás fejlesztésében. A jövőben várható a helyi és biotermékek iránti kereslet növekedése, amelyhez a térség kiváló agráradottságai jó alapot biztosíthatnak. Ugyanakkor két jelentős kockázattal is szembe kell nézni az ágazatnak. Egyrészt a klímaváltozás hatására várható szélsőséges időjárási jelenségek és különösen – a természeti adottságaiból adódó ma is száraz térségben – az aszályos időszakok gyakorisága a jövőben várhatóan növeli a termelési költségeket és veszélyezteti a termésbiztonságot. A másik probléma már ma is jelentkezik és az aktív népesség csökkenésével egyre nagyobb gondot fog okozni a szektorban jelentkező munkaerőhiány.

A térség gazdasági pozícióját támogatja a közeljövőben várható nemzetközi vasútvonal fejlesztése, amely a Schengeni határ megmaradásával együtt a várostérség logisztikai pozícióját erősítheti. Szintén ezt a helyzetet segíti a közeljövőben várható M44-es út kiépülése.

Problémát jelent, hogy jelenleg egyedül Gyulán található ipari park, amely szerényen működik, az új ipari telephely kialakítása jelenleg is folyik, amely nagy reményeket ébreszt nem csak a város, hanem a járás foglalkoztatottságának növelésében is.

A várostérség Gyulai Várfürdőre épülő erős hazai és nemzetközi turisztikai pozíciója tovább szélesedhet az elmúlt években tapasztalt a kulturális és „slow” turizmus iránti igény növekedésével. Ezt kiszolgáló, a meglévő természeti és kulturális adottságokra építő szolgáltatásfejlesztés a járás kistélepüléseinek bekapcsolása a turizmusba szélesebb turisztikai palettát nyújthat a jövőben. A kockázatok között ugyanakkor kiemelő, hogy a klímaváltozás hatására a külföldi turizmus általános volumene csökkenhet, de mivel a várostérségben elsősorban a belföldi turizmus erős, ezért ennek hatásai várhatóan jelentősen nem befolyásolják az ágazatot.

A körforgásos gazdaságban jelentős tartalékokkal rendelkezik a térség, amelyet támogat a magas színvonalú hulladékkezelési szolgáltatás. A megújuló energiatermelés az elmúlt években lassú ütemben növekszik, a térség adottságaihoz igazodó kifejezetten a napenergia-termelésre és a termákvíz geotermikus hasznosítása vonatkozó nagyobb beruházások nem valósultak meg. A térség

energiatermelése külső szolgáltatóktól függ. Szintén jelentős probléma a lakóépületek rossz épületenergetikai állapota, amely a klímabocsátási vállalások teljesítését veszélyezteti.

A járás közműszolgáltatásai kiépítettek, jónak mondható ugyanakkor a jövőben problémát okozhatnak a csökkenő vízszintek, amelyek az ivóvízbázisokat veszélyeztetik.

A közösségi közlekedés jól kiépített, viszont problémát jelent a különböző közlekedési módok összehangolása, amennyiben az országos szolgáltatók nem fejlesztik az együttműködésüket a személyi gépjárműforgalom a továbbiakban is magas szinten maradhat. A kerékpáros közlekedést is sokan választják, de a kerékpáros infrastruktúra még hiányos. Az utak állapota azonban sok helyen nem kielégítő és a fenntartási gondok a jövőben is fennmaradhatnak.

Az életminőséget meghatározó környezeti tényezőkre jellemző, hogy jelentős probléma az intenzív mezőgazdaság talajterhelése, amely a csökkenő vízmennyiségű vízbázisokat is veszélyezteti. Szintén az intenzív használat és az alacsony erdőszűltségek, valamint a faszorok hiánya miatt magas a térség deflációs érzékenysége, amely a jövőben a klímaváltozás hatására bekövetkező szárazodással tovább növekszik, jelentős levegőszennyezést okozva és veszélyeztetve a lakosság egészségét. A klímaváltozás hatására bekövetkező szélsőséges időjárási események hatására kialakuló árvizek Gyulán, a hirtelen lehulló nagy mennyiségű esők elvezetése a járás összes településén jelentős gondot okozhat a jövőben.

A járás minden településén egyértelműen látható a költségvetés főösszegének folyamatos növekedése. Az önkormányzatok gazdálkodása stabil, ugyanakkor sem általános jellegű, sem kifejezett céltartalékkal nem rendelkeznek. Az önkormányzatok költségvetésének bevételi oldalán a jelentősebb tétel továbbra is az államháztartásból érkező normatíva, a kiadások nagy részét a feladatellátást biztosító apparátus bére és kapcsolódó adók, járulékok, valamint a működéshez kapcsolódó dologi kiadások teszik ki. A fejlesztésre fordítható forrás kismértékű. Jelenleg alacsony szintű a közszolgáltatásokban alkalmazott okos megoldások aránya, így nem csökkentik hatékonyan a városüzemeltetési költségeket. Ennek kapcsán jelenthet kockázatot az önkormányzatot érintő esetleges további forráselvonások a közszolgáltatások ellátásában.

Adaptív forgatókönyv

Az ún. adaptív forgatókönyvben a külső hatások a helyzetfeltárás során feltárt trendekre a városi alkalmazkodóképesség figyelembevételével fejtik ki hatásukat, vagyis a város által megvalósított intézkedések semlegesítik, vagy legalábbis csökkentik hatását. Az alábbi forgatókönyvben megfogalmazott leírás az adaptációs intézkedések hatására kialakuló jövőt mutatja be.

A Gyulai járásban megvalósult fejlesztési intézkedéseknek köszönhetően a térség népességvesztése lelassult, a vonzó települési környezet és a munkalehetőségek széles vertikuma, valamint a közösség megtartó ereje miatt a fiatalok nem hagyják el szülőföldjüket és a Gyulai járás az elmúlt években egyre több beköltözőt is fogad - különösen Elek és Kétegyháza vonatkozásában. Az aktív korú népesség megmaradása és enyhe emelkedése biztosítja a munkaerőt a stabil gazdaság számára. A népességfogyás mérséklődését a településeken megvalósított fecskéház- és szolgálati lakásfelújítási programok jelentősen támogatták, egyúttal lehetőséget adtak a jól képzett humán munkaerő helyi fogadásának is.

A népességfogyás mérséklődésével enyhült a humán közszolgáltatások elérhetőségét gyengítő munkaerőhiány. Gyulán található felsősokú képzés biztosítja a fiatal **sz**akértő munkavállalók jelenlétét mind az egészségügy, mind a szociális ellátás terén. A szociális, gyermekvédelmi problémák megoldását a járási szinten magasán szervezett ellátórendszer a települési jelenlét fokozásával segíti.

A járás idősödő népessége számára széleskörű, korszerű elveken nyugvó, jól szervezett otthoni és nappali ellátás érhető el.

Az egészségügyi alapellátás mindenütt korszerű felszereltséggel biztosított, az ügyeleti rendszer biztonsággal kiépült, a háziorvosi ellátásban az Erodium rendszer általánosan alkalmazott. (e-ügyintézés) A békés megyei kórházak közötti ellátási szolgálat jól szervezett, a városokban a szakellátás magas fokon biztosított, emellett a határon átnyúló egészségügyi kutatási és orvosi együttműködési programok is tovább emelik a járási egészségügyi ellátás biztonságát.

A szociális ellátó hálózat kistérségi szintű megvalósításának feltételei javultak, a megfelelő szakemberek, épület- és eszközállomány biztosított. A korszerű jelzőrendszeres segélyszolgálat működése általános az idősek és elesettek esetében. A fiatalok és szegregációnak kitett családok segítésére az önkormányzatokkal és helyi egyházi, illetve nemzetiségi közösségekkel kidolgozott programok eredményesek, csökkent a drogfogyasztás, a családon belüli bántalmazás és az alkoholizmusból eredő esetek száma, a helyi közösségek megtartó ereje érvényesül.

Az elmúlt években megvalósult kiszolgáló gazdasági infrastruktúra fejlesztése elsősorban a kis- és középvállalkozásokat segítette, az egész térséget lefedő széles körű telephelyi (ipari park, inkubátorház) és digitális szolgáltatások (nyílt adatplatformok) állnak rendelkezésre.

Az oktatási intézmények és különösen a bölcsődei és óvodai intézmények bővítése és megújítása biztosítja a nők gyermekvállalást követő munkaerőpiacra történő visszatérését, ezáltal a várostérség prosperitását növeli. A kéttannyelvű oktatás további előretörésével, az oktatás színvonalának folyamatos erősödésével a román nyelv megfelelő tudása nagy előnyt jelent a térségi foglalkoztatásban és a kkv szektor határon átnyúló kapcsolatrendszerének növelésében, a versenyelőnyök kihasználásában. A továbbtanulási lehetőségek vonatkozásában a kéttannyelvű képzésben végzett fiatalok lehetőségei a térségben jelentősen bővültek, könnyen elérhető távolságban és megfelelő költségek mellett szélesebb palettájú továbbképzések között választhatnak a szomszédos országban. Hosszú távon ez a lehetőség is növelte a helyi foglalkoztatást és a járás népességmegtartó erejét.

A nagytérségi közlekedési kapcsolatok fejlesztésével a járás bekapcsolódott az országos vérkeringésbe. Különösen nagy fejlődésen ment keresztül a logisztikai ágazat az elmúlt években, a nemzetközi vasútvonal megépülését kiegészítő fejlesztéstámogató szakpolitikának köszönhetően.

A határátkelők bővítésével – Elek és Lőkősháza - erősödtek a határon túli gazdasági és kulturális kapcsolatok, mely különösen a kkv szektorban jótékony érezteti hatását.

Szintén segítette a térség gazdasági fellendülését a kiváló adottságokon alapuló nap- és geotermális energiatermelés és ezen alapon létrejött energiaközösségek, melyek a helyi vállalkozások részére is csökkentik a termelési és üzemeltetési költségeket, ezzel előnyös helyzetbe kerültek versenytársaikkal szemben.

A körforgásos gazdaság központi támogatásával a békéscsabai hulladékválogató üzeme mellett megjelentek az újrahasznosítással foglalkozó vállalkozások is, tovább szélesítve a térség gazdasági palettáját.

A végrehajtott jelentős zöldinfrastruktúra fejlesztések, erdősávok, fasorok telepítése és a vízviSSzatartást ösztönző, az egész járásra kiterjedő integrált vízgazdálkodás növelte a térség klímaváltozással szembeni adaptációs képességét. Ennek köszönhetően az agrárgazdálkodók számára kisebb kockázatot jelentenek a szélsőséges időjárási események, ezért nagyobb termésbiztonsággal és biztosabb megélhetéssel számolhatnak. A kialakított zöld- és kékinfrastruktúra rendszerek

ökoszisztéma szolgáltatásaikkal a járás élhetőségét javítják, a településeken csökken a porszennyezés, az aszály egészségkárosító következményei is mérséklődnek.

A táji környezet fejlesztésével a „slow” turizmus is erősödik a térségben, amely mellett az értékes kulturális örökséget képviselő kastélyok bekapcsolásával a Gyulai központú turizmus eléri a kisebb településeket is. A sokszínű, termál-, gasztronómiai-, kulturális- és természeti attrakciók növelik az ide látogatók számát és hosszabb tartózkodási időt eredményeznek.

A mindennapi közlekedést a kiváló közösségi közlekedési szolgáltatások és a magas színvonalon kiépült kerékpáros infrastruktúra segíti. A települési környezet mind esztétikailag, mind környezeti szempontból jelentősen javult a települési zöldfelületek fejlesztésével. Gyulán a megvalósult zöldváros program nyújt kiemelkedően települési környezetet az Élővíz-csatorna mentén. Mind Gyulán, mind a kisebb településeken a lakosság szemléletformálásának köszönhetően egyre többen tartják kiemelkedő értéknek a zöldfelületet, egyre gazdagabb és a klímaváltozás negatív hatásainak ellenálló növényállomány található a magán területeken is. Cselekvő közösségek segítik a városi zöldfelületek fenntartását.

A város üzemeltetést segíti a kiépített környezeti szenzorok által gyűjtött adatok rendszere, amelyen alapuló döntéshozási folyamatok csökkentik a fenntartási költségeket és rugalmas adaptációs képességet biztosítanak a közfeladatok ellátásában.

A járás települései továbbfejlesztették a kistérségi társulás keretében együttműködő intézményrendszereket, ezáltal biztosítják a magas szintű és hatékony ellátást minden területen.

3.2. Jövőkép

Gyulai járás

ahol az itt élő soknemzetiségű, összetartó népesség együttműködve dolgozik a szülőföldjéért, önellátásában való megerősödésért, egyúttal széleskörű gasztro, termál és kulturális élményekkel várja az idelátogatókat.

A Gyulai járás tradicionálisan soknemzetiségű összetételének és kedvező makroregionális térkapcsolati beágyazottságának köszönhetően erős **kohéziót** mutató térség, ahol a problémák megfogalmazásától az azokra adandó válaszokig, együttműködéssel hasznosítja a kárpát-medencei régió szorosabb infrastrukturális, gazdasági, társadalmi, valamint természeti és táji kapcsolatrendszeréből következő szinergiákat.

Fenti potenciál bázisán erős adaptációs és **innovációs** képességekkel rendelkezik a kitágult nemzetközi térben, stabil és **prosperáló** geostratégiai súlypontjává válik, amelyen keresztül az ország érvényesíti híd-szerepét, erősíti a nemzeti összetartozást.

A folyamatos erőfeszítéseknek köszönhetően az ezzel összefüggő identitás fontossá válik, amely a járásszékhely és környező településeinek szorosabb **munkamegosztásában**, komplementer feladatok ellátásában fejeződik ki, amit a helyi **megtartó életkörülmények** kialakításának szándéka vezérel. A fiatalok, valamint az aktív korúak minőségi munkavállalásának és lakhatási lehetőségeinek tervszerű, kölcsönös előnyökön alapuló biztosításával az ezért tenni akaró helyi társadalom erősödik és az életminőséget javító beruházások következtében helyben találja meg gazdasági, családi-közösségi és kulturális számításait.

A globális kihívásokhoz alkalmazkodni tudó térség együttműködéseit infrastrukturális (közlekedési, üzleti- és egyéb szolgáltatási, szociális ellátási stb.), kohéziót is erősítő rendszerek támogatják, amelyek megkönnyítik a mindennapi kommunikációt, valamint a **multiplikátor hatások** kiteljesedését.

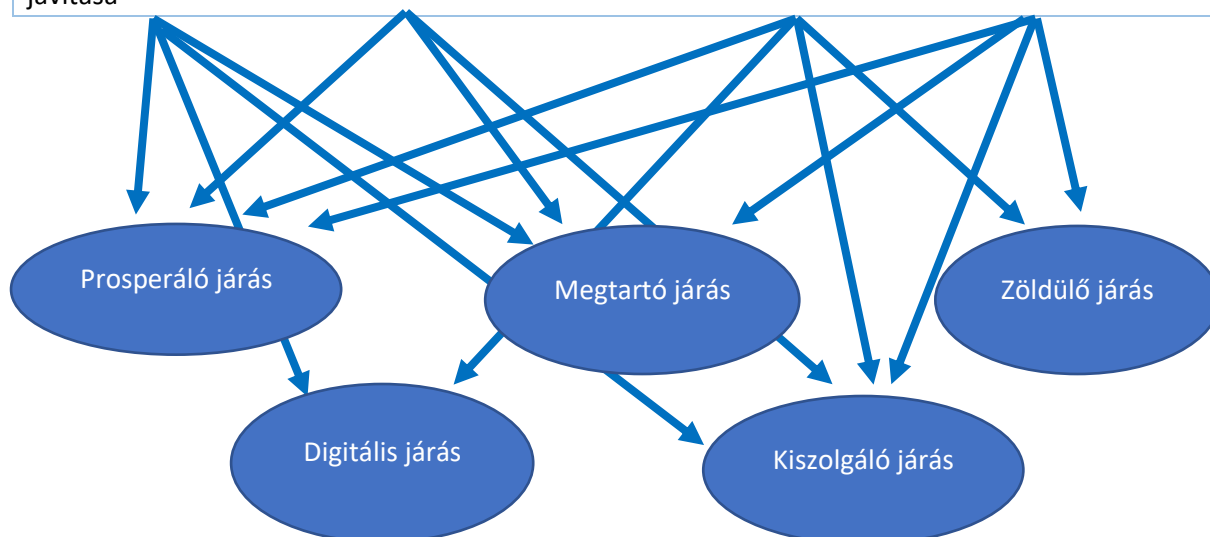
A kooperáló, közösségért együtt dolgozó települések számára fontossá válik saját környezetük minőségének emelése, amihez a települések klímabarát, energiahatékony jellegük és ökotudatosságuk erősítésével járulnak hozzá. A **zöldfelületek** növelésével és rendszerbe fejlesztésével, aktiválásukkal a komplex vízgazdálkodás számára ideális helyszín áll elő a turisták célcsoport-orientált integrált (gasztro-, kulturális-, termál- és gyógy- stb.) megközelítésű fogadására, napjaink környezeti kihívásaihoz alkalmazkodni tudó településeken.

A fejlesztési programok hatékonyságát a közös alapelvek lefektetése és a szándékok egymásra épülése segíti elő, amelynek formája a társadalmisítás, elfogadtatás. Ehhez a helyi társadalom tájékoztatása a napjainkban szélesedő **digitális** rendszereken, csatornákon keresztül zajlik, ami egyben a települések üzemeltetési hatékonyságát is támogatja, csökkentve a fenntartási költségeket, növelve a gazdaságosságát.

3.3. A stratégia célrendszere

1. stratégiai cél: Gyulai járás népszámmegtartó képességének erősítése	2.stratégiai cél: A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	3. Stratégiai cél: Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	4. stratégiai cél: Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése
kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása	Ipari és logisztikai pozíció erősítése	Közlekedési rendszerek fejlesztése	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi társuláson belüli feladatelosztással	Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása	Városüzemeltetés hatékonyságának növelése	Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása	Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása		

A stratégiai célrendszer szöveges bemutatását és a tervezési dimenzióval való kapcsolatát a 2.4. fejezet tartalmazza.

Várostérségi leképezés	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Stratégiai cél Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	X	X	X	X
kapcsolódó részcélok Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása	X	X	X	X
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással	X	X	X	X
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása	X	X	X	X
Stratégiai cél A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	X	X	X	X
kapcsolódó részcélok Ipari és logisztikai pozíció erősítése	X	X	X	X
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása	X	X	X	X
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása	X	X	X	X
Stratégiai cél Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	X	X	X	X
kapcsolódó részcélok Közlekedési rendszerek fejlesztése	X	X	X	X
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése	X	X	X	X
Stratégiai cél Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	X	X	X	X
kapcsolódó részcélok Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése	X	X	X	X
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás	X	X	X	X

87. táblázat: Stratégiai célrendszer várostérségi leképezése

A várostérségi leképezésre vonatkozó pontosabb információk a beavatkozási területeket bemutató alábbi táblázat tartalmazza, ahol az egyes egyedi és akcióterületi beavatkozások/projektek esetében az érintett települést jelöltük és külön jelöltük a térségi együttműködéssel kialakítandó vagy/és hálózatos beavatkozásokat/projektek. Abban az esetben, ha mind a települések, mind a térségi szintű összehangolás jelölve van, azt jelenti, hogy a települések az egyedileg megvalósított projektjeiket járási szinten koordinálva, egymást kiegészítve törekednek megvalósítani.

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás / Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
GYULAI JÁRÁS NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK ERŐSÍTÉSE						
HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ PROGRAMOK ÉS KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA						
Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Határon átnyúló kapcsolatok fejlesztése		X	X	X	X
	Falunapok, nemzetiségi, települési, gasztronómiai rendezvények szervezése	X	X	X	X	X
Sport-és szabadidős területek és kulturális létesítménye bővítése, fejlesztése	Szabadidős és sport fejlesztések, játszóterek, közösségi terek bővítése és megújítása		X	X	X	X
	Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése			X	X	X
Cselekvő közösség létrehozása	Civil szervezetek támogatása		X		X	X
	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme		X	X	X	X
Nemzetiségi nevelési, oktatási programok támogatása	Oktatási-nevelési nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése	X	X	X	X	
Helyi közösség kommunikációjának fejlesztése	Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása	X	X			
	Helyi média termékek fejlesztése			X		
HUMÁN SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYEK KORSZERŰSÍTÉSE, AZ ELLÁTÁS SZÉLESÍTÉSE A KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSON BELÜLI FELADATELOSZTÁSSAL						
Korszerű trendeknek megfelelő idősgondozás kiépítése	Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	X	X	X	X	X
	Nappali ellátás hosszított és hétvégi nyitva tartásának támogatása	X	X	X	X	X
	Szakápolási tevékenység támogatása	X			X	X
	Tanyagondnoki szolgáltatása biztosítása				X	x
Integrált járási gyermekprogramok keretében a szakmai hálózatok megerősítése	Biztos Kezdet Gyerekházak létrehozása	X		X	X	X
	Családsegítő központ fejlesztése - Minden település számára állandó család és gyermekjóléti szakemberek biztosítása	X	X	X	X	X
Oktatási esélyteremtés a hátrányos helyzetű gyermekek számára	Tanodai szolgáltatások kialakítása	x	x	x	x	x
	Kollégiumi körülmények között megvalósuló prevenció programot támogatása	x	x		x	

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás / Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
	Pedagógiai szakszolgálati intézmények eszközellátottságának és utaztatási szolgáltatásainak bővítése	X		X		
	Nyári gyermekfelügyelet és programok biztosítása	X	X	X	X	X
Humán alapellátás intézményi hátterének biztosítása	Óvoda és bölcsődei intézmények felújítása, bővítése		X	X	X	
	Szociális alapellátó intézmények felújítása, közétkeztetési szolgáltatás biztosítása	X	X	X	X	X
	Egészségügyi ellátó intézmények felújítása, bővítése		X	X	X	
A FIATALOK MUNKAVÁLLALÁSI LEHETŐSÉGEINEK SZÉLESÍTÉSE ÉS AZ ÉLETKÖRÜLMÉNYEIK JAVÍTÁSA						
Fecskeházak és bérlakásprogramok	Meglévő bérlakások felújítása		X	X	X	X
	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése		X	X	X	X
Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának növelése	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés	X	X	X	X	
	Digitális kompetencia fejlesztése	X				
	Gyakornoki programok	X				
	Közfoglalkoztatás keretében helyi élelmiszer termelés			X		X
A JÁRÁS GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE, MAGAS ADAPTÁCIÓS KÉPESSÉGŰ GAZDASÁGI SZERKEZET KIALAKÍTÁSA						
IPARI ÉS LOGISZTIKAI POZÍCIÓ ERŐSÍTÉSE						
Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	X		X	X	X
	Gyula Déli Ipari Park bővítése		X			
Logisztikai szolgáltatásokhoz kötődő vállalkozások támogatása	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház, ipari telephely kialakítása				X	X
Vállalkozásokkal való együttműködés erősítése	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	X				
TURISZTIKAI KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE A JÁRÁSBAN, ÉLMÉNYPROGRAMOK ÖSSZEHANGOLÁSA						
„Slow” turisztikai kínálatok bővítése	Aktív turizmushoz kötődő fejlesztések	X	X	X	X	X

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás / Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
	Horgász- vadászturizmus fejlesztése		X	X	X	X
Szálláshely bővítés	Falusi turizmus szálláshelyfejlesztés			X	X	X
ADAPTÍV TERMELÉSI FELTÉTELEK KIALAKÍTÁSA, A HELYI TERMÉKEK TÁMOGATÁSA						
Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése, alapanyagtermelés fejlesztése	Állattenyésztés fejlesztése		X	X	X	X
	Biogazdálkodás		X	X	X	X
	Termelés eszközrendszerének, módszertanának és terményeinek megfelelő megválasztása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére és előkészületeként		X	X	X	X
Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése	X				
	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)	X				
Rövid ellátási láncok fejlesztése	Termelői helyi piacok fejlesztése, helyi termékek bevonása a közétkeztetésbe		X	X	X	X
	Digitális járási termelői piactér	X				
Élelmiszeripari fejlesztések	Gyulahús fejlesztése		X			
	Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése		X	X	X	X
Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése	Mezőgazdasági utak karbantartása		X	X	X	X
	Mezővédő erdősávok fejlesztése	X				
	Mezőőri szolgálat kialakítása		X			
KISZOLGÁLÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE						
KÖZLEKEDÉSI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE						
Közúti infrastruktúra fejlesztés	Belterületi útfejlesztés		X	X	X	X
	Csomópont fejlesztés		X		X	
Szelíd közlekedés fejlesztése	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	X	X	X	X	X
	Gyalogos infrastruktúra fejlesztése		X	X	X	X
	Kerékpártárolók fejlesztése		X	X	X	X
	Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer	X				

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás / Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
VÁROSÜZEMELTETÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE						
Környezet és közbiztonság erősítése	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése		X	X	X	X
	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	X	X	X	X	X
Digitális városüzemeltetés megvalósítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése		X			
	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	X				
Adatgazdálkodás fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása	X				
JÁRÁSI SZINTŰ KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉS ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSE						
ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT ÉS A TERMÉSZET ALAPÚ VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE						
Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések	Új zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása, idős fák védelem, növénycsere programok		X	X	X	X
	Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba		X	X	X	X
Vízfolyások rehabilitációja és árvízvédelmi fejlesztések	Élővíz-csatorna rehabilitációja		X			
	Árvízvédelem - Városi körtöltés megújítási program kidolgozása		X			
Csapadékvíz-gazdálkodás természetközeli megoldások alkalmazásával	A csapadékvíz-tározás és -használat megújítása		X	X	X	X
	A csapadékvíz gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány	X				
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás						
Épületenergetikai fejlesztések	Közintézmények és önkormányzati lakóépületek energetikai megújítása		X	X	X	X
	Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás	X	X			

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás / Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Megújuló energiatermelés ösztönzése energiaközösségek létrehozásával	Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban		X	X	X	X
	A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása		X			
A keletkezett hulladék mennyiségének a csökkentés	Lakossági és vállalozási szelektív hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése	X	X	X	X	X
	Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás	X				
	Komposzttelep termékének értékesítése		X			

88. táblázat: Intézkedések és beavatkozások

3.4. A reziliens járás a stratégiai célrendszerben

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések
Prosperáló járás			
Globális gazdasági válság, dekonjunkció	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház, ipari telephely kialakítása
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése	Termelés eszközrendszerének, módszertanának és terményeinek megfelelő megválasztása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére és előkészületeként	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)	Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése
A befektetők és az Eu-s források nem céloznak a kkv szektor szereplőire	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással		
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés	Digitális kompetencia fejlesztése	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással		

<p>A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások</p>	<p>Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések</p>	<p>Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések</p>	<p>Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések</p>
<p>Centralizáció növekedésével és a szubszidiaritás csökkenésével nem lehetséges a helyi igényekhez igazodó ellátások és szolgáltatások kialakítása</p>	<p>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</p>		
<p>Zöldülő járás</p>			
<p>Klímaváltozás hatására hőszélsőségek gyakorisága és hőszélsőséges időszakok hossza nő</p>	<p>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</p>		
<p>Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő</p>	<p>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</p>		
<p>Integrált vízgazdálkodási gyakorlat hiánya</p>	<p>Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése</p>		
<p>Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken</p>	<p>Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése</p>		
<p>Klímaváltozás miatt kialakuló aszályos időszakok növelik a talaj szélereződését, ezzel csökkentik a termőföldek termőképességét és növelik a levegőszennyezést</p>	<p>Mezővédő erdősávok fejlesztése</p>	<p>Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése</p>	
<p>Klímaváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése</p>	<p>Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések</p>		
<p>A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.</p>	<p>Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések</p>		
<p>Megtartó járás</p>			
<p>Civil szervezetek támogatásának csökkenése</p>	<p>Cselekvő közösség létrehozása</p>		
<p>Közösségi aktivitás csökkenése</p>	<p>Cselekvő közösség létrehozása</p>		
<p>A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)</p>	<p>Fecskeházak és bérlakásprogramok</p>		

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások				Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	Oktatási esélyteremtés a hátrányos helyzetű gyermekek számára	Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának növelése				
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással					
Digitális járás						
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	Digitális kompetencia fejlesztése					
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése			
Kiszolgáló járás						
A nagy infrastrukturális beruházások elkerülnek a térséget, periférikus helyzet megmarad	Kiseb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása					
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város kiszolgálóképességére, elsősorban az ivóvízszolgáltatás és az érzékeny vízbázisok veszélybe kerülhetnek	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése			Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése		

89. táblázat: Reziliens járás

3.4.1. Prosperáló járás

A prosperáló járás dimenzióhoz kapcsolódó elsődleges stratégiai cél:

A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása.

A stratégiai cél teljesülését három rész cél szolgálja, amely a primer, szekunder és terciér gazdaság stabilitásának erősítését és fejlesztését jelentik. A három rész cél:

- Ipari és logisztikai pozíció erősítése
- Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása

- **Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása**

A járás prosperitását azonban nemcsak a közvetlen gazdaságfejlesztési célok szolgálják. A gazdaság fejlődéséhez fontos a képzett humán erőforrás és a mindennapi gazdasági működést biztosító kiszolgáló infrastruktúra megléte.

Kapcsolódó humán erőforrás helyben maradási és versenyképes képzését biztosító stratégiai cél és részcélok:

Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

- **Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással**
- **A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása**

A gazdaság versenyképességét biztosító közlekedési infrastruktúra, közszolgáltatások és digitális szolgáltatást ösztönző adatvagyron kialakítását szolgáló stratégiai cél és részcélok:

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Közlekedési rendszerek fejlesztése**
- **Városüzemeltetés hatékonyságának növelése**

3.4.2. Zöldülő járás

A zöldülő járás dimenzióhoz kapcsolódó elsődleges stratégiai cél:

Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése

A stratégiai cél teljesülését két rész cél szolgálja, amelyek a taxonómiai rendelet által meghatározott hat célt teljesítik:

- **Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése**
- **Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás**

A járás zöld átállását biztosítja a kiszolgáló infrastruktúra környezetvédelmi célú fejlesztése.

Kapcsolódó stratégiai cél és részcélok:

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Közlekedési rendszerek fejlesztése**
- **Városüzemeltetés hatékonyságának növelése**

3.4.3. Digitális járás

A digitális járás dimenzióhoz kapcsolódó elsődleges stratégiai cél és ahhoz tartozó rész cél:

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Városüzemeltetés hatékonyságának növelése**

A digitális átálláshoz szükséges a lakosság a vállalkozások digitális kompetenciájának növelése, amelyet az alábbi stratégiai cél és rész cél szolgál:

Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

- **Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással**
- **A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása**

3.4.4. Megtartó járás

A járás népesség megtartását az alábbi stratégiai cél, azt teljesítő három rész cél szolgálja:

Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

- **Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása**
- **Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással**
- **A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása**

Szintén a térség népesség megtartását biztosítja a gazdasági stabilitás, a megfelelő alpinfrastruktúrák és az egészséges járási környezet, amelyeket az alábbi három stratégiai cél és azokhoz tartozó rész célok szolgálnak:

A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása

- **Ipari és logisztikai pozíció erősítése**
- **Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása**
- **Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása**

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Közlekedési rendszerek fejlesztése**
- **Városüzemeltetés hatékonyságának növelése**

Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése

- **Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése**
- **Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás**

3.4.5. Kiszolgáló járás

A kiszolgáló járás dimenzióhoz kapcsolódó stratégiai cél és rész cél a potenciális fejlesztési területek pozicionálására:

A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása

- **Ipari és logisztikai pozíció erősítése**

A járás hálózatos beruházásait elsősorban a közlekedési fejlesztési stratégiai cél és részcélok támogatják, de ide sorolhatók a népességmegtartást célzó humán közszolgáltatásokra irányuló célok is:

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Közlekedési rendszerek fejlesztése**

Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

- **Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással**
- **A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása**

Az önkormányzatok által nyújtott szolgáltatások fejlesztését és fenntartható működését támogató stratégiai célok és részcélok az alábbiak:

Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

- **Városüzemeltetés hatékonyságának növelése**

Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése

- **Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése**
- **Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás**

3.5. A stratégia összhangja más stratégiákkal

2021-2027 közötti időszak Európai Unió kohéziós politikájának prioritásaival való kapcsolat

<i>Célok, részcélok</i>	Versenyképesebb és intelligensebb Európa	Zöldebb, alacsony szén-dioxid kibocsátású Európa	Összekapcsoltabb Európa	Szociálisabb és befogadóbb Európa	Polgárokhoz közelebb álló Európa
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése					
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása					
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással					
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása					
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása					
Ipari és logisztikai pozíció erősítése					
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása					
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása					
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése					
Közlekedési rendszerek fejlesztése					
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése					
Járási szintű kibocsátás csökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése					
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése					
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás					

90. táblázat: 2021-2027 közötti időszak Európai Unió kohéziós politikájának prioritásaival való kapcsolat

Az OFTK 2030-ra az alábbi átfogó és specifikus célokat tűzte ki:

- **Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés**
 - Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság
 - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- **Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom**

- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, KFI
 - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, romaintegráció
 - Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
- **Természeti erőforrások fenntartható használata, értékek megőrzése és a környezet védelme**
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és a környezet védelme
 - **Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet**
 - Területi versenyképesség és területi felzárkózás, térségi fejlettségi pozíciók javítása
 - Térségi és települési funkciók és térkapcsolatok erősítése
 - Kiemelt területfejlesztési térségek együttműködésen alapuló fejlesztése
 - Makroregionális és határmenti kapcsolatok és funkciók erősítése

<i>Célok, részcélok</i>	Értéktերemítő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	Természeti erőforrások fenntartható használata, értékek megőrzése és a környezet védelme	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése				
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása				
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással				
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása				
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása				
Ipari és logisztikai pozíció erősítése				
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása				
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása				
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése				
Közlekedési rendszerek fejlesztése				
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése				
Járási szintű kibocsátás csökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése				
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése				
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás				

91. táblázat: OFTK-val való kapcsolat

Békés Megye Területfejlesztési Konceptiója (2021-2030) és Integrált Területi Programja (2021-2027)

A megye jövőképe Békés megye agrárhagyományainak megőrzése mellett a kiegyensúlyozott térségfejlesztésre alapozó, a helyben élők számára magas színvonalú életkörülményeket biztosító, nemzetközileg is versenyképes mintatársaság kialakítása.

A jövőképhez kapcsolódóan a **2 fő cél** Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén, illetve Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén. Az átfogó célokhoz az alábbi **4 stratégiai célkitűzés** kapcsolódik:

- Fenntartható, a megye jövedelemtermelő képességét javító horizontális gazdaságfejlesztés
- A környezeti infrastruktúra átfogó, területileg kiegyensúlyozott fejlesztése
- A minőségi szolgáltatások elérhetőségének fejlesztése
- Társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése a komplex programmal fejlesztendő járásokban

A megyei koncepció kimondja, hogy miután egyes járási központok, így a Gyulai járás jelentősebb csomópontként működnek, többnyire egyes megerősödött funkciójuk révén, ezért a járási központok és térségük fejlesztését – a megyeszékhely településhez hasonlóan – integrált stratégia mentén javasolt megvalósítani.

A célok elérése érdekében a **koncepció prioritásai és a Gyulai járási Fenntartható Városfejlesztési**

<i>Célok, részcélok</i>	Üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozások versenyképességének javítása érdekében	Helyi adottságokra alapozott turisztikai fejlesztések	Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése a térségi kohézió erősítése érdekében	Szolgáltatások fejlesztése a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése				
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása				
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással				
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása				
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása				
Ipari és logisztikai pozíció erősítése				
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása				

Célok, részcélok	Üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozások versenyképességének javítása érdekében	Helyi adottságokra alapozott turisztikai fejlesztések	Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése a térségi kohézió erősítése érdekében	Szolgáltatások fejlesztése a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása				
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése				
Közlekedési rendszerek fejlesztése				
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése				
Járási szintű kibocsátás csökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése				
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése				
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás				

92. táblázat: Békés Megye Településfejlesztési Konceptióval való kapcsolat

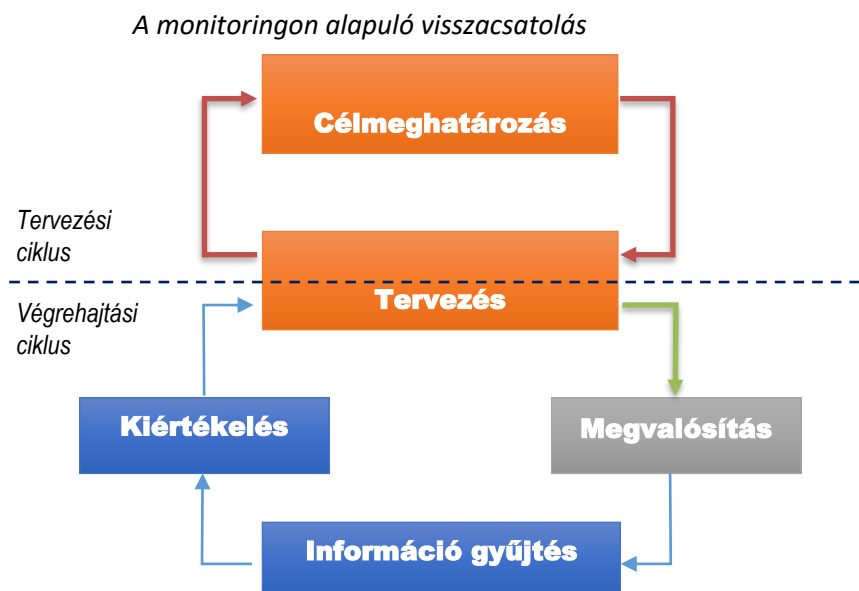
Békés megye kiemelt várostérségek kategóriába két területi egységet sorolt be: a Békéscsabai járást és a Gyulai járást. Az integrált területi program mindkét járást önálló célterületként azonosítja, melyek önálló forráskerettel rendelkeznek. A Gyulai járás, mint célterület számára kijelölt önálló forrás összege az elfogadott program alapján 7 901 milliárd Ft.

4. Monitoring, kontrolling, indikátorok

4.1. FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A stratégia tervezése számos olyan feltevéseken alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így sokkal alapozhatóak rájuk a stratégiai célok és az azok elérése érdekében hozott intézkedések. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. a jelenleg még pontosan nem ismertek a 2021-2027 közötti időszak pályázati feltételei), részint a külső és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, ami jelenleg nem vagy csak hiányosan ismert, illetve amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan **visszacsatolási mechanizmus** nélkül, amely alapján a stratégia-alkotási folyamat minden pontján újból és újból be lehet avatkozni, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a **monitoring rendszer** biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adat- és információgyűjtés, ami alapján ellenőrizhető, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékoltól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

A monitoring rendszer felépítése, működése

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt folyamatosan működtetik.

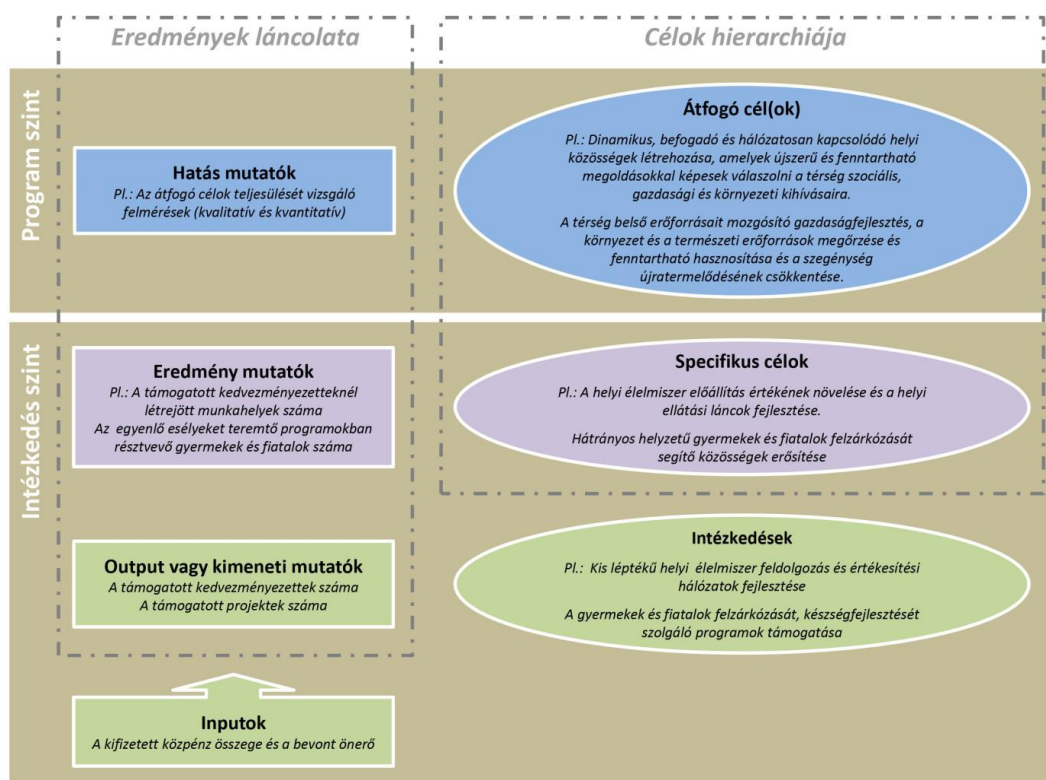
A stratégia keretében megfogalmazott célok megvalósulásának nyomon követése, az azokból való következtetések megfogalmazása és ezek visszacsatolása, a stratégia folyamatos korrekciója érdekében szükséges egy logikus, átlátható monitoring rendszer kialakítása.

A monitoring rendszer feladatai:

1. a megvalósítást mérő indikátorok meghatározása
2. az adatok stratégiában meghatározott időközönként történő aktualizálása
3. az időszakos felülvizsgálat, a célok megvalósulásának időközi értékelése

4.2. Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

Az indikátorok definícióját táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrását (mérési módját és gyakoriságát) is meghatározásra kerül. Az indikátorok beszerzése (mérése, előállítása) az operatív menedzsment feladata.

A Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának indikátor rendszerének felépítése során cél, hogy a középtávon tervezett fejlesztéseknek, projekteknek a sikeressége és az FVS eredményessége egyaránt mérhetővé váljon. A négy stratégiai célhoz tartozó hatásindikátorok megfogalmazása nem méri eléggé a közvetlen hatásokat, hiszen azok teljesüléséhez a stratégián kívüli tényezők is szerepet játszhatnak (pl.: járvány, gazdasági válságok, természeti katasztrófák stb.), a részcélokhoz a folyamatokat leginkább leíró és jellemző eredményindikátorok kerültek kijelölésre. Így a fenti ábra logikája szerint az eredményindikátorok a célok teljesülését mérik, a hatásindikátorok pedig a stratégia megvalósulását követik nyomon.

	hatás indikátor	mérték-egység	bázisérték 2020	célérték 2029	mérés módszere
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése.	lakosságszám változása	fő	37 848	37 000	KSH adatok
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása	migrációs ráta	%	-6,9	0	KSH adatok

	hatás indikátor	mérték-egység	bázisérték 2020	célérték 2029	mérés módszere
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélu társuláson belüli feladatelosztással	Humán-szolgáltató intézmények kihasználtsága	%	60-120	90	önkormányzati adatok
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása.	munkanélküli fiatalok aránya	%	12,5	3	KSH adatok
	öregségi mutató	65-x/0-14	1,9	1,5	KSH adatok
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA)	ezer Ft/fő	792,1	1 200	KSH adatok
Ipari és logisztikai pozíció erősítése	Szekunder szektor értékesítési árbevétele	ezer Ft	42 053 654	63 000 000	OPTEN adatbázis
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	db	237 342	500 000	KSH adatok
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása	Primer szektor értékesítési árbevétele	ezer Ft	3 095 380	5 400 000	OPTEN adatbázis
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	CO ₂ kibocsátás	t/év	7600	5 700	OKIR adatbázis
Közlekedési rendszerek fejlesztése	Közúti balesetek alakulás	baleset/ezer lakos	1,1	0,5	KSH adatok
	Kerékpározás volumene	%	48	60	Népszámlálás / Egyedi felmérés
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése	működéshez kapcsolódó dologi kiadások	%	20	15	önkormányzati költségvetési adatok
Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	CO ₂ kibocsátás	t/év	7600	5 700	OKIR adatbázis
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése	Zöld- és vízfelületek aránya	%	35	45	Felszínborítási adatok
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás	háztartási méretű kiserőművek (HMKE) teljesítménye	kW/1000 lakos	80	140	MEKH adatok
	egy lakosra jutó hulladék mennyisége	kg/fő/év	312	200	KSH adat

93. táblázat: FVS megvalósulása során mért hatásindikátorok

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

indikátor	mérték-egység	bázisérték 2021	célérték 2029	mérés módszere	
Reziliencia: a gazdaság több lábbon állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	9,8%	15%	A legnagyobb adófizető ágazatból származó városi iparüzési adóbevétel aránya a teljes iparüzési adóbevételhez viszonyítva.
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energiatermelés arányának növekedése	%	3 % (2019)	10%	Járás területén termelt megújuló energia /összes szolgáltatott villamosenergia
Reziliencia: megtartó város	Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	20,8% elégedett v. nagyon elégedett (4-5)	40%	Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehető legnagyobb mintán történő lekérdezését követően az elégedettségi arány kiszámítása (%) a megadott módszertan szerint történik.
Reziliencia: digitális város	digitálisan indított ügymenetek aránya	%	50%	65%	Digitálisan indított/lefolytatott ügymenetek aránya az összes %-ában
Reziliencia: zöldfelületek	zöldfelületek arányának változása	m ² /fő	28,39	30	Egy főre jutó zöldterület (KSH adat)
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	41%	60%	A fejlesztésbe bevont külső források aránya a TOP Plusz forrásokhoz viszonyítva
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás csökkentés (CO ₂ /t)	t	7 619 t/év	6 095 t/év	LAIR adatok CO ₂ kibocsátás
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma	%	0 %	10 %	digitálisan mért adattípusok aránya az összes adattípushoz viszonyítva
Megtartó város	migrációs egyenleg	%	-6,9 2011-2020 között	0 2020-2027 között	migrációs ráta (KSH adat)
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	42% (2018)	45%	távérzékelési adatok (CORINE HRL: Imperviousness) nem burkolt felületek aránya a belterületen belül

94. táblázat: FVS szintű egységes indikátorok

A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Az adatok gyűjtéséről minden településen az FVS operatív megvalósításáért felelős egység(ek) gondoskodik. A megvalósítást mértékét mutató adatok összegyűjtése érdekében az e feladatért felelős

operatív egység(ek) folyamatos kapcsolatot tart a fejlesztések megvalósításában érintett szervezetekkel és az évente összegzett adatokat átadja az ERFA 11 településegysétes fejlesztési bizottságnak. Az adatok elemző értékelésére évente kerül sor. Az értékelés a monitoring adatok összegzésén kívül tartalmazza a szabályozási és gazdasági környezet változásainak és az időközben elkészült vagy módosított ágazati stratégiák hatásainak vizsgálatát, újraértékeli a kockázatokat és az FVS megvalósításába bevonandó érintettek körét.

Az FVS felülvizsgálatára 3-4 évente (először az uniós finanszírozási ciklus félidejében) kerül sor az elemző értékelés alapján. A felülvizsgálatért Gyula Város Önkormányzata, azon belül a stratégiai menedzsment felelős. A felülvizsgálat lehetőséget teremt a járás településein kialakult aktuális helyzetnek megfelelően a meghatározott célkitűzések változtatására, a megvalósulást mérő mutatók bővítésére, esetleges átdolgozására.

A monitoring jelentéseket mindenki által elérhetővé kell tenni.

5. Az irányítási és működési modell

5.1. A városirányítási modell indokolt módosításai

5.1.1. A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

Gyula járás és települései jelenlegi irányítási és működési modellje minden résztvevő település számára elfogadható, megfelelően működő. A települések között jó a kapcsolat, megfelelő az alkalmazkodási és együttműködési készség. A településüzemeltetés területein jellemzően olyan együttműködések valósulnak meg, melyek legerősebb alapja mindig a pénzügyi érdek – konkrétan a jogszabályok és állami normatívák adta keretek közötti legkedvezőbb megoldás megtalálása. További egyéni megállapodások és egyezségek szintén kötöttek, melyek praktikussági alapon merülnek fel. (közelség, hasonló vagy egymást kiegészítő erőforrások, jó kapcsolatok stb.) A települési vezetőkkel készült interjúk és a vizsgálatok azt mutatják, hogy leginkább gazdaságossági szempontból lehetne bizonyos kérdéseken javítani, azonban a jelenlegi jogszabályi és államháztartási körülmények ezeket a kereteket teszik lehetővé, nem ösztönzik a változtatást. Jellemzően minden település elfoglalt a saját feladatai teljesítésével, az egyéni megoldásokban és kapcsolatrendszerekben hisznek, ez foglalja le szinte minden erőforrásukat. Elméleti alapú megközelítéssel jól érzékelhető néhány metszési pont a feladatellátások közös megszervezésében és ellátásában, a közös érdek megtalálásában és az erőforrások gazdaságos kihasználásában, azonban a gyakorlatban ezek megvalósítása olyan humán erőforrást igényel, melyekre jelenleg nincsenek kapacitások. Az FVS célmeghatározásával és intézkedési- és cselekvési tervével ezek a metszési pontok körvonalazhatókká válhatnak.

Ilyen metszéspontok látszódnak a következő területeken:

- Öntözőcsatornák rendbetétele, karbantartása
- Csapadékvízgazdálkodási rendszerek fejlesztése
- Hulladék újrahasznosítás fejlesztése
- Fő közlekedési utak zöldterületi fejlesztése
- Erdősített területek növelése
- Nevelő-oktató intézmények fejlesztése összehangolt terv alapján, az erőforrások allokációjának előtérbe helyezésével

- Szociális ellátó intézmények kistérségi szemléletű fejlesztése
- Egészségügyi ellátó rendszerek kistérségi szemléletű fejlesztése, jól elérhető és hatékony ügyeleti rendszer kialakítása
- Aktív turizmus infrastruktúra fejlesztése
- Térségi szintű összehangolt és kiegyenlített turisztikai fejlesztések
- Településközi kerékpárutak kiépítése meglévők felújítása

Az együttműködő települések a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás mintájára, egy független 4 tagú ERFA 11 fejlesztési bizottságot szándékoznak létrehozni, amely az FVS-ben foglalt célok és beavatkozások megvalósítását nyomon követő szerv lesz. A bizottság működésének keretei:

- A bizottság tagjai a járás központi és szatelit települési önkormányzatának delegáltjai (pl. polgármester vagy annak megbízottja).
- A döntésekben érvényre jutott szavazatok esetében az adott szatelit település dönti el, hogy szükséges-e a helyi képviselő testület jóváhagyása is a tanácsban a települést képviselő személy szavazatának alátámasztásához.

A bizottság működése (a stratégiai ciklus logikáját követve):

- a bizottság a tervezés és végrehajtás teljes időtartamára jön létre, azaz 2021-2027 időszakra. - az FVS legitimitásához a központi város a képviselőtestületet, mint legitim döntéshozó szervet biztosítja.
- ugyanakkor az ERFA 11 településeggyüttes fejlesztési bizottság minden FVS-sel kapcsolatos, járási központi képviselőtestületi döntést megelőzően ülést tart, ahol a döntések többségi szavazással születnek.
- a tervezési tartalmak megismerését követően a bizottságnak joga van fejlesztési és projektelőkészítési kérdésekben állást foglalni, de előzetes javaslatokat is tehet.
- a működéssel kapcsolatos elvárás, hogy a bizottság az FVS tervezési folyamatban minimum két alkalommal tartson ülést és a tagok folyamatos tájékoztatást kapjanak a tervezés mérföldköveihez kapcsolódóan.

5.1.2. Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Az FVS készítésének folyamatában szükségszerűen felmerül a megfogalmazott Stratégia és ahhoz kapcsolódó Cselekvési és Intézkedési terv megvalósításában résztvevők együttműködése platformjainak megteremtése, amely a fejlesztési bizottság munkájához kapcsolódik, egyúttal szélesre tárja azt.

Az ERFA 11 településeggyüttes fejlesztési bizottság létrejöttével párhuzamosan szükséges megnyitni azokat az online és offline platformokat, melyek alkalmasak egyrészt a szakmai irányból érkező térségfejlesztési javaslatok és üzemeltetési megfontolások, másrészt az alulról jövő, civil vagy egyéni kezdeményezések befogadására, majd közös értékelésére, megtárgyalására. Így érlelhetők ki a jó gondolatok, értékelhetők és átvehetők bizonyos jó gyakorlatok, kapcsolhatók össze eredményesen az elszigetelten jelentkező, de hálózatos megoldássá emelhető javaslatok. A helyi igazgatásban és szolgáltatásszervezésben lévők nagyfokú leterheltsége miatt nem tervezhető túl sűrű offline összejövetel (fórum), szükséges viszont, hogy elegendő idő jusson a javaslatok széleskörű megvitatására és praktikus bevezetésére. Kézenfekvőnek tűnik egy online platform kialakítása, mely a digitális átállás egyik legfontosabb eleme lehet. Szükséges ezen belül a lépcsős kiterjesztés, a felület megfelelő strukturálása – témacsoportok, elérhetőségek, hozzászólási szintek meghatározásával. Jó gyakorlatként több működő modell tanulmányozását javasoljuk, melyek a lakossági és szakmai körök kapcsolatfelvételét biztosítják,

pl. Óbuda- Békásmegyér Városfejlesztő NKFT interaktív honlapja (www.obvf.hu) és hasonló fővárosi fejlesztési tematikájú interaktívan működő honlapok.

Az offline platform egyik megfelelő eseménye lehet a helyi önkormányzatok évente egyszer kötelezően megrendezett Közmeghallgatása, mely kifejezetten arra hivatott, hogy a helyi lakosság és az önkormányzat személyes kapcsolatfelvételének lehetőséget adjon. Ez - a mára gyakran és sok helyütt kiüresedett esemény – újraértelmezhető, egy tartalmas és előadással kiegészített részletes önkormányzati beszámolót követően, moderatori segítséggel a továbbiakban párbeszéddé alakítható át a lakosság és az önkormányzat között. Az itt elhangzott felvetéseket viheti tovább az online platform a megmaradt érdeklődők részvételével további párbeszéd biztosításával, illetve itt terjesztődhet ki térségi szintre az egyes települési gondolatok, javaslatok szövevénye. Ebben az esetben megvalósul a széleskörű társadalmi bevonás, mely a megvalósítást is megfelelően tudja támogatni – tekintettel a folyamatos információ áramlásra, adott esetben szükséges segítségek közvetlenebb elérhetőségére, a közösség bevonására.

Az ERFA11 településegységes fejlesztési bizottság megalakulásával és működésének megindulásával az elfogadott stratégiának és cselekvési tervnek megfelelően hozhatók létre azok az irányítási és működési modellváltozások, melyeket a bizottság munkája során szükségesnek és fejlesztendőnek ítél meg. Figyelembe szükséges venni, hogy Gyulai járás kistérségben a települési léptékek alapvetően biztosítják az élő kommunikációt, a különböző körökből és szintekből érkező javaslatok közvetlenül eljutnak a döntéshozókhoz és választott vezetőkhez, így első megközelítésben takarékos megoldásnak tűnik ennek további fenntartása és elősegítése a különböző tematikájú, a területfejlesztéshez kapcsolódó események és fórumok ilyen irányú felhasználása. Emellett célszerű a települések honlapján fenntartani egy kapcsolattartói emailt a további gondolatok megfelelő fogadására. Az itt beérkező gondolatok rendszeresen a bizottság elé kerülhetnek, ahol továbbfejlesztésük megtörténhet. A visszacsatolás a települési honlapok felületén nyilvánosan követhető.

A későbbiek folyamán a stratégiai lépések jelentős mértékű megindulásával érdemesnek látszik megvalósítani azt a közös online felületet, melyen a cselekvési tervek és megvalósuló beavatkozások nyomon követhetők, eredményei nyilvánosan monitoringozhatók.

5.2. A városi/települési működési modellt érintő tervezett változtatások

Jelenleg kistérségi társulás keretében működik a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény, mely ellátja a fenti szociális és gyermekjóléti feladatokat, illetve Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda, és az ügyeletes orvosi rendszer. A településüzemeltetés további területein nincsenek együttműködések, illetve egyedi kapcsolatfelvételek útján történnek az együttműködések, melyek legerősebb alapja mindig a pénzügyi érdek – konkrétan a jogszabályok és állami normatívák adta keretek között mely megoldás a legkedvezőbb a településeknek. Gyula város minden területen saját tulajdonú nonprofit kft-k és intézmények révén üzemelteti a várost – Gyula Város Egyesített Óvodái, Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Gyulakonyha nKft - közétkeztetés, Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum nKft, , Gyulasport nKft, Várfürdő Kft, Gyulai Turisztikai nKft, Gyulai Hírlap nKft, Gyulahús Kft, Gyulai Közüzemi Nkft. Ezek a többségi városi tulajdonban lévő cégek lefedik a városi feladatok ellátását, viszont nincs sem további kapacitásuk, sem szándékuk arra, hogy a járás településeinek feladatait is felvállalják. Működésük jól bejáratott. Megállapítható, hogy a jelenlegi működési modell mindenki számára elfogadható, nincsenek benne rákényszerítő erők. Gazdaságossági szempontból bizonyos kérdéseken lehetne javítani, azonban a jelenlegi jogszabályi és államháztartási körülmények ezeket a kereteket teszik lehetővé.

6. Cselekvési terv

6.1. Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

stratégiai cél: Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

rész cél: Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása

Intézkedés	Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Sport-és szabadidős területek és kulturális létesítménye bővítése, fejlesztése	Cselekvő közösség létrehozása	Nemzetiségi nevelési, oktatási programok támogatása	Helyi közösség kommunikációjának fejlesztése
Beavatkozási terület	Határon átnyúló kapcsolatok fejlesztése	Szabadidős és sport fejlesztések, játszóterek, közösségi terek bővítése és megújítása	Civil szervezetek támogatása	Oktatási-nevelési nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése	Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása
	Falunapok, nemzetiségi, települési, gasztronómiai rendezvények szervezése	Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme		Helyi média termékek fejlesztése

rész cél: Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással

Intézkedés	Korszerű trendeknek megfelelő idősgondozás kiépítése	Integrált járási gyermekprogramok keretében a szakmai hálózatok megerősítése	Oktatási esélyteremtés a hátrányos helyzetű gyermekek számára	Humán alapellátás intézményi háttérének biztosítása
Beavatkozási terület	Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	Biztos Kezdet Gyerekházak létrehozása	Tanodai szolgáltatások kialakítása	Óvoda és bölcsődei intézmények felújítása, bővítése
	Nappali ellátás hosszított és hétvégi nyitva tartásának támogatása	Családsegítő központ fejlesztése - Minden település számára állandó család és gyermekjóléti szakemberek biztosítása	Kollégiumi körülmények között megvalósuló prevenció programot támogatása	Szociális alapellátó intézmények felújítása
	Szakápolási tevékenység támogatása		Pedagógiai szakszolgálati intézmények eszközellátottságának és utaztatási	Egészségügyi ellátó intézmények

	szolgáltatásainak bővítése	felújítása, bővítése
Tanyagondnoki szolgáltatása biztosítása	Nyári gyermekfelügyelet és programok biztosítása	

rész cél: A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása

Intézkedés	Fecskeházak és bérlakásprogramok	Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának növelése
Beavatkozási terület	Meglévő bérlakások felújítása	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés
	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése	Digitális kompetencia fejlesztése
		Gyakornoki programok
		Közfoglalkoztatás keretében helyi élelmiszer termelés

stratégiai cél: A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása

rész cél: Ipari és logisztikai pozíció erősítése

Intézkedés	Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Logisztikai szolgáltatásokhoz kötődő vállalkozások támogatása	Vállalkozásokkal való együttműködés erősítése
Beavatkozási terület	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház kialakítása	Vállalkozásfejlesztései ügynökségi modell bevezetése - Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok
	Gyula Déli Ipari Park bővítése		

rész cél: Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása

Intézkedés	„Slow” turisztikai kínálatok bővítése	Szálláshely bővítés
Beavatkozási terület	Aktív turizmushoz kötődő fejlesztések	Falusi turizmus szálláshelyfejlesztés
	Horgász- vadászturizmus fejlesztése	

rész cél: Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása

Intézkedés	Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése, alapanyagtermelés fejlesztése	Klíma-változás hatását mérséklő vízgazdálkodás	Rövid ellátási láncok fejlesztése	Élelmiszeripari fejlesztések	Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése

		i rendszerek fejlesztése			
Beavatkozási terület	Állattenyésztés fejlesztése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése	Termelői helyi piacok fejlesztése, helyi termékek bevonása a közétkeztetésbe	Gyulahús fejlesztése	Mezőgazdasági utak karbantartása
	Biogazdálkodás	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)	Digitális járási termelői piactér	Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése	Mezővédő erdősávok fejlesztése
	termelés eszközrendszerének, módszertanának és terményeinek változtatása				Mezőőri szolgálat kialakítása

stratégiai cél: Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

rész cél: Közlekedési rendszerek fejlesztése

Intézkedés	Közúti infrastruktúra fejlesztés	Szelíd közlekedés fejlesztése
Beavatkozási terület	Belterületi útfejlesztés	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
	Csomópont fejlesztés	Gyalogos infrastruktúra fejlesztése
		Kerékpártárolók fejlesztése
		Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer

rész cél: Városüzemeltetés hatékonyságának növelése

Intézkedés	Környezet és közbiztonság erősítése	Digitális városüzemeltetés megvalósítása	Adatgazdálkodás fejlesztése
Beavatkozási terület	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása
	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	

stratégiai cél: Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése

rész cél: Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése

Intézkedés	Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések	Vízfolyások rehabilitációja és	Csapadékvíz-gazdálkodás
------------	---	--------------------------------	-------------------------

		árvízvédelmi fejlesztések	természetközeli megoldások alkalmazásával
Beavatkozási terület	Új zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása, idős fák védelem, növénycsere programok	Élővíz-csatorna rehabilitációja	A csapadékvíz-tározás és -használat megújítása
	Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba	Árvízvédelem - Városi körtöltés megújítási program kidolgozása	A csapadékvíz gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány

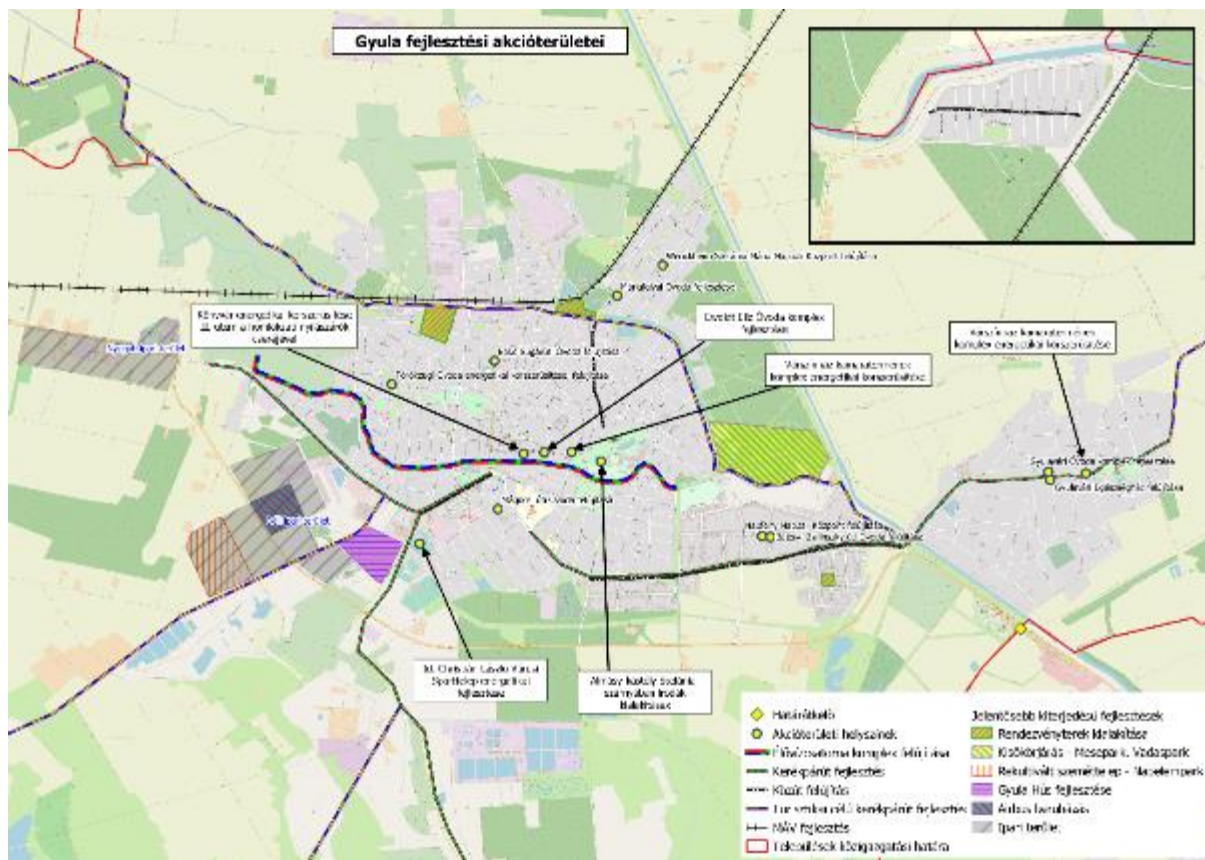
részcélok: Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás

Intézkedés	Épületenergetikai fejlesztések	Megújuló energiatermelés ösztönzése energiaközösségek létrehozásával	A keletkezett hulladék mennyiségének a csökkentés
Beavatkozási terület	Közintézmények és önkormányzati lakóépületek energetikai megújítása	Az megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban, energiaközösségek kialakítása	A szelektív hulladékgyűjtés, elterjedésének támogatása
	Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás	A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása	Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás
			Komposzttelep termékének értékesítése

6.2. Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Települési akcióterületek

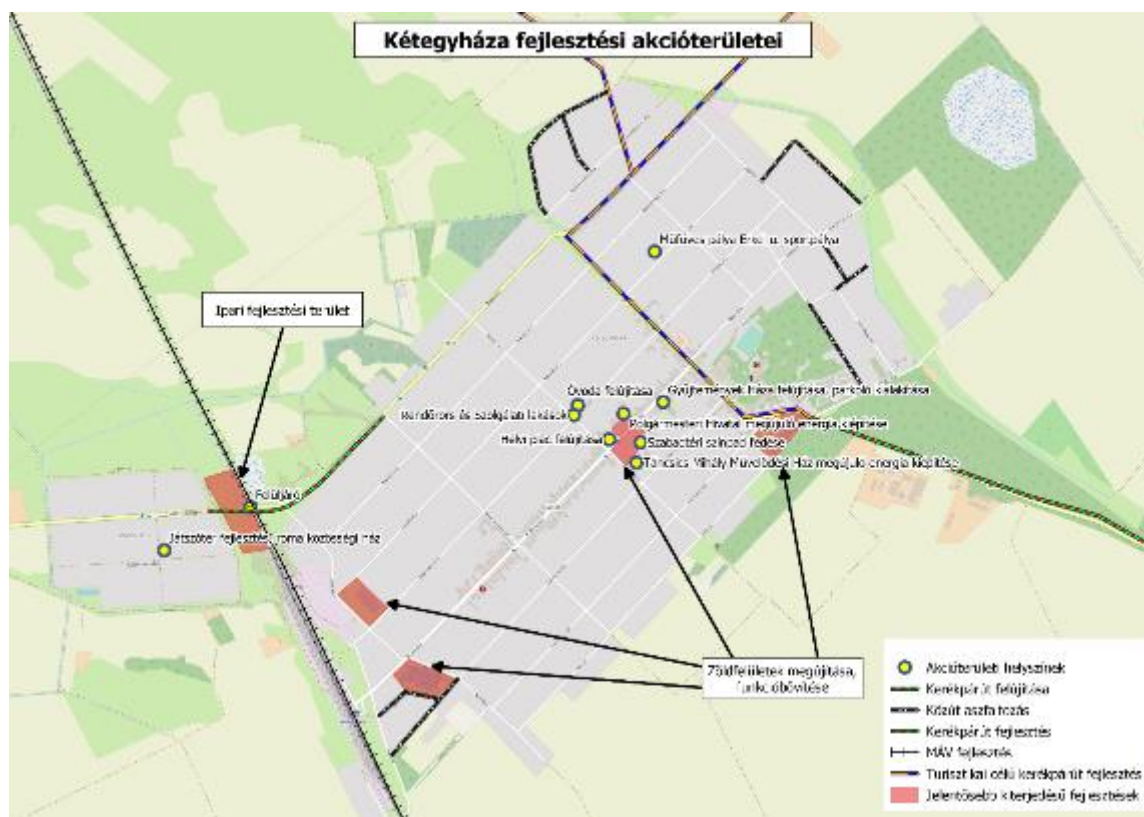

131. ábra: Gyula fejlesztési akcióterületei

Gyula	kiterjesztés
Élővíz-csatorna környékének rehabilitációja Szent László utcától a K. Schiffert utcáig (Mesepark kialakítása a Kisökörkjárásban; Rabbi ház kulturális és turisztikai célú kialakítása;	területi
Élővíz-csatorna partjának rehabilitációja a Szt. László utcától a Budai N. Antal utcáig, benne a Bodoky-híd és a Béke sgt-i híd felújítása; Vízifogadóépület fejlesztése	területi
Rendevényterek / "Rendevénypajta" kialakítása (Wesselényi-tó, Erkel-tó, Paradicsom, Kisökörkjárási-tó)	területi
Belterületi csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, karbantartása IV.	hálózatos
Vértanúk úti és Csabai úti , Temesvári úti és Széchenyi út kerékpárutak fejlesztése	hálózatos
Városerdő, Fő utca, Vértanúk útja, Temesvári út, Nagyváradi út aszfaltozása	hálózatos
Törökzugi Óvoda energetikai korszerűsítése	objektum
Könyvár energetikai korszerűsítése II. ütem a homlokzati nyílászárók cseréjével	objektum
A közösségi és kulturális hasznosítású Almásy-kastély Stefánia-szárnyában irodák kialakítása	objektum

Gyulai Várszínház kamaratermének komplex energetikai korszerűsítése	objektum
Civil Szolgáltató Központ felújítása	objektum
Id. Christián László Városi Sporttelep energetikai fejlesztése	objektum
Gyulavári bölcsőde fejlesztése	objektum
Ewoldt Elíz Óvoda komplex fejlesztése	objektum
Egészségügyi Alapellátási Intézmény intézményfejlesztése II.	objektum
Gyulavári Egészségház felújítása és a védőnői szolgálat épületrészének felújítása	objektum
Béke Sugárúti Óvoda felújítása	objektum
Mágocsi úti Óvoda felújítása	objektum
Törökzugi Óvoda felújítása	objektum
Bajcsy- Zsilinszky úti Óvoda felújítása	objektum
Máriafalvai Óvoda fejlesztése	objektum
Gyulavári Óvoda komplex fejlesztése	objektum
Wenckheim Stefánia Mária Nappali Központ felújítása	objektum
Napfény Nappali Központ felújítása	objektum
Nappali ellátás fejlesztése Gyula városában (tálalókonyhák fejlesztése, tetőfelújítás, udvarfejlesztés, zöldterület fejlesztése, kerítés felújítás; családbarát funkció elhelyezése)	objektum

95. táblázat: Gyula 2021-2027 között tervezett projektek

132. ábra: Kétegyháza fejlesztési akcióterületei

Helyi piac felújítása, parkoló kialakítása.	területi
A helyi értékeinknek helyet adó Gyűjtemények Háza felújítása, parkoló kialakítása	objektum
Meglévő kerékpárút felújítása Toldi u. utolsó tized.	hálózatos
Szabadtéri színpad fedése	objektum
Közterületi bútorok telepítése, új zöld felületek kialakítása fásítás, virágosítás, parkok, tavak környéke, ártézi kút felújítása	területi
Szabadidős sport park létrehozása: gördeszkapálya, KRESZ pálya építése	területi
Műfüves pálya Erkel u. sportpálya	objektum
Az alábbi kétegyházi belterületi utak építése: Kastély u., Rózsa u., Erdő sor, Verőfény- Erdő sor összekötő, Ady u., Hősök utca, Hold utca, Széchenyi	hálózatos
Táncsics Mihály Művelődési Ház, Polgármesteri Hivatal megújuló energia kiépítése fűtéskorszerűsítéssel épületvillamosági munkák	objektum
Orvosi centrum korszerűsítése, parkoló építés, fogorvosi, védőnői és háziorvosi praxishoz szükséges eszközbeszerzés	objektum
Óvoda felújítása, parkoló bővítése, eszközbeszerzés, udvar, játszóudvar fejlesztés	objektum
Ételszállító gépjármű, ételszállító edényzetek beszerzése	objektum
kis ipari park létrehozása	területi
rendőrörs építése	objektum

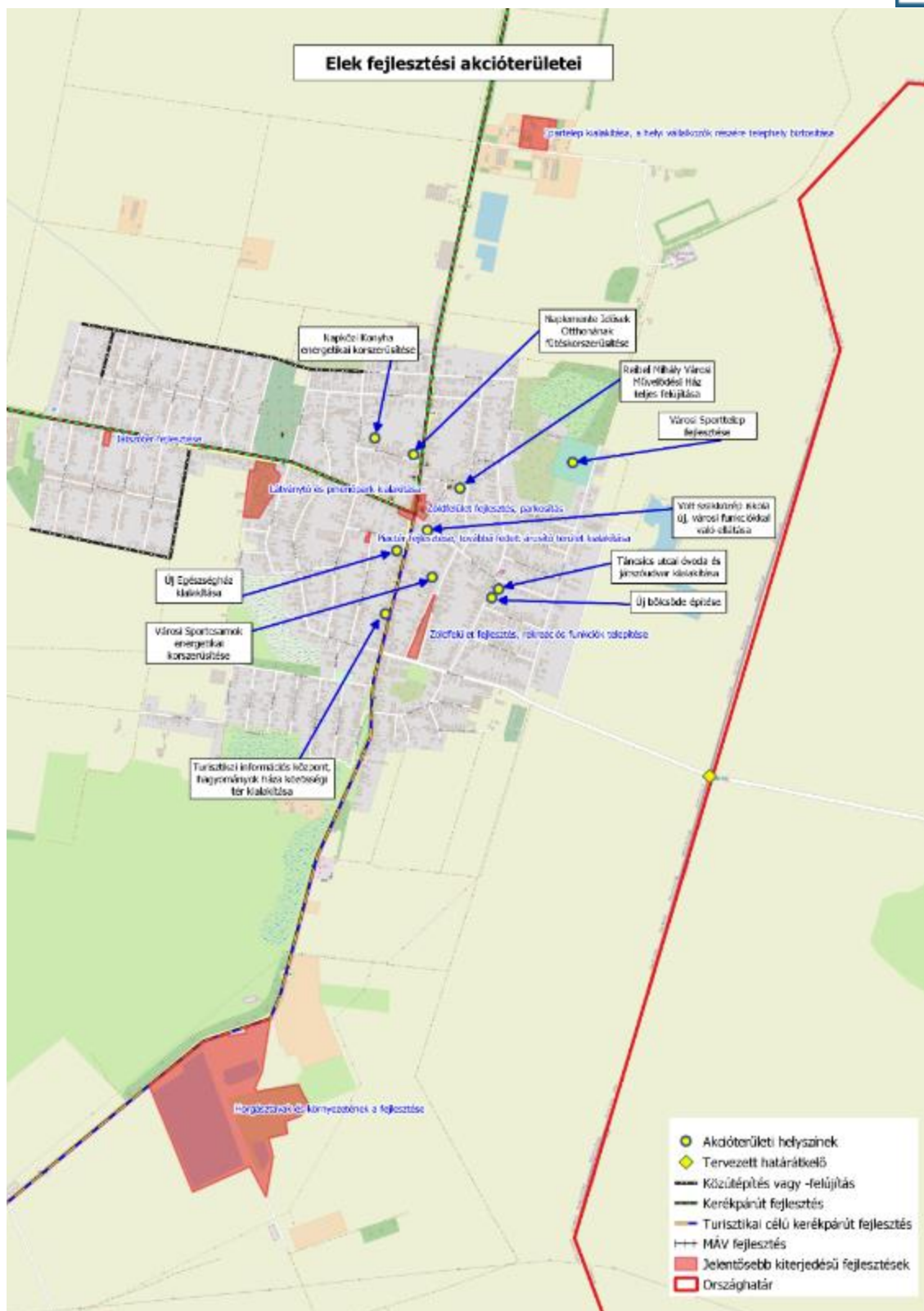
96. táblázat: Kértegháza 2021-2027 között tervezett fejlesztései

Elek	kiterjesztés
Turisztikai információs központ, hagyományok háza közösségi tér kialakítása az 513 hrsz-ú ingatlanban. 5742 ELEK, Lőkősházi út 30..	objektum
Az 555/3 hrsz-ú piactér fejlesztése, továbbá fedett árusító terület, új padok és parkolók kialakítása	területi
Ipartelep kialakítása, a helyi vállalkozók részére, illetve telephelyként való biztosítása 030/25 hrsz.	területi
A földburkolatos 1398 hrsz-ú Hunyadi utca, az 1420 hrsz-ú Kazinczy utca, az Attila utca és a Vécsey sor aszfaltburkolattal való ellátása, 600 és 200 méter, az 1420 hrsz-ú Kazinczy itca	hálózatos
A 452/ 2 hrsz-ú területen található Hősök Kertjében, egységes közterületi bútorok telepítése, zöld felület telepítése, új zöld felületek kialakítása, 40 méter hosszú rekortán futókör, sétány kialakítása díszburkolattal, korszerű energiatakarékos térvilágítás kialakítása, cserjésítés, fásítás, virágosítás és a terület bekerítése.	területi
Elek város központjában, található tereken egységes közterületi bútorok telepítése, zöld felület telepítése, rendezvénytér kialakítása, új zöld felületek kialakítása, sétányok kialakítása díszburkolattal, a " Rézi kút" felújítása, cserjésítés, fásítás, virágosítás (hrsz: 2). Telek területe: 2341 m2.	hálózatos
Látványtó és pihenőpark kialakítása a Kétegyházi úti záportározó helyén 1434/4 hrsz	területi
A 0111/1, 0111/3, 0113/12, 0139, és 0140/3 hrsz-ú horgásztavak és környezetének a fejlesztése. A horgászturizmus erősítése.	területi
Kerékpárút építése a Gyulai úton a városközponttól a város végét jelző tábláig. 960 méter hosszban	hálózatos

A 29 hrsz-i ingatlan, a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház teljes felújítása.	objektum
A Városi Sporttelep (175. hrsz) fejlesztése, új öltözők és mosdók építése, műfüves pálya építése, közösségi tér kialakítása	objektum
A Kétegyházi út és a Thököly utca kereszteződésében található játszótér fejlesztése	területi
Az 1000 fős kapacitású Napközi Konyha 761 hrsz-ú telephelyének energetikai korszerűsítése	objektum
A Naplemente Idősek Otthonának 748/5 hrsz-ú telephelyének fűtőkorszerűsítése, hőszivattyús rendszer kialakítása.	objektum
A Városi Sportcsarnok energetikai korszerűsítése	objektum
A 29 hrsz-i ingatlan, a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház energetikai korszerűsítése.	objektum
Új Egészségház kialakítása az 523 hrsz-ú épületben Orvosi Rendelők a központi orvosi ügyelet és a védőnői szolgálat telephelyének kialakítása érdekében	objektum
A Táncsics utcai óvoda, játszóudvarának kialakítása, ovisport pálya kialakítása, rendezvény pajta építése.	objektum
Volt tangazdaság fejlesztése	területi
bérlakás állomány fejlesztése, felújítása	objektum

97. táblázat: Elek 2021-2027 között tervezett fejlesztése

133. ábra: Elek fejlesztési akcióterületei

134. ábra: Lőkősháza fejlesztési akcióterületei

Lőkősháza	kiterjesztés
Rendezvénypajta kialakítása a községi művelődési ház udvarán	objektum
Szabadidős sport park létrehozása: gördeszkapálya, játszótér, sportpark kialakítása	területi
Az alábbi lőkősházi belterületi utak burkolatfelújítása 4 cm-es kopóréteggel és padkarendezés: Petőfi, Árpád, Kossuth, Jókai, Nagykör , Arany J. Kiss Ernő, Rákóczi utcák szakaszosan	hálózatos
Kerékpársáv létesítése Lőkősháza Eleki út teljes hosszában 1300 méter	hálózatos
Beleterületi csapadékvízvezető rendszer felújítása	hálózatos

Lőkösháza helyi piac energetikai és egyéb felújítása, 5,2 kw napelem felhelyezés	objektum
Lőkösháza községi Sporttelep energetikai fejlesztése 7,2 kw napelem	objektum
Szociális alapellátás kialakítása Kiss Ernő utca 1	objektum
Felhagyott iskola épületében a településen működő már meglévő szociális alapszolgáltatás kapacitásbővítése és új szolgáltatások kialakítása	objektum
internet hálózat fejlesztése	hálózatos
vasúti terület mellett logisztikai telephely fejlesztés	területi
Vásárhelyi- Bréda kastély komplex fejlesztése	területi -objektum
Vásárhelyi kastély felújítása, funkciófelvétele	objektum
helytörténeti emlékek és helyi értéktár bemutatása, körkép	objektum

98. táblázat: Lőkösháza 2021-2027 között tervezett fejlesztései

Járási területi akcióterületek

135. ábra: Gyula járás települései közötti hálózatosodást segítő fejlesztési tervek

Élővízes öntözőcsatornák rendbetétele (iszapkoztás, partrendezés)	hálózatos
csapadékvízgazdálkodási rendszerek fejlesztése - záportározók, felszín alatti vizek tartása	területi - hálózatos
hulladék újrahasznosítás fejlesztése - komposzt értékesítés	területi - hálózatos
fő közlekedési utak zöldterületi fejlesztése	hálózatos
erdősített területek növelése	területi
nevelő-oktató intézmények fejlesztése járási szinten, összehangolt terv alapján	hálózatos-objektum
szociális ellátó intézmények fejlesztése. Kistérségi szemlélettel	hálózatos-objektum
egészségügyi ellátó intézmények - ügyeleti rendszer fejlesztése kistérségi szinten	hálózatos-objektum
aktív turizmus infrastruktúra fejlesztése- infó pontok, szálláshelyek, lapátos kikötők, kerékpáros infrastruktúra	hálózatos-objektum
térségi szinten összehangolt turisztikai fejlesztések	hálózatos-objektum
M44 út tovább építése	hálózatos
Gyula déli ipartelep bővítése	területi
kishatárátkelők megnyitása - Elek, Lőkősháza	területi
településközi kerékpárutak kiépítése, meglévők felújítása	hálózatos

99. táblázat: Járás 2021-2027 között tervezett hálózatos projektjei

6.3. Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

6.3.1. Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező városi egyedi projektek térségi kihatással

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	HATÁRON ÁTNYÚLÓ KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A határközeli fekvés miatt mindegyik település esetében fontos lehetőség rejlik a határon átnyúló kapcsolatokban, mind gazdasági, mind kulturális szempontból, melynek gazdaságélénkítő, népességmegtartó és a térséget érintő gazdasági erősítő hatása van.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A kishatárátkelők megnyitásával és a kéttannyelvű képzés biztosításával, szakmaközi együttműködések kötésével széleskörű lehetőségek nyílnak a határon átnyúló kölcsönös munkavégzésre,

	kérdés	kifejtés
		gazdasági társaságok élénkülésére, oktatási rendszerek együttműködésére, diákok fogadására és delegálására.
6.	Forrás lehetőség /OP	Interreg Ro-HU
7.	városrészi leképeződés	Gyula- oktatás, szakmaközi együttműködések,
8.	Térségi leképeződés	Elek – kishatárnyítás, gazdasági vállalkozások, Lőkösháza – kishatárnyítás, gazdasági vállalkozások, Kétegyháza - oktatás

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	SZABADIDŐS ÉS SPORT FEJLESZTÉSEK, JÁTSZÓTEREK, KÖZÖSSÉGI TEREK BŐVÍTÉSE ÉS MEGÚJÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Egy város vagy község 21. századi életében egyre jelentősebb szerepe van a szabadidő eltöltés szabadtéri helyszíneinek és a sportnak, a jó lehetőségek hozzájárulnak az élhető település komfortjához.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A járás településein a közeljövő fejlesztései között nagy hangsúlyt kapnak a sportterületi fejlesztések – sporttelepek és parkok, illetve az egyes tavak környezetének szabadidős funkciófejlesztése, játszóterek megújítása
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződés	Gyulán az Élővíz -csatorna akcióterületen megvalósuló fejlesztések
8.	térségi leképeződés	Elek – Hősök kertje és városi sporttelep, illetve horgásztavak, játszótér, Kétegyháza- műfüves pálya, szabadidős sportpark, játszótér, Lőkösháza – szabadidős sportpark, játszótér fejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás települései gazdag kulturális életének megfelelő helyszíneket kell biztosítani annak érdekében, hogy a helyi élet sokszínűsége biztosítható legyen. A meglévő létesítmények elavultak, felújításra és bővítésre szorulnak.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az egyes települési projektek célja a kulturális és művelődési lehetőségek bővítése a lakosság számára, elegendő helyszínt és teret biztosítani a többféle civil és korosztályos igénynek.

	kérdés	kifejtés
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyulán az Élővíz -csatorna akcióterületen megvalósuló fejlesztések
8.	térségi leképeződés	Elek város művelődési háza teljes felújításra szorul, és terveznek egy hagyományok háza létesítmény kialakítását is. Kétegyházán a meglévő szabadtéri színpad lefedése, a Gyűjtemények Háza felújítása szükséges. Lőkösházán a községi művelődési ház lehetőségeinek megújulását támogatná az udvari épületbővítés és a településközponti Civil és Ifjúsági Ház megvalósítása, továbbá nagyívű tervük az itt felépítendő történeti körképtár

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	CIVIL SZERVEZETEK TÁMOGATÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Civil élet fenntartásának és bővítésének támogatása
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Civil közösségi helyszínek bővítése és korszerűsítése, a lehetőségek szélesítése, a településvezetéssel való jó kapcsolat alakítása.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula - Civil Szolgáltató Központ felújítása
8.	térségi leképeződés	Lőkösháza - Civil és Ifjúsági Ház létrehozása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KÖZÖSSÉGI TELEPÜLÉSSZÉPÍTŐ ÉS FENNTARTÓ PROGRAMOK, HELYI ÉRTÉKEK VÉDELME
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás települései gazdag történeti múlttal rendelkeznek, melynek épített és természeti örökségei megmaradtak. A helytörténet kutatása és annak eredményei beintegrálásával a településszépítő folyamatok hosszú távú identitás erősödést és helyi jólétet eredményeznek.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Infrastrukturális és szakmai támogatást kell kapjanak azok a cselekvő közösségek, melyek a helyi értékek védelmével, kutatásával és településszépítő tevékenységekkel foglalkoznak.

	kérdés	kifejtés
		<ul style="list-style-type: none"> - Községi helyszín és fellelt értékek tárolásához megfelelő helyszín biztosítása - Szakmai támogatás – történelmi, műszaki, jogi vagy kertészeti szakemberek biztosítása
6.	Forrás lehetőség /OP	önkormányzati forrás
7.	városrészi leképeződése	Gyula város egésze
8.	térségi leképeződés	Minden település

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	HELYI MÉDIA TERMÉKEK
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A települési identitás megtartását és az információáramlás biztosítását segíti a korszerű médiaelemek használata, mint a helyi tévécsatorna és a közösségi médiafelületeken való aktív részvétel. A helyi ügyekről való tájékozódás elengedhetetlen elemei.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Korszerű helyi tévéadás fejlesztése, korszerű, interaktív közösségi médiajelenlét kidolgozása.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	
8.	térségi leképeződés	Elek helyi tévéadások fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÓVODAI ÉS BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYEK FELÚJÍTÁSA, BŐVÍTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás jól ellátott óvoda és bölcsőde intézményekkel, a férőhely kapacitás mindenütt biztosított, azonban az épületállomány néhány helyen felújításra szorul.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Korszerű és jól felszerelt óvodai és bölcsődei intézmények megvalósítása.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula több óvoda részleges felújítása, bölcsődei férőhelynövelés

	kérdés	kifejtés
8.	térségi leképeződés	Elek meglévő épületben új óvoda kialakítása játszóudvarral és új bölcsődeépület, Kétegyháza óvodafelújítások

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓINTÉZMÉNYEK FELÚJÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az egészségügyi alapellátó intézmények állapota nagyban befolyásolja a lakosság közérzetét, az egészséges életmód fenntartása és a megfelelő ellátás biztosítása szükséges a népességmegtartó képesség növeléséhez.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Korszerűen felszerelt, jó állapotú orvosi rendelők és egészségügyi alapellátó intézmények létrehozása.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula – Egészségügyi alapellátási intézmények intézményfejlesztése program
8.	térségi leképeződés	Elek – új egészségház kialakítása, Kétegyháza orvosi rendelő felújítása.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ – MEGTARTÓ – KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	MEGLÉVŐ BÉRLAKÁSOK FELÚJÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az önkormányzati bérlakások fontos vagyonelemek, melyek egyúttal szociális gondoskodás eszközei és népességmegtartó elemek is. Az élhető környezet biztosítása érdekében felújításuk szükséges abból a célból, hogy megfelelő minőségű otthont adjanak az átmeneti igényekkel jelentkezőknek.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A bérlakások felújításának elsődleges okai az elavult infrastruktúra és nem megfelelő energetikai rendszerek.
6.	Forrás lehetőség /OP	
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	Elek, Lőkösháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÖNKORMÁNYZATI BÉRLAKÁS PORTFÓLIÓ FOLYAMATOS BŐVÍTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az önkormányzati bérlakás portfólió bővítése lehetőséget nyújt olyan lakásállomány kialakítására, mely az ideiglenes használatú lakásokban is kínálatot tud létrehozni – fecskesházak – ezáltal a fiatal családok számára nyújt letelepedési lehetőséget, egyúttal megtartó erőt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Fecskesházak építése, szociális bérlakások számának növelése, szolgálati lakásállomány bővítése.
6.	Forrás lehetőség /OP	
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	Elek, Lőkösháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KÖZFOGLALKOZTATÁS KERETÉBEN HELYI ÉLELMISZER TERMELÉS
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járási közfoglalkoztatotti program proaktív eleme a termelő üzemiségekben való foglalkoztatás, hiszen itt a munka világába való visszavezetés hatékonyabban tud megvalósulni. Emellett nem elhanyagolható az így létrejövő termelés hozadéka, maguk az élelmiszerek, melyek felhasználhatók az önkormányzat további szociális céljai teljesítésében.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A járás legtöbb települése kiváló termőföldekkel és jó szakemberekkel rendelkezik. A közfoglalkoztatás keretében megszervezett helyi élelmiszertermelés előnye, hogy olcsó munkaerővel elsősorban saját felhasználásra tud az önkormányzat élelmiszert előállítani, melyet a közétkeztetési intézményében fel tud használni, illetve szociális piacain értékesít. Előnye továbbá, hogy az itt dolgozó közalkalmazottak munkájuk gyümölcsét közvetlenül láthatják, így a munka világába történő visszavezetés sikeresebb lehet. Hátránya sok esetben a nehéz vezethetőség, kiszámíthatatlan termelés.
6.	Forrás lehetőség /OP	VP, közfoglalkoztatási források
7.	városrészi leképeződése	
8.	térségi leképeződés	Elek, Lőkösháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	NEMZETKÖZI VASÚTVONALHOZ KAPCSOLÓDÓ INKUBÁTORHÁZ, IPARI TELEPHELY KIALAKÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Ipari és logisztikai pozíció erősítése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Békéscsaba – Lőkösháza nemzetközi jelentőségű, határon túli vezetésű vasútvonal felújítása 2024-re befejeződik, melynek eredményeképpen a forgalom növekedni fog. Célszerű a két településnek kihasználni az ebből adódó logisztikai ipartelepítési lehetőségeket.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Lőkösháza és Kétegyháza is rendelkezik önkormányzati területekkel a vasúti területek mellett, melyek további jó adottságokkal bírnak (zöldmezős beruházás termelésre nem alkalmas, központhoz közeli, infrastruktúrával ellátott területen.) A vasútvonal megújuláshoz kapcsolódóan esély látszik a területek inkubátor jelleggel kiépített logisztikai vagy egyéb ipari jellegű hasznosítására.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	
8.	térségi leképeződés	Lőkösháza, Kétegyháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	HORGÁSZ- VADÁSZTURIZMUS FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás stratégiai turisztikai fejlesztésének része lehet a horgász -és vadászturizmus fejlesztése, melyhez az adottságok rendelkezésre állnak.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Horgászturizmusnak megfelelő helyszín a járás minden településén van, a körülmények és vendéglátás feltételei azonban fejlesztendőek. A vadászturizmus elsősorban a járás déli részén Lőkösháza környezetében valósítható meg, mely központjának kiváló helyszíne lehet a Vásárhelyi Dezső kastély, felújítását követően.
6.	Forrás lehetőség /OP	GINOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	Lőkösháza, Kétegyháza, Elek

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	FALUSI TURIZMUS SZÁLLÁSHELYFEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás stratégiai turisztikai fejlesztésének része a szatelit településeken a falusi turizmushoz kapcsolódó szálláshelyek kialakítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A járási települések szálláshelybővítése alapvető törekvés, mely megfelelő formáját és jól kihasználható kapacitásának mértékét turisztikai elemzés segítségével kell meghatározni. Érdemes egyszerű tábori jellegű szállásokban is gondolkodni a népszerű nyári alkotótáborok kapcsán, emellett egyéni vendégházakról családok számára, a Vásárhelyi- Bréda kastély esetében magasabb kategóriájú szálláshelyről- melynek megvalósításához további attrakciók és élményprogramok bevonása szükséges.
6.	Forrás lehetőség /OP	Kisfaludy Program, VP
7.	városrészi leképeződése	-
8.	térségi leképeződés	Elek, Kétegyháza, Lőkősháza

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÁLLATTENYÉSZTÉS FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A térség nagymúltú állattenyésztő terület, melynek mára jelentősen csökkent az általános elterjedtsége. A Gyulahús Kft megújulásával az állattenyésztés felvevőpiaca helyreállt, ezért szükség van annak megújulására is. A korszerű állattartás feltételeinek megteremtése a támogatások igénybevitelével elérhető közelségbe került a magyar nagygazdáknak is. Meg kell találni azokat az ösztönzőket, melyek segítik a megújulás folyamatát.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az állattenyésztés – hústermelés helyi ágazatának helyreállítása, a termelés helyi felvevőpiacnak megfelelő kapacitásának létrehozása.
6.	Forrás lehetőség /OP	Darányi Ignác Terv, GINOP+, VP
7.	városrészi leképeződése	Gyulahús Kft
8.	térségi leképeződés	Elek, Kétegyháza, Lőkősháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	BIOGAZDÁLKODÁS – Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése, alapanyagtermelés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás Magyarország egyik legjobban termő földterülete. Jól ismert, és széleskörűen elterjedt a fóliázás technológiája is. Kedvező a napsütéses órák száma, az öntözés a legtöbb területe még megoldható, az öntözőcsatorna hálózat kiépített. A szakmai tudás apáról fiúra szállt. Minden feltétel adott, ahhoz, hogy továbbra is az ország éléskamrájaként magas minőségű élelmiszertermelés valósuljon meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A biogazdálkodás magas hozzáadott értékkel bíró termelési ága jövedelmezőbb és egyre népszerűbb, melynek elterjedése javasolható.
6.	Forrás lehetőség /OP	VP
7.	városrészi leképeződése	-
8.	térségi leképeződés	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkősháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	TERMELÉS ESZKÖZRENDSZERÉNEK, MÓDSZERTANÁNAK ÉS TERMÉNYEINEK MEGFELELŐ MEGVÁLASZTÁSA A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSEKÉNT ÉS ELŐKÉSZÜLETEKÉNT
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A klímaválság előrevetítése kapcsán szükség van a helyi gazdák összehívására, továbbképzésére és konferenciájára, melyben elhatározzák azokat a stratégiai lépéseket, melyekre szükség van a jövő gazdálkodásának kialakításához – termelési eszközök módszerek és megfelelő termények megválasztása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése a gépesítése
6.	Forrás lehetőség /OP	VP
7.	városrészi leképeződése	-
8.	térségi leképeződés	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkősháza

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	TERMELŐI HELYI PIACOK FEJLESZTÉSE, HELYI TERMÉKEK BEVONÁSA A KÖZÉTKEZTETÉSBE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Rövid ellátási láncok fejlesztés stratégiai feladat a térségben, tekintettel a klímaváltozás hatásainak mérséklésére – a térségi önellátás erősítésére, a szállítás csökkentésére való törekvésre.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A helyi termelői piacok népszerűsége egyre nő, hiszen a helyi termékek kedvezőbb áron tudnak piacra kerülni, bekapcsolódhatnak az önkormányzatok is saját termékeikkel, melyeket szociálisabb értékesítési árakon adnak el. A helyi termékek bevonhatók a közétkeztetésbe – Elek, Lőkősháza vonatkozásában ez megvalósul. A Gyulahús térségi beszállítói hálózatának erősítése.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula piac funkcióbővítés
8.	térségi leképeződés	Elek, Kétegyháza konkrét műszaki fejlesztések, és Lőkősháza funkcióbővítés

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	GYULAHÚS KFT FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Gyula város emblemikus terméke a Gyulahús Kft által termelt gyulai kolbász, gyulai májas termékek, ezért stratégiai fontosságú szerepkört tölt be a város gazdasági életében. A közeljövőben az üzem újjáépülése folytatódik, a kapacitások bővülnek.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Gyulahús Kft üzemegységeinek korszerűsítése, a termelés bővítése.
6.	Forrás lehetőség /OP	GINOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	nincs

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ- KISZOLGÁLÓ – MEGTARTÓ JÁRÁS

	kérdés	kifejtés
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÉLELMISZER FELDOLGOZÓ ÜZEMEK LÉTESÍTÉSE, FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A járás településeinek gazdaságában ma is jelentős szerepet tölt be a mezőgazdaság, mely kérdésre stratégiai ágazatként tekintve kívánatos az élelmiszeripari feldolgozó üzemek újabb létrejötte.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az összehangolt élelmiszeripari fejlesztés szükségessége és az egymással versengés kizárása érdekében a Kistérség Többcélú Társulása irányító közreműködése szükséges a pályázati célok és források kellően prosperáló felhasználásában.
6.	Forrás lehetőség /OP	VP, GINOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	Elek, Kétegyháza, Lőkösháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	MEZŐGAZDASÁGI UTAK KARBANTARTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A mezőgazdasági utak karbantartása a feltétele a mezőgazdasági termelés hatékonyságának, azonban az önkormányzatoknak szűkös anyagi kereteik közé nehezen fér bele, az amúgy mezőgazdasági szereplők által használt utak színvonalas karbantartása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Be kell látni, hogy bár a jogi helyzet az önkormányzati fenntartást igényli, a valóságban jobb lenne az együttműködés. Ez néhol sikerül is. Megoldásra vár tehát az anyagi terhek átkereshetősége, illetve a fenntartás és felújítás elvégzőjének felelőse.
6.	Forrás lehetőség /OP	VP
7.	városrészi leképeződése	Gyula
8.	térségi leképeződés	Elek, Kétegyháza, Lőkösháza

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ – MEGTARTÓ - KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	MEZŐŐRI SZOLGÁLAT KIALAKÍTÁSA – Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése

kérdés		kifejtés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A gazdálkodók és az önkormányzat együttműködésével megvalósuló mezőéri szolgálat növeli a külterületi területeken a közbiztonságot és meggátolja az illegális tevékenységekből adódó környezetszennyezéseket
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Termelésbiztonság növelése
6.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás
7.	települési, városrészi leképeződése	Gyula

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DIGITÁLIS, ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLTATÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KÖZVILÁGÍTÁSI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Tematikus cél: <i>Városüzemeltetés hatékonyságának növelése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A közvilágítás - mint horizontális és hálózatba kapcsolt rendszer - megteremtheti az okos város alapinfrastruktúráját („ <i>smart city enabler</i> ” ⁵⁷ – lámpaoszlop + 7/24 áramellátás + kommunikációs infrastruktúra), amelyre olyan eszközök telepíthetők, amelyek az általuk betöltött funkciókon túl egymáshoz is tudnak kapcsolódni (pl. térfigyelő kamerák, szenzorok, intelligens gyalogátkelő, pánikgomb, elektromos töltők stb.). Az ilyen horizontális infrastruktúrák és a hozzájuk kapcsolt eszközök nagy mennyiségű adatot tudnak gyűjteni a városban zajló folyamatokról (big data), amely lehetővé teszi új összefüggések feltárását, a folyamatok optimalizálását és a döntéshozatal támogatását. A nyílt adatrendszerek ugyanakkor nemcsak a város vezetése, hanem piaci szereplők számára is számos lehetőséget rejt.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A már korszerűsített lámpatestállomány világítási és műszaki jellemzői, fejlesztési lehetőségek a komplex SMART rendszerben való alkalmazhatóság szempontjainak megállapításával. Időben és térben megállapításra kerülnek a hálózat állapotával és fejlesztettségével összefüggő beavatkozások típusai (pl. Tartószerkezetek javítása, cseréje, világítótestek cseréje, fejlesztése, SMART eszközök integrációjának szükségessége, gyalogátkelőhelyek és városi csomópontok komplex rekonstrukciója stb.).
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás, ESCO
6.	városrészi leképeződése	Gyula város (teljes)

⁵⁷ <http://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/smart-city-tudasplatform-metodikai-javaslat.pdf>
22. oldal

kérdés		kifejtés
7.	Térségi leképeződés	A szatelit települések esetében is fontos a környezeti szenzorok kiépítése, ennek alpinfrastruktúrája lehet a közvilágítási rendszer. Városüzemeltetési költségek csökkentése szempontjából javasolt a kisebb településeken, illetve a külterületeken napenergia felhasználásán alapuló közvilágítás kialakítása.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DIGITÁLIS, ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLTATÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Tematikus cél: <i>Városüzemeltetés hatékonyságának növelése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A közvilágítási alapokra telepített városi szenzoroktól és az önkormányzati fenntartású intézmények okos mérőeszközök információinak feldolgozásának és hasznosításának egyik hatékony eszköze lehet egy városi dashboard, amely lehetővé teszi a városvezetés számára a város infrastruktúrájának nyomonkövetését, vezérlését és optimalizálását. A megoldással az alkalmazásokat könnyen lehet vezérelni, az elérhető adatokat valós időben monitorozni, lehetséges továbbá azokat összesíteni, menteni, illetve vizuálisan megjeleníteni. A fejlesztés célja a városüzemeltetési feladatok körében az energiafüggőség és a költségek csökkentése, ennek érdekében a helyben megtermelt (tiszt, megújuló) energia részarányának növelése, az energiatároló kapacitások kialakítása, ilyen módon az energiaigényes létesítményüzemeltetési feladatok ellátásának segítése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	a) Intézményi/önkormányzati vállalati szintű energiamenedzsment és adatmenedzsment rendszerek kiépítésének támogatása b) Városi szintű monitoring, illetve energiamenedzsment rendszer kialakítása
6.	Forrás lehetőség /OP	DIMOP
7.	városrészi leképeződése	Gyula város

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÚJ ZÖLDTERÜLETEK KIALAKÍTÁSA, MEGLÉVŐK FENNTARTÁSA, IDŐS FÁK VÉDELEM, NÖVÉNYCSERE PROGRAMOK
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járési szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>

	kérdés	kifejtés
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére a városi, települési területeken a leginkább javasolt megoldás a zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése és a zöldterületek növelése. A zöldterületek csökkentik a hőhullámok okozta városi felmelegedést, segítenek elvezetni a hirtelen lezúduló csapadékot és szén-dioxid megkötő képességükkel csökkentik a térségi kibocsátást
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Új zöldterületek kialakítása, út menti fásítások, többszintű növényállomány kialakítása. A meglévő zöldterületek karbantartása, az előregedett növényállomány cseréje, a klímaváltozás által megváltozott körülményekhez alkalmazkodó növényzet kialakítása (pl.: kevésbé vízigényes, szárazságtűrő, évelő növények alkalmazása)
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula teljes területe
8.	Térségi leképeződés	minden település

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	LAKOSSÁGI ÉS INTÉZMÉNYI ZÖLDFELÜLETEK BEKAPCSOLÁSA A ZÖLDINFRASTRUKTÚRA HÁLÓZATBA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Gyula város jelentős részén és a szatelit településeken elsősorban kertés-családirházas lakóövezetek találhatóak, illetve az intézmények is jelentős zöldfelületi állománnyal rendelkeznek. Ezek az értékes zöldfelületek fontos elemei lehetnek a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásnak.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Ahol lehetséges javasolt az intézményi zöldfelületek megnyitása a lakosság számára, hogy a veszélyeztetett csoportok is tudják élvezni a zöldfelületek klímajavító hatásait a hőhullámos, aszályos időszakokban. Fontos, hogy a családi házak kertjében is minél kevesebb burkolt felület legyen és a klímaváltozáshoz alkalmazkodó, értékes ökoszisztémáknak helyet adó kerteket alakítsanak ki az itt élők. Ehhez javasolt tájékoztató programok, szaktanácsadás, növényosztás szervezése
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula egész területe, kiemelten a családi házas területek
8.	Térségi leképeződés	minden település

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ÁRVÍZVÉDELEM - VÁROSI KÖRTÖLTÉS MEGÚJÍTÁSI PROGRAM KIDOLGOZÁSA

kérdés		kifejtés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Gyulai Árvízvédelmi szakasz védműve, a város belterületének központi, sűrűn lakott részét hivatott megvédeni a Fehér-Körös magyarországi szakaszának bal oldali töltésszakadása esetén. A védtöltés 10,0 m-es előterében, illetve a töltés testében jelenleg több közművezeték van beépítve (magas és mély vezetéssel). Ezek merőlegesen vagy szög alatt keresztezik a töltést és helyenként a töltéssel párhuzamosan haladó vezetékek is vannak. A töltéssel megvédendő terület elsősorban lakóövezet, jelentősebb középületekkel, idegenforgalmi jelentőségű létesítményekkel, és kisebb üzemekkel. Gyula belvárosában nagy számban található a műemlék jellegű épületek, múzeumok
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A föld védmű újabb szakaszai 80 évesek. A töltésen talajmechanikai feltárások nem készültek, a töltés anyagáról nincsenek adataink. A körtöltés esetében a töltéstest talajmechanikai vizsgálata, állapotának felülvizsgálata javasolt. A feltárás eredményének ismeretében, valamint a bevezetett új MÁSZ szintek és a várható fővédvonalai töltéserősítések miatt Gyula város ár- és belvízvédekezési tervét javasolt felülvizsgálni.
6.	Forrás lehetőség /OP	KEHOP+
7.	városrészi leképeződése	Az árvízvédelmi szakasz Gyula város Fehér-Köröstől Ny-DNy-ra eső belterületének jelentős részét foglalja magába, amelynek területe 767 ha.
8.	Térségi leképeződés	-

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	A CSAPADÉKVÍZ-TÁROZÁS ÉS -HASZNÁLAT MEGÚJÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A természetes vízmegtartó megoldások, olyan többfunkciós megoldások, melyek a vízkészletek védelmét és egyéb, vízzel kapcsolatos problémák megoldását szolgálják ökoszisztémák fenntartása és helyreállítása által önműködő, természetes folyamatokra alapozva. Céljuk, hogy javítsák az élőhelyek, a talaj és a felszín alatti víztartó rétegek víztározó képességét, miközben javítják a vizek és a víztől függő ökoszisztémák állapotát. Kiterjesztik a zöldinfrastruktúra-hálózatot, javítják a vizek

kérdés		kifejtés
		mennyiségi és minőségi állapotát, és csökkentik az aszályokkal, a hóhullámokkal és az áradásokkal szembeni sérülékenységet.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	cél olyan záportározók és többfunkciós zöldterületek kialakítása, amelyek az év jelentős részében például parkként, focipályaként, egyéb zöldfelületként funkcionálnak, de ha a szükség úgy hozza, átmeneti víztározásra, vízbeszivárogtatásra is alkalmasa
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyula város
8.	Térségi leképeződés	Elek, Lőkősháza, Kétegyháza

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZÖLDÜLŐ, SZOLGÁLTATÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KÖZINTÉZMÉNYEK ÉS ÖNKORMÁNYZATI LAKÓÉPÜLETEK ENERGETIKAI MEGÚJÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A kibocsátáscsökkentés egyik legnagyobb forrása az épületenergetikai felhasználás. Éppen ezért klímavédelmi és üzemeltetési szempontból fontos az épületek energetikai megújítása
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A meglévő középületek és önkormányzati bérlakások energetikai megújítása az elmúlt években ütemesen folyt a járás minden településén. Ezeket az energiahatékonysági beruházásokat a következő években is szükséges folytatni. A beruházás hatására a városüzemeltetési költségek is csökkennek.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	város egész térsége
8.	Térségi leképeződés	minden település

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	ZÖLDÜLŐ, PROSPERÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	AZ MEGÚJULÓ ENERGIÁK ALKALMAZÁSÁNAK ÖSZTÖNZÉSE AZ IPARBAN ÉS A SZOLGÁLTATÁSOKBAN, ENERGIAKÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>

	kérdés	kifejtés
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Gyula város energetikai ellátásában a megújuló energiaforrásokon alapuló termelés arányának növelése és ezzel az energetikai önállóság növelése klíma és energetikai önállóság szempontjából fontos. Ehhez szükséges megújuló energiaforrásokon alapuló energiatermelő egységek és kiserőművek tervezése és kivitelezése. A megújuló energiatermelés sok esetben energiaközösségek létrehozásával valósítható meg gazdaságosan, amely keretében az önkormányzat- a vállalkozók és a lakosság összefogásával valósul meg a megújuló energiatermelés és megoszlik a megtermelt energia felhasználása is. .
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Önkormányzati, lakossági és vállalkozási megújuló energiaforrásokon alapuló energetikai fejlesztéseinek támogatása, energiaközösségek létrehozása
6.	Forrás/OP	KEHOP+
7.	városrészi leképeződése	egész város
8.	Térségi leképeződés	minden település

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZÖLDÜLŐ, PROSPERÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	A VÁRFÜRDŐ VIZÉBEN TALÁLHATÓ METÁNTARTALOM GÁZMOTOROS HASZNOSÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Gyulai termálvíz nemcsak gyógyászati, de energetikai célú felhasználásra is lehetséges. Klímavédelmi szempontból fontos beruházás a várfürdő vizében található metángáz energetikai hasznosítása, amellyel jelentős kibocsátáscsökkentés érehető el.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A termálvízkútra telepített kiserőmű előkészítő egységből a megtisztított kiserőgáz tüzelőanyagként a gázmotorba kerül. A megtermelt villamos energia részben a gázmotoros kiserőmű saját villamosenergia-fogyasztóinak igényeit fedezi, jelentős része azonban a megfelelő transzformátorokon és kapcsolóberendezéseken keresztül kitéplésre kerül a hálózatba.
6.	Forrás/OP	KEHOP+
7.	városrészi leképeződése	Gyulai Várfürdő
8.	Térségi leképeződés	nem releváns

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KOMPOSZTTELEP TERMÉKÉNEK ÉRTÉKESÍTÉSE

	kérdés	kifejtés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	2002-ben megkezdődött a zöldhulladék külön történő gyűjtése. A Gyula valamennyi kertés háza rendelkezik zöldhulladék gyűjtő edénnyel, melyeket hetente ürítenek, és tartalmából komposzt készül, amelyet a helyi lakosok megvásárolhatnak, az értékesítés az ügyfélszolgálat
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A komposzt értékesítési rendszer fejlesztése, zsákos értékesítés megkezdése.
6.	Forrás/OP	KEHOP+
7.	városrészi leképeződése	a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft
8.	Térségi leképeződés	-

6.3.2. Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	FALUNAPOK, NEMZETISÉGI, TELEPÜLÉSI GASZTRONÓMIAI RENDEZVÉNYEK SZERVEZÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A települések népességmegtartó képességében erős szerepet játszik a szülőföld szeretete, a helyi identitásban való megerősödés, a kapcsolatok fenntartása és építése, melynek a helyi események megkerülhetetlen területei minden településen. A települések sokszínűsége, gazdag értéktára, nemzetiségi jelenléte mutatkozhat meg a rendezvényeken, egyúttal a térségi szintű kapcsolódásoknak is teret ad a helyszínek átlátogatása révén.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP +
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Javasolt egy összehangolt térségi programnaptár létrehozása, melyben minden időszakra juthat kisebb nagyobb attrakció, bekapcsolódó esemény, mely a turisták és látogatók számára vonzó programok lehetnek a fürdés mellett. A hangsúly a programok egy részének elosztásán és összehangolásán van a térségi megosztott jóléti törekvés jegyében.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula- kulturális, gasztronómiai programok, Elek – világtalálkozó, kulturális és gasztronómiai rendezvények, Kétegyháza – Pogácsafesztivál, Mihály-napi Sokadalom, Mindenki Adventje, Lőkősháza – falunapok, nemzetiségek részvétele

	kérdés	kifejtés
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Járási szinten nyújtanak folyamatos rendezvény kínálatot az ide látogatók számára. A járás eddig háttérbe szorult térségei is lehetőséget kapnak a megmutatkozásra és a turisztikai fejlesztések létjogosultságának igazolására.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	NEVELÉSI-OKTATÁSI NEMZETISÉGI PEDAGÓGIAI PROGRAMOK FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Gyula járás egyik erőssége tudatos soknemzetisége, az erős nemzetiségi jelenlét a lakosság részéről és egyre erősödő szinten az intézmények vonatkozásában. Az oktatási – nevelési munka pedagógia programjai megújulásának és a kor követelményeihez és a megújuló térségi igényekhez való igazítása elengedhetetlen, kiemelt támogatása szükséges, mivel ennek a jövőben, a továbbtanulás, munkahelyválasztás és foglalkoztatottsági lehetőségek tekintetében jelentős szerepe lehet a határközelség, határon túli együttműködések vonatkozásában, a magas hozzáadott értékű tevékenységek választási lehetőségeiben. Fontos szerepe van a testvériskolai programok és kollégiumi bevonás megújításának és továbbvitelének is.
5.	Forrás lehetőség /OP	Interreg RO-HU, saját forrás
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Járási célok éves elemzése és célkitűzések meghatározása
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Helyi nemzetiségi kéttannyelvű oktatási intézmények évente megújuló pedagógiai programjai
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Határon átnyúló testvérkapcsolatok erősödése, határon túli fiatalok fogadása, helyi tanulók határon túli felsőoktatási képzési lehetőségeinek bővülése illetve munkavállalási lehetőségei
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társuláson keresztül

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DIGITÁLIS, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	VÁROSI APPLIKÁCIÓK FEJLESZTÉSE - KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSA

kérdés		kifejtés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az önkormányzat szolgáltatásainak kor színvonalára való fejlesztése és a városüzemeltetés költségeinek csökkentése nélkülözhetetlen. Ennek egyik kiemelkedő lépése lehet a szolgáltatások digitalizált elérése és a kétirányú kommunikáció (pl.: hibabejelentés) a lakossági és vállalkozási ügyfelek részére. Honlap és telefonos applikáció fejlesztés, amelyen keresztül az önkormányzati szolgáltatások és információk könnyen eljutnak a lakossághoz és a gazdasági szereplőkhöz. Lakossági hibabejelentési lehetőségek biztosítása.
5.	Forrás lehetőség /OP	
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A központi applikáció kiterjesztése a járás többi településére
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula városi applikáció fejlesztése
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Járási szinten nyújtanak folyamatos információt a lakosok, az ide látogató turisták és a helyi vállalkozók számára.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	DIGITÁLIS, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	JELZŐRENDSZERES SZOLGÁLTATÁS KIALAKÍTÁSA, ERŐSÍTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A jelzőrendszeres szociális szolgáltatás kiépülése országosan bővülő hálózat, melynek célja, hogy az idősellátást amíg lehet saját otthonban biztosítsa, egyúttal a segítő személyek hálózatát a településen belül szervezze meg a helyben lévő munkaerő kínálat bevonásával.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Jelzőrendszeres szolgálatban résztvevő aktív munkatársak alkalmazása, folyamatos képzése, minőségbiztosítása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Helyi szolgálat megszervezése, szükséges eszközökkel való ellátása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Előregedő lakosság minőségi ellátása és segítése, biztonsága megteremtése a saját otthonában a járás településein.

	kérdés	kifejtés
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társuláson keresztül

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	NAPPALI ELLÁTÁS HOSSZÍTOTT ÉS HÉTVÉGI NYITVATARTÁSÁNAK TÁMOGATÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A korszerű trendeknek megfelelően az időskori ellátás a jövőben nem törekszik a nagylétszámú, központosított intézményi ellátásra, hanem elsősorban a nappali ellátás nyitvatartását bővíti – a napi működés hosszításával illetve a hétfégi üzemmóddal. Ez jelenti az ellátás növelését is – étkezés biztosítása minden nap, teljes ellátással, gondozói felügyelet és programkínálat.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Idősek napközi otthona fejlesztése a specializációk (demens, fogyatékos ellátandók) figyelembevételével, étkeztetés biztosítása napi öt alkalommal a hét minden napján.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Nappali ellátás intézményeinek fejlesztése, hosszított nyitvatartásra alkalmassá tétele. Szállítandó ellátottak szállításának megszervezése, eszközbeszerzések.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Előregedő lakosság biztonságos ellátásának kiépülése a saját otthon megtartásával a járás településein.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társuláson keresztül

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	SAKÁPOLÁSI TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az idősödő népesség gyakran nehezen válik meg saját otthonától, mindemellett a nemzetközi tapasztalatok is azt mutatják, hogy humánusabb és jobb ellátás biztosítható az otthoni szakápolói hálózat felfejlesztésével, illetve olyan 2-3 fős otthonok (kisegységek) hálózatának kialakításával, amelyben a szakápolás mellett a

	kérdés	kifejtés
		jelzőrendszeres szolgálat egészíti ki a 24 órás felügyeletet és az esetenként szükséges intenzív segítségnyújtást.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Bentlakásos kisotthonok hálózatának létrehozása, szükséges specializációk (demens, fogyatékos, állandó ellátását igénylők) kialakítása. Szakápolási képzés és minőségbiztosítás ellátása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Településen belül létrehozni azokat a megfelelő ingatlanokat, melyekben a 2-3 fős otthonok biztosíthatók. Szakellátás megszervezése. Közétkeztetés és szállítás biztosítása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Előregedő lakosság biztonságos ellátásának kiépülése a saját otthon megtartásával a járás településein
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társuláson keresztül

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> részcél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A tanyás külterülettel rendelkező településeken szükség van az ott élő idős lakosság ellátására, de emellett a fiatal, mezőgazdasággal foglalkozó családok gyermekeinek szociális segítésére. A tanyagondnoki szolgálat az idősek étkeztetését, gyógyszeres és mindennapi ellátását, olykor szállítását tudja biztosítani, másrészt a gyermekek oktató-nevelő intézetbe való eljuttatását segíti. Emellett tanácsadást és ügyintézkést biztosít a szükséges esetekben. A tanyagondnoki szolgálat fenntartása és megfelelő eszközrendszerének biztosítása fejlesztendő.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Tanyagondnokok képzése, rendszeres konferenciája, kapcsolattartása és minőségellenőrzése biztosítása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Érintett települések: Lőkösháza, Kétegyháza, legfontosabb a megfelelő jármű biztosítása – eszközbeszerzés mindkét településen szükséges.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tanyasi lakosság megfelelő, esélyegyenlőséget támogató ellátása. Kétegyháza és Lőkösháza.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZAK LÉTREHOZÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> részcél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A Biztos Kezdet Gyerekházak célja, hogy a hátrányos helyzetű családok számára már a gyermek születésétől támogatást biztosítsanak a gyermekápolás, egészséges étkeztetés, gyermeknevelés, illetve az anyák támogatása és oktatása vonatkozásában. A járásban létező probléma a kisgyerekkori elhanyagoltság, nem megfelelő gondozás, ezért egyes településeken szükség van az intézmény létrehozására.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A Biztos Kezdet gyerekházak a kistérségi családsegítő hálózat részeként jönnek létre, a szakemberek képzése, minőségbiztosítása a fő feladat.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Az érintett településeken létrehozandók a helyszínek és azok felszereltsége, továbbá fel kell mérni az ellátandók szükségleteit, strukturáját, ennek megfelelően kell létrehozni az adott helyszínre érvényes programot. A járás minden településén releváns a program megindítása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek idejében átesnek a megfelelő egészségügyi szűrővizsgálaton, fejlődésük jobb lehetőségekkel, és több figyelemmel indulhat meg, melyek a későbbi intézményes nevelési – oktatási időszakban is sok segítséget jelent nekik. A szülők időben megfelelő figyelmet és segítséget kaphatnak problémáikra, mellyel a kiegyensúlyozott élet esélye növekszik.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT FEJLESZTÉSE – MINDEN TELEPÜLÉS SZÁMÁRA ÁLLANDÓ CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZAKEMBER BIZTOSÍTÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> részcél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Alapvető célkitűzés kell legyen, hogy minden település részére biztosított legyen az állandó család és gyermekjóléti szakember, akihez hosszú távon tudnak fordulni a helyi lakosok. Ezen feltétel megteremtésének egyik fontos feltétele lehet a szolgálati lakás vagy lakhatási hozzájárulás biztosítása.

5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Családsegítő központok hálózatos rendszerének biztosítása, a helyben jellemző problémákhoz igazodó specializációk intézményi felszerelések biztosítása, szakemberek képzése, elhelyezkedésének koordinálása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A járás egészséges fejlődésében, a fiatal generációk felnövekedésében jelentős szerepe van a családsegítő központok működésének.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	TANODAI SZOLGÁLTATÁSOK KIALAKÍTÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A Tanodai szolgáltatás lényege a hátrányos helyzetű tanulók aktív segítése a tanórán kívüli időben. Azon iskolákban szükséges ennek bevezetése, ahol a hátrányos helyzetű tanulók jelenléte erőteljesebb, így szakszerű segítségük szervezett kereteket igényel. A Tanodai szolgáltatás kiterjedhet a gyerekek hétfői szabadidő eltöltésének segítésére és adott esetben a szülőkkel való foglalkozás iránymutatásaira.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A Tanodai szolgáltatás kiépítésének szükségességét az iskolákkal közös felmérés alapján lehet megállapítani, elindítása külön felszereltséget és helyiséget nem igényel, azonban a megfelelő szakemberek megtalálása és képzése alapfeltétel, mely a családsegítő hálózaton keresztül biztosítható.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	A járás településeiben az előzetes felmérések alapján indítható el a szolgáltatás.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Az iskoláskorú hátrányos helyzetű gyermekek esélyteremtése valósul meg.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	KOLLÉGIUMI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT MEGVALÓSULÓ PREVENTÍV PROGRAMOK TÁMOGATÁSA

3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> részcél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A középiskolai oktatásba sikeresen bekerülő hátrányos helyzetű gyerekekre való odafigyelés szükségessége a kollégiumok preventív programjain keresztül valósulhat meg, tekintettel arra, hogy ebben a korban több segítség nyújtható a családból történő kiemeléssel és kollégiumi közösségben való nevelés biztosításával. A szociális szakember jelenléte és a korszerű, tehetséggondozó, illetve preventív programok megvalósítása szükséges.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Szakmai program kidolgozása szükséges a hálózatos ellátásba betert tanulók megtalálására, a kiemelés és a megfelelő, személyre szabott támogatás módjára.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Jelzőrendszeres figyelés kereteinek fenntartása, kapcsolattartás a szakmai szervezetekkel és az iskolákkal.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A járás hátrányos helyzetű fiataljainak esélyteremtése valósul meg.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATI INTÉZMÉNYEK ESZKÖZELLÁTOTSÁGÁNAK ÉS UTAZÁSI SZOLGÁLTATÁSAINAK BŐVÍTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> részcél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A pedagógiai szakszolgálat feladata a járás gyógypedagógiai és gyermekpszichológiai ellátottságának biztosítása, melyet Gyula megyei tagintézmény és Elek tagintézményen kerül ellátásra. Kétegyháza és Lőkösháza ellátását utazó szakemberek biztosítják. Az ellátás bővítése különösen a kistelepüléseken szükséges.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Szakmai program kidolgozása szükséges a hálózatos ellátásba betert tanulók megtalálására, a kiemelés és a megfelelő, személyre szabott támogatás módjára.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A járás hátrányos helyzetű fiataljainak esélyteremtése valósul meg.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	NYÁRI GYERMEKFELÜGYELETEK ÉS PROGRAMOK BIZTOSÍTÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az iskolák államosításával az iskolás gyermekek nyári napközis ellátásának megszervezése kikerült az önkormányzatok látóteréből, viszont az ellátást a Tankerületek a nyári időszakban nem biztosítják. Szükség van az ellátás megszervezésére a hátrányos helyzetű és egyéb rászoruló családok esetében, melyben a térségi összefogás is jelentőséget kaphat közös nyári napközis és alkotó táborok megszervezésével, váltott helyszínek biztosításával, adott esetben gyermekszállítás bonyolításával.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Nyári tábor helyszínek és erőforrások felmérése, közösségi szolgálat keretében közreműködő diákok toborzása és irányítása, szakmai vezetők koordinálása, eszközök biztosítása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Egyedi helyszínek előkészítése, rendelkezésre bocsátása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A hátrányos helyzetű és rászoruló gyermekek élménygazdag szünidejének megvalósulása, csellengés, gyermekéhezés megakadályozása, preventív programok.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÓ INTÉZMÉNYEK FELÚJÍTÁSA
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A szociális alapellátó intézmények hálózatos formában működnek, széleskörű szakmai ellátást biztosítva ezzel minden településen. Néhány helyszínen kapacitásbővítésre, illetve az épületek felújítására van szükség.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Felszereltség és szakemberek ellátásának biztosítása, továbbképzések, belső konferenciák rendszeresítése, minőségellenőrzés.

7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula – nappali ellátás fejlesztése, tálalókonyha felújítása, Elek-napközi konyha felújítása, Lőkösháza – szociális alapellátó intézmény kapacitásbővítése, épületfelújítással.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Ellátásbiztonság és színvonal növekedése. – Gyula, Elek- Kétegyháza átszolgáltatással, Lőkösháza
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás kereteiben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	HELYI MUNKAERŐPIACI IGÉNYEKHEZ ILLESZKEDŐ, SZAKKÉPZÉSI INTÉZMÉNYFEJLESZTÉS
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A munkaerőpiaci igények folyamatos változása kihívást jelent a szakképzési centrumok helyi intézményeinek, melyek térségi szerepköre kiemelkedő, hiszen a közelben elérhető továbbtanulási lehetőségek, melyben a kollégiumi ellátás is biztosított fontos lehetőséget biztosít a fiataloknak, főként a hátrányos helyzetű vagy rászoruló családokból érkezőknek. A térségben a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó képzések, továbbá a logisztikához és turisztikához kapcsolódó szakmák elsajátítása képez legnagyobb piaci felvevőképességet. A nagymúltú szakképző intézetek épületei sok esetben felújításra szorulnak, felszereltségük pedig korszerűsítésre. Nagy erőforrást jelentenek a tapasztalt és nagy gyakorlattal bíró oktatási szakemberek. A szakképző intézetek megújulásával és megfelelő szakképzések biztosításával a határon túlról érkező diákok érdeklődése is visszanyerhető.
5.	Forrás lehetőség /OP	Magyarország Helyreállítási és Alkalmazkodási Terve
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Továbbtanulás támogatása önkormányzati ösztöndíj rendszerekkel.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyulai szakképző intézetek felújítása, Eleki tanműhely kihasználtságának fokozása, a Szakképző Intézet megújulásának megvizsgálása, Kétegyháza agrár szakképző intézetének felújítása
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A térség szakképzésben való megerősödése, innovatív erők bevonása.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Szakképzési centrumokon keresztül

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	MEGTARTÓ, PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	DIGITÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE

4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A digitális kompetenciák fejlesztése elengedhetetlen tartozéka a jövő munkahelyeinek való megfelelés esetében, ezért a hátrányos helyzetű és rászoruló munkavállalók számára szükséges az ilyen programok biztosítása, annak rendszeres szervezése és a gyakorlás lehetőségeinek intézményes biztosítása.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Digitális kompetencia fejlesztő programok szervezése járási szinten, hátrányos helyzetű munkavállalók vagy munkanélküliek számára.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Helyi teleházakban vagy iskolák informatikai termében biztosítani szükséges a program bonyolítását és a gyakorlás lehetőségét. A családsegítő szolgálatoknál meg kell teremteni a támogatott ügyintézés lehetőségét.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A megfelelő kompetenciákkal bíró munkavállalók kedvezőbb piaci helyzetbe kerülnek, jobb anyagi körülményeket támogató munkalehetőséghez jutnak.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás keretében célszerű megszervezni ezeket a programokat, hálózatos szervezéssel, kampány jelleggel.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	MEGTARTÓ, PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	GYAKORNOKI PROGRAMOK
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása</i>
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A Gyulai Egyetem képzési rendszere elsősorban az egészségügy, a turisztika és a szociális ellátás területére képez felsőfokú végzettségű munkavállalókat. Érdemes kidolgozni egy gyakornoki programot, melyben a hallgatók lehetőséget kapnak a járás intézményeiben való elhelyezkedésre, ezzel növelve a későbbiekben annak lehetőségét, hogy megfelelő legyen a szakember ellátottság, nem csak Gyula városában.
5.	Forrás lehetőség /OP	EFOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Hálózatos rendszerben felmérni a szakemberigényt, és ennek megfelelően kidolgozni a gyakornoki programokat. Célszerű egy összekötő mentor személy alkalmazása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Települések rendszeres kapcsolattartása a térségi gyakornoki mentorra, az igények közlése és a tapasztalatok átadása céljából.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hosszú távon nő a népességmegtartó képesség és csökken a szakemberhiány.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Kistérségi Többcélú Társulás keretében felállított hálózatos szervezésű feladat, melynek a gyakornoki mentor áll a középpontjában.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Ipari és logisztikai pozíció erősítése</i>
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Ipari parkok létrehozása a településeken, melynek révén lehetőség nyílik az érdeklődő vállalkozók számára megfelelő helyet adni.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A kijelölt és kialakított ipari park lehetőségeinek számbavétele, a települések között összehangolt értékesítés, a legjobb előnyök kihasználásának figyelembevételével.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula – déli iparterületi fejlesztés (Akcióterületi program-részletesen ott) Elek – meglévő barnamezős területeken elsősorban élelmiszerfeldolgozó ipari vállalkozások számára
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A járásban összehangolt ipari fejlesztés sokszorosán gyümölcsöző fejlődést eredményezhet, kiküszöbölődik az egymás esélyeit is rontó versenyhelyzet.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉGI MODELL BEVEZETÉSE, PÁLYÁZATI TANÁCSADÓ ÉS KÉPZÉSI, MENTORI PROGRAMOK
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Ipari és logisztikai pozíció erősítése</i>
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A járás prosperáló gazdaságának létrejöttének feltétele a vállalkozásbarát önkormányzatok működése, a kapcsolatfelvételek segítése, információs fórumok létrejöttének támogatása, melyre sokféle minta található. Mindegyik modell esetében a kulcs a mobil és kreatív gondolkodás kialakításnak segítése, a támogatási és kapcsolódási lehetőségek felismerése.
5.	Forrás lehetőség /OP	GINOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A vállalkozásfejlesztés támogatása egy hálózatosan működő szervezet létrejöttével valósulhat meg, melynek központi helye lehet a járási székhelyen, de fontos, hogy minden település is tagja legyen a helyi vállalkozók és vállalkozni készülnők bekapcsolódása mellett.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Folyamatos kapcsolatartás, információs platform biztosítása a települési lehetőségekről.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A vállalkozásfejlesztési ügynökség elősegítheti az egymással jó kapcsolatban lévő, egymást támogató vállalkozások hálózatát.

9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)
----	---	--

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	AKTÍV TURIZMUSHOZ KÖTŐDŐ FEJLESZTÉSEK
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Részcél: <i>Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása</i>
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A térség turisztikai fejlesztése stratégiai megközelítést igényel, mert a járás településeinek turisztikai fejlesztése egyértelműen Gyula turisztikai potenciáljára fűzhető fel. A kistérség adottságai a „Slow” turizmus ágaihoz kapcsolódhatnak, elsősorban az aktív turisztikai elemekhez, mely jelenleg a magyarországi programtervezés szakaszában van az AOFK vezetésével.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A kerékpárutak és szervízpontok megépítése a TOP program keretében lehetséges. Egy vagy több gyalog, vagy akár kerékpárral is teljesíthető turistaútvonal kialakítása. Hosszabb és rövidebb helyi értékeket bemutató és érintő turista útvonalak kialakítása. Az útvonalakon turistajelzések felfestése, táblák és térképek kihelyezése, pihenőhelyek kialakítása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	A járás aktív turisztikai lehetőségei: kerékpáros és vízi turizmus, melyek érintik a fejlesztendő élményhelyszíneket: Kétegyháza határával szomszédos Kígyópuszta, Lőkősháza Vásárhelyi Bréda kastély gazdag látványosságai, Elek és Kétegyháza román nemzetiségi tájházai és gazdag népi hagyományai. A vízi turizmus lehetőségei a Kőrösök és a gyulai Élővízcsatorna területén bővíthetők – kikötőhelyek, pihenőhelyek kialakítása. Emellett szükség lesz az aktív turizmushoz kapcsolódó egyszerűbb szálláshelyek kialakítására is.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A turisztikai kínálat szélesítése emeli a járásban eltöltött vendégéjszakák számát és az itt eltöltött idő hosszát.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	VÍZVISSZATARTÁS ÖSZTÖNZÉSE, ÖNTÖZŐVÍZ CSATORNÁK FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i>

kérdés		kifejtés
		Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A vízellátás, a vízgazdálkodás stratégiai ágazat. A klímaváltozás egyik legsúlyosabb hozadéka az aszály erősödése, amely ezt a térséget kifejezetten veszélyezteti. Ezért a vízviszatarítás ösztönzése és az öntözővíz csatornák rendbetétele és fejlesztése elsőrendű feladat. Számos kísérleti projekt készült a közelmúltban Magyarországon, melyek tanulságai felhasználhatók
5.	Forrás lehetőség /OP	Magyarország Helyreállítási és Alkalmazkodási Terve, VP, hazai források
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Sürgető feladat a járási csatornák jogi állapotának rendezése, fenntartói kötelezettségek tisztázása, és műszaki tisztító és felújító munkák elvégzése. Ezzel párhuzamosan szükséges a felmért állapotok alapján elkészíteni a vízviszatarítási koncepciót, melynek elfogadását követően azonnal a széleskörű megvalósítás útjára kell lépni annak érdekében, hogy az öntözőcsatornák használatba tudjanak kerülni és aszályos időszakban is megvalósulhasson az eredményes termelés.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Együttműködő partnerekkel valósítható meg: önkormányzatok, nemzeti park igazgatóság, agrárgazdálkodók, vízügyi igazgatóság
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Mezgazdasági termelés biztonság növekedése a járás egész területén
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	PROSPERÁLÓ, MEGTARTÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	VÍZGAZDÁLKODÁSI TÁRSULÁSOK LÉTREHOZÁSA (CSATLAKOZÁS ORSZÁGOS PROGRAMHOZ)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A vízellátás, a vízgazdálkodás stratégiai ágazat. A klímaváltozás egyik legsúlyosabb hozadéka az aszály erősödése, amely ezt a térséget kifejezetten veszélyezteti. A vízgazdálkodási társulások létrehozásával a folyamatok szabályozása megfelelő szakmai irányítás igénybevételével jobban megvalósulhat
5.	Forrás lehetőség /OP	hazai források
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Minden településen létre kell hozni a vízgazdálkodási társulásokat, melyek tevékenységét a Kistérségi Többcélú Társulás keretében célszerű egyesíteni és összehangolni.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Együttműködő partnerekkel valósítható meg: önkormányzatok, nemzeti park igazgatóság, agrárgazdálkodók, vízügyi igazgatóság
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Mezgazdasági termelés biztonság növekedése a járás egész területén

	kérdés	kifejtés
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DIGITÁLIS, PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	DIGITÁLIS JÁRÁSI TERMELŐI PIACTÉR
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A helyi, őstermelői termékek fogyasztásával életben tarthatók a családi gazdaságok, ugyanakkor az ellátási láncok rövidítésével jelentősen növelni lehet a környezet védelmét.
5.	Forrás lehetőség /OP	VP
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Helyi termék online piac, a rövid ellátási láncok kialakítását támogató digitális megoldások, azok platformjának kialakítása, a termelők, helyi vállalkozók felkészítése.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A helyi termékek népszerűségének és elérhetőségének növekedése
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	PROSPERÁLÓ, ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	MEZŐVÉDŐ ERDŐSÁVOK TELEPÍTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A klímaváltozás hatására egyre nagyobb problémát okoz az aszályos időszakokkal együtt járó talajdefláció, amely a fás állományban szegény területeken fokozódó problémát okoz.
5.	Forrás lehetőség /OP	VP
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Elsősorban a mezőgazdasági célú földutak és a meglévő csatornák mentén fásítás kialakítása,

7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula körül a véderdőtelepítések folytatása
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A mezővédő erdősávok és véderdők kialakítása csökkenti a klímaváltozás negatív hatásait és javítja a terület mikroklímát, ezáltal növeli a termelés biztonságát.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településegységes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	BELTERÜLETI ÚTFEJLESZTÉSEK
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A belterületi úthálózat esetében fellelhetőek hálózati hiányosságok, amelyeket oldani szükséges a kritikus keresztmetszetek tehermentesítése, valamint a jelentős úttöbbletek elkerülése végett. Az új elemeken felül a meglévő hálózat folyamatos karbantartására és felújítására is figyelmet kell fordítani. Az utcák felújítása során előtérben kell részesíteni a komplex közterületmegújítást, az amennyiben lehetőség van, úgy ne a meglévő, számos helyen kedvezőtlen állapot konzerválása történjen meg, hanem a kor igényeit kielégítő változat kerüljön kivitelezésre. Ennek megfelelően újra kell gondolni egy úton a forgalmi sávok számát, azok kiosztását, a kerékpáros és gyalogos létesítményeket, a parkolóhelyeket és autóbussz-megállóhelyeket, valamint a zöldterületet. A felújítások során a közlekedésbiztonság javulását és az akadálymentesség növelését kiemelten kell kezelni.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	meglévő szilárd útburkolattal nem rendelkező utcák kiépítése leromlott állapotú közutak felújítása
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula: <ul style="list-style-type: none"> - Csókos útja folytatása (belső keleti elkerülőút), - Északi belső elkerülőút kiépítése, - Csikóséri sor kiépítése, - 4219. j. út Gyula város átkelési szakaszának korszerűsítése, - forgalomcsillapított és korlátozott behajtási övezetek kijelölése, Kétegyháza: <ul style="list-style-type: none"> - Déli sor, Nap utca, Csabai utca és Szabadság utca felújítása, - Zrínyi utca felújítása Elek: <ul style="list-style-type: none"> - Vécsey sor tervezett gyűjtőút kiépítése, - Kölcsey utca tervezett gyűjtőút kiépítése;
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: közlekedési rendszer szolgáltatási minősége javul; közúthálózat minősége javul, közlekedésbiztonság növekedik, közúthálózat kerékpárosbarát jellege erősödik; közterületek élhetősége nő. Érintett települések:járási összes települése

	kérdés	kifejtés
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A települési közúthálózat fejlesztése önkormányzati hatáskör

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	KÖZÚTI CSOMÓPONTOK FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A meglévő közúti csomópontok fejlesztése által a közúthálózatban lévő szűk keresztmetszetek feloldása egyik fő szempont. A csomópontok fejlesztése hozzájárul továbbá a közúthálózat kapacitívitásának motorizációs fok növekedése melletti fenntartásához, valamint a gyengén kiszolgált mellékirányokon a feltartóztatások csökkentéséhez. A beavatkozás másik rendkívül fontos szerepe a közlekedésbiztonság növelése, a közúti balesetek száma és súlyossága mérsékelhető, amely kiemelt uniós célkitűzés is. A beavatkozás során elsősorban ma jelzőtáblával vagy jelzőlámpával szabályozott csomópontok korszerűsítése vagy körforgalmi csomóponttá történő átépítése valósul meg.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	-
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula 4219. j. út - Nürnbergi utcai csomópont körforgalmú csomóponttá történő átépítése Gyula 4219. j. út – Kerecsényi u. csomópont körforgalmúvá átépítése Gyula, 44. sz. főút - 4431. j. út csomópont átépítése Gyula, Honvéd utca - Október 6. tér - Mágocsi utca Gyula, Vértanúk útja - Honvéd utca - Bartók Béla utca Gyula, Mágocsi utca - Szent István út
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: - közlekedési rendszer szolgáltatási minősége javul; - közúthálózat kapacitása növekszik, - közlekedésbiztonság növekedik. Érintett települések: Gyula
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A fejlesztésre kerülő csomópontok jellemzően érintik az állami és települési úthálózatot, így a közútkezelők együttműködése szükséges.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	KERÉKPÁROS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>

kérdés		kifejtés
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A beavatkozás célja, hogy térségi és településszinten egyaránt kialakuljon egy megfelelő minőségű kerékpárforgalmi- főhálózat, amely biztosítja a nagy mértékű kerékpáros forgalom számára a biztonságos, kényelmes és legrövidebb úton megvalósítható kerékpározást. A minél nagyobb számú kerékpáros forgalom bizonyítottan pozitív hatással van a környezetre, a gazdaságra és társadalomra egyaránt. A beavatkozás célközönsége egyrészt a helyben lakók, akik a mindennapi közlekedésük során használhatják a létesítményeket akár település között is. Része a célközönségnek továbbá a térségbe érkező turistaforgalom is, amely kerékpáron könnyen felfedezheti a környék látnivalóit. A beavatkozás magában foglalja a meglévő létesítmények korszerűsítését, illetve a hiányzó szakaszok megvalósítását is.
5.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	meglévő kerékpáros létesítmények korszerűsítése, fejlesztése
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula-Elek kerékpárút kiépítése az 5. sz. országos kerékpárútvonal részeként, Elek-Lökösháza kerékpárút kiépítése az 5. sz. országos kerékpárútvonal részeként, Kétegyháza-Elek közötti turisztikai célú kerékpárút létesítése, Gyula-Kétegyháza kerékpárút létesítése a Gyula-Szabadkígyós kerékpárút projekt részeként. Gyula kerékpárosbarát települési hálózat kialakítása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: kerékpáros forgalom növekedése, kerékpárosok részarányának növekedése a modal splitben, kerékpáros turizmus élénkülése, kerékpáros közlekedésbiztonság javulása. Érintett települések: járás összes települése
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A kerékpáros létesítmények tulajdonosa és kezelője jellemzően a párhuzamos közút tulajdonosa és kezelője mind a kül-, mind a belterületi szakaszokon, azonban van hazai példa ettől eltérő modellre.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	GYALOGOS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A gyalogos forgalom a legtöbb településen a járművekkel vegyesen, közös felületen képes lebonyolódni a kis forgalom nagyságok miatt, amely akkor tehető biztonságosabbá, amennyiben a járművek számára alacsony haladási sebességet írunk elő, azaz lakó-pihenő és Tempo30 övezeteket, valamint azokhoz kapcsolódó forgalomtechnikai és útépitési beavatkozások kerülnek bevezetésre. Elsősorban Gyula belvárosában érdemes folytatni a gyalogos dominanciájú, korlátozott mértékű célforgalom által használható terület bővítését. Azon útszakaszokon, ahol a haladási sebesség vagy

kérdés		kifejtés
		a forgalomnagyság kritikus értékű a gyalogosközlekedés szempontjából, a közlekedési módok elválasztása szükséges, a gyalogosok számára járda létesítése indokolt. Emellett a meglévő gyalogosinfrastruktúra karbantartása és megújítása is elengedhetetlen, ügyelve az akadálymentes közlekedés igényeire is.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Járdák burkolatának fejlesztése, akadálymentes közlekedés feltételeinek biztosítása.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula, Élővíz menti sétány fejlesztése, Gyula turisztikai és rekreációs területeinek (Vár, Várfürdő, Hőforrás Üdülőszövetkezet, Csigakert) gyalogskapcsolatainak javítása, Gyula-Törökzug városrész belvárosi kapcsolatainak fejlesztése, Gyula, nagy gyalogosforgalmat lebonyolító járdák és gyalogutak kapacitív fejlesztése.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: gyalogos közlekedés részarányának növekedése, gyalogos közlekedésbiztonság javulása, településrészek közötti gyalogos közlekedés egyszerűsödése, a gyaloglás vonzóbbá válása. Érintett települések:járárs összes települése
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A gyalogosinfrastruktúra fejlesztése a helyi önkormányzat hatáskörébe tartozik.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	KERÉKPÁRTÁROLÓK FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Békés megye a legkerékpárosabb régiók között szerepel országosan és európai szinten egyaránt, így fontos, hogy a vonalas létesítmények mellett a kerékpárok kényelmes, biztonságos és kapacitív tárolására is legyen lehetőség. A kerékpártárolókkal szemben támasztott követelmények folyamatosan növekednek, ezért törekedni kell az aktuális szabványnak és ajánlásoknak megfelelő támaszok kihelyezésére. A rágyaloglás csökkentése érdekében elsősorban a sűrűbben elhelyezett kisebb kapacitású elvét érdemes követni, azonban a nagyobb forgalomvonzóknál természetesen szükséges a koncentrált, nagy kapacitású tárolás feltételeinek megteremtése. A hosszabb tárolást lehetővé tevő helyeken fedett és őrzött tárolók kialakítása szükséges.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	kerékpártárolási lehetőségek felmérése, a kényelmes és vonzó kerékpáros támaszok és tárolók megkövetelése, kerékpártámaszok számának bővítése az intézményekkel és vállalkozásokkal közösen (jó példák bemutatása, támogatása) kerékpártárolók elhelyezése a módváltó pontoknál (vasútállomás, autóbusz-megállóhely)

	kérdés	kifejtés
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	-
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: kerékpáros közlekedés részarányának növekedése; kerékpározás vonzerejének növekedése, kerékpárlopások számának csökkenése, magasabb minőségű kerékpárok elterjedése. Érintett települések: járás összes települése
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A kerékpártárolás fejlesztését végezheti a helyi önkormányzat, valamint vele együttműködésben a közlekedési szolgáltatók, intézmények, vállalkozások.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	GYALOGOS ÉS KERÉKPÁROS ÚTBAIGAZÍTÓ RENDSZER
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Részcél: <i>Közlekedési rendszerek fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A járásban számos helyen működik jelenleg is gyalogos- és kerékpáros információs rendszer, azonban ezek jellemzően az eltérő időszakokban való kihelyezés, valamint az eltérő települések miatt nem rendelkeznek egységes arculattal, valamint nem illeszkednek egy közös rendszerhez, illetve digitális megjelenésük gyenge. Szükség van ezért egy olyan statikus és dinamikus adatokat közterületi és online formában is megjeleníteni képes rendszerre, amely a helyi lakosság, valamint a turisztika számára egyaránt segíti a közlekedést, valamint a terület felfedezését, gyaloglásra és kerékpározásra ösztönöz, mindezt egységes, egyedi, jól felismerhető arculattal.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	egységes arculatú gyalogos útbaigazító táblák kihelyezése, térségi kerékpáros útbaigazító táblák kihelyezése az országosan rögzített arculattal; térképek, tájékoztató táblák kihelyezése a járás és települések szerkezetéről, fontosabb intézményekről, látványosságokról, kerékpárforgalmi hálózatról a frekvenciált helyszíneken, kerékpáros pihenőkben, közterületi statikus információk támogatása weboldallal, okostelefonos alkalmazással.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	-
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hatások: gyalogos és kerékpáros közlekedés részaránya növekedik, gyalogosok és kerékpárosok információellátottsága növekedik, alacsonyabb forgalomvonzó potenciállal rendelkező területek ismeretségének, látogatottságának növekedése. Érintett települések: járás összes települése
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településegyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	DIGITÁLIS, ZÖLDÜLŐ, KISZOLGÁLTATÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	KÖRNYEZETI MONITORING KIALAKÍTÁSA, MEGLÉVŐ KÖZTÉRI KAMERARENDSZEREK BŐVÍTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Tematikus cél: <i>Városüzemeltetés hatékonyságának növelése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A klímaváltozás egyre nagyobb terheket és költségeket helyez a városok gazdálkodására. A megelőző és monitoring rendszer kiépítése segíthet csökkenteni a városüzemeltetési költségeket és meghatározni a további szükséges beavatkozásokat.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás, ESCO
5.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A környezeti állapot (levegőtisztaság, klíma, zaj, forgalomszámlálás) nyomon követését és a közbiztonság lehetővé tevő komplex monitoring rendszer kiépítése. Fontos járási szinten összehangolni a gyűjtött környezeti adatok rendszerét és munkamegosztásban gyűjteni a fontosabb adatokat.
6.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula város (teljes) A szatelit települések esetében egyrészt a szegregál vagy szegregációval veszélyeztetett területeken a köztéri kamerarendszer bővítése. Másrészt elsősorban a klímaváltozás hatására várhatóan fokozódó por és pollenszennyezés és a klímaadatok gyűjtése kiemelkedően fontos az települési életminőség és az agrárgazdaság számára.
	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Hosszú távon a klímaváltozás hatásainak erősödésével a kiépített rendszer hozzájárul a klímatudatos beavatkozások kialakításához a járás adaptációs képességének növeléséhez. .
	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	DIGITÁLIS, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	ADATBÁZISOK DIGITALIZÁLÁSA ÉS A SZÜKSÉGES HUMÁN KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Tematikus cél: <i>Városüzemeltetés hatékonyságának növelése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Magyarországon, a kormányzat szintjén számos közigazgatási folyamat digitalizációját elindította, hogy a 21. században kiemelkedően fontos a digitalizáció adta lehetőségeket a leghatékonyabban kihasználják. Az önkormányzatok szintjén ez

kérdés		kifejtés
		lassabban halad. Gyula számára kiemelt jelentőségű, hogy a digitalizációs folyamatait erősítse, amellyel támogatni tudja a város gazdasági szereplőit és fenntarthatóbb városüzemeltetéssel emelheti a szolgáltatásai színvonalát.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás, DIMOP
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A lakosság számára elérhető önkormányzati adatbázisok és folyamatok digitalizálása az ügyintézés és információelérés javítása érdekében. Továbbá az önkormányzati dolgozók informatikai képzése az új folyamatok és adatbázisok hatékony használata érdekében.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula város, hosszú távon javasolt a szatelit települések bekapcsolása, járási szintű adatbázis létrehozása
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Lakosok elégedettsége nő, a döntési folyamatok átláthatóbbakká válnak, a városüzemeltetési költségek csökkennek.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	DIGITÁLIS, PROSPERÁLÓ, KISZOLGÁLÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	NYÍLT ADATPLATFORMOK KIALAKÍTÁSA
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése</i> Tematikus cél: <i>Városüzemeltetés hatékonyságának növelése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Önkormányzatok, a háttérintézmények, a közszolgáltatások ellátásával megbízott egyéb szervezetek, illetve gazdasági társaságoknál számos adat, nyilvántartás keletkezik. Ezek fontos alapja lehet egy, a városi adatvagyon menedzselő rendszer kialakításának.
5.	Forrás lehetőség /OP	saját forrás, DIMOP
6.	a minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A beavatkozás két lépésből áll, első feladat a városi/járási szintű adatpolitika meghatározása, majd városi adatstratégia kidolgozása. Második lépésben célszerű kialakítani azt a Járási Adatközpont funkciót, amely – tervezést, szervezést és IT-infrastruktúra-fejlesztést követően – megteremti a városi szintű fejlesztési és településüzemeltetési folyamatok monitorozásának lehetőségét. Ez a központ az önkormányzati intézményeken és gazdálkodó szervezeteken átívelő, centrális szerepet kell kapnia az adatok gyűjtésében, tárolásában és elemzésében. Ezzel együtt döntő jelentősége van minél több adatszolgáltató partner csatlakoztatásának. Ahhoz, hogy egy transzparens és magas hozzáadott értéket jelentő városi adatökoszisztéma (adatplatform, városi adatpiac) megvalósulhasson, szabályozni szükséges a városi adatok megosztását és értékorientált kiaknázását, továbbá minimalizálni kell a duplikált adatok/adatbázisok kialakulását.

	kérdés	kifejtés
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Gyula város, hosszú távon javasolt a szatelit települések bekapcsolása, járási szintű adatplatform létrehozása
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Ezek az adatok nemcsak a városüzemeltetést segíthetik, de a lakosság és a térség vállalkozásai számára is hasznos információkat tartalmaznak.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS, SZOLGÁLTATÓ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	LAKOSSÁGI ÉPÜLETENERGETIKAI TANÁCSADÓ PONT LÉTREHOZÁSA, LAKOSSÁGI SZEMLÉLETFORMÁLÁS
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A járás lakásainak közel 70 %-a 1980 előtt épült épületben található, amelyek energiahatékonysági szempontból rossz besorolásba esnek. Az elkövetkező években az Európai Unió kibocsátáscsökkentési célok eléréséhez szükséges az idős épületállomány energetikai mélyfelújítása.
5.	Forrás lehetőség /OP	KEHOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A lakóépületek energetikai felújítása elsősorban a lakosságon múlik, amelyhez a központi kormányzati programok pénzügyi segítséget nyújthatnak. A helyi önkormányzatok a folyamatot gyorsíthatják a lakosság tájékoztatásával és szakmai tanácsadással a felújítás műszaki, jogi és pénzügyi lehetőségeivel kapcsolatban.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Járási szinten elég egy fizikai tanácsadópont létrehozása a Gyula városában, amelyet a szatelit településeken élők is igénybe vehetnek. a lakossági szemléletformáló kiadványok és honlapok viszont az egész járásnépszerűségét megszólíthatják.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Lakossági energiafelhasználás és szén-dioxid kibocsátás csökken.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS

kérdés		kifejtés
2.	beavatkozás munkacíme	LAKOSSÁGI ÉS VÁLLALKOZÁSI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A 21. század egyik nagy kihívása az erőforrásokkal való körültekintő bánásmód és felhasználás. A lakosság és a gazdaság szereplői napról napra sok tonna hulladékot termelnek. A szelektív szemetgyűjtés további fejlesztésével jelentős mértékben lehetne csökkenteni a szemételepekre kerülő fel nem használt hulladék mennyiségét.
5.	Forrás/OP	KEHOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Közterületi szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, vállalkozások és különösen a turisztikai szolgáltatók részére szelektív hulladékgyűjtőrendszer kialakítása
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	-
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A kommunális és ipari hulladék mennyiségének csökkenése.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB) Együttműködő partner a DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	HULLADÉKGAZDÁLKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ LAKOSSÁGI SZEMLELETFORMÁLÁS
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A klímaváltozás elleni küzdelem egyik fő eleme a klímatudatos szemléletmód erősítése. A zero waste vagy nulla hulladék program célja a hulladék keletkezésének megelőzése, az újrahasználat, a komposztálás és a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése. A zero waste elmélete egy olyan termelési és fogyasztási rendszert foglal magába, amelyben nem keletkezik végleges hulladék, ahol az anyag- és energiafelhasználásunk fenntartható, azaz nem lép túl egy olyan szintet, amely a társadalmi-gazdasági-környezeti jólétünket veszélyeztetné.
5.	Forrás/OP	KEHOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A lakosság részére szóló szemléletformáló programok elsősorban a mindennapi életben könnyen elsajátítható hulladékmegelőző magatartás népszerűsítését szolgálják.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	-

	kérdés	kifejtés
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A kommunális és ipari hulladék mennyiségének csökkenése.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB) Együttműködő partner a DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt.

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás munkacíme	A CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁST NÉPSZERŰSÍTŐ LAKOSSÁGI KAMPÁNY
3.	illeszkedése az FVS céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>
4.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A lakosság is sokat tehet a vízgondok enyhítése érdekében. Ha a háztetőkre hulló csapadékvizet a lakosok a telken belül összegyűjtik és hasznosítják, ahelyett, hogy a közterületre vezetnék, a belterületi vízvezető-rendszer további szakaszait – árkokat, csatornákat, befogadókat – tehermentesítik, így megelőzik, hogy az árkok lejjebb kiöntsenek vagy a szennyvíztelep túlterhelődjön. Magyarországon átlagosnak számító csapadékeloszlás mellett – az éves csapadék 85%-a összegyűjthető és hasznosítható locsolásra vagy egyéb módon.
5.	Forrás/OP	KEHOP+
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A lakosság részére szóló szemléletformáló programok elsősorban a vízvisszatartást célzó tevékenységek, területhasználat és a víztakarékos módszerek terjesztéséért.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	-
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	A vízkészletek megőrzése.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Az FVS járási szintű koordinációjára létrehozott Fenntartható városfejlesztési településeggyüttes bizottságon keresztül (FVTB)

6.3.3. Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ- KISZOLGÁLÓ – MEGTARTÓ – ZÖLDÜLŐ JÁRÁS

	kérdés	kifejtés
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Akcióterületi: GYULA – ÉLŐVÍZ CSATORNA KÖRNYEZETÉNEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése</i> Tematikus cél: <i>Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Gyula a járás kiemelt városa, járásszékhely egyúttal országos és nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő turisztikai célpont, melyet egyrészt történelmi városszerkezete, épített örökségei, kulturális kincsei, másrészt a termálvízre épülő fürdőhelyei tartanak. A város szívéen halad át az ÉLŐVÍZ CSATORNA, mely a belvárosi területeken már szerves része a városi életnek. Törekvés, hogy a csatorna teljes szakaszának környezeti rendezése megtörténjen, egyúttal a partvidékén fekvő örökségi értékek fokozatosan feltárára és bemutatásra kerüljenek.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az ÉLŐVAZ CSATORNA környékének rehabilitációja projekt keretében elsőként a Szent László utca – K. Schiffer utca közötti szakaszon készülne el a Kiskörjárási Mesepark, Rabbiház kulturális és turisztikai célú kialakítása, illetve a Szent László u- Budai Nagy Antal utca közötti szakaszon a partszakasz rehabilitációja, a Bodoky-híd és Béke sugárút felújítása és víz fogadóépület építése.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ- KISZOLGÁLÓ – MEGTARTÓ – ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Akcióterületi: GYULA – DÉLI IPARI PARK KOMPLEX FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: <i>A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása</i> Rész cél: <i>Ipari és logisztikai pozíció erősítése</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Gyula város a járás központi települése, mely nem csak intézményi és közigazgatási szerepkört jelent, hanem a munkahelyi lehetőségek koncentrációját is. A rendszerváltás utáni gazdasági szerkezetátalakulás nagy kihívás elé állította a várost, mivel megszűntek azok a hagyományos ipari egységek, melyek a fő munkahelyeket biztosították. Napjainkra sok minden rendeződött, de az iparhiányos állapot felszámolására talán most van igazán lehetőség a Déli Ipari Parkba települő Airbus Helicopter Vállalat elindulásával.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Déli Ipari Park kijelölése megtörtént, a tulajdonviszonyok megfelelően rendeződtek, az alap infrastruktúra kialakítása folyamatossá kell váljon, az igényekhez igazodóan. Az Airbus Helicopter hamarosan megkezdheti az üzemeltetést, környezetének fejlesztésével fokozatosan betelepülhetnek újabb vállalkozások.
	Forrás lehetőség /OP	TOP+

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ- KISZOLGÁLÓ – MEGTARTÓ – ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Akcióterületi: ELEK – BELVÁROSI TÉR FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Elek város újraindult fejlődésében szükséges a belvárosban egy közösségi rendezvényekre és a turizmus fogadására alkalmas tér létrehozása. Ennek helyszíne a Polgármesteri Hivatal és Római katolikus templom környezetében lévő teresedés, melynek bővítése a projekt fő célja.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Lőkösházi út- Kétegyházi út csomópontban álló rk. templom és polgármesteri hivatal mögött lévő tér rendezésére és bővítésére kerül sor, kiegészülve az itt lévő iparos ház átalakításával – turisztikai információs központ, hagyományok háza, szociális blokk, rendezvények háttérépülete és parkolók. A fejlesztéssel méltó rendezés jön létre a kisváros központi részén, mely otthont adhat a város szabadtéri rendezvényeinek.
	Forrás lehetőség /OP	TOP+

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	PROSPERÁLÓ- KISZOLGÁLÓ – MEGTARTÓ – ZÖLDÜLŐ JÁRÁS
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Akcióterületi: LŐKÖSHÁZA – TELEPÜLÉSKÖZPONT KOMPLEX FEJLESZTÉSE
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	stratégiai cél: <i>Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése</i> rész cél: <i>Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása</i>
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Lőkösháza településközpontja vasútállomáshoz közeli volt Vásárhelyi kúria (vadász kastély) parkjához és épületeihez kötődik. Az itteni főépület állaga folyamatosan megújításra került, ám a park kialakítása nem felel a mai igényekre, elavult, megújítása és funkcióbővítése szükséges.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tervezett településközponti funkciók: Szociális alapellátás új helyszínt kapna a felhagyott iskolaépület felújításával egyúttal lehetőség lesz a kapacitásbővítésre, új szolgáltatások kialakítására is. A folytonosan karbantartott kúriaépületben Civil ház és Ifjúsági klub kerülne kialakításra. A park területén új játszótér, gördeszka pálya é sportpark kapna helyet, megújulna a szabadtéri színpad és a park növényállománya. A szomszédos sporttelep új, energiatakarékos napelemmel táplált világítást kapna.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+

6.4. Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

6.4.1. Zöld átállás menterend

A fenntartható városfejlesztési stratégia (FVS) keretében elvárás a zöld átállás menetrend elkészítése, amely alapját képezi a zöld átállás megvalósításának. A menetrendben kialakított ütemterv alapján az átállás kidolgozása megtörténik a városi zöld finanszírozási keretrendszer kidolgozásával együtt 2024. december 31-ig, és ez visszamutatásra kerül az Irányító Hatóság felé. A városi zöld átállás teljes körű megtervezése, céljainak, stratégiájának és a megvalósítást szolgáló projekteknek az azonosítása részvételi tervezésen alapuló, hosszú folyamat. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítésénél hosszabb időtávot igényel a város klímaalkalmazkodási stratégiájának és megvalósítási tervének részletes kidolgozása. Ennélfogva az FVS keretében a zöld átállási menetrendet kell első lépésben rögzíteni.

A zöld átállás menetrend előkészítési és megvalósítási szakaszból áll.

Városi zöld átállási menetrend értelmezése

A zöld átállás egy olyan szemlélet, elvárás, irányelv, amely sikeres válasz lehet az éghajlatváltozás, környezetkárosodás, az erősen fogyatkozó, véges földkincseket érintő pazarló kitermelés, gyártás, fogyasztás és a túlnépesedés negatív hatásaira. A zöld átállást tehát nem értelmezhetjük kizárólag a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással vagy a hatásainak mérséklésével vagy a megelőzésével. A Föld készletei kifogyóban vannak ásványi anyagok és az édesvízkészlet tekintetében egyaránt és ezt a jelenséget mindenki tapasztalja a szűkebb lakókörnyezetében is például a területhasználatban végbemenő változásban, a beépített területek növekvő arányában, a termőföld csökkenésével párhuzamosan. A társadalmi igényeinket sokszor úgy elégítjük ki, hogy az veszélyt jelent a jövő nemzedékére.

Az antropogén okok miatt bekövetkező éghajlatváltozás napjainkban drasztikus méreteket ölt. Az emberi tevékenység nyomán bekövetkező éghajlatváltozás fő oka az üvegházhatású gázok arányának növekedése a légkörben. Az elmúlt 40 év során meredeken emelkedett az átlaghőmérséklet Európában. A melegebb hőmérséklet következtében kontinens-szerte egyre gyakoribbá váltak a szélsőséges időjárási események, ami súlyos következményekkel járt sok ember és a gazdaság egésze számára. A felmelegedési folyamatot legfeljebb lassítani lehet, megállítani nem. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése szükséges annak érdekében, hogy az éghajlatváltozás negatív hatásainak kialakulási esélyeit csökkentsük. Azonban a változtatás nem kerülhető el teljes mértékben: az éghajlatváltozás hatásai már jelenleg is érzékelhetők, és a hatások a jövőben egyre érezhetőbbé válnak majd. Ennek következtében az éghajlatváltozás egyre inkább befolyásolni fogja a beruházások teljesítményét is, ezért szükségessé válik ezen sérülékenységek és a kockázatoknak a csökkentése.

A megelőzést, hatáscsökkentést és kompenzálást együttesen alkalmazkodásnak, azaz adaptációnak, a széndioxid-kibocsátás csökkentését mitigációnak nevezzük. A mitigáció legfőbb eszköze a beavatkozások, beruházások, projektek várható széndioxid-kibocsátásának (ún. karbon-lábnyom) kiszámítása, a lehetséges csökkentési módok azonosítása és megvalósítása az energiateljesítmény csökkenésével, a megújuló energiahordozók arányának növelése, és az új, kibocsátás-mentes technológiák alkalmazása révén. Az adaptáció legfőbb eszköze az klímakockázatok értékelése és megelőző, kockázatcsökkentő intézkedések tervezése. Minél nagyobb környezet-átalakítással jár egy

beruházás, annál nagyobb az esélye az éghajlatváltozást okozó és az éghajlatváltozásból adódó kockázatoknak.

E kihívások leküzdése érdekében jött létre az európai zöld megállapodás (Green deal), Európa új zöld növekedési stratégiája, mely az Uniót modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággá alakítja át. Az európai zöld megállapodás célja, hogy az EU 2050-re klímasemlegessé váljon. Ehhez ki kell aknázni az új környezetkímélő és gazdaságélénkítő technológiákban rejlő előnyöket, fenntarthatóvá kell tenni az ipart és a közlekedést, és csökkenteni kell a szennyezést. Az éghajlati és környezeti kihívásokra, mint lehetőségekre tekintünk, melyekkel, ha élni tudunk, az átállás mindenki számára nyitott és igazságos lesz.

Az európai Green Deal cselekvési tervének két fő pillére

- az erőforrások hatékony felhasználása, illetve
- a biodiverzitás védelme és helyreállítása a környezeti szennyezés visszaszorításával.

A Zöld Megállapodás a célok eléréséhez szükséges beruházásokat és finanszírozási eszközöket határoz meg, amelyekkel a klímasemleges gazdaságra való áttérés a tagországok bevonásával méltányosan tud megvalósulni.

A klímasemleges célok elérését támogatja az EU Fenntartható Finanszírozási Akcióterve is, amely létrehozta a fenntartható tevékenységek egységes osztályozási rendszerét. Ennek keretében lépett hatályba 2020. július 12-én az EU Taxonómiarendelelete. Az EU Taxonómia körülhatárolja azokat a zöld tevékenységeket, amelyek lényegesen hozzájárulnak a rendeletben kiemelt hat környezeti célkitűzéshez, elősegítve a fenntartható gazdasági működésbe való átmenetet.

A hat környezeti cél:

1. éghajlatváltozás mérséklése,
2. éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás,
3. vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme,
4. körforgásos gazdaságra való átállás,
5. szennyezés megelőzése és csökkentése,
6. biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A lényeges hozzájárulás valamely környezeti célhoz három módon történhet meg:

- a tevékenység saját teljesítményéből adódóan (own performance),
- az átmenetet támogatva (transitional) vagy
- képessé tevő (enabling) tulajdonsága által.

Az éghajlatváltozás mérséklése esetében az első típusba tartoznak azon tevékenységek, amelyek már eleve alacsony kibocsátásúak, például napelemekkel elektromos áram előállítás vagy elektromos járművek üzemeltetése. Az átmenetet támogató tevékenységek elengedhetetlenek az alacsony kibocsátású gazdaság eléréséhez, de jellemzően még nem alacsony karbon kibocsátású technológiákkal valósulnak meg. Ide tartozik például az épületek felújítása, korszerűsítése. Ezek esetében az EU Taxonómia jellemzően a tevékenység során keletkező üvegházhatású gázokra vonatkozó küszöbértéket határozza meg a zöld besorolás eléréséhez. A képessé tevő tevékenységek, pedig a fenti két kategória megvalósulását támogatják, például megújuló vagy energiahatékony eszközök gyártásával és felszerelésével, vagy alacsony kibocsátású közlekedést támogató infrastruktúra-fejlesztésével.

A Taxonómiarendelet létrehozásának egyik célja a szabályozói keretek biztosítása a fenntartható befektetésekhez, amivel segítséget nyújt a piaci szereplőknek, és kiemelten a pénzügyi intézményeknek a környezeti és fenntarthatósági szempontból pozitív tevékenységek azonosítására.

A meghatározott környezeti célok közül jelenleg az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz jelent meg 2021. áprilisában a Taxonómiarendeletet kiegészítő bizottsági rendeletben (Climate Delegated Act), amely mellékleteiben definiálja a különböző kritériumok mentén a két cél eléréséhez jelentősen hozzájáruló zöld tevékenységeket.

Az Európai Bizottság segíti az uniós tagállamokat abban, hogy olyan reformokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre, amelyek támogatják a zöld átállást, és hozzájárulnak az európai zöld megállapodás céljainak eléréséhez. Segíti továbbá a központi és helyi közigazgatásban szükséges eljárások, valamint a zöldítő intézkedések végrehajtásához szükséges koordinációs struktúrák kialakítását.

Mint a fentiekből látjuk a taxonómia rendelet piaci szereplőknek készült el és teszi alkalmassá a vállalatok zöld minősítését. Egy településre vagy önkormányzatra szóló elfogadott zöld értékelési rendszer még nem áll rendelkezésre.

Az éghajlat-politika az európai zöld megállapodás központi eleme. Az EU már eddig is jelentős eredményeket ért el az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése terén, és a gazdasági növekedést is sikerült fenntartania. Az elkövetkező években még ennél is többet kell tenni. Az EU azt a célt tűzte ki, hogy 2050-re a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátása nulla legyen, ezért minden tagállamnak koherens klímapolitikai csomagot kell végrehajtania. Az Európai Bizottság a technikai támogatási eszközön keresztül segíti a nemzeti hatóságokat az éghajlat-politikai törekvéseiket támogató reformok kidolgozásában és végrehajtásában. Példák a támogatásra:

- Klímapolitika kidolgozása, beleértve az éghajlatváltozási stratégiákkal és cselekvési tervekkel kapcsolatos tanácsadást, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás modellezéséhez nyújtott támogatást
- A területhasználat tervezésben a földhasználat és az erdőgazdálkodás támogatása, beleértve az erdők számbavétele és nyilvántartás
- Fenntartható várostervezés, az intelligens városok
- A partvédelem fokozása, valamint az árvízvédelmi és parti erózióval kapcsolatos kockázatok kezelése
- Természetalapú megoldások kidolgozása a városi térségek hőhullámainak, aszályainak, áradásainak és rossz levegőminőségének kezelésére
- Finanszírozási eszközök tervezése és végrehajtása az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében
- A villamosenergia-rendszerek dekarbonizációjának támogatása, beleértve a megújuló energiaforrásokat támogató piacok és szabályozási keretek kialakítását
- Piaci alapú támogatási rendszerek kialakítása a megújuló energiába és az energiahatékonyságba történő beruházásokhoz
- Integrált nemzeti energia- és klímatervek kidolgozása, beleértve az analitikus és energetikai modellezést is
- Az energiahatékony fűtési és hűtési rendszerekre vonatkozó szakpolitikák értékelése
- Az épületek energiahatékonyságának javítását célzó beruházások növelése
- A fenntartható közlekedésre/mobilitásra és az alternatív üzemanyagokra vonatkozó szakpolitikák meghatározása
- A belvízi közlekedés és a nagy sebességű vasutak megerősítése

A hazai támogatáspolitikai is reflektál a Zöld Megállapodás célkitűzéseire. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (TOP PLUSZ-1.3.1.-21. pályázati konstrukció) keretrendszerében a városoknak zöld átállási menetrendet kell készíteniük, s a városi zöld menetrend alapján kidolgozandó a városi zöld finanszírozási keretrendszer is, amelynek segítségével a városok fel tudják mérni a zöld beruházásaikhoz kötődő finanszírozási és forrásbevonási lehetőségeket.

A városi zöld átállás dimenziói

A városok a saját beavatkozási akcióikat a következő területekre koncentrálhatják:

- Infrastruktúra-fejlesztés és intelligens technológiák (5G, internethálózat, elektromos hálózat, zéró kibocsátású épületek)
- Adatok, adatkezelés (a digitalizáció, az intelligens megoldások szolgálatában)
- Integrált és tiszta városi energiarendszer (energiaközösségek, megújuló erőforrások, regionális ellátás)
- Körforgásos város (hulladékkezelés, körforgásos tervezés a gyártás oldalán, körforgásos anyagáramok)
- Intelligens és fenntartható mobilitás, multimodalitás
- Fenntartható közösségi várostervezés (partnerségépítés, ellátási körzetek, közlekedésszervezés, hozzáférés, elérhetőség)
- Fenntartható és reziliens élelmiszerellátás és tápanyag-újrahasznosítás (város-vidék kapcsolat, biohulladékok)
- Méltányos, virágzó és fenntartható helyi gazdaság
- Egészséges, élénk, kreatív és hozzáférhető közterületek

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia módszertani útmutatója a Taxonómia rendelet szerinti kategóriák szerint értelmezi a zöld város dimenzióit.

Az EU Taxonómiának való megfelelés során a környezetvédelmi célkitűzésekhez kell igazodni:

- az éghajlatváltozás mérséklése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
- a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;
- áttérés a körforgásos gazdaságra, a hulladékkezelés megelőzése és az újrahasznosítás;
- a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

6.4.1.1. Előkészítés

A járási zöld állapotot a hat zöldítési szempont alapján értékeljük. A hat szempont között tartalmi átfedések vannak, ennél fogva a legjellemzőbb tevékenységeket soroljuk az egyes szempontok alá az ismétlődések elkerülése érdekében.

1. az éghajlatváltozás mérséklése

Az éghajlatváltozás legfőbb antropogén hatásai között az ÜHG gázok kibocsátását tekinti a szakirodalom. 2015-ben Gyula ÜHG kibocsátása 2 065 124 tonna/év CO₂ egyenérték volt.

Legfontosabb ÜHG kibocsátók:

- lakossági szilárd tüzelés
- épületek üzemeltetése
- közlekedés
- ipari, mezőgazdasági termelés
- hulladékgazdálkodás

A növényzet fotoszintézise során szén-dioxidot von ki a légkörből, így a növényállomány mennyisége és minősége alapvetően meghatározza térségünk CO₂ elnyeletési lehetőségeit. Törekedni kell a város szén-dioxid kibocsátásának és elnyelető képességének egyensúlyba hozására.

2. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (adaptáció)

A klímaváltozás hatására Gyulát és tágabb térségét a korábbinál gyakrabban és fokozottabban fenyegethetik majd az alábbi események:

- hőhullámok
- viharkárok
- aszály, elsivatagosodás
- vízhiány, vízkészlet csökkenés
- árvíz
- terményvisszaesés
- invazív fajok térhódítása
- természetes ökoszisztémák pusztulása

A jelzett eseményekre történő felkészülés és az ezekhez történő alkalmazkodás minősége alapvetően befolyásolhatja, nem csak a helyi gazdálkodás és gazdasági teljesítmény alapjait és lehetőségeit, illetve az épített környezet üzemeltethetőségét és élhetőségét, hanem a társadalom egészségügyi állapotát is. Ezért az éghajlatváltozáshoz történő helyi alkalmazkodás elemi szükséglet, amely az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb kihívása elé állítja napjaink társadalmát. A kihívásra adott válaszok, konkrét beavatkozások pedig alapjaiban fogják meghatározni Gyula jövőbeli fejlődési lehetőségeit és hosszú távú élhetőségét.

3. a vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

Gyula közigazgatási területén a vezetékes vízzel ellátott lakások száma folyamatos növekedést mutat, mely a növekvő lakásszámnál nagyobb mértékben növekvő vízellátottságból (ivóvízellátásba bekapcsolt lakásszám) adódik. A beépítésre szánt területeken az ellátottság gyakorlatilag elérte a 100%-ot.

A városi ivóvízellátást a Maros-hordalékkúp térségében lévő két vízbázis tudja biztosítani. Ezek a kutak folyamatosan üzemelnek, azonban mivel ivóvízminőségük eltér, a két vízmű telep összeköttetésben van egymással az egyenletes vízminőség biztosítása érdekében. A Maros hordalékkúpon levő Elek-Észak, Elek-Dél kútcsoportok vízének minősége kedvezőbb a régi, belterületi 130 m és 300 m talpmélységű vízmű -kútpárok adta víznél, de ez sem tökéletes minőségű: a mai kútkiosztás mellett szolgáltatásra kerülő víz minősége a 201/2001. (X.25.) Korm. rendeletben foglaltak szerint arzén, vas és ammóniumtartalom szempontjából kissé túllépi az ivóvíz minőségére vonatkozó határértékeket. Ezt orvosolandó létrehozták a Gyula és Elek városok Önkormányzati Társulást, mely a Dél-alföldi régió ivóvízminőségjavító programnak a része.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság adatai szerint a települési vízkár 40-60 %-a karbantartás hiánya miatt történik. A csapadékvíz elvezető létesítmények, víznyelő és tisztító aknák, csatornahálózatok folyamatos feliszapolódását, eltömődését a burkolt területek tisztításának hiányosságai, az utak melletti zöldfelületekről – a gépjármű taposás miatt – egyre nagyobb mértékben bemosódó talaj, valamint a falevelek, növény termékek okozzák, mely igen jelentősen csökkenti ezen hálózatok vízelvező képességét. Ezért ezen meglévő elvezető hálózatok megfelelő karbantartása, tisztítása elengedhetetlenül fontos karbantartási tervek alapján. Ehhez azonban biztosítani kell a szükséges forrásokat az üzemeltetőnek (melyet várhatóan jogszabály módosulásokkal fognak megteremteni).

4. a körforgásos gazdaságra való áttérés

A körforgásos gazdaság a környezetvédelem viszonylag új fogalma, mely az „én hulladékod a te nyersanyagod” szemléletet tükrözi, azaz ami az egyik gyártónak hulladék, a másiknak nyersanyag lehet. Első lépésként szükséges feltérképezni, hogy van-e olyan gyártó a városban, akinek a hulladéka egy másik gyártó nyersanyaga lehet. Az ilyen összefogások eredménye a lerakásra kerülő hulladékmennyiség, ezáltal a felhasznált nyersanyag mennyiség csökkentése, illetve ezeken keresztül a felhasznált energia csökkentése.

5. a szennyezés megelőzése és csökkentése

A levegő szennyezése mellett, a vizek és talaj szennyezése említendő. Ezutóbbi forrása a szennyvíz és egyéb hulladék nem megfelelő tárolása, ártalmatlanítása.

6. a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása)

A biológiai sokféleség megőrzését, fenntartását és fejlesztését ma hazánkban a természetvédelem képviseli. Békés megyében az országos jelentőségű védett természeti területek a megye területének 5,2%-át fedik le, ezzel Békés megyében a védett területek aránya jelentősen elmarad az országos átlagtól (9,2%). A járás legnagyobb összefüggő és többszörös természetvédelmi érték képviselő területe a Kígyósi puszta, amelyet Szabadkígyósi Tájvédelmi Körzet néven 1977 nyarán jelölték ki védelemre. Ez az egykori folyóvölgyekkel, időszakos vízállásokkal szabdalta táj, Békés megye mindenkor egyik legjelentősebb pusztája ma a Nemzeti Park részterületként, Szabadkígyós, Újkígyós, Kétegyháza és Gyula határában 4779 hektáron szolgálja az itt élő növény- és állatvilág fennmaradását. A fokozottan védett részek kiterjedése 735 hektár. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet által kihirdetett Natura 2000 területek közül az hat érinti a Gyulai járás területét.

Több települési önkormányzat fordít különös figyelmet speciális táji értékeink, a kunhalmok védelmére. Az Alföldön megtalálható halmok felbecsülhetetlen kultúrtörténeti értékkel bírnak, a gyepek felszínűek pedig jelentős természeti értékek hordozói is lehetnek. Gyula Város Önkormányzata pedig átfogó programot tervez a gyulai halmok védelme érdekében, mely törekvéseket a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság messzemenőig támogatja.

Az országosan védett természetvédelmi területeken kívüli területeken is fontos a biológiai sokféleség növelése és az ökoszisztémák védelme, ezt szorgalmazza az Európai Unió Biodiverzitás stratégiája is. Hosszú távon fontos feladat országos szintű zöldinfrastruktúra hálózat kialakítása, amely nemcsak a belterületi zöldfelületekre és a védett területekre koncentrál, de egységesen kezeli a külterületen megjelenő egyéb természetközeli tájelemeket is.

Az önkormányzatok jellegzetes kihívásainak rendszerezése

Az FVS-ben az önkormányzati feladatokat szükséges besorolni a klímaalkalmazkodás (adaptáció), az ÜHG kibocsátás (mitigáció) és a szemléletformálás területén betöltött szerepe alapján:

önkormányzati tevékenységi terület (2011. évi CLXXXIX. törvény szerint)	mitigáció ⁵⁸	adaptáció	szemléletformálás
településfejlesztés	3	3	3
településrendezés;	2	3	1
köztemetők kialakítása és fenntartása,	0	1	0
a közvilágítás,	3	1	1
kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,	0	1	0
a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,	0	3	0
közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,	3	3	3
gépjárművek parkolásának biztosítása,	2	1	2
egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;	1	3	2

⁵⁸ **Jelmagyarázat:** A tevékenységek besorolása egy 4 elemű skálán történt, amelyen az 0 érték azt jelenti, hogy a tevékenység mitigáció, adaptáció, vagy éghajlati szemléletformálás szempontjából nem releváns, míg a 3-as azt jelenti, hogy nagyon releváns.

önkormányzati tevékenységi terület (2011. évi CLXXXIX. törvény szerint)	mitigáció ⁵⁸	adaptáció	szemléletformálás
környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);	0	3	3
óvodai ellátás;	1	0	3
kulturális szolgáltatás (nyilvános könyvtár, filmszínház, előadó-művészet támogatása, kulturális örökségvédelem, helyi közművelődés);	1	1	2
gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, szociális szolgáltatások, ellátások,	0	0	0
lakás- és helyiséggazdálkodás;	2	1	0
hajléktalanná vált személyek ellátása és rehabilitációja;	0	0	0
helyi környezet- és természetvédelem,	2	3	3
vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;	0	3	2
honvédelem,	0	0	0
polgári védelem, katasztrófavédelem,	0	3	3
helyi közfoglalkoztatás;	1	2	1
helyi adóval, gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatok;	1	1	0
turizmussal kapcsolatos feladatok;	3	3	3
kistermelők, őstermelők értékesítési lehetőségeinek biztosítása	2	3	2
sport, ifjúsági ügyek;	1	1	3
nemzetiségi ügyek;	0	0	0
közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;	0	0	0
helyi közösségi közlekedés biztosítása;	3	2	3
hulladékgazdálkodás;	3	2	3
távhőszolgáltatás;	3	1	3
víziközmű-szolgáltatás	1	3	3

100. táblázat: Az önkormányzatok jellegzetes éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásai

Az önkormányzati feladatellátás számos magas klímakockázatú tevékenységeket tartalmaz. A táblázat alapján magas besorolást kapott a területfejlesztés, zöldterület-, hulladékgazdálkodás, turizmus, közlekedés, helyipiac, amelyek tekintetében kiemelt figyelemmel kell lenni és intézkedéseket hozni.

Gyulai járás „zöldülő járás” dimenzió lehetőség és kockázat elemzése az alábbi tématerületeket jelölte meg:

- A körforgásos gazdaságot szolgálja a gyulai komposztáló üzem működtetése, viszont szükséges a keletkező komposzt értékesítésének fejlesztése.
- Az árvizekkel szembeni kitettség a járás területén Gyulán a legnagyobb, bár a város és a térség kitettségét csökkentik a kiépített árvízvédelmi töltések és az árvízi szükségtározók rendszere.
- A települések főúthálózatának szabályozási szélessége jellemzően nagy, amely következtében a zaj- és rezgésterhelés az épületektől megfelelő védőtávolságnyira keletkezik, továbbá lehetőség van növényzet telepítésére is, amely tovább csökkentheti a terhelést
- Üzemeltetési tapasztalatok alapján, az Ivóvízminőség-javító Program végrehajtása során kialakított ivóvízellátást biztosító művek és a kiépített technológiák rendszerének gazdaságos üzemeltetése, továbbá az üzembiztonság növelése érdekében további fejlesztések végrehajtása szükséges.
- A termálfürdő látogatottsága a pandémia előtti években fokozatosan emelkedett, ezért jelentős kapacitásbővítési fejlesztések zajlanak.

- Összességében a gyalogos vonalas létesítmények megfelelő szolgáltatási színvonalat adnak, problémát csak egyes csomópontokban, buszmegállók környezetében a kijelölt gyalogos-átkelőhelyek hiánya, valamint a meglévők biztonsági szintje jelent.
- A zöldfelületek mennyiségi javítása egyik településen sem szükséges, azonban minőségi gondozásuk humán és erőforrás igényes, azonban fenntartása szükséges.
- A zöldfelületi rendszerek fejlesztését, akárcsak más infrastruktúrák esetében, célszerű településenként átfogó szemlélettel tervezni és összefüggő, hálózatos rendszert kialakítani.
- Hosszútávon további erdősítés javasolt a térségben, elsősorban a települések mellett védelmi és közjóléti célból.
- A mezőgazdasági területeken az aszály következtében bekövetkező deflációs károk csökkentésére mezővédő erdősávokat kell kialakítani.
- A vízkészletek csökkenése érdekében javasolt helyi vízkormányzó rendszerek és vízviszatarító területek kialakítása.

Zöld stratégiák

Gyulai járás (Gyula, Kétegyháza, Elek, Lőkösháza) zöld átállását több stratégia és akcióterv is elemezte már korábban. Ezek:

- Gyula Város klímastratégiája
- Békés megye klímastratégiája

Az egyes stratégiák céljai és intézkedései a következőkben foglalhatók össze:

Gyula klímastratégiája

A stratégia végrehajtása 15-20 év alatt valósulhat meg, de a hosszú időtáv során javasolt megvalósítás folyamatos nyomon követése, értékelése, amely a monitoring rendszer által biztosítható.

A monitoring adatok rendszeres gyűjtése és elemzése szolgáltat alapot a klímastratégiában foglalt célok és azok megvalósulását szolgáló intézkedések aktuális állapotáról szóló értékelések összeállításához.

Tekintettel a változásokra, az előrehaladási és felülvizsgálati jelentés azt a célt is szolgálja, hogy a klímastratégia módosításra kerüljön, ha a bekövetkezett változások indokolttá teszik azt.

A klímastratégia 2030-ig rögzíti a város céljait, mely egy középtávú távlatnak minősül. A megvalósítást így kisebb egységekre kell bontani, szükséges az operatív részletek, akcióprogramok kidolgozása. Javasolt 2 évente cselekvési tervet kidolgozni, amely figyelembe veszi az intézkedések fokozatos megvalósításának és egymásra épülésének elveit, az addigi eredményeket és a várható pénzügyi és humán erőforrások rendelkezésre állását.

2040-re vonatkozó jövőkép: „Gyula a zöld értelem városa”

A hosszú távú jövőkép megvalósításához a stratégia 2030-ra konkrét közép távú célindikátorokat fogalmaz meg:

Gyula a megyei vállaláshoz képest jóval magasabb kibocsátás-csökkentést tűzött ki célul, ugyanis a város mitigációs célkitűzésként a 2018-as bázishoz képest 2030-ra 19%-os CO₂ kibocsátás csökkentést irányoz elő, míg 204-re 40%-os csökkentést kíván elérni.

Gyula klímastratégiájának céljait és intézkedéseit a 8.6. melléklet tartalmazza.

Békés Megyei Klímastratégia 2018-2030

A Klímastratégiában megfogalmazottak alapján: „Békés megye 2030-ra a megyék arányos ÜHG kibocsátását figyelembe véve az egyik legnagyobb (preferáltan TOP 3) százalékos kibocsátás csökkenést éri el.”

Békés megye célkitűzése az ÜHG kibocsátás csökkentése esetén a bázisidőszakhoz képest 2030-ra 15%,-os csökkenést, míg 2050-re a bázisértékhez képesti 25%-os csökkenést ír elő. Bázis év (2017) 944502,8 kibocsátott energiafelhasználásból adódó ÜHG mennyisége (t/év CO₂egyenérték) 2050-re: 708377 kibocsátott ÜHG mennyisége (t/év CO₂egyenérték), a csökkenés mértéke bázisévhez képest 25%.

Békés megye klímastratégiájának céljait és intézkedéseit a 8.6. melléklet tartalmazza.

6.4.1.2. Zöld átállási célok megfogalmazása és rendszerezése

A járási zöld átállás stratégiai célja - az EU 2050-re elrendő karbonsemlegességi elvárása és a három városi- zöld átállást is megalapozó – klímastratégia és akcióterv, valamint környezetvédelmi program alapján az, hogy 2030-ig 15%-kal csökkentse a térség a CO₂ kibocsátását.

Miután a Gyulai járás a környezetileg érzékeny, a klímaváltozás hatásainak egyik leginkább kitett Alföldi terület, ezért elemi érdeke és kötelessége, hogy a tervezett klímavédelmi beavatkozásaival csökkentse az emberi tevékenységből származó, s a város területéről a légkörbe jutó üvegházhatású gázainak kibocsátását. Békés megye célja, hogy a 2015-ös bázisévhez képest – 2030-ig 15%-kal csökkenti CO₂ kibocsátását az ún. Covenant ágazatokban. (Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények; Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, létesítmények; Lakóépületek; Közvilágítás; Közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi szállítás))

A gyulai járás fejlesztései során figyelembe veszi természeti környezete teherbíró képességét, a nyersanyagokkal, erőforrásokkal és energiahordozókkal hatékonyan és takarékosan bányász. Figyel az értékes épített és természeti környezetének megóvására, a jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeinek, vízbázisainak és zöldfelületeinek védelmére. A gazdaság- és településfejlesztése során egyre nagyobb arányban veszi igénybe a megújuló erőforrásokat.

Az FVS-ben a „JÁRÁSI SZINTŰ KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉS ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSE” stratégiai cél alá besorolt tematikus célok és intézkedések kapcsolódnak legszorosabban a zöld átállási beavatkozásokhoz, ugyanakkor a zöldítés szinte minden tematikus célhoz és ahhoz tartozó beavatkozáshoz horizontális jelleggel kötődik.

Az FVS célrendszerének és az EU Taxonómiának való megfelelést az alábbi táblázat szemlélteti.

<i>Célok, részcélok</i>	az éghajlatváltozás mérséklése	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme	átterés a körforgásos gazdaságra, a hulladékkezelés megelőzése és az újrahasznosítás	a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése	a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése						
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása						

Célok, részcélok	az éghajlatváltozás mérséklése	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme	áttérés a körforgásos gazdaságra, a hulladékkelekezés megelőzése és az újrahasznosítás	a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése	a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással						
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása						
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása						
Ipari és logisztikai pozíció erősítése						
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása						
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása						
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése						
Közlekedési rendszerek fejlesztése						
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése						
Járási szintű kibocsátás csökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése						
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése						
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás						

101. táblázat: FVS célrendszerének és az EU Taxonómia közötti kapcsolat

A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
GYULAI JÁRÁS NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK ERŐSÍTÉSE						
HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ PROGRAMOK ÉS KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA						
Sport-és szabadidős területek és kulturális	Szabadidős és sport fejlesztések, játszóterek, közösségi terek bővítése és megújítása		X	X	X	X

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Iétesítménye bővítése, fejlesztése	Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése			x	x	x
Cselekvő közösség létrehozása	Civil szervezetek támogatása		x			x
	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme		x	x	x	x
HUMÁN SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYEK KORSZERŰSÍTÉSE, AZ ELLÁTÁS SZÉLESÍTÉSE A KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLŰ TÁRSULÁSON BELÜLI FELADATELOSZTÁSSAL						
Humán alapellátás intézményi háttérének biztosítása	Óvoda és bölcsődei intézmények felújítása, bővítése		x	x	x	
	Szociális alapellátó intézmények felújítása, közétkeztetési szolgáltatás biztosítása	x	x	x		x
	Egészségügyi ellátó intézmények felújítása, bővítése		x	x	x	
A FIATALOK MUNKAÁLLALÁSI LEHETŐSÉGEINEK SZÉLESÍTÉSE ÉS AZ ÉLETKÖRÜLMÉNYEIK JAVÍTÁSA						
xFecskeházak és bérlakásprogramok	Meglévő bérlakások felújítása		x	x		x
	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése		x	x		x
A JÁRÁS GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE, MAGAS ADAPTÁCIÓS KÉPESSÉGŰ GAZDASÁGI SZERKEZET KIALAKÍTÁSA						
IPARI ÉS LOGISZTIKAI POZÍCIÓ ERŐSÍTÉSE						
Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	x		x	x	x
	Gyula Déli Ipari Park bővítése		x			
Logisztikai szolgáltatásokhoz kötődő vállalkozások támogatása	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház, ipari telephely kialakítása				x	x
Vállalkozásokkal való együttműködés erősítése	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	x				
TURISZTIKAI KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE A JÁRÁSBAN, ÉLMÉNYPROGRAMOK ÖSSZEANGOLÁSA						

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
„Slow” turisztikai kínálatok bővítése	Aktív turizmushoz kötődő fejlesztések	x	x	x	x	x
	Horgász- vadászturizmus fejlesztése		x	x	x	x
Szálláshely bővítés	Falusi turizmus szálláshelyfejlesztés			x	x	x
ADAPTÍV TERMELÉSI FELTÉTELEK KIALAKÍTÁSA, A HELYI TERMÉKEK TÁMOGATÁSA						
Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése, alapanyagtermelés fejlesztése	Állattenyésztés fejlesztése		x	x	x	x
	Biogazdálkodás		x	x	x	x
	Termelés eszközrendszerének, módszertanának és terményeinek megfelelő megválasztása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére és előkészületeként		x	x	x	x
Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése	x				
	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)	x				
Rövid ellátási láncok fejlesztése	Termelői helyi piacok fejlesztése, helyi termékek bevonása a közétkeztetésbe		x	x	x	x
	Digitális járási termelői piactér	x				
Élelmiszeripari fejlesztések	Gyulahús fejlesztése		x			
	Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése		x	x	x	x
Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése	Mezőgazdasági utak karbantartása		x	x	x	x
	Mezővédő erdősávok fejlesztése	x				
	Mezőőri szolgálat kialakítása		x			
KISZOLGÁLÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE						
KÖZLEKEDÉSI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE						
Szelíd közlekedés fejlesztése	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	x	x	x	x	x
	Gyalogos infrastruktúra fejlesztése		x	x	x	x
	Kerékpártárolók fejlesztése		x	x	x	x
	Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer	x				
VÁROSÜZEMELTETÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE						
	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése		x	x	x	x

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkősháza
Környezet és közbiztonság erősítése	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	x	x	x	x	x
Digitális városüzemeltetés megvalósítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése		x			
	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	x				
JÁRÁSI SZINTŰ KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉS ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSE						
ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT ÉS A TERMÉSZET ALAPÚ VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE						
Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések	Új zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása, idős fák védelem, növénycsere programok		x	x	x	x
	Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba		x	x	x	x
Vízfolyások rehabilitációja és árvízvédelmi fejlesztések	Élővíz-csatorna rehabilitációja		x			
	Árvízvédelem - Városi körtöltés megújítási program kidolgozása		x			
Csapadékvíz-gazdálkodás természetközeli megoldások alkalmazásával	A csapadékvíz-tározás és -használat megújítása		x	x	x	x
	A csapadékvíz gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány		x			
KIBOCSÁTÁSCSÖKKENTÉST SZOLGÁLÓ ENERGIA- ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁS						
Épületenergetikai fejlesztések	Közütemények és önkormányzati lakóépületek energetikai megújítása		x	x	x	x
	Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás	x	x			
Megújuló energiatermelés ösztönzése energiaközösségek létrehozásával	Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban		x	x	x	x
	A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása		x			
A keletkezett hulladék mennyiségének a csökkentés	Lakossági és vállalalkozási szelektív hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése	x	x	x	x	x
	Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás	x				

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű össze-hangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
	Komposzttelep termékének értékesítése		x			

102. táblázat: zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

A rugalmas alkalmazkodási megközelítés, amely az alábbi elemekből áll össze:

Prioritást élveznek azok az alkalmazkodási intézkedések, melyek már rövidtávon is hasznokat eredményeznek:

- „No regret” (megbánás nélküli) opciók: olyan intézkedések, melyek a jelenben is kifizetődőek, mert nettó társadalmi-gazdasági haszonnal járnak, és melyek a jövőben is kifizetődőek lesznek, függetlenül az éghajlatváltozás mértékétől. Példa erre az olyan kockázatok kezelése, melyek már most is problémát okoznak, pl. ha a gátak már a jelenlegi árvízszinttel sem képesek megbirkózni.
- „Low regret” opciók: intézkedések, melyek költsége viszonylag alacsony és melyek jövőbeli várható hasznai, figyelembe véve a várható változást az éghajlati körülményekben, magas. Ezek tipikusan nem infrastrukturális, hanem puha intézkedések.
- „Win-win” (mindenki nyer) opciók: olyan intézkedések, melyek klímakockázatot csökkentő hatása megfelelő, ugyanakkor más társadalmi, gazdasági, környezeti haszonnal is járnak, pl. vízvesztés csökkentése a mezőgazdaságban, emberi egészség vagy biodiverzitás védelme.

Rugalmas alkalmazkodás/adaptív menedzsment: Az adaptációs intézkedéseknek rugalmasnak és nyílt végűnek kell lenniük, különösen a hosszú élettartammal rendelkező infrastrukturális beruházások esetében. E flexibilis megoldások lehetővé teszik a későbbiekben további adaptációs intézkedések beépítését a projektbe. Az éghajlatváltozással összefüggésben a bizonytalanság egyik kulcseleme a hatások nagyságrendjéhez kapcsolódik. Az idő előrehaladtával (a jobb adatoknak és modellezésnek köszönhetően is, de elsősorban a megfigyelhető változások miatt) ez a bizonytalanság csökken. Emiatt hasznos lehet az adaptációs döntések egy részének elhalasztása egy olyan időre, amikor a bizonytalanság mértéke kisebb. Ez akkor lehetséges, ha a választott adaptációs megoldás flexibilis. Ilyen módon csökkenthető az adaptációs intézkedésekkel összefüggő kockázat és az intézkedés költsége is egyben. Flexibilis megoldásra példa az olyan gátak építése, melyek szükség esetén a későbbiek során megmagasíthatók.

Robusztus megoldások, melyek számos különféle éghajlatváltozási forgatókönyv megvalósulása esetén elfogadható eredményt biztosítanak: e megoldások azon a felismerésen alapszanak, hogy egy adott forgatókönyvre megalkotott alkalmazkodási megoldás nem feltétlenül jelent jó, vagy akár elfogadható megoldást más (az optimalizáció során esetleg nem vizsgált) forgatókönyvek esetében. Példa robusztus megoldásra a víztározás, mely szélsőséges csapadékos időszakban tárolni tudja a többlet vizet, ezzel megakadályozva az épített környezet elárasztását, aszályosabb időszakban pedig a tárolt víz felhasználható.

A beruházás élettartama során szükséges a folyamatos nyomonkövetés. Ez elsősorban az intézkedések hatásosságának és hatékonyságának nyomonkövetésére és értékelésére szolgál, azonban további kérdéseket vethet fel, pl. hogy a célok megfelelően kerültek-e meghatározásra, vagy a helyzetelemzés megfelelő volt-e. A folyamatos nyomonkövetés a beruházás működtetőjének információt szolgáltat arról, hogy szükség van-e a meghozott adaptációs intézkedések módosítására.

Hangsúlyozni kell a nem infrastrukturális megoldásokat, melyek költsége alacsony és melyek reverzibilis és flexibilis megoldásokat kínálnak arra az időszakra, amíg nem áll rendelkezésre több információ arról, hogy milyen beruházási megoldásokat lenne érdemes alkalmazni:

- o Biztosítás: Az éghajlatváltozással összefüggő kockázatok kezelésének egyik módja a biztosítás kötése, mely piaci alapon működik. A biztosítás az egyéb megoldások alternatívája is lehet, vagy azokkal kombinálva is alkalmazható.
- o Kockázatközösség: A nem piaci alapon működő kockázatközösség, mint amilyen a társadalombiztosítás, szintén potenciális megoldást jelenthet. Ez a megoldás a biztosításhoz hasonlóan alkalmazható az egyéb alternatívák helyett, illetve azokat kiegészítve, a reziduális (az adaptációs intézkedés végrehajtása után megmaradó) kockázat kiküszöbölése érdekében. Kockázatközösségek létrejöhetnek területi alapon (pl. regionális szinten) vagy szektor alapon is.
- o Puha intézkedések: ezek olyan nem-beruházási megoldások, mint például a viselkedési mintákon történő változtatás, az üzemeltetésben történő változtatás, vagy az információnyújtás és tájékoztatás. Közlekedési infrastruktúra beruházásoknál például kombinálni lehet beruházási és puha megoldásokat. Adott esetben, ha egy infrastruktúra éghajlati tényezőktől való megóvása túlságosan költséges, pl. ha a szélsőséges csapadékesemények által okozott villámárvíz elvezetése költséges lenne egy út esetében, akkor lehet olyan döntést is hozni, hogy az utat a villámárvíztől nem kell megvédeni. Ebben az esetben ez a döntés az út néhány évente történő elárasztását eredményezi várhatóan. Ugyanakkor lehetséges, hogy a tájékoztatás az útlezárásról, a forgalomelterelés költsége (puha megoldások) olcsóbbak, mint az alternatív beruházási megoldás lett volna.

A rugalmas alkalmazkodás mögött az a feltételezés húzódik meg, hogy míg van olyan bizonytalanság, melyek kiküszöbölhetetlen, van a bizonytalanságnak egy olyan eleme, amely az idő múlásával csökken/csökkenthető, pl. jobb adatok, fejlettebb modellek, az éghajlatváltozás kutatásának fejlődése, illetve több rendelkezésre álló információ és megfigyelés által. Ezért megoldást jelenthet az, ha az adaptációs döntések előtérbe helyezik az olyan intézkedéseket, melyek rövidtávon hasznosak, ugyanakkor rugalmasságot biztosítanak további jövőbeli adaptációs intézkedések számára amikor a bizonytalanság mértéke csökken és ezért jobb döntések hozhatók.

6.4.1.3. A zöld átállás kidolgozásának ütemezése

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretein belül megtervezett zöld átállás menetrend a zöld átállás stratégia tartalmi elemeinek időbeli ütemezését és a végrehajtás eszköz és intézményrendszerének átalakítását tartalmazza. A stratégiai akciók és a velük járó változtatások sikeres megvalósításának feltételei közé tartozik a támogató szervezeti struktúra és humánstratégia.

Célok	Feladatok	Eredmény	Ütemezés	Területi érintettség
Világos jövőkép/stratégiai cél megfogalmazása.	Városi CO ₂ kibocsátást 2030-ra 40%-kal csökkenteni.	Az FVS önkormányzati képviselő testületi döntéssel való elfogadásával (beleértve a zöld átállás menetrendet is) a jövőkép is elfogadottá válik.	2022. szeptember	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkősháza együttesen és saját területén egyenként is elfogadja, érvényesíti.
A stratégiai cél szerinti tematikus célok, beavatkozások projekt szintű	Az egyes szakági, önkormányzati tematikus feladatokra	A beavatkozások zöldítési elemeinek számbavétele az FVS keretében	2022. szeptembertől folyamatosan 2027-ig	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkősháza együttesen

Iebontása. A projektek zöldítési elemeinek számbavétele.	meghatározott célindikátorok betartásával kell tervezni a zöldítési célértékeket.	megtörténik. A projektek zöld elemeinek azonosítása az egyes projektgenerálás, projekttervezés során készül el.		határozza meg a térségi és hálózatos projekteket, és párhuzamosan a saját egyedi projektjeit.
Hatás és kockázatelemzés	A projektek zöldítési célértékeihez tartozó hatásokat, elmaradása esetén a kockázatokat mérlegelni kell.	A projekttervezés során szükséges tervezni.	2022. szeptembertől folyamatosan 2027-ig	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza közös monitoring bizottság működtetése.
Pénzügyi terv	A zöldítési elemek pénzügyi vonzatát is kalkulálni szükséges.	A projekttervezés során szükséges tervezni.	2022. szeptembertől folyamatosan 2027-ig	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza külön-külön határozza meg.
A megfelelő szervezet megtervezése	A döntéshozatali rendszer és a hatáskörök esetleges átrendezése, a vezetési módszerek szükséges változtatása, a rugalmas megoldások elősegítését	Új zöld osztály kialakítása. Ennek hiányában a Városüzemeltetési osztályon belül új zöld csoport vagy zöld munkatárs alkalmazása.	2023. folyamán	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza külön-külön saját önkormányzatában nevezi ki a zöld témafelelőst és a térségi bizottságban időszakosan egyeztetnek.
Projektvégrehajtás	Pályázat vagy más forrásból történő végrehajtás esetén a zöld célértékek betartatása, időközi ellenőrzése, majd folyamatos monitoringja	Elengedhetetlen a munkatársak aktív, kreatív részvétele, az ötletek, javaslatok összegyűjtése és beépítése a stratégiai folyamatokba	2023-2027 (2030)	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza külön-külön saját településén hajtja végre egyedi projektjeit és a térségi projektek területi arányos részét.
Monitoring rendszer kiépítése és működtetése	Az indikátorok előállításához szükséges bemeneti adatok előállítása és rendszerbe szervezése	FVS szerinti kötelezően megadott és kötelezően elvárt, a város által felkínált indikátorok nyomom követése és jelentések	2023-2027 (2030)	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza közös monitoring bizottság működtetése.
Átfogó megvalósítási terv készítése a fenti feladatokra irányulóan	Erre szolgál a zöld finanszírozási keretrendszer.	Az FVS kézikönyv szerint elkészítendő. Javasolt tartalomjegyzékét beillesztettük.	2024-ig	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza közös tervezése.

103. táblázat: Zöld átállási menetrend javasolt lépései

6.4.1.4. Zöld finanszírozási keretrendszer

A városi zöld finanszírozási keretrendszer kialakítását külön dokumentumként 2024-ig kell kidolgozni.

A zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása során a városi zöld átállást szolgáló beavatkozások, projektek rendszerezése történik meg, amely figyelembe veszi, hogy az egyes beavatkozások milyen célok és mutatók mentén minősülnek zöldnek, továbbá hogyan mérhető, milyen volumenben, milyen forrásokból, milyen ütemezéssel valósulnak meg. Vizsgálatra kerül a finanszírozási igényeknek, a tervezett városi projekteknek a zöld finanszírozási megfelelősége. Megállapításra kerülnek a zöld indikátor bázisértékek és a vállalható zöld célkitűzések. Ez alapján készül el a Városi Zöld Finanszírozási Keretrendszer dokumentum, amely lehetőséget teremt a tervezett fejlesztéseket potenciálisan finanszírozó zöld források bevonására. A zöld keretrendszert javasolt külső minősítő által validáltatni. Ugyanezen zöld finanszírozási keretrendszer dokumentum alkalmas a hazai és az európai uniós zöld támogatások lehívásának előkészítésére is. Tekintettel arra, hogy Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza esetében járási stratégia készül, a zöld stratégiai célokat is egyeztetni szükséges a települések között és a hálózatos, térségi közös projektekre közös mutatókat meghatározni. A zöld célok érvényesítése, finanszírozása településenként történik.

A zöld finanszírozási keretrendszer felépítése:

A település helyzetének rövid bemutatása

- a. A település gazdasági szerkezete
- b. A települési szolgáltatási mix
- c. Az önkormányzati intézmények, funkciók
- d. A főbb, bevont kívánt helyi szereplők
2. A településen már meglévő zöld tevékenységek
 - a. Települési zöld indikátorértékek (bázis)
 - b. Települési zöld stratégia – ha van
 - c. Az azonosított helyi zöld szereplők
 - d. Települési (önkormányzat és a bevont szereplők) zöld célkitűzések
3. Az önkormányzati zöld forrásbevonás célja és struktúrája
 - a. A települési célkitűzésekhez illeszkedő önkormányzati zöld projektek
 - b. A zöld projektek vállalható indikátorértékei (célértékek)
4. Az önkormányzati forrásbevonás tárgya, háttere, típusa
 - a. Mit finanszíroz? - új projekt v. már meglévő folyamat fejlesztése
 - b. Finanszírozás és/vagy refinanszírozás, ha az utóbbi, milyen arányban
 - c. Részben vagy egészben tervezi zöld pénzből finanszírozni a projekteket
 - d. A zöld finanszírozás típusa (kötvény, hitel, VNT, önerő, magántőke) projektenként
5. A települési zöld fejlődés menedzsmentje
 - a. Az önkormányzat és az érintettek szerepe a zöld célok megvalósításában, követésében
 - b. Zöld Bizottság felállítása, feladatainak definiálása, tagok létszáma, ülések rendszeressége, ülések dokumentálási rendje
6. A zöld finanszírozási keretrendszer pénzügyeinek kezelése
 - a. A zöld pénzek/projektek kezelése
 - b. A zöld források felhasználásának módja: zöld pénzek allokációs jelentés
 - c. A zöld pénzek kezeléséről szóló riport auditáltatása és közzététele
7. Riportálás – jelentésszolgálat
 - a. Allokációs és környezeti hatásjelentések előállítása, legalább évi 1-szer
 - A megvalósított projektek bemutatása a finanszírozási forrással
 - A környezeti hatásjelentéshez szükséges metrikák rögzítése és hatásjelentés tartalma
 - Az allokációs jelentéshez szükséges információk rögzítése
 - Következő évek terv számainak frissítése

8. Külső minősítés (zöld hitel, kötvény bevonása esetén) lefolytatása – javasolt

Javasolt indikátorok a zöldsátállásra településenként

Első lépésben településenként (Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza) adatait javasolt összegyűjteni, számítani, majd ezt követően egyesíteni az adatokat.

Mutató megnevezése	Mérték-egység	Számítási módszertan	Adatkörök
Város ÜHG kibocsátás	t/év CO2 egyenérték		
Intézmények teljes villamosenergia-fogyasztása	kWh/év	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) éves összegzése	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán)
Intézmények fajlagos villamosenergia-fogyasztása	kWh/m ² /év	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) éves összegzése osztva az intézmények összterületével (m ²).	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán) intézmények területe
Intézmények villamosenergia-fogyasztásának változása évenként	kWh	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) változása	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán)
Az egyes intézmények villamosenergia-fogyasztásának változása évenként	kWh/m ²	Az egyes intézmények villamosenergia-fogyasztása (kWh) osztva az adott intézmény területével (m ²), éves változása	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán) intézmények területe
Az intézmények teljes hőfelhasználása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	GJ/év	Az összes intézmény távhő-fogyasztásának éves összegzése	távhőfogyasztás (távhőszolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézmények teljes hőfelhasználásának változása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	GJ	Az összes intézmény távhő-fogyasztásának éves változása	távhőfogyasztás (távhőszolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézmények fajlagos hőfelhasználásának változása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	J/m ² /év	Az intézmények teljes hőfelhasználásának változása adott időszakra vetítve	távhőfogyasztás (távhőszolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézményekben felhasznált földgáz mennyisége évenként	m ³ /év	Gázmérő által mért üzemi mennyiség (m ³) éves összegzése.	földgázfelhasználás (gázmérőn)
Lakosság földgáz mennyisége és változása évenként	m ³ /év	A KSH-ban található adatot m ³ -re váltjuk. Változás kiszámításához két év közötti különbséget kell venni.	KSH, Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)
Megújulókból előállított energia mennyisége	MWh	-	Megújulókból előállított energia mennyisége
Napkollektorok beépített teljesítménye	kW	-	Napkollektorok beépített teljesítménye

Mutató megnevezése	Mérték-egység	Számítási módszertan	Adatkörök
Napelemek beépített teljesítménye	kW	-	Napelemek beépített teljesítménye
Napelemek által megtermelt energia	kWh/év	-	Napelemek által megtermelt energia
Energetikai rendezvények száma, látogatottsága	db és fő	-	Önkormányzati adat
Önkormányzat által megjelentetett energetikai tájékoztató anyagok száma	db	-	Önkormányzati adat
Kerékpárutak hossza és változása	km	Közigazgatási határon belüli kerékpárutak hossza	Önkormányzati adat
Kerékpárutak hosszának változása	km/év	Két időszak közötti mért hossz különbsége	Önkormányzati adat
Közvilágítás fogyasztása	MWh/év	Az egyes fényforrástípusok teljesítménye szorozva a fényforrástípusok mennyiségével, átváltva MW-ra és megszorozva az összes éves égésidővel (óra)	Összes éves égésidő: közvilágítási naptárban
Közvilágítás fogyasztásának változása	MWh	Két időszak közötti fogyasztás különbsége	Összes éves égésidő: közvilágítási naptárban
Önkormányzati flotta futásteljesítménye, teljes és fajlagos fogyasztása	liter/év vagy MWh/év	Személygépjárművek futásteljesítménye, fogyasztása. MWh-ra történő átszámításhoz a fogyasztást a 122/2015 (V.26) Korm. rendeletben meghatározott átváltási tényezővel kell szorozni.	Önkormányzati adat
Több ponton forgalomszámlálás, átmenő járművek száma (éves változás követése)	db/nap	-	Önkormányzati adat
A fentiekből a kalkulált éves CO ₂ , illetve ÜHG kibocsátás	tonna	A 4.1. Leltárok módszertani alapja fejezet alapján	-
ÜHG csökkenés nagysága a bázisévihez képest	tonna, %	A 4.1. Leltárok módszertani alapja fejezet alapján, a bázisévhez viszonyítva	-

104. táblázat: Zöld átállás indikátorai

Időjárási alapadatok és alapmutatók

Javasolt éghajlati paraméterek, amelyek közül a releváns mutatókat a projekt/beavatkozások célterületére kell lehetőség szerint meghatározni. A zöld finanszírozási keretrendszer kidolgozása során a város vagy térségére rendelkezésre álló adatok alapján a bázis értékek rögzítendőek, és a monitoring során rögzítendőek és értékelendőek a későbbi valós tényadatok a céladatokhoz képest.

- Felszíni levegő átlaghőmérsékletének lassú növekedése
- Nyári napok számának növekedése (napi max. > 25 °C)
- Fagyos napok számának csökkenése (napi min. < 0 °C)

- Hőségnapok számának növekedése (napi maximum ≥ 30 °C)
- Trópusi éjszakák számának növekedése (napi minimum ≥ 20 °C)
- Hőhullámos napok számának növekedése (napi középhőmérséklet > 25 °C)
- Átlagos napi hőingás növekedése (napi maximum és minimum különbsége, °C)
- Éves csapadékmennyiség csökkenése
- Csapadékos napok számának csökkenése (napi csapadékösszeg ≥ 1 mm, %)
- Átlagos napi csapadékos napok növekedése (csapadékos napok átlagos csapadéka, mm/nap)
- Max. száraz időszak hosszának növekedése (leghosszabb időszak, amikor a napi csapadékösszeg < 1 mm, nap)
- Max. nedves időszak hosszának változása (leghosszabb időszak, amikor a napi csapadékösszeg ≥ 1 mm, nap)
- 20 mm-t elérő csap. napok számának növekedése (napok száma, amikor a napi csapadékösszeg ≥ 20 mm, nap)
- Felszíni vizek átlaghőmérsékletének lassú növekedése
- Csapadék évszakos eloszlásának változása
- Megnövekedett UV sugárzás, csökkent felhőképződés
- Felhőszakadási (viharos időjárási) események számának és intenzitásának növekedése
- Villámárvíz előfordulási gyakoriságának és intenzitásának növekedése
- Árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése
- Belvíz kialakulásának gyakoriságának növekedése
- Vízkészletek csökkenése (vízfolyások nyári kisvízi készletének csökkenése, tavak alacsony vízállású időszakainak gyakoribbá válása, felszín alatti vízkészletek csökkenése)
- Aszály gyakoribb előfordulása
- Tömegmozgás gyakoribb előfordulása
- Erdőtűzek gyakoriságának növekedése

6.4.2. Digitális átállás menetrend

6.4.2.1. Előkészítés

Magyarország **versenyképességének további erősödése a digitalizáción múlik**, ezért minden eszközt meg kell ragadni annak érdekében, hogy a magyar gazdaság, társadalom minél nagyobb arányban részesedjen a digitalizáció előnyeiből. A digitális transzformáció kérdése a klímavédelemhez hasonlóan vált kiemelt és mostanra önálló területté.

A bennünket körülvevő elektronikus eszközök napjainkban fokozatosan intelligenssé válnak, amennyiben – a digitális technológia és az 1993-tól mindenki számára elérhetővé tett publikus internet segítségével – képessé válnak az egymással való kommunikációra, akár közvetlen emberi beavatkozások nélkül is. Ebben az új, folyamatosan kiterjeszkedő technológiai környezetben a gazdaság elkerülhetetlen módon alakul át tudás- vagy információalapú gazdasággá, míg társadalmunk információs társadalommá.

Az új információs technológia mostanra az élet minden területét áthatotta, **a digitális átalakulás** (digital transformation – DX) **mértéke** 90 százalék feletti a szolgáltató szektorban, de mostanra bőven 50 százalék feletti az olyan ágazatokban is mint a mezőgazdaság.

A gazdaság legnagyobb tartalékai a hatékonyság növelés területén az automatizációban és a robotizálásban vannak. A foglalkoztatottság növelése önmagában már nem képes versenyképes termelékenységbővülést eredményezni, és könnyen mozgósítható tartalékok híján már egyébként sem jelent valós opciót a gazdaság fejlesztésére. Annál is inkább, mert 2030-ig **az automatizálás Magyarországon 1 millió munkahelyre fog érdemi hatást kifejteni** a mérsékelt ütemezési

forgatókönyv alapján, azaz becslések szerint, a jelenleg rendelkezésre álló technológiákkal a [magyar munkaórák 49 százalékát lehetne automatizálni](#).

A **19. századi szemléletű gazdasági modellel nem lehet versenyezni a 21. században**, ez minden átalakulás kiindulópontja. A 21. század fogyasztója játékosságra, hálózati együttműködésre, kreativitásra, környezettudatosságra, gyors adaptációra vágyik. Az ipari társadalom igényeire kialakított városi intézmények, infrastruktúrák, hálózatok további reformjára van szükség ahhoz, hogy a digitalizáció, a fenntartható fejlődés, a körkörös gazdaság, az idősödő társadalmak igényeinek, lehetőségeinek és kihívásainak meg tudjanak felelni.

A digitális transzformáció sikere visszahat az **emberek életminőségére, az ország és a térség gazdasági teljesítőképességére, a versenyképességre**. Ma már nincs egyetlen olyan stratégia, vízió sem, amely ne az egyik legfontosabb kitörési pontként azonosítaná ennek az átmenetnek a sikerességét. Az átfogó digitális megközelítés szükségességét az is jól mutatja, hogy miközben a szűken vett IKT szektor bruttó hozzáadott értéke (GVA) Magyarországon a teljes érték mintegy 7 százalékát adta, addig a kiterjesztett – az IKT szektor által közvetlenül, illetve közvetetten indukált – hatásokat is figyelembe véve mindez már a teljes nemzetgazdasági GVA megközelítőleg 18,7 százalékát jelentette 2017-ben. Nem alaptalan az a hazai becslés, mely szerint a digitális gazdaság egésze a **közeljövőben meghaladhatja a 25 százalékot** (lásd **Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP)**).

A digitális transzformáció kérdése európai szinten is kiemelt. Ahhoz, hogy hosszú távon és fenntartható módon biztosítani lehessen az ország jólétét és versenyképességét **az átalakulási folyamat során Európa valamennyi polgárának, valamint valamennyi európai vállalkozásnak – méretétől vagy helyétől függetlenül – részesülnie kell a digitalizáció jelentette előnyökből**, és nem megengedhető egyes területek vagy kiszolgáltatott csoportok lemaradása, kimaradása.

A digitális átmenet is **integrált megközelítést követelő célrendszerre vált**, amelynek választ kell adnia a jelenlegi és az újonnan felmerülő globális, technológiai, biztonsági és fenntarthatósági kihívásokra, valamint **össze kell kapcsolnia az összes releváns szakpolitikát, azok dimenzióit, és ezekben érvényesítenie kell azt az előre tekintő digitális szakpolitikát**, amely megfelel a digitális transzformáció korának és az adatgazdaság növekvő szerepének.

Mindebből következően a „digitális átállás” **települési szinten sem olyan kérdés, amelyben az önkormányzati vezetőknek külön döntést kellene hozniuk**. Ez a kérdés ugyanis már eldőlt: a digitális transzformációs folyamatok települési szinten is megindultak. A kérdés, hogy ez mennyire lesz ad hoc vagy tudatosan alakított folyamat a települések életében. Továbbá a legnagyobb kérdés, hogy ennek a folyamatnak a globális versenyben vesztesei vagy nyertesei lesznek-e a magyarországi városok és vállalkozások.

Eddig is látható volt, de mostanra egyértelmű, hogy **azok az országok és társadalmak képesek lépést tartani a világ fejlődésével, amelyek az élet minden területén tudatosan alkalmazzák a digitális technológiákat és folyamatosan megújítják azokat**.

Jó infrastruktúra, gyenge társadalmi, gazdasági hatásokkal

A digitalizáció jelentőségét mutatja az is, hogy a kérdés számos nemzetközi versenyképességi indexben (pl. EU DESI, IMD) kiemelt mérési komponensként szerepel. Mindezekből az ország ragsorokból, illetve indexekből az látszik, hogy Magyarország digitális infrastruktúrája, technológiai felkészültsége versenyképes. Ebből a szempontból az ország ott van a ranglisták középmezőnyében. Kiemelendő, hogy a svájci IMD Gazdaságkutató Intézet adatai szerint Magyarország digitális versenyképességi mutatója évek óta jobb, mint az ország általános versenyképességi mutatója.

Ugyanakkor ezeknek az infrastruktúráknak a társadalmi, gazdasági hatása igen gyenge, azaz Magyarország láthatóan nem képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. Más szóval, a jó infrastruktúra önmagában nem képes mélyreható, versenyképességet fokozó transzformatív hatást kiváltani, így az

ezekre a modern hálózatokra épülő szolgáltatásokban (e-közigazgatás, e-bankolás, e-kereskedelem stb.), és a tudásiparban (oktatásra fordított kiadások, K+F ráfordítások, digitális kompetencia szintje) Magyarország viszonylag gyenge eredményeket produkál.

Digitális kompetencia

Az alacsonyabb munkaerő-igényű gazdaság térhódítása megállíthatatlan, hiszen az élő munkaerőt kiegészítő, esetleg kiváltó digitalizációval, automatizációval 30-50 százalékos hatékonyság növelés érhető el. Az alacsony bérekkel ezzel egyre kevésbé lehet versenyben maradni, ezért azok az országok, amelyek nem biztosítják a lakosság megfelelő **digitális kompetenciáit**, alapkészségeinek fejlesztéseit az új technológiák adaptálásához, szükségszerűen, gyorsuló ütemben lemaradnak a gazdaság bővítésben.

A képzettségi szint, a képességek szintjének növelése az egyetlen út a termelékenység növekedéséhez, hiszen az új munkaerő bevonása, a foglalkoztatottság növelése elérte a határokat. A gazdasági növekedés viszont csak a termelékenység növelésével érhető el. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése a tapasztalatok szerint lényeges előfeltétele a **közepes fejlettség csapdjából való kitörésnek**. A felsőoktatási intézmények nemzetközi rangsorai alapján viszont a magyar egyetemek jelenleg nem tartoznak a világ élvonalába. Viszonylag alacsony a reál területeken végzetek aránya a társadalom egészében.

A DESI⁵⁹ két dimenziója – a **humán tőke** és az internethasználat – méri az európai polgárok digitális készségeit. **Magyarország a humán tőke terén az elmúlt 5 évben csak +5,5 százalékot tudott elérni.** A legalább alapvető digitális készségekkel rendelkező magánszemélyek aránya jelentősen elmarad az EU28 átlagától, és ez mindegyik vizsgált évre igaz volt 2016 óta. A felmérés szerint az érintett magyar lakosság kevesebb, mint fele (49%) rendelkezik alapvető digitális készségekkel, míg ez az arány az uniós országok átlagát figyelembe véve a 60 százalékhoz közelít. A DG CNECT szöveges értékelése külön kiemeli: *„aggodalomra ad okot, hogy a digitális alapkészségek és az emelt szintű készségek esetében az utóbbi években nem sikerült haladást elérni”*.

Szintén aggodalomra ad okot, hogy az **emelt szintű digitális készségekkel rendelkezők aránya** Magyarországon az európai uniós átlaggal (33%) szemben a 25 százalékot éppen csak meghaladja, és az olló az uniós átlag és a magyar adatok között 2020-ban tovább növekedett.

Szintén távolodtak egymástól a magyar és összesített uniós adatok a **legalább alapvető szoftver készségekkel rendelkezők arányát** tekintve: 2020-ban már közel 10 százalékpont a különbség a magyar és EU28 adatok között, előbbi kárára. A különbség még akkor is szembetűnő, ha feltételezzük, hogy a 2020-as magyar adatok csökkenése mögött módszertani problémák állnak.

Az Európa Bizottság Digitális Iránytű célkitűzéseiben rögzítette, hogy 2030-ra a digitálisan képzett lakosság és magasan képzett digitális szakemberek dimenzióban eléri az alábbi mutatókat:

- a) az 16–74 évesek legalább 80 százaléka rendelkezik legalább alapvető digitális készségekkel,
- b) legalább 20 millió IKT-szakember dolgozik az EU-ban, a nők és férfiak arányának konvergenciája mellett.

A digitális kompetenciafejlesztés legfontosabb, átfogó célja a lakosság digitális kompetenciájának és felhasználói tudatosságának, illetve a munkavállalók digitális jártasságának folyamatos fejlesztésével növelni a digitálisan felkészült munkavállalók arányát, illetve az IT szakemberek számát és csökkenteni a digitális értelemben leszakadók körét. A **Kormány specifikus célként határozta meg**, hogy 2030-ra a digitális készséggel nem rendelkezők aránya (16-74 éves korosztály körében az internetet nem használók aránya) 2 százalék alá csökkenjen, a rendszeresen internetet használók aránya a 16-74 éves

⁵⁹ Európai Bizottság: A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI) 2020, országjelentés, Magyarország, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=66944

korosztály körében legyen 98 százalék, valamint az informatikai felsőoktatási szakokon végzettek aránya az alapképzésben duplázódjon meg.

KKV-k a digitális gazdaságban

A digitális gazdaságban foglalkoztatottak aránya a multiplikátor-hatásokat is figyelembe véve már eléri az összes foglalkoztatott 17 százalékát és ez az adat nem tartalmazza az egyéb ágazatokban digitális munkakörökben dolgozókat. A szektor növekvő jelentőségét jól mutatja, hogy mostanra a nemzetgazdaság második legnagyobb exportőréként (az autóipar után) a teljes export 7,9 százalékát adta 2018-ban.

Miközben a digitális gazdaság összevetésben is magas arányt képvisel a magyar nemzetgazdaságon belül, a magyar digitális ökoszisztéma nemzetközi összevetésben gyengébben teljesít az átlagnál. Ennek legfőbb oka, hogy a hazai vállalkozások, kiemelten a KKV-k, digitalizáltsága nem megfelelő szintű, jellemzően elmaradottak az infokommunikációs eszközök, megoldások használatában. Az uniós tagállamokhoz képest a hazai KKV-k kisebb mértékben veszik igénybe a működésükhöz szükséges alapvető informatikai eszközöket, és a komplex digitális üzleti megoldások (pl. ERP, CRM) terén a lemaradásuk jelentős.

A [Nemzeti Digitalizációs Stratégia](#) Digitális Gazdaság pillére, amely átfogó célja a vállalkozások digitális felkészültségének, a digitális technológia integráltságának növelése, az innovatív digitális megoldások fejlesztésének és elterjedésének ösztönzése minden ágazatban, külön figyelmet szentelve az innovatív digitális startup vállalkozások, illetve az IKT ágazatban tevékeny hazai KKV-k, illetve az adatgazdaság támogatására. A stratégia kiemelt célként jelöli meg, hogy 2030-ra az online értékesítő vállalkozások aránya elérte a 30 százalékot, a big data elemzést használók pedig a 20 százalékot, míg az integrált (digitalizált) vállalati folyamatokkal rendelkező vállalkozások aránya haladja meg a 40 százalékot. A stratégia emellett el kívánja érni, hogy az ágazat K+F ráfordításainak aránya jelentősen növekedjen és legalább 12 százalékát tegye ki az összes ilyen célú hazai ráfordításnak.

A [Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia](#) hozzá kíván járulni, hogy hazánk 2030-ra Európa vezető innovátorai közé kerüljön és ennek érdekében kiemelt céljai közé tartozik a KFI kapacitások erősítése és fejlett technológiák bevezetése és a kkv-k növekedésének és versenyképességének fokozása.

Környezetvédelem, fenntartható fejlődés

A természeti erőforrások fenntartható használata és az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése jelentik az előtűnk álló évtizedek legjelentősebb globális kihívását. Magyarországon a legjelentősebb éghajlatváltozás által indukált problémák közül a szélsőséges hőmérsékelt ingadozás, az árvizes és aszályos időszakok váltakozása sorolható a legmagasabb természeti katasztrófa-kockázatokhoz, amelyek képesek csökkenteni az ökoszisztémák ellenálló képességét.

Az EU célkitűzéseivel összhangban került rögzítésre a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiájában (NÉS-2) az a cél, hogy meg kell előzni vagy legalább mérsékelni az éghajlatváltozással összefüggő negatív hatásokat, meg kell határozni az ehhez szükséges cselekvési irányokat.

A DIMOP stratégiai célja olyan fejlesztések megvalósítása, amelyek **korszerű digitális és informatikai megoldásokkal támogatják a klímaváltozás monitorozását, hatásainak elemzését és a negatív hatások megelőzését, hozzájárulnak az élővizek védelméhez, a katasztrófavédelem területén pedig növelik a mobilitási képességet és javítják a védekezés hatékonyságát.**

A zöld és kék infrastruktúra beruházásokat hatékonyan képesek támogatni a 21. században kifejlesztett távérzékelési és automatizált adatfelvételezési, adatbányászati és informatikai technológiák megfelelően megtervezett és kialakított megoldásai, így ezen megoldások alkalmazása az operatív program stratégiai célját képezi.

Körkörös gazdaságra való áttérés

Magyarországon a települési hulladék hasznosítása jelenleg nem a kellő hatékonysággal működik a folyamat egyik elemében sem. A 2019-es, 40 százalékos körüli települési hulladék újrahasznosítási arány elmarad az EU közel 50 százalékos átlagától.⁶⁰ Magyarország jóval az uniós átlag alatt van az erőforrástermelékenység tekintetében (0,81 EUR/kg szemben a 2018-as 2,04 EUR/kg-os uniós átlaggal). Emellett a körforgásos (másodlagos) anyagfelhasználás aránya növekszik ugyan, de továbbra is az uniós átlag alatt marad (2016-ban 6,4 %, szemben a 11,7 %-os uniós átlaggal)⁶¹.

A települési hulladék újrahasznosításának magasabb aránya szabályozási és végrehajtási intézkedések felülvizsgálatával, valamint lakossági szemléletformálással, a rossz gyakorlatok megváltoztatásával érhető el.

Olyan fenntartható és környezettudatos szemlélet szükséges a társadalom és benne a gazdaság szereplői számára, amely innovatív megoldások alkalmazásával növeli a termelékenységet, javítja a versenyképességet és a nyersanyagfüggettséget is csökkenti.

Stratégiai célként informatikai, információs technológiai és digitalizációs fejlesztésekkel szükséges elérni a hulladékok keletkezésének csökkentését, a hulladékgazdálkodási rendszerek modernizációját, a hulladékok lehető legnagyobb hozzáadott értékű hasznosítása érdekében.

Stratégiai cél továbbá a társadalmi felelősségvállalás növelése a fenntartható fogyasztás, és a környezettudatos szemléletváltás támogatásával, amely kiemelt tényező az éghajlatváltozás negatív hatásainak csökkentésében.

Előregedő társadalommal kapcsolatos kihívások

A demográfiai folyamatok miatt 10 éven belül félmillióval csökken a 15-64 éves kor közöttiek, azaz a munkaképes korúak száma Magyarországon. Eközben az idősödők aránya 40 százalékkal fog nőni a következő 20 évben. Ez visszavezethető egyrészt arra, hogy a lakosság születéskor várható élettartama folyamatosan növekvő tendenciát mutat, másrészt, hogy az európai országokban, köztük Magyarországon is a lakosság egészségi állapota folyamatos javulást mutat, ezáltal jelentősen csökken az idő előtti elhalálozások száma is.

Az előregedés miatt a munkaképes korú népesség aránya tehát folyamatosan csökken, másrészt a tartós ápolásra fordítandó kiadások emelkedése várható, tekintettel az ellátást igénybe vevők számának növekedésére. Az ellátást nagyobb számban az idős korúak igénylik, de számottevő a hosszan tartó gondozásra, ápolásra szoruló fogyatékos személyek, a pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint a hajléktalan személyek száma is az ellátandók között.

Jelentős befolyásoló tényező az idős emberek ápolása kapcsán a mobilitás erősödése is. A munkaerő szabad mozgásának eredményeként 2019-ben 13,3 millió uniós állampolgár élt egy másik uniós országban. Ez erősen kihat az idősgondozásra, hiszen a távollévő családtagok nem tudnak ebben részt venni, ezzel csökken az informális ápolási kapacitás.

A Magyar Kormány átfogó egészségügyi ágazati célja a minél hosszabb és minél egészségesebb élet biztosítása az egész magyar lakosság számára függetlenül attól, hogy ki, hol és milyen társadalmi-gazdasági körülmények között él.

A programok megvalósítása összességében és azok digitális dimenziója különösen hozzájárulnak az időben és egyenlő feltételek mellett hozzáférhető megfizethető, fenntartható és magas színvonalú egészségügyi szolgáltatások biztosításának megteremtéséhez.

A programok specifikus célja a megelőzést szolgáló népegészségügyi intézkedések és az alapellátás rendszerszintű, hálózatos fejlesztése révén a lakóhely közeli, könnyen hozzáférhető ellátás biztosítása,

⁶⁰ Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerben összesített éves hulladékgazdálkodási adatok

⁶¹ 2020. évi jelentés 61. oldal

amelyhez ezzel párhuzamosan magas szintű infrastruktúrával és eszközellátottsággal rendelkező, hatékonyan működtethető szakellátás is társul, kiegészülve 21. századi színvonalú digitális támogatással. A digitalizáció segítségével megteremthető az ágazati transzparenciát biztosító feltételrendszer, mely hozzájárul az innovatív, hatékony, fenntartható és rugalmas egészségügyi ellátórendszer kiépüléséhez.

Kaputárség erősítése

Az elmúlt évtizedben az erőteljes beruházásoknak, infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően Magyarország nagyobb városai hirtelen **a globális erőtér, munkamegosztás szereplőivé váltak**. Az **átalakuló gazdasági térszerkezetben**, az **új transzkontinentális együttműködésekben** a közép- és kelet-európai országok a formálódó eurázsiai kontinens **kaputárségévé válhatnak**. Budapest és a nagyobb hazai városok jó eséllyel az új közép-európai gazdasági erőtér központjaivá válhatnak.

Reziliencia

További fontos trend, hogy a COVID-19 világosan megmutatta: a társadalmi, gazdasági fejlődést szolgáló **korábbi normáink, szabályaink, így intézményeink, gondolkodási kereteink hibásan működnek**. A piacgazdaság nem működhet megfelelően a jövőben sem, ha nem **gondoljuk újra** azokat a feltételeket és válaszokat, amelyek miatt a társadalmi folyamatok **függetlenné váltak** a gazdasági folyamatoktól (elszegényesedés, digitalizáció és termelékenység, populizmus, éghajlatváltozás, reziliencia, előregedő társadalmak, generációs egyenlőtlenségek, fenntartható életmód stb.). Új együttműködésekre, intézményekre van szükségünk.

Az új, közös célok kitűzése helyi szinten is lehetséges, sőt, a COVID-19 hosszútávú hatásai között talán az látszik legvilágosabban, hogy ezeket **a válaszokat helyi szinten kell meghozni**. Ha a helyi közösség képes a tanult ellenállóképességet, az együttműködést, a helyi fenntarthatóságot, a tradíciók, tapasztalatok átadását fokozni, a merev, rigid intézményeit, eljárásait átalakítani, új, helyi perspektívákat felállítani, akkor képes lesz megújulni és alkalmazkodni a váratlan kihívásokra is. Egyszerre kell megoldani a gazdasági fejlődés és a társadalmi és környezeti fenntarthatóság problémáit, ma már ez nem választás kérdése, a hangsúly és a **megoldási javaslatok** az "ÉS" problémájára kerültek.

Az új helyzetre, a váratlan kihívásokra, **a technológiai és társadalmi változásokra reflektálni képes új struktúrára, intézményekre van szükség**.

Célok megfogalmazása és rendszerezése, a stratégiai célokkal és részcélokkal való kapcsolat

Célok, részcélok	infrastruktúra	Digitális kompetencia	KKV-k a digitális gazdaságban	Környezetvédelem, fenntartható fejlődés	Körkörös gazdaságra való áttérés	Előregedő társadalommal kapcsolatos kihívások	Kaputárség erősítése	Reziliencia
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése								
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása								

<i>Célok, részcélok</i>	<i>infrastruktúra</i>	<i>Digitális kompetencia</i>	<i>KKV-k a digitális gazdaságban</i>	<i>Környezetvédelem, fenntartható fejlődés</i>	<i>Körkörös gazdaságra való áttérés</i>	<i>Előregező társadalommal kapcsolatos kihívások</i>	<i>Kaputárség erősítése</i>	<i>Reziliencia</i>
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással								
A fiatal munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása								
A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása								
Ipari és logisztikai pozíció erősítése								
Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása								
Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása								
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése								
Közlekedési rendszerek fejlesztése								
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése								
Járási szintű kibocsátás csökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése								
Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése								

Célok, részcélok	infrastruktúra	Digitális kompetencia	KKV-k a digitális gazdaságban	Környezetvédelem, fenntartható fejlődés	Körkörös gazdaságra való áttérés	Előregező társadalommal kapcsolatos kihívások	Kaputárség erősítése	Reziliencia
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás								

105. táblázat: Digitális átállási célok és az FVS közötti kapcsolat

6.4.2.2. A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
GYULAI JÁRÁS NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK ERŐSÍTÉSE						
HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ PROGRAMOK ÉS KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA						
Helyi közösség kommunikációjának fejlesztése	Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása	x	x			
	Helyi média termékek fejlesztése			x		
HUMÁN SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYEK KORSZERŰSÍTÉSE, AZ ELLÁTÁS SZÉLESÍTÉSE A KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLŰ TÁRSULÁSON BELÜLI FELADATELOSZTÁSSAL						
Korszerű trendeknek megfelelő idősgondozás kiépítése	Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	x	x	x	x	x
A JÁRÁS GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE, MAGAS ADAPTÁCIÓS KÉPESSÉGŰ GAZDASÁGI SZERKEZET KIALAKÍTÁSA						
IPARI ÉS LOGISZTIKAI POZÍCIÓ ERŐSÍTÉSE						
Vállalkozásokkal való együttműködés erősítése	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	x				
ADAPTÍV TERMELÉSI FELTÉTELEK KIALAKÍTÁSA, A HELYI TERMÉKEK TÁMOGATÁSA						
Rövid ellátási láncok fejlesztése	Digitális járási termelői piactér	x				
KISZOLGÁLÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE						

Tervezett intézkedések	Tervezett beavatkozások	Térségi szintű összehangolás/hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
VÁROSÜZEMELTETÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE						
Környezet és közbiztonság erősítése	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése		x	x	x	x
	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	x	x	x	x	x
Digitális városüzemeltetés megvalósítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése		x			
	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	x				
Adatgazdálkodás fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása	x				

106. táblázat: Digitális fejlesztések beavatkozási területei

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretein belül megtervezett digitális átállás menetrend ütemezése a helyzetelemzésére támaszkodó beavatkozási területek és projektkoncepciók időbeli megvalósítását segítő és a végrehajtás eszköz- és intézményrendszerének átalakítását tartalmazza.

A digitális átállási menetrend javasolt főbb lépései:

Feladat	Ütemezés	Területi érintettség
Digitális projektek előkészítő és lebonyolító szervezetének létrehozása (Önálló szakmai testület, polgármesteri vezetéssel, közgyűlésnek történő éves beszámolási kötelezettséggel)	2023. május	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza saját területén hozza létre
Szakági dokumentumok kidolgozása (Város Digitális Stratégiája, Digitális Átállás ütemterve)	2023. szeptember-december	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza együttesen készíti el
A tematikus célkitűzések szerinti beavatkozások projekt szintű lebontása, digitális átállás menetrend célindikátorainak meghatározása, mindehhez pénzügyi terv és a felhívások megalkotása.	2022 szeptembertől folyamatosan 2027-ig	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza együttesen határozza meg a térségi és hálózatos projekteket, és párhuzamosan a saját egyedi projektjeit.
Városi Adattár és Stratégiai Monitoring Rendszer létrehozása	2024. december	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza közös monitoring bizottság működtetése
Tematikus célkitűzések szerinti felhívások, pályázatok kiírása, projektek végrehajtása	2022 év végétől folyamatosan 2027-ig (2030)	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza külön-külön saját településén hajtja végre egyedi projektjeit és a térségi projektek területi arányos részét.

107. táblázat: Digitális átállási menetrend

7. Finanszírozási terv

7.1. Elérhető és bevonható források számbavétele

A Gyula város és a járás további települései (Gyula város, Elek város, Kétegyháza nagyközség, Lökösháza község) számára elérhető források részletes számbavétele a jelenleg ismert TOP Plusz keretek ismeretében, a 2014-20-as, záruló programozási időszak tényadatai elemzése útján összevetve a Partnerségi megállapodás forráskiosztásával, továbbá a város Önkormányzata költségvetése elemzése segítségével lehetséges – ami a projekttervezés szakaszában válhat pontossá, véglegessé és megbízhatóvá.

A fenntartható stratégia előírásaira tekintettel a számbavétel kitekint a városközösséget alkotó valamennyi szereplőre, a járás (várostérség) és a megye valamennyi érintett és releváns szereplőjére. Így különösen – az önkormányzat(ok) mellett – a piaci szereplőkre, NFGO-kra, egyházakra is.

A tervezésbe bevonható források: a TOP Plusz a Békés megyei ITP-ben⁶² rögzített Forrásfelhasználási mód I. keretösszege, az ágazati operatív programokból várhatóan – a záruló programozási időszak tényadatainak ismeretében becsült – megszerezhető források, a Gyula Város Önkormányzata költségvetésének a Gst. alapján becsülhető tehervállaló képessége, illetve a felsorolt további helyi szereplők várható forrásszerző-és teherviselő képessége.

TOP Plusz forráskeret

Békés megye a teljes városállomány megvizsgálását követően, az ERFA 11. cikk alapján kiemelt várostérségek kategóriába két területi egységet sorolt be: a Békéscsabai járást és a Gyulai járást. Az integrált területi program mindkét járást önálló célterületként azonosítja, melyek önálló forráskerettel rendelkeznek.

Gyulai járás

A célterülethez az alábbi települések tartoznak:

- o Gyula város, járási székhely település,
- o Elek város,
- o Kétegyháza nagyközség,
- o Lökösháza község.

A célterület számára kijelölt önálló forrás összege: 7 901 Mrd Ft

A két kijelölt város prioritásonként az alábbi forráskiosztással rendelkezik:

1.3 Fenntartható városfejlesztés (1.3.1 és 1.3.2 konstrukciók összesen)	13,778
2.1.2 Fenntartható városfejlesztés (energetika)	2,094
3.2.1 Fenntartható városfejlesztés	3,997
3.3.3 Fenntartható városfejlesztés (bölcsőde, óvoda, köznevelés, egészségügyi alap- és szakrendelés, szoc. alapszolgáltatás)	3,719
Békéscsaba + Gyula összesen	23,588

Jelezni kell, hogy a ma ismert TOP Plusz **forráskeret** a 2014-20 közti időszakhoz képest arányaiban és mértékében is **kezesebb lesz** úgy várostérségi (járási), mint városi szinten. Becslésünk és számításunk egyaránt mintegy 1 milliárd forint nominális csökkenéssel számolhatunk, ami, tekintettel a reálgazdasági változásokra, alighanem arra készíti a várost és térségét, hogy egyfelől racionalizálja projektjeit, másfelől kiegészítő forrásokat tárjon fel és vonjon be fejlesztési stratégiájába. Azt

⁶² 9/2021.(VI.23.) KGY.sz.határozat 2021.06.23.

érzékeltetjük, hogy az új programozási időszakban megvalósuló beavatkozásokkal létrehozott új stock **fenntartási költségei** is várhatóan növekedni fognak, külön odafigyelés nélkül, a fenti, reálgazdasági körülmények változása miatt. (energiaárak, infláció, zöld átállás)

Ágazati Operatív Programok

A most záruló programozási időszakban a megyei megvalósítási helyszínnel az irányító hatóságok **Békés megyében** összesen⁶³ 515,4 milliárd forint támogatást ítéltek meg 21 543 támogatott projektre. Ebből a releváns OP-ok (VP nélkül) esetében **399,2 milliárd forint támogatást ítéltek meg 2 536 projektre.**

OP	MEGÍTÉLT TÁMOGATÁS (Ft.)	HATÁLYOS SZERZŐDÉSEK (db.)
EFOP	33 963 397 738	311
GINOP	42 627 297 777	1 263
IKOP	159 613 619 861	2
KEHOP	56 893 758 856	74
KÖFOP	330 316 904	47
MAHOP	1 369 339 962	18
TOP	104 397 410 075	821
Összesen	399 195 141 173	2 536

108. táblázat: 2014-2020 időszak közötti Békés megyei ágazati operatív program források

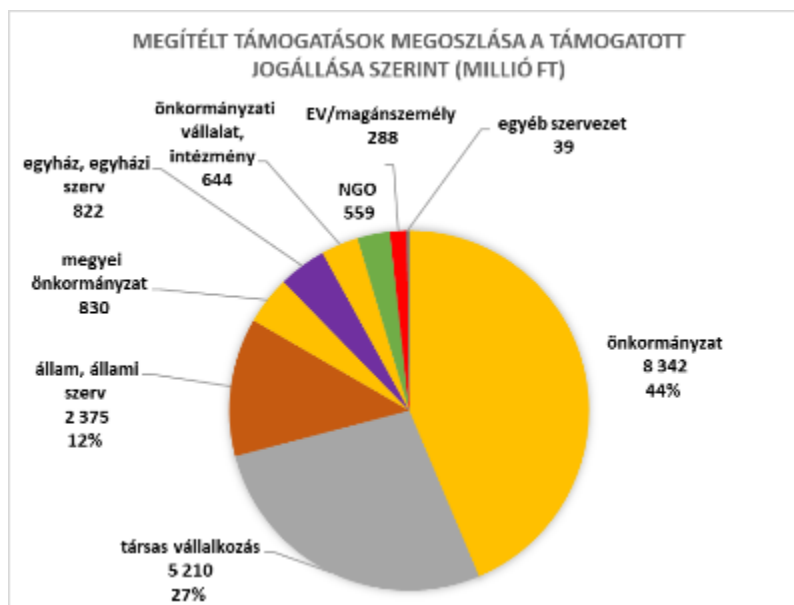
Ez a megyék között a 6. (Budapesttel együtt a 7.) legnagyobb megítélt támogatási összeg. A megyébe jutó ágazati OP források közül a legnagyobb az IKOP volt, jellemzően központi projektekkel. A **tényleges megyei forrást** jelentő TOP a megítélt támogatások 26, a KEHOP a 14, a GINOP a 11 és az EFOP a 9%-át tette ki.

A **járásban** (azonosítható megvalósítási helyszínnel rendelkező) mintegy 25 milliárd forint támogatást tart nyilván a központi adatbázis, ami a megyei összesített támogatás 6%-a. Ezen belül itt a meghatározó forrást már a TOP jelenti, 51%-kal.

Település	EFOP	GINOP 1-7	GINOP 8	KEHOP	KÖFOP	MAHOP	TOP	Összesen település	
Elek	731 326 012	8 377 482	9 700 000		7 000 000		1 214 642 889	1 971 046 383	8%
Gyula	2 726 722 625	4 925 449 211	2 160 171 084	1 073 647 224	8 709 355	15 648 611	8 198 864 271	19 109 212 381	76%
Kétegyháza	454 000 000	28 391 428	10 000 000		7 000 000		3 132 517 057	3 631 908 485	15%
Lőkősháza	44 939 477	19 858 085	20 000 000				187 397 486	272 195 048	1%
Összesen OP	3 956 988 114	4 982 076 206	2 199 871 084	1 073 647 224	22 709 355	15 648 611	12 733 421 703	24 984 362 297	100%
	16%	20%	9%	4%	0%	0%	51%	100%	

109. táblázat: 2014-2020 között a Gyulai járásban megvalósult fejlesztések

⁶³ Adatok forrása: <https://www.palyazat.gov.hu/>, letöltés időpontja 2022. február 18.

136. ábra: Megítélt támogatások megoszlása a támogatott jogállása szerint

A **Gyula város területén** megvalósuló projektekre a járásba érkező támogatások 79%-a, 19 milliárd forint jutott, amiből a TOP 8,2 milliárd forint, az összes támogatás közel fele (48%). A gyulai megvalósítási helyszínen támogatott projektek nagyobb részt az **önkormányzati** körbe érkeztek (a város önkormányzata a 44%-át kapta a helyi forrásoknak. A helyi (társas) **vállalkozásokhoz** jutott a támogatások 27%-a, elsősorban és különösen a GINOP forrásokból. Jelezzük, hogy a visszatérítendő, illetve kombinált, GINOP-8 kétmilliárd forintnyi forrása 90%-ban a társas vállalkozások projektjeihez járult hozzá. Lakossági és egyéni vállalkozói körbe jutott e forrásokból mintegy 240 millió forint. (előbbi 56, utóbbi kör 26 projektjére.) **Egyházi** körben a támogatások 822 millió forintja az összes forrás 4, a **civil szervezetekhez** jutó 560 millió forint pedig az összes támogatás 3%-át tette ki.

7.1.1. Aktorok, meghatározó szereplők

Amint fentebb a szereplőkre kitekintettünk, a tervezési időszakban továbbra is a legjelentősebb szponzor az **állam**. Jelenleg nem tervezhető a megyén keresztül a városba jutó forrás, de nem tévedünk, ha a megkezdett projektek folytatásával és hasonló - valamivel kisebb állami aktivitással számolunk, ami akár 2,5-2,8 milliárd forint értékű támogatást jelenthet Gyula városban.

Az **önkormányzat** úgy forrásgazdaként, mint tervezési potenciáljában a területen meghatározó, amely mozgásterét saját gazdasági erejét latba vetve növelheti, vagy az időszak alatt esetleg bekövetkező negatív scenáriók estén forrást pótolhat.

A Gst. szabályozási keretekben – Gyula Város Önkormányzata 2022. évi költségvetésének kitekintő adatsoraira támaszkodva és a piacon elérhető tipikus hosszú futamidejű kölcsön kondíciói mellett – az önkormányzat saját erejéből mintegy **4,6 milliárd forint beruházási hitel felvételére képes**, jelenlegi kondíciók alapján, kormányengedély birtokában. Ez a forrás akár saját erőként, akár önálló beruházási forrásként jelenhet meg a következő hét évben.

Ha egy ilyen ügylet ESG-finanszírozás mellett, **zöld tőkekövetelmény kedvezményel**⁶⁴ valósul meg, a kondíciók kedvezőbbek lehetnek. (Banki tőkekövetelményre vetítve akár -7% is elérhető, amiből a bankszektor az ügyfél számára kedvezményt biztosíthat.)

⁶⁴ <https://www.mnb.hu/letoltes/zold-vallalati-tokekovetelmeny-kedvezmeny-web.pdf>

Önkormányzati vállalat(ok) esetében szóba jöhet az MNB **közvállalati kötvény programja**⁶⁵, amely igen előnyös feltételeket biztosít egy ilye tranzakció esetében.

Jelentősen felértékelődhet a szerepe a **helyi vállalkozói – befektetői körnek**, különös tekintettel, ha a válságidőszak végeztével az idegenforgalom visszaépül egy 2019. évi állapotra.

Ki kell emelnünk, hogy az EU-források beáramlásával és a helyi gazdaság termelő-szolgáltató (profitteremtő) kapacitásainak ezzel párhuzamos bővülésével a **város bevételei arányosan nőnek**. A helyi iparüzési adóbevételek és az EU beruházások között a kapcsolat igen szoros, a korreláció 0,73955, azaz **egységnyi beruházás háromnegyed egységnyi HIPA bővüléssel jár**. (A támogató döntést követő két év – folyó HIPA bevételek relációjában. Átlagosan ennyi a megvalósítási időszak, amit az aktiválás követ.)

7.1.2. Kitekintés

A „**Békés Megye Integrált Területi Programja 2021-2027**” által meghatározott forráskeret a járás számára alapvető fejlesztési forrásokat jelent, amelyek további szponzorok révén a fentiekben kifejtett mértékben egészülhetnek ki – optimális gazdasági scenárió mentén.

Azzal a feltételezéssel évek, hogy a 2021-27 közti időszakban a támogatási rendszer jelentősen nem változik, továbbá az ismert TOP Plusz forrásokhoz hasonlóan az ágazati OP-ok forrásértéke arányosan csökken (lásd a Partnerségi megállapodásba rögzített tervszámokat) a Gyula és várostérségbe ágazati operatív programokból a megyére, várostérségre és városra jutó források szerkezete követi a most záruló időszakét, úgy a **várostérségbe 20-22** milliárd forint fejlesztési forrás vehető számba. **Gyula város megvalósítási helyszínével pedig 15,8-17,4** milliárd forint forrást mutatnak a kalkulált számok.

Allokáció, becslés, milliárd Ft	"A" reális forgatókönyv		"B" worst case
	összes támogatás	A ebből TOP Plusz	összes támogatás
megye	366,946	86,395	333,921
járas	22,017	7,901	20,035
város	17,393	6,24179	15,828

110. táblázat: Allokációs becslés a Gyulai járásra 2021-2027

Várostérségi bontásban a becslés a két forgatókönyv szerint az alábbiak szerint alakulhat:

Allokáció, becslés, Milliárd Ft	"A" reális forgatókönyv	"B" worst case
Elek	1,381	1,257
Gyula	18,009	16,388
Kétegyháza	2,162	1,967
Lőkösháza	0,465	0,423
Járas összesen	22,017	20,035

111. táblázat: Allokációs becslés a Gyulai járás településeire 2021-2027

A „rossz” és „reális” forgatókönyv közt legfeljebb $\pm 10\%$ eltérésre számítunk, hacsak nem érkezik a „Modern Városok” / „Magyar Falu” programhoz hasonló jelentőségű, egyedi beavatkozás a Gyula méretű és jogállású településekre is.

⁶⁵ <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2021-evi-sajtokozlomenyek/az-mnb-kiterjeszti-az-nkp-kereteben-torteno-masodpiaci-vasarlasait-a-kozvallalatok-kotvenyeire>

7.1.3. Egyéb kööttségek és lehetőségek

A **beavatkozásokhoz** összességében **hozzárendelhető források** a fenti elemzés alapján az alábbiak szerint foglalhatóak össze. A **két (A és B) forgatókönyv** egy a ma ismert tervadatokra és keretekre, továbbá a 2014-20 közötti tényleges forrásallokációra alapozva kerültek becslésre. A „B”, worst case scenárió a ma ismert, hátrányos körülményeket jelentő reálgazdasági jelenségeket figyelembe véve kerültek becslésre. Ez utóbbi tényezői: energiaköltségek, inflációs környezet, különösen építőanyagok, szerelvények, gépészet, kivitelezői árak általában, közbeszerzési folyamatok időigénye, csúszások stb.

Itt jelezzük, hogy a két scenárió közti becslés (mintegy 2,5 milliárd forint) **önerő vagy tartalék** rendelkezésre állásával célszerű kalkulálni a teljes forrástömegre, valamennyi szektorban. Az önkormányzatokra jutó teher ebből (forrás-és költségárányosan) mintegy 1,1 milliárd, a vállalati szektorban mintegy 700 millió forintot jelenthet.

Akár az **önerő biztosítására, tartalékképzésre, vagy akár a forráskiegészítés** céljából az önkormányzat képes saját gazdasági ereje (és a GSt. előírásai) alapján mintegy (maximális összeg) 4,6 milliárd forint adósságot keletkeztető ügyletet kötni kormányengedély megléte mellett, akár hitel, vagy kötvénypiacon. A ma ismert MNB által bevezetett innovatív megoldásokkal (ESG finanszírozás, közvállalati kötvényprogram) akár a forrásnövelés, akár a kondíciók javítása érdekében nyílnak lehetőségek.

Az energiaárak okán különös **óvatosságra** van szükség minden olyan, **energia megtakarítással tervezett** beruházás esetében, ahol a megtakarításból származó bevétel forrásként, vagy megtérülésként került számításba vételre.

Általában felmerül olyan beavatkozási struktúra kialakítása, ahol az egyes projektjavaslatok önmagukban **racionalizációs, megtakarítási hatással** rendelkeznek és a város működési kiadásait csökkentik. Ehhez a mai kiadási struktúra felülvizsgálata és áttekintése mindenképp javasolt.

Ugyancsak a ma ismert és várhatóan hatásaiban a most induló programozási időszakra (vagy annak egy részére) kedvezőtlen hatást kifejtő energiapiaci környezetben a **megvalósult beruházások fenntartási kiadásait** gördülő tervezéssel kell naprakészen tartani és mindenképp javasolt a **működési tartalék** beállítása.

Jelen ismeretek alapján becsülhető összes fejlesztési forrás	"A" reális forgatókönyv	"B" worst case
Elek	1,381	1,257
Gyula	18,009	16,388
Kétegyháza	2,162	1,967
Lőkösháza	0,465	0,423
Járás összesen	22,017	20,035

112. táblázat: Jelen ismeretek alapján becsülhető összes fejlesztési forrás

Az egyéb kiegészítő forráshoz jutás üzleti kockázata a tartós recesszió, a kedvezőtlen kamatkörnyezet, illetve költségvetési oldalról a romló bevételi pozíciók (elsősorban helyi adó, illetve közhatalmi - működési bevételek). Az önkormányzatok hitelfelvétele döntően Gyula és Elek, esetleg Kétegyháza esetében juthat el a Gst. szerinti kormányengedélyig – beruházási, éven túli adósságot keletkeztető ügylet esetében.

7.2. Lehetséges üzleti modell bemutatása

A járás településein felhasználható fejlesztési források összességében jelentősen meghaladják a szigorúan vett TOP Plusz forrásokat, amint az fentebb bemutatásra került. Ez a számos aktornak, a térség turisztikai vonzerőjének és határmenti elhelyezkedésének köszönhető. A dedikált, 7,901 milliárd forint forrással szinte azonos mértékű vállalati erőforrás, illetve nagyságrendben hasonló önkormányzati és egyéb helyi közösségi (NGO, egyház) beruházási források is becsülhetőek.

A települések fejlesztéseikhez a teljes időszakra a közösségi források dominanciája mellett üzleti (vállalkozói) és egyéb, pl. egyházi, NGO, illetve egyéb nemzeti, vagy egyházi forrásokra is számíthatnak, amelynek belső megoszlása a megelőző időszak gyakorlata alapján az alábbiak szerint alakulhat. („B” forgatókönyv szerint – annak feltételezésével, hogy a háborús környezet és a világgazdaság hatásai a programozási időszak első harmadát erőteljesen determinálni fogja). A források eloszlásának elsősorú meghatározója a helyi gazdaság mérete és koncentrációja, így a közforrások aránya a kisebb településeken jelentős, a városi környezetben a vállalati és helyi, önkormányzati és egyéb források pedig erőteljesebbek. (Azzal a feltételezéssel élünk, hogy a jelenlegi közfinanszírozás, államháztartási kapcsolatok mai folyamatai fennmaradnak, illetve, hogy a helyi gazdaság a válságo(ka)t követő kilábalása az első harmadban megtörténik – összhangban a MNB és a kormányzati prognózisokkal.

Forrástérkép	EU forrás	Önkormányzati forrás, hitel	Vállalkozói források	egyéb, nemzeti, NGO, egyház
Gyula	32%	30%	20%	18%
Kétegyháza	36%	28%	19%	17%
Lőkősháza	97%	1%	1%	1%
Elek	75%	11%	7%	7%

113. táblázat: Forrástérkép

7.2.1. Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

A beavatkozások részletes bemutatása a Cselekvési terv fejezetben került kifejtésre. Az összefoglaló táblázat a beavatkozások áttekintő összefoglalását adja.

Dimenzió	Elsődleges stratégiai cél	Részcélok
Prosperáló járás	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása.	- Ipari és logisztikai pozíció erősítése
		- Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása
		- Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása
	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	- Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással - A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása
	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	- Közlekedési rendszerek fejlesztése - Városüzemeltetés hatékonyságának növelése
Zöldülő járás	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	- Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése
	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	- Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás

Dimenzió	Elsődleges stratégiai cél	Részcélok
		<ul style="list-style-type: none"> - Közlekedési rendszerek fejlesztése - Városüzemeltetés hatékonyságának növelése
Digitális járás	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	- Városüzemeltetés hatékonyságának növelése
	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	<ul style="list-style-type: none"> - Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással - A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása
Megtartó járás	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása - Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással
	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása - Ipari és logisztikai pozíció erősítése - Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása - Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása
	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	- Közlekedési rendszerek fejlesztése
		- Városüzemeltetés hatékonyságának növelése
	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	<ul style="list-style-type: none"> - Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése - Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás
Kiszolgáló járás	A kiszolgáló járás dimenzióhoz mind a négy fenti stratégiai cél és azokhoz kapcsolódó részcélok kapcsolódnak.	

7.2.2. A finanszírozási terv összefoglalója

A gyulai járás településeinek a TVP alapján becsült fejlesztési forrásigénye – a becsülhető tartalékprojekt költségekkel együtt – mintegy 10,3 milliárd forint. Ezt a dedikált források nem fedezik, csak legfeljebb az elsődleges projektek szintjén. Így a járás addicionális források megszerzésére kell felkészülni, ami eredményességét tekintve – figyelemmel a gazdasági környezetem túl kedvező állapotára – kizárólag többlet közforrásokkal aligha lehet sikeres.

Emiatt a finanszírozási terv erőteljesen támaszkodik a vállalati, egyéb helyi, önkormányzati és egyéb (NGO, egyházak) erőforrásaira is azzal, hogy ezeknek az addicionális forrásoknak nyitottaknak kell lennie arra, hogy a projekttervezés és a kivitelezés (néha távoli) szakaszaiban ugyancsak erőteljes költségnövekedést fognak elszenvedni. Emiatt a tartalék projektekre dedikált forrásokra (forrásigényre), mint általános tartalékul szolgáló erőforrásra kell tekinteni. Ezt a „tartalékkeretet” csak a megvalósítási időszak utolsó harmadában szabad konkrét projektekkel feltölteni.

Mindenképp figyelemmel kísérve a gazdaság változásait és az erre fogékony, állami, hatósági szereplők támogató hozzáállását, célszerű olyan innovatív finanszírozási forrásokat is feltárni, mint például az MNB „zöld” finanszírozási (hitel, kötvény) programjai, úgy a vállalati, mint a közösségi beruházások terén.

Úgy az új, mint a régi fejlesztésekkel létrehozott kapacitások kiaknázásához szükséges előre elkészíteni egy több éves cash-flow tervet, ami valamennyi projektgazda részvételével, akár a társulási keretekben lehet csak sikeres. Itt dokumentáltan tervezni szükséges a jelen gyakorlat tapasztalatai alapján, hogy a (új) kapacitások kihasználtságában vannak-e üresjáratok, illetve egyéb (például üzleti) hasznosítási

lehetőségek az egyes, akár szezonális időablakokban. Az így felszabadítható források akár az egyes projektek önréjének, önréjének fedezeteként is szolgálhatnak.

Összes költség	1. prioritás	2. prioritás	3. prioritás ESZA+	3. prioritás ERFA+	Összes
Prioritás forráskerete (nem módosítható)	4 616	701	1 339	1 246	7 902
Elsődleges projektek teljes forrásigénye	4 182	677	218	2 331	7 408
Gyula forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	2 930	524	100	1 694	5 248
Kétegyháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	481	51	75	87	694
Lókösháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	109	-	7	295	411
Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	562	83	36	255	936
Tartalék projektek összes forrásigénye	2 661	180	-	-	2 841

114. táblázat: TVP-ben rögzített forráskeretek és igények

7.3. Fenntartható üzemeltetés

A programozási időszakban megvalósuló beavatkozásokkal létrehozott új kapacitások fenntartási költségei várhatóan növekedni fognak, elsősorban a reálgazdasági körülmények változása miatt. (energiaárak, infláció, zöld átállás költségei) Figyelemmel az európai és a hazai tendenciákra, a dologi kiadások mellett a bérköltségek emelkedésének feltételezése ugyancsak megalapozott. Ez azt jelentheti, hogy – amennyiben a szolgáltatások iránti igény nem csökken (például a lakosság számának, összetételének alakulásával), úgy az időszak végére létrejövő új stock fenntartása erőteljesen kifizetheti a beruházó/fenntartó projektgazda költségvetését. Ehhez éves működési költség / eredmény áttekintésre és szigorú keretgazdálkodásra lesz szükség, főleg az időszak első harmadában. A probléma ellensúlyozására a megvalósítandó projektek sorában priorizálni lehet a megtérülő, bevételt termelő, és/vagy kiadást csökkentő projekteket.

Az egyes települések stratégiai célrendszerének keretében megvalósítandó fejlesztések energiaracionalizációs (intézményi) fejlesztései az elmúlt időszak hasonló beavatkozásainak benchmarkját tekintve a közüzemi díjak mintegy 12-15%-ának csökkentésére voltak képesek, úgy a közösségi, mint a vállalati szektorban. Emellett a különösen nagy energiakitettséggű tevékenységeket végző ipari-agrár vállalkozások (hőtermelés, szállítás, feldolgozóipar) esetében ez a jelenlegi – válságot megelőzőhöz képest magas – energiaárak szintjén nagy szórással akár a 30-40%-ot is meghaladhatja.

Elek város piacfejlesztése, ipari park bővítése éves szinten érdemi bevételt, Gyula város energiaracionalizációs programjai számottevő energiaköltség megtakarítást hozhatnak, amelyekkel a konkrét tervezés során számolni kell.

7.4. Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

A projektfejlesztés intézményi háttere az irányítási modell fejezetben került részletes bemutatásra.

Az együttműködő települések a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás mintájára, egy független 4 tagú ERFA 11 fejlesztési bizottságot szándékoznak létrehozni, amely az FVS-ben foglalt célok és beavatkozások megvalósítását nyomon követő szerv lesz. A városüzemeltetést Gyula város minden területen **saját tulajdonú nonprofit kft-k és intézmények** útján látják el, amelyek a térségi feladatokat kapacitás hiányában nem látják el. Az erre vonatkozó települési igények megfogalmazása a források biztosításával együtt fejlesztheti a csatornát.

8. Mellékletek

8.1. Antiszegregációs Terv

A 2011-es népszámlálás alapján Gyula városban nem található szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület. Elek városára, mivel nem járásközpont az előző tervezési ciklus során nem készült ITS, így a KSH ennek a tervezésnek részeként végzet szegregátum lehatárolás sem történt meg. Ezért javasolt az új népszámlálási eredmények megjelenésekor – előre láthatóan 2023 során – új szegregációs lehatárolást kérni a KSH-tól és annak ismeretében, a projektfejlesztés során kidolgozni az antiszegregációs tervet.

8.2. Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

8.2.1. Lakossági felmérés

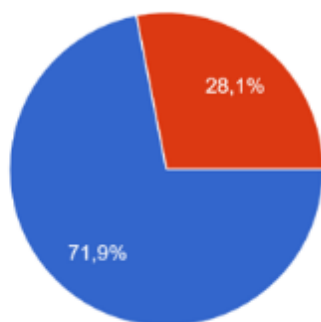
A kérdőívet a rendelkezésre álló idő rövidsége ellenére 411 fő töltötte ki 2022.02.24. munkaidő végéig.

Az 1. diagram a válaszadók nemek aránya szerinti megoszlását mutatja be, ez alapján a nők aránya több mint kétszeresen meghaladja a férfiakét.

1. Válaszadó neme

406 válasz

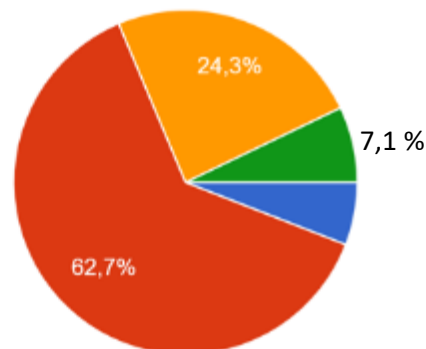
- nő
- férfi

2. Válaszadó kora

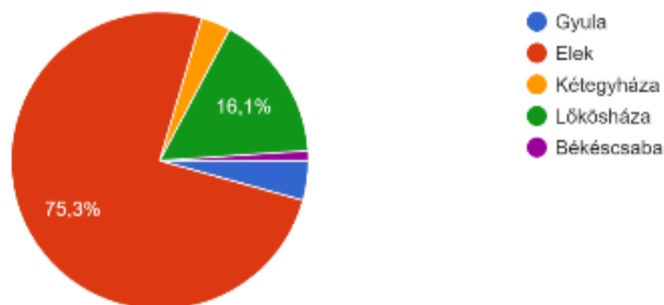
408 válasz

- 18-25
- 26-50
- 51-64
- 65 év felett

A válaszadók kor szerinti megoszlása alapján a munkaképes korúak aránya kimagasló.

Az ön lakóhelye
93 válasz

3. Válaszadó legmagasabb iskolai végzettsége:

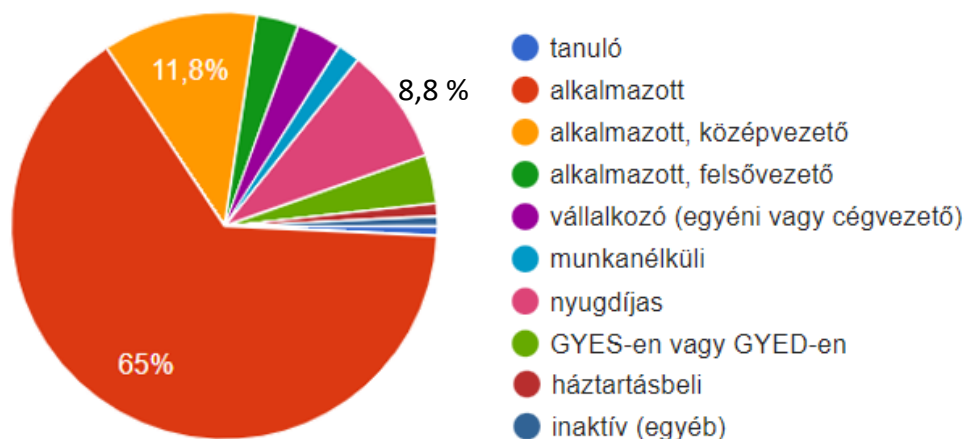
407 válasz

A válaszadók 44,9 %-a felsőfokú végzettséggel rendelkezőnek vallotta magát.

4. Válaszadó jelenlegi státusza

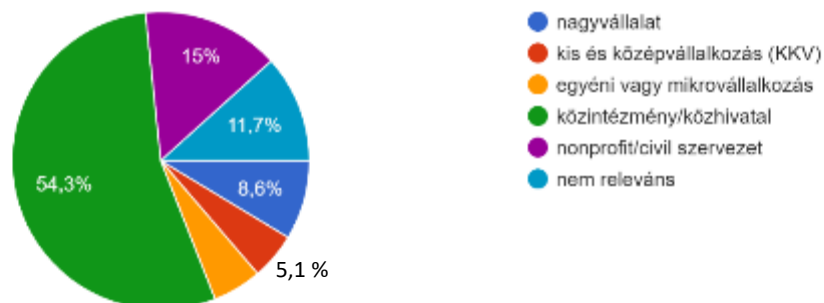
408 válasz

A válaszadók közel kétharmada alkalmazotti munkaviszonyban dolgozik.

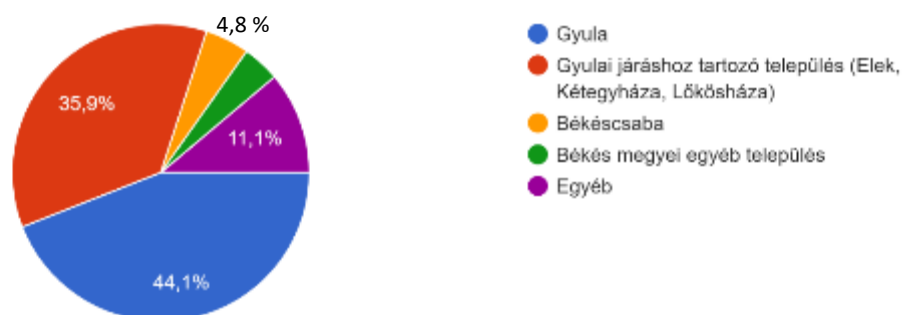
5. Munkavégzés helyének típusa

394 válasz

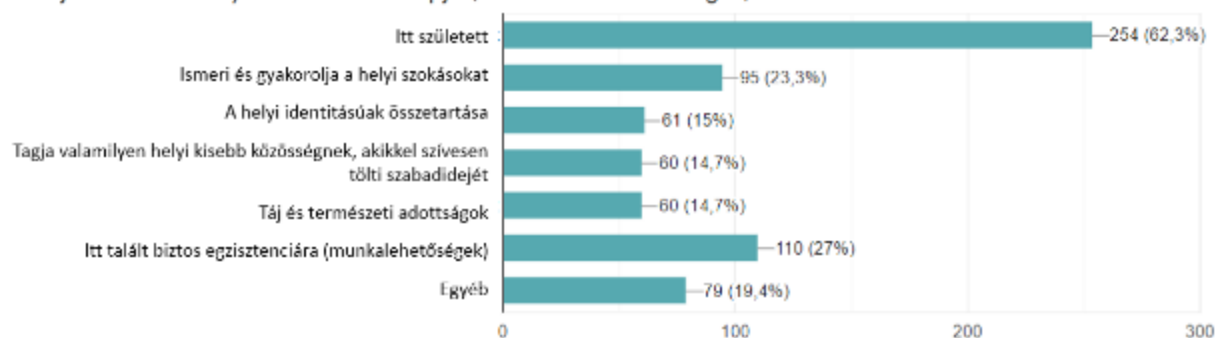
6. Munkavégzés földrajzi helye

395 válasz

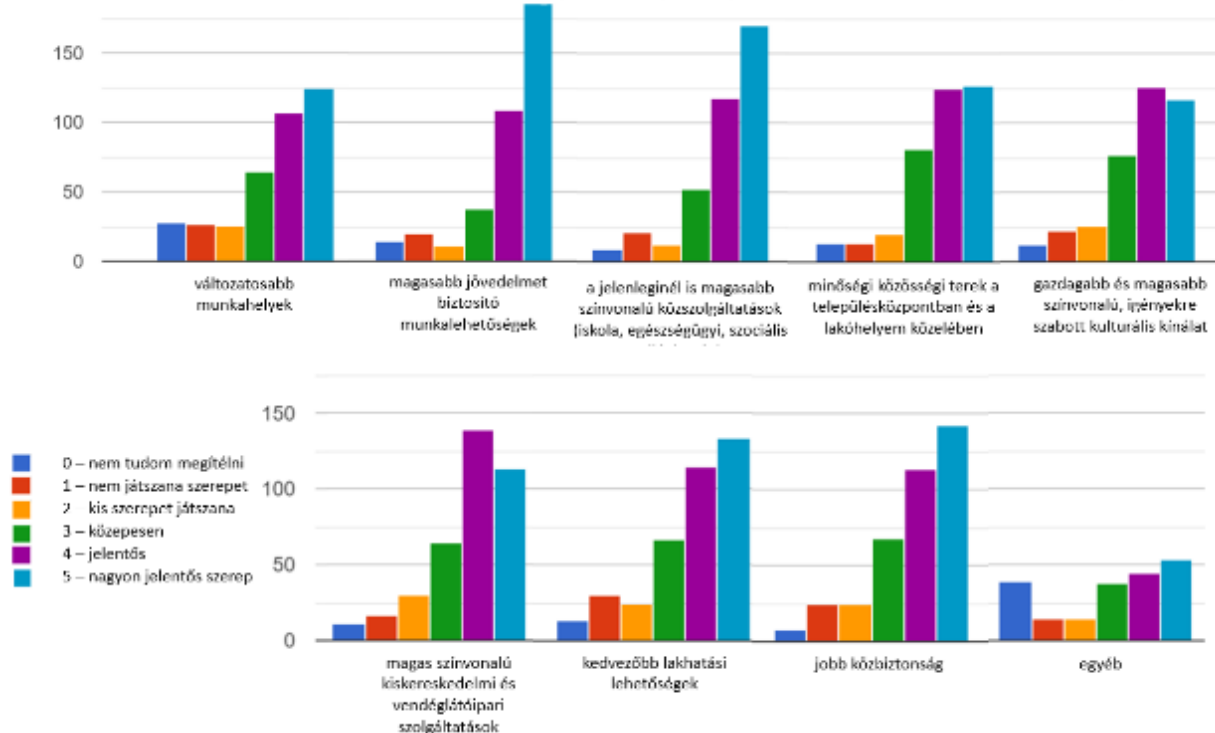

Megtartó település:

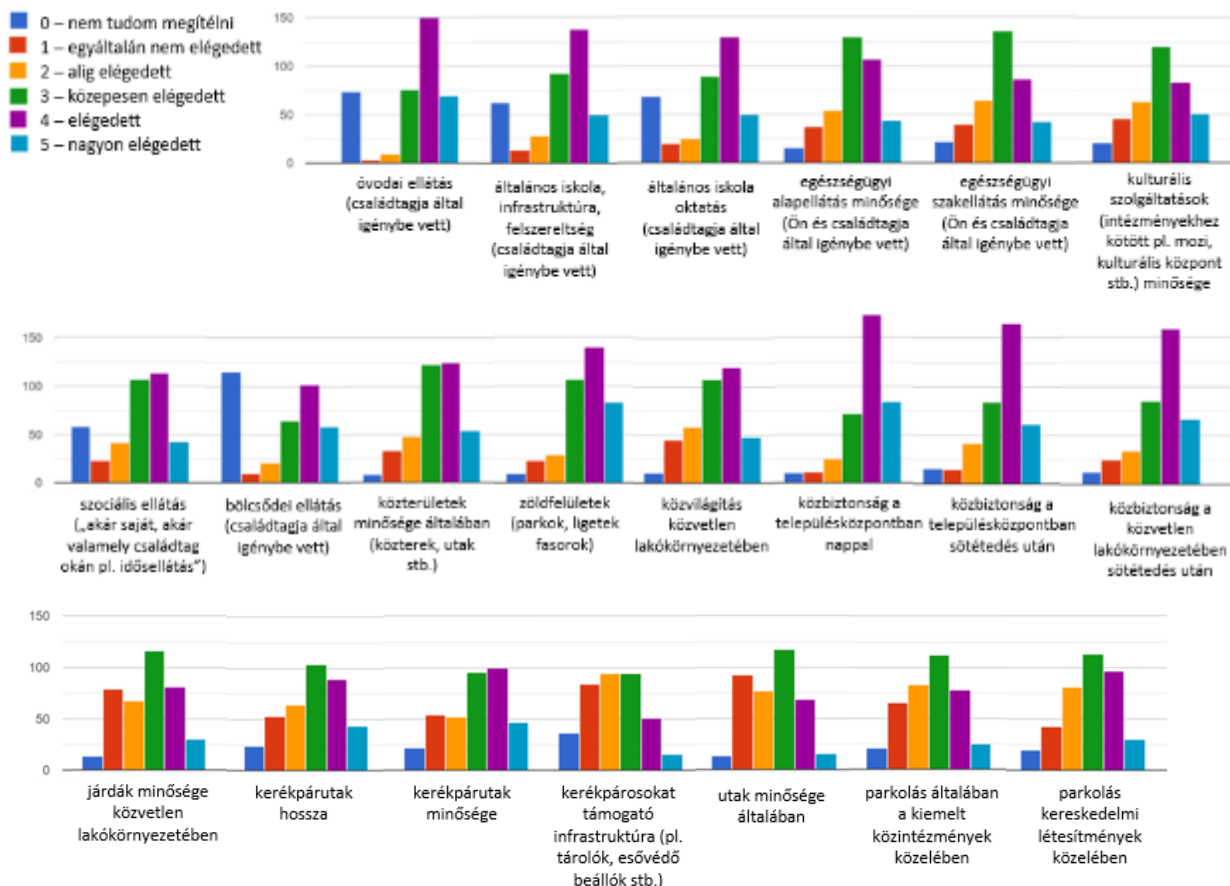
7. Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját (több válasz is lehetséges)

8. A felsorolt tényezők mennyiben játszanak szerepet helyi életminőségével való elégedettségének növelésében? Értékelje a tényezőket 0-tól 5-ig tartó skálán)

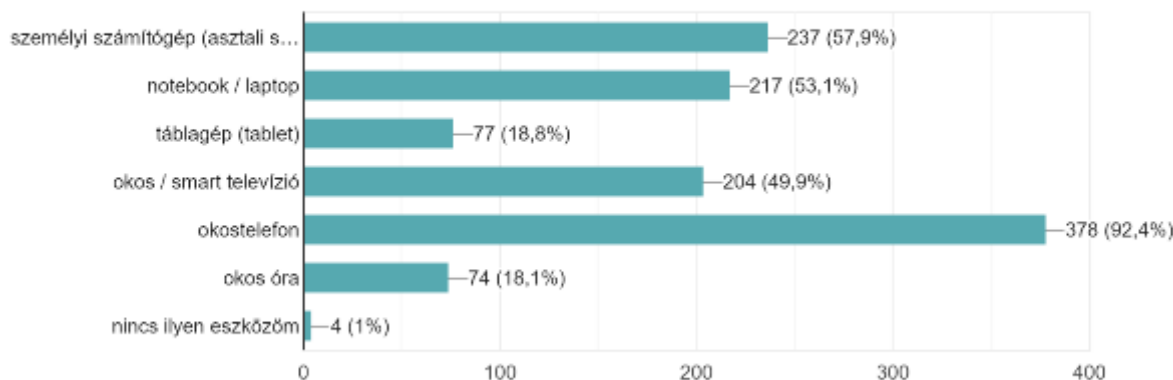

9. Értékelje a járásban elérhető humán közszolgáltatásokat és egyéb települési életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 5-ig tartó skálán

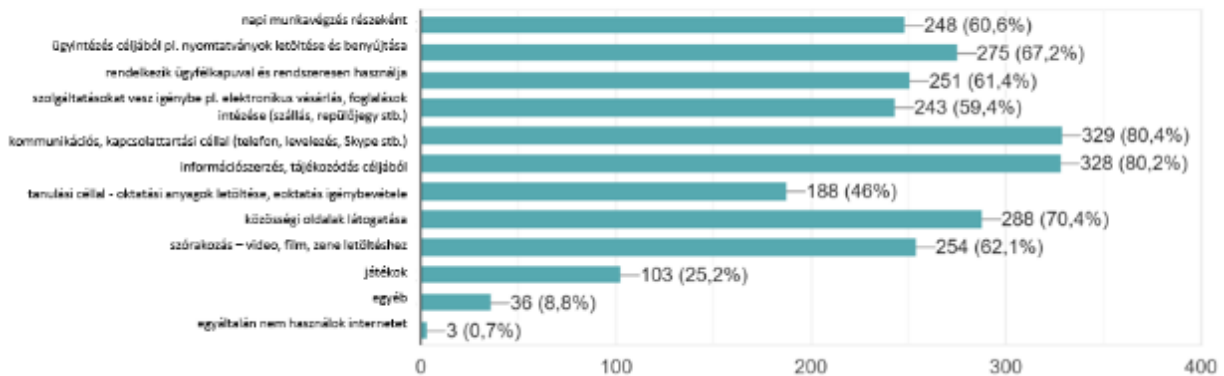
10. Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapiakban? (több válasz is lehetséges)

409 válasz

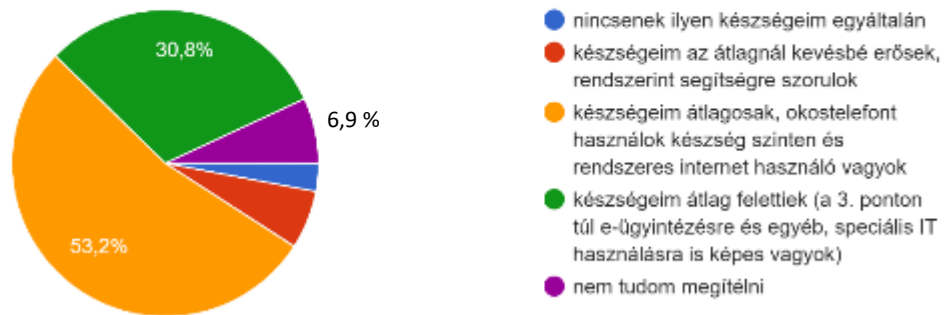
11. Milyen céllal használja az INTERNETET (több válasz is lehetséges)

409 válasz

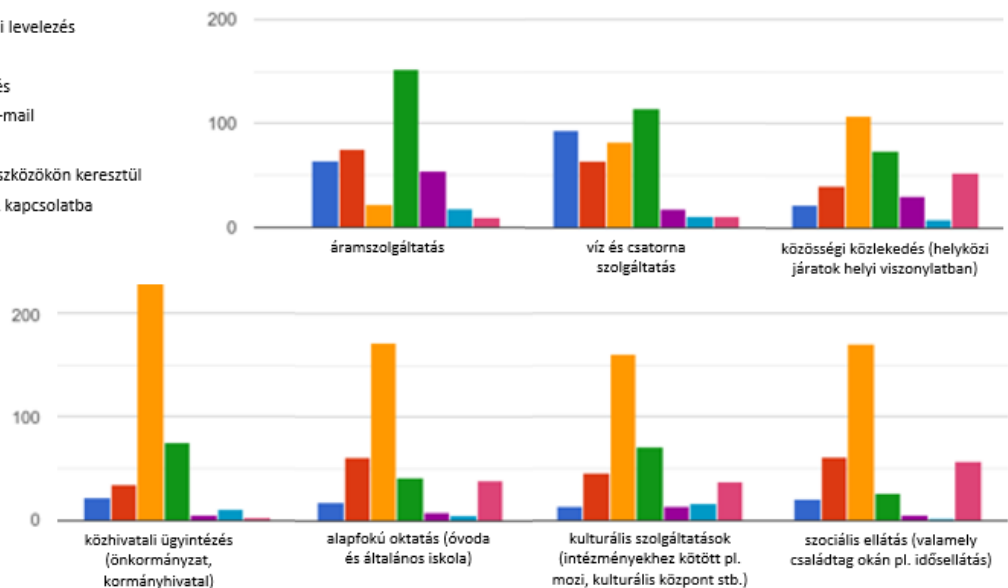
12. Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát (összehasonlítva saját korosztályához) Csak egy válasz lehetséges!

406 válasz

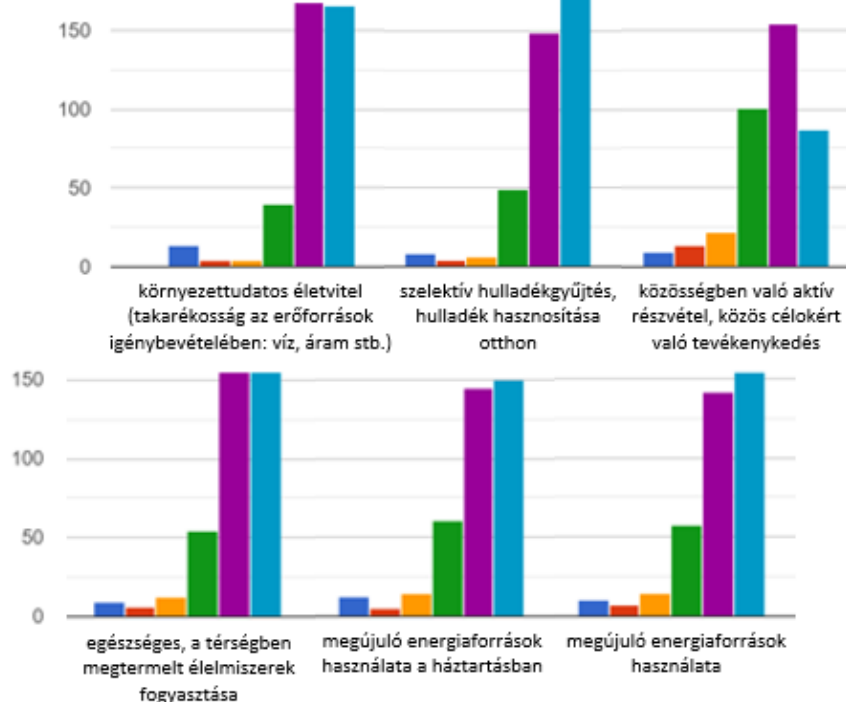
13. Milyen módon kerül Ön ügyfélként kapcsolatba a szolgáltatókkal?

- hagyományos postai levelezés
- telefon
- személyes ügyintézés
- online ügyintézés/e-mail
- mobil applikáció
- digitális mérőkön/eszközökön keresztül
- nem kerültem velük kapcsolatba

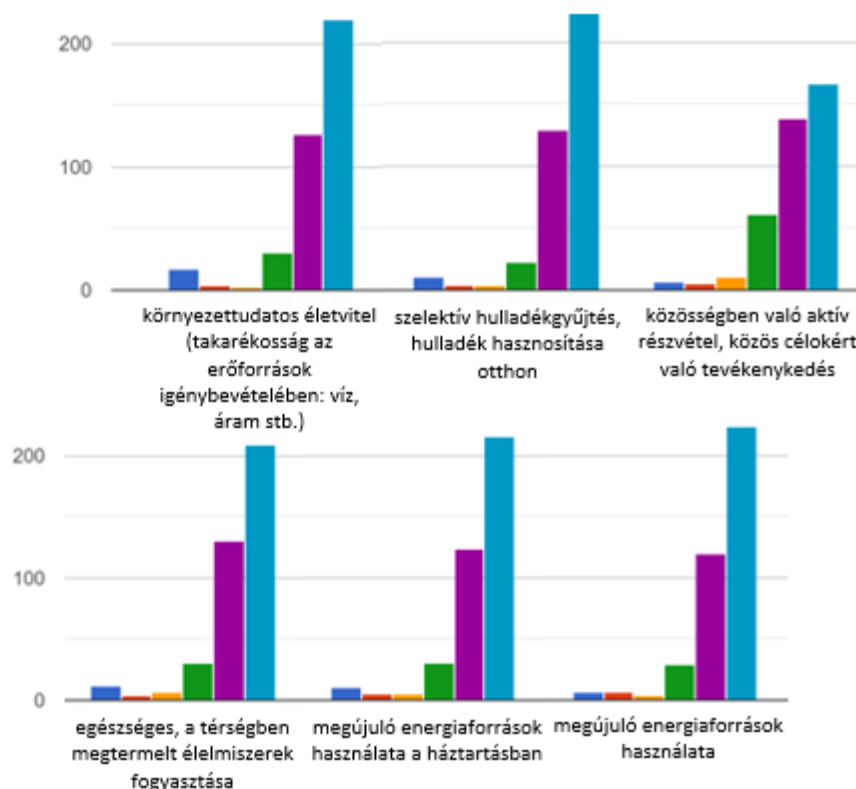
14. Saját életminősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a felsoroltakat?

- 0 – nem tudom megítélni
- 1 – egyáltalán nem fontos
- 2 – majdnem jelentéktelen
- 3 – közepesen fontos
- 4 – jelentős
- 5 – nagyon jelentős

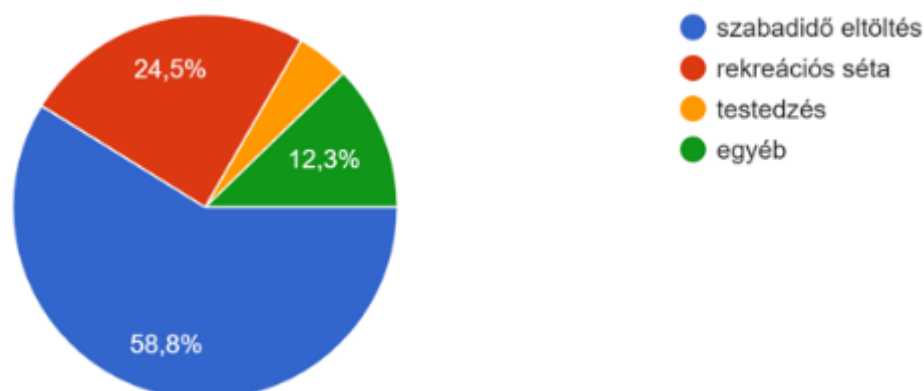
15. Ha a város, település jövőjére gondol ugyanezek a szempontok mennyire fontosak?

- 0 – nem tudom megítélni
- 1 – egyáltalán nem fontos
- 2 – majdnem jelentéktelen
- 3 – közepesen fontos
- 4 – jelentős
- 5 – nagyon jelentős

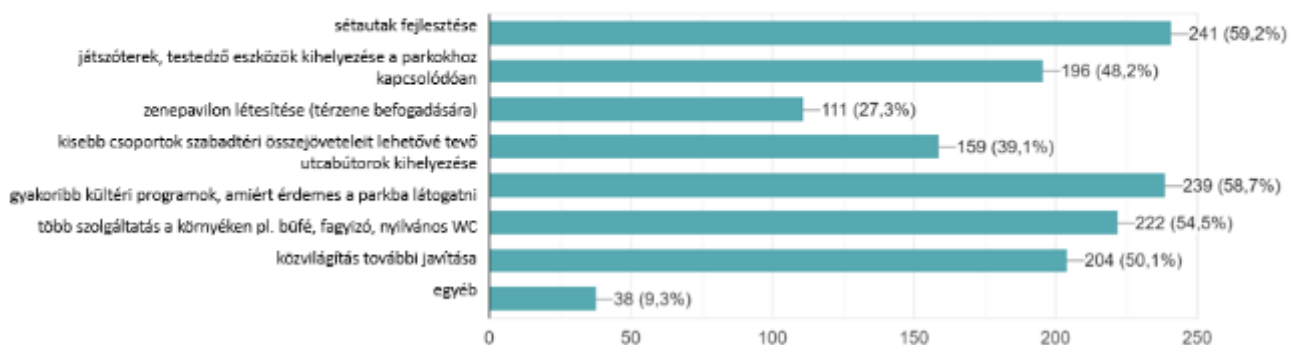
16. Milyen céllal látogat zöldterületeket, parkokat?

408 válasz

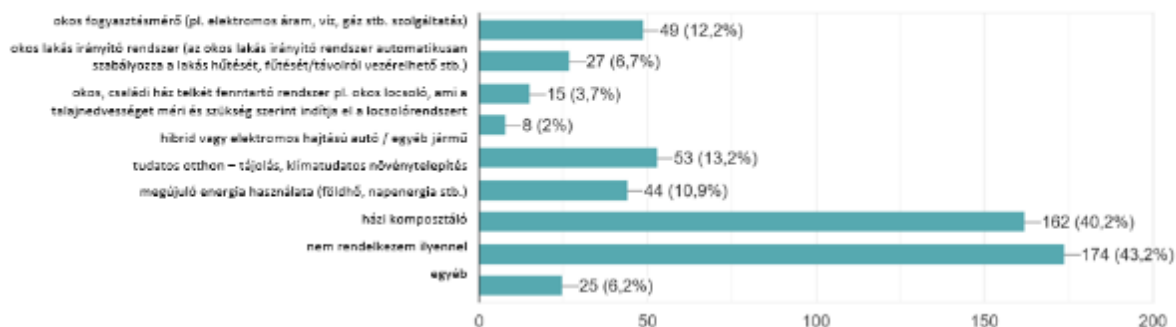
17. Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a település zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)? Több válasz is lehetséges!

407 válasz

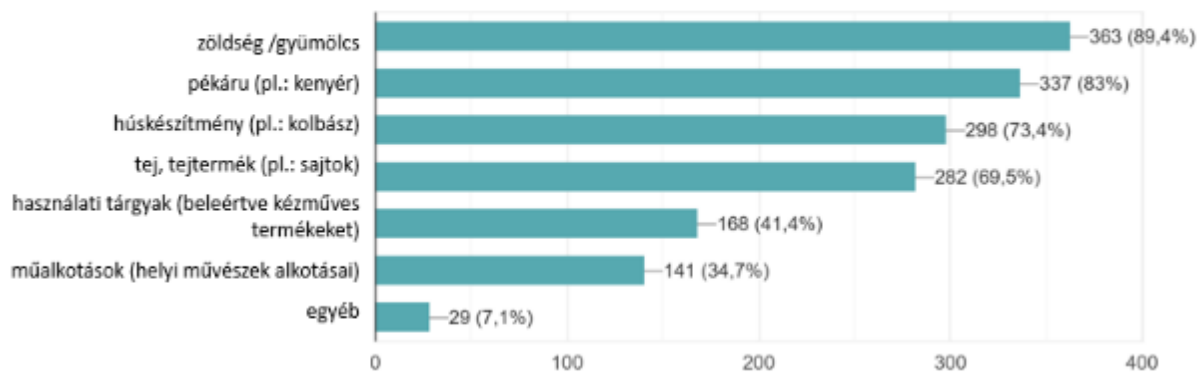
18. Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában? Több válasz is lehetséges!

403 válasz

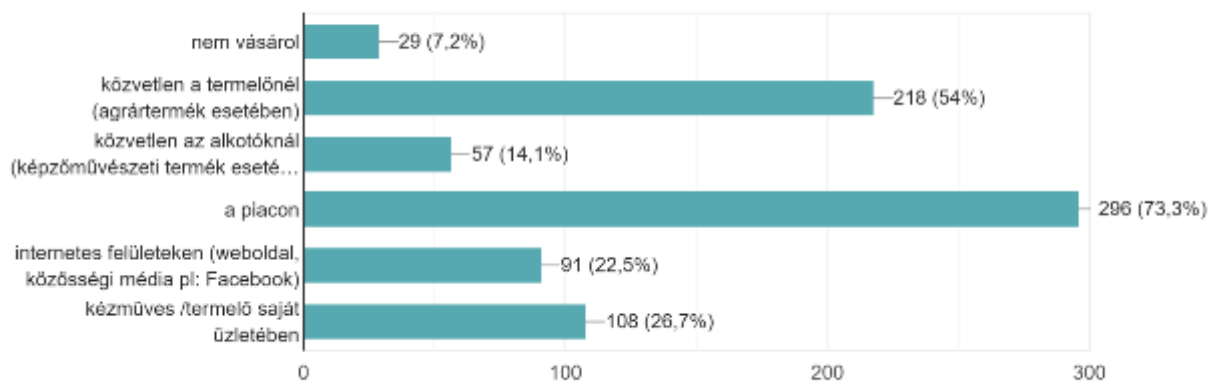
19. Milyen helyben, illetve térségben létrehozott termékeket ismer? Több válasz is lehetséges!

406 válasz

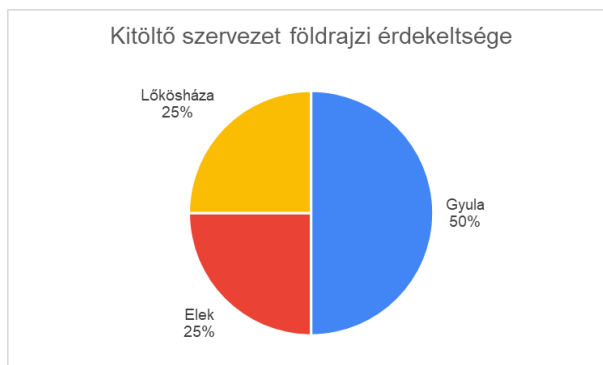
20. Hol vásárol Ön helyi/térségi termékeket? Több válasz is lehetséges! Az 1. válasz kizárja a többválasz lehetőségét

404 válasz

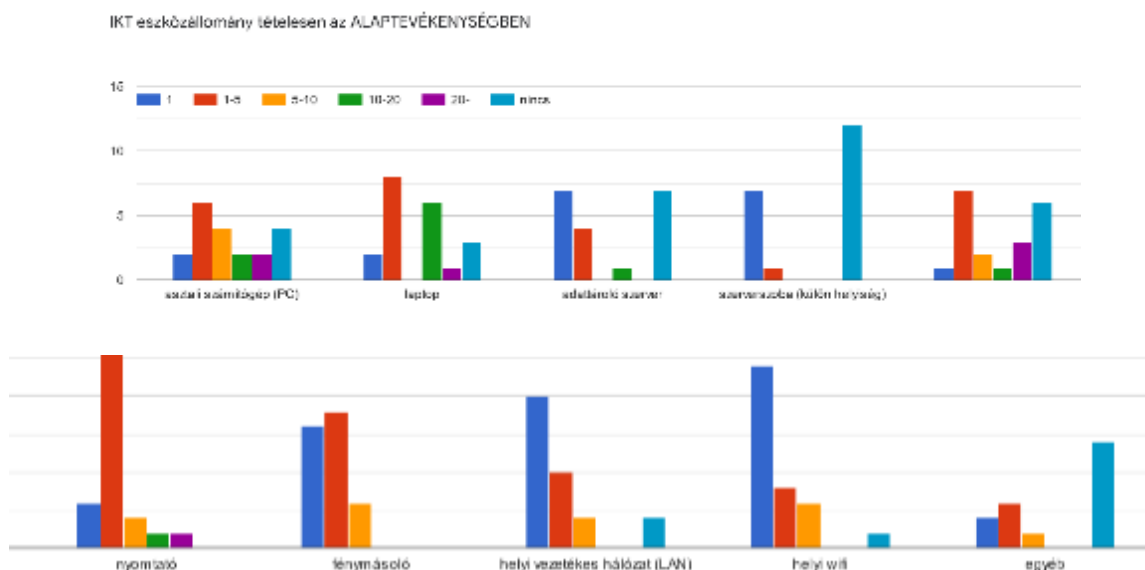

8.2.2. Intézményi/ szervezeti felmérés

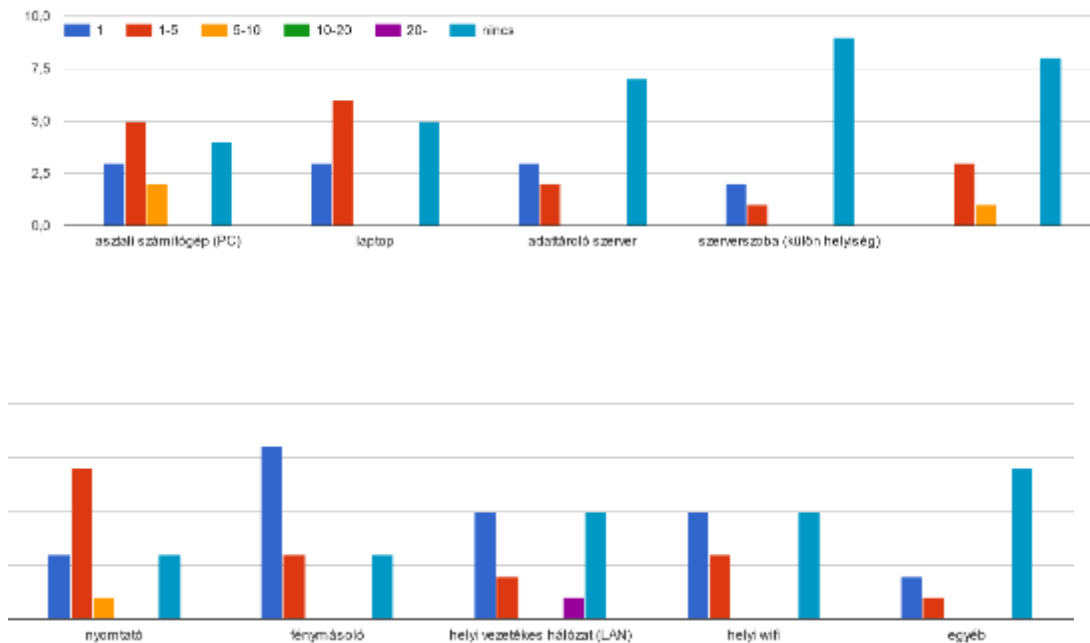
A kérdőívet 20 intézmény töltötte ki, az alábbi földrajzi és tevékenységi körű megoszlásban.

Információs és kommunikációs technológiák (IKT), adatvagyon és okos eszközök (ellátottság – felszereltség)

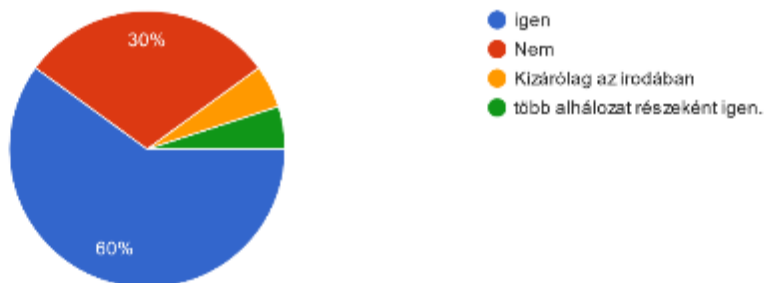

IKT eszközállomány tételesen az ADMINISZTRÁCIÓS TEVÉKENYSÉGBEN

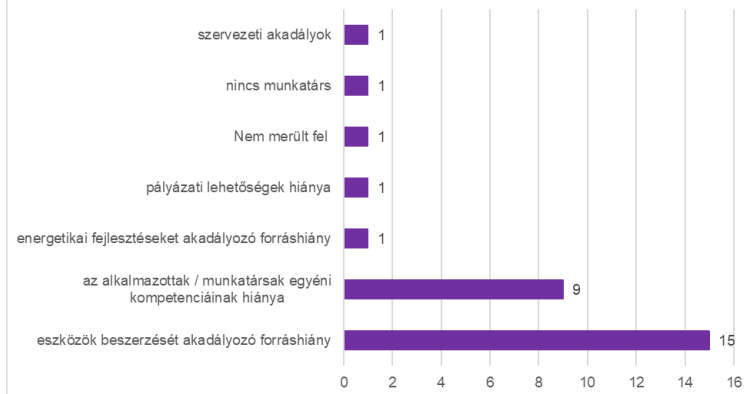

HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök?

20 válasz

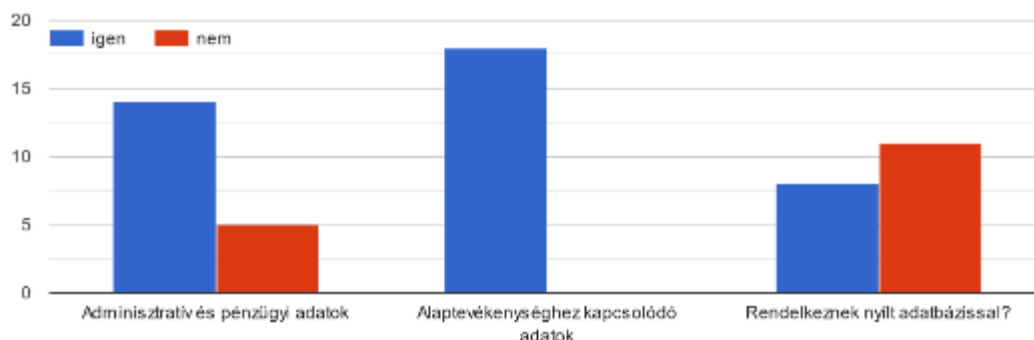

Milyen AKADÁLYOKAT kell még leküzdeni az intézményen belül az okos eszközök és rendszerek fejlődése és használatuk elterjedése érdekében?

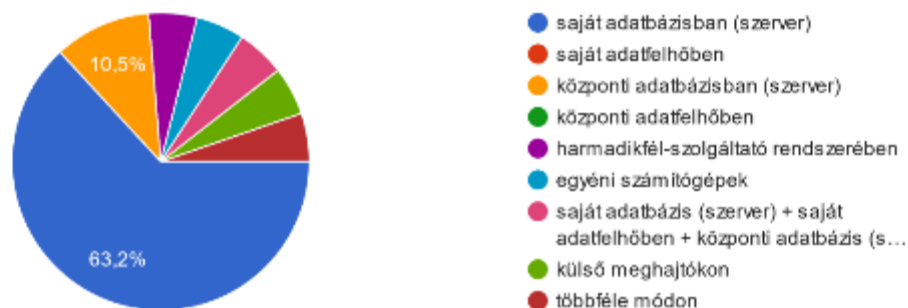
Digitális adatvagyon:

Milyen DIGITÁLIS ADATVAGYONNAL rendelkeznek az intézmény / cég?

Hol kerülnek tárolásra az alaptevékenységhez kapcsolódó adatok?

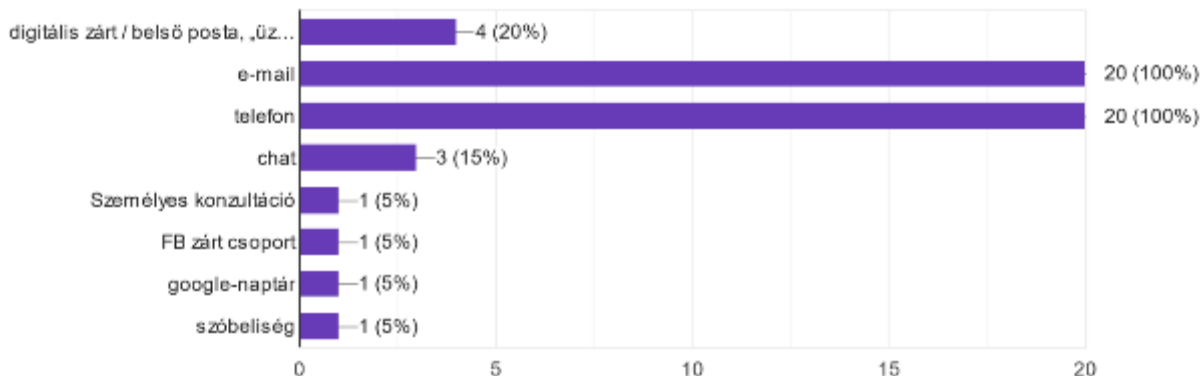
19 válasz

Kommunikáció módja

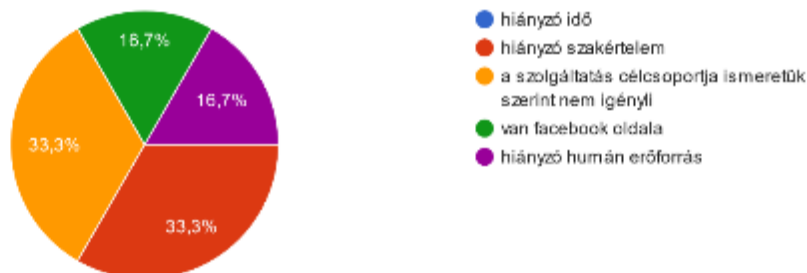
Milyen módszereket használnak a belső (intézményen/cégen belüli) kommunikációhoz?

20 válasz

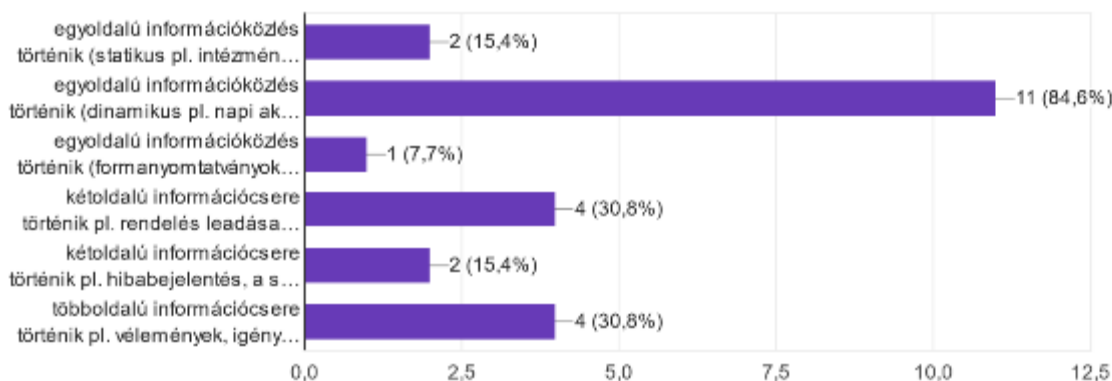
Ha nem rendelkezik honlappal, annak mi az oka?

6 válasz

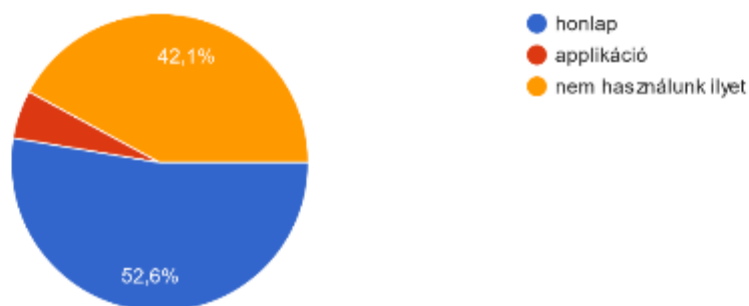
Hogyan jellemezné a honlap tartalmát és működtetésének célját?

13 válasz

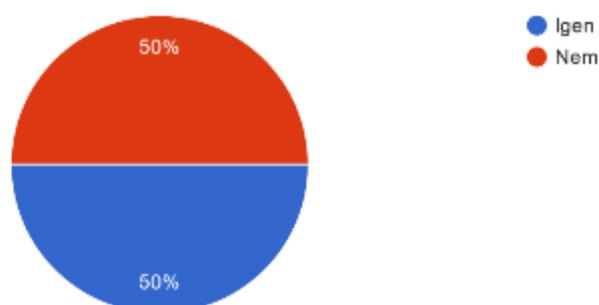
Az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel való kapcsolattartásban milyen internetes kommunikációs felületeket használnak?

19 válasz

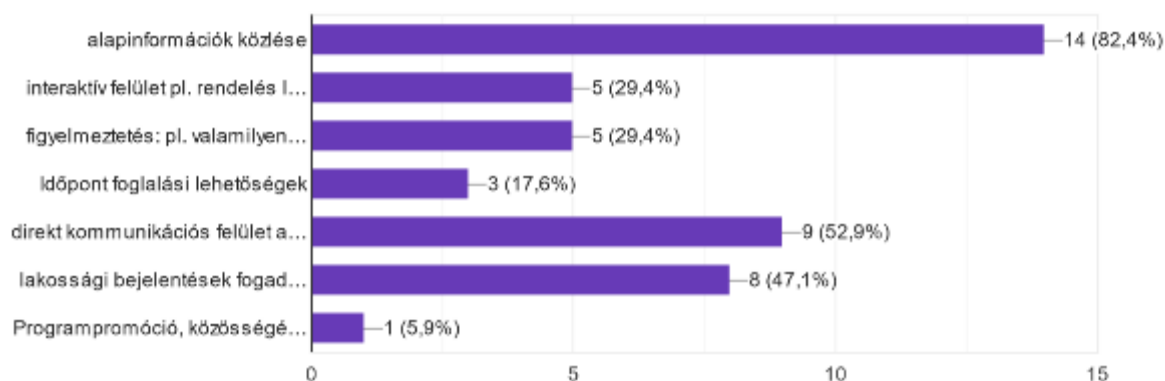
Történt-e bármilyen IGÉNYFELMÉRÉS vagy ELÉGEDETTSÉG VIZSGÁLAT az Önök által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban a szolgáltatást használók / ügyfelek körében?

20 válasz

Ha volna rá lehetőségük szolgáltatásukat milyen tartalommal és funkciókkal jelenítenék meg egy VÁROSI MOBIL telefonos APPLIKÁCIÓban.

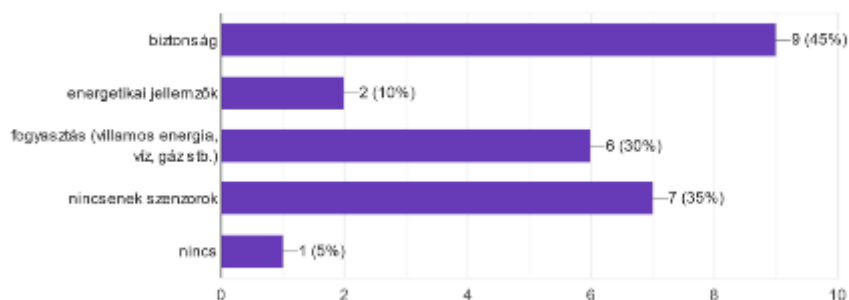
17 válasz

Fenntartást segítő okos eszközök

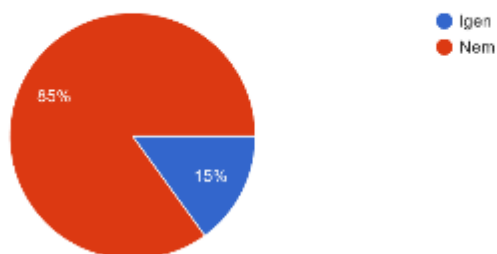
Milyen, az épületek és az érintett terület működési / fenntartási jellemzőit (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) érzékelő SZENZOROK vannak az intézményben / telephelyen?

20 válasz

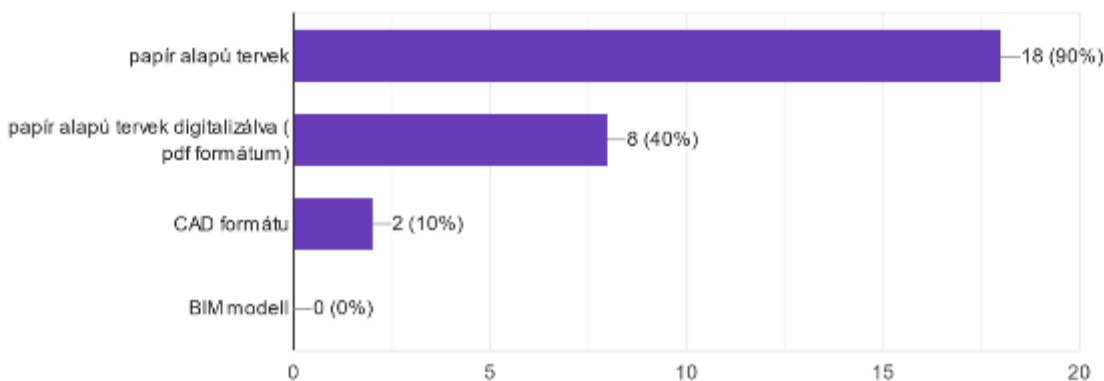
Használnak ÉPÜLETÜZEMELTETÉST / HELYSÉGGAZDÁLKODÁST TÁMOGATÓ INFORMATIKAI RENDSZERT/SOFTVERT?

20 válasz

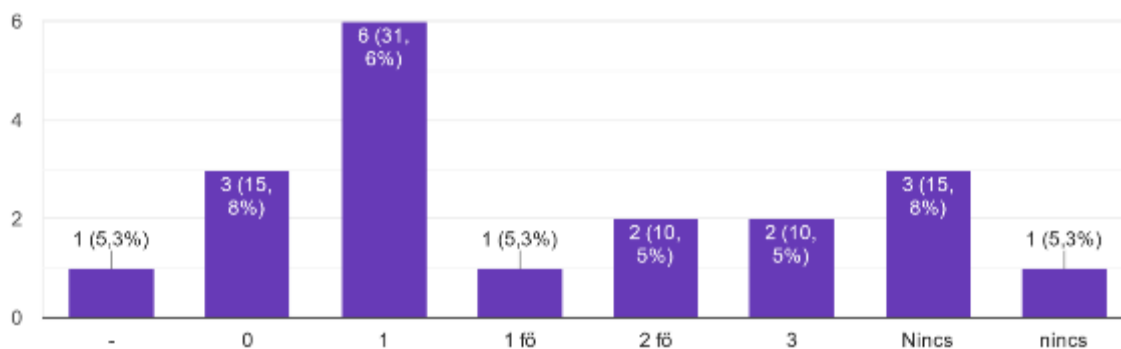
Milyen ADATÁLLOMÁNY áll rendelkezésre az ÉPÜLETEKRŐL?

20 válasz

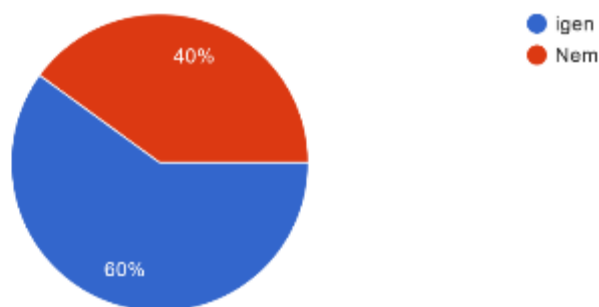
IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák száma

19 válasz

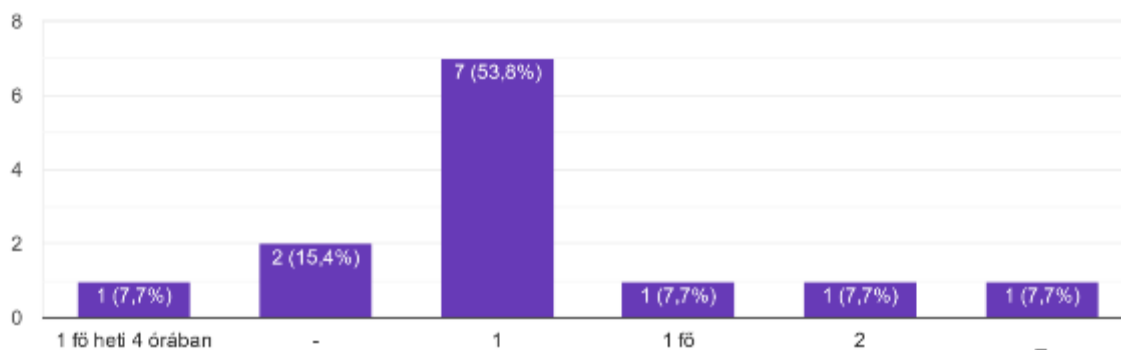
Létezik az informatikai HÁLÓZAT karbantartását, felügyeletét ellátó személy (kb. rendszergazda)?

20 válasz

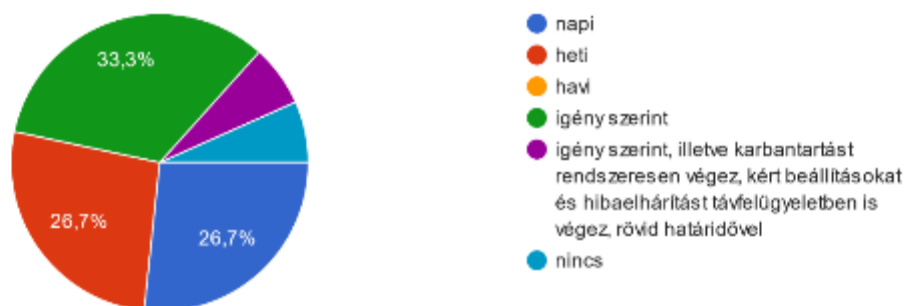
Ha van informatikai hálózat karbantartását, felügyeletét ellátó személy, akkor hány fő?

13 válasz

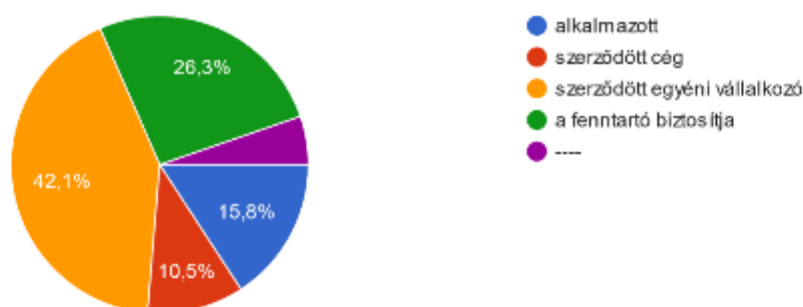
Milyen gyakorisággal végzi az informatikai hálózat karbantartását, felügyeletét ellátó személy a feladatát?

15 válasz

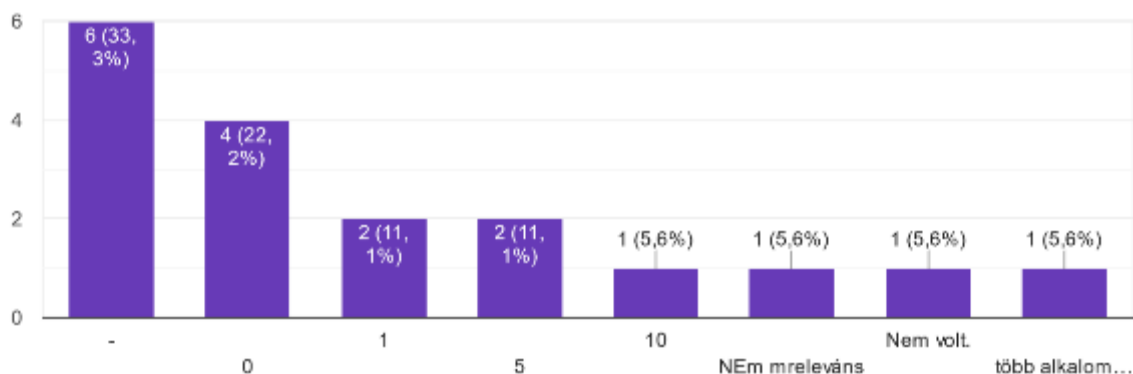
Milyen formában látják el az informatikai hálózat karbantartását, felügyeletét?

19 válasz

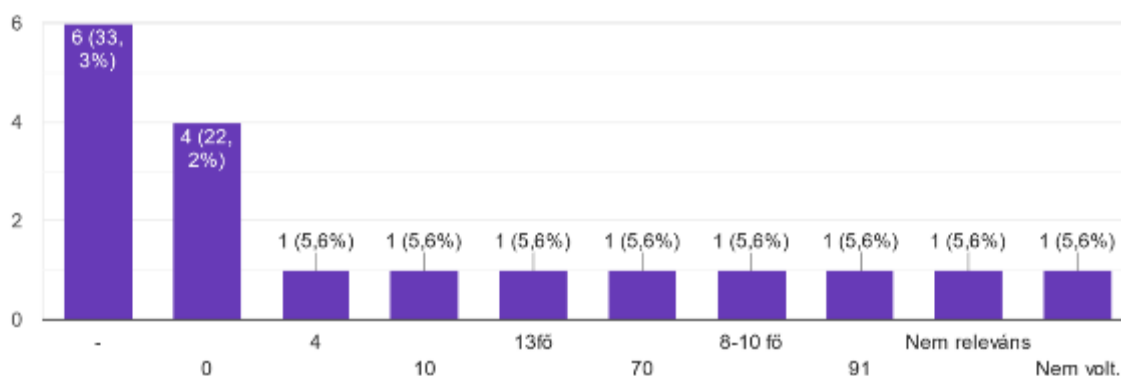
Egyéb IKT kompetenciák erősítését célzó tanfolyamok, képzések, továbbképzések száma?

18 válasz

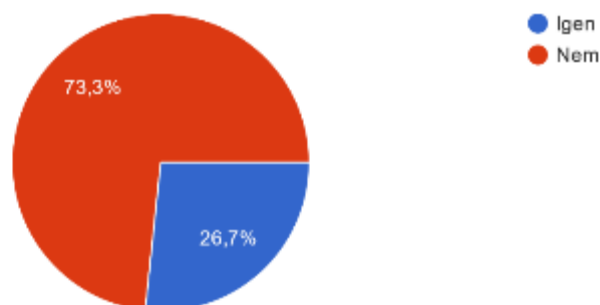
Egyéb IKT kompetenciák erősítését célzó tanfolyamok, képzések, továbbképzések résztvevők száma?

18 válasz

Ha egyik formában sem voltak képzések ill. képzésen résztvevők jeleztek a kollégák IGÉNYT ilyen témájú ismeretszerzésre?

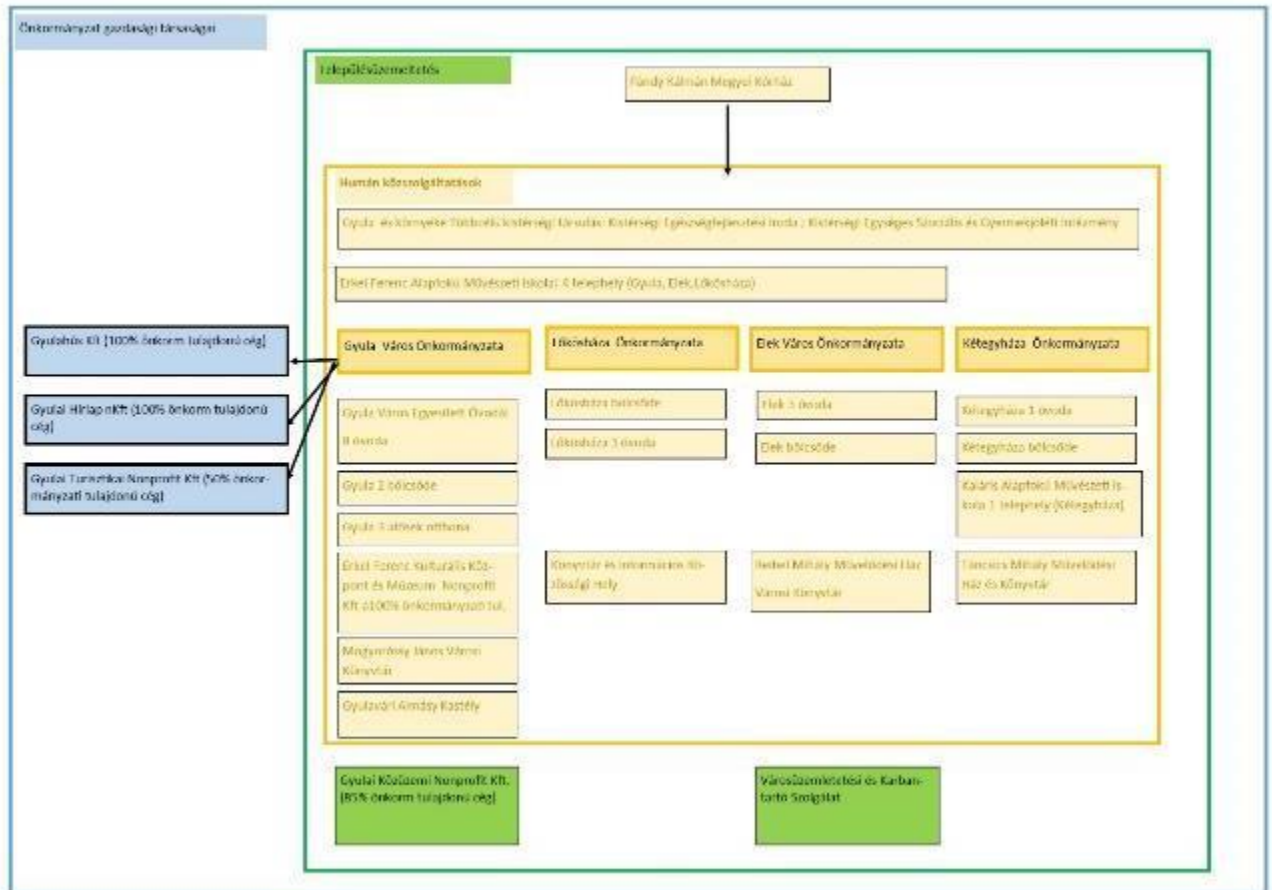
15 válasz

8.3. Finanszírozási tervtábla beavatkozásoként

A beavatkozásokénti finanszírozási tervtábla a projektfejlesztés során kidolgozandó üzleti modell alapján kerül kitöltésre.

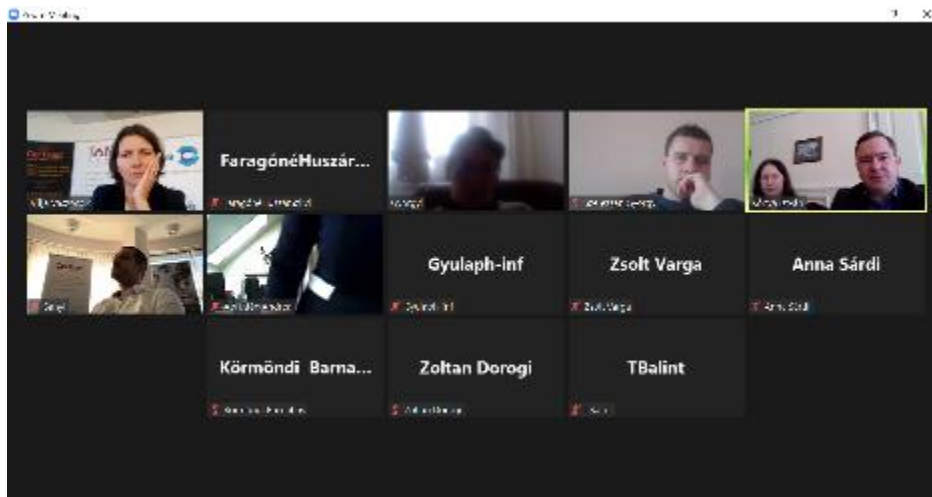
8.4. Működési térkép

8.5. Stratégia építő workshop emlékeztető

Dátum: 2022. február 15.

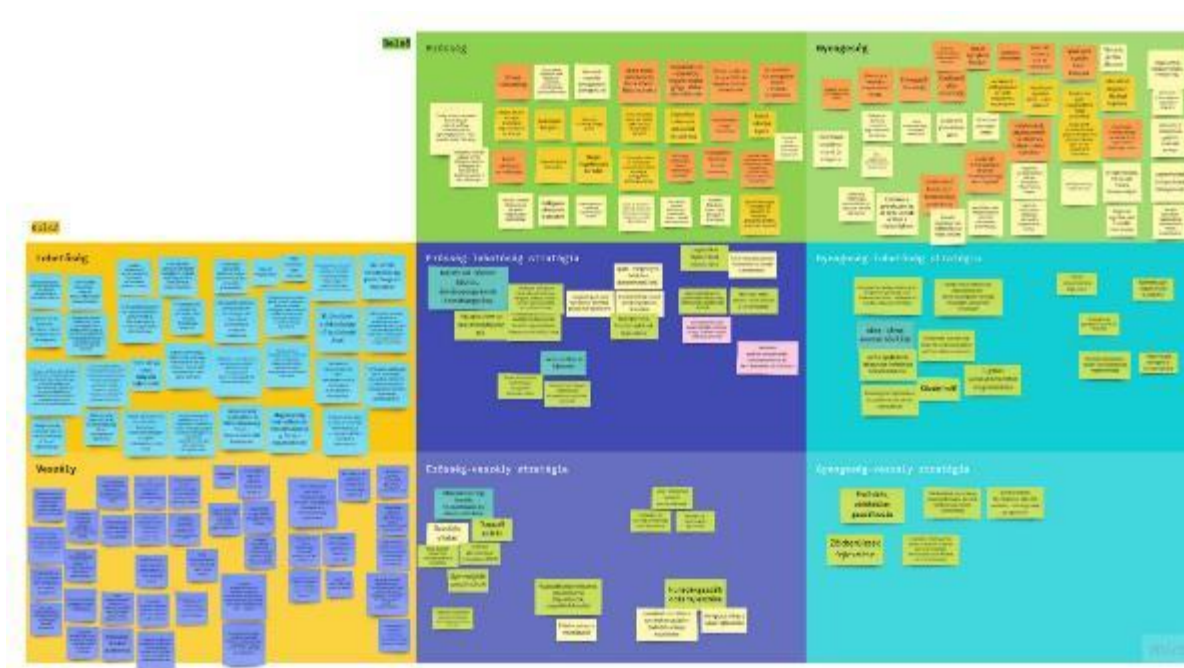
Részvevők:

Workshop célja:

- SWOT elemek (erősség, gyengeség, lehetőség, veszély)
- Jövőkép- szlogenszerű
- Stratégiai célok
- Részcélok
- Intézkedések

SWOT elemzés

Jövőkép, Intézkedések, beavatkozások:

8.6. A járást érintő klímastratégiák célrendszere

Gyula klímastratégiája

Gyula specifikus dekarbonizációs céljai a következők:

- Ms-1 célkitűzés: A lakó- és középületek üzemeltetéséből származó ÜHG-kibocsátás (cc. 45885 t/év) csökkentése 2030-is legalább 22%-kal 2018-hoz képest (1913 t/év)
- Ms-2 célkitűzés: A helyi közlekedésből, szállításból származó ÜHG-kibocsátás csökkentése 2030-ig legalább 30%-kal 2018-hoz képest (1913 t/év)
- Ms-3 célkitűzés: Az erdőterületek növelése a szén-dioxid megkötő képesség javítása érdekében 2030-ig 100 ha-ral (200 t/év)
- Ms-4 célkitűzés: Az ipari és szolgáltató szektor ÜHG kibocsátásának csökkentése 22%-kal 2030-ig (5815t/év)
- Ms-5 célkitűzés: A keletkezett hulladék mennyiségének a csökkentése 2030-ig 25 %-kal (456 t/év)

Gyula város általános szemléletformálási célja:

- Szsz 1: Lakossági energia- és klímatudatossági kampány
- Szsz 2: Hőhullámok elleni védekezés eszközeinek lakossági megismertetése
- Szsz 3: Az általános- és középiskolákban tanuló valamennyi diák energiatudatosságának növelése
- Szsz 4: A cégek döntéshozóinak és munkavállalóinak klíma- és energiatudatossági tudatosságának fokozása
- Szsz 5: A civil szervezetek tevékenységének kiterjesztése a klíma- és energiatudatosság szférájára
- Szsz 6: Az önkormányzati képviselők és dolgozók szemléletformálása

Dekarbonizációs és mitigációs intézkedések

Épületenergetikai fejlesztések:

- A geotermikus fűtés kiterjesztési a város további nagy- és kistelepüléseire
- Lakóépületek energiahatékony átalakítása
- Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása

A gazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése:

- Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban
- Alkalmazkodóképes és klímabarát mezőgazdaság
- Helyi termékek piacra juttatásának ösztönzése, helyi termelői piac erősítése, biogazdálkodás, önellátó város
- Nagyberuházások klímaszemponturny elemzése
- Zöld innovációk támogatása
- A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása
- Legtakarékosabb otthon/szolgáltató verseny a földgázfogyasztás csökkentéséért

Városi zöldfelületek fejlesztése:

- Az ÜHG elnyelő zöldfelületek növelése a városban

Közlekedés, szállítás:

- A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, ösztönzés a kerékpár használatára
- A közösségi közlekedés fejlesztése
- Elektromos töltőoszlopok fejlesztése
- A hulladékgyűjtést végző gépjárművek alternatív hajtására cserélése

Hulladékgazdálkodás:

- A szelektív hulladékgyűjtés, elterjedésének támogatása, körkörös gazdaság bevezetése
- A szelektív hulladékgyűjtés elterjedésének támogatása, kiterjesztése az idegenforgalomra is
- A Gyulavári Biogáz Erőmű bevonása a zöldhulladék gazdálkodásba

Adaptációs és felkészülési intézkedésekEmberi egészség védelme:

- Levegőminőségi monitorozás bővítése, felkészülés magas szennyezettségű epizódokra
- Városi hőszegzónának azonosítása és élhetőbbé tétele
- Extrém időjárási helyzetekre való felkészülés
- Hőhullámok esetén lakáshoz kimenő idősgondozás, ellátás gyakoriságának növelése
- Vízkiosztó helyek számának növelése a turisták által intenzíven látogatott területeken
- Klímabiztos városi rendezvényszervezési előírások kidolgozása

Vízgazdálkodás:

- A felszín alatti vízkészletek és a termálvizek szintjének monitorozása, forgatókönyvek kidolgozása jelentős készletcsökkenés esetére
- Talajvíz kutak nyilvántartásba vétele
- A csapadékvíz tározás és használat megújítása

Mező- és erdőgazdaság:

- A növénytermesztés és az erdőgazdaság alkalmazkodása az éghajlat melegebbé és szárazabbá válásához
- Az állattenyésztés alkalmazkodása az éghajlati átlagértékek és szélsőségeinek várható változásaihoz, különös tekintettel a magas hőmérsékletre

Természeti, táji környezet, települési zöldfelületi rendszer:

- A települési kül- és belterületi zöldfelületek növénytakarójának megújítása
- Az invazív, tájidegen növények terjedésének visszaszorítása
- Az Élővíz-csatorna adaptációs programjának kidolgozása

Épített környezet, települési infrastruktúra:

- Játsszóterek, parkok mikroklímájának tartós feljavítása építéssel
- A Törökzugi gyűjtőút megépítése
- A városi és a helyközi autóbuszok légkondicionálásának maradéktalan biztosítása
- SMART City program indítása
- Vegetációtüzek megelőzésével kapcsolatos védekezési lehetőségek bemutatása
- Városi műemlékek klímaérzékenységeinek a felmérése

Szemléletformálási, klímatudatossági intézkedések

- Önkormányzati dolgozók energiahatékonysági szemléletformálása
- Lakóépületek energia-hatékonysága és takarékosága
- Megújuló energiás eszközök népszerűsítése
- A gazdasági szféra mitigációs céljainak motiválása
- A telekocsi rendszer és a kerékpár használat népszerűsítése a lakosság körében
- A lakosság tájékoztatása a rendkívüli időjárási helyzetek idején követendő magatartásról
- A hulladékgazdálkodás jelentőségének tudatosítása az óvodásokban és a diákokban
- A Hivatal és az önkormányzati intézmények dolgozóinak szakmaspecifikus érzékenyítő képzés
- Idősebb korosztály tájékoztatása, idősek klubjában való szemléletformáló programok
- A szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítését szolgáló kampány
- A város stratégiai dokumentumaiban az energia-és klímatudatosság szemléletének integrálása
- A közoktatásban részt vevők energiahatékonysági és megújuló energiás szemléletformálása
- A városi honlapon belül klímavédelmi információk felület kialakítása, a lakossági szemléletformálás céljából
- „Klímamanócskák” program indítása a városi óvodások számára
- A csapadékvíz gazdálkodás népszerűsítését szolgáló kampány

Békés megyei klímastratégia 2018-2030

Általános adaptációs célok:

- Aá-1. célkitűzés: Az alkalmazkodási tervezésbe a lakosságszéles rétegeit be kell vonni.
- Aá-2. célkitűzés: A városok és nagyközségek területfejlesztési terveinek minimum 80%-ában szerepljen a klímatudatosság kritériumrendszere, ezen felül környezettudatos forgalomszervezés.
- Aá-3. célkitűzés: A városok és nagyközségek területfejlesztési terveinek minimum 80%-ában szerepeljen a belvízvédelem lokális terve.
- Aá-4. célkitűzés: NATURA-2000 és RAMSARI területek és természeti értékek védelmére vonatkozó terv kidolgozása, kistérségi-városi szinten.
- Aá-5. célkitűzés: Lokális, városi-kistérségi zöldfelület és erdővagyon vagyon védelmére szóló intézkedések a városi/kistérségi területfejlesztési dokumentumok minimum 80%-ában szerepeljenek (aszállyal, erdőtűzzel és egyéb klímakockázati károkkal szemben).
- Aá-6. célkitűzés: 2020-ig az árvizekelöntéseitől védett területek arányának 50%-kal történő növelése
- Aá-7. célkitűzés: a megyében hőségriadó tervvel rendelkező települések arányának 50%-kal való növelése.
- Aá-8. célkitűzés: 2020-ig a megyei épületállomány klímairányú sérülékenységeinek felmérése
- Aá-9. célkitűzés: 2025-ig az árvízi védelem fokozása, elöntések csökkentése
- Aá-10. célkitűzés: 2025-ig az aszálykárok csökkentése

- Aá-11. célkitűzés: A belvíz, hóhullámok és az aszály mezőgazdaságot érintő hatásainak kiküszöbölésére tervezet kidolgozása 2020-ig.

Specifikus célok megyei értékek megóvására:

- As-1: A Körös-Maros ártér bioszférájának megőrzése
- As-2: A Szarvasi arborétum védelme, adaptációs teendők kidolgozása
- As-3: A Kis-Sárrét RAMSARI terület védelme, terv kialakítása megőrzésére
- As-4: A Mezőhegyesi lótenyésztést érintő klímahatások felmérése 2019-ig-ehhez kapcsolódóan az állattenyésztést általánosan érintő hatások azonosítása 2019-ig.
- As-5: A Gyulai és Békéscsabai épített kulturális örökség védelme (pl. Gyulai Vár), rendelkezésre álló források esetén az állagmegóvást érintő beruházások ösztönzése
- As-6: A Káka-foki holtág védelme, fenntartható módon történő turisztikai fejlesztésének kidolgozása

Szemléletformálási átfogó célok:

- SZá-1: Elektromos és alternatív hajtásláncú közlekedés ismereteinek elterjesztése a lakosság körében
- SZá-2: A megyei klímaplatform taglétszáma eléri az 50 főt 2020-ig-valós, promoter osztályú stakeholderek bevonásával, rendszeres, célzott ismeretbővítő találkozók (minimum évente 4), hálózatosodás növelése, klímaadaptáció és szemléletformálás szempontjából érintett, nagy szervezetek és azok lokális egységeinek bevonása (pl. Magyar Közút, természetvédelmi közösségek, stb.)
- SZá-3: A lakossági energiafogyasztásban aktuális állapothoz képest 10% ÜHG kibocsátás csökkenés a villamosáram és „egyéb energiahordozók” oldalon - illetve ezen célt támogató energiatudatossági kampány létrehozása
- SZá-4: A hóhullámok elleni védekezés alapvető módszereit a megyei lakosság legalább 50%-a ismeri és használja 2020-ig. (igazolása legalább passzív eléréssel)
- SZá-5: Legalább 2020-ig, a megyei általános- és középiskolákban minden évben klímaszemponitú oktatásban is részesülnek a diákok, illetve amennyiben tehetik részt vesznek az év diák-energiamenedzsere, illetve energiatudatos iskolák programokban, vagy az energiahatékonysági témahét rendezvényeiben.
- SZá-6: Az ésszerű közlekedés szervezés, s energiahatékony forgalommenedzsment gondolkodás, valamint az alacsony energiaszükségletű háztartások és – ipar gondolatának beépítése a városi és településfejlesztési stratégiákba 2025-ig

A megyében jellemző zöld beruházási projektek tématerületei:

- 80%-ban önk-i középület energetika korszerűsítés: fűtés (kazán, csövek), nyílászáró, fal, tetőhőszigetelés
- települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések
- vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása

Békés megyében tervezett, és folyamatban lévő projekt típusok:

- Középületek energetikai korszerűsítése (fotovoltaikus rendszerek, napelemek, napkollektorok, tetőhőszigetelés, nyílászárócsere, hőszivattyús hűtés-fűtés,
- Fenntartható vízgazdálkodással és éghajlatváltozással kapcsolatos tervezés
- Városrehabilitáció
- Közlekedésfejlesztés, közutak, városi utak fejlesztése
- Barnamezős területek rehabilitációja
- Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

8.7. A járás pályázatai 2014-2020 közötti EU-s fejlesztési időszakban

Jelentősebb TOP pályázatok a 2014-2020 közti EU-s fejlesztési időszakban

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogatási döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
TOP-1.4.1-19-BS1-Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése	Nyírségi Intézményfenntartó Központ	Mini bölcsőde létrehozása Gyulán	Gyula	2020	239 226 338
TOP-1.4.1-16-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Gyula Város Önkormányzata	A foglalkoztatás és az életminőség javítása, családbarát, munkába állást segítő óvodák fejlesztése Gyulán	Gyula	2018	220 830 000
TOP-1.4.1-16-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Magyarországi Románok Országos Önkormányzata	A Románvárosi Óvoda fejlesztése	Gyula	2017	54 454 375
TOP-1.4.1-15-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Gyula Város Önkormányzata	"Csemeteház" és "Tipegő topogók" Bölcsődék korszerűsítése	Gyula	2017	258 154 993
TOP-1.4.1-15-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Szeged-Csanádi Egyházmegye	Gyulai Boldog Apor Vilmos Óvoda fejlesztése	Gyula	2017	166 760 150
TOP-1.2.1-16-BS1-Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Gyula Város Önkormányzata	Gyula Város komplex turisztikai fejlesztése	Gyula	2021	1 000 000 000
TOP-1.2.1-15-BS1-Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Gyula Város Önkormányzata	Aktív turisztikai fejlesztések Gyulán	Gyula	2020	257 492 068
TOP-1.1.2-16-BS1-Inkubátorházak fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Inkubátorház kialakítása Gyulán a gazdaság és foglalkoztatás növelése céljából	Gyula	2017	297 949 000

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogatás éve	Támogatási összeg (Ft)
TOP-1.1.1-16-BS1-Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Északi Ipari Park infrastruktúra fejlesztése Gyulán	Gyula	2017	86 410 499
TOP-1.1.1-16-BS1-Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	A déli iparterület fejlesztése Gyulán	Gyula	2021	1 193 000 000
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyula Város Önkormányzata	Mogyoróssy János Városi Könyvtár energetikai korszerűsítése	Gyula	2017	29 916 361
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyula Város Önkormányzata	A Gyulai Polgármesteri Hivatal energetikai fejlesztése	Gyula	2017	76 285 568
TOP-3.2.1-15-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyulai Közütemi NKft.	Gyulai Közütemi NKft. irodaházának épületenergetikai fejlesztése	Gyula	2017	145 050 065
TOP-3.1.1-16-BS1-Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	Gyula Város Önkormányzata	Körforgalom létesítése Gyula belvárosában	Gyula	2018	128 731 846
TOP-3.1.1-15-BS1-Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	Gyula Város Önkormányzata	Gyula – Városerdő összekötő kerékpárút építése - II. ütem és Temesvári úti kerékpárút szakasz felújítása	Gyula	2017	517 592 510
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Gyula Város Önkormányzata	Gyula települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztése	Gyula	2018	390 460 087
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Gyula Város Önkormányzata	Gyula város települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztése III. ütem	Gyula	2021	334 530 000
TOP-2.1.3-15-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Gyula Város Önkormányzata	"Gyula települési környezetvédelmi infrastruktúrájának-fejlesztése"	Gyula	2017	399 975 850
TOP-2.1.2-16-BS1-Zöld város kialakítása	Gyula Város Önkormányzata	Zöldváros kialakítása Gyulán	Gyula	2019	96 816 514
TOP-2.1.1-16-BS1-Barnamezős területek rehabilitációja	Gyula Város Önkormányzata	Volt relégyár rehabilitálása	Gyula	2018	676 436 456
TOP-7.1.1-16-Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	Gyula	2017	59 933 200
TOP-5.3.1-16-BS1-A helyi identitás és kohézió erősítése	Gyula Város Önkormányzata	Közösségfejlesztési tevékenységek megvalósítása Gyulán	Gyula	2018	62 250 000

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogatás éve	Támogatási összeg (Ft)
TOP-4.2.1-15-BS1-Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	"SZIVÁRVÁNY" Napközi Otthon átalakítása és bővítése	Gyula	2017	125 030 177
TOP-4.1.1-15-BS1-Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Megújuló "ZÖLDKERESZT" – házi gyermekorvosi rendelők és a házi orvosi ügyelet épületének felújítása, korszerűsítése, akadálymentesítése Gyulán	Gyula	2017	60 000 000
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyula Város Önkormányzata	A Gyulai Polgármesteri Hivatal energetikai fejlesztése	Gyula	2017	76 285 568
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	GYULAI VÁRFÜRDŐ Fürdő- és Gyógyászati Kft.	A Gyulai Várfürdő energetikai fejlesztése	Gyula	2017	229 577 877
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyulai Közütemi NKft	Obszervatórium épületének energetikai korszerűsítése	Gyula	2017	29 001 425
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Gyulasport NKft	Megújuló alapú energiatermelés a Gyulasport Nonprofit Kft. gyulai sporttelepén	Gyula	2017	25 090 000
TOP-5.3.2-17-BS1-Megyei identitás erősítése	Békés Megyei Önkormányzat	"Hagyomány, Érték, Közösség Békés megyében"	Gyula	2019	730 000 000
TOP-5.3.2-17-BS1-Megyei identitás erősítése	Békés Megyei Önkormányzat	Együtt, közösen, Békés megyében	Gyula	2021	100 000 000
TOP-4.2.1-15-BS1-Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	Gyula és Környéke Többcélú Kistérségi Társulása	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Eleken és Lőkösházán	Elek, Lőkösháza	2017	20 929 672
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Elek Város Önkormányzata	Elek város Naplemente Idősek Otthonának épületenergetikai korszerűsítése	Elek	2017	60 316 700
TOP-3.2.1-15-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Elek Város Önkormányzata	Dr. Mester György Általános Iskola és a sportcsarnok energetikai	Elek	2017	96 712 759

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
		megújítása Elek városában			
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Elek Város Önkormányzata	Elek város csapadékvízvezető-rendszer fejlesztése	Elek	2018	60 911 510
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Elek Város Önkormányzata	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Eleken II. ütem	Elek	2020	111 451 586
TOP-1.4.1-16-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Elek Város Önkormányzata	Új óvoda kialakítása és meglévő feladatellátási hely infrastrukturális fejlesztése Eleken	Elek	2021	549 500 000
TOP-1.4.1-19-BS1-Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése	Elek Város Önkormányzata	Bölcsődei fejlesztési program	Elek	2020	262 971 916
TOP-1.4.1-19-BS1-Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése	GOCZ ELVIRA Alapítvány	A GOCZ ELVIRA Alapítvány családi bölcsőde kialakítási projektje	Elek	2020	51 848 746
TOP-4.2.1-15-BS1-Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	Idősek nappali ellátó intézménye bővítése és korszerűsítése Kétegyházán	Kétegyháza	2017	80 152 109
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	A Kétegyházi Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár energetikai korszerűsítése	Kétegyháza	2017	40 646 322
TOP-3.2.1-15-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	A Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése	Kétegyháza	2017	47 855 897
TOP-3.2.1-15-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	A Kétegyházai Polgármesteri Hivatal épületének energetikai korszerűsítése	Kétegyháza	2017	41 043 960
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	Kétegyháza Nagyközség csapadékvíz csatorna-hálózatának fejlesztése	Kétegyháza	2017	64 999 950
TOP-2.1.3-16-BS1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	Kétegyháza Nagyközség csapadékvíz csatorna-hálózatának fejlesztése 2. ütem	Kétegyháza	2020	263 597 549

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
TOP-1.4.1-16-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	A kétegyházi bölcsőde épületének fejlesztése, illetve a szükséges eszközök beszerzése	Kétegyháza	2018	20 626 616
TOP-1.4.1-15-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	Kétegyházi Napsugár Óvoda fejlesztése	Kétegyháza	2017	73 594 654
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Lőkösháza Község Önkormányzata	Önkormányzati Hivatal épületének energetikai korszerűsítése Lőkösházán	Lőkösháza	2017	52 500 000
TOP-3.2.1-16-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Lőkösháza Község Önkormányzata	Petőfi Művelődési Ház és Könyvtár energetikai korszerűsítése Lőkösházán	Lőkösháza	2019	58 590 000
TOP-3.2.1-15-BS1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Lőkösháza Község Önkormányzata	Egészségház épületének energetikai korszerűsítése Lőkösházán	Lőkösháza	2017	34 500 000
TOP-1.4.1-15-BS1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Lőkösháza Község Önkormányzata	Lőkösháza Községi Óvoda játszóudvarának komplex felújítása	Lőkösháza	2017	41 807 486

EFOP pályázatok a 2014-2020 közti EU-s fejlesztési időszakban

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
EFOP-4.1.3-17-Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	Gyulai Tankerületi Központ	Lőkösházi Általános Iskolatanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	Lőkösháza	2017	44 939 477
EFOP-4.1.5-16-Köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése	Magyarországi Románok Országos Önkormányzata	A Kétegyházi Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda fejlesztése	Kétegyháza	2018	412 965 000

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
EFOP-3.1.8-17-Együtt, testvérként - iskolaközi szemléletformáló program	Magyarországi Románok Országos Önkormányzata	Iskolaközi szemléletformáló programok Kétegyházán	Kétegyháza	2017	15 000 000
EFOP-1.3.5-16-Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	Otthon Gondoz-Lak Szociális Közhasznú Egyesület	Önkéntesség a szociális ellátásban	Kétegyháza	2017	25 000 000
EFOP-3.3.2-16-Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért	Reibel Mihály Városi Művelődési Központ és Könyvtár	Tanórán kívüli kulturális foglalkozások támogatása Eleken és Lőkősházán a köznevelés eredményességéért	Elek	2018	25 000 000
EFOP-2.2.2-17-Intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése – intézményi férőhely kiváltás	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	KIKÖLTÖZÜNK! – Új szociális lakhatási forma Eleken	Elek	2017	631 343 968
EFOP-1.3.7-17-A társadalmi kohézió erősítése az egyházak és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítésével	Sarlós Boldogasszony Plébánia	Szeged-Csanádi Egyházmegye közösségfejlesztése – Elek	Elek	2017	49 982 084
EFOP-1.3.5-16-Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	Viharsarok Közhasznú Egyesület	ÖN-KÉNT	Elek	2017	24 999 960
EFOP-1.5.2-16-Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben	Gyula Város Önkormányzata	Humánszolgáltatások fejlesztése a kelet-békési térségben	Gyula	2017	498 874 552
EFOP-1.3.5-16-Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége	Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével Gyulán	Gyula	2017	24 999 780
EFOP-1.3.5-16-Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	Védő Burok Közhasznú Egyesület	"Pont Neked!"	Gyula	2017	25 000 000
EFOP-1.3.5-16-Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	Összefogás a Sérült Gyermekéért Közhasznú Egyesület	"Újra együtt" Békés megyében!	Gyula	2017	24 999 960
EFOP-1.2.5-16-Biztos Menedék	Nyírségi Intézményfenntartó Központ	Kríziskezelés hatékonyan – Kríziskezelő Központ létrehozása Gyulán	Gyula	2017	41 999 160

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
EFOP-1.2.5-16-Biztos Menedék	Nyírségi Intézményfenntartó Központ	Kilép-Ő – Félutas Kríziskilépőtető Házak létrehozása Gyulán	Gyula	2017	43 999 660
EFOP-1.2.1-15-Védőháló a családokért	Védő Burok Közhasznú Egyesület	Burokban a család	Gyula	2016	39 998 184
EFOP-1.10.4-18-Egészségügyi ösztöndíjak támogatása	Békés Megyei Központi Kórház	Szakorvosi szakképzések támogatási programja a Békés Megyei Központi Kórházban	Gyula	2020	40 157 500
EFOP-1.10.2-17-Egészségügyi humánerőforrás-fejlesztés	Békés Megyei Központi Kórház	Minőségi betegápolás a Békés Megyei Központi Kórházban	Gyula	2018	136 807 503
EFOP-1.1.3-17-Nő az esély – foglalkoztatás	Otthonközeli Szociális Támogató Közhasznú Egyesület	A társadalmi felzárkózás erősítése a roma nők foglalkoztatása által	Gyula	2017	166 492 280
EFOP-3.2.5-17-Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében	Gyulai Református Egyházközség	Pályaorientáció biztosítása a Gyulai, Zsadányi és Biharkeresztesi Református oktatási intézményekben	Gyula	2017	49 559 872
EFOP-3.2.3-17-Digitális környezet a köznevelésben	Gyulai Tankerületi Központ	Digitális környezet kialakítása a Gyulai Tankerület intézményeiben	Gyula	2017	109 972 268
EFOP-3.2.3-17-Digitális környezet a köznevelésben	Szeged-Csanádi Egyházmegye	Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási intézményeinek fejlesztése digitális pedagógiai módszertanok bevezetése révén	Gyula	2017	85 000 000
EFOP-3.1.9-17-Iskolapad újratöltve - Második esély programok támogatása	Gyulai Szakképzési Centrum	Gyulai Szakképzési Centrum	Gyula	2017	40 000 000
EFOP-2.2.3-17-Átmeneti és rehabilitációs intézmények korszerűsítése	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	Emberibb jövő – Hajléktalanok bentlakásos intézményének modernizálása Gyulán	Gyula	2017	75 575 360
EFOP-2.2.19-17-Járóbeteg szakellátó szolgáltatások fejlesztése	Békés Megyei Központi Kórház	Járóbeteg szakellátó szolgáltatások fejlesztése a Békés	Gyula	2021	290 202 033

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogatási évek	Támogatási összeg (Ft)
		Megyei Központi Kórházban			
EFOP-2.2.18-17-Betegbiztonság növelését célzó komplex infrastrukturális fejlesztések az egészségügyi ellátórendszerben	Békés Megyei Központi Kórház	Betegbiztonság növelését célzó fejlesztés a Békés Megyei Központi Kórházban	Gyula	2017	198 984 107
EFOP-1.8.7-16-Célzott prevenciók programok a szenvedélybetegségek megelőzése érdekében	Független Egyesület	Prizma - Prevenciók program	Gyula	2019	99 999 994
EFOP-1.8.21-18-Infekciókontroll tevékenységek gyakorlati megvalósítása a fekvőbeteg ellátást nyújtó intézményekben	Békés Megyei Központi Kórház	Infekciókontroll tevékenységek gyakorlati megvalósítása a Békés Megyei Központi Kórházban	Gyula	2020	59 681 420
EFOP-1.8.2-17-Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - alapellátás fejlesztése	SERVICE-MED Kereskedelmi és Szolgáltató Bt	Gyulai Praxisközösség	Gyula	2018	150 000 000
EFOP-4.1.3-17-Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	Békéscsabai Tankerületi Központ	"Esély Pedagógiai Központ iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése"	Gyula	2017	57 000 000
EFOP-3.7.3-16-Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása	Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nkft	Lifelong learning Gyulán	Gyula	2018	80 000 000
EFOP-3.3.7-17-Formális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a köznevelési intézményekben	Gyulai Tankerületi Központ	Formális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a Gyulai Tankerületben	Gyula	2017	74 905 317
EFOP-3.3.5-19-Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program	Gyulai Tankerületi Központ	Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program a Gyulai Tankerületi Központban	Gyula	2020	90 000 000
EFOP-3.3.5-17-Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Gyulai Tankerületi Központnál	Gyula	2018	120 000 000

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
EFOP-3.3.2-16-Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért	Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nkft	Tanórán kívüli kulturális foglalkozások támogatása Gyulán és környékén a köznevelés eredményességéért	Gyula	2018	24 330 710
EFOP-3.3.2-16-Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért	Mogyoróssy János Városi Könyvtár	Kulturális nevelés tanórán kívüli programokkal a köznevelés eredményességéért Gyulán, Kétegyháza és Nagyszénáson	Gyula	2018	25 000 000
EFOP-3.2.9-16-Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése	Gyulai Kistérség Egységes Szociális És Gyermekjóléti Intézménye	Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése a Gyulai Járás területén	Gyula	2017	39 981 452
EFOP-3.2.5-17-Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében/	Gyulai Tankerületi Központ	Pályaorientációs eszköztár szélesítése, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a Gyulai Tankerületben	Gyula	2017	69 993 900
EFOP-3.2.5-17-Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében/	Szeged-Csanádi Egyházmegye	„Adottság és lehetőség” – tudatos pályaválasztás előkészítése és megvalósítása az iskolapadban és azon kívül	Gyula	2017	65 870 325
EFOP-5.2.2-17-Transznacionális együttműködések	Védő Burok Közhasznú Egyesület	Közös döntés, közös fejlődés - Közösségi tervezési és -döntéshozatali módszertani támogatás, mint közösségfejlesztési eszköz	Gyula	2019	49 840 400
EFOP-5.2.2-17-Transznacionális együttműködések	Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete	Esélyteremtés a szociális gazdaság keretein belül	Gyula	2017	49 893 786
EFOP-4.1.3-17-Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek	Gyulai Tankerületi Központ	Gyulai Implom József Általános Iskolatanulást segítő tereinek	Gyula	2017	62 731 532

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
infrastrukturális fejlesztése		infrastrukturális fejlesztése			
EFOP-4.1.3-17-Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	Gyulai Tankerületi Központ	Gyulai Dürer Albert Általános Iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	Gyula	2017	144 805 973

KÖFOP pályázatok a 2014-2020 közti EU-s fejlesztési időszakban

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez	Gyula Város Önkormányzata	Gyula Város Önkormányzata ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA	Gyula	2017	8 709 355
KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez	Elek Város Önkormányzata	ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA	Elek	2017	7 000 000
KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA	Kétegyháza	2017	7 000 000

KEHOP pályázatok a 2014-2020 közti EU-s fejlesztési időszakban

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
KEHOP-5.2.3-16-Egyházak épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosításának lehetőségével	Tiszántúli Református Egyházkerület	Magvető Református Általános Iskola és Óvoda energetikai korszerűsítése	Gyula	2017	99 726 317
KEHOP-5.2.13-19-Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak számára	Magyar Pütkösdi Egyház Országos Cigánymisszió	A gyulai Bay Zoltán Informatikai Szakközépiskola és Kollégium energetikai felújítása	Gyula	2021	139 124 958
KEHOP-5.2.13-19-Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak számára	Szeged-Csanádi Egyházmegye	A gyulai Nádi Boldogasszony Plébánia energetikai felújítása	Gyula	2021	137 659 514

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
KEHOP-5.2.11-16-Fotovoltaikus rendszerek kialakítása központi költségvetési szervek részére	Békés Megyei Központi Kórház	Napelemes energiatermelő rendszer kiépítése a Békés Megyei Központi Kórházban	Gyula	2017	249 818 904
KEHOP-5.2.10-16-Kölségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	Békés Megyei Központi Kórház	Energetikai fejlesztés a Békés Megyei Központi Kórház Mágocsi közű nővérszállóján	Gyula	2016	109 048 684
KEHOP-5.2.10-16-Kölségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	Gyulai Szakképzési Centrum	Gyulai SZC Harruckern János Szakképző Iskolája és Kollégiuma épületenergetikai fejlesztése	Gyula	2016	134 305 846
KEHOP-5.2.10-16-Kölségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium kollégium épületrészeének energetikai felújítása	Gyula	2017	135 440 151
KEHOP-5.2.10-16-Kölségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	Körös-Vidéki Vízügyi Igazgatóság	Gyula, Nürnbergi utca 18. szálláshely épület hőtechnikai adottságainak javítása	Gyula	2016	52 062 581
KEHOP-1.2.1-18-Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímataudatosságot erősítő szemléletformálás	Gyula Város Önkormányzata	Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímataudatosságot erősítő szemléletformálás Gyula városában	Gyula	2019	16 002 375

GINOP pályázatok a 2014-2020 közötti EU-s fejlesztési időszakban

Azonosító	Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítás helye	Támogató döntés éve	Támogatási összeg (Ft)
GINOP-1.3.4-17-Turisztikai fejlesztési térségek pozicionálása	Kisfaludy2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt	A Gyula-Békéscsaba turisztikai térség fejlesztése és pozicionálása	Gyula	2018	321 699 057
GINOP-7.1.9-17-Turisztikailag frekvenciált térségek integrált termék- és szolgáltatás fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Turisztikai attrakció létrehozása Gyulán	Gyula	2021	299 916 600
GINOP-7.1.3-15-Gyógyhelyek komplex turisztikai fejlesztése	Gyula Város Önkormányzata	Gasztró élmények fejlesztése Gyulán	Gyula	2017	1 249 496 235
GINOP-6.2.3-17-A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése	Gyulai Szakképzési Centrum	"Versenyképes iskola, versenyképes vidék" Komplex intézményfejlesztés a	Gyula	2017	384 500 839

		Gyulai Szakképzési Centrumban			
GINOP-6.1.3-17-Idegen nyelvi készségek fejlesztése	Gyulai Szakképzési Centrum	Idegen nyelvi képzések a Gyulai Szakképzési Centrumban	Gyula	2018	105 000 000
GINOP-6.1.5-17-Munkahelyi képzések támogatása nagyvállalatok munkavállalói számára	Gyulahús Kft	A Gyulahús Kft. humán erőforrásának képzési programja 2018	Gyula	2018	16 154 698
GINOP-6.1.5-17-Munkahelyi képzések támogatása nagyvállalatok munkavállalói számára	Gyulai Közüzemi Nkft	A Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. humán erőforrásának képzési programja 2018	Gyula	2018	33 086 409

8.8. Gyula Egyedi tájértékek

Sorszám	Név	EOV koordináta		Tipizálás
1	Fehér-Körös árvízvédelmi töltés	819343	145597	Gát
2	Izraelita temető	820165	148814	Temető
3	II. világháborús emléktábla	820263	148781	Emléktábla
4	Gólyafészek	820862	148753	Fészek
5	Régi vasútállomás	820365	148189	Vasútállomás
6	Gólyafészek	821803	148834	Fészek
7	Hősök emlékműve és szovjet katonai temető	821251	148311	Sírmező
8	Kohán György síremléke	821183	148239	Síremlék
9	Harangláb (református temető)	821229	148258	Harangláb
10	I. világháborús emlékmű	821082	148350	Emlékmű
11	Régi síremlékek	821027	148356	Síremlék
12	Hősök tava	821507	147971	Anyagnyerő-hely
13	Római Katolikus temető régi sírjai	821006	148057	Síremlék
14	Malom	821095	147981	Malom
15	Mellszobor és emléktábla	821770	147267	Köztéri szobor
16	"Román" torony	821716	147158	Épületrész
17	Román iskola emléktáblája	821478	147254	Emléktábla
18	Munkácsy emléktábla	820842	147300	Emléktábla
19	Kohán György emléktáblája, lakóháza	820743	147961	Lakóépület
20	Gyulai Húskombinát épülete	820347	147736	Üzemépület
21	Törvényszéki Palota és Büntetésvégrehajtó Intézet	820325	147526	Közüintézmény épülete
22	Evangélikus Templom	820275	147205	Templom
23	Kohán képtár, Kohány György és Göndöcs Benedek szobrával	820181	147378	Közüintézmény épülete
24	Régi múzeumépület	820221	147421	Közüintézmény épülete
25	Mária szobor, vallási emlék	820424	147075	Szentek szobra

26	Kerekes kút	820418	147050	Kút
27	Utcakép	820209	147854	Utcakép
28	Platánfasor	820206	148084	Fasor
29	Gyermekkorház és parkja	820155	147896	Közintézmény épülete
30	Gömbakác fasor	820049	147758	Fasor
31	Malom és melléképületei	819985	148065	Malom
32	Wesselényi-tó és környéke	819946	148165	Anyagnyerő-hely
33	Kóris fasor	819835	147095	Fasor
34	Szökőkút és szobor	819356	147357	Kút
35	Temetőkápolna	819007	147177	Kápolna
36	Feszület (Szent József temető)	819007	147177	Feszület
37	Harang (Szent József temető)	819007	147177	1.1.3. Kultikus, szakrális építmény, alkotás, helyszín
38	I. és II. világháborús emlékmű	819007	147177	Emlékmű
39	Pumpás kút (Szent József temető)	819007	147177	Kút
40	Vadgesztenye fasor	819007	147177	Fasor
41	Hársfasor	819007	147177	Fasor
42	Feszület	819419	146782	Feszület
43	Temetőkápolna (Szent Kereszt temető)	818897	146316	Kápolna
44	Göndöcs Benedek sírja	818897	146316	Híres személlyel kapcsolatos emlékhely
45	Feszület (Szent Kereszt temető)	818897	146316	Feszület
46	Régi sírok és kriptá	818897	146316	Síremlék
47	Temető kapu (Szent Kereszt temető)	818897	146316	1.1.4. Temetkezéssel kapcsolatos építmény, művészeti alkotás
48	Régi malomépület	819328	146632	Malom
49	Régi vágóhíd épületei	819616	146364	1.3.2. Agrártörténeti egyedi tájérték
50	Japánakác fasor	819953	146818	Fasor

51	Megyei kórház épületei	820646	146503	Közüintézmény épülete
52	Megyei kórház régi épülete	820696	146415	Közüintézmény épülete
53	Székely Aladár szobor	820545	146142	Közütéri szobor
54	Régi trafóház és emléktábla	820868	146757	Közüintézmény épülete
55	Mocsári ciprus fasor	821013	146710	Fasor
56	Öntöttvas kút	820851	146563	Kút
57	Kút	820866	145863	Kút
58	Régi kriptaépület	820866	145863	1.1.4. Temetkezéssel kapcsolatos építmény, művészeti alkotás
59	Temetői csőszház	820866	145863	Lakóépület
60	Erkel család síremlékei	820866	145863	Síremlék
61	Mogyoróssy család sírboltja	820866	145863	1.1.4. Temetkezéssel kapcsolatos építmény, művészeti alkotás
62	Temetői fészület (Szenháromság temető)	820866	145863	Fészület
63	Somogyi Imre síremléke	820866	145863	Síremlék
64	Kacvinszky család kápolnája	820866	145863	1.1.4. Temetkezéssel kapcsolatos építmény, művészeti alkotás
65	I. világháborús emlékmű és sírok	820866	145863	Emlékmű
66	II. világháborús hősök sírjai	820866	145863	Sírmező
67	Emléktábla	820817	146092	Emléktábla
68	Zsilip	821839	146658	Zsilip
69	Kopjafa	823813	146310	Emlékoszlop
70	Nyárfasor	0	0	Fasor
71	Táncsics Mihály emléktábla	0	0	Emléktábla
72	I. világháborús emlékmű	0	0	Emlékmű

73	Emlékmű "A fehérterror áldozatainak emlékére"	0	0	Emlékmű
74	Bay Zoltán emlékmű	0	0	Emlékmű
75	Egykori szeszgyár és kémény	0	0	Üzemépület
76	Idős kocsányos tölgyek	0	0	Faegyed
77	Fehér-Körös hídja	0	0	Híd
78	Egykori vasúti híd	0	0	Híd
79	Hunyadi-tó	821334	148054	Állóvízhez kapcsolódó képződmény
80	Erkel-tó	821015	148232	Állóvízhez kapcsolódó képződmény
81	Nevelőotthon	822368	150200	Közintézmény épülete
82	Gazdasági épületek	819595	150549	1.1.1. Mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotás
83	Tanyasi ól és takarmány tároló	819876	151701	1.3.2. Agrártörténeti egyedi tájérték
84	Gémeskút	819901	151101	Kút
85	Fehér- és Fekete-Körös összefolyása	819934	153057	Folyóvízhez kapcsolódó képződmény
86	Rév állomás és kikötő	819815	153054	Rév
87	Közúti híd	822066	149156	Híd
88	Vasúti híd	821918	149475	Híd
89	Szád	821377	150834	Gát
90	Fekete-Körös és partszakasza	820858	153661	Folyóvízhez kapcsolódó képződmény
91	Falusi házak	822122	150208	Lakóépület
92	Tanya gémeskúttal	822656	150982	Tanya
93	Eperfa fasor	822824	151396	Fasor
94	Holló-tanya	822881	151695	Tanya
95	Nyárfasor	823339	151659	Fasor
96	Kőkereszt	822880	151520	Feszület

97	Falusi ház	823041	152721	Tanya
98	Fekete-Körös híd	823213	153115	Híd
99	Fekete-Körös kanyar	823584	153292	Folyóvízhez kapcsolódó képződmény
100	Gyulai városerdő	823774	153321	Fásítás
101	Szoliter fa	823672	153402	Jelesfa
102	Tanya	824666	153520	Tanya
103	Kápolna	823919	153673	Kápolna
104	Árvízvédelmi töltés melletti árok	827079	154825	
105	Magányos tölgyfa	829190	154661	Fa
106	Egyedülálló bodzafa	828985	154198	Fa
107	Magasásos	828661	153746	
108	Körös-holtág	828393	153324	
109	Vadettető tóval	828843	152821	
110	Kettős fasor	826638	153466	Fasor
111	Csatorna	827379	152879	Csatorna
112	Körös-holtág	828884	152567	
113	Vaddomb	828643	152425	
114	Irodafa	828874	151271	Fa
115	Falusi ház	830729	148607	Tanya
116	Gólyafészek	831130	148438	Fészek
117	Váraljai nádas	839190	148800	
118	Halastó	832790	148760	1.3.5. Vízhhasználattal, vízgazdálkodással kapcsolatos egyedi tájérték
119	Fekete-Körös, mint határfolyó	833182	149717	Folyóvízhez kapcsolódó képződmény
120	Csatorna	820032	145626	Csatorna
121	Majorsági épület	822781	145345	Majorság
122	Homokbánya-tavak	823060	145189	Anyagnyerő-hely
123	Tanya	822932	144757	Tanya

124	Kunhalom	823532	144483	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
125	Istálló gémeskúttal	823715	144389	Istálló
126	Gyep	823571	144110	Szikesek
127	Időszakos tó	823410	143857	Állóvízhez kapcsolódó képződmény
128	Kunhalom	822783	143299	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
129	Határjelző fa	823285	142815	Jelesfa
130	Kunhalom	823122	142667	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
131	Csatorna	822797	142446	Csatorna
132	Facsoport	822129	141452	Facsoport
133	Kunhalom	821913	140873	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
134	Akácfa	822361	140780	Fa
135	Facsoport	822215	140648	Facsoport
136	Farkas-halom	821937	140476	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
137	Szoliter fa	822575	138564	Fa
138	Szoliter fa	822266	137994	Fa
139	Facsoport	822243	138120	Facsoport
140	Tanyaromok	820964	137970	Tanya
141	Tanyasor	820515	142633	Tanya
142	Fasor	820605	141648	Fasor
143	Raktárépület	820505	141132	Csűr
144	Italbolt	820665	140946	Közüintézmény épülete
145	Erdősáv	820368	140570	Erdősáv
146	Egykori iskolaépület	820717	140098	Lakóépület
147	Csatorna menti tanyasor	820238	139954	Tanya
148	Mohácsy-horgászto	820694	139606	
149	Tanyacsoport fás legelő körül	820091	138787	Tanya

150	Határtjelző fasor, cserjesáv, csatorna menti fásítás	819912	137986	Fásítás
151	Erdő	818387	142827	Fásítás
152	Véderdősáv	818932	142645	Erdősáv
153	Erdősáv	818775	142312	Erdősáv
154	Tanyaromok	819036	142063	Tanya
155	Facsoport	819497	139230	Fásítás
156	Tanyarom nádassal	818978	139057	
157	Tanyaromok	819389	138650	Tanya
158	Gyep	818466	138200	
159	Fasor és szoliter fa	817790	138528	Fasor
160	Facsoport és kút	817144	140885	3. Tájképi egyedi tájértékek
161	Erdősáv	817875	140173	Erdősáv
162	Fasor	816738	140082	Fasor
163	Facsoport	816812	138448	Facsoport
164	Facsoport	816401	139200	Facsoport
165	Tanyacsoport	816319	137533	Tanya
166	Tanyarom	814909	138013	Tanya
167	Gémeskút	814086	139432	Kút
168	Két fűz hangyásfa	814165	139391	Fa
169	Fasor	814898	139603	3. Tájképi egyedi tájértékek
170	Eleki-főcsatorna	816375	139358	Csatorna
171	Facsoportok	815164	141100	3. Tájképi egyedi tájértékek
172	Gyep	815351	141327	Szikesek
173	Útőrház	813921	143135	Őrház
174	Gémeskút	813486	143358	Kút
175	Kóris erdő	811341	142207	2.2.2. Élőhely
176	Keresztes-halom	809891	148480	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
177	Hullató-tanya	810701	142954	Tanya

178	Város-tanya	811311	143063	Tanya
179	Tanyasor gémeskúttal	814399	143585	Tanya
180	Erdőfolt	815179	144747	2.2.2. Élőhely
181	Kálváriadomb	818784	145348	Kálváriadomb
182	Lakóház	818876	146323	Lakóépület
183	Kőkereszt	817702	145610	Feszület
184	Erdő	816630	146138	Erdőmaradvány
185	Gyürke-halom	815160	146718	1.1. Településsel kapcsolatos egyedi tájértékek
186	Kőkereszt	815138	146159	Feszület
187	Élővíz csatorna	814375	149517	Csatorna
188	Holtág	816053	148795	Folyóvízhez kapcsolódó képződmény
189	Vasúti őrház	819042	148284	Őrház

8.9. A járási településeken a kerékpártárolók az alábbi helyeken találhatóak:

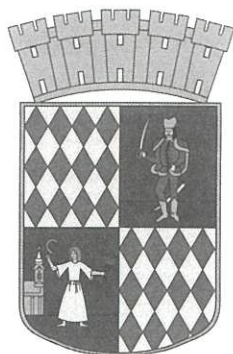
- Gyula:
 - Buszpályaudvar (Vásárhelyi Pál utca)
 - Vasútállomás
 - Csabai út 26. (buszmegálló)
 - Dob utca 3. (korházi szakrendelő)
 - Semmelweis utca 1. (korház bejárat)
 - Kossuth L. tér 34. (Szuper Market előtt)
 - Október 6. tér (piac)
 - Bodoky utca 10. (Erkel Gimnázium)
 - Kossuth L. tér 5. (Karácsonyi J. isk.)
 - Erkel tér 2. (Karácsonyi J. isk.)
 - Béke sgt 35. (Művház)
 - Petőfi tér 2-3.
 - Várkert utca (Kastély, Várfürdő)
 - Városház utca
 - Béke sgt. (szolgáltató sor)
 - Kossuth tér
 - Eszperantó tér (Posta)
 - Szent László u. 16. (Közüzem)
 - Bp. krt. 1. (Coop Abc)
 - Béke sgt 69. (Budrió Abc)
 - Part utca (Várfürdő bejárat)
 - Eötvös utca (Sport csarnok)
 - Széchenyi u. 51-53.
- Elek: jellemzően 70%-os kihasználtságúak, igazodnak az autóbuszok indulásaihoz.
 - Gyógyszertár: 10 férőhely
 - EHI Kft.: 5 férőhely
 - Művelődési Ház: 10 férőhely
 - Posta: 10 férőhely
 - OTP: 10 férőhely
 - ABC: 20 férőhely
 - Buszmegálló: 20 férőhely
 - Plus Market (főtér): 8 férőhely
- Kétegyháza: 4 db kerékpártároló, kihasználtságuk 100%-os
- Lőkösháza: nincs kerékpártároló (vasútállomásnál található, azonban nem minőségi)

Gyulán kijelölt várakozóhelyek listája:

- Korház és környezete:
 - Karácsony J. u.: 51 db
 - Dob utca: 78 db
 - Semmelweis u.: 50 db
 - Bocskai u.: 8 db
 - Mátyás kir. u.: 76 db
- Piac és környezete:
 - Október 6. tér: 75 db

- Honvéd utca: 48 db
- Varsándi utca: 7 db
- Bajza u.: 46 db
- Kossuth tér és környezete:
 - Szuper market: 51 db
 - Ditzingen tér: 42 db
 - Dr Adler I. u.: 78 db
 - Posta: 40 db
 - Szent István u.: 12 db
 - Buszpályaudvar: 32 db
- Belváros:
 - Béke sgt. (Kossuth tér-Árpád u. között): 143 db
 - Jókai u.: 16 db
 - Corvin u.: 28 db
 - Harruckern tér: 48 db
 - Esze Tamás u.: 10 db
 - Petőfi tér: 17 db
 - Megyeház u.: 37 db
 - Városház u.: 45 db
 - Munkácsy u.: 30 db
 - Hajnal u.: 20 db
 - Kossuth L. u.: 107 db
- Vár és Várfürdő környezete:
 - Várkert u.: 139 db
 - Vár u.: 16 db
 - Pomucz t. u.: 12 db
 - Part u.: 115 db
 - Tiborc u.: 105 db
- Béke sugárút környezete:
 - Vasútállomás: 14 db
 - Béke sgt.: 150 db
 - Ferencesek tere: 90 db
 - Művelődési Központ: 76 db
 - Nürnbergi u.: 46 db

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

10. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Az Elek Város Óvoda-Bölcsőde szakmai programjának jóváhagyása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Elek Város Önkormányzata fenntartásában működő Elek Város Óvoda-Bölcsődét a Békés Vármegyei Kormányhivatal ellenőrizte, amelynek során – többek között – megállapítást tett arra vonatkozóan, hogy az intézménynek felül szükséges vizsgálnia a szakmai programot. A dokumentumot az intézmény vezetője elkészítette, amely az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Elek Város Önkormányzata fenntartásában működő Elek Város Óvoda-Bölcsőde (5742 Elek, Hősök útja 9.) intézmény szakmai programját a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

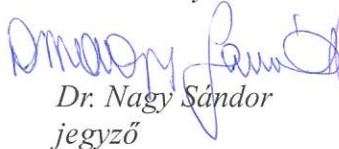
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 8.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

Elek Város Óvoda - Bölcsőde
5742 Elek, Hősök útja 9.

SZAKMAI PROGRAM

Katica csoport

Táncsics utca 22.

Picur csoport

Kétegyházi út.91.

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldőlt az ember sorsa, jóformán egész élete.”

/ Kodály Zoltán/

Készítette: Gál Attiláné

intézményvezető

Tartalom

Az intézmény adatai	3
Bölcsődei ellátás	4
A bölcsődei ellátásra az alábbi jogszabályok irányadóak.....	4
Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	5
Feladatellátási helyek, bölcsődék rövid bemutatása.....	6
A személyes gondoskodást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogai...	7
Gyermeki jogok védelme.....	7
A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	9
Gyermekvédelem.....	10
A bölcsőde személyi feltételei.....	11
A bölcsőde tárgyi feltételei.....	12
A bölcsőde helyiségei	
A bölcsődei nevelés.....	14
Alapfeladat meghatározása, a szolgáltatás célja, lapelvei	
A bölcsődei nevelés alapelvei.....	16
A bölcsődei nevelés feladatai	17
A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	19
A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	25
Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	
Az ellátás igénybevételének módja.....	34
Az ellátást igénybe veheti.....	35
A szolgáltatásról szóló tájékoztatás.....	35
Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások.....	36
Dokumentáció	
Együttműködés a szolgáltatáson belül és tágabb környezettel.....	37
Bölcsődén belüli együttműködés	
Bölcsődén kívüli együttműködés	
Továbbképzések.....	39
Záró gondolatok	39
Mellékletek.....	40
1. számú melléklet: Házi rend	
2. számú melléklet. A felvétel rendje	
3. számú melléklet: Élelmezés, táplálás	
4. számú melléklet: Szakmai programunk teljesülésének értékelése	
5. számú melléklet: Munkaköri leírások	
Bölcsődei dajka	
Kisgyermeknevelő- gondozó	
6. számú melléklet: Szülői nyilatkozat	
7. /1.számú melléklet: Megállapodás bölcsődei ellátásra	
7. /2.számú melléklet: Megállapodás mini bölcsődei ellátásra	
8. számú melléklet: Nyilatkozat gyermekétkeztetéshez	
9. számú melléklet: Érdek-képviselési Szabályzat	
Legitimációs záradék	

Elek Város Óvoda- Bölcsőde intézmény adatai

Az óvoda- bölcsőde fenntartójának címe.
Elek Város Önkormányzata
5742 Elek, Gvulai út. 2.
Elérhetősége: 06/66/240-411

Intézmény elnevezése: Elek Város Óvoda- Bölcsőde
OM: 028172

Férőhelyének száma: Óvoda: 241 fő

Bölcsőde: 14 fő ,

mini bölcsőde: 7 fő(15 /1998. 49 §),

Az intézmény székhelye: Elek Város Óvoda- Bölcsőde, 5742 Elek, Hősök útja 9.

Intézményvezető: Gál Attiláné

Elérhetősége: 06/66/240-137

E-mail címe: ovoda2@elekctv.hu

Bölcsőde címe: 5742 Elek, Táncsics út.22.

Elérhetőség: 06/70/666-53-30

Napi nyitva tartás: 7 órától- 17 óráig

Mini bölcsőde címe: 5742 Elek, Kétegyházi út.91.

Elérhetősége: 06/66/240-493

Napi nyitva tartása: 7 órától-17 óráig

Szakmai program készítés ideje: 2022. június 20.

Munkáltatói jogok gyakorlója: a mindenkori intézményvezető

Az alapító okirat kelte:

A nevelés nyelve: magyar

A szakmai program felülvizsgálatának időpontja a jogszabályi változásoknak megfelelően.

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Intézményünkben a szakmai munka a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramja szerint folyik.

A bölcsődei ellátásra az alábbi jogszabályok irányadóak

- - Magyarország Alaptörvénye
- -1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről.
- - A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény .
- - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- -A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet),
- - A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet,
- - A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet,
- - A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. Rendelet, (a továbbiakban: Kjt.)
- -A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet,
- - 1/2000.(1.7.)SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésének feltételeiről
- -A szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet.
- - 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról.
- - 78/2003. (XI.27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról.
- - 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról.
- 18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről.
- a 9/1985.(X.23.) Eü M.- BkM. Számú „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet
- -326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- „ A Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramja” keretül szolgál a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás keretein belül a 0-3 éves korosztály ellátására vonatkozó szakmai standardok és a bölcsődei nevelés- gondozás egyes területeihez kapcsolódó módszertani javaslatok kidolgozásához.
- Továbbá:
- - Az általános emberi, etikai alapelvek
- - A pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményei.
- - A bölcsődei nevelés- gondozás története alatt meghatározott értékek.
- - A bölcsődei ellátás elismert gyakorlata.

Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

1997. évi XXXI. Törvény 42./A §-a(1) értelmében

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható a gyermek 3. életévét követő augusztus 31-ig.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettsége szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető. (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

A hátrányos helyzetű szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása fontos feladatunk. Intézményünk a gyermekvédelem egyik első „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik. A hátrányos, rossz feltételek között növekvő gyermekeknek inger gazdag, a fejlődésüket a jó irányba befolyásoló környezetben való nevelkedés lehetőségét, esélyegyenlőséget biztosítunk, amely a későbbi életpályájuk szempontjából fontossággal bír.

Elek Város Óvoda- Bölcsőde 1 bölcsődével és egy mini bölcsődével biztosítja a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását Elek városában. Bölcsődéinkben biztosítjuk a négyszeri étkezést ezen túl tej, tojás, glutén érzékeny és egyéb intoleranciával küzdő gyermekek számára a diétás étkezést. (Az Eleki Napközi Konyha biztosítja számunkra)

Feladatellátási helyek:

Bölcsőde Katica csoport	5742 Elek, Táncsics utca 22.
Férőhelyek száma:	14 fő
Csoportok száma:	1
III. számú Óvoda- Bölcsőde, mini bölcsőde	5742 Elek, Kétegyházi út.91.
„Picur csoport/	
Férőhelyeinek száma:	7 fő
Csoportok száma:	1

Elek város önkormányzati fenntartású bölcsődében, mini-bölcsődében, a családban nevelkedő kisgyermekek számára, a családi nevelést segítve a gyermekek nappali felügyeletét, szakszerű gondozását-nevelését biztosítja. Elek Város Óvoda- Bölcsőde saját nevelési-gondozási Szakmai Program szerint végzi tevékenységét, amely összhangban áll „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjával.” A szakmai program a bölcsőde, mini-bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, melyet az ott dolgozók alkalmaznak napi nevelő-gondozó munkájukban, szakmai értékeinek elkötelezettjei és tisztelői.

Hittel és tudatosan törekszünk az esélyteremtésre a negatív hatások mérséklésére, a pozitív hatások felerősítésére, a hátrányok csökkentésére.

Programunkkal biztosítjuk az általunk nevelt és gondozott gyermekek a mindennapjaikat szeretetteljes, nyugodt légkörben éljék.

Továbbá fontosnak tartjuk, hogy jó minőségű munkát végezzünk a gyermekek és a szülők általános megelégedtségére.

Feladatunknak a családokkal egvütműködve az értékek közvetítésével a gyermeki szocializáció, az egészséges testi és lelki fejlődés, az elemi szokások, viszonyulások kialakulásának segítségét tekintjük.

Célunkat a családok egvütműködésével, a gyermek feltétel nélküli elfogadásával, a gyermeki személyiség maximális tiszteletével, egészséges környezetben, megértő, együtt érző nevelői magatartással kívánjuk elérni.

Helvi szakmai programunk elkészítésének indoka:

A bölcsődei nevelés- gondozás programja az a dokumentum, amely tartalmazza a nevelés-

gondozás koncepcióját, a fejlesztési célokat, meghatározzák a fejlődés, fejlesztés várható eredményeit, a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat.

Szakmai programunk tájékoztató, melyből megtudható, hogy milyen értékeket közvetítenek bölcsődéink, hogyan teremtik meg a családdal együtt a gyermek optimális fejlődését elősegítő feltételrendszert.

Helyzetelemzés:

Elek város Békés megyében a román határ mellett található, több nemzetiséget képviselő város.

Ezért kiemelkedően fontosnak tartjuk a helyi hagyományaink ápolását, továbbvitelét gyermekeink által, tradicionális értékek tekintetében a nemzetiségi nyelvi nevelést.

Óvodáink elhelyezkedése ideális, arányosan tudják biztosítani az óvodás korú gyermekek elhelyezését.

Városunkban Önkormányzati fenntartású Óvoda működik egy székhellyel és két feladatellátási hellyel. A szülők, nagyszülők kötődése a német nyelv iránt városunkban a „kitelepítés” után is jelen volt. A hagyományok újrabeépítésekor látható a német hagyományok töretlensége, épsége. Ennél fogva az 1. és a 2.számú óvoda helyzeténél fogva vállalta fel a német nemzetiségi nevelést.

Az elmúlt években egyre nagyobb igény jelentkezett a helyi családok a kisgyermekes szülők részéről bölcsődei szolgáltatás igénybevételére, hiszen magas az ingázók száma, nagy a munkanélküliség, csökken a gyermekszületek száma és érdekünk, hogy a lakossági létszám szinten tartása érdekében a szülők mihamarabb munkába állhassanak / vidéken stb./ és gyermeküket elhelyezni tudják. / ne az elköltözés legyen a család dilemmája/

Bölcsődénk, mini-bölcsődénk pótolhatatlan szerepet töltenek be a kicsik szocializációjában, a sajtós nevelést igénylő gyermekek ellátásában, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelésében, az intézménybe járó kisgyermekes testi-, értelmi-, érzelmi fejlődésének elősegítésében.

Mindent megteszünk azért, hogy testi-, lelki és érzelmi szükségleteiket kielégítsük, értelmi képességeiket fejlesszük, önállóságra való törekvéseiket segítsük, egyéni adottságaikat szem előtt tartva.

Legfontosabb számunkra, hogy mind a szülő, mind a gyermek, otthonosan érezze magát, a szülő biztonságban tudja gyermekét. Dolgozóink a szakmai programnak megfelelően mindenkor a kisgyermekes igényeit elégítik ki a legmagasabb szakmai hozzáértéssel.

A bölcsődék rövid bemutatása

III. számú Óvoda- Bölcsőde, mini csoport:

A 3.számú óvoda, mint telephely elhelyezkedésében kissé távolabbi pontján van városunknak, 1982- ben épült, tehát kifejezetten óvodai intézménynek. Ez az óvoda körzetét figyelembe véve a román nyelvi nevelés feladatát vállalta magára. Óvodai csoportjainak száma 2, melyek osztatlan csoportszerkezetűek, a 3. csoportszobából, mely a legnagyobb alapterülettel rendelkezik, került kialakításra és fogadta be a mini bölcsődét.

Elek Város Önkormányzata a 3 éven aluli gyermekek bölcsődei ellátását 2018. szeptember 1-től mini-bölcsőde formájában biztosította. A mini-bölcsőde az Elek Város Óvoda - Bölcsőde 3-as számú feladatellátási helyén, az óvoda épületében került kialakításra, az előzőekben leírtak szerint. Bejárata az óvoda keleti részén elkülönítve jött létre / Munkás utca felől, mely egyirányú forgalommal rendelkezik/ Udvarrésze is erről közelíthető meg, mely körülkerített, önálló játszótér. A játszóudvar a mini bölcsődénkben elkülönített játszórészszel, fákkal övezett környezetben, árnyékos területtel, párasítóval biztosítja a gyermekek egészséges feltételek közötti életszervezését. Az itt töltött időt igyekszünk legjobb tudásunk szerint megszervezni. A ránk bízott gyermekeket szakszerű nevelésben-gondozásban részesíteni.

Bölcsőde:

2022. szeptember 1- től bölcsőde formájában biztosítja a dolgozó szülők megsegítése céljából. Bölcsődénk Táncsics utcai bejárattal, a Szent István utca felől, egyirányú utcában található, az épülő központi óvoda mellett. Maga az épület illeszkedik stílusában az utcában található sváb épületekhez, bejárata, kapuja is a régi „szárazbejárók” hiteles mása.

A belső térben esztétikus, biztonságos berendezések segítik a felnőttek munkáját. A gyermekek részére kialakított játszóhelyek barátságos, családi légkört teremtenek, a terek, a játékok színvilága harmonikus, nyugalmat biztosító, padlófűtéses, napelemmel rendelkező

bölcsőde. Hatalmas terasza gumiszőnyeggel, árnyékoló technikával ellátott, a tároló épületben is modern, jól felszerelt mosdó lett kialakítva, biztosítva az udvari játék zavartalanságát. Az udvar megfelelő méretű, gumi járdával és játékeszközökkel, biztonságos elhelyezésükkel a kisgyermek szabadidős tevékenységeinek sokoldalúságát segítik.

Új bölcsődénk udvara megfelelő alapterülettel, terasszal, tároló helyiséggel, gyermekmosdóval, árnyékolókkal, vízpermetezővel, homokozó és egyéb mozgást fejlesztő eszközökkel teszi lehetővé a bölcsődei gyermekcsoport egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti tevékenységét. A bölcsődék helyiségei olyan méretűek és olyan berendezésűek, amelyben minden egyidejűleg jelen lévő gyermek és felnőtt igénye teljesíthető. Egyidejű befogadása biztonságos körülmények közötti ellátása, nevelése, pihenése, öltözése, tisztálkodása, étkezése a jogszabályokban előírt követelménynek megfelelő. A kisgyermekellátást szolgáló helyiségek, játszóudvar, terasz jellemző adatait a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi szabályok tartalmazzák. (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső és külső burkolat, megvilágítás stb.

A személyes gondoskodást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogai

A gyermek joga:

Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez.

Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátásban részesüljön.

Fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.

Emberi méltóságát tiszteletben tartják, a bántalmazással- fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal-, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.

A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban – nevelésben részesüljön.

Gyermeki jogok, kötelezettségek érvényre jutása

A GYVT. 6. § - 10. § - a értelmében bölcsődénkben kisgyermekünk biztonságos és egészséges környezetben nevelődjenek, személyiségi jogait, szabad kibontakozásához való jogát, cselekvési szabadságát, a családi élethez és magánélethez való jogát bölcsődénk tartsa tiszteletben, képességeinek, adottságainak megfelelő gondozásban - nevelésben részesüljön. Napirendünket is így alakítottuk ki, hogy minden kisgyermek számára lehetőség nyíljon a szabad játékra, mozgásra, levegőzésre, pihenésre, alvásra, négyszeri étkezésre és természetesen sokoldalú tapasztalatszerzésre személyiségének fejlesztéséhez a kisgyermek óvodássá válásáig.

Szülő joga:

A GYVT.12.§ - 13§ értelmében gyermeki gondolat-, lelkiismeret-és vallásszabadsághoz való jogát nem korlátozzuk, életkori sajátosságát mindig figyelembe vesszük.

- a szülőt megilleti a gondozási-és nevelési intézmény szabad megválasztásának joga.
- A szülő joga igényelni, hogy bölcsődénk szakmai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket többoldalúan közvetítse,
- Megismerje a nevelési- gondozási elveket.
- Megismerhesse a gyermekcsoport életét.
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban

A szülő tájékoztatása.

A szülők tájékoztatásáról bölcsődénk a napi találkozások, az üzenő füzet, faliújság, szülői értekezletek, csoportmegbeszélések, indirekt tájékoztatási formák alapján gondoskodik.

Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon gyermeke kisgyermeknevelőjétől.

Saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumok megismerése, nevelési - gondozási elvek megismerése, a negyedévente üzenő füzetben dokumentált bölcsődei életről, fejlődésről.

A szülőknek lehetőséget biztosítunk a szervezett programokon túl, nyílt napokra, barkács-délutánra, a bölcsődei életbe való betekintésre. Felmerülő probléma esetén tájékoztatási kötelezettség a kisgyermeknevelő, intézményvezető vagy érdek-képviselői szervekhez folyamodhat.

Szülő kötelességei

- Kötelessége különösen, hogy gondoskodjon gyermeke testi-, értelmi-, érzelmi- és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítsa gyermeke bölcsődei gondozási-nevelésben való részvételét.
- Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését.
- Rendszeresen kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel.
- Elősegítse gyermekének beilleszkedését bölcsődei közösségi élet magatartási szabályainak elsajátításában.
- A szülő köteles minden olyan tájékoztatást megadni, amely a gyermekével kapcsolatos körülményekről, családi életét befolyásoló változásról a kisgyermeknevelőt, mely a gyermek bölcsődei életére hatással van, lényegesen befolyásolja, korlátozza.
- Tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.
- Együttműködjön a kisgyermek ellátásában közreműködő személyekkel és betartsa a házirendet.
- A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható, a közösséget, a gyermekek egészsége érdekében (37,5°C és ennél magasabb hőmérsékletű) antibiotikumot szedő, hányás, hasmenés, vagy fertőzésre utaló gyanús gyermek nem látogathatja.

Kérjük a szülőket, hogy a családban előforduló fertőző betegségekről, a gyermek gyógyszer- és ételérzékenységről a gyermekük érdekében tájékoztassák kisgyermeknevelőjüket.

Betartani az intézmény házirendjét

Az igénybe vevő és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.

Az ellátást igénybe vevőnek joga van:

A szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.

Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint magánéletével kapcsolatos titokvédelem. A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.

Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhessenek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani.

Gyermekjogi képviselőhöz fordulhat

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A Gyvt. 15. §. kiemelt bekezdései alapján:

(6)¹⁰² A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat – a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben – megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat tiszteletben tartás, tevékenységüket értékeljék és elismerjék.

(7)¹⁰⁵ A gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott

a)¹⁰⁶ nevelő, gyermekfelügyelő, szakgondozó, gondozó, segédgondozó, gyermekgondozó, bölcsődei dajka, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy, napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy, koordinátor, helyettes szülő, nevelőszülő, családgondozó, utógondozó, családgondozó asszisztens, kisgyermeknevelő, gyermekvédelmi asszisztens, pszichológus, pszichológiai tanácsadó, szaktanácsadó, tanácsadó, jogász, elhelyezési ügyintéző, gyermekvédelmi ügyintéző, növendékügyi előadó, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens, orvos, gyermek szakorvos, pszichiáter, örökbefogadási tanácsadó, javítóintézeti rendész, iskolai tanár, tanító, szakoktató, munkaoktató, ápolónő, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény vagy javítóintézet vezetője, vezető beosztású vagy vezető munkakörű dolgozója a gyermek, a fiatal felnőtt és a fiatalkorú közvetlen gondozása, ügyeinek intézése, családgondozása és utógondozása során,

b)¹⁰⁷ helyettes szülői tanácsadó, nevelőszülői tanácsadó és gyermekvédelmi gyám, helyettes gyermekvédelmi gyám a gyermek közvetlen gondozásának ellenőrzése, illetve törvényes képviselőténak ellátása során hivatalból jár el, e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül.

(8)¹⁰⁸ A gyermekvédelmi rendszerben a külön jogszabályban meghatározott munkakörben, valamint önkéntes jogviszonyban nem foglalkoztatható az a személy, akivel szemben a 11/A. § (8) bekezdésben meghatározott kizáró okok valamelyike fennáll, vagy aki e törvényben meghatározott igazolási kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívülálló ok következménye.

(9)¹⁰⁹ Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben történő foglalkoztatás esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 41. § (2) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható.

Az intézményben dolgozók jogai:

Az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételeket.

A munkatársnak joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére.

Megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos elismerést.

Emberi méltóságuk és személyiségi jogaiknak tiszteletben tartása.

Segítség szakmai tudásuk gyarapításához.

Munkájuk során hozzájussanak a szükséges információhoz

Munkájuk során védelemre jogosultak a velük szemben jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben.

A gyermekek érdekeit szem előtt tartva, ennek figyelembevételével joga van, hogy egyéni, magánéleti, állampolgári jogait figyelembe vegyék, tiszteletben tartás.

Intézményben dolgozók kötelessége:

Elvárás a dolgozók részére a felkészült és lelkiismeretes munkavégzés, a szülőkkel való jó kapcsolatra partneri együttműködésre törekvés, a gyermeki jogok érvényesítésének biztosítása, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexének és a programjában és házirendjében megfogalmazott szakmai és adatvédelmi szabályok betartása.

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A kisgyermeknevelők munkájuk ellátása során büntetőjogi szempontból közfeladatot ellátó személynek minősülnek, a foglalkoztatni kívánt személy a jogviszony létesítését megelőzően hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy nem büntetett előéletű, büntető eljárás nem áll fenn.

A munkavállaló köteles a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni.

A munkaideje alatt- munkavégzés céljából, munkára képes állapotban- a munkáltató rendelkezésére állni.

Munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végzi.

A munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani, munkatársaival együttműködni.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szakmai ismeretek megszerzésére, ösztönözzük dolgozóinkat a folyamatos képzésre, önképzésre. Részt veszünk előadásokon, kerületi továbbképzéseken.

A bölcsőde munkatársa köteles tevékenységét a hatályos jogszabályok és szakmai szabályok szerint végezni,

Tiszteletben tartani az ellátott személyiségét, méltóságát, jogait és önrendelkezését

Figyelembe venni egyéni igényeit és szükségleteit, aktuális állapotát, életkorát, képességeit és készségeit Az adatvédelmi szabályokon túl is biztosítani a titoktartást és az információk felelős kezelését. Munkáját a gyermekek, hozzátartozóik, valamint munkatársaik személyiségének tiszteletben tartásával végezni. A munkatársak számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvény határozza meg. A bölcsődéinkben foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

Gyermekvédelem

Elek Város Óvoda- Bölcsőde intézményében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ha a bölcsődében gyermeket veszélyeztető problémát észlelünk, a bölcsőde szakmai vezetőjével együtt koordinálja a gyermekvédelmi munkát.

A gyermekvédelmi felelős, gyermekjogi képviselő személyéről, elérhetőségéről a szülőket a nevelési év elején tájékoztatjuk, a Házirendben feltüntetjük, a gyermeköltözöben kifüggesztésre kerül.

A prevenció, a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve segítségnyújtás, együttműködés a családokkal, különböző szakemberekkel. Olyan feltételek megteremtésére törekszünk, ahol minden gyermek

biztonságban és jól érzi magát, és képességeit, készségeit a lehető legjobban ki tudjuk bontakoztatni.

A problémával küzdő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeiknek enyhítésére irányuló tevékenységünk, szükség esetén más intézményekkel, szakemberekkel együttműködve történik, a kompetencia határok figyelembevételével.

Az intézmény bölcsődéinek gyermeköltözőjében kifüggesztésre került a gyermekjogi képviselő elérhetősége, így biztosított a szülők számára a gyermekjogi képviselő személyének megismerése és a vele való kapcsolatfelvétel lehetősége.

A bölcsődében Érdekképviselői Fórum működik. A gyermek szülője panasszal az intézmény vezetőjénél, vagy az érdekképviselői fórumnál az ellátást érintő kifogások jelzése, és orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme és az intézmény dolgozóinak kötelességzegés esetén.

Bölcsődénk, mini-bölcsődénk személyi feltételei:

Engedélyezett dolgozói létszám: 5 fő

A dolgozók iskolai végzettség szerinti megoszlása (3+2 fő)

2022 szeptember 1-től bölcsődéink dolgozói létszáma 15/1998.(IV.30.)NM rendelet módosítása 6/2016.(III.24.)EMMI rendelet alapján.

Bölcsőde (Katica csoport)	Létszám
Kisgyermeknevelő- gondozó (középfokú)	2 fő
Bölcsődei dajka „C”	1 fő
Összesen:	3 fő

Mini bölcsőde(Picur csoport)	Létszám
Kisgyermeknevelő- gondozó (középfokú)	1 fő
Bölcsődei dajka „C”	1 fő
Összesen:	2 fő

Szakmai végzettségek, továbbképzés, gyakornoki rendszer, szakmai fejlődés biztosításának lehetőségei. Szakmai végzettség a törvényben meghatározottak szerint. / csecsemő- és kisgyermekgondozó-OKJ-s, bölcsődei dajka: képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam.

A kötelező továbbképzések, gyakornoki rendszer tervezése előre meghatározott ütemterv alapján történik./ A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza/

Szakmai fejlődését rendszeres önképzés biztosítsa, szakmai folyóiratok, jogszabályokat értelmező kiadványok, Internet használatának lehetősége, audiovizuális eszközök, melyet a mini bölcsőde biztosít.

Helyettesítés rendje: 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 51. § (3) bekezdés alapján: A bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez.

A bölcsőde fenntartója úgy szervezi a napi munkát az intézményben, hogy a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka a gyermekek ellátásáról megfelelően gondoskodni tudjon. A bölcsődékben az ügyelet időtartama alatt legalább 1 fő kisgyermeknevelő vagy 1 fő bölcsődei dajka biztosítja a gyermekek felügyeletét. A bölcsőde, mini bölcsőde fenntartója biztosítja, hogy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a helyettesítés megoldott legyen a 2.számú melléklet II. Rész” I. Alapellátások” cím 2.2. pontjában az adott munkakörhöz meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személlyel.

A helyettesítő szakirányú képesítése megfelelő., 1 fő kisgyermeknevelő / felsőfokú végzettség esetén akkreditált képzés, 60 kredit pont/

A bölcsőde tárgyi feltételei

A bölcsődék helyiségei:

- babakocsi tárolók
- gyermeköltözők, átadó
- gyermekszobák
- gyermekmosdók
- akadály mentes mosdók
- tálalókonyhák
- mosóhelyiség, takarítószer tároló
- játék-, heverő-, ágynemű és textilraktár
- személyzeti öltöző és fürdő és felnőtt mosdó
- Irattár
- gondozónői szoba, teakonyha
- levegőztető teraszok
- udvari játéktároló ház

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit – a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. Az esztétikai és szakmai követelményeknek megfelelő környezet biztosítja a gyermekek minőségi ellátását, valamint olyan munkahelyi miliőt biztosít a munkavállalóknak, amelyek támogatják a kellemes légkört, a motivált, magas színvonalú szakmai munkát.

A gyermek ellátásához kapcsolódó helyiségek a bölcsődében

A gyermeköltöző

A gyermeköltöző (átadó) a bölcsődei bejárat előteréből . Nyílik. Felszerelése a gyermekek életkorához igazodik. Megtalálhatók benne a gyermekek jelével ellátott szekrények, melyekben a ruhák kerülnek elhelyezésre és cipőtároló. A gyermeköltözőben is található pelenkázó, melyet elsősorban a szülők használnak a reggeli és délutáni öltöztetések alkalmával. A szekrények úgy vannak kialakítva, hogy a balesetvédelmi előírásoknak megfeleljenek, a padok, a gyermekek magasságában elhelyezett fogasok támogatják a gyermekek önállósulási törekvéseit. A szekrényben a gyermekek ruhái egymástól elkülönítve, higiénikusan kerülnek elhelyezésre.

A gyermeköltözőben hirdető és tájékoztató táblákon kerülnek kifüggesztésre a közérdekű adatok, mint a gyermekvédelmi felelős elérhetősége, a házirend, ezen kívül az aktuális információk, várható programok.

Gyermekmosdó,

A gyermekmosdó közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz, így biztosítja a szobában játszó gyermekekre a rálátást. A gyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazodnak. Az előírásoknak megfelelő számban gyermekmosdó, hideg-meleg vízzel, keverő csappal, gyermek WC-ék, beépített fürdőkád, illetve zuhanytálca, pelenkázó asztalok, minden gyermek számára saját törülköző, fésű, fogmosó készlet elhelyezésére alkalmas tartó a gyermek magasságában elhelyezve, a gyermek teljes alakját mutató tükör van felszerelve. A mosdókban a gyermekek számára, egymástól külön álló fakkokban elhelyezésre kerül az otthonról hozott pelenka, nedves törülköző és popsikrém. A fürdőszoba csempével borított, ami jól tisztítható, fertőtleníthető.

Csoportszoba

Az óvodai csoportszobából kialakított helyiségek, az új bölcsőde helyiségei a kisgyermek biztonságát, kényelmét, komfortérzetét szolgálják. A bútorzat balesetmentesen, a gyermekek fejlettségét követve lettek elrendezve. Burkolata hézagmentes, mosható, fertőtleníthető. A gyermekszobában a világítás közvetett (káprázatmentes) formában került kialakításra. A szobák falai világosak, meleg színűek, a bútorzat matt felületű. A mini-bölcsődei csoportszoba alapterülete 38,48 m², bölcsődei csoportszoba 50,30m², amely elegendő mozgásteret, játszóhelyeket biztosít a kisgyermekeknek szakmai programunk megvalósításához. Olyan bútorok, eszközök, játékeszközök alkotják a csoportszoba tárgyait melyek esztétikusak, derűs, kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelően van kiválasztva és elrendezve. A játékeszközök a gyermekek szemmagasságában nyitott polcokon kerültek elhelyezésre.

Levegőztető teraszok

A bölcsődében a játszóudvarnak kapcsolódnia kell a csoportszobából közvetlenül megközelíthető teraszhoz. Esős, szeles időben védett helyen tudnak levegőzni a gyermekek. A mini bölcsődében fedett terasz a közlekedőből nyílik.

Játszóudvar

Funkciója a gyermekek szabad levegőn történő játékához szükséges mozgástér biztosítására szolgál. A játszóudvarokon burkolt és füvesített felületek kerültek kialakításra. A játszóudvarok árnyékolását gyorsan fejlődő, nagy lombzatú, kevésbé igényes fák biztosítják. A mini bölcsődei udvara az óvoda udvarától elkülönített, zárt részt. A bölcsőde udvara komplex mozgásfejlesztő játékei, amelyek biztosítják a szabad levegőn való tartózkodást, mozgásigényük kielégítését, az élményszerző játékot esztétikus, színes, változatos játékeszközökkel. Az árnyékolt homokozó, telepített és mobiljátékok támogatják a szabad, örömteli mozgás lehetőségét. A telepített játszóterületek füvesített, illetve burkolt területen kerültek elhelyezésre. /1 m esési magasság felett, az esési területen az MSZ EN 1177 vonatkozó szabvány szerint, ütécscsillapító talajt kell kialakítani (gumitégla, homok, füves terület, laza forgács)

Játékkészlet

A csoportok játékkészleteinek összeválogatásakor egészségügyi és pedagógiai szempontokat vesszünk figyelembe.

Egészségügyi szempontok:

Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen. Balesetet ne okozzon- ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl

nehéz. Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kis méretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipulatív, konstruáló, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék...stb.)

A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését, több fajta tevékenységre lehessen használni. Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok. Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezés: Igényes legyen, fokozott használatra számítva készüljön.

Elhelyezése: Nyitott játékpoliccon, tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban). Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok) Biztosítani kell az alapjátékokat: játszókendők, babák, labdák, képeskönyvek, mozgásfejlesztők. Csecsemők részére jól megmarkolható, rázható játékok, változatos felületű textilek, húzogatható, tologatható eszközök, vonatok, autók.

Bölcsődei nevelés

Alapfeladat meghatározása:

Bölcsődénk olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást és alapellátáson túl a családi nevelést támogató szolgáltatásokat nyújt a gyermekek, családok részére.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő, családok állnak. A családra, mint komplex rendszerre tekint, mely értelmében az egész család támogatását célozza meg. Napközbeni ellátás keretében a gyermekek testi-érzelmi biztonságának, jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással nemzetiségi/ etnikai hovatartozásának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A bölcsődei nevelés célja:

A kisgyermek elsajátítsa azokat a képességeket, készségeket, amelyek elősegítik, hogy hatékonyan, kiegyensúlyozottan viselkedjen saját kulturális környezetében, sikeresen alkalmazkodjon azok változásaihoz. A bölcsődei nevelés olyan szemlélettel, módszerekkel segíti mindezt, amely a családi nevelés elsődlegességét tiszteli.

További célja a kora gyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytatni. A bölcsőde, mini-bölcsőde ellátás hozzájárul a családok életminőségének javításához a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermeket nevelő család áll. A családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nemcsak a kisgyermek nevelését, hanem az egész család támogatását célozza meg. Bölcsődénk, mini bölcsődénk helyi szakmai programot készít, amely az alapprogrammal összhangban az intézmény tárgyi és személyi adottságait figyelembe véve, ezeket hasznosítva teszik egyedivé a bölcsődében zajló nevelő- gondozó tevékenységet. Bölcsődénkben, mini-bölcsődénkben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást- nevelést jelent. Ebben a folyamatban nem határozunk meg fejlettségi szinteket, nincsenek fejlettségi kritériumok.

A verbális kommunikáció pozitív színezetű, személyes jellegű. , Beszédre ösztönözzük őket, tiszta kiejtéssel, szép beszéddel jó példát nyújtunk a beszélni tanuló gyermekeknek.

Ösztönözzük őket, sikerélményhez juttatjuk, megerősítjük, elismerjük, dicsérik őket.

A gondiainkra bízott gyermekek a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó felnőttekké válnak.

Alapfeladatok, célok

A bölcsődei nevelés alapfeladatait az Országos Alapprogramban foglaltak szerint érvényesítjük a gyakorlatban.

Konkrét célkitűzéseink

- A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, a család erősségeire építve, a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtése.
- A megváltozott környezeti és társadalmi körülmények között a testi és mentális egészség megőrzése az ellátottak és a munkavállalók tekintetében is.
- Magas szintű nevelői tevékenység végzése mely hozzájárul az optimális személyiségfejlődéshez úgy, hogy minden gyermek egyéniség maradjon a csoportban. Jól szervezett, folyamatos, rugalmas napirend kialakítása a gyermek igényeihez igazodva.
- Elősegíteni a gyermek harmonikus fejlődését feltétel nélküli szeretettel és elfogadással. Tapasztalatszerzési és választási lehetőségek biztosításával erősíteni a gyermeki kompetenciaképzést és a gyermeki identitás alakulását. Pozitív viselkedésmintákat nyújtani.
- A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.
- A szocializáció biztosítása az életkor, az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Néphagyományok felelevenítése az élménypedagógia módszereivel, a gyermeket a cselekvésen keresztül megismertetni a népszokásokkal, népi játékokkal, mondókákkal, helyi hagyományokkal.(Márton nap, Böjt közepe vagy éppen a román Húsvét)

Gyermekképünk:

A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az autonómia-ézés kialakulásának időszaka.

Az első évek a legmeghatározóbbak a gyermek életében, személyisége fejlődésében. A korai kötődés és a szocializáció időszakában alakulnak ki a későbbi egész életre jellemzőbb szokások viselkedés minták alapjai. A kisgyermek magával hozott képességeinek kibontakoztatásához a legkedvezőbb feltétel a szabadban való mozgás és játéktevékenység, a bizalomteljes meghitt személyi kapcsolat, az aktivitásra építő, interakcióban gazdag gondozás.

Azt szeretnénk, hogy kisgyermekünk boldognak érezzék magukat a bölcsődénkben, mini-bölcsődénkben és fő tevékenységük a játékon keresztül megtanulnak tanulni, érdeklődni, kísérletezni, megtanulják a nehézségek leküzdését. Megismerik az örömet, a megelégedést, amit a siker, a türelmes önálló, kitartó munka által elért eredmény útján szereznek meg. Ki segít eligazodni a világban? A kisgyermek legfőbb támasza a szeretet kapcsolat.

„Az ember is úgy nő, mint a fa, gyökerezetével, kapcsolatai szerteágazó rostjaival. Minél több, épebb kapcsolattal szívja a világot, annál magasabb lombot vethet...” írja Németh László. Szemléletesen ábrázolja az élet kibontakozását. Növekedése, fejlődése állandó változás. Körülötte és benne mindig történik valami, s ami látványossá válik, az hosszú idő alatt érlelődik meg. Így fejlődik a kisgyermek is, türelmes, kivárázó, biztató, simogató, segítő neveléssel.

„A gyökerek persze nem látszanak, de tudod azok tartják a fát.” / görög költő/

Jövőképünk:

Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartjuk szem előtt, az ő érdekeit kívánjuk szolgálni. A 3 év alatti korosztály személyiségfejlődése szempontjából legfontosabb testi és lelki harmónia magas színvonalon történő kielégítése az optimális fejlődés elősegítése.

Támogatjuk személyiségük kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást, elősegítjük a

szokások, viselkedési szabályok elsajátítását.

A mindenkor szeretetteljes, odaforduló környezetben élmény és fantázia világa gazdagodik, kialakul az esztétikum iránti érzékenysége. Olyan szeretetteljes bölcsődei milió kialakítása melyben a legfontosabb az érzelem és az ezt kísérő „BOLDOGSÁG” érzete.

„ Szeretni okosan kell – mindig a gyermek Természetéhez és életkorához igazodva.”

/ Ranschburg Jenő/

A bölcsődei nevelés alapelvei:

A család rendszerszemléletű megközelítése.

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család megismerése, megértése, az erősségek és gyengeségek felismerése. A gyermekek beszoktatása és fejlődése szempontjából fontos kiindulópont.

Erősségekre építve hozzájárulunk a család életminőségének javításához.

A kisgyermekkorai intervenció szemlélet befogadása.

A kisgyermek egyéni szükségleteinek meghatározása és figyelembe vétele értelmében az esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a kisgyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására.

.A családi nevelés elsődleges tisztelete.

Elsődlegesen a család joga és kötelessége a kisgyermek nevelése. A kisgyermek nevelése a családi nevelés értékeire, hagyományaira és szokásaira épít, tiszteletben tartva a gyermeki jogokat. Fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a mini bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe.

A kisgyermekkorai személyiség tisztelete.

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem és bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

.A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe.

A mini bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, legfőbb munkaeszköze a személyisége, melyen keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és stabilizáció megteremtése.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezet állandósága. („ saját kisgyermeknevelő” rendszer, felmenőrendszer, csoport-és helyállandóság)

A gyermekeket a megismert környezetben, több éven át azonos kisgyermeknevelő neveli, a

személyi és tárgyi feltétel állandóságot biztosít.

A napirend folyamatossága, az egyes mozzanatok egymásra épülése stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez, amely a gyermek biztonságérzetét növeli.

A biztonság nyújtása magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

A fokozatosság megvalósítása.

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell.

A gyermekek beszoktatásától kezdődően fokozatosan segítjük a szocializációt, az önállósodást, a fejlesztéseket, a változások elfogadását, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése.

A kisgyermeknevelő a gyermek megismerésére törekszik, az egyéni fejlettséghez igazodó napi gondozást, a személyiséghez igazodó bánásmódot alkalmaz, figyelembe véve a spontán érés, az egyéni fejlődés ütemét, a gyermek pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi / etnikai, kulturális, vallási hovatartozását./

A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos a mini bölcsődei ellátást, szolgáltatást nyújtó intézményünkben, hogy minden kisgyermek egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége4.

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelőnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre.

A professzionális gondozással hozzájárulunk a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, a nevelési feladatok megvalósulásához.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása.

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi-és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítanunk kell annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, gondozási helyzetek és más tevékenységeken keresztül ismeretekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A bölcsődei nevelés feladatai

A bölcsődei nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermek bölcsődei nevelésének és esetlegesen kiegészítő szolgáltatások biztosításával 20 hetes – 3t éves egészséges, és a 20 hetes- 6 éves sajátos nevelési igényű gyermek testi - és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés.

.A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése.

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével történik.

A családi és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez.

A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában.

A kisgyermeknevelő szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

.Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.

Feladatunk a bölcsődés korú gyermekek szocializációja, az egészséges életmód szokásainak kialakítása, az érzelmi-értelmi fejlődés segítése, melynek során figyelembe vesszük a 3 év alatti korosztály életkori sajátosságait.

Elsődleges célunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, egészséges és biztonságos környezet megteremtése, valamint a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit.

Az egészségnevelés, az egészséges életmód érdekében törekednünk kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására. A prevenció feladatok ellátásába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók. / védőnő, gyógypedagógus, gyermekorvos, dietetikus, mentálhigiénés szakember/

Elsősorban preventív szerepet tölt be a sajátos nevelési igényű, magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz. Az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, esetünkben a mini bölcsőde csoportszobája, a bölcsődei csoportszoba.

Gyógyszeradás, elsősegély Láz, hurutos, antibiotikumokkal kezelt, beteg gyermek nem jöhet bölcsődébe. Egyes nem fertőző (allergia, anyagcsere, vese-húgyúti, epilepszia stb.) betegségekben szenvedő gyerekeknek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében. Sürgős esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kap a gyermek. A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszerzedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (milyen gyógyszert kaphat a gyermek, milyen gyógyszert kapott a gyermek (üzenő füzet). Minden bölcsődében kell mentődoboznak lennie. A szabvány mentődobozt – MSZ 13 553 – hozzáférhető helyen kell tárolni. A gyermekorvos állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell hogy szerepeljenek: - lázcsillapítók (kúp, tableta, szirup, injekció) - görcsoldók (kúp és tableta) - allergia elleni szerek (tableta, szirup, injekció, kenőcs) - életmentő gyógyszerek

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése.

A kisgyermek bölcsődei ellátása, intézménybe való kerülése számos lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására, az együttélés szabályainak megismertetésére, elfogadására, alkalmazásának segítésére, új, egyéni és közös élmény megélésének szervezésére. az együttlét helyzetei az érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és a társas kompetenciák fejlesztéséhez. A bölcsődés gyermek önállósodási törekvése vezet az én-tudat kialakulásához.

A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Kisgyermeknevelő munka során feladat, hogy észrevegyük a gyermek veleszületett vagy fejlődése folyamán szerzett problémákat, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztését, segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

A kisgyermeknevelő aktív részvételével, a megfelelő környezet kialakításával megteremti a játékos felfedezés, ismeretnyújtás, megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása, a cselekvéses tanulás lehetőségének megteremtésével a kisgyermek érdeklődésének erősítése.

A kisgyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, igényeihez igazodó, közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása, önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

Mottó: „Szeretet, nyitottság, megértés, bátorítás.”

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei:

Alapvető szempont a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tapasztalatszerzést biztosító legyen. Valamennyi tevékenység módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítésével, a gyermek pozitív önállósági törekvéseivel, önértékelésének erősítésével történjen.

Tanulás

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, teljesítményelvárás, elérendő fejlettségi szint, erőltetett ismeretgyarapítás nincs.

A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. A tanulás olyan tapasztalat-és információszerzési folyamat, mely változást idéz elő a viselkedésben, gondolkodásban, elősegíti a gyermek önmaga és környezete megismerését.

A tanulás legfőbb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Az érdeklődés felkeltése természetes élethelyzetekből adódjon, formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő és a gyermek interakcióból adódó ismeretszerzés és szokáskialakítás. Ezért fontos a kisgyermeknevelő számára a játékhoz szükséges, feltételek biztosítása, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása.

A kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme a beszéd, hiszen jelen van az egész napos

bölcsődei nevelés során, valamennyi tevékenységforma keretében. A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja a biztonságot nyújtó derűs közeg, a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek interakciói.

Az anyanyelv felesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a beszélő környezettel, mintaadással hozzájárul az eredményes szociális kapcsolatok kiépítésének.

A szocializáció folyamán a beszéd a gyermeki miliővel való érintkezésnek, az önkifejezésnek, a gondolkodásnak legfőbb eszközévé válik.

A kisgyermek életében az első 3 év meghatározó az anyanyelv elsajátításának folyamatában. A kisgyermeknevelő és az őt körülvevő felnőtteknek ezért komplex szerepük van ennek a folyamatnak segítségével.

Ezért fontos az anyanyelvi nevelés területén:

- érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése.
- figyelmet kell fordítanunk a kisgyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, meghallgatására, kérdései támogatására és a válaszok igénylésére.
- a beszédfejlődése szempontjából törekedünk a beszédértés, beszédaktivitás, szókincsbővítésre.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben. Lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérével jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvét.

Gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésére, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

A kisgyermeknevelő megkülönböztetett figyelemmel, gondoskodással vegye körül a gyermeket. Szavai, tekintete, hangszíve, mozdulatai, gesztusai gondozás közben is figyelmet, elfogadást közvetítsenek. Ismerje igényeiket, ösztönözze és segítse őket, minden tevékenysége nevelőértékű legyen.

Minden gondozás egyben nevelési folyamat. Az egészséges életmódra nevelés, a helyes szokások kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Fontos szerepe van a harmonikus mozgásfejlődés elősegítésének, a gyermek egészségvédelmének. A kisgyermeknevelő segíti a gyermek önállósági törekvéseit, tanácsot ad, dicsér, s mindez kihat az érzelmi fejlődésére, személyiségének alakulására.

A gyermekek különböző fejlettségi fokon vannak, ezért e téren is eltérő ütemben fejlődnek. Célunk, hogy minden gyermek saját cselekvőképességéhez viszonyítva eljuthasson az optimális szintre.

„Segíts nekem, hogy magam tudjam csinálni.” / Maria Montessori/

A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere

Játék

A játék a kisgyermek alapvető tevékenysége, a játék útján ismerkedik a világgal, tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. Ez lesz hatással egész személyiségfejlődésére, ösztönzi beszédét, gondolkodását, társas kapcsolatait.

A kisgyermeknevelő olyan feltételeket, helyzeteket teremt, amelyek hatással vannak a játékra, kiterjed a kisgyermek tapasztalatainak, ismereteinek bővítésére és az élményeket kísérő pozitív érzelmek alakítására. A játék a kisgyermekkor legfontosabb tevékenysége. A gyermek pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérően, hosszan tartóan, elmélyülten és

zavartalanul kell kielégülnie. Ezen keresztül szerez ismereteket a külvilágról és önmagáról. A kisgyermeknevelő támogató jelenlétével, kezdeményezésével, ötleteivel, javaslataival segíti a gyermeki játéktevékenység fejlődését. A játékhoz nyugodt légkörre, elegendő helyre, a gyermek korának és fejlettségének megfelelő játékeszközökre van szükség. A játék közben szerzett élmények fejlesztik a kisgyermek olyan lényeges személyiségjegyeit, mint az önállóság, kezdeményezés, aktivitás.

Fontos feladatunk a bölcsődében a játék feltételeinek megteremtése / megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök/, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása.

Biztonságos, nyugodt légkört teremtünk, ahol a gyermek játékigényének megfelelően szabadon választhat, dönthet, kivel játszik, milyen játékot választ, melyik helyen és mennyi ideig.

A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a kisgyermek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak.

A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt segítve a szociális képességek fejlődését.

A kisgyermeknevelők többféle eszközt biztosítanak bölcsődéinkben a gyermekek számára, hiszen a gazdagabb kínálatból könnyebb olyat választani, amivel az adott helyzetben szívesen tevékenykedne.

A gyermekek a bölcsődében szabadon játszanak.

A kisgyermeknevelő feladata:

- a megfelelő hely biztosítása.
- a nyugodt légkör megteremtése.
- a fejlettségi szintnek megfelelő változatos tevékenységre alkalmas, jó minőségű és megfelelő számú játékeszköz biztosítása.
- odafigyelő, segítő, támogató és ösztönző jelenléte.

A gyermek kérésére bekapcsolódhat a játékba, de főszereplője nem lehet.

Mozgás

A csecsemő-és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka, ezért fontos számunkra, hogy megteremtjük mozgásfejlődésének feltételeit, mely által a gyermek kedvére, saját kezdeményezésére önfeledten, szabadon mozogjon.

A jól szervezett napirend – amelyben bőségesen jut idő a szabadban való játékra is – ,mely szintén előfeltétele az optimális mozgásfejlődésnek.

Ha megfelelő bölcsődei környezetet alakítunk ki, gondot fordítunk arra, hogy legyen lehetősége a mozgásra, bízhatunk benne a kisgyermek önállóan, örömmel és egyre ügyesebben, biztonságosabban, kitartással és élvezettel mozog.

Mivel a kisgyermek ismeretei megszerzéséhez leginkább mozgásos úton jut el, ezáltal testi-, lelki, értelmi fejlődését, egész személyisége alakulását segíti feladatunk megvalósítása, az élettani és biztonságos mozgás gyakoroltatása, elegendő idő és hely, mozgásfejlesztő játékok biztosítása.

A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék a kisgyermek érdeklődését, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. A bölcsődés korú gyermeknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésére. / pl.: elkerített szobasarok, hempergő/

A mozgásfejlődés elősegítése két területen valósul meg.

- gondozási műveletek közben
- játéktevékenységben

A mozgás sokoldalú tevékenység, a kisgyermek életszükséglete. Feltétele és eszköze a tapasztalásnak, megismerési folyamatnak, a gondolkodásnak. A nagymozgások: a szem-, kéz-, lábkoordináció, egyensúlyérzék, finommotorika - mindezeket természetes módon építjük be a gondozási teendőkbe, a szabad játékba.

Minél változatosabb mozgásra van lehetőség a kisgyermek számára, annál nagyobb örömeiket lelik a játékban.

Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a kisgyermeknek érzelmi biztonságot ad, örömeleményt, a játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, a pozitív érzelmeket keltő zenehallgatás.

A kisgyermeknevelő ének-és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés sokrétű zenei élmény átélésére, a környezet hangjainak megismerésére, megfigyelésére, sokoldalú tapasztalatszerzésre ad lehetőséget.

A ritmikus mozdulatok és szövegek többszöri ismétlése a mindennapok és az ünnepi köszöntések hangulatát színesíti a kisgyermek zenei készségét megalapozva.

A gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák (ritmikusok, ölbéli játékok), gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlésvilágát, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

Az ismétlődések, játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Emocionálisan segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiségfejlődést.

Hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei neveléséhez, fejlődéséhez. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme a játékos mozdulatokkal eljátszható, tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény.

A kisgyermek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak kiejtését-szépségét. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét.

A zenei élményszerzés anyaga az „Ének a bölcsődében” című könyvből és más egyszerű hangkészletű dalokból, mondókákból kerül összeállításra.

Mivel óvodai programunk nagy hangsúlyt fektet a hagyományokra, helyi hagyományokra így a bölcsődei kisgyermek gondozás-és nevelés keretein belül is szorgalmazzuk, hogy a kisgyermeknevelő által is közvetített, az érzelmekre alapozó, személyes kapcsolatban megalapozza-e hagyományok átélését, szeretetét.

„ A népi játékoknak ma is ugyanaz a szerepük a gyerekek egyéni és szociális fejlődésében, mint amit a hagyományos kultúrában, a hagyományos módon kialakult csoportokban betöltött.”

„ A játékok lélektani szerepe ma sem változott: az érintés, a simogatás, a ritmikus szövegek, a közben végzett mozdulatok éppúgy nem „mennek ki” a divatból, mint az egy-egy feladat teljesítésekor érzett sikerélmény.” / Lázár Katalin: Népi Játékok/

A hagyományok, a hagyományokhoz fűződő népi játékok segítenek abban, hogy a kisgyermek ne legyenek se félénkek, se visszahúzódóak, a játék a maga komplexitásában többet kap- élményt, sikerélményt, aktivitásra való serkentést, egészséges önértékelés kialakításának alapját, együttműködésre való készség kialakítását.

„ Sokszor egyetlen élmény egész életre megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni.” / Kodály Zoltán /

Vers, mese

A kisgyermek számára a mese, a vers az érthetetlen világ elemeiből új értelmes világot ad, célja a gyönyörködtetés. Hatással van érzelmi, értelmi fejlődésére / ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére/ valamint szociális fejlődésére.

A mese, a vers sokoldalú személyiségfejlesztő hatását a többszöri átélések, a megelevenítés, a kisgyermeknevelő és a gyermek szerepbe lépő cselekvése során fejti ki a legjobban.

A mese, a vers közege a nyelv. Fontosnak tartjuk bölcsődénkben, hogy csak nyelviileg tiszta

és értékes mesét, mondókát, verset halljanak tőlünk a gyermekek.

Azt gondoljuk, hogy a meseélményen túl az anyanyelvünk eredetére, szépségére is ráébredszük és fogékonyra tesszük kisgyermekünket, hiszen olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A versnek elsősorban ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeiken keresztül a személyiségére.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának.

Célunk a beszéd fejlődés segítése és érzelmi nevelés irodalmi élmény által.

Feladatunk olyan kis mesesarok kialakítása puha szőnyeggel, könyvekkel a kisgyermek korosztályához igazodva- mely személyes kontaktus alkalmával- ölben ültetés, megnyugtatás, játék során kis vers, rigmus, rövid vidám mese elmondásával, báb használatával a tiszta szép beszédre nevel, kellemes hangulatot teremt, kulturális, esztétikai élményt nyújt. A kedvenc mesék elmondása segíti az emlékezet és képzelet fejlesztését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és az ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Tehát a jól kiválasztott mese-,vers-,mondóka olyan szituációk átélését segíti elő, mely teljes mértékben hatással van a gyermek érzelmvilágára, képzeletére, képes az azonosulásra és szerepe van a gyermek erkölcsi, esztétikai, érzelmi, intellektuális nevelésében.

A kisgyermek feltöltődik olyan pozitív érzelmekkel, olyan lelki szituációkkal, amelyek hozzásegítik őt az érzelmi életének pozitív tartalmakkal való gazdagításához.

Alkotó tevékenység

A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. Szem előtt tartjuk a célszerűséget, a praktikumot, az esztétikumot.

A kisgyermeknek megmutatjuk az eszközök biztonságos használatát, egyes technikákat, pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

Együtt gyönyörködünk alkotásukban, lehetőséget adunk élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásban, mely egész személyiségfejlődésükre pozitív hatást gyakorolnak. Megjelenítik saját egyéniségüket, fantázia és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyürés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel való festés.

Művészeti tevékenységek köre:

A bölcsődei alkotó tevékenység eredményességének, pozitív élménnyé válásának alapja, hogy a kisgyermeknevelő körültekintően tervezzen, szervezési feladatokat, előkészítő munkát végezzen. Teremtse meg az alkotás tárgyi, hangulati feltételeit, mindezeket a kisgyermek belső érdeklődéséből bontakoztassa ki.

Alakító tevékenység segítse elő a "szépség" iránti vonzódását. A kisgyermek emlékezete, képzelete, képzelete alapján alkot, próbálgatva alakítgatja saját formanyelvét. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelő minden alkotást értéként kezeljen, dicsérjen, ösztönözzön.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak. (pl.: babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb...)

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együtteségnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

A bölcsődei nevelésben legfontosabbnak a játékot tekintjük hangsúlyozva a játék önkéntességét, a kisgyermek önállóságát, aktivitását.

A játékra jellemző az izgatottság, az öröm érzése, kísérője a jó hangulat és a könnyedség. Alapja természetes kíváncsisága, tevékenységi vágya, önállóságra törekvés szándéka.

A környező világ megismerése a közvetlen és az egyre tágabbá váló környezet felfedezése a kisgyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítására a természeti-, emberi-, tárgyi világ értékei iránt, elemi ismeretei alakuljon ki önmagukról.

Tudatos kisgyermeknevelői tevékenységgel segítjük e megismerési folyamatokat. Beszélgethetünk a bölcsőde udvarán lévő fákról, virágokról, játékokról, a családról, együtt töltött élményekről, testükről. Ezek közben alakul a kisgyermek társas magatartása, fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége.

Elősegíti a tárgyi-és emberi környezethez fűződő kapcsolat kedvező alakulását.

Fontosnak tartjuk a társadalmi környezetről szerzett ismeret mellett a természeti környezet megismerését, melyen keresztül érzékelik a szépet, megismerik és megszeretik a természetet, a természetvédelmet.

Megfigyeljük és megtapasztaljuk az időjárás változásainak hatását, minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében sétákon, esetleg kiránduláson, a bölcsőde udvarán figyeljük meg.

A környezettudatosság alapjait már kisgyermekkorban érdemes elkezdenünk.

A környezet megismerése közben adóttak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére is egyben. építget, szabadon alkot, megtapogatja a tárgyakat, érzékszerveivel tapasztalatot szerez a mozgásos élményen túl mennyiségekről, méretekről, formákról.

Fontos számunkra a kisgyermeknevelő személyes beszélgetései, minden kisgyermekre figyelni képes, kérdéseire, megnyilvánulásaira, észrevételeire azonnal reagálni tudó nevelő legyen. Személyében példaadó, szemléletalakító!

-, „Nyitott” szemmel járunk, minden tapasztalatszerzési lehetőséget természetes környezetükben figyeljük meg.

- A természet kincseit folyamatosan gyűjtjük, amit felhasználunk (pl.: gyümölcssaláta) és a csoportban kialakított élősarokba helyezünk el.
- Alkalmanként lehetőséget biztosítunk sétára, rövid kirándulásra.
- Beszélgetések kezdeményezése a kisgyermeknevelő által illetve a gyermekek részéről felvetett témák ösztönözzék őket arra, hogy észrevegyék a természet szépségeit. Akkor jár el helyesen, ha a kisgyermekek örömeiket lelik a megismerésben.
- Lehetőséget teremtünk a természet változásainak megismerésére, évszakok, időjárás és annak hatása az öltözködésünkre.

Tavaszi: - éledő természet megfigyelése, rügyeztetés, csíráztatás, hajtás, madarak, fák, apró

bogarak, csigák megismerése környezetükben,

- óvodai hagyományainkhoz kapcsolódó tavaszi ünnepekre való készülődés,
- Nyár: - szabadban történő élményszerzés, homokozás, pancsolás, védve a nap károsító hatásától, árnyékos helye

Ősz: - gyűjtjük a természet kincseit, leveleket, terméseket, terményeket, gyümölcsöket

Tél: - téli ünnepkörhöz tartozó eseményekre készülünk,

Tapasztalatot szereznek a téli természetről, öltözködésről, az itt telelő madarak etetéséről, állatok gondozásáról.

Fontosnak tartjuk, hogy a tudatos nevelői tevékenység mindenkor cselekvésbe ágyazva, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuljon!

Programok a bölcsődében

A kapcsolattartás az együttműködés a családokkal elengedhetetlen feltétele a kisgyermek személyre szóló gondozásának, nevelésének. A családi programok alkalmával lehetőség nyílik a kötetlen beszélgetésekre, egymás megismerésére. A szülők ízelítőt kapnak a bölcsődék hangulatából, a színes, változatos rendezvényeken aktívan, örömmel vesznek részt. Hagyományörző ünnepeink a Farsang, Nyuszi várás, Mikulás, Adventi készülődés, Gyermeknap és az óvodákhoz csatlakozva a Márton nap, Bőjt közepe. A programokról tájékoztatjuk a szülőket.

A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

Ahhoz, hogy a bölcsődei nevelés elérje kitűzött célját elengedhetetlen a családi nevelés megismerése, a családokkal való együttműködés, melynek apja a kölcsönös bizalom, és a tisztelet.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is

lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

A bölcsődei kisgyermeknevelők ismerve a családlátogatás jelentőségét, valamennyi gyermeket meglátogatnak otthonukban. Ez a barátkozás-ismerkedés első lépése. 30 A szülővel történt előzetes egyeztetés alapján a kisgyermeknevelők apró ajándékkal kedveskedve otthonukban keresik fel a leendő bölcsődés gyermeket (még a bölcsődei beszoktatás előtt), ahol a szülők jelenlétében ismerkednek egymással. Ez a találkozás módot ad arra, hogy elősegítse a családdal való együttműködést, képet ad a gyermek, otthoni környezetéről, segíti a kisgyermeknevelő, szülő között kialakuló bizalmi kapcsolatot.

„ Saját kisgyermeknevelő” rendszer:

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „ saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer) ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „ saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „ saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

A módszer az állandóság elvén működik. A gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait ismerve elsősorban a kisgyermeknevelő segíti a gyermek fejlődését. A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód – a gyermek egyéni sajátosságaihoz, igényeihez, fejlettségéhez igazodó nevelés-gondozás. A bölcsődés gyermek életében a próbálkozás és a kísérletezés időszaka, ami nagyon jól felhasználható, hogy a helyes szokások kialakuljanak.

Gyermekcsoportok szervezése:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a csoportba jár. Életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

A bölcsődei csoportok kialakításánál figyelembe kell venni a gyermekek fejlettségét, korát,

szükségeit, a szülők igényeit, az épület adottságát és a személyi feltételeket.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit – a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Óvodánk csoportjából kialakított mini bölcsődei és a bölcsődei csoport berendezései, az udvar felszereltsége megfelel a gyermekek igényeinek, a szülők elvárásainak, biztonságtechnikai előírásoknak egyaránt.

A mini bölcsődei udvar az óvoda udvarától elkülönített, zárt részt, a bölcsőde udvara komplex mozgásfejlesztő játékaival, amelyek biztosítják a szabad levegőn való tartózkodást, mozgásigényük kielégítését, az élményszerző játékot esztétikus, színes, változatos játékeszközökkel.

Az óvodai csoportszobából kialakított helyiségek, az új bölcsőde helyiségei a kisgyermek biztonságát, kényelmét, komfortérzetét szolgálják.

A mini-bölcsődei csoportszoba alapterülete 38,48 m², bölcsődei csoportszoba 50,30m², amely elegendő mozgásteret, játszóhelyeket biztosít a kisgyermeknek szakmai programunk megvalósításához. Olyan bútorok, eszközök, játékeszközök alkotják a csoportszoba tárgyait melyek esztétikusak, derűs, kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelően van kiválasztva és elrendezve. A kisgyermeknevelő a csoport dekorálásával alkalmazkodik az évszakhoz, ünnepkörökhöz, játszókuckókat hoz létre, helyet biztosít a gyermekek alkotásainak.

A nyugodt, biztonságos, alkotó légkört úgy teremtjük meg a kisgyermek számára, hogy a változatos játékeszközökkel játékigényének megfelelően szabadon választhat, milyen játékkal, milyen témát, melyik helyen és mennyi ideig foglalatosskodik vele.

A körültekintően szervezett játékok a csoportszobában és a szabadban a gyermekek élményeit gazdagítja, hat egész, személyiségükre. Az ehhez felhasznált játékeszközök esztétikusak, könnyen tisztíthatóak, biztonságosak, jó minőségűek, változatos anyagból készültek legyenek, hiszen csak így segítik a gyermekek utánzásán alapuló, a gyakorló játék és a szerepjáték kibontakozását.

Napirend

A jól szervezett folyamatos ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is.

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja

A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság (" saját kisgyermeknevelő" - rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A napirend kialakítása járuljon hozzá a kisgyermek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. Biztosítsa a kisgyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő váltakozását.

A kisgyermeknevelő törekedjen arra, hogy a kisgyermek napirendje a családban lehetőség szerint összhangban legyen a bölcsődejével, harmonikusan egészítsék ki egymást.

A gyermek egészséges fejlődését biztosítjuk azzal, hogy a nap folyamán megfelelő időkereteket jelölünk meg a különböző tevékenységhez. A gyermek fiziológiai szükségletei az élet biológiai ritmusát követve általában szabályos rendszerességgel lépnek fel, ezért alapvető követelmény, hogy a szükségletek kielégítés is ezt a ritmust követve, állandó rendszerességgel történjen. A helyes ritmusú, napirend segíti a tájékozódást, megkönnyíti a gyermek számára a megszokást, az alkalmazkodást, fokozza biztonságérzetét és nyugalmát. A folyamatosság és a gördülékenység pedig, a gyermek várakozási idejének minimumra csökkentésével biztosítja, azt, hogy az ily módon felszabadult hasznos időt aktív alkotó tevékenységgel tölthessék. A gyermekcsoportok napirendje nem szab ki merev időhatárokat, átgondoltan, úgy tervezzük meg, hogy elegendő idő jusson a gyermeki próbálkozásra, és valamennyi gondozási művelet nyugodt elvégzésére. A napirend tervezését a gyermekek korösszetétele és fejlettségi szintje mellett befolyásolja az évszakok változása (pl. télen a levegőztetés több előkészületet igényel, a homokozás utáni tisztálkodás a nyári melegben több időt vesz igénybe), melyet feltétlenül szükséges szem előtt tartani. A csoportok napirendjéhez rugalmasan kapcsolódik a kisgyermeknevelők, a bölcsődei dajkák és a technikai személyzet munkarendje. A kisgyermeknevelők munkarendjét, úgy alakítjuk ki, hogy az „ölelkezési” idő, - azaz a csoportban lévő két kisgyermeknevelő jelenléte - minél hosszabb legyen. Ez akkor kerül végleges formába, amikor a csoportba felvett gyermekek beszoktatása megtörtént, teljes a gyermekcsoport létszáma.

A bölcsődéink környezeti lehetőségeinek, a kisgyermeknevelő újírtásra kész kedvének, szándékának és a gyermekek igényeinek megfelelően alakulhat ki a szakmai programunkban megfogalmazottak szerint egységes, helyi lehetőségeket figyelembe vevő napirend. / őszi-, téli-, tavaszi-, nyári /

ŐSZI - TÉLI NAPIREND

Gondozáson kívüli szabad játék folyamatos biztosítása

07.00-tól 08.00-ig	Érkező gyermekek fogadása, szabadjáték / Az érkező gyermekeket a szülő átöltözteti és a csoportszobába kíséri, a kisgyermeknevelő tájékoztodik az előző napi eseményekről. – éjszaka, reggel
08.00-tól 08.30-ig	Reggelizés
08.30-tól 09.30-ig	Fürdőszobai tevékenység közbeni gondozási feladatok ellátása. / pelenkázás, WC. használat, kéz-és arcmosás, törülközés, fésülködés / Szabad játéktevékenység A kisgyermeknevelő a szabad játéklehetőség mellett a gyermekek részéről önkéntesen választott egyéni érdeklődést figyelembevevő, fejlesztő hatású programokat kínál.
09.30-tól 09.40-ig	Tízóraizás Szabad játéktevékenység közben tízórai van felkínálva gyümölcsle vagy gyümölcs formájában.
09.40-tól 11.00-ig	Készülődés a szabadba, időjárástól függően öltözködés, séta vagy udvari játék. Gazdag játéklehetőség biztosítása, termések, falevelek, termékek gyűjtése, természet változásainak megfigyelése, téli örömök, téli jelenségekről tapasztalatszerzés.
11.00-tól 12.00-ig	Gondozási műveletek ellátása, fürdőszobai tevékenység közbeni gondozás. Ebédelés
12.00-tól 15.00-ig	Alvás, pihenés. Ébredési sorrendben gondozási teendők és csendes játék.
15.00-tól 15.30-ig	Uzsonnázás
15.30-tól 17.00-ig	Szabad játéktevékenység. Gyermekek hazabocsátása, kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőt a nap fontosabb eseményeiről.

TAVASZI – NYÁRI NAPIREND	
Gondozáson kívüli szabad játék folyamatos biztosítása	
07.00-tól 08.00-ig	Érkező gyermekek fogadása, szabad játék.
08.00-tól 08.30-ig	Reggelizés
08.30-tól 09.30-ig	Gondozási teendők ellátása Szabad játék
09.30-tól 09.40-ig	Tízóraizás Idénygyümölcsök és zöldségek fogyasztása, gyümölcslé
09.40-tól 11.00-ig	Készülődés a szabadba, időjárástól függően öltözködés, séta vagy udvari játék. Gazdag játéklehetőségek biztosítása -> <ul style="list-style-type: none"> • Ébredő természetéről tapasztalatszerzés, fák, virágok, növények megfigyelése. • Nyári élmények: pancsolás, napfürdőzés – a nap káros hatásainak kizárásával
11.00-tól 12.00-ig	Gondozási műveletek ellátása, fürdőszobai tevékenységek közbeni gondozási teendők. Ebédelés
12.00-tól 15.00-ig	Alvás, pihenés Csendes játék, ébredési sorrend szerinti gondozási teendők ellátása.
15.00-tól 15.30-ig	Uzsonnázás
15.30-tól 17.00-ig	Szabad játéktevékenység, lehetőség szerint udvaron. Gyermekek folyamatos hazabocsátása, kisgyermeknevelő szülői tájékoztatása gyermekének a nap folyamán történt eseményeiről.

Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakoztatásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más – más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A tájékoztatás formái:

Elek város honlapján, Facebook zárt csoportjában (óvodai és bölcsődei), Eleki Aktuális havonta megjelenő újságjában, Eleki kábel TV. faliújság, üzenő füzet, hivatalos levél, személyes beszélgetések

A bölcsődei nevelés a családi nevelésre épít, a kettő összhangja, folyamatos együttműködése a szülőkkel, a kisgyermek harmonikus fejlődésének feltétele, nevelő szerepét csak a családi nevelés funkcióját erősítve tudja betölteni.

Ezért fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk a családdal való együttműködés lehetőségeit:

- a családlátogatást
- a beszoktatás időszakát
- a gyermek bölcsődébe érkezését és délutáni hazabocsájtását
- a nyílt napokat
- szülői értekezleteket
- eseti megbeszéléseket
- a tájékoztatás egyéb formáit

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülő otthoni környezetben való megismerése. Az együttműködés egyenrangú viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg, legyen alapja a bizalom és a segítségnyújtás.

A család tapasztalatai, információi a kisgyermek megértésében nélkülözhetetlenek. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azt a kisgyermeknevelőt, akire a gyermekét bízta.

A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. Fontos számunkra az egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.

Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A család és a bölcsőde első próbája ahogyan segítenek, hogy a kisgyermek megtalálja helyét a bölcsődében. Körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

Az édesanya, a szülő hirtelen munkába állása módosíthatja a bölcsődei beszoktatást, felgyorsíthatja, a kisgyermek számára ezzel rövidebb időt biztosítva az anyai "elválástól".

Ezért is kiemelkedően fontos számunkra, hogy a beszoktatást megelőzően a kisgyermeknevelő a szülőkkel közvetlen kapcsolatot alakítson ki és éreztesse a beszoktatás jelentőségét, ezzel is együttműködő részvételre számítva, őszinte kapcsolatra alapozva.

A szülő a kisgyermeknevelővel előre megbeszélte időpontban gyermekével együtt megy be a csoportba. Az ismerkedés első percei után a szülő leül, és szemlélődve figyeli gyermeke tevékenységét. Csak akkor vesz fel kapcsolatot vele, ha azt a gyermek igényli. Tekintetével, mosolyával biztatja őt a barátkozásra. Kb. 1 órát töltenek ezen a napon a bölcsődébe, majd távoznak. Másnap egy kicsivel több időt, az első hét végével már az egész délelőttöt a bölcsődében töltik. Ebben az időben a gyermek gondozását a szülő végzi, a kisgyermeknevelő megfigyel, ellessi a megszokott mozdulatokat, a közös szokásokat. A következő héten, ahogy erősödik a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti kapcsolat, egyre több időt tölt a szülő távol a gyermekétől. A gyermek adaptációjától függően - körülbelül a második hét végére - már egész napra a bölcsődében hagyhatja őt.

Miért fontos a szülő jelenléte? Mert biztonságot, védelmet jelent a gyermek számára. Bármilyen sérelem éri a gyermeket, azonnali menedéket talál a szülőnél. A szülő betekintést nyer a bölcsőde életébe. Látja gyermeke tevékenységét, érdeklődését. A közös élmény alapján történt otthoni beszélgetés segíthet a feszültségek feldolgozásában, levezetésében.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról.

Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetések

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma.

Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelés évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását.

Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére.

A kisgyermeknevelőtől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait. Ezek a csoportos találkozások jó alkalmat adnak arra, hogy a szülő megismerkedhessen a mini bölcsőde rendjével, feladataival. A szülők elmondhassák gondjaikat, javaslataikat.

A kisgyermeknevelő törekszik az adott hangulatú beszélgetésre, a jól kiválasztott, a szülők érdeklődését is kiváltó téma megvitatására.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezletet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani. (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. (pl.: különböző szervezett közös program vagy fellelhető súlyosabb nevelési problémák stb.)

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók kúbel TV, a város honlapján, Facebook, faliújság, helyi újság, szórólap oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

Kapcsolat a szülőkkel

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt. A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást.

Arra törekszünk, hogy a szülők megalégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk. A szülőnek joga belátása szerint nevelni gyermekét - nekünk kötelességünk olykor ezeket a hatásokat kiegyenlíteni.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

Kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez.

A szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számítunk az együttműködésére.

Tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait.

A kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartás formái:

szülői értekezletek: hagyományos értekezletek (felvételnél, óvodai beiratkozás előtt)
szülőcsopartos beszélgetések (negyedévenként előre megbeszélt témában)

beszélgetés érkezéskor és távozáskor

füzet a bölcsődei életéről

fogadó órák

faliújság

A kapcsolattartás legbensőségesebb formájának a családokkal való közös programokat tekintjük, melynek széles körét biztosítjuk az intézmény falain belül.

családokkal közösen szervezett rendezvények

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése.

Mivel a mini bölcsőde meglévő óvodán belül lett kialakítva, a kisgyermek fejlődésének a folyamatosságot biztosítja a két intézmény integráltsága. Az új bölcsőde mellett épülő központi óvoda is kínálja ezeket a lehetőségeket.

A kisgyermeknevelő és az óvodapedagógusok közötti kapcsolat lehetővé teszi a gyermekek egyéni tulajdonságainak figyelembevételét, alapot nyújt ahhoz, hogy a fejlesztést az óvodapedagógus arról a szintről folytassa, ahova a kisgyermek a bölcsődei nevelés folyamatában eljutott.

A kapcsolattartásban fontos a kölcsönös nyitottság és a fokozatosság. A kisgyermeknek az ismerős környezet, a megismert gyermektársak, felnőttek biztonságérzetet nyújtanak, mindezek együttesen szolgálják a kisgyermek folyamatos, kiegyensúlyozott fejlődését, beilleszkedését az új környezetbe. A bölcsődéből az óvodába történő zavartalan átmenet érdekében az óvodapedagógusokkal lehetővé tesszük, hogy a gyermek pozitív élmény útján megismerkedjen az óvodával. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy az óvodapedagógusok minél teljesebb képet kapjanak bölcsődénk mindennapi életéből. Biztosítjuk, hogy minél több alkalommal meglátogassák a csoportjukba jelentkező kisgyermeket, megismerhessék őket

bölcsődei tevékenység közben.

A kompetenciahatások kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek és kerülhetnek, illetve akikkel a családok kapcsolatba kerülnek és kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Bölcsőde - Szülők szervezete:

A szülők a bölcsődében meghatározott jogaik érvényesítésére, kötelezettségük teljesítése érdekében Érdekképviselői Fórumot hoznak létre.

Érdekképviselői Fórum: A működés megkezdésekor, a nevelési év elején Érdekképviselői Fórum kerül kialakításra, az esélyegyenlőség szempontjainak, valamint a szolgáltatást igénybe vevők érdekeinek érvényesítésére.

A szülők szervezete járhat el a bölcsődébe beíratott gyermekek valamennyi szülőjének érdekében. Nemcsak koordináló szerepet tölt be, hanem kezdeményező is a folyamatos együttműködés elősegítésében. Legfeljebb tagjai létszáma 3 fő, 1 fő szülői, 1 fő intézményi, 1 fő fenntartói tag megválasztásával. Az Érdekképviselői Fórum munkáját, célját, feladatát külön szabályozás tartalmazza.

A bölcsődei ellátás igénybevételének a módja

A bölcsődei ellátás iránti igényt a szülő bölcsődei felvételi kérelem nyomtatvány kitöltésével és benyújtásával jelezheti az intézmény felé. A bölcsődei iránti igényt a családok egész évben jelezhetik a bölcsőde felé. A felvételi kérelem benyújtása a választott bölcsődébe történik. A felvételtől vagy felvételi kérelem elutasításáról a bölcsőde írásban tájékoztatja a szülőt. Elek város bölcsődéiben az ellátás nincs közzetartva kötvé.

A bölcsődei ellátást igénybe veheti

A Gyvt. 41. § (1) szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkozást és étkezést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerint egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani.

- a. Akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége.

- b. Akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel.
- c. Akinek szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A Gyvt. 43. §-a szerint a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni:

ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll-

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket

három vagy annál több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

a védelemben vett gyermeket

A szolgáltatásról szóló tájékoztatása

A fenntartó honlapján és hivatalos facebook oldalán lehetőség van a családok számára a szolgáltatásról, a bölcsődékről, szakmai programjáról tájékozódni. A nyílt napok alkalmával betekintést nyernek a bölcsőde mindennapjaiba. Az első személyes találkozás alkalmával a szakmai vezető tájékoztatja a szülőket a bölcsődei ellátásról, igénybevételek módjáról, tájékoztatást kapnak a beszerzendő dokumentumokról. Teljes körű információt kapnak az első közös szülői értekezlet alkalmával a bölcsőde házirendjéről, a családlátogatások során a beszoktatás várható folyamatát részletesen megbeszéljük a gyermek kisgyermeknevelőivel.

Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

Intézményünk a bölcsődei, mini bölcsődei alapellátást biztosítja a törvényi előírások szerint

Dokumentáció

A kisgyermeknevelői munka fontos részét képezi a dokumentáció, melyet többek között a gyermekek nyomon követése, a fejlődés mérhetősége és célzott segítése céljából vezetünk. A kisgyermeknevelők a csoportnaplót, fejlődési füzetet, üzenő füzetet használják. A folyamatos, rendszeres, objektíven megfogalmazott és rögzített, hiteles feljegyzések segítik a kisgyermeknevelő munkáját, hátrányos helyzetű gyermek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére irányuló intézkedéseket, és semmiképpen nem a gyerekek minősítését szolgálják. A dokumentáció vezetésével és őrzésével a személyiségi jogokat, valamint az adatvédelmi szabályokat minden esetben betartjuk és figyelembe vesszük. A szülő kérésére bármikor betekintést nyerhet a gyermekével kapcsolatos dokumentációba. A kisgyermeknevelő saját csoportján belül az alábbi dokumentációkat köteles naprakészen vezetni:

- csoportnapló
- Tevadmin rendszer napi jelenléti kimutatását
- fejlődési napló, (1 éves korig havonta, 1 éves kor után negyedévente vezetve)
- percentil tábla

- anamnézis készítése
- üzenő füzet
- családlátogatásokról feljegyzés(fejlődési naplóban)
- beszoktatás folyamata és annak összefoglalása(fejlődési napló)

A gyermek egyéni dokumentációja a kisgyermeknevelő által vezetett nyilvántartások:

A bölcsődei gyermek - egészségügyi törzslap:

(a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)

Szemponatok a megfigyeléshez:

- családlátogatásról feljegyzés
- a gyermek érzelmi állapota
- szülőkhöz, társakhoz, kisgyermeknevelőjéhez fűződő viszonya
- gondozási műveletek alatti viselkedése, önállósodás
- játéktevékenysége
- mozgásfejlődése, mentális fejlődése

Fejlődési napló: – tartalmazza a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente vezetve

Üzenő füzet:

A kapcsolattartás írásos formája. Az üzenő füzetben tájékoztatjuk a szülőt gyermekük fejlődéséről, bölcsődei programokról, aktualitásokról. A szülőnek lehetősége van írásban reagálni a bejegyzésekre.

- a beszoktatás folyamata
- a nap folyamán új tevékenység, fejlődési változás
- események, köszöntők
- a gyermek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló szempontjai alapján)

Csoportnapló:

- a csoportnapló naponkénti vezetése, bejegyzések

Tartalmazza a gyermekek adatait, a családlátogatásokat és a szülővel történő kapcsolattartás módjait, eseményeket. A napi bejegyzésekben rögzítik a kisgyermeknevelők a nap eseményeit. Rendszeres vezetésével nyomon követjük a gyermekcsoport életét, a csoport dinamikájában bekövetkezett változásokat, és az egyes gyermekekről is információkat kapunk. Napi rendszerességgel vezetjük, egy nevelési évre szól.

Fejlődési napló:

- a gyermek 1 éves koráig havonta, később (1 éves kor felett) negyedévente vezeti a kisgyermeknevelő a „saját gyermekeiről”. Az anamnézist követően a rendszeresen vezetett dokumentum fejlődési területenként tartalmazza a gyermek aktuális fejlettségét, és az azokban bekövetkező változásokat. A fejlődési napló célja a hiteles, áttekinthető, a formai és szakmai követelményeknek megfelelő dokumentáció vezetése, amely pontos információt ad a gyermek fejlődéséről.

Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

Bölcsődén belüli együttműködése

A családokkal való együttműködés az alapja a magas színvonalú, a gyermek egyéni szükségleteinek és fejlettségének megfelelő nevelésnek, gondozásnak. Közvetítjük a szülők felé a bölcsőde értékeit úgy, hogy a család értékeit minden esetben figyelembe vesszük. A kölcsönös tisztelet és a nevelő hatások egységessége elősegíti a megfelelő szokások, szabályok kialakítását, a bizalomteljes kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a sikeres nevelőmunkának. Az első találkozás a felvételi kérelem beadásakor, a családlátogatások alkalmával történik. A részletes, korrekt tájékoztatással elnyerjük a szülők bizalmát, amely függvénye a gyermek és kisgyermeknevelő szeretetteljes kötődésének. A napi találkozások, a szükség szerint a szülő kérésére kezdeményezett egyéni beszélgetések, a szülőcsoportos megbeszélések színterei az információcseréknek, a tájékoztatásnak, a tanácsadásnak. A családi programok alkalmat biztosítanak a kötetlen beszélgetésre, egymás megismerésére, a kölcsönös tiszteleten alapuló bizalomteljes kapcsolat kialakítására.

Bölcsődén kívüli együttműködés

A jól működő kapcsolatrendszer hozzásegíti az intézményt a hatékony működéshez, a naprakész információ szakmai szempontból is feltétele a magas színvonalú munka végzésének.

- Eleki Család- és Gyermejköltségtérítési Szolgálat
- Védőnővel, lehetőség szerint gyermekorvossal
- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyulai Tagintézményével
- Gyula Kistérség Szociális intézményével
- Békés Megye bölcsődéivel
- Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi Osztályával
- Elek város Óvodáival
- Békés megyei bölcsődék koordinátorával, a Magyar Bölcsődék Egyesületével lehetőség szerint
- A fenntartóval

Képzések, továbbképzések

Elek város bölcsődéinek dolgozói számára nyitott a lehetőség a szakmai fejlődésre, a megújulásra. A gyermekekkel elhivatott, naprakész tudással rendelkező kisgyermeknevelők foglalkoznak. Napjaink felgyorsult és változó világában megfelelő önismerettel, rugalmassággal rendelkező szakemberekre van szükség. Az intézmény megteremti annak a lehetőségét, hogy a dolgozók folyamatosan fejleszthessék tudásukat, továbbtanulhassanak. A kisgyermeknevelők teljes személyiségükkel vesznek részt a nevelő tevékenységben, ezért a folyamatos tudás gyarapítás, a mentális egészség megőrzése lényeges a gyermekek professzionális nevelése- gondozása és a kisgyermeknevelők személyiségfejlődése szempontjából is

Záró gondolatok

Bölcsődénk célja, hogy eddigi hagyományait megőrizve magas szintű szakszerű ellátást biztosítson a gyermekek számára. A szeretetteljes gondos gondozás, a biztonság megteremtése a családi nevelés elsődlegessége a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, az aktivitás és az önállóság kibontakoztatása a nevelői példamutatás, az értékek révén járuljon a derűs és boldog gyermekkor megéléséhez. A bölcsőde nyitottságával, tanácsadással, családi programok szervezésével kívánjuk tovább mélyíteni a családokkal való együttműködésünket

„Gyermekekkel foglalkozni, az minden bizonytal a leghálásabb munka, mi a földön osztályrészünkül jutott, de saját tökéletesbítésünket is ez mozdítja előre.”

(Brunsztvik Teréz: Fél évszázad - életemből)

Kelt: Elek, 2022. június 20.

készítette: Gál Attiláné

intézményvezetői

1. számú melléklet

Bölcsődei Házirend

A bölcsőde neve: Elek Város Óvoda- Bölcsőde

Címe: 5742 Elek, Hősök útja 9.

Telefonszáma: 06/66/240-137

Email címe: ovoda2@elekctv.hu

Az intézmény azonosítója: 028172

Intézményvezető: Gál Attiláné

Mini bölcsőde szakmai vezetője: Festő Brigitta

Bölcsőde szakmai vezetője: Kotroczoné Kolompár Zsuzsanna

A házirend területi-hatálya az intézménybe való belépéstől a jogszerű elhagyásig terjedő időszakokra, a nevelési-gondozási, program részeként tartott intézményi programok idejére.

A bölcsőde házirendje az ellátást igénybe vevő gyermekekre és szüleikre terjed ki.

A házirend személyi hatálya a gyermekekre, az intézmény valamennyi alkalmazottjára és a szülőkre terjed ki, akik a kisgyermek törvényes képviselőjeként gyakorolnak jogokat, illetve teljesítenek kötelezettségeket és mindenkire aki látogatja az intézményt.

Célja olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyermek nyugodt, biztonságos bölcsődei életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és az intézmény törvényes működését.

Kérjük, hogy a megfogalmazott házirendet figyelmesen olvassa végig! Törekedjen a benne megfogalmazottak betartására!

Bölcsőde nyitva tartása:

A gondozási-nevelési év meghatározása: minden év Szeptember 1-től Augusztus 31-ig.

Mini bölcsőde első nyitvatartási nap: 2018.09.01.

Bölcsőde első nyitvatartási nap: 2022.09.01.

Napi nyitva tartás: reggel 7:00-tól délután 17:00-ig

A gyermek bölcsődében való tartózkodása naponta 10 óránál hosszabb idő nem lehet

A gyermek érkezésének és távozásának rendje:

- A bölcsőde naponta reggel 7 órától fogadja a gyermekeket. Lehetőség szerint legkésőbb 8 óráig érkezzen meg a kisgyermek az intézménybe, a reggelizés zavartalanságának biztosítása érdekében. Kérjük, hogy a gyermekeket minden esetben átöltöztetve a csoportszoba ajtajáig kísérik és adják át az őt fogadó felnőttnek. A gyermek hazavitelére szülői igénynek megfelelően kerül sor.. A bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő vagy az általa írásban

megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg. Egyedül nevelő vagy válófélben lévő szülők esetében akkor tagadhatjuk meg a gyermek elvitelét, ha arról érvényes bírósági papír vagy gyámhatósági végzés szól.

- Az intézmény nyitvatartási idején belül az intézménybe járó gyermekek hozzátartozói csak a vezető tudtával és engedélyével tartózkodhatnak az intézményben, az intézmény udvarán.

- Amennyiben a szülő a zárás idejéig nem jelentkezik gyermekéért, úgy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka a szülő által megadott telefonszámot értesíti. Ilyen esetben a szülő köteles mielőbb megérkezni gyermekéért (többszöri alkalom után Család- és Gyermekjóléti Szolgálat értesítése)

- A szülő írásos engedélye szükséges ahhoz, hogy a kisgyermeknevelő a gyermeket számára ismeretlen személlyel hazaengedje.

- Az intézmény nem láthatási és kapcsolattartási terület.

- Ha a gyermekért érkező szülő nem cselekvőképes (alkoholos befolyásoltság, stb.) a kisgyermek nem vihető el a bölcsődéből. Ilyen esetben értesítjük a másik szülőt vagy a gyermek egyéb hozzátartozóját. Ha ez nem lehetséges, intézkedünk a gyermek biztonságos elhelyezéséről.

- A kisgyermek mini bölcsődéből való távozása után a gondoskodás a szülő feladata, felelősségünk csak a bölcsődében tartózkodás idejére terjed ki.

A gyermek ruházata:

- A gyermek ruházatát a bölcsődében jellemezze a kényelem (könnyen le- és felvehető legyen), tisztaság, rétegesség, praktikuság.

- A mini bölcsődében minden kisgyermeknek az öltöző polca jellel ellátott.

- Az öltözéshez szükséges tartalék ruhanemű és alsónemű szükséges mennyiségben álljon rendelkezésre.

- A ruhadarabok legyenek ellátva a kisgyermek bölcsődei jelével.

- A csoportszobában minden gyermeknek váltócipőt kell viselnie (lehetőleg zárt sarkú vászoncipő). Papucsot nem fogadunk el!

- Az öltöző polcon csak a legszükségesebb ruhadarabok legyenek!

- Az otthagyt tárgyakért felelősséget nem tudunk vállalni!

A gyermek étkezése a bölcsődében:

- A bölcsődében a gyermek napi négyszeri étkezésének megszervezését az intézmény közétkeztetését biztosító napközi konyha biztosítja. Továbbá a 37/2017. (IV. 30) EMMI rendelet 15. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bölcsődében minden szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő gyermek számára diatetikus által összeállított diétás étrendet biztosítunk, amely kielégíti a speciális táplálkozási igényeket.

- Nem etikus a többi gyermekkel szemben és a bölcsőde tisztán tartását is akadályozza, ha a kisgyermek a mini bölcsőde területén otthonról hozott élelmiszert fogyaszt (pl. csokoládé, ropi, chips, stb.)

- Kivételt képezhet ünnepek alkalmával a szülők által vásárolt termékek (születésnapra, névnapra)

Étkezések ideje:

Reggeli: 8:00 – 8:30

Tízórai: 9:30 – 9:40

Ebéd: 11:30 – 12:00

Uzsonna: 15:00 – 15:30

A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok:

A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség érdekében lázas ($37,5^{\circ}\text{C}$ és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja a bölcsődét. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell!

Ha a kisgyermek gyógyszert vagy gyógyhatású készítményt kap, orvosi igazolással, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni a kisgyermeknevelőt. Érkezéskor betegségre utaló jelek esetén a kisgyermeknevelőnek joga van a kisgyermek átvételét megtagadni, kizárólag orvosi igazolással fogadni a bölcsődében. Kötelező védőoltásokról kérjük a szülőt, hogy tájékoztassa gyermeke kisgyermeknevelőjét. A kisgyermek gyógyszer, ételérzékenység és egyéb allergiájáról a szülő tájékoztassa a bölcsődét, a vizsgálati eredményekről kérjük a fénymásolat egy példányát leadni.

Abban az esetben, ha a kisgyermek napközben megbetegszik, a kisgyermeknevelő azonnal értesíti a szülőt vagy hozzátartozót a megadott telefonszám alapján. Ezért nagyon fontos a pontos cím, elérhetőség, név megadása és mielőbbi gondoskodás a gyermek hazaviteléről, orvosi ellátásáról. Ha a szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem viszi bölcsődébe, a távolmaradást reggel 8 óráig szíveskedjen közölni az intézményvezetővel és a kisgyermeknevelővel (különös tekintettel a napi étkezési nyilvántartás miatt).

Kapcsolattartás és együttműködés:

A család és a bölcsődei gondozási-nevelési munka kialakításában lehetőségük van a szülőknek (és igényeljük is), hogy aktívan vegyenek részt megfelelő fórumokon, ötleteikkel segítsék elő a közös foglalkozást.

Szükség van valós együttműködésre, nyitottságra, őszinteségre. A kisgyermeknevelővel való napi találkozásokra, egyéni beszélgetésekre, üzenő füzetten keresztül történő bejegyzésekre (amely vonatkozhat a gyermek fejlődésére, a gyermek egészségi állapotára, vagy akár otthoni cseményekre), szülői értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések, esetleg közös rendezvények, munkadélutánok.

Gyermekükkel kapcsolatos információt, tájékoztatást csak a gyermek kisgyermeknevelőjétől kérjenek. Előre egyeztetett időpontban, hogy a beszélgetések ne zavarják meg bölcsődésekkel való foglalatossága közben.

A gyermek szülője vagy törvényes képviselője adataiban bekövetkezett változást köteles bejelenteni 15 napon belül (lakóhely, tartózkodási hely, elérhetőségi adatok, gyermekelhelyezés, család jövedelmi helyzet, stb.).

Az intézmény helyiségeinek használati rendje:

A gyermekek a bölcsőde helyiségeiben csak az ott dolgozó felnőtt felügyeletével tartózkodhat, a bölcsőde felszereléseit kisgyermeknevelői, bölcsődei dajkai felügyelettel használhatják.

Az intézmény bejáratát a teljes napi nyitva tartás alatt zárva tartjuk a kisgyermekbiztonsága érdekében.

A babakocsikat az arra kijelölt helyen kérjük tárolni.

Az intézmény udvarán elhelyezett játékokat csak az intézménybe járó kisgyermekbiztonsága használhatják.

Az intézmény területén kizárólag az ott dolgozók részére van lehetőség kerékpár tárolásra.

A bölcsőde egész területén tilos a dohányzás!

A bölcsőde ünnep és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart!

A nyári karbantartási és takarítási szünetet, időtartamát a fenntartó állapítja meg, melyről a szülőket minden év Február 15-ig tájékoztatjuk a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet alapján.

A házirend közzététele:

A házirendet az új felvételes gyermekek szülei beiratkozáskor kapják meg, továbbá elhelyezésre kerül a közlekedőben.

A házirend felülvizsgálata törvényi változás esetén, illetve vezetői pályázat elfogadásakor történik.

A házirend betartását köszönjük!

Kelt:Elek, 2022. szeptember 1.

2. számú melléklet

Felvétel rendje:

A bölcsődei nevelési év Szeptember 1-től a következő év Augusztus 31-ig tart. Mini bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást.

„A bölcsőde a gyermekjóléti ellátás, a családban nevelkedő 20 hetes, 3 éves korú napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény. Ha a gyereke a harmadik életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik életévét követő Augusztus 31-ig tovább gondozható bölcsődében.”(1997. évi XXXI. Tv. 42§(1))

„A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.”

(1997. évi XXXI. Tv. 42/a.§)

Bölcsődei ellátásra jogosultak köre:

1. Elsősorban olyan gyermekek számára biztosítjuk, akiknek a szülei (nevelői, gondozói) munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük (tanulói jogviszony), vagy betegségük miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

2. A gyermek szülője, gondozója, nevelője szociális helyzete miatt a napközbeni ellátásról nem tud gondoskodni.

3. A gyermeknek testi illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége.

4. Akit gyámhatósági határozat alapján, ha a jegyző - a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. Tv. 68§ (3) alapján védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermeke napközbeni ellátását - kezdeményezheti önkéntesen szülő, családgondozó, védőnő, gyermekorvos

A gyermekek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

- A kisgyermekek számára szakszerű gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és szocializáció elősegítése.

- Napi négyszeri étkezés biztosítása.

- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

- A fejlődéshez szükséges egyéni bánásmódban részesülnie.

- A szabad levegőn való napi tartózkodás, a játék lehetősége, az évszak és időjárás függvényében.

- Személyes- és kulturhygiénés szokások feltételeinek biztosítása, kialakulásának segítése.

- A kisgyermeknek életkori sajátosságainak megfelelő játékeszközök biztosítása.
- Saját kisgyermeknevelő rendszer biztosításával az állandóság megteremtése.
- Egészségnevelés, egészségvédelem, környezettudatosság.

3. számú melléklet

Élelmezés, táplálás:

Bölcsődéinkben a reggelit tízórait ebédet uzsonnát az eleki napközi konyha biztosítja.

Különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetése orvosi-kórházi igazolás alapján biztosítjuk szükség szerint a diétás liszt-, glükóz-, laktóz mentes étkeztetést. Szülői kérésre, ételintolerancia meglétekor az intézmény biztosítja a speciális, otthonról hozott ételek tárolását és fogyasztását.

Kisgyermek táplálás:

Az étlapot az eleki napközi konyha élelmezés vezetője állítja össze, esetlegesen diatétesz segítségével.

A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka törekedjenek az étkezési kedv fenntartására; az ételek megköstölése a kisgyermeknevelő által is fokozza az étel elfogyasztásához való kedvet, dicsérő szavai a gyermekek elé kerülő étel milyenségét minősítik.

A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő és kisgyerek-táplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék: - Mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű, - A higiénias követelményeknek megfelelő, - A megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen. A krónikus betegség vagy táplálékallergia miatt diétára szorulókat ellátását az étkeztető vállalja, az étrendre vonatkozó előírások betartásával. Az étkezés közegészségügyi szabályai A bölcsődei étkeztetésre a 9/1985.(X.23.) EüM.-BkM. Számú „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik.

4. számú melléklet.

Szakmai programunk teljesülésének ellenőrzése, értékelése

A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot jól felszerelt intézményben.

Feladatunk a bölcsőde működését szabályozó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés / Országos Bölcsődei Alapprogram, az intézmény Szakmai Programja, SZMSZ/

Szakmai programunk teljesülésének ellenőrzésében, értékelésében a bölcsőde, mini bölcsőde kisgyermeknevelője és bölcsődei dajkája vesz részt.

Feladatok:- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.

- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.

A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési rendszer kidolgozása, önképzés támogatása, továbbképzés tudatos tervezése.

A bölcsődében folyó nevelés- gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.

Az értékelés szempontjai:

- folyamatos megfigyelések
- ellenőrzések szempontjai
- szülői visszajelzések

A szakmai program módosításának és felülvizsgálatának indokai:

- jogszabályi változások
- a fenntartó által meghatározott változások
- sikeres innováció beépítése a programba

A bölcsőde szakmai programjának nyilvánossága:

- Elek város honlapján
- A bölcsőde faliújságján
- intézményvezető irodájában

5.számú melléklet

Bölcsődei dajka munkaköri leírása

Munkáltató megnevezése: Elek Város Óvoda – Bölcsőde, Hősök útja 9.

A munkavégzés helye. Elek Város Óvoda – Bölcsőde, Táncsics utca22.

III. számú Óvoda- Bölcsőde, Kétegyházi út. 91.,

Munkavállaló neve:

Munkáltatói jogkör gyakorlója: az óvoda-bölcsőde vezetője

Munkaideje: heti 40 óra

Munkaidő beosztása: 07.00-15.00-ig

09.00-17.00-ig

Közvetlen felettese: a bölcsőde szakmai vezetője, a mini bölcsőde szakmai vezetője

Helyettesítése: egyedi esetben a közvetlen felettese döntése alapján.

Tartós távollét esetén, a munkáltatói jogkör gyakorlójának döntése szerint.

A munkáltatói jogkör gyakorlójának tartós távolléte esetén, közvetlen felettese az intézményvezető helyettes, munkaközösség vezető

A munkakör célja:

A kisgyermeknevelő közvetlen irányításával ellátja a csoportban a kiszolgáló feladatokat (különösen: ágyrakás, ágyazás, ételek szállítása, edények mosogatása, a szakmai vezető megbízása esetén gyermekfelügyeletet láthat el). Gondoskodik arról, hogy az intézmény közegészségügyi és esztétikai szempontból is példásan tiszta legyen.

Felelős:

- az intézmény rendjéért, tisztaságáért,
- a rábízott eszközökért, a takarékos anyagfelhasználásért,
- a napirend és munkarend betartásáért,
- a munkafegyelemért,
- a munkaügyi-, közegészségügyi-, tűzvédelmi előírások betartásáért,
- a munkaköri leírásban szereplő feladatok ellátásáért,
- előre jelezni a takarítási feladataihoz szükséges eszközök, vegyszerek, tisztítószer mennyiségi szükségletét,
- a számára kiadott eszközökért, a vegyszerek, tisztítószer biztonságos tárolásáért, a gyermek elöl való elzárásáért,

- a bölcsőde tárgyait és eszközeit felelősséggel használja és óvja, a biztonságtechnikai és tűzvédelmi előírásokat mindenkor betartja. A munkaviszonyából eredő okozott kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- Köteles tájékoztatni az intézményvezetőt arról, ha a munkaterületen karbantartást igénylő állapotot észlel,
- a munkarend alapján – az intézmény elhagyásakor – ellenőrizze az ajtók, ablakok bezárását,
- a bölcsőde kulcsaiért teljes felelősséggel tartozik,
- a gyermekekről pedagógiai információt, a mini bölcsőde belső életéről, gazdasági helyzetéről felvilágosítást nem adhat. A mini bölcsőde belső életére vonatkozó értesüléseit köteles szolgálati titokként megőrizni.
- A bölcsődébe 5-10 perccel hamarabb jelenjen meg, hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon.
- Munkaideje alatt csak az intézményvezető engedélyével hagyhatja el a bölcsőde területét.
- A jelenléti ívet pontosan, naprakészen vezesse.
- Éves szabadságáról, távolmaradásáról az intézményvezetővel egyeztet mindenekelőtt.
- A bölcsőde területén tilos a dohányzás!
- Elvégzi mindazokat a feladatokat, amivel az intézményvezető megbízza rendszeres munkaköri feladatain túlmenően külön indoklás alapján köteles ellátni azokat a tennivalókat, melyek a gyermekek érdekeit szolgálják.

Szakmai feladatai:

- Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával pozitívan hat a bölcsődés gyermekek fejlődésére.
 - A csoport kisgyermeknevelője által meghatározott napirend szerint segít a gyermekek öltöztetésében, illetve a gyermekek felügyeletében.
 - Járuljon hozzá az intézmény jó munkahelyi légkörének kialakításához, megtartásához!
 - Munkatársaival pozitív viszonyt ápoljon, példaértékű, segítőkész magatartást tanúsítson!
 - A bölcsődei ünnepélyeken, hagyományok ápolásában aktívan közreműködik. A szervezési feladatokban az intézményvezető és a kisgyermeknevelő útmutatása szerint vesz részt.
- „ Káros szenvedélytől, megbotránkoztató közízlést sértő magatartástól mentes életet él.” - Pedagógus Etikai Kódex
- A kisgyermeknevelő irányításával segíti az intézményi munkarend, valamint a gyermekek napirendjének betartását a mini bölcsőde házirendjének előírásának

megfelelően.

- Ügyel a balesetvédelmi előírások betartására. Gondoskodik a tisztítószeres biztonságos tárolásáról, elzárásáról.
- Részt vesz az intézmény alakításában, szépítésében.
- Gondoskodik a bölcsőde helyiségeinek, járdáinak, teraszának tisztán tartásáról, gondozza a bölcsőde udvarát, a homokozó környékét felsöpri, nyáron locsolja a poros udvarrészeket reggeli és délutáni időszakban.
- Amennyiben esedékes munkaköri feladatait ellátta, köteles az udvaron játék időben segítséget nyújtani a kisgyermeknevelő számára a gyermekek felügyeletében.
- Napközben folyamatosan gondoskodik csoportszobájának tisztán tartásáról. A takarítási feladatot többször is el kell végezni, ha a terület szennyezettsége indokolja.
- Akadályoztatása, vagy távolléte esetén helyettesítését az intézményvezető, a mini bölcsőde szakmai vezetője, a kisgyermeknevelő által kijelölt dolgozó látja el.

Gondoskodik az alábbiakban felsoroltakról:

- a munkaterületén található bútorok, berendezések naponkénti tisztán tartásáról, a textíliák szükség szerinti cseréjéről, mosásba kerüléséről, szükséges javításáról,
- a gyermekek eszközeinek tisztán tartásáról, fertőtlenítéséről,
- a munkaterületén található szeméttárolók kiürítéséről, ezek tisztán tartásáról,
- a munkaterületen található növények ápolásáról, szükség szerint átültetéséről,
- a szőnyegek, lábtörlők portalanításáról, tisztításáról,
- tervezi és vezeti a felhasznált tisztító- és mosószer mennyiségét a szakmai vezetővel és az intézményvezetővel,
- az ablakok, ajtók szennyezettségétől függően elvégzi az ablaktisztítási, ajtómosási feladatokat, járványok esetén, fertőzéses időszakban az ajtókilincsek fertőtlenítését is,
- a mellékhelyiségek(a gyermek és személyzeti WC-k) tisztán tartása kiemelt napi feladat, melyet szükség esetén naponta többször is el kell végezni. Gondoskodik a WC papír pótlásáról, folyékony szappanadagoló feltöltéséről,
- gondoskodik a mosdók naponta legalább egyszeri vegyszeres tisztán tartásáról,
- a nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez lerakja az ágyakat, ágyneműket, a gyermekek jeleinek figyelembe vételével, a terem szellőztetéséről lefekvés előtt, de naponta többszöri alkalommal gondoskodik.

Étkezéssel kapcsolatos feladatok:

- Segít az ételek zsúrkocsira való előkészítésében, az edények leszedésében, tisztán tartásában. Felelősséggel betartja a HACCP kézikönyv utasításait, vezeti a szükséges dokumentációkat.

Egyéb feladatok: - munkarend szerint

07.00-tól

- a bölcsőde kinyitása, az intézmény teljes körű áttekintése
- szellőztetés, megfelelő hőmérséklet biztosítása
- tálaló konyha előkészítése,
- a csoport számára a reggelihez
- csoport visszarendezése reggeli után
- mosogatás
- gyümölcsök előkészítése
- a csoport munkájában való részvétel
- ebédhez előkészületek
- ágyazás, csoport visszarendezése ebéd után
- mosogatás
- uzsonnai előkészületek
- tálaló konyha seprése, felmosása
- 3-ig segíti a kisgyermeknevelő munkáját

09.00-tól

- átadó rendbetétele, felseprés, felmosás
- fürdőszoba rendbetétele, szemeteskukák kivitele, kagylók fertőtlenítése
- mosogatás
- gyümölcsök előkészítése
- csoport munkájában való részvétel
- ágyazás
- mosogatás ebéd után
- fürdőszoba rendbetétele, szemeteskukák kivitele, kagylók fertőtlenítése
- átadó, előtér rendbetétele
- uzsonnáztatás
- mosogatás
- csoportszoba, tálaló konyha, öltöző, mosdók takarítása

A munkaköri leírásban foglaltak ismerete, alkalmazása a munkakör betöltőjére nézve kötelező, az abban foglaltak végrehajtásának elmulasztása esetén a munkavállaló felelősségre vonható. A munkaköri leírás a munkakör betöltőjének csak az alapvető, rendszeresen visszatérő feladatait, kötelességeit tartalmazza.

A munkaköri leírás tartalmát megismertem, azzal egyetértek, betartását magamra nézve kötelezőnek tartom.

Elek, 2022.....
átvette

A munkaköri leírás 1 példányát

.....
.....

Munkáltató

közalkalmazott

PH.

Bölcsődei kisgyermeknevelő munkaköri leírása

Munkáltató megnevezése.:Elek Város Óvoda – Bölcsőde

A munkavégzés helye. Elek Város Óvoda – Bölcsőde, Táncsics utca22.

III. számú Óvoda- Bölcsőde, Kétegyházi út. 91.,

Munkavállaló neve:

Munkáltatói jogkör gyakorlója: az óvoda-bölcsőde vezetője

Munkakör megnevezése: kisgyermeknevelő

Munkaideje: heti 40 óra

/ a 257/2000.(XII.26.) Korm. r.7.§ (1) alapján a teljes napi munkaidőből hét órát kell eltölteni kötelezően a bölcsődében/

A heti 5 óra adminisztrációra (üzenő füzet, csoportnapló, fejlődési napló, szülői értekezlet, szülőcsoportos megbeszélések megtartására, műhelymunkára, a csoport életének megszervezésével kapcsolatos teendőkre, munkaköri feladatainak ellátására köteles fordítani.

Munkaidő beosztása: - a bölcsőde nyitvatartási idején belül.

07.00 – től 15.00 - ig

09.00 – től 17.00 - ig

A munkakör célja: Munkáját a „ bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramja” / 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 41.§.(1) bekezdés 10.sz. Mellékletében meghatározottak /és a „ bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai” módszertani levél, valamint a helyi „bölcsődei szakmai program „ alapján végzi el.

Felelős:

- A nevelés – gondozás, szakmai programunk következetes és magas színvonalú végrehajtásáért. A kisgyermeknek egészséges test-, lelki-, értelmi fejlődéséért, a gyermekek állandó felügyeletéért.
- A bölcsőde berendezési tárgyainak állagmegóvásáért, a szakmai szabályoknak megfelelő esztétikus dekorálásért, térkialakításért. Felelősséggel használja és óvja a bölcsőde tárgyait, eszközeit, munkavédelmi, biztonságtechnikai és tűzvédelmi előírásokat mindenkor betartja.
- Környezete rendjéért, tisztaságáért, munkaügyi szabályok és a munkafegyelem betartásáért.

- A gyermekről pedagógiai információt, a bölcsőde belső életére vonatkozó értesüléseit, gazdasági helyzetéről felvilágosítást nem adhat, mindezeket köteles szolgálati titokként megőrizni.
- Megfelelő munkahelyi légkör kialakításáért és megtartásáért, példaértékű, segítőkész magatartást tanúsítson.
- A munkarend és napirend betartásáért.
- Munkaidejének megkezdése előtt legalább 5 – 6 perccel hamarabb jelenjen meg, hogy munkakezdésre rendelkezésre álljon.
- Jelenléti ívét naprakészen vezesse.
- Munkaidő alatt a bölcsőde területét csak intézményvezetői engedéllyel hagyhatja el.
- Éves szabadságát köteles időben egyeztetni az intézményvezetővel a megfelelő helyettesítés biztosítása miatt
Az intézmény egész területén tilos a dohányzás!

A kisgyermeknevelő feladatai:

- Munkájában mindenkor figyelembe veszi az óvoda- bölcsődevezető utasításait, útmutatásait.
- Szakszerűen, az érvényben lévő módszertani elvek szerint, az országos és a helyi szakmai bölcsődei nevelés- gondozás alapelveinek megfelelően gondozza, neveli a rábízott gyermekeket. Különös gondot fordít a hiánytalan előkészítő tevékenységre is.
- Tiszteletben tartja a gyermeki jogokat, előítélet mentes bánásmód jellemzi, minden gyermek „, Tabula rasa „!
- Elősegíti a kisgyermek egészséges testi és pszichés fejlődését, követésére és értékelésére alkalmas pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi és gondozástechnikai ismeretei birtokában segíti a gyermekek harmonikus fejlődését, az aktivitást, kreativitást és az önállóság alakulását.
- Figyelemmel kíséri, hogy a bútorok és játékok a gyermek fejlettségi szintjének és biztonságának megfelelőek legyenek.
- A közegészségügyi szabályokat betartja.
- A gyermekek játékeszközeit meghatározott időszakonként fertőtleníti, különös tekintettel a járványokra, fertőzésekre, gyakori megbetegedésekre.
- Csoportjában vezeti az előírt nyilvántartásokat, Negyedévenként (csecsemőkorban havonta) elkészíti konkrét megfigyelések alapján az egyéni fejlődési naplót. A csoportnaplót naponta vezeti- a gyermekeknél egyénileg bejegyzni a megfigyelt eseményeket, Az üzenő füzetbe mindannyiszor beír, amikor a gyermekre vonatkozóan újat tapasztal. Az egészségügyi törzslapban vezeti a betegség, vagy egyéb okok miatti hiányzásokat, a gyermek súly- és hosszfejlődését, mell- és fej körfogatának viszonyát. A testi fejlődésről a percentilt használja, az értelmi és szociális fejlődés dokumentálásához pedig a fejlődési táblát. Munkája befejezésekor szóban és/vagy írásban beszámol a gyermekekkel kapcsolatos napi eseményekről.
- Vezeti a valóságnak megfelelően a gyermekek napi jelenléti kimutatását – melynek meg kell egyeznie a csoportnaplóban rögzített jelenléttel. Különös gondot fordít a gyermekek napi jelenlétéről készített dokumentáció átláthatóságára és egyértelmű vezetésére.
- A szülőkkel együttműködve a családlátogatást és beszoktatást a gyermeknek legmegfelelőbb módon megvalósítja és megfelelő módon dokumentálja.
- Szülői értekezleteket, illetve szülőcsoportos megbeszéléseket szervez és tart.
- Gondoskodik a gyermekek rendszeres levegőztetéséről, az udvari élet megszervezéséről. Napirendbe évszaknak megfelelően beiktatja a szabad levegőn

tartózkodást. Gondoskodik arról, hogy a gyermekek az időjárásnak megfelelően legyenek felöltöztetve.

- Betartja a kulturhygiénés szabályokat.
- Ha egy gyermek napközben betegszik meg, értesíti a szülőt, ellátja a gyermeket, hogy mielőbb kikerüljön a közösségből és jelenti az intézményvezetőnek.
- Gondoskodik a bölcsőde folyamatos szellőztetéséről.
- A gyermekek fejlődéséről szóló dokumentációkat a gyermekek alvásideje alatt, felügyelet biztosítása mellett végezheti.
- Kisgyermeknevelői jellemzés szükség szerint szakértői és egyéb szakvizsgálathoz.
- Az óvodába menő gyermekek „jelentőlapja”.
- Köteles végzettségének megfelelően továbbképzéseken, szakmai értekezleteken részt venni.
- Felelősséggel tartozik a csoportjában elhelyezett leltári tárgyakért, óvja és védje a bölcsőde eszközeit, tárgyait. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési kötelezettséggel tartozik.
- A Pedagógus Etikai Kódex szerint - Káros szenvedélytől, megbotránkoztató közízlést sértő magatartástól mentes életet él.”
- jelentési kötelessége van minden olyan esetben, ami a bölcsődével kapcsolatos műszaki hibákra, balesetre, rosszulletre, feltételek hiányára, egyéb nem megszokott történésekre utal.
- Betartatja a szülőkkel a házirendet.
- A munkavállaló ezen kívül köteles ellátni a munkaköréhez kapcsolódó, de itt nem szabályozott eseti, vagy rendszeres feladatokat, ha annak szükségessége felmerül, vagy arra utasítást kap az óvoda- bölcsőde vezetőjétől.
- Kulturált megjelenésével, magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával értékeket közvetít, pozitív mintát ad, képviseli a helyi szakmai program szellemiségét. A munkaköri leírásban foglaltak ismerete, alkalmazása a munkakör betöltőjére nézve kötelező, az abban foglaltak végrehajtásának elmulasztása esetén a munkavállaló felelősségre vonható.

A munkaköri leírás tartalmát megismertem, azzal egyet értek, betartását magamra nézve kötelezőnek tartom.

Kelt: Elek, 2022.

A munkaköri leírás 1 példányát átvettem:

.....
.....
munkáltató közalkalmazott
PH.

6. számú melléklet

Felvételi kérelem

Alulírott szülő / törvényes képviselő kérem gyermekem felvételét az Eleki Önkormányzati fenntartású Elek Város Óvoda – Bölcsőde intézményébe.....időponttól kezdődően.

Anya adatai	Apa adatai
Név:	Név:
Leánykori név:	
Születési hely, idő:	Születési hely, idő:
Anyja neve:	Anyja neve:
Lakcím:	Lakcím:
TAJ:	TAJ:
Személyi ig.sz:	Személyi ig. sz:
Munkahelye, foglalkozása:	Munkahelye, foglalkozása:
Tel.szám:	Tel.szám:
E-mail cím:	E-mail cím:

Gyermek neve:	
Születési hely, idő:	
Állampolgársága:	
Anyja neve:	
Lakcím:	
TAJ:	

A felvétel időpontjára:

- a törvényes képviselő(k) és a gyermek személyes adatait tartalmazó jelentkezési lapot,
- a gyermek általános egészségi állapotát igazoló igazolást, státuszlapot,
- a törvényes képviselő(k) és a gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványt
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a keresőtevékenységet folytatni kívánó szülő esetén a munkáltatói igazolást, vagy orvosi igazolást, amennyiben a bölcsődei ellátást a szülő tartós betegsége indokolja, vagy
- a szülő nevére szóló (nappali iskolarendszerű) iskolalátogatási igazolást,
- a szept. 1. és dec. 31. között 3. életévüket betöltő gyermek törvényes képviselőjének nyilatkozatát arról, hogy a 3. életév betöltését követően a nevelési év végéig, a bölcsőde vagy az óvoda ellátást kívánja igénybe venni.
- kedvezményekre jogosító nyilatkozatot/igazolást.

Családban nevelt gyermekek száma:.....kor
szerint:.....év.....év.....év.....év.....év.....év.....év

Gyermekorvos
neve:.....
.....

Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kapok. IGEN NEM

Dátum:.....év.....hó.....nap

.....

Szülő/törvényes képviselő aláírása

7.számú melléklet

7/1.Megállapodás bölcsődei ellátásra

Megállapodás, amely létrejött

egyrésztől, az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény)
részéről, melynek adatai:

- Elek Városi Óvoda – Bölcsőde
- Ellátandó célcsoport: a bölcsődés gyermekek
- az intézményt képviseli: Kotroczone Kolompár Zsuzsanna a bölcsőde szakmai vezetője
- intézményvezető: Gál Attiláné

másrésztől az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről

az alábbi gyermek vonatkozásában:

Családi

neve:.....Utóneve:.....

Születési helye és ideje:.....

Anyja születési családi:.....Utóneve:.....

Lakcíme:.....

Tartózkodási helye:.....

TAJ száma:.....

A gyermek szülői/ vagy törvényes képviselője:

Családi

neve:.....Utóneve:.....

Születési családi

neve:.....Utóneve:.....

Lakcíme:.....

...

Tartózkodási

helye:.....

Személyi igazolványa száma:.....

TAJ száma:.....

A megállapodás tárgya:

Az intézmény az igénybe vevő részére ellátást nyújt. Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik.

Az ellátás nyújtásának pontos helye: 5742 Elek, Bölcsőde, Táncsics utca 22..

1. Az ellátás időtartama

Az ellátás kezdetének időpontja:.....év.....hó.....napja, valamint az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére határozatlan időtartamra biztosítja.

2. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

Szakszerű gondozás – nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,

Napi négyeszeri étkezés,

A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,

Egészségvédelem, egészségnevelés,

Kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,

Állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer),

Egyéni bánásmód,

Időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játéokra,

Az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,

Személyes higiéné feltételeinek biztosítása, Korcsoportnak megfelelő játékeszközök használatának biztosítása.

3. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2023. (III. 29.) önkormányzati rendelete

az Elek városában fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 1/2020. (I. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § (2) bekezdésében, a 92. §(1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdésében, valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 29. §-ában, és a 147. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8a pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az Elek városában fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 1/2020. (I. 27.) önkormányzati

rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

2. §

Ez a rendelet 2023. május 1-jén lép hatályba.

7. Bölcsődei, mini bölcsődei ellátás nem diétás

Reggeli	108.- Ft
Tízórai	83.- Ft
Ebéd	389.- Ft
Uzsonna	108.- Ft
Összesen	688.-Ft

8. Bölcsődei, mini bölcsődei ellátás diétás

Reggeli	175.- Ft
Tízórai	88.- Ft
Ebéd	438.- Ft
Uzsonna	140.- Ft
Összesen	841.-Ft

3.1. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151.§ (5) bekezdésének 2015. szeptember 1. hatályos módosítása.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet alapján ingyenes étkezésre jogosult gyermekek a bölcsődében:

- a a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek,
- a a tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermekek,
- b azok az egészséges gyermekek, akiknek a családjában nevelkedő testvére – függetlenül az életkorától – tartósan beteg vagy fogyatékos,
- c akiknek a családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- d akiknek a nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság,
- e akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át

Az ingyenes étkezést igényelheti a bölcsődébe járó gyermek szülője, a családba fogadó gyámja, illetve a nevelésbe vett gyermek nevelőszülője.

Az ingyenes gyermekétkeztetést a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozattal lehet igényelni.

/ A Bölcsődei Szakmai Program 8. mellékleteként szerepel e nyilatkozat/

Az ingyenes étkezésről az intézmény képviselője a beiratkozás alkalmával tájékoztatja a szülőt, átadja a nyilatkozatot. A kitöltött nyilatkozatot az intézmény képviselőjének kell átadni. Az intézmény a szülői nyilatkozatban foglaltakat nem ellenőrzi, az abban foglaltak alátámasztására iratok, dokumentumok csatolására a szülőt nem kötelezi, viszont felhívja figyelmét arra, hogy a nyilatkozatot büntetőjogi felelősségük tudatában kell megtenniük.

Ha a nevelési év során a szülők viszonyaiban változás következik be, (pl. testvér születése, jövedelmi helyzet változása) jelezni szükséges az intézmény képviselőjénél.

Az ingyenes étkezés az év folyamán bármikor igényelhető.

3.2. Elek Városában fizetendő térítési díjakról megalkotott 2/2014.(II.21.) R 2/A§ , 1/2020.(I.27.) ,1/2022.(VI.27)4§ önkormányzati rendelet módosított határozata lép életbe 2/2023.(I.27.) 4§ , mely a bölcsődei gondozás szülő által fizetendő intézményi térítési díj **350 Ft/nap**.

Ezen térítési díj akkor is fizetendő, ha a gyermek hiányzás miatt nem látogatja a bölcsőde intézményét.

Az intézményvezető a kötelezettet írásban tájékoztatja a fizetendő térítési díj összegéről, a gyermek napközbeni ellátása esetén a megállapodás megkötésekor, mely összeget minden hónap 10-ig kell teljesíteni.

A bölcsődei térítési díj összege csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi viszonyai ezt indokoltá teszik.

Ha a kötelezett a térítési díjat vitatja illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Térítésmentes a bölcsődei gondozás a három vagy több illetve tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családnak, átmeneti gondozásban lévő, ideiglenes hatállyal nevelőszülőknél vagy tartós nevelésbe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani.

4. a bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

A bölcsődei ellátás megszűnik

- a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam – illetve meghosszabbított időtartam elteltével,

- a jogosultsági feltételek megszüntetésével.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő szeptember 1.-vel

- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnek az augusztus 31. napján, amikor a gyermek a 6. életévét betöltötte

- az előző két pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a 3. életévét, január 1-je és augusztus 31.-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig

- ha szeptember 1-je és december 31.-e között tölti be, a bölcsődei nevelési év végéig

- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a gyermek orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A gyermekorvos a szakvélemény kialakítása előtt kikéri más szakember véleményét is. (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő)

- Gyvt. 37/A.§(2) bekezdése értelmében az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, - melynek alapján az intézményegység – vezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában szűnik meg.

- A Gyvt.37/A.§(3) bekezdése szerint az intézményegység – vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

- Amennyiben a gyermek bölcsődei ellátását több alkalommal és legalább egybefüggő 10 napig indokolatlanul nem veszi igénybe, az a bölcsődei alapellátás megszüntetését vonhatja maga után. Az ismételt indokolatlan hiányzás a házirend súlyos megsértésének minősül! Indokolatlan hiányzás esetén a szülő, törvényes képviselő részére felszólítás kerül kiküldésre, hogy igazolja a gyermek távollétét. Amennyiben erre nem kerül sor, a gyermek bölcsődei jogviszonya megszüntetésre kerül.

- A Gyvt.37/A.§(4) bekezdése alapján az intézményegység – vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Fenntartó:

5. Az érdek-képviseleti fórumról:

A Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény 35-36 § alapján Érdekképviseleti Fórumot működtet.

6. Gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Vetési Csilla, Tel.: 06/20/4899.626

email: csilla.vetesi@ijsz.bm.gov.hu

7. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője nyilatkozik, hogy a Gyvt.33.§(2) bekezdésében meghatározott tájékoztatást megkaptam, azaz tájékoztattak:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről

- a bölcsőde által vezetett, gyermekekre és a törvényes képviselőre vonatkozó nyilvántartásokról

- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról

- a bölcsőde házirendjéről

- a panaszjog gyakorlásának módjáról

- a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról

- az érdek-képviseleti fórumról. . A megállapodásban foglalt,- az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén a panaszával az Érdek- képviseleti Fórumhoz, a bölcsőde szakmai vezetőjéhez, az intézményvezetőhöz, a fenntartóhoz, valamint a gyermekjogi képviselőhöz fordulni.

8. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője tudomásul veszem, hogy:

- a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz köteles vagyok adatot szolgáltatni

- nyilatkoznom kell a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban való változásokról.

9. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, az ellátásra vonatkozó gyermekvédelmi jogszabályok, valamint Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete rendelkezései az irányadóak.

Kelt: Elek, 20 év hó nap

Az ellátott részéről:

Az intézmény részéről:

.....

szülő/törvényes képviselő

Kisgyermeknevelő

óvoda- bölcsőde vezető

7/2.Megállapodás mini bölcsődei ellátásra

Megállapodás, amely létrejött

egyrésztől, az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény)
részéről, melynek adatai:

- Elek Városi Óvoda – Bölcsőde
- Ellátandó célcsoport: a bölcsődés gyermekek
- az intézményt képviseli: a mini bölcsőde szakmai vezetője : Festő Brigitta

másrésztől az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről

az alábbi gyermek vonatkozásában:

Családi

neve:.....Utóneve:.....

Születési helye és ideje:.....

Anyja születési családi:.....Utóneve:.....

Lakcíme:.....

Tartózkodási helye:.....

TAJ száma:.....

A gyermek szülői/ vagy törvényes képviselője:

Családi

neve:.....Utóneve:.....

Születési helye és ideje:..... család

neve:.....Utóneve:.....

Lakcíme:.....

...

Tartózkodási

helye:.....

Személyi igazolványa száma:.....

TAJ száma:.....

A megállapodás tárgya:

Az intézmény az igénybe vevő részére ellátást nyújt. Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik.

Az ellátás nyújtásának pontos helye: 5742 Elek, III. számú Óvoda- Bölcsőde, Kétegyházi út.
91.

1. Az ellátás időtartama

Az ellátás kezdetének időpontja:.....év.....hó.....napja, valamint az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére határozatlan időtartamra biztosítja.

2. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

Szakszerű gondozás – nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,

Napi négyszeri étkezés,

A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,

Egészségvédelem, egészségnevelés,

Kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,

Állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer),

Egyéni bánásmód,

Időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékokra,

Az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,

Személyes higiéné feltételeinek biztosítása, Korcsoportnak megfelelő játékeszközök használatának biztosítása.

3. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2023. (III. 29.) önkormányzati rendelete

az Elek városában fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 1/2020. (I. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § (2) bekezdésében, a 92. §(1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdésében, valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 29. §-ában, és a 147. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8a pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az Elek városában fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 1/2020. (I. 27.) önkormányzati

rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

2. §

Ez a rendelet 2023. május 1-jén lép hatályba.

7. Bölcsődei, mini bölcsődei ellátás nem diétás

Reggeli	108.- Ft
Tízórai	83.- Ft
Ebéd	389.- Ft
Uzsonna	108.- Ft
Összesen	688.-Ft

8. Bölcsődei, mini bölcsődei ellátás diétás

Reggeli	175.- Ft
Tízórai	88.- Ft
Ebéd	438.- Ft
Uzsonna	140.- Ft
Összesen	841.-Ft

3.1. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151.§ (5) bekezdésének 2015. szeptember 1. hatályos módosítása.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet alapján ingyenes étkezésre jogosult gyermekek a bölcsődében:

- a a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek,
- a a tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermekek,
- b azok az egészséges gyermekek, akiknek a családjában nevelkedő testvére – függetlenül az életkorától – tartósan beteg vagy fogyatékos,
- c akiknek a családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- d akiknek a nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság,
- e akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át

Az ingyenes étkezést igényelheti a bölcsődébe járó gyermek szülője, a családba fogadó gyámja, illetve a nevelésbe vett gyermek nevelőszülője.

Az ingyenes gyermekétkeztetést a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozattal lehet igényelni.

/ A Bölcsődei Szakmai Program 8. mellékleteként szerepel e nyilatkozat/

Az ingyenes étkezésről az intézmény képviselője a beiratkozás alkalmával tájékoztatja a szülőt, átadja a nyilatkozatot. A kitöltött nyilatkozatot az intézmény képviselőjének kell átadni. Az intézmény a szülői nyilatkozatban foglaltakat nem ellenőrzi, az abban foglaltak alátámasztására iratok, dokumentumok csatolására a szülőt nem kötelezi, viszont felhívja figyelmét arra, hogy a nyilatkozatot büntetőjogi felelősségük tudatában kell megtenniük.

Ha a nevelési év során a szülők viszonyaiban változás következik be, (pl. testvér születése, jövedelmi helyzet változása) jelezni szükséges az intézmény képviselőjénél.
Az ingyenes étkezés az év folyamán bármikor igényelhető.

3.2. Elek Városában fizetendő térítési díjakról megalkotott 2/2014.(II.21.) R 2/A§ , 1/2020.(I.27.), 11/2022.(VI.27.)4§ önkormányzati rendelet módosított határozata lép életbe 2/2023.(I.27.) 4§, mely a bölcsődei gondozás szülő által fizetendő intézményi térítési díj: **350 Ft/nap.**

Ezen térítési díj akkor is fizetendő, ha a gyermek hiányzás miatt nem látogatja a bölcsőde intézményét.

Az intézményvezető a kötelezettet írásban tájékoztatja a fizetendő térítési díj összegéről, a gyermek napközbeni ellátása esetén a megállapodás megkötésekor, mely összeget minden hónap 10-ig kell teljesíteni.

A bölcsődei térítési díj összege csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi viszonyai ezt indokoltá teszik.

Ha a kötelezett a térítési díjat vitatja illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Térítésmentes a bölcsődei gondozás a három vagy több illetve tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családnak, átmeneti gondozásban lévő, ideiglenes hatállyal nevelőszülőknél vagy tartós nevelésbe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani.

4. a bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

A bölcsődei ellátás megszűnik

- a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam – illetve meghosszabbított időtartam elteltével,

- a jogosultsági feltételek megszüntetésével.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő szeptember 1.-vel

- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnak az augusztus 31. napján, amikor a gyermek a 6. életévét betöltötte

- az előző két pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a 3. életévét, január 1-je és augusztus 31.-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig

- ha szeptember 1-je és december 31.-e között tölti be, a bölcsődei nevelési év végéig

- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a gyermek orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A gyermekorvos a szakvélemény

kialakítása előtt kikéri más szakember véleményét is. (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő)

- Gyvt. 37/A.§(2) bekezdése értelmében az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, - melynek alapján az intézményegység – vezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában szűnik meg.

- A Gyvt.37/A.§(3) bekezdése szerint az intézményegység – vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

- Amennyiben a gyermek bölcsődei ellátását több alkalommal és legalább egybefüggő 10 napig indokolatlanul nem veszi igénybe, az a bölcsődei alapellátás megszüntetését vonhatja maga után. Az ismételt indokolatlan hiányzás a házirend súlyos megsértésének minősül! Indokolatlan hiányzás esetén a szülő, törvényes képviselő részére felszólítás kerül kiküldésre, hogy igazolja a gyermek távollétét. Amennyiben erre nem kerül sor, a gyermek bölcsődei jogviszonya megszüntetésre kerül.

- A Gyvt.37/A.§(4) bekezdése alapján az intézményegység – vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.
Fenntartó:

5. Az érdek-képviselési fórumról:

A mini bölcsőde a Gyvt.35§(6) bekezdés alapján Érdekképviselési Fórumot nem működtet.

6. Gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Vetési Csilla, Tel.: 06/20/4899-626

email: csilla.vetesi@ijsz.bm.gov.hu

7. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője nyilatkozik, hogy a Gyvt.33.§(2) bekezdésében meghatározott tájékoztatást megkaptam, azaz tájékoztattak:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- a bölcsőde által vezetett, gyermekekre és a törvényes képviselőre vonatkozó nyilvántartásokról
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról
- a bölcsőde házirendjéről
- a panaszjog gyakorlásának módjáról. A megállapodásban foglalt,- az intézmény részéről fennálló- kötelezettségek elmulasztása esetén a panaszával a bölcsőde szakmai vezetőjéhez, az intézményvezetőhöz, a fenntartóhoz, valamint a gyermekjogi képviselőhöz fordulni.
- a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról

8. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője tudomásul veszem, hogy:

- a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz köteles vagyok adatot szolgáltatni

- nyilatkoznom kell a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban való változásokról.

9. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, az ellátásra vonatkozó gyermekvédelmi jogszabályok, valamint Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete rendelkezései az irányadóak.

Kelt: Elek, év hó nap

Az ellátott részéről:

Az intézmény részéről:

.....

.....

szülő/törvényes képviselő

Kisgyermeknevelő

óvoda- bölcsőde vezető

8. melléklet a 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelethez tartozó 6. melléklete

NYILATKOZAT

Gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez bölcsődei ellátás és óvodai nevelés esetén

1. Alulírott.....(születési név:.....születési hely, idő.....

anyja neve:.....szám alatti lakos, mint a

1.1nevű gyermek (születési hely, idő.....

anyja neve:.....

1.2.....nevű gyermek (születési hely, idő.....

anyja neve:.....

1.3.....nevű gyermek (születési hely, idő.....

anyja neve:.....

szülője/más törvényes képviselője/gondviselője (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti gyermekétkeztetési normatív kedvezmény igénybevételét az alábbi jogcím alapján kérem, mivel a gyermek(ek):**

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.....év.....hónap.....napjától,

b) tartósan beteg vagy fogyatékos,

c) családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

d) családjában három vagy több gyermeket nevelnek,***

e) nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy.....

f) családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át

2. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek, egyúttal hozzájárulok a kérelemben szereplő adatok a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez történő felhasználásról.

Dátum:
.....

az ellátást igénybe vevő

(szülő, más törvényes képviselő, nevelésbe vett gyermek esetén az ellátást nyújtó nevelőszülő, intézményvezető aláírása

Figyelem:

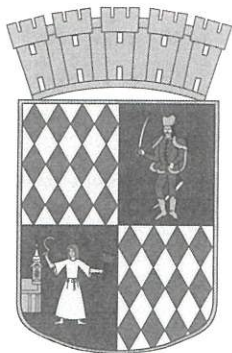
A Gyvt. 151.§ és a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 188§ (2.) bekezdése szerint a kérelmező 15 napon belül köteles írásban bejelenteni az a,-f, pontban szereplő jogosultsági feltételek fennállását érintő bármely változást.

Hiányzás esetén az étkezést a szülő köteles lemondani az előző napon 8 óráig. A lemondás az elszámolásokban a következő naptól érvényesíthető.

*A pont csak akkor töltendő, ha az ugyanazon intézménybe járó több gyermeke után ugyanazon jogcímen igényli a szülő/más törvényes képviselő/gondviselő a normatív kedvezményt. Ha különbözik a jogcím, gyermekenként külön nyilatkozatot kell kitölteni. A gyermekek számának megfelelően a sorok értelemszerűen bővíthetők.

** A megfelelő pont jelölendő! Az f) pont kizárólag abban az esetben jelölhető, amennyiben az ellátást igénybe vevő gyermek az a)-e) pontok szerinti feltételek egyikének sem felel meg.

*** A gyermekek számának meghatározásánál figyelembe veendő gyermekek köre: Az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező 18 éven aluli gyermek; a 25 évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű oktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló gyermek és életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermek, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermek és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt.

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

11. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Békepárti határozat elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

A Megyei Jogú Városok Szövetségének (székhely: 1055 Budapest, Szent István krt. 3. III/24.) elnöke levélben fordult az ország településeinek polgármestereihez, melyben kérte, hogy az Országgyűlés 5/2023. (III. 31.) OGY határozatát fogadjuk el, az orosz-ukrán háború mihamarabbi befejezése és a béke megteremtése okán. Az elnök úr levele, valamint az országgyűlési határozat az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az orosz-ukrán háború egyéves évfordulójáról szóló 5/2023. (III. 31.) OGY határozatban foglaltakkal maradéktalanul egyetért, azt – a határozat mellékletét képező tartalommal – elfogadja.

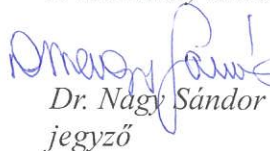
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 9.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

IX. Határozatok Tára

Az Országgyűlés 5/2023. (III. 31.) OGY határozata az orosz–ukrán háború egyéves évfordulójáról*

Egy éve zajlik a háború Oroszország és Ukrajna között, és nincs jele annak, hogy rövid időn belül véget érne. A következmények drámaiak: a háború már eddig is több százezer emberéletet követelhetett és az elmúlt évek legnagyobb európai humanitárius válságát okozta.

Európa a háborúba sodródás napjait éli. Az Európai Parlament további fegyverszállításokat követel. Vadászgépeket, helikoptereket, rakétarendszereket, harckocsikat és még több löszert küldenének a hadszíntérre. A tagállamok egy része már el is kötelezte magát a további fegyverszállítások mellett. Ezek a lépések világháborúhoz vezethetnek.

Mindezekre és a 2022. évi áprilisi választás egyértelmű üzenetére tekintettel az Országgyűlés az alábbi megállapításokat teszi:

1. Kifejezzük elkötelezettségünket a béke mellett. Azt várjuk el a nemzetközi közösség minden tagjától, hogy a mielőbbi béke érdekében lépjenek fel, és kerüljék azokat a lépéseket, amelyek a háború kiterjedésével járnak.
2. Ismételten elítéljük Oroszország katonai agresszióját, és elismerjük Ukrajna jogát az önvédelemhez.
3. Álláspontunk szerint a Brüsszelben elfogadott gazdasági szankciók nem csillapították a háborút, és az orosz gazdaságot sem kényszerítették térdre, sőt a szankciók eredményezte magas energiaárak megfizetésével Oroszország háborúját finanszírozza Európa. Az energetikai szankciók egекbe lökték az energiaárakat, gazdasági károkat és tomboló inflációt okoztak minden uniós tagországban. Nincs olyan család, amely ne érezné a szankciós infláció terheit.
4. Ellenezzük azokat a brüsszeli terveket, amelyek tovább szélesítenék az energetikai szankciók körét. A gáz- és olajimport teljes befagyasztása, a nukleáris fűtőelemek behozatali tilalma jelentős ellátásbiztonsági zavarokat és még nagyobb inflációt okoznának számos tagországban, így Magyarországon is. Elvárjuk a brüsszeli döntéshozóktól, hogy ne hozzanak olyan döntéseket, amelyek gazdasági kárai nagyobbak, mint nehezen jósolható előnyei. Elfogadhatatlan, hogy Európa, és benne Magyarország legyen a háború fő gazdasági teherviselője.
5. Magyarország a háború kirobbanása óta történetének legnagyobb humanitárius segélyakcióját hajtotta és hajtja végre. Felhívjuk a Kormányt, hogy továbbra is minden lehetséges módon folytassa az Ukrajnából menekültek megsegítését.
6. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a katonai konfliktus súlyosan érinti a kárpátaljai magyar közösséget. Már eddig is sokan adták az életüket a háborúban, miközben jelenleg is zajlik a sorozás annak érdekében, hogy további kárpátaljai férfiakat vigyenek a frontvonalba.
7. Magyarország a NATO és az Európai Unió elkötelezett tagja. Teljes jogú tagként és szuverén államként Magyarország mindent meg fog tenni a béke előmozdítása érdekében. A 2022. évi áprilisi választások és a szankciókról szóló konzultáció eredményei egyértelműek, ezek alapján megerősítjük: fegyverszállítások és további szankciók helyett mielőbbi béketárgyalásokra van szükség.
8. Felszólítjuk a magyar közéleti szereplőket, hogy tartózkodjanak az olyan állásfoglalásoktól és politikai akcióktól, amelyek jelentős gazdasági károkat okozhatnak hazánknak, vagy Magyarország háborúba sodródását eredményezhetik. A háború folytatása, a halált okozó fegyverek szállítása emberek ezreinek életébe kerülhet. Csak azonnali tűzszünettel, tárgyalásokkal és békével lehet életeket menteni!
9. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Aradszki András s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Vadai Ágnes s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2023. március 31-i ülésnapján fogadta el.

Megyei Jogú Városok Szövetsége

Kedves Polgármester Kollégám!

Európa és Magyarország is elszenvedi, hogy a szomszédunkban háború dül.
A helyzetet az elhibázott Brüsszeli szankciók csak fokozták! Ezt mi, önkormányzati vezetők a munkánk során nap mint nap megtapasztaljuk!

Mára már teljesen világossá vált, hogy erre a nehéz helyzetre a legjobb megoldás, erkölcsi és gazdasági értelemben is csak a béke lehet.

Településeink is csak akkor tudnak tovább fejlődni, ha végre béke lesz!

Ezért az a javaslatom, hogy mi, az önkormányzatok is csatlakozzunk ahhoz a békepárti határozathoz, amit az Országgyűlés 5/2023. (III.31.) számon fogadott el az orosz-ukrán háború egyéves évfordulójáról.

Erősítsük így mi is Magyarország békepárti álláspontját! Mondjunk határozott nemet a háborúra és szorgalmazzuk a mielőbbi békét, hisz ez minden magyar település érdeke.

Azért is fontos, hogy kiálljunk a béke mellett, mert ezzel jelezhetjük, hogy a falvainkban, a városainkban élő emberek legfőbb vágya, hogy biztonságban élhessenek. És a biztonságot csak a béke garantálhatja, semmi más!

Kedves Kollégám!

Csak magunkra számíthatunk, ezért most még nagyobb önkormányzati összefogásra van szükség!

Azt javaslom, hogy az Országgyűlés által márciusban elfogadott békepárti határozatot vegyék Közgyűlésük napirendjére, és fogadják el!

Őszinte tisztelettel és barátsággal:

Szita Károly *
Kaposvár Megyei Jogú Város polgármestere
Megyei Jogú Városok Szövetségének elnöke

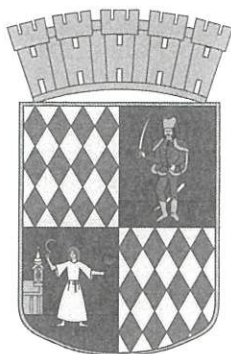
Budapesti képviselet: 1055 Budapest, Szent István krt. 3. III. em. 24.

Tel: 1 266-3838

Fax: 1 266-3031

E-mail: mjvsz@mjvsz.hu
Internet: <http://www.mjvsz.hu>

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

13. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: A Medicopter Alapítvány támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala

Tisztelt Képviselő-testület!

A Medicopter Alapítvány (1081 Budapest, Szilágyi u. 3.) támogatási kérelemmel fordult Elek Város Önkormányzatához. Kérelmükben előadták, hogy a tevékenységük megvalósításához különböző, fontos eszközök beszerzésére van szükségük, mint pl.: intraosseális fúró 5 db: kb. 1 millió Ft, mini gyógyszeradagoló pumpa 2 db: kb. 1 millió Ft. A kérelem az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Medicopter Alapítvány (1081 Budapest, Szilágyi u. 3.) számára- Ft összegű támogatást biztosít a 2023. évi költségvetés működési célú pénzeszköz átadás kiadása terhére, egyúttal támogatási szerződést köt a szervezettel. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.

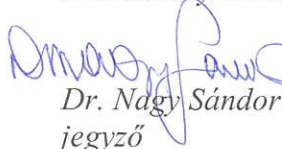
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 8.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről

Név: Elek Város Önkormányzata
Cím: 5742 Elek, Gyulai út 2.
Képviseli: Szelezsán György polgármester
Telefonszám: 06 66 240 411
E-mail: polgarmester@elek.hu

Mint Támogató

másrészről

Név: Medicopter Alapítvány
Cím: 1081 Budapest, Szilágyi u. 3.
Képviselő: Rédei Lászlóné elnök
Bankszámlaszám: 11705008-20477873
Telefonszám: 06 1 786 8950
E-mail: medicopter.alapitvany@gmail.com

Mint Támogatott

között 2023. évben a fent nevezett egyesület számára biztosított önkormányzati támogatás felhasználására.

1. A támogató az Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2023. (V. 22.) számú határozata alapján forint támogatást biztosít (cél meghatározása).

2. A támogatás 2023. évre, azaz forint, melyet a támogató a támogatottnak átutalással, (kifizetés időpontja), (egy részletben/több részletben).

3. A támogatott kötelezi magát arra, hogy a rendelkezésre bocsátott összeget kizárólag a szerződésben megjelölt cél megvalósítása érdekében használja fel. Támogatott kötelezi magát arra, hogy a támogatással kapcsolatos iratokat, a támogatás felhasználását alátámasztó bizonylatokat 20.....-ig (legalább a tárgyidőszakot követő 5. évig) teljes körűen megőrzi, ezen időn belül támogató írásbeli felszólítására 15 napon belül bemutatja.

4. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogatás felhasználásáról jelen szerződés *mellékletei szerint kell elszámolnia (ELSZÁMOLÓ LAP), és köteles szöveges beszámolót készíteni*, amely tartalmazza a kapott támogatás felhasználásának bemutatását. A Támogatott az elszámoláshoz általa benyújtott számlákat „Az eredetivel mindenben megegyező, hiteles másolat” szöveggel, dátummal aláírásával és a támogatott szervezet bélyegzőjének lenyomatával hitelesítve és az „Elek Város Önkormányzata támogatása terhére elszámolva” záradékkal ellátva köteles benyújtani.

5. Amennyiben a támogatott a támogatási összeget az elszámolási határidő utolsó napjáig nem, vagy nem teljeskörűen használta fel, a fel nem használt összeget az elszámolási határidő

utolsó napját követő 15 napon belül egy összegben köteles visszafizetni Elek Város Önkormányzata 11733113-15343501-00000000 számú bankszámlájára.

6. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogató a támogatás felhasználását utólagosan ellenőrizheti.

7. A támogatott a megállapodás aláírásával egyidejűleg büntetőjogi felelőssége tudatában nyilatkozik, hogy elmaradt, lejárt köztartozása nincs.

8. Jelen Támogatási szerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a Ptk., valamint az önkormányzatokra vonatkozó hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

9. Jelen szerződés aláírásával a támogatott a fentiekre kötelezi magát.

Elek, 20.....

.....
Támogató

.....
Támogatott

Tárgy: FW: támogatás
 Feladó: <medicopter.alapitvany@gmail.com>
 Dátum: 2023. 02. 13. 9:33
 Címzett: <jegyzo@elek.hu>, <titkarsag@elek.hu>

Vatnak na' valamiben
 u'lcsezt,
 Galgóczi 'karslo'
 70/942 6318

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal, Elek		
érk.	2023.02.13. (K)	03930/2023
iktal.	E/258-M/2023	FEEL -
előirat:	—	utóirat: —
		ú.i.: DNS

From: medicopter.alapitvany@gmail.com <medicopter.alapitvany@gmail.com>
 Sent: Monday, February 13, 2023 9:33 AM
 To: jegyzo@eleki.hu; titkarsag@eleki.hu
 Subject: támogatás

MEDICOPTER ALAPÍTVÁNY

1081 Budapest, Szilágyi u. 3., Postacím: 1439 Budapest, Pf. 679.

Telefon/Fax: 06-1-786-8950,

E-mail: medicopter.alapitvany@gmail.com

Adószám: 18175581-1-42, Bankszámlaszám: 11705008-20477873

Honlap: www.medicopteralapitvany.eu

A Fővárosi Bíróság az Alapítványt, mint közhasznú szervezetet az 1959. év IV. törvény (Ptk.) 74/A §-a alapján 8484. sorszám alatt, a 16.Pk.60.069/2002/26. számú határozattal vette nyilvántartásba.

Azonosító: 220/2023.

Eleki KÖH

Nagy Sándor jegyző úr

Tisztelt Támogatónk!

A **MEDICOPTER Alapítvány**, mint a Magyar Légimentő Nonprofit Kft. szerződéses támogatója ezúton kéri az Ön, illetve Cége támogatását kitűzött céljai megvalósításához.

A sürgősségi ellátás során a magyar légi mentők az egész ország területén évről évre egyre több életet tudnak menteni a sürgősségi betegellátásban alkalmazott megfelelő eszközökkel, felszerelésekkel. Ezeknek a felszereléseknek az állapota jelentősen befolyásolja a betegek életkilátásait.

Ezért kérjük továbbra is az Önök megtisztelő segítségét, hogy ezek a speciálisan kialakított fontos eszközök, melyek a folyamatos használat miatt elhasználnának továbbra is biztosítva legyenek.

A mentőszolgálat dolgozói nap, mint nap emberfeletti küzdelmet folytatnak életüket kockáztatva a bajbajutottak megmentéséért. Segítsünk Nekik mi is!

Tisztelt Támogató!

Kérjük segítsen, hogy a légimentők hatékony munkájához a mindenkori legszükségesebb eszközök és felszerelések biztosítva legyenek! Mint például: intraosseális fűró 5 db: kb. 1 millió Ft, mini gyógyszeradagoló pumpa 2 db: kb. 1 millió Ft.

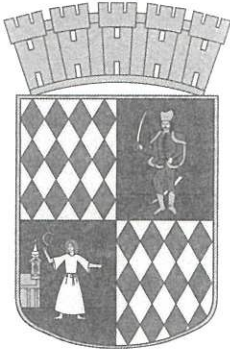
A legkisebb anyagi segítség is sokat ér!

Az adományról adóigazolást állítunk ki, amit a hatályos pénzügyi rendelkezések alapján elszámolhat. Amennyiben adóigazolást kér, kérjük jelezze.

Budapest, 2023.02.13.

Tisztelettel:

Rédei Lászlóné sk.
 alapítvány elnöke

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

14. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula támogatási kérelme tárgyában a szükséges döntés meghozatala

Tisztelt Képviselő-testület!

A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula támogatási kérelemmel fordult Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testületéhez, melyben előadták, hogy 140.000.- Ft összegre van szükségük, amit az eleki helyi csoport működésére kívánnak felhasználni.

Mint az mindenki számára ismert, Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2022. június 16-i rendkívüli ülésén alkotta meg az önkormányzati támogatások nyújtásáról szóló 9/2022. (VI. 16.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: önkormányzati rendelet), melynek 2. §-a akként rendelkezik, hogy az önkormányzati rendelet hatálya kiterjed a bejegyzett, Elek város közigazgatási területén székhellyel és működési területtel rendelkező azon civil szervezetekre és egyházakra, ill. nemzetiségi önkormányzatokra, melyek tevékenysége nem minősül gazdasági tevékenységnek. Tekintettel arra, hogy a fenti egyesület nem eleki székhelyű, de működési területe itt található, az önkormányzati rendelet rendelkezései rájuk nem alkalmazhatók, tehát Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi, Társadalmi Kapcsolatok, Kulturális és Sport Bizottságának sincs hatásköre a kérelem elbírálására, ezért arról a képviselő-testületnek szükséges döntenie. A pályázati anyag az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula (5700 Gyula, Kulcs u. 7.) számára ... - Ft összegű támogatást biztosít a 2023. évi költségvetés működési célú pénzeszköz átadás kiadása terhére, egyúttal támogatási szerződést köt a szervezettel. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 8.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hiteléül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről

Név: Elek Város Önkormányzata
Cím: 5742 Elek, Gyulai út 2.
Képviseli: Szelezsán György polgármester
Telefonszám: 06 66 240 411
E-mail: polgarmester@elek.hu

Mint **Támogató**

másrészről

Név: Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula
Cím: 5700 Gyula, Kulcs u. 7.
Képviselő: Fenesi Balázs elnök
Bankszámlaszám: 11733027-20008684
Telefonszám: 06 20 981 21 34
E-mail: mozgkorlgyu@invitel.hu

Mint **Támogatott**

között 2023. évben a fent nevezett egyesület számára biztosított önkormányzati támogatás felhasználására.

1. A támogató az Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2023. (V. 22.) számú határozata alapján forint támogatást biztosít (cél meghatározása).

2. A támogatás 2023. évre, azaz forint, melyet a támogató a támogatottnak átutalással, (kifizetés időpontja), (egy részletben/több részletben).

3. A támogatott kötelezi magát arra, hogy a rendelkezésre bocsátott összeget kizárólag a szerződésben megjelölt cél megvalósítása érdekében használja fel. Támogatott kötelezi magát arra, hogy a támogatással kapcsolatos iratokat, a támogatás felhasználását alátámasztó bizonylatokat 20.....-ig (legalább a tárgyidőszakot követő 5. évig) teljes körűen megőrzi, ezen időn belül támogató írásbeli felszólítására 15 napon belül bemutatja.

4. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogatás felhasználásáról jelen szerződés *mellékletei szerint kell elszámolnia (ELSZÁMOLÓ LAP), és köteles szöveges beszámolót készíteni*, amely tartalmazza a kapott támogatás felhasználásának bemutatását. A Támogatott az elszámoláshoz általa benyújtott számlákat „Az eredetivel mindenben megegyező, hiteles másolat” szöveggel, dátummal aláírásával és a támogatott szervezet bélyegzőjének lenyomatával hitelesítve és az „Elek Város Önkormányzata támogatása terhére elszámolva” záradékkal ellátva köteles benyújtani.

5. Amennyiben a támogatott a támogatási összeget az elszámolási határidő utolsó napjáig nem, vagy nem teljeskörűen használta fel, a fel nem használt összeget az elszámolási határidő utolsó napját követő 15 napon belül egy összegben köteles visszafizetni Elek Város Önkormányzata 11733113-15343501-00000000 számú bankszámlájára.

6. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogató a támogatás felhasználását utólagosan ellenőrizheti.
7. A támogatott a megállapodás aláírásával egyidejűleg büntetőjogi felelőssége tudatában nyilatkozik, hogy elmaradt, lejárt köztartozása nincs.
8. Jelen Támogatási szerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a Ptk., valamint az önkormányzatokra vonatkozó hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadóak.
9. Jelen szerződés aláírásával a támogatott a fentiekre kötelezi magát.

Elek, 20.....

.....
Támogató

.....
Támogatott

Cím: 5700 Gyula, Kulcs u. 7. Tel: +3666-361-767,

e-mail: info@mozggyula.hu

Számlaszám: 11733027-20008684; Adószám: 19741176-1-04

Ikt.sz: 27/2023

Tárgy: Önkormányzati támogatás

Támogatási kérelem

Tisztelt Önkormányzat!

Tisztelt Képviselőtestület!

Mellékelten küldöm a Mozgáskorlátozottak Dél-Alföldi Regionális Egyesülete Gyula, Eleki helyi csoportjának 2023 évi Önkormányzati Támogatás iránti kérelméhez szükséges dokumentumokat.

Bízva kérelmünk pozitív elbírálásában!

Tisztelettel!

Kelt: Gyula, 2023. 04. 12.

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal Étek		
E/268-10	szám	mel. 8 l.p
ÉRKEZETI: 2023 -04- 14		
Előszám:	Übbszám:	Előadó: dr NS

Fenesi Balázs József
elnök

TÁMOGATÁSI KÉRELEM

civil szervezetek részére nyújtandó támogatáshoz

PÁLYÁZÓ

Neve: Mozgáskorlátozottak Dél-Alföldi Regionális Egyesülete
Gyula, Eleki csoport

Székhely: 5700 Gyula, Kulcs utca 7.

Értesítési cím: 5700 Gyula, Kulcs utca 7.

Szervezeti formája: **egyesület** alapítvány egyház (Kérem aláhúzni a megfelelő választ!)

Bírósági bejegyzés száma: Pk 60001/1989

Adószáma: 19741176-1-04

Bankszámlaszáma: 11733027-20008684

Pályázó szervezet képviselőjének neve: Fenesi Balázs József

Címe/elérhetősége: 5700 Gyula, Kulcs utca 7. Tel: +3620-981-2134

Pályázó tagjainak száma: 5216 fő

Okányi csoport létszáma: 493 fő

Az igényelt támogatás összege: (bruttó): 140.000,- Ft azaz száznegyven ezer forint.

A támogatás felhasználásának éve: 2023.év.

Konkrét feladatok, tevékenységek, amelyre a támogatást kérik:

Amennyiben a Tisztelt Képviselő-testület támogatásban részesíti pályázatunkat, azt az Eleki helyi csoportunk működésére kívánjuk felhasználni. A támogatás terhére elszámolni kívánt költségek:

-Eleki csoportunk éves működési költségei: 30.000,- Ft (nyomtatványok, képzések költségei, telekommunikációs, utazási költségek stb...)

-A 2023-as évben is szeretnénk megrendezni egy csoportgyűlést, melynek megvalósítására, a kapott támogatásból 110.000,- Ft tervezünk fordítani. Ugrin Tamásné a csoportunk vezetője, így tud aktív tagjaink részére egy hasznos és kellemes napot biztosítani. A csoportgyűlés alkalmával tagjaink, az egyesület elnökségétől, első kézből informálódhatnak az egyesület gazdálkodásáról, a mozgáskorlátozott embereket érintő jogszabályi változásokról, a számukra biztosított kedvezményekről, lehetőségekről. A program szakmai részét követően egy kellemes ebéddel szeretnénk megvendégelni megjelent tagjainkat. Ebéd után kötetlen beszélgetéssel, tombolahúzással szeretnénk zárni a napot.

Mozgáskorlátozottak Dél-Alföldi Regionális Egyesülete Gyula
Cím: 5700 Gyula, Kulcs u. 7. Tel: +3666-361767 e-mail: info@mozggyula.hu
Adószám: 19741176-1-04 Számlaszám: 11733027-20008684
Ikt.sz: 27/2023 Tárgy: Önkormányzati támogatás

Megtiszteltetés lenne számunkra és tagjaink számára, ha Elek polgármestere is részt tudna venni az eseményen, így tagjaink is érezhetik, hogy Elek életének fontos részét képezik a mozgásfogyatékossgal élő emberek.

Csatolt mellékletek:

- Nyilatkozat összeférhetlenségről, érintettségről
- Nyilatkozat adótartozásról
- Közzétételi kérelem

Kelt: Gyula, 2023.04.12.

Fenési Balázs József elnök

Mozgáskorlátozottak Dél-Alföldi Regionális Egyesülete Gyula
Cím: 5700 Gyula, Kulcs u. 7. Tel: +3666-361767 e-mail: info@mozggyula.hu
Adószám: 19741176-1-04 Számlaszám: 11733027-20008684
Ikt.sz: 27/2023 Tárgy: Önkormányzati támogatás

NYILATKOZAT

Alulírott, Fenesi Balázs József, mint a Mozgáskorlátozottak Dél-Alföldi Regionális Egyesülete Gyula elnöke, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam képviselt szervezetnek lejárt esedékességű adó, vám, helyi adó köztartozása nincs.

Gyula, 2023. 04. 12.

.....
Fenesi Balázs József elnök

KÖZZÉTÉTELI KÉRELEM

a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007.évi CLXXXI. törvény 8.§
(1) bekezdés szerinti érintettségéről.

Pályázó Neve: Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula,
Eleki Csoport

Természetes személy lakcíme:

Születési helye, ideje:

Gazdasági társaság esetén székhelye:

Cégjegyzékszám:

Adószáma:

Képviselőjének neve:

Egyéb szervezet esetén székhelye: 5700 Gyula, Kulcs u 7

Képviselőjének neve: Fenesi Balázs József

Nyilvántartásba vételi okirat száma: Pk:60001/1989

Nyilvántartásba vevő szerv: Gyulai Törvényszék

Kijelentem, hogy a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007.évi
CLXXXI. törvény 8§ (1) bekezdés szerinti érintettség személyemmel, illetve a pályázóként
megjelölt szervezettel szemben fennáll, mert

a.) A pályázati eljárásban döntés-előkészítőként közreműködő vagy döntéshozó
szervnél munkavégzésre irányuló jogviszonyban állok, de a törvény értelmében
nem minősülök döntés-előkészítőnek vagy döntéshozónak. (Kizárólag természetes
személy pályázó esetén!)

Indokolás: Munkavégzésre irányuló jogviszonyban állok az alábbi szervezettel (a szervezet
neve, székhelye beírandó):

b.) Nem kizárt közjogi tisztségviselő vagyok (Kizárólag természetes személy pályázó esetén!)

Indokolás:

Az alábbiakban felsorolt tisztségek valamelyikével rendelkezem (a kívánt rész aláhúzendó):

köztársasági elnök, Országgyűlés által választott vagy a köztársasági elnök által kinevezett tisztségviselő, országgyűlési és az európai parlamenti képviselő, polgármester, alpolgármester, főpolgármester, főpolgármester-helyettes, helyi önkormányzati képviselő, helyi önkormányzat képviselő-testülete bizottságának tagja, központi államigazgatási szerv- a Knyt.2.§ (1) bekezdés d.) pont alá nem tartozó- vezetője és helyettesei, regionális fejlesztési tanács tagja.

c.) Az (a-b) pont alá tartozó személy közeli hozzátartozója vagyok. (Kizárólag természetes személy pályázó esetén!)

Indokolás:

- Közeli hozzátartozóm pályázati eljárásban döntés előkészítőként közreműködő, vagy döntéshozó szervnél munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, de a törvény értelmében nem minősül döntés-előkészítőnek vagy döntéshozónak.
- Közeli hozzátartozóm nem kizárt közjogi tisztségviselő.

(A kívánt rész aláhúzendó!)

A közeli hozzátartozói kapcsolat megjelölése (a kívánt rész aláhúzendó):

házas társ, egyenesági rokon, örökbefogadott, mostoha- és neveltgyermek, örökbefogadó, mostoha és nevelőszülő, testvér.

d.) A pályázóként megjelölt szervezet olyan gazdasági társaság, amely az a)-c) pontban megjelölt személy tulajdonában áll.(Kizárólag gazdasági társaság pályázó esetén!)

Indokolás:

Az érintett tulajdonos. Szervezet megnevezése, amellyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. (a szervezet neve, székhelye beírandó):

Közjogi tisztségének megjelölése (a tisztség beírandó):

A közeli hozzátartozói kapcsolat megjelölése (a kívánt rész aláhúzendó):

~~házastárs, egyenesági rokon, örökbefogadott, mostoha- és neveltgyermek, örökbefogadó-mostoha- és nevelőszülő, testvér~~

- e.) A pályázóként megjelölt gazdasági társaság, alapítvány, társadalmi szervezet, egyház, vagy szakszervezet tekintetében az érintettség fennáll, mert
- vezető tisztségviselője
 - az alapítvány kezelő szervének, szervezetének tagja, tisztségviselője,
 - vagy társadalmi szervezet ügyintéző, vagy képviseleti szervének tagja
- a pályázati eljárásban döntéselőkészítőként közreműködő szervnél, vagy döntést hozó szervnél munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy, nem kizárt közjogi tisztségviselő, vagy e személyek közeli hozzátartozója.

Indokolás:

Az érintettséget megalapozó személy társaságban betöltött pozíciója (a pozíció beírandó):

A szervezet megnevezése, amellyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll (a szervezet neve, székhelye beírandó).

Közjogi tisztség megjelölése (a kívánt rész aláhúzendó):

köztársasági elnök, Országgyűlés által választott vagy a köztársasági elnök által kinevezett tisztségviselő, országgyűlési és az európai parlamenti képviselő, polgármester, alpolgármester, főpolgármester, főpolgármester-helyettes, helyi önkormányzati képviselő, helyi önkormányzat képviselő-testülete bizottságának tagja. központi államigazgatási szerv- a 2.§ (1) bekezdés d) pont alá nem tartozó- vezetője és helyettesei, regionális fejlesztési tanács tagja.

A közeli hozzátartozói kapcsolat megjelölése (a kívánt rész aláhúzendó):

~~házastárs, egyenesági rokon, örökbefogadott, mostoha- és neveltgyermek, örökbefogadó-mostoha - és nevelőszülő, testvér.~~

Kijelentem, hogy a fenti nyilatkozat kitöltésével eleget tettem a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007.évi CLXXXI. törvény rendelkezéseinek.

Kelt, Gyula, 2023. 04. 12.

Fenesi Balázs József elnök

NYILATKOZAT

a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007.évi CLXXXI. törvény szerinti összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról, vagy hiányáról.

A Pályázó Neve: **Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula, Eleki Csoport**

Természetes személy lakcíme:

Születési helye, ideje:

Gazdasági társaság esetén székhelye:

Cégjegyzékszám:

Adószáma:

Képviselőjének neve:

Egyéb szervezet esetén székhelye: **5700 Gyula, Kulcs u 7**

Képviselőjének neve: **Fenesi Balázs József**

Nyilvántartásba vételi okirat száma: **Pk:60001/1989**

Nyilvántartásba vevő szerv megnevezése: **Gyulai Törvényszék**

Kijelentem, hogy személyemmel, illetve a pályázóként megjelölt szervezettel szemben a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló (2007. évi CLXXXI. törvény Knyt.)

6. § (1) bekezdése szerinti összeférhetetlenség

1. nem áll fenn vagy {x}

2. fennáll az ... pont alapján

- 8. § (1) bekezdése szerinti érintettség

1. nem áll fenn vagy

2. fennáll az ... pont alapján

Az összeférhetetlenség vagy az érintettség alapjául szolgáló körülmény leírása:

Kijelentem, hogy az összeférhetetlenség megszüntetésére az alábbiak szerint intézkedtem:

Kijelentem, hogy az érintettség közzétételét külön űrlap csatolásával kezdeményeztem.

Kelt, Gyula, 2023.04.12.

Fenesi Balázs József elnök

ADÓSZÁMLA - KIVONAT

Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete Gyula
5700 GYULA KULCS UTCA 7.

Készült: 2023.04.28
Azonosító: 19741176-1-04
Könyvelési azonosító: 19741176
Időszak: 2023.01.01-2023.04.28

KÖTELEZETTSÉG OLDAL					PÉNZFORGALMI OLDAL				
Esedékesség dátuma	Megnevezés	Hív Adó Nem	Átv	Kötelezettség (Ft) Növekedés(+) Csökkenés(-)	Teljesítés dátuma	Típus	Pénzforgalom (Ft) Befizetés(-) Kiutalás(+)	Elszám számla jelző	Átv

103 Személyi jövedelemadó

Adónum számlaszáma: 10032000-06056353

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			-	1 000	2023.01.09.	01	-	1 000	1	
2023.01.12.	08-as havi bevallás			+	1 000	2023.02.08.	01	-	1 000	1	
2023.02.13.	08-as havi bevallás			+	1 000	2023.03.07.	01	-	1 000	1	
2023.03.13.	08-as havi bevallás			+	1 000	2023.04.04.	01	-	1 000	1	
2023.04.12.	08-as havi bevallás			+	1 000						
				Összesen:	+3 000					Összesen:	-4 000
								103 adónemen többlet:		1 000 Ft	

119 Rehabilitációs hozzájárulás

Adónum számlaszáma: 10032000-06056281

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			0							
				Összesen:	0					Összesen:	0
								119 adónemen egyenleg:		0 Ft	

149 Munkáltatói táppéNZ hozzájárulás

Adónum számlaszáma: 10032000-06056243

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			0							
				Összesen:	0					Összesen:	0
								149 adónemen egyenleg:		0 Ft	

152 Egészségügyi hozzájárulás

Adónum számlaszáma: 10032000-06056212

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			-	1 887						
				Összesen:	-1 887					Összesen:	0
								152 adónemen többlet:		1 887 Ft	

258 Szociális hozzájárulási adó

Adónum számlaszáma: 10032000-06055912

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			-	1 819	2023.01.09.	01	-	1 000	1	
2023.01.12.	08-as havi bevallás			+	8 000	2023.01.09.	01	-	7 000	1	
2023.02.13.	08-as havi bevallás			+	9 000	2023.02.08.	01	-	1 000	1	
2023.03.13.	08-as havi bevallás			+	7 000	2023.02.08.	01	-	8 000	1	
						2023.03.07.	01	-	7 000	1	
				Összesen:	+22 181					Összesen:	-24 000
								258 adónemen többlet:		1 819 Ft	

290 Személyi jövedelemadó (magánszemélyektől levont)

Adónum számlaszáma: 10032000-06055950

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			0		2023.01.09.	01	-	142 000	1	
2023.01.12.	08-as havi bevallás			+	150 000	2023.01.09.	01	-	8 000	1	
2023.02.13.	08-as havi bevallás			+	153 000	2023.02.08.	01	-	9 000	1	
2023.03.13.	08-as havi bevallás			+	152 000	2023.02.08.	01	-	144 000	1	
2023.04.12.	08-as havi bevallás			+	144 000	2023.03.07.	01	-	144 000	1	
						2023.03.07.	01	-	8 000	1	
						2023.04.04.	01	-	144 000	1	
				Összesen:	+599 000					Összesen:	-599 000
								290 adónemen egyenleg:		0 Ft	

291 Ny. alapot megillető bevételek (magánszemélyektől levont)

Adónum számlaszáma: 10032000-06055974

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			-	371						
				Összesen:	-371					Összesen:	0
								291 adónemen többlet:		371 Ft	

293 Eb.és munkaerő-piacijárulék (magánszemélyektől levont)

Adónum számlaszáma: 10032000-06055981

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			-	1 500						
				Összesen:	-1 500					Összesen:	0
								293 adónemen többlet:		1 500 Ft	

KÖTELEZETTSÉG OLDAL					PÉNZFORGALMI OLDAL				
Eszékedésség dátuma	Megnevezés	Hiv Adó Nem	Átv	Kötelezettség (Ft) Növekedés(+) Csökkenés(-)	Teljesítés dátuma	Típus	Pénzforgalom (Ft) Befizetés(-) Kiutalás(+)	Elszám számla jelző	Átv

Adónem számlaszáma: 10032000-06055819

407 Biztosítottaktól levont társadalombiztosítási járuléék

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			0	2023.01.09.	01	-	212 000	1		
2023.01.12.	08-as havi bevallás			+ 212 000	2023.02.08.	01	-	235 000	1		
2023.02.13.	08-as havi bevallás			+ 235 000	2023.03.07.	01	-	234 000	1		
2023.03.13.	08-as havi bevallás			+ 234 000	2023.04.04.	01	-	235 000	1		
2023.04.12.	08-as havi bevallás			+ 235 000							
Összesen:				+916 000	Összesen:				-916 000		

407 adónemen egyenleg: 0 Ft

703 Civil kedvezményezetti SZJA 1% felajánlás

Adónem számlaszáma: 10032000-01850035

2023.01.01.	Nyitóegyenleg			0							
Összesen:				0	Összesen:				0		

703 adónemen egyenleg: 0 Ft

Adónemek egyenlegeinek összesítése

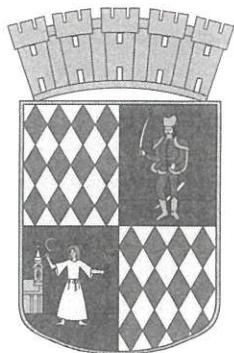
Adózái tartozás	0 Ft
Adózái többlet	6 577 Ft
Ügyfél összesen	6 577 Ft adózái többlet
Ebből letétszámlák összesen (912,945,954,961)	0 Ft adózái egyenleg

Pénzforgalmi tétel típusának megnevezése:

01 befizetés

Elszámolási számla jelző értelmezése:

1 1173302720008684

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

15. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Döntés az Elek Város Fejlesztéséért Közalapítvány támogatása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Elek Város Fejlesztéséért Közalapítvány kérelemmel fordult a képviselő-testülethez, melyben támogatást kért egy 95%-os támogatottságú, utófinanszírozott pályázat összegének részbeni megelőlegezésére. A civil szervezet fontos szerepet játszik a település életében, ezért előterjesztői oldalról a kérelem pozitív elbírálását javasoljuk, amellett, hogy az összeget a közalapítvány visszafizeti, melyről támogatási szerződést szükséges kötni. A kérelem az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

1./ Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Elek Város Fejlesztéséért Közalapítvány (5742 Elek, Gyulai út 2.) számára – utófinanszírozott pályázat lebonyolítására és megvalósítására – 1.600.000.- Ft összegű visszatérítendő támogatást nyújt a 2023. évi költségvetés működési célú visszatérítendő támogatások terhére. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére és aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

2./ Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Elek Város Fejlesztéséért Közalapítvány (5742 Elek, Gyulai út 2.) számára – utófinanszírozott pályázat lebonyolítására és megvalósítására – nem nyújt támogatást.

Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 15.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelülül:

Dr. Nagy Sándor
Dr. Nagy Sándor
jegyző

TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről

Név: Elek Város Önkormányzata
Cím: 5742 Elek, Gyulai út 2.
Képviseli: Szelezsán György polgármester
Telefonszám: 06 66 240 411
E-mail: polgarmester@elek.hu

Mint **Támogató**

másrészről

Név: Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány
Cím: 5742 Elek, Gyulai út 2.
Képviselő: Kecskés Andrea elnök
Bankszámlaszám: 11733113-20000600

Mint **Támogatott**

között 2023. évben a fent nevezett közalapítvány számára biztosított önkormányzati támogatás felhasználására.

1. A támogató az Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2023. (V. 22.) számú határozata alapján 2.400.000.- forint visszatérítendő támogatást biztosít a közalapítvány utófinanszírozott pályázat költségének megelőlegezésére.

2. A támogatást a támogató a támogatottnak átutalással legkésőbb 2023. május 31. napjáig egyösszegben teljesít támogatott OTP Bank Nyrt.-nél vezetett 11733113-20000600 számú számlaszámára.

3. A támogatott kötelezi magát arra, hogy a rendelkezésre bocsátott összeget kizárólag a szerződésben megjelölt cél megvalósítása érdekében használja fel. Támogatott kötelezi magát arra, hogy a támogatással kapcsolatos iratokat, a támogatás felhasználását alátámasztó bizonylatokat 2028-ig (legalább a tárgyidőszakot követő 5. évig) teljes körűen megőrzi, ezen időn belül támogató írásbeli felszólítására 15 napon belül bemutatja.

4. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogatás felhasználásáról jelen szerződés *mellékletei szerint kell elszámolnia (ELSZÁMOLÓ LAP), és köteles szöveges beszámolót készíteni, amely tartalmazza a kapott támogatás felhasználásának bemutatását. A Támogatott az elszámoláshoz általa benyújtott számlákat „Az eredetivel mindenben megegyező, hiteles másolat” szöveggel, dátummal aláírásával és a támogatott szervezet bélyegzőjének lenyomatával hitelesítve és az „Elek Város Önkormányzata támogatása terhére elszámolva” záradékkal ellátva köteles benyújtani.*

5. A támogatást elnyerő szervezet köteles legkésőbb az utófinanszírozott hazai vagy európai uniós projekthez kapcsolódó utolsó kifizetési igény benyújtását követően folyósított támogatási összegből – vagy annak folyósításával egyidejűleg – a kapott támogatást egy összegben visszafizetni Elek Város Önkormányzata 11733113-15343501- 00000000 számú bankszámlájára

6. Amennyiben a támogatott a támogatási összeget az elszámolási határidő utolsó napjáig nem, vagy nem teljeskörűen használta fel, a fel nem használt összeget az elszámolási határidő utolsó napját követő 15

napon belül egy összegben köteles visszafizetni Elek Város Önkormányzata 11733113-15343501-00000000 számú bankszámlájára.

7. Támogatott tudomásul veszi, hogy a támogató a támogatás felhasználását utólagosan ellenőrizheti.

8. A támogatott a megállapodás aláírásával egyidejűleg büntetőjogi felelőssége tudatában nyilatkozik, hogy elmaradt, lejárt köztartozása nincs.

9. Jelen Támogatási szerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a Ptk., valamint az önkormányzatokra vonatkozó hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

10. Jelen szerződés aláírásával a támogatott a fentiekre kötelezi magát.

Elek, 2023. május ...

.....
Támogató

.....
Támogatott

Jogi ellenjegyzés:

.....

Pénzügyi ellenjegyzés:

.....

Kérelem

Tisztelt Képviselő testület!

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány kuratóriumának elnökeként fordulok Elek Város Képviselő testületéhez.

Alapítványunk a kuratórium döntése alapján pályázatot kíván beadni a Kelet-békési Területfejlesztési Társadalmi Innovációs Egyesület VP6-19.2.1.-65-8.5-21 kódszámú Helyi fejlesztések támogatása című felhívására, mely szerint Városi Gyermeknapot szervez Eleken.

A pályázati anyagban az alábbi tételek szerepelnek:

Városi Gyermeknap teljes körű lebonyolítása (fellépők, egyéb programok, szolgáltatások, hangosítás):

1.600.000 Ft

Légvárak (2db): 660.000 Ft

Légvár tároló gurulós kocsi: 140.000 Ft

Könnyűszerkezetes árusító fabódé (2db): 1.400.000 Ft

Projekt költségvetése: bruttó 3.800.000 Ft

A pályázat utófinanszírozású, támogatási intenzitása 95%, tehát az önerő 5%.

A Városi Gyermeknap hagyománya hosszú évekre nyúlik vissza, mindenképpen szeretnénk ebben az évben is egy színvonalas rendezvényt szervezni, az Önkormányzat terheit pedig lehetőségeinkhez mérten csökkenteni.

A pályázat beadási határideje: 2023. május 31.

A pályázat beadását követően a rendezvényt saját felelősségünkre meg lehet szervezni, majd a kedvező döntést követően, a nyertes Támogatói okirat kézhez vétele után a költségeket elszámolni.

A pályázatunkban két mérföldkövet kívánunk megadni, első a rendezvény lebonyolítása, a második mérföldkő pedig a fabódék valamint a légvárak és a tároló kocsi megvásárlása.

Elek Város Önkormányzatához azzal a kéréssel fordulok, hogy az első mérföldkőhöz szükséges anyagi forrást, bruttó 1.600.000 Ft-ot biztosítani szíveskedjék az alapítványunk számára, melyet nyertes pályázat esetén maradéktalanul visszafizetünk az Önkormányzat számára.

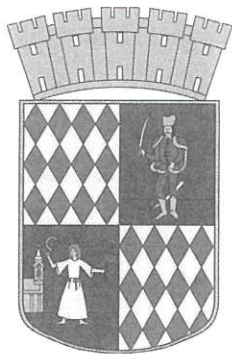
A második mérföldkőben meghatározott eszközöket, kizárólag a nyertes támogatói okirat kézhezvétele után kívánjuk megvásárolni.

Kérem, kérelmünk pozitív elbírálását!

Elek, 2023. május 15.

Kecskés Andrea
kuratóriumi elnök

**ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

16. napirend

ELŐTERJESZTÉS

**Elek Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. május 22-én tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: dr. Nagy Sándor jegyző

Tárgy: Döntés székhely létesítésének hozzájárulása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Eleki Román Hagyományörző Táncegyület (5742 Elek, Pöltemberg u. 55.) kérelemmel fordult Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testületéhez, melyben kérték, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő, természetben az 5742 Elek, Ady Endre u. 2. szám alatti ingatlant a továbbiakban az egyesület székhelyeként szeretné szerepeltetni, amellett, hogy az ingatlant használatba is kívánják venni. Az egyesület 75 éves múlttal rendelkezik, meghatározó szereplője városunk életének. Előterjesztői oldalról a kérelem támogatását javasoljuk, amely dokumentum az előterjesztés mellékletét képezi.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Román Hagyományörző Táncegyület (székhely: 5742 Elek, Pöltemberg u. 55.) számára az önkormányzat tulajdonában lévő, természetben az 5742 Elek, Ady Endre u. 2. szám alatti ingatlant az egyesület székhelyeként történő bejegyzéséhez

- a.) engedélyezi,
- b.) nem engedélyezi.

A képviselő-testület továbbá az ingatlant ingyenesen az egyesület használatába adja és felhatalmazza a polgármestert az erről szóló megállapodás megkötésére és aláírására.

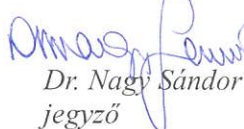
Határidő: azonnal

Felelős: Szelezsán György polgármester

Elek, 2023. május 22.

**Szelezsán György s.k.
polgármester**

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor
jegyző

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal, Elek 07		
érk. 05.22.	005145/2023	
iktat. E/3556-13/2023	mel	—
előirat:	utóirat:	ú.i.: DNS.

Elek Város Önkormányzata

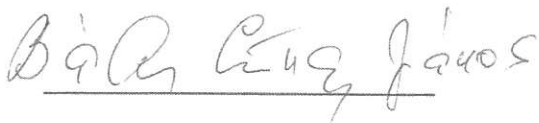
Szelezsán György

részére

Tisztelt Polgármester Úr!

Az Eleki Román Hagyományőrző Táncegyesület nevében, azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy az Ady utca 2. szám alatti ingatlant egyesületünk számára (székhely céljára) szíveskedjen használatba átadni.

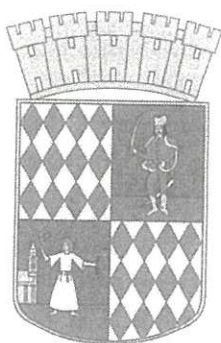
Elek, 2023.05.15.

Bágy György János

elnök

ELEKI ROMÁN HAGYOMÁNYŐRZŐ
TÁNCEGYESÜLET
5742 Elek, Pöstenberg u. 55.
Adószám: 18382529-1-04
Számlasz.: 11733113-20007384

ELEK VÁROS POLGÁRMESTERE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

Kecskés Andrea alpolgármester részére

Tisztelt Kecskés Andrea!

A 2023. április 24-én megtartott képviselő-testületi ülésen feltett kérdésére az alábbi tájékoztatást adom:

- 1. A Takarékszövetkezet bezárása óta nem történt ügyfélfogadás Eleken, a Takarékszövetkezet által ígért busz még mindig nem jelentkezett.*

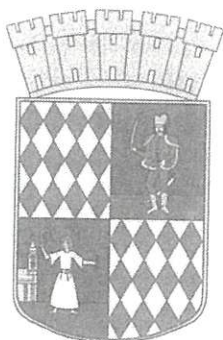
Tájékoztatom, hogy az Önkormányzat munkatársa felvette a kapcsolatot a Takarékszövetkezettel ezügyben már elektronikusan is és telefonon keresztül is. Azt a tájékoztatást kaptuk, hogy a Takarékszövetkezet, mint intézmény, az MBH Bank Nyrt-be olvad bele, így új kapcsolattartóval még nem tudtak szolgálni. Ahogy új információt kapnak, továbbítani fognak egy elérhetőséget.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét.

Elek, 2023. május 11.

Szelecsán György s.k.
polgármester

A kiadmány hitelével,
Dr. Nagy Sándor jegyző
2023.05.11.

ELEK VÁROS POLGÁRMESTERE

5742 ELEK, GYULAI ÚT 2.

+36/66/240-411

Turóczy András képviselő úr részére

Tisztelt Turóczy Úr!

A 2023. április 24-én megtartott képviselő-testületi ülésen feltett kérdésére az alábbi tájékoztatást adom:

- 1. A Semmelweis utcai parkolóval szembeni útpadka sérült, kátyús.*

Tájékoztatom, hogy az említett terület felülvizsgálata megtörtént és az útpadka hibáinak javítását elrendeltem. Ígéretet kaptam a Városüzemeltetés és Karbantartó Szolgálat munkatársaitól, hogy május végéig ez meg is fog történni.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét.

Elek, 2023. május 11.

Szelezsán György s.k.
polgármester

A kiadmány hitelül:

Dr. Nagy Sándor jegyző
Dr. Nagy Sándor jegyző
Elek Városi Önkormányzati Hivatal jegyzője
(1.)